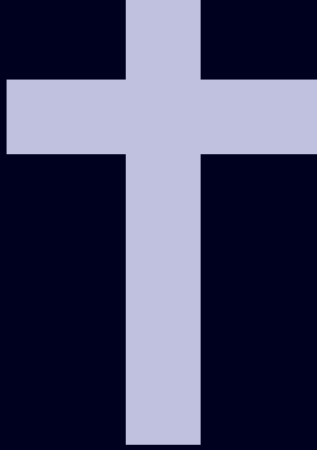

Yá'á tse'e je nam kojstán juu' ve'e je

Nte'yam_ xyaktaajjimdu je nMaj Vintsánamda

Jesucristo kajx

New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe, Totontepec)

Ya'a tse'e je nam kojstán juu' ve'e je Nte'yam_
xyaktaajjimdu je nMaj Vintsánamda Jesucristo kajx
New Testament in Mixe, Totontepec (MX:mto:Mixe, Totontepec)

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totontepec Mixe, (Mixe, Totontepec)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Totontepec [mto], Mexico

Copyright Information

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Totontepec

© 1989, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
 47d09f80-22d6-55c5-b9e5-a04a59e3169e

Contents

Mateo	1
Marcos	51
Lucas	82
Juan	133
Hechos	171
Romanos	216
1 Corintios	237
2 Corintios	256
Gálatas	268
Efesios	275
Filipenses	282
Colosenses	287
1 Tesalonicenses	291
2 Tesalonicenses	295
1 Timoteo	298
2 Timoteo	304
Tito	308
Filemón	311
Hebreos	312
Santiago	327
1 Pedro	332
2 Pedro	338
1 Juan	342
2 Juan	347
3 Juan	348
Judas	349
Apocalipsis	351

Ya'a tse'e je Oy Kats je Oy Ayook juu' ve'e je Mateo jyaay

Je Jesucristo je jyuypit jayu
(Lc. 3.23-38)

¹ Je Jesucristo je jyuypit jayu, je'e tse'e je Abraham, je'e tse'e je David. Jidu'um tse'e ñaske'xidi: ² je Abraham tse'e je myajntk je Isaac; je Isaac tse'e je myajntk je Jacob; je Jacob tse'e je myajntk je Judá jets je y'uts je y'ajch; ³ je Judá jets je ta'axtajk Tamar, je'e tse'e je myajntkta je Fares jets je Zara; je Fares tse'e je myajntk je Esrom; je Esrom tse'e je myajntk je Aram; ⁴ je Aram tse'e je myajntk je Aminadab; je Aminadab tse'e je myajntk je Naasón; je Naasón tse'e je myajntk je Salmón; ⁵ je Salmón jets je ta'axtajk Rahab, je'e tse'e je myajntk je Booz; je Booz tse'e je myajntk je Obed; je Obed tse'e je myajntk je Isai; ⁶ je Isai tse'e je myajntk je yakkutojkpa David; je yakkutojkpa David jets je ta'axtajk juu' ve'e ijt je jama'yaju Uriás je ñuda'ax, je'e tse'e je myajntk je Salomón.

⁷ Je Salomón tse'e je myajntk je Roboam; je Roboam tse'e je myajntk je Abías; je Abías tse'e je myajntk je Asa; ⁸ je Asa tse'e je myajntk je Josafat; je Josafat tse'e je myajntk je Joram; je Joram tse'e je myajntk je Uzías; ⁹ je Uzías tse'e je myajntk je Jotam; je Jotam tse'e je myajntk je Acaz; je Acaz tse'e je myajntk je Ezequías; ¹⁰ je Ezequías tse'e je myajntk je Manasés; je Manasés tse'e je myajntk je Amón; je Amón tse'e je myajntk je Josías; ¹¹ je Josías tse'e je myajntk je Jeconías jets je y'utsatajk, van'it ku ve'e je israeejlit jayu akee'y yakvoovdi jem babilóniat y'it jootn.

¹² Távani tse'e je israeejlit jayu akee'y yakvoovda vye'na, jetse'e jyaa'knañaske'xijidi: je Jeconías tse'e je myajntk je Salatiel; je Salatiel tse'e je myajntk je Zorobabel; ¹³ je Zorobabel tse'e je myajntk je Abiud; je Abiud tse'e je myajntk je Eliaquim; je Eliaquim tse'e je myajntk je Azor; ¹⁴ je Azor tse'e je myajntk je Sadoc; je Sadoc tse'e je myajntk je Aquim; je Aquim tse'e je myajntk je Eliud; ¹⁵ je Eliud tse'e je myajntk je Eleazar; je Eleazar tse'e je myajntk je Matán; je Matán tse'e je myajntk je Jacob; ¹⁶ je Jacob tse'e je myajntk je José; je María je ñuyaa'y. Je María tse'e je Jesús je tyaak. Je Jesús tse'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

¹⁷ Ax makmajkts naske'exats je'e ve'e vye'na ku ve'e je Abraham kujx yakmachovatsaa'n jets je David kujx paat; makmajkts naske'exavats je'e ve'e ku ve'e je David kujx yakmachovatsaa'n jets van'it kujx paat ku ve'e je israeejlit jayu akee'y yakvoovdi jem Babilonia; makmajkts naske'exavats je'e ve'e ku ve'e van'it kujx yakmachovatsaa'n jets van'it kujx paat ku ve'e je Cristo kye'x.

Ku je Jesucristo kye'x
(Lc. 2.1-7)

¹⁸ Jidu'um tse'e je Jesucristo kye'x. To'k xa ve'e je jayu y'ijit juu' ve'e José duxaaj. Púkani tse'e dujayep vye'na to'k je kiixata'ax juu' ve'e María duxaaj, je'e juu' ve'e ux'ook je Jesucristo tyaaki. Kák'apúkna ve'e chaanada vye'na, van'it tse'e je Espíritu Santo je Nte'yam je myakkin kajx duyaktaajñ je María ónuk maat. ¹⁹ Ax je José, tuvts je'e ve'e je jyáyuvín je jyoojntykin y'ijit. Ku ve'e du'ix jets ónuk maatani ve'e je María, ax ka'a tse'e du'uktsojknit jetse'e dumaatssaanat, ni ka'a tse'e dutsojkpa jetse'e kuduyaktso'otyuuin, je'e kajx tse'e du'ukvinmaajy jets ayu'utsji ve'e kudumasookni. ²⁰ Namvaate'e je José ve'em duvinmay, van'it tse'e to'k je Maja Vintsán je y'aangeles yak'ixji je kuma'aj kajx juu' ve'e jidu'um na'muxju:

—José, je David je chaan je kyooj, kadi mtsa'aga jetse'e je María xmaatssaanat, kux je Nte'yam je kyutojkun kajxe'e je Espíritu Santo yaktaajnji ónuk maat. ²¹ Yakke'exupe'e to'k je pi'k mix ónuk, Jesuusts je'e ve'e mtukxaajap kux je'e ve'e dutuknuvaatsnup je jyayu je tyókinda.

²² Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji je Maja Vintsán je y'ayook, ve'em ax jo'n vyaajñ to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e vyaajñ:

²³ Ónuk maat tse'e tyánut to'k je kiixata'ax, je'e tse'e to'k je pi'k mix ónuk duyakke'exup.

Emanuel tse'e yaktukxaajap.

(Jidu'umts je'e ve'e je Emanuel kyatsapítsum, uu'm maatta ve'e je Nte'yam.)

²⁴ Ku ve'e je José jyotvij, ve'em tse'e dutuuin ax jo'n je Maja Vintsán je y'aangeles ña'muxji, myaatssuuni'ukvaan tse'e je María; ²⁵ ax ka'a tse'e ti kats dutukmaatjajeyp van'it paat ku ve'e je pi'k mix ónuk duyakke'x, Jesuusts je'e ve'e tyukxaajidu.

2

Je yaa'tyajkta juu' ve'e je maatsa dunu'ixpajkidup

¹ Jeme'e Belén je Jesús kye'x, to'k je kajpun juu' ve'e jem judéait y'it jootm, van'it ku ve'e je Herodes yakkutojpk vye'na. Van'it tse'e jye'ydi jem jerusaleenit kyajpun kajxm je yaa'tyajkta juu' ve'e je maatsa dunu'ixpajkidup, ² jem je'e ve'e choo'nda joma ve'e je xaaj pyítsum, jetse'e du'amotutúvidi:

—¿Jómase'e y'it je israeejlit jayu yakkutojpk juu' ve'e ke'x? Joma ve'e je xaaj pyítsum, jemts aatse'e n'ix je maatsa juu' ve'e duyaknuke'xnatajkip jets ta ve'e kye'ex, je'e kajxts aatse'e yaja tunmín jets aats je'e ve'e nvinjávat nvintsá'agat.

³ Ku ve'e je yakkutojpk Herodes dumotu, van'it tse'e ñavyinma'yunmoojyi, nay ve'empa tse'e nujom je jerusaleenit jayu. ⁴ Van'it tse'e je yakkutojpk duvatsaajv nujom je tee'tajk je vyintsanda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta, jetse'e du'amotutúvidi pan joma ve'e kye'exut je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutókut. ⁵ Van'it tse'e y'atsoojvjidi:

—Jem Belén, yaja judéait y'it jaat, kux jidu'ume'e dujatyaañ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa:

⁶ Jets miitsta, beleenit jáyuda juu' ve'e tsuunidup yaja judéait y'it jaat, mnumájidup xa miitse'e nuyojk jets ka'a ve'e je viijnk jáyuda juu' ve'e tsuunidup yaja Judea, kux jeme'e mkajpun kajxmnda jyéjat to'k je yakkutojpk juu' ve'e du'ix'itjnp atš je njáyuda, je israeejlitta.

Jidu'um tse'e dujatyaañ.

⁷ Van'it tse'e je Herodes ayu'uts duvatsaajv je'eda juu' ve'e je maatsa dunu'ixpajkidup jetse'e du'amotutúvi pan vin'ite'e du'ix'ukvaandi je maatsa. ⁸ Van'it tse'e dupakejxti jem Belén. Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Najkxu x'ixtada oy je pi'k mix ónuk. Ku tse'e xpaattat, m'avánadap tse'e jets atse'e najkx nvinja'viva nvintsá'kiva.

⁹ Ku ve'e ve'em yaknuujmidi je yaa'tyajkta, van'it tse'e choo'ndini. Van'it tse'e vyin-too'vajokjidi je maatsa juu' ve'e y'ixtu ku ve'e vye'nada jem joma ve'e je xaaj pyítsum, jetse'e yo'y'atúvi je maatsa joma ve'e je pi'k mix ónuk. ¹⁰ Ku ve'e je yaa'tyajk du'ixtinuva je maatsa, ooy tse'e tyunxoojntkti. ¹¹ Ku ve'e tyajkidi jep tujkp, y'ixtu tse'e je pi'k mix maat je tyaak María, van'it tse'e duvinkoxkténidi je pi'k mix ónuk jetse'e duvinja'vidi duvintsá'kidi. Van'it tse'e duyak'avaatsti je y'apajkinda jetse'e dumoooydi je vyintsá'kin: je oro, jets je incienso ax jo'n je poom, jets je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e mirra duxaaj. ¹² Van'it tse'e je Nte'yam tyuknuja'vijidi je kuma'aj kajx jets ka'a ve'e y'ukvimpijttinit joma ve'e je Herodes. Je viijnk too' tse'e pyajktinu jetse'e ñajxktini joma ve'e je y'itta je ñaaxta.

Ku je Jesús yaktsoo'nji je tye'e je tyaak jetse'e yaknajkxi jep Egipto

¹³ Ku ve'e ñajkxtini je yaa'tyajkta juu' ve'e je maatsa dunu'ixpajkidup, van'it tse'e je José je kuma'aj kajx yak'ixji to'k je Maja Vintsán je y'aangeles juu' ve'e jidu'um na'muxju:

—Pojtuku, yaktsoo'nu ya pi'k mix maat ya tyaak jets maatke'ekun. Najkxta jem Egipto, jem tse'e mtándat van'it paat ku ats mitse'e nvaajnjat, kux je Herodes yakjay'ixtajape'e ya pi'k mix ónuk jetse'e duyakjay'oo'kjut.

¹⁴ Van'it tse'e je José pyojtuk jetse'e koo'ts dumaattsaa'n je pi'k mix ónuk maat je tyaak, jetse'e jem Egipto ñajkxti. ¹⁵ Jem tse'e tyaandi van'it paat ku ve'e je Herodes y'oo'kni. Ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji je Maja Vintsán je y'ayook, ve'em ax jo'n vyaajñ to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e vyaajñ: “Nvatsoov atse'e je n'Onuk jetse'e jem Egipto pyitsumnit.” Jidu'um tse'e vyaajñ.

Ku je Herodes duyakjay'oo'kjidi je pi'k mix ónuk

¹⁶ Ku ve'e je yakkutojpk Herodes du'ix jets vin'aa'njudu ve'e je yaa'tyajkta juu' ve'e je maatsa dunu'ixpajkidup, ooy tse'e tyunnaajkotma'tji, yakjay'oo'kkajxju ve'e nujom je pi'k mix ónukta juu' ve'e dukatajkipna toojk joojnt jetse'e jem jyoojntykada vye'na beleenit kyajpun kajxm jets tamanaat: ve'eme'e dupayo'y pan vinxup joojntani ve'e je pi'k mix Jesús, ve'em ax jo'n ña'muxjidi je yaa'tyajkta juu' ve'e je maatsa dunu'ixpajkidup. ¹⁷ Ax ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji je Jeremiasje y'ayook, to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e vyaajñ:

¹⁸ Yakmoču xa ve'e jem ramaajit kyajpun kajxm jetse'e je jayu je yaaxun je tsaaachvinma'yun duyaknajxti, je Raquel je chaan je kyooj, je'e tse'e je y'ónuk dunuyaaxtu, ka'a tse'e du'uktsojktini jetse'e pan kyojtsjot'amájajadat, kux távani ve'e je y'ónukta y'oo'kni vye'na.

¹⁹ Aa'kani tse'e je Herodes vye'na, van'it tse'e jem Egipto je José to'k je Maja Vintsán je y'aangeles yak'ixji je kuma'aj kajx, jetse'e ña'muxji:

²⁰ —Pojtuku, vovu ya pi'k mix maat ya tyaak, najkxtinuva jem israeejlit y'it jootm, kux távani je'e ve'e y'oo'ktini juu' ve'e du'ukyak'oo'kuvaandu ya pi'k mix.

²¹ Van'it tse'e je José pyojtuk jetse'e du'vaajv je pi'k mix maat je tyaak, jetse'e jem ñajkxtini israeejlit y'it jootm. ²² Ax ku tse'e je José dumotu jets je Arquelao ve'e yakkutojpk jem Judea, je'e juu' ve'e je tye'e Herodes duvintiks, tsa'ki tse'e je José ku ve'e jem ñajkxut. Ku ve'e yakvaajnji je kuma'aj kajx, jem tse'e galiléait y'it jootm ñujkx. ²³ Ku ve'e jem jye'y, jem tse'e nazaréit kyajpun kajxm ñujkx tsuuniva. Ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji juu' ve'e kyojtstu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka, je'ets je'e ve'e ku ve'e vyaandi jets nazaréit jayu je'e ve'e je Jesús.

3

Ku je Yaknapejtpa Juan kya'amaajy joma ve'e kyapantsuuna

(Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)

¹ Ku ve'e je Jesús chüni jem Nazaret, van'it tse'e je Yaknapejtpa Juan ñujkx joma ve'e kyapantsuuna jem judéait y'it jootm. ² Jem tse'e dutuk'ix'ukvaajñ je jáyuda juu' ve'e ñunajkxjudu. Jidu'um tse'e dunujjimi:

—Vinmayumpijitni, masooktini je mko'oy joojntykinda. Npyaajmjidini jem je Nte'yam y'am kya'm, kux myaaxujjudupe'e jetse'e jem m'ijitini.

³ Ya Juuaans je'e ve'e juu' ve'e y'ava'ni je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaías. Jidu'um tse'e dujatyaaññ:

Yakmótup xa ve'e ku ve'e to'k je jayu jidu'um mak'kyats joma ve'e kyapantsuuna: “Yak'o'yijada, yaktaajvada je too' joma ve'e je Maja Vintsán ñáxut.”

Jidu'um tse'e je Isaías dujatyaaññ.

⁴ Juu' ve'e je Juan vyítip, je camello pajk pumts je'e ve'e; je ak tse'e tyiintsoojmjup. Je paach tse'e jyu'kxp jets je maja pa'ajk. ⁵ Je jerusaleenit jayu tse'e najkxtu amotunajxpa; najkxtuva tse'e nujom je jáyuda juu' ve'e tsuunidup jem judéait y'it jootm, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e dumutámidup je jordaanit maja naaj. ⁶ Vintsots je'e ve'e je tyokin dumavyatsta, ve'em tse'e je Juan yaknapéjtada jem Jordán maja najootm.

⁷ Ax ku tse'e je Juan du'ix jets numaye'e je fariseotajk jets je saduceotajk ñunajkxjada jetse'e duyaknapéttat, van'it tse'e dunujjimi:

—Miiista, je tsaan je chaanda je kyoojta, je káts xa ve'e tuxmótuda jets táminup je'e ve'e je tsaachto'ñun, je'e kajx tse'e xkuke'ekta. ⁸ Je'e tse'e mtoondinup juu' ve'e oy jetse'e ñuke'xnatákat jets mmasooktinu ve'e je mko'oy joojntykinda. ⁹ Ka'a ve'e xnutúvadat jetse'e mva'andat: “Ka'a tse'e je Nte'yam xyaktsaachpaatumdat, kux je Abraham je chaan je kyooj xa uu'me'eda”, kux nvaajnidup ats miitse'e jets o'yixjupe'e je Nte'yam jetse'e ya tsaaj duyakvimpítut je Abraham je chaan je kyooj. ¹⁰ Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je kup juu' ve'e je oojyit ju'kx dukayakta'mip. Ax ta tse'e je tiempo jye'ya juu' ve'e ve'em ax jo'n je jayu je pojxun dumach jetse'e je kup dupojxukut. Ax nujom tse'e je kup juu' ve'e je oojyit ju'kx dukayakta'mip, yakpojxuknupts je'e ve'e jetse'e yakjanvíppinit. ¹¹ Je tsoxk naaj ats miitse'e ntukyaknapéjtup, je'e nuja'vints je'e ve'e jets mmasooktinu ve'e je mko'oy joojntykinda; ax je'e pan atse'e xpa'ux'ookip, je'e tse'e jem mja'vin kajxmda mtukyaknapéjtadap je Espiritu Santo jetse'e je jayu dutokimpayoy'oyut. Ñumájipts je'e ve'e nuyojk jets ka'a ve'e ats, ni ka'ats atse'e nvinmachju jets atse'e je kya'ajk nyakkeekjat. ¹² Ku ve'e je jayu dutokimpayoy'oy, ve'em tse'e dutónut ax jo'n to'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem kya'm je tukjee'pun dumats'ijtp jetse'e duvimpójut je trigo. Pyakmókup tse'e je trigo taajm; ax je po'ox juu' ve'e pyajkjav, je'e tse'e jem janjootm pyaamnup juu' ve'e ni vin'ita kapi'tsp.

Ku je Jesús ñapejt

(Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

¹³ Ku ve'e je Juan je jayu duyaknapejt, van'it tse'e je Jesús chaa'n jem galiléait y'it jootm jetse'e jye'y joma ve'e je jordaanit maja naaj, jem joma ve'e je Juan vye'na. Je'e tse'e ñunajkx jetse'e je Juan yaknapéjtut. ¹⁴ Ka'a tse'e je Juan du'uktsajk, jidu'ume'e je Jesús dunujjimi:

—¿Mits atse'e xnumiimp? Ñojk'óy xa ats mitse'e xyaknapéttut.

¹⁵ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Kuvuk xa ve'e dutsak, kux pyaatyp y'akeegup je'e ve'e jetse'e nto'numut nujom juu' ve'e je Nte'yam chajkp.

Van'it tse'e je Juan dukuvjuk. ¹⁶ Ku tse'e je Jesús ñapejtkujx, van'it tse'e pyitsumni jem najootm. Tun to'mayji tse'e ojts je tsapjootmit it y'ava'ach jetse'e je Jesús du'ix jets jeme'e ñukáda'akyju je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, ve'eme'e

ñukada'akyju ax jo'n to'k je pak. ¹⁷ Van'it tse'e to'k je ayook yakmōtu juu' ve'e jem tsapjootm kadeak. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ya'a xa ve'e ats je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, ooyts ats ya'a ve'e ntuntukxoonduk.

4

Ku je Jesús je Satanás y'ukyaktokimpakuvaajñi

(Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13)

¹ Van'it tse'e je Espíritu Santo je Jesús duyaknujck jem vinva'ajts it kajxm jetse'e jem je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, jetse'e du'ixjut vintsō ve'e je Jesús kuduyaktokimpujk. ² Vujxtkupx xaaj vujxtkupx tsooj ve'e je Jesús kyakay vye'na, van'it tse'e je yooj pyaatji. ³ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap vyinkutámiji jetse'e ña'muxji, ukvin'aa'nuvaajñju tse'e:

—Pan tyúvam xa ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk mitse'e, mukótsuts n'it ya tsaaj jetse'e vyimpitút tsapkaaky.

⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Ka tun je'e kajxyap xa ve'e je jayu jyojntyka ku ve'e juu' dukay duju'kx, je ayook kajxe'e juu' ve'e je Nte'yam kyajtsp.”

⁵ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap yaknajkxji jem kunuu'kx kajpun kajxm, jem Jerusalén. Van'it tse'e je Jesús jem maja tsaptaklóm duyakpejt ⁶ jetse'e jidu'um dunuujmi:

—Pan tyúvam xa ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk mitse'e, naajkkustákajats n'it, kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je Nte'yam xa ve'e dupava'anup je y'aangelestajk jetse'e m'ixjut mjayépjut, jetse'e je kya'aj mtuk'amátsajaj jetse'e je mtek je tsaaj kyayaktsaachajat.

⁷ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Vaampap tse'e jidu'um je Kunuu'kx Jatyán: “Ka'a tse'e x'ixtat joma vaate'e juu' dukuvuk je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda.”

⁸ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap yaknajkxjuva joma ve'e to'k je kopk juu' ve'e kajxm aa'k. Jem tse'e je Jesús dutuk'ix nujom je jayu juu' ve'e yakkutujkja ijttup yaja naxvijñ jets vinxupe'e je majin je jayu dujayep. ⁹ Van'it tse'e dunuujmi:

—Nujom xa ats mits ya'a ve'e nmokyajxnit pan xvinkoxkténip ats mitse'e jets atse'e xvinjávat xvintsá'agat.

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Najkxni, Satanás, kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Vinjávada vintsá'agada je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda, je'ejyji ve'e to'k mvinjávadap mvintsá'agadap.”

¹¹ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap myasookji jetse'e je aangelestajk je Jesús dununajkxiti jetse'e dupatto'nidi.

Ku je Jesús kya'amay'ukvaajñ jep Galilea

(Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15)

¹² Ku ve'e je Jesús je kats dumōtu jets jepe'e poxuntujkp je Yaknapejtpa Juan, van'it tse'e ñujck jem Galilea; ¹³ ax ka'a tse'e tyaañ jem nazarétit kyajpun kajxm, jeme'e Capernaum ñujck tsuuniva. Je kajpun, myutámipe'e je maja na'akaya jem zabuloonit jets neftaliijit y'it jootmda. ¹⁴ Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji juu' ve'e je Isaías jyatyaan, to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajkpa. Jidu'um tse'e dujatyaajñ:

¹⁵ Je it je naax juu' ve'e Zabulón jets Neftalí duxaaaj,

je too' juu' ve'e je'yp jem maaxy napa'am jetse'e ñaxy jem jado'k ado'om Jordán maja napa'am,

jem galiléait y'it jootm joma ve'e jyojntykada pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap,

¹⁶ je jayu pan pan jatye'e kupi'ijts kukoo'ts tsuunidu,

y'ixtuts je'e ve'e to'k je maja kujajpa je maja kutá'kxpa;

pan pan jatye'e maaydup tajtup kux cha'kidupe'e jetse'e y'oo'ktat,

kujajjudu kutá'kxjudu tse'e.

Jidu'um tse'e je Isaías dujatyaajñ.

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús kya'amay'ukvaajñ. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Vinmayumpijttini, masooktini je mko'oy joojntykinda. Napyaaajmjidini jem je Nte'yam y'am kya'm kux myaaxujjudupe'e jetse'e jem m'ijttinit.

Ku je Jesús duvaajv numaktaaxk je ajkx maakpada

(Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11)

¹⁸ Jeja tse'e galiléait myaja na'akaya pa'ayi je Jesús ñaxy vye'na, jetse'e du'ix numejtsk je yaa'tyajk, to'k uts to'k ajch: to'k juu' ve'e duxaaaj Simón juu' ve'e yaktukxaaaj Pedro, jets

jado'k juu' ve'e duxaaj Andrés. Ajkx maakpats je'e ve'e y'ijtti; jem je'e ve'e du'avájada vye'na je tyuk'ajkx'amaakin xuum maja na'akaya jootm. ¹⁹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi: —Pamiindini ats. Ajkx maakk xa ve'e mtoondup; ax uxymts ats miitse'e je toonk nmo'odat jets atse'e je jayu xtuknumíndat.

²⁰ Tun jatyi tse'e dumasooqtini je tyuk'ajkx'amaakin xuum jetse'e dupanajkxtini.

²¹ Vee'n tse'e yo'oyda vye'na, van'it tse'e je Jesús du'ixpa janumejtsk je yaa'tyajk, je Santiago jets je Juan, nay to'k uts to'k ajchpats je'e ve'eda, je Zebedeo je myajntktajk. Jem je'e ve'e barco jootm je tyee' dumaadada vye'na jetse'e je tyuk'ajkx'amaakin xuum du'ataagada. Van'it tse'e je Zebedeo je myajntktajk yakvoovduva. ²² Tun jatyi tse'e dumasooqtini je barco maat je tyee'da, jetse'e dupanajkxtini.

*Ku je Jesús je numay jayu duyak'ixpujk
(Lc. 6.17-19)*

²³ Jem tse'e nujom galiléait y'it jootm je Jesús du'ayo'oy du'anaxy y'ijt joma jaty tsaptajk jetse'e je jayu dutukyak'ixpuk je oy kats je oy ayook, je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajña jets chajkpe'e je Nte'yam jetse'e je jayu ñapyaajmjidini jem je Nte'yam y'am kya'm. Pan nuvinxupe'e to'k jado'k je pa'am dujayep, ve'em tse'e duyakjotkadaakni. ²⁴ Yaknuja'vip tse'e je Jesús jem nujom maja it jootm juu' ve'e Siria duxaaj; tyuknunaajkxtu tse'e je Jesús nujom pan pan jatye'e je pajkpa je aampa dujayeiptup, pan pan jatye'e jem jya'vin kajxmda je ko'oyjáyuvap, pan pan jatye'e ko'opya'ampajkjudup, jets pan pan jatye'e mojktp; yakjotkádakkajxnuts je'e ve'e to'k ka'ajyjida. ²⁵ Numay tse'e je jayu ppanajkxjidi. Jem tse'e je galiléait jayu, jem tse'e juu' ve'e tsoo'ndu jem decápolisit y'it jootm jets jem jerusaleenit kyajpun kajxm, jempa tse'e juu' ve'e viijnk tso tsoo'ndu jem judéait y'it jootm, nay jempa tse'e juu' ve'e tsoo'nduva je it je naax juu' ve'e jado'k ado'om je jordaaniit maja nanaxy jem joma ve'e je xaaj pyítsum.

5

Ku je Jesús kya'amaajy jem tonun viinm

¹ Ku ve'e je Jesús du'ix je numay jayu, van'it tse'e pyejt joma ve'e to'k je tonun jetse'e jem y'ajxtk. Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ñuje'yjidi, ² jetse'e je Jesús yak'ixpajkjidi jidu'um:

*Je'eda pan pan jatye'e xoonda
(Lc. 6.20-23)*

³ —Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je tyokin du'ixkajptup, íttapts je'e ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm.

⁴ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e tsaachvinmaaydup, yakjot'amájajadapts je'e ve'e je Nte'yam.

⁵ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je nuu'k aaj je nuu'k joot dujayeiptup, je'e tse'e yakmo'odap je naxviijnit it.

⁶ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e duyoojidup dutaatsidup juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ku'ux jotkada'aky tse'e y'íttat.

⁷ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je jayu dutukmo'ttup, tukmo'tjduvupts je'e ve'e je Nte'yam.

⁸ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dujayeiptup, y'íttapts je'e ve'e je Nte'yam.

⁹ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e duyaknamyujot'o'yijidup juu' ve'e namyu'ejkjudup, va'anupts je'e ve'e je Nte'yam: “Atsts ya'a ve'e je n'ónukta.”

¹⁰ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je jayu jomtoojnjudup titoojnjudup kuxe'e dutonda juu' ve'e je Nte'yam chajkp, íttapts je'e ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm.

¹¹ Xoon xa miitse'eda ku ve'e je jayu mvinkojtspéjtada, mjomtónjada mtitónjada, jetse'e mnuvampéjtada ats kajx. ¹² Tukxoondukta tse'e ooy ku ve'e ve'em myaktonda, kux myakmooydinupe'e je maja o'yin jem tsapjootm, kux ve'eme'e dujomtoondi dutitoondi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta juu' ve'e joojntykidu too'vajkp jets ka'a ve'e miitsta.

*Je kaan tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 9.49-50; Lc. 14.34-35)*

¹³ Miitsta xa ve'e je kaan jo'n yaja naxviijn. Ax pan tókinup tse'e je kaan je tya'mútsin, ¿vintsose'e jado'k nax tya'mútsinuvat? Ka'ats je'e ve'e y'uktoonit, yak'uxko'onupe'e jeja too' aajy jetse'e je jayu ñutee'njut tyuktee'njut.

*Je ta'kxpa tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.21-25; Lc. 8.16-18)*

¹⁴ Miits xa ve'e je ta'kxpa jo'n yaja naxviijn. To'k je kajpun juu' ve'e jem kopk kajxm, ka'a tse'e y'oya jetse'e yakyo'otsut. ¹⁵ Ka'a xa ve'e je ta'kxpa yakna'ak jetse'e ti

yaktuknaxjóput; kajxm je'e ve'e yakpum jetse'e dukuta'kxut anañujoma je jáyuda juu' ve'e jep tujkp. ¹⁶ Nay ve'empats miitse'eda, ve'em ax jo'n je ta'kxpa je numay jayu dukutu'kx, yaknuke'xnatakada je y'oy je'e jeja je jayu vyinkujk; ku je'e ve'e du'ixtat je y'oy je'e juu' ve'e mtoondup, yakmájadap yakjaanchadapts je'e ve'e je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm.

Oy je'e ve'e je Moisés je pyava'nun

(Lc. 16.16-17)

¹⁷ 'Ka'a xa miitse'e mvinmáydats jets je'e atse'e nnumiin jets atse'e nyakkutókiyut je Moisés je pyava'nun jets juu' ve'e jyavyejttu je Nte'yam je y'ayook kojtsnaxpatajktta. Ka je'e kajxapts atse'e nmijn jets ats je'e ve'e nyakkutókiyut; je'e kajxe'e jets ats je'e ve'e nkutyónut jets atse'e nkojtsva'atsut ti ve'e tyijp. ¹⁸ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, namvaate'e y'it ya tsajmit it jets ya naxviijn it, tonkájxup tse'e nujom je pava'nun; dumaja dumootska je'e ve'e je pava'nun, tonkájxupts je'e ve'e. ¹⁹ Je'e kajx tse'e, pan pan xa ve'e dukakutyoomp je pava'nun, dukánumaja je'e ve'e je pava'nun, jetse'e ve'em je jayu dutuk'ix, je'e tse'e dunupi'kikáxup je jayu juu' ve'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm; ax pan pan tse'e dukutyoomp je pava'nun jetse'e ve'em je jayu dutuk'ix, ñumájapts je'e ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm. ²⁰ Kux ve'em ats miitse'e nnaajmada, ve'em xa ve'e dutsak jetse'e nujojok oy xtóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp jets ka'a ve'e juu' ve'e tyoondup je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk jets je fariseotajk. Pan ka'a tse'e ve'em xtonda, ka'a tse'e mtákadat jem je Nte'yam y'am kya'm.

Ku je jayu jyotma'aty

(Lc. 12.57-59)

²¹ 'Ta ve'e x'amotunaxta ku ve'e jidu'um je jujpít jayu yaknuujmídi: "Ka'a tse'e myak-jayu'oo'ktat, kux jyapana pan pane'e yakjaju'oo'kp, yakmo'opts je'e ve'e je tsachpaatun." ²² Ax nnuujmidupts ats miitse'e jets jyapana pan pane'e je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a dumu'ejkúp, yaktokimpayo'oyupts je'e ve'e. Pan pane'e je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a duvinkojtspejtp, tokimpayo'oyjadapts je'e ve'e pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp. Pan pan tse'e ka vijap dutijp je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a, kutsa'aga tse'e jetse'e jem janjootm yakpaamnít.

²³ 'Ax ve'em tse'e, pan myaknajkxtup xa ve'e je myaxta joma ve'e je Nte'yam xvinjávada xvints'a'agada, jetse'e jem xjaa'myéstat jets mmu'ejkjudupe'e nuto'k je m'utsta je m'ajchta ukpu nuto'k je m'utsta je mtsa'ada, ²⁴ maso'oktanumts jeja je myaxta jetse'e najkx too'vajkp je'e xmaatnamyujot'óyajada, van'it tse'e mvimpíjttinuvat jetse'e je myaxta je Nte'yam xtukkatákadat.

²⁵ 'Pan jem xa ve'e pane'e mnuxa'aíjidup jetse'e xmaatnajkxta jeja je yakkutojka vyinkujk, tukmaatkojts'óyada tse'e jeja too' aajp, ve'em tse'e jem je tokin payo'yva kya'm mkayakpámdat. Kux pan mpaajmjudup xa ve'e jem je tokin payo'yva kya'm, je tokin payo'yva tse'e jem je tojpa kya'm ímájadap jetse'e mpoxtantakpámjadat. ²⁶ Tyúvam xa atse'e nva'añ jets ka'ajame'e mpítsumdat jep poxuntujkp vi'name'e xkakuvetta nujom juu' ve'e myójidup.

Ku je jayu je navyajkun duyavints'a'kintóki

²⁷ 'Ta ve'e x'amotunaxta ku ve'e jidu'um yakkats: "Ka'a tse'e xyavints'a'kintókidat je navyajkun." ²⁸ Ax atsts miitse'e nnuujmidup jets opyana pan pane'e dunu'ixp to'k je ta'axtajk jetse'e dutsak jetse'e dumaatnayjajépjut, ta tse'e jem jya'vin kajxm je ta'axtajk dutukmaatnyavints'a'kintóki je navyajkun.

²⁹ 'Pan myaktokintoojnjudup xa ve'e je m'aka'yun viijnda, tunyaktípsumda tse'e jetse'e x'uxkojta, kux nujojok oy je'e ve'e jetse'e to'k viijn je mni'kxta je mkopkta xyakkutókidat jets ka'a ve'e ku ve'e nujom je mni'kxta je mkopkta yakpaamnít jem janjootm. ³⁰ Pan myaktokintoojnjudup xa ve'e je m'aka'yun ka'ajta, tunkuspoxta tse'e jetse'e x'uxvívuptat, kux nujojok oy je'e ve'e jetse'e to'k viijn je mni'kxta je mkopkta xyakkutókidat jets ka'a ve'e ku ve'e nujom je mni'kxta je mkopkta yakpaamnít jem janjootm.

Ku je yaa'tyajk je ñuda'ax dumasookni

(Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18)

³¹ 'Kojtstuva tse'e je jayu jidu'um: "epyana xa ve'e pan pane'e je ñuda'ax dumasoo'okuvaannup, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e too'vajkp dumo'ot je ñak joma ve'e yak'ixut jets ka'a je'e ve'e du'uknuda'axini." ³² Ax atsts miitse'e nnuujmidup jets pan pan yaa'tyajke'e dumasooknup je ñuda'ax, pan ka je'e kajxap ku ve'e je ñuda'ax duyavints'a'kintóki je navyajkun, je yaa'tyajk kajx tse'e je ta'axtajk duyavints'a'kintóki je navyajkun ku ve'e je viijnk yaa'tyajk dupuk. Ax je'e tse'e juu' ve'e ux'ook dupajkp je ta'axtajk juu' ve'e je ñuyaa'y tumyasookjini, nay yavints'a'kintókiavapts je'e ve'e je navyajkun.

Ku je jayu je Nte'yam duyaknaxy ukpu ti jaty

³³ 'Ta ve'e x'amotunajxtuva ku ve'e jidu'um je jujpit jayu yaknuujmidi: "Kutyonu je vaanduk juu' ve'e tuxpam pan je Nte'yame'e tuxyaknaxy." ³⁴ Ax atsts miitse'e nnuujmidup jets ka'a ve'e je Nte'yam xyaknaxtat ku ve'e je vaanduk xpamda. Ni ka'a tse'e je tsapjootmit it xyaknaxtat. Pan ve'em xa ve'e xtonda, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Nte'yam kuxyaknajxti, kux jeme'e je Nte'yam je kyutojkon tsuujntkun. ³⁵ Ka'a tse'e ya' na xviijnit it xyaknajxtuvat. Pan ve'em xa ve'e xtonda, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Nte'yam kuxyaknajxti, kux ve'em ya'a ve'e ya' na xviijnit it ax jo'n je va'kpejtun joma ve'e je Nte'yam je tyek kuduyukkán. Ka'a tse'e je Jerusalén xyaknajxtuvat. Pan ve'em xa ve'e xtonda, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Nte'yam kuxyaknajxtuvat, kux ka'a ve'e m'o'yixjada jetse'e xyakvimpittat otyo'ka je mvaajyta yak uk po'o'p. ³⁷ Jidu'ume'e mva'andat "ve'em" ukpu "ka'a"; kux juu' ve'e nuyojk jaa'kyakkajtsp, je ko'oyjáyuvaps je'e ve'e duyakjéjip.

Ku je jayu dutonumpit juu' ve'e ka óyap

(Lc. 6.29-30)

³⁸ 'Ta ve'e x'amotunajxtuva ku ve'e jidu'um yakkats: "Pan pane'e je jayu je vyiijn duyakma'tp, je tyaats duyakvajntkp, nay vanxúpyjam tse'e yaktoonnuvat." ³⁹ Ax atsts miitse'e nnuujmidup jets ka'a ve'e xtonumpijjtadat juu' ve'e ka óyap pan pane'e mmutokintoojnjudup; ñojk'óy xa ve'e, pan pane'e m'akupa'kxijidup to'k ado'om aaj, mooyduva tse'e jado'k ado'om jetse'e mja'a'k'akupa'kxajadat. ⁴⁰ Pan pan tse'e mnuxa'aavaajnjudup jetse'e je mvitupa'tk mpajkuxjada, masoo'ktuva tse'e jetse'e je mvituni'kx mpajkuxjadat. ⁴¹ Pan myaktuk'ake'e'yidup xa ve'e jetse'e juu' xpatsámdat kojkm legua, ax mpatsámdap tse'e jakojkm legua. ⁴² epyana pan pane'e juu' m'amótujudup, mmo'odap tse'e; pan pan tse'e juu' anuu'kx m'amótujudup, ka'a tse'e xts'o'xpáktat.

Tso'kta je jayu pan pane'e mtso'oxpajkjudup

(Lc. 6.27-28, 32-36)

⁴³ 'Ta ve'e x'amotunajxtuva ku ve'e jidu'um yakkats: "Tso'kta pan pane'e mtso'okkjudup; ka'a tse'e xtsóktat pan pane'e mtso'oxpajkjudup." ⁴⁴ Ax atsts miitse'e nnuujmidup: Tso'kta pan pane'e mtso'oxpajkjudup, amótuda je Nte'yam jetse'e dukunoo'kxut pan pane'e mko'oñukojtsijidup, otyoojnjada pan pane'e mko'o'otyoojnjudup, nu'tsapkotsta jetse'e je Nte'yam oy tyo'nuxjadat pan pane'e mvinkojtspejtjudup jets pan pane'e mjomtoojnjudup mtitoojnjudup, ⁴⁵ ax ve'em tse'e mnu'ke'xnatákadat jets nTee'imdup'e je Nte'yam, juu' ve'e jem tsapjootm. Kux ku xa ve'e je aampa xaa'j duyakpítsum, tyuknu'aampyts je'e ve'e juu' ve'e oy jayu jets juu' ve'e ko'oy jayu, yakjéjip'ts je'e ve'e je tooj jetse'e duyaknutu'uj pan pan jatye'e tuv jáyuvudup joojntykidup, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e jomjáyuvudup tijáyuvudup jetse'e iyomjoojntykada tyijoojntykada. ⁴⁶ Pan je'e'jyji xa miitse'e mtso'okjtup pan pane'e mtso'okkjudup, ¿ti o'yin tse'e mpáktap je'e kajx? Je kupa'mun pakmojkpa paat xa ve'e ve'em jyátukada.

⁴⁷ 'Pan je'e'jyji ve'e mkojtspo'o'kxtup juu' ve'e mmaatnayja'vijidup, ¿ti o'yints miitse'e mtoondup jets ka'a ve'e je viijnk jáyuda?, kux nay vanxúpyjame'e dutoonduva pan pan jatye'e je Nte'yam duka'ixada. ⁴⁸ Va'ajts tse'e mnaajk'ijitidinit, ve'em ax jo'n ñaajk'itju va'ajts je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm.

6

Ku je jayu je y'oy je'e dutún

¹ 'Ku xa ve'e xtonda je y'oy je'e, ka je'e kajxap tse'e xtóndat jetse'e je jayu du'ixtat juu' ve'e mtoondup. Pan je'e kajx xa ve'e ve'em xtonda jetse'e je jayu m'ixjadat, ka'a tse'e oy mtonumpijjtuxjadat je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm. ² Je'e kajx tse'e, ku tse'e xputákadat je'e pan pan jatye'e katih'ijtxjudup, ka'a tse'e anañujoma je jayu xtukunujávadat, kux ve'eme'e jyátukada jep tsaptujkp jets jeja too' aajy pan pan jatye'e mejts'aa'ja mejtsjootta. Je'e kajxts je'e ve'e ve'em dutonda jetse'e je jayu y'oñukótsajadat. Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a ve'e oy je Nte'yam tyonumpijjtuxjadat, nvaatani je'e ve'e ku ve'e yak'oñukojtsidi. ³ Ax kuts miitse'e je jayu xmo'odap juu' ve'e katih'ijtxjudup, ve'em tse'e xtóndat jetse'e ni pana dukanujávat. ⁴ Pan ve'em tse'e xtonda, oy tse'e mtonumpijjtuxjadat je nTee'amda, juu' ve'e du'ixp nujom juu' ve'e kanuke'xnatajkp jeja je jayu vyinkujk.

Ku je jayu chapkats

(Lc. 11.2-4)

⁵ 'Ku miitse'e mtsapkótstat, ka'a tse'e ve'em mtsapkótstat ax jo'n je'eda juu' ve'e mejts'aahta mejtsjootta, ténip tse'e chapkotsta jep tsaptujkp jets joma ve'e je too' ñavyinmaxyju, je'e kajxts je'e ve'e ve'em dutonda jetse'e je jayu y'ixjadat ku ve'e chapkotsta. Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a ve'e oy je Nte'yam tyonumpijtuxjadat, nvaatani je'e ve'e ku ve'e je jayu ve'em y'ixjada. ⁶ Ax kuts miitse'e mtsapkótstat, tákadats jep mtujkp, aka'ada je mtajk, van'it tse'e xmukótstat je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm. Pan ve'em tse'e xtonda, oy tse'e mtonumpijtuxjadat je nTee'amda, juu' ve'e du'ixp nujom juu' ve'e kanuke'xnatajkip jeja je jayu vyinkujk.

⁷ 'Ku ve'e mtsapkótstat, ka'a tse'e xkojtsumpíttat xkojts'atajtat, ve'em ax jo'n jyátukada pan pan jatye'e je Nte'yam duka'ixada, ve'eme'e vyinmayda jets amotunáxadap je'e ve'e je Nte'yam ku ve'e ooy tyunkótsta. ⁸ Ka'ats miitse'e ve'em mjátukadat, kux namka'ana miitse'e je Nte'yam juu' x'amótuda, ñuja'vipts je'e ve'e juu' ve'e mka'ijtuxjudup. ⁹ Jidu'um tse'e mtsapkótstat:

*Aats je nTee',
tsapjootm xa mits jeme'e,
va'ajts aaj va'ajts jootts mitse'e,
jetse'e myakvinjávat myakvintsa'agat.*

¹⁰ Yakmiinni to'k aaj je mkutojkn.

Ve'em ax jo'n jem tsapjootm tyunju juu' mitse'e mtsajkp,
ve'em tse'e tyoojnjuvat yaja naxviijn.

¹¹ Mooyk aats uxym je kaaky je naaj juu' aatse'e jóvum xaaj ntukjoointykip.

¹² Mee'kxjik aats je ntokin,

ve'em ax jo'n aatse'e ntokinmee'kxpa pan pan jaty aatse'e xmutokintoomp.

¹³ Kadi aats to'k aaj xmasa'ak jets aatse'e nka'at jem je ko'oyjáyuvap y'am kya'm;
mitsts aatse'e x'ixup xjayéput, x'axajtókup,
ve'emts aatse'e xkah'amaadaagat je kyo'oy je'e.

Kux xa'ma kajx mitse'e xka'ma je kutojkn, je makkin, jets je majin. Amén.

¹⁴ 'Pan mtokinmee'kxtup xa miitse'e pan pane'e mmutokintoojnjudup,
mtokinmee'kxjadap tse'e je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm; ¹⁵ ax pan ka'a tse'e
xtokinmee'kxta je jayu juu' ve'e mmutokintoojnjudup, nay ka'ava tse'e je nTee'amda
mtokinmee'kxjuduvat.

Ku je jayu y'ayooja

¹⁶ 'Ku xa miitse'e m'ayoojadat, ka'a tse'e je mviijnada je m'aahta xyakma'attat, ve'em ax jo'n jyátukada je'eda juu' ve'e ijtup mejts'aahta mejtsjootta, kux ve'em je'e ve'e jyátukada jetse'e je jayu dunujávadat jets ayoojidup je'e ve'e. Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a ve'e oy je Nte'yam tyonumpijtuxjadat, nvaatani je'e ve'e ku ve'e je jayu y'ixjada jets ayoojidupe'e. ¹⁷ Ax miits, ku tse'e m'ayoojadat, navyimpojjada nay'apojjada jetse'e oy mnavyoo'kjadat, ¹⁸ ve'em tse'e je jayu dukanujávadat jets m'ayoojidupe'e. Pan ve'em tse'e xtonda, oy tse'e mtonumpijtuxjadat je nTee'amda, juu' ve'e du'ixp nujom juu' ve'e kanuke'xnatajkip jeja je jayu vyinkujk.

Je o'yin juu' ve'e jem tsapjootm

(Lc. 12.33-34)

¹⁹ 'Ka'a tse'e xnupajkpéttat je o'yin juu' ve'e yaja naxviijn, joma ve'e je tótuk juu' jaty dutukka'yini, joma ve'e juu' jaty vyintoki, jets joma ve'e je mee'tspa tyákada; ²⁰ ñojk'óye'e xnupajkpéttat je o'yin juu' ve'e jem tsapjootm, joma ve'e je tótuk juu' jaty dukatukkaya, joma ve'e juu' jaty kyavintoki, jets joma ve'e je mee'tspa kyatákada. ²¹ Kux pan joma xa ve'e y'it juu' ve'e m'ixtup mjayejptup, nay jeejyam tse'e y'ijtpa je mjootta je mja'vinda.

Ve'em xa ve'e je jayu je vyiijn ax jo'n je jayu je jyoot je jya'vin

(Lc. 11.34-36)

²²⁻²³ 'Ve'em xa ve'e je jayu je vyiijn ax jo'n je jayu je jyoot je jya'vin. Pan oy xa ve'e je mviijnada, m'ixtup tse'e oy. Ax pan ma'at tse'e je mviijnada, ko'o'ts tse'e je mni'kxta je mkopkta tyañ. Nay ve'empats je'e ve'e maat je mjootta je mja'vinda. Pan va'ajts tse'e je mjootta je mja'vinda, je y'oy je'e tse'e mtoondup; ax pan m'ajoottidup tse'e je kyo'oy je'e jetse'e vintok m'itta, je kyo'oy je'e tse'e mtoondup, ve'emts miitse'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e ijtp jeja ako'o'ts it jaat jetse'e nuyojk kukoo'ts tyañ jets ka'a ve'e je viints jayu.

Je Nte'yam jets je meen

(Lc. 16.13)

²⁴ 'Ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e mejtsk je vyintsán dujayéput, kux to'ke'e dutsókut, jado'k tse'e dutso'oxpákut, to'ke'e dumotónut dumupákut, jado'k tse'e duviijnk'ixut. Nay

ve'empa tse'e je jayu juu' ve'e jem je meen kya'm naajk'ijitjup, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jetse'e je Nte'yam dupanajkxut.

*Y'ixp iyayejpp tse'e je Nte'yam pan pan jaty je y'ónuk
(Lc. 12.22-31)*

²⁵ Je'e kajxts áts miitse'e nnaajmada, ka'a tse'e xvinmáydát je mkaakya je mnaajta ti ve'e mtukjoojntykadap, ni ka'a tse'e xvinmaayduvat je mvitta je mxoxta juu' ve'e mjayéptap. Ñumájip je'e ve'e nuyojk ku ve'e je jayu jyoojntyka jets ka'a ve'e je kaaky je naaj juu' ve'e iyayejpp; ñumájip je'e ve'e nuyojk je jayu je ñi'kx je kyopk jets ka'a ve'e je vit je xox juu' ve'e iyayejpp. ²⁶ Ixta vintso ve'e je jeyyva tánuk kyani'ipta, ka'a tse'e je taajm dupákmokta, ka'a tse'e tii joma ve'e duyak'íttat je tyukjoojntykinda; óyam tse'e vye'ema, yakjoojntykijidup tse'e je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm. Kadi xvinmayda, nuyojk xa miitse'e ogy xtunjaa'knúmájada jets ka'a ve'e je jeyyva tánuk. ²⁷ Jyatunvinmay je'e ve'e, çpánts miitse'eda juu' ve'e o'yixjup jetse'e ñaajkyónjút jado'k noox?

²⁸ ¿Ax tyajx tse'e xvinmayda je mvitta je mxoxta? Ixta vintso ve'e je ojts jaatit puj yee'kta, ka'a tse'e tyonda, ka'a tse'e pyii'tta kyojta; ²⁹ ax ve'emts atse'e nva'añ jets óyame'e je yakkuojkpa Salomón valajts tsoj tyunnaxaxju y'ijit, ka'a tse'e dumuvaa'ty ax jo'n je puj. ³⁰ Pan ve'em tse'e je Nte'yam duyaktsojupuk je aajj je ojts juu' ve'e uxym yee'kp jetse'e kep je jaajj pyaatjinit, çvintsots je'e ve'e je Nte'yam mkamo'ojadat pan ti ve'e mnatyukxóxadap? ¿Vee'nji xa ve'e je Nte'yam xjaanchjávada? ³¹ Je'e kajx tse'e, ka'a tse'e mnaajkvinmájadat jetse'e mva'andát: “¿Tis vine'e nka'yumdap n'ookumdap?”, ukpu “¿Tis vine'e mnatyukxójxumjadap?” ³² Kux nujom je'e ve'e, yakvinkópkidufts je'e ve'e je jayu pan pan jatye'e je Nte'yam duka'íxada; ax je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, ñuja'vipts je'e ve'e pan ti uu'me'e xka'ijitjmdup. ³³ Ax ve'em tse'e, yakvinkópkada ogy jetse'e m'ijitnit jem je Nte'yam y'am kya'm jetse'e xtoondinit juu' je'e ve'e chajkp, ve'em tse'e myakmo'oyduvat juu' ve'e mkáydap m'oo'ktap jets juu' ve'e mnatyukxóxadap. ³⁴ Kádits xvinmayda juu' ve'e kep mínup, kux jéjape'e kep juu' ve'e mvinmáydap. To'k to'k je xaaj, ve'em tse'e je vinma'yun duyakjeja.

7

*Ka'ats uu'me'e je jayu ntókimpayo'yumdat
(Lc. 6.37-38, 41-42)*

¹ 'Ka'ats miitse'e je jayu xtókimpayo'oydat, ve'em tse'e je Nte'yam mkatókimpayo'yjuduvat. ² Kux ve'em pan vintso ve'e je jayu xtókimpayo'oyda, nay vanxúpiyam tse'e je Nte'yam mtókimpayo'yjuduvat; uk pan vintso ve'e je mjáyuvinda, nay je mjáyuvinda tse'e vimpítup. ³ ¿Vintsos'e y'o'yixjut je'e juu' ve'e je maja tokin dumaat, jetse'e duputákat je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a juu' ve'e vee'nji je tokin dumaat? Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e jep vyiiimp to'k je kup juu' ve'e va'ajts maj jetse'e dutsak jetse'e duputákat je y'uts juu' ve'e je pi'k po'ox tuvvyintákaja. ⁴ Van'it tse'e je y'uts dunuujma: “Va'an áts duyakpítsumu je pi'k po'ox juu' ve'e jep mviimp.” ⁵ ¿Mejts'aaaj mejtsjoot xa je'e ve'e juu' ve'e je maja tokin dumaat? Yaknuva'ache'e too'vajkp dutsak je maja tokin juu' ve'e iyayejpp, van'itnum tse'e y'o'yixjut jetse'e duputákat je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a juu' ve'e vee'nji je tokin dumaat.

⁶ 'Ka'a tse'e je ok xmo'odat je Nte'yam jye'e, ka'a tse'e je mpeerlas xvajjadat je keem. Pan mmo'oydup xa ve'e, tyuktee'ndapts je'e ve'e jetse'e mnupojtukjadat jetse'e myakvintókijadat.

*Amótuda juu' je Nte'yam, íxtada, jets kojtspo'o'kxta jeja tak'aagui
(Lc. 11.9-13; 6.31)*

⁷ Amótuda juu' je Nte'yam, jetse'e myakmo'odat; íxtada, jetse'e xpaat'at; kojtspo'o'kxta jeja tak'aagui, jetse'e je Nte'yam myak'avaatsuxjadat. ⁸ Kux pan pan xa ve'e je Nte'yam juu' du'amótup, yakmo'op tse'e; pan pan tse'e juu' du'ixtip, pyaatyp tse'e; pan pan tse'e kojtspo'o'kxp jeja tak'aagui, yak'avaatsuxjup tse'e je Nte'yam.

⁹ Onuk tee'da ónyk taakta, ku xa ve'e je m'ónukta m'amótujadat je tsapkaaky, çje tsaaj tse'e mmo'odap? ¹⁰ Ku tse'e m'amótujadat je ajkx, çje tsaan tse'e mmo'odap? ¹¹ Mjako'oyjáyuvada xa miitse'eda, mnuja'vidup tse'e jetse'e xmo'odat je y'oy je'e je m'ónukta; ax je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, nuyojkts je'e ve'e dumó'ot je y'oojyit je'e pan pan jatye'e amótujadup.

¹² Ax ve'em tse'e, pan vintso xa ve'e xtsokta jetse'e je jayu mto'nuxjadat, ve'emts miits je'e ve'e xtoojniduvat, kux je Moisés je pyava'nun jets juu' ve'e iyavyejttu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'e tse'e je jayu dutuk'ixtup jets ti ve'e yaktónup ku ve'e je jayu ñachókjada vimpit atuj.

*Je aka'a juu' ve'e mootskji vyijn tukmu'a'ixmojkin
(Lc. 13.24)*

¹³ Tákada joma ve'e je aka'a juu' ve'e mootskji vyijn. Kuxe'e je aka'a jets je too' juu' ve'e je jayu duyaknajkxp joma ve'e vyintókidinit, maja viijnts je'e ve'e, numayts je'e ve'e juu' ve'e je tso tajkidup. ¹⁴ Ax je aka'a jets je too' juu' ve'e je jayu duyaknajkxp joma ve'e xa'ma kajj iyoojntykidinit, pi'kji jets mootskjits je'e ve'e vyijn, nu'eejyjits je'e ve'e juu' ve'e je tso tajkidup.

*Yaknuja'vipts je'e ve'e je kup vintso ve'e ty'a'ma
(Lc. 6.43-44)*

¹⁵ Myakkópkadap tse'e ooy je'e kajxta pan pan jatye'e natyijjudup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je mu'uk lobo juu' ve'e napyaaajmjup je pi'k carnero jo'n jetse'e jeja numay carnero akujk tyaka. ¹⁶ Mnujávadap tse'e jets pan je'e ve'eda ku ve'e x'ixtat vintso ve'e juu' dutonda, kux ka'a xa ve'e je tsaaydum taajm ukpu je higo taajm yaktuk jem ápit kajxm. ¹⁷ Nujom je oy ju'kx kup, je oo'jyit ju'kx tse'e yakta'mip; jets nujom je ko'oy ju'kx kup, je ko'oy ju'kx tse'e yakta'mip. ¹⁸ Ka'a tse'e je oy ju'kx kup duyakta'ma je ko'oy ju'kx; ni ka'a tse'e je ko'oy ju'kx kup duyakta'ma je oy ju'kx. ¹⁹ Nujom tse'e je ju'kx kup juu' ve'e dukayakta'mip je oo'jyit ju'kx, yakpojxukpts je'e ve'e jetse'e jem janjootm yakpaamnit. ²⁰ Ve'emts miitse'e xnujávadat pan pan jatye'e oy jayu pan pan jatye'e ko'oy jayu ku ve'e x'ixtat pan vintso ve'e juu' dutonda.

*Ka anañujómap xa ve'e tyákadat jem je Nte'yam y'am kya'm
(Lc. 13.25-27)*

²¹ Ka nujómap xa ve'e tyákadat jem je Nte'yam y'am kya'm pan pan jatye'e atse'e xtijup "Vintsán, Vintsán"; je'e'ejyida ve'e pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e chajkp ats je nTee', juu' ve'e jem tsapjootm. ²² Numay xa atse'e xnaajmadat je xaaj: "Vintsán, Vintsán, mits je mkutojkun kajxts aatse'e je Nte'yam je y'ayook nkojtsnáxy y'ijt jets mits je mkutojkun kajxts aatse'e je ko'oyjáyuvap nyakpítsum y'ijt jem je jayu jya'vin kajxm, mits je mkutojkun kajxts aatse'e je mujit atuva ntun y'ijt." ²³ Ax van'itts atse'e nnaajmadat: "Ni vin'ita xa miitse'e mka'itta ats je njáyuda; vinva'kva'atsta ats miitsta pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap."

*Je tajk juu' ve'e tsoo'ntk jeja tsakujx jets je tajk juu' ve'e tsoo'ntk jem po'o ni'kxm
(Lc. 6.47-49; Mr. 1.22)*

²⁴ Pan pan xa ve'e du'amotunajxp juu' atse'e nkajtsp jetse'e ve'em dutún, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k je vij jayu juu' ve'e je tyajk dupaam jeja tsakujx. ²⁵ Ku tse'e je it tyuuj, jetse'e je naaj kyompejt y'ojspejt, jetse'e je makk poj tyunnajxni jetse'e dupati'ts je tajk, ax ka'a tse'e kyitu, kux jeja ve'e tsakujx choo'ntk. ²⁶ Ax je'e tse'e juu' ve'e du'amotunajxp juu' atse'e nkajtsp jetse'e ve'em dukatún, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e ka vijap, juu' ve'e je tyajk dupaam jem po'o ni'kxm. ²⁷ Ku tse'e je it tyuuj, jetse'e je naaj kyompejt y'ojspejt, jetse'e je makk poj tyunnajxni jetse'e dupati'ts je tajk, van'it tse'e je tajk kyituni. ióoyam tse'e tyunvintoki!

²⁸ Ku ve'e je Jesús kyojtskujx, atuva atoki tse'e je numay jayu je y'ixpajkun dutuktaandi ²⁹ kux je kutojkun maate'e kyajts, ka ve'emax ax jo'n je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk.

8

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e leprapajkpu
(Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16)*

¹ Ku ve'e je Jesús vyajntyk jem tonun viinm, van'it tse'e numay je jayu pyanajkxjidi. ² Van'it tse'e vyinkutámiji to'k je jayu juu' ve'e leprapajkpu, jetse'e je Jesús dūvinkoxkteni, jetse'e dūnuujmi:

—Vintsán, pan mtsajkp xa mitse'e, m'o'yixjup tse'e jets atse'e xtuknuva'atsut ya lepra pa'am.

³ Van'it tse'e je Jesús je kya'aj tyuknukoonjni jetse'e je pa'am jayu dūnuujmi:

—Ntsajkp xa atse'e. Va'ajts tse'e mtaanni.

Ku ve'e ve'em vyaajñ, tun jatyi tse'e je lepra pa'am ñuvaatsijini. ⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Ni pana xa ve'e xkavaajnat pane'e tumyakjotkada'akyju. Najkxu joma ve'e je tee' jetse'e du'ixut jets ta ve'e mjotkada'aky, van'it tse'e xyóxut juu' ve'e je Moisés pyavaan ku ve'e je jayu kyoo'kpajkjini je lepra pa'am, ve'em tse'e anañujoma dūnujávadat jets távani ve'e je pa'am mnuva'achju.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je tojpatajk je vyintsán je tyoompá
(Lc. 7.1-10)*

⁵ Ku ve'e je Jesús tyajki jem capernaamit kyajpun jootm, van'it tse'e vyinkutámiji to'k je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk. Van'it tse'e je Jesús dumunoo'kxtk.

⁶ Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Vintsán, jeme'e tak'am ats je ntoompa pya'amma'aj, mojkp je'e ve'e jetse'e ooy tyuntsaachpaa'ty.

⁷ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Najkxuts ats je'e duyakjotkada'akyu.

⁸ Van'it tse'e je tojpatajk je vyintsán y'atsaajv:

—Vintsán, ka'a xa atse'e nvinmachju jetse'e jep ats ntujkp mtákat; kojojji ve'e va'anu jetse'e jyotkada'akut, ax jotkada'akupts je'e ve'e. ⁹ Kux jem xa ve'e pan atse'e xyakkutojkip, jempa tse'e ats je ntojpa juu' atse'e nyakkutojkjivap. Ku atse'e to'k nmuujma jetse'e ñajkxut, najkxpts je'e ve'e; ku atse'e jado'k nmuujma jetse'e myínut, miimpts je'e ve'e; ku atse'e je ntoompa juu' ntukpava'añ, tyuumpts je'e ve'e.

¹⁰ Ku ve'e je Jesús du'amotunajxy, atuva atoki tse'e tyaañ jetse'e jidu'um dunuujmi je jayu juu' ve'e panajkxjudup:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets yaja ve'e nujom israeejit y'it jaatta, ni to'kats atse'e nkapaa'ty juu' atse'e xjaanchja'vip ax jo'n ya jayu. ¹¹ Atsts miitse'e nnuujmidup jets je'yadape'e numay juu' ve'e tsoo'ndap jem joma ve'e je xaaj pyitsum jets jem joma ve'e je xaaj tyaka, myaat'ajxtuktapts je'e ve'e kaayva je Abraham, je Isaac, maat je Jacob jem je Nte'yam kyutojkun jootm; ¹² ax je'eda pan pan jatye'e uktukkadaakjudup jetse'e jem kuy'itta, yakpámdapts je'e ve'e jem akoo'ts itum. Jem tse'e numay yaaxtinit jem tse'e numay ñatyatskaa'tjidinit.

¹³ Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je tojpatajk je vyintsán:

—Najkxni jem mtak'am, va'an ve'em dutunju ax jo'n tuxjaanchjáva.

Tun je'yji tse'e je tyoompa jyotkadaakni.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky je Simón Pedro je mya'vut taak

(Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39)

¹⁴ Van'it tse'e je Jesús ñujkx jem je Pedro tyak'am. Jem tse'e du'ix je Pedro je mya'vut taak pya'amma'aj, jampajkup. ¹⁵ Van'it tse'e je pa'am jayu jem kya'm dumajch jetse'e je jaajin ñuvaatsjini. Van'it tse'e je ta'axtajk pyojtukni jetse'e je Jesús dupatto'ni.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky numay je pa'am jayu

(Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41)

¹⁶ Ku ve'e je xaaj tyajkini, van'it tse'e je Jesús dutuknunaajkxti numay je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxmda je ko'oyjáyuvap. To'k naxji tse'e je Jesús je ko'oyjáyuvap dumukajts jetse'e duyakpitsumni; jotkadaaktinu tse'e je pa'am jayu nuvinxupe'e y'ijiti. ¹⁷ Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji juu' ve'e kyojts je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaías. Jidu'um tse'e vyaajñ: “Je'e xa ve'e xtuknuvaatsumdu je mpajkpaamda je n'aampamda.”

Numejtsk je jayu juu' ve'e je Jesús dupanajkxuvaandu

(Lc. 9.57-62)

¹⁸ Ku ve'e je Jesús du'ix jets numaye'e je jayu tyunnaa'ténijini, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dupavaajñ jetse'e ñáxtat jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am. ¹⁹ Van'it tse'e to'k je tsaptujkpit yak'ixpajkpa je Jesús duvinkutámi jetse'e dunuujmi:

—Yak'ixpajkpa, mpanajkxuvaampy xa ats mitse'e pan joma ve'e mnujkx.

²⁰ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Jep xa ve'e je vaax je y'aajntk joma ve'e chuuna, jeppa tse'e je jeyyva tánuk je pye'en; ax ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp, ni je'ets atse'e xka'ijija joma atse'e ya nkuvajk nko'okut.

²¹ Van'it tse'e jado'k je y'ixpajkpa ña'muxji:

—Vintsán, yakajjtjik ats to'k aaj jets atse'e je ntee' nyaknaxtákat, van'itts ats mitse'e mpanajkxnit.

²² Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Pamiinni ats. Je'eda pan pan jatye'e dukajayeiptup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, va'an tse'e duyaknaxtákada je y'oo'kpada.

Ku je Jesús duyak'atuvi je makk poj

(Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25)

²³ Van'it tse'e je Jesús tyajki jem barco jootm maat je y'ixpajkpatajk. ²⁴ Van'it tse'e je makk poj myiijn joma ve'e je naaj, jetse'e je barco ooy dutuntukkoo'ya, maap tse'e je Jesús vye'na.

²⁵ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk yojxjidi, jetse'e je Jesús dunuujmi:

—¡Vintsán, yaktsookk aats to'k aaj! ¡Kunajxumdinuptam xa ve'e jep na'aakp!

²⁶ Van'it tse'e y'atsoojvji:

—¿Tyajx tse'e mtsa'agada? 1 Tun ve'e'nji ve'e je jaanchja'vin xjayepta!

Van'it tse'e pyojtuk jetse'e dutuknuujmi je poj jets je naaj. Van'it tse'e je poj y'atuvi jetse'e je naaj tyu'ujkajty. 27 Atuva atoki tse'e tyaandi je y'ixpajkpatajk jetse'e ñavyaanjidi:

—¿Vintsoş ya'a vine'e ya jayu je makkin ooy dutunjayep? 1 Katsupajkjup xa ve'e je poj paat jets je maja na'akaya paat!

Ku je Jesús duyakpitsum je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda
(Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39)

28 Ku ve'e je Jesús jye'y jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am, jem gadaarait y'it jootm, van'it tse'e numejtsk je yaa'tyajk vyinkutámijidi juu' ve'e pítsumdu jep oo'kpa aajntkup. Va'aajts mu'ukts je'e ve'e y'ijtti, ni pana ve'e kyoo'k'o'yixjini jetse'e jem tso ñáxut. Numejtsk je yaa'tyajk, jem tse'e jya'vin kajxmda je ko'oyjáyuvap. 29 Van'it tse'e makk vyaandi:

—¿Ti katsúş ya'me'e njayejpumdap?, Jesús, je Nte'yam je y'Onuk. 30 Je'e ve'e tuxnumín jets aatse'e xyaktsaachpaa'tut óyame'e je xaaj dukapaa'tyna?

30 Jékum jaty tse'e numay je keem jya'kxta vye'na, 31 van'it tse'e je ko'oyjáyuvap dumunoo'kxtkti je Jesús:

—Pan xyakpítsump xa aatse'e, masookk aats to'k aaj jets aatse'e ntuktákat xi keemda.

32 Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—It. Tákada.

Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap dutukvaatstini je yaa'tyajkta jetse'e je keem dutuktajkidi. Van'it tse'e nujom je keem kysnoomdi jem tonun viinm jetse'e y'ano'midi jem maja na'akaya jootm. Jep tse'e ñax'oo'kkajxtini.

33 Van'it tse'e kyeekti je keem íxpada. Ku tse'e jye'ydi jem kajpun kajxm, van'it tse'e je jayu dutukmumaajntykti juu' ve'e tutyunju tukyatsju joma ve'e je keem tujya'kxta jets je yaa'tyajkta juu' ve'e jem jya'vin kajxmda tuy'it je ko'oyjáyuvap. 34 Van'it tse'e je kukajpun dunúnajkxti je Jesús. Ku tse'e du'ixti, van'it tse'e dumunoo'kxtkti jetse'e jem je'e y'it jootmda pyítsumnit.

9

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je mojkpa jayu
(Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26)

1 Van'it tse'e je Jesús tyajki jem barco jootm jetse'e jye'y jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am, jem joma ve'e ojts chuuna. 2 Jem tse'e tyuknunajkxjidi to'k je mojkpa jayu juu' ve'e jem myaajntkun kajxm. Ku ve'e je Jesús du'ix jets jaanchja'vijidupe'e, van'it tse'e je mojkpa jayu dunúnajmi:

—Jot'amaja, mee'kx tse'e je mtókin tyañ.

3 Jem tse'e vye'nada je tsaptujkpit yak'ixpajkpa juu' ve'e vinmaaydu: Vyinkojtspejtp xa ya'a ve'e je Nte'yam ku ve'e ve'em vya'añ. 4 Ax ñuja'vip tse'e je Jesús vintso ve'e vyinmayda, je'e kajx tse'e du'amotutuvi:

—¿Tyajxts miitse'e mko'oyvinmáyda? 5 ¿Tis vine'e ka tso'oxap, ku atse'e je jayu nnuujma: “Mee'kx tse'e je mtókin tyañ”, ukpu ku atse'e nnaajmat: “Pojtukni jets jaamni”? 6 Jetse'e xnujavadat jets njayejpp atse'e je kutojkun yaja naxviijn jets atse'e je jayu ntókinmee'kxut, ats, je Jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

Van'it tse'e je mojkpa jayu dunúnajmi:

—Pojtukni, pakmojknits xi mmaajntkun jets najkxni jem mtak'am.

7 Van'it tse'e pyojtukni, jotkada'akanyi tse'e vye'na, jetse'e ñajkxni jem tyak'am. 8 Ku ve'e je numay jayu du'ix, van'it tse'e cha'kidi jetse'e je Nte'yam duyakmájidi duyakjaanchidi je'e kajx ku ve'e je jayu dumoojy ya kutojkun.

Ku je Jesús duvqaajv je Mateo
(Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32)

9 Ku ve'e je Jesús ñujkx, van'it tse'e du'ix to'k je yaa'tyajk juu' ve'e Mateo duxaaj, jeja je'e ve'e chuuna vye'na joma ve'e je kupa'mun dupakmuk. Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Pamiinni ats.

Van'it tse'e je Mateo tyeni jetse'e je Jesús dupanajkxni.

10 Jem tse'e je Mateo tyak'am je Jesús kyay y'uu'k vye'na, van'it tse'e jye'ydi numay je kupa'mun pakmojkpatajkta jets je viijnk jáyuda juu' ve'e je jayu tijjudup tókinax jayu. Je'e tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpatajk kaayva dumaatnajxtu. 11 Ax ku tse'e je fariseotajk du'ixti, van'it tse'e du'amotutúvidi je Jesús je y'ixpajkpatajk:

—¿Tyajx tse'e ya myak'ixpajkpada dumaatkáy dumaat'uu'k je kupa'mun pakmojkpada jets je viijnk tókinax jáyuda?

12 Y'amotunajx tse'e je Jesús, van'it tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa je'e ve'e dutsokta je tso'yiva pan pan jatye'e makksatsots, je'eda ve'e pan pan jatye'e pajkjudup. ¹³ Je'e xa ve'e vinkopk jetse'e xvinnmótudat juu' ve'e tyijp ya kats ya ayook juu' ve'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jidu'um vaamp: “Je'e xa atse'e nuyojk ntsajkp jetse'e je jayu je tukmó'tun dujayéptat, ka je'epe'e jetse'e je tánuk duyóxtat.” Jidu'um tse'e vya'añ. Ka je'ep xa atse'e nnuumiimp jets atse'e nyaaxjat je jayu juu' ve'e tuv jáyuvidup joojntykidup; je'e atse'e nnuumiimp juu' ve'e tókinax jayu, ve'em tse'e vyinmayumpijjintit jetse'e dumasaoktinit je kyo'oy joojntykinda.

Ku je Jesús du'ava'ni pan tyajx kajxe'e je y'ixpajkpatajk kyah'ayoojidi

(Mr. 2.18-20; Lc. 5.33-35)

¹⁴ Van'it tse'e je Yaknapejtpa Juan je y'ixpajkpada je Jesús dūvinkutámidi jetse'e dū'amotutúviji:

—¿Tyajxts aatse'e ntun'ayooja jetse'e je fariseotajk ooy tyun'ayoojiduva?, ka'a tse'e mits ya m'ixpajkpatajk y'ayoojada.

¹⁵ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ka'a xa ve'e chaachvinmáya pan pan jatye'e miindup joma ve'e je jayu ñavyukju namvaate'e je ta'axpajkpa dumaadada, je'e kajx tse'e kyah'ayoojada. Nay ka'ava tse'e chaachvinmáya ats ya n'ixpajkpatajk namvaat atse'e n'it ya'a maatta. Ax pyaa'tufts je'e ve'e je xaaj ku atse'e nkoo'k'ijtnit ya'a maatta, van'it tse'e tuuv y'ayoojadat.

Je nam ixpajkun juu' ve'e je Jesús je jayu tyuk'ix

(Mr. 2.21-22; Lc. 5.36-39)

¹⁶ Nam'it tse'e je Jesús dujaa'ktukmu'a'ixmojki. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ni pana xa ve'e je nam vit dukatuk'akaya je pak vit. Pan ve'em xa je'e ve'e kudutún, van'it tse'e je nam aka'yun dūvaa'nómókt je pak vit jetse'e dutunjaa'kkaa'tsnit. ¹⁷ Ni pana xa ve'e dukah'ate'miva je nam tsaaydum pa'ajk naaj jem pak ak apajkin jootm. Pan ve'em xa je'e ve'e kudutún, mupájinufts je'e ve'e je ak, ax koojyji tse'e vyintókiyut je tsaaydum pa'ajk naaj jets je ak apajkin. Je'e kajx tse'e je nam tsaaydum pa'ajk naaj yakpum jem nam ak apajkin jootm, ax ve'em tse'e ni juu'a kyavintókiyut.

Je Jairo je ñaax jets je ta'axtajk juu' ve'e je Jesús je vyit dutoon

(Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56)

¹⁸ Namvaate'e je Jesús ve'em vya'añ vye'na, van'it tse'e to'k je israeejlit jayu je ñuvintsán jye'y jetse'e je Jesús dūvinkoxkteni, jetse'e dūnuujmi:

—Tun oo'kuvaannupe'e ats je mpi'k naax. Ja'mu to'k aaj jetse'e je mka'aj xtuknukónut, ve'em tse'e jyaa'kjoojntykat.

¹⁹ Nam'it tse'e je Jesús tyeni jetse'e dumaadi, nay ve'empa je y'ixpajkpatajk. ²⁰ Van'it tse'e jep je Jesús ñaadup myutámiji to'k je ta'axtajk juu' ve'e makmejtsk joojntani dujayejpp je vinnujkxju pa'am, jetse'e je vyit paa'v dutoojnji. ²¹ Ve'em tse'e dutuujn kuxe'e ñaña'muxji: Tun koojyji xa ijk atse'e kuntán xi vyit, jotkada'akupts atse'e. ²² Ax van'it tse'e je Jesús y'ixumpijit, jetse'e du'ix je ta'axtajk, jetse'e dūnuujmi:

—Jot'amaja, ta xa ve'e mjotkadaakni je'e kajx ku atse'e tuxjaanchjáva.

Ax je'yji tse'e je ta'axtajk jyotkadaakni.

²³ Ku ve'e je Jesús jye'y jem je israeejlit jayu je ñuvintsán tyak'am, van'it tse'e je xooxpatajk du'ix jets numaye'e je jayu tyunya'axta tyuntsaachvinmáya. ²⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Najkxta, pítsumda; ka'a xa ya'a ve'e ya kiix ónuk y'aa'ka, maapji ya'a ve'e.

Van'it tse'e je jayu tyukxiikji. ²⁵ Ku ve'e je Jesús je jayu duyakpitsumkujx, jetse'e tyajki joma ve'e je kiix ónuk mya'aj, van'it tse'e je pi'k kiix ónuk je kya'aj dukoojnuk, jetse'e je kiix pyojtuk. ²⁶ Ax nujom tse'e jem je it je naax ya ayook vya'kxtk juu' ve'e toojnju kojtsju.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky numejtsk je viints jayu

²⁷ Ku ve'e je Jesús chaa'n, van'it tse'e numejtsk je viints jayu pyanaxkjidi, mak tse'e kyojtsti, jetse'e vyaandi:

—¡Tukmó'tk aats to'k aaj, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup!

²⁸ Ku ve'e je Jesús tyajki jep tujkp, van'it tse'e je viints jayu vyinkutámijidi jetse'e je Jesús y'amotutúviji:

—¿Mjaanchja'vidupe'e jets x'o'yixjup atse'e jets ats ya'a ve'e ntónut?

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Ve'em, Vintsán.

²⁹ Van'it tse'e je Jesús je viints jáyuda dūvinkuto'ni jetse'e dūnuujmi:

—Va'an ve'em dutunju ax jo'n xjaanchjáva.

³⁰ Ax vin'ixpajktinu tse'e. Van'it tse'e je Jesús je jayu dutukpavaandi ooy jetse'e jidu'um dūnuujmidi:

—Ni pana ve'e xkatuknujávadat.

³¹ Ax ka'a tse'e ve'em dutoondi; tun kooyji ve'e pyítsumdi jetse'e ojts jem nujom it jootm je jayu dütuknumaayduktá juu' ve'e je Jesús tyoon kyojts.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je oom jayu

³² Tsoo'ndup tse'e vye'nada je Jesús maat je y'ixpajkpatajk, van'it tse'e to'k je jayu yaktuknunajxti juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap juu' ve'e oom yaktaajnju. ³³ Ku tse'e je Jesús duyakpítsumni je ko'oyjáyuvap, van'it tse'e je jayu kyojtspajkni. Atuva atoki tse'e je numay jayu tyankajxti jetse'e ñavyaajnjidi:

—Ni vin'ita xa ve'e kyayak'ixna jetse'e ve'em juu' tyunjü yaja israeejlit y'it jaat.

³⁴ Ax jidu'um tse'e je fariseotajk vyaandi:

—Je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta, je'ets ya'a ve'e mooyjup je kutojkun jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsum jem je jayu jya'vin kajxm.

Tyukmo't tse'e je Jesús je jayu

³⁵ Y'ayo'yp y'anajxyp tse'e je Jesús vye'na nujom je kajpun, je mújit je muutskit, jetse'e je jayu jep tsaptujkp dütuk'ix je oy kats je oy ayook, je'e ve'e je jayu duvaajnjip jets chajkpe'e je Nte'yam jetse'e je jayu ñapyaajmjidinit jem je Nte'yam y'am kya'm, jetse'e dütuknuvaatsni je jayu oyjuu' pa'ama. ³⁶ Ku ve'e je Jesús je numay jayu du'ix, tyukmo't tse'e kuxe'e jyomjatta tyijatta jetse'e myayda tyajta ve'em ax jo'n je carnero juu' ve'e je vyinténiva ka'ijttup. ³⁷ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmi:

—Ooy xa ve'e je jayu juu' ve'e dukah'amotunajxtupnum je oy kats je oy ayook. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je trigo taajm juu' ve'e pakmojkip jem kam jootm; ax nu'eejji tse'e je toompa. ³⁸ Je'e kajx tse'e, amótuda je Kam je Ñuvintsán jetse'e je toompa dujaa'kkéxut jetse'e je jayu dütuknujávadat je oy kats je oy ayook.

10

Ku je Jesús je kutojkun dumoojy je ñumakmejtsk kukátsivada

(Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16)

¹ Van'it tse'e je Jesús duyaxmujk je ñumakmejtsk ixpajkpada jetse'e dumoojy je kutojkun jetse'e duyakpítsumdat je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmnda jetse'e duyakjotkada'aktat je jayu juu' ve'e dujayejptup oyjuu' pa'ama.

² Ya'a tse'e je xyaajta je ñumakmejtsk kukátsivada: Simón juu' ve'e yaktukxaaji Pedro, jets je y'uts Andrés, Santiago jets je y'uts Juan, juu' ve'e je Zebedeo je myajntktajkta, ³ Felipe jets Bartolomé, Tomás jets Mateo, je kupa'mun pakmojkpa, Santiago juu' ve'e je Alfeo je myajntk, Lebeo juu' ve'e yaktukxaaji Tadeo, ⁴ Simón juu' ve'e je cananista partido dumaat y'ijit, jets Judas Iscariote, juu' ve'e je Jesús dupaamnup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup.

Ku je Jesús du'akejxva'lxkti je y'ixpajkpatajk ka'amaayva

(Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6)

⁵ Pyakejx tse'e je Jesús je ñumakmejtsk ixpajkpada. Jidu'um tse'e dupavaajñ:

—Ka'a tse'e mnajxtat joma ve'e chaanada pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ka'a tse'e mtákadat jem samaariait y'it jootm; ⁶ ñojk'óye'e xnunajkxtat je israeejlit jáyuda, juu' ve'e je carnero jo'n tokih'ijttup. ⁷ Najkxu xtukka'amáyda jetse'e ñapyaajmjidinit jem je Nte'yam y'am kya'm, kux yaaxuxjudupe'e je Nte'yam jetse'e jem y'ijttinit. ⁸ Yajotkada'akta je pa'am jayu, yakjoointykpákta je oo'kpa, tuknuva'atsta je pya'am pan pan jatye'e leprapajkjudup, jets yakpítsumda je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmnda. Nunve'emji ats miitse'e ya kutojkun nmo'oda, nay nunve'emji tse'e xtoojnjiduvat je maalyun je jáyuda ya kutojkun kajx.

⁹ Ka'a tse'e ti xmutsoo'ndat juu' ve'e m'ajootadap jeja too' aajy, ka'a tse'e xmutsoo'ndat je oro meen, ka'a tse'e je plata meen, ni ka'ava tse'e je cobre meen ¹⁰ ukpu je apajkin. To'k ni'lxji ve'e je mvit xmunajkxtat. Ka'a tse'e xmutsoo'nduvat je ka'ajk ukpu je tajk. Ku xa ve'e mnajkxtat ka'amaayva, tukkadaakjudupts je'e ve'e je jayu juu' ve'e m'amotunáxadap jetse'e mmo'ojadat je mtukjoointykinda, kux je toompa, vyinmajtsjup je'e ve'e jetse'e yakmujóyut.

¹¹ Kujajomakajpunkujxa tse'e mtákadat, íxtada je jayu juu' ve'e m'amotunáxadap jetse'e mkuvákjadat, jem tse'e je'e tyak'am mnamyáyadat pan vinxup xaaj ve'e mtanava'anda. ¹² Ku ve'e jep tujkp mtákadat, kojtspoo'lxkta tse'e jidu'um: "M'ijttinup tse'e je Nte'yam je y'oy joot maat." ¹³ Pan mkuvajkjudup xa ve'e, mo'ojadapts je'e ve'e je Nte'yam je y'oy joot. Ax pan ka'a tse'e mkuvákjada, vaajnjada tse'e je jayu jets ka'a ve'e je Nte'yam myo'ojadat je y'oy joot. ¹⁴ Ax pan pan tse'e mkakuvajkjudup, ni dukah'amotunaxta je m'ayookta, mpítsumdinup tse'e jep tyujkp ukpu jem kyajpun jootm jetse'e xvinxittat je mtektá jetse'e

vyánukút je naxvay juu' ve'e tuxpava'akta jem, ve'em tse'e je nuja'vin dujayéptat jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e tyoondup. ¹⁵ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, ku ve'e dupaa'tut je xaaj jetse'e je jayu yaktokimpayo'ynit, nuyojk tse'e je tsaachpaatun yakmooydinit je jayu juu' ve'e jem kajpun kajxm tsuunidup jets ni ka'a ve'e je sodómaít jets je gomoorraít jáyuda.

Yakjomtoondup yaktitoondup tse'e pan pan jatye'e je Jesús dupanajxtup

¹⁶ 'iAmotunaxta! Mpakejxtup xa ats miitse'e jetse'e ve'em m'ítat ax jo'n je carnero juu' ve'e najxtup jeja numay lobo akujk. Napyámjadats vij, ve'em ax jo'n je tsaa'n, jets yuj, ve'em ax jo'n je pak. ¹⁷ Nay'ixjada, kux myakpámdape'e jeja je jayu vyinkujk juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujk, jetse'e jep myakvóptat. ¹⁸ Myaknajkxadap tse'e jeja je yakkutojkpa vyinkujkta kuxe'e ats xjaanchjávada, ve'em tse'e je tuvakojsun xpámdat jeja je'e vyinkujkta jets jeja je'e vyinkujktava pan pan jatye'e ka je israeejlít jáyuvap. ¹⁹ Ku ve'e myakpámdat jem je'e kya'm, ka'ats miitse'e xvinmáydát pan ti ve'e mkótstap, je'ets miitse'e mkótstap juu' ve'e myakmo'odap van'it, ²⁰ kux ka'a ve'e xkótsta vye'nat je m'avintso vinma'yunda, je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'e ve'e kótsup miits kajxta.

²¹ 'Nuxa'ainup tse'e je jayu je y'uts jetse'e y'oo'kut kuxe'e ats xjaanchjáva; je ónuk tee', ñuxa'ainupts je'e ve'e je y'ónuk jetse'e y'oo'kut kuxe'e ats xjaanchjáva; jets je tee' je taak je y'ónuk, nuxa'aijidinuupts je'e ve'e je tyee' je tyaak jetse'e y'oo'kta kuxe'e ats xjaanchjávada. ²² Nujom tse'e je jayu mmu'e'jkjidinit mmujot'aajnjidinit kuxe'e ats xjaanchjávada. Ax pan pants atse'e ijtp xjaanchja'vip, pyaatnupts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajj ijtp. ²³ Ku ve'e myakjomtónat myaktitónat joma ve'e to'k je kajpun, kuke'ektats jets najkxta joma ve'e viijnk kajpun, kux tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets miinnuvap atse'e ka'anume'e x'ayo'kyáxta vye'nat je israeejlít jayu je kyajpunda, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

²⁴ 'Ni to'ka xa ve'e je ixpajkpa dukanumaja ax jo'n je jayu juu' ve'e yak'ixpajkju; ni to'ka tse'e je toompa dukanumaja ax jo'n je vyintsán. ²⁵ Je ixpajkpa, nvaatts je'e ve'e y'ítut ax jo'n je jayu juu' ve'e yak'ixpajkju; jets je toompa, nvaatts je'e ve'e y'ítut ax jo'n je vyintsán. Pan ats xa ve'e yaktijp Beelzebú, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, ¿vintsose'e ats je njayu kyayaktijut ko'oyjáyuvap?

*Je'e juu' ve'e yaktsa'agap
(Lc. 12.2-9)*

²⁶ 'Je'e kajj tse'e, ka'a tse'e je jayu xtsa'agadat; kux ka'a xa ve'e tii ni tía juu' ve'e uxym kayaknuja'vip jetse'e kyanúke'xnatákat, ka'a xa ve'e tii ni tía juu' ve'e uxym yu'uts ijtp jetse'e kyayaknujávát. ²⁷ Juu' xa ats miitse'e nvaajnjidup ka je numay jayu maatat, avánada tse'e jeja anañujoma je jayu vyinkujk; juu' tse'e m'amotunaxtup apúk, tukka'amáyda tse'e jeja je numay jayu vyinkujk. ²⁸ Ka'a tse'e xtsa'agadat pan pan jatye'e ka'oy'ixjúdup jetse'e je jayu je jyoot je jya'vin duyakvintókidat. Kux ku xa ve'e je jayu myak'oo'kjadat, ka'a tse'e tii vintso ve'e mjaa'kjatónjadat. Ñojk'óy xa ve'e xtsa'agadat juu' ve'e je Nte'yam o'yixjup jetse'e dutónut, je'e tse'e je kutojkun dujajeypp jetse'e je jayu je jyoot je jya'vin dupajkjinit jetse'e je jayu je jyoot je jya'vin jets je ñi'kx je kyopk dupaamnit jem janjootm.

²⁹ 'Yakto'kp xa ve'e numejtsk je pi'k jeyyva tánuk to'k je pi'k meen ónuk, ¿ve'em xaja? Ax ni to'ka tse'e je pi'k jeyyva tánuk kyakuskuj pan ka'a ve'e duyakjaty je nTee'amda. ³⁰ Machave'e je Nte'yam dujajep to'k to'k je mvaajyta juu' ve'e jem mkuvajkmda. ³¹ Kádits miitse'e mtsa'agada, mnumájidup xa miitse'e nuyojk jets ka'a ve'e numay je pi'k jeyyva tánukta.

*Je'eda pan pan jatye'e napyaaajmjúdup je Jesucristo maat
(Lc. 12.8-9)*

³² 'Pan pan xa ve'e napyaaajmjup ats maat jeja je jayu vyinkujk, je'e maatts atse'e nnapyaaajmjuvat jem ats je nTee' vyinkojkm, juu' ve'e jem tsapjootm; ³³ ax pan pan tse'e vaamp jeja je jayu vyinkujk jets ka'a atse'e xjaanchjáva, va'anupts atse'e jem je nTee' vyinkojkm, juu' ve'e jem tsapjootm, jets ka átsap je'e ve'e je njayu.

*Je Jesús kajj tse'e je jayu yakts'o'oxpúk
(Lc. 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ 'Ka'ats miitse'e mvinmáydát jets je'e atse'e nnumiin jetse'e je jayu kijpx je vinma'yun dujayéptat yaja naxviijn; je'e xa atse'e nnumiin jetse'e je jayu yakts'o'oxpákut. ³⁵ Je'e kajxts atse'e nmiiijn jetse'e je yaa'tyajk dutso'oxpákut je tyee', je ónuk taak, cho'oxpákupts je'e ve'e je ñaax, je xákix taak, cho'oxpákupts je'e ve'e je xyákix ñaax. ³⁶ Ax ve'em tse'e, je jayu juu' ve'e tsuunidup to'k jaajin to'k tajk, nay jémjyam tse'e jyémivat pane'e mákk dutso'oxpákup pan atse'e xjaanchja'vip.

³⁷ Pan pan tse'e nuyojk dutsojkip je tyee' ukpu je tyaak jets ka'a ve'e ats, ka'a tse'e duvinmachju jetse'e y'itut ats maat. Pan pants nuyojk dutsojkip je ñaax ukpu je myajntk jets ka'a ve'e ats, ka'a tse'e duvinmachju jetse'e y'itut ats maat. ³⁸ Pan pan xa atse'e xkapaniimp jetse'e kyanayávava jetse'e y'oo'kut ats kajx, ve'em ax jo'n y'oo'kut je jayu juu' ve'e je cryuuz dupakaayp jetse'e je y'oo'kun du'anajkxa, ka'a tse'e duvinmachju jetse'e y'itut ats maat. ³⁹ Pan pan xa ve'e jaa'kjoontykip kux atse'e xkanatyukpajkju, vintókiyuups je'e ve'e; ax pan pan tse'e je ñaxviijnit joojntykin dumasqoknup ats kajx, pyaatnupts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Je o'yin juu' ve'e je jayu yakmo'op
(Mr. 9.41)

⁴⁰ Pan pan xa ve'e oy jayu napyaaajmju miits maatta, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyaajmji ats maat. Ax pan pan tse'e oy jayu napyaaajmju ats maat, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyaajmji je'e maat pan atse'e xkejxp. ⁴¹ Pan pan xa ve'e oy jayu napyaaajmju maat je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, je o'yinyam tse'e yakmooyvap juu' ve'e yakmooyp je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Pan pan tse'e oy jayu napyaaajmju maat to'k je jayu juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip, je o'yinyam tse'e yakmooyvap juu' ve'e yakmooyp je jayu juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip. ⁴² Jets opyana pan pane'e otyo'k vaasova je tsoxk naaj dumooyp to'k je jayu juu' atse'e xjaanchja'vip, yaktonumpijjinuvaps je'e ve'e juu' ve'e oy.

11

Je'eda pan pan jatye'e je Yaknapejtpa Juan kyejx
(Lc. 7.18-35)

¹ Ku ve'e je Jesús duyak'ixpajkkujx je ñumakmejtsk ixpajkpatajk, van'it tse'e ñujkx yak'ixpajkpa jets ka'amaa'ya jem kajpun kajxmda juu' ve'e jem galiléait y'it jootm.

² Ku ve'e je Yaknapejtpa Juan jep poxuntu'jip je kats dumotu juu' jatye'e je Jesús tyuump kyajtsp, van'it tse'e dukejx je y'ixpajkpada jetse'e ojts je Jesús du'ixta. ³ Jidu'um tse'e du'amotutúvidi:

—¿Mits je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, ukpu n'a'ixupnum aats je'e vine'e?

⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjudi:

—Najkxu xtukmumaaydu'kta je Juan juu' ve'e m'ixtup mmótudup. ⁵ Tukmumaaydu'kta vintsq ve'e je viints jayu vyin'ixpakta, vintsq ve'e je uxket jayu oy yo'pyákta, vintsq ve'e ñuva'atsjada je pa'am pan pan jatye'e leprapajkjudup, myotupakta je nat jayu, jyoojntyk'pajktinuva pan pan jatye'e aa'kani, jets vintsq ve'e yaktuknujava je ayoo'va jáyuda je oy kats je oy ayook. ⁶ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e ijtp xjaanchja'vidup.

⁷ Ku ve'e ñajkxtini je Yaknapejtpa Juan je y'ixpajkpatajk, van'it tse'e je Jesús je numay jayu du'vaajnji je Yaknapejtpa Juan kajx. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ku miitse'e mnajkxti joma ve'e kyapantsuuna, ¿tits miitse'e ojts x'ixta? ¿To'k vine'e je jayu juu' ve'e mejtsvinmaayp, juu' ve'e ijtp ax jo'n to'k je kapy juu' ve'e oyvintsq'ova poj yo'yp? ⁸ Pan ka je'e kajxap tse'e mnajkxti, ¿tits miitse'e ojts x'ixta? ¿To'k vine'e je jayu juu' ve'e va'ajts oy xax? Mnuja'vidu'pts miitse'e jets jeme'e je yakkutojka tyak'am je'eda juu' ve'e va'ajts oy naxyojxjudup. ⁹ Pan ka je'e kajxap tse'e mnajkxti, ¿tits miitse'e ojts x'ixta? ¿To'k vine'e je jayu juu' ve'e ijtp je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa? Ax je'e tse'e. Ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets jyaa'knumájip je'e ve'e nuyojk je Yaknapejtpa Juan jets ka'a ve'e pan viijnk je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. ¹⁰ Je Juan xa je'e ve'e juu' ve'e jidu'um je Kunuu'kx Jatyán y'ava'nip: Nkejxp xa atse'e je nyakkatsuyoy'va juu' mitse'e mvintoo'vákajap, je'e tse'e myak'o'yixjup je too' joma ve'e mnáxut.

¹¹ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets nujome'e je jayu juu' ve'e joojntykidu jets juu' ve'e uxyam paat joojntykidup, ni pana tse'e dukanumaja ax jo'n je Yaknapejtpa Juan; ax jyaa'knumájip tse'e ni ka'a ve'e je Juan je'e juu' ve'e dunupi'kikajxp juu' ve'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm.

¹² Van'itani ku ve'e myiijn je Yaknapejtpa Juan jets uxyam paat, jem tse'e je jayu juu' ve'e ooy dutuntsojktup jetse'e y'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm. Ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je numay jayu to'k naxji tyakava'anda nujom joma ve'e to'k je mootsk tak'aka'a. ¹³ Van'it paat ku ve'e je Yaknapejtpa Juan myiijn, je Moisés je pyava'nun jets je'e juu' ve'e jyatyandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'e tse'e du'ava'nidu jetse'e je jayu y'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm. ¹⁴ Ax pan mnujavavaandup tse'e pane'e je Yaknapejtpa Juan, je'ets

je'e ve'e juu' ve'e kátsani jetse'e y'ítut ax jo'n je Elías. ¹⁵ Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta.

¹⁶ 'Ya'ats atse'e ntukmu'a'ixmojkidup je jáyuda juu' ve'e úxyam joojntykidup. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je pi'k ónuk juu' ve'e ajxtktup koo'yiva jep maa'y jaatp jetse'e dunaajmada je myujatyoo'da: ¹⁷ "Njavinxooxtu xa ve'e taav jetse'e m'étstat, ka'a tse'e tum'etsta; njatukvin'aavdu tse'e taav je tsaachvinma'lyun uv jetse'e mya'axtat, ka'a tse'e tumya'axta." Jidu'um tse'e dunaajmada. ¹⁸ Mejts xa ve'e je Yaknapejtpa Juan, ka'ats je'e ve'e kyay y'uu'k ax jo'n je jayu dutsak, ax ve'emts miitse'e mva'anda jets je ko'oyjáyuvape'e jem jya'vin kajxm. ¹⁹ Van'itts atse'e nmiimpa, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, kaayp oopkts atse'e ax jo'n je jayu dutsak, jets miitse'e mva'anda jets munyoyk atse'e nkay n'uu'k jets nmaatnayja'vijup atse'e je kupa'mun pakmojkpa jets je viijnk tókinax jayu. Ax je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam moojyjudup je vijin je kejun, ŋuja'vidupts je'e ve'e oy jets pyaatyp y'akeguip je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump kyajtsp.

Je'eda pan pan jatye'e dukakatsupajktup je Nte'yam

(Lc. 10.13-15)

²⁰ Van'it tse'e je Jesús dutuknujmi je jáyuda juu' ve'e tsuunidup jem kajpun kajxmda joma ve'e nuyoyk je majin dutuujn, kux ka'a ve'e vvinmayumpijitti, jaa'któkinatoonda ve'e. Jidu'um tse'e dunuujmidi:

²¹ —¡Ayoov xa ve'e miits je mjootta pan pan jatye'e tsuunidup jem coraziinit kyajpun kajxm! ¡Ayoov xa ve'e miits je mjoottava pan pan jatye'e tsuunidup jem betsaídait kyajpun kajxm! Pan kuyaktuujn xa ve'e jem tiirovit jets sidoonit kyajpun kajxmda je majin juu' atse'e yaja ntuump úxyam paat miits maatta, kuvyinmayumpijittits je'e ve'e, kudumasookti tse'e je kyo'oy joojntykinda, jetse'e kuduyaknuk'e'xnatajiki jets ŋutsaachvinmaaydupe'e je tyókinda ku ve'e je koompa yo'tspa vit kuñatyukxojjidi jetse'e kuñapya'muxjidi je jaajm jem ŋi'kxmda kyojmda. ²² Ax ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets ku ve'e dupaa'tut je xaaj ku ve'e je jayu yaktókimpayo'ynit, nuyoyk tse'e je tsaachpaatun myakmoogydinit jets ni ka'a ve'e je jayu juu' ve'e tsuunidu jem tiirovit jets sidoonit kyajpun kajxmda. ²³ Jets miista juu' ve'e tsuunidup jem capernaaimit kyajpun kajxm, ¿ve'eme'e mvinmayda jets mtsajpéttape'e? Ax ka'a tse'e, myakpakejxtinupe'e jem joma ve'e je it juu' ve'e dunu'ava'tikajxp. Kux pan jem xa ve'e sodómait kyajpun kajxm kuyaktuujn je majin juu' atse'e yaja ntuump úxyam paat miits maatta, jeena tse'e je xyup je kajpun úxyam paat. ²⁴ Ax vaampts atse'e jets ku ve'e dupaa'tut je xaaj ku ve'e je jayu yaktókimpayo'ynit, nuyoyk tse'e je mtókin myaktukkuvéttat jets ni ka'a ve'e je jayu juu' ve'e jem sodómait kyajpun kajxm tsuunidu.

Ku je Jesús chapkajts

(Lc. 10.21)

²⁵ Tse'e je Jesús vyaajñ van'it:

—Tata, mitse'e mka'mikujxp je tsapjootmit it jets ya naxviiñit it; nkukojsjipts ats mitse'e kuxe'e je jayu juu' ve'e pi'k ónuk jo'n ijttup, je'lets mitse'e tuxtuknujávada juu' ve'e myo'tsji je'eda pan pan jatye'e natyijjudup kuvij jáyuda jets juu' ve'e ooy juu' jaty dutunnuja'vidup. ²⁶ Ve'em tse'e, Tata, kux ve'em xa mitse'e xtsak.

"Numiindini ats"

(Lc. 10.22)

²⁷ 'Nujom xa atse'e je nTee' xtukkatajkikujx. Ni pana xa atse'e xka'ixa, ats je nTee'ji atse'e x'ixa. Ax ni pana tse'e duka'ixaiva ats je nTee', atsji ve'e n'ixa, ats, je'e je y'Onuk, jets je'eda pan pan jaty atse'e ntsajkp jets atse'e je nTee' ntuk'ixut. ²⁸ Numiindini ats anañujoma pan pan jatye'e dutoonkidup jetse'e dukutyóndat juu' jatye'e je jayu mtuk'ixjudup, ats tse'e nyakpoo'kxtap je mjootta je mja'vinda. ²⁹ Kuvakta juu' ats miitse'e ntuknujojktup, mjáatpats miits je'e ve'e ats kajx, kux je nuu'k aaj je nuu'k joot atse'e njajeypp, ve'em tse'e xyakpoo'kxtat je mjootta je mja'vinda. ³⁰ Juu' ats miitse'e ntuknujojktup, ka'ats je'e ve'e cho'oxa, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je tsum juu' ve'e taa'tk.

12

Ku je ixpajkpatajk duyuktajti je trigo

(Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5)

¹ Ax ve'em tse'e van'it jyajty, jetse'e je Jesús dutuknajxy je trigo kam. Poo'kxtkun xaaj tse'e vye'na. Ku ve'e je y'ixpajkpatajk je yooj myajtsjidi, van'it tse'e duyuktajti je trigo jetse'e duja'kxti je trigo pajk. ² Ku ve'e je fariseotajk du'ixti, van'it tse'e je Jesús dunuujmidi: —¿Tyajx tse'e poo'kxtkun xaaj ya m'ixpajkpatajk dutonda juu' ve'e je pava'nun kyajak-jajtyp?

³ Van'it tse'e y'atsoojvjudi:

—¿Ka'ana miitse'e xkotsta jep Kunuu'kx Jatyán kujxp juu' ve'e to'k nax tyoondu je David maat je myujatyoo'da ku ve'e yu'oo'k'jup vye'nada? ⁴ Tajki xa ve'e je David jep je Nte'yam chaptujkp jetse'e je myujatyoo' dumoojva je kunuu'kx tsapkaaky, jetse'e dukaaydi. Ax ka'a tse'e je pava'nun duyakjaty jets je'e ve'e ve'em dutóndat, je tee'tajkji ve'e tuknuvánada. Tã miits ya'a ve'e xkotsta, ¿ve'em xaja? ⁵ ¿Ti ka'ana miitse'e xkotsta jep je Moisés pyava'nun kujxp jets ka'a ve'e je poo'kxtkun xaaj dutukpoo'kxada je tee'tajk juu' ve'e toondup jep maja tsaptujkp? Jyatonda xa ve'e poo'kxtkun xaaj, ka'a tse'e tyókina. ⁶ Ats tse'e vaamp jets jeja ve'e yaja to'k juu' ve'e nuyojk dunumájip jets ni ka'a ve'e je maja tsaptajk. ⁷ Jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Je'e xa atse'e nuyojk ntsajkp jetse'e je jayu je tukmó'tun dujayéptat, ka je'epe'e jetse'e je tánuk duyóxtat.” Pan kuxvinmótuda xa ve'e juu' ya'a ve'e tyijp, ka'a tse'e kuxtokimpamda je jayu juu' ve'e katókinóndu. ⁸ Ax njayejppts atse'e je kutojkun pan ti ve'e poo'kxtkun xaaj yaktónup ukpu kayaktónup, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

Je yaa'tyajk juu' ve'e xux je kya'aj to'k ado'om

(Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11)

⁹ Van'it tse'e je Jesús jem chaan jetse'e ñujkx jep tsaptujkp. ¹⁰ Jep tse'e vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e xux je kya'aj to'k ado'om. Je jayu juu' ve'e ve'nidup jep tsaptujkp, jya'ixtidupts je'e ve'e pan ti ve'e tyuknuxa'aadap je Jesús kuxe'e dukakutyún je'e je pyava'nunda. Je'e kajx tse'e du'amotutúvidi:

—¿Yakjatype'e je pava'nun jetse'e poo'kxtkun xaaj je jayu je pa'am jayu duyakjotkada'akut?

¹¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—¿Pants n'ite'e miitsta, jetse'e poo'kxtkun xaaj je kyarneero kyustaka jep vok jótup, ka'ats n'ite'e najkx duyakpítsum? ¹² Ax nuyojk tse'e je jayu dunumaja jets ka'a ve'e je carnero. Ax ve'em tse'e, yakjatype'e je pava'nun jetse'e je jayu dutónut juu' ve'e oy kujyapoo'kxtkunxaaja je'e ve'e.

¹³ Van'it tse'e dunujmji je pa'am jayu:

—Yakyajkxu je mka'aj.

Van'it tse'e duyakyajkxy, jetse'e je kya'aj jyotkadaakni. Van'it tse'e tyaanni akijpxa je kya'aj tum oy. ¹⁴ Van'it tse'e pyítsumdi je fariseotajk jetse'e du'ukkojtsmojkti pan vintso ve'e je Jesús kuduyak'oo'kti.

Juu' ve'e je Isaías kyojts je Jesús kajx

¹⁵ Ku ve'e je Jesús dunuja'vi, tsoo'nnu tse'e jem; numay tse'e je jayu pyanjxjidi. Yakjotkadaaknu tse'e anañujoma pan pan jatye'e pajkjjudup, ¹⁶ jetse'e dutukpavaandi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat jets pan je'e ve'e. ¹⁷ Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji kyojtsji juu' ve'e je Nte'yam tyukkojtsnajx je Isaías jidu'um:

¹⁸ Ya'a xa je'e ve'e juu' atse'e nvinkoon, je'e juu' atse'e ntsajkp jetse'e ntukxoonduk.

Nmooynupts ats je'e ve'e je Espíritu Santo, jetse'e je jayu pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn, je'e tse'e dutuknujávadap jets vintso atse'e ntókippayo'oy.

¹⁹ Ka'a ve'e pan dukojtsvintso'vut, ka'ava ve'e makk kyótsut,

ni pana ve'e je kyats je y'ayook dukamótuvut jeja too' aajy.

²⁰ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e dukataj je kapy juu' ve'e tajuvaannup, ve'em ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e dukayakpi'tsp je mecha juu' ve'e pi'itsuvaannup, van'itnume'e ku ve'e je y'oy kutojkun dupaamnit.

²¹ Je jayu juu' ve'e tsuunidup joma ve'e may viijn je it je naax, jem tse'e dujaanchjávadat jets je'e ve'e yaktso'okjadap.

Jidu'um tse'e je Nte'yam je Isaías dutukkojtsnajxy.

Ku je Jesús yaktij jets je ko'oyjáyuvape'e je kutojkun moojyju

(Mr. 3.19-26, 30; Lc. 11.14-20)

²² Van'it tse'e je Jesús yaktuknunujkx to'k je yaa'tyajk juu' ve'e viints, oom, jets juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Yakjotkadaakjinu tse'e je Jesús, ve'em tse'e je yaa'tyajk y'ixni jetse'e kyojtsni. ²³ Nujom tse'e je jayu atqva atóki tyaandi jetse'e vyaandi:

—¡Ya'a xa vine'e je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup!

²⁴ Ax ku tse'e je fariseotajk du'amotunajxti, van'it tse'e vyaandi:

—Je Beelzebú, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta, je'e xa ya'a ve'e moojyup je kutojkun jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumut jem je jayu jya'vin kajxmda.

²⁵ Njuja'vi tse'e je Jesús pan ti je'e ve'e vvinmaaydup, je'e kajx tse'e dunuujmídi:

—Nujom tse'e je kutojkun juu' ve'e je jyayu nacho'oxpajkjúdup, vintókiyupts je'e ve'eda. Nay ve'empa tse'e to'k naax to'k kajpun ukpu nujom tse'e je jaajn je tajk juu' ve'e je jyayu nacho'oxpajkjúdup, ka'ats je'e ve'e jyéktat. ²⁶ Ax pan je Satanás tse'e duyakpítsump je kyo'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda, nacho'oxpajkjúdupvaps je'e ve'eda pan pan jatye'e ijtup jem je'e kyutojkun jootm. Ka'a tse'e je kyutojkun jyejkpat. ²⁷ Ax pan ve'emts atse'e kuxma'a je kutojkun je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta jets atse'e nyakpítsumdat je ko'oyjáyuvapta jem je jayu jya'vin kajxmda, ¿pants vine'e dumooyp je kutojkun je mjáyuda jetse'e duyakpítsumdat je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda? Je'e kajx tse'e je mjayu duyaknuke'xnatákada jets ka'a ve'e oy juu' xpayo'oyda. ²⁸ Ax je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'e'ets atse'e je kutojkun xmooyp jets atse'e nyakpítsumda je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda; je'e tse'e va'ajts duyaknuke'xnatajkíp yaja miits mvinkujkta jets ats kajxe'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm.

Yakvinkádaak yaknaxkádaak tse'e je Jesús je Satanás

(Mr. 3.27-29; Lc. 11.21-23; 12.10)

²⁹ ¿Vintso tse'e je jayu tyákát jep to'k je tsots yaa'tyajk tyujkp jetse'e je pyaamduk dupajkát pan ka'a ve'e too'vajkp dítsum? Ax ku tse'e too'vajkp dítso'mut, van'ítnum tse'e y'o'yixjút jetse'e je pyaamduk dupajkát.

³⁰ 'Pan pan xa ve'e ats maat ka'ijtp, xtso'oxpajkpts ats je'e ve'e; pan pants atse'e nkamaaqtuump, xmutokintooompts ats je'e ve'e.

³¹ Je'e kajxts ats miitse'e nnaajmada: Pan pan xa ve'e je Nte'yam duvinkojtspejtp, ukpu je viijnk tokin dutún, o'yípts je'e ve'e jetse'e yaktokinmee'kxut. Ax pan pan tse'e je Espíritu Santo duvinkojtspejtp, ka'ats je'e ve'e y'uk'o'yini jetse'e yaktokinmee'kxut. ³² epyana tse'e pan pan atse'e xko'oñukojtsip, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp, o'yípts je'e ve'e jetse'e yakmee'kxjat je tyokin. Ax mko'oñukojtsidupts miits je'e ve'e je Espíritu Santo, je'e ve'e ku ve'e mva'anda jets je ko'oyjáyuvap atse'e je kutojkun xmooyp. Ku ve'e je jayu ve'em dutún, ni je vin'itats je'e ve'e kya'óyat jetse'e yakmee'kxjat je tyokin, ni uxayama, jets ni van'ita ku ve'e je nam it cho'o'ndukut.

Yaknuja'vipts je'e ve'e je kup vintso ve'e tyá'ma

(Lc. 6.43-45)

³³ 'Pan je oy kup xa je'e ve'e, oy tse'e je tyaaajm; pan je ko'oy kupts je'e ve'e, ka óyapts je'e ve'e je tyaaajm. Je tyaaajm kajxe'e yaknujava pan vintso ve'e je kup. ³⁴ Miitsta, je tsaa'n je chaanda je kyoojta, ¿vintso ve'e m'o'yixjadat jetse'e je y'oy je'e xkótstat pan ko'oy jayu miitse'eda? Je'e xa ve'e je aaj kajjatsp juu' ve'e ijtp jem ja'vin kajxm. ³⁵ Je oy jayu, oys je'e ve'e juu' dukats kux ijtp'e je jem jya'vin kajxm je y'oy je'e; ax je ko'oy jayu, ka óyapts je'e ve'e juu' dukats kux ijtp'e je jem jya'vin kajxm je kyo'oy je'e. ³⁶ Atsts miitse'e nnuujmidup jets ku ve'e dupaa'tut je xajj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit, anañujoma tse'e je jayu dun'atsóvadat pan ti ve'e kavinmaayp tudukats. ³⁷ Kux ve'eme'e myaktokimpayo'ynit pan vintso ve'e juu' xkats, van'it tse'e myaktokimpámút, uk mkayaktokimpámút.

Ku je ko'oy jayu du'amótudi to'k je maja nuja'vin

(Mr. 8.12; Lc. 11.29-32)

³⁸ Van'it tse'e je fariseotajk jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk dunuujmídi je Jesús:

—Yak'ixpajkpa, n'ixuvaampy xa aatse'e jetse'e je maja nuja'vin xjakjaj'ixjút, ve'emts aatse'e nnujávát jets je Nte'yam mitse'e mkejxjup.

³⁹ Jetse'e je Jesús y'atsoojvídi:

—Y'amótudup xa ve'e je ko'oy jáyuda jets pan pan jatye'e je Nte'yam dumasooktup jetse'e yaktuk'ixtat je maja nuja'vin jetse'e ve'em juu' dujaanchjávadat. Ax ka'a tse'e je nuja'vin yakmo'odát, je nuja'viní je ve'e yakmo'odap juu' ve'e ijtp ax jo'n je nuja'vin juu' ve'e yaktaan je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Jonás. ⁴⁰ Kux ve'em ax jo'n je Jonás y'ijtp toojk xajj toojk tsooj jem je maja ajkx jyootm, nay ve'empats atse'e n'ítut toojk xajj toojk tsooj jep naxjaatp, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp. ⁴¹ Ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit, yaknuke'xnatákadapts je'e ve'e je jayu juu' ve'e tsuunidu jem níniweit kyajpun kajxm jets vvinmajtsjudupe'e je tsaachpaatun je jáyuda juu' ve'e uxayam joojntykidup, kux myasooktu ve'e je níniweit jayu je kyo'oy joojntykinda ku ve'e je Jonás tyukka'amaajvídi je Nte'yam je kyats je y'ayook. Ax jeja tse'e to'k yaja juu' ve'e nujojk dunumájip jets ni ka'a ve'e je Jonás. ⁴² Ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit, yaknuke'xnatákapts je'e ve'e je yakkutojkpa ta'axtajk

juu' ve'e tsoo'n jem joma ve'e je poj ñujkx jets vinyinmajtsjudupe'e je tsaachpaatun je jáyuda juu' ve'e uxyam joojntykidup, kux va'ajts jékum je'e ve'e chaa'n jetse'e ojts du'amotunaxy je Salomón je vyijin je kyejun. Ax jeja tse'e to'k yaja juu' ve'e nuyojk dunumájip jets ni ka'a ve'e je Salomón.

Je ko'oyjáyuvap juu' ve'e vimpijtnuvap

(Lc. 11.24-26)

⁴³ Ku xa ve'e to'k je ko'oyjáyuvap pyítsum jem je jayu jya'vin kajxm, ve'em tse'e vyimpavidut jem ta'ajts it jootm, y'ixtip tse'e joma ve'e pyoo'kxut. Ka'a tse'e dupaa'ty. Van'it tse'e ña'ña'muxju: ⁴⁴ "Va'an ats du'avimpijitnuva joma atse'e n'ukpítsum." Ku tse'e vimpijitnuva, ve'em tse'e je jayu je jya'vin dupaa'ty ax jo'n to'k je tajk juu' ve'e tukva'ajts, pe'etapúk jets avaatsuma. ⁴⁵ Van'it tse'e ñajkxnuva jetse'e duyaktsaa'n januvuxtojtuk je myuko'oyjáyuvap juu' ve'e nuyojk ka óyap jets ka'a ve'e je'e. Van'it tse'e tyajkikáxta tsuuniva jem je jayu jya'vin kajxm. Nuyojk ka óyapts je'e ve'e je jayu tyaannuva jets ka'a ve'e ku ve'e to'k dumaqada y'ijt. Nay ve'em tse'e jyajttuva je jayu juu' ve'e uxyam joojntykidup, ko'oy jáyuts je'e ve'eda.

Je'e pane'e je Jesús tyaakja'vip

(Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21)

⁴⁶ Jemna tse'e je Jesús je numay jayu dumukats vye'na ku ve'e jye'ydi je tyaak jets je y'utsatajk, jepe'e tak'aagup tyaandi, je Jesuusts je'e ve'e myukotsuvaandup. ⁴⁷ Van'it tse'e to'k je jayu je Jesús dunuujmi:

—Uxep xa ve'e tak'aagup je mtaak jets je m'utsatajk, mitse'e myakkotsuvaajnjudup.

⁴⁸ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—¿Pants atse'e ntaakip, jets pants atse'e n'útsidup?

⁴⁹ Van'it tse'e dunúkipxi pan pan jatye'e panajkxjudu jetse'e jyaa'kvaajñ:

—Ya'a xa je'e ve'eda juu' atse'e ntaakja'vip jets juu' atse'e nja'vidup ax jo'n kuy'ijtti ats je n'uts je n'ajch jets ats je n'uts je ntsa'a. ⁵⁰ Kux je'e juu' ve'e dutoondup juu' ve'e chajkp ats je nTee', juu' ve'e jem tsapjootm, je'ets atse'e nja'vidup ax jo'n ats je n'uts je n'ajch kuy'ijtti jets ats je n'uts je ntsa'a, jets ats je ntaak.

13

Je taamt vajpa tukmu'a'ixmojkin

(Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ Je xaajjyam tse'e je Jesús jep tujkp pyítsum jetse'e ojts y'ajxtuk jeja maja na'akaya pa'ayi. ² Numay tse'e je jayu ñay'amojkiidi joma je'e ve'e vye'na, je'e kajx tse'e tyajki jem barco jootm jetse'e jem y'ajxtk, jetse'e nujom je numay jayu tyenikajxti jeja napa'ayi. ³ Van'it tse'e je Jesús may viijn juu' jaty tyukyak'ixpajkiidi je tukmu'a'ixmojkin maat. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—To'k xa ve'e je jayu taamt vajpa chaa'n. ⁴ Ku tse'e duvuj je taamt, jem tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja too' kujk, van'it tse'e je jeyyva tánuk jye'ydi jetse'e dupiivdini. ⁵ Jempa tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja tsakujx joma ve'e peji je naax. Jatyji tse'e yee'k kux peji ve'e je naax. ⁶ Ax ku tse'e je xajj ñu'aajnji, taatsnu tse'e; kux ka'a ve'e je y'aa'ts kyaaktajk, je'e kajx tse'e tyaatsni. ⁷ Jempa tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja ápit akujk. Van'it tse'e je ápit yee'k jetse'e dukoo'k'itamooyni je oy ojts jetse'e yee'kut. ⁸ Nay jempa tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja oy naxkujx, je'e tse'e ta'mi. Jem tse'e je taamt juu' ve'e naajkma'yiju mókupx taajm, jempa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju toogupx taajm, nay jempa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju i'px majk taajm. ⁹ Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta.

Je'e pan tyajx kajxe'e je tukmu'a'ixmojkin yakpuujm

(Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10)

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús du'amotutúvidi:

—¿Tyajkse'e je jayu xtukmukats je tukmu'a'ixmojkin maat?

¹¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Je Nte'yam xa ve'e mtuknuja'vijidup jets vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je'e y'am kya'm; ax ka'a tse'e je Nte'yam tyuknujávajada je'eda juu' ve'e uu'm maat ka'ijttup. ¹² Ax ve'em tse'e, je jayu juu' ve'e dvinmótudup je Nte'yam je y'ayook, nuyojk oy tse'e dvinmótudat; ax je'eda juu' ve'e dukavinmótudup je Nte'yam je y'ayook, jyaa'tyókidinup tse'e juu' ve'e yakvaajnjudup. ¹³ Je'e kajxts ats je'e ve'e ntukmukotsta je tukmu'a'ixmojkin maat, kux jya'ixtup xa je'e ve'e juu' atse'e ntuump, ka'a tse'e dvinjávada; ज्या'hamotunajxtupts je'e ve'e juu' atse'e nkajtsp, ka'a tse'e dvinmótuda. ¹⁴ Je'e kajx tse'e tyunju juu' ve'e je Nte'yam je Isaías tyukkojtsnajx jidu'um:

Mjah'amotunáxtap xa miitse'eda,

ka'a tse'e xvinmótudat;
mja'ixtaps miitse'eda,
ka'a tse'e xvinjávadat.

¹⁵ Je'e kajx ku ve'e mačk je vvinma'yunda tuvvyimpijtni,
ka'a tse'e dumótuvuva'anda jetse'e je vyijn duyakpi'itsta.
Ve'em tse'e dütönda jetse'e duka'ixtat,

jetse'e je tyaatsk dukatuk'amötunáxtat jetse'e jem jya'vin kajxm dukavinmótudat.
Je'e kajx tse'e ve'em dütönda kuxe'e ats xkah'aminava'anda jets atse'e nyaktso'oktat.
Jidu'um tse'e je Nte'yam je Isaias dütukkójtajnaxy.

¹⁶ 'Ax miitsta, xoonts miitse'eda kuxe'e je mvijn xtuk'ixta jetse'e je mtaatsk xtuk'amötunaxta. ¹⁷ Tyúvam xa atse'e nva'añ jets numaye'e je Nte'yam je y'ayook kójtajnaxpatajka jets numaye'e je jayu juu' ve'e tuv jáyuvudu joojntykidu, je'e tse'e duja'ixuvaandu juu' miitse'e uxym m'ixtup, ax ka'ats je'e ve'e du'ixti, je'e tse'e dujah'amötunaxuvaandu juu' miitse'e uxym m'amötunajxtup, ax ka'ats je'e ve'e du'amötunajxti.

Ku je Jesús dukójtstvaach je taamt vajpa tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15)

¹⁸ Amötunaxta n'it vintso ve'e yakójtstva'ach je taamt vajpa tukmu'a'ixmojkin. ¹⁹ Jeja tse'e too' kujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e du'amötunajxtup je ayook pan vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, ax ka'a tse'e dvinmótuda. Ku ve'e je jayu dumótuda je kats je ayook, van'it tse'e je ko'oyjáyuvap jye'ya jetse'e pyajkuxjada je kats je ayook juu' ve'e yakvaajniju. ²⁰ Jeja tse'e tsah'akujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e du'amötunajxtup je kats je ayook jetse'e jatyji dukuvakta je xoojntkun maat. ²¹ Kux ve'eme'e y'itta ax jo'n jeja tsakujx joma ve'e peji je naax, ka'a tse'e jyekta. Ku ve'e chaachpaa'tta ukpu yakjomtonda yaktitonda je Nte'yam je kyats je y'ayook kajx, tun jatyji tse'e je kats je ayook dukoo'kjaanchja'vidini. ²² Jeja tse'e ápit akujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e du'amötunajxtup je kats je ayook, je'e tse'e ooy tyunvinmaaydup je naxvijniit je'e jets vintso ve'e ñaajkkumeenajadat. Je kats je ayook juu' ve'e y'amötunajxtu, ve'emts je'e ve'e jyatta ax jo'n je taamt juu' ve'e jeja ápit jaat yakvaj jetse'e kyata'mi. ²³ Ax jeja tse'e oy naxkujx joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e du'amötunajxtup je kats je ayook jetse'e dvinmótuda, vimpijtnufts je'e ve'e je jyáyuvinda je jyojntykinda ax jo'n je Nte'yam tyukmutsókjada, je'e kajx tse'e y'itta ax jo'n je oy naax joma ve'e je taamt juu' ve'e naajkma'yiju mókupx taajm, jets juu' ve'e naajkma'yiju toogupx taajm, jets juu' ve'e naajkma'yiju ii'px majk taajm.

Je ko'oy'ojsap tukmu'a'ixmojkin

²⁴ Va'nuxjüduva tse'e je Jesús jado'k je tukmu'a'ixmojkin. Jidu'um tse'e vyaajñ:
—Ve'em xa ve'e je Nte'yam je kyutojkun ax jo'n to'k je yaa'tyajk je oy taamt duvuj jeja kyam jaat. ²⁵ Koo'ts tse'e vye'na, van'it tse'e tyajki to'k je kukam je cho'oxpajka jetse'e jeja trigo akujk duvuj je ojts taamt juu' ve'e trigo jo'n ke'xp, jetse'e ñajkxni. ²⁶ Ku tse'e je trigo yee'k jetse'e je kyupi'pst pyitsum, van'it tse'e yak'ix jets jeme'e dumaatyee'k je ko'oy'ojsap. ²⁷ Van'it tse'e je toompatajk dunujmidi je kukam: “Vintsán, zka je oy taamtape'e mvaj jeja mkam jaat? ¿Joma tse'e chaa'n je ko'oy'ojsap?” ²⁸ Van'it tse'e je kukam y'atsoojvijidi: “To'k xa ve'e je tso'oxpajka juu' ve'e ve'em dütöon.” Van'it tse'e je toompatajk y'amötutúvijidi: “¿Mtsajkpe'e jets aatse'e najkx nvix je ko'oy'ojsap?” ²⁹ Van'it tse'e y'atsaajv: “Ka'a. Kux ku xa ve'e xvíxtat je ko'oy'ojsap, to'mayji tse'e xtukmuvíxidinit je trigo; ³⁰ ñojk'óye'e xmaso'oktat jetse'e akijpax yee'ktat van'it paat ku ve'e je trigo yakpakmojkin. Van'itts atse'e nkéxtat je ntoompatajk jetse'e too'vajkp je ko'oy'ojsap dupakmóktat, du'atsómdat, jetse'e dupámdat jem janjoötm, ax van'it tse'e dupakmóktat je trigo jetse'e dupajkuktat.”

Je mostaza taamt tukmu'a'ixmojkin

(Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19)

³¹ Va'nuxjüduva tse'e je Jesús ya tukmu'a'ixmojkin:
—Ve'em xa ve'e je Nte'yam je kyutojkun ax jo'n to'k je yaa'tyajk duvuj je mostaza taamt jeja kyam jaat. ³² Je taamt xa ve'e dunútsayikajxp; ax ku tse'e yee'k, ñumajikujxpts je'e ve'e jets ka'a ve'e je viijnk aajy ojts, je kup jo'nam je'e ve'e yee'k, je'ydup tse'e jem je jeyyva tánuk jetse'e je pye'en dupamda jem y'axén kajxm.

Je levadura tukmu'a'ixmojkin

(Lc. 13.20-21)

³³ Va'nuxjüduva tse'e ya tukmu'a'ixmojkin:

—Ve'em xa ve'e je Nte'yam je kyutojkun ax jo'n to'k je ta'axtajk je levadura dutukmupama toojk arroba je tsapkaaky juts, van'it tse'e je levadura dutuktaka nujom je tsapkaaky juts jetse'e ooy tyun'oo'kuk. Mújit tse'e ooy tyumpítsum.

Vintso je Jesús duyaktuujn je tukmu'a'ixmojkin
(Mr. 4.33-34)

³⁴ Nujom ya'a ve'e je Jesús je numay jayu dutukmukajts je tukmu'a'ixmojkin maat, ni tia ve'e dukakajts juu' ve'e ka'ijit je tukmu'a'ixmojkin maat. ³⁵ Ax ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e kyojts to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e vyaajfi:

Kótsup atse'e je tukmu'a'ixmojkin maat,

n'avánaps atse'e juu' jatye'e kayaknuja'vip y'ijit van'ítani ku ve'e ya naxviijnit it yakpuujm.

Ku je Jesús dukojtsvaach je ko'oy'ojsap tukmu'a'ixmojkin

³⁶ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dupakejxni jetse'e jep tujkp tyajki. Jep tse'e je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús dunuujmidi:

—Tukvinja'vik aats to'k aaj je ko'oy'ojsap juu' ve'e jem kam jootm tukmu'a'ixmojkin.

³⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Je'e juu' ve'e duvaj je oy taamt, ve'emts je'e ve'e ax jo'n ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ³⁸ Je kam, ve'emts je'e ve'e ax jo'n ya naxviijnit it. Je oy taamt, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm; ax je ko'oy'ojsap, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttup jem je ko'oy'jáyuvap y'am kya'm. ³⁹ Je tso'oxpajkpa juu' ve'e duvaj je ko'oy ojs taamt, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je ko'oy'jáyuvap. Ku ve'e je ko'oy'ojsap jets je trigo yakpakmuk, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu yaktokimpayo'ynit; je aangelestajktats je'e ve'e ax jo'n je'eda juu' ve'e dupakmojktup. ⁴⁰ Ve'em ax jo'n je ko'oy'ojsap yakpakmuk jetse'e yakpum jem janjootm, nay ve'em tse'e jyajtpat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit. ⁴¹ Nkéxupts atse'e je n'aangelestajk jetse'e dupajkjidinit jem ats n'am nka'm nujom pan pan jatye'e je jayu duyaktokintoondup jets pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap, ⁴² jetse'e jem janjootm dupaamdinit. Jem tse'e numay yaaxtinit jem tse'e numay ñatyatskaa'tjidinit. ⁴³ Van'it tse'e je jayu juu' ve'e tuv jáyuvidup joojntykidup, je'e tse'e ajajtinup ata'kxtinup ve'em ax jo'n je aampa xaaj jem je Tyee'da kyutojkun jootm.

Je chówax je'e tukmu'a'ixmojkin

⁴⁴ Ve'em xa ve'e je jayu juu' ve'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e tudupaa'ty je chówax je'e juu' ve'e yu'uts ijtp joma ve'e to'k je kam. Ku ve'e je jayu dupaa'ty je chówax je'e, jepjyam tse'e duyotsnuva, van'it tse'e va'ajts xoojntkp najkx dutoo'kmojkkúx nujom juu' ve'e y'ixp jyajejpp jetse'e dujoy je kam.

Je oy perlas tukmu'a'ixmojkin

⁴⁵ Ve'emxa xa ve'e je jayu juu' ve'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm ax jo'n to'k je ajooyva je atoo'kpa juu' ve'e du'ixtip je oojyit perlas. ⁴⁶ Ku ve'e dupaa'ty to'k juu' ve'e ooy tyun'oya, van'it tse'e dutoo'kmojkkúx nujom juu' ve'e y'ixp jyajejpp jetse'e dujoy je perlas.

Je tuk'ajkx'amaakin xuum tukmu'a'ixmojkin

⁴⁷ Je Nte'yam xa ve'e dývinkoomp je jayu juu' ve'e ijttinup jem y'am kya'm. Ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu du'avájada je tyuk'ajkx'amaakin xuum jem maja na'akaya jootm jetse'e je ajkx may viijn duyaktáñ. ⁴⁸ Ku tse'e je tuk'ajkx'amaakin xuum y'uts, van'it tse'e je ajkx maakpatajk duvaa'mpítsumda jeja napa'ayi. Jeja tse'e y'ajxtukta jetse'e dývinkonda je ajkx, pyajkuktup tse'e jem tójum je ajkx juu' ve'e oojyit jetse'e duh'uxkojta juu' ve'e ka oojyitap. ⁴⁹ Ve'em tse'e jyátut je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit, je'yadape'e je angelestajk jetse'e dupajkva'kxtinit je oy jayu jets je ko'oy jayu, ⁵⁰ jem tse'e janjootm dupaamdinit je ko'oy jáyuda. Jem tse'e numay yaaxtinit jem tse'e numay ñatyatskaa'tjidinit.

Je oojyit je'e juu' ve'e koojnuk ijtp tukmu'a'ixmojkin

⁵¹ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Mvinmotukajxtupe'e ti atse'e tunkats?

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Ve'em, Vintsán.

⁵² Van'it tse'e dunuujmidi:

—Je jáyuda juu' ve'e oy dunuja'vidup pan vintso ve'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ jets vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, je'e tse'e je jayu dutuk'ixtup juu' ve'e je Nte'yam jupani yaknuke'xnatajki jets juu' ve'e námnum yaknuke'xnatajkiavap, ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n to'k je kutajk juu' ve'e koojnuk je oojyit je'e dujajejpp jetse'e jem duyakpítsum juu' ve'e námnum yakjooyp jets juu' ve'e jémani yakjooy.

Ku je Jesús vye'na jep Nazaret

(Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30)

⁵³ Ku ve'e je Jesús dukojtskujx ya tukmu'a'ixmojkin, van'it tse'e jem chaa'n ⁵⁴ jetse'e jye'y joma ve'e je y'it je ñaax. Jem tse'e yak'ixpajk'ukvaajñ jep tsaptujkp; atuva atoki tse'e je jayu tyaandi jetse'e ñavyaajñjidi:

—¿Jomas ya'a ve'e ya jayu ya nuja'vin dupuk jetse'e ve'em kyats? ¿Vintsq ve'e y'o'yixju jetse'e je majin dutún? ⁵⁵ Ya'a xa ve'e je tsejtspa je myajntk jetse'e je María dutaaka. Ya'a xa ve'e je y'utsta je Santiago, je José, je Simón, je Judas, ⁵⁶ jets jempa tse'e je kyiih útstava. ¿Ax jómats ya'a vine'e dupuk ya nuja'vin?

⁵⁷ Je'e kajx tse'e duviijn'ixta je Jesús. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Otyun joma tsova xa ve'e yakvints'a'aga je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, jeejyji ve'e kyayakvints'a'aga joma ve'e je y'it je ñaax jets joma ve'e je jyaajñ je tyajk.

⁵⁸ Ax ka'a tse'e jem may je majin dutuujñ kux ka'a ve'e je jyaanchjávajada.

14

Ku je Yaknapejtpa Juan y'oo'kni

(Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9)

¹ Ax ve'emts je'e ve'e van'it jyajty jetse'e je Herodes je kats dumotu je Jesús kajx, je Heródese'e yakkutojpk vye'na jem galiléait y'it jootm. ² Ku ve'e je kats dumotu, van'it tse'e je jyayu dunuujmi:

—Je Yaknapejtpa Juan xa je'e ve'e, je'e tse'e joojntykpajknuva, je'e kajx tse'e dujayep je kutojkn jetse'e je majin dutún.

³ Ve'em tse'e vyaajñ kux je'e ve'e duyakjamyajtsju je Juan jetse'e duyakjapoxuntakpaajmji; je Herodías kajxe'e ve'em dutuujñ, je y'uts Felipe je ñuda'ax je'e ve'e y'ijit. ⁴ Yakpoxuntakpaam tse'e je Juan kuxe'e dunuujmi je Herodes:

—Ka'a xa ve'e je pava'nun duyakjaty jetse'e xpákut je m'uts je ñuda'ax.

⁵ Jyajakjay'oo'kuvaajñju tse'e je Herodes je Juan, ax ka'a tse'e jatyi ve'em dutuujñ kux je jayu ve'e cha'kip, ve'eme'e anañujoma je jayu dujaanchjávada jets je Nte'yam je y'ayooke'e je Juan kyojtsnajxyp. ⁶ Ax ku tse'e je Herodes je kye'xtkun xaaj dupaaty, van'it tse'e je ta'axtajk je ñaax y'ejts jeja je javyaa'kx vyinkujk. Ooy tse'e dutuntsojja'vi je Herodes, ⁷ je'e kajx tse'e je Nte'yam duyaknajxy jetse'e je kiixata'ax dunuujmi jets myo'ope'e otyía pan ti ve'e y'amótp. ⁸ Távani ve'e je tyaak y'akótsaja vye'na je kiixata'ax, van'it tse'e je Herodes dunuujmi:

—Yákuts n'it jem plato jootm je Yaknapejtpa Juan je kyuvajk.

⁹ Van'it tse'e je yakkutojka chaachvinmapyujk. Kux távani ve'e je Nte'yam duyaknaxy vye'na jets távani ve'e du'amotunaxta je javyaa'kx, je'e kajx tse'e dupavaajñ jetse'e yakm'ot, ¹⁰ ve'em tse'e dupavaajñ jetse'e jep poxuntujkp najkx je Juan yakyukpux. ¹¹ Ku tse'e ve'em yaktuujñ, van'it tse'e je tyoomba duyaknujkk jem plato jootm je Juan je kyuvajk jetse'e dumoojy je kiixata'ax. Van'it tse'e ojts je tyaak duma'a.

¹² Van'it tse'e jye'ydi je Juan je y'ixpajkpatajk jetse'e ojts je ñi'kx je kyopk duyaknaxtajkidini; ux'ook tse'e ojts je Jesús duvaajñjada.

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numugooxk miijl naxy

(Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

¹³ Ku ve'e je Jesús je kats dumotu, van'it tse'e je numay jayu dumasaak jetse'e jem barco jootm ñujkx joma ve'e kyapantsuuna. Ku ve'e je numay jayu dumótuudi joma ve'e ñujkx, van'it tse'e jem kyajpun jootm choo'ndi jetse'e tékum dupanajkxti. ¹⁴ Ku ve'e je Jesús jem barco jootm pyitsum, van'it tse'e du'ix jets jeme'e je numay jayu tujje'yada; tyukm'ottuts je'e ve'e jetse'e duyakjotkadaakni je pa'am jáyuda juu' ve'e yakmejtsu. ¹⁵ Kutaka xaajani tse'e vye'na, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús dunuujmidi:

—Tánani xa ve'e ya it, ni pana tse'e yaja kyatsuuna. Pakejxtini to'k aaj ya jayu jetse'e ñajkxtat joma ve'e je kajpun jetse'e je kyaaky je tyojkx dujóydat.

¹⁶ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'a ve'e vyinkopka jetse'e ñajkxtat, miitse'e myakkáydap.

¹⁷ Van'it tse'e y'atsoqvdi:

—Ka'a xa aatse'e ux'yam ntimaada, mugooxkji ve'e je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx.

¹⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Yakminda n'it.

¹⁹ Van'it tse'e je Jesús dupavaajñ jetse'e je numay jayu y'ajxtuktat jem tsoots kajxm. Jetse'e je Jesús dukoojnuk mugooxk je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx. Van'it tse'e pyat'ix jem tsajm tsov jetse'e je Nte'yam dukukojsji. Van'it tse'e dutojkva'lxxy je tsapkaaky jetse'e

dumoojy je y'ixpajkpatajk, je'e tse'e nujom je jayu dumoooydu. Yakva'kxpa tse'e je Jesús mejtsk je ajkx. ²⁰ Nujom tse'e je jayu kyaaydi jetse'e kyooxjidi. Ku tse'e je jayu kyakyajxti, van'it tse'e dupakmojktini jamakmejtsk kach je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax. ²¹ Pan pan jaty tse'e kaaydu, numugooxk miijl jo'n tse'e y'ijiti je yaa'tyajta, apuk je ta'axtajta maat je pi'k ónukta.

*Ku je Jesús yo'y jem nani'kxm
(Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21)*

²² Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmidi jetse'e tyákadat jem barco jootm jetse'e ñanáxtat namvaate'e je Jesús dupakejxni je numay jayu. ²³ Távani ve'e je numay jayu dupakejxni vye'na, van'it tse'e je Jesús dujaa'kvimpejt je tonun jetse'e jem naaydum chapkajts. Ku ve'e je it kyoo'tsini, jem tse'e je Jesús naaydum vye'na ²⁴ namvaate'e je barco jem maja na'akaya jootm vye'na. ooy tse'e je barco tyunnape'tsini kux vinkupójiipe'e. ²⁵ Jado'k ma'ajum jo'n tse'e vye'na jetse'e je Jesús vyinkutámijidi, jeme'e nani'kxm yo'oy. ²⁶ Ku ve'e je y'ixpajkpatajk du'ixti jets jeme'e nani'kxm yo'oy, van'it tse'e cha'kidi, jetse'e mák vyaandi:

—jado'k ítumit jayu xa ya'a ve'e!

²⁷ Ax jatyji tse'e je Jesús myukojsjidi jetse'e ña'muxjidi:

—jot'amájada, ats xa jeja, kadi mtsa'agada!

²⁸ Van'it tse'e je Pedro je Jesús dumukajts, jetse'e dunuujmi:

—Vintsán, pan mitsna je'e ve'e, yaaxja ats to'k aaj jets ats mitse'e nnunajkxut yo'yp yam nani'kxm.

²⁹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Minu n'it.

Van'it tse'e je Pedro jem barco jootm pyítsum jetse'e jem nani'kxm yo'yp je Jesús dunuujkx. ³⁰ Ax ku tse'e je mák poj duja'vi, tsá'ki tse'e. Ku ve'e kyunajx'ukvaajñ, van'it tse'e mák vyaajñ:

—jvintsán, yaktsóokk ats to'k aaj!

³¹ Jatyji tse'e jem je Pedro kya'm yakmajch jetse'e yaknuujmi:

—jTun ve'e'nji je jaanchja'vin xjayep! ¿Tyajxse'e mmejtsvinmáy?

³² Ku ve'e jem barco jootm tyajkidi, jatyji tse'e pyoj'atúvi. ³³ Van'it tse'e je jayu juu' jatye'e ve'ndup jem barco jootm, je'e tse'e dUVinkoxkténidu je Jesús jetse'e vyaandi:

—Tyúvamdám xa je'e ve'e jets mitse'e je Nte'yam je y'Onuk.

*Ku je Jesús je pa'am jayu duyakjotkdaaky jep Genesaret
(Mr. 6.53-56)*

³⁴ Ku ve'e ñanajxti, van'it tse'e jye'ydi jem Genesaret. ³⁵ Ku ve'e je jémit jayu dunuja'vidi jets jeme'e je Jesús, van'it tse'e dukojtsva'kxti jem naxkajxm kajpun kajxm juu' ve'e tamanaat, jetse'e dutuknuñajkxkajxti je pya'am jáyuda, ³⁶ jetse'e dumunoo'kxttki jetse'e kujyavitupaa'vja dutóndat. Nujom tse'e pan pan jatye'e dutóndu, jotkdaaktinu tse'e.

15

*Kyo'oyja'vipe'e je Jesús ku ve'e je jayu dukakutyún je Nte'yam je pyava'nun
(Mr. 7.1-16)*

¹ Van'it tse'e je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk juu' ve'e jem Jerusalén tsóo'ndu, je'e tse'e dUVinkutámidu je Jesús, jetse'e du'amotutúvidi:

²—¿Tyajx tse'e ya m'ixpajkpatajk dukamaja pamda je pava'nun juu' ve'e xyaktaajnjimdu je njujpit jáyuvamda? ¿Tyajxe'e kyakapojta ax jo'n je'e ve'e dupavaandi?

³ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Tyajxts miitse'e xkamaja paamduva je Nte'yam je pyava'nun jetse'e ve'em xkutyóndat je pava'nun juu' ve'e je jujpit jayu myakta'nuxjudu? ⁴ Kux jidu'ume'e je Nte'yam je pyava'nun vya'añ: “Vintsá'aga je mtee' je mtaak.” Vaampap tse'e jidu'um: “Pan pan tse'e je tyee' ukpu je tyaak dUVinkojtspejtp, kutúkanits je'e ve'e je y'oo'kun.” ⁵ Ax miits tse'e mvaandup jets o'yip je'e ve'e ku ve'e je jayu je tyee' ukpu je tyaak jidu'um dunaajmat: “Ka'a xa atse'e x'uk'o'yixjini jets ats mitse'e mputákat, kux nujome'e jee' atse'e n'ixp njayejpp, je Nte'yamts ats je'e ve'e tuntukmuyax.” ⁶ Ve'em tse'e mva'anda jets opyana pan pane'e ve'em vaamp, ka'ats je'e ve'e y'ukvinkópkini jetse'e je tyee' ukpu je tyaak dupatákat. Ku xa miitse'e ve'em mjátukada, ve'em tse'e xyaktaandini je Nte'yam je pyava'nun ax jo'n kúkyatuujn, je'e kajx jetse'e xpanajkxtat je pava'nun juu' ve'e je jujpit jayu myakta'nuxjudu. ⁷ ¡Mejts'aahta mejtsjootta! Va'ajts tse'e miits kajxta du'ava'ni je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaias. Jidu'um tse'e dUjatyaañ juu' ve'e je Nte'yam kyojts: ⁸ Y'amji xa ve'e ya jayu ats xvijnávada xvintsá'agada, ax xtukmujékumiduups atse'e je jyootta je jya'vinda.

⁹ Tónaji xa je'e ve'e ñatyijjada jets xvinja'vidup xvintsá'kidup ats je'e ve'e, tyuk'ixtupts je'e ve'e je jayu je pyava'nunda ax jo'n ats je mpava'nun kuy'ijit jo'n. Jidu'um tse'e je Isaiás dujatyaañ.

Ka je ka'yun je ja'kxun kajxape'e je jayu y'it jep tokin jaatp
(Mr. 7.17-23)

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu duyaxmujk jetse'e jidu'um dunuujmidi:
— Amotunaxta anañujoma jetse'e xvinmótudat. ¹¹ Juu' jatye'e jep je jayu y'avuptajkip, ka je'e kajxap xa ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp; juu' ve'e jep je jayu y'avup pítsump, je'e kajx tse'e je jayu y'it jep tokin jaatp.

¹² Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús dunuujmidi:

— ¿M'ixe'e taav vintsó ve'e je fariseotajk tuduko'oyjávada juu' mitse'e tuxkats?

¹³ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

— Jyapana tse'e pan pane'e ka'ijtp je jyayu, ats je nTee', juu' ve'e jem tsapjootm, yakpajkajpts je'e ve'e ats je nTee'. ¹⁴ Kadi xmaja pamda je fariseotajkta, vanxup xa je'e ve'eda ax jo'n to'k je viints jayu juu' ve'e je myuviints jayu dupavijtsp. Ax pan to'k tse'e je viints jayu je myuviints jayu dupavits, va'an numejtsk tse'e najkx tyun'avivupada jep jótp.

¹⁵ Van'it tse'e je Pedro je Jesús dunuujmi:

— Tukvinja'vik aats to'k aaj je tukmu'a'ixmojkin juu' ve'e tuxkats.

¹⁶ Jetse'e je Jesús vyaajñ:

— ¿Tis, ka'a miitse'e xvinmótuduva? ¹⁷ ¿Ka'a ve'e xvinmótuda jets nujome'e juu' jatye'e jep ávup tajkip, jem tse'e jootm ñujkx jetse'e ux'ook je ni'kx je kopk dutukvaatsni? Ka je'e kajxapts je'e ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp. ¹⁸ Ax je ayook juu' ve'e jep ávup pítsump, jemts je'e ve'e ja'vin kajxm cháa'n, je'e kajx tse'e je jayu y'it jep tokin jaatp. ¹⁹ Kuxe'e jem jya'vin kajxm cháa'n je ko'oy vinma'yun, van'it tse'e je jayu yakjaju'oo'kta, je navyajkun duyakvintsá'kintólkida, je kats dutukmaatjayépta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup, myee'tsta, ñuvampetta, jyayupakotsta. ²⁰ Je'e kajxts je'e ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp, ka je'e kajxape'e ku ve'e kyakapuj joma vaate'e je kyatajks ve'em ax jo'n je jujpit jayu dupavaandi.

To'k je ta'axtajk juu' ve'e ka je israeejlitap, je'e tse'e dujaanchja'vi je Jesús
(Mr. 7.24-30)

²¹ Van'it tse'e je Jesús jem cháa'n jetse'e ñujkx jem tiirovit jets sidoonit y'it jootmda.
²² Van'it tse'e to'k je canaanit ta'axtajk juu' ve'e jem tsó tsuunip, je'e tse'e je Jesús dvinikutámij jetse'e mačk dumukajts. Jidu'um tse'e dunuujmi:

— ¡Vintsán, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'otú ats to'k aaj! Je ko'oyjáyuvap xa ve'e tukko'yijup ats je nnaax. Ooy tse'e tyuntsaachpaa'ty.

²³ Ax ka'a tse'e je Jesús y'atsoojvji. Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús dumunoo'kxtkti:

— Pakejxni mits ya'a to'k aaj kux yape'e xpamejtsumda, jetse'e ooy tyunne'em.

²⁴ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

— Je Nte'yam xa atse'e xtuknukejxp je israeejlit jayu juu' ve'e tokih'ijttup.

²⁵ Ax vinkutámiju tse'e je ta'axtajk, jetse'e je Jesús dvinukoxkteni, jetse'e dunuujmi:

— ¡Vintsán, putaka ats to'k aaj!

²⁶ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

— Pan mputajkip ats jets ka'a ve'e je israeejlit jáyuda, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je pi'k ónuk je kyaaky yakpújkja jetse'e je ok yakma'a.

²⁷ Van'it tse'e je ta'axtajk vyaajñ:

— Ve'em tse'e. Oyam tse'e vye'ema, kyamyojktup tse'e je ok jep mesa pa'tkup juu' ve'e je pi'k ónuk y'uxkaaydup.

²⁸ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

— ¡Ooye'e je jaanchja'vin xtunjayep! Va'an ve'em dutunju ax jo'n xtsak.

Je'yji tse'e je ñaax jyotkadaakni.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky numay je pa'am jayu

²⁹ Van'it tse'e je Jesús jem cháa'n jetse'e jye'y jeja galiléait myaja na'akaya pa'ayi. Van'it tse'e ñujkx jem tonun viinm jetse'e jem y'ajxtk. ³⁰ Numay tse'e ooy je jayu tyunnuje'yjini. Jem tse'e dutuknunajkxti je uxket jayu, je viints jayu, je oom jayu, jets je'e juu' ve'e ka óyap je kya'aj; je jayu ve'e juu' ve'e may viijn je pa'am dumaat, je'e tse'e yakpaamdu jeja je Jesús vyinkujk. Van'it tse'e je Jesús yakjotkadakkajxidini. ³¹ Atuva atoki tse'e dutuktaandi je jáyuda ku ve'e du'ixti jets kojtspajktinupe'e je oom jáyuda, jets o'yixjidinupe'e je kya'ajta je tyekta juu' ve'e kama'at pakma'at ijttu, jets oye'e yo'yidini juu' ve'e uxket ijttu, jets

vin'ixpajktinupe'e juu' ve'e viints ijttu. Van'it tse'e je jayu duyakmájidi duyakjaanchidi je israeeelit jayu je Ntye'yamda.

*Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numaktaaxk miijl naxy
(Mr. 8.1-10)*

³² Van'it tse'e je Jesús duyaxmujk je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi:
—Ntukma'tp xa atse'e ya numay jáyuda kux toojk xaajani xa ya'a ve'e yaja y'itta ats maat, ka'a tse'e tii ti ve'e kyáydap jya'kxtap. Ka'ats atse'e mpakexuvaandini ve'emji jem tyak'amda kux ku ve'e je yooj yaknoo'kxjidini jeja too' aajy.

³³ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ña'muxjidi:
—¿Jómase'e je tsapkaaky choo'nut jetse'e ya numay jayu nyakka'yumdat?, kux ka'a ve'e yaja pyantsuuna.

³⁴ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Vinxup tse'e jep je mtsapkaakya?

Jetse'e y'atsoovdi:

—Vuxtojtuk je tsapkaaky jets yuu'n ve'e'n je pi'k ajkx.

³⁵ Van'it tse'e je Jesús dupavaajñ jetse'e je numay jayu y'ajxtuktat jeja naxkujx. ³⁶ Ku ve'e y'ajxtkti, van'it tse'e dukaajy vuxtojtuk je tsapkaaky jets yuu'n ve'e'n je pi'k ajkx, jetse'e je Nte'yam dukukojtsji. Van'it tse'e dutojkva'kxy jetse'e dumoojy je y'ixpajkpatajk, je'eda tse'e je jayu dumoooydup. ³⁷ Anañujoma tse'e kyaaydi jetse'e kyooxjidi; javuxtojtuk kach tse'e dupakmojktini je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax. ³⁸ Numaktaaxk miijl tse'e je yaa'tyajk kyaaydi, apuk je ta'axtajkta maat je pi'k ónukta. ³⁹ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dupakejxtini jetse'e je y'ixpajkpatajk jem barco jootm dumaattajkidi jetse'e jem magdálait y'it jootm ñajkxti.

16

*Ku je fariseotajk maat je saduceotajk du'amótudi je tsajmit maja nuja'vin
(Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56)*

¹ To'k nax tse'e je fariseotajk jets je saduceotajk duvinkutámidi je Jesús, je'e ve'e chojktup jetse'e duyakkojtstókidat. Je'e kajx tse'e du'amótudi jetse'e tyo'nuxjadat je tsajmit maja nuja'vin, ve'em tse'e duyaknuke'xnatákat jets je Nte'yam maat je'e ve'e je Jesús. ² Ax jidu'um tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ku xa ve'e ya it tyánayini, jidu'umts miitse'e mva'anda: “Va'ajstame'e ya it y'itut kux tsapts xa ve'e xim tsajviinm.” ³ Ku ve'e japyji, jidu'um tse'e mva'anda: “Ka'adame'e ya it vya'atsut kux tsapts xa ve'e xim tsajviinm jets vintojknup tse'e ya it.” ¡Mejts'aaaja mejtsjootta! Mnuja'vidup xa miitse'eda juu' ve'e ya tsajmit it ñukajtsp, ax ka'a tse'e xnujávada je'e juu' ve'e ñukajtsp pan ti ve'e yam toojnjup kojtsjup. ⁴ Ya ko'oy jayu juu' ve'e je Nte'yam dumasooktup, y'amótudupts je'e ve'e jetse'e je maja nuja'vin yaktoojnjadat; ax ka'a tse'e yaktoojnjadat je maja nuja'vin, je nuja'vinji ve'e juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip maat je Jonás jye'e.

Van'it tse'e je Jesús myasookjidi jetse'e cha'a'n.

*Je fariseo je y'ixpajkun tse'e je jayu duyakvinmama'y'tp
(Mr. 8.14-21)*

⁵ Ku ve'e je y'ixpajkpatajk ñanajxti jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am, jyaa'tyókidu tse'e jetse'e kudupaamdi je tsapkaaky jem barco jootm. ⁶ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Mnay'ixjadap tse'e jets ka'a ve'e mnatyukpaa'tjadat je levadura juu' ve'e je fariseotajk jye'eda jets je saduceotajk jye'eda.

⁷ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ñavyaajnidi:

—Je'e kajx xa ve'e ve'em vya'añ kuxe'e je tsapkaaky tunkayakmejtsumda.

⁸ Ax ku tse'e je Jesús dunuja'vi, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:

—¿Tyajxse'e mva'anda jets ka'a ve'e ti mtsapkaakya? ¡Tun ve'e'nji ve'e je jaanchja'vin xjayepta! ⁹ ¿Ka'ana ve'e xvinnótuda? ¿Ka'a ve'e xjaa'myé'tsta ku atse'e mugooxk je tsapkaaky je jayu nyakva'kxjidi numugooxk miijl naxy, jets vinxup kache'e xpakmojktini?

¹⁰ ¿Ka'a ve'e xjaa'myejtstuva ku atse'e vuxtojtuk je tsapkaaky je jayu nyakva'kxjidi numaktaaxk miijl naxy, jets vinxup kache'e xpakmojktini? ¹¹ ¿Vintsose'e tuxkavinmótuda jets ka je tsapkaaky levaduurap atse'e ntijp ku atse'e tunva'añ jetse'e mnay'ixjadat jetse'e ve'em mkapaa'tjadat je fariseotajk je lyevaduurap jets je saduceotajk je lyevaduurap?

¹² Van'it tse'e dvinmótudi jets ka je levaduura'pe'e je Jesús tyijp juu' ve'e je tsapkaaky juts dutuktajkikajxp, je ixpajkune'e tyijp juu' ve'e je fariseotajk jye'eda jets je saduceotajk jye'eda.

Ku je Pedro du'ava'ni jets je Jesús je'e ve'e je Cristo

(Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

¹³ Ku ve'e je Jesús jye'y jem joma ve'e je it duxaaja Cesarea de Filipino, van'it tse'e du'amotutuvi je y'ixpajkpatajk:

—¿Vintsöse'e je jayu vya'anda, pánuk atse'e?, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

¹⁴ Van'it tse'e y'atsoqvdi:

—Jem xa ve'e pane'e vaandup jets je Yaknapéjtpa Juan mitse'e, jempa tse'e pane'e vaandup jets je Elías mitse'e, nay jempa tse'e pane'e vaandup jets je Jeremías mitse'e, ukpu nuto'k je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa juu' ve'e jupani oo'ktinu, ax je'ek tse'e joojntypajknuva.

¹⁵ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmide:

—Jets miitsta, ¿vintsots miitse'e mva'anda jets pan atse'e?

¹⁶ Van'it tse'e je Simón Pedro y'atsoqvji:

—Mits xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, je joojntyk Nte'yam je y'Onuk.

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús y'atsoqvjinuva:

—Xoon xa mitse'e, Simón, je Jonás je myajntk, kux ka je jáyuvap xa mits ya'a ve'e tumtuknujávaja, ats je nTee' ve'e, juu' ve'e jem tsapjootm. ¹⁸ Atsts mitse'e nnuujmip jets je Pedro mitse'e. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e ve'em myaktukxaaja kux ve'eme'e yakkojtsva'ach je mxaaj, tsaa, je makk aaj je makk joote'e mjajejpp. Ax ya'a juu' ve'e tuxkats, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je takne'ev choo'nduk jep naaxyp, numay tse'e je jayu dujaanchjávadat; ax ka'a tse'e je ko'oyjáyuvap du'amaadaaga je jayu juu' atse'e xjaanchja'vidup. ¹⁹ Nmoogynupts ats mitse'e je kutojkun jetse'e mva'anut juu' ve'e toomp jets juu' ve'e katoomp. Juu'ts mitse'e je jayu myakjajtjip jetse'e dutóndat yaja navvijn, ve'em tse'e y'ijtpat jem tsapjootm; juu'ts mitse'e je jayu mkayakjajtjip jetse'e dutóndat yaja navvijn, nay ve'em tse'e y'ijtpat jem tsapjootm.

²⁰ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dutukpavaandi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat jets je'e ve'e ve'e je Cristo.

Ku je Jesús du'ava'ni je y'oo'kun

(Mr. 8.31-9.1; Lc. 9.22-27)

²¹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk duvaajnji'ukvaandi jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e jem Jerusalén najkxut jetse'e jem ooy tyunyaktsaachpaa'tjadat je israeejlit je myújit jáyuda, je tee'tajk je vyintsanda, maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta. Jem tse'e je jayu yak'oo'kjut; ax joojntypajknuvaps je'e ve'e kutoojk xaaj. ²² Van'it tse'e je Pedro je Jesús apuk dujávaajv jetse'e jidu'um dutuknuujmi:

—¡Maja Vintsán, je Nte'yame'e mjayéjpp m'axajtókjup jets ni je vin'ita ya'a ve'e mkajátjut mkanáxjut!

²³ Van'it tse'e je Jesús vya'kumpijt jetse'e je Pedro dunuujmi:

—¡Vinva'kva'atsú ats, mmaatnavyaa'hjup xa mitse'e je Satanás ku ve'e ve'em xkats! Xyakto'o'atokuvaampts ats mitse'e. Ka'ats mitse'e ve'em xpayo'oy ax jo'n je Nte'yam; ve'em xa mitse'e xpayo'oy ax jo'n je jayu.

²⁴ Van'it tse'e je Jesús dunuujmide je y'ixpajkpatajk:

—Pan pan xa ve'e dutsojpk jetse'e y'ijtnit ats maat, va'an tse'e dumasokkajxni je y'avintso vinma'yun, je jyoot je jya'vin dumakpaa'mnit jetse'e chaachpaa'tut ax jo'n je jayu juu' ve'e je y'oo'kun du'anajkxip ku ve'e je cryuuz dupaku'ú, jets atse'e xpamiinnit. ²⁵ Pan pan xa atse'e xkajaanchja'vip kuxe'e dutsa'aga jetse'e y'oo'kut, ka'a tse'e dujayeput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax je'e pan pan atse'e ijtp xjaanchja'vip, óyam tse'e y'oo'kut ats kajx, je'e tse'e dujajejppnup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ²⁶ Ni vinxupa xa je'e ve'e je jayu kyato'nuxjut ku ve'e duje'eikáxut nujom ya navvijnit it jetse'e vyintókinin je jayu je jyoot je jya'vin. Ax ku tse'e je jayu je jyoot je jya'vin vyintókinin, ka'a xa ve'e tii ni tia ti ve'e je jayu kuduyaky jetse'e jyoointykat xa'ma kajx. ²⁷ Miinnup atse'e je nTee' je myajin maat maat ats je n'aangelestajk, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, van'itts atse'e to'k jado'k nmoogynit juu' ve'e tukkaadaakjudup, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega juu' ve'e tudutonda tudukotsta. ²⁸ Tyúvam xa atse'e nva'añ jets jeja ve'e je jayu juu' ve'e yaja ijttup jetse'e kya'oo'ktat pan ka'ana atse'e x'ixta ku atse'e nmiinnit yakkutojkpa, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

Ku je Jesús tyikts jetse'e y'ajaj y'atu'kx

(Mr. 9.2-10; Lc. 9.28-36)

¹ Kutojtuk xaaj tse'e je Jesús duvovutsoo'ndi je Pedro, je Santiago, maat je Juan, je Santiago je y'uts, jetse'e apuk duvoovdi, jetse'e pyejiti joma ve'e to'k je kopk juu' ve'e kajxm. ² Jem tse'e je Jesús tyikts jeja je'e vyinkujkta. Ve'eme'e je vyiijn je y'aaaj y'ajaj y'atu'kx ax jo'n je aampa xaaj; ve'eme'e je vyit vyimpijt va'ajts po'o'p, ve'em ax jo'n je kujajpa je kut'a'kxpa. ³ Van'it tse'e vya'kke'xti jeja je'e vyinkujkta je Moisés maat je Elias, jetse'e je Jesús dumaatnakojsjidi. ⁴ Van'it tse'e je Pedro dunuujmi je Jesús:

—Maja Vintsán, joy xa je'e ve'e ku aatse'e yaja n'it! Pan mtsajkp, va'ants aats dupumu toojk je pi'k ojts atyajk: to'k mits mje'e, jets to'k je Moisés jye'e, jets jado'k je Elias jye'e.

⁵ Kojtspna tse'e je Pedro vye'na ku ve'e yo'tsjidi to'k pak je vinuts juu' ve'e ajajp ata'kxp. Jep tse'e vinuts akujkp yakmotu to'k je ayook juu' ve'e vaamp:

—Ya'a xa ve'e ats je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, ooyts ats ya'a ve'e ntuntukxoonduk. Amotunaxta juu' ve'e kyajtsp.

⁶ Ku ve'e je ixpajkpatajk du'amotunajxti, van'it tse'e je vyiijnnda je y'aaajta dutukpaatti je naax kux tsá'kidu ve'e ooy. ⁷ Van'it tse'e je Jesús vyinkutámijidi, jetse'e je kyá'aj tyuknukojnjidi, jetse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:

—Pojtukta. Kadi mtsa'agada.

⁸ Ku ve'e kyoojvukti, ka'a tse'e du'ukpan'ixtini, je Jesuusji ve'e.

⁹ Vajntkinup tse'e jem kopk viinn vye'nada, jetse'e je Jesús jidu'um pyavaajnjidi:

—Ni pana ve'e xkatukmumaayduktat juu' ve'e tux'ixta, van'itnume'e ku atse'e n'oo'kut jets atse'e njoointypajknuvat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

*Je Yaknapejtpa Juan je jayu duyakvimpijt je Nte'yam maat
(Mr. 9.11-13)*

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk y'amotutúvijidi:

—¿Tyajxse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk vya'anda jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e too'vajkp je Elias myiinnuvat jets ka'a ve'e je Cristo?

¹¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Tyúvam xa je'e ve'e jets miimpe'e too'vajkp je Elias, je'e tse'e nujom duyak'o'yinuvap.

¹² Ax atsts miitse'e nnuujmidup jets ojts je'e ve'e, ka'ats je'e ve'e je jayu dunuja'vidi jets pan je'e ve'e, tyoonduts je'e ve'e ve'em ax jo'n dutsojkti. Nay ve'empats atse'e ntsaachpaat'ut jem je'e kyá'mda, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

¹³ Van'it tse'e je ixpajkpatajk duvinmótudi jets je Yaknapejtpa Juaane'e je Jesús tyijp je jayu juu' ve'e ve'em ax jo'n je Elias.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap
(Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43)*

¹⁴ Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je numay jayu vye'nada, van'it tse'e to'k je yaa'tyajk duvinkutami je Jesús, jetse'e duvinkoxkteni, jetse'e vyaajñ:

¹⁵ —Vintsán, tukmo'otu to'k aaj ats je nmaajtk kux je ko'opya'amap je'e ve'e pajkjuv jetse'e ooy tyuntsaachpaat', may náxani tse'e ñaxvívup, to'ma jaty tse'e jyanvívupa jets to'ma jaty tse'e ñavívupa. ¹⁶ Ta xa atse'e ya m'ixpajkpatajk njatuknuminda, ax ka'a tse'e y'o'yixjada jetse'e duyakjotkada'aktat.

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—¿Miits xa je'e ve'eda juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup jets ka vintúvap je'e ve'e juu' ve'e mtoondup! ¿Joma vaat atse'e njaa'kja'it'ut miits maatta jetse'e njaa'kjamuténadat? Yakminda je pa'am jayu.

¹⁸ Ku ve'e duyaknajxkti, van'it tse'e je Jesús dutuknuujmi je ko'oyjáyuvap juu' ve'e je pa'am jayu jem jya'vin kajxm, jetse'e je ko'oyjáyuvap tyukvaatsjini. Tun je'yji tse'e jyotkadaakni.

¹⁹ Úx'ook tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk apuk myukojsjidi, jetse'e y'amotutúvijidi:

—¿Tyajxs aatse'e xka'o'yixji jets aatse'e je ko'oyjáyuvap nyakpítsumut?

²⁰ Jetse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Je'e kajx ku ve'e je Nte'yam vee'nji xjaanchjávada. Tyúvam xa atse'e nva'añ, pan mjajejptupts miitse'e je jaanchja'vin jem mja'vin kajxmda, oyvinxupa ax jo'n to'k je mostaza taamt, kum'o'yixjada tse'e jetse'e xnaajmadat ya kopk: “Ke'eku yaja jets najkxu viijnk tsov”, ke'ekupts je'e ve'e je kopk. Ka'a xa miitse'e ti mka'o'yixjadat pan mjaanchja'vidupe'e je Nte'yam. ²¹ Ax je ko'oyjáyuvap juu' ve'e ve'em, je'ejyji tse'e o'yixjup jetse'e duyakpítsumut ku ve'e je jayu chapkats jets ku ve'e je jayu y'ayooja.

*Ku je Jesús je y'oo'kun du'ava'ninuva
(Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45)*

²² Namvaate'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dumaatvídutta jem galiléait y'it jootm, van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Yakpámupts atse'e jem je jayu kya'm, ²³xyak'oo'ktapts atse'e; ax kutoojk xaajts atse'e njoointykpajknuvat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

Ooy tse'e je ixpajkpatajk dutunnutsaachvinmaaydi.

Je tsaptujkpit kupa'mun

²⁴Ku ve'e jye'ydi jem capernaamit kyajpun kajxm, van'it tse'e je tsaptujkpit kupa'mun pakmojkpa dvinikutámidi je Simón Pedro, jetse'e dunuujmidi:

—¿Ka'a ve'e dupum je myak'ixpajkpada je tsaptujkpit kupa'mun?

²⁵Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Ve'em, kyuvejtp xa je'e ve'e.

Ku ve'e je Pedro tyajki jep tujkp, van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—¿Vintsos mitse'e mvaampa, Simón? ¿Pan tse'e y'amótudup je kupa'mun jets je putajkin je yakkutojkpada juu' ve'e yaja naaxviijn: je jyáyuda, ukpu je viijnk jayu ve'e?

²⁶Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Je viijnk jayu ve'e.

Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Pan ve'em xa ve'e, ka'a tse'e je jyayu kyuvetta. Nay ka'avats uu'me'e xtukkadaakumduva jetse'e mpa'mumdat je tsaptujkpit kupa'mun. ²⁷Ax je'e kajx tse'e jetse'e dukako'oyjavadat juu' ve'e nto'numdup, najkxu tse'e jeja maja na'akaya pa'ayi jetse'e x'akójat to'k je tuk'ajkxmajsun jo'kun. Je muto'k ajkx juu' ve'e myakpítsumup, jep tse'e y'ávup xpaat'tut to'k je meen juu' ve'e nupaadapt numejtsk je jayu je tsaptujkpit kupa'mun; je'e tse'e mmo'op je jáyuda ats kajx jets mits kajx.

18

Je'e pane'e dunumájip

(Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48)

¹Ve'em tse'e jyajty van'it, jetse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi. Van'it tse'e je Jesús du'amótutúvidi:

—¿Pan tse'e dunumajikajxp juu' ve'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm?

²Van'it tse'e je Jesús duyaaxji to'k je pi'k ónuk jetse'e jeja je'e y'itukujkta dupuujm, ³jetse'e vyaajñ:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets pan ka'a miitse'e mvimpitta jetse'e m'ittat ax jo'n je pi'k ónuk, ka'a tse'e mtákadat jem je Nte'yam y'am kya'm. ⁴Ax ve'em tse'e, pan pan tse'e napyajmjup nuu'k aaj nuu'k joot ax jo'n ya pi'k ónuk, je'e tse'e dunumajikajxp juu' ve'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm.

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e je jayu ntukmasoókumdat je Nte'yam je tyoo'

(Mr. 9.37, 42-48; Lc. 9.48; 17.1-2)

⁵Je jayu pan pane'e ats kajx oy jayu napyajmjup maat to'k je pi'k ónuk ax jo'n ya'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyajmji ats maat. ⁶Ax opyana pan pane'e dutukmasoókup je Nte'yam je tyoo' to'k je pi'k ónuk juu' atse'e xjaanchja'vip, nuvojtk oy tse'e kuy'ijituxju je jayu jetse'e to'k je paan taak yaktukyuktsun jetse'e yakmaaxynávippini joma ve'e kaak.

⁷¡Ayooov xa je'e ve'e je jyootta je jayu juu' ve'e tsuunidup yaja naaxviijn, kux may viijn je'e ve'e juu' ve'e je jayu dyaktokintoomp! Ka'a xa ve'e yaja ñunka'ítut je yaktokintoompa. ¡Ax ayoots je'e ve'e je jyoot je jayu juu' ve'e je myujayu dutukmasoókup je Nte'yam je tyoo'!

⁸Je'e kajx tse'e, pan to'k xa ve'e je mka'aj ukpu je mtek myaktokintónjada, tunkuspóxtats jets uxvívupta, kux nuvojtk oye'e kanoon uk paknoon m'ittat jetse'e xjayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jets ka'a ve'e ku ve'e mejtsk ka'ajax uk mejtsk tékax myakjanvíppidinit joma ve'e xa'ma kajx je jaajn tyoy. ⁹Ax pan to'k tse'e je mviijn myaktokintónjada, tunyakpítsumdats jets uxkojta, kux nuvojtk oye'e to'k ado'om viijnax m'ittat jetse'e xjayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jets ka'a ve'e ku ve'e mejtsk ado'om viijnax myakjanvíppidinit joma ve'e xa'ma kajx je jaajn tyoy.

Je carnero juu' ve'e tokih'ijtp tukmu'a'ixmojkin

(Lc. 15.3-7)

¹⁰Yakkópkada ooy jets ni pana ve'e xkaviijn'ixtat ya pi'k ónukta, kux vaamp atse'e jets jeme'e tsapjootm je y'aangeles dvin'ixta xa'ma kajx ats je nTee', juu' ve'e jem tsapjootm.

¹¹Kux je'e xa atse'e nnumiimp jets atse'e nyaktso'okut pan pan jatye'e tokih'ijttup, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

¹²¿Vintsosse'e xnasjávada? Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e numókupx je carnero dujayejpp jetse'e to'k yo'tyóki, myasaakpts je'e ve'e je numajktupxuk maktaaxtojt carnero jetse'e najkx jem tonun viinn tonun kajxm du'ixta juu' ve'e tyo'tyóki, ¿ve'em xaja?

¹³ Pan pyaatypt tse'e, nuyojk tse'e dutukxoondukut je carnero juu' ve'e tu'ukyo'tyókini jets ka'a ve'e je numajktupxuk maktaaxtojt juu' ve'e kayo'tyókidup. ¹⁴ Nay ve'empa tse'e je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, chajkpts je'e ve'e jetse'e ni to'ka ya pi'k ónuk kúkyavintoki.

Vintso ve'e dutsak jetse'e je uts je ajch jets je uts je tsa'a yaktokinmee'kxat
(Lc. 17.3)

¹⁵ Pan mmutokintoojnup xa ve'e nuto'k je m'uts je m'ajch ukpu nuto'k je m'uts je mtsa'a, maatnakyótsjuts akumejtskji jetse'e xtuknaajmat. Pan mkats'amotunajxjup tse'e, mnayja'vijidinuvap tse'e uts ajch ukpu uts tsa'a. ¹⁶ Ax pan ka'a tse'e mkats'amotunaxyju, vóvuts nuto'k ukpu numejtsk je jayu, ve'em tse'e numejtsk ukpu nutoojk du'amotunáxat. ¹⁷ Ax pan ka'ats je'e ve'e yak'amotunajxtuva, vaajnats je jaanchja'vivatajk joma ve'e ñay'amókajada. Pan ka'ats je'e ve'e yak'amotunajxtuva, ve'em tse'e xjávát ax jo'n to'k juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vip ve'em tse'e xjávát ax jo'n je kupa'mun pakmojkpa.

¹⁸ Tyúvam xa áts miitse'e nnaajmada: Juu'ts miitse'e je jayu myakajjtjidup jetse'e dutóndat, ve'em tse'e y'ijtpat; jets juu' miitse'e je jayu mkayakajjtjidup jetse'e dutóndat, ve'em tse'e y'ijtpat.

¹⁹ Nnuujmiduvaps áts miitse'e jets pan numejtsk miitse'eda yaja naxviijn to'k je vinma'yun xjayepta ku ve'e juu' x'amótuda, mmo'ojadapts miits je'e ve'e juu' ve'e m'amótudup áts je nTee', juu' ve'e jem tsapjootm. ²⁰ Kux pan joma xa ve'e je jayu numejtsk ukpu nutoojk ñay'amókajada áts kajx, je'e maagtats atse'e n'it.

²¹ Van'it tse'e je Pedro ojts je Jesús du'amotutuva:
—Maja Vintsán, ¿vinxup naxts atse'e ntokinmee'kxut áts je n'uts ukpu áts je n'ajch ku atse'e xmutokintún? ¿Vuxtojtuk nax vine'e?

²² Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:
—Ka'a xa áts mitse'e nnuujma jets vuxtojtuk nax, kamachooovna ve'e.

Je toompa juu' ve'e dukatokinmee'kx je myujatyoo'

²³ Tun vinkopk je'e ve'e jetse'e xtókinmee'kxat je jayu juu' ve'e mmutokintoojnjudup. Kux juu' xa ve'e je Nte'yam tyuump, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k je yakkutojkpa juu' ve'e duyoyvuaa'nuvaamp je tyoompatajk juu' ve'e muyójjidup. ²⁴ Ku ve'e dukuvejt'ukvaandi, van'it tse'e duyaknajkxti to'k juu' ve'e tukmuyójjijup je meen juu' ve'e yaknumutoomp miijl joojnt am. ²⁵ Ax ka'a tse'e je toompa dutimaada pan ti ve'e tyukkuvétup je yoj, je'e kajx tse'e je vyintsán vyaajñ jetse'e yaktóokut maat je y'ónuk je ñuda'ax, nay ve'empa ve'e nujom yaktóokkáxut juu' ve'e y'ixp jyayejpp, ve'em tse'e kudúkuvejt je yoj. ²⁶ Van'it tse'e je toompa dúvinkoxkteni je vyintsán jetse'e jidu'um dumunoo'kxkt: “Vintsán, tonu je maa'yun, jaa'k'a'ixu javée'n jets áts mitse'e nujom nmukuvétut.” ²⁷ Van'it tse'e je vyintsán tyukmo'tji jetse'e je yoj dume'e'kxji, naspaka tse'e duyaktaajñ.

²⁸ Ax ku tse'e je toompa chaa'n, van'it tse'e dumaaatnavyaatji to'k je myumutoompa juu' ve'e tukmuyójjijup je meen juu' ve'e yaknumutoomp mókupx xaaj. Van'it tse'e dumajch jep yo'ktup jetse'e duyukpeejn, jetse'e dunuujmi: “¡Mukuvétu áts juu' atse'e xtukmuyójjip!”

²⁹ Van'it tse'e je muyoj je yojvuaa'mpa dúvinkoxkteni jetse'e dumunoo'kxkt: “Tonu je maa'yun, jaa'k'a'ixu javée'n jets áts mitse'e nujom nmukuvétut.” ³⁰ Ax ka'ats je'e ve'e dukuvujk, yakjapoxuntakpaajmju tse'e van'it paat kuunume'e myukuvétjut. ³¹ Ku ve'e je vyiijnkn mumutoompa du'ixti vintso ve'e jyatki, ñutsaachvinmaaydu tse'e jado'k je mutoompa, van'it tse'e ojts je vyintsán duvaajnjada nujom vintso ve'e jyajty ñajxy. ³² Van'it tse'e je vintsán dunukejxi je toompa jetse'e jidu'um dunuujmi: “¡Mits, ko'oy toompa! Nmee'kxji xa áts mitse'e je moyj ku atse'e xmunoo'kxkt. ³³ Ve'emts mitse'e duxtukmo'tpa je mmujatyoo' ax jo'n áts mitse'e ntukma't.” ³⁴ Ooy tse'e tyun'ejkji je vintsán, je'e kajx tse'e duyakjapoxuntakpaajmji van'it paat ku ve'e nujom je yoj dukuvétut.

³⁵ Nay ve'em tse'e áts je nTee', juu' ve'e jem tsapjootm, ka'ats je'e ve'e mtokinmee'kxjuduvat pan ka'a ve'e to'k aaj to'k joot xtókinmee'kxata je m'utsta je m'ajchta jets je m'utsta je mtsa'ada.

19

Ku je jayu je navyajkun duyakvintsa'kintóki
(Mr. 10.1-12; Lc. 16.18)

¹ Ku ve'e je Jesús kyojtskujx, van'it tse'e choo'nni jem Galilea jetse'e ñujkx jem judéait y'it jootm, jeme'e jado'k ado'om Jordán maja napa'am ñajxy. ² Numay tse'e je jayu pyanajkxjidi. Jem tse'e je Jesús duyakjotkadaakni je pya'am jáyuda.

³ Van'it tse'e je fariseotajk dúvinkutámidi je Jesús jetse'e dutukkats'íxtada. Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—¿Yakjatype'e je pava'nun jetse'e je yaa'tyajk je ñuda'ax dumasooknit je nak maat otyi kajxa?

⁴ Van'it tse'e y'atsaajv:

—¿Ka'ana miitse'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp xkotsta jets ku ve'e je Nte'yam je jayu duyaktsoo'ntk, to'k je yaa'tyajk jets to'k je ta'axtajk, ve'em tse'e duyaktsoo'ntk? ⁵ Vaampa tse'e jidu'um: “Je'e kajx xa ve'e je yaa'tyajk je tyee' je tyaak dumasooknit jetse'e dumaatnamyojkjinit je ñuda'ax, ve'em tse'e numejtsk y'iittinit ax jo'n to'k jáyují.” ⁶ Je'e kajx tse'e, juu' xa ve'e je Nte'yam tuduyaknamyukju, ni pánats je'e ve'e dukayaknavya'kxjut.

⁷ Van'it tse'e du'amotutúvidi:

—Pan ve'emam je'e ve'e, ¿tyajxse'e je Moisés vyaajñ jets ve'eme'e y'oya jetse'e je nak maat je ta'axtajk yakmasooknit?

⁸ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Je'e kajx tse'e je Moisés myakjajtxjidi jetse'e je mñuda'ax xmasooknit je nak maat kux makke'e je mkuvajk xpamda; ax ku tse'e je Nte'yam je jayu duyaktsoo'ntk yaja naxviijn, ka'a tse'e ve'em y'ijit. ⁹ Ats xa miitse'e nnuujmidup jets pan pane'e je ñuda'ax dumasookp, pan ka je'e kajxap ku ve'e duyakvintsa'kintóki je navyajkun, yakvintsa'kintókipts je'e ve'e je navyajkun ku ve'e je viijnk ta'axtajk dupuk.

¹⁰ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk vyaandi:

—Pan ve'em xa ve'e je yaa'tyajk jyaty ku ve'e je ñuda'ax dumasookni, nuyojk otyts je'e ve'e ku ve'e je jayu kyanavyukju.

¹¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'a xa ve'e dupaa'ty du'akeega jetse'e anañujoma je jayu ñavyákjadat, je'ejyji ve'e pan pan jatye'e je Nte'yam ñupaajmtki jetse'e ve'em dutóndat. ¹² May viijn xa ve'e pan tyajxe'e je yaa'tyajk je ta'axtajk dukamaatnayjayépu: jem tse'e pan pan jatye'e ve'em dumuke'xidup, jempa tse'e pan pan jatye'e je jayu ve'em toojnjudup, nay jempa tse'e pan pan jatye'e dukamaatnayjayépujudup je ta'axtajk kux ve'eme'e dunsajvada jets nuyojk oye'e je Nte'yam dumutóndat dumupáktat anaaydum. Ax pan pan jatye'e o'yixjudup jetse'e ñavyákjadat, va'an tse'e dukuvakta je ayook juu' atse'e tunkats.

Ku je Jesús dunútsapkajts je pi'k ónukta

(Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17)

¹³ Van'it tse'e je Jesús dutuknunaajkxti je pi'k ónukta jetse'e je kya'aj dutuknukónut jetse'e dunútsapkótsut. Van'it tse'e je ixpajkpatajk dutuknuujmidi pan pan jatye'e je pi'k ónuk duyaknajkxtu. ¹⁴ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Masó'okta jets atse'e je pi'k ónuk xnumíndat, ka'a ve'e xkayakjajtjadat, kux je'e pan pan jatye'e ijtup jem je Nte'yam y'am kya'm, ve'emts je'e ve'e ax jo'n y' pi'k ónukta.

¹⁵ Van'it tse'e je kya'aj dutuknukaajñ je pi'k ónukta, jetse'e cháa'n.

Ku je Jesús dumaatnakyojtsi to'k je mootsk ónuk juu' ve'e kumeen

(Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30)

¹⁶ To'k nax xa ve'e to'k je mootsk ónuk je Jesús dUVinkutami, jetse'e du'amotutúvi:

—Oy yak'ixpajkpa, ¿juu'se'e oy jets atse'e ntónut jets atse'e njayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—¿Nte'yam atse'e xtij ku ve'e mva'añ jets oy atse'e? To'kji xa je'e ve'e pane'e oy, je Nte'yamts je'e ve'e. Ax pan mtsajkpts mitse'e jetse'e xjayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, kutyónuts je pava'nun.

¹⁸ Van'it tse'e je mootsk ónuk y'atsaajv:

—¿Juu'se'e?

Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Ka'a tse'e myakjaju'oo'kut, ka'a tse'e xyakvintsa'kintókiyut je navyajkun, ka'a tse'e mme'e'tsut, ka'a tse'e je jayu xnuvampétut, ¹⁹ vintsa'aga je mtee' je mtaak, tsoku je mmujantam je mmutaktam ve'em ax jo'n viinm mnachakju.

²⁰ Van'it tse'e je mootsk ónuk y'atsaajv:

—Ku atse'e pi'knum nve'na, van'itanits ats ya'a ve'e nujom nkutyún. ¿Tis atse'e xka-jaa'k'ijtip?

²¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Pan mtsajkp xa mitse'e jetse'e m'ijtnit oy jets va'ajts, najkxu xtoo'kkajxni juu' ve'e m'ixp mjayejpp jets mooyini je meen je ayoo'va jayu, ve'em tse'e je o'yin xjayéput jem tsapjootm. Ku tse'e ve'em xtónut, van'itts atse'e xpamiinnit.

²² Ku ve'e je mootsk ónuk du'amotunajxy, va'ajts tsaachvinmaayp tse'e ñajkxni, kux maye'e ooy juu' ve'e y'ixp jyayejpp.

²³ Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets tso'oxe'e jets je kumeen jayu ñapyámjút jem je Nte'yam y'am kya'm. ²⁴ Ve'em atse'e nva'añ jets ka'a ve'e cho'oxa vintso ve'e je camello ñáxut jep xo'yun jot jaatp, je'e ve'e tso'ox vintso ve'e je kumeen jayu ñapyámjút jem je Nte'yam y'am kya'm.

²⁵ Ku ve'e du'amotunajxti je y'ixpajkpatajk, atúva atóki tse'e dutuntuktaandi jetse'e ñavyaajnidi:

—Pan ve'em xa ve'e, ¿pants vine'e o'yixjup jetse'e dujayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

²⁶ Van'it tse'e je Jesús vyin'ixjidi, jetse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:

—Ka'a xa ve'e je jayu y'o'yixjada jetse'e ñaajkpítsumjadat jep tokin jaatp; ax je Nte'yam, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e je jayu duyakpítsumut jep tokin jaatp, kux nujome'e je Nte'yam juu' y'o'yixkúxju.

²⁷ Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:

—Maja Vintsán, nmasokkajxnu xa aatse'e nujom juu' aatse'e n'ixp njayejpp vye'na jets aats mitse'e mpamiijn. ¿Tits aatse'e njayejppnu?

²⁸ Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets van'it ku ve'e je nam it choo'ndukut, van'it ku atse'e n'ajxtukut jeja ats nkutojkn tsuujntkun kujx, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, m'ajxtkuvapts miitse'e joma ve'e makmejtsk je kutojkn tsuujntkun, miista, pan pan jaty atse'e xpaamiindu, ve'em tse'e xtokimpayoo'oydat je makmejtsk jaka'a juu' ve'e je israeelit jáyuda. ²⁹ Ax nujom tse'e pan pan jaty atse'e xjaanchja'vidup jets ats kajxe'e dumasooktini je tyajk, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, je tyee', je tyaak, je ñuda'ax, je y'ónuk, ukpu je ñaax, yakmo'odapts je'e ve'e mókupx nax je o'yin jetse'e dujayejptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ³⁰ Ax numay tse'e juu' ve'e uxym dunumájdup, je'e tse'e taandinup pi'k; ax numayva tse'e juu' ve'e uxym dunupi'kidup, je'e tse'e dunumájadap.

20

Je toompada tukmu'a'ixmojkin

¹ Ve'em xa ve'e je Nte'yam je jayu dutoojnadat ax jo'n to'k je kukam juu' ve'e japyji najkx je toompa du'ixta jetse'e jem chaaydum kam jootm tyóndat. ² Ve'em tse'e dumaatnakyojtsji je toompatajk jets to'k je denario meene'e dumujóydat to'k xaaj. Van'it tse'e dupakejxti jem kyam jootm. ³ Taaxtojtuk yaaxp tse'e vye'na, van'it tse'e vyimpijtnuva jem maa'y jootm jetse'e du'ix jets jeme'e je jayu juu' ve'e toonk'ixtidu. ⁴ Van'it tse'e dunuujmidi: “Najkxtuva miits mtonda jem ats nkam jootm. Ve'em ats miitse'e nmujóydat ax jo'n dupaa'ty du'akeega.” Najkxtuts je'e ve'e. ⁵ Kujk xaaj jo'n tse'e y'o'jtsnuva jem maa'y jootm. Nay vanxúpjyam tse'e dutoonnuva. Nay vanxúpjyam tse'e dutoonnuva ku ve'e y'o'jtsnuva toojk yaaxp. ⁶ Ax mugooxk yaaxp tse'e vye'na ku ve'e y'o'jtsnuva jem maa'y jootm. Jem tse'e dujaa'kpaaty je jayu. Van'it tse'e dunuujmidi: “¿Tyajxts miitse'e yaja mxanaxta? ¿Tyajxe'e mkatonda?” ⁷ Van'it tse'e y'atsoovdi: “Ni pana xa aatse'e xkatoompaváv.” Van'it tse'e je kukam y'atsaajv: “Najkxtuva miits mtonda jem ats nkam jootm.”

⁸ Ku ve'e je it cho'oini, van'it tse'e je kukam dunuujmi je yaktoompa: “Yaaxjada je toompada jetse'e xmujóydat, je'e ve'e mmujóydat too'vajkp juu' ve'e ux'ook tutyoontákada.”

⁹ Ku ve'e jye'ydi je'eda juu' ve'e tajkidu toompa mugooxk yaaxp, kaktok je denario meen tse'e yaktukmujooydi. ¹⁰ Ax kuts je'e ve'e jye'ydi juu' ve'e too'vajkp toonktajkidu, ve'em tse'e y'ukvinmaaydi jets nujojke'e kuyakmooydi; ax to'k je denario meenjem tse'e kakje'e yakmooyduva. ¹¹ Ku ve'e yakmujojyaxti, van'it tse'e je kukam dúnkojtspejti. ¹² Jidu'um tse'e vyaandi: “Ya'ada juu' ve'e ux'ook tutyoontákada, to'k hoorajits ya'a ve'e tutyonda, nay vanxúpts ya'a ve'e tuxmujooyduva ax jo'n aats; xanajxpts aatse'e tunjatún, ve'emts aatse'e je an tunjamutena ve'emts aatse'e je toonk tunjamutena.” ¹³ Ax jidu'um tse'e je kukam dunuujmi nuto'k je'eda: “Mex, ka'a xa ats mitse'e nko'otyuuinjja. ¿Ka ve'emap uu'me'e tunkojtsmojkum jets to'ke'e je denario meen nmujóyut? ¹⁴ Ta xa mitse'e myakmujoy, najkxniits. Átsam xa ya'a ve'e nmo'ovaampy vanxúpjyam juu' ve'e ux'ook tutyoontákada ax jo'n ats mitse'e tunmujoy. ¹⁵ O'yip xa ve'e jetse'e ats nje'e nyaktónut ax jo'n atse'e ntsak. ¿Uk mko'oyja'vipe'e ku atse'e je maa'yun ntun?”

¹⁶ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ax ve'em tse'e, pan pan jaty xa ve'e ux'ookidup, ñumájadapts je'e ve'e; pan pan jaty tse'e dunumájdup, ux'ookadapts je'e ve'e. Numay xa ve'e pan pan jatye'e yakyaaxjidup; nu'eejyidats je'e ve'e pan pan jatye'e yakvinkoondup.

*Ku je Jesús du'ava'ninuva je y'oo'kun
(Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34)*

¹⁷ Jéjani tse'e je Jesús vye'na too' aajy, jeme'e Jerusalén ñujkx, van'it tse'e apuk duvaajv je ñumakmejtsk ixpajkpatajk, jetse'e dunuujmidi:

¹⁸ —Jem tse'e Jerusalén nja'mda. Jemts atse'e nyakpámüt jem je tee' tajk je vyintsán kya'mda jets jem je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk kya'mda, je'ets atse'e xtuknuvánadap je n'oo'kun ¹⁹ jets atse'e xpámdat jem je jayu kya'm juu' ve'e ka je israeejlítap. Je'ets atse'e xnuxi'íktap xtukxi'íktap jets atse'e xvóptat jets atse'e yakkruuzpéttat. Ax joojn-tykpaiknuvaps atse'e kutoojk xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

Juu' ve'e y'amotú je Santiago maat je Juan je tyakta

(Mr. 10.35-45)

²⁰ Van'it tse'e je Jesús vyinkutámiji je Zebedeo je ñuda'ax maat numejtsk je y'ónukta, je Santiago jets je Juan. Van'it tse'e je ta'axtajk duvinkoxkteni je Jesús, je maa'yune'e y'amotuvuvaampy. ²¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—¿Tise'e mtsajkp jets ats mitse'e ntoojnjat?

Jetse'e je ta'axtajk y'atsaajv:

—Va'anú mits to'k aaj jets jeme'e mkutojtkun jootm ats ya nmajntk y'ajxtktinit, to'k jeja m'aka'yun pa'ayi jets jado'k jeja m'anajapa'ayi.

²² Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je Santiago maat je Juan:

—Ka'a xa ve'e xnújávada ti ve'e m'amótudup. ¿M'o'yixjudupe'e jetse'e je tsaachpaatun xyaknáxat juu' atse'e nyaknáxup, uk m'o'yixjudupe'e jetse'e xmuténadat ve'em je tsaachpaatun ax jo'n atse'e nmuténat?

Jetse'e y'atsoqvdi:

—X'o'yixjup xa aatse'e.

²³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Tyúvam xa ve'e, je tsaachpaatun juu' atse'e nyaknáxup, myaknajxtuvaps miits je'e ve'e; jets je tsaachpaatun juu' atse'e nmuténap, mmuténiduvaps miits je'e ve'e. Ax je'e tse'e juu' ve'e mtijup jetsse'e m'ajxtktinit jeja ats n'aka'yun pa'ayi jets jeja ats n'anajapa'ayi, ka átsapts je'e ve'e xtukkadaak jets ats miitse'e nmo'oydat, je'e je'e ve'e yakmo'oydap pan pane'e ats je nTee' tyuknupaajmtki.

²⁴ Ax ku tse'e du'amotunajxti je janumajk ixpajkpa, van'it tse'e dumujotma'tti je Santiago maat je Juan. ²⁵ Van'it tse'e je Jesús duyaaxjidi je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi:

—Mnuja'vidup xa miitse'eda jets je'eda pan pan jatye'e yakkutojtkup juu' ve'e ka je israeejlít jáyuvapta, mákk tse'e yakkutokta; ax je'eda pan pan jatye'e dunumájidup je'e maatta, je'e tse'e dupavaandup jetse'e jatyi yaktónut ax jo'n du'oyjávada. ²⁶ Ax ka'ats miitse'e mve'emada. Pan pan xa ve'e dutsojpk jetse'e dunumájat amiitsjida, ve'em tse'e ñapyámjüt ax jo'n je mpatto'niva kuy'ijt; ²⁷ jets je'e pan pane'e dutsojpk jetse'e dunuvintsánat, ve'em tse'e ñapyámjüt ax jo'n je mtoompa kuy'ijt. ²⁸ Ve'em ax jo'n ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp, ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e nyakpattónat, je'e ve'e jets atse'e je jayu mpattónat jets atse'e je numay jayu je tyokin nkuvétut ku ats je'e ve'e nku'oo'kat, ve'em tse'e dujayejtinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky numejtsk je viints jayu jep Jericó

(Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43)

²⁹ Ku ve'e jem jericoojit kyajpun kajxm choq'ndini, van'it tse'e numay je jayu je Jesús dupanajkxti. ³⁰ Jem tse'e too' pa'am numejtsk je viints jayu chaánada. Ku ve'e dumótudi jets jeme'e je Jesús ñaxy vye'na, van'it tse'e mákk vyaandi:

—¿Vintsán, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojtkup, tukmo'tk aats to'k aaj!

³¹ Tukna'muxjudu tse'e je jayu jetse'e y'amó'ottat. Ax nuyojk mákk tse'e vyaandi:

—¿Vintsán, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojtkup, tukmo'tk aats to'k aaj!

³² Van'it tse'e je Jesús vya'ktaajñ, jetse'e vyaajñ jetse'e duyakmíndat je viints jáyuda. Ku ve'e duyakje'ydi, van'it tse'e je Jesús je viints jayu du'amotutúvidi:

—¿Tise'e mtsojktup jets ats miitse'e ntoojnjadat?

³³ Van'it tse'e y'atsoqvdi:

—Vintsán, je'e xa aatse'e ntsajkp jets aats mitse'e xyakvin'ixpákut.

³⁴ Tukmo'tjuduts je'e ve'e je Jesús. Van'it tse'e vyinkuto'nijidi. Tun jatyi tse'e je viints jayu vyin'ixpajktini jetse'e je Jesús dupanajkxti.

21

Ku je Jesús tyajki jep Jerusalén

(Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Myutámidup tse'e vye'nada jem Jerusalén, jem joma ve'e je kajpun juu' ve'e Betfagé duxaaj jets je Olivos Kopk, van'it tse'e je Jesús dukejx numejtsk je y'ixpajkpa, ² jetse'e dunuujmidi:

—Najkxta xi pi'k kajpun kujx juu' ve'e xi avinkujk. Jeja tse'e xpaat'tat to'k je burra maat je y'ónuk, mukéjadats jetse'e xyakmíndat. ³ Pan m'amotutúvijidup tse'e je jayu, ve'em tse'e xnaajmadat: Je Maja Vintsane'e dutsojpk, ax jatyi tse'e dúkejxumpijtnuvat.

⁴ Je'e kajx tse'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji juu' ve'e jyaay to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e dujaajy:

⁵ Naajmada jidu'um je jerusaleenit jáyuda:
 “Ixu, nuu'k aaj nuu'k joote'e je myakkutojkpa mnumínjada mnuje'yajada,
 to'ke'e je pi'k burro dutuksuuna, je burra je y'ónuk.”
 Jidu'um tse'e dujaajy.

⁶ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk najkxti jetse'e dutoondi ax jo'n je Jesús tyukpavaajnjidi, ⁷ jetse'e dutuknuje'ydi je Jesús je burra maat je y'ónuk. Van'it tse'e je vyitta dutukjape'ndi je burro ónuk, jetse'e je Jesús pyejt jem burro ni'kxm. ⁸ Van'it tse'e je numay jayu je vyit duye'pti jeja too' kujk joma ve'e je Jesús ñaxuva'añ vye'na. Jempa tse'e pane'e dupojxtuvap je tuuxux aajy jetse'e jeja to'k too' aajy duyakva'kxta. ⁹ Je jayu juu' ve'e vintoo'vajkijidup jets juu' ve'e pa'ux'ookijidup, je'e tse'e makk vaandu:

—¡Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup! ¡je Nte'yam je kyunoo'kxun maat xa ya'a ve'e juu' ve'e miimp je Maja Vintsán kajx! ¡Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je Nte'yam!

¹⁰ Ku ve'e je Jesús jem Jerusalén tyajki, nujom tse'e je jayu ñaajktúvijidi ñaajkto'ojntsijidi ti ve'e toojnup kojtsjup. Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi:

—¿Pants ya'a ve'e?

¹¹ Jetse'e je numay jayu y'atsoovdi:

—Ya'a xa ve'e je Jesús, je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa juu' ve'e kátsani jetse'e myiinnit yaja naxviijn, je nazarétit jayu juu' ve'e jem galiléait y'it jootm.

Ku je Jesús duyakvaach je maja tsaptajk

(Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹² Van'it tse'e je Jesús tyajki jep maja tsaptaktaagujk jetse'e duvojppitsumkujx nujom pan pan jatye'e jep ajooydup atoo'ktup vye'na, jetse'e duyakvippumpijtkujx je myeesada pan pan jatye'e je meen divinkukoondup jets je'e je chuujntkunda pan pan jatye'e dutoo'ktup je pak. ¹³ Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ: “Ve'e tse'e ats je ntajk y'ijtnit je tajk joma ve'e je jayu chapkats.” Ax ve'emts miits ya'a ve'e tuxpaamdini ax jo'n “je aajntk joma ve'e je mee'tspa ñay'amókajada”.

¹⁴ Jep tse'e maja tsaptujk je viints jáyuda jets je uxket jáyuda je Jesús divinkutámidi. Yakjotkdaakjidiinu tse'e je Jesús. ¹⁵ Ax jotma'ttu tse'e je tee'tajk je vyintsanda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk ku ve'e du'ixti je majin juu' ve'e je Jesús tyuump jetse'e du'amotunajxti ku ve'e je pi'k ónuk makk kyotsta. Jidu'um tse'e vya'anda: “¡Yakmaja yakjaancha xa ve'e y'ijtnit je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup!” ¹⁶ Van'it tse'e je Jesús dunuujmidi:

—¿Tits, ka'a ve'e xmotu vintso ve'e vya'anda?

Jetse'e je Jesús y'atsoovjidi:

—Ve'em, nmótup ats. ¿Ka'ana miitse'e xkotsta je Kunuu'kx Jatyan juu' ya'a ve'e y'ava'nip? Jidu'um tse'e vya'añ:

Ve'em mitse'e xpuujm jetse'e oy tsoj myakmájajat myakjaanchajat je pi'k ónuk, je'e paat juu' ve'e tsi'tstupna.

¿Ka jidu'umap je'e ve'e vya'añ?

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús myasookjidi jetse'e ñujkx jem betániait kyajpun kajxm. Jem tse'e chonajxy.

Ku je Jesús duk'oñukojtsi to'k je higo kup

(Mr. 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Je kujápit tse'e ku ve'e vyimpijtnuva jem Jerusalén, van'it tse'e je Jesús yu'oo'kji. ¹⁹ Y'ix tse'e to'k je higo kup je too' mutam. Van'it tse'e dunuujkx jetse'e du'ixut pan jeme'e je tyaajm. Ax ka'a tse'e dutipaaty jem kup kajxm, tum je y'aajyi ve'e. Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je higo kup:

—¡Ni je vin'ita mko'o'kta'minit!

Tun je'yji tse'e je higo kup tyaatsni. ²⁰ Ku tse'e je y'ixpajkpatajk du'ixti, atuva atoki tse'e tyaandi. Van'it tse'e du'amotutúvidi je Jesús:

—¿Vintos je'e ve'e je higo kup tun jatyi tutyaatsni?

²¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoovjidi:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, pan mjaanchja'vidup xa ve'e je Nte'yam jetse'e mkamejtsvinmáyda jets ve'eme'e tyónjut juu' ve'e m'amótudup, ka ya'ajyap tse'e

m'o'yixjadap jetse'e xtóndat juu' atse'e je higo kup tuntuujnja, m'o'yixjduvape'e jetse'e ya kopk xnaajmadat: "Ke'eku jets nay'apómaja jem maaxy najóotm", ax ve'em tse'e tyónjut. ²² Ax nujom tse'e pan ti ve'e m'amótudup je Nte'yam ku ve'e mtsapkotsta, pan mjaanchja'vidup tse'e jets ve'eme'e tyónjut juu' ve'e m'amótudup, tónjupts je'e ve'e.

Je kutojkun juu' ve'e je Jesús jyayejpp

(Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8)

²³ Van'it tse'e je Jesús tyajki jep maja tsaptujkp. Ax namvaat tse'e jep yak'ixpuk, van'it tse'e vyinkutámijidi je tee'tajk je vyintsanda jets je israeejlit je myújit jáyuda, jetse'e je Jesús du'amótutúvidi:

—¿Pan tse'e tumna'muxju jets ya'a ve'e xtónut? ¿Páne'e ya kutojkun mmooyjyup?

²⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsoovvjidi:

—Nay ve'empats atse'e nvaampa jets atse'e x'atsoovduvat. Pan x'atsoovdupts atse'e, van'itts ats miitse'e nvaajnjadat jets pan atse'e ya kutojkun xmooyy jets ats ya'a ve'e ntun. ²⁵ ¿Pan tse'e je Juan je kutojkun mooyjyu jetse'e je jayu duyaknapétut? ¿Je Nte'yame'e, ukpu je jayu ve'e?

Ax van'it tse'e dukojtsmojkti. Jidu'um tse'e ñavaajnjidi:

—¿Vintsose'e kunva'numda? Pan va'numdup xa ve'e jets je Nte'yame'e mooyjyu je kutojkun, jidu'um tse'e xnuujmimdat: "¿Tyajx tse'e xkajaanchja'vidi juu' ve'e je Juan kyojts?" ²⁶ Ax pan va'numdup tse'e jets je jayu ve'e je kutojkun mooyjyu, ntsa'kimdupts uu'me'e je numay jayu, kux ve'eme'e anañujoma dujaanchjávada jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa je'e ve'e je Juan y'ijit.

²⁷ Van'it tse'e y'atsoovdi jets ka'a ve'e dunujávada jets pane'e je kutojkun mooyjyu je Juan jetse'e je jayu duyaknapétut. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'ats atse'e n'ava'nivat jets pan atse'e ya kutojkun xmooyy jets atse'e ve'em ntun.

To'k je jayu maat numejtsk je myajntk tukmu'a'ixmojkin

²⁸ Jetse'e jyaa'kvaajñi:

—¿Vintso ya'a ve'e xvinnótuda? Jem xa ve'e to'k je yaa'tyajk, numejtsk tse'e je myajntk. Jidu'um tse'e je kyoop majntk dunuujmi: "Najkxu mtunu jem tsaaydum kam jootm."

²⁹ Van'it tse'e y'atsoajv: "Ka'a atse'e nnajkxuva'añ." Ux'ook tse'e vyinmayumpijit jetse'e ojts jem tyun. ³⁰ Ax van'it tse'e dunuujmiva nay vanxúpyam jado'k je myajntk. Ax jidu'umts je'e ve'e y'atsoovjidi: "Najkxup ats." Ax ka'a tse'e ñujkx. ³¹ ¿Pan tse'e dutoon juu' ve'e je tyee' chojk?

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Je'e ve'e juu' ve'e mutoo'vajkp yaknuujmi.

Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je yaa'tyajk je myajntk juu' ve'e dukatoon juu' ve'e je tyee' chojk. Napyaaajmjudu ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm je kupa'mun pakmojkpada jets je ko'otya'axapta; ax nuyojk tso'oxts je'e ve'e jetse'e jem m'íttat. ³² Kux je'e xa ve'e je Yaknapejtpa Juan ñu'ojts jetse'e mtuk'ixjadat vintso ve'e je Nte'yam dutsak jetse'e mjoonjtykadat, ka'ats miits je'e ve'e xjaanchja'vidi, ax jyaanchja'viduts je'e ve'e je kupa'mun pakmojkpada jets je ko'otya'axapta. Ax óyams miitse'e xja'ixti ku ve'e vyinmayumpijiti jetse'e ñapyaaajmjidi jem je Nte'yam y'am kya'm, ka'ats miitse'e ve'em xtoonduva, ka'a tse'e xjaanchja'vidi juu' ve'e je Juan kyojts.

Je ko'oy toompatajk tukmu'a'ixmojkin

(Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19)

³³ Amotunaxta jado'k ya tukmu'a'ixmojkin: To'k xa ve'e je jayu dupuujm je tsaaydum kam, jetse'e duyaknaa'tujk, jetse'e je jot dupuujm jep tsaajatp joma ve'e je tsaaydum yakvinmaa'lxut, jetse'e to'k je pats kajxm dupuujm joma ve'e je chaaydum kam yaknu'ixat. Van'it tse'e dutukmaatkojtsmojkti je yoova toompatajk pan vinxupe'e tyukkada'akjadat ku ve'e dupakmóktat je tsaaydum taajm. Van'it tse'e jékum ñujkx.

³⁴ Ku ve'e je tsaaydum tok aats dupaaty, van'it tse'e je kyukátsivada dukejx jetse'e najkx je yoova toompa du'amótuda pan juu' ve'e tukkádaakjup. ³⁵ Ax myajntu tse'e je kukátsivada: jem tse'e juu' ve'e vyojptu, jempa tse'e juu' ve'e yak'oo'ktu, nay jempa tse'e juu' ve'e chaka'tstu. ³⁶ Van'it tse'e je tsaaydum kam je vyintsán dujaa'kkejxnuva je kyukátsivada. Nay vanxúpyam tse'e yaktoonduva nujom juu' ve'e kyejx.

³⁷ Ax tun ux'ookani tse'e je myajntk dukejx. Jidu'um tse'e vyaajñi: "Vyintsá'agadap ijk je'e vine'e ats ya n'ónuk." ³⁸ Ax ku tse'e du'ixti je tsaaydum kam je vyintsán je myajntk, jidu'um tse'e ñavaajnjidi: "Ya'a xa ve'e tukkádaakxjup ya tsaaydum kam. Va'an duyak'oo'kumda jetse'e nje'eimdat ya tsaaydum kam." ³⁹ Van'it tse'e dumajtsti jetse'e duyakpitsumdi joma ve'e je tsaaydum kam, jetse'e duyak'oo'kti.

⁴⁰ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijiidi:

—¿Vintsose'e tyónjadat je tsaaydum kam je vyintsán?

⁴¹ Jetse'e y'atsoqovdi:

—Yakjay'oo'kkáxjadap xa ve'e katukma'atum je ko'oy toompatajk jetse'e je viijnk yoova toompa dupámüt.

⁴² Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ta miitse'e xkotsta je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp:

Je oy tsaaj juu' ve'e je pojtspatajk myasooqktinu,

je'e tse'e ojts yakpum joma ve'e dunuvinkopkikux je maja tsaptakpats.

Je Maja Vintsán xa ya'a ve'e dutoon,

ax je maja atúvats ya'a ve'e juu' ve'e n'ixumdup.

Ta miits ya'a ve'e xkotsta, ¿ve'em xaja? ⁴³ Miits xa ve'e m'uktukkadaakjudu jetse'e kum'ijtti jem je Nte'yam y'am kya'm. Ax ka'a tse'e jem m'íttat; je Nte'yam tse'e duvinkoon jetse'e jem y'ijttinit je jayu juu' ve'e kuvajkjúdup. ⁴⁴ Pan pan xa ve'e kitup jeja tsakujx, tuktajkaxup tse'e; ax pan pan tse'e jem ñi'kxm je tsaaj naxkádaakp, je naxvay jo'n tse'e tyaannit je jayu.

⁴⁵ Ku ve'e je tee'tajk je vyintsanda jets je fariseotajk du'amotunajxti, van'it tse'e dunuja'vidi jets je'e kajxta ve'e ya tukmu'a'ixmojkin dukajts; ⁴⁶ jyamatsuvaandu tse'e, ax ka'a tse'e ve'em dutoondi kux cha'kidupe'e je numay jayu je'e kajx ku ve'e je numay jayu dujaanchja'vidi jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa je'e ve'e je Jesús.

22

Je navyajtkun xaaj tukmu'a'ixmojkin

¹ Van'it tse'e je Jesús kyojts'ukvaannuva je tukmu'a'ixmojkin maat. Jidu'um tse'e vyaajñ:

² —Je Nte'yam xa ve'e duvoop je jayu jetse'e y'ijttinit jem y'am kya'm. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je yakkutojka juu' ve'e je myajntk dunuxaajito'ni ku ve'e tya'axpukj, ³ jetse'e je tyoompatajk dukejx jetse'e je javyaa'kx najkx duvovda; ax ka'a tse'e je javyaa'kx jye'ydí. ⁴ Van'it tse'e dukejxnuva je viijnk toompada, jetse'e dunuujmídi: “Naajmada je javyaa'kxata jets apaamdúkani atse'e njayep je kaaky je naaj, távani atse'e nyakjay'aa'kju ats je ntsapkaaj jets je tánuk juu' atse'e tunyakyee'k, avaadani ve'e nujom. Va'an duminda xaajiva.” ⁵ Ax ka'a tse'e je javyaa'kx myajapaajmjidi. Jeme'e kyam jootm to'k ñujkx, jado'k tse'e ajooyva atoo'kpa ñujkx, ⁶ juu' tse'e viijnkta, myajtstu tse'e je yakkutojka je tyoompada jetse'e dujomtoondi dutitoondi, jetse'e duyak'oo'kti. ⁷ Van'it tse'e je yakkutojka ooy tyunjotma'ty, jetse'e je tyojpatajk dukejx jetse'e najkx duyak'oo'kkáxta je'e juu' ve'e duyak'oo'ktu je tyoompada, jetse'e je kyajpun duyaktóydat. ⁸ Van'it tse'e je tyoompatajk dunuujmi: “Apaamdúkani xa ve'e nujom je xaaj, ax ka'a tse'e dvinmátsjada je'e juu' ve'e ojts yakvovda jetse'e myíndat. ⁹ Je'e kajx tse'e, najkxu xvomokta jeja too' aajy jetse'e xyakmíndat xaajiva nujom pan pan jatye'e mpaattup.” ¹⁰ Van'it tse'e je toompa tajk jeja too' aajy pyítsumdi jetse'e dūvomojkkajxti nujom pan pan jatye'e pyaattu, juu' ve'e oy jáyuda jets juu' ve'e ko'oy jáyuda. Ve'em tse'e je tajk y'ujts.

¹¹ Ax ku tse'e je yakkutojka tyajki jetse'e du'ix je javyaa'kxata, van'it tse'e dutuk'ixpejt to'k je yaa'tyajk juu' ve'e jep ve'nip, ka'a tse'e dutuktajki je xox juu' ve'e yakmooy je xaaj kajx. ¹² Van'it tse'e je yakkutojka ña'muxji: “Mex, ¿vintso tse'e yaja tumtaka ka je xox maatat juu' ve'e ya xaaj kajx toomp?” Ama'at tse'e tyaajñ. ¹³ Van'it tse'e je yakkutojka dunuujmi je tyoompatajk: “Katsomda paktsomda jets yakpitsumda jetse'e xpámdat jem akoo'ts ítum. Jem tse'e numay yaaxtinít jem tse'e numay ñatyatskaa'tjidíni.” Jidu'um tse'e vyaajñ je yakkutojka. ¹⁴ Ax ve'em tse'e, numay xa ve'e juu' ve'e yakyaaxjidup; nu'eejyidats je'e ve'e pan pan jatye'e yavinkoondup.

Je'e pane'e je kupa'mun yakmo'op

(Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26)

¹⁵ Van'it tse'e je fariseotajk du'ukkojtsmojkti pan vintso ve'e je Jesús kuduyakkojtsókidi. ¹⁶ Je'e kajx tse'e je Jesús dutuknuxejti pan pan jatye'e panajkxjudup jets je Herodes je jyáyuda. Jidu'um tse'e je Jesús dunuujmídi:

—Yak'ixpajkpa, nnuja'vinup xa aatse'e jets tuv mitse'e je mjáyuvín je mjoointykin, tyúvame'e je jayu je Nte'yam jye'e xtuk'ix jets ka'ats mitse'e xtsa'aga jetse'e x'avánat juu' ve'e pyaatyp y'akeegup, ka'a tse'e xvinmay pan vintso ve'e je jayu mkatsju. ¹⁷ Vaajnjikts aats to'k aaj pan vintso mitse'e mvaampa, ¿yakjajtype'e uu'm je mpava'nunamda jetse'e je kupa'mun yakmo'ot je yakkutojka César, ukpu ka'a ve'e?

¹⁸ Ax ñuja'vi tse'e je Jesús vintso ve'e je kyo'oy vinma'yunda, je'e kajx tse'e y'atsaajy:

—Mejts'aaíta mejtsjootta, ¿tyajxts atse'e xkatsuvaa'nda? ¹⁹ Tuk'ixta ats to'k je meen juu' ve'e mpaamdud je kupa'mun.

Van'it tse'e yaktuk'ix to'k je denario meen. ²⁰ Ku ve'e je Jesús du'ix, van'it tse'e y'atsojvjidi:

—¿Pan tse'e yam y'apamnax, jets pan tse'e yam xyaa'yukja'a?

²¹ Jetse'e y'atsojvjidi:

—Je yakkutojkpa César ya'a ve'e jye'e.

Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Mo'odats je César juu' ve'e je César jye'eip, jets mooyduvats je Nte'yam juu' ve'e je Nte'yam jye'eip.

²² Ku ve'e du'amotunajxti, ama'at tse'e tyaandi. Van'it tse'e ñajxktini.

Ku je Jesús yak'amotutuvi pan joojntypajknuvape'e je oo'kpatajk
(Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40)

²³ Je xaaj tse'e je saduceotajk je Jesús dUVinkutámi. (Je saduceotajk tse'e vaandup jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntypajktinuvat.) Van'it tse'e je Jesús du'amotutúvidi:

²⁴ —Yak'ixpajkpa, ve'eme'e je Moisés dujatyaañ jets pan oo'kpe'e to'k je yaa'tyajk jetse'e je ñuda'ax dumasá'ak jetse'e ka'a pan y'ónuk, je oo'kpa je y'uts tse'e dupákup je ku'aa'k ta'axtajk jetse'e je y'ónuk jyéjat. Ax je myuto'k mix ónuk tse'e taannup ax jo'n je y'ajch je y'ónuk kuy'ijt. ²⁵ Ax nuvuxtojtk tse'e y'ijtti je uts je ajch. Ta'axpajk tse'e je kooop ónuk, van'it tse'e y'oo'kni. Ka'a tse'e je ñuda'ax je y'ónuk duyakjeji. Van'it tse'e je myuto'k uts dupujk je ku'aa'k ta'axtajk. ²⁶ Nay vanxúpyam tse'e jyajtpa je myuto'k uts. Van'it tse'e je myumejtsk uts nay ve'em jyajtpa. Ve'eme'e jyajtti to'k jado'k je myutojtk uts paat. ²⁷ Távani tse'e y'oo'kkajxtini vye'na, van'it tse'e y'oo'knuva je ta'axtajk. ²⁸ Ax kuuk tse'e je oo'kpatajk jyojntypajktinuvat jado'k nax, ¿pánukts vine'e tyuva dunuda'axap je ta'axtajk?, kux va'an nuvuxtojtk'e'e dupajkti.

²⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsojvjidi:

—Mtoo'tókidup xa mütse'e kux ka'a ve'e xnujávada vintso ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets juu' ve'e o'yixjup je Nte'yam maat. ³⁰ Ku xa ve'e je oo'kpa jyojntypajktinuvat jado'k nax, ka'a tse'e je jayu y'ukyaa'vyajktinit ka'a tse'e je jayu y'ukta'axpajktinit, ve'em xa je'e ve'e y'ijttinit ax jo'n je ángeles juu' ve'e jem tsapjootm. ³¹ Ax je'e tse'e ku ve'e je oo'kpa jyojntypajktinuvat jado'k nax, ta tse'e xkotsta juu' ve'e je Nte'yam mtukña'muxjudup jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. Jidu'um je'e ve'e vya'añ: ³² “XNte'yamidup atse'e je Abraham, je Isaac, maat je Jacob.” Je'e kajx tse'e, Nte'yamivapts je'e ve'e je jayu je Nte'yam pan pan jatye'e jaanchja'vijidu ku ve'e y'oo'ktini, ka'a tse'e je jyootta je jya'vinda y'aa'ka, joojntykidup je'e ve'e.

³³ Ku ve'e du'amotunajxti, atuva atóki tse'e je numay jayu tyaandi ya'ixpajkun kajx.

Je pava'nun juu' ve'e dunumajikajxp
(Mr. 12.28-34)

³⁴ Ku ve'e je fariseotajk dumótudi jets yak'amote'e je Jesús je saduceotajk, van'it tse'e ñay'amojkijidi. ³⁵ Van'it tse'e nuto'k je tsaptujkpit yak'ixpajkpa dukatsavuu'n je Jesús. Jidu'um tse'e dunujimi:

³⁶ —Yak'ixpajkpa, ¿juu's je'e ve'e je pava'nun juu' ve'e dunumajikajxp?

³⁷ Van'it tse'e je Jesús y'atsojvjidi:

—“Tsokta je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda, nujom ja'vin, nujom aaj nujom joot, jets nujom je mvinma'yun maat.” ³⁸ Ya'ats je'e ve'e je pava'nun juu' ve'e dunumajikajxp.

³⁹ Je mumejtsk pava'nun, ve'em játypats je'e ve'e. Jidu'um tse'e vya'añ: “Tsokta je mmujantámda je mmutáktámda ve'em ax jo'n viinm mnachókjada.” ⁴⁰ Ya' mejtsk pava'nunts je'e ve'e dunumajikajxp nujom je Moisés je pyava'nun jets juu' ve'e jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka. Numajikujxp xa ve'e kux nujome'e je viijnk pava'nun juu' ve'e yakjatyaaan jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, je'e tse'e je jayu tyuk'ixp vintso ve'e dutsak jetse'e je jayu dutóndat pan chojktupe'e je Nte'yam jets je myujantám je myutáktam.

Je David je Myaja Vintsán je'e ve'e je Cristo
(Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44)

⁴¹ Jemna tse'e vye'nada je fariseotajk, ⁴² van'it tse'e je Jesús y'amotutúvjidi:

—¿Vintso's mütse'e mvaanduva? ¿Pan je'e ve'e je chaan je kyooj je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit?

Van'it tse'e y'atsoqvdi:

—Je yakkutojkpa David je chaan je kyooj.

⁴³ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—¿Vintso'se'e je Espíritu Santo dUVinma'yunma'a je David ku ve'e je David vyaajñ jets je Myaja Vintsán je'e ve'e je Cristo? Kux jidu'ume'e je David vyaajñ:

44 Je Nte'yam xa ve'e dunuujmi ats je nMaja Vintsán:

“Ajxtuku yaja ats n'aka'yun pa'ayi namvaat atse'e nyakvintókida pan pan jatye'e mtso'oxpajkjüdup.”

45 'Jidu'um tse'e je David vyaajñ jets je Myaja Vintsán je'e ve'e je Cristo. Ax ve'em tse'e, va'ajts tse'e yaknujava jets ka je chaan je kyoojyap je'e ve'e je Cristo, je Myaju Vintsampa je'e ve'e.

46 Ax je'e juu' ve'e tso'oxpajkjüdup, ni pana tse'e kya'o'yixji vintsq ve'e kujyaa'k'atsaajv, ni pana tse'e kyoo'knajya'vijini jetse'e juu' dujaa'k'amotutúvat.

23

Ku je Jesús duvintsq'y je fariseotajk jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk (Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

¹ Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je numay jayu jets je y'ixpajkpatajk:

² —Kyojtsvaatstupe'e je Moisés je pyava'nun je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk jets je fariseotajk. ³ Katsapáktats miits je'e, ve'em tonda ax jo'n mtukna'muxjada; ax ka'a tse'e xtóndat juu' je'e ve'e tyoondup, kux to'k viijne'e juu' ve'e kyojstsup, jado'k viijn tse'e juu' ve'e tyoondup. ⁴ Pyaajmjidupe'e je jayu je pava'nun juu' ve'e va'ajts tso'ox; ax ni vinxupa tse'e dukaputákada jetse'e dukutyóndat je Nte'yam je pyava'nun. ⁵ Ve'emts je'e ve'e nujom dutonda jetse'e je jayu y'ixjadat, maja viijne'e jem ak ni'kxm yukja'a dujayeypta je pava'nun jetse'e ñapya'muxjada jem vyimpókkum jets jem kya'm, jetse'e je vyit yaajnit dujayeypta. ⁶ Ku tse'e ñajkxata joma ve'e je maja kay je maja uu'k ukpu jep tsaptujkpit, tum je'e tse'e chojktup jetse'e dutuktsaanadat je tsuujntkun juu' ve'e tum oojyit. ⁷ Chojktuvap tse'e jetse'e je vintsá'kin maat je jayu kyojtspoó'kxjadat jep maa'y jaatp jetse'e yaknaajmadat “yak'ixpajkpa”.

⁸ 'Ax miitsta, ka'a tse'e ve'em myaknaajmadat “yak'ixpajkpa”, kux mnay'útsjidup mnay'ajchijidup mnay'útsjidup mnacha'ajjidup xa miitse'eda anañujoma. To'kjits je'e ve'e pane'e ijtp je mYak'ixpajkpada, atsts je'e ve'e, je Cristo. ⁹ Ka'a tse'e yaja naxviijn ve'em myaknaajmadat “tee”, kux to'kji ve'e je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm. ¹⁰ Ka'a tse'e ve'em myaknaajmadat “vintsán”, kux ats, je Cristo, atsi je vijn jayu kyatákadat jem je Nte'yam y'am kya'm, ni viinma tse'e jem mkatákada, ka'a tse'e xyakjatta jetse'e tyákadat pan pan jatye'e jem jatakavaandup.

¹¹ 'Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aahta mejtsjootta! Miits xa ve'e je too' myak'atojktup jetse'e ve'em je viijn jayu kyatákadat jem je Nte'yam y'am kya'm, ni viinma tse'e jem mkatákada, ka'a tse'e xyakjatta jetse'e tyákadat pan pan jatye'e jem jatakavaandup.

¹² 'Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aahta mejtsjootta! Mpaajkjidup xa ve'e je ku'aa'k ta'axtajk je tyajk paat, ax jek tse'e mtsapkotsta, ve'em tse'e xkayaknyke'xnatakava'anda je kyoo'y je'e juu' ve'e mtoondup. Ya'a kajx tse'e je tsaaachpaatun nuyojk myakmooydinit.

¹³ 'Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aahta mejtsjootta! Ooy xa ve'e xtuntoonkada jetse'e otyo'ka je jayu xtukpanajkxtat juu' ve'e mjaanchja'vidup; ku ve'e ve'em je jayu dukuvuk, mtukvinmajtsjudupts miits je'e ve'e jetse'e mejtsk nax nuyojk chaachpaatnit jem janjootm jets ni ka'a ve'e miitsta.

¹⁴ 'Ayoov xa ve'e miits je mjootta, je viints vintoo'vajkiva jo'nda! Jidu'um xa ve'e mva'anda: “Pan jem xa ve'e pan pane'e duyaknajxp je maja tsaptajk, ka'ats je'e ve'e vyinkopka jetse'e dukutyónut; ax pan yaknajxypts je'e ve'e je maja tsaptujkpit oro, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e dukutyónut.” ¹⁵ Ve'em xa miitse'eda ax jo'n juu' ve'e viintsta jetse'e japyayo'oy juu' dutoonduva dukojststuva. ¿Juu' tse'e dujaa'knumájip: je maja tsaptujkpit oro, ukpu je maja tsaptajk juu' kajxe'e je maja tsaptujkpit oro va'ajts y'it jeja je Nte'yam vyinkujk? ¹⁶ Mvaanduvap tse'e jidu'um: “Pan jem xa ve'e pan pane'e duyaknajxp je jojxpejtun, ka'ats je'e ve'e vyinkopka jetse'e dukutyónut; ax pan yaknajxypts je'e ve'e je yax juu' ve'e jem jojxpejtun kajxm, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e dukutyónut.” ¹⁷ Miitsta, je viints jayu jo'nda! ¿Juu' tse'e dujaa'knumájip: je yax, ukpu je jojxpejtun juu' kajx je yax va'ajts y'it jeja je Nte'yam vyinkujk? ¹⁸ Je'e kajx tse'e, pan pane'e duyaknajxp je jojxpejtun, ka je jojxpejtun yap tse'e yaknajxyp, yaknajxpap je'e ve'e nujom juu' ve'e ijtp jem jojxpejtun kajxm, ¹⁹ jets pan pan tse'e duyaknajxp je maja tsaptajk, ka je maja tsaptajk yap tse'e yaknajxyp, yaknajxpap je'e ve'e je Nte'yam, juu' ve'e jem ijtp. ²⁰ Pan pan tse'e duyaknajxp je tsapjootmit it, yaknajxypts je'e ve'e je Nte'yam je kyutojtkun tsuujntkun jets je Nte'yam, juu' ve'e jem tsuujnit.

²¹ 'Ayoov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aahta mejtsjootta! Mmooydup xa ve'e je Nte'yam je diezmo je muxo'ojkin paat, ax jo'n je menta,

je anís, jets je comino; ax ka'a tse'e xmaja pamda je pava'nun juu' ve'e nuyojk vinkopk. Oy xa je'e ve'e jetse'e xpámdat je diezmo; ax vinkopkts je'e ve'e jetse'e xtóndat juu' ve'e nuyojk vinkopk, je'ets je'e ve'e jetse'e xtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguij jetse'e xjayéptat je tukmó'tun jets je jaanchja'vin. ²⁴ ¡Miiitsta, je viints vintoo'vajkiva jo'nda! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e du'aka'ap to'k je pi'k oox jetse'e dúnas'ooga to'k je camello.

²⁵ ¡Ayooov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aahta mejtsjootta! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e duyakvaatstap jeñi'kxm tsoojvji je tuk'a'ooguin jets je tuk'atojkkxin; ax je jyoot, ojtsts je'e ve'e juu' ve'e mee'tsmúk jets juu' ve'e je ko'oy to'nun kajx jéjip. ²⁶ Miits, fariseotajkta, je viints jayu jo'nda, yakva'atsta too'vajk je mjootta je mja'vinda, van'itnum tse'e y'óyat jetse'e xtóndat je y'oy je'e.

²⁷ ¡Ayooov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aahta mejtsjootta! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je oo'kpa jot joma ve'e poo'p nupojtspét, tsoj ve'e jeñi'kxm kye'ext, ax tum je oo'kpa pajk tse'e jep akujk jets juu' jatye'e axaa'kp. ²⁸ Ve'emts miitse'e mke'eta jeja je jayu vyinkujk ax jo'n je jayu juu' ve'e tuv jáyuvidup joojntykidup, ax jep tse'e akujk je kyo'oy je'e xjayepta jets je mejts'aaj je mejtsjoot.

²⁹ ¡Ayooov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada, fariseotajkta, mejts'aahta mejtsjootta! Mnayaaajmjudup xa ve'e ax jo'n kuxvintsa'kidi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Mnupojtspejtup tse'e je ñaxtajkin itta jetse'e xyaktsojapakta je ñupojtspét pan pan jatye'e tuv jáyuvidup joojntykidu. ³⁰ Jidu'um tse'e mva'anda: "Pan aats xa ve'e kunjoojntyki ku ve'e aats je njujpit jayu jyojntykidi, ka'ats aatse'e kuntukpuyak'oo'kidi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta." ³¹ Ve'emts miitse'e viinm mnaajknuke'xnata'kajada jeja je mjujpit jáyuda ve'e duyak'oo'ktu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. ³² Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je mjujpit jáyuda. ¡Tuntonkukáxadats n'it juu' je'e ve'e tyon'ukvaandu!

³³ ¡Miiitsta, je tsa'a'n je chaanda je kyoojta! ¿Vintsots miitse'e mkayakpámdat jem janjootm? ³⁴ Je'e kajx tse'e, ntuknukéxtapts ats miitse'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta jets je jayu juu' ve'e viji kej jets je'e juu' ve'e myak'ixpájkjadap; ax jem tse'e juu' ve'e myak'oo'ktap, jempa tse'e juu' ve'e myakcruuzpéttap, nay jempa tse'e juu' ve'e mvóptap jep tsaptujk jetse'e xjomtónat xtítónat kajpun kajpun. ³⁵ Ax ve'em tse'e xtókinadat nujom je'e juu' ve'e yak'oo'ktu: je Abel xa ve'e oo'k mutoo'vajk, je'e juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip y'ijit, jets je Zacarías paat, je Berequíás je myajntk, je'e juu' ve'e je mjujpit jayu yak'oo'ktu jep maja tsapta'kaagujk jeja je maja tsaptajk jets je yojxpejtun itakujk. ³⁶ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets je jayu juu' ve'e úxyam joojntykidup, je'e tse'e dutókinadat nujom ya kyo'oy je'e.

*Ku je Jesús dúnuyaaxy je jerusaleenit jáyuda
(Lc. 13.34-35)*

³⁷ ¡Jerusaleenit jáyuda, jerusaleenit jáyuda, miitse'e myak'oo'ktup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta jetse'e xtsaka'atsta pan pan jatye'e je Nte'yam mtuknukéjxjudup! ¡May nax xa ats miitse'e njapakmokuvaandi, ve'em ax jo'n je tseedaak jep kyee'kun pa'tkup je pyi'k ónuk dumu'ux; ax ka'a tse'e xkuvajkti! ³⁸ Íxtats n'it, masa'ake'e tyaannit je mmaja tsaptajkta. ³⁹ Ax ve'emts atse'e nva'añ jets ka'a atse'e x'uk'ixtinuvat, van'itnume'e ku ve'e je xaj dupaatnit jetse'e mva'andat: "Je Nte'yam je kyunoo'kxun maat xa ya'a ve'e juu' ve'e miimp je Maja Vintsán kajx."

24

*Ku je Jesús du'ava'ni jets kutókiyupe'e je maja tsaptajk
(Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6)*

¹ Ku ve'e je Jesús pyítsum jep maja tsaptujk, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e je Jesús dutuk'ixtat je maja tsaptakpats. ² Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi: —¿M'ixtupe'e nujom ya mújit tajkta? Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, ni to'kats ya'a ve'e ya tsaaj kyoo'ktaannit nukavyet, nujom ya'a ve'e kyutókikajxnit.

*Je nuja'vin juu' ve'e jéjap ku ve'e je itakax tyáminit
(Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24)*

³ Van'it tse'e ñajkxti jem Olivos Kópik viindum. Jem tse'e je Jesús chuuna vye'na, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ojts apuk ña'muxjada:

—Vaajnjik aats to'k aaj vin'it ya'a ve'e jyátut ñáxut jets ti nuja'vints aatse'e njayé'pup ku ve'e mmiinnuvat jets ku ve'e ya it kyaxuvaannit.

⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Mnáy'íxadap tse'e jets ka'a ve'e pan mvin'aa'njadat, ⁵ kux mindape'e numay juu' ve'e natyijjadap jets ats je'e ve'e, jetse'e vya'andát: "Ats xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutokjnit." Ax numay tse'e yakvin'aa'ndat.

⁶ 'Ax ku tse'e xmótudat jets je atso'oxe'e toojnjinup jets je atso'ox kats, ka'a tse'e mnavyinma'yunmo'ojadat, kux nupaamdúkani je'e ve'e jetse'e ve'em tyónjut kyótsjut. Ax ka'anumts je'e ve'e jye'ya vye'nat je itakax, ⁷ kux najkxpe'e je jayu ñach'oxpákjada to'k nación jets jado'k nación, to'k kutojkun jets jado'k kutojkun. Jéjap tse'e je yooj jets je makx ojx may viijn. ⁸ Ve'em tse'e je tsaachpaatun du'ukva'anút.

⁹ Van'itts miitse'e jem je jayu kya'm myakpámdat jetse'e myakjomtónat myaktitónat kuxe'e ats xjaanchjávada. ¹⁰ Van'itts atse'e numay xkoo'knatyukpajkjidinit, namyu'ekjadap namyu'ot'ánjadape'e, jetse'e jem je jayu kya'm ñapyámjadat to'k jado'k. ¹¹ Jéjadap tse'e juu' ve'e natyijjadap je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada. Numayts je'e ve'e je jayu juu' je'e ve'e vyin'aa'ndap. ¹² Nuyókape'e ooy je kyó'oy je'e, je'e kajx tse'e numay kyoo'knachojkjidinit to'k jado'k. ¹³ Ax pan pan tse'e dumuténip je tsaachpaatun, je'e tse'e joojntynup xa'm kajx. ¹⁴ Yakvaajnjadape'e je jayu je oy kats je oy ayook pan joma jatye'e chaanada to'k it to'k naxviijn, ve'em tse'e dunujávadat jets chajkpe'e je Nte'yam jetse'e je jayu ñapyaajmjidinit jem je'e y'am kya'm. Ku ve'e ve'em tyónjut kyótsjut, ax van'it tse'e ya it kyajxnit.

¹⁵ Je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Daniel, je'e tse'e du'ava'ni je'e pane'e je kunuu'kx it duyakvints'a'kintókiyup. (Va'an duvinmótuvu pan pane'e nakukojtsp). Ku miitse'e x'ixtat jets jem je'e ve'e y'it joma ve'e kyapaa'tyju, ¹⁶ van'it tse'e pan pan jatye'e ve'nadap yaja judeait y'it jaat, va'an tse'e duke'ekta jetse'e ñajkxtat jem tonun viinn kopk viinn. ¹⁷ Jets pan pan jatye'e jem azotea ni'lxm ve'nadap, ka'a tse'e jep tyujkp y'uktajkidinit jetse'e ti duyakpitsumdat. ¹⁸ Pan pan jatye'e ve'niduvap jem kam jootm, ka'a tse'e dunuvimpittat je vyit. ¹⁹ Ayoo'v xa je'e ve'e je jyootta je ta'axtajkta juu' ve'e kanuva'ajtsap ve'nadap van'it jets pan pan jatye'e yak'onuktsi'tstup vye'nat! ²⁰ Nutsapkotsta jetse'e ve'em kyatónjut ku ve'e xox aats ukpu poo'kxtkun xaaj vye'nat, ²¹ kux van'ite'e je jayu chaachpaa'ttat ve'em ax jo'n ni vin'ita kyatúnjuna ku ve'e ya it choo'ntk jets uxym paat, jetse'e ni je vin'ita kyoo'ktoojninit. ²² Ax ñupaajmtki tse'e je Nte'yam jetse'e duyakkónat je it ku ve'e je jayu chaachpaa'ttat. Pan kujyek xa ve'e je tsaachpaatun, ni pana tse'e kyatso'okut van'it. Ax ñupaajmtki tse'e je Nte'yam jetse'e duyakkónat je it ku ve'e je jayu chaachpaa'ttat, yakkónaps je'e ve'e je jayu kajta juu' ve'e vyinkoon.

²³ 'Ax pan jidu'um tse'e myaknaajmada: "Ixta, ux'yaja tse'e je Cristo", ukpu "Ixta, uxxim tse'e je Cristo", ka'a tse'e xjaanchjávadat. ²⁴ Kux mindape'e juu' ve'e natyijjadap jets ats je'e ve'eda, jets juu' ve'e natyijjadap je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada, tyóndapts je'e ve'e je mujit nuja'vin jets je mujit atuva jetse'e je jayu dutukvin'aa'ndat, pan kuy'o'yixjada ve'e jetse'e duvin'aa'ndat pan pan jatye'e je Nte'yam vyinkoon. ²⁵ Ta xa ats miitse'e ntukvinkótsada namka'ana ve'e ve'em iyaty. ²⁶ Je'e kajx tse'e, pan myaknuujmidupe'e: "Ixta, uxxim xa je'e ve'e je Cristo joma ve'e je jayu kyatsuuna", ka'a tse'e xnunajkxtat; uk pan myaknuujmidup: "Ixta, uxep tujkp xa je'e ve'e je Cristo", ka'ats miits je'e ve'e xjaanchjávadat. ²⁷ Kux ve'em ax jo'n to'k je vitsuk yak'ix jetse'e y'ajaj y'atu'kx jem joma ve'e je xaaj pyitsum jets jeja paat joma ve'e je xaaj tyaka, yak'ixpap tse'e oy ku atse'e nmiinnuvat jado'k nax, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ²⁸ Va'ajts xa ve'e yaknujávát pan joma ve'e je jayu ve'em yakvin'aa'nút, kux joma ve'e y'it je tánuk aa'k, jem tse'e je no'op ñay'amókajada.

Vintso myiinnuvat je Cristo

(Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

²⁹ 'Ku ve'e ñaxút je tsaachpaatun, tun jatyi tse'e je aampa xaaj vyinkoo'tsat, ka'a tse'e je aampa po'o y'uk'aannuvat, kustákadap tse'e je maatsa; jets je makkin juu' ve'e ya tsajmit it, xyituyo'oyuups je'e ve'e je Nte'yam. ³⁰ Van'it tse'e jem tsajviinn xpajktinit je nuja'vin jets miimp atse'e, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp; yaxpáktape'e je jayu pan joma ve'e chaanada yaja naxviijn jets atse'e x'ixtat ku atse'e nmiinnuvat jem vintus jootm je kutojkun maat jets ooy je majin maat. ³¹ Van'ite'e ku ve'e je trompeta makx xyo'oxut, nkéxupts atse'e je n'angelestajk, yaknay'amojkjidinuups je'e ve'e pan pan jatye'e nvin'it je nvin'itats je'e ve'e kyapaa'náxut.

³² 'Ixta je higo kup. Ku ve'e je y'axén y'a'onuktaka jetse'e je y'ajaj pyitsumnua, mnuja'viduups miits je'e ve'e jets támani ve'e je xakopk. ³³ Ax nay ve'empa tse'e ku ve'e x'ixtat jets toojnup kojtsjuppe'e juu' atse'e nkajtsp, nujávadats jets támani je'e ve'e vye'nat ku atse'e nmiinnuvat. ³⁴ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets nujom ya'a ve'e tyónjut kyótsjut namka'ana ve'e y'oo'kkáxta ya jayu juu' ve'e uxym joojntykidup. ³⁵ Káxup náxup tse'e ya tsajmit it jets ya naxviijnit it; ax ats je nkats je n'ayook, ni je vin'itats je'e ve'e kyapaa'náxut.

³⁶ 'Ka'a tse'e je jayu dñunjavada vin'ite'e je xajj dupaa'tut ku ve'e ve'em tyónjut kyótsjut, ni je aangelesa tse'e dukanujávada juu' ve'e jem tsapjoótm, ni átsa tse'e nkanuja'viva, áts, je Nte'yam je y'Onuk, je Dios Tee'ji ve'e dñunja'vip.

³⁷ 'Ve'em ax jo'n tyooinji kyoitsji ku ve'e je Noé jyoojntyki, nay ve'empa tse'e tyooinjnuvat van'it ku áts'e nmiinnuvat, áts, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp. ³⁸ Ku ve'e je naakukóma kyanaxyna vye'na, kaaydup ooktp tse'e je jayu, yaa'vyajktup ta'axpajktup, van'it paat tse'e ve'em dutoondi ku ve'e je Noé jep arca jaatp tyajkini. ³⁹ Ax ka'a tse'e dñunja'vidi vin'ite'e myínut je xajj ku ve'e ñaakukómadat, van'itnume'e dñunja'vidi ku ve'e je naakukóma jye'y jetse'e y'oo'kkajxtini. Nay ve'empa tse'e van'it jyajtpat ku áts'e nmiinnuvat jado'k nax. ⁴⁰ Je xajj, numejtsk tse'e je yaa'tyajk vye'nadat jem kam joótm, to'k tse'e yakvoovnit, jado'k tse'e tyaannit; ⁴¹ numejtsk tse'e je ta'axtajk jajtsp vye'nadat, to'k tse'e yakvoovnit, jado'k tse'e tyaannit.

⁴² 'Nakyujoojntykajada miits, kux ka'a xa ve'e xnujavada vin'it áts'e nmiinnuvat jado'k nax. ⁴³ Nujávada ya'a, pan kudunujava xa ve'e je kutajk pan vin'ite'e koó'ts je mee'tspa tyakava'añ, joojntyk tse'e ñaaj'ítjut jetse'e dukayajátut jetse'e je tyajk duyak'ava'atsut jetse'e je pyaamdúk yakmee'tsjat. ⁴⁴ Apaamdúka ve'e mnaaj'ítjadat, kux kavinmaaype'e mve'nadat ku áts'e nmiinnuvat jado'k nax, áts, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

Je oy ix'ijtpa jets je ko'oy ix'ijtpa
(Lc. 12.41-48)

⁴⁵ 'Je jáyuda juu' ve'e kuvij jetse'e oy dutoonda juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n to'k juu' ve'e je toonk oy du'ix'ijtp jetse'e je vyintsán tyukkatákaja jetse'e du'ix'ítut je toompatajk. Van'it tse'e je vyintsán chaq'n. ⁴⁶ Ax ku tse'e je vyintsán jye'yni, van'it tse'e du'ix jets oye'e dukutyún je ayook juu' ve'e yakta'nuxju. Xoónts je'e ve'e je ix'ijtpa ku ve'e ve'em je vyintsán pyaa'tyju. ⁴⁷ Tyúvam xa áts miitse'e nnaajmada jets je vyintsane'e tukkatajkikáxjup jetse'e du'ix'ítut nujom juu' jatye'e y'ixp jyayejpp. ⁴⁸ Ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n to'k je ix'ijtpa juu' ve'e dñasja'vip jets tánape'e je vyintsán, ⁴⁹ jetse'e dujomton'ukva'añ dñiton'ukva'añ je vyintsán je tyoompada, jetse'e je mookjuva dumaatkáy dumaat'uu'k. ⁵⁰ Kavinmaayp tse'e vye'nat je xajj ku ve'e je vyintsán jye'ynit jetse'e ve'em yakkupaadat. ⁵¹ Van'it tse'e je vyintsán je tsaachpaatun myo'ojut jetse'e pyámjút joma ve'e je jayu juu' ve'e mejts'aajax mejtsjoótax. Jem tse'e numay yaaxtinit jem tse'e numay ñatyatskaa'tjidinit.

25

Numajk je kiixata'ax tukmu'a'ixmojkin

¹ 'Jidu'um xa ve'e jyátut maat je jayu pan pan jatye'e ituvaandup jem je Nte'yam y'am kya'm. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n jyajty numajk je kiixata'axta juu' ve'e je tya'kxpa dukoondu jetse'e ñajkxti jeja je navyajkjuva tyak'aajj, je ta'axpajkpa ve'e ojts du'a'ixta. ² Numugooxk tse'e je kiixata'axta oyvintsova juu' dutoonda, jets je janumugooxk, oy tse'e juu' dupayo'oyda. ³ Juu' tse'e oyvintsova juu' dutoondup, ka'a tse'e je aceite dukoondu munyoyk jetse'e je tya'kxpa kudujaa'kpaajmjidi; ⁴ ax juu' tse'e oy juu' dupayo'ydup, kyoondup tse'e je aceite munyoyk, apuke'e juu' ve'e je tya'kxpa myaat. ⁵ Ku ve'e je ta'axpajkpa tya'ni, manajxtinu tse'e nujom je kiixata'axta. ⁶ Tso'm jo'n tse'e je jayu mákk kyajts jidu'um: "iUxeme'e myets je ta'axpajkpa; najkxu xmaatnavyaa'tjada!" ⁷ Van'it tse'e je kiixata'ax pyojtukti jetse'e je tya'kxpada du'apaajmtkidi. ⁸ Van'it tse'e je numugooxk juu' ve'e oyvintsova juu' dutoondup, je'e tse'e dñunujmidu je numugooxk juu' ve'e oy juu' dupayo'ydup: "Mooyk aats to'k aaj je m'acéiteda kux pi'tsnupe'e aats ya nta'kxpa." ⁹ Ax jidu'um tse'e je numugooxk y'atsoojvjidi: "Ka'ase'e, kux ka'a xa ve'e xnupaadijimidat; ñoj'óye'e najkxu mje'e xjoyda." ¹⁰ Ax namvaat tse'e ojts dujoyda je y'acéiteda, van'it tse'e jye'y je ta'axpajkpa. Je kiixata'axta juu' ve'e apaamdúkani ve'ndup, myaattajkiduts je'e ve'e xaajiva je ta'axpajkpa. Van'it tse'e je tajk y'atojkni. ¹¹ Ku ve'e jye'ydinuva je numugooxk kiixata'axta juu' ve'e oyvintsova juu' dutoondup, van'it tse'e vyaandi: "iTe', te', yak'avaatsjik aats to'k aaj ya mtajk!" ¹² Van'it tse'e yak'atsoovdi: "Tyúvam xa áts miitse'e nnaajmada jets ka'a áts miitse'e n'ixada."

¹³ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñi:

—Nakyujoojntykajadats, kux ka'a ve'e xnujavada ti xajj ti hora áts'e nmiinnuvat jado'k nax.

Je meen tukmu'a'ixmojkin

¹⁴ 'Je Nte'yam xa ve'e je jayu duyakkutojkip. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je yaa'tyajk juu' ve'e jékum najkxuvaan jetse'e duvatsaajv je tyoompatajk jetse'e je myeen dutukkatajki jetse'e duyaktóndat.

¹⁵ Nuto'k tse'e dutukkatajki mugooxk je meen juu' ve'e va'ajts tsóvax, jets jado'k mejtsk je meen, jets jado'k to'k je meen. Ax akijpxa tse'e chov je meen. Ve'eme'e to'k jado'k dutukkatajki jetse'e duyaktóndat pan vintso ve'e je vijin je kejun dujajeypta. Van'it tse'e chaa'n jetse'e jékum ñujkx. ¹⁶ Je toompa juu' ve'e mugooxk je meen yaktukkatajki, yaktompajkojts je'e ve'e je vyintsán je myeen jetse'e duyaknuvojki jamugooxk je meen. ¹⁷ Nay ve'empa tse'e je toompa juu' ve'e yaktukkatajki mejtsk je meen, je'e tse'e duyaknuvojki jamejtsk je vyintsán je myeen. ¹⁸ Ax je toompa juu' ve'e to'k je meen yaktukkatajki, je'e tse'e je vyintsán je myeen dutaji.

¹⁹ Ta'ni tse'e je vyintsánda jetse'e vyimpijtnuva. Van'it tse'e nuto'k jaty je tyoompa duvatsaajv jetse'e du'amotutúvidi vintso ve'e je myeen duyaktoondi. ²⁰ Too'vajkp tse'e jye'y je'e juu' ve'e yaktukkatajki mugooxk je meen. Myooy tse'e je vyintsán majk je meen; jidu'um tse'e dunujmi: "Vintsán, mugooxk xa ats mitse'e je mmeen xtukkatajki, uxyájats je'e ve'e jamugooxk juu' atse'e mpajk." ²¹ Van'it tse'e je vyintsán ña'muxji: "Oyse'e, oy toompa xa mitse'e, ve'eme'e juu' xtun ax jo'n yaktsak. Oy tse'e xyaktún juu' ve'e vee'n, mayts ats mitse'e juu' ntukkatákat. Tukputukxoojntkikts ats joma ve'e ats je nxoojntkun." ²² Van'it tse'e jye'y je'e juu' ve'e yaktukkatajki mejtsk je meen, myooy tse'e je vyintsán maktaaxk je meen, jetse'e yaaajñ: "Vintsán, mejtsk xa ats mitse'e je mmeen xtukkatajki, uxyájats je'e ve'e jamejtsk juu' atse'e mpajk." ²³ Van'it tse'e je vyintsán ña'muxji: "Oyse'e, oy toompa xa mitse'e, ve'eme'e juu' xtun ax jo'n yaktsak. Oy tse'e xyaktún juu' ve'e vee'n, mayts ats mitse'e juu' ntukkatákat. Tukputukxoojntkikts ats joma ve'e ats je nxoojntkun." ²⁴ Ax ku tse'e jye'y je toompa juu' ve'e to'k yaktukkatajki je meen, van'it tse'e je vyintsán dunujmi: "Vintsán, nnuja'vip xa atse'e jets ka'a mitse'e je tukmo'tun xjajep, je'e ve'e m'amótop juu' ve'e mkanupujkp jets je'e ve'e mpakmujkp juu' ve'e mkatuump. ²⁵ Je'e kajxts ats mitse'e ntsa'ki jets atse'e ojts ya mmeen ntaja. Ax uxyájats ya'a ve'e juu' ats mitse'e xtukkatajki." ²⁶ Van'it tse'e je vyintsán y'atsoogvjji: "Mits, ko'oy toompa, ni vinxupa xa ats mitse'e xkatujnja. Ve'em xa mitse'e mva'añ jets je'e atse'e namótop juu' atse'e nkanupujkp jets je'e atse'e mpakmujkp juu' atse'e nkatuump. ²⁷ Kuxtukkatajki xa ve'e je jayu ats je mmeen jetse'e kuduyaknuvojki; ax kuts atse'e kunvimpijtni, van'itts atse'e kunyavvimpijt je meen maat je myunuyojkin." ²⁸ Van'it tse'e yaknuujmida pan pan jatye'e jem ve'nidup: "Pajkjada ya'a to'k je meen jetse'e xtukkatakadats je'e juu' ve'e dumaat majk je meen. ²⁹ Kux pan pan xa ve'e juu' dujajeyjpp, jaa'kyakmo'op tse'e, ax ve'em tse'e ooy juu' dutunjayéput; ax pan pan tse'e juu' dukajajeyjpp, yakpajkjap tse'e nujom, je'e paate'e juu' ve'e yuu'n vee'n iyajeyjpp. ³⁰ Ax ya toompa juu' atse'e xkatoojnijp, yakpítsumdinits jets pamda jem akoo'ts ítum. Jem tse'e numay yaaxtinit jem tse'e numay ñatatskaa'tjidinit." Jidu'um tse'e je toompa je vyintsán vyaajñ.

Ku anañujoma je jayu yaktokimpayoy'ynit

³¹ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ku xa atse'e je va'ajts aangelestajk nmaatmínut je majin maat, ajxtukupts atse'e jeja nkutojkun tsuujntkun kujx, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp. ³² Nujom tse'e je jayu juu' ve'e tsuujnidup vinxup to'k to'k naxviijn, je'e tse'e nay'amojkikáxjadap jeja ats nvinkujk; ats tse'e apuk mpaamdinup to'k jado'k, ve'em ax jo'n je carnero vinténiva apuk dupum je carnero jets apuk je chivo. ³³ Je jayu juu' ve'e ve'em ijttup ax jo'n je carneroda, jéjats ats je'e ve'e mpámdat ats n'aka'yun pa'ayi; jets je jayu juu' ve'e ve'em ijttup ax jo'n je chívoda, jéjats ats je'e ve'e mpámdat ats n'anajapa'ayi. ³⁴ Van'itts atse'e, je Yakkutojka, nnaajmadat pan pan jatye'e jeja ats n'aka'yun pa'ayi: "Míndats miits. Ats je nTee' je kyunoo'lxun maat tse'e m'itta. Tákada yam ats nkutojkun jootm, myak'apaajmtkijidu xa miits ya'a ve'e ka'anume'e je it choo'nduk vye'na. ³⁵ Kux ku atse'e nyu'oo'kji, xyakkaayduts atse'e; ku atse'e ntaatsi, xmooyduts atse'e je tsoxk naaj; ku atse'e najxa jayu nve'na, xyakmataanduts atse'e; ³⁶ ku atse'e je vit je xox xka'ijtji, xxojxtuts atse'e; ku atse'e pajkjup nve'na, xku'ixtuts atse'e; ku atse'e jep poxuntujkp nve'na, xku'ixtuvats atse'e." ³⁷ Van'it tse'e y'atsóvdats je'eda pan pan jatye'e tuv jáyuvividup joojntykidup: "Maja Vintsán, ¿Vin'itts aats mitse'e n'ix jets mitse'e myu'oo'kji, jets aats mitse'e nyakkaajy? ¿Vin'itts aats mitse'e n'ix jets mitse'e mtaajts, jets aats mitse'e je tsoxk naaj nmooy? ³⁸ ¿Vin'itts aats mitse'e n'ix jets najxa jayu mitse'e, jets aats mitse'e nyakmataajñ? ¿Vin'it tse'e je vit je xox mka'ijtxuji, jets aats mitse'e nxajx? ³⁹ ¿Vin'itts aats mitse'e n'ix pajkjup ukpu jep poxuntujkp, jets aats mitse'e ojts nku'ix?" ⁴⁰ Van'itts atse'e n'atsóvdats: "Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets nujome'e juu' ve'e mtoojnjidu ats je n'utsatajk, vinxupe'e dukanumaja je jayu, ve'emts je'e ve'e ax jo'n atse'e viinn miits kuxtoojnjidi."

⁴¹ Van'itts atse'e nnaajmadat pan pan jatye'e jeja ats n'anajapa'ayi: "Vinva'kva'atsta ats, ko'oñukótsada, najkxta jem janjootm juu' ve'e xa'ma kajx tooypp, je'e juu' ve'e apaamdúkani ijtp jetse'e jem chaachpaattinit je ko'oyjáyuvap maat je kyoo'y aangelestajkta. ⁴² Kux ku

atse'e nyu'oo'kji, ka'ats atse'e xyakkaaydi; ku atse'e ntaatsi, ka'ats atse'e je tsoxk naaj xmooydi; ⁴³ ku atse'e najxpa jayu nve'na, ka'ats atse'e xyakmataandi; ku atse'e je vit je xox xka'ijtji, ka'ats atse'e xxoxti; ku atse'e pajkjup nve'na jets ku atse'e jep poxuntujkp nve'na, ka'ats atse'e ojts xku'ixta." ⁴⁴ Van'itts atse'e x'atsóvdat: "Maja Vintsán, zvin'itts aats mitse'e n'ix jets mitse'e myu'oo'kji, uk mtaatsi, ukpu najxpa jayu mve'na, ukpu je vit je xox mka'ijtuxji, uk pajkjup mve'na, ukpu jep poxuntujkp mve'na, jets aats mitse'e nkaputajki?" ⁴⁵ Van'itts atse'e n'atsóvdat: "Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets nujome'e juu' ve'e mkatoojniju je jayu, vinxupe'e dukanumaja je jayu, ve'emts je'e ve'e ax jo'n atse'e viinn miits kuxkatoojnidi." ⁴⁶ Je'eda tse'e najkxtap joma ve'e xa'ma kajx chaachpaattinit; ax je'eda juu' ve'e tuv jáyuvidup joojntykidup, je'e tse'e najkxtap joma ve'e xa'ma kajx jyojntykidinit.

26

Ku je israeejlit jayu dukojtsmojkti jetse'e je Jesús dumátstat

(Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Ku ve'e je Jesús vyankujx, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmi:

² —Ax jo'n miitse'e xnujávada jo'n, vajxkm xa ve'e je pascua xaaj dupaa'tut. Je xaajts atse'e jem je jayu kya'm nyakpámüt juu' atse'e txso'oxpajktup, jets atse'e cruuzpét n'ítut, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

³ Van'it tse'e ñay'amojkijidi je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta jets je israeejlit je myújit jáyuda. Jep tse'e ñay'amojkijidi je Caifás tyak'ap, je'e tse'e ijt tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta van'it. ⁴ Jep tse'e dukojtsmojkti pan vintso ve'e je Jesús dumátstat je taay maat, jetse'e duyak'ay'oo'kjadat.

⁵ Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi:

—Ka'a tse'e nmajtsumdat ku ve'e je xaaj tyunju vy'e'nat kux ku ve'e je numay jayu yoojmuktat y'ajxuktat.

To'k je ta'axtajk dupaajmji je pa'ajk xoo'kpa naaj je Jesús

(Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

⁶ Jem tse'e betániait kajpun kajxm je Jesús vye'na jem je Simón tyak'am, je'e juu' ve'e leprapajkjup y'ijit. ⁷ Kaayp tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e vyinkutámiji to'k je ta'axtajk maat to'k je poo'p tsaa' apajkin juu' ve'e je pa'ajk xoo'kpa naaj dumaat juu' ve'e tsóvax aa'k. Van'it tse'e je Jesús dutukxakteejmukkujx. ⁸ Ku tse'e je y'ixpajkpatajk du'ixti, jotma'ttu tse'e, jetse'e vyaandi:

—¿Tyajxts ya'a ve'e koojyji duyakvintoki? ⁹ Kuyaktaa'k xa ya'a ve'e tsóvax jetse'e je ayoo'va jayu je meen yakmo'ot.

¹⁰ Ñuja'vits je'e ve'e je Jesús vintso ve'e vyaandi, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:

—¿Tyajxse'e xvinma'yunmo'oda ya ta'axtajk? e Oy xa je'e ve'e juu' ats ya'a ve'e tuxtuu'nja. ¹¹ M'ittap xa miitse'e xa'ma maat je ayoo'va jayu; ax ka'ats atse'e xa'ma n'uk'ijtnit miits maatta. ¹² Juu' xa ve'e ya ta'axtajk tudutún ku atse'e tuxtuknutem ya pa'ajk xoo'kpa naaj, y'apaajmtkipts ya'a ve'e ats je nnunaxtajkin. ¹³ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, pan joma ve'e yaktukka'amáy je oy kats je oy ayook vinxup to'k it to'k naxvijjn, yakkojtspaps je'e ve'e juu' atse'e ya ta'axtajk tuxtuu'nja, ve'em tse'e yaktukjaa'myejtsnit.

Ku je Judas dukojtsmojkti maat je tee'tajk je vyintsanda

(Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6)

¹⁴ Judas Iscariote, nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu, je'e tse'e ojts dumaatnakyótsjara je tee'tajk je vyintsanda, ¹⁵ jetse'e dunuujmidi:

—¿Tis atse'e xmo'odap pan mpuump atse'e je Jesús jem miits mka'mda?

Van'it tse'e tyukvinva'nijidi i'ipx majk je meen juu' ve'e plata. ¹⁶ Van'it tse'e je Judas du'ixti pan vintso ve'e je Jesús dupámüt jem je'e kya'mda.

Je Maja Vintsán je y'a'ox

(Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

¹⁷ Ku ve'e je mutok'aa'j dupaaty ku ve'e je tsapkaaky yakkay juu' ve'e je levadura dukamaat, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi. Van'it tse'e je Jesús du'amotutúvidi:

—¿Jómase'e xtsak jets aatse'e najkx nyak'oya jetse'e nyaknajxumdat je pascua xaaj a'ox?

¹⁸ Van'it tse'e y'atsaajv jetse'e ñajkxtat jem kajpun kajxm. Ku ve'e du'ixtat to'k je jayu juu' ve'e tyijp, je'e tse'e je'e tyak'aajy ñajkxtat. Van'it tse'e jyaa'kvaajjñ:

—Jetse'e xnaajmadat: "Jidu'ume'e je yak'ixpajkpa vya'añ: Táminup xa ve'e ats je n'oo'kun. Jeja ve'e mtak'aajy ats je n'ixpajkpatajk je pascua xaaj a'ox ntukmaatyaknaxuva'añ."

¹⁹ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dutoondi ax jo'n je Jesús tyukpavaajnjidi, y'apaajmtkidi tse'e je pascua xaaj a'ox.

²⁰ Ku ve'e je it cho'oini, van'it tse'e je Jesús je ñumakmejtsk ixpajkpatajk dumaatnajxti a'óxiva. ²¹ Kaaydup tse'e vye'nada, van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets nuto'ke'e miitsta juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup.

²² Van'it tse'e ooy tyuntsaachvinmapyajkti jetse'e to'k jado'k je Jesús du'amotutúvidi:

—Maja Vintsán, ¿ats je'e vine'e?

²³ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Nuto'k je'e ve'e juu' ve'e je kya'aj tudupum yam plato jootm ats maat, je'ets je'e ve'e juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup. ²⁴ Ax je'emts atse'e mpanujkxp je too' juu' ve'e javyet ijtp ats kajx jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ¡Ax ayoots je'e ve'e je jyoot je jayu juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup! Nuyojk oy xa ve'e kuy'ijituxji je jayu ku ve'e kukyake'x.

²⁵ Van'it tse'e kyajts je Judas juu' ve'e paajmjninup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjdup. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Yak'ixpajkpa, ¿ats je'e vine'e?

Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Mits xa je'e ve'e, ve'em ax jo'n viinm tumva'añ.

²⁶ Kaaydup tse'e vye'nada, jetse'e je Jesús dukaajñ je tsapkaaky, je Nte'yam dukukojsji, jetse'e dutojkva'kxjidi je y'ixpajkpatajk. Van'it tse'e vyaajñ:

—Kayda, ya'a je'e ve'e ats je nni'kx je nkopk.

²⁷ Van'it tse'e dukooompa je tuk'a'ooguin, je Nte'yam dukukojsji, jetse'e dumoojy je y'ixpajkpatajk, jetse'e vyaajñ:

—Oo'kta juu' ve'e ya tuk'a'ooguin myaat. ²⁸ Ya'a je'e ve'e ats je nnuu'pun. Kux ku atse'e n'oo'kut, nyaktaajnjadapts ats miitse'e to'k je nam kojstán. Je numay jáyuts atse'e nku'oo'kap jetse'e ve'em je tyokin yakmee'kxjadat. ²⁹ Ax nmuujmidupts ats mitse'e jets ka'a atse'e n'uk'ooknuvat je tsaaydum pa'ajk naaj, van'itnume'e ku ats miitse'e ntukmaat'oo'ktat je ñam je'e jem ats je nTe'e' kyutojkun jootm.

Ku je Jesús du'ava'ni jets je Pedro ve'e kanatyukpákjup

(Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³⁰ Van'it tse'e to'k je uv du'aavdi jetse'e ñajkxti jem Olivos Kopk viindum. ³¹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:

—Nujom xa ats miitse'e xmaso'oktat uxayam ya tsooj, kux jidu'ume'e javyet jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: “Nyak'oo'kut xa atse'e je carnero vinténiva jetse'e je carnero y'anomva'lxxtat.” ³² Ax kuts atse'e njoojntykpaajknuvat, najkxupts atse'e jem galiléait y'it jootm; ux'ookts miitse'e jem mje'yadat.

³³ Van'it tse'e je Pedro y'atsoojvji:

—Mjamaso'okjada ve'e anañujoma, ka'ats ats mitse'e nmaso'okut.

³⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma, jets uxayam ya tsooj, ka'anume'e je na'atseev y'aya'axy vye'nat, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.

³⁵ Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Kunja'ag'k xa atse'e mits maat, ka'ats ats mitse'e nkanatyukpákjup.

Tum ve'em tse'e vyaanduva nujom je myu'ixpajkpatajk.

Ku je Jesús chapkajts jep Getsemaní

(Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46)

³⁶ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dumaatje'y joma ve'e to'k je it juu' ve'e Getsemaní duxaaj; jem tse'e dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Tsaanada yaja namvaat atse'e xim tso najkx ntsapkaats.

³⁷ Pyavooq tse'e je Pedro jets numejtsk je y'ixpajkpa juu' ve'e je Zebedeo je myajntktajk. Van'it tse'e chaachvinmapyujk jetse'e ñavynma'yunmoojyji, ³⁸ jetse'e dunuujmidi je'e juu' ve'e pyavooqvdu:

—Tsaachvinmaayp xa ve'e ats ya njoot ya nja'vin oo'kun am paat. Tanda yaja jetse'e joojntyk m'ittat ats maat.

³⁹ Van'it tse'e je Jesús javee'n jyaa'knujkx jetse'e je vyiijn je y'aaj dutukpaaty je naax jetse'e chapkajts. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Tata, pan m'o'yixjup xa ve'e, kadi xyakjaty jets atse'e xtukkada'akut ya tsaachpaatun; ax ka je'ep tse'e mtónup juu' atse'e ntsajkp, je'e ve'e mtónup juu' mitse'e mtsajkp.

⁴⁰ Van'it tse'e vyimpijtnuva joma ve'e dumasookti je y'ixpajkpada; maadup tse'e dupaatti. Van'it tse'e je Pedro dunuujmi:

—¿Ka'a ve'e tum'o'yixjada jetse'e ats maat joojntyk kum'itta otyo'k hora? ⁴¹ Nakyujoojntykajada jets tsapkotsta jetse'e mkaka'adat jep tokin jaatp. Je jayu je jyoot je jya'vin, chajkpts je'e ve'e jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp; ax ayonuktákats je'e ve'e je jayu je ñi'kx je kyopk.

⁴² Van'it tse'e mumejtsk nax ñajkxnuva jetse'e jidu'um chapkajts:

—Tata, pan ka'a xa ve'e m'o'yixju jets atse'e xkatukkada'akut ya tsaachpaatun, va'an tse'e ve'em dutunju ax jo'n mitse'e xtsak.

⁴³ Van'it tse'e vyimpijtnuva; maadup tse'e dupaatnuva je y'ixpajkpada kux ka'a ve'e je tsooj du'ukmuténidini. ⁴⁴ Van'it tse'e dumasoo'kti jetse'e mutoojk nax ojts chapkojtsnuva. Nay vanxúpyam tse'e chapkajts. ⁴⁵ Van'it tse'e vyimpijtnuva joma ve'e je y'ixpajkpada jetse'e dunuujmidi:

—¿Mmaadup mpoo'kxtupna ve'e? Ta xa ve'e je tiempo dupaatni jets atse'e nyakpámut jem je tókinax jayu kya'm, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp. ⁴⁶ Pojtu'ka jets duja'mda. Jeja xa ve'e myejsni juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup.

Ku je Jesús yakmajch

(Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Kojtspna tse'e je Jesús vye'na ku ve'e je Judas jye'y, je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu. Jem tse'e numay je jayu dumaatje'yada je yajkxy tsojx maat jets je kup maat, je tee'tajk je vyintsanda jets je israeejlit je myújit jayutajk, je'e tse'e ke'xjudup. ⁴⁸ Je Judas juu' ve'e je Jesús jem je'e kya'm dupaamnup, myooydu tse'e je nuja'vin vintso ve'e dunujávatat pan pan je'e ve'e je Jesús, ax ve'em tse'e dutónut ax jo'n je jayu je myujayu ooy dutuntsak. Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Pan pants atse'e ntsuu'kxp, je'ets je'e ve'e, je'e tse'e mmátstap.

⁴⁹ Kojtskajxpna tse'e je Judas vye'na, van'it tse'e dvinikutami je Jesús jetse'e dunuujmi:

—¡Dios meep Yak'ixpajkpa!

Van'it tse'e dutsuu'kx. ⁵⁰ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Amigo, ¿tise'e mnumejtsp?

Van'it tse'e je jayu je Jesús dvinikutámidi jetse'e dumajtsti.

⁵¹ Van'it tse'e to'k je jayu juu' ve'e je Jesús maat ve'nip, je'e tse'e je yajkxy tsojx duyakpítsum jetse'e dukuspojxi to'k ado'om je tyatsk juu' ve'e dutoojnjp je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. ⁵² Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Paamnua je myajkxy tsojx jep tyajk jaatp; kux nujome'e pan pane'e je jayu duyak'oo'kp je tsojx maat, nay je'e'ejyam tse'e tyuk'oo'knuvap. ⁵³ ¿Ka'a ve'e xnujava jets pan kun'amotu atse'e je nTee', tun jatys atse'e xtuknu'kéxut nutoogupxuk majk miijl naxy je ángeles? ⁵⁴ Ax pan ve'em tse'e kujyaty, ¿vintsose'e tyónjut kyótsjut juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp ats kajx?

⁵⁵ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dunuujmi:

—¿Ve'em ats miitse'e xnuminda je yajkxy tsojx maat jets je kup maat, jets atse'e xmátstat ax jo'n atse'e je mee'tspa kun'ijit? Jóvum xaaj xa atse'e tunyak'ixpuk jep maja tsaptujkp; ka'ats atse'e xmajtsti van'it. ⁵⁶ Úxym tse'e ve'em jyaty jetse'e tyónjut juu' ve'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jyaaydu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka.

Van'it tse'e to'k ka'ajyji je y'ixpajkpatajk kyukeekjidi, naaydume'e duyaktaandi.

Ku je Jesús dvinteni pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp

(Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Van'it tse'e je'e pan pan jatye'e je Jesús dumajtstu, je'e tse'e duyaknajkxtu jeja je Caifás vyinkujk, je tee'je'e ve'e y'ijit juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. Jepe'e ñay'amojkijidi je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk jets je israeejlit je myújit jáyuda. ⁵⁸ Ax jékumji tse'e je Pedro pya'ux'ookaja jep je tee' Caifás tyak'aagup paat. Jeps je'e ve'e tyajki jetse'e dumaat'ajxtkti je tsaptakmutoompatajka, je'e ve'e y'ixuvaampy pan vintso ve'e kyuka'xa maat je Jesús.

⁵⁹ Je tee'tajk je vyintsanda maat je israeejlit je myújit jáyuda jets nudom pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp, y'ixtidupts je'e ve'e vintso ve'e je Jesús kudunuvampetta jetse'e ve'em duyakjay'oo'kjadat. ⁶⁰ Ax ka'a tse'e dupaanti vintso ve'e kudunuvampejtti óyame'e numay je jayu myajva'kti juu' ve'e januvampetuvaajnjjudup. Ux'ooknum tse'e myajva'kti numejtsk ⁶¹ juu' ve'e vaandu:

—Yá'a xa ve'e vaan: “X'o'yixjup xa atse'e jets atse'e je maja tsaptajk nyakkutókiyut; toojk xaajts atse'e mpaamnuvat.”

⁶² Van'it tse'e tyeni je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, jetse'e je Jesús dunuujmi:

—¿Ni vinxupa ve'e mkah'atsav? ¿Vintso ve'e mkanakyukatsju ku ve'e myaknu'aa'na?

⁶³ Ama'at tse'e je Jesús tyaajñ. Van'it tse'e je tee' ña'muxji:

—Je joojntyk Nte'yam kajx, je'e kajx tse'e juu' tyúvam avana, vaajnja aats pan mitse'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, je'e je y'Onuk.

⁶⁴ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Je'e xa ats'e'e, ve'em ax jo'n tuxkats. Vaampapts atse'e jets x'ixtap atse'e, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, jets atse'e ntsaanat jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi, juu' ve'e nujom duka'mikajxp. Ve'emts atse'e x'ixtuvat ku atse'e nkada'akut jem vintus jootm.

⁶⁵ Van'it tse'e je tee' je vyit ñatyuknuka'atsvaatsji, je'e ve'e duyaknuke'xnatajkip jets kyo'oyja'vipe'e, jetse'e vyaajñ:

—Ta xa ya'a ve'e je Nte'yam dūvinkojtspét ku ve'e ve'em vya'añ. ¿Tyajxts uu'me'e njaa'ktsojkumdat pane'e dū'ixtu dūmótudu juu' ve'e tyoon kyojts ka óyap? Ta tse'e x'amotunaxta vintso ya'a ve'e viinn tuvya'añ. ⁶⁶ ¿Vintsose'e xpayo'oyda?

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Jep tokin jaatp xa ya'a ve'e, vyinmajtsjup tse'e jetse'e y'oo'kut.

⁶⁷ Van'it tse'e dūvinkutsójidi, dūtsii'kti, jetse'e dūvimpá'kxti dūjapa'kxti, ⁶⁸ jetse'e jidu'um dūnuujmidi:

—Pan je Cristo mitse'e, inukótsuts n'it pan pane'e tumtsii'kju!

Ku je Pedro dūkanatyukpajkji je Jesús

(Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Namvaate'e ve'em dūtonda dūnaajmada, jep tse'e je Pedro vye'na taagujkp chuuna. Van'it tse'e to'k je jajtspa je Pedro dūvinkutami jetse'e dūnuujmi:

—Mmaatvittpap xa mits ya'a ve'e tuy'it ya Jesús, ya galiléait jayu.

⁷⁰ Van'it tse'e je Pedro dūkanatyukpajkji je Jesús jeja nujom je'e vyinkujkta. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ats'e'e nnujava pan ti mitse'e mkajtsp.

⁷¹ Van'it tse'e je Pedro dūjaa'kmujékumi je Jesús jetse'e jye'y jep joma ve'e je zaguán. Van'it tse'e y'ixji jado'k je jajtspa. Jidu'um tse'e dūnuujmidi pan pan jatye'e jep ve'nidup:

—Jem xa ya'a ve'e dūmaatvittpa xi Jesús, xi nazarétit jayu.

⁷² Van'it tse'e je Pedro dūkanatyukpajkinuva je Jesús, je Nte'yam duyaknajxy, jetse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ats ya'a ve'e xi jayu n'ixa.

⁷³ Ax ku tse'e ve'e'n je it ñajxy, van'it tse'e vyinkutámijidi pan pan jatye'e jep ve'nidup jetse'e jidu'um je Pedro dūnuujmidi:

—Tyúvam xa ve'e jets xi jyáyuva mitse'e, kux ve'eme'e je mkojtsun.

⁷⁴ Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Y'ixp xa je'e ve'e je Nte'yam jets ka'a ats ya'a ve'e xi jayu n'ixa juu' miitse'e mtijtp. Ñuja'vinupts je'e ve'e je Nte'yam jets ko'oy nukotsa atse'e ntaannit pan ka'a atse'e tyuva juu' nkats.

Tun je'yji tse'e to'k je na'atseev y'ayaaxy. ⁷⁵ Van'it tse'e je Pedro dūjaa'myejts juu' ve'e je Jesús kyojts ku ve'e ña'muxji: “Ka'anume'e je na'atseev y'aya'axy vye'nat, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.” Van'it tse'e je Pedro jep pyitsumni jetse'e ooy tyuntsaachvinma'yunyaaxy.

27

Ku je Jesús jem je Pilato kya'm yakpuujm

(Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32)

¹ Ku ve'e je it jyajtk, van'it tse'e nujom je tee'tajk je vyintsanda jets je israeejlit je myújit jáyuda, je'e tse'e dukojtsmojktu pan vintso ve'e duyakjay'oo'kjadat je Jesús, ² tsum tse'e je Jesús duyaknajkxti jetse'e jem je Poncio Pilato kya'm dupaamdi. Je római yakkutojka juu' ve'e je maja kutojkun duka'mip van'it, je'e tse'e je Poncio Pilato dūmooyp y'ijit je kutojkun.

Ku je Judas ñaajk'oo'kji

³ Je Judas juu' ve'e je Jesús jem je jayu kya'm dupaamnu juu' ve'e tso'oxpajkjūdup, ku ve'e dū'ixni jets nupaamdukanani je'e ve'e jetse'e je Jesús y'oo'kut, van'it tse'e ooy jyoo'ktunnakyo'oyja'vijini jetse'e ojts je tee'tajk je vyintsanda jets je israeejlit je myújit jáyuda dū'ukyavimpituvaaajjini je il'px majk plata meen juu' ve'e yakmooy. ⁴ Jidu'um tse'e dūnuujmidi:

—Ta xa atse'e ntókitún ku atse'e jem miits mka'm tūpūm jetse'e y'oo'kut to'k je jayu juu' ve'e ka tókinaxap.

Van'it tse'e y'atsoojvji:

—¿Tisna aats je'e ntoonka? ¡Mits xa ve'e mtoonk!

⁵ Van'it tse'e je Judas dūnasvaji je meen jep maja tsaptujkp jetse'e ojts ñachaptaajjini.

⁶ Kyõnmojktu tse'e je tee'tajk je vyintsanda je meen jetse'e vyaandi:

—Ka'a xa ve'e dupaa'ty du'akeega maat je pava'nun jetse'e mpa'mumdat ya meen joma ve'e je yax yakpum, kux ya'a ve'e je jayu tuyakma'a jetse'e je jayu y'oo'kut.

⁷ Van'it tse'e dukojtsmojkti jets je meene'e tyukjõydpad to'k viijn je naax juu' ve'e je to'tspaampa jye'e, jem tse'e duyaknaxtakadat je viijn tsõvit jayu. ⁸ Je'e kajx tse'e je naax uxym paatna duxaaja Nu'u'pun Naax. ⁹ Ve'em tse'e tyoojnji je ayook juu' ve'e jyaay je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxa Jeremias. Jidu'um tse'e dujaajy: “Kyoõndu tse'e je ii'px majk plata meen, je meen juu' ve'e je israeejlit jayu ve'em tyuksõvidu, ¹⁰ je'e tse'e tyukkujooydu je to'tspaampa je ñaax, ve'em ax jo'n atse'e je Maja Vintsan xtukpavaajñ.” Jidu'um tse'e je Jeremias dujaajy.

*Ku je Jesús divinteni je Pilato
(Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38)*

¹¹ Ku ve'e je Jesús yakvaajv jeja je Pilato vyinkujk, van'it tse'e je Pilato y'amõtutúviji:

—¿Mitse'e je Israeejlit jayu Yakkutojka?

Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Je'e xa atse'e, ve'em ax jo'n tuxkats.

¹² Ku ve'e je tee'tajk je vyintsanda maat je israeejlit je myújit jáyuda ñuvampejtjidi, ni vinxupa tse'e je Jesús kyah'atsaajv.

¹³ Van'it tse'e je Pilato ña'muxji:

—¿Ka'a ve'e xmo'tu vinxup ti jatye'e myaktuknuxa'aa?

¹⁴ Ax ka'a tse'e je Jesús jyaa'k'atsaajv, ni to'ka je ayook. Atuva atõki tse'e je yakkutojka tyuntaajñ.

*Ku je Jesús je y'oo'kun kyutujk
(Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)*

¹⁵ Ax vimpaascua xaaj tse'e je Pilato dumasa'ak y'ijt to'k je poxuntakjayu, jyapana pan pane'e je numay jayu y'amõtup. ¹⁶ Jep tse'e vye'na poxuntujkp to'k juu' ve'e Barrabás duxaaj; ñuja'vi tse'e je numay jayu jets je maja tokin je'e ve'e tyoon. ¹⁷ Ku tse'e je numay jayu jem vye'nada, van'it tse'e je Pilato y'amõtutúviji:

—¿Pan tse'e mtojtup jets ats miitse'e nmasoõkjadat: je Barrabás, ukpu ya Jesús, juu' ve'e Cristo yaktijp?

¹⁸ Je'e kajx tse'e je Pilato ve'em vyaajñ kux je Jesuuse'e jyamaso'okuvaampy; ñuja'vip je'e ve'e jets je ejkun kajxe'e je Jesús jem je'e kya'm yakpuujm.

¹⁹ Jem tse'e chuuna vye'na je Pilato joma ve'e tyokimpayo'oy, van'it tse'e je ñuda'ax jidu'um kyatsunukejxi: “Kadi vintso xtun je jayu juu' ve'e ka tokin maatap, kux ooy atse'e tso'y ntunvinmaayni je nkuma'aj je'e kajx.”

²⁰ Ax je tee'tajk je vyintsanda maat je israeejlit je myújit jáyuda, je'e tse'e du'akojsidu je numay jáyuda jetse'e du'amõtudat jetse'e je Barrabás yakmaso'okut jetse'e je Jesús y'oo'kut.

²¹ Mukojtsjidinuva tse'e je Pilato. Jidu'um tse'e je numay jayu dunuujmidi:

—¿Pan tse'e ya'a ya numejtsk mtojtup jets ats miitse'e nmasoõkjadat?

Van'it tse'e y'atsoõvdi:

—Je Barrabaase'e.

²² Van'it tse'e je Pilato y'amõtutúviji:

—¿Ax tits ats vine'e ntõnup maat ya Jesús, juu' ve'e Cristo yaktijp?

Van'it tse'e anañujoma y'atsoõvdi:

—¡Yakruuzpétu!

²³ Van'it tse'e je Pilato ña'muxji:

—¿Tyajxse'e? ¿Ti ka õyap ya'a ve'e tudutún?

Van'it tse'e nujojk makx y'aa'mitaakti:

—¡Yakruuzpétu!

²⁴ Ku ve'e je Pilato du'ix jets ka'a ve'e y'o'yixju jetse'e je numay jayu kuduyakvinmatyiktsti, y'ukvaandupe'e yoojmukta y'ajxukta, van'it tse'e je tsoxk naaj dunukejxi, jetse'e jeja je'e vyinkujka kyapuj. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa atse'e nni'kxmat pan oo'kpe'e ya jayu juu' ve'e ka tokin maatap; miits xa ve'e mtoonka.

²⁵ Van'it tse'e nujom je jayu y'atsoõvdi:

—¡Aatsam xa je'e ve'e nni'kxminup maat aats je ntsaan je nkoj ku ya'a ve'e y'oo'kut!

²⁶ Van'it tse'e je Pilato je Barrabás dumasaak; ax je Jesús, yakjavoyjpu tse'e maat je po'o vojpu je pojxun japtsum, jetse'e je jyayu dutukkatajki jetse'e duyakruuzpétat.

²⁷ Van'it tse'e je tojpatajk je Jesús duyaknajkxti jep jado'k tujkp joma ve'e ñamyáyjada, jetse'e nujom je tojpatajk je Jesús dunaa'va'kvitti. ²⁸ Van'it tse'e dunujeendi jetse'e je tsapts vit dutukxoixti. ²⁹ Van'it tse'e to'k je ápit ta'aky dupaamdi je corona jo'n, jetse'e

dutukxakjeejnukti jem kyuvajkm, jetse'e jem y'aka'yun ka'm dupaamdi to'k je kapy. Je'e kajx tse'e ve'em dutoondi kuxe'e dutijta jets vyintsak'idupe'e je yakkutojka. Van'it tse'e duvinkoxkxténidi jetse'e dunuxiikti dutukxiikti. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Yakmájats mitse'e m'ijtnit, Israeejlit Jayu Yakkutojka!

³⁰ Ntsojoduva tse'e, jetse'e je kapy dukajpti jetse'e dutukxakvojpukti ka to'k náxap. ³¹ Távani tse'e dunuxi'ikta dutukxi'ikta vye'na, van'it tse'e dupajkjidi je tsapts vit jetse'e dupaajmjidini je vyítam. Van'it tse'e duyaknajkxti cruzpejtpa.

Ku je Jesús cryuuzpejt

(Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

³² Ku ve'e duyaknajkxta vye'na cruzpejtpa je Jesús, van'it tse'e dumaatnavyaatjidi to'k je ciréneit jayu, Simón je'e ve'e xyaa, je'e tse'e je tojpatajk y'akee'yidu jetse'e dupakaajyjt je Jesús je cryuuz. ³³ Ve'em tse'e jye'ydi joma ve'e je it dujaaja Gólgota. (Jidu'um tse'e kyatsapítsum je Gólgota, Kuxútum.) ³⁴ Jem tse'e je Jesús du'uktuk'oo'kuvaandi je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e je tsoojy dumaat jetse'e mákk dukajávát je tsaachto'nun. Ax ku tse'e je Jesús dujaa'kyajpy, ka'a tse'e du'uuk.

³⁵ Ku ve'e duyakcruuzpejtta, van'it tse'e je tojpatajk duyakva'kxti je Jesús je vyit, je vyitupa'tk tse'e ñukoo'yidu. Ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e jyaay to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e dujaajy: “Yakva'kxtinu xa ve'e ats je nvit jetse'e dunukoo'yidi ats je nvitupa'tk.” Jidu'um tse'e dujaajy. ³⁶ Van'it tse'e jem y'ajxtkti jetse'e du'ix'ittat. ³⁷ Jem tse'e je Jesús cryuuz kojim dupaamdi to'k je jatyan juu' ve'e du'ava'nip pan ti ve'e kyuvejtp. Jidu'um tse'e vya'añ: “Ya'a xa ve'e je Jesús, je Israeejlit Jayu Yakkutojka.”

³⁸ Yakcruuzpejtta vye'na nemejtsk je mee'tspa, to'k je ja Jesús y'aka'yun pa'ayi jets jado'k je ja y'anajapa'ayi. ³⁹ Pan pan jaty tse'e je Jesús vinnajxjudup, vyinkojtspejtup tse'e jetse'e je kyuvajk duvivyo'oyda. ⁴⁰ Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—¿Ka mitsape'e mtunvaan jets myakkutókiyupe'e je maja tsaptajk jetse'e toojk xaaj xpaamnuvat? Naajkts'o'okjuts n'it. Pan je Nte'yam je y'Onuk xa mitse'e, naajkvánukjuts jem cruz kajxm.

⁴¹ Nuxiikjuduva tukxiikjuduva tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk jets je fariseotajk maat je israeejlit je myújit jáyuda. Jidu'um tse'e ñavyaajnidi:

⁴² —Yaksook xa ya'a ve'e je viijnk jayu; ka'a tse'e ñay'amaadaagaja jetse'e ñaajkts'o'okjut. Pan je Israeejlit Jayu Yakkutojka xa ya'a ve'e, va'an tse'e dunaajkvánukju jem cruz kajxm, van'it tse'e njaanchja'vimdat. ⁴³ Ve'eme'e vya'añ jets napyaaajmjupe'e jem je Nte'yam kya'm, va'ants n'it je Nte'yam yaktsa'akju pan tyúvame'e jets tsojkupe'e, kux ve'em ya'a ve'e vya'añ jets je Nte'yam je y'Onuk ya'a ve'e.

⁴⁴ Je'e paat tse'e vinkojtspejtjudu je mee'tspada juu' ve'e myaatcruuzpejtta.

Ku je Jesús y'oo'kni

(Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

⁴⁵ Ku ve'e kujk xaaj dupaaty, van'it tse'e nujom je it je naax kyoo'tsi. Toojk yaaxp paat tse'e y'ijt koo'ts. ⁴⁶ Toojk yaaxp jo'n tse'e vye'na jetse'e mákk je Jesús kyajts. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? (Jidu'umts je'e ve'e kyatsapítsum, Ats je nNte'yam, ats je nNte'yam, ¿tyajxts ats mitse'e xmasa'ak?)

⁴⁷ Jem tse'e tyénada juu' ve'e du'amotunajxtu, je'e tse'e vaandu:

—Je Elíastam xa ya'a ve'e yaaxjip.

⁴⁸ Van'it tse'e to'k je jayu ñomkaj jetse'e ojts to'k je tukna'oktaatsun duyakxaa'k maat je tsaaydum pa'ajk na'ook. Van'it tse'e dupuujm jem kapy jajm jetse'e je Jesús dutukvinox'otst. ⁴⁹ Ax jidu'um tse'e je viijnk jayu vyaandi:

—Mas'o'oku, va'an du'ixumda pan miimpe'e je Elias yaktsa'akju.

⁵⁰ Van'it tse'e je Jesús jado'k nax mákk kyojtsnuva jetse'e je jya'vin tyukvaatsji. ⁵¹ Van'itjyam tse'e je atatyok kajojk kyaa'tsva'kxy ayojk ava't juu' ve'e jep maja tsaptujkp tuk'atatyuk je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat. Ojxi tse'e je it, po'ova'kxtu tse'e je mújít tsaaj, ⁵² avaatstva tse'e je oo'kpa jot, jetse'e jyoojntypajktinuva numay je Nte'yam je jyayu juu' ve'e oo'ktu. ⁵³ Pítsumduts je'e ve'e jep jyótu. Távani ve'e je Jesús jyoojntypajknuva vye'na, van'it tse'e tyajkidi jem kunuu'kx jerusaleenit kyajpun kajxm joma ve'e numay je jayu y'ixjidi. ⁵⁴ Ku ve'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk jets pan pan jatye'e du'ix'ijttup je Jesús, je'e tse'e du'ixtu ku ve'e je it y'ojxi jets juu' jatye'e jaa'ktoojnu jaa'kkojtsju, ooy tse'e tyuntsa'kidi jetse'e ñavyaajnidi:

—Tyúvamdám xa ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk ya'a ve'e tuy'it.

⁵⁵ Numay tse'e jem je ta'axtajk vye'nada juu' ve'e dupanajkxtu je Jesús ku ve'e jem galiléait y'it jootm chaa'n jetse'e je putajkin dumooydi, jékum jaty tse'e tyaandi jetse'e

du'ixti juu' jatye'e toojnju kojtsju. ⁵⁶ Ax nutoojk tse'e je ta'axtajk: to'k tse'e je María Magdalena, jado'k tse'e je María juu' ve'e je Santiago jets je José je tyaak, jado'k tse'e je Zebedeo je ñuda'ax, je Santiago jets je Juan je tyaakta.

Ku je Jesús ñaxtajki

(Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁵⁷ Ku ve'e je it týanayini, van'it tse'e to'k je kumeen jayu jye'y, José je'e ve'e xyaaj, arimatéait jayu je'e ve'e, pyanajkxpapts je'e ve'e je Jesús. ⁵⁸ Van'it tse'e ojts je Pilato du'ix jetse'e du'amotu je Jesús je ñi'kx je kyopk. Ax pyavaan tse'e je Pilato jetse'e yakmo'ot. ⁵⁹ Van'it tse'e je José je ni'kx je kopk duyakovajntyk jem cruz kajxm jetse'e to'k je va'ajts vit dutukvimpitt, ⁶⁰ jetse'e duyakovajntyk jep jótup juu' ve'e je José jye'e, juu' ve'e yakjapyaajmju jep tsajaatp. Ku ve'e je jot aak dutuk'akaayni to'k je tsaaj juu' ve'e va'ajts maj, van'it tse'e ñajkxni. ⁶¹ Jem tse'e duvintsaañada vye'na je jot je María Magdalena jets je jado'k María.

Ku yak'ix'ijt joma ve'e je Jesús ñaxtajki

⁶² Ku ve'e je xaaj tyajkini, távani ve'e yak'apaamduka vye'na je poo'kxtkun xaaj, van'it tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je fariseotajk ojts du'ixta je Pilato ⁶³ jetse'e dunuujmidi: —Njaa'myejtsp xa aatse'e ku ve'e joojntykkipna vye'na je vin'aa'mpa, jets ve'eme'e vyaajñ jets kutoojk xaaj ve'e joojntypajknuvat. ⁶⁴ Je'e kajx tse'e pava'anu jetse'e je jot oy yak'ix'ítut ku ve'e to'mayji je y'ixpajkpatajk koo'ts najkx je ni'kx je kopk dumee'tsta jetse'e ux'ook je jayu dunuujmidi: “Ta xa je'e ve'e joojntypajknuva.” Pan ve'em xa ve'e kujyaty, nuyojk tse'e je jayu dvin'aa'ndat jets ni ka'a ve'e ku ve'e joojntykkipna vye'na.

⁶⁵ Van'it tse'e je Pilato ña'muxjidi:

—Uxeja xa ve'e je tojpada jetse'e du'ix'ittat; najkxtats miits jep x'ixta jetse'e oy xyaktándat.

⁶⁶ Van'it tse'e ñajkxti jetse'e je jot oy duyaktaandi je ixta'nun maat, ve'em tse'e nujava týanút pan yak'avaatstupe'e uk pan ka'a. Van'it tse'e jep dumasookti je tojpada.

28

Ku je Jesús joojntypajknuva

(Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Távani tse'e je poo'kxtkun xaaj ñaxy vye'na, kujajnupe'e domingo, muto'k xaaj je semana, van'it tse'e je María Magdalena jets je jado'k María ojts du'ixta je jot joma ve'e ñaxtajki je Jesús. ² Tun to'mayji tse'e je it makk tyun'ojxi jetse'e to'k je Maja Vintsán je y'aangeles jem tsapjootm chaaj'n jetse'e kyadaaky joma ve'e je jot, van'it tse'e je tsaaj duyakkeek juu' ve'e y'akaajjyup, jetse'e dutuk'ajxtk. ³ Ooye je tyun'ajaj tyun'atu'kx je ángeles, ve'em ax jo'n je vítsuk; jets je vyit, va'ajts poo'pts je'e ve'e, ve'em ax jo'n je tsap'aa'pk. ⁴ Ku ve'e je tojpa du'ixti, ooy tse'e tyuntsa'kidi jetse'e tyunmíptini, mukaxux tse'e tyaandi, ve'em ax jo'n aa'kani kuy'ijiti. ⁵ Van'it tse'e je ángeles dunuuji je ta'axtajka:

—Kadi mtsa'agada, nnuja'vip xa atse'e jets je Jesuuse'e m'ixtidup, je'e juu' ve'e cruuzpejt.

⁶ Ka'a xa je'e ve'e yaja pan, ta je'e ve'e joojntypajknuva ax jo'n vyaajñ jo'n. Minu x'ixta je it joma ve'e yakpuujm. ⁷ Jatyi tse'e mnajkxtat jetse'e je y'ixpajkpatajk xnaajmadat: “Ta xa ve'e joojntypajknuva je'e juu' ve'e aa'kani tuy'uk'it; najkxuups je'e ve'e jem Galilea, ux'ookts miitse'e jem mje'yadat, jem tse'e x'ixtat.” Ta tse'e nvaajnada —jidu'um tse'e je ta'axtajk yaknuujmidi.

⁸ Van'it tse'e je ta'axtajk tun jatyi choo'ndi joma ve'e je jot, tsa'kidupe'e jetse'e nay ve'empa ooy tyunxoojntktuva. Je'e tse'e noomp najkxtu jetse'e je ixpajkpatajk duvaajnadat. ⁹ Jem tse'e ñajkxta vye'na ku ve'e je Jesús dumaatnavyaatjidi jetse'e kyojtspoo'kxjidi. Van'it tse'e je Jesús dvin'kutámidi jetse'e dvin'ja'vidi dvin'tsa'kidi, jetse'e jem tyékum dutsee'ndi. ¹⁰ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Kadi mtsa'agada, najkxu xvaajnada ats je n'utsatajk jets jeme'e Galilea ñajkxtat, jemts atse'e x'ixtat.

Ku je tee'tajk je meen dumooydi je tojpada jetse'e tyaayadat

¹¹ Namvaate'e je ta'axtajk ñajkxti, van'it tse'e jem kajpun jootm ñajkxti aje'ejyi je tojpada juu' ve'e je jot du'ix'ijttup jetse'e ojts duvaajnijkáxta je tee'tajk je vyintsanda ti jatye'e tutyunju tukyatsju. ¹² Van'it tse'e je tee'tajk je vyintsanda ojts dukojtsmókta maat je israeejlit je myújit jáyuda pan ti ve'e tyóndap. Van'it tse'e may je meen dumooydi je tojpada ¹³ jetse'e jidu'um dunuujmidi:

—Ve'em miitse'e mva'andat jets maadupe'e tumve'nada, van'it tse'e ojts je Jesús je y'ixpajkpatajk tudumee'tsta je ñi'kx je kyopk. ¹⁴ Pan myótup tse'e je kats je yakkutojkpa jets maadupe'e tumve'nada, kádits xtivinmayda, aatsts miitse'e nkukótstap jetse'e mkayakv-intsotóndat.

¹⁵ Van'it tse'e je tojpada je meen dukuvajkti jetse'e ve'em ojs dutonda ax jo'n yaknuujmidi. Uxyam paatna tse'e numay je israeejlit jayu vya'anda jets ve'emame'e jyajty.

*Je pava'nun juu' ve'e je Jesús yaktaajnjidu je y'ixpajkpatajk
(Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)*

¹⁶ Najkxtu tse'e jem Galilea je Jesús je ñumakto'k ixpajkpatajk, jeme'e ñajkxti joma ve'e je kopk juu' ve'e je Jesús tukna'muxjüdu. ¹⁷ Ku ve'e je Jesús du'ixti, vyinja'vidu vyints'a'kidu tse'e, oyame'e jem juu' ve'e mejtsvinmaaydup pan tyúvam je'e ve'e je Jesús. ¹⁸ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk ðvinkutami jetse'e ðunuujmi:

—Yakmooynu xa atse'e nujom je kutojkun juu' ve'e jem tsapjootm jets yaja naxviijn. ¹⁹ Je'e kajx tse'e, najkxta miits to'k it to'k naxviijn jetse'e je jayu xyakvimpjittinit ats je n'ixpajkpatajkta, jetse'e xyaknapéttat je Dios Tee' kajx, ats, je'e je y'Onuk kajx, jets je Espiritu Santo kajx, ²⁰ jetse'e xtuk'ixtat jetse'e dukutyoondinit nujom juu' ats miitse'e tuntukpava'anda. Nujá vadats jets xa'ma kajx atse'e n'ijtnit miits maatta je itakax paat.

Ya'a tse'e je Oy Kats je Oy Ayook juu' ve'e je Marcos Jyaay

*Ku je Yaknapejtpa Juan kya'amaajy joma ve'e kyapantsuuna
(Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28)*

¹ Je Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'ets je'e ve'e jye'e juu' ve'e ya nak ñukajtsp, je oy kats je oy ayookts ya'a ve'e. Jidu'um tse'e choo'nduk. ² Ve'emts je'e ve'e ax jo'n dujatyaañ to'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Jidu'um tse'e dujaajy:

Nkejxp xa atse'e je nyakkatsuyoyva juu' mitse'e mvintoo'vákajap, je'e tse'e myak'o'yixjup je too' joma ve'e mnáxut.

³ Yakmótup xa ve'e ku ve'e to'k je jayu jidu'um makx kyats joma ve'e kyapantsuuna: "Yak'o'yijada, yaktaajvada je too' joma ve'e je Maja Vintsán ñáxut."

⁴ Ax ve'em tse'e tyoojnji kyojtsji ax jo'n je Isaias dujatyaañ. To'k je jayu juu' ve'e Juan duxaaji, je'e tse'e je jayu duyaknapejt joma ve'e kyapantsuuna, jetse'e dunuujmidi jetse'e vynmayumpijittini, jetse'e dumasooqtini je kyo'oy joojntykinda, jetse'e ñapétat, ve'em tse'e yaktokinme'e'kxtat. ⁵ Nunajkxjudu tse'e amotunajxpa nujom juu' ve'e tsuunidup jem jersaleenit kyajpun kajxm jets viijnk tsov juu' ve'e jem judéait y'it jootm. Vintsots je'e ve'e je tyokin dumavyatsta, ve'em tse'e je Juan yaknapétjada jem Jordán maja najootm. ⁶ Juu' tse'e je Juan vyítip, je camello pajk pumts je'e ve'e; je ax tse'e tyiintsoojmjup. Je paach tse'e jyu'kxp jets je maja pa'ajk. ⁷ Tyukka'amaay tse'e jidu'um:

— Xpa'ux'ookip xa atse'e to'k pane'e nujoyk dunumájjip jets ka'a ve'e ats, ni ka'ats atse'e nvinmachju jets atse'e nnay'uxnoo'mjut jets atse'e je kya'ajk jaa'p nmukéjjijat. ⁸ Je tsoxk naaj ats miitse'e ntukyaknapéjtup; ax je'e pan atse'e xpa'ux'ookip, je'e tse'e jem mja'vin kajxmnda mtukyaknapéjtjadap je Espiritu Santo.

*Ku je Jesús ñapejt
(Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22)*

⁹ Ku ve'e je Juan je jayu duyaknapejt, van'it tse'e je Jesús chaan jem Nazaret, to'k je kajpun juu' ve'e jem galiléait y'it jootm. Ku ve'e jye'y, van'it tse'e je Juan yaknapejtji jem Jordán maja najootm. ¹⁰ Pitsumnup tse'e vye'na je Jesús, van'it tse'e du'ix je tsapjootmit it y'ava'ach jetse'e je Espiritu Santo ñukada'akyju je pak jo'n. ¹¹ Van'it tse'e yakmótup to'k je ayook juu' ve'e jem tsapjootm kadaak. Jidu'um tse'e vyaajñ:

— Mits xa ve'e ats je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp. Ooyts ats mitse'e ntuntukoo'nduk.

*Ku je Jesús je Satanás y'ukyaktokimpakuvaajnji
(Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13)*

¹² Van'it tse'e je Espiritu Santo duyaknujxk je Jesús jem vinva'ajts it kajxm. ¹³ Jem tse'e y'ijt vujxtkup xaaj; je Satanás tse'e ukyaktokimpakuvaajnju. Ijtpa tse'e je Jesús je mu'uk tánuk maat. Van'it tse'e je aangelestajk je Jesús dununajkxti jetse'e ojts dupattónada.

*Ku je Jesús kya'amay'ukvaajñ jep Galilea
(Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15)*

¹⁴ Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je Yaknapejtpa Juan yakpoxuntakpuujm. Van'it tse'e je Jesús ñujxk jem galiléait y'it jootm jetse'e dutukka'amaajy je oy kats je oy ayook. ¹⁵ Jidu'um tse'e vyaajñ:

— Ta xa ve'e je xaaj dupaatni. Myaaxuxjudupts miits je'e ve'e je Nte'yam jetse'e m'ijttini jem y'am kya'm. Vinmayumpijittini, masooqtini je mko'oy joojntykinda, jets jaanchjávada ya oy kats ya oy ayook.

*Ku je Jesús duvaajv numaktaaxk je ajkx maakpada
(Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11)*

¹⁶ Najxp tse'e je Jesús vye'na je galiléait myaja na'akaya pa'ayi, van'it tse'e du'ix numejtsk je ajkx maakpada, je Simón Pedro maat je y'uts Andrés, je'e tse'e je tyuk'ajxk'amaakin xuum dunavájdup vye'na jem maja na'akaya jootm. ¹⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

— Pamiindini ats. Ajkx maakk xa ve'e mtoondup; ax ux'yamts ats miitse'e je toonk nmo'odat jets atse'e je jayu xtuknumíndat.

¹⁸ Van'it tse'e dumasooqtini je tyuk'ajxk'amaakin xuumda jetse'e dupanajkxtini.

¹⁹ Javee'n tse'e je Jesús jyaa'kyo'y, jetse'e du'ix je Santiago maat je y'uts Juan, je Zebedeo je myajntkajk je'e ve'eda, jem tse'e barco jootm je tyuk'ajxk'amaakin xuum du'ataagada

vye'na. ²⁰ Van'it tse'e je Jesús vyoojvjidi. Van'it tse'e dumasooqktini je tyee' Zebedeo jem barco jootm maat je tyoompatajk, jetse'e je Jesús dupanajkxtini.

*To'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap
(Lc. 4.31-37)*

²¹ Van'it tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpatajk jye'ydi jem capernaamit kyajpun kajxm. Ku ve'e je poo'kxtkun xaaj dupaaty, van'it tse'e je Jesús tyajki jep tsaptujkp jetse'e je jayu duyak'ixpajk'ukvaajñ. ²² Atuva atoki tse'e je jayu dutuktaandi je y'ixpajkun kux je kutojkn maat'e kyats, ka ve'emap ax jo'n je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk. ²³ Jep tse'e tsaptujkp vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Jidu'um tse'e makk vyaajñ:

²⁴ —¿Ti katsts mitse'e mjajejpp aats maat?, nazaréit Jesús. ¿Je'e ve'e mnumejtsp jets aatse'e xyakkutókiyut? N'ixa xa ats mitse'e, je Nte'yam je Vya'ajts Jáyuts mitse'e.

²⁵ Van'it tse'e je Jesús dutuknuujmi je ko'oyjáyuvap, jetse'e vyaajñ:

—Amo'otu jets tukvaatsni ya yaa'tyajk.

²⁶ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap je yaa'tyajk duxituyoy' jetse'e pyítsumni, jetse'e makk tyun'akaa'stk. ²⁷ Ax nujom tse'e tyaandi atuva atoki jetse'e ñavyaajinjidi:

—¿Tis ya'a ve'e? ¿Nam ixpajkun ya'a ve'e? Jyajejptam xa ya'a ve'e ya jayu je kutojkn jetse'e je ko'oyjáyuvap paat kyatsapukju.

²⁸ Jatyji tse'e je jayu du'akojsva'kxy jetse'e je Jesús yaknuja'vi jem nujom galiléait y'it jootm.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky je Simón Pedro je mya'vut taak
(Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39)*

²⁹ Van'it tse'e je Jesús pyítsum jep tsaptujkp jetse'e tyajki jep je Simón Pedro maat je Andrés tyujkp, myaadiduva tse'e je Santiago jets je Juan. ³⁰ Jep tse'e je Simón Pedro je mya'vut taak pya'amma'aj, jampajkju. Ax jatyji tse'e je Jesús yakvaajnji jets pajkjupe'e. ³¹ Van'it tse'e je Jesús dūvinkutami je pa'am jayu, jetse'e jem kya'm dumajch, jetse'e duyakpojtk. Tun jatyji tse'e je jaajn ñuvaatsjini. Van'it tse'e je ta'axtajk pyatto'nijidi.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky numay je pa'am jayu
(Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41)*

³² Ku ve'e je xaaj tyajkini, van'it tse'e je Jesús dutuknunajkxti pan pan jatye'e pajkjudup jets pan pan jatye'e jem jya'vin kajxm da je ko'oyjáyuvap. ³³ Jep tse'e tak'aagup nujom je jayu ñay'amojkijidi. ³⁴ Yakjotkadaaknu tse'e je Jesús numay je jayu, may viijn tse'e je pa'am dūjayepta jetse'e numay je ko'oyjáyuvap duyakpítsumni jem je jayu jya'vin kajxm da. Ka'a tse'e je Jesús duyakjajti je ko'oyjáyuvap jetse'e du'avánadat jets je Jesús, je'e je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkooñ jetse'e yakkutojknit.

*Ku je Jesús kya'amaajy jep Galilea
(Lc. 4.42-44)*

³⁵ Koo'ts jatyna tse'e vye'na, ka'anume'e jyajvív, van'it tse'e je Jesús pyojtuk jetse'e je kajpun dutukvaach, jetse'e ñujkx joma ve'e kyapantsuuna. Jem tse'e chapkajts. ³⁶ Van'it tse'e je Simón Pedro jets pan pan jatye'e myaatve'nidu, je'e tse'e najkxtu jetse'e je Jesús du'ixtidi. ³⁷ Ku ve'e dupaatti, van'it tse'e dūnuujmidi:

—Anañujoma xa ve'e m'ixtajada.

³⁸ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ja'mda jem viijnk kajpun kajxmpa juu' ve'e tamanaat jets atse'e jem ntukka'amaayvat je oy kats je oy ayook, je'e kajts atse'e nmin.

³⁹ Van'it tse'e je Jesús dutuknajxy dutuktajki jem nujom galiléait y'it jootm, jetse'e kajpun kajpun kya'amaajy jep chaptujkpta jetse'e duyakpítsumni je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxm da.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e leprapajkju
(Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16)*

⁴⁰ Van'it tse'e to'k je jayu juu' ve'e leprapajkju, je'e tse'e je Jesús dūvinkutami jetse'e dūvinkoxkteni. Jidu'um tse'e dūmunoo'kxtk:

—Pan mtsajkp xa mitse'e, m'o'yixjup tse'e jets atse'e xtuknuva'atsut ya lepra pa'am.

⁴¹ Tukmo'tju tse'e je Jesús. Van'it tse'e je Jesús je kya'aj tyuknukoojnji jetse'e vyaajñ:

—Ntsajkp xa atse'e; va'ajts tse'e mtaanni.

⁴² Ku xa ve'e ve'em vyaajñ, tun jatyji tse'e je lepra pa'am ñuvaatsjini je jayu jetse'e jyotkadaakni. ⁴³ Van'it tse'e je Jesús makk pyavaajnji, ka'anume'e dupakejxni vye'na:

⁴⁴ —Amotunaxu, ka'ats mitse'e pan xvaajnat pan pane'e tumyakjotkada'akyju. Najkxu joma ve'e je tee' jetse'e du'ixut jets jotkada'akyani mitse'e, van'it tse'e xyóxut juu' ve'e

je Moisés pyavaan ku ve'e je jayu dukoo'kjayejptini je lepra pa'am, ve'em tse'e nujom dunujá vadat jets távani ve'e je pa'am mnuvaatsjini.

⁴⁵ Ax najkx tse'e je jayu jetse'e du'avanva'kxy nujom juu' ve'e tutyunju tukyatsju. Ku ve'e je jayu du'amotunajxti, van'it tse'e ooy dutuntsojkti jetse'e y'ittat je Jesús maat, je'e kajx tse'e kyoo'k'o'yixjini je Jesús jetse'e ixna ke'xna tyákat jyajuu'kajpunkujxa, myujékumip tse'e je kajpunda jetse'e y'ijit joma ve'e kyapantsuuna, jem tse'e je jayu ñuje'yajada pan vinxup je kajpun juu' ve'e támanaat.

2

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je mojkpa jayu
(Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26)

¹ Ku ve'e vee'n je it ñajxy, van'it tse'e je Jesús tyajkinuva jem capernaamit kyajpun jootm. Yakmotu tse'e je kats jets jepe'e tujkp vye'na. ² Jatyji tse'e numay je jayu ñay'amojkijidi; ni jeja tak'aaka tse'e kyoo'knupaadini. Tyukka'amaayp tse'e vye'na je Jesús je Nte'yam je kyats je y'ayook, ³ van'it tse'e dutuknuje'ydi to'k je mojkpa jayu, numaktaaxke'e je jayu pyavitsjada. ⁴ Ax ka'a tse'e y'o'yixjada jetse'e jye'yadat jeja je Jesús vyinkujj je numay jayu kajx, je'e kajx tse'e pyejtti jem takni'kxm, jetse'e duyakkeekti vee'n je taknupam je Jesús myutuv, jetse'e dukustaaydi je mojkpa jayu maat je myaaajntkun. ⁵ Ku tse'e je Jesús du'ix jets jaanchja'vijidupe'e, van'it tse'e je mojkpa jayu dunujjmi:

—Mee'kx tse'e je mtokin tyañ.

⁶ Van'it tse'e vyinmaaydi je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk juu' ve'e jep tsuunidup vye'na: ⁷ ¿Tyajxts ya'a ve'e ve'em vya'añ? Je Nte'yam xa ya'a ve'e vyinkojspejtp ku ya'a ve'e ve'em vya'añ. Ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e tyokinmee'kxut, je Nte'yamji ve'e to'k.

⁸ Ax ñuja'vipts je'e ve'e je Jesús vintso je'e ve'e vyinmayda, je'e kajx tse'e du'amotutúvidi: —¿Tyajxts mütse'e ve'em mvinnmayda? ⁹ ¿Tise'e ka tso'oxap, ku atse'e je mojkpa jayu nnuujma: “Mee'kx tse'e je mtokin tyañ”, ukpu ku atse'e nnaajmat: “Pojtukni, pakmojkni xi mmaaajntkun jets jaamni?” ¹⁰ Jetse'e xnujávadat jets nrajejpp atse'e je kutojkn yaja naxviijn jets atse'e je jayu ntokinmee'kxut, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

Van'it tse'e je mojkpa jayu dunujjmi:

¹¹ —Mits atse'e nnuujmip, pojtukni, pakmojkni xi mmaaajntkun, jets najkxni jem mtak'am.

¹² Van'it tse'e je jayu pyojtukni, jetse'e je myaaajntkun dupakmojkni, jetse'e duvinva'kvaatsni je numay jayu. Atuva atoki tse'e nujom je jayu tyankajxti, jetse'e je Nte'yam duyakmáji di duyakjaanchidi, jetse'e vyaandi:

—Ni vin'itna xa ya'a ve'e jidu'um nka'ixumda.

Ku je Jesús duvaajv je Levi juu' ve'e duxaaqiva Mateo
(Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32)

¹³ Van'it tse'e je Jesús ñajkxnuva jeja maja na'akaya pa'ayi. Ku ve'e nujom je numay jayu vyinkutámijidi, van'it tse'e duyak'ixpajk. ¹⁴ Távanits ya'a ve'e ñaxy vye'na, van'it tse'e je Jesús choo'nni. Najxp tse'e vye'na jeja too' aajy, van'it tse'e je Levi du'ix, je Alfeo je myajntk, jeja tse'e chuuna vye'na joma ve'e je kupa'mun dupakmuk. Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Pamiinni ats.

Van'it tse'e je Leví tyeni jetse'e dupanajkxni.

¹⁵ Jem tse'e je Leví tyak'am je Jesús jets je y'ixpajkpatajk dumaatkáy dumaat'uu'k numay je kupa'mun pakmojkpada jets je viijnk jáyuda juu' ve'e je jayu tyijp tókinax jáyuda, kux numayda ve'e juu' ve'e je Jesús dupanajkxtup. ¹⁶ Ax ku tse'e du'ixti je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk maat je fariseotajk jets je'e ve'e myaatkaaydup myaat'ooktup je Jesús, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk yak'amotutúvidi:

—¿Myaatkaayp myaat'uukp ya'a ve'e je kupa'mun pakmojkpa jets je viijnk tókinax jayu?

¹⁷ Y'amotunajx tse'e je Jesús, van'it tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa je'e ve'e dutsokta je tso'yiva pan pan jatye'e makatsots; je'eda ve'e pan pan jatye'e pajkjúdup. Ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e nyaaxjat je jayu juu' ve'e tuv jáyuidup joojntykidup, je'e atse'e nnumiimp juu' ve'e tókinax jayu, ve'em tse'e vyinmayumpijttinit jetse'e dumasoojttinit je kyoo'y joojntykinda.

Ku je Jesús du'ava'ni pan tyajx kajxe'e je y'ixpajkpatajk kyah'ayoojidi
(Mt. 9.14-15; Lc. 5.33-35)

¹⁸ To'k nax tse'e ku ve'e je Yalnapejtpa Juan je y'ixpajkpatajk jets je fariseo je y'ixpajkpatajk y'ayoojada vye'na, van'it tse'e je jayu je Jesús duvinkutámidi jetse'e du'amotutúvidi:

—¿Tyajx tse'e y'ayoojada je Juan je y'ixpajkpatajk jets je fariseo je y'ixpajkpatajk; ax ka'a tse'e mits ya m'ixpajkpatajk y'ayoojada?

¹⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ka'a xa ve'e chaachvinmáyda pan pan jatye'e miindup joma ve'e je jayu ñavyukju namvaate'e je ta'axpajkpa dumaadada, je'e kajx tse'e kyah'ayoojada. Nay ka'a tse'e chaachvinmaayduva ats ya n'ixpajkpatajk namvaat atse'e n'it ya'a maatta. ²⁰ Ax pyaa'tup tse'e je xaaj ku atse'e nkoo'k'ijtnit ya'a maatta, van'it tse'e tuuv y'ayoojadat.

Je nam ixpajkun juu' ve'e je Jesús je jayu tyuk'ix
(Mt. 9.16-17; Lc. 5.36-39)

²¹ Ni pana xa ve'e je nam vit dukatuk'akaya je pak vit. Pan ve'em xa ve'e kudutún, van'it tse'e je nam aka'yun duvaa'nmókut je pak vit jetse'e dutunjaa'kkaa'tsnit. ²² Ni pana ve'e dukah'ate'miva je nam tsaaydum pa'ajk naaj jem pak ak apajkin jootm. Pan ve'em xa ve'e kudutún, mupájinuups je'e ve'e je ak, ax koojyji tse'e vyintókiyut je tsaaydum pa'ajk naaj jets je ak apajkin. Juu' tse'e je nam tsaaydum pa'ajk naaj, jem tse'e nam ak apajkin jootm yakpum.

Ku je ixpajkpatajk duyuktajti je trigo
(Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5)

²³ To'k tse'e je poo'kxtkun xaaj vye'na jetse'e je Jesús dutuknaxy je trigo kam maat je y'ixpajkpatajk, jetse'e je y'ixpajkpatajk duyuktajti je trigo. ²⁴ Van'it tse'e je fariseotajk je Jesús dunuujmidi:

—¿Tyajx tse'e poo'kxtkun xaaj ya m'ixpajkpatajk dutonda juu' ve'e je pava'nun kyayak-jajtyp?

²⁵ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—¿Tis, ka'anum miitse'e xkotsta jep Kunuu'kx Jatyán kujxp juu' ve'e to'k nax tyooundu je David maat je myujatyoo'tajk ku ve'e kya'ijtxjidi ti ve'e kyáydap jya'kxtap jets ku ve'e yu'oo'kjup vye'nada? ²⁶ Tajki xa ve'e je David jep je Nte'yam chaptujk ku ve'e je Abiatar y'ijit tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, jetse'e dukaa'je je kunuu'kx tsapkaaky, jetse'e dumoo'yduva je myujatyoo'da. Ax ka'a tse'e je pava'nun duyakjaty jetse'e opyana dukáyut, je tee'tajkji ve'e tuknuvánada. Ta miits ya'a ve'e xkotsta, ¿ve'em xaja?

²⁷ Vaampa tse'e je Jesús:

—Je jayu je y'o'yin kajx xa ve'e je Nte'yam dupuujm je poo'kxtkun xaaj; ka je poo'kxtkun xaaj kajxap tse'e dupuujm je jayu. ²⁸ Je'e kajxts atse'e je kutojkun njayep pan ti ve'e poo'kxtkun xaaj yaktónup ukpu kayaktónup, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka ljtp.

3

Je yaa'tyajk juu' ve'e xux je kya'aj to'k ado'om
(Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11)

¹ Jetse'e je Jesús tyajkinuva jep tsaptujk. Jep tse'e vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e xux je kya'aj to'k ado'om. ² Je numay jayu tse'e du'ixtu oy pan yakjotkada'akupe'e je Jesús je pa'am jayu ku ve'e poo'kxtkun xaaj vye'na, je'e ve'e jya'ixtidup pan ti ve'e kudutukpakta jetse'e dunu'aa'nadat kuxe'e dukaxetún je'e je pyava'nunda. ³ Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je yaa'tyajk juu' ve'e xux je kya'aj to'k ado'om:

—Tena yaja ya jayu vyinkujkta.

⁴ Van'it tse'e du'amotutuvi je jáyuda:

—¿Juu' tse'e je pava'nun yakjajtyp jetse'e poo'kxtkun xaaj je jayu dutónut: je'e juu' ve'e oy, ukpu je'e juu' ve'e ka óyap; ku ve'e je jayu duyakjoojntykat, ukpu ku ve'e je jayu duyak'oo'kut?

Ax ama'at tse'e tyaandi. ⁵ Van'it tse'e je Jesús vyin'ix'apitsumkajxjidi, jot'aajnup jets tsaachvinmaayp kux ka'a ve'e je jayu dukuvakta juu' ve'e je Nte'yam chajkp, makke'e je kyo'oy vinma'yun dupaamdi. Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je pa'am jayu:

—Yakyajkxu je mka'aj.

Van'it tse'e je pa'am jayu je kya'aj duyakyajkxy, jetse'e jyotkadaakni. ⁶ Van'it tse'e pyítsumdi je fariseotajk jetse'e du'ukkojtsmojkti maat je Herodes je jyáyuda pan vintso ve'e je Jesús kuduyakjaj'oo'kjidi.

Ku numay je jayu y'ijit jeja maja na'akaya pa'ayi

⁷ Myaatnajkxts je'e ve'e je Jesús je y'ixpajkpatajk jeja maja na'akaya pa'ayi; numay tse'e je galiléait jayu pyanajkxjidi. ⁸ Jempa tse'e juu' ve'e tsoo'ndu jem jerusaleenit kyajpun kajxm jets juu' ve'e tsoo'ndu jem iduméait y'it jootm. Jempa tse'e juu' ve'e tsoo'nduva jem jado'k ado'om Jordán maja napa'am jets juu' ve'e tsoo'ndu jem tiirovit jets sidoonit y'it jootmda; numay tse'e ojts je Jesús du'ixta ku ve'e je kats dumótudi jets ti ve'e je Jesús tyuump. ⁹ Je'e kajx tse'e je Jesús dupavaajñ je y'ixpajkpatajk jetse'e apaamduka duyak'ittat to'k je barco joma ve'e tyákat, ve'em tse'e je numay jayu kyah'atijmókjadat. ¹⁰ Numáyani ve'e ooy je

pa'am jayu duyajakotkadaakni vye'na. Je'e kajx tse'e pan pan jatye'e pajkjjudup, je'e tse'e du'atijmojkup je Jesús kux tyonuvaandupe'e. ¹¹ Ax je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxmda je ko'oyjáyuvap, ku tse'e du'ixti je Jesús, van'it tse'e divinkoxkténidi jetse'e mákk dumukojtsti. Jidu'um tse'e vyaandi:

—ⁱMitse'e je Nte'yam je y'Onúk!

¹² Van'it tse'e je Jesús mákk pyavaajnjidi jetse'e dukah'avánadat jets pan je'e ve'e.

Ku je Jesús divinkaajin je numakmejtsk kukátsivada

(Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16)

¹³ Van'it tse'e je Jesús pyejt jem tonun viinm jetse'e duvaajv pan pan jatye'e je'e ve'e vyinkonuvaampy. Nunajkjuduts je'e ve'e. ¹⁴ Numakmejtsk tse'e divinkaajin juu' ve'e ittap je'e maat, jetse'e dukéxtat ka'amaayva, ¹⁵ jetse'e je kutojkon dumoooydi jetse'e je pa'am jayu duyajakotkadaakat jetse'e duyakpítsumduvat je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda. ¹⁶ Ya'ats je'e ve'e je numakmejtskta: je Simón juu' ve'e tyukmumejtsxaaji Pedro, ¹⁷ je Santiago jets je y'uts Juan, je Zebedeo je'e ve'e je myajntktajk, je'eda tse'e tyukmumejtsxaaji Boanerges. (Jidu'ums je'e ve'e kyatsapítsum je Boanerges, jáyuda juu' ve'e ve'em ax jo'n je aña pyuj.) ¹⁸ Jempa tse'e je Andrés jets je Felipe, je Bartolomé jets je Mateo, je Tomás jets je Tadeo, je Santiago juu' ve'e je Alfeo je myajntk, je Simón juu' ve'e je cananista partido dumaat y'ijit, ¹⁹ jets je Judas Iscariote, juu' ve'e je Jesús dupaamnup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjjudup.

Ku je Jesús yaktij jets je ko'oyjáyuvape'e je kutojkon moojyju

(Mt. 12.22-28; Lc. 11.14-20)

To'k nax tse'e je Jesús jets je y'ixpajkpatajk jep tujkp vye'nada, ²⁰ van'it tse'e numay je jayu ñay'amojkijidinuva; ni je'e tse'e je Jesús kyoo'k'o'yixjini jetse'e kyáyut maat je y'ixpajkpatajk. ²¹ Ku tse'e je Jesús je y'utsatajk dumótudi juu' ve'e toojnju kojtsju, van'it tse'e du'uknúnajkxti jetse'e kuduvooovdi, kux ve'eme'e je jayu vya'anda jets ta ve'e vyinma'yuntókini.

²² Ax je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk juu' ve'e jem Jerusalén tsoo'ndu, je'e tse'e vaandu:

—Jem xa ya'a ve'e jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta. Je Beelzebú ya'a ve'e moojyju je kutojkon jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumut jem je jayu jya'vin kajxmda.

²³ Van'it tse'e je Jesús duyaaxji je numay jayu jetse'e ya tukmu'a'ixmojkin duvaajnjidi:

—ⁱVintsose'e y'o'yixjut jetse'e je Satanás viinm ñaajkpítsumjut jem je jayu jya'vin kajxm?

²⁴ Pan nacho'oxpajkjjudup xa ve'e je jayu juu' ve'e to'kji je kyutojkunda, ka'a tse'e y'o'yixju jetse'e je kyutojkon jyékut. ²⁵ Jets pan nacho'oxpajkjjudup tse'e je jayu juu' ve'e tsuunip to'k jaajn to'k tajk, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jetse'e jyejkat. ²⁶ Jets pan nacho'oxpajkjjudupvaps je'e ve'eda pan pan jatye'e ijttup jem je Satanás y'am kya'm, ka'a tse'e y'o'yixjuva jetse'e jyékut je kyutojkon, kutókiyupts je'e ve'e.

Yakvinkadaak yaknaxkadaak tse'e je Jesús je Satanás

(Mt. 12.29-32; Lc. 11.21-23; 12.10)

²⁷ Ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e tyákat jep je tsots yaa'tyajk tyujkp jetse'e je pyaamduk dupajkpat pan ka'a ve'e too'vajkp dutsum. Ku ve'e tsúmani vye'nat, van'itnum tse'e y'o'yixjut jetse'e je pyaamduk dupajkpat.

²⁸ Tyúvam xa atse'e nva'añ: Pan pan xa ve'e je Nte'yam divinkojtspejtup ukpu je viijnk tokin dutún, o'yipts je'e ve'e jetse'e yaktokinmee'kxut. ²⁹ Ax pan pan tse'e je Espiritu Santo divinkojtspejtup, ni je vin'ítats je'e ve'e kyayaktokinmee'kxut, tyókinavam je'e ve'e xa'ma kajx.

³⁰ Ve'em tse'e je Jesús vyaajñ kux je Espiritu Santo ve'e je kutojkon moojyju jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumnit jem je jayu jya'vin kajxmda, ax ve'em tse'e je jayu vyaandi jets je ko'oyjáyuvap je'e ve'e je kutojkon moojyju jetse'e ve'em dutuujn.

Je'e pane'e je Jesús tyaakja'vip

(Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21)

³¹ Van'it tse'e jye'ydi je Jesús je tyaak jets je y'utsatajk, jep tse'e tak'aagup tyaandi. Jep tse'e je Jesús dunukejxidi. ³² Pan pan jatye'e je Jesús dunaa'tsuunivíttup vye'na, je'e tse'e na'muxju:

—Uxep xa ve'e tak'aagup je mtaak jets je m'utsatajk, mitse'e myakkotsuvaajnjjudup.

³³ Ax van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—ⁱPants atse'e ntaakip, jets pants atse'e n'útsidup?

³⁴ Van'it tse'e divin'ix'apaa'vikujx pan pan jatye'e jep naa'tsuunivíttjudup, jetse'e vyaajñ: —Ya'a xa je'e ve'eda juu' atse'e ntaakja'vip jets juu' atse'e nja'vip ax jo'n kuy'ijitti ats je n'uts je n'ajch jets ats je n'uts je ntsa'a. ³⁵ Kux pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e je

Nte'yam chajkp, je'ets atse'e nja'vidup ax jo'n ats je n'uts je n'ajch kuy'ijtti, jets ats je n'uts je ntsa'a, jets ats je ntaak.

4

Je taamt vajpa tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8)

¹ Jado'k nax tse'e je Jesús yak'ixpajknuva jeja maja na'akaya pa'ayi; numay tse'e je jayu ñay'amojkijidinuva joma ve'e je'e. Va'ajts numayda ve'e tyun'ijtti. Jem tse'e vye'na to'k je barco. Van'it tse'e je Jesús tyajki jem barco jootm, jetse'e jem y'ajtk; jeja tse'e maja na'akaya pa'ayi je numay jayu tyaandi. ² Van'it tse'e may viijn duyak'ixpajkti je tukmu'a'ixmojkin maat. Jidu'um tse'e vyaajñ:

³ —Amotunaxta. To'k xa ve'e je jayu taamt vajpa chaa'n. ⁴ Ku ve'e ðuvuj je taamt, jem tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja too' kujk, van'it tse'e jye'ydi je jeyyva tánuk jetse'e dupiivdini. ⁵ Jem tse'e je taamt juu' ve'e naxkadaak jeja tsakujx joma ve'e peji je naax; jatyji tse'e yee'k kux peji ve'e je naax. ⁶ Ax ku tse'e xyanu'aanni, van'it tse'e tyaatsni kuxe'e je y'aa'ts kyakaaktajki. ⁷ Jempa tse'e je taamt juu' ve'e naxkadaak jeja ápit akujk. Van'it tse'e je ápit yee'k jetse'e dukoo'k'itamooyni je oy ojts jetse'e yee'kut, je'e kajx tse'e kyata'mi. ⁸ Nay jempa tse'e je taamt juu' ve'e naxkadaak jeja oy naxkujx, je'e tse'e ta'mi. Jem tse'e je taamt juu' ve'e naajkma'yiju ii'px majk taajm, jempa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju toogupx taajm, nay jempa tse'e juu' ve'e naajkma'yiju mókupx taajm.

⁹ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta.

Je'e pan tyajx kajxe'e je tukmu'a'ixmojkin yakpuujm

(Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10)

¹⁰ Ku ve'e je Jesús naaydum vye'na, van'it tse'e yak'amotutúvi pan vintso ve'e yakkojtsva'ach juu' ve'e tyukmu'a'ixmojki, je'e ve'e du'amotutúvidu juu' ve'e mutámijidup vye'na, nay ve'empa je Jesús je ñumakmejtsk ixpajkpatajk. ¹¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Je Nte'yam tse'e mtuknuja'vijidup vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, ax ka'a tse'e je Nte'yam tyuknujávajada je'eda juu' ve'e uu'm maat ka'ijttup. ¹² Je'e kajxts ats je'e ve'e ntukmukotsta je tukmu'a'ixmojkin maat, kux jya'ixtup xa ve'e juu' atse'e ntuump, ka'a tse'e ðuvinjávada; jyah'amotunajxtup tse'e juu' atse'e nkajtsp, ka'a tse'e ðuvinmótuda. Je'e kajx ku ve'e ve'emda, ka'a tse'e ðumasoo'kta je kyo'oy joojntykinda, je'e kajx tse'e kyayaktokinme'e'kxtat.

Ku je Jesús dukojtsvaach je taamt vajpa tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15)

¹³ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kna'muxjidi:

—¿Ka'a ve'e xvinmótuda ya tukmu'a'ixmojkin juu' atse'e tunkats? Pan ka'a ve'e xvinmótuda, ¿vintso'ts miits je'e ve'e xvinmótudat nujom je tukmu'a'ixmojkin? ¹⁴ Je taamt vajpa, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k juu' ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook du'ava'nip. ¹⁵ Ax jeja tse'e too' kujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e du'amotunajxtup je Nte'yam je kyats je y'ayook. Ax ku tse'e je jayu ðumótuda, jatyji tse'e je Satanás jye'ya jetse'e dupajkjini jem jya'vin kajxmda je kats je ayook juu' ve'e yakvaajnjidu. ¹⁶ Ax jeja tse'e tsakujx joma ve'e je peji naax, joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook du'amotunajxtup jetse'e jatyji dukuvakta je xoojntkun maat, ¹⁷ ve'em tse'e y'itta ax jo'n je naax joma ve'e je taamt vee'nji yee'k kuxe'e je y'aa'ts kyakaaktáka. Ux'ook, ku ve'e chaachpat'ukva'anda ukpu yakjoomtonda yaktitonda je Nte'yam je kyats je y'ayook kajx, ax jatyji tse'e ðumasooktini je kats je ayook. ¹⁸ Ax jeja tse'e ápit akujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook du'amotunajxtup, ¹⁹ je'e tse'e ooy ðutunvinmaaydup je naxviijnit je'e jets vintso ve'e ñaajkkumeenajadat, jetse'e je viijnk kaxin ðujayepta. Je Nte'yam je kyats je y'ayook juu' ve'e y'amotunajxtu, ve'emts je'e ve'e jyaty ax jo'n je taamt juu' ve'e jeja ápit jaat naxkadaak jetse'e kyata'mi. ²⁰ Ax jeja tse'e oy naxkujx joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook du'amotunajxtup jetse'e dukatsapakta, vimpijtnuupts je'e ve'e je jyáyuvinda je joojntykinda ax jo'n je Nte'yam tyukmutsókjada, je'e kajx tse'e y'itta ax jo'n je oy naax joma ve'e je taamt juu' ve'e naajknuma'yiju ii'px majk taajm, jets juu' ve'e naajknuma'yiju toogupx taajm, jets juu' ve'e naajknuma'yiju mókupx taajm.

Je ta'xpa tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 5.14-16; Lc. 8.16-18)

²¹ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ku ve'e je jayu je ta'kxpa duyakmín, ¿yaktuknaxjojpts n'ite'e pan tii, ukpu jepe'e maajntkún pa'tkup duyuu'uts? ¿Ka'a n'ite'e kajxm dupum joma ve'e ty'a'kxva'kxut? ²² Nay ve'empa tse'e, ka'a xa ve'e tii juu' ve'e yu'uts jetse'e ux'ook kyanuke'xnatákat, ka'a tse'e tii juu' ve'e kayaknuja'vip jetse'e ux'ook je jayu dukanujávat. ²³ Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta.

²⁴ Jaa'kvaan tse'e jidu'um:

—Payo'oyda oy juu' ve'e m'amotunajxtup. Ve'em pan vintso ve'e mjáyuvada, nay je mjáyuvín tse'e vimpítap. Pan oy xa ve'e je mjáyuvinda, mjaa'kyakmo'odap tse'e juu' nu'oyok. ²⁵ Pan pan tse'e juu' dumaat, jaa'kyakmo'opts je'e ve'e; jets pan pan tse'e juu' yuu'n ve'e'n dumaat, yakpajkinup tse'e nujom.

Je taamt juu' yee'kp tukmu'a'ixmojkin

²⁶ Vaampa tse'e je Jesús:

—Ve'em xa ve'e je Nte'yam je kyutojkún ax jo'n to'k je jayu je taamt duvuj jeja naxkujx. ²⁷ Ku ve'e ya it ñaxy, ya it kyujaj ya it kyutso'oa, mojkpts je'e ve'e jetse'e y'aa'ch. Ka'ats je'e ve'e je jayu dunujava vintso je'e ve'e myux jets pan vintso ve'e y'aa'ch. ²⁸ Kux viinme'e je naax duyakyee'k, too'vajke'e je y'aa'jy dupum, van'it tse'e je kyojk, jetse'e ux'ook je tyaajm. ²⁹ Ax ku tse'e je tyaajm myaju, van'it tse'e yakpakmojki kux ta ve'e je pakmok aats dupaa'ty.

Je mostaza taamt tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19)

³⁰ Van'it tse'e je Jesús vyaampa:

—¿Vintso jo'nts je'e ve'e je Nte'yam je kyutojkún, ukpu ti jo'n tse'e ntukmu'a'ixmojkimdap? ³¹ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je yaa'tyajk duvuj je mostaza taamt jeja naxkujx. Ku ve'e yakvuj, je'e tse'e je taamt dun'utsaykajxp yaja naxviijn; ³² ax ku tse'e yee'k, ñumajikujxpts je'e ve'e jets ka'a ve'e je viijnk aajy ojts juu' ve'e yakja'kxp, maja vaamp tse'e ooy, o'yixjadap tse'e je jeyyva tánuk jetse'e je pye'en dupámdat jem y'axén akojkm joma ve'e je ep.

Vintso je Jesús duyaktuujn je tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.34-35)

³³ Ax may tse'e je Jesús dutukmu'a'ixmojki je kats je ayook ax jo'n ya'a, ve'em vintso ve'e je jayu y'o'yixjidi jetse'e dvinmótudat. ³⁴ Jets nujom juu' jatye'e tyukmukajtsp, tum tyukmu'a'ixmojkip tse'e. Ku ve'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dumaadi aje'ejyjida, va'ajts tse'e du'ava'nikujx.

Ku je Jesús duyak'atuvi je makk poj

(Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25)

³⁵ Ku ve'e je it tyánayini, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmidi:

—Ja'mda jem jado'k ado'om napa'am.

³⁶ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk yaknajkxjidi jem barco jootm, je barco joma ve'e vye'na, jetse'e je numay jayu dumujékumidi. Jem tse'e vye'nada jamejtsk jatoojk je barco maat je'eda. ³⁷ Van'it tse'e makk pyoj'ukvaajñ jetse'e je naaj ooy tyunkajxmpojtuk jetse'e tyajki jem barco jootm. Van'it tse'e je barco y'o'jts'ukvaani. ³⁸ Jep tse'e barco naadup mya'aj vye'na je Jesús jem kuka'va ni'kxm. Van'it tse'e dyojxti jetse'e dunuujmidi:

—¿Yak'ixpajkpa! ¿Ka'a ve'e xvínmay ku ve'e n'oo'kumdat?

³⁹ Van'it tse'e je Jesús pyojtuk, jetse'e je poj dutuknuujmi. Van'it tse'e je maja na'akaya dumukajts. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Tukviijn'ítu, ka'a ve'e mjotma'aty.

Van'it tse'e je poj y'atuvi jetse'e je naaj tyu'ujkajty.

⁴⁰ Van'it tse'e dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—¿Tyajxse'e mtsa'agada? ¿Ka'anume'e je jaanchja'vin xjayepta?

⁴¹ Qoyts je'e ve'e tyuntsa'kidi jetse'e vimpit atuj ñavyaajnjidi:

—¿Vintso'os ya'a vine'e ya jayu je makkín ooy dutunjayep? ¿Katsupajkpu xa ve'e je poj paat jets je maja na'akaya paat!

5

Ku je Jesús duyakpítsum je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxm

(Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39)

¹ Van'it tse'e jye'ydi jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am joma ve'e je it duxaaja Gadara. ² Ku ve'e je Jesús pyítsum jem barco jootm, van'it tse'e to'k je yaa'tyajk vyinkutámiji juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Jem tse'e chaa'n joma ve'e je oo'kpa ñaxtákada.

³ Ax jep tse'e oo'kpa aajntkup chuuna y'ijit; ni je cadena maata tse'e pan kya'o'yixju jetse'e tsum duyak'itut, ⁴ kux may naxani ve'e jyayakcadenatsum vye'na jem kya'm jets jem tyékum, jetse'e dutukpojtikux je cadena; ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e duyakyójut. ⁵ Ijtp tse'e jóvum xaaj jóvum tsooj y'aya'axy vyidut jem tonun viinm tonun kajxm jets joma ve'e je oo'kpa aajntk, jetse'e je tsaaj natyuknaajkxa'ajkaja. ⁶ Jékum jatyna tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e je yaa'tyajk y'ixji jetse'e noomp je Jesús divinkutami jetse'e divinkoxkteni. ⁷ Van'it tse'e makk dumukajts, jetse'e dunujjmi:

—¿Ti katsts uu'me'e njayeypump?, Jesús, je Kajxmit je y'Onuk, je Nte'yam je Myajntk. Je Nte'yam kajx ats mitse'e nmunoo'kxtuk, kadi ats xtsaachtún.

⁸ Jidu'um tse'e vyaajñ kux ñujjminupe'e je Jesús je ko'oyjáyuvap jidu'um:

—¡Ko'oyjáyuvap, pítsumdini jem ya jayu jya'vin kajxm!

⁹ Van'it tse'e je Jesús je yaa'tyajk du'amotutuvi:

—¿Tise'e mxaaj?

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Mijl Am atse'e nxaaj kux va'ajts numay aatse'e.

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús ooy dutunmunoo'kxtk jets ka'a ve'e jékum dukéxut je ko'oyjayuvaptajk. ¹¹ Tamji tse'e jya'kxta vye'na numay je keem jem tonun viinm, ¹² jetse'e je ko'oyjayuvaptajk je Jesús dumunoo'kxtkti:

—Pakexu aats to'k aaj xim joma ve'e je keem jets aats je'e ve'e ntuktákát.

¹³ Yakjajtuxjudu tse'e je Jesús. Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap pyítsumdini jem je yaa'tyajk jya'vin kajxm jetse'e je keem dutuktajkidi; numejtsk mijl jo'n tse'e y'ijiti je keem. Van'it tse'e nujom je keem kysnoomdi jem tonun viinm jetse'e y'ano'midi jem maja na'akaya jootm. Jep tse'e ñax'oo'kkajxtini.

¹⁴ Ku ve'e du'ixti je keem íxpada, noomp tse'e ñajkxti jetse'e ojts du'avanva'kxta jem kajpun jootm jets jem kam jootm. Je numay jayu tse'e ojts du'ixta juu' ve'e toojnju kojtsju. ¹⁵ Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je Jesús, van'it tse'e du'ixti je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm tuy'it je ko'oyjáyuvap. Jem je'e ve'e chuuna xaxani jets óyani je vynnma'yun. Van'it tse'e cha'kidi. ¹⁶ Pan pan jatye'e du'ixtu, je'e tse'e tukmumaajntykjudu vintso ve'e jyajtti je keem jets je yaa'tyajk juu' ve'e je ko'oyjáyuvap tuñuvaatsjini. ¹⁷ Van'it tse'e je jayu dumunoo'kxtkti je Jesús jetse'e dutukvaatsnit je y'itta je ñaaxta.

¹⁸ Ku ve'e je Jesús tyajki jem barco jootm, van'it tse'e je yaa'tyajk juu' ve'e je ko'oyjáyuvap jem jya'vin kajxm tuy'it, je'e tse'e munoo'kxtkju jetse'e dumaadat. ¹⁹ Ax ka'a tse'e je Jesús duyakajty. Jidu'um tse'e dunujjmi:

—Najkxu jem mtak'am joma ve'e je mjayu, jem tse'e xtukmumaayduktu ti maa'yune'e je Maja Vintsán tumto'nuxju jets vintso je'e ve'e tumtukma'atju.

²⁰ Jem kajpun kajxmdu juu' ve'e jem decápolisit y'it jootm, jem tse'e je yaa'tyajk ñujkx jetse'e du'amaajntykva'kxy nujom juu' ve'e je Jesús tyoon je'e kajx. Atuva atoki tse'e dutuktaandi.

*Je Jairo je ñaax jets je ta'axtajk juu' ve'e je Jesús je vyit dutoon
(Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56)*

²¹ Ku ve'e je Jesús vyimpijntuva jem barco jootm jeja jado'k maja na'akaya pa'ayi, van'it tse'e numay je jayu ñay'amojikijidi joma ve'e je'e. ²² Van'it tse'e to'k je jayu ñuje'yji juu' ve'e jep tsaptujkp dunuvintsánip, Jairo je'e ve'e xyaaj. Ku ve'e je Jesús du'ix, van'it tse'e divinkoxkteni, ²³ jetse'e ooy dutunmunoo'kxtk. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Oo'kuvaannupe'e ats je mpi'k naax. Ja'mu to'k aaj jetse'e je mka'aj xtuknukónut, ve'em tse'e jyotkada'akut, jetse'e jyaa'kjoojntykat.

²⁴ Van'it tse'e dumaadi. Je numay jayu tse'e je Jesús myaatnajkx jetse'e dutun'atijmojktini. ²⁵ Jem tse'e to'k je ta'axtajk vye'na juu' ve'e makmejtsk joojntani dujayepp je vinnujkxju pa'am. ²⁶ Távani tse'e je ta'axtajk ooy tyunyaktsaachpaa'tjada numay je tso'yivatajk jets távani ve'e dutukmujokyajxni nujom juu' ve'e y'ixp jyayepp, ax ni vinxupa tse'e kyajotkada'aky, nuyojke'e y'oo'ktúv. ²⁷ Tá tse'e dumotu vye'na ti ve'e je Jesús tyuump kyajst, jetse'e je ta'axtajk jye'y joma ve'e je Jesús jep ñaadup tsoy jeja numay jayu akujk, jetse'e je vyit dutoojnji. ²⁸ Jidu'um tse'e ñaña'muxji: Tun kojyji xa ijk atse'e kuntán xi vyit, jotkada'akupts atse'e. ²⁹ Ku ve'e je vyit dutaajn, tun jatyi tse'e je pya'am y'atúvini jetse'e je ñi'kx je kyopk duja'vi jets ta ve'e je pa'am ñuva'achju. ³⁰ Ku ve'e je Jesús dunuja'vi jets ta ve'e je myakkin duyaktún, van'it tse'e vya'kumpijit joma ve'e je numay jayu, jetse'e vyaajñ:

—¿Pan tse'e ats ya nvit tudután?

³¹ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ña'muxjidi:

—M'ixp xa mitse'e jets je numay jayu ve'e m'atijmojkup, jetse'e mva'añ: “¿Pants atse'e tuxtán?”

³² Van'it tse'e je Jesús je nūmay jayu dūvin'ix'apitsumkujx, je'e ve'e y'ixuvaampy pan pane'e toojnu. ³³ Van'it tse'e je ta'axtajk tyuntsa'kini jetse'e nunmípnup je Jesús dūvinkoqkteni, jetse'e tyúvam juu' duvaajnji kux ñuja'vipe'e vintso ve'e jyotkadaakni. ³⁴ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Tā xa ve'e mjoťkadaakni je'e kajx ku atse'e tuxjaanchjáva. Najkxni to'k aaj to'k joť. Tsotse'e m'ijtnit.

³⁵ Koįtspna tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e je jayu ñuje'yjidi, jeme'e je tsaptujkpit je ñuvintsán tyak'am choť'ndi, jetse'e vyaandi:

—Tāvani xa ve'e je mñaax y'aa'k. ¿Tyajxse'e xjaa'k'atsux ya yak'ixpajkpa?

³⁶ Ax tun koįyji tse'e je Jesús dumotu jets ti ve'e yakvaajnjip je tsaptujkpit je ñuvintsán, van'it tse'e dūnuujmi:

—Kadi mtsa'aga. Koįyji atse'e xjaanchjávat.

³⁷ Ax ni pana tse'e dukayakajti jetse'e pyanjxjut, je Peedroji ve'e jets je Santiago maat je Juan juu' ve'e je Santiago je y'uts. ³⁸ Ku ve'e je Jesús jye'y jem je tsaptujkpit je ñuvintsán tyak'am, van'it tse'e du'ix jets jeme'e je jayu ooy tyunne'emda, tyunya'axta, tyuntsaachvinmáya. ³⁹ Ku ve'e je Jesús tyajki jep tujkp, van'it tse'e ña'muxjidi:

—¿Tyajx tse'e mne'emda jetse'e mya'axta? Kux ya kiix ónuk, ka'a xa ya'a ve'e y'aa'ka, maapji ya'a ve'e.

⁴⁰ Jetse'e dūnuxiikti dūtukxiikti. Van'it tse'e je Jesús duyakpitsumkujx je jayu. Van'it tse'e dūmaadi je ónuk je tyee' je tyaať jets je y'ixpajkpatajk juu' ve'e myaadidu, jetse'e tyajki joma ve'e je kiix ónuk mya'aj. ⁴¹ Van'it tse'e je kiix ónuk je kya'aj dukoojnukji jetse'e dūnuujmi:

—Talita, cumi. (Ax jidu'umts ya'a ve'e kyatsapitsum, kiix ónuk, mits atse'e nnuujmip, pojťukni.)

⁴² Ax tun jatyi tse'e je kiix ónuk pyojťukni jetse'e yo'y'ukvaanni, kux makmeįtsk jooįntani ve'e. Atuva atoki tse'e tyuntaandi je jáyuda. ⁴³ Van'it tse'e je Jesús makť ña'muxjidi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat, jetse'e dupavaajñ jetse'e je kiix ónuk duyakkáydat.

6

*Ku je Jesús vye'na jep Nazaret
(Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30)*

¹ Ku ve'e je Jesús chaa'ñ jem, van'it tse'e vyimpįitni jem tyak'am, panajkxjudu tse'e je y'ixpajkpatajk. ² Ku ve'e je poťkxtkun xaaj dupaaty, van'it tse'e yak'ixpajk'ukvaajñ jep tsaptujkp. Je nūmay jayu tse'e amotunajxjudu jetse'e atuva atoki tyaaandi. Jidu'um tse'e ñavaajnjidi:

—¿Jomas ya'a ve'e ya jayu ya nuja'vin dupuk jetse'e ve'em kyats? ¿Ti nuja'vin ya'a ve'e tuyakma'a? ¿Vintso ve'e y'o'yixju jetse'e je majin dutún? ³ Ya'a xa ve'e je tseįtspa juu' ve'e je María je myajntk, je Santiago maat je José je y'ajch, je Judas maat je Simón je y'ajch. Yaja tse'e chaanada ya'a ya kyiiix utsta uu'm maatta.

Je'e kajx tse'e dūviiñk'ixti je Jesús. ⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Otyun joma tsova xa ve'e yakvintsá'aga je Nte'yam je y'ayook koįtsnajxpa, jeeįyji ve'e kyayakvintsá'aga joma ve'e je y'it je ñaax, joma ve'e je jyuu't je myugo'ok, jets joma ve'e je jyaajñ je tyajk.

⁵ Ax ka'a tse'e je Jesús y'o'yixji jetse'e jem je majin dutónut, je'eįyji ve'e ku ve'e je kya'aj dūtuknukaajñ vinkex je pa'am jayu jetse'e duyakjotkadaakni. ⁶ Atuva atoki tse'e tyaaajñ je Jesús ku ve'e du'ix jets ka'a ve'e jyaanchjávajada; kajpun kajpun tse'e ñujkx jetse'e je jayu duyak'ixpuk.

*Ku je Jesús du'akejxva'kxti je y'ixpajkpatajk ka'amaayva
(Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6)*

⁷ Van'it tse'e je Jesús duyaxmujk je ñumakmeįtsk ixpajkpada, jetse'e du'akejxva'kxti nūmeįtsk jaty, jetse'e dumooįy je kutoįkun jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpitsumdat jem je jayu jya'vin kajxmda. ⁸ Van'it tse'e dutukpavaajñ je y'ixpajkpatajk:

—Ka'a tse'e ti xmutsoo'ndat juu' ve'e m'ajootadap jeja too' aajy, ka'a tse'e xmutsoo'ndat je tsapkaaky, ka'a tse'e je apajkin, ni ka'ava tse'e je meen. Je mtajkji ve'e mpakáptap ⁹ jetse'e je mka'ajk xtukva'agadat, jets to'k ni'kxji ve'e je mvit xmunajkxtat juu' ve'e mjayeįtpup.

¹⁰ Van'it tse'e dujaa'knūujmi:

—Kujyajomatujka tse'e mtákadat, jeja tse'e mnamyáyjadat pan vinxup xaaj ve'e mtánada.

¹¹ Ax pan pan tse'e mkakuvajkjudup uk mkah'amotunaxuvaajnjudup, mtsoo'ndinup tse'e jem jetse'e xvinxittat je mteкта jetse'e vyánukut je naxvay juu' ve'e tuxpava'akta jem kyajpun joťtm, ve'em tse'e dūnujávadat jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup.

Tyúvam xa atse'e nva'añ, nuýojke'e je jayu je tsaachpaatun yakmooydinit ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ydnit jets ni ka'a ve'e je sodórait jets je gomoorraít jáyuda.

¹² Van'it tse'e choo'ndi je y'ixpajkpatajk ka'amaavya jetse'e je jayu dunaajmada jetse'e vvinmayumpijitini, jetse'e dumasooktini je ky'o'oy joojntykinda. ¹³ Yakpítsumduva tse'e je ko'oyjáyuvap jem numay je jayu jya'vin kajxmda jetse'e dupaajmjada je olivos aceite jem numay je pa'am jayu ñi'kxmda kyojmda jetse'e duyakjotkdaaktini.

Ku je Yaknapejtpa Juan y'oo'kni

(Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9)

¹⁴ Ku ve'e je Jesús je myajin vya'kxkt, van'it tse'e je yakkutojkpa Herodes dumotu. Jeme'e je jayu juu' ve'e vaandu:

—Je Yaknapejtpa Juan xa je'e ve'e, je'e tse'e joojntykpaiknuva jetse'e Jesús ñatyijju, je'e kajx tse'e y'o'yixju jetse'e je majin dutún.

¹⁵ Jempa tse'e pan pane'e vaanduvap:

—Je Elías xa je'e ve'e.

Nay jempa tse'e pan pane'e vaanduvap:

—Je'e xa ve'e nuto'k je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, ve'em ax jo'n je jujpít jáyuda juu' ve'e ijttu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada.

¹⁶ Ax ku tse'e je yakkutojkpa Herodes je kats dumotu, van'it tse'e vyaajñ:

—Je Juan xa je'e ve'e juu' atse'e nyakjyyukpojxjnu, je'e tse'e joojntykpaiknuva.

¹⁷ Ve'em tse'e vyaajñ kux viinne'e je Herodes je Juan duyakjamyajtsji jetse'e duyakjapyoxuntakpaajmji, jetse'e duyakjachoojmji. Ve'em tse'e dutuujn je ta'axtajk Herodias kajx juu' ve'e pyajknu, je y'uts Felipe je ñuda'ax je'e ve'e y'ijt. ¹⁸ Jidu'um tse'e je Juan je Herodes dunuujmi:

—Ka'a xa ve'e je pava'nun duyakjaty jetse'e xpákut je m'uts je ñuda'ax.

¹⁹ Ax je ta'axtajk, myu'eijkjupts je'e ve'e je Juan, chajkpts je'e ve'e jetse'e je Juan y'oo'kut; ax ka'anum tse'e y'o'yixju ²⁰ kux cha'kipe'e je Herodes je Juan. Kux ñuja'vipe'e jets je Nte'yam je jyayu je'e ve'e jets tuv je'e ve'e je jyáyuvin je jyoojntykin, je'e kajx tse'e dukayakjaty jetse'e je Juan y'oo'kut. Chojk tse'e je yakkutojkpa jetse'e du'amotunáxut juu' ve'e je Juan kyojts; ax ooy tse'e tyunnavyinma'yunmooyji vinnajknáx ku ve'e ve'em dutuujn.

²¹ Ax je'y tse'e je xaaj ku ve'e y'o'yixji je ta'axtajk jetse'e je Juan y'oo'kut, van'it je'e ve'e iyajty ku ve'e je Herodes je kye'xtkun xaaj dumaja tun vye'na. Yakjyukaay tse'e je Herodes. Jem tse'e je ñuvinténivatajk, jem tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánidup kakmiijl jaty je tojpatajk, jempa tse'e pan pan jatye'e dunumájidup jem galiléait y'it jootm. ²² Kaaydup tse'e vye'nada, van'it tse'e tyajki je Herodias je ñaax jetse'e y'ejts. Ooy tse'e dutuntsojja'vidi je yakkutojkpa Herodes jets pan pan jatye'e myaatkaaydup myaat'ooktup vye'na. Van'it tse'e je yakkutojkpa dunuujmi je kiixuta'ax:

—Amótuvu ats pan ti ve'e mtsajkp, kux nyákup atse'e.

²³ Van'it tse'e je Nte'yam duyaknajxy jetse'e vyaannuva:

—Nujom tse'e pan vinxup atse'e x'amotu, nyákupts atse'e, jyakojkmam atse'e nyákut je nkutojkun.

²⁴ Van'it tse'e je kiixuta'ax vya'kpítsum jetse'e ojts je tyaak dumaatnakyátsju, jetse'e du'amotutuvu:

—¿Tis atse'e kun'amotu?

Van'it tse'e je tyaak y'atsaajv:

—Amótuvu je Yaknapejtpa Juan je kyuvajk.

²⁵ Jaty aa'k tse'e je kiixuta'ax tyajkinuva joma ve'e je yakkutojkpa. Van'it tse'e du'amotu: —Ve'e atse'e ntsajkp jetse'e uxayam jaty xyákut jem plato jootm je Yaknapejtpa Juan je kyuvajk.

²⁶ Van'it tse'e je yakkutojkpa tyuntsaachvinmapyujk. Ax ka'a tse'e dukojststikutsuva'añ kux távani ve'e je Nte'yam duyaknaxy vye'na jets távani ve'e je jayu du'amotunaxta juu' ve'e myaatkaaydup myaat'ooktup vye'na. ²⁷ Je'e kajx tse'e tun jatyi to'k je tyojpa dukejx jetse'e najkx je Juan je kyuvajk duyaktsaa'n. ²⁸ Van'it tse'e je tojpa ñujkx jetse'e ojts duyukpux jep poxuntujkp, jetse'e duyaknujcx je kyuvajk jem plato jootm, jetse'e dumoojy je kiixuta'ax. Van'it tse'e je kiixuta'ax je tyaak dumoojy je Juan je kyuvajk.

²⁹ Ax ku tse'e je Juan je y'ixpajkpatajk dumótudi, van'it tse'e jye'ydi jetse'e ojts duyaktsoo'ndini je ñi'kx je kyopk, jetse'e duyaknaxtajkidini.

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numugooxk miijl naxy

(Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

³⁰ Van'it tse'e je kukátsivatajk vyimpijitini joma ve'e je Jesús jetse'e duvaajnidi pan ti jatye'e ojts dutonda jets vintsq ve'e je jayu duyak'ixpajkti. ³¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ja'mda apuk jetse'e vee'n mpo'o'lkxumdat.

Ve'em tse'e vyaajñ kux je numay jayu ve'e navyinnajxjup navyintajkijup, ka'a ve'e y'avaatsuvada jetse'e kyáydát. ³² Ax van'it tse'e aje'ejyida dupajkti to'k je barco jetse'e ñajxkti joma ve'e kyapantsuuna. ³³ Numay tse'e du'ixti ku ve'e choo'ndi jetse'e du'ixkajpti je Jesús. Van'it tse'e noomp ñajxkti je numay jayu, jem tse'e may kajpun kajxm choo'nda, jetse'e too'vajkp jye'ydi je numay jayu jets ux'ook juu' ve'e jem barco jootm najxxtu. ³⁴ Ku ve'e je Jesús jem barco jootm vya'kpítsum, van'it tse'e du'ix je numay jayu, yaktukmo'ttu tse'e kux ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je carnero juu' ve'e je vyinténa ka'ijtuxjudup. Van'it tse'e je jayu duyak'ixpujk, may viijn tse'e juu' jaty du'vaajnjidi. ³⁵ Ax ku tse'e je it tyánayini, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk vyinkutámijidi. Van'it tse'e je Jesús dunuujmidi:

—Tánani ve'e uxyam ya it jets ka'a tse'e yaja pyantsuuna. ³⁶ Pakejxtini to'k aaj ya jáyuda jetse'e ñajkxtat jem kam jootm jets jem kajpun kajxm juu' ve'e tamanaat, ve'em tse'e je kyaaky je tyojkx dujóydat, kux ka'a ve'e dumaadada ti ve'e kyáydap jya'kxtap.

³⁷ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Miits ya'a ve'e myakkáydap.

Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk y'atsoojvjidi:

—iMejtsk mókupx xaaj numutún jo'n xa ve'e je meen dutsak jetse'e je tsapkaaky yaktukjóyut jetse'e ya jayu kyáydát!

³⁸ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Vinxup tse'e jep je mtsapkaakya? Ixta n'it.

Ku tse'e dunuja'vidi, van'it tse'e vyaandi:

—Mugooxk xa jepe'e je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx.

³⁹ Van'it tse'e je Jesús dutukpavaandi jetse'e je jayu duyak'ajxtuktat jem tsoots kajxm to'k jaka'a jaty. ⁴⁰ Ajxtktu tse'e je jayu to'k jaka'a jaty, numókupx jaty jets nuvujxtkupxuk majk jaty. ⁴¹ Van'it tse'e je Jesús dukoojnuk mugooxk je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx. Van'it tse'e jem tsajm tso pyat'ix jetse'e je Nte'yam dukukojsji. Van'it tse'e je tsapkaaky dutojkva'kxy jetse'e dumoojy je y'ixpajkpatajk jetse'e je jayu dutukvinkukáyadat. Yakva'kxpa tse'e je Jesús mejtsk je ajkx, jetse'e je y'ixpajkpatajk anañujoma dumokuyjx. ⁴² Ax nujom tse'e je jayu kyaaydi jetse'e kyooxjidi. ⁴³ Ku ve'e je jayu kyakyajxti, van'it tse'e dupakmojktini jamakmejtsk kach je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax juu' ve'e vintaannu. ⁴⁴ Juu' jaty tse'e kaaydu, numugooxk miijlts je'e ve'e y'ijtti je yaa'tyajkta.

Ku je Jesús yo'y jem nani'kxm

(Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21)

⁴⁵ Jatyji tse'e je Jesús dupavaajñ je y'ixpajkpatajk jetse'e tyákadat jem barco jootm jetse'e ñajkxtat jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am joma ve'e je kajpun juu' ve'e Betsaida duxaaj, je'e tse'e najkxtap namvaate'e je Jesús je numay jayu dupakejxtini. ⁴⁶ Távani tse'e je numay jayu dupakejxtini vye'na, van'it tse'e je Jesús dujaa'kvimpejt je tonun jetse'e ojts chapkats. ⁴⁷ Ku ve'e je it kyoo'tsini, jem tse'e vye'na je barco maja na'akaya jootm; ax je Jesús, jéjats je'e ve'e naxkujx naaydum. ⁴⁸ Van'it tse'e je Jesús du'ix jets noo'kxtinupe'e ku ve'e dujapakaa'pta je barco, kux je makk poj ve'e vinkumi'nijidup. Jado'k ma'ajum jo'n tse'e vye'na, van'it tse'e je Jesús pyanajkxjidi, jem tse'e nani'kxm yo'oy, ukvinnaxuvaajnjidup tse'e. ⁴⁹ Ax ku tse'e je y'ixpajkpatajk du'ixti jets jeme'e nani'kxm yo'yp myets, ve'em tse'e vyinmaaydi jets jado'k itumit jayu je'e ve'e. Van'it tse'e y'akaa'stkti, ⁵⁰ kux anañujoma ve'e du'ixti jetse'e cha'kidi. Ax jatyji tse'e je Jesús myukojsjidi, jetse'e ña'lmuxjidi:

—iJot'amájada, ats xa jeja, kadi mtsa'agada!

⁵¹ Van'it tse'e je Jesús tyajki je'e maatta jem barco jootm. Tun jatyji tse'e pyoj'atúvi. Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk atuva atoki tyuntaandi, ⁵² ka'a ve'e duvinmótudi ti ve'e je Jesús tyoon ku ve'e dutojkva'kxy je tsapkaaky jetse'e je numay jayu duyakkaajy, kux makke'e je kyuvajkta.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky je pa'am jáyuda jep Genesaret

(Mt. 14.34-36)

⁵³ Ku ve'e dutuknajxti je maja na'akaya, van'it tse'e jye'ydi jem genesaréti y'it jootm. Jem tse'e je byaaroo dukuvaa'ndi jeja napa'ayi. ⁵⁴ Ax ku tse'e pyitsumdi jem barco jootm, jatyji tse'e je jayu je Jesús du'ixkajpti. ⁵⁵ Van'it tse'e y'anomva'kxti jem tsov jetse'e je Jesús je pa'am jayu dutuknúnajkxti jem maajntkun kajxm pan joma tso ve'e dumótuda jets jeme'e je Jesús vyídyt. ⁵⁶ Jyajomakajpunkujxa tse'e je Jesús tyajki ukpu joma ve'e ñajxy jem kam jootm, jem tse'e dupaamdi too' am je pa'am jayu jetse'e dumunoo'kxtkti je Jesús jetse'e duyakjátut jetse'e yaktoojnjat kujyavitupaa'vyya. Ax pan pan jaty tse'e dutoqndu je Jesús je vyit, jotkadaaktinu tse'e.

7

Kyo'oyja'vipe'e je Jesús ku ve'e je jayu dukakutyún je Nte'yam je pyava'nun
(Mt. 15.1-9)

¹ Van'it tse'e je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk ñay'amojikijidi joma ve'e je Jesús, jem tse'e Jerusalén choo'nda. ² Ax jem tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk juu' ve'e kaaydu, ka'ats je'e ve'e too'vajkp kyapojti joma vaat je kyatajtkts ax jo'n je jujpit jayu je pyava'nunda, yaktijpaps je'e ve'e je jáyuda jets ka'a ve'e vya'ajtsada je kya'aj. Ixjudu tse'e je fariseotajk jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk. ³ Kuxe'e je fariseotajk jets nujom je israeejlit jayu duyak'itta je pava'nun juu' ve'e je jujpit jayu yakta'nuxjudu; pan ka'a ve'e kyapojta je kyatajtkts paat ax jo'n je jujpit jayu je pyava'nunda, ka'a tse'e kyayda. ⁴ Ax ku tse'e vyimpijtini jep maa'y jaatp, pan ka'a ve'e too'vajkp ve'em kyapojta, ka'a tse'e kyayda. Ax ve'em tse'e duyak'itta ti jaty viijnk pava'nun, ax jo'n je tuk'a'ooguin jets je oo'y yakpu, je pojxun to'ts jets je maajntkun. ⁵ Van'it tse'e je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk du'amotutúvidi je Jesús:

—¿Tyajx tse'e ya m'ixpajkpatajk dukatonda ax jo'n je jujpit jayu je pava'nun xyaktaajjimi ditsete ve'emji kyayda? Ka'a tse'e je kya'aj duyakva'atsta.

⁶ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Mejts'aaíta mejtsjootta. Oye'e miits kajxta je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaiás du'ava'ni. Jidu'um tse'e dujatyaaajñ juu' ve'e je Nte'yam kyojts:

Y'amji xa ve'e ya jayu ats xvinjávada xvintsá'agada, ax xtukmujékumiduups atse'e je jyootta je jya'vinda.

⁷ Tónaji xa je'e ve'e ñatyijjada jets xvinja'vidup xvintsá'kidup ats je'e ve'e,

tyuk'ixtupts je'e ve'e je jayu je pyava'nunda ax jo'n ats je mpava'nun kuy'ijit jo'n.

Jidu'um tse'e je Isaiás dujatyaaajñ. ⁸ Mpanajkxtup xa ve'e je jayu je pyava'nunda, ve'em ax jo'n je tuk'a'ooguin jets je oo'y yakpu, jets juu' jatye'e viijnk pava'nunda. Kux tse'e ve'em xtonda, mmasooktup tse'e je Nte'yam je pyava'nun.

⁹ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—¡Ooy xa miitse'e xtunjatta vintso ve'e je Nte'yam je pyava'nun xyakma'atta je'e kajx jetse'e ve'em xpanajkxta je pava'nun juu' ve'e je jujpit jayu myakta'nuxjudu! ¹⁰ Kux jidu'ume'e vya'añ je Moisés je pyava'nun: “Vintsá'agada je mtee' je mtaak.” Vaampap tse'e jidu'um: “Pan pan tse'e je tyee' ukpu je tyaak dvinkojtspejtp, kutúkanits je'e ve'e je y'oo'kun.” ¹¹ Jets miitse'e mvaandup jets o'yipe'e jetse'e je jayu je tyee' ukpu je tyaak dunaajmat: “Ka'a xa atse'e x'uk'o'yixjini jets ats mitse'e mputákat, kux nujome'e juu' atse'e n'ixp njayejpp, je Corbaants je'e ve'e.” (Jidu'umts ya'a ve'e kyatsapítsum, je Nte'yam yaktukmuyax.) ¹² Ax ve'emts miitse'e xkayak'óyada jetse'e je jayu je tyee' ukpu je tyaak duputákat, ¹³ myaktaandupe'e je Nte'yam je y'ayook ax jo'n kukyatuujn ku ve'em xpanajkxta je jujpit jayu je y'avintso pava'nunda. Jéjava tse'e may viijn juu' ve'e nay ve'em mtoondup.

¹⁴ Jado'k nax tse'e je Jesús duyaxmojknuva je numay jayu, jetse'e dunuujmidi:

—Amotunaxta anañujoma jetse'e xvinmótudat. ¹⁵ Pan ti ve'e je jayu kyaayp jyu'kxp, ka je'e kajxaps je'e ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp. Juu' tse'e jem je jayu jya'vin kajxm tsoo'mp ka óyap, je'e kajxts je'e ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp. ¹⁶ Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta.

Ka je ka'yun je ja'kxun kajxape'e je jayu y'it jep tokin jaatp
(Mt. 15.10-20)

¹⁷ Ku ve'e je Jesús pyítsum jem numay jayu akojkm, van'it tse'e jep tujkp tyajki, jetse'e je y'ixpajkpatajk y'amotutúvidi pan vintso ve'e yakkojtsva'ach juu' ve'e tyukmu'a'ixmojki. ¹⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Nay ve'emrats miitse'eda, ¿ka'a ve'e xvinmótuda? ¿Ka'a ve'e xnujávada jets jyatía pan ti ve'e je jayu kyaayp jyu'kxp, ka je'e kajxaps je'e ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp?, ¹⁹ kux ka jémap je'e ve'e jya'vin kajxm ñujkx, jeme'e jyootm, jetse'e ñaxy.

Ax ve'em tse'e je Jesús dukojtsvaach jets nvaate'e je jayu dukáydat duja'kxtat nujom je kaaky je ju'kx, va'ajtsanits je'e ve'e.

²⁰ Vaampa tse'e jidu'um:

—Juu' tse'e je jayu jem jya'vin kajxm tsoo'mp ka óyap, je'e kajx tse'e je jayu y'it jep tokin jaatp, ²¹ kux jeme'e jya'vin kajxm chaa'n je ko'oy vinma'yun, van'it tse'e je jayu je navyajkun duyakvintsá'kintókida, je kats dutukmaatjayépta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup, yakjayu'oo'kta, myee'tsta, ²² juu' dúnas'ayóvada, je kyo'oy je'e dutonda, je jayu dvin'aa'nda, dukatukts'o'otyóna juu' ve'e tyoondup ka óyap, vyintókada, vyinkojtspeéta, ñamyájajada, ka vintúvap y'itta. ²³ Jem tse'e je jayu jya'vin kajxm nujom ya ka óyap chaa'n, je'e kajxts je'e ve'e je jayu y'it jep tokin jaatp.

To'k je sirofenícaiat ta'axtajk juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vi
(Mt. 15.21-28)

²⁴ Jem tse'e je Jesús choo'nni jetse'e ñujkx jem tiirovit jets sidoonit y'it jootmda. Van'it tse'e jep tujkp tyajki, ka'a ve'e du'uktsajk jetse'e je jayu kuy'ixji kuñuja'viji. ²⁵ Jatyji ve'e dumotu to'k je ta'axtajk juu' ve'e jem je ñaax jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Van'it tse'e je ta'axtajk je Jesús dUVinkutami jetse'e dUVinkoxkteni. ²⁶ Ax ka'a tse'e je ta'axtajk y'israeelitjáyuva, sirofenícaiat jayu je'e ve'e. Je'e tse'e je Jesús dumunoo'kxtk jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumut jem je ñaax jya'vin kajxm. ²⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Pan mputákap ats mitse'e jets ka'a ve'e je israeelit jáyuda, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je pi'k ónuk je kyaaky yakpujka jetse'e je ok yakma'a.

²⁸ Ax van'it tse'e je ta'axtajk y'atsaajv:

—Ve'emam xa je'e ve'e. Jyave'ema tse'e, kyamyojkupts je'e ve'e je ok jep mesa pa'tkup juu' ve'e je pi'k ónuk y'uxkaaydup.

²⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Najkxni, oy xa ve'e tum'atsav. Távani tse'e je ko'oyjáyuvap pyítsumni jem je mnaax jya'vin kajxm.

³⁰ Ax van'it tse'e ñajkxni jem tyak'am, jetse'e dupaaty je ñaax myaanni jem maajntkun kajxm, távani ve'e je ko'oyjáyuvap pyítsumni jem jya'vin kajxm.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e nat jets atán

³¹ Van'it tse'e je Jesús choo'nni jem Tiro, jetse'e jem sidoonit kyajpun kajxm ñajxy. Van'it tse'e tyajki jem decápolisit y'it jootm jetse'e jye'y jeja galiléait myaja na'akaya pa'ayi.

³² Van'it tse'e to'k je jayu duyakje'ydi juu' ve'e nat jets atán, jetse'e dumunoo'kxtkti jetse'e je kya'aj dutuknu'kónut. ³³ Van'it tse'e je Jesús duyaknujx apuk je jayu, je numay jayu ve'e vyinva'kvaats, jetse'e je kya'ónuk du'akoo'pi jep je jayu tyaatskup. Van'it tse'e je chuj dutuktaajn jem je jayu tyotskajxm, ³⁴ jeme'e tsajm tso pyat'ix, myajxej, jetse'e vyaajñ:

—E'fata! (Jidu'umts ya'a ve'e kyatsapítsum, ava'atsu.)

³⁵ Ax jatyji tse'e je tyaatsk va'an mejtsk ado'om y'avaach jetse'e yónukiva je tyoots, jetse'e oy kyojtsni. ³⁶ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu makk dutuknuujmidi jets ni pana ve'e dukavaanjadat. Ax ka'a tse'e ve'em dutoondi, nuyojke'e dutun'avanva'kxtini. ³⁷ Atuva atoki tse'e je jayu dutuntuktaandi jetse'e vyaandi:

—Nujom xa ya'a ve'e oy dutún, yakmotupujkpts ya'a ve'e je nat jayu jetse'e je oom jayu duyakkajtspúk.

8

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numaktaaxk miijl naxy

(Mt. 15.32-39)

¹ Ve'em tse'e jyajtpa van'it, jetse'e numay je jayu ñay'amojkijiduva, ka'a ve'e tii ti ve'e kyáydap jya'lxtap. Van'it tse'e je Jesús duyaxmujk je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi:

² —Ntukmo'ttup xa atse'e ya numay jayu kux toojk xaajani ve'e y'itta ats maat, ka'a tse'e tii ti ve'e kyáydap jya'lxtap. ³ Jets pan mpakejxtinuups atse'e ve'emji jem tyak'amda yu'oo'kjuj, jeja tse'e too' aajy je yooj yaknoo'kxjidinit, kux jeme'e je jayu juu' ve'e jékum tso'ndu.

⁴ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk y'atsoojvjidi:

—¿Jómase'e je tsapkaaky choo'nút jets ya'a ve'e kyáydap?, kux ka'a xa ve'e yaja pyantsuuna.

⁵ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvjidi:

—¿Vinxup tse'e jep je mtsapkaakyta?

Jetse'e y'atsoovdi:

—Vuxtojtúk.

⁶ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dupavaajñ jetse'e y'ajxtuktat jeja naxkujx. Ku ve'e y'ajxtkti, van'it tse'e dukaaajy vuxtojtúk je tsapkaaky. Van'it tse'e je Nte'yam dukukojsji jetse'e dutojkva'kxy je tsapkaaky, jetse'e je y'ixpajkpatajk dumoojy, je'e tse'e je numay jayu dutukvinkuka'yidu. ⁷ Jeppa tse'e to'k mejtsk je pi'k ajkx dumaadiduva vye'na. Van'it tse'e dukunuu'kx, jetse'e dupavaajñ jetse'e je ajkx dumoojyduvat je numay jayu. ⁸ Kaaydu tse'e je jayu, jetse'e kyooxjidi. Van'it tse'e dupakmojktini javuxtojtúk kach je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax; ⁹ ax numaktaaxk miijl jo'n tse'e y'ijtti je yaa'tyajk juu' ve'e kaaydu. Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dupakejxtini, ¹⁰ jetse'e tyajki jem barco jootm maat je y'ixpajkpatajk; jem tse'e dalmanútaait y'it jootm ñajkxti.

Ku je fariseotajk du'amótudi je tsajmit maja nuja'vin

(Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56)

¹¹ Van'it tse'e je fariseotajk je Jesús dūvinkutámidi jetse'e dū'amótudi jetse'e tyo'nuxjadat je tsajmit maja nuja'vin, ve'em tse'e dūyaknūke'xnatákat jets je Nte'yam maat je'e ve'e je Jesús. ¹² Van'it tse'e je Jesús myajxej jetse'e vyaajñ:

—¿Tyajxts ya'a ve'e ya jayu dū'amótuda jets atse'e ntoojnjadat je maja nuja'vin jetse'e ve'em juu' dujaanchjavadat? Tyúvam xa atse'e nva'añ jets ka'a ve'e ya jayu je maja nuja'vin dū'ixtat.

¹³ Van'it tse'e dūmasoqkti je nūmay jayu jetse'e tyajkinuva jem barco jootm, jetse'e ñujkx jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am.

Je fariseo je y'ixpajkun tse'e je jayu dūyakvinmama'yp

(Mt. 16.5-12)

¹⁴ Ax jyaa'tyókidu tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk jetse'e je tsapkaaky kudupaamdi jem barco jootm, tun to'kji tse'e dūmaadada. ¹⁵ Van'it tse'e je Jesús tyukpavaajnjidi, jetse'e ña'muxjidi:

—Mnay'ixjadap tse'e jetse'e xkakuváktat je levadura juu' ve'e je fariseotajk jye'eda jets je yakkutojkpa Herodes jye'e.

¹⁶ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ñavyaajnjidi:

—Je'e kajx xa ya'a ve'e ve'em vya'añ kuxe'e je tsapkaaky tunkayakmejtsumda.

¹⁷ Ax ku tse'e je Jesús dūnuja'vi, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dūnuujmidi:

—¿Tyajxse'e mva'anda jets ka'a ve'e je tsapkaaky tuxyakmetsta? ¿Ka'a ve'e xvinmótuda? ¿Ka'a ve'e xvinjávada? ¿Makke'e je mkuvajkta? ¹⁸ ¿Jeme'e je mvijnda jetse'e xka'ixta? ¿Jeme'e je mtaatskta jetse'e xkamótuda? ¿Ka'a ve'e xjaa'myétsta? ¹⁹ Ku atse'e ntojvka'kxy mugooxk je tsapkaaky jetse'e nūmugooxk miijl naxy je jayu kyaaydi, ¿vinxup kach tse'e xpakmojktini je tsapkaaky kunax?

Jetse'e y'atsoqvdi:

—Makmejtsk kachse'e.

²⁰ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—Ax ku tse'e vuxtojtuk je tsapkaaky vye'na jets nūmaktaaxk miijl naxy je jáyuda, ¿vinxup kach tse'e xpakmojktini?

Jetse'e y'atsoqvdi:

—Vuxtojtuk kachse'e.

²¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—¿Tyajx tse'e xkavinmótuda?

Ku je Jesús dūyakjotkadaaky to'k je viints jayu jep Betsaida

²² Je'ydu tse'e jem betsaidait kyajpun kajxm. Van'it tse'e to'k je viints jayu dūtuknūnajkxti je Jesús jetse'e dūmunoo'kxtkti jetse'e dūtónut je viints jayu. ²³ Van'it tse'e je Jesús je viints jayu je kya'aj dūmajch jetse'e dūyaknūjx jem kajpun pa'am, jetse'e je chuj dūpaajmji je vyiijn. Van'it tse'e dū'amotutúvi je viints jayu pan y'ixpe'e oyvinxupa. ²⁴ Van'it tse'e y'ixva'kxy, jetse'e vyaajñ:

—N'ixp atse'e je jayu yo'oyda; ve'em tse'e kye'exta ax jo'n je kup kuyo'ydi jo'n.

²⁵ Van'it tse'e je Jesús vyinkuto'niinuva, jetse'e je viints jayu je vyiijn y'o'yikajxni, jyotkadaakni, va'ajts tse'e je vyiijn dūtuk'ixni nujom juu' jaty. ²⁶ Van'it tse'e jem tyak'am dūpakejxni jetse'e dūnuujmi:

—Ka'a tse'e mtákat jem kajpun jootm; ni pana tse'e jem xkavaajnjat.

Ku je Pedro du'ava'ni jets je Jesús je'e ve'e je Cristo

(Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21)

²⁷ Van'it tse'e je Jesús cha'a'n maat je y'ixpajkpatajk jetse'e ñajkxti jem Cesarea de Filipino. Jeena ve'e too' aajy vye'nada, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dū'amotutúvidi:

—¿Vintsose'e je jayu vya'anda, pánuk atse'e?

²⁸ Van'it tse'e y'atsoqvdi:

—Jem xa ve'e pane'e vaandup jets mitse'e je Yaknapajtpa Juan, jem tse'e pane'e vaanduvap jets je Elías mitse'e, ax nay jempa tse'e pan pane'e vaanduvap jets mitse'e nuto'k je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa juu' ve'e jujpani oo'ktinu, ax je'ek tse'e joojntypajknuva.

²⁹ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—Jets miitsta, ¿vintsots miitse'e mva'anda jets pan atse'e?

Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Mits xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

³⁰ Van'it tse'e je Jesús tyukpavaajnjidi jets ni pana ve'e dūkavaajnjadat jets je'e je'e ve'e je Cristo.

Ku je Jesús du'ava'ni je y'oo'kun

(Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27)

³¹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk jidu'um duyak'ixpajk'ukvaajñ:

—Tun vinkopk je'e ve'e jets atse'e ooy ntuntsaachpaa'tut. Ka'ats atse'e xkuváktat je israeejlit je myújit jáyuda, je tee'tajk je vyintsanda, jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta; xyak'oo'ktapts atse'e je jayu, ax joojntypajknuvaps atse'e kutoojk xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

³² Va'ajts tse'e dukajts ya ayook. Van'it tse'e je Pedro je Jesús apuk dujavaajv jetse'e dutuknuujmi kuxe'e ve'em vyaajñ. ³³ Van'it tse'e je Jesús vya'kumpijit jetse'e du'a'ixtk je y'ixpajkpatajk, jetse'e je Pedro dunuujmi:

—*i*Vinva'kva'atsú ats! Mmaatnavyaa'njup xa mitse'e je Satanás ku ve'e ve'em xkats, ka'a xa mitse'e ve'em je vinma'yun xjayep ax jo'n je Nte'yam, ve'em mitse'e je vinma'yun xjayep ax jo'n je jayu.

³⁴ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dyaaxjidi maat je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi:

—Pan pan xa ve'e dutsojpk jetse'e y'ijtnit ats maat, va'an tse'e dumasokkaxjni je y'avintso vinma'yun, je jyoot je jya'vin dumakpámut jetse'e chaachpaa'tut ax jo'n je jayu juu' ve'e je y'oo'kun du'anajkxip ku ve'e je cryuuz dupaku'u, jets atse'e xpamiinnit. ³⁵ Kux pan pan atse'e xkajaanchja'vip kuxe'e dutsa'aga je y'oo'kun, ka'ats je'e ve'e dujayedput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp; ax pan pants atse'e ijtp xjaanchja'vip, óyame'e y'oo'kut ats kajx jets je oy kats je oy ayook kajxpa, je'e tse'e dujajejpnup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ³⁶ Ni vinxupa xa je'e ve'e je jayu kyato'nuxjut ku ve'e duje'eikáxut nujom ya naxviijnit it jetse'e vyintókin it jayu je jyoot je jya'vin. ³⁷ Ax ku tse'e je jayu vintoki y'it, ka'a xa ve'e tii ti ve'e je jayu kuduyaky jetse'e dujajejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ³⁸ Kux pan pan xa atse'e xtukts'o'tyoomp jetse'e dutukts'o'tyoompa juu' atse'e nkajts yaja ya tókinax jayu vyinkujkta juu' ve'e je Nte'yam dumasoktup, ntukts'o'tyoompaps ats je'e ve'e ku atse'e nmiinnuvat je nTee' je myajin maat jets maat je va'ajts aangelestajk, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

9

¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidinuva:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets jeja ve'e yaja je jayu juu' ve'e ka'oo'ktup, van'itnume'e ku ve'e távani du'ixta vye'na je Nte'yam je kyutojkun mákk dumumiinni.

*Ku je Jesús tyikts jetse'e y'ajaj y'atu'kx
(Mt. 17.1-9; Lc. 9.28-36)*

² Kutojtuk xaaj tse'e je Jesús duvovutsaa'n je Pedro maat je Santiago jets je Juan, jetse'e je'ejjjida duvaajv apuk joma ve'e to'k je kopk juu' ve'e kajxm. Van'it tse'e tyikts jeja je'e vyinkujkta, ³ jetse'e je vyit ojts yvajtni ajajp ata'kxp, va'ajts po'o'p, ve'em ax jo'n je tsap'aa'pk, ve'em ax jo'n ni pana kya'oyixju jetse'e dupojpoo'pat yaja naxviijn. ⁴ Van'it tse'e vya'kke'xti jeja je'e vyinkujkta je Elías maat je Moisés, jetse'e je Jesús dumaatnakyojtsjidi. ⁵ Van'it tse'e je Pedro je Jesús dunuujmi:

—Yak'ixpajkpa, oy xa je'e ve'e ku aatse'e yaja n'it. Va'ants aats dupumu toojk je pi'k ojts atyajk: to'k mits mje'e, jets to'k je Moisés jye'e, jets jado'k je Elías jye'e.

⁶ Ve'em tse'e vyaajñ kux ka'a ve'e dunujava vye'na jets ti ve'e kyajtsp, tsá'kidu ve'e ooy.

⁷ Van'it tse'e to'k pak je vínuts ñuje'yjidi jetse'e yo'tsjidi; jep tse'e vínuts jaatp du'amotunajxti to'k je ayook. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Yá'a xa ve'e ats je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp. Amotunaxta juu' ve'e kyajtsp.

⁸ Ax ku tse'e jyoo'k'ix'avittini, ka'a tse'e du'ukpan'ixpaattini, naaydume'e je Jesús.

⁹ Ku ve'e jem kopk viinn kyadaaktini, van'it tse'e je Jesús mákk tyukna'muxjidi:

—Ka'a tse'e pan xvaajnjadat ti ve'e tux'ixta, van'itnume'e ku ve'e távani ats n'oo'kni vye'na jets atse'e njoojntypajknuvat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

¹⁰ Ax kyutoyoondu tse'e je Jesús je y'ayook ax jo'n yaknuujmidi. Jetse'e ñay'amotutúvjidi pan ti je'e ve'e tyijp ku ve'e je jayu jyoojntypajknuvat.

*Je Yaknapejtpa Juan tse'e je jayu duyakvimpijit je Nte'yam maat
(Mt. 17.10-13)*

¹¹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk y'amotutúvjidi:

—¿Tyajxse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk vya'anda jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e too'vajkp je Elías myiinnuvat jets ka'a ve'e je Cristo?

¹² Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Tyúvam xa je'e ve'e jets miinnuvape'e too'vajkp je Elías jetse'e nujom duyak'o'yinuvat. ¿Ax vintso tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ ats kajx?, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp. Ve'em xa ve'e vya'añ jets tsaachpaa'tup atse'e ooy jets atse'e nyakjomtónut nyaktitónut. ¹³ Ax ve'emts ats miitse'e nnaajmada, ojts xa je'e ve'e je jayu juu' ve'e ve'em ax jo'n je Elías, ax tyoonduts je'e ve'e ax jo'n dutsojkti, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ je'e kajx.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap (Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43)

¹⁴ Ku ve'e je Jesús jye'y joma ve'e je y'ixpajkpatajk juu' ve'e kapanajkxjudu jem kopk viinn, van'it tse'e du'ix jets jeme'e numay je jayu tuñaava'kvídujtjada. Jem tse'e je y'ixpajkpatajk jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk ñakyojtsvintsóvjada. ¹⁵ Ax ku tse'e je numay jayu je Jesús du'ixti, van'it tse'e at'va at'oki tyaandi jetse'e noomp du'anajkxidi, jetse'e dukojtspoo'kxti. ¹⁶ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Tise'e mkajtstap maat ya'ada?

¹⁷ Van'it tse'e to'k y'atsaajv:

—Yak'ixpajkpa, ta xa atse'e je nmajntk nyakmín juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap, je'e tse'e yak'oo'mjup. ¹⁸ Jetse'e je ko'oyjáyuvap ats je n'ónuk y'ajjoma dumach jetse'e duyakkitu, jetse'e jep ats je n'ónuk y'ávup pyítsum je na'a aa'pk, jetse'e je mex ñatyatskaa'tyju, jetse'e tyunkupikux. Tats atse'e njanujma ya m'ixpajkpatajk jets jeme'e jya'vin kajxm duyakpítsumdat je ko'oyjáyuvap juu' ve'e yak'oo'mjup ats je n'ónuk; ax ka'a tse'e y'o'yixjada.

¹⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—iMiits xa je'e ve'eda juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup jets ka vintúvap je'e ve'e juu' ve'e mtoondup! ¿Joma vaat atse'e njaa'kja'itut miits maatta jetse'e njaa'kjamuténadat? Yakminda je pa'am jayu.

²⁰ Van'it tse'e duyaknajkxti. Ax ku tse'e je Jesús je ko'oyjáyuvap y'ixji, van'it tse'e je ko'oyjáyuvap je pa'am jayu mačk dutunxituyoy' jetse'e duyaknaxvipp, jetse'e je pa'am jayu tyunnep tyunte'px jetse'e je aa'pk pyítsum jep je pa'am jayu y'ávup. ²¹ Van'it tse'e je Jesús je pa'am jayu je tyee' du'amotutúvi:

—¿Vin'itts ya'a ve'e ve'em jyajt'ukvaajñ?

Jetse'e y'atsaajv:

—Namyootsk xa ya'a ve'e ve'em jyajt'ukvaajñ. ²² Ax may náxani tse'e tyunjanvívupaja jetse'e tyunyak'oo'kuva'añju. Pan m'o'yixjupts mitse'e jetse'e xtónut oyvinoxupa, tukmo'tkts aatse'e to'k aaj jets aatse'e xputákat.

²³ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—iPan x'o'yixjupts atse'e! Nujom tse'e juu' y'o'yixju pan pane'e je Nte'yam dujaanchja'vip.

²⁴ Ax tun jatyi tse'e je pa'am jayu je tyee' je Jesús mačk dumukajts:

—Njaanchja'vip ats je'e ve'e; putaka ats to'k aaj jets ats je'e ve'e nuyojk njaanchjávát.

²⁵ Ku tse'e je Jesús du'ix jets nay'amojkijidupe'e je numay jayu, van'it tse'e mačk dutuknuujmi je ko'oyjáyuvap, jetse'e vyaajñ:

—Ko'oyjáyuvap juu' ve'e yak'oo'mp yaknajtp, ats mitse'e mpavaampy, písumu jem ya jayu jya'vin kajxm, ka'a tse'e x'uktuktajkinit.

²⁶ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap y'akaa'stk jetse'e jado'ma duxituyoy' mačk, jetse'e pyítsumni, je oo'kpa jo'n tse'e dutunyaktaajñ. Ax numay tse'e vyaandi:

—Ta xa ya'a ve'e y'aa'k.

²⁷ Van'it tse'e je Jesús jem kya'm myajtsji jetse'e yakpojtukji, jetse'e tyeni.

²⁸ Ax ku tse'e je Jesús jep tujkp tyajki, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk y'amotutúvijidi apuk: —¿Tyajxs aatse'e xka'o'yixji jets aatse'e je ko'oyjáyuvap nyakpítsumut jem je jayu jya'vin kajxm?

²⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ka oyvin'ítap xa ya'a ve'e pyítsumda, van'itji ve'e ku ve'e je jayu chapkats jetse'e je jayu y'ayooja.

Ku je Jesús je y'oo'kun du'ava'ninuva (Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45)

³⁰ Ku ve'e jem choq'ndi, van'it tse'e ñujkx jem galiléait y'it jootm. Ka'a tse'e je Jesús dujatsajk jetse'e je jayu kudunuja'vi pan joma ve'e vyíduť ³¹ kux yak'ixpajkpe'e je y'ixpajkpatajk. Jidu'um tse'e dunaajmada:

—Yakpámupts atse'e jem je jayu kya'm, xyak'oo'ktapt atse'e, ax kutoojk xaajts atse'e njoojtyk'pajknuvat, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

³² Ax ka'a tse'e je y'ixpajkpatajk duvinmótudi juu' ve'e kyojts, tsá'kidup tse'e jetse'e du'amotutúvi'óyadat pan vintso ve'e dutij.

Je'e pane'e dunumájp (Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48)

³³ Van'it tse'e jye'ydi jem capernaamit kyajpun kajxm. Ku tse'e je Jesús jep tujkp vye'na, jetse'e du'amotutúvi je y'ixpajkpatajk:

—¿Tise'e tumnatyukkótsjada jeja too' aajj?

³⁴ Ama'at tse'e tyaandi kux távani ve'e ñatyukkótsjada vye'na jeja too' aajy pan pane'e dunumajikajxp aje'ejjijida. ³⁵ Van'it tse'e je Jesús y'ajxtk, jetse'e duyaaxjidi je ñumakmejtsk ixpajkpatajk, jetse'e dunuujmidi:

—Pan pane'e dutsojkp jetse'e dunumajikáxut amiitsjida, va'an tse'e dunapyumju ax jo'n to'k juu' ve'e dunupi'kikajxp jetse'e anañujoma dupattónat.

³⁶ Van'it tse'e je Jesús dumajch jem to'k je pi'k ónuk kya'm jetse'e jeja y'ixpajkpatajk akujk dupuujm. Van'it tse'e dutsee'nmuik je pi'k ónuk jetse'e dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

³⁷ —Je jayu pan pane'e ats kajx oy jayu napyaaajmju maat to'k je pi'k ónuk ax jo'n ya'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyaaajmji ats maat. Ax je jayu pan pane'e oy jayu napyaaajmju ats maat, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyaaajmji maat je'e pan atse'e xkejxp.

*“Pan pan uu'me'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e”
(Lc. 9.49-50; Mt. 10.42)*

³⁸ Van'it tse'e je Juan je Jesús dunuujmi:

—Yak'ixpajkpa, n'ix xa aatse'e to'k je jayu juu' ve'e mits je mxaaj dukojtspaatp jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsum jem je jayu jya'vin kajxm. Ax ve'emts aatse'e nnuujma jets ka'a ve'e ve'em jyátukat, je'e kajx ku ve'e uu'm maatta kyavídut.

³⁹ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Ka'a xa miitse'e ve'em kuxnuujmidi, kux pan pane'e je majin dutoomp ats je nku-tojkun kajx, ka'a tse'e y'o'yixju jets atse'e jatyi xko'ónukótsat. ⁴⁰ Pan pan uu'me'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e. ⁴¹ Jets je'e juu' ve'e mmooyjudup otyo'k vaasova je tsoxk naaj kuxe'e ats xjaanchjávada, ats, je Cristo, tyúvam xa atse'e nva'añ jets yaktonumpijjinuvap je'e ve'e juu' ve'e oy.

*Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e je jayu ntukmasoókumda je Nte'yam je tyoo'
(Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2)*

⁴² 'Jyapana pan pane'e dutukmasoók je Nte'yam je tyoo' to'k je pi'k ónuk juu' atse'e xjaanchja'vip, nuyojk oy tse'e kuy'ijtxuj je jayu jetse'e to'k je paan taak yaktukyuktsum jetse'e yakmaaxnavíppini. ⁴³ Ax pan to'k tse'e je mka'aj juu' ve'e myaktokintoojnju, tunkuspóxuts; kux nuyojk oye'e kanoon m'ítut jetse'e xjajejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jets ka'a ve'e ku ve'e mnajkxut mejtsk ado'om ka'ajax jem janjoom, ⁴⁴ jem joma ve'e xa'ma kajx tyánuka jets joma ve'e je jaajn kyajuuntpi'its. ⁴⁵ Jets pan to'k tse'e je mtek juu' ve'e myaktokintoojnju, tunkuspóxuts; kux nuyojk oye'e paknoon m'ítut jetse'e xjajejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jets ka'a ve'e ku ve'e mnajkxut mejtsk ado'om tékax jem janjoom, ⁴⁶ jem joma ve'e xa'ma kajx tyánuka jets joma ve'e je jaajn kyajuuntpi'its. ⁴⁷ Jets pan to'k tse'e je mviijn juu' ve'e myaktokintoojnju, tunyakpítsumuts; kux nuyojk oye'e to'k ado'om viijnax m'ítut jetse'e mtákat jem je Nte'yam y'am kya'm jets ka'a ve'e ku ve'e mnajkxut mejtsk ado'om viijnax jem janjoom, ⁴⁸ jem joma ve'e xa'ma kajx tyánuka jets joma ve'e je jaajn kyajuuntpi'its.

*Je kaan tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 5.13; Lc. 14.34-35)*

⁴⁹ Ve'em ax jo'n je tánuk yax yakkaana jetse'e tya'mútsat, nay ve'empa tse'e je jayu je tsaachpaatun duyaknaxta jetse'e dutuk'óyadat. ⁵⁰ Oy xa ve'e je kaan. Ax pan tókinup tse'e je tya'mútsin, ni vintsova tse'e kya'óyat jetse'e tya'mútsinuvat. Ve'em itta ax jo'n je oy kaan jets joojntykada oy joot to'k jado'k.

10

*Ku je jayu je navyajkun duyakvintsa'kintóki
(Mt. 19.1-12; Lc. 16.18)*

¹ Ku ve'e je Jesús cháa'n jem Capernaum, van'it tse'e jye'y jem jado'k ado'om Jordán maja napa'am, myutámip tse'e jem judéait y'it joom. Jem tse'e numay je jayu ñay'amojkijidi joma ve'e je'e, jetse'e je numay jayu duyak'ixpujk ax jo'n dutún y'ijt. ² Van'it tse'e je fariseotajk dunuje'ydi je Jesús jetse'e dutukkats'ixtada. Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—¿Yakjatype'e je pava'nun jetse'e je yaa'tyajk je ñuda'ax dumasooknit?

³ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—¿Vintsose'e je Moisés dupavaajñ?

⁴ Jetse'e y'atsoovdi:

—Yakjajt tse'e je Moisés jetse'e je yaa'tyajk je ñuda'ax dumasooknit pan too'vajkpe'e je ñak dumoognit jetse'e yak'ixut yaknujávats jets ka'a je'e ve'e du'uknúda'axini.

⁵ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ve'eme'e je Moisés dujaajy kux makke'e je jayu je vinyinma'yunda. ⁶ Ax ku tse'e je jayu choo'ntk, je Nte'yam tse'e dupaam to'k je yaa'tyajk jets to'k je ta'axtajk. ⁷ Je'e kajx tse'e je yaa'tyajk je tyee' je tyaak dumasooknit jetse'e dumaatnamyojkinini je ñuda'ax, ⁸ ve'em tse'e numejtsk y'ijttini ax jo'n to'k jáyují. Ax ka'a tse'e y'ukmejtskini, to'kji je'e ve'e tujyajtini. ⁹ Je'e kajx tse'e, juu' xa ve'e je Nte'yam tuduyaknamyukju, ka'a tse'e pan nvaat du'ukyaknavya'kxjinit.

¹⁰ Ku tse'e jep tujkp vye'nada, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk y'amotutúvijidi pan ti je'e ve'e tyijp juu' ve'e kyojts. ¹¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Pan pan xa ve'e je ñuda'ax dumasooknup jetse'e je viijnk ta'axtajk dupuk, yakvintsa'kintókipts je'e ve'e je navyajkun. ¹² Jets pan je ta'axtajk tse'e dumasooknup je ñuyaa'y jetse'e je viijnk yaa'tyajk dupuk, yakvintsa'kintókivapts je'e ve'e je navyajkun.

*Ku je Jesús dukunuu'kx je pi'k ónukta
(Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17)*

¹³ Van'it tse'e dutuknunajkxti je pi'k ónukta je Jesús jetse'e je kya'aj dutuknu'ónut; ax je y'ixpajkpatajk tse'e dukayakajtijidup, jetse'e je jayu dutuknuujmídi.

¹⁴ Ku ve'e je Jesús du'ix, van'it tse'e y'ejkji jetse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmídi:

—Masó'okta miits ya pi'k ónukta jets atse'e xnumíndat, ka'a tse'e xkayakajtijadat, kux je'eda pan pan jatye'e jittup jem je Nte'yam y'am kya'm, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n ya pi'k ónukta. ¹⁵ Tyúvam xa atse'e nva'añ, pan pan xa ve'e kanapyaajmjup jem je Nte'yam y'am kya'm ax jo'n je pi'k ónuk, ka'ats je'e ve'e jem tyákat.

¹⁶ Van'it tse'e je Jesús dutsee'n je pi'k ónukta, jetse'e je kya'aj dutuknu'kaajin, jetse'e dukunuu'kx.

*Ku je Jesús dumaatnakyojtsi to'k je mootsk ónuk juu' ve'e kumeen
(Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30)*

¹⁷ Távani tse'e je Jesús tyoo'púk vye'na, van'it tse'e to'k je jayu noomp vyinkutámiji. Van'it tse'e je Jesús dvin'oxkteni, jetse'e dunuujmi:

—Oy yak'ixpajkpa, ¿tis ats vine'e ntónup jets atse'e njayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

¹⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—¿Nte'yam atse'e xtij ku ve'e mva'añ jets oy atse'e? To'kji xa je'e ve'e pane'e oy, je Nte'yamts je'e ve'e. ¹⁹ Mnuja'vip xa mitse'e je pava'nun: “Ka'a tse'e myakjaju'o'okut, ka'a tse'e je navyajkun xyakvintsa'kintókiyut, ka'a tse'e mme'e'tsut, ka'a tse'e je jayu xnuvampétut, ka'a tse'e je jayu xvín'aa'nút, vintsa'aga je mtee' je mtaak.”

²⁰ Van'it tse'e je jayu y'atsaajv:

—Yak'ixpajkpa, ku atse'e pi'knum nve'na, van'itanits ats ya'a ve'e nujom nkutyún.

²¹ Van'it tse'e je Jesús vinyin'ixji je tsojkun maat, jetse'e dunuujmi:

—Jado'k viijn tse'e mka'ijtuxju. Najkxu xtoo'kkajxni nujom juu' ve'e m'ixp mjayejpp jets mooyni je meen je ayoo'va jayu, ve'em tse'e je o'yin xjayéput jem tsapijootm. Makkpamú je mjoot je mja'vin jetse'e mtsaachpaa'tut ax jo'n je jayu juu' ve'e je y'oo'kun du'anajkxip ku ve'e je cryuuz dupaku'lu, van'itts atse'e xpamiinnit.

²² Van'it tse'e je jayu viijnk duja'vi juu' ve'e je Jesús kyojts, va'ajts tsaachvinmaayp tse'e ñajxni, kux maye'e ooy juu' ve'e y'ixp jyayejpp.

²³ Van'it tse'e je Jesús dvin'ix'apaa'vikujx pan pan jatye'e naa'ténijidup, jetse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmídi:

—i'Tso'ox xa je'e ve'e ooy jetse'e je kumeen jayu ñapyámjadat jem je Nte'yam y'am kya'm!

²⁴ Ax ku tse'e je y'ixpajkpatajk du'amotunajxti, atuva atóki tse'e tyaandi. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidinuva:

—i'Tso'oxe'e ooy jetse'e je kumeen jayu ñapyámjadat jem je Nte'yam y'am kya'm! ²⁵ Ka'a xa ve'e cho'oxa vintso ve'e je camello ñáxut jep xo'yun jot jaatp, je'e ve'e tso'ox vintso ve'e je kumeen jayu ñapyámjút jem je Nte'yam y'am kya'm.

²⁶ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk atuva atóki dutuntuktaandi, jetse'e ñavaajnjidi:

—Pan ve'em xa ve'e, ¿pants vine'e o'yixjup jetse'e dujayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

²⁷ Van'it tse'e je Jesús vinyin'ixjidinuva jetse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ve'e je jayu y'o'yixjada jetse'e ñaajkpítsumjadat jep tokin jaatp; ax je Nte'yam, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e je jayu duyakpítsumut jep tokin jaatp, kux nujome'e je Nte'yam juu' y'o'yixkúxju.

²⁸ Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—Nmasókkajx xa aatse'e nujom juu' aatse'e n'ixp njayejpp vye'na jets aats mitse'e mpamiijn.

²⁹ Jetse'e je Jesús y'atsaajv:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ, pan pan tse'e ats kajx jets je oy kats je oy ayook kajx dumasoopk je tyajk, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, je tyee', je tyaak, je ñuda'ax, je y'ónuk, ukpu je ñaax, ³⁰ yakmo'opts je'e ve'e uxym mókupx nax je tyajk, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, je tyee', je tyaak, je y'ónuk, jets je ñaax. Ax ku tse'e yakmo'ot, yakjomtónup yaktitónupts je'e ve'e. Jets ku ve'e je nam it choo'ndukut, joojntykinupts je'e ve'e xa'ma kajx. ³¹ Ax numay tse'e juu' ve'e uxym dunumájidup, je'e tse'e dunupi'kidinup.

*Ku je Jesús du'ava'ñinuva je y'oo'kun
(Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34)*

³² Jeja tse'e too' aajy vye'nada, jeme'e Jerusalén ñajkxta, jetse'e je Jesús vyintoo'vákajada. Ax atuva atóki tse'e tyanda je y'ixpajkpatajk, tsa'kidup tse'e dupa'ux'ookada. Van'it tse'e je Jesús duyaknay'amojkijidi je ñumakmejtsk ixpajkpatajk joma ve'e to'k je apuk it, jetse'e dutuk'ixnuva juu' ve'e tónjup kótsjup je Jesús maat. ³³ Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Jem tse'e Jerusalén nja'mda. Jemts atse'e nyakpámut jem je tee'tajk je vyintsán kya'mda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk kya'mda, je'ets atse'e xtuknuvánadap je n'oo'kun, je'ets atse'e xpámdap jem je viijnk jayu kya'm ³⁴ juu' atse'e xnuxi'iktap xtuxi'iktap jets atse'e xvóptat, xnutsójadapts ats je'e ve'e jets atse'e xyak'oo'ktat. Ax joojntypajknuvaps atse'e kutoojk xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

*Ku je Santiago maat je Juan to'k je maa'yun du'amótudi je Jesús
(Mt. 20.20-28)*

³⁵ Van'it tse'e je Jesús vyinkutámijidi je Santiago maat je Juan, je Zebedeo je myajntktajk je'e ve'eda, jetse'e je Jesús dunuujmidi:

—Yak'ixpajkpa, uk mtónupe'e je maa'yun juu' aatse'e n'amótuvup.

³⁶ Van'it tse'e je Jesús y'amótutúvijidi:

—¿Tise'e mtsojktup jets ats miitse'e ntoojnadat?

³⁷ Van'it tse'e vyaandi:

—Xmooyrup aatse'e to'k aaj jets aatse'e n'ajxtknit joma ve'e je mkutojkuñ, to'k jeja m'aka'yun pa'ayi jets jado'k jeja m'anajapa'ayi.

³⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'a xa ve'e xnújávada juu' ve'e m'amótudup. ¿M'o'yixjudupe'e jets je tsaachpaatun xyaknáxtat juu' atse'e nyaknáxup, uk m'o'yixjudupe'e jetse'e xmuténadat ve'em je tsaachpaatun ax jo'n atse'e nmuténat?

³⁹ Jetse'e y'atsooqvi:

—X'o'yixjup xa aatse'e.

Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tyúvam xa ve'e, je tsaachpaatun juu' atse'e nyaknáxup, myaknajxtuvaps miits je'e ve'e; jets je tsaachpaatun juu' atse'e nmuténap, mmuténiduvaps miits je'e ve'e. ⁴⁰ Ax je'e tse'e juu' ve'e mtijup jetse'e m'ajxtknit jeja ats n'aka'yun pa'ayi ats n'anajapa'ayi, ka átsapts je'e ve'e xtukkadaak jets ats miits je'e ve'e nmo'odat, je'e je'e ve'e yakmo'odap juu' ve'e ats je nTee' tyuknupaajmtki.

⁴¹ Ax ku tse'e du'amótunajxti je janumajk ixpajkpa, van'it tse'e dumujotma'tti je Santiago maat je Juan. ⁴² Van'it tse'e je Jesús duyaaxjidi je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi:

—Mnuja'vidup xa miitse'eda jets je'eda pan pan jatye'e yakkutojktup juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvapta, mákk tse'e je kyutojkuñ dupamda, ax je'eda pan pan jatye'e dunumájidup je'e maatta, je'e tse'e dupavaandup jetse'e jatyi yaktónut ax jo'n du'oyjávada. ⁴³ Ax ka'ats miitse'e mve'emada. Pan pan xa ve'e dutsojkk jetse'e dunumájat, ve'em tse'e ñapámjút ax jo'n je patto'niva kuy'ijit; ⁴⁴ pan pan tse'e dutsojkk jetse'e dunuvintsánat, ve'em tse'e ñapámjút ax jo'n je toompa kuy'ijit. ⁴⁵ Ve'em ax jo'n ats; ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e nyakpattónat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, je'e ve'e jets atse'e je jayu mpattónat jets atse'e je numay jayu je tyokin nkuvejtjadat ku ats je'e ve'e nku'oo'kat, ve'em tse'e dujayejtinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je viints jayu juu' ve'e Bartimeo duxaaj
(Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43)*

⁴⁶ Van'it tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpatajk jye'ydi jem jericoojit kyajpun kajxm. Ku ve'e choo'ndini maat je numay jayu, jem tse'e chuuna vye'na too' pa'am to'k je viints jayu juu' ve'e je putajkin du'amotu, Bartimeo je'e ve'e xyaaaj, je Timeo je myajntk. ⁴⁷ Ku ve'e je viints jayu dumotu jets naxuvaampe'e je Jesús, je nazarétit jayu, van'it tse'e mákk dumukajts, jetse'e vyaajñ:

—Jesús, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!

⁴⁸ Je numay jayu tse'e na'muxju jetse'e y'amo'otut. Ax nuyojk mákks je'e ve'e tyun-jaa'kvaajñ:

—jJe David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!
⁴⁹ Van'it tse'e je Jesús vya'ktaajñ jetse'e dunuujmide jetse'e duyakmíndat. Ku ve'e ojts duyaaxjada je viints jayu, van'it tse'e dunuujmide:
 —Jot'amaja, tena, uxem xa ve'e mnukéxaja.
⁵⁰ Van'it tse'e je viints jayu je vyitaní'kx dúnas'ojti, jetse'e yejtsuk, jetse'e je Jesús dunuujkx. ⁵¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
 —¿Tise'e mtsajkp jets ats mitse'e ntoonjat?
 Van'it tse'e je viints jayu y'atsaajv:
 —Yak'ixpajkpa, je'e xa atse'e ntsajkp jets ats mitse'e xyakvin'ixpákut.
⁵² Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:
 —Najkxn, ta xa ve'e mjotkadaakni kux atse'e atse'e tuxjaanchjáva.
 Ax jatyji tse'e vyin'ixpajkni jetse'e je Jesús dupanujkx.

11

*Ku je Jesús tyajki jep Jerusalén
 (Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19)*

¹ Myutámidup tse'e vye'nada jem Jerusalén. Jeme'e ñaxta vye'na joma ve'e je kajpunda juu' ve'e duxaajta Betania jets Betfagé, jempa ve'e je Olivos Kopk, van'it tse'e je Jesús dukejx numejtsk je y'ixpajkpatajk, ² jetse'e dunuujmide:

—Najkxta xi pi'k kajpun kujx juu' ve'e xi avinkujk. Ku ve'e mje'yadat, jeja tse'e xpaa'ttat to'k je burro kuvuu'n, ni pánanumts je'e ve'e kyatuktsuunaja; mukéjadats jetse'e xyakmíndat. ³ Pan m'amotutúvijidup tse'e je jayu pan tyajxe'e xmukéjada, ve'em tse'e xnaajmadat: “Je Maja Vintsane'e dutsojpk, ax jatyji tse'e dukejxumpijtnuvat.”

⁴ Van'it tse'e ñajkxti jetse'e dupaati je burro kuvuu'n jeja tak'aagui, jeja ve'e too' kujk tyena. Myukéjidup tse'e vye'nada, ⁵ van'it tse'e ña'muxjidi je jayu juu' ve'e jem ven'idup:

—¿Tyajx tse'e xmukéjada xi burro?

⁶ Jetse'e y'atsoovdi ax jo'n je Jesús ña'muxjidi. Yakmasook tse'e. ⁷ Van'it tse'e duyakje'ydi je burro joma ve'e je Jesús, jetse'e je vyit dutukjape'ndi. Van'it tse'e je Jesús dutukpejt je burro. ⁸ Ax je numay jayu tse'e duxe'ptu je vyitta jeja too' kujk joma ve'e je Jesús ñaxuva'añ; viijnk tse'e dupojxtuvap je tuuxux aajy jetse'e jeja to'k too' aajy duxajva'kxta.

⁹ Ax juu' tse'e vintoo'vajkijidup jets juu' ve'e pa'ux'ookijidup, je'e tse'e makx vaandu:

—jYakmaja yakjaanchats ya'a ve'e y'ijtnit! jJe Nte'yam je kyunoo'kxun maat xa ya'a ve'e juu' ve'e miimp je Maja Vintsán kajx! ¹⁰ jKunuu'kx xa ve'e je kutojkun juu' ve'e miimp, je kutojkun juu' ve'e ve'em ijtp ax jo'n je njujpit jáyuvamda David jye'e y'ijit! jYakmaja yakjaanchats je'e ve'e je Nte'yam y'ijtnit!

¹¹ Van'it tse'e je Jesús tyajki jem jerasaleenit kyajpun jootm jetse'e ñujkx jep maja tsaptaktaagujk. Ax ku tse'e jep du'ixkujx, ta tse'e je it tyánayini vye'na, van'it tse'e ñujkx jem betániait kyajpun kajxm, jetse'e dumaadi je ñumakmejtsk ixpajkpatajk.

*Ku je Jesús duk'oñukojtsi to'k je higo kup
 (Mt. 21.18-19)*

¹² Je ku'óxit tse'e choo'ndi jem betániait kyajpun kajxm; yu'oo'kjup tse'e vye'na je Jesús. ¹³ Ax ku tse'e du'ix to'k je higo kup juu' ve'e jékum jaty jets juu' ve'e aajyax ve'nip, van'it tse'e tyami jetse'e najkx du'ix pan jeme'e je tyaaajm. Ax ku tse'e jye'y joma ve'e je higo kup, ka'a tse'e dutipaaty, tum je y'aajyji ve'e, kux ka'a ve'e du'aatsa vye'na. ¹⁴ Van'it tse'e je Jesús je higo kup dunuujmi:

—Ni je vin'ita tse'e mkoo'kta'minit.

Myótudu tse'e je y'ixpajkpatajk.

*Ku je Jesús duyakvaach je maja tsaptajk
 (Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22)*

¹⁵ Ku ve'e jye'ydi jem jerasaleenit kyajpun kajxm, van'it tse'e je Jesús tyajki jep maja tsaptaktaagujk jetse'e duvojjpitsumkujx nujom pan pan jatye'e jep ajooydup atoo'ktup vye'na, jetse'e duyakvippumpijtkujx je meen vinkukoompatajk je myeesada jets je chuujntkunda pan pan jatye'e dutoo'ktup je pak. ¹⁶ Ka'a tse'e je Jesús duyakajjtjidi je jayu jetse'e duvvitsanáxtat duvvitsatákadat je pyaamduk jep maja tsaptaktaagujk. ¹⁷ Van'it tse'e duyak'ixpajkti jidu'um:

—Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Ve'e tse'e ats je ntajk y'ijtnit je tajk joma ve'e to'k ka'ajyji je jayu chapkats”; ax ve'emts miits ya'a ve'e tuxpaamdini ax jo'n “je aajntk joma ve'e je mee'tspa ñay'amókajada”.

¹⁸ Ku ve'e du'amotunajxti je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta, van'it tse'e dujapayo'ydi vintso ve'e je Jesús kuduyakjay'oo'kjidi; ax cha'kidup tse'e kux

nujome'e je jayu atuva atoki dutuktaañ vintso ve'e yak'ixpujk. ¹⁹ Ax tánayinup tse'e, jetse'e je Jesús cháa'n jem kajpun kajxm.

*Ku je higo kup tyaatsni
(Mt. 21.20-22)*

²⁰ Ax je kujápit tse'e ñajxinuva joma ve'e je higo kup, jetse'e du'ixti jets ta ve'e je kup tyaatsni je y'aa'ts paat. ²¹ Van'it tse'e je Pedro dujaa'myejts vintso ve'e je Jesús vyaajñ, jetse'e dunuujmi:

—Yak'ixpajkpa, ixu je higo kup juu' ve'e mko'oñukojsi, ta tse'e tyaatsni.

²² Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Jaanchjávada je Nte'yam, ²³ kux tyúvam atse'e nva'añ jets pan pane'e dunuujmip ya kopk: “Ke'eku jets nay'apómaja jem maaxy najootm”, ve'em tse'e tyónjut pan ka'a ve'e myejtsvinmáy jem jya'vin kajxm jets ve'eme'e jyátut. ²⁴ Je'e kajxts atse'e nva'añ, pan ti ve'e m'amótudup ku ve'e mtsapkotsta, jaanchjávada jets tónjup je'e ve'e juu' ve'e m'amótudup. Ax tónjupts je'e ve'e.

²⁵ Ax ku tse'e mtsapkótstat, mee'kxjada tse'e je tyokin pan pan jatye'e mtso'oxpajkjudup, ax ve'em tse'e mtokinmee'kxjuduvat je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm. ²⁶ Pan ka'a tse'e xtokinmee'kxta pan pan jatye'e mmutokintoojnjudup, nay ka'a tse'e mtokinmee'kxjuduvat je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm.

*Je kutojkun juu' ve'e je Jesús jyayepp
(Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8)*

²⁷ Van'it tse'e vyimpijiti jem jerusaleenit kyajpun kajxm. Yo'yp tse'e je Jesús vye'na joma ve'e je maja tsaptajk, van'it tse'e vyinkutámijidi je tee'tajk je vyintsanda, je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta, maat je israeejlit je myújit jáyuda, ²⁸ jetse'e je Jesús du'amotutúvidi:

—¿Pan tse'e tumna'muxju jets ya'a ve'e xtónut? ¿Páne'e ya kutojkun mmooyjyup?

²⁹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Nay ve'empats atse'e nvaampa jets atse'e x'atsooqduvat. Pan x'atsooqdupts atse'e, van'its ats miitse'e nvaajnjuduvat pan ti kutojkun kajx ats ya'a ve'e ntun. ³⁰ ¿Pan tse'e je Juan je kutojkun mooyju jetse'e je jayu duyaknapétut? ¿Je Nte'yame'e, ukpu je jayu ve'e? Vaajnjudikts ats.

³¹ Ax van'it tse'e dukojtsmojkti. Jidu'um tse'e ñavyaajnjudi:

—¿Vintsose'e kunva'numda? Pan va'numdup xa ve'e jets je Nte'yame'e mooyju je kutojkun, jidu'um tse'e xnuyjimimdat: “¿Tyajx tse'e xkajaanchja'vidi juu' ve'e je Juan kyojts?” ³² ¿Ukpu va'numdaps vine'e jets je jayu ve'e je kutojkun mooyju?

Ax jidu'um tse'e ñavyaajnjudi kux cha'kidupe'e je numay jayu je'e kajx ku ve'e dunuja'vidi jets nujome'e je jayu dujaanchja'vidi jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa je'e ve'e je Yaknapajtpa Juan y'ijit. ³³ Je'e kajx tse'e je Jesús du'atsooqvidi jets ka'a ve'e dunujávada pan pane'e je kutojkun mooyju je Juan jetse'e je jayu duyaknapétut.

Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ka'ats atse'e n'ava'nivat jets pan atse'e ya kutojkun xmooyp jets atse'e ve'em ntun.

12

*Je ko'oy toompatajk tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19)*

¹ Van'it tse'e je Jesús dumukojtsti je jáyuda ya tukmu'a'ixmojkin maat:

—To'k xa ve'e je jayu dupuujm je tsaaydum kam, jetse'e duyaknaa'tujk, jetse'e je jot dupuujm jep tsajaatp joma ve'e je tsaaydum yakvinmaa'kkut, jetse'e to'k je pats kajxm dupuujm joma ve'e je chaaydum kam yaknu'ixat. Van'it tse'e je yoova toompatajk dutukmaatkojtsmojkti pan vinxupe'e tyukkaada'akjadat ku ve'e dupakmókat je tsaaydum taajm. Van'it tse'e jékum ñujkx.

² Ku ve'e je tsaaydum tok aats dupaaty, van'it tse'e to'k je kyukátsiva dukejx joma ve'e je yoova toompa jetse'e du'amótuvut pan juu' ve'e tukkadaakjup. ³ Van'it tse'e je yoova toompa dumajtsti je kukátsiva jetse'e duvojpti; ve'emji tse'e duyakvimpjittini. ⁴ Van'it tse'e je kam je vyintsán je viijnk kukátsiva dukejxnuva. Je'e tse'e chaka'tstu jetse'e je kyuvajk duyakxa'ajkidi, jetse'e dujomtoondi dutitoondi. ⁵ Van'it tse'e jado'k dukejxnuva. Ax je'e tse'e yak'oo'ktinu. Ax ve'em tse'e je viijnk kukátsiva dutoonduva: jem tse'e juu' ve'e vyojptu, jempa tse'e juu' ve'e yak'oo'ktu.

⁶ Ax jem tse'e je vintsán to'k je myajntk juu' ve'e ooy tyuntsajkp, je'e tse'e kyejxpa tun ux'oo'kani joma ve'e je yoova toompada. Jetse'e vyaajñ: “Vyintsá'agadap xa ijk je'e vine'e ats ya n'ónuk.” ⁷ Ku ve'e jye'y joma ve'e je yoova toompada, van'it tse'e je yoova toompa ñavyaajnjudi: “Ya'a xa ve'e tukkadakkáxjup ya tsaaydum kam. Va'an duyak'oo'kumda jetse'e

nje'eimdat ja tsaaydum kam." ⁸ Van'it tse'e dumajstti jetse'e duyak'oo'kti. Yakpítsumdu ve'e joma ve'e je tsaaydum kam.

⁹ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Tise'e tyónup je tsaaydum kam je vyintsán?

Jetse'e jyaa'kvaajñ:

—Je'yap xa ve'e jetse'e je yoova toompa duyakjay'oo'kkáxjadat jetse'e je viijnk yoova toompa dupámüt.

¹⁰ Ta miits ya'a ve'e xkotsta juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Je oy tsaaj juu' ve'e je pojtspatajk myasooqktinu,

je'e tse'e ojts yakpum joma ve'e dunuvinkopkikux je maja tsaptakpats.

¹¹ Je Maja Vintsán xa ya'a ve'e dutoon,

ax je maja atúvats ya'a ve'e juu' ve'e n'ixumdup.

Ta miits ya'a ve'e xkotsta, ¿ve'em xaja?

¹² Ax jya'ixtidup tse'e vintso ve'e je Jesús kudumajstti kux ñuja'vidupe'e jets je'e kajxta ve'e ja tukmu'a'ixmójkin dukajts. Cha'kidupe'e je numay jayu, je'e kajx tse'e dukamajstti, jetse'e ñajxktini.

Je'e pane'e je kupa'mun yakmo'op

(Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26)

¹³ Van'it tse'e yakkejxti je fariseotajkta maat je Herodes je jyáyuda joma ve'e je Jesús, jyayaktontokiyuvaandu jyayakkjostokiyuvaandu tse'e je Jesús jetse'e kuy'o'yixjidi vintso ve'e dunuxa'áadat. ¹⁴ Jidú'um tse'e dunujjimi:

—Yak'ixpajkpa, nnuja'vinup xa aatse'e jets tuxe'e mits je mjáyuvín je mjoojntykin jets ka'a mitse'e xtsa'aga jetse'e x'avánat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip, ka'a tse'e xvinmam pan vintso ve'e je jayu mkatsju, tyúvam mitse'e je jayu je Nte'yam jye'e xtuk'ix. ¿Yakjajtype'e uu'm je mpava'nunamda jetse'e je kupa'mun yakmo'ot je yakkutojka César, ukpu ka'a ve'e? ¿Nmo'op aatse'e, ukpu ka'a aatse'e nmo'ot?

¹⁵ Ax ñuja'vip tse'e je Jesús vintso ve'e je ko'oy joot dujayepta, jetse'e ña'muxjidi:

—¿Tyajxts atse'e xkatsuvaa'nda? Yakminda to'k je meen jets atse'e n'ixut.

¹⁶ Ku ve'e duyaknajkxti je meen, van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—¿Pan tse'e yam y'apamnax, jets pan tse'e yam xyaaj yukja'a?

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Je yakkutojka César ya'a ve'e jye'e.

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Mo'odats je César juu' ve'e je César jye'eip, jets mooydovats je Nte'yam juu' ve'e je Nte'yam jye'eip.

Ku tse'e du'amotunajxti, atuva atóki tse'e tyaandi.

Ku je Jesús yak'amotutuvi pan joojntykpajknvape'e je jayu

(Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40)

¹⁸ Van'it tse'e je saduceotajk je Jesús dvinikutámidi. (Je saduceotajk tse'e vaandup jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntykpajktinuvat.) Van'it tse'e je Jesús du'amotutúvidi:

¹⁹ —Yak'ixpajkpa, ve'emes je Moisés dujatyajñ jets pan oo'kpe'e to'k je yaa'tyajk jetse'e je ñuda'ax dumasa'ak jetse'e ka'a pan y'ónuk, je oo'kpa je y'uts tse'e dupákup je ku'aa'k ta'axtajk jetse'e je y'ónuk jyéjat; ax je myuto'k mix ónuk tse'e taannup ax jo'n je y'ajch je y'ónuk kuy'ijit jo'n. ²⁰ Ax núvuxtojtk tse'e y'ijiti je uts je ajch. Ta'axpajk tse'e je koop ónuk, van'it tse'e y'oo'kni, ka'a tse'e je ñuda'ax je y'ónuk duyakjei. ²¹ Van'it tse'e je myuto'k uts dupujk je ku'aa'k ta'axtajk. Nay ka'ava tse'e je y'ónukta jyeji, jetse'e y'oo'knuva. Ax nay vanxúpyyam tse'e jyjajpa je myumejtsk uts. ²² Ax va'an núvuxtojtk tse'e dupajkti je ta'axtajk; ka'a tse'e je y'ónukta jyeji, jetse'e y'oo'ktini. Ux'ook tse'e je ta'axtajk y'oo'knuva. ²³ Ax kuuk tse'e je oo'kpatajk jyojntykpajktinuvat jado'k nax, ¿pánukts vine'e tyuva dunuda'axap je ta'axtajk?, kux va'an núvuxtojtk'e je dupajkti.

²⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsoovjidi:

—Mtoo'tókidup xa miitse'e kux ka'a ve'e xnujávada vintso ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets juu' ve'e o'yixjup je Nte'yam maat. ²⁵ Ku xa ve'e je oo'kpatajk jyojntykpajktinuvat, ka'a tse'e je jayu y'ukyaa'vyajktinit ka'a tse'e je jayu y'ukta'axpajktinit, ve'em xa je'e ve'e y'ijittinit ax jo'n je ángeles juu' ve'e jem tsapjootm. ²⁶ Ax je'e tse'e ku ve'e je oo'kpatajk jyojntykpajktinuvat, ta miitse'e xkotsta jep Kunuu'kx Jatyán kujxp juu' ve'e je Moisés jyaay, jep joma ve'e je Nte'yam myukojsji jem ápit kup akójkm, ¿ve'em xaja? Jidú'um tse'e je Nte'yam vyaajñ: "XNte'yamidup atse'e je Abraham, je Isaac, maat je Jacob." ²⁷ Je'e kajx tse'e, Nte'yamivapts je'e ve'e je jayu je Nte'yam pan pan jatye'e jaanchja'vijidi ku ve'e y'oo'ktini, ka'a tse'e je jyootta je jya'vinda y'aa'ka, joojntykidupts je'e ve'eda. Ax ve'em tse'e, ooyts miitse'e mtuntoo'tókida.

Jē pava'nun juu' ve'e dūnumajikajxp
(Mt. 22.34-40)

²⁸ Jem tse'e vye'na to'k je tsaptujkpit yak'ixpajkpa juu' ve'e dū'amotunajx vintso ve'e űavyaajnidi. Ku ve'e dūnuja'vi jets oye'e je Jesús y'atsoojviji, van'it tse'e je Jesús dūvinkutami jetse'e dū'amotutūvi:

—Juu's je'e ve'e je pava'nun juu' ve'e dūnumajikajxp?

²⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Je pava'nun juu' ve'e dūnumajikajxp, ya'ats je'e ve'e: “Israeejlit jāyuda, amotunaxta. Je Maja Vintsān, uu'm je nNte'yamamda, to'kjits je'e ve'e dūnuMajaVintsana, ³⁰ jets mtsóktape'e je Maja Vintsān, uu'm je nNte'yamamda, nujom ja'vin, nujom aaj nujom joot, nujom je mvinma'yun maat, jets nujom je mmaju maat.” ³¹ Je mumejtsk pava'nun, ve'em jātyats je'e ve'e. Jidu'um tse'e vya'añ: “Tsokta je mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinm mnachókjada.” Ka'a xa ve'e jado'k je pava'nun juu' ve'e dūnumájip ax jo'n ya mejtsk pava'nun.

³² Van'it tse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpa űa'muxji:

—Yak'ixpajkpa, óyame'e tuxkats, tyúvam, kux to'kji xa ve'e je Nte'yam jets ka'a ve'e pan viijnk, je'ejji ve'e to'k. ³³ Jets je'e ve'e ku ve'e je Nte'yam yaktsókut nujom ja'vin, nujom aaj nujom joot, nujom je vinma'yun maat, jets nujom je maju maat, jets ku ve'e je jayu dutsak je myujantam je myutaktam ve'em ax jo'n viinm űachakju, je'e tse'e nuyojk dūnumájip jets ka'a ve'e nujom je tánuk yax juu' ve'e je Nte'yam yaktukvinta'skip jets nujom je viijnk yax juu' ve'e yaktóoy jem yojxpejtun kajxm.

³⁴ Ax ku tse'e je Jesús dūmotu jets oy yakxone'e dū'atsaajv, van'it tse'e dūnuujmi:

—Ka'ats mitse'e xmujúkuma je Nte'yam je kyutojkun.

Ax juu' tse'e je Jesús dūtso'oxpajktup, ni pana tse'e kyoo'knayja'vijini jetse'e juu' dūjaa'kamotutūvat.

Jē David je Myaja Vintsān je'e ve'e je Cristo
(Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44)

³⁵ Ku ve'e je Jesús je jayu dūyak'ixpujk jep maja tsaptujkp, van'it tse'e vyaajñ:

—Jē Vintso'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk vya'anda jets je David je'e ve'e je chaan je kyooj je Cristo?, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. ³⁶ Je Espiritu Santo xa ve'e moojyu je David je vinma'yun ku ve'e je David vyaajñ:

Je Nte'yam xa ve'e dūnuujmi ats je nMaja Vintsān:

“Ajxtuku yaja ats n'aka'yun pa'ayi namvaat atse'e nyakvintókida pan pan jatye'e mts'o'oxpajkjudup.”

³⁷ Jidu'um tse'e je David vyaajñ jets je Myaja Vintsān je'e ve'e je Cristo. Ax ve'em tse'e, va'ajts tse'e yaknujava jets ka je chaan je kyoojyap je'e ve'e je Cristo, je Myaja Vintsampa je'e ve'e.

Ax numay tse'e je jayu dūtukxoointkti ku ve'e dū'amotunajxti.

Ku je Jesús dūvintso'y je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk
(Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Ku ve'e je Jesús je jayu dūyak'ixpujk, jidu'um tse'e vyaajñ:

—Yakkópkada ooy je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk kux mvin'aa'nuvaajnjudup miits je'e ve'e. Je'e xa ve'e dumuvidutuvaandup je yaajnit vit jetse'e dutsokta jetse'e yakkojtspoó'kxtat je vintsa'kin maat jep maa'y jaatp. ³⁹ Tum je'e ve'e chojktup jetse'e dūtuktsaanadat je tsuujntkun juu' ve'e tum oojyit jep tsaptujkp jets joma ve'e je maja kay je maja uu'k. ⁴⁰ Je tyajk paat tse'e dupajkjada juu' jatye'e y'ixtup yayajeptup je ku'aa'k ta'axtajk; ax jek tse'e chapkotsta, ve'em tse'e dukayaknuke'xnatakava'anda je ky'o'oy je'e juu' ve'e tyoondup. Je'e tse'e nuyojk je tsaachpaatun yakmo'odap.

Jē yax juu' ve'e pyaam to'k je ku'aa'k ta'axtajk
(Lc. 21.1-4)

⁴¹ Tsuunip tse'e je Jesús vye'na jep maja tsaptujkp jeja je yax apajkin vyinkujk. Jep tse'e dū'ix vintso ve'e je jayu je meen dupamda. Ax numay tse'e je kumeen jayu juu' ve'e may je meen dupaamdud. ⁴² Van'it tse'e to'k je ayoova ku'aa'k ta'axtajk jye'y jetse'e dupuujm mejtsk je pi'k cobre meen. ⁴³ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dūyaaxji jetse'e dūnuujmi:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets nuyojk ya'a ve'e ya ayoova ku'aa'k ta'axtajk tudupum je yax jets ni ka'a ve'e nujom je viijnk jāyuda; ⁴⁴ kux je'eda, je'e je'e ve'e tudupamda juu' ve'e vinta'nuxjudup; ax ya ayoova, tats ya'a ve'e dupamkajxni je tyukjoointyin.

13

Ku je Jesús du'ava'ni jets kutókiyupe'e je maja tsaptajk

(Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6)

¹ Ku ve'e je Jesús pyítsum vye'na jep maja tsaptujkp, van'it tse'e nuto'k je y'ixpajkpa ña'muxji:

—Yak'ixpajkpa, ixu vintso ve'e ya tsaaj jets ya tajkta!

² Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—¿M'ixp ya'a ve'e ya mújit tajkta? Ni to'ka ya'a ve'e ya tsaaj kyoo'ktaannit nukavyet, nujom ya'a ve'e kyutokikajxnit.

Je nujav'vin juu' ve'e jéjap ku ve'e je itakax tyáminit

(Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24)

³ Van'it tse'e ñajxkti jem Olivos Kopk viindum. Jem tse'e je Jesús chuuna vye'na jem je maja tsaptajk myu'avinkojkm, van'it tse'e je Pedro maat je Santiago, je Juan jets je Andrés, je tse'e du'amotutúvidu je Jesús:

⁴ —Vaajnik aats to'k aaj vin'it ya'a ve'e jyátut ñáxut jets ti nuja'vints aatse'e njayéppup pan vin'it ya'a ve'e tyónjut.

⁵ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Yakkópkada ooy ku ve'e pan mnunvin'aa'njadat, ⁶ kux míndape'e numay je jayu juu' ve'e natyijjadap jets ats je'e ve'e, jetse'e vya'andat: “Ats xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.” Ax numay tse'e yakvin'aa'ndat.

⁷ Ax ku tse'e xmótudat jets je atso'oxe'e toojnjup jets je atso'ox kats, ka'a tse'e mnavy-inma'yunmo'ojadat, kux nupaamdukani je'e ve'e jetse'e ve'em tyónjut kyótsjut. Ax ka'anumts je'e ve'e jye'ya vye'nat je itakax, ⁸ kux najkxpe'e je jayu ñacho'oxpákjada to'k nación jets jado'k nación, to'k kutojkn jets jado'k kutojkn, jéjap tse'e je mačk ojx may viijn, jéjivap tse'e je yooj. Ve'em tse'e je tsaachpaatun du'ukva'anut.

⁹ Mnay'ixjadapts miitse'eda, kux myakvóptape'e jep tsaptujkpta, myakvatsóvdap tse'e jeja je yakkutojka vyinkujkta kuxe'e ats xjaanchjávada. Jem tse'e je tuvakojsun xpámdat ats kajx. ¹⁰ Jajtyka'amáyupts je'e ve'e too'vajkp je oy kats je oy ayook vinxup to'k it to'k naaxviijn. ¹¹ Ax kuts miitse'e myakmátstat jetse'e myakje'yajadat jeja je yakkutojka vyinkujkta, ka'ats miitse'e too'vajkp xvinnáydat ti ve'e mkótstap, ni ka'a tse'e xpayo'oydat vintso ve'e m'atsóvdap, je'ets miitse'e mkótstap juu' ve'e myakmó'odap van'it, kux ka'a ve'e xkotsta vye'nat je m'avintsó vinma'yunda, je Espiritu Santo ve'e kótsup miits kajkta.

¹² Ñuxa'ainup tse'e je jayu je y'uts jetse'e y'oo'kut kuxe'e ats xjaanchjáva, je ónuk tee', ñuxa'ainupts je'e ve'e je y'ónuk jetse'e y'oo'kut kuxe'e ats xjaanchjáva, jets je ónuk, ñuxa'ainidinvapts je'e ve'e je tyee' je tyaak jetse'e y'oo'ktat kuxe'e ats xjaanchjávada. ¹³ Nujom tse'e je jayu mmu'ejkjídinit mmujot'aajnjdinit kuxe'e ats xjaanchjávada. Ax pan pan tse'e dumuténiip je tsaachpaatun, je'e tse'e dujayejpnp je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁴ Je Nte'yam je y'ayook kojsnajxpa Daniel, je'e tse'e du'ava'ni je'e pane'e je kunuu'kx it duyavintsá'kintókiyup. (Va'an duvinmótuvu pan pane'e nakakojsp.) Ku miitse'e x'íxtat jets jem je'e ve'e y'it joma ve'e kyapaa'tyju, van'it tse'e pan pan jatye'e ve'nadap yaja judéait y'it jaat, va'an tse'e duke'ekta jetse'e ñajkxtat jem tonun viinn kopk viinn. ¹⁵ Jets pan pan jatye'e ve'nadap jem azotea ni'kxm, ka'a tse'e jep tyujkp y'uktajkídinit jetse'e ti duyakpítsumdat. ¹⁶ Pan pan jatye'e ve'niduvap jem kam jootm, ka'a tse'e dunuvimpíttat je vyit. ¹⁷ Ayooov je'e ve'e je jyootta je ta'axtajkta juu' ve'e kanuva'ajtsap ve'nadap van'it jets pan pan jatye'e yak'onuksit'fstup vye'nat! ¹⁸ Nutsapkotsta jetse'e ve'em kyatónjut ku ve'e je xox aats, ¹⁹ kux van'ite'e je jayu chaachpaa'ttat ve'em ax jo'n ni vin'itna ve'em kyatunju ku ve'e ya it choo'ntk jets uxyam paat, jetse'e ni je vin'ita ve'em kyoo'ktoojninit. ²⁰ Ax ñupaajmtki tse'e je Maja Vintásn jetse'e duyakkónat je it ku ve'e je jayu chaachpaa'ttat. Pan kujyek xa ve'e je tsaachpaatun, ni pana tse'e kyats'o'okut van'it. Ax ñupaajmtki tse'e je Nte'yam jetse'e duyakkónat je it ku ve'e je jayu chaachpaa'ttat, yakkónapts je'e ve'e je jayu kajkta juu' ve'e vyinkoon.

²¹ Ax pan myaknuujmidup tse'e: “Ixta, uxyaja tse'e je Cristo”, ukpu “Ixta, uxxim tse'e je Cristo”, ka'a tse'e xjaanchjávadat. ²² Kux míndape'e juu' ve'e natyijjadap jets ats je'e ve'e, jets juu' ve'e natyijjadap je Nte'yam je y'ayook kojsnajxpada, tyóndape'e je majin jets je mújit nuja'vin jetse'e je jayu dutukvin'aa'ndat, pan kuy'o'yixjada ve'e jetse'e duvin'aa'ndat pan pan jatye'e je Nte'yam vyinkoon. ²³ Ax mnay'ixjadapts miitse'eda kux ta xa ats miitse'e ntukvinkótsada ku ve'e ka'anum ve'em tyunju kyatsju.

Vintso je Cristo myiinnuvat

(Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36)

²⁴ Ku ve'e ñáxut je tsaachpaatun, tun jatyji tse'e je aampa xaaj vyinkoo'tsat, ka'a tse'e je aampa po'õ y'uk'aannuvat, ²⁵ kustákadape'e je maatsa, jets je makkin juu' ve'e ya tsajmit it, xyityyo'gyuupts je'e ve'e je Nte'yam. ²⁶ Van'itts atse'e x'ixtat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, jets jem atse'e nkada'aky vínuts jootm ooy je kutojkun maat jets je majin maat. ²⁷ Van'itts atse'e nkéxut je n'aangelestajk jetse'e duyaknay'amókajadat je jayu juu' atse'e nvinkoon vinxup to'k it to'k naxviijn jets je vaat joma ve'e ya tsajmit it kyukaxa.

²⁸ Ixta je higo kupp. Ku ve'e je y'axén y'a'onuktaka jetse'e je y'aajy pyitsumnuva, mnuja'viduupts miits je'e ve'e jets támami ve'e je xakopk. ²⁹ Nay ve'empa tse'e ku ve'e x'ixtat jets toojnup kojtsjupe'e juu' atse'e nkajtsp, nujávadats jets támami je'e ve'e vye'nat ku atse'e nmiinnuvat jado'k nax. ³⁰ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets nujom ya'a ve'e tyónjut kyótsjut namka'ana ve'e y'oo'kkáxta vye'nat je jáyuda juu' ve'e uxym joojntykidup. ³¹ Káxup náxup tse'e ya tsajmit it jets ya naxviijnit it; ax ats je nkats je n'ayook, ni je vin'itats je'e ve'e kyapaa'náxut.

³² Ka'a tse'e je jayu dunujávada vin'ite'e je xaaj dupaa'tut ku ve'e ve'em tyónjut kyótsjut, ni je aangelesa tse'e juu' ve'e jem tsapjootm, ni átsats je'e ve'e nkanuja'viva, ats, je Nte'yam je y'Onuk, je Dios Tee'ji ve'e dunuja'vip.

³³ 'Nay'ixjada, nakyujoojntykajada, tsapkotsta, kux ka'a ve'e ti nuja'vin vin'it atse'e nmiinnuvat jado'k nax. ³⁴ Ve'em xa atse'e nmiinnuvat ax jo'n to'k je kutajk juu' ve'e jékum najkxp jetse'e je tyajk dumasa'ak, je tyoompatajk dutukkataka ti ve'e nuto'k jaty tyóndap, jetse'e je y'ix'ijtpa dutukpava'añ jetse'e ñakyujoojntykajat. ³⁵ Nakyujoojntykajada miits, kux ka'a ve'e xnujávada vin'it atse'e nmiinnuvat. Ve'emts atse'e nmiinnuvat ax jo'n to'k je kutajk ku ve'e jye'yni támami, ukpu tso'm jo'n, ukpu je tseev ayaaxy, ukpu ku ve'e ya it jyjajtukuvaanni. ³⁶ Nakyujoojntykajada, ve'emts ats miitse'e manaxy nkapaa'ttat ku atse'e tun to'mayji nmiinnuvat. ³⁷ Juu'ts ats miitse'e nvaajnjidup, anañujoma je jayu kajxpatsts je'e ve'e, nakyujoojntykajada.

14

Ku je israeelit jayu dukojtsmojkti jetse'e je Jesús dumátstat
(Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Jamejtsxaaj tse'e dukapaa'ty vye'na je pascua xaaj, van'it ku ve'e yakkay je tsapaakay juu' ve'e je levadura dukamaat. Ax y'ixtidup tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk vintsõ ve'e je Jesús dumátstat je taay maat jetse'e duyakjay'oo'kjadat. ² Jetse'e ñavya'anjada:

—Ka'a tse'e nmajtsumdat ku ve'e je xaaj tyunju vye'nat kux ku ve'e je numay jayu yoojmuktat y'ajxuktat.

To'k je ta'axtajk dupaajmji je pa'ajk xoo'kpa naaj je Jesús
(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Jem tse'e betániai kyajpun kajxm je Jesús vye'na jem je Simón tyak'am, je'e juu' ve'e leprapajkjup y'ij. Kaayp tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e jye'y to'k je ta'axtajk maat to'k je po'o'p tsaaj apajkin juu' ve'e tum je nardo pa'ajk xoo'kpa naaj dumaat juu' ve'e tsóvax aa'k. Van'it tse'e dupu'uj je po'o'p tsaaj apajkin jetse'e je Jesús dutukxakteejmukkujx. ⁴ Ax jem tse'e je jayu juu' ve'e ñak'oyja'vidu juu' je'e ve'e tyoon, jetse'e ñavyaajnjidi:

—¿Tyajxts ya'a ve'e kojyji duyakvintoki ya pa'ajk xoo'kpa naaj? ⁵ Kuyaktaa'k xa ya'a ve'e ax jo'n je meen juu' ve'e to'k joojnt numutún jetse'e je ayoo'va jayu yakmoojnyit.

Ax myujotma'ttu tse'e je ta'axtajk.

⁶ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Mas'o'kta. ¿Tyajxse'e xvinma'yunmo'oda ya ta'axtajk? Oy xa je'e ve'e juu' ats ya'a ve'e tuxtuujnja. ⁷ M'ittap xa miitse'e xa'ma maat je ayoo'va jayu, jets pan vin'ite'e xtsokta, m'o'yixjadap tse'e jetse'e oy xtoojnjadat; ax ka'ats atse'e xa'ma n'uk'ijtnit miits maatta. ⁸ Ta ve'e ya ta'axtajk dutún vinxupe'e tuy'o'yixju, ta ya'a ve'e myin jets átsit tuxtuknutem ya pa'ajk xoo'kpa naaj ats je nnunaxtajkin. ⁹ Tyúvam xa atse'e nva'añ jets pan joma ve'e yaktukka'amáy je oy kats je oy ayook vinxup to'k it to'k naxviijn, yakkojtspaps je'e ve'e juu' ats ya'a ve'e ya ta'axtajk tuxtuujnja, ve'em tse'e yaktukjaa'myejtsnit.

Ku je Judas maat je tee'tajk je vyintsanda dukojtsmojkti
(Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6)

¹⁰ Van'it tse'e ñujkx je Judas Iscariote, je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijtu, je'e tse'e ojts dumaatnakyótsjada je tee'tajk je vyintsanda pan vintsõ ve'e dupámüt je Jesús jem je'e kya'mda. ¹¹ Ku ve'e je tee'tajk je vyintsán du'amotunajxti, ooy tse'e tyunxoojntkti jetse'e dutukvinva'nidi jets myo'odape'e je meen. Van'it tse'e je Judas du'ixti'ukvaajñ vintsõ ve'e y'óyat jetse'e je Jesús dupámüt jem je'e kya'mda.

*Je Maja Vintsán je y'a'ox**(Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)*

¹² Ku ve'e je muto'k xaaj dupaaty ku ve'e yakkay je tsapkaaky juu' ve'e je levadura dukamaat jetse'e yakju'kx je carnero juu' ve'e yak'oo'ktup pascua xaaj, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk ña'muxjidi:

—¿Jomase'e xtsak jets aatsak je' nájcx nyak'oya jetse'e nyaknajxumdat je pascua xaaj a'ox?

¹³ Van'it tse'e je Jesús numejtsk je y'ixpajkpatajk dukejx jetse'e dunuujimi:

—Nájxkta jem kajpun kajxm. Jem tse'e xmaatnavyaa'tjadat to'k je yaa'tyajk juu' ve'e to'k tsiv je naaj dupavijtsp. Je'e tse'e mpanajkxtap. ¹⁴ Pan joma tujkts je'e ve'e tyaka, naajmada je kutajk: “Je Yak'ixpajkpa ve'e vaamp: ¿Joma ve'e je it joma atse'e ntukmaatnyaknáxtat je n'ixpajkpatajk je pascua xaaj a'ox?” ¹⁵ Van'it tse'e mtuk'ixjadat to'k je maja cuarto juu' ve'e jep mumejtsk nukavyet kujxp, joma ve'e pu'uk avaada. Jep tse'e x'apaamdúkadat je a'ox.

¹⁶ Van'it tse'e je y'ixpajkpa ñajxkti jetse'e jye'ydi jem kajpun kajxm, jetse'e dupaatti ax jo'n je Jesús ña'muxjidi. Jetse'e du'apaajmtkidi je pascua xaaj a'ox.

¹⁷ Ku ve'e je it cho'oini, van'it tse'e je Jesús jye'y maat je ñumakmejtsk ixpajkpatajk.

¹⁸ Van'it tse'e y'ajxkti kaayva. Kaaydup tse'e vye'nada, van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets nuto'ke'e miitsta juu' ve'e uxymam je kya'aj dupaamp yam plato jootm ats maat, je'ets je'e ve'e juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xts'o'oxpajktup.

¹⁹ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk chaachvinmapyajkti jetse'e to'k jado'k je Jesús du'amotutúvidi:

—¿Ats je'e vine'e?

²⁰ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Juu' ve'e numakmejtsk miitsta, nuto'kts je'e ve'e juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xts'o'oxpajktup, nmaatkaaypts ats je'e ve'e uxymam. ²¹ Ax je'emts atse'e mpanujkxp je too' juu' ve'e javyet ijtp ats kajx jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp. ¿Ax ayoots je'e ve'e je jyoot je jayu juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xts'o'oxpajktup! Nuyojk oy tse'e kuy'ijtxji je jayu ku ve'e kúkyake'x.

²² Kaaydup tse'e vye'nada, jetse'e je Jesús je tsapkaaky dúkaajñ, je Nte'yam dukukojsji, jetse'e dutojkva'kxy, jetse'e dumoojy je y'ixpajkpatajk, van'it tse'e vyaajñ:

—Ya'a je'e ve'e ats je nni'kx je nkopk.

²³ Van'it tse'e dukooompa je tuk'a'ooguin, jetse'e je Nte'yam dukukojsji, jetse'e dumoojy je y'ixpajkpatajk. Ax anañujómts je'e ve'e du'ookti. ²⁴ Van'it tse'e dunuujimidi:

—Ya'a je'e ve'e ats je nnuu'pun. Kux ku atse'e n'oo'kut, nyaktaajnjadapts ats miitse'e je nam kojstán. Je numay jayu atse'e nku'oo'kap. ²⁵ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a atse'e n'uk'ooknit je tsaaydum pa'ajk naaj, van'itnume'e ku atse'e n'oo'kut je ñam je'e jem je Nte'yam kyutojkun jootm.

*Ku je Jesús du'ava'ni jets je Pedro ve'e kanatyukpákjup**(Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38)*

²⁶ Van'it tse'e to'k je uv du'aavdi jetse'e ñajxkti jem Olivos Kopk viindum. ²⁷ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujimi:

—Nujom xa ats miitse'e xmaso'oktat uxymam ya tsooj, kux jidu'yume'e javyet y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: “Nyak'oo'kup xa atse'e je carnero vinténiva jetse'e je carnero y'anomva'kxtat.” ²⁸ Ax kuts atse'e njoointykpajknuvat, najkxuupts atse'e jem galiléait y'it jootm; ux'ookts miitse'e jem mje'yadat.

²⁹ Van'it tse'e je Pedro ña'muxjidi:

—Mjamaso'okjada ve'e anañujoma, ka'ats ats mitse'e nmaso'okut.

³⁰ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma jets uxymam ya tsooj, ka'anume'e je na'atseev y'aya'axy vye'nat mejtsk nax, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.

³¹ Ax nuyojk mákk tse'e je Pedro jyaa'kvaajñ:

—Kunja'aa'k xa atse'e mits maat, ka'ats ats mitse'e nkanatyukpákjút.

Tum ve'em tse'e vyaanduva nujom je myu'ixpajkpatajk.

*Ku je Jesús chapkajts jep Getsemaní**(Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46)*

³² Je'ydu tse'e joma ve'e je it dúxaaja Getsemaní, jetse'e je Jesús dunuujimi je y'ixpajkpatajk:

—Tsaanada yaja namvaat atse'e najkx ntsapkats.

³³ Van'it tse'e duvaajv je Pedro maat je Santiago jets je Juan. Van'it tse'e je Jesús chaachvinmapyujk jetse'e ooy tyunnavyinma'yunmoojyji.

³⁴ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tsaachvinmaayp tse'e ats ya njoot ya nja'vin oo'kun am paat. Tanda yaja jets nakyujoojntykajada.

³⁵ Van'it tse'e je Jesús javee'n jyaa'knujkx jetse'e je vyiijn je y'aaj dutukpaaty je naax, jetse'e je Nte'yam dumunoo'kxtk pan kuy'óyame'e jetse'e kukyatsaachpaaty. ³⁶ Jidu'um tse'e chapkajts:

—Tata, nujom xa mitse'e juu' jaty m'o'yixkúxju, kadi xyakjaty jets atse'e xtukkada'akut ya tsaachpaatun; ax ka je'ep tse'e mtónup juu' atse'e ntsajkp, je'e ve'e mtónup juu' mitse'e mtsajkp.

³⁷ Van'it tse'e je Jesús vyimpijit joma ve'e je y'ixpajkpatajk; maadup tse'e dupaatti. Van'it tse'e je Pedro dunujjmi:

—Simón, ¿mmaap mits je'e ve'e? ¿Ka'a ve'e tum'o'yixju jetse'e otyo'k hora joojntyk kum'it?

³⁸ Nakyujoojntykajada jets tsapkotsta jetse'e mkaka'adat jep tokin jaatp. Je jayu je jyoot je jya'vin, chajkpts je'e ve'e jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ax ayonuktáats je'e ve'e je jayu je ñi'kx je kyopk.

³⁹ Van'it tse'e je Jesús ñajkxnuva tsapkojtspa, nay vanxúpyyam tse'e chapkajts. ⁴⁰ Ku ve'e vyimpijitnuva, maadupjyam tse'e dupaattinuva jado'k nax kux makke'e je tsooj tyumpaattjidini. Ax ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e du'atsóvdat. ⁴¹ Van'it tse'e ñajkxnuva tsapkojtspa mutoojk nax. Ku ve'e vyimpijitnuva, van'it tse'e dunujjmidinuva:

—¿Maadup mpo'o'kxtupna ve'e? Ta xa ve'e je tiempo dupaatni jets atse'e nyakpámut jem je tókinax jayu kya'mda, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ⁴² Pojtukta jets duja'mda. Jeja xa ve'e mye'jtsni juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'mda juu' atse'e xtso'oxpajktup.

Ku je Jesús yakmajch

(Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11)

⁴³ Kojtspna tse'e je Jesús vye'na ku ve'e je Judas jye'y, je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu. Ax je'e maat tse'e numay je jayu je yajkxy tsojx maat jets je kup maat; je tee'tajk je vyintsanda, je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta, maat je israeejlit je myújit jáyuda, je'ets je'e ve'e kejxjudup. ⁴⁴ Je Judas juu' ve'e je Jesús jem je jayu kya'm dupaamnup, myooydu tse'e je nuja'vin vintso ve'e dunujávadat pan pan je'e ve'e je Jesús, ax ve'em tse'e dutónut ax jo'n je jayu je myujayu ooy dutuntsak. Jidu'um tse'e dunujjmi:

—Pan pants atse'e ntsuu'kxp, je'ets je'e ve'e, matsta jets yaknajkxta. Ooy tse'e xtun'ixtat ku ve'e mka'ekva'atsjadat.

⁴⁵ Kojtspna tse'e je Judas vye'na, van'it tse'e je Jesús dunuje'y jetse'e dunujjmi:

—Yak'ixpajkpa.

Van'it tse'e dutsuu'kx. ⁴⁶ Van'it tse'e je Jesús yakmajch.

⁴⁷ Van'it tse'e to'k juu' ve'e jem ténip, je'e tse'e duyakpítsum je yajkxy tsojx jetse'e dukuspojxi to'k ado'om je tyaatsk juu' ve'e dutoojnjp je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta.

⁴⁸ Van'it tse'e je Jesús je jayu dunujjmi:

—¿Ve'em ats miitse'e xnuminda je yajkxy tsojx maat jets je kup maat, jets atse'e xmátstat ax jo'n atse'e je mee'tspa kun'ijt? ⁴⁹ Jóvum xaaj xa atse'e tun'it miits maatta ku atse'e je jayu tunyak'ixpuk jep majá tsaptujkp, ka'ats atse'e xmajtsti van'it. Je'e kajts ya'a ve'e jidu'um jyaty jetse'e tyónjut kyótsjut juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp.

⁵⁰ Van'it tse'e to'k ka'ajjji je y'ixpajkpatajk kyukeekjidi, naaydum tse'e duyaktaandi.

To'k je mootsk ónu'k juu' ve'e keeknu

⁵¹ Ax jem tse'e vye'na to'k je mootsk ónu'k juu' ve'e je Jesús dupa'ux'ookip, je sávana kakvapji, jetse'e yakmajch. ⁵² Van'itts je'e ve'e dumasaak je sávana jetse'e kyeek nuva'ajts axva'ajts.

Ku je Jesús dvinteni pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp

(Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24)

⁵³ Van'it tse'e duyajnaxkti je Jesús joma ve'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. Jetse'e ñay'amojkkajjidi je tee'tajk je vyintsanda, je israeejlit je myújit jáyuda, maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta. ⁵⁴ Jékum tse'e je Pedro pya'ux'ookaja. Paje'yjuts je'e ve'e je Pedro jep je tee' tyaagujkp, je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. Van'it tse'e je Pedro y'ajtk xaampa maat je tsaptakmutoompatajk.

⁵⁵ Je tee'tajk je vyintsanda maat nujom pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp, y'ixtidupts je'e ve'e vintso ve'e je Jesús duyakjay'oo'kjadat. Ax ka'a tse'e dumutaayvaa'tta. ⁵⁶ Numay tse'e y'ijiti pan pan jatye'e je Jesús dunuvampejitu, ax ka'a tse'e ñay'akeegaja juu' ve'e kyojtstup to'k jado'k. ⁵⁷ Ax jem tse'e juu' ve'e ténidup jetse'e je Jesús dunuvampejiti jidu'um:

⁵⁸ —Nmotu xa aatse'e ku ve'e jidu'um vya'añ: “Nyakkutókiyup xa ats ya'a ve'e ya maja tsaptajk juu' ve'e jayu pum; toojk xaajts atse'e mpaamnuvat juu' ve'e ka jayu púmap.”

⁵⁹ Ax ni ve'ema tse'e kyanay'akeegaja juu' ve'e kyojstsup.

⁶⁰ Van'it tse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e teni jeja je jayu vyinkujk jetse'e du'amotutuvi je Jesús:

—¿Ni vinxupa tse'e mkah'atsav? ¿Vintsq tse'e mkanakyukatsju ku ve'e myaknu'aa'na?

⁶¹ Ax ama'at tse'e je Jesús tyaañ, ni vinxupa ve'e kyah'atsaajv. Van'it tse'e je tee' y'amotutúvjinuva:

—¿Mits je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, je Kunuu'kx Nte'yam je y'Onuk?

⁶² Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Je'e xa atse'e, ats, je Jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. M'ixtaps miitse'e ku atse'e ntsaanat jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi, je'e juu' ve'e nujom duka'mikajxp, x'ixtuvaps ats miitse'e ku atse'e jem tsapjootm nkada'akut jem vnuñts jootm.

⁶³ Van'it tse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e je vvit natyuknuka'atstvaatsju, je'e ve'e duyaknuka'xnatajkip jets kyo'oyja'vipe'e, jetse'e vyaajñ:

—¿Tyajxts uu'me'e njaa'ktsojkumdat pane'e du'ixtu dumótudu juu' ve'e tyoon kyojts ka óyap? ⁶⁴ Ta xa ve'e x'amotunaxta vintsq ve'e je Nte'yam dvin'kojtspét. ¿Vintsos'e'e xpayo'oyda?

Ax nujomda tse'e je oo'kun je Jesús dutuknuva'nidi.

⁶⁵ Van'it tse'e dunútsójidi jetse'e dvin'vintsoomdi, jetse'e dutsii'kti, jetse'e dunujmidi:

—Nukótsuts n'it pane'e tumtsii'kju.

Van'it tse'e je tsaptakmutoompatajk vyimpa'kxjidi jyapa'kxjidi.

Ku je Pedro dukanatyukpajki je Jesús

(Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Ax ava't tso tse'e je Pedro vye'na jep taagujkp, jetse'e to'k je jajtspa ñuje'yji, je tee'ts je'e ve'e jyajtsjip vye'na juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, ⁶⁷ jetse'e du'ix jets jeme'e je Pedro dumaagtámy je tsaptakmutoompatajkta. Ku ve'e dvin'ix, van'it tse'e dunujjimi:

—Mmaagtúvttap xa mits ya'a ve'e tuy'it ya Jesús, ya nazaréit jayu.

⁶⁸ Van'it tse'e je Pedro dukanatyukpajki. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ats ya'a ve'e n'ixa, ni ka'ats atse'e nnujava pan ti mitse'e mkajtsp.

Van'it tse'e je Pedro ñujkx joma ve'e je zaguán, jetse'e je na'atseev y'ayaaxy. ⁶⁹ Van'it tse'e je jajtspa je Pedro du'ixnuva jetse'e dunujjimi je jáyuda juu' ve'e jep ve'nidup:

—Je'e xa ya'a ve'e nuto'k juu' ve'e xi Jesús dumaagtúvttap tuy'it.

⁷⁰ Van'it tse'e je Pedro je Jesús dukanatyukpajkinuva. Jetse'e vee'n je it ñajxy jetse'e je'e juu' ve'e jep ténidup, je'e tse'e dunujmikojtinuva je Pedro:

—Tyúvam xa ve'e jets ya'a jyáyuva mitse'e kux galiléait jayu mitse'e, nay ve'em tse'e je mkojtsun.

⁷¹ Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Y'ixp xa ve'e je Nte'yam jets ka'a atse'e ntaaya. Ñuja'vinuups je'e ve'e jets ko'oy nukotsa atse'e ntaannit pan ka'a atse'e tyuva juu' nkats. Ka'a xa ats ya'a ve'e xi jayu n'ixa juu' miitse'e mtjttup.

⁷² Van'it tse'e mumejtsk nax je na'atseev y'ayaaxy. Van'it tse'e je Pedro dujaa'myejts vintsq ve'e je Jesús ña'muxji ku ve'e vyaajñ: “Ka'anum tse'e je na'atseev y'aya'axy vye'nat mejtsk nax, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.” Ax je'e tse'e je Pedro vvinmaay jetse'e yaaxy.

15

Ku je Jesús je Pilato dvin'teni

(Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Ax tun japyji tse'e je tee'tajk je vyintsanda dukojtsmojkti maat je israeejlit je myújit jáyuda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta jets nujom juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujk. Van'it tse'e je Jesús tsum duyaknajkxti jetse'e jem je Pilato kya'm dupaamdi.

² Van'it tse'e je Pilato du'amotutuvi je Jesús:

—¿Mitse'e je Israeejlit jayu Yakkutojka?

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Je'e xa atse'e, ve'em ax jo'n tuxkats.

³ Van'it tse'e je tee'tajk je vyintsán ñuxa'ajjidi jetse'e ñuvampejtjidi may viijn. ⁴ Van'it tse'e je Pilato je Jesús du'amotutúvjinuva:

—¿Ni vinxupa ve'e mkah'atsav? Ixu vinxupji ti jaty myaktuknuxa'aa.

⁵ Ax ka'a tse'e je Jesús jyaa'k'atsaajv, je'e kajx tse'e je Pilato atuva atóki tyaanni.

Ku je Jesús je y'oo'kun kyutujk

(Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38-19.16)

⁶ Ax vimpasua xaaj tse'e je Pilato dumasa'ak y'ijit to'k je poxuntakjaju, jyapana pan pane'e je jaju y'amotudup. ⁷ Jep tse'e vye'na poxuntujk to'k je jaju juu' ve'e Barrabás duxaaj maat je myujatyoo'da, je'e kajx ku ve'e je jaju duyak'oo'kti ku ve'e dunupojtukti je yakkutojka. ⁸ Van'it tse'e je numay jaju je Pilato dunuje'ydí jetse'e du'amotudi jetse'e dutónut juu' ve'e tyuump vinjoojnt. ⁹ Van'it tse'e je Pilato je numay jaju du'amotutúvi:

—¿Mtsojktupe'e jets ats mütse'e nmasookjadat ya Israeejlit Jaju Yakkutojka?

¹⁰ Je'e kajxts je'e ve'e ve'em vyaajñ kux je Jesuuse'e myaso'okuvaampy, ñuja'vip je'e ve'e jets je ejkun kajxe'e je tee'tajk je vyintsán dupaamdi je Jesús jem je'e kya'm. ¹¹ Ax je tee'tajk je vyintsanda tse'e du'akojsidu je numay jaju jets ñojk'óye'e du'amotudat jetse'e je Barrabás yakmasookjadat. ¹² Van'it tse'e je Pilato y'amotutúvijnuva:

—¿Ax vintso tse'e xtsokta jets atse'e ntónut maat je'e juu' ve'e mtijup Israeejlit Jaju Yakkutojka?

¹³ Van'it tse'e y'aa'mitaakti:

—¡Yakruuzpétu!

¹⁴ Van'it tse'e je Pilato je numay jaju dunuujmi:

—¿Tyajxse'e? ¿Ti ka óyap ya'a ve'e tudutún?

Van'it tse'e je numay jaju tyunjaa'k'aa'mitaaktinuva:

—¡Yakruuzpétu!

¹⁵ Kux tse'e je Pilato oy ñaajktanuva'añju maat je numay jaju, je'e kajx tse'e je Barrabás dumasaak. Van'it tse'e je Jesús duyakjavoyjpi maat je po'ó vojpun je pojxun japtsum, jetse'e je jyaju dutukkatajki jetse'e duyakruuzpétat.

¹⁶ Van'it tse'e je tojpatajk je Jesús duyaknajkxti je ja jado'k tujk joma ve'e ñamyáyjada, jetse'e duyaxmojjkajxti je tojpatajk juu' jatye'e jem ve'nidu. ¹⁷ Van'it tse'e je tso'ojmk vit dutukxoxti je Jesús, jetse'e to'k je ápit ta'aky dupaamdi je corona jo'n, jetse'e dutukxakjeejnukti jem je Jesús kyuvajkm. Ve'em tse'e dujatiiti jets vyintsá'kidupe'e je yakkutojka. ¹⁸ Van'it tse'e jidu'um dukojtspoo'kxti:

—¡Yakmaja mitse'e m'ijtnit, Israeejlit Jaju Yakkutojka!

¹⁹ Jetse'e dutukxakjo'pukti to'k je kapy jetse'e dunutsójidi, jetse'e dvincoxkténidi. ²⁰ Ax ku tse'e dunuxikkajxti dutukxikkajxti, van'it tse'e dupajkjidini je tso'ojmk vit jetse'e dutukxoxtini je vyitam. Van'it tse'e duyaknajkxti cruuzpejtpa.

Ku je Jesús cryuuzpejt

(Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

²¹ Jeja tse'e too' aajy vye'nada, van'it tse'e to'k je jaju jem ñajxy, jeme'e kam jootm chaaj'n, Simón je'e ve'e xyaaj, ciréneit jaju, je Alejandro jets je Rufo je tyee'. Je'e tse'e y'akee'yidu jetse'e dupakaajyjat je Jesús je cryuuz.

²² Van'it tse'e je Jesús duyaknajkxti joma ve'e je it duxaaja Gólgota. (Jidu'umts je'e ve'e kyatsapítsum je Gólgota, Kuxútum.) ²³ Van'it tse'e dumoojydi je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e je tsoojy dumaat jetse'e dukamakjávát je tsaachto'nun; ax ka'a tse'e je Jesús du'uuk. ²⁴ Távani tse'e duyakruuzpétta vye'na, van'it tse'e je tojpatajk duyakva'kxti je Jesús je vyit; ñukoo'yidupe'e jetse'e du'ixtat pan juu' ve'e tukkada'akjadap nuto'k jaty.

²⁵ Taaxtojtuk yaaxp tse'e vye'na ku ve'e je Jesús duyakruuzpejtti. ²⁶ Van'it tse'e dupaamdi to'k je jatyán juu' ve'e du'ava'nip pan ti ve'e kyuvejtp. Jidu'um tse'e je jatyán vya'añ: “Ya'a xa ve'e je Israeejlit Jaju Yakkutojka.” ²⁷ Yakruuzpejtiva tse'e je'e maat numejtsk je mee'tspa, to'k jeja y'aka'yun pa'ayi jets jado'k jeja y'anajapa'ayi. ²⁸ Van'it tse'e tyoojnji je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: “Ve'eme'e yakpuujm ax jo'n je maja tokín kudutuujn.” Jidu'um tse'e vya'añ.

²⁹ Jets pan pan jatye'e najxtu, je'e tse'e je Jesús dvinxkojtspejtup jetse'e je kyuvajk dvinvyoo'oyda, jetse'e dunuujmidi:

—¿Ka mítsape'e mtunvaan jets myakkutókiyupe'e je Nte'yam je myaja tsaptajk jetse'e toojk xaaj xpaamnuvat? ³⁰ Naajtso'okjuts n'it jets vánuku jem cruz kajxm.

³¹ Nuxiikjduva tukxiikjduva tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk. Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi:

—Yaksook xa ya'a ve'e je viijnk jaju; ka'a tse'e y'o'yixju jetse'e viinn ñaajtso'okjut.

³² Ya'a juu' ve'e natyijjup Cristo, je Israeejlit Jaju Yakkutojka, va'an ya'a dunaajkváñkju jem cruz kajxm jets aatse'e n'ixut, van'itts aatse'e njaanchjávát —jidu'um tse'e ñavyaajnjidi. Je'e paat tse'e vinkojtspejtjduva juu' ve'e je Jesús myaatruuzpejttu.

Ku je Jesús y'oo'kni

(Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

³³ Ku ve'e kujk xaaj dupaaty, van'it tse'e nujom je it je naax kyoo'tsi. Toojk yaaxp paat tse'e y'ijit koo'ts. ³⁴ Toojk yaaxp tse'e vye'na jetse'e makk je Jesús kyajts. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? (Ax jidu'umts ya'a ve'e kyatsapitsum, ats je nNte'yam, ats je nNte'yam, ¿tyajxts ats mitse'e xmasa'ak?)

³⁵ Jem tse'e vye'nada juu' ve'e du'amotunajxtu, je'e tse'e vaandu:

—Mótuda, je Eliastam xa ve'e yaaxjip.

³⁶ Van'it tse'e nuto'k ñuujm jetse'e ojts to'k je tukna'oktaatsun duyakxaa'k maat je tsaaydum pa'ajk na'ook, jetse'e dupuujm jem kapy jajm, jetse'e dutuk'atiji jetse'e je Jesús duvinxoo'tsut. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Va'an du'ixumda pan miimpe'e je Elías yakváñukju.

³⁷ Van'it tse'e je Jesús makk kyajts jetse'e je jya'vin tyukvaatsji. ³⁸ Je atatyok juu' ve'e jep maja tsaptujkp tuk'atatyuk je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat, viinn tse'e kyaa'tsva'kxy kákojk, ayojk avat'. ³⁹ Ax jem tse'e je Jesús vyinténaja vye'na to'k je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk. Ku ve'e je tojpatajk je vyintsán du'ix vintso ve'e je Jesús makk kyajts jetse'e y'aa'k, van'it tse'e vyaajñ:

—Tyúvamdám xa ve'e jets je Nte'yam ya'a ve'e je y'Onuk tuy'it.

⁴⁰ Ax jem tse'e vye'niduva je ta'axtajk juu' ve'e jékum jaty taandu jetse'e du'ixti juu' ve'e toonju kojtsju. Jem tse'e je María Magdalena jets je Salomé, jempa tse'e je María juu' ve'e je mootsk Santiago jets je José je tyaak. ⁴¹ Ax ya'a tse'e dupanajxtu je Jesús ku ve'e jem Galilea vye'na jetse'e je putajkin dumooydi. Je'e maat tse'e numay je ta'axtajk juu' ve'e je Jesús dumaatvimpejttu jem jersaleenit kyajpun kajxm.

Ku je Jesús ñaxtajki

(Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴² Tánani tse'e je it vye'na ku ve'e je poo'kxtkun xaaj du'apaajmtkidini, ⁴³ van'it tse'e je José je jyoot je jya'vin dumakkpuujm jetse'e ojts du'ix je Pilato jetse'e du'amotu je Jesús je ñi'kx je kyopk. Arimateait jasy je'e ve'e y'ijit je José, vintsa'kijidup je'e ve'e y'ijit je jayu juu' ve'e dunumájiduvap jep tsaptujkp, je'e tse'e du'a'ixpa ku ve'e je jayu y'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm. ⁴⁴ Atuva atoki tse'e je Pilato dutuktaajñ ku ve'e dumotu jets ta ve'e je Jesús y'aa'k. Van'it tse'e duyaaxji je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk jetse'e du'amotutuvi pan ve'emame'e. ⁴⁵ Ku ve'e duvaajñji, van'it tse'e je Pilato duyakajty jetse'e je José duyaktso'nnit je Jesús je ñi'kx je kyopk. ⁴⁶ Van'it tse'e je José dujoojy to'k je maja vit, jetse'e duyakvajntkni jem cruz kajxm je Jesús je ñi'kx je kyopk. Van'it tse'e dutukvimpittni je vit, jetse'e dupuujm jep jótup juu' ve'e púmáni ve'nip jep tsaajaatp. Van'it tse'e to'k je tsaaj juu' ve'e va'ajts maj, je'e tse'e tyuk'akaaynu je jot aak. ⁴⁷ Y'ixtu tse'e joma ve'e je Jesús je ñi'kx je kyopk yakpuujm je María Magdalena jets je María juu' ve'e je José je tyaak.

16

Ku je Jesús jyoointykpajknuva

(Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Ax ku tse'e je poo'kxtkun xaaj ñajxy, van'it tse'e je pa'ajk xoo'kpa dujoojy je María Magdalena, je Salomé, jets je María juu' ve'e je Santiago je tyaak. Je'e tse'e jyooydu jetse'e najkx dupaajmjada je Jesús je ñi'kx je kyopk. ² Domingo tse'e vye'na, muto'k xaaj je semana, van'it tse'e jye'ydi japyji joma ve'e je jot, távani ve'e je xaaj pyitsum vye'na, ³ jetse'e ñavaajñjidi:

—¿Pants vine'e duyakke'ekup je tsaaj juu' ve'e je jot y'akaajjyup?

⁴ Ax ku tse'e y'ixúkti, van'it tse'e du'ixti jets yakke'ekani ve'e je tsaaj juu' ve'e va'ajts maj.

⁵ Ku ve'e tyajkidi jep jótup, van'it tse'e jep du'ixti to'k je ángeles chuuna jeja aka'yun pa'ayi, poo'p xax, yan vitax. Jetse'e cha'kidi. ⁶ Ax van'it tse'e je ángeles ña'muxjidi:

—Kadi mtsa'agada. Je Jesús xa miitse'e m'ixtidup, je nazarétit jayu juu' ve'e cruuzpejt. Ta tse'e jyoointykpajknuva, ka'a xa je'e ve'e yaja pan. Ixta je it joma ve'e yakpuujm. ⁷ Ax najkxuts xnaajmada je Pedro jets je viijnk ixpajkpatajk: “Najkxup xa ve'e je Jesús jem Galilea; ux'ookts miitse'e jem mje'yadat. Jem tse'e x'ixtat ax jo'n myaknuujmidi” —jidu'um tse'e je ángeles vyaajñ.

⁸ Ax jatyi tse'e je ta'axtajk pyitsumdi jetse'e noomp choo'ndi joma ve'e je jot, kux tsá'kidupe'e jetse'e atuva atoki tyaandi. Ax ka'a tse'e dupanvaajñjidi kux tsá'kidu ve'e.

Ku je Jesús ñaajknyke'xnatajkiji jeja je María Magdalena vyinkujk

(Jn. 20.11-18)

⁹ Muto'k xaaj tse'e je semana vye'na, jetse'e je Jesús jyoointykpajknuva japyji, jetse'e mutoo'vajkp yak'ixji je María Magdalena, juu' ve'e yakpitsumuxjini nuvuxtojtuk je

ko'oyjáyuvap jem jya'vin kajxm. ¹⁰ Van'it tse'e je ta'axtajk ñujkx jetse'e dutuknuja'vidi pan pan jatye'e je Jesús myaatvítu, pane'e ve'nidup yaaxtup tsaachvinmaaydup. ¹¹ Ku ve'e dumótudi jets ta ve'e jyoojntykpajknuva je Jesús jets távani ve'e je María y'ixjinuva, ka'a tse'e dujaanchja'vidi.

*Ku je Jesús ñaajknuke'xnatajkiji jeja numejtsk je y'ixpajkpa vyinkujkta
(Lc. 24.13-35)*

¹² Ux'ook tse'e je Jesús ñaajknuke'xnatajkijinuva, ka ve'emape'e je ñi'kx je kyopk y'ixuva ax jo'n y'ixuva y'ijt ku ve'e ñaajknuke'xnatajkiji jeja je María Magdalena vyinkujk. Je'e tse'e íxjudu jeja too' aajy numejtsk je jayu juu' ve'e tsoo'ndu jem Jerusalén. ¹³ Van'it tse'e vyimpjitti jetse'e duvaajnidi je jáyuda juu' ve'e je Jesús myaatvítu. Ax ni je'e tse'e kyajakjaanchja'vidi.

*Juu' ve'e je Jesús tyukpavaan je kyukatsivatajk
(Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23)*

¹⁴ Ax tun ux'ookani tse'e yak'íxjidinuva je ñumakto'k ixpajkpatajk, kaaydup tse'e vye'nada. Van'it tse'e yaktuknuujmídi kuxe'e dukajaanchja'vidi je jayu juu' ve'e du'ixtu jets távani je'e ve'e jyoojntykpajknuva, makke'e je kyuvajk dupaamdi. ¹⁵ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmídi:

—Najkxta vinxup to'k it to'k naxviijn jets vaajnada je jayu anañujoma je oy kats je oy ayook. ¹⁶ Pan pan tse'e dujaanchja'vip je oy kats je oy ayook jetse'e ñapet, xa'ma kajxts je'e ve'e jyoojntykinit; ax pan pan tse'e dukajaanchja'vip, xa'ma kajxts je'e ve'e chaachpaatnit. ¹⁷ Ax juu' tse'e dujaanchja'vidup, je'e tse'e je mújit nuja'vin dutóndap, ats je nkutojkun kajx tse'e duyakpítsumdat je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda, je viijnk aaj je viijnk ayook tse'e kyótstap, ¹⁸ myátstaps je'e ve'e je tsaa'n, jets pan y'ooktupts je'e ve'e pan ti ve'e je jayu tuk'ats'o'yijidup, ka'ats je'e ve'e vyintsotónjadat, tyuknu'kóndapts je'e ve'e je kya'aj je pa'am jayu, jets je'e ve'e jyotkadaaktinit.

*Ku je Jesús chajpejtni
(Lc. 24.50-53)*

¹⁹ Ku ve'e je Jesús myukojskajxjidi, van'it tse'e choo'nni yaja naxviijn je Nte'yam je kyutojkun kajx jetse'e chajpejtni, jetse'e y'ajxtkni jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi. ²⁰ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk choo'ndi jetse'e je jayu duvaajnada je oy kats je oy ayook to'k it to'k naxviijn, je Maja Vintsán tse'e putajkijidup, yakjay'ixjudupts je'e ve'e je mújit nuja'vin jetse'e je jayu dutuknujávada jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e kyojtstup.

Ya'a tse'e je Oy Kats je Oy Ayook juu' ve'e je Lucas jyaay

Jidu'um tse'e je Lucas dunuja'yi je Teófilo

¹ Numay tse'e je jayu dunupaajmtkidi jette'e duja'adat ti ve'e toojnju kojtsju joma ve'e aats je n'it je nnaax. ² Je'e tse'e dujaaydu ax jo'n aatse'e xtuk'ixti xtuknuja'vidi je'eda juu' ve'e je jayu dutuk'ixtup je Nte'yam je y'ayook jette'e du'ixti dumótudi vintso ve'e tyoojnji kyojtsji van'ítani ku ve'e ve'em tyon'ukvaajnji kyojts'ukvaajnji. ³ Numájiva Teófilo, nay ve'empa ats, ta atse'e nyaktuv nyaktooda'aky jets atse'e oy nmujava pan vintso ve'e nujom juu' jaty tyoojnji kyojtsji van'ítani ku ve'e je Cristo kajx choo'ntk'ukvaajñ. N'oyja'vips atse'e jets ats mitse'e ntuknujaya pan vintso ve'e to'k nax jado'k nax jyajty, ⁴ ve'em tse'e oy xnujávats jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e myaktuk'ix.

To'k je ángeles du'ava'ni jets ke'exupe'e je Yaknapajtpa Juan

⁵ Ku ve'e je Herodes yakkutojpk vye'na jem judéait y'it jootm, jem tse'e y'ijit to'k je tee' juu' ve'e duxaaj Zacarías. To'k je jaka'a juu' ve'e Abías duxaaj, je'e tse'e je tee'tajkta juu' ve'e je Zacarías myaattoon. Je tee' juu' ve'e duxaaja Aarón, je'e tse'e je chaan je kyooj ijtpa je Zacarías je ñuda'ax. Elisabet je'e ve'e xyaaj y'ijit. ⁶ Tuv tse'e je jyáyuvinda je jyoojntykinda y'ijit va'an numejtsk jeja je Nte'yam vyinkujk, kyutyoondup tse'e y'ijit je Maja Vintsán je pyava'ñun, ka'a tse'e pan ti tokin pyaaturxada. ⁷ Ax ka'a tse'e pan y'ónukta kux pum je'e ve'e jette'e je Elisabet je ónuk dukajayéput, ve'empa na'avani amájani ve'eda.

⁸ Ku ve'e je Abías je jyaka'a tyukkadaakji jette'e je Nte'yam dumutóndat dumupáktat jep maja tsaptujkp, ax jo'n dutonda y'ijit je tee'tajkta, ⁹ je Zacarías tse'e tukkadaakju jette'e tyákat jep maja tsaptujkp yakpoomjokpa joma ve'e je kunuu'kx it. ¹⁰ Ax namvaatts je'e ve'e duyakjak je poom jette'e je numay jayu chapkotsta jep maja tsaptaaktaagujkp, ¹¹ van'it tse'e je Zacarías du'ixpaaty to'k je Nte'yam je y'aangeles tyena jeja je poom jokpejtun y'aka'yun pa'ayi. ¹² Ku tse'e je Zacarías du'ix je ángeles, ka'a tse'e du'ukmutaayvaatni vintso ve'e jyátukat, ooy tse'e tyuntsa'ki. ¹³ Van'it tse'e je ángeles ña'muxji:

—Zacarías, kadi mtsa'aga. Mkáts'amotunajxju xa ve'e je Nte'yam, jyayéput tse'e je mnuda'ax Elisabet to'k je pi'k mix ónuk, Juaants je'e ve'e xtukxaajat. ¹⁴ Mjayéput tse'e je xoojntkun, nay ve'empa tse'e numay je jayu ooy tyunxoondukat ku ve'e kye'exut. ¹⁵ Je m'ónuk, ñumájapts je'e ve'e ooy jeja je Nte'yam vyinkujk, ka'a tse'e je tsaaaydum pa'ajk naaj du'oo'kut, ni ka'ava tse'e je viijnk mákk naaj du'oo'kut; jakye'exna ve'e vye'nat, van'it tse'e je Espíritu Santo myo'ojut je mákkin jets je vinma'yun jette'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ¹⁶ Je'e kajx tse'e numay je israeejlit jayu ñapyaajmjidinuvas je Maja Vintsán maat, je'e je Ntye'yamda. ¹⁷ Je Juan tse'e je Maja Vintsán duvintoo'vákap, jyayépupts je'e ve'e jem jya'vin kajxm je Espíritu Santo jets je mákkin ax jo'n je'e juu' ve'e je Elías jyajejp, ve'em tse'e duyaknamyujot'óyajat je tee' je taak maat je y'ónukta; jets je jayu juu' ve'e kakatsvinmótudup, je'e tse'e dutukvinmótudap. Ve'em tse'e je jayu apaamdúka du'a'ixtinit je Maja Vintsán ku ve'e myiinnit.

¹⁸ Van'it tse'e je Zacarías je ángeles du'amotutuvi:

—¿Vintso atse'e nnujávats jets ve'emame'e? Na'avani xa ats, amájanivats ats je mnuda'ax.

¹⁹ Van'it tse'e je ángeles y'atsoojvji:

—Atse'e je Gabriel, jem atse'e je Nte'yam vyinkojkm n'it, je'ets atse'e xkejxp jets ats mitse'e ntuknujávats ya oy ayook. ²⁰ Kuxe'e tuxkajaanchjáva ax jo'n atse'e nva'añ, oom tse'e mtaannit, ka'a ve'e m'uk'o'yixjinit jette'e mkótsut, van'itnume'e mkojts'ukvaannuvat ku ve'e tyónjut ax jo'n atse'e nkats, kuunume'e je m'ónukta kye'exut.

²¹ Je numay jayu, jepts je'e ve'e du'a'ixta je Zacarías maja tsaptaaktaagujkp, je'e tse'e kyanuja'vidup pan tyajxe'e tyana jep maja tsaptujkp. ²² Ku ve'e je Zacarías pyítsum, ka'a tse'e y'uk'o'yixjini jette'e kyótsut, koojyji ve'e je y'aaj je kya'aj duyakyo'y kux oome'e tutyáñ. Van'it tse'e je nuja'vin dupajkit je numay jayu jets jepe'e ti ve'e tuyak'ixju.

²³ Ku ve'e duyakpuuk vinxup xajj ve'e je Nte'yam dumutuujn dumupujk jep maja tsaptujkp, najkxnu tse'e jem tyak'am. ²⁴ Van'it tse'e je ñuda'ax Elisabet tyaañ kanuva'ajtsap. Ka'a tse'e y'ukpítsumni, mugoóxk po'o ve'e tyun'ijit jep tujkpi. ²⁵ Jette'e vyaajñ:

—Je Maja Vintsants atse'e je maja maa'yun tuxtuujnja jets atse'e je jayu xkoo'kvijink'ixtinit.

To'k je ángeles duvaajnji je María jets ke'exupe'e je Jesús

²⁶ Tojtuk po'o ve'e je Elisabet je y'ónuk dutsam'it vye'na, van'it tse'e je Nte'yam dukejx to'k je y'aangeles juu' ve'e Gabriel duxaaj; jem Nazaret tse'e dukejx, to'k je kajpun juu' ve'e jem galiléait y'it jootm, ²⁷ jette'e ojts du'ix to'k je kiixuta'ax juu' ve'e María duxaaj, yaa'vyajknuts

je'e ve'e, Joseejets je'e ve'e xyaaj je ñuyaa'y, je David je chaan je kyooj. ²⁸ Je aangelese'etajki joma ve'e je María jetse'e dunuujmi:

— Dios meep María, ooy xa ve'e je Nte'yam mtuntsakju, mits maatts je'e ve'e y'it. Mits tse'e to'k tumto'nuxju je maa'yun nuyojk jets ka'a ve'e je viijnk ta'axtajkta.

²⁹ Ax ku tse'e du'amotunajxy vintsq ve'e je ángeles ña'muxji, atuva atoki tse'e dutuktaajñ jetse'e ojts dutunvinmay pan tyajxe'e ve'em myukatsju. ³⁰ Van'it tse'e je ángeles ña'muxji:

— María, kadi mtsa'aga. Ta ve'e je Nte'yam je maa'yun mto'nuxju, ³¹ ónu'k maate'e mtánut jetse'e to'k je pi'k mix xyakke'exut, Jesús tse'e mtukxaajap. ³² Ñumájapts je'e ve'e ooy, yakkótsupts je'e ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e. Ve'em ax jo'n je Nte'yam, je Maja Vintsán, jujpani dupuujm je David jetse'e duyakkutojkjat je Nte'yam je jyayu, ³³ nay ve'empa tse'e je Nte'yam je pi'k mix dupámút jetse'e duyakkutojkjat je Nte'yam je jyayu. Xa'ma kajxts je'e ve'e duyakkutojkjinit je israeejlit jayu, ni je vin'ita ve'e je kyutojknun kyakukáxat.

³⁴ Van'it tse'e je María du'amotutuvi je ángeles:

— Ka'a xa atse'e pan nyaa'tyajk. ¿Vintsqs je'e ve'e ve'em tyónjut?

³⁵ Van'it tse'e je ángeles y'atsoojvji:

— Je Espíritu Santo xa ve'e mnukada'akjup jetse'e je Nte'yam je myakkin mtuknujoo'xjut ax jo'n je vínuts. Paaty tse'e je pi'k mix juu' ve'e myakke'exup, va'ajts jootts je'e ve'e, yakkótsupts je'e ve'e jets je'e ve'e je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk. ³⁶ Je mmugo'ok Elisabet, ज्या'ama'janam je'e ve'e, tojtuk po'oani tse'e kanuva'ajtsap y'it, je'e juu' ve'e yaktijp jets pum je'e ve'e jetse'e je ónu'k dukajayéput. ³⁷ Ka'a xa ve'e tii ti ve'e je Nte'yam nunka'o'yixjup.

³⁸ Van'it tse'e je María vyaajñ:

— Úxyats atse'e. Napyajmjup atse'e jem je Nte'yam y'am kya'm. Va'an dutunju ve'em ax jo'n ats mitse'e tuxnuujma.

Ku tse'e ve'em yaknuujmi je ángeles, jetse'e ñajkxni.

Ku je María ojts duk'ix je Elisabet

³⁹ Ka'a tse'e tya'ni jetse'e je María ñujkx joma ve'e to'k je pi'k kajpun joma ve'e ooy je tonun jem judéait y'it jootm. ⁴⁰ Ku ve'e jem jy'e'y, van'it tse'e tyajki jep je Zacarías tyujkp jetse'e dukojtspa'a'lkx je Elisabet. ⁴¹ Ku tse'e dumotu jets je María ve'e kojtspo'o'kxjup, jetse'e je Elisabet je y'ónuk wejtsuk jem jyootm. Van'it tse'e je Elisabet je Espíritu Santo myoojyji je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ⁴² jetse'e makk vyaajñ:

— Ta xa ve'e je Nte'yam nuyojk mkunuu'kxju jets ka'a ve'e je viijnk ta'axtajkta; ve'empa je m'ónuk juu' ve'e mjayéput, ta je'e ve'e dukunoo'kxpa. ⁴³ Nnupánipts atse'e jets atse'e min xku'ix ats je nMaja Vintsán je tyaak. ⁴⁴ Tun koojyjis atse'e tunmotu jetse'e mkojtspa'a'lkx, je xoojntkun kajx tse'e ats ya n'ónuk tuyejtsuk yam ats njootm. ⁴⁵ Xoon xa mitse'e kuxe'e tuxjaanchjáva juu' ve'e myaktuknuujmi, kux tónjup kótsjup je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tudukats.

⁴⁶ Van'it tse'e je María vyaajñ:

Yakmájip yakjaanchipe'e ats ya n'aaj ya njoot je Maja Vintsán,

⁴⁷ xoojntkp tse'e ats ya nja'vin je Nte'yam kajx, ats je nYaktsookpa,

⁴⁸ kux ta atse'e je Nte'yam xnu'ixkada'aky, ats, je myutoompá je myupajkpa.

Úxyam tse'e je jayu vyan'ukva'anút jets xoon atse'e vinxup je naske'exa,

⁴⁹ kux ta atse'e je maja maa'yun xtuujnja je Nte'yam, juu' ve'e nujom duká'mikajxp.

Je va'ajts aaj je va'ajts joot je'e ve'e jyajejpp.

⁵⁰ Xa'ma kajxts je'e ve'e dunu'ixkada'aky je jayu pan pan jatye'e vintsá'kijidup.

⁵¹ Makkts je'e ve'e jetse'e je majin dutún,

y'amaadaagui ve'e pan pan jatye'e dunutúvidup,

pan pan jatye'e namyaaguejxjudup,

⁵² je'e tse'e dupajkji je kutojkun je yakkutojkpada jetse'e je nuu'k jayu duyakmaji,

⁵³ je'e tse'e je ayoo'va jayu dumoo'y juu' ve'e oy,

jetse'e ve'emji duyaktaajñ je kumeen jáyuda,

⁵⁴ je'e tse'e duputajki je myutoompada je myupajkpada, je israeejlit jáyuda,

ka'a tse'e dujaa'tyóki jetse'e dunu'ixkada'akta.

⁵⁵ Xa'ma kajx xa je'e ve'e dutún ax jo'n dutukvinva'nidi je njujpit jáyuvamda,

je Abraham maat je chaan je kyooj.

Jidu'um tse'e je María vyaajñ.

⁵⁶ Toojk po'o jo'n tse'e je María y'ijit je Elisabet maat, van'it tse'e vyimpitni jem tyak'am.

Ku je Yaknapejtpa Juan kye'x

⁵⁷ Ku ve'e je xaaj dupaaty vin'ite'e je Elisabet je y'ónuk duyakke'exut, pi'k mix tse'e yakke'x. ⁵⁸ Ku ve'e je myujantam je myutaktam jets je jyuu't je myugo'ok je kats dumótudi

jets ta ve'e je Elisabet je Nte'yam je maa'yun tyo'nuxju, van'it tse'e ñajkxti vinkukojsiva, putukxoogintkiva. ⁵⁹ Kutoodojtuk xaaj tse'e kye'ex vye'na, van'it tse'e ojs je ixta'nun duyakjapyámjada je pi'k mix jetse'e duni'kxmat dukojmat, ve'em tse'e nujava tyánut jets israeejlit jayu je'e ve'e. Je'e tse'e du'uktsojktu jetse'e je tyee' Zacarías je xyaaj kudupujk.

⁶⁰ Ax je pi'k mix je tyaak tse'e vaan:

—Ka'a, Juaane'e xyaajap.

⁶¹ Van'it tse'e dunuujmidi:

—¿Tyajxse'e? Ka'a xa mitse'e pan mjuu't mmugo'ok ve'em duxaaja.

⁶² Van'it tse'e je kya'aj maat du'amotutúvidi je pi'k mix je tyee' pan ti ve'e chajkp jetse'e duxaajat. ⁶³ Van'it tse'e je tyee' du'amotu to'k je pi'k pu'u joma ve'e yukja'at. Ax jetse'e dujaajy jets Juaane'e xyaaj. Atuva atoki tse'e dutuktaandi je jáyuda. ⁶⁴ Ax je'yji tse'e je Zacarías kyojtspajknuva jetse'e dukukojsji'ukvaajñ je Nte'yam. ⁶⁵ Ku ve'e kyojtspajknuva, je'e tse'e je myujantam je myutaktam tyuktaandu atuva atoki. Ax yakkojtsva'kxts ya'a ve'e jem nujom judeait y'it jootm. ⁶⁶ Pan pan jaty tse'e du'amotunajxtu, tum je'e tse'e vyinmaaydup, pyayo'ydup, jetse'e ñay'amotutúvajada vimpit atuj pan vintso ve'e je pi'k mix dunumájat, kux nujávani je'e ve'e jets je Nte'yam maat je'e ve'e y'it.

Ku je Zacarías je Nte'yam dukukojsji

⁶⁷ Je pi'k mix je tyee', je Zacarías, je Espíritu Santo tse'e mooyju je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je Nte'yam je y'ayook tse'e kyojtsnajx. Jidu'um tse'e vyaajñ:

⁶⁸ Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je Maja Vintsán,

je israeejlit jayu je Nte'yam,

kux je'e uu'me'e tuxnu'ixkadaakumda jetse'e naspaka tuxyakta'numda,

je'e je jyáyuts uu'me'eda.

⁶⁹ Je'e ve'e tuxmo'yumda to'k juu' ve'e xyaktsookumdinup,

je myutoompa je myupajkpa David je chaan je kyooj je'e ve'e.

⁷⁰ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Nte'yam dukajts je vya'ajts jayu kajxta juu' ve'e ijtta je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada,

jujpu xupe'e ve'em du'ukvaandi.

⁷¹ Ve'eme'e vyaandi jets xtuknuvaatsumdape'e je Nte'yam pan pan jatye'e xtso'oxpajkumdup jets nujom pan pan jatye'e xmu'ejkumjudup,

⁷² jetse'e dujayeput je nu'ixkadaakun,

tyónupts ya'a ve'e ax jo'n dutukvinva'ni je nuujpit jáyuvamda,

ka'a tse'e dujaa'tyókiyut je kunuu'kx kojstán juu' ve'e masookuxjudu.

⁷³ Ya'a xa ve'e je kojstán juu' ve'e je Nte'yam yaktaajnu je nuujpit jáyuvamda Abraham,

⁷⁴ je kojstán jets xtuknuvaatsumdinupe'e je Nte'yam pan pan jatye'e xtso'oxpajkumdup

jetse'e ve'em nvinja'vimdat nvintsa'kimdat to'k aaj to'k joot,

⁷⁵ tuve'e jets je'e je myajin kajxe'e njoointykimdat vinxup xaaj vinxup joojnte'e xtuknupaajmtkimda.

⁷⁶ Jets mits, pi'k mix, to'kts mitse'e m'itut je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa,

kux mitse'e najkx je Maja Vintsán je tyoo' xyak'o'yija,

⁷⁷ ve'em tse'e je jyayu xtuknujávát jets yakme'e'kxadape'e je tyókinda

jetse'e ve'em dujayeptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

⁷⁸ Je Nte'yam je chojkun kajx jets je'e je nu'ixkadaakun kajx tse'e je nam xaaj jyajtukut,

⁷⁹ jetse'e je ajajt dum'o'ot je jáyuda juu' ve'e ijttup jeja akoo'ts it jaat,

je jáyuda juu' ve'e tsa'kip ijttup je oo'kun kajx,

ax ve'em tse'e xtuknuja'vimdat je nnaa'amda je ntoo'amda,

oy joot tse'e n'ijtumdit je Nte'yam maat.

Jidu'um tse'e je Zacarías vyaajñ.

⁸⁰ Yee'kp tse'e je pi'k mix jetse'e je Espíritu Santo myoy'atu'utsju je myakkin. Jem tse'e y'ijt joma ve'e kyapantsuuna. Kuunum tse'e je xaaj dupaaty, van'itnum tse'e ñaajknuke'xnatajkiji jeja je myu'israeejlit jayu vyinkujkta.

2

Ku je Jesús kye'x

(Mt. 1.18-25)

¹ Távani tse'e je Yalnapejtpa Juan kye'ex vye'na, van'it tse'e je Augusto César je kyutojkun dupuujm jetse'e je jayu yaknuja'adat anañujoma. Augusto César je'e ve'e xyaaj juu' ve'e je maja kutojkun duk'a'mip van'it. ² Muto'k nax ya'a ve'e ku ve'e je jayu yaknujaajy, je Cirenio ve'e yakkutojpk vye'na jep je Augusto César kya'p pya'tkup jem siiriait y'it jootm. ³ Ax kakje'e tse'e je juyjpit jayu je kyajpun du'anajkxidi jetse'e najkx jem yakjavetta. ⁴ Kux

je David je chaan je kyooj je'e ve'e y'ijit je José, paaty tse'e dutukvaach je kajpun juu' ve'e duxaaj Nazaret, jem galiléait y'it jootm, jetse'e ñujkx jem Belén, je David je kyajpun, jem judéait y'it jootm. ⁵Jem tse'e ñujkx yakjavvejtpa kijpx maat je ñuda'ax María. Onuk maatani tse'e je María vye'na. ⁶Jem tse'e Belén vye'nada ku ve'e dupaatni je ke'ex aats. ⁷Ax jem tse'e duyakke'x je kyooj onuk, jetse'e je vit dutukvimpittni, jetse'e duyakma'vi jem je jaach je kaaj y'aja'kxin jootm kux ka'a ve'e van'it y'uk'itupaattini jep je jayu tyujkp joma ve'e kumyataandi.

Ku je ángeles jye'y joma ve'e je carnero vinténivada

⁸Joma tse'e je Belén, tamji tse'e vye'nada je carnero vinténivada juu' ve'e tsonajxtup jem tsoots jootm joma ve'e dūvintsaanada je kyarneeroda. ⁹Tun to'mayji tse'e vyinkuva'kijidi to'k je Maja Vintsán je ya'angeles jetse'e je Maja Vintsán je myajin tyak'kxa'kxy joma ve'e je carnero vinténiva vye'nada, jetse'e ooy tyuntsa'kidi. ¹⁰Van'it tse'e je ángeles ña'muxjidi:

—Kadi miits mtsa'agada, kux je oy káts je oy ayook atse'e nyakmiimp juu' ve'e je jayu anañujoma ooy tunyakxoondukjadap. ¹¹Uxyam tse'e tumke'xujjada jem je David kyajpun kajxm to'k je Yaktsookpa, je'ets je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, je Maja Vintsán. ¹²Ya'ats je'e ve'e mtuknujávajadap: Vit vimpidut tse'e xpaat'at je pi'k maax mya'aj jem je jaach je kaaj y'aja'kxin jootm.

¹³Tun to'mayji tse'e dūjaa'k'ixpaatti je ángeles maat numay aa'k je aangelesta juu' ve'e jem tsapjootm tsoo'ndup, jetse'e je Nte'yam duyakmájada duyakjaanchada jetse'e vya'anda:

¹⁴Yakmaja yakjaancha xa ve'e je Nte'yam y'ijitnit, juu' ve'e jem tsapjootm, jetse'e yaja naxviijn oy joot tsoj joot je jayu y'ijitnit juu' ve'e je Nte'yam je kyunoo'kxun maat.

¹⁵Ku ve'e je ángeles ñajkxtinuva jem tsapjootm, van'it tse'e je carnero vinténiva ñavyaajnjidi:

—Ja'mdas jem Belén dū'ixumda juu' ve'e uxyam toojnjup kojtsjup, juu' ve'e je Maja Vintsán tuxtuknuja'vimda.

¹⁶Jatyji tse'e ñajkxti, jetse'e dupaatti je María maat je José, jets je pi'k maax mya'aj jem je jaach je kaaj y'aja'kxin jootm. ¹⁷Ku ve'e dū'ixi, van'it tse'e dū'ava'nidi vintso ve'e je ángeles tūvy'a'nujxada je pi'k mix kajx. ¹⁸Pan pan jaty tse'e dū'amotunajxtu, atūva atōki tse'e dūtuktaandi ti jatye'e kyojtstup. ¹⁹Ax nujomts ya'a ve'e je María jem jya'vin kajxm duyaktāñ jetse'e dupayo'oy. ²⁰Vimpijttinu tse'e je carnero vinténivada joma ve'e je kyarneeroda jetse'e je Nte'yam duyakmájada duyakjaanchada jetse'e je kukojtsun dumo'oda je'e kajx ku ve'e dū'ixi dumótudi juu' ve'e toojnju kojtsju, kux ve'em je'e ve'e y'ijit ax jo'n je ángeles ña'muxjidi.

Ku je pi'k mix Jesús duyaknajkxti jep maja tsaptujkp

²¹Kutoodojtkuk xaaj tse'e je ixta'nun dupaajmjidi je pi'k mix jetse'e duxapaajmji. Jesús tse'e tyukxaajidu, je xaajjyam juu' ve'e je ángeles tukna'muxju je María ku ve'e ka'anum vye'na onuk maat. ²²Ku tse'e je xaaj pyuuk joma ve'e je María ñaajkvaatsjini ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ, van'it tse'e je pi'k mix dupakoondi jem Jerusalén jetse'e je Maja Vintsán dūtukkatákadat. ²³Ve'em tse'e dūtoondi kux ve'eme'e je Maja Vintsán je pyava'nun vya'añ jets nujome'e pan nuvinxupe'e je mix onuk juu' ve'e mutoo'vajkp ke'xtup, je Nte'yamts je'e ve'e jye'e. ²⁴Ojtstu tse'e jetse'e dupaamdi je Maja Vintsán je vyintsá'kin ax jo'n vya'añ jep pava'nun kujxp: numejtsk je muu'x ukpu numejtsk je pak.

²⁵Ax jem tse'e Jerusalén jyoointyka vye'na to'k je jayu juu' ve'e duxaaj Simeón. Tuvts je'e ve'e je jyáuvín je jyoointykin y'ijit jetse'e je Nte'yam dūvinjava dūvintsá'aga, ya'ixpts je'e ve'e ku ve'e je israeejlit jayu je Nte'yam yakjot'amájajadat. Myaatts je'e ve'e je Espiritu Santo; ²⁶yaktuknuja'vi tse'e jets ka'a ve'e y'oo'kut pan ka'anume'e dū'ix je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. ²⁷Je Espiritu Santo tse'e yaknajkxju jep maja tsaptujkp. Ku ve'e je María jets je José duyaknajkxti je Jesús jep maja tsaptujkp jetse'e dūtóndat je pi'k mix maat ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ, ²⁸van'it tse'e je Simeón dūtsee'ntsaa'jv je pi'k mix jetse'e je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi. Jidu'um tse'e vyaajñ:

²⁹Maja Vintsán, ax nvaatanis je'e ve'e jets atse'e n'oo'knit to'k aaj to'k joot, ta xa ve'e xkutyún ax jo'n ats mitse'e xtukvinva'ni,

³⁰ta atse'e ya'nviijn ntuk'ix je Yaktsookpa

³¹juu' mitse'e mnupaajmtki jetse'e anañujoma je jayu duyaktso'okut.

³²Yaknuke'xnatákapts je'e ve'e mits je mto' pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, jetse'e je israeejlit jayu je majin dumo'ot. Jidu'um tse'e je Simeón vyaajñ.

³³ Atuva atoki tse'e je Jesús je tyee' je tyaak tyaandi ku ve'e du'amotunajxti ti jatye'e je Simeón kyojts je pi'k mix kajx. ³⁴ Van'it tse'e je Simeón kyunoo'kxjidi jetse'e je María dunuujmi, je Jesús je tyaak:

—Ya pi'k mix, nupaamdukanits ya'a ve'e jetse'e ya'a kajx numay je israeejlit jayu kya'adat jep tokin jaatp, numayva tse'e juu' ve'e napyámjadap je Nte'yam maat. Ya pi'k mix tse'e je nuja'vin duyákup, numay tse'e je jayu kyakuvákjüt, ³⁵ ax ve'em tse'e yaknujávát pan ti ve'e to'k jado'k vyinmaayp jem jya'vin kajxm. Jets mits, ve'emts mits ya'a ve'e xjávát ax jo'n je tsojx kudutuknajxy je mja'vin —jidu'um tse'e je Simeón je María dunuujmi.

³⁶ Jep tse'e vye'niva to'k je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, Ana je'e ve'e xyaaj, je Fanuel je'e ve'e tyee'ip, je Aser je chaan je kyooj. Amájanits je'e ve'e ooy. Vuxtojtuk joojnt tse'e dumaatstuuni je ñuyaa'y; ³⁷ ax uxyam, ku'aa'k ta'axtajkanits je'e ve'e majktupxuk maktaaxk joojnt. Jépyamts je'e ve'e maja tsaptujkp kyatsaa'n, ijtpts je'e ve'e jep je Nte'yam duvinjava duvints'aga jóvum xaaj jóvum tsooj, ijtpts je'e ve'e jep y'ayooja jetse'e chapkats. ³⁸ Jepna tse'e vye'nada je Jesús maat je tyee' je tyaak ku ve'e je Ana ñunajkxjidi. Van'it tse'e je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi jetse'e je Jesús dunukajts jeja je numay jayu vyinkujkta juu' ve'e du'a'ixtup ku ve'e je jerusaleenit jayu cho'oktát.

Ku je Jesús maat je tyee' je tyaak jye'ydí jep Nazaret

³⁹ Távani ve'e dukutyonda je Maja Vintsán je pyava'nun, van'it tse'e ñajkxtinuva jem galliéait y'it jootm joma ve'e kyukajpunada, jem Nazaret. ⁴⁰ Je pi'k mix, yee'kpts je'e ve'e, majuvajkpts je'e ve'e, vij'ataatspts je'e ve'e, kunoo'kxjupts je'e ve'e je Nte'yam.

Ku je pi'k mix Jesús vye'na jep maja tsaptujkp

⁴¹ Vinjoojnt tse'e je Jesús je tyee' je tyaak ñajkxta y'ijt jem Jerusalén, je pascua xaaj du'anajkxkada. ⁴² Ku ve'e je Jesús makmejtsk joojnt vye'na, nujom tse'e ñajkxti jem Jerusalén, ve'em ax jo'n dutonda y'ijt. ⁴³ Ku tse'e je xaaj ñajxy, jetse'e vyimpjittini, taannu tse'e je Jesús jem Jerusalén. Ka'a tse'e je tyee' je tyaak dunuja'vi jets jeme'e tuy'uktaanni, ⁴⁴ ve'eme'e vyinmaaydi jets jem je'e ve'e pyamétsjada je numay jayu maat. Ve'em tse'e to'k xaaj yo'ydí. Ku tse'e dujoo'k'ixtidini joma ve'e je jyuu'tta je myugo'okta jets joma ve'e je jayu juu' ve'e myaattnay'ixajada, ⁴⁵ ka'a tse'e dupaatti. Van'it tse'e vyimpjittinuva jado'k nax jem Jerusalén jetse'e ojts du'ixtada.

⁴⁶ Kutoojk xaajnum tse'e dupaattini jep maja tsaptujkp, jep tse'e dumaatstaanada vye'na je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk, jetse'e du'amotutuva jets du'amotunaxy pan ti jaty je'e ve'e kyojstjup. ⁴⁷ Atuva atoki tse'e tyaandi je jáyuda pan pan jatye'e du'amotunajxtup ku ve'e du'ixti dumótudi vintso ve'e vyija jets vintso ve'e du'atsaajv. ⁴⁸ Ku tse'e je tyee' je tyaak y'ixpaatjidi, atuva atoki tse'e tyaandi. Van'it tse'e je tyaak ña'muxji:

—N'ónuk, ¿tyajxts aatse'e ve'em xtun? Tá xa aats mitse'e nja'ixta, ya mtee' jets ats, myaknútsaachvinmaaypts mitse'e ooy.

⁴⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—¿Tyajxs ats miitse'e x'ixtada? ¿Ka'a ve'e xnujávada jets tun vinkopk je'e ve'e jets atse'e je nTee' je tyoonk ntónut?

⁵⁰ Ka'a tse'e duvinmótudi je ayook juu' ve'e tukmukojsjudu. ⁵¹ Van'it tse'e kyutajkini maat je tyee' je tyaak jetse'e jye'yidini jem Nazaret, jep tse'e je'e kya'p pya'tkup ñaaj'ijitji. Nujomts ya'a ve'e je tyaak jem jya'vin kajxm duyak'it. ⁵² Vintso tse'e je it ñaxy, yee'kpts je'e ve'e, víjpts je'e ve'e, tyukxoojntkpts je'e ve'e je Nte'yam jets anañujoma je jayu.

3

Ku je Yaknapejtpa Juan kya'amaajy joma ve'e kyapantsuuna

(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ Jidu'um tse'e tyoojnji kyojtsji ku ve'e je Tiberio César makmoxk joojntani duka'ma vye'na je maja kutojkin; yakkutojktup tse'e vye'nada jep je'e kya'pupa'tkup je Poncio Pilato, je Herodes, je Felipe, jets je Lisantias. Je Poncio Pilato tse'e yakkutojkp vye'na jem judéait y'it jootm, je Herodes tse'e yakkutojkp vye'na jem galliéait y'it jootm, je Felipe tse'e yakkutojkp vye'na jem ituréait jets traconíteit y'it jootmda, je Lisantias tse'e yakkutojkp vye'na jem abilíniat y'it jootm, ² je tee' Anás jets je tee' Caifás, je'e tse'e ijtü tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta. Ve'em tse'e jyajty van'it, jetse'e je Yaknapejtpa Juan, je Zacarías je y'ónuk, je'e tse'e tukje'yju je Nte'yam je kyats je y'ayook jem joma ve'e kyapantsuuna. ³ Van'it tse'e je Juan nujom je it dütuknajxkujx juu' ve'e myutámip je jordanit maja naaj, jetse'e nujom je jayu dunuujmi jetse'e vyinmayumpjittinit, jetse'e dumasooktinit je kyo'oy joojntykinda, jetse'e ñapéttat, ve'em tse'e yaktokinmee'kxtat. ⁴ Ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e tyoojnji juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaias jyaay jep Kunuu'kx Jatyan kujxp jidu'um:

Yakmótup xa ve'e ku ve'e to'k je jayu jidu'um makk kyats joma ve'e kyapantsuuna:

“Yak'o'yijada, yaktaajvjada je too' joma ve'e je Maja Vintsán ñáxut.

⁵ Je Nte'yam tse'e duyaktuk'ótsup joma ve'e je it tukjov jetse'e duyakvánukut je kopk je keets. Je'e tse'e duyaktávup je too' juu' ve'e atajp a'ojtsp, je'e tse'e duyakkijxap je too' juu' ve'e je kaak je moo'kx.

⁶ Ax nujom tse'e je jayu yaja naxvijñ yaktuknujávadat jets je Nte'yame'e je jayu duyaktsookp.”

Jidu'um tse'e je Isaiás dujaajj.

⁷ Ku ve'e je numay jayu je Yaknapéjtpa Juan dununajkxti jetse'e yaknapétjadat, van'it tse'e je Juan ña'muxjidi:

—Mii'tsta, je tsaa'n je chaanda je kyoojta, ikuxe'e je kats tuxmótuda jets táminupe'e je tsaacht'o'nun, je'e kajx tse'e xkuke'ekta! ⁸ Tonda juu' ve'e oy jetse'e ñuke'xnatákat jets ta ve'e xmasooktini je mko'oy joojntykinda. Kádits xnútúvada ku ve'e mva'anda: “Ka'a tse'e je Nte'yam xyaktsaachpaatumdat, kux je Abraham je chaan je kyooj xa uu'me'eda”, kux nvaajñjidup xa ats miitse'eda jets o'yixjupe'e je Nte'yam jetse'e ya tsaa'j duyakvimpitut je Abraham je chaan je kyooj. ⁹ Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je kup juu' ve'e je oojyit ju'kx dukayakta'mip. Ta tse'e jye'ya je xaa'j ku ve'e ve'em mjátjadat ax jo'n je jayu je pojxun dumach jetse'e je kup dupojxukut. Ax nujom tse'e je kup juu' ve'e je oojyit ju'kx dukayakta'mip, yakpojxukupts je'e ve'e jetse'e yakjanvívupat.

¹⁰ Ax van'it tse'e je numay jayu y'amotútúvijidi:

—¿Tise'e tsojkjup jets aatse'e ntónut?

¹¹ Van'it tse'e je Juan y'atsaa'jv:

—Pan pan xa ve'e jep mejtsk je ñuxoya, ax myo'op tse'e to'k pan pane'e katih'ijtuxjup. Pan pan tse'e jep je kyaaky je tyojkx, ax nay ve'empa tse'e je jayu dumo'ot pan pane'e katih'ijtuxjuvap.

¹² Ax van'it tse'e ñuje'yjduva je kupa'mun pakmoijkpada jetse'e je Juan yaknapétjadat, jetse'e je Juan du'amotútúvidi:

—Yak'ixpajkpa, ¿tise'e tsojkjup jets aatse'e ntónut?

¹³ Ax van'it tse'e je Juan y'atsaa'jv:

—Pan vinxupe'e je kupa'mun myaktukpava'anda, vanxupji tse'e xpakmókat.

¹⁴ Van'it tse'e je tojpatajk ñuje'yjduva jetse'e y'amotútúvijiduva:

—¿Tise'e tsojkjup jets aatse'e ntónut?

Van'it tse'e y'atsaa'jv:

—Ni pana xa ve'e juu' xkapajkjadat je atsa'kin maat ukpu je nuvampejtun maat, jets tukjotkada'akta je mjo'yunda.

¹⁵ Ax ve'em tse'e je jayu jem jya'vin kajxm vyinmayda jets je Yaknapéjtpa Juan je'e vine'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. ¹⁶ Ax van'it tse'e je Juan y'atsoojvjidi:

—Je tsoxk naaj xa ats miitse'e ntukyaknapéjttup; ax mejtsp tse'e to'k juu' ve'e jem mja'vin kajxmnda mtukyaknapéjtadap je Espiritu Santo jetse'e je jayu dutokimpayo'oyut. Ñumájipts je'e ve'e nuyojk jets ka'a ve'e ats, ni ka'ats atse'e nvinmachju jets atse'e je kya'ajk jaa'p nmukéjjat. ¹⁷ Ku ve'e je jayu dutokimpayo'oyut, ve'em tse'e dutónut ax jo'n to'k je yaa'tyajk juu' ve'e je tukjee'pun dumats'ijtp jetse'e dūvimpaj je trigo. Pyakmuijk tse'e je trigo pajk; ax je po'ox juu' ve'e pyajkjip, je'e tse'e jem janjootm pyaamnuj juu' ve'e ni vin'ita kapi'tsp.

¹⁸ Ax ve'em tse'e je Juan may viijn ax jo'n ya'a dutukvinja'vidi je jayu jetse'e dūvaajñjidi je oy kats je oy ayook. ¹⁹ Ax nay ve'empa tse'e dutuknuujmi je yakkutojkpa Herodes kux pyajke'e je Herodías, je y'uts Felipe je ñuda'ax je'e ve'e y'ijit; tyuknuujmiva tse'e juu' jatye'e viijnk tyoon juu' ve'e ka óyap. ²⁰ Ax tunjaa'knuyojki tse'e je tyokin ku ve'e je Juan duyakjapyoxuntakpaajmji.

Ku je Jesús ñapejt

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹ Ka'anum tse'e je Juan yakpoxuntakpum vye'na, van'it tse'e je Jesús duyaknapéjt. Tsapkojtsp tse'e vye'na je Jesús, van'it tse'e je tsapjootmit it y'avaach ²² jetse'e je Espiritu Santo ñukadaakji, ve'eme'e kye'ex ax jo'n to'k je pak. Van'it tse'e yakmótu to'k je ayook juu' ve'e jem tsapjootm kadaakp. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Mits xa ve'e ats je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, ooyts ats mitse'e ntun-tukxoonduk.

Je Jesucristo je jyujpit jayu

(Mt. 1.1-17)

²³ Ii'px majk joojnt jo'n tse'e vye'na je Jesús ku ve'e kya'amay'ukvaajñ. Ax ve'em tse'e vya'anda y'ijit jets je José ve'e tyee'i. Je José tse'e je Elí je myajntk, ²⁴ juu' ve'e je Matat je myajntk, juu' ve'e je Leví je myajntk, juu' ve'e je Melqui je myajntk, juu' ve'e je Jana je

myajntk, juu' ve'e je José je myajntk, ²⁵ juu' ve'e je Matatías je myajntk, juu' ve'e je Amós je myajntk, juu' ve'e je Nahum je myajntk, juu' ve'e je Esli je myajntk, juu' ve'e je Nagai je myajntk, ²⁶ juu' ve'e je Maat je myajntk, juu' ve'e je Matatías je myajntk, juu' ve'e je Semei je myajntk, juu' ve'e je José je myajntk, juu' ve'e je Judá je myajntk, ²⁷ juu' ve'e je Joana je myajntk, juu' ve'e je Resa je myajntk, juu' ve'e je Zorobabel je myajntk, juu' ve'e je Salatiel je myajntk, juu' ve'e je Neri je myajntk, ²⁸ juu' ve'e je Melqui je myajntk, juu' ve'e je Adi je myajntk, juu' ve'e je Cosam je myajntk, juu' ve'e je Elmodam je myajntk, juu' ve'e je Er je myajntk, ²⁹ juu' ve'e je Josué je myajntk, juu' ve'e je Eliezer je myajntk, juu' ve'e je Jorim je myajntk, juu' ve'e je Matat je myajntk, ³⁰ juu' ve'e je Leví je myajntk, juu' ve'e je Simeón je myajntk, juu' ve'e je Judá je myajntk, juu' ve'e je José je myajntk, juu' ve'e je Jonán je myajntk, juu' ve'e je Eliaquim je myajntk, ³¹ juu' ve'e je Melea je myajntk, juu' ve'e je Mainán je myajntk, juu' ve'e je Matata je myajntk, juu' ve'e je Natán je myajntk, ³² juu' ve'e je David je myajntk, juu' ve'e je Isai je myajntk, juu' ve'e je Obed je myajntk, juu' ve'e je Booz je myajntk, juu' ve'e je Salmón je myajntk, juu' ve'e je Naasón je myajntk, ³³ juu' ve'e je Aminadab je myajntk, juu' ve'e je Aram je myajntk, juu' ve'e je Esrom je myajntk, juu' ve'e je Fares je myajntk, juu' ve'e je Judá je myajntk, ³⁴ juu' ve'e je Jacob je myajntk, juu' ve'e je Isaac je myajntk, juu' ve'e je Abraham je myajntk, juu' ve'e je Taré je myajntk, juu' ve'e je Naacor je myajntk, ³⁵ juu' ve'e je Serug je myajntk, juu' ve'e je Ragau je myajntk, juu' ve'e je Peleg je myajntk, juu' ve'e je Heber je myajntk, juu' ve'e je Sala je myajntk, ³⁶ juu' ve'e je Cainán je myajntk, juu' ve'e je Arfaxad je myajntk, juu' ve'e je Sem je myajntk, juu' ve'e je Noé je myajntk, juu' ve'e je Lamec je myajntk, ³⁷ juu' ve'e je Matusalén je myajntk, juu' ve'e je Enoc je myajntk, juu' ve'e je Jared je myajntk, juu' ve'e je Mahalaleel je myajntk, juu' ve'e je Cainán je myajntk, ³⁸ juu' ve'e je Enós je myajntk, juu' ve'e je Set je myajntk, juu' ve'e je Adán je myajntk, juu' ve'e je Nte'yam je myajntk.

4

*Ku je Jesús je Satanás y'ukyaktokimpakuvaajnji
(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)*

¹ Van'it tse'e je Jesús chaan jem Jordán maja napa'am, je Espíritu Santo tse'e moojyju je vinma'yun jets je ma'kin jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e tse'e je Jesús duyaknajkx jem vinva'ajts it kajxm. ² Jem tse'e je Jesús y'ijit vujxtkupx xaaj; ukyaktokimpakuvaajnju tse'e je Satanás, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjavuptajkta. Ka'a tse'e van'it dutikaajy dutijy'kx, jetse'e je yooj pyaatjini. ³ Van'it tse'e je Satanás vyinkutámiji jetse'e ña'muxji:

—Pan tyúvam xa ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk mitse'e, mukótsuts n'it ya tsaaj jetse'e vyimpitú tsapkaaky.

⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ve'em xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: “Ka tun je'e kajjyap xa ve'e je jayu jyoointyka kuxe'e juu' dukay duju'kx, je ayook kajxe'e juu' ve'e je Nte'yam kyajtsp.”

⁵ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap yaknajkxji joma ve'e to'k je kopk juu' ve'e kajxm aa'k; jatyji tse'e je Jesús dutuknú'ixikujx nujom je jayu juu' ve'e yakkutujkja ijttup yaja naxviijn.

⁶ Van'it tse'e dunuujmi:

—Nmokyajxnup xa ats mits ya'a ve'e nujom xi kutojkn jets vinxupe'e je majin xi jayu dujayepta, kux ats xa ya'a ve'e nujom xtukkatajkikajxnu je Nte'yam, ax nmoogynupts ats ya'a ve'e pan pan atse'e ntsajkp. ⁷ Pan xvinkoxkténipts ats mitse'e jets ats mitse'e xvijnávat xvintsá'agat, nujomts ats mits ya'a ve'e nmokyajxnit.

⁸ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Najkxni, Satanás, kux jidú'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: “Vijnávada vintsá'agada je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda, tun je'ejyji ve'e to'k mvijnávadap mvintsá'agadap.”

⁹ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap yaknajkxjuva jem Jerusalén jetse'e je Jesús duyakpejt jem maja tsaptakkojm, jetse'e dunuujmi:

—Pan tyúvam xa ve'e jets je Nte'yam je y'Onuk mitse'e, naajkkustákajats n'it, ¹⁰ kux jidú'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je Nte'yam xa ve'e dupava'anup je y'aangelestajk jetse'e m'ixjut mjayépjut,

¹¹ jetse'e je kya'aj mtuk'amátsajat jetse'e je mtek je tsaaj kyayaktsaachajat.

¹² Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Vaampap tse'e jidú'um je Kunuu'kx Jatyán: “Ka'a tse'e x'ixtat joma vaate'e juu' dukuvuk je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda.”

¹³ Ax ku tse'e je ko'oyjáyuvap ñajja'viji jets ka'a ve'e myaada'aky vintso ve'e je Jesús kuduyaktokimpujk, van'it tse'e dukukeek. Ku tse'e je it jyaa'knajxy, van'it tse'e du'avimpijtinuva.

*Ku je Jesús kya'amay'ukvaajñ jep Galilea
(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)*

¹⁴ Van'it tse'e je Jesús vyimpijtinuva jem Galilea je makkin maat juu' ve'e je Espíritu Santo mooyjyup. Tum je'e tse'e je jayu kyojststap myaajntyktup, jetse'e nujom je jayu ñajja'viji juu' ve'e jem tso tsuunidup. ¹⁵ Yak'ixpujktpts je'e ve'e je jayu nujom je it joma tso ve'e ñaxy; ax nujom tse'e je jayu yakmájajada yakjaanchajada.

*Ku je Jesús vye'na jep Nazaret
(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)*

¹⁶ Van'it tse'e je Jesús jye'y jem Nazaret, je kajpun joma ve'e yee'k. Ax poo'kxtkun xaaj tse'e vye'na, van'it tse'e tyajki jep tsaptujkp, ve'em ax jo'n dutún y'ijt, jetse'e tyeni, jetse'e je Kunuu'kx Jatyán dukotsuva'añ. ¹⁷ Van'it tse'e yakmooy juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaías jyaaj jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. Ku tse'e duyak'avaach, jetse'e dupaaty juu' ve'e kyotsuvaampy, van'it tse'e dukajts:

¹⁸ Yamts je'e ve'e ats nja'vin kajxm je Espíritu juu' ve'e ijtp jem je Maja Vintsán jya'vin kajxmpa, je'ets atse'e xvinkoon jets atse'e ntukka'amáyut je oy kats je oy ayook je ayooova jáyuda, je Nte'yamts atse'e xkejxp jets atse'e ntuknujávadat jets jatyi atse'e je jayu nyaktánut ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e písumdup jep poxuntujkp, ve'em ax jo'n je viints jayu juu' ve'e vin'ixpajktup, atse'e naspaka nyaktaandinup pan pan jatye'e maaydup tajtup;

¹⁹ n'ava'nivapts atse'e jets ta ve'e je joojnt jye'ya jetse'e je Nte'yam je jyayu dukunoo'kxut. ²⁰ Ku ve'e dukojtskujx, van'it tse'e je nak du'axaa'tsni joma ve'e yukja'a je Kunuu'kx Jatyán, jetse'e dumoojy je tsaptujkpit patto'niva. Van'it tse'e y'ajxtk jetse'e je jayu duyak'ixpáktat. Ax nujom tse'e je jayu pan nuvinxupe'e jep tsaptujkp vye'nada, tum jem tse'e je Jesús ñi'kxm je vyiiñ dupaamdi. ²¹ Van'it tse'e je Jesús yak'ixpajkjidi. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Uxyam ya xaaj tse'e yaja miits mvinkujkta ya Kunuu'kx Jatyán tutyunju tukyatsju.

²² Nujom tse'e je jáyuda y'oñukojtsiji, atyva atoki tse'e tyaandi ku ve'e je Jesús va'ajts tsoj myukojtsjidi, jetse'e ñay'amotutúvijidi:

—¿Ti ka je Joseejap ya'a ve'e je y'ónuk?

²³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tyúvam xa miits n'ite'e xkótstat ya tukmu'a'ixmojkin: “Tso'yiva, nachóyaja viinn. Tonu yaja mkajpun kujx juu' aatse'e nmoju jetse'e xtuijn jem Capernaum.”

²⁴ Jetse'e jyaa'kvaajñ:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets ka'a ve'e oy yakkuvákut joma ve'e je y'it je ñaax ni to'ka je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. ²⁵ Vaampamts atse'e jets jeja xa ve'e numay je ku'aa'k ta'axtajk vye'nada yaja israeejlit y'it jaat ku ve'e je Elías jyoojntyki, ku ve'e ya it kyatuuj toojk joojnt jagojkm jetse'e makk je yooj tyunnajxy yaja nujom israeejlit y'it jaat. ²⁶ Ax ka'a tse'e je Nte'yam je Elías dutuknukejx ni to'ka je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e tsuunidup y'ijt yaja israeejlit y'it jaat; je'e ve'e ñojk'óy tyuknukejx to'k je viijnk tsóvit jayu juu' ve'e tsuunip y'ijt jem Sarepta, je sidoonit kajpun mutam. ²⁷ Jeja xa ve'e vye'niduva yaja israeejlit y'it jaat numay je jayu juu' ve'e leprapajkjudup van'it ku ve'e jyoojntyki je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Eliseo. Ax ni to'ka tse'e dukayakjotkadaaky je israeejlit jayu juu' ve'e leprapajkjudup, je'ejyi ve'e yakjotkadaaknu to'k je viijnk tsóvit jayu, je Naaman juu' ve'e tsuunip y'ijt jem siiriait y'it jootm.

²⁸ Ax ku tse'e du'amotunajxti ti ve'e kyajtsp, ooy tse'e tyunjotma'tti nujom je'eda juu' ve'e jep tsaptujkp ve'nidup. ²⁹ Van'it tse'e tyénidi jetse'e je Jesús duyakkajpumpísumdi, jetse'e duyaknajxkti jem kets'am, jem ketskojm joma ve'e je kajpun. Jem tse'e ojts du'ukkusvivupuva'anda. ³⁰ Van'it tse'e je Jesús jeja numay jayu akujk ñajxy jetse'e ñajxkni.

*To'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap
(Mr. 1.21-28)*

³¹ Van'it tse'e je Jesús ñujkx jem Capernaum, to'k je kajpun juu' ve'e jem galiléait y'it jootm. Jem tse'e je jayu duyak'ixpujk ku ve'e poo'kxtkun xaaj vye'na. ³² Atyva atoki tse'e je jayu dutuktaandi je Jesús je y'ixpajkun kux je kutojken maate'e kyajts.

³³ Jep tse'e tsaptujkp vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. Jetse'e makk vyaajñ:

³⁴ —Maso'okū aats, Jesús, nazaréit jayu. ¿Ti katsts mitse'e mjajejpp aats maat? ¿E'e ve'e mnunejtsp jets aatse'e xyakkutókiyut? N'ixa xa ats mits, je Nte'yam je Vya'ajts Jáyuts mitse'e.

³⁵ Van'it tse'e je Jesús dutuknuujmi je ko'oyjáyuvap, jetse'e vyaajñ:

—Amo'otū jets tukvaatsni ya yaa'tyajk.

Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap duyakkitu je yaa'tyajk jeja je'e vyinkujkta, ni vinxupa tse'e kyayaktsaachiji ku ve'e pyítsumni je ko'oyjáyuvap. ³⁶ Ax nujom tse'e tyaandi atuva atoki jetse'e ñavaajñjidi:

—¿Ti ayookts ya'a ve'e? ¡Ya jayu xa ve'e dupavaamp je kutojkun maat je ko'oyjavyuptajkta jetse'e pyítsumdat jem je jayu jya'vin kajxmda, van'it tse'e pyítsumda!

³⁷ Nujom tse'e je kajpun juu' ve'e jem namyutámijidup, ñuja'vidupts je'e ve'e juu' ve'e je Jesús tyuump kyajtsp.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky je Simón Pedro je mya'vut taak
(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)*

³⁸ Van'it tse'e je Jesús tyeni jetse'e pyítsum jep tsaptujkp, jetse'e ñujkx jem je Simón Pedro tyak'am. Jem tse'e je Pedro je mya'vut taak pya'amma'aj vye'na, makke'e jyampukju. Van'it tse'e je Jesús dumunoo'kxtkti jetse'e duyakjotkada'akut. ³⁹ Van'it tse'e je Jesús dunuvijntk je ta'axtajk jetse'e je jampa'am dupavaajñ jetse'e je ta'axtajk dunuvaatsnit. Van'it tse'e je jampa'am ñuvaatsjini. Jatyji tse'e je ta'axtajk pyojtuk jetse'e pyatto'ñijidi.

*Ku je Jesús duyakjotkadaaky numay je pa'am jayu
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)*

⁴⁰ Taka xaajani tse'e vye'na, jetse'e nujom je pa'am jayu duyaknajkxti joma ve'e je Jesús vye'na; may viijn tse'e je pa'am juu' ve'e jyajejptup. Van'it tse'e je Jesús je kya'aj dutuknuakajin nujom je pa'am jáyuda jetse'e duyakjotkadakkajxtini. ⁴¹ Ax jem tse'e numay je jayu jya'vin kajxmda pyítsumdini je ko'oyjáyuvapta. Aa'mitaaktu tse'e, jetse'e vyaandi:

—Mits xa je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk.

Van'it tse'e je Jesús tyukna'muxjidi, ka'a ve'e duyakajtjidi je ko'oyjáyuvap jetse'e kyótstat kux ñuja'vidu ve'e jets je'e je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

*Ku je Jesús kya'amaajy jep Galilea
(Mr. 1.35-39)*

⁴² Ku ve'e je it jyajtk, van'it tse'e je Jesús pyítsum jem kajpun kajxm jetse'e ñujkx joma ve'e kyapantsuuna. Ixtijidu tse'e je jayu. Ku tse'e dupaatti, jetse'e du'ukyaktanuvaandi, ka'a tse'e dutsokta jetse'e ñajkxnit. ⁴³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tun vinkopk xa je'e ve'e jets atse'e je jayu jem viijnk kajpun kajxmdava nvaajñjadat pan vintso ve'e y'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm, kux je'e kajx atse'e nyakkex.

⁴⁴ Van'it tse'e je Jesús ñujkx jetse'e je jayu duyak'ixpujk jem je galiléait chaptajkmda.

5

*Je majin juu' ve'e je Jesús tyoon ku ve'e je y'ixpajkpatajk je ajkx dumaahti
(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)*

¹ To'k nax tse'e je Jesús vye'na jeja genesaréit myaja na'akaya pa'ayi, van'it tse'e va'ajts numay je jayu jye'ydi jetse'e tyun'atijmojkjidini kux je Nte'yam je y'ayooke'e y'amotunaxuvaandup. ² Jetse'e je Jesús du'ix mejtsk je barco jeja maja na'akaya pa'ayi, távani ve'e pyítsumda vye'na je ajkx maakpada jetse'e duyakva'atsta je tyuk'ajkx'amaakin xuumda. ³ To'k je barco, je Simón Peedrots je'e ve'e jye'e. Jem tse'e je Jesús tyajki jetse'e je Simón dunuujmi jetse'e je barco dujaa'kyaknatákat. Van'it tse'e je Jesús y'ajxtk jem barco jootm jetse'e je numay jayu duyak'ixpujk juu' ve'e jeja naxkujxta. ⁴ Ku ve'e je jayu dumukojskujx, van'it tse'e je Simón dunuujmi:

—Yaktaka ya barco joma ve'e ya naaj kaak. Avájada ya mxuumda jetse'e mma'aktat.

⁵ Van'it tse'e je Simón y'atsaajv:

—Yak'ixpajkpa, tsonaxy xa aatse'e tunjatún, ka'ats aatse'e tuntipuk; ax pan mits tse'e mvaamp, va'ants atse'e du'avájinuva ya xuum.

⁶ Ku ve'e ve'em dutoondi, ooy tse'e je ajkx may tyuntaajñ. Van'it tse'e myupojti'ukvaanni je tyuk'ajkx'amaakin xuumda. ⁷ Jem tse'e vye'niva jado'k je barco tam jaty joma ve'e vye'nada je myujatyoo'da. Van'it tse'e duyeejmjidi jetse'e pyutákajadat. Kuts je'e ve'e myejtsi, van'it tse'e duyak'ojsi ooy mejtsk je barco, javee'n tse'e jep najaatp iyakunajxtini. ⁸ Ku ve'e du'ix je Simón Pedro, van'it tse'e dvinkoxkteni je Jesús jetse'e dunuujmi:

—Maja Vintsán, mujékuma ats mits to'k aaj, kux tókinax jayu xa ats.

⁹Je'e kajx tse'e ve'em dũnuujmi kux atũva atoki ve'e je Simón Pedro jets je myujatyoo'tajk tyuntaandi kuxe'e ooy je ajkx dutunyakpĩsumdi. ¹⁰Je'e maatta tse'e je Santiago jets je Juan, je Zebedeo je myajntkajk, je Simón tse'e myaatmaaktu. Van'it tse'e je Jesús dũnuujmi je Simón Pedro:

—Kadi mtsa'aga. Je ajkx maakk xa ve'e mtuump; ax Ƴxyamts ats mitse'e je toonk nmo'ot jets ats'e je jayu xtuknu'mĩnut.

¹¹Ku tse'e je barco duyakpĩsumdini jep najaatp, van'it tse'e dumasooqtini nujom juu' ve'e y'ixtup jyajejptup jetse'e je Jesús dupanajkxtini.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e leprapajkjp
(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

¹²Jem tse'e kajpun kajxm vye'na je Jesús jetse'e ñuje'yji to'k je jayu juu' ve'e leprapajkjp. Ku ve'e je Jesús du'ix, van'it tse'e dũvinkoxkteni jetse'e dũmunoo'kxtk:

—Vĩntsa'n, pan mtsajkp xa mitse'e, m'o'yixjup tse'e jets ats'e'e xtuknu'va'atsut ya lepra pa'am.

¹³Van'it tse'e je Jesús je kya'aj tyuknu'qoojnji jetse'e vyaajñ:
—Ntsajkp xa ats'e'e, va'ajts tse'e mtaanni.

Ku tse'e ve'em vyaajñ, tun jatyi tse'e je lepra pa'am ñuvaatsjini. ¹⁴Van'it tse'e je Jesús pyavaajnji jets ni pana ve'e dukavaajnjat. Van'it tse'e dujaa'knuujmi:

—Najkxu joma ve'e je tee' jetse'e du'ixut jets ta ve'e mjo'tkada'aky, van'it tse'e xyóxut juu' ve'e je Moĩsės pyavaan ku ve'e je jayu kyoo'kpajkjini je lepra pa'am, ve'em tse'e nujom je jayu dũnujavadat jets távani ve'e je pa'am mnuvaatsjini.

¹⁵Ax nuyojk tse'e je Jesús je myajin tyunva'lxkx'atuu'ts. Numay tse'e je jayu juu' ve'e nay'amojkijidu jetse'e du'amotunáxtat juu' ve'e je Jesús kyajtsp jets je'e ve'e yakjotkada'akjadat pan pan jatye'e pajkjudup. ¹⁶Ax may nax tse'e je Jesús ñujkx joma ve'e kyapantsuuna, kyukeekpe'e je numay jayu jetse'e ñujkx tsapkojtspa.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je mojkpa jayu
(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

¹⁷To'k nax tse'e je Jesús yak'ixpuk vye'na. Jem tse'e chuuniduva vye'na je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk; jem je'e ve'e choo'nda may viijn kajpun kajxm juu' ve'e jem galilėait jets judėait y'it jootmda. Jem tse'e juu' ve'e tsoo'nduvap jem jerusalemĩt kyajpun kajxm. Je Nte'yam tse'e je makkin moojyju je Jesús jetse'e je pa'am jayu duyakjotkada'akut. ¹⁸Van'it tse'e jye'ydi vinkex je yaa'tyajkta, jeme'e maajntkun kajxm dupavitsta to'k je mojkpa jayu. Yaktakavaandup tse'e jep tujkp, je Jesús tse'e tyukvinku'vitsavaandup, ¹⁹ax ka'a tse'e y'uk'itupaattini vintso ve'e tyákadat kux ooye'e je jayu tyunve'nada. Van'it tse'e pyejti jem takni'kxm jetse'e duyakkekti ve'e'n je taknapam, jetse'e je mojkpa jayu dukustaaydi je myaajntkun maat jeja numay jayu akujk jets jeja je Jesús vyinkujk. ²⁰Ku tse'e je Jesús du'ix jets jaanchja'vijidupe'e, van'it tse'e je mojkpa jayu dũnuujmi:

—Mee'kx tse'e je mtokin tyañ.

²¹Van'it tse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk maat je fariseotajk vyinmaaydi: “¿Pants ya'a ve'e ya jayu juu' ve'e je Nte'yam dũvinkojtspejtp? Ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e tyokinmee'kxut, je Nte'yamji ve'e to'k.”

²²Ku tse'e je Jesús dũnuja'vi vintso ve'e vyinmayda, van'it tse'e du'amotutũvidi:

—¿Tyajxts miitse'e ve'em mvinmayda? ²³¿Tis vine'e ka tso'oxap, ku ats'e'e je jayu nnuujma: “Mee'kx tse'e je mtokin tyañ”, ukpu ku ats'e'e je jayu nnaajmat: “Pojtukni jets jaamni”? ²⁴Jetse'e xnujavadat jets njajejpp ats'e'e je kutojknun yaja naxviijn jets ats'e'e je jayu ntokinmee'kxut, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdũka Ijtp.

Van'it tse'e je mojkpa jayu dũnuujmi:

—Mits ats'e'e nnuujmip, pojtu'kni, pakmojkni xi mmaajntkun, jets najkxni jem mtak'am.

²⁵Jatyi tse'e pyojtu'kni jeja je numay jayu vyinkujkta, jetse'e dupakmojkni je myaa-jntkun, jetse'e ñajkxni jem tyak'am, jetse'e je Nte'yam dukukojsji jetse'e duyakmajĩ duyakjaanchi. ²⁶Atũva atoki tse'e nujom je jayu tyankajxti jetse'e je Nte'yam duyakmajĩdi duyakjaanchidi, va'ajts tsa'kidup tse'e ñavyaajnjidi:

—Atũva xa ya'a ve'e juu' ve'e Ƴxyam n'ixumdup.

Ku je Jesús dũvaajv je Levĩ juu' ve'e dũxaajiva Mateo
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

²⁷Ku ve'e je Jesús kyajpumpĩsum, van'it tse'e du'ix to'k je kupa'mun pakmojkpa juu' ve'e dũxaaj Levĩ, jeja ve'e chuuna vye'na joma ve'e je kupa'mun dupakmuk, jetse'e dũnuujmi:

—Pamiinni ats.

²⁸ Van'it tse'e je Leví tyeni jetse'e dumasokkajxni nujom juu' ve'e y'ixp jyayejpp jetse'e je Jesús dupanajxni.

²⁹ Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e jem je Leví tyak'am je maja kay je maja uu'k duyak'avaadi je Jesús kajx. jem tse'e je Jesús dumaatkaajy dumaat'uuk numay je kupa'mun pakmojkpada jets je viijnk jáyuda. ³⁰ Ax van'it tse'e je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk duk'o'oyja'vidi, je'e kajx tse'e dunujmidi je Jesús je y'ixpajkpatajk:

—¿Tyajxts miitse'e xmaatkáyda xmaat'oo'kta je kupa'mun pakmojkpada jets je viijnk tókinax jáyuda?

³¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ka'a xa je'e ve'e dutsokta je tso'yiva pan pan jatye'e makkatsots; je'eda ve'e pan pan jatye'e pajjudup. ³² Ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e nyaaxjat je jayu juu' ve'e tuv jáyuidup joojntykidup; je'e atse'e nnumiimp juu' ve'e tókinax jayu, ve'em tse'e vyinmayumpijitnit jetse'e dumasokkinit je ky'o'oy joojntykinda.

Ku je Jesús du'ava'ni pan tyajx kajxe'e je y'ixpajkpatajk kyah'ayoojada

(Mt. 9.14-15; Mr. 2.18-20)

³³ Van'it tse'e je Jesús yak'amotutúvi:

—¿Tyajx tse'e may nax chapkotsta je Yaknapejtpa Juan je y'ixpajkpatajk, nay ve'empa je fariseo je y'ixpajkpatajk? Ax mits ya m'ixpajkpatajk, kaaydup ooktupts ya'a ve'eda.

³⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ka'a xa ve'e chaachvinmáyda pan pan jatye'e miindup joma ve'e je jayu ñavyukju namvaate'e je ta'axpajkpa dumaadada, je'e kajx tse'e kyah'ayoojada. Nay ka'ava tse'e chaachvinmáyda ats ya n'ixpajkpatajk namvaat atse'e n'it ya'a maatta. ³⁵ Ax pyaa'tup tse'e je xaaj ku atse'e nkoo'k'ijitnit ya'a maatta, van'it tse'e tuuv y'ayoojadat.

Je nam ixpajkun juu' ve'e je Jesús je jayu tyuk'ix

(Mt. 9.16-17; Mr. 2.21-22)

³⁶ Van'it tse'e ya tukmu'a'ixmojkin dūvaajnjidi:

—Ni pana xa ve'e dukapukee'p je nam vit jetse'e dutuk'akaya je pak vit. Pan ve'em xa ve'e kudutún, van'it tse'e je nam aka'yun dūvaa'nmókut je pak vit jetse'e dutunjaa'kkaa'tsnit. ³⁷ Ni pana xa ve'e dukah'ate'miva je nam tsaaydum pa'ajk naaj jem pak ak apajkin jootm. Pan ve'em xa ve'e kudutún, mupájinuups je'e ve'e je ak, ax koojyji tse'e vyintókiyut je tsaaydum pa'ajk naaj jets je ak apajkin. ³⁸ Je'e kajx tse'e je nam tsaaydum pa'ajk naaj yakpum jem nam ak apajkin jootm; ax ve'em tse'e ni juu'a kyavintókiyut. ³⁹ Pan pan tse'e du'ookp je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e potsnaxy, ka'a tse'e du'uktsojkni ux'ook juu' ve'e nam, kux jidu'ume'e vya'añ: "Nuyoj oy xa je'e ve'e juu' ve'e potsnaxy." Nay ve'empa tse'e je jayu dukatsokta je nam ixpajkun juu' atse'e ntuk'ixp.

6

Ku je ixpajkpatajk duyuktajti je trigo

(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

¹ To'ke'e je poo'kxtkun xaaj vye'na, jetse'e je Jesús dutuknajxy je trigo kam maat je y'ixpajkpatajk. Ku ve'e jem ñajxti, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk duyuktajti je trigo jetse'e dūvinoxajsti jem kya'm, jetse'e dupajkjidi je pyo'ox jetse'e duja'kxti je trigo pajk. ² Van'it tse'e je fariseotajk du'amotutúvidi je Jesús maat je y'ixpajkpatajk:

—¿Tyajxts miitse'e poo'kxtkun xaaj xtonda juu' ve'e je pava'nun kyayakajtyp?

³ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—¿Tis, ka'ana miitse'e je Kunuu'kx Jatyan xkotsta juu' ve'e to'k nax tyoondu je David maat je myujatyoo'tajk ku ve'e yu'oo'kjjudup vye'na? ⁴ Tajki xa ve'e je David jep je Nte'yam chaptujkp jetse'e dukaa'jy je kunuu'kx tsapkaaky, jetse'e dukaa'jy, myooyduva tse'e je myujatyoo'tajk. Ax ka'a tse'e je pava'nun duyakjaty jetse'e opyana dukáyut, je tee'tajkji ve'e tuknvánada. Ta miits je'e ve'e xkotsta, ¿ve'em xaja?

⁵ Jetse'e je Jesús jyaa'kvaajj:

—Ax njayejpts atse'e je kutojkun pan ti ve'e poo'kxtkun xaaj yaktónup ukpu kayaktónup, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

Je yaa'tyajk juu' ve'e xux je y'aka'yun ka'aj

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶ Jado'k tse'e je poo'kxtkun xaaj vye'na, jetse'e je Jesús tyajki jep tsaptujkp jetse'e je jayu duyak'ixpujk. Jep tse'e vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e xux je y'aka'yun ka'aj. ⁷ Jep tse'e vye'niduva je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk maat je fariseotajkta, y'ixtupts je'e ve'e pan yakjotkada'akupe'e je Jesús je jayu ku ve'e poo'kxtkun xaaj vye'na, ve'em tse'e y'o'yixjadat vintso ve'e dūnuxa'aadat kux ka'a ve'e dukutyún je'e je pyava'nunda. ⁸ Ax ñuja'vipts je'e

ve'e je Jesús vintso ve'e vyinmayda. Van'it tse'e dunuujmi je jayu juu' ve'e xux je y'aka'yun ka'aj:

—Tena jets minu yaja ya jayu vyinkujkta.

Van'it tse'e je jayu nujxk joma ve'e tyukna'muxji. ⁹ Van'it tse'e je Jesús je numay jayu dunuujmi:

—To'kts atse'e je ayook n'amotutuvava'añ. ¿Juu' tse'e je pava'nun yakajtyp jetse'e poo'kxtkun xaaj je jayu dutonut: je'e juu' ve'e oy ukpu je'e juu' ve'e ka oyap, ku ve'e je jayu duyakjoointykat ukpu ku ve'e je jayu duyak'oo'kut?

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús dvin'ix'apitsumkujx je jayuda, jetse'e je pa'am jayu dunuujmi:

—Yakyajkxu je mka'aj.

Van'it tse'e je pa'am jayu je kya'aj duyakyajkxy jetse'e jyotkadaakni.

¹¹ Ax ooy tse'e tyun'eijkjidi je cho'oxpajkpada jetse'e ñay'amotutúvijidi to'k jado'k pan vintso ve'e kudutonda je Jesús.

Ku je Jesús dvin'ix'apitsumkujx je jayuda, jetse'e je pa'am jayu dunuujmi:

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹² Van'it tse'e je Jesús nujxk jem tonun viinm tsapkojtspa. Tsonaxy tse'e chapkajts. ¹³ Ku ve'e je it jyatjk, van'it tse'e dyaaxjidi je y'ixpajkpatajk, numakmejtsk tse'e dvin'ix'apitsumkujx, je'e tse'e tyukxaajidu kukátsivada. ¹⁴ Ya'a tse'e je xyaajta: Simón juu' ve'e tyukxaaji Pedro, jets je y'uts Andrés, Santiago jets Juan, Felipe jets Bartolomé, ¹⁵ Mateo jets Tomás, Santiago juu' ve'e je Alfeo je myajntk, Simón juu' ve'e je cananista partido dumaat y'ijit, ¹⁶ Judas juu' ve'e je Santiago je myajntk, jets Judas Iscariote, juu' ve'e je Jesús dupaamnup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup.

Ku je Jesús je numay jayu duyak'ixpujk

(Mt. 4.23-25)

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpatajk vyajntkti jem tonun viinm jetse'e tyaandi jem jay it kajxm. Jem tse'e vye'niduva numay je jayu juu' ve'e tsoo'ndu jem jersaleenit kya-jpun kajxm jets viijnk tsov juu' ve'e jem judeait y'it jootm. Jempa tse'e juu' ve'e tsoo'nduva jem tiirovit jets sidoonit y'it jootmda. Je'ets je'e ve'e ñuje'ydu kux y'amotunaxuvaandupe'e je Jesús jets je'e ve'e duyakjotkada'akut je pya'am jayuda. ¹⁸ Jem tse'e pan pan jatye'e jem jya'vin kajxm da je ko'oyjáyuvap; pyajki tse'e je ko'oyjáyuvapta. ¹⁹ Nujom tse'e je jayu dutonuva'anda je Jesús kux je'e ve'e nujom je jayu duyakjotkadaak maat je myakkin.

Pan pan jatye xoonda pan pan jatye ka xoona

(Mt. 5.1-12)

²⁰ Van'it tse'e je Jesús dvin'ix'apitsumkujx je jayuda, jetse'e dunuujmide:

—Xoon xa miitse'eda, ayoo'va jayuda, m'ittapt miitse'e jem je Nte'yam y'am kya'm.

—Xoon xa miitse'eda pan pan jatye'e ux'yam yu'oo'kjudup, m'ittapt miitse'e ku'ux.

Xoon xa miitse'eda pan pan jatye'e ux'yam yaaxup, mxoonduktapt miitse'e ux'ook.

²² Xoon xa miitse'eda ku ve'e je jayu mmu'ékjada mmujot'ánjada kuxe'e ats xjaanchjávada, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, ku ve'e je jayu apuk mpámjada, mvinkojtspéjtjada, jets ku ve'e mjávajada ax jo'n ko'oy jayu kum'ijiti. ²³ Xoondukt tse'e ooy ku ve'e ve'em myaktonda, kux myakmooydinupe'e je maja o'vin jem tsapjootm. Ve'em je'e ve'e je jyujpit jayu dutoonduva je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.

²⁴ Ayoo'v xa ve'e miits je mjootta pan pan jatye'e kumeenda, mxoointktuts miitse'e yaja taav.

²⁵ Ayoo'v xa ve'e miits je mjootta pan pan jatye'e ku'uxta, myu'oo'kjadapts miitse'e ux'ook.

Ayoo'v xa ve'e miits je mjootta pan pan jatye'e ux'yam xoojntktup, mtsaachv-inma'yunyaaxtinupts miitse'e ux'ook.

²⁶ Ayoo'v xa ve'e miits je mjootta ku ve'e je jayu anañujoma mkukótsajada, kux ve'eme'e je jyujpit jayu dukukojtsidi pan pan jatye'e natyijjudu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada.

"Tsokta je jayu pan pane'e mtso'oxpajkjudup"

(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷ Ax nujom tse'e miitsta pan pan jatye atse'e ux'yam x'amotunajxtup, jidu'umts atse'e nva'añ: Tsokta je jayu pan pane'e mmu'ejkjudup. Oy tse'e xtoojnjadat pan pane'e mkatsojkjudup. ²⁸ eñukótsada pan pane'e mko'oñukojtsijidup. Nutsapkotsta pan pane'e mvinkojtspejtjudup. ²⁹ Pan pane'e m'akupa'kxijidup to'k ado'om aaj, mooyduvats jado'k ado'om jetse'e mjaa'k'akupa'kxajadat. Pan pan tse'e mpajkxujjudup je mvituni'kx, masooktuvats jetse'e je mvitupa'tk mpajkxujadat. ³⁰ Pan m'amótujjudup tse'e je jayu juu', ax mmu'odap tse'e. Pan mpajkxujjudup tse'e juu' miitse'e mje'eidup, ka'a tse'e x'amótudat

jetse'e mmoyumpijitjadinuvat. ³¹ Pan vintso xa ve'e xtsokta jetse'e je jayu mto'nuxjadat, ve'emts miits je'e ve'e xtoojnjiduvat.

³² Pan je'ejyji xa miitse'e mtsojktup je jayu juu' miitse'e mtsojkjudup, žti o'yints miitse'e mtoondup? Je ko'oy jayu paat xa ve'e ve'em jyátukada. ³³ Ax pan je'ejyjits miitse'e je maa'yun mtoojnjidup juu' miitse'e je maa'yun mto'nuxjudup, žti o'yints miitse'e mtoondup? Je ko'oy jayu paat xa ve'e ve'em jyátukada. ³⁴ Ax pan je'ejyji tse'e juu' m'anuu'kxmoojudup pan pane'e m'a'ixtup jetse'e mmoyumpijitjadinuvat, žti o'yints miitse'e mtoondup? Kux natyuk'anoo'kxjudupav xa ve'e juu' je ko'oy jáyuda jetse'e ñay'a'ixjada jetse'e juu' ñamyoyumpijitjadinuvat. ³⁵ Tsokta pan pan jatye'e mtso'oxpajkjjudup, oy tse'e xtoojnjadat jetse'e xmo'odat juu', ka'a tse'e x'a'ixtat jetse'e mmoyumpijitjadinuvat, kux ve'em xa ve'e je maja o'yin xjayéptat jem tsapjootm, je Nte'yam je y'ónukts miitse'e m'íttat. Kux je Nte'yam tse'e je maa'yun to'nuxjudup je ko'oy jáyuda jets pan pan jatye'e je kukojsun dukamooydup je Nte'yam. ³⁶ Jayéptats miitse'e je tukmo'tun, ve'em ax jo'n je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, je'e tse'e je tukmo'tun dujayejpp.

*Ka'a uu'm je jayu ntokimpayo'yumdat
(Mt. 7.1-5)*

³⁷ 'Ka'ats miitse'e je jayu xtokimpayo'oydat, ve'em tse'e je Nte'yam mkatokimpayo'yjuduvat. Ka'ats miitse'e je jayu xtokimpámdat, ve'em tse'e je Nte'yam mkatokimpajmjuduvat. Mee'kxjada je tyókinda pan pan jatye'e mto'nuxjudup juu' ve'e ka óyap, ve'em tse'e je Nte'yam mtokinmee'kxjuduvat. ³⁸ Mo'oda je jayu juu', ve'em tse'e je Nte'yam mmó'ojadat nuyojk, ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e kijpxtup je oy kijpxun maat, tsu'kx, ojts, atajp ako'op. Pan oy xa ve'e je mjáyuvinda je mjoojntykinda, mjaa'kyakmo'odap tse'e juu' nuyojk.

³⁹ Van'it tse'e je Jesús ya tukmu'a'ixmojkin vya'nuxjidi:

—žÓyap n'ite'e jetse'e je viints jayu je myuviints jayu dupavítsut? Pan ve'em xa ve'e kuy'it, va'an numejtsk tse'e najkx tyun'avivupada jep jótup. ⁴⁰ Ni to'ka ve'e je ixpajkpa dukanumaja ax jo'n je'e juu' ve'e yak'ixpajkjup; óyam tse'e vye'ema, pan taamp xa ve'e jep je ixpajkpa kyuvajkyp jetse'e dujajep jem jya'vin kajxm je ixpajkun juu' ve'e tuk'ixjup, jyayejppapts je'e ve'e je majin ax jo'n je yak'ixpajkpa.

⁴¹ žVintsos je'e ve'e y'o'yixjut je'e juu' ve'e je maja tokin dumaat jetse'e duputákát je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a juu' ve'e vee'nji je tokin dumaat? Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e jep vyiimp to'k je kup juu' ve'e va'ajts maj jetse'e dutsak jetse'e duputákát je y'uts juu' ve'e je pi'k po'ox tuvyintákaja. ⁴² Van'it tse'e je y'uts dunujjma: “Va'an ats duyakpítsumu je pi'k po'ox juu' ve'e jep mviimp.” ¡Mejts'aaj mejtsjoot xa je'e ve'e juu' ve'e je maja tokin dumaat! Yaknuva'ache'e too'vajkp dutsak je maja tokin juu' ve'e jyayejpp, van'itnum tse'e y'o'yixjut jetse'e duputákát je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a juu' ve'e vee'nji je tokin dumaat.

*Yaknuja'vipts je'e ve'e je kup vintso ve'e tyá'ma
(Mt. 7.17-20; 12.34-35)*

⁴³ Ka'a xa ve'e ti oy kup juu' ve'e duyakta'mip je ko'oy ju'kx; ka'ava tse'e ti ko'oy kup juu' ve'e duyakta'mip je oy ju'kx. ⁴⁴ Je tyaajm kajxe'e yaknujava pan vintso ve'e je kup. Ka'a tse'e je higo taajm ka'a tse'e je tsaaydum taajm yaktuk jem ápit kajxm. ⁴⁵ Je oy jayu, oys je'e ve'e juu' dukats kux ijtpe'e jem jya'vin kajxm je y'oy je'e; ax je ko'oy jayu, ka óyapts je'e ve'e juu' dukats kux ijtpe'e jem jya'vin kajxm je kyo'oy je'e. Juu' xa ve'e je jayu kyajtsp, jemts je'e ve'e jya'vin kajxm chaá'n.

*Je tajk juu' ve'e tsoo'ntk jeja tsakujx jets je tajk juu' ve'e tsoo'ntk jem naxviinmji
(Mt. 7.24-27)*

⁴⁶ žTyajxts ats miitse'e xtiija: “Vintsán, Vintsán”?, ax ka'a tse'e xtonda juu' ats miitse'e nvaajnjidup. ⁴⁷ Úxyam ats miitse'e nvaajnjadat vintso je'e ve'e je jayu juu' atse'e xnumiimp, juu' atse'e x'amotunajxp jetse'e dutún juu' atse'e nkajtsp. ⁴⁸ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e to'k je tajk dupaam. Ax too'vajkp tse'e dutaji kaak jetse'e dutsoo'ntk je tajk jeja tsakujx. Ku tse'e je nakom ñajxy, jetse'e ojts makj je tajk dupati'its, ka'a tse'e y'o'yixju vintso ve'e duxinut kux jeja ve'e tsakujx je tajk choo'ntk. ⁴⁹ Ax je jayu juu' atse'e x'amotunajxp jetse'e dukatún juu' atse'e nkajtsp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e dukataji joma ve'e dutsoo'ntk je tyajk, jemji ve'e naxviinm dupuujm. Ku tse'e je nakom ñajxy, jetse'e ojts makj je tajk dupati'its, játyjits je'e ve'e kyituni. Vintokikajxts je'e ve'e.

7

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je tojpa je vyintsán je tyoompa
(Mt. 8.5-13)

¹ Ku ve'e je Jesús dumukojtskujx je numay jayu, van'it tse'e tyajki jem capernaamit kyajpun jootm. ² Jem tse'e vye'na to'k je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk. Qoy tse'e dutuntsak y'ijt to'k je tyoompa juu' ve'e pajkjuv, oo'kun ámanits je'e ve'e vye'na. ³ Ku tse'e je tojpatajk je vyintsán je kats dumotu jets jeme'e je Jesús vye'na, van'it tse'e dukejx je israeejlit je myújit jáyuda juu' ve'e dumunoo'kxtuktap je Jesús jetse'e ñunajxjut jetse'e je toompa duyakjotkada'akut. ⁴ Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je Jesús, van'it tse'e dumunoo'kxtkti. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e je tojpatajk je vyintsán je maa'yun xtoojnat ⁵ kux ooyts je'e ve'e uu'm je njáyuvamda dutuntsak jetse'e duyakjapyaajmji aats je ntsaptajk.

⁶ Van'it tse'e je Jesús dumáadi je jáyuda. Ax ku tse'e támani vye'nada joma ve'e je tajk, van'it tse'e je tojpa tajk je vyintsán dukejx je jayu juu' ve'e myaatnayja'vijidup jetse'e ojts je Jesús dunajmada:

—Vintsán, kadi ve'em xpayo'oy jetse'e mmínut yam ats ntak'am, kux ka'a xa atse'e nvinmachju jetse'e yap ats ntujkp mtákat. ⁷ Je'e kajxts atse'e tunkanayjávaja jets atse'e viinn mits nmunajkxut. Koojyji mits va'anu jetse'e jyotkada'akut ats je ntoompa, ax jotkada'akupts je'e ve'e. ⁸ Kux jem xa ve'e pan atse'e xyakkutojkkjip; jempa tse'e ats je ntojpa juu' atse'e nyakkutojkiyav. Ku atse'e to'k nmuujma jetse'e ñajkxut, najkxpts je'e ve'e; ku atse'e jado'k nmujjma jetse'e myínut, miimpts je'e ve'e; ku atse'e je ntoompa juu' ntukpava'añ, tyuumpts je'e ve'e.

⁹ Ku tse'e je Jesús du'amotunajxy, atuva atoki tse'e yaktaajnji je kats juu' ve'e je tojpatajk je vyintsán kyejx. Van'it tse'e vya'kumpijit jetse'e dunuujmi je numay jayu juu' ve'e panajkxjudup:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets yaja nujom israeejlit y'it jaat, ni to'ka atse'e tunkapaa'ty juu' atse'e xjaanchja'vip ax jo'n to'k je jayu juu' atse'e xnukejxip.

¹⁰ Ku ve'e je kukátsiva vyimpijittini jem tyak'am, jotkada'akyaani tse'e dupaattini je tojpatajk je vyintsán je tyoompa.

Ku je Jesús duyakjoojntykpajknuva to'k je ku'aa'k ta'axtajk je myajntk

¹¹ Van'it tse'e je Jesús ñujkx jem naiinit kyajpun kajxm. Jem tse'e je y'ixpajkpatajk jets je numay jayu myujatyoo'ajada. ¹² Ku ve'e je Jesús dumutami je pats aka'a joma ve'e je naiinit jayu duyaknaa'tojkkáxta je kyajpunda, van'it tse'e du'ix jets jeme'e duka'anajkxta yaknaxtajkiva to'k je oo'kpa, je ku'aa'k ta'axtajkts je'e ve'e je myajntk, to'kamts je'e ve'e dumajntka. Qoyts je'e ve'e je myukukajpun jayu tyunmujatyoo'ajada. ¹³ Ku tse'e je Maja Vintsán du'ix je ku'aa'k ta'axtajk, jetse'e dutukma't, van'it tse'e dunuujmi:

—Kadi mya'axy.

¹⁴ Van'it tse'e jyaa'ktámi, jetse'e dutaajj je ka'yun, jetse'e yo'y'atúvidi je jayu juu' ve'e dupakaaydup. Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je oo'kpa:

—Atse'e vaamp, pojtu'kni.

¹⁵ Je jayu juu' ve'e aa'kani ukve'nip, pojtu'knu tse'e jetse'e y'ajxtkni, jetse'e kyojtspajknuva. Van'it tse'e je Jesús dutukkatajkini je tyaak. ¹⁶ Ku ve'e du'ixti je numay jayu, májum aa'k tse'e dutuntuk'atúvidi jetse'e je Nte'yam duyakmájidi duyakjaanchidi. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Ka'adam xa ve'e je Nte'yam dujaa'tyóki je jyayu.

¹⁷ Ax ya'a tse'e juu' ve'e je Jesús tyoon, va'kxtk tse'e je ayook. Yaknuja'veits je'e ve'e jem nujom judéait y'it jootm jets je naax je kajpun juu' ve'e tamanaat.

Je'eda pan pan jatye'e je Yaknapejtpa Juan kyejx
(Mt. 11.2-19)

¹⁸ Ku ve'e ve'em tyoojnji kyojtsji, van'it tse'e je Yaknapejtpa Juan je y'ixpajkpatajk tyukmumaajntykjidi nujom juu' jatye'e je Jesús tyoon kyojts. ¹⁹ Van'it tse'e numejtsk je y'ixpajkpa duyaaxji jetse'e dunuujmide jetse'e najkx je Jesús du'amotutúvat pan je'em je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, uk pan yak'a'ixupnum je'e ve'e. ²⁰ Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je Jesús, van'it tse'e vyaandi:

—Je Yaknapejtpa Juan aatse'e kxejxp jets aats mitse'e n'amotutúvat pan je Criistovam mitse'e, uk pan n'a'ixupnum aats je'e vine'e.

²¹ Ku tse'e jye'ydi, yakjotkadaakyp tse'e vye'na je Jesús numay je jayu, je pa'am dutuknuvaatsni je jayu jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpitsumni jem je jayu jya'vin kajxmnda, nay ve'empa tse'e je viints jayu duyakvin'ixpajkni. ²² Ax jidu'um tse'e je Jesús je kukátsiva du'atsaajv:

—Najkxu xtukmumaayduktá je Juan juu' ve'e uxym m'ixtup mmóttudup. Tukmu-maayduktá vintso ve'e je viints jayu vyin'ixpakta, je uxket jayu oy po'pyáakta, ñuva'atsjada je pa'am pan pan jatye'e leprapajkjudup, je nat jayu myóttupakta, jyoojntykpaiktinuva pan pan jatye'e aa'kanda, jets vintso ve'e je ayoova jayu yaktuknujáva je oy kats je oy ayook.
²³ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jaty atse'e ijtp xjaanchja'vidup.

²⁴ Ku ve'e je Yaknapejtpa Juan je y'ixpajkpa ñajkxtini, van'it tse'e je Jesús je numay jayu dunuujmídi je Yaknapejtpa Juan kajx. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ku miitse'e mnajkxti joma ve'e kyapantsuuna, ¿tits miitse'e ojts x'ixta? ¿To'k vine'e je jayu juu' ve'e mejtsvinmaayp, juu' ve'e ijtp ax jo'n to'k je kapy juu' ve'e oyvintsova pojuyoy'yp? ²⁵ Pan ka je'e kajxape'e mnajkxti, ¿tits miitse'e ojts x'ixta? ¿To'k vine'e je jayu juu' ve'e va'ajts oy xax? Mnuja'vidup xa miitse'e jets jem je yakkutojtkpa tyak'am je'e ve'eda juu' ve'e va'ajts oy naxyojxjudup jetse'e oy ñaajk'itjada. ²⁶ Pan ka je'e kajxape'e mnajkxti, ¿tits miitse'e ojts x'ixta? ¿To'k vine'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa? Ax je'e tse'e. Ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets jyaa'knúmájiip je'e ve'e nuyojk je Yaknapejtpa Juan jets ka'a ve'e pan viijnk je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. ²⁷ Je Yaknapejtpa Juan xa je'e ve'e juu' ve'e jidu'um je Kunuu'kx Jatyan y'ava'nip:

Nkejxp xa atse'e je nyakkatsuyoy'va juu' ve'e mvintoo'vákajap,

je'e tse'e myak'o'yixjup je too' joma ve'e mnáxut.

Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ.

²⁸ Ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets nujom je jayu juu' ve'e joojntykidu jets juu' ve'e uxym joojntykidup, ni pana tse'e dukanumaja ax jo'n je Yaknapejtpa Juan; ax jyaa'knúmájipts je'e ve'e ni ka'a je Juan jyapana juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam y'am kya'm —jidu'um tse'e je Jesús vyaajñ.

²⁹ Ax ku tse'e je Yaknapejtpa Juan je jayu duyaknapejt, van'it tse'e je numay jayu maat je kupa'mun pakmojkpada du'amotunajxti juu' ve'e kyojts, kyuvajktu tse'e jets pyaatyp y'akeeguip'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp jets je'e ve'e dutóndat, yaknuke'xnatajkidu tse'e ku ve'e ñapejtti je Yaknapejtpa Juan je ñapejtun kajx. ³⁰ Ax je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk, ka'ats je'e ve'e dukuvajkti juu' ve'e je Nte'yam tukmutsojkiudu, je'e kajx tse'e kyayaknapejtjidi.

³¹ Van'it tse'e je Maja Vintsán jyaa'kvaajñ:

—Ya'ats atse'e ntukmu'a'ixmojkidup je jáyuda juu' ve'e uxym joojntykidup. ³² Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je pi'k ónu'k juu' ve'e ajxtktup koo'yíva jep maa'y jaatp jetse'e dunaajmada je myujatyoo'da: "Njavinxooxtu ve'e taav jetse'e m'étstat, ka'a tse'e tum'etsta; njatukvin'aavdu tse'e taav je tsaachvinma'yun uv jetse'e mya'axtat, ka'a tse'e tumya'axta."

³³ Miin xa ve'e je Yaknapejtpa Juan, ka'a tse'e je tsapkaaky dukaa'y, ka'a tse'e je tsaaydum pa'ajk naaj du'uuk; ax ve'emts miitse'e mva'anda jets jeme'e jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap.

³⁴ Van'itts atse'e nmiimpa, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, kaayp ookp atse'e, jets miitse'e mva'anda jets munuyojk atse'e nkay n'uu'k jets nmaatnayja'vijidup atse'e je kupa'mun pakmojkpada jets je viijnk tókinax jáyuda. ³⁵ Ax je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam myooyp je vijin je kejun, ñuja'vidinupts je'e ve'e jets pyaatyp y'akeeguip je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump kyajtsp.

Ku je Jesús vye'na jep je fariseo Simón tyak'ap

³⁶ To'k nax tse'e to'k je fariseo duvaajv je Jesús jetse'e ojts dumaatkáy jem tyak'am. Van'it tse'e ñujkx je Jesús jetse'e dumaatnajxy kaayva. ³⁷ Ku tse'e dunu'javi to'k je ta'axtajk juu' ve'e tókinax jayu, juu' ve'e jemit kukajpun, jets jeme'e je Jesús vye'na jem je fariseo tyak'am, van'it tse'e dukaajin to'k je poo'p tsaaj apajkin juu' ve'e je pa'ajk xoo'kpa naaj dumaat, jetse'e je Jesús dunuujkx. ³⁸ Ku ve'e jye'y jep je Jesús ñaadup tsoy, van'it tse'e yaaxy, je vyinnaaj tse'e tyuknúta'kxi je Jesús je tyek, jetse'e je vyaajy dutukpo'ttaatsni, jetse'e je tyek dutsuu'kx, jetse'e je pa'ajk xoo'kpa naaj dupaajmji. ³⁹ Ku tse'e je kutajk du'ix jets ti ve'e je ta'axtajk tyuump, van'it tse'e ña'ña'muxji: "Pan je'em ya'a ve'e kuy'it je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, kudunujávats ya'a ve'e vintso ya'a ve'e jyáyuva pane'e toojnup majtsjup, kux tókinax jayu xa ya'a ve'e xi ta'axtajk." ⁴⁰ Van'it tse'e je Jesús je fariseo dunuujmí:

—Simón, jepe'e juu' atse'e nkótsuvaampy.

Van'it tse'e je fariseo y'atsaajv:

—Yak'ixpajkpa, kótsu n'it.

⁴¹ Jetse'e je Jesús vyaajñ:

—Numejtsk xa ve'e je yaa'tyajk to'k je yakmeen'anoo'kxpa dumuyójada y'ijit. To'k tse'e myuyójaja y'ijit mugooxk mókupx je denario meen jets jado'k vujxtkupxuk majk. ⁴² Ka'a tse'e y'o'yixjada vintso ve'e dumukuvéttat. Van'it tse'e je yakmeen'anoo'kxpa myee'lkxuxjidi je vojta. Nukótsuts n'it, ¿pane'e nuyojk dutsojpk je yakmeen'anoo'kxpa?

⁴³ Van'it tse'e je Simón y'atsaajv:

—Ve'em xa atse'e nti jets je'e ve'e juu' ve'e nuyojk je meen duyóip y'ijt.

Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Oy xa ve'e xtij.

⁴⁴ Van'it tse'e je Jesús dvin'ix je ta'axtajk, jetse'e je Simón dunuujmi:

—¿M'ixpe'e ya ta'axtajk? Ku xa atse'e yaja mtujk tuntaka, ka'ats atse'e je mtsoxk naaj tuxma'a jets atse'e ya ntek taa kumpuj; ax ya ta'axtajk, je vynnajts ats ya'a ve'e tuxtupakpuj jetse'e tuduyaktu'uts maat je vyaajy. ⁴⁵ Ka'ats ats mitse'e tuxtsuu'kx; ax jets ya'a, ka'anats ya'a ve'e ats ya ntek dutsoo'kx'atúva ku ve'e tutyaka. ⁴⁶ Ni ka'avats atse'e yam nkuvajkm tuxpuujmja je olivos aceite; ax pyaajmjts ya'a ve'e taav je pa'ajk xoo'kpa naaj ats ya ntek. ⁴⁷ Ax je'e kajxts ats mitse'e nnuujma, óyam ya'a ve'e ooy tyuntokinaxjáyuva tuy'it, je tsojkun tse'e juu' ve'e jyayejpp, je'e tse'e duyaknuke'xnatajkip jets ta ve'e je Nte'yam tyokinmee'kxju. Je jayu juu' ve'e yuu'nam yaktokinmee'kxp, yuu'namts je'e ve'e je tsojkun dujayep.

⁴⁸ Van'it tse'e dunuujmi je ta'axtajk:

—Mee'kx tse'e je mtokin tyañ.

⁴⁹ Van'it tse'e je javyaa'kxtajk ñavyaajnidi:

—¿Pants ya'a ve'e ja jayu ñatyijju jets ya'a ve'e je jayu dutokinmee'kx?

⁵⁰ Van'it tse'e je Jesús dunuujminuva je ta'axtajk:

—Je Nte'yame'e tumyaks'a'akju kux atse'e tuxjaanchjáva. Najkxni mits oy aaj oy joot.

8

Je ta'axtajkta juu' ve'e duputajkidup y'ijt je Jesús

¹ Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je Jesús ñajxy tyajki jem may kajpun kajxm je múijt je muutskit, jetse'e je jayu dutuk'ix je oy kats je oy ayook, je'e tse'e tyuk'ixp vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm; mujatyoo'ijidup tse'e vye'na je ñumakmejtsk ixpajkpatajk. ² Jempa tse'e je ta'axtajkta juu' ve'e mujatyoo'ijidu, je'e juu' ve'e je Jesús yakpítsumuxjidiinu je ko'oyjáyuva jem jya'vin kajxmda jetse'e duyajotkadaakni juu' ve'e pajkjuv ijttu. Nuto'k tse'e je'e'eda je María Magdalena, jeme'e jya'vin kajxm y'ijt nuvuxtojtuk je ko'oyjáyuva; ³ jado'k tse'e je Juana; jado'k tse'e je Chuza je ñuda'ax, je Chuza juu' ve'e duyakkutojkjip je toompatajk jep je Herodes tyujkp; jado'k tse'e je Susana; jets je viijnk ta'axtajkta juu' ve'e duputajkidup y'ijt maat je joojntykin juu' ve'e y'ixtup jyayejptup.

Je taamt vajpa tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

⁴ Numay tse'e je jayu choo'ndi jem kyajpun kajxmda jetse'e je Jesús najkx du'ixta. Ku ve'e je numay jayu ñay'amojkijidi, van'it tse'e je Jesús vya'nuxjidi ya tukmu'a'ixmojkin:

⁵ —To'k xa ve'e je jayu taamt vajpa chaa'n. Ku tse'e duvuj je taamt, jem tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja too'kujk. Van'it tse'e je jayu dutuktee'ndi jetse'e je jeyyva tánuk dupiivdini.

⁶ Jempa tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja tsakujx joma ve'e peji je naax. Ku ve'e távani myux vye'na, taatsnu tse'e je'e kajx ku ve'e je naax kyanika. ⁷ Jempa tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja ápit akujk. Van'it tse'e je ápit yee'k jetse'e dukoo'k'ítumooyini je oy ojts jetse'e yee'kut.

⁸ Nay jempa tse'e juu' ve'e naxkadaak jeja oy naxkujx. Je'e tse'e ta'mi. Jem tse'e juu' ve'e naajkma'yiju mókupx taajm.

Van'it tse'e je Jesús mačk kyajts:

—Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta.

Je'e pan tyajx kajxe'e je tukmu'a'ixmojkin yakpuujm

(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

⁹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk y'amotutúvijidi pan vintso ve'e yakkojtsva'ach juu' ve'e tyukmu'a'ixmojki. ¹⁰ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Je Nte'yam tse'e mtuknuja'vijidup vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm; ax ka'a tse'e je Nte'yam tyuknujávajada je'e'eda juu' ve'e uu'm maat ka'ijttup. Je'e kajxts ats je'e ve'e ntukmukotsta je tukmu'a'ixmojkin maat kux jya'ixtup xa je'e ve'e juu' atse'e ntuump, ka'a tse'e dvin'jávada, jyah'amotunajxtupts je'e ve'e juu' atse'e nkajtsp, ka'a tse'e dvinmótuda.

Ku je Jesús dukojtsvaach je taamt vajpa tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20)

¹¹ Ax jidu'um tse'e ya tukmu'a'ixmojkin yakkojtsva'ach. Ve'em xa je'e ve'e je taamt ax jo'n je Nte'yam je kyats je y'ayook. ¹² Jeja tse'e too' kujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e du'amotunajxtup je Nte'yam je kyats je y'ayook. Van'it tse'e jye'ya je ko'oyjáyuva juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta jetse'e dupajkjini

jem jya'vin kajxm je kats je ayook juu' ve'e yakvaajnjudu jets ka'a ve'e dujaanchjavadat, ve'em tse'e dukajayéptat je joojntyin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹³ Jeja tse'e tsakujx joma ve'e peji je naax, joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e du'amotunajxtup je Nte'yam je kyats je y'ayook jetse'e dukuvakta je xoojntkun maat, jyaanchja'vidup tse'e ku ve'e ve'e'n ya it ñaxy. Ax ku tse'e je ko'oyjáyuvap du'ix vintsó ve'e duyaktókindat, van'it tse'e dukoo'kmaja paamdini je kats je ayook juu' ve'e y'amotunajxtu. ¹⁴ Jeja tse'e ápit akujk joma ve'e je taamt yakvuj, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook du'amotunajxtup. Ku ve'e ya it ñaxy, je'e tse'e ooy tyunvinmaaydup je naxviiniit je'e, chojktup tse'e jetse'e kumeen y'ittat, jetse'e xoojntkp ñaajk'ituva'anjada. Je Nte'yam je kyats je y'ayook juu' ve'e y'amotunajxtu, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je taamt juu' ve'e jeja ápit jaat yakvaj jetse'e kyata'mi. ¹⁵ Ax jeja tse'e oy naxkujx joma ve'e je taamt yakvuj jetse'e ñaajkma'yiji, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook du'amotunajxtup jetse'e dumaja pamda je oy aaj je oy joot maat jets je tuv jáyuvin maat. Je yuj vinma'yun maat tse'e je jyáyuvin je jyoojntykin vyimpitta ax jo'n je Nte'yam tyukmutsókjada.

Je ta'kxpa tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 5.14-16; Mr. 4.21-25)

¹⁶ Ni pana xa ve'e je ta'kxpa dukana'ak jetse'e juu' dutuknaxjóput ukpu jep maajntkun pa'tkup duyó'otsut; ña'kp je'e ve'e jetse'e kajxm dupum jetse'e ve'em dukuta'kxut anañujoma je jayu juu' ve'e tajkidup jep tujkp. ¹⁷ Nay ve'e'empa tse'e, ka'a xa ve'e tii juu' ve'e yu'uts jetse'e ux'ook kyanuke'xnatákat, ka'a tse'e tii juu' ve'e kayaknuja'vip jetse'e ux'ook je jayu dukanujávat.

¹⁸ Payó'oyda oy juu' ve'e m'amotunajxtup. Pan pan tse'e juu' dumaat, jaa'kyakmo'op tse'e; jets pan pan tse'e juu' yuu'n ve'e'n dumaat, yakpajkinup tse'e nujom.

Je'e juu' ve'e je Jesús tyaakja'vip
(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹ Van'it tse'e je Jesús je tyaak jets je y'utsatajk jye'ydi joma ve'e je'e; ka'a tse'e y'o'yixjidi vintsó ve'e dvinikutámadat kux numaye'e je jayu ooy tyunve'na. ²⁰ Van'it tse'e je Jesús je jayu vya'nuxji:

—Uxep xa ve'e tak'aagup je mtaak jets je m'utsatajk, mitse'e myakkótsuvaajnjudup.

²¹ Van'it tse'e y'atsaajv:

—Pan pan jaty xa ve'e du'amotunajxtup je Nte'yam je kyats je y'ayook jetse'e dukutyonda, je'ets atse'e nja'vidup ax jo'n ats je n'uts je n'ajch kuy'ijtti, jets ats je n'uts je ntsa'a, jets ats je ntaak.

Ku je Jesús duyak'atuvi je makk poj
(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²² To'k nax tse'e je Jesús tyajki jem barco jootm maat je y'ixpajkpatajk, jetse'e dunuujmidi:

—Ja'mda jem jado'k ado'om napa'am.

Jetse'e ñajkxti. ²³ Yo'ydup tse'e vye'nada jetse'e je Jesús myanajxy. Van'it tse'e makk pyoj'ukvaajn jetse'e je naaj kyajxmpojtúk jetse'e tyajki jem barco jootm. Ojts'ukvaannup tse'e vye'na, javee'n jakunajxni, ²⁴ van'it tse'e duyó'jxti je Jesús, jetse'e dunuujmidi:

—¡Yak'ixpajkpa! ¡Yak'ixpajkpa! ¡Kunajxumdinuptam xa ve'e na'aakp!

Van'it tse'e je Jesús jyotvij jetse'e dutuknuujmi je poj jets je naaj. Van'it tse'e je poj y'atuvi jetse'e je naaj tyu'ujkajty. ²⁵ Van'it tse'e je Jesús vyaajn:

—¿Tyajxse'e je jaanchja'vin xkajayépta?

Tsa'kidup tse'e jetse'e atuva atoki tyuntaandi je y'ixpajkpatajk, jetse'e ñay'amotutúvijidi:

—¿Vintsós ya'a vine'e ya jayu je makkín ooy dutunjayep? ¡Je poj paat je naaj paat tse'e dupava'añ, ax kátsupajkjjudup tse'e!

Ku je Jesús duyakpítsum je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxm
(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶ Van'it tse'e choo'ndi jem galiléait y'it jootm jetse'e jye'ydi jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am jem gadaarait y'it jootm. ²⁷ Ku tse'e je Jesús pyítsum jem barco jootm, van'it tse'e vyinkutámiji to'k je yaa'tyajk juu' ve'e jem tso kukajpunip; jékanits je'e ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap, jékani tse'e kyanaxyaxju. Ka'ats je'e ve'e jep tujkp chuuna; jepe'e aajntkup tyun'it joma ve'e je oo'kpa ñaxtákada. ²⁸ Ku ve'e du'ix je Jesús, van'it tse'e dvinokoxkteni, jetse'e makk dunuujmi:

—¿Ti katsts uu'me'e njayeypump?, Jesús. Je'e xa mitse'e je y'Onuk, je Nte'yam, juu' ve'e dunukajxmikajxp. Nmuno'o'kxtkpts ats mitse'e jets atse'e kadi xtsaachtún.

²⁹ Ve'em tse'e vyaajñ kux pyavaampye'e je Jesús je ko'oyjáyuvap jetse'e pyítsumnit. May náxanits je'e ve'e je ko'oyjáyuvap tyukkoo'yaja vye'na, nay ve'empa tse'e cadenatsum jem kya'm jets jem tyékum je jayu jyajak'itju; ax vinnaajknáxts je'e ve'e jyayaktsum, ve'emts je'e ve'e dutukpojtikúx je cadena jetse'e je ko'oyjáyuvap yaknajkxjini joma ve'e kyapantsuuna.

³⁰ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúviji:

—¿Tise'e mxaaj?

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Miiijl Am atse'e nxaaj.

Je'e kajxts je'e ve'e ve'em vyaajñ kux numaye'e je ko'oyjáyuvap tutyuntuktajkijini vye'na.

³¹ Ax je ko'oyjáyuvap tse'e dumunoo'kxtktu je Jesús jetse'e kadi pyakéxjada jep kaak jótop. ³² Jem tse'e tonun viinm vye'niduva numay je keem jya'kxta. Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap dumunoo'kxtktu je Jesús jetse'e myaso'okjadat jetse'e najkx je keem dutuktákada. Yakja-jtuxjudu tse'e je Jesús. ³³ Van'it tse'e je ko'oyjáyuvap pyítsumdini jem je yaa'tyajk jya'vin kajxm jetse'e je keem dutuktajkidi. Van'it tse'e nujom je keem kysnoomdi jem tonun viinm jetse'e y'ano'midi jem maja na'akaya jootm. Jep tse'e ñax'oo'kkajxtini.

³⁴ Ku tse'e je keem ixpa du'ixti jets vintso ve'e juu' jaty jyajty, tsá'kidu tse'e. Jatyji tse'e ñajkxti jem kajpun kajxm jetse'e du'ava'nidi juu' ve'e toonju kojtsju. ³⁵ Van'it tse'e je numay jayu pyítsumdi, jetse'e najkx du'ixta pan ti ve'e tutyunju tuckyatsju. Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je Jesús, jem tse'e dupaatti je yaa'tyajk juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap tuy'it. Jemts je'e ve'e chuuna je Jesús je tyek mutam, xáxani jets óyani je vyinma'yun. Tsá'kidu tse'e je jáyuda ku ve'e du'ixti. ³⁶ Pan pan jatye'e du'ixtu pan vintso ve'e je Jesús duyakjotkadaaky je jayu, vyaajnjidu tse'e je jayu juu' ve'e je'ydu. ³⁷ Van'it tse'e nujom je jemit jayu ooy tyuntsa'kidi, je'e kajx tse'e dumunoo'kxtktu je Jesús jetse'e jem choo'nnit. Van'it tse'e je Jesús tyajki jem barco jootm jetse'e vyimpjiti jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am. ³⁸ Je yaa'tyajk juu' ve'e je ko'oyjáyuvap jem jya'vin kajxm tuy'it, jyamunoo'kxtk tse'e je Jesús jetse'e kuduyakjaty jetse'e kudumaadi. Van'it tse'e je Jesús ña'muxji jetse'e tyánut. Jidu'um tse'e vyaajñ:

³⁹ —Vimpjiti jem mtak'am jets avana ti maa'yune'e je Nte'yam tumto'nuxju.

Van'it tse'e ñujkx je yaa'tyajk jetse'e je kajpun duvaajnjikujx nujom juu' ve'e je Jesús tyoon je'e kajx.

Je Jairo je ñaax jets je ta'axtajk juu' ve'e je Jesús je vyit dutoon

(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰ Ku tse'e je Jesús jye'ynuva jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am, jem tse'e numay je jayu ooy tyun'a'ixjidini vye'na, ooye'e tyunxoondukta ku ve'e jye'ya. ⁴¹ Van'it tse'e to'k je yaa'tyajk jye'y juu' ve'e jep tsaptujkp dunuvintsánip, Jairo ve'e xyaaj. Van'it tse'e je Jesús divinkoxkteni jetse'e dumunoo'kxtk jetse'e jem tyak'am ñajkxut ⁴² kux jeme'e to'k je ñaax juu' ve'e makmejtsk joojnt jo'n ve'nip, to'kamts je'e ve'e dunaaxa, oo'kun ámanits je'e ve'e vye'na. Ku tse'e je Jesús ñujkx, numay tse'e je jayu tyumpanajkxji jetse'e tyunyak'atijmojkni.

⁴³ Jem tse'e numay jayu akokjm ñajkxpa to'k je ta'axtajk juu' ve'e makmejtsk joojntani dujajeypp je vinnujkxju pa'am, távani tse'e je tso'yivatajk dutukmujokyajxni nujom juu' ve'e y'ixp jayajeypp, ni pana tse'e kya'o'yixji jetse'e yakjotkada'akjut. ⁴⁴ Van'it tse'e jep naadup tsov je Jesús je vyitupaa'v dutoojnji. Tun jatyji tse'e y'atúvini je vinnujkxju pa'am.

⁴⁵ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—¿Pants atse'e tuxtán?

Ku tse'e ni pana dukakuvujk, van'it tse'e je Pedro jets je myujatyoo'da vyaandi:

—Yak'ixpajkpa, ya numay jayu xa mitse'e m'atijmojkjup, jetse'e x'amotutuva pan pane'e tumtanjul!

⁴⁶ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Jeja xa ve'e je jayu pan pan atse'e tuxtán, kux nja'vi atse'e taav jets ta atse'e je nmakkin nyaktún.

⁴⁷ Ku tse'e je ta'axtajk ñajja'viji jets nuké'xnataka ve'e tyaaajñ, van'it tse'e tyuntsa'kini jetse'e nunmíppnup dununujkx je Jesús, jetse'e divinkoxkteni, jetse'e jeja je numay jayu vyinkujk du'ava'ni jets tyajxe'e dutaajn jets vintso ve'e tun jatyji jyotkadaakni. ⁴⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Mjotkadaaknu xa ve'e taav je'e kajx ku atse'e tuxjaanchjáva. Najkxni oy aaj oy joot.

⁴⁹ Kojtspna tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e to'k je jayu jye'y, jem tse'e je Jairo tyak'am chaa'n, jetse'e je Jairo dunujmi:

—Távani xa ve'e je mnaax y'aa'k. Kadi xjaa'k'atsu'ux ya yak'ixpajkpa.

⁵⁰ Ku tse'e je Jesús du'amotunajxy, van'it tse'e vyaajñ:

—Kadi mtsa'aga. Koojyji xa atse'e xjaanchjávat jetse'e je mnaax jyotkadaaknit.

⁵¹ Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je tajk, ni pana tse'e je Jesús dukayakjajti jetse'e dumaattákat, je Peedroji ve'e, je Santiago, je Juan, jets je kiix ónuk je tyee' je tyaak. ⁵² Tum ñuyaaxtup tum ñutsaachvinmaaydup tse'e je jayu vye'nada je kiix ónuk. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Kadi mya'axta. Ka'a xa ya'a ve'e ya kiix ónuk y'aa'ka, maapij ya'a ve'e.

⁵³ Yaktukxiik tse'e kux ñuja'vidup je'e ve'e jets aa'kani je'e ve'e vye'na. ⁵⁴ Van'it tse'e je Jesús je kiix ónuk je kya'aj dukoojnuk, jetse'e mak'k kajts, jetse'e dunuujmi:

—Kiix ónuk, pojtukni.

⁵⁵ Van'it tse'e je kiix ónuk jyoointykpajknua jetse'e jatyi pyojtukni. Van'it tse'e je Jesús vyaajñ jetse'e duyakkádat je kiix ónuk. ⁵⁶ Atuva atoki tse'e je tyee' je tyaak tyuntaandi. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat jets ti ve'e tutyunju tukyatsju.

9

Ku je Jesús du'akejxva'kxti je y'ixpajkpatajk ka'amaayva

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ Van'it tse'e je Jesús duyaknay'amojkiji je ñumakmejtsk ixpajkpatajk jetse'e dumoojy je kutojkun jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpitsumdat jem je jayu jya'vin kajxmda jetse'e je jayu dutuknuva'atstat jyajuu'pa'ama juu' ve'e myaatta. ² Van'it tse'e dukejxti ka'amaayva, jetse'e je jayu dutuknujávadat jets chajkpe'e je Nte'yam jetse'e je jayu ñapyaajmjidinit jem je'e y'am kya'm, jetse'e duyakjotkada'aktat pan pan jatye'e pajkjudup. ³ Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Ka'a tse'e ti xmutsoo'ndat juu' ve'e m'ajootadap jeja too' aajy, ka'a tse'e xmutsoo'ndat je tajk, ka'a tse'e je apajkin, ka'a tse'e je tsapkaaky, ni ka'ava tse'e je meen. To'k ni'kxji ve'e je mvit xmunajkxtat juu' ve'e mjajejptup. ⁴ Kujyajomatujka tse'e mtákadat, jeja tse'e mnamyájadat pan vinxup xaaj ve'e mtanava'anda jem kajpun kajxm. ⁵ Pan joma tse'e je jayu mkakuvákjada, mtsoo'ndinup tse'e jem jetse'e xvinxittat je mtektá jetse'e vyánukut je naxvay juu' ve'e tuxpava'akta jem kyajpun jootm, ve'em tse'e dunujávadat jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e tyoondup.

⁶ Najkxtuts je'e ve'e jem nujom pi'k kajpun kajxmda, ve'em tse'e duvaajnjada je jayu je oy kats je oy ayook, yakjotkadaaktuvap tse'e pan pan jatye'e pajkjudup jyajomatsova.

Ku je Yaknapejtpa Juan y'oo'kni

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷ Ku ve'e je yakkutojkpa Herodes je kats dumotu ti ve'e je Jesús tyuump, ooy tse'e je vinma'yun dutunjayejp kux jeme'e juu' ve'e vaandup jets joojntykpajknua ve'e je Yaknapejtpa Juan. ⁸ Jempa tse'e pan pane'e vaanduvap jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Elias je'e ve'e, je'e ve'e joojntykpajknua jetse'e ñaajknuke'xnatajkijinuva. Nay jempa tse'e pan pane'e vaanduvap jets joojntykpajknua ve'e je viijnk juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. ⁹ Ax je Herodes tse'e vaan:

—Nyakjayyukpojxjnu xa atse'e je Juan. ¿Pants je'e n'it vine'e juu' atse'e ooy je jayu xtuntukmumaajntyktup?

Yak'ixuvaan tse'e je Jesús.

Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numugooxk miijl naxy

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Ku ve'e je kukatsivatajk vyimpjittini, van'it tse'e je Jesús duvaajnjidi pan ti jatye'e ojs dutonda. Van'it tse'e pyavoojvjidi jetse'e ñajkxti joma ve'e to'k je apuk it, je betsaídait kajpun mutam. ¹¹ Ku ve'e je numay jayu dunuja'vidi, van'it tse'e dupanajkxti je Jesús. Van'it tse'e kyuvajkjidi, jetse'e vya'muxjidi vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, jetse'e duyakjotkadaakni pan pan jatye'e pajkjudup.

¹² Ku ve'e tánani je it vye'na, van'it tse'e je Jesús je ñumakmejtsk ixpajkpatajk vyinkutámijidi jetse'e ña'muxjidi:

—Pakejxtini to'k aaj ya jáyuda jetse'e najkx du'ixtada je kyaaky je tyojkx jem pi'k kajpun kajxmda jets jem kam jootm jets je it joma ve'e pyoo'kxtat, kux ka'a xa ve'e yaja tii ni tía joma uu'me'e yájada.

¹³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Miitse'e myakkáydap.

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Ka'a xa aatse'e uxym ntimaáda, mugooxkji aatse'e yap je tsapkaaky nmaáda jets mejtskji je ajkx. ¿Ukpu najkxp aats vine'e njoy je kaaky je tojkk jetse'e nujom kyáydap?

¹⁴ Ax je jayu tse'e juu' ve'e jem ve'nidup, numugooxk miijl jo'n tse'e y'ijiti je yaa'tyajk. Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpada:

—Pajkva'kxtats ya jayu nuvujtkupxuk majk jaty jo'n jetse'e xyak'ajxtuktat.

¹⁵ Ve'em tse'e dutoondi. Jetse'e nujom y'ajxtkti. ¹⁶ Van'it tse'e je Jesús dukoojnuk mugooxk je tsapkaaky jets mejtsk je ajkx. Van'it tse'e jem tsajm tso pyat'ix jetse'e je Nte'yam dukukojsji. Van'it tse'e duyakva'kxy, jetse'e dumoooydi je y'ixpajkpatajk, jetse'e je numay jayu dutukvinkuka'yidi. ¹⁷ Ax nujom tse'e je jayu kyaaydi jetse'e kyooxjidi. Ku ve'e je jayu kyakyajxti, van'it tse'e dupakmojktini jamakmejtsk kach je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax.

Ku je Pedro du'ava'ni jets je Jesús je'e ve'e je Cristo
(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

¹⁸ To'k nax tse'e je Jesús naaydum chapkajts. Jem tse'e je y'ixpajkpatajk dumaadada vye'na. Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Vintsose'e je jayu vya'anda, pánuk atse'e?

¹⁹ Van'it tse'e y'atsoqvdi:

—Jem xa ve'e pane'e vaandup jets mitse'e je Yaknapejtpa Juan, jempa tse'e pane'e vaanduvap jets je Elías mitse'e, nay jempa tse'e pane'e vaanduvap jets mitse'e nuto'k juu' ve'e ijt je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, je'ek tse'e joojntypajknuva.

²⁰ Van'it tse'e du'amotutúvijidi:

—Jets miitsta, ¿vintso's miitse'e mvaanduva jets pan atse'e?

Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Mits xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

Ku je Jesús du'ava'ni je y'oo'kun
(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30-9.1)

²¹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dutukpavaandi jets ni pana ve'e dukavaajnjadat jets je'e ve'e je Cristo. ²² Jetse'e dunuujmidi:

—Tun vinkopk xa je'e ve'e jets atse'e ooy ntuntsaachpaa'tut. Ka'ats atse'e xkuváktat je israeejlit je myújit jáyuda, je tee'tajk je vyintsanda, jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk. Xyak'oo'ktapts atse'e je jayu; ax joojntypajknuvaps atse'e kutoojk xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

²³ Van'it tse'e dunuujmidi nujom je jáyuda:

—Pan pan xa ve'e dutsojpk jetse'e y'ijtnit ats maat, va'an tse'e dumasokkajxni je y'avintso vinma'yun, jetse'e jóvum xaaj je jyoot je jya'vin dumakkpámút jetse'e chaachpaa'tut ax jo'n je jayu juu' ve'e je y'oo'kun du'anajkxip ku ve'e je cryuuz dupaku'u, jets atse'e xpmiinnit. ²⁴ Kux pan pan xa atse'e xkajaanchja'vip kuxe'e dutsa'aga jetse'e y'oo'kut, ka'ats je'e ve'e dujayeput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax pan pants atse'e ijtp xjaanchja'vip, óyame'e y'oo'kut ats kajx, je'e tse'e dujayejpnp je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ²⁵ Ni vinxupa xa je'e ve'e je jayu kyato'nuxjút ku ve'e duje'eikáxut nujom ya naxviiijnit it jetse'e vyintókiyut je jayu je jyoot je jya'vin. ²⁶ Kux pan pan xa atse'e xtuktso'otyoomp jetse'e ats je nkáts je n'ayook dutuktso'otyoompa, ntuktso'otyoompaps ats je'e ve'e ku atse'e nmiinnuvat ats je nmajin maat, ats je nTee' je myajin maat, jets je va'ajts ángeles je myajin maat. ²⁷ Tyúvam xa atse'e nva'añ jets jeja ve'e je jáyuda juu' ve'e yaja ijttup jetse'e kya'oo'ktat pan ka'ana ve'e du'ixta je Nte'yam je kyutojknun myin.

Ku je Jesús tyikts jetse'e y'ajaj y'atu'kx
(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

²⁸ Toodojtuk xaaj jo'nani tse'e je it ñaxy vye'na ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e ñujkx tsapkojtspa, je'e tse'e duvovutsoo'n je Pedro, je Santiago, maat je Juan. Van'it tse'e pyejtti joma ve'e to'k je kopk. ²⁹ Tsapkojtsp tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e je vyiijn je y'ajaj tyikts jetse'e je vyit ojts tyumpoo'pikúx jetse'e y'ajaj y'atu'kx. ³⁰ Van'it tse'e vya'kke'xti numejtsk je yaa'tyajk jetse'e dumaatnakojsjidi je Jesús. Je Moisés jets je Elías je'e ve'e ijttu. ³¹ Naa'vittjudupts je'e ve'e je tsapjootmit majin; je'ets je'e ve'e kyojtstup ku ve'e je Jesús y'oo'kut jem Jerusalén. ³² Manajxtu tse'e je Pedro maat je myujatyo'tajk. Ku tse'e jyotvijti, van'it tse'e du'ixti je Jesús je myajin maat jets janumejtsk je yaa'tyajk juu' ve'e je Jesús myaatténidup. ³³ Najkxtinup tse'e vye'nada numejtsk je jayu, van'it tse'e je Pedro dunuujmi je Jesús:

—Yak'ixpajkpa, ooy xa je'e ve'e ku aatse'e yaja n'it. Va'ants aats dupumu toojk je pi'k ojts atyajk: to'k mits mje'e, jets to'k je Moisés jye'e, jets jado'k je Elías jye'e.

Ax ka'a tse'e je Pedro dunujava pan ti ve'e kyajtsp. ³⁴ Kojtspna tse'e vye'na ku ve'e to'k pak je vínuts ñuje'yjidi jetse'e yo'tsjidi. Ax tsá'kidu tse'e je ixpajkpatajk ku ve'e yo'ts'ukvaajnjidi je vínuts. ³⁵ Jep tse'e vínuts akujkp myotu to'k je ayook. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Yá'a xa ve'e ats je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp. Amotunaxta juu' ve'e kyajtsp.

³⁶ Ku ve'e je ayook y'atuvi, van'it tse'e du'ixti jets naaydume'e je Jesús vye'nini; ama'at tse'e tyaandi. Ka'a tse'e dupanvaajnidi juu' ve'e y'ixtu, van'itnume'e ku ve'e je Jesús jyoointykpajknuva.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap (Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

³⁷ Je ku'óxit tse'e, jeme'e kopk viinm kyadaaktini vye'na, van'it tse'e numay je jayu je Jesús du'anajkxidi. ³⁸ Jem tse'e numay jayu akojkm to'k je yaa'tyajk vye'na juu' ve'e makk dumukojs je Jesús, jetse'e vyaajñ:

—Yak'ixpajkpa, ixu to'k aaj ats je nmajntk kux je'ejyji ve'e to'k ats nmajntkip. ³⁹ Ax to'k tse'e je ko'oyjáyuvap ats je n'ónuk dumach jetse'e duyakya'axy, jetse'e duxituyo'oy jetse'e jep ats je n'ónuk y'ávup pyítsum je aa'pk. Ax tsaachpaatp tse'e ats je n'ónuk, ka'a tse'e je ko'oyjáyuvap myaso'okuva'añju. ⁴⁰ Távani xa atse'e njamunoo'kxtukta ya m'ixpajkpatajk jetse'e duyakpitsumdat je ko'oyjáyuvap, ax ka'a tse'e y'o'yixjidi.

⁴¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—iMiits xa je'e ve'eda juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup jets ka vintúvup je'e ve'e juu' ve'e mtoondup! ¿Joma vaatts atse'e njaa'kja'ítut miits maatta jetse'e njaa'kjamuténadat? Yakminu je m'ónuk.

⁴² Ax ku tse'e je mix ónuk duyaknajkxti jeja je Jesús vyinkujk, van'it tse'e je ko'oyjáyuvap yakkítuji jetse'e xyituyo'yji. Van'it tse'e je Jesús dutuknuujmi je ko'oyjáyuvap jetse'e duyakjotkadaakni je mix ónuk, jetse'e je tyee' dutukkatajkinuva. ⁴³ Ax nujomda tse'e je jayu atuva atoki je Nte'yam je myajin dutuktaandi.

Ku je Jesús je y'oo'kun du'ava'ninuva (Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Atuva atókina tse'e vye'nada je jayu maat juu' ve'e je Jesús tyuummp, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunuujmide:

⁴⁴ —Amotunaxta oy juu' atse'e nkotsuvaampy, ka'a tse'e xjaa'tyókidat. Yakpámup xa atse'e jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

⁴⁵ Ax ka'ats je'e ve'e dvinmótudi je y'ixpajkpatajk juu' ve'e je Jesús kyajtsp kux kyayaknuke'xnatajkipnume'e vye'na jetse'e dvinmótudat; tsá'kidup tse'e jetse'e du'amotutuvi'óyadat pan vintso ve'e dutij.

Je'e juu' ve'e dunumájip (Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶ Van'it tse'e je ixpajkpatajk ñakyojtsvintsov'ukvaajnidi pan pane'e dunumajikajxp aje'ejyida. ⁴⁷ Ku ve'e je Jesús dunuja'vi vintso ve'e vyinmayda, van'it tse'e dupuujm jeja pya'ayi to'k je pi'k ónuk, ⁴⁸ jetse'e dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Je jayu pan pane'e oy jayu napyaaajmjup maat to'k je pi'k ónuk ax jo'n ya'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyumju ats maat. Ax je jayu pan pane'e oy jayu napyaaajmjup ats maat, ve'emts je'e ve'e ax jo'n oy jayu kuñapyumju maat je'e pan atse'e xkejxp. Kux pan pan xa ve'e miitsta naajkpi'kikajxjup, je'ets je'e ve'e juu' ve'e dunumájip.

“Pan pan xa ve'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e” (Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Van'it tse'e je Juan ña'muxji:

—Yak'ixpajkpa, n'ix aatse'e to'k je jayu juu' ve'e mits je mxaaj dukojtspaatp jetse'e duyakpitsum jem je jayu jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap; ax ve'emts aats je'e ve'e nnuujma jets ka'a ve'e ve'em jyátukat, je'e kajx ku ve'e uu'm maatta kyavídut.

⁵⁰ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Ka'a xa miitse'e ve'em kuxnuujmide, kux pan pan xa ve'e xkatso'oxpajkumdup, uu'm maattats je'e ve'e.

Ku je Jesús dutuknuujmi je Santiago maat je Juan

⁵¹ Ku ve'e tyámini vye'na jetse'e je Jesús chajpejtnit, van'it tse'e je makk aaj je makk joot dupuujm jetse'e jem Jerusalén ñujkx. ⁵² Kyejx tse'e je kyukátsivada jetse'e vyin-too'vákajadat. Ax je'e tse'e je'ydu joma ve'e to'k je pi'k kajpun juu' ve'e jem samaariait y'it jootm. Jem tse'e duja'ixtidi je it joma ve'e je Jesús kuñamyaajyji. ⁵³ Ax ka'a tse'e je jémit jayu dutsojkti jetse'e jem tyánut kux y'ixtupe'e jets jeme'e Jerusalén ñajkxta. ⁵⁴ Ku ve'e ve'em du'ixti numejtsk je y'ixpajkpa, je Juan maat je Santiago, van'it tse'e je Jesús dunuujmide:

—Maja Vintsán, ¿mtsajkpe'e jets aatse'e je Nte'yam n'amótuvut jetse'e je jaajn duyakkustákat jem tsajviinm jets ya'a ve'e kyutókidat?

⁵⁵ Van'it tse'e je Jesús vyin'ixjidi jetse'e tyukna'muxjidi. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa miitse'e xnujávada ti vinma'yune'e mjayejptup, kux ka óyap je'e ve'e juu' ve'e mtonumpituvandup. ⁵⁶ Ka je'ep xa atse'e nnumiimp jets atse'e je jayu nyakkutókiyut, je'e ve'e jets atse'e je jayu nyaktsó'okut, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

Van'it tse'e ñajkxti joma ve'e jado'k je pi'k kajpun.

Nutoojk je jayu juu' ve'e je Jesús dupanajkxuvaandu
(Mt. 8.19-22)

⁵⁷ Jeja tse'e too' aajy vye'nada, van'it tse'e je Jesús to'k je yaa'tyajk ña'muxji:

—Mpanajkxuvaampy xa ats mitse'e pan joma ve'e mnujkx.

⁵⁸ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Jep xa ve'e je vaax je y'aajntk joma je'e ve'e chuuna, jempa tse'e je jeyyva tánuk je pye'en, ax ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp, ni je'ets atse'e xka'ijtja joma atse'e ya nkuvajk nko'okut.

⁵⁹ Van'it tse'e je Jesús dunuujmi jado'k je jayu:

—Pamiinni ats.

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Vintsán, masoqk ats to'k aaj jets atse'e je ntee' nyaknaxtákat, van'itts ats mitse'e mpanajkxnit.

⁶⁰ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Je'eda pan pan jatye'e dukajayejptup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, va'an tse'e duyaknaxtákada je y'oo'kpada; jets mits, najkxuts jetse'e je jayu xvaajnat vintso ve'e y'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm.

⁶¹ Van'it tse'e jado'k ña'muxjuva:

—Mpanajkxuvaampy xa ats mitse'e. Masoqk ats to'k aaj jets atse'e too'vajkp najkx du'avana jem njan'am ntak'am.

⁶² Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Pan pane'e ijtp ax jo'n je jayu juu' ve'e je kaaj yo'on ka'aj dumajtsp, van'it tse'e y'ixumpit ku ve'e yu'uj, ka'ats je'e ve'e dvinmachju jetse'e y'ítut jem je Nte'yam y'am kya'm.

10

Ku je Jesús du'akejxva'kxy nutoogupxuk majk je y'ixpajkpatajk

¹ Távani tse'e je Maja Vintsán ve'em vya'añ vye'na, van'it tse'e dvinkaajin janutoogupxuk majk je y'ixpajkpatajk jetse'e numejtsk jaty dukejx juu' ve'e vintso'vákajadap jeja nujom kajpun kujx joma je'e ve'e ñajkxut. ² Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Ooy xa ve'e je jayu juu' ve'e dukah'amotunajxtupna je oy kats je oy ayook. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je trigo taajm juu' ve'e pakmojkp. Ax nu'eejji tse'e je toompada. Je'e kajx tse'e, amótuda je Kam je Vyintsán jetse'e je toompa dujaa'kkéxut jetse'e je jayu dutuknujávadat je oy kats je oy ayook. ³ Najkxtats miits. Mpokejxtup xa ats miitse'e jetse'e m'íttat ax jo'n je carnero ónukta juu' ve'e najxtup jeja numay lobo akujk. ⁴ Ka'a tse'e xpavítstat je m'apajkinda, ka'a tse'e xpavítstat je mmeenda, ni ka'ava tse'e je mka'ajkta. Ka'a tse'e mtánadat jeja too' aajy ku ve'e je jayu xkojtsppo'kxtat. ⁵ Ku ve'e jep tujkp mtákadat, kojtsppo'kxtats jidu'um: “Je Nte'yam je y'oy joot maat tse'e y'ijttinit pan pan jatye'e tsuunidup yaja tujk.” ⁶ Pan mkuvajkjdup tse'e je oy joot maat, mo'ojadapts je'e ve'e je Nte'yam je'e je y'oy joot. Ax pan ka'a tse'e mkuvákjada, vaajnjada tse'e je jayu jets ka'a ve'e je Nte'yam myo'ojadat je y'oy joot. ⁷ Jyajomatujka tse'e mtákadat, jeja tse'e mnamyájjadat jetse'e xkáydát x'oo'ktat juu' ve'e myakmo'odap. Tukkadaakjudupts je'e ve'e je jayu jetse'e mmo'ojadat je mtukjoojntykinda, kux je toompa, vijnmajtsjup je'e ve'e jetse'e yakmujóyut. Ka'a tse'e tajkm tajkm mkáydát. ⁸ Ku ve'e mtákadat jem kajpun jootm joma ve'e myakkuváktat, mkáydap m'oo'ktap tse'e pan ti ve'e myakmooydup, ⁹ yakjotkada'akta pan pan jatye'e pajkjdup aajnjudup jem, jetse'e xnaajmadat: “Je Nte'yam xa ve'e myaaxujjudup jetse'e m'ijttinit jem y'am kya'm.” ¹⁰ Ax pan mtajkidup tse'e jem kajpun jootm jetse'e mkayakkuvákta, najkxtats jeja tyoo' aajy jetse'e je jayu xnaajmadat: ¹¹ “Nvinoxijtp aatse'e ya ntek jets aatse'e mpujkja ya ñaxvay juu' ve'e yaja miits mkajpun kujxta aats tumpava'aky, ve'em tse'e je nuja'vin xjayéptat jets ka'a ve'e mnapyámjada jem je Nte'yam y'am kya'm. Ax nujávada tse'e jets távani ve'e je Nte'yam myaaxujjada jetse'e m'ijttinit jem y'am kya'm.” ¹² Ve'emts atse'e nva'añ jets ku ve'e dupaantit je xaaj ku ve'e je jayu yaktókippayo'ynit, nujojk tse'e je tsachpaatun yakmooydinit je jayu juu' ve'e jem kajpun kajxm tsuunidup jets ni ka'a ve'e je sodómit jáyuda.

*Je'eda pan pan jatye'e dukakatsupajktup je Nte'yam
(Mt. 11.20-24)*

¹³ 'Ayoov xa ve'e miits je mjootta, coraziinit jáyuda! ¡Ayoov xa ve'e miits je mjoottava, betsaidait jáyuda! Pan kuyaktuujn xa ve'e jem tiirovit jets sidoonit kyajpun kajxmda je majin juu' atse'e yaja ntuump uxym paat miits maatta, kuvyinmayumpijttinit je'e ve'e, kudumasogkinit je'e ve'e je kyo'oy joojntykinda, kuduyaknuk'e'xnatajkidits je'e ve'e jets ñtsaachvinmaaydupe'e je tyókinda ku ve'e je koompa yo'tspa vit kuñatyukxojxjidi jetse'e kuñapya'muxjidi je jaajm jem ñi'kxmda kyojmda. ¹⁴ Ku ve'e dupaatnit je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayoy'nyit, nuyojk tse'e je tsaachpaatun myakmooydin it jets ni ka'a ve'e je jayu juu' ve'e tsuunidu jem tiirovit jets sidoonit kyajpun kajxmda. ¹⁵ Jets miitsta, capernaamit jáyuda, ¿ve'e'eme'e mvinmayda jets mtsajpéttape'e? Ax ka'a tse'e, myakpakejxtinupe'e jem joma ve'e je it juu' ve'e dunu'ava'tikajxp.

¹⁶ 'Pan pan xa miitse'e mkats'amotunajxjudup, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n atse'e kuxkats'amotunajxti. Pan pants miitse'e mkakuvajkjjudup, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n atse'e kuxkakovajkti. Ax pan pan jatyts atse'e xkakovajktup, ve'emts je'e ve'e ax jo'n kudukakovajkti je'e pan atse'e xkejxp.

Ku vyimpijttini je nutoogupxuk majk ixpajkpada

¹⁷ Ku ve'e vyimpijttini je nutoogupxuk majk ixpajkpada, van'it tse'e dunuujmidi je Jesús: —Maja Vintsán, ku xa aatse'e mits je mxaaj nokjtsapaaty, je ko'oyjáyuvap paatts aatse'e xkatsupajktup.

¹⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—N'ix xa atse'e je Satanás kysvívup, jeme'e tsapjootm chaa'n ax jo'n to'k je vítsuk ñaxkada'aky. ¹⁹ Atsts miitse'e nmooydu je kutojkuñ jetse'e xtuktee'ndat je tsaa'n jets je kaa'pyk, je'e paat jetse'e xyakkutojkladat je Satanás viinn, je'e juu' ve'e je Nte'yam dutso'oxpajkp. Ka'ats miitse'e ti mjájtadat mnáxjadat. ²⁰ Oyam tse'e vye'ema, ka je'e kajxyap tse'e mxoonduktat kuxe'e je ko'oyjáyuvap mkatsapájkada, je'e miitse'e nuyojk mtukxoonduktat kux javyétani ve'e je mxaajta jem tsapjootm.

Ku je Jesús xyoojntk

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ku tse'e van'it, jetse'e je Jesús xyoojntk je Espiritu Santo kajx, jetse'e vyaajñ:

—Tata, mits xa ve'e mka'mikujxp je tsapjootmit it jets ya' na'xviijnit it. Nkukojsjip ats mitse'e kux je jayu juu' ve'e je pi'k ónuk jo'n ijttup, je'ets mitse'e mtuknuja'vidu juu' ve'e myo'tsju je'eda pan pan jatye'e natyijjudup kuvij jáyuda jets juu' ve'e ooy juu' jaty dutunnuja'vidup. Ve'em tse'e, Tata, kux ve'em xa mitse'e xtsak.

²² 'Nujom xa atse'e je nTee' xtukkatajkkujx. Ni pana xa atse'e xka'ixa; ats je nTee'ji atse'e x'ixa. Ax ni pana tse'e duka'ixaiva ats je nTee'; atsji ve'e n'ixa, ats, je'e je y'Onuk, jets je'eda pan pan jaty atse'e ntsajkp jets atse'e je nTee' ntuk'ixut.

²³ Van'it tse'e duvin'ixti je y'ixpajkpatajk jetse'e dunuujmidi aje'ejjida:

—Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je vyiijn dutuk'ixtup juu' miitse'e uxym m'ixtup, ²⁴ kux ve'em xa ats miitse'e nvaajnada jets numaye'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka jets numaye'e je yakkutojka duja'ixuvaandi juu' miitse'e uxym m'ixtup, ax ka'ats je'e ve'e du'ixti, jyah'amotunaxuvaanduts je'e ve'e juu' miitse'e uxym m'amotunajxtup, ax ka'ats je'e ve'e du'amotunajxti.

Je oy samaariait jayu tukmu'a'ixmojkin

²⁵ Van'it tse'e to'k je tsaptujkpit yak'ixpajkpa tyeni jetse'e je Jesús dutukkats'ixti. Jidu'um tse'e du'amotutuvi:

—Yak'ixpajkpa, ¿tis ats vine'e ntónup jets atse'e njayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

²⁶ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—¿Vintsos'e'e javyét jep je Moisés pyava'nun kujxp? ¿Vintsó ve'e xkats?

²⁷ Van'it tse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpa y'atsaajv:

—“Tso'kta je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda, nujom ja'vin, nujom aaj nujom joot, nujom je mmaju maat, jets nujom je mvinma'yun maat. Tsojktuvats je mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinn mnachójkada.”

²⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Oy xa ve'e tum'atsav. Tonu ve'em jetse'e xjayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

²⁹ Kanatyokimpamuvaajnjup tse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpa, je'e kajx tse'e vyaajñ:

—¿Pants je'e ve'e ats je mmujantam je mmutaktam?

³⁰ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—To'k nax xa ve'e to'k je jayu jem Jericó ñujkx, jeme'e Jerusalén chaa'n. Jeja tse'e too' aajy kyada'aky vye'na, van'it tse'e je mee'tspa myajtsjidi jetse'e pyajkuxjidi nujom je pyaamdúk juu' ve'e myaat vye'na, je vyit paat tse'e pyajkjidu, jetse'e duvojpti, dutsii'kti, jetse'e dumasokti oo'kun ámani. ³¹ Ve'em tse'e jyajty jetse'e jem ñajxpa to'k je tee'. Ku tse'e du'ix, jetse'e dujakeek. ³² Nay ve'empa tse'e ñajxpa je tsov to'k je Leví je chaan je kyooj juu' ve'e duputajkip je tee'tajk. Ku tse'e du'ixpa, nay ve'empa tse'e dujakeekpa. ³³ Ax jem tse'e ñajxpa to'k je samaariait jayu. Ku tse'e du'ix, tyukmo't tse'e. ³⁴ Van'it tse'e dumutami je jayu jetse'e je xya'ajka dutuktso'yi je pa'ajk tsaaydum naaj jets je olivos aceite. Van'it tse'e je vit dutuknupijit je xya'ajka. Van'it tse'e duyakpejt jem byuurro ni'kxm jetse'e duyaknujxk joma ve'e to'k je tajk joma ve'e je jayu myatañ. Jem tse'e to'k tsooj du'ix. ³⁵ Ku tse'e je samaariait jayu choo'nni je kujápit, van'it tse'e duyakpítsum mejtsk je denario meen jetse'e dumoojy je kutajk, jetse'e dunuujmi: “Nvaate'e to'k aaj ya jayu xjaa'kpa'am'ixut. Pan mjaa'kyaktuump tse'e je meen, nmukuvejtnuupts ats mitse'e ku atse'e nvimpijtnuvat.”

³⁶ Van'it tse'e je Jesús je tsaptujkpit yak'ixpajkpa du'amotutuvi:

—¿Pan tse'e mnasja'vip nutoojk ya jayu juu' ve'e oy dumutoon je jayu juu' ve'e yakmee'ts?, ve'em ax jo'n je myujantam je myutaktam oy kudumutuujn jo'n.

³⁷ Van'it tse'e y'atsaajv:

—Aaj, je'e xa ve'e juu' ve'e tukmo'tju.

Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Najkxni, jetse'e nay ve'em je jayu xtoompat.

Ku je Jesús vye'na jep je Marta jets je María tyak'ap

³⁸ Ku ve'e je Jesús je tyoo' dupajknuva, van'it tse'e tyajki jem pi'k kajpn jootm. Jem tse'e to'k je ta'axtajk juu' ve'e Marta duxaaj, je'e tse'e takmoojyju. ³⁹ Jempa tse'e to'k je y'uts juu' ve'e María duxaaj, je'e tse'e jeja je Jesús vyinkujk ajxtk jetse'e du'amotunaxy juu' ve'e je Jesús kyajtsp. ⁴⁰ Je Marta tse'e duyakkayuvaamp oy je Jesús, je'e tse'e ka'itumoojyju, je'e kajx tse'e je Jesús dvinikutami jetse'e dunuujmi:

—Maja Vintsán, zka'a mitse'e xvinnay vintso atse'e ya n'uts xmasa'ak naaydum maat ya toonk? Naajma to'k aaj jets atse'e min xputaka.

⁴¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Marta, Marta, may viijn je'e ve'e juu' ve'e mvinmaayp jetse'e mvinma'yunma'aju, ⁴² ax to'k viijn tse'e juu' ve'e mka'ijtuxjup; ya María xa ve'e tuduvinkán juu' ve'e nujojx oy. Ax ni pana tse'e kyapajkuxjut.

11

Ku je jayu chapkats

(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ku ve'e je Jesús to'k nax chapkojtskujx, van'it tse'e nuto'k je y'ixpajkpa ña'muxji:

—Maja Vintsán, tuk'ixus aats to'k aaj vintso aatse'e ntsapkótsut, ve'em ax jo'n je Yaknapajtpa Juan dutuk'ix je y'ixpajkpatajk.

² Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Ku miitse'e mtsapkótsat, jidu'um tse'e xkótstat:

Aats je nTee',

tsapjootm xa mits jeme'e,

va'ajts aaj va'ajts jootts mitse'e, jetse'e myakvinjávát myakvintsa'agat.

Yakmiinni to'k aaj je mkutojkun.

Ve'em ax jo'n jem tsapjootm tyunju juu' mitse'e mtsajkp,

ve'em tse'e tyoojnjuvat yaja naxviijn.

³ Mooyk aats uxym je kaaky je naaj juu' aatse'e jóvum xaaj ntukjoojntykip.

⁴ Mee'kxjik aats je ntokin,

ve'em ax jo'n aatse'e ntokinmee'kxpa pan pan jaty aatse'e xmutokintoomp.

Kadi aats to'k aaj xmasa'ak jets aatse'e nka'at jem je ko'oyjáyuvap y'am kyam;

mitsa aatse'e x'ixup xjayé'pup, x'axajtókup,

ve'emts aatse'e xkah'amaadaagat je kyo'oy je'e.

⁵ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—¿Pants miits n'ite'e nuto'k, jetse'e ñajkxut tso'm jo'n jeja je'e tyak'aajy juu' ve'e myaatnayja'vijup jetse'e dunaajmat: “Tuk'anoo'kxus ats to'k aaj toojk je mtsapaaky?, ⁶ kux to'k xa ve'e juu' atse'e nmaatnayja'vijuvap, je'e tse'e tumyatáñ jeja ats ntak'aajy, ax ka'a tse'e tii ti atse'e nmo'op.” ⁷ Van'it tse'e jepji y'atsaajv tyujkp: “Kadi ats xyakpojtuk kux távani xa atse'e ya ntajk nyak'atojkní jets tats atse'e ya n'ónyk nmaatma'vidini; ax ka'ats atse'e x'uk'o'yixjini jets ats mitse'e juu' nmo'ot.” ⁸ Ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets pojtukup je'e ve'e jetse'e dumo'ot pan ti je'e ve'e chajkp, ka je'e kajxape'e ku ve'e

dumaatnayjávaja, je'e kajxe'e jetse'e kadi jyaa'k'atsu'uxju. ⁹ Ax ve'emts ats miitse'e nnaajmada: Amótuda juu' je Nte'yam, jetse'e myakmo'odat; íxtada, jetse'e xpaa'ttat; kojtspoq'kxta jeja tak'aagui, jetse'e je Nte'yam myak'avaatsuxjadat. ¹⁰ Kux pan pan xa ve'e je Nte'yam juu' du'amótup, yakmooyp tse'e; pan pan tse'e juu' du'íxtip, pyaatyp tse'e; pan pan tse'e kojtspoq'kxp jeja tak'aagui, yak'avaatsuxjup tse'e je Nte'yam.

¹¹ Miitsta, ónuk tee'da ónuk taakta, ku ve'e je m'ónukta m'amótujadat je tsapkaaky, ¿je tsaaj tse'e mmo'odap? Ku ve'e m'amótujadat je ajkx, ¿je tsaan'n tse'e mmo'odap? ¹² Ku ve'e m'amótujadat je tseetu'ut, ¿je kaa'pyk tse'e mmo'odap? ¹³ Mjako'oyjáyuvada xa miitse'eda, mnuja'vidup tse'e jetse'e je m'ónukta xmo'odat je y'oy je'e; ax je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, nuyojkts je'e ve'e dumo'ot je Espíritu Santo pan pan jatye'e amótujadup.

Ku je Jesús yaktij jets je ko'oyjáyuvape'e je kutojkun mooyju
(Mt. 12.22-28; Mr. 3.19-26, 30)

¹⁴ Yakpítsumnu tse'e je Jesús jem je yaa'tyajk jya'vin kajxm to'k je ko'oyjáyuvap juu' ve'e je yaa'tyajk oom duyaktaannu. Ku tse'e pyítsumni je ko'oyjáyuvap, van'it tse'e kyojtspajkni je yaa'tyajk. Atúva atóki tse'e tyaandi je numay jayu juu' ve'e du'ixtu. ¹⁵ Ax jem tse'e juu' ve'e vaandu:

—Je Beelzebú, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, je'e xa ya'a ve'e mooyjup je kutojkun jetse'e je ko'oyjáyuvap duyakpítsumut jem je jayu jya'vin kajxmnda.

¹⁶ Jempa tse'e pan pan jatye'e amótujadu to'k je tsajmit nuja'vin, ve'em tse'e dutukkats'íxtada. ¹⁷ Njuja'vipts je'e ve'e je Jesús jets ti ve'e vinyinmaaydup, je'e kajx tse'e dunujmídi:

—Nujom tse'e je kutojkun juu' ve'e je jyayu nacho'oxpajkjudup, vintókiyupts je'e ve'eda. Pan nacho'oxpajkjudup tse'e je jayu juu' ve'e to'k jaajn to'k tajk, vintókiyvaps je'e ve'e. ¹⁸ Nay ve'empa tse'e, pan nacho'oxpajkjudupts je'e ve'eda pan pan jatye'e ijttup jem je Satanás y'am kya'm, ka'a tse'e je kyutojkun jyejkpat. Je'e kajx xa atse'e ve'em nva'añ kuxe'e miits mva'anda jets je Beelzebú atse'e je kutojkun xmooyp jets atse'e je ko'oyjáyuvap nyakpítsumut jem je jayu jya'vin kajxmnda. ¹⁹ Pan je'ets atse'e kuxma'a je kutojkun jets atse'e je ko'oyjáyuvap nyakpítsumut jem je jayu jya'vin kajxmnda, ¿pan tse'e dumooyp je kutojkun je mjáyuda jetse'e duyakpítsumdat je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmnda? Je'e kajx tse'e je mjáyuda duyaknuke'xnatákada jets ka'a ve'e oy juu' xpayo'oyda. ²⁰ Ax je Nte'yamts atse'e xmooyp je kutojkun jets atse'e nyakpítsumut je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmnda, je'e tse'e va'ajts duyaknuke'xnatajkíp jeja miits mvinkujkta jets ats kajxe'e je jayu y'íitta jem je Nte'yam y'am kya'm.

Yakvinkadaak yaknaxkadaak tse'e je Jesús je Satanás
(Mt. 12.29-32; Mr. 3.27-29; Lc. 12.10)

²¹ Ku xa ve'e to'k je tsots yaa'tyajk jep dumaada juu' ve'e natyukkuvaajnup, jetse'e je tyajk du'ix'it, ka'ats je'e ve'e je pyaamdúk tyijatyju tyinaxyju juu' ve'e jep tyujk. ²² Ax pan mejtsp tse'e jado'k juu' ve'e nuyojk tsots ni ka'a ve'e je'e, jetse'e du'amaadaaga, van'it tse'e dupujkja nujom juu' ve'e myákkíp jetse'e ñatyukkuva'anjut, jetse'e je pyaamdúk duyakva'kxy juu' ve'e pyajkji.

²³ Pan pan xa ve'e ats maat ka'ijtp, xtso'oxpajkpts ats je'e ve'e; pan pants atse'e xkamaattoomp, xmutokintoompts ats je'e ve'e.

Je ko'oyjáyuvap juu' ve'e vimpijtnuvap
(Mt. 12.43-45)

²⁴ Ku xa ve'e to'k je ko'oyjáyuvap je jayu dutukva'ach, ve'em tse'e vyimpavidut jem ta'ajts it jootm, y'íxtip tse'e joma ve'e pyoo'kxut. Ka'a tse'e dupaa'ty. Van'it tse'e ñaña'muxju: “Va'an ats du'avimpijtinuva joma atse'e n'ukpítsum.” ²⁵ Ku tse'e vyimpijtinuva, ve'em tse'e je jayu je jya'vin dupaa'ty ax jo'n to'k je tajk juu' ve'e pe'etapúk jets avaatsuva. ²⁶ Van'it tse'e ñajkxnuva jetse'e duyaktsaa'n januvuxtojtk je myuko'oyjáyuvap juu' jatye'e nuyojk ka óyap jets ka'a ve'e je'e. Van'it tse'e tyajkikáxta tsuuniva jem je jayu jya'vin kajxm. Nuyojk ka óyapts je'e ve'e je jayu tyaannuva jets ka'a ve'e ku ve'e to'k dumaada y'ijit.

Je'eda pan pan jatye'e xoon

²⁷ Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e to'k je ta'axtajk kyojtspítsum jeja numay jayu akujk. Jidu'um tse'e je Jesús dunujmí:

—Xoon xa je'e ve'e je ta'axtajk juu' ve'e myakke'xju jetse'e myaktsi'tsji.

²⁸ Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Xoon xa je'e ve'eda nuyojk pan pan jatye'e je Nte'yam je y'ayook du'amotunajxtup jetse'e dukutyonda.

*Ku je ko'oy jayu du'amótudi je maja nuja'vin
(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)*

²⁹ Jaa'knay'amokijidu tse'e je numay jayu joma ve'e je Jesús. Van'it tse'e je Jesús vyaaiñ: —Ko'oy jáyuts je'e ve'e je jáyuda juu' ve'e uxyam joojntykidup, y'amótudup tse'e jetse'e du'ixtat je maja nuja'vin jetse'e ve'em juu' dujaanchjávadat. Ax ka'a tse'e je nuja'vin yakmo'odat; je nuja'vinji ve'e yakmo'odap juu' ve'e yaktaan je Nte'yam je y'ayook kojtsnaxpa Jonás. ³⁰ Kux ve'em ax jo'n je Jonás je nuja'vin duyaktaañ maat je jayu juu' ve'e jem níniveit kyajpun kajxm tsuunidu, ve'emts atse'e je nuja'vin nyaktaajnjiduvat maat je jayu juu' ve'e uxyam joojntykidup, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ³¹ Ku ve'e je jayu yaktokimpayoy'nit, yaknuke'xnatákaps je'e ve'e je yakkutojkpa ta'axtajk juu' ve'e tsoo'n jem joma ve'e je poj ñujkx jets vyinmajtsjudupe'e je tsaachpaatun je jáyuda juu' ve'e uxyam joojntykidup, kux va'ajts jékum je'e ve'e cha'a'n jetse'e ojts du'amótunaxy je Salomón je vyijn je kyejun. Ax jeja tse'e to'k yaja juu' ve'e nuyojk dunumájip jets ni ka'a ve'e je Salomón. ³² Ku ve'e je jayu yaktokimpayoy'nit, yaknuke'xnatákaps je'e ve'e je jayu juu' ve'e tsuunidu jem níniveit kyajpun kajxm jets vyinmajtsjudup je'e ve'e je tsaachpaatun je jáyuda juu' ve'e uxyam joojntykidup, kux myasooktu ve'e je kyo'oy joojntykinda je níniveit jayu ku ve'e je Jonás tyukka'amaajyjidi je Nte'yam je kyats je y'ayook. Ax jeja tse'e to'k yaja juu' ve'e nuyojk dunumájip jets ni ka'a ve'e je Jonás.

*Ve'em xa ve'e je jayu je vyijn ax jo'n je jayu je jyoqt je jya'vin
(Mt. 5.15; 6.22-23)*

³³ 'Ni pana xa ve'e dukana'ak to'k je ta'kxpa jetse'e dupum joma ve'e yu'uts y'ítut ukpu ti dutuknaxóput, kajxm je'e ve'e dupum jetse'e kyuta'kxjadat pan pan jatye'e tajkidup jep tujkp.

³⁴ 'Ve'em xa ve'e miits je mviiinda ax jo'n je mjootta je mja'vinda. Pan oy xa ve'e je mviiinda, m'ixtup tse'e oy. Ax pan ma'at tse'e je mviiinda, koo'ts tse'e juu' jaty tyañ. Nay ve'empa tse'e maat je mjootta je mja'vinda. Pan va'ajts tse'e je mjootta je mja'vinda, je y'oy je'e tse'e mtoondup; ax pan m'ajootidup tse'e je kyo'oy je'e jetse'e vintok m'itta, je kyo'oy je'e tse'e mtoondup. ³⁵ Mнай'ixjadapts miitse'e jetse'e kyavimpítut kyo'oy je'e je y'oy je'e juu' ve'e ijtp jem mja'vin kajxm. ³⁶ Ax pan ijtp tse'e tum je y'oy je'e jem mja'vin kajxm, tum je y'oy je'e tse'e mtoondup mkojststup, ve'em tse'e m'ittat ax jo'n je ta'kxpa juu' ve'e je jayu dukuta'kxp.

*Ku je Jesús dutuknuujmi je fariseotajk jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)*

³⁷ Ku ve'e je Jesús kyojtskujx, van'it tse'e to'k je fariseo vyoogvji kaayva jem tyak'am. Van'it tse'e je Jesús tyajki jetse'e ñajxy kaayva. ³⁸ Atuva atoki tse'e je fariseo tyaañ ku ve'e du'ix jets ka'a ve'e je Jesús too'vajkp kyapuj joma vaat je kyatajks ve'em ax jo'n je jujpit jayu je pava'nun duyaktaandi. ³⁹ Van'it tse'e je Maja Vintsán ña'muxji:

—Miiista, fariseotajka, ve'em xa miitse'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e duyakvaatstup jeñi'kxmji je tuk'a'ooguin jets je tuk'atojkkxin; ax je jyoqt, ojts je juu' ve'e me'e'tsmúk jets juu' ve'e je ko'oy to'nun kajx jéjip. ⁴⁰ ¡Ka'a miitse'e oy juu' xpayo'oyda! ¿Ka'a miitse'e xnujávada jets je'e pane'e dupaam juu' ve'e ijtp jeñi'kxm, nay je'ejyam tse'e dupaam juu' ve'e jep akujkp? ⁴¹ Toojnada je jayu je y'oy je'e, ve'em tse'e m'ittat ax jo'n je tuk'a'ooguin jets je tuk'atojkkxin juu' ve'e to'k ka'ajyji va'ajts ijtp, ka'a jeñi'kxmji.

⁴² ¡Ayogv xa ve'e miits je mjootta, fariseotajka! Mmooydup xa ve'e je Nte'yam je diezmo je muxo'ojkin paat, ax jo'n je menta, je xoo'kpa ojts, jets juu' jatye'e viijnk aajy ojts; ax ka'a tse'e xmaja pamda vintso ve'e je Nte'yam yaktsak jets vintso ve'e yaktún juu' ve'e pyaatyp y'akeguip. Oy xa je'e ve'e jetse'e xpámdat je diezmo; ax nuyojk vinkopkts je'e ve'e jetse'e je Nte'yam xtsóktat jetse'e xtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeguip.

⁴³ ¡Ayogv xa ve'e miits je mjootta, fariseotajka! Mtsojktup xa ve'e jetse'e xtuktsaanadat je tsujntkun juu' ve'e tum oojyit jep tsaptujkp, mtsojktvap tse'e jetse'e jeja too' aajy myaktojtspoo'kxtat je vintsá'kin maat.

⁴⁴ ¡Ayogv xa ve'e miits je mjootta, mejts'ajta mejtsjootta! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je it joma ve'e je oo'kpa ñaxtaka. Jeja tse'e je jayu ñaxy; ka'a tse'e dunujávada jets jepe'e je oo'kpa, kux ka'a ve'e kye'ex.

⁴⁵ Van'it tse'e y'atsoojvji to'k je tsaptujkpit yak'ixpajkpa:

—Yak'ixpajkpa, ku xa ve'e ve'em mva'añ, xvinkojtspejtpapts aats mitse'e.

⁴⁶ Van'it tse'e je Jesús vyaaiñ:

—¡Ayogv xa ve'e miits je mjoottava, tsaptujkpit yak'ixpajkpa! Mpaajmjidup xa ve'e je jayu je pava'nun juu' ve'e va'ajts tso'ox; ax ni vinxupa tse'e xkaputákada jetse'e dukutyóndat je Nte'yam je pyava'nun.

⁴⁷ 'Ayooov xa ve'e miits je mjootta! Mnpyaajmjudup xa ve'e ax jo'n kuxvintsa'kidi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka, mnupojtspejtup tse'e je'e je ñaxtajkin itta, je'eda juu' ve'e miits je mjupit jáyuda yak'oo'ktu. ⁴⁸ Ax ve'emts miitse'e xyaknuke'xnatákada jets mnuja'vidupe'e juu' ve'e je mjupit jayu tyoondu, m'oyja'vidupts miits je'e ve'e ku je'e ve'e duyak'oo'kti. jje'eda xa ve'e duyak'oo'ktu, miitsta tse'e mnupojtspejtjidup je ñaxtajkin itta!

⁴⁹ 'Je Nte'yam je vyijin kajx tse'e vyaajñ: "Ntuknuke'xtapts ats je'e ve'e ats je n'ayook kojtsnajxpatajka jets ats je nkukátsivada, yakjomtónadp yaktitónadpsts je'e ve'e, jem tse'e juu' ve'e yak'oo'ktuvap." ⁵⁰ Ax ve'em tse'e je jayu juu' ve'e uxyam joojntykidup, y'amótudapts je'e ve'e je Nte'yam jetse'e dunu'atsóvadat je'e je y'oo'kun kajxta je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka ku ve'e ya it choo'ntk jets vintso ve'e myin vyimpet, ⁵¹ van'it ku ve'e je Abel y'aa'k jets je Zacarías paat, je Zacarías juu' ve'e yak'oo'ktu jep maja tsaptaaktaagujkp je ja maja tsaptajk jets yojxpejtun itakujk. Je'e kajxts ats miitse'e nnaajmada jets je jáyuda juu' ve'e uxyam joojntykidup, myoooydinupts je'e ve'e je cuenta jem je Nte'yam vyinkojkm je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka je y'oo'kun kajxta.

⁵² 'Ayooov xa ve'e miits je mjootta, tsaptujkpit yak'ixpajkpada! Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e dukonyo'tstup je avaatsun juu' ve'e duyak'avaatsp joma ve'e je jayu dvinmótuda je Kunuu'kx Jatyán. Ka'a tse'e jem mtákada, ka'a tse'e xyakajjttuva jetse'e tyákadat je jayu juu' ve'e jatakavaandup.

⁵³ Ku ve'e je Jesús ve'em ña'muxjidi, ooy tse'e tyunmujotma'tjidi je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajka maat je fariseotajka. Van'it tse'e dutso'oxpajkti jetse'e du'amótutuvi'ukvaandi pan ti jaty, ⁵⁴ ve'em tse'e du'uktukkáts'ixtidi jetse'e kuy'o'yixjidi vintso ve'e kudunuxa'aidi.

12

Ku je jayu y'it mejts'aaj mejtsjoot

¹ Ku ve'e numay ooy je jayu tyunje'myojktini, kamachoovna, tyunnañutee'njidini tyun-natyuktee'njidini, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajka dunuujmi:

—Ve'em xa ve'e je fariseo je y'ixpajkunda ax jo'n je levadura. Mnay'ixjadapts mitse'e je'e kajxta, kux tuktajkikajxjup xa je'e ve'e je jayu je'e je y'ixpajkun jetse'e je jayu duyakvimpitpa mejts'aaj mejtsjoot. ² Kux ka'a xa ve'e tii ni tia juu' ve'e uxyam kayaknuja'vip jetse'e kyanuke'xnatákad, ka'a tse'e tii ni tia juu' ve'e uxyam yu'uts ijtj jetse'e kyayaknujávát. ³ Je'e kajx tse'e, nujome'e juu' miitse'e tuxkotsta ka je numay jayu maatat, myótuvupts je'e ve'e je numay jayu; jets nujome'e juu' ve'e ayu'uts tuxkotsta jets aku'u je mtajka, natyukmumaaydukjadapts je'e ve'e je jayu ixna ke'xna.

Je'e juu' ve'e yaktsa'agap

(Mt. 10.28-31)

⁴ 'Miits, juu' atse'e nmaatnayja'vijidup, ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets ka'a ve'e xtsa'agadat pan pan jatye'e ka'o'yixjudup jetse'e je jayu je jyoot je jya'vin duyakvintókiyut. Kux ku xa ve'e je jayu myak'oo'kjadat, ka'a tse'e tii vintso ve'e mjaa'kjatónjadat. ⁵ Nojk'óye'e xtsa'agadat juu' ve'e o'yixjup je Nte'yam jetse'e dutónut, je'e tse'e je kutojkun dujayepp jetse'e je jayu je jyoot je jya'vin dupajkjinit jetse'e je jayu je jyoot je jya'vin je ñi'kx je kyopk dupaamnit jem janjoottm. Ve'em tse'e, tsa'agada je'e.

⁶ 'Yaktó'kp xa ve'e numugooxk je pi'k jeyyva tánuk mejtsk je pi'k meen ónuk, zve'em xaja? Ax ni to'ka tse'e je Nte'yam dukajaa'tyóki je pi'k jeyyva tánuk. ⁷ Machave'e je Nte'yam dujayep to'k to'k je mvaajyta juu' ve'e jem mkuvajkmnda. Kádis miits mtsa'agada, mnunájidup xa miitse'eda jets ni ka'a ve'e numay je pi'k jeyyva tánukta.

Je'eda pan pan jatye'e napyaaajmjudup je Jesucristo maat

(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ 'Ve'emts ats miitse'e nnaajmada: Pan pan xa ve'e napyaaajmjudup ats maat je ja je jayu vyinkujk, je'e maatts atse'e nnapyaajmjuvat jem je Nte'yam je y'aangeles vyinkojkm; ⁹ ax pan pan tse'e vaamp je ja je jayu vyinkujk jets ka'a atse'e xjaanchjáva, va'anupts atse'e jem je Nte'yam je y'aangeles vyinkojkmnda jets ka átsap je'e ve'e je njayu.

¹⁰ 'Opyana pan pan atse'e xvinkojtspejt, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, o'yipts je'e ve'e jetse'e yakmee'kxjat je tyokin. Ax pan pan tse'e je Espiritu Santo dvininkojtspejt, ni je vin'itats je'e ve'e kya'óyat jetse'e yakmee'kxjat je tyokin, ni uxyama, jets ni van'ita ku ve'e je nam it choo'ndukut.

¹¹ 'Ku xa miitse'e myakvóvdát jep tsaptujkp ukpu jep kumoon tujkp, ka'ats miitse'e xvinnmáydát pan vintso ve'e m'atsóvdát uk pan ti ve'e mkótstap, ¹² kux je Espiritu Santo ve'e mmó'ojadap ti ve'e mmó'otstap van'it.

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e je jayu je jya'vin dupum joma ve'e je meen

¹³ To'k tse'e juu' ve'e jep nūmay jayu akujkp ve'nip, je'e tse'e dūnuujmi je Jesús:

—Yak'ixpajkpa, naajma to'k aaj ats je n'ajch jets atse'e xmo'ot juu' atse'e xtukkadaakp, je'e juu' ve'e aats je ntee' y'ix jyajejp.

¹⁴ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—¿Pants atse'e xti j tokin payo'yva uk paamdúk yakva'kxpa?

¹⁵ Vaampa tse'e jidu'um:

—Nay'ixjada jetse'e juu' xkanas'ayóvadat, kux ka je'e kajxap xa ve'e je jayu jyoojntyka ku ve'e juu' ooy dutun'ix dutunjayep.

¹⁶ Van'it tse'e ya tukmu'a'ixmojkin dūvaajnjidi:

—Jem xa ve'e to'k je kumeen jayu y'ijt. Ooy tse'e tyun'o'yi pan ti ve'e ñuyo'oi ñuto'ni. ¹⁷ Van'it tse'e vyinmaajy: “¿Tis ats vine'e ntónup? Ka'a xa ve'e tii joma atse'e njayéput juu' atse'e tumpakmuk.” ¹⁸ Van'it tse'e vyaajñ: “Ta xa atse'e mpayo'oy jets jidu'um atse'e ntónut. Va'an ats duyakkkekuxu ya tajk juu' ve'e muutskit jets atse'e mpámút juu' ve'e mújit, ax jepts atse'e njayéput nujom juu' atse'e tumpakmuk. ¹⁹ Van'itts atse'e nnañá'mux'et. Yámani xa atse'e n'ix njayep ooy je paamdúk juu' atse'e may xaaj may joojnt ntukjoojntykap. Va'ants ats dupo'o'kxni, dukaayni, du'ookni, jets ats duxoojntkni.” ²⁰ Ax jidu'um tse'e je Nte'yam ña'mux'ji: “Mits, ka'a ve'e juu' oy xpayo'oy. Uxyam ya tsooji xa ve'e m'oo'knit. ¿Xax pan tse'e duje'einup juu' ve'e m'ixp mjayejpp?” ²¹ Ax ve'em tse'e jyaty je jayu juu' ve'e je y'avintsó o'yinji dūnupajkpejtp juu' jaty yaja naxviijn jetse'e ti o'yin dukajayep jeja je Nte'yam vyinkujk.

*Y'ixp jyajejpp tse'e je Nte'yam pan pan jatye'e je y'ónuk
(Mt. 6.25-34)*

²² Van'it tse'e je Jesús dūnuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Je'e kajxts ats miitse'e nnaajmada, ka'a tse'e xvinmáydát je mkaakya je mnaajta ti ve'e mtukjoojntykadap, ni ka'a tse'e xvinmaayduvat je mvitta je mxoxta juu' ve'e mjayéptap.

²³ Nūmájip tse'e nuyojk ku ve'e je jayu jyoojntyka jets ka'a ve'e je kyaaky je ñaaj; ñumájip tse'e nuyojk je jayu je ñ'lx je kyopk jets ka'a ve'e je vyit je xyox. ²⁴ Ixta vintsó ve'e je jaak' kyani'ipta, ka'a tse'e je tyaaajm dupakmokta, ka'a tse'e juu' dumaadada joma ve'e duyak'ittat je tyukjoojntykinda; óyam tse'e vye'ema, yakjoojntykijidupts je'e ve'e je Nte'yam. Kadi xvinmayda, nuyojk xa miitse'e ooy xtunjaa'knumájada jets ni ka'a ve'e je jeyyva tánukta. ²⁵ Jyatunvinmay je'e ve'e, ¿pants miitse'eda juu' ve'e o'yixjup jetse'e ñaajkyónjút jado'k noox? ²⁶ Ax pan ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e ve'em xtóndat juu' ve'e vee'nji, ¿tyajx tse'e xvinmayda ooyjuu'a?

²⁷ Ixta vintsó ve'e je ojts jaatit puj yee'kta, ka'a tse'e tyonda, ka'a tse'e pyii'tta kyojta; ax ve'emts atse'e nva'añ jets óyame'e je yakkutojka Salomón va'ajts tsoj tyunnaxyaxju y'ijt, ka'a tse'e dumuvaat'y ay jo'n je puj. ²⁸ Pan ve'em tse'e je Nte'yam duyaktsojapuk je aajy je ojts juu' ve'e uxvay yee'kp jetse'e kep je jaajin pyaajtjinit, ¿vintsóts n'ite'e je Nte'yam mkamo'ojadat pan ti ve'e mnatyukxóxadap? ¡Vee'nji xa ve'e je Nte'yam xjaanchjávada! ²⁹ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e xvinmáydát pan joma ve'e xpáktat ti ve'e mkáydap m'oo'ktap, ka'a tse'e jem vinma'yun jootm mnaajk'itjadat, ³⁰ kux je'ejyji ve'e vyinmaaydup pan pan jatye'e je Nte'yam duka'ixada. Ax ñuja'vip tse'e je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, jets ti ve'e chajkp jetse'e ntukjoojntykimdat. ³¹ Ñojk'óye'e xyakvinkópkadat jetse'e m'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm, ve'em tse'e myakmooyduvat juu' ve'e mkáydap m'oo'ktap jets juu' ve'e mnatyukxóxadap.

*Je o'yin juu' ve'e jem tsapjootm
(Mt. 6.19-21)*

³² Ka'ats miitse'e mtsa'agadat, miits juu' atse'e xpamiindup je carnero jo'nda, óyam xa miitse'e nu'eeyjida, y'oyja'vipts je'e ve'e je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, jets jeme'e kyutojkun jootm m'ijttinit. ³³ To'o'kkajxtini pan ti ve'e m'ixtup mjayejptup, mooydinits juu' je jayu pan pane'e katih'ijtu'xjudup, ax ve'em tse'e xjayéptat jem tsapjootm je o'yin juu' ve'e ni je vin'ita katókp kakáxup, joma ve'e je mee'tspa kyatákada jets joma ve'e je tótuk dukatukkaya. ³⁴ Kux pan joma xa ve'e y'it juu' ve'e m'ixtup mjayejptup, nay jeejyam tse'e y'ijtpa je mjoota je mja'vinda.

Tun vinkopk xa ve'e jetse'e apaamduka nnaajk'ijtumjadat

³⁵ Apaamduka ve'e mnaajk'ijttidini, nakyujoojntykajada, ³⁶ itta ve'em ax jo'n je toom-patajk juu' ve'e du'a'ixtup je vyintsanda juu' ve'e tuñjixk jem je navyajkjuva tyak'am, na'ak tse'e dujayepta je ta'kxpa jets apaamduka tse'e y'itta ku ve'e vyimpjittit je vyintsán jetse'e duyak'avaatsjadat je tyak'aka'a ku ve'e kyotjsoo'kxjadat. ³⁷ Xoon xa je'e ve'e je toompada pan pan jatye'e yakpaattup joojntyk ku ve'e jye'ynit je vyintsanda. Tyúvam xa atse'e nva'añ, je'e xa ve'e viinn dupattónap je tyoompa jetse'e duyaknáxtat kaayva.

³⁸ Xooonts je'e ve'e je toompada ku ve'e yakpaa'ttat joojntykta, jyatso'm jo'na ve'e jye'ynit je vyintsanda ukpu jajviip. ³⁹ Ax nujáavadats ya'la ve'e: Pan kudunujava xa ve'e je kutajk pan vin'ite'e je mee'tspa tyakava'añ, joojntyk tse'e ñaajk'ítjut jetse'e dukayakjátut jetse'e je tyajk duyak'ava'atsut jetse'e je pyaamduk yakme'e'tsajat. ⁴⁰ Nay ve'empats miitse'eda, apaamduka tse'e mnaajk'íjtjidini, kux kavinmaaype'e mv'e'nadat ku atse'e nmiinnuvat jado'k nax, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

*Je oy ix'ijtpa jets je ko'oy ix'ijtpa
(Mt. 24.45-51)*

⁴¹ Van'it tse'e je Pedro y'amotutúviji:
—Maja Vintsán, ¿ats kajxji ve'e tuxkats ya tukmu'a'ixmojkin, ukpu anañujoma je jayu kajxe'e?

⁴² Van'it tse'e je Maja Vintsán y'atsaajv:
—Je jáyuda juu' ve'e kuvijta jetse'e dutonda juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e je toonk oy du'ix'ijtp jetse'e je vyintsán tyukka'tákaja jetse'e du'ix'ítut pan pan jatye'e jeja tyak'aajy jetse'e duyakkádat je vyintsán je tyoompa pan vin'ite'e tyukka'da'akjada. Van'it tse'e je vyintsán chaa'n. ⁴³ Ax ku tse'e je vyintsán jye'yni, van'it tse'e du'ix jets oye'e dukutyún je ayook juu' ve'e yaktaan. Xooonts je'e ve'e je ix'ijtpa ku ve'e ve'em dutún. ⁴⁴ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets je vyintsane'e tukkatajikákajup jetse'e du'ix'ítut nujom juu' jatye'e y'ixp jyayejpp. ⁴⁵ Ka'a xa je'e ve'e vye'ema ax jo'n to'k je ix'ijtpa juu' ve'e dunasja'vip jets tánape'e je vyintsán, jetse'e dujomtún dutitún je vyintsán je tyoompada, jetse'e je mookjuva dumaatkáy dumaat'uu'k. ⁴⁶ Kavinmaayp tse'e vye'nat je xaaj ku ve'e je vyintsán jye'ynit jetse'e ve'em yakkupaadat. Van'it tse'e je vyintsán je tsaachpaatun myo'ojut jetse'e dupámut joma ve'e je jayu juu' ve'e kakatsupajktup.

⁴⁷ Je toompa juu' ve'e dujanuja'vip pan ti ve'e je vyintsán jyatsajkp, jetse'e kyanay'apaamduka, jetse'e kyakatsapuk, ooy tse'e tyunyakvóput. ⁴⁸ Ax je toompa juu' ve'e dukanjuja'vip pan ti ve'e je vyintsán chajkp, jetse'e dutún juu' ve'e je tsaachpaatun dujavinmajtsjup, ve'nji tse'e yavkóput. Pan pan xa ve'e juu' ooy tunyakooy, ooy tse'e juu' tyunyak'amótunuvat; jets pan pan tse'e ooy juu' tunyaktukkatajkip, nuyojk tse'e juu' yak'a'ixjinuvat.

*Je Jesús kajx tse'e je jayu yaktso'oxpúk
(Mt. 10.34-36)*

⁴⁹ Je'e atse'e nnumiin yaja naxviijn jets atse'e je jaajn njapno'okat. ¡Jéjani je'e ve'e kutyooyini! ⁵⁰ Nyaknáxupts atse'e je tsaachpaatun, ooyts atse'e ntunnavyinma'yunnma'aju kuxe'e je xaaj kyatúnjuna. ⁵¹ ¿Ve'emts miitse'e mvinmayda jets je'e atse'e nnumiin jetse'e kya'ítut je muvaampa je tso'oxpajkpa yaja naxviijn? Ax ka'a tse'e. Je'e atse'e nnumiin jetse'e je jayu yaktso'oxpákut. ⁵² Kux uxyame'e du'ukva'anut jets joma ve'e numugooxk je jayu chaanada to'k jaajn to'k tajk, pyajkva'kxjadap tse'e je tee' je taak maat je y'ónukta; nutoojk tse'e dutso'oxpáktat juu' ve'e numejtsk, numejtsk tse'e dutso'oxpáktat juu' ve'e nutoojk. ⁵³ Je ónuk tee', cho'oxpákupts je'e ve'e je myajntk; nay je majntk, cho'oxpákupts je'e ve'e je tyee'. Je ónuk taak, cho'oxpákupts je'e ve'e je ñaax; nay je naax, cho'oxpákupts je'e ve'e je tyaak. Je xákix taak, cho'oxpákupts je'e ve'e je xyákix naax; nay je xákix naax, cho'oxpákupts je'e ve'e je xyákix taak.

*Ku je jayu dukavinmótudi juu' ve'e je Nte'yam tyoon joma ve'e je'eda
(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)*

⁵⁴ Ñuujmiva tse'e je Jesús je numay jayu:
—Ku xa miitse'e x'ixta je vinuts pyojtuk jem joma ve'e je xaaj tyaka, jatyi tse'e mva'anda jets to'ujuvaampe'e ya it, ax ve'em tse'e jyaty. ⁵⁵ Ku ve'e xjávada jets mejtspe'e je ta'ajts poj jem joma ve'e je vinva'ajts it, ve'em tse'e mva'anda jets ooye'e ya it tyun'ampakuva'añ, ax ampajkp tse'e ya it. ⁵⁶ ¡Mejts'aaajta mejtsjootta! ¿Tyajx tse'e xkanujávada juu' ve'e je Nte'yam yam tyuump?

*Ku je jayu ñamyujtma'atjada
(Mt. 5.25-26)*

⁵⁷ ¿Tyajx tse'e viinm xkapyo'oyda juu' ve'e pyaatyp y'akeeguij? ⁵⁸ Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e mnuxa'áijidup jetse'e xmaatnajkxta jeja je yakkutojkipa vyinkujk, ixta pan vintso ve'e xmaatnamyujot'óyajadat jeja too' aajy, ve'em tse'e mkavóvjadat jeja je tokin payo'yva vyinkujk. Kux pan mvoojvjudupe'e, van'it tse'e je tokin payo'yva mtukkata'akajadat je poxuntakpaampa. Ax je poxuntakpaampa tse'e mpoxuntakpámjadap. ⁵⁹ Ax ve'emts atse'e nva'añ jets ka'ajame'e mpitsumdat jep poxuntujkp vi'iname'e xkakuvetta nujom juu' ve'e myójidup.

13

Tun vinkopk xa ve'e jetse'e je jayu dumasooktinit je kyoo'oy joojntykinda

¹ Ve'em tse'e jyajty van'it, jetse'e je jayu jye'ydi jetse'e je Jesús dutukmumaajntykti vintso ve'e je Pilato je galiléait jayu duyakjay'oo'kji jetse'e je ñuu'punda yo'myúk maat je tánuk nuu'pun juu' ve'e yojxtup vye'na. ² Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—*¿Ve'em miitse'e mvinmayda jets je'e kajxe'e ve'em jyajti je galiléait jáyuda kux nuyojk tókinax jayu je'e ve'e y'ijiti jets ni ka'a ve'e pan viijnk je myugaliléait jayu?* ³ Ve'em atse'e nva'añ jets ka'a ve'e. Ax pan ka'ats miitse'e xmaso'okta je mko'oy joojntykinda, mvintókikajxtuvaps miitse'eda. ⁴ Ukpú je numaktoodojt juu' ve'e oo'ktu ku ve'e jem je'e ñi'lxmda ñaxkadaaky je kajxm pats juu' ve'e Siloé duxaaj, ¿ve'em tse'e mvinmaayduva jets nuyojk tókinax jayu je'e ve'e y'ijiti jets ni ka'a ve'e pan viijnk juu' ve'e tsuunidu jem Jerusalén? ⁵ Ve'emts atse'e nva'añ jets ka'a ve'e. Ax pan ka'ats miitse'e xmaso'okta je mko'oy joojntykinda, mvintókikajxtuvaps miitse'eda.

Je higo kup juu' ve'e kata'mip tukmu'a'ixmojkin

⁶ Van'it tse'e je Jesús vya'nuxjidi ya tukmu'a'ixmojkin:

—*Jem xa ve'e to'k je yaa'tyajk je hiiigo kup jem kyex jootm. Jetse'e ojts du'ix pan jémani ve'e je tyajm. Ax ka'a tse'e dutipaaty. ⁷ Van'it tse'e dunuujmi je tyoompa juu' ve'e du'ix'ijtp je ñaax: “Uxyam tse'e dumutoojkjoointa jets atse'e vinjooint tunmets jets atse'e nja'ixta je higo taajm yam higo kup kajxm; ni vin'itats atse'e nkapaa'ty. Pojxuknits mits ya'a. ¿Tyajx ya'a ve'e koojyji ya it duyakvintuk?” ⁸ Van'it tse'e je toompa y'atsoojvji: “Vintsán, maso'okus jado'k joojnt. Va'an ats dukayu'uju jets atse'e ntsóyat ya naax. ⁹ nunjajtp ku ve'e kuñuntá'mipúk. Ax pan ka'ajyam tse'e tyá'ma juktá'm, van'it tse'e yakpojxuknit.”*

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je ta'axtajk ku ve'e poo'kxtkun xaaj vye'na

¹⁰ To'k tse'e je poo'kxtkun xaaj vye'na jetse'e je Jesús yak'ixpuk jep tsaptujkp. ¹¹ Ax jep tse'e vye'na to'k je ta'axtajk juu' ve'e maktoodojt joojntani pajkjup vye'na, jakox tse'e yaktaajnjini to'k je ko'oyjáyuvap, ax ni vintsova tse'e kya'o'yixju jetse'e ñaajkyajxjut. ¹² Ku ve'e je Jesús tyuk'ixpejtji, van'it tse'e dvyaaaxji jetse'e dunuujmi:

—*Ntaa'm, ta xa ve'e je mpa'am mnuvaatsjini.*

¹³ Van'it tse'e je kya'aj dutuknukaajm. Tun jatyi tse'e je ta'axtajk yajkxy tyaanni jetse'e je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi.

¹⁴ Ku tse'e je tsaptujkpit je ñuvintsán du'ix jets yakjotkadaake'e poo'kxtkun xaaj je Jesús je ta'axtajk, jotma't tse'e, jetse'e dunuujmi je numay jayu:

—*Tojtuk xaaj xa ve'e dutsak jetse'e je jayu tyónut; ax méttstats miits van'it jetse'e myakjotkada'akjadat. Ka'a tse'e poo'kxtkun xaaj mméttstat jetse'e myakjotkada'akjadat.*

¹⁵ Van'it tse'e je Maja Vintsán y'atsoojvji:

—*Miitsta, mejts'aaaja mejtsjootta, ¿ka'a miitse'e poo'kxtkun xaaj xmukéjada je mjaachta je mkaajta jetse'e xyaknajxta tsoxk na'ookpa?* ¹⁶ Jets ya ta'axtajk, je Abraham je chaan je kyooj juu' ve'e je Satanás pajkjup tuyak'itju maktoodojt joojntani, ¿ka'ats je'e ve'e dupaa'ty du'akeega jetse'e poo'kxtkun xaaj je pya'am ñuvaatsjjuvat?

¹⁷ Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, ooy tse'e tyuntso'otyoondu juu' ve'e tso'oxpajkjudup. Ax ooy tse'e je numay jayu tyunxoointktí ku ve'e du'ixti je mújit atuva juu' ve'e je Jesús tyoon.

Je mostaza taamt tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—*¿Vintso jo'n tse'e je Nte'yam je kyutojkun, ukpu tits ats je'e ve'e ntukmu'a'ixmókap?*

¹⁹ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je yaa'tyajk duvuj je mostaza taamt jeja y'it jaat. Ax ve'em tse'e yee'k maj ax jo'n to'k je kup; je'ydup tse'e jem je jeyyva tánuk jetse'e je pye'en dupamda jem y'axén kajxm.

Je levadura tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 13.33)

²⁰ Vaampa tse'e je Jesús jidu'um:

—*¿Tits atse'e njaa'ktukmu'a'ixmókap je Nte'yam je kyutojkun?* ²¹ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je ta'axtajk je levadura dutukmupama toojk arroba je tsapkaaky juts. Van'it tse'e je levadura dutuktaka nujom je tsapkaaky juts jetse'e ooy tyun'oo'kuk. Mújit tse'e ooy tyumpítsum.

Je tak'aka'a juu' ve'e mootskji je vyiijn tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 7.13-14, 21-23)

²² Namvaate'e je Jesús ñujkx jem Jerusalén, yak'ixpujpk tse'e je jayu joma jaty kajpune'e ñaxy. ²³ Jem tse'e pan pane'e amotutúvijup:

—¿Nu'eejji je'e vine'eda pan pan jatye'e joojntykidinup xa'ma kajx?

Van'it tse'e y'atsaajv:

²⁴ —Ixta jetse'e mtákadat joma ve'e je tak'aka'a juu' ve'e mootskji je vyijn, kux vaamp xa atse'e jets numayda ve'e dutuntsótkat jetse'e je tso tyákadat, ax ka'a tse'e y'o'yixjadat. ²⁵ Ku ve'e je kutajk pyojtukut jetse'e je tyajk du'akaa'ynit, jeps miitse'e mtándat tak'aagup, jep tse'e mkojtspoo'kxtat jetse'e mva'andat: "Vintsán, Vintsán, yak'avaatsjik aats to'k aaj ya mtajk." Van'it tse'e m'atsóvjadat: "Ka'a xa ats miitse'e n'ixada." ²⁶ Van'it tse'e mva'andat: "Aats xa mitse'e nmaatkaay nmaat'ook, mits tse'e myak'ixpajk jeja aats ntoo' aajy." ²⁷ Van'it tse'e m'atsoojvjadinuvat: "Ta xa atse'e nva'añ jets ka'a ats miitse'e n'ixada. Vinva'kva'atsta ats miits nujom pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap." ²⁸ Ax jem tse'e mya'axtat jem tse'e mnatyatskaa'tjadat ku ve'e x'ixtat je Abraham, je Isaac, maat je Jacob, jets nujom je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, jem tse'e y'ijttinit je Nte'yam y'am kya'm jets miitse'e myakpavojptinit. ²⁹ M'étstap xa ve'e je jayu juu' ve'e tsoo'ndup je it joma ve'e je poj ñujkx, joma ve'e je poj chaa'n, joma ve'e je xaaj pyitsum, joma ve'e je xaaj tyaka, jetse'e y'ajxtukta kaayva jem je Nte'yam kyutojkun jootm. ³⁰ Ax jémap tse'e je jayu juu' ve'e uxym dunupi'kidup, je'e tse'e dunumájadap. Ax jémap tse'e je jáyuda juu' ve'e uxym dunumájidup, je'e tse'e dunupi'kidinup.

Ku je Jesús dunuyaaxy je jerusaleenit jáyuda

(Mt. 23.37-39)

³¹ Ax je xaajyam tse'e jye'ydi je fariseotajk jetse'e dunuujmidi je Jesús:

—Tsoo'nni yaja kux je Herodes xa ve'e myakjay'oo'kuvaajnjup.

³² Van'it tse'e y'atsoojvjidi:

—Najkxu xnaajmada je vin'aa'mpa jets nyakpitsump atse'e uxym ya tiempo je ko'oyjáyuvapta, nyakjotkadaakpaps atse'e pan pan jatye'e pajkjudup, ax ux'ookts atse'e je ntoonk nyak'avaadinit. ³³ Ax tun vinkopkts je'e ve'e jets atse'e je nnaa' je ntoo' njaa'kyo'oyut uxym ya tiempo, jets ats je'e ve'e ux'ook nyakkukáxat, jkux yaajji ve'e jerusaleenit kyajpun kujx duyak'oo'kta nujom je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta!

³⁴ Jerusaleenit jáyuda, jerusaleenit jáyuda, miits xa ve'e myak'oo'ktup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta jetse'e xtsaka'atsta pan pan jatye'e je Nte'yam mtuknukejxjudup! ¡May nax xa ats miitse'e njapakmokuvaandi, ve'em ax jo'n je tseedaak jep kyeekun pa'tkup je pyi'k ónuk dumu'ux; ax ka'a tse'e xkuvajkti! ³⁵ Íxtats n'it, masa'ake'e tyaannit je mmaja tsaptajkta. Ax ve'emts atse'e nva'añ jets ka'a atse'e x'uk'ixtinit, van'itnume'e ku ve'e je xaaj dupaatnit jetse'e mva'andat: "Je Nte'yam je kyunoo'kxun maat xa je'e ve'e juu' ve'e miimp je Nte'yam kajx."

14

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je yaa'tyajk juu' ve'e kiixnup

¹ To'k tse'e je poo'kxtkun xaaj vye'na, jetse'e je Jesús y'ats kaayva jem tyak'am to'k juu' ve'e je fariseo dunuvintsánip, tyukkats'ixtidup tse'e je fariseotajk. ² Jem tse'e vye'niva je Jesús vyinkojkm to'k je yaa'tyajk juu' ve'e kiixnup. ³ Van'it tse'e je Jesús du'amotutuvi je tsaptujkpit yak'ixpajkpada maat je fariseotajkta:

—¿Yakjajtype'e je Moisés je pyava'nun jetse'e poo'kxtkun xaaj je jayu je pa'am jayu duyakjotkada'akut?

⁴ Ax ama'at tse'e tyaandi. Van'it tse'e je Jesús je pa'am jayu dumajch jetse'e duyakjotkadaakni. Van'it tse'e dunuujmi jetse'e ñajkxnit. ⁵ Van'it tse'e je fariseotajk dunuujmidi:

—¿Pants miitse'eda juu' ve'e poo'kxtkun xaaj je jyaach ukpu je kyaaj kakovpip jep vok jókup, ka'ats je'e vine'e je xaajji duyakpitsumkójut?

⁶ Ax ka'a tse'e y'o'yixjada pan vintso ve'e kudukojtsumpijtti.

Je javyaa'kxtajk juu' ve'e yakvoovdu jem je navyajkjuva tyak'am

⁷ Ku ve'e je Jesús du'ix vintso ve'e je javyaa'kxtajk duvinkoondi je tsuujntkun juu' ve'e tum oojyit joma ve'e je jayu kyay, van'it tse'e ya tukmu'a'ixmojkin dupuujm:

⁸ —Pan myakvoovdup xa miitse'e kaayva joma ve'e je navyajkjuva ñamyajátónjada, ka'a tse'e xtuktsaanadat je tsuujntkun juu' ve'e tum oojyit. Pan ve'em xa ve'e xtonda, ve'em tse'e mjáttat ax jo'n yajty to'k je javyaa'kx juu' ve'e dutuktsuunip je tsuujntkun juu' ve'e dunu'óyip. ⁹ Van'it tse'e jye'y jado'k je javyaa'kx juu' ve'e nuyojk dunumájip jets ka'a ve'e je'e juu' ve'e dutuktsuunip je tsuujntkun juu' ve'e dunu'óyip. Jets je'e juu' ve'e duyakjavyoovju numejtsk, je'e tse'e dunuujmi je'e juu' ve'e tsuunip: "Tena to'k aaj jets mo'ó ya mtsuujntkun jado'k ya javyaa'kx." Van'it tse'e tso'otyoomp ñujkx jetse'e dutuktsuunip je tsuujntkun juu' ve'e dunuh'ux'ookikajxp. ¹⁰ Nojk'óy tse'e jidu'um xtóndat.

Ku ve'e myakvóvdat kaavya, tuktsaanadats je tsuujntkun juu' ve'e dunuh'ux'ookikajxp. Pan ve'em tse'e xtonda, ve'em tse'e mjáttat ax jo'n jyajty to'k je javyaa'kx juu' ve'e dutuktsuunip je tsuujntkun juu' ve'e dunuh'ux'ookikajxp. Ax ku tse'e jye'y je'e juu' ve'e yakjavyoovju, van'it tse'e du'ix, jsetse'e dunujmi: "Naxu to'k aaj joma ve'e je tsuujntkun juu' ve'e dunu'óyip jsetse'e mtsaanat." Ax ve'em tse'e myakmájajadat jeja je numay jayu vyinkujkta pan pan jatye'e mmaagttsuunidup kaavya. ¹¹ Kux pan pan xa ve'e namyájjijup, je'e tse'e taannup pi'k; pan pan tse'e naajkpi'kijup, je'e tse'e dunumájap.

¹² Nujmiva tse'e jidu'um je yaa'tyajk juu' ve'e je javyaa'kx duyakjavyoovju:

—Ku ve'e myakjayukayuva'anut, ka'a tse'e xvóvut pan pan jatye'e mmaagtayja'vijup, ka'a tse'e xvóvut je m'uts je m'ajch ukpu je m'uts je mtsa'a ukpu je mjuu't je mmugo'ok, ka'a tse'e xvóvut je mmujantam je mmutáktam uk pan pan jatye'e kumeenda. Pan mvaap tse'e je'eda, ax mmoyumpijitjidinuvaps mits je'e ve'eda. ¹³ Ax kuts mitse'e xaaj xtónut ukpu je jayu xyakkáyut, je'e tse'e mvóvup pan pan jatye'e ayooop jets pan pan jatye'e je kya'aj je tyek ka óyap, je uxket jayu, jets je viints jayu. ¹⁴ Xoon xa mitse'e ku ve'e ve'em xtónut, kux ka'a xa ve'e y'ó'yixjadat jsetse'e mmoyumpijitjidinuvat. Ax myakmoyumpijitnupts mitse'e van'it ku ve'e jyoojntykpajktinuvat pan pan jatye'e tuv jáyuvudup joojntykidup.

Je maja kay je maja uu'k tukmu'a'ixmojkin

¹⁵ Ku ve'e du'amotunajxy to'k juu' ve'e tsuunip vye'na kaavya, van'it tse'e dunujmi je Jesús:

—Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e káydap jem je Nte'yam kyutojkin jootm!

¹⁶ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—To'k xa ve'e je yaa'tyajk je maja kay je maja uu'k dunupaajmtki; numay tse'e je jayu dutunvaajv. ¹⁷ Ku tse'e je kay aats dupaaty, van'it tse'e dúkejx to'k je tyoompa jsetse'e dunaajmadat je jayu pan pan jatye'e vyaap: "Ja'mda, kux avaadani ve'e jep nujom je kaaky je naaj." ¹⁸ Van'it tse'e je tyoompa dunujmi juu' ve'e yaktuknukejxtu; to'k ka'ajyji tse'e ñañukojtsvaatsjidi. Jidu'um tse'e je mutok vyaaji: "Tun taaynum xa atse'e je n'it njoy, ax je'ets atse'e uxyam najkx n'ixuva'añ, ve'eme'e to'k aaj xnaajmat jets ooy atse'e xtunmee'kxjat." ¹⁹ Jidu'um tse'e jado'k vyaampa: "Tun taaynum xa atse'e mugo'ok yunta je yoova kaaj njoy, ax je'ets atse'e uxyam najkx n'ixuva'añ pan vintso ve'e yo'ojta. Ve'eme'e to'k aaj xnaajmat jets ooy atse'e xtunmee'kxjat." ²⁰ Jidu'um tse'e jado'k vyaampa: "Tun taaynum xa atse'e nta'axpúk, ax ka'ats atse'e x'ó'yixju vintso atse'e nnajkxut." ²¹ Ku tse'e je toompa vyimpijitni jsetse'e duvaajnji je vyintsán vintso ve'e to'k jado'k y'atsav, van'it tse'e je vyintsán jyotma'ty jsetse'e dunujmi je tyoompa: "Jatyji najkxu jets najkxu mvidutu jem kajpun jootm jeja mujit too' jets muutskit too' aajy, jsetse'e xyakmétsut je jayu pan pan jatye'e ayooovdup, pan pan jatye'e je kya'aj je tyek ka óyap, pan pan jatye'e uxketta, jets pan pan jatye'e viinstá." ²² Ux'ook tse'e je toompa vyaaji: "Vintsán, ta xa atse'e ntun ax jo'n tuxpava'añ, ax jeenum tse'e je it." ²³ Van'it tse'e je vintsán dunujmi je tyoompa: "Najkxkojnuvats n'ite'e jeja to'k too' aajy jets jem kam jootm tsov. jsetse'e je jayu xmunoo'kxtuktat jsetse'e myíndat jsetse'e ats ya ntajk y'ótsut." ²⁴ Ax ve'emts atse'e nva'añ jets juu' atse'e too'vajkp tunvovda, ni pana ve'e dukakáyut juu' atse'e tun'apaamduka."

Pan pane'e dutsojpk jsetse'e y'ijtnit je Cristo je y'ixpajkpa

²⁵ Numay tse'e je jayu dupanajkxti je Jesús, van'it tse'e je Jesús y'ixumpijit jsetse'e ña'muxjidi:

²⁶ —Pan pan xa atse'e xpaminuvaamp, ax myasokkajxnup tse'e je tsojkin juu' ve'e jyajejjip je tyee' je tyaak, je ñuda'ax, je y'ónuk, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, jets je tsojkin juu' ve'e viinn nayjajepuxjup, ka'a xa ve'e pan viijnk ve'em dutsókut ax jo'n ats. Ax pan ka'a tse'e dumasá'ak ax jo'n atse'e nkats, ka'ats je'e ve'e y'ó'yixju jsetse'e ats je n'ixpajkpa y'ítut. ²⁷ Pan pan xa atse'e xkapaniimp jsetse'e kyanayjávaja jets ats kajxe'e je y'oo'kun du'anajkxat ax jo'n je jayu juu' ve'e je cryuuz dupakaayp, ka'ats je'e ve'e y'ó'yixju jsetse'e ats je n'ixpajkpa y'ítut.

²⁸ ¿Pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e je pats dupamuvaamp juu' ve'e kajxm, ka'ats n'ite'e y'ajxtukut jsetse'e too'vajkp dupayo'oyut pan vinxupe'e je meen duyakótont jsetse'e dunujvat pan nupaadixjupe'e juu' ve'e myaat jsetse'e dupojtskukáxat? ²⁹ Kux pan ka'a xa ve'e oy dupayo'oy, jsetse'e koojyji dupam'ukva'añ je pats, jsetse'e ux'ook dukayakkukáxat, tukxi'ikjadapts je'e ve'e je jayu pan pan jatye'e íxjudup, ³⁰ jsetse'e vya'andat: "Pyam'ukvaan xa ve'e to'k je pats xi yaa'tyajk, ax ka'a tse'e duyakkukajxi."

³¹ Uk pan to'ke'e je yakkutojka juu' ve'e dumaat numajk miijl je tyojpa jsetse'e y'atso'oxtonuva'añ maat jado'k je yakkutojka juu' ve'e dumaat nu'ii'px miijl je tyojpa, ¿ka'ats n'ite'e too'vajkp y'ajxtukut jsetse'e oy dupayo'oyut pan y'amaadaagape'e? ³² Ax pan ka'a tse'e y'ó'yixju, jékumna tse'e vye'nat jado'k je yakkutojka, jsetse'e je kyukátsiva dukéxut jsetse'e dukojts'óyadat maat jado'k je yakkutojka. ³³ Ax ve'em tse'e, pan pan xa

ve'e dukamasoqkp nujom juu' ve'e y'ixp jyajejpp, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jetse'e ats je n'ixpajkpa y'itut.

Je kaan tuk'a'ixmojkin
(Mt. 5.13; Mr. 9.49-50)

³⁴ 'Oy xa je'e ve'e je kaan. Ax pan tókinup tse'e je tya'mutsin, ni vintsova tse'e kya'oya jetse'e tya'mutsinuvat. ³⁵ Pan ka'ats je'e ve'e y'ukta'mutsini, ka'a tse'e y'uktoonni, ni ka'a tse'e tyun jetse'e je naax dutsóyat, yak'uxko'onupe'e. Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta.

15

Je carnero juu' ve'e tokih'ijt tukmu'a'ixmojkin
(Mt. 18.10-14)

¹ Nay'amojkijidu tse'e numay je kupa'mun pakmojkpada jets je viijnk jáyuda juu' ve'e je jayu tyiyp tókinax jayu, y'amotunaxuvaandupts je'e ve'e je Jesús je y'ayook, ² je'e kajx tse'e je fariseotajk maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk duvinkojtsti dunaakojtsti je Jesús. Jidu'um tse'e ñavaajnjidi:

—iKyuvujkptam ya'a ve'e je tókinax jayu jetse'e dumaatkáy dumaat'uu'k!

³ Van'it tse'e je Jesús ya tukmu'a'ixmojkin vya'nuxjidi:

⁴ —Pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e numókupx je carnero dujajejpp jetse'e nuto'k tuyo'tyóki, myasaakpts je'e ve'e je numajktupxuk maktaaxtojt carnero joma ve'e jya'kxta jetse'e najkx du'ixta juu' ve'e to'k tuyo'tyóki, ¿ve'em xaja? Ku tse'e dupaatni, van'it tse'e du'ixti'atúvini ⁵ jetse'e va'ajts xoojntkp jem kyejk am duyukvijsni. ⁶ Ku tse'e jeja tyak'aajy duyakje'yni, van'it tse'e duvomuk juu' ve'e myaatnayja'vijidup jets je myujantam je myuktam, jetse'e duvaajnjada: “Tukputukxoojntkidik ats kux ta atse'e mpaatnava je carnero juu' atse'e tux'uktókjini.” ⁷ Ax nay ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets nuyojke'e je xoojntkun jem tsapjootm je'e kajx ku ve'e to'k je tókinax jayu vyinmayumpit jets ni ka'a ve'e numajktupxuk maktaaxtojt je jayu kajxta juu' ve'e tunnapyaajmjudup jets tuv je'e ve'e je jyáyuvinda je jyoointykinda jets je'e kajxe'e kyatukkada'akjada jetse'e dumasoo'oktat je kyo'oy joojntykinda.

Je meen juu' ve'e tokih'ijt tukmu'a'ixmojkin

⁸ 'Pan jeme'e to'k je ta'axtajk juu' ve'e dumaat majk je meen juu' ve'e plata, jetse'e to'k tuduyaktoki, ña'kpts je'e ve'e je kyandiijl jetse'e je tyajk oy dupe'et, jetse'e du'ixta anoox ka'ook, ¿ve'em xaja? Ku tse'e dupaatni, van'itnum tse'e du'ixti'atúvini. ⁹ Van'it tse'e duvomuk juu' ve'e myaatnayja'vijidup jets je myujantam je myuktam, jetse'e duvaajnjada: “Tukputukxoojntkidik ats kux ta atse'e mpaatnava ya plata meen juu' atse'e tun'ukyaktókini.” ¹⁰ Ax nay ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets xoojntktupe'e je Nte'yam je ya'angeles ku ve'e to'k je tókinax jayu vyinmayumpit jetse'e dumasookni je kyo'oy joojntykin.

Je mex juu' ve'e ko'oyjoojntyki tukmu'a'ixmojkin

¹¹ Van'it tse'e je Jesús vyaannuva:

—Jem xa ve'e to'k je yaa'tyajk, numejtsk tse'e je myajntk. ¹² Juu' tse'e mootsk, jidu'um tse'e je tyee' dnuujjimi: “Tata, tun mooyk ats je mpuk juu' atse'e xtukkadaakp.” Van'it tse'e je tyee' myoojyji vinxupe'e tyukkada'akyju. ¹³ Ax ve'e'n tse'e je it ñajxy, van'it tse'e dutoo'kkajxni juu' ve'e je tyee' mooyju; ax je meen tse'e to'nuxju jetse'e ñujkx jado'k naax jado'k kajpun joma ve'e nujom je myeen duyakvintókikujx ku ve'e je y'avintso vinma'yun duyaktuujn. ¹⁴ Távani tse'e nujom duyakvintókikujx vye'na, jetse'e je yooj myiijn joma ve'e chüna, van'it tse'e yu'oo'kji. ¹⁵ Van'it tse'e ojts dutuujnja to'k je jémit yaa'tyajk; ax je'e tse'e keejju keem ixpa. ¹⁶ Ax jyatsojtk tse'e jetse'e duja'kxut je kuputaajm juu' ve'e je tsejst taajm jo'n y'ixuvip, juu' ve'e je keem jya'kxtup. Ax ni pana tse'e kyatima'aju. ¹⁷ Van'it tse'e ojts dupayo'oy jetse'e ñaña'muxji: “i'vinxúpjits n'ite'e jem ats je ntee' je tyoompatajk juu' ve'e oy kaaydup ooktup jetse'e tya'nuxjada kyunajxujjada; ax xyak'oo'kuvaannupts atse'e yaja ya yooj! ¹⁸ Va'ants atse'e duvimpijntnuva joma ve'e ats je ntee' jets atse'e nnaajmat: Tata, ta xa atse'e je Nte'yam nmutókintún jets mits, ¹⁹ ax ka'ats atse'e n'ukvinmajtsjini jets ats mitse'e x'onukjávát, mtoompa xa ats mitse'e x'tjút.” ²⁰ Van'it tse'e je tyoo' dupujk jetse'e jem je tyee' tyak'am vyimpijnti.

Jékumna tse'e vye'na ku ve'e je tyee' y'ixpaatji, jetse'e tyukmó'tji. Noomp tse'e y'anajkxiji je tyee', jetse'e chee'nmojkji jetse'e choo'kxji. Van'it tse'e je ónk tee' je myajntk vyaajñ: ²¹ “Tata, ta xa atse'e je Nte'yam nmutókintún jets mits; ax ka'ats atse'e n'ukvinmajtsjini jets ats mitse'e x'onukjávát.” ²² Ax je tyee', jidu'um tse'e dnuujjimi je tyoompatajk: “Yakpitsumda jatyi je vit juu' ve'e dnu'oyikajxp, jets xoxta. Paajmjiduvats to'k je kakujena

jetse'e xpaajmjiduvat je ka'ajk. ²³ Yakminda je kaaj juu' ve'e dunuyee'kikajxp, jetse'e xyak'oo'ktat, jetse'e nka'yumdat n'ookumdat, jetse'e nxaajto'numdat. ²⁴ Kux ats ya n'ónuk, ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n aa'kani kuy'ijtni, ax uxyam, ve'emts ya'a ve'e ax jo'n taaj kujyoojntypajknuva; ve'emts ya'a ve'e ax jo'n tókiyani kuy'ijtni, ax uxyam, ta tse'e jye'ynuva." Van'it tse'e xyajtoondi.

²⁵ Jem tse'e kam jootm vye'na je ónuuk tee' je myajntk juu' ve'e dunumájip. Ax ku tse'e vyimpijtni jetse'e jeja tyak'aajy jye'yni, van'it tse'e du'amotunajxy jets jeme'e je ejtspa. ²⁶ Van'it tse'e dyaaxji to'k je toompa jetse'e du'amotutuvi pan ti ve'e toojnup kojtsjup. ²⁷ Van'it tse'e je toompa ña'muxji: "Je'e xa ve'e ku ve'e je m'uts tsvyimpijtni. Ta xa ve'e je mtee' dyaakjaj'aa'kju je kaaj juu' ve'e dunuyee'kikajxp kuxe'e je m'uts tsvyimpijtni makatsots." ²⁸ Ax jotma't tse'e je ónuuk tee' je myajntk juu' ve'e dunumájip, ka'a tse'e jep tyujkp tyakava'añ. Van'it tse'e je tyee' pyítsum jetse'e ojts myunoo'kxtukju jetse'e tyakat. ²⁹ Van'it tse'e dunujjmi je tyee': "Mnuja'vip xa mitse'e vinxup joojntani ats mitse'e ntuujnja, ni vin'itats atse'e mits je mpava'nun'nakuttee'n, ax ni vin'itats ats mitse'e xkama'a jyato'ka je pi'k chivo ónuuk jets atse'e xaaj ntónut maat je'eda pan pan jaty atse'e nmaatnayja'vijidup. ³⁰ Ax uxyam tse'e tujye'yni ya mmaajntk juu' ve'e dyaakvintokikajx juu' ve'e mmooqy ku ve'e je ko'otyaxap dumaatnayjajépu, jax myak'oo'kjipts mitse'e je kaaj juu' ve'e dunuyee'kikajxp!"

³¹ Van'it tse'e je tyee' ña'muxji: "N'ónuk, mits maat xa atse'e xa'ma n'it, ax mje'eip tse'e nujom juu' atse'e n'ixp njajeypp; ³² ax uxyam, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e xaaj nto'numdat jetse'e nxoojntkumdat. Kux ya m'uts, ve'em ya'a ve'e ax jo'n aa'kani kuy'ijtni, ax uxyam, ve'emts ya'a ve'e ax jo'n taaj kujyoojntypajknuva; ve'em ya'a ve'e ax jo'n tókiyani kuy'ijtni, ax uxyam, ta tse'e jye'ynuva."

16

Je meen yako'yva juu' ve'e dyaakvintsq'kintóki je vyintsán

tukmu'a'ixmojkin

¹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dunujjmi:

—Jem xa ve'e to'k je kumeen jayu y'ijit jets to'k je myeen yako'yva. Jetse'e je jayu vya'nuxji jets yakvintókiupe'e juu' ve'e y'ixp jyajeypp, je myeen yako'yva ve'e ve'em játkip. ² Van'it tse'e je vyintsán vyatsoojvji jetse'e ña'muxji: "¿Tits ya'a ve'e juu' atse'e nmótup mits kajx? Va'an dunatyukvinja'vimju je mceuenta kux ka'a xa ats mitse'e x'uktoojnjini." ³ Van'it tse'e je myeen yako'yva ña'ña'muxji: "¿Tits ats vine'e ntónup ku atse'e je nvintsán ya toonk xpajkjini? Ka'a xa atse'e je maju njayep jets atse'e nyo'ojut; ax tso'otyoompts atse'e jets atse'e je jayu juu' nunve'emji n'amótuvut. ⁴ Tats atse'e mpayo'oy jets ti atse'e ntónup jets atse'e je jayu xkuvákut jeja tyak'aajy ku atse'e ya toonk nyakpajkjini."

⁵ Van'it tse'e dyaaxji nuto'k jaty je jáyuda juu' ve'e je vyintsán dumuyójidup. Van'it tse'e muto'k du'amotutuvi: "¿Vinxup tse'e ats je nvintsán xmuyoja?" ⁶ Van'it tse'e y'atsoojvji: "Mókupx barriijl je olivos aceite atse'e nmuyoja." Van'it tse'e je meen yako'yva vyaajñ: "Uxyaja xa ve'e ya mnaq, játyjits ajxtukju jetse'e xpámüt jado'k juu' ve'e vujxtkupxuk majkji myójip." ⁷ Van'it tse'e du'amotutuvi jado'k je jayu juu' ve'e je vyintsán dumuyójivap: "Jets mits, ¿vinxupts mitse'e je myoj?" Van'it tse'e ña'muxji: "Tojtuk miijl almudo je trigo atse'e nmuyoja." Van'it tse'e dunujjmi: "Uxyajats ya'a ya mnaq; pámutš jado'k juu' ve'e mugooxk miijlji myójip." ⁸ Ku ve'e je meen yako'yva je vyintsán dunuja'vi ti ve'e je myeen yako'yva tyoon, van'it tse'e du'óñukojtsi kux kuvij ve'e jetse'e ve'em dutuujn.

Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets vij ve'e ñapyámjada to'k jado'k aje'ejyjida juu' ve'e je naxvijjnit je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njudup; ax ka'a tse'e ve'em dutonda juu' ve'e ijttup jeja ajajtk it jaat. ⁹ Ve'emts atse'e nva'añ jetse'e xyaktóndat je meen jetse'e je jayu xmaatnayjávajadat, je meen juu' ve'e je jayu yaktoondup ka óyap. Ax ku tse'e mkoq'k'ijjtni yaja naxvijjn, mkuvajkjidinup tse'e je Nte'yam jem tsapjootm, jem joma ve'e je jayu xa'ma kajx jyojntykidini. ¹⁰ Pan pan xa ve'e dutoomp juu' ve'e pyaatyp y'akeeguipt ku ve'e vee'n yakma'a, tyoompaps je'e ve'e juu' ve'e pyaatyp y'akeeguipt ku ve'e may yakma'a; ax pan pan tse'e dutoomp juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguipt ku ve'e vee'n yakma'a, nay vanxúpjyamts je'e ve'e dutoompa ku ve'e may yakma'a. ¹¹ Ax pan ka'ats miitse'e je meen yaja naxvijjn xyaktonda ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ¿ax vintsots je'e ve'e myakmo'odat je o'yin juu' ve'e dunu'oyikajxp? ¹² Ax pan ka'ats miitse'e xtonda ax jo'n dupaa'ty du'akeega juu' ve'e mkaj'eidup, ¿ax vintso tse'e myakmo'odat juu' ve'e mje'eidup?

¹³ Ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e mejtsk je vyintsán dujayéput, kux to'ke'e dutsókut, jado'k tse'e dutso'oxpákut, to'ke'e dumutónut dumupákut, jado'k tse'e duvijjnk'ixut. Nay

ve'empa tse'e je jayu juu' ve'e jem je meen kya'm naajk'ijitjup, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jetse'e je Nte'yam dupanajkxut.

¹⁴ Ax tyukxiiktu tse'e je fariseotajk je Jesús ku ve'e du'amotunajxti, kux ooy je'e ve'e je meen dutunnas'ayóvada. ¹⁵ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ve'e miitse'e mtunnapyámjada jets tun tuv miitse'e je mjáyuvinda je mjoojntykinda, ax ñuja'vip tse'e je Nte'yam jets ka'a je'e ve'e vye'ema. Je ko'oy joot xa miitse'e mjajejptup. Ax juu' tse'e je jayu tyuknumájdip, kyo'oyja'vipts je'e ve'e je Nte'yam.

Je Moisés je pyava'nun jets je Nte'yam je kyutojkun
(Mt. 5.17-18)

¹⁶ Juu' jatye'e jyatyaandu jep Kunuu'kx Jatyan kujxp je Moisés jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, van'it paat tse'e tyuujn ku ve'e je Yaknapejtpa Juan jyoojntyki. Ax ku tse'e je Yaknapejtpa Juan kya'amaaj, van'it tse'e je jayu yakvaajnji'ukvaandi jets chajkpe'e je Nte'yam jetse'e je jayu y'ijitnit jem je Nte'yam y'am kya'm. Ooy tse'e je jayu dutuntsokta jetse'e jem y'ijitnit, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n numay je jayu to'k naxji tyakava'anda nujom joma ve'e to'k je mootsk tak'aka'a.

¹⁷ 'Ax ve'emts atse'e nva'añ: Ka'a xa ve'e cho'oxa vintso ve'e ya tsajp ya naax kyáxut ñáxut; je'e ve'e tso'ox ku ve'e kyoo'ktoonit jyajuua je Nte'yam je pyava'nun.

Ku je jayu je navyajkun duyakvintsa'kintóki
(Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)

¹⁸ 'Pan pan xa ve'e je ñuda'ax dumasooknup jetse'e je viijnk ta'axtajk dupuk, yakvintsa'kintókipts je'e ve'e je navyajkun. Jets pan pan tse'e dupajkp je ta'axtajk juu' ve'e je ñyaa'y tumyasookjini, nay yakvintsa'kintóki vaps je'e ve'e je navyajkun.

Je kumeen jayu jets je Lázaro

¹⁹ 'Jem xa ve'e to'k y'ijit je kumeen jayu juu' ve'e va'ajts oy va'ajts tsoj tunnaxyojxjup, je tso'oajmk vite'e tyukni'kxip; jóvum tse'e oy ñaajk'áajju ñaajk'uu'kju. ²⁰ Jem tse'e tyak'aagumpa to'k je ayoova jayu juu' ve'e Lázaro duxaaj; tats je'e ve'e ñupotsvatskajxni. ²¹ Je'ejji ve'e y'uktsojk je ayoova jayu jetse'e kudúkaajy je tsapkaaky kunax juu' ve'e kustajkip jem je kumeen jayu myeesa kajxm; ax nuvee'yjudup tse'e je ok je pyo'ojs kajx. ²² Je'y tse'e je xaaj ku ve'e je ayoova jayu y'oo'kni; yaknajkxjudu tse'e je ángeles jetse'e y'ijitnit je Abraham maat. eo'knuva tse'e je kumeen jayu jetse'e ñaxtajkini. ²³ Tsaachpaatp tse'e vye'na je kumeen jayu jem janjootm, van'it tse'e du'ix jékum je Abraham, jeme'e je Lázaro dumaáda. ²⁴ Van'it tse'e mak'k kyajts, jetse'e dunuujmi: "Tata Abraham, tonu je maa'yun, tukmo'tk ats. Kexu to'k aaj je Lázaro jetse'e duyakxoo'kut je kya'ónuk maat je tsoxk naaj jetse'e min ats ya ntoots duyakxee'mu kux ooy atse'e jem janjootm ntuntsaach-paa'ty." ²⁵ Van'it tse'e je Abraham ña'muxji: "N'ónuk, jaa'myétsu yats muttkadaakju ve'e juu' ve'e oy ku ve'e mjoojntyki jem naxviinm; ax ya Lázaro, ka'ats ya'a ve'e tyukkadaakji juu' ve'e oy ku ve'e jyoojntyki jem naxviinm. Ax uxyamts ya'a ve'e yaja je jo'amajin dupaatni jets mitse'e jem mtsaachpaatni. ²⁶ Ax nay ve'empa tse'e, jem xa ve'e to'k je maja tukjov juu' ve'e apuk xyak'ijitumdup. Ax pan pan jatye'e juu' ve'e yáada jetse'e jem jyanajkxuva'anda joma ve'e miitsta, ka'a tse'e y'o'yixjada; ax pan pan jatye'e jemda joma ve'e miitsta jetse'e yaja jyaminuva'anda, ni ka'a tse'e y'o'yixjuduva." ²⁷ Van'it tse'e je kumeen jayu y'atsaajv: "Tata Abraham, jem xa ve'e numugooxk ats je n'utsatajk. Nmunoo'kxtkpts ats mitse'e jetse'e to'k aaj xkéxut je Lázaro jem ats je ntee' tyak'am, ²⁸ jetse'e duvaajnjadat, ax ve'emts je'e ve'e kyamejststuvat yaja tsaachpaatun jaat." ²⁹ Van'it tse'e je Abraham y'atsoojvji: "Jem xa je'e ve'e dumaádada je Kunuu'kx Jatyan juu' ve'e jyaaydu je Moisés jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, va'ants je'e ve'e dumaja pamda." ³⁰ Van'it tse'e y'atsaajv je kumeen jayu: "Ka'a xa je'e ve'e vye'ema, tata Abraham, ax pan nunajkxjupts je'e ve'e to'k juu' ve'e tuy'oo'kni, vinmayumpittaps je'e ve'e jetse'e dumasooktinit je kyo'oy joojntykinda." ³¹ Van'it tse'e je Abraham ña'muxji: "Pan ka'a xa ve'e dumaja pamda juu' ve'e jyaaydu je Moisés jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, ka'ats je'e ve'e dujaanchja'viduvat kujyajojntykpaajknuva ve'e jado'k nax to'k je oo'kpa."

17

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e je jayu ntukmasookumdat je Nte'yam je tyoo'
(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)

¹ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajpatajk dunuujmidi:

—Ka'a xa ve'e ñunka'itut je yaktokintoompa yaja; iax ayoots je'e ve'e je jyoot je jayu juu' ve'e je myujayu dutukmasookp je Nte'yam je tyoo'! ² Nuyojk oy xa ve'e kuy'ijitxuju je jayu jetse'e to'k je paan taak yaktukyuktsum jetse'e yakmaaxnavíppini jets ni ka'a ve'e ku ve'e dutukmasa'ak je Nte'yam je tyoo' to'k je jayu juu' ve'e je mootsk joot je mootsk ja'vin

dujajeypp. ³ Ixta tse'e oy pan ti ve'e mtoondup. Pan mmutokintoojnup xa ve'e je m'uts je m'ajch ukpu je m'uts je m'tsa'a, tuknaajmats. Pan vinmayumpijtp tse'e, mme'e'kxjap tse'e je tyokin. ⁴ Pan mmutokintoojnupts mitse'e vuxtojtuk nax to'k xaaj jette'e vuxtojtuk nax mna'muxjut: "Ta atse'e nvinmayumpit, tokin mee'kxus ats to'k aaj", mjaajtyme'e'kxjap tse'e.

Vintso ve'e dunumaja je jaanchja'vin

⁵ Van'it tse'e je kukatsivatajk dunuujmide je Maja Vintsán:

—Putajkik aats to'k aaj jets aatse'e nuyojk njaanchjávát.

⁶ Van'it tse'e ña'muxjidi je Maja Vintsán:

—Pan mjajeyptup xa ve'e je jaanchja'vin jem mja'vin kajxmda oyvinxupa ax jo'n to'k je mostaza taamt, kum'o'yixjada tse'e jette'e xnaajmadat ya kup: "Navyixju joma ve'e yaja m'it jets najkxu mnakvexju jem maaxy najootm", kumkatsapájkada tse'e ya kup.

Je vinma'yun juu' ve'e je Nte'yam chajkp jette'e njajeypumidit

⁷ Pants miits n'ite'e juu' ve'e dujajeypp to'k je toompa, ku ve'e je toompa jye'yni, ta ojs yu'uj ukpu je carnero tuduvintena, žñuujmipits vine'e: "Naxu mkayu"? ⁸ Ax ka'a tse'e; jidu'um xa je'e ve'e dunuujma: "Yak'oya ats je n'a'ox jets nay'apaamdúkaja jets atse'e xyakkáyut, ux'ookts mitse'e m'a'óxat." ⁹ žKyukojsjipits je'e vine'e je toompa ku ve'e dutún juu' ve'e yaktukpavaamp? Ax ka'a tse'e. ¹⁰ Nay vanxúpyamts miitse'edava, ku ve'e xtonkáxat nujom juu' ve'e je Nte'yam mtukpavaajnjudup, va'anda tse'e jidu'um: "Ka'a xa aatse'e nvinmachju jets aatse'e nyakkukojsjat, je'ejyji aatse'e tuntún ax jo'n je toompa dutún juu' ve'e tukkádaakup."

Ku je Jesús duyakjotkadaaky numajk je yaa'tyajka juu' ve'e leprapajkjudup

¹¹ Ku ve'e je Jesús je too' dujaa'kyo'y ku ve'e jem Jerusalén ñujkx, van'it tse'e pyítsum jem galiléait y'it jootm jette'e tyajki jem samaariait y'it jootm. ¹² Ku tse'e jye'yava'añ joma ve'e to'k je pi'k kajpun, van'it tse'e y'anajkxijidi numajk je yaa'tyajk juu' ve'e leprapajkjudup. Ax jékumji tse'e tyaandi ¹³ jette'e mákk dumukojtsti je Jesús:

—jésús, Yak'ixpajkpa, tukmo'tk aats to'k aaj!

¹⁴ Ku ve'e je Jesús y'ixjidi, van'it tse'e vyaajñ:

—Najkxta jeja je tee'tajk vyinkujk jette'e xtuk'íxtat jets ta ve'e mjotkadaaktini.

Namvaate'e ñajkxti, nuvaatsjidinu tse'e je pya'amda. ¹⁵ Ku tse'e nuto'k ñajja'viji jets jotkada'akyani ve'e, van'it tse'e vyimpjij, mákk tse'e kyajts jette'e je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi. ¹⁶ Van'it tse'e je Jesús dvinokoxkteni jette'e je vyiijn je y'aaj dutukpaaty je naax je vinta'skin maat, jette'e je Jesús dukukojsji. Ax samaariait jáyuts je'e ve'e y'ijit.

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—žTis, ka numajkape'e tuy'itta pane'e tujyotkada'akta? žJoma tse'e jyaa'k'itta je janutaaxtojtuk? ¹⁸ žYa'ajyji ve'e to'k tuvypit juu' ve'e ka je israeeelit jáyuvap jette'e je Nte'yam duyakmaja duyakjaancha?

¹⁹ Van'it tse'e dunuujmi je yaa'tyajk:

—Pojtuku jets najkxni. Je'e kajx xa ve'e tumjotkadaakni kux atse'e tuxjaanchjáva.

Ku je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit

(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰ Van'it tse'e je fariseotajk du'amotutúvidi je Jesús pan vin'ite'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit. Van'it tse'e y'atsoojvjidi:

—Ka'a xa ve'e yak'ixpaat'ut ku ve'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit. ²¹ Ka'a tse'e je jayu vya'anut: "Uxyaja xa je'e ve'e", ukpu "Uxximts je'e ve'e", kux ta je'e ve'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinni joma ve'e miitsta.

²² Van'it tse'e dunuujmide je y'ixpajkpatajk:

—Je'yap xa ve'e je xaaj jette'e xjatsóktat jets atse'e n'ítut miits maatta otyun jado'k xaaja; ax ka'a tse'e ve'em tyónjut. ²³ Ax myaknaajmadap tse'e: "Ixta, uxyaja xa je'e ve'e", ukpu "Ixta, uxximts je'e ve'e"; ax ka'ats miits je'e ve'e xpanajkxtat, ²⁴ kux ve'em ax jo'n to'k je vítsuk yak'ix jette'e y'ajaj y'atu'kx jem tsajviinm ado'om ado'om, yak'ixpaa'tse'e oy ku atse'e nmiinnuvat. ²⁵ Ax tun vinkopk tse'e jets atse'e too'vajkp ooy ntuntsaaachpaa'tut jets atse'e xkakováktat je jayu juu' ve'e uxym joojntykidup. ²⁶ Ve'em ax jo'n tyoojnji kyojtsji ku ve'e je Noé jyojntyki, nay ve'em tse'e tyoojnjinuvat je xaaj ku atse'e nmiinnuvat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ²⁷ Kaaydup ooktup tse'e vye'nada, yaa'vyajktup ta'axpajktup. Van'it paat tse'e ve'em dutoondi ku ve'e je Noé tyajkini jep arca jaatp jette'e je naakukóma jye'y jette'e nujom y'oo'kkajxtini. ²⁸ Nay ve'empa tse'e jyajtpa jem Sodoma ku ve'e je Lot jyojntyki. Kaaydup ooktup tse'e je jayu vye'nada, jooydup, to'ktup, yoodup, takpaamdup; ²⁹ ax ku tse'e je Lot jem sodómaít kyajpun kajxm pyítsumni, van'it tse'e je jaajn maat je azufre kyustajki jem tsajviinm, ve'em ax jo'n kutyuuj jo'n, jette'e nujom je jayu

duyak'oo'kkajxtini. ³⁰ Ax nay vanxúpjyam tse'e je jayu vye'nidinuvat ku atse'e nmiinnuvat jado'k nax.

³¹ Ku ve'e je xaaj jye'yat, pan pan jatye'e ve'nadap jem azotea ni'kxm jetse'e jep tyujkp je pyaamdúk, ka'a tse'e y'uktajkidinit jep tyujkp jetse'e ti duyakpítsumdat. Pan pan jatye'e jem kam jootm ve'nadap, ka'a tse'e dunuvimpittat pan ti jatye'e jem tutyáñ. ³² Jaa'myétsta je Lot je ñada'ax. ³³ Pan pan xa ve'e nuyojk dutsojpk je ñaxviiñnit joojntykin jets ka'a ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, vintókiyupts je'e ve'e xa'ma kajx; ax pan pan tse'e dumasookp je ñaxviiñnit joojntykin kux chajkpe'e nuyojk je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, joojntykinupts je'e ve'e xa'ma kajx.

³⁴ Ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets je tsooj, numejtsk tse'e maap vye'nadat joma ve'e to'k je maajntkún, ax to'k tse'e yakvoovnit, jado'k tse'e tyaannit; ³⁵ numejtsk tse'e je ta'axtajk jajtsp vye'nadat, to'k tse'e yakvoovnit, jado'k tse'e tyaannit; ³⁶ numejtsk tse'e je yaa'tyajk jem kam jootm vye'niduuvat, to'k tse'e yakvoovnit, jado'k tse'e tyaannit.

³⁷ Juu' tse'e du'amotunajxtu, je'e tse'e du'amotutúvidu:

—Maja Vintsán, ¿jó mats je'e ve'e ve'em jyátut?

Van'it tse'e y'atsoojvjidi:

—Va'ajts xa ve'e yaknujávát pan joma ve'e, kux pan joma ve'e y'it je tánuk aa'k, jem tse'e je no'op ñay'amókajada.

18

Je ku'aa'k ta'axtajk jets je ka óyap tokin payo'yva tukmu'a'ixmojkin

¹ Van'it tse'e je Jesús ya tukmu'a'ixmojkin vya'nuxjidi jetse'e je jayu dutuk'ixtat jets tsapkóstape'e xa'ma, ka'a ve'e ñoo'kxtat. ² Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Jem xa ve'e kajpun kajxm vye'na to'k je tokin payo'yva; ax ka'ats je'e ve'e je Nte'yam dutsa'aga, ni pana ve'e dukamaja pum. ³ Jempa tse'e to'k je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e vane'em najkx myuxu'uju, je'e tse'e chojk jetse'e je tokin payo'yva dutokimpayo'oyut to'k je jayu juu' ve'e je ta'axtajk dutso'oxpajkp. ⁴ Jek tse'e je tokin payo'yva dukamaja puujm je ku'aa'k ta'axtajk; ax ux'ooknum tse'e vvinmaajy: “Oyam atse'e nkatsa'aga je Nte'yam ukpu atse'e ni pana nkamaja pum, ⁵ va'ants ats dutokimpayo'oyu je'e juu' ve'e dutso'oxpajkp je ku'aa'k ta'axtajk, ax ve'emts atse'e min xkoo'kne'mni.”

⁶ Van'it tse'e je Maja Vintsán jyaa'kvaajñ:

—Yakvinkópkada vintso ve'e vvinmay je ka óyap tokin payo'yva. ⁷ ¿Ax vintsots n'ite'e je Nte'yam dukamaja pámut je jáyuda juu' ve'e vyinkoondú jetse'e jóvum xaaj jóvum tsooj yaaxp aaj yaaxp joot dumunoo'kxtuktá jetse'e pyutákajadat? ¿Ax yak'a'ixtápts je'e n'ite'e? ⁸ Ve'emts ats miitse'e nvaajnjada jets ka'a ve'e tyánat jetse'e duputákadat. Oyam tse'e vye'ema, ku atse'e nmiinnuvat jado'k nax, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp, ¿njaa'kpaat'upts ats vine'e je jáyuda juu' ve'e dujaanchja'vidup je Nte'yam?

Je fariseo jets je kupa'mun pakmojkpa tukmu'a'ixmojkin

⁹ Van'it tse'e je Jesús ya tukmu'a'ixmojkin dutukmukajts je jáyuda juu' ve'e nayja'vijidinup jets ka'a ve'e je Nte'yam tyokimpámjada jetse'e je myujayu duvijin'ixta. Jidu'um tse'e vyaajñ:

¹⁰ —Najkxtu xa ve'e jem maja tsaptajkm numejtsk je yaa'tyajk tsapkojtspa; to'k tse'e je fariseo, jado'k tse'e je kupa'mun pakmojkpa. ¹¹ Ax ténipji tse'e je fariseo jidu'um chapkajts: “Nte'yam, nkukojsjip xa ats mitse'e kux ijk atse'e ve'em nkajáyuva ax jo'n juu' ve'e me'e'tstup, juu' ve'e dutoondup juu' ve'e ka óyap, jets juu' ve'e je navyajkún duyakvintsá'kintókidup. Ka'a xa atse'e ve'em njáyuva ax jo'n xi kupa'mun pakmojkpa. ¹² Mejtsk nax xa atse'e n'ayooja vinvuxtojtuk xaaj, ax nmooypts ats mitse'e je diezmo.” Jidu'um tse'e je fariseo chapkajts. ¹³ Ax je kupa'mun pakmojkpa, jékumjits je'e ve'e tyaajñ, ka'a tse'e ñayjávaja jetse'e y'ixukut jem tsapjootm, kooyji ve'e je kyak dukax kux natyukja'vijupe'e je tyokin, jetse'e vya'añ: “Nte'yam, tukmó'tk ats to'k aaj, tókinax jáyuvam xa atse'e.”

¹⁴ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Ve'emts atse'e nva'añ jets ka'a ve'e je Nte'yam dutokimpuuujm je kupa'mun pakmojkpa; ax tyokimpaam tse'e je fariseo. Kux pan pan xa ve'e namyájjijup, je'e tse'e taannup pi'k; pan pan tse'e naajkpi'kijup, je'e tse'e dunumájap.

Chajkpts je'e ve'e je Jesús je pi'k ónukta

(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵ Van'it tse'e dutuknúnajkxti je pi'k ónukta je Jesús jetse'e je kya'aj dutuknukónut, je maax ónuk paat tse'e tyuknúnajkxtu. Ku tse'e je y'ixpajkpatajk du'ixti, van'it tse'e dutuknuujmídi je jáyuda pan pan jatye'e duyakje'ydup je pi'k ónukta. ¹⁶ Van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk duyaaxjidi jetse'e dunuujmídi:

—Maso'okta je pi'k ónuk jets atse'e xnumíndat, ka'a tse'e xkayakajjtadat, kux je'eda pan pan jatye'e ijttup jem je Nte'yam y'am kya'm, ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n ya pi'k ónukta.
¹⁷ Tyúvam xa atse'e nva'añ, pan pan jatye'e kanapyaajmjudup jem je Nte'yam y'am kya'm ax jo'n je pi'k ónuk, ka'a tse'e jem tyákadat.

Ku je Jesús dumaatnakyojtsji to'k je mootsk ónuk juu' ve'e kumeen
 (Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸ Van'it tse'e y'amotutúviji to'k je israeejlit jayu juu' ve'e dunumájip:

—Oy yak'ixpajkpa, ¿tis ats vine'e ntónup jets atse'e njayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

¹⁹ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—¿Nte'yam atse'e xtij ku ve'e mva'añ jets oy atse'e? To'kji xa je'e ve'e pane'e oy, je Nte'yamts je'e ve'e. ²⁰ Mnuja'vip xa mitse'e je pava'nun: “Ka'a tse'e xyakv-intsa'kintókiyut je navyajkun, ka'a tse'e myakjaju'oo'kut, ka'a tse'e mme'e'tsut, ka'a tse'e je jayu xnuvampétut, vintsa'aga je mtee' je mtaak.”

²¹ Van'it tse'e je jayu ña'muxji:

—Ku atse'e pi'knun nve'na, van'itanits ats ya'a ve'e nujom nkutyún.

²² Ku ve'e je Jesús du'amotunajxy, van'it tse'e dunuujmi:

—Jado'k viijn tse'e mka'ijtxuju. Too'kkajxni nujom juu' ve'e m'ixp mjayejpp jets mooyini je meen je ayooova jayu, ve'em tse'e je o'yin xjayeput jem tsapjootm. Van'itts atse'e xpamiinnit.

²³ Ax ku tse'e je jayu du'amotunajxy, ooy tse'e tyuntsaachvinmapyujk, kux va'ajts kumeene'e y'ijit. ²⁴ Ku tse'e je Jesús ve'em y'ixji, van'it tse'e vyaajñ:

—¡Va'ajts tso'ox xa je'e ve'e jetse'e je kumeen jayu ñapyámjadat jem je Nte'yam y'am kya'm! ²⁵ Ka'a xa ve'e cho'oxa vintsó ve'e je camello ñáxut jep xo'yun jot jaatp, je'e ve'e tso'ox vintsó ve'e je kumeen jayu ñapyámjut jem je Nte'yam y'am kya'm.

²⁶ Van'it tse'e vyaandi pan pan jatye'e du'amotunajxtup:

—Pan ve'em xa ve'e, ¿pants vine'e o'yixjup jetse'e dujayejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp?

²⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Juu' xa ve'e je jayu ka'o'yixjup jetse'e dutónut, je Nte'yamts je'e ve'e dutónup.

²⁸ Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:

—Maja Vintsán, nmasokkajxni xa aatse'e nujom juu' aatse'e n'ixp njayejpp vye'na jets aats mitse'e mpamiijn.

²⁹ Van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada jets pan pan jatye'e je Nte'yam je kyutojkon kajx dumasookp je tyajk, je tyee', je tyaak, je y'uts, je y'ajch, je cha'a, je ñuda'ax, ukpu je y'ónuk, ³⁰ nuyojk tse'e ooy tyunyakmo'ot juu' ve'e yaja naxviijn jetse'e xa'ma kajx joojntykinit ku ve'e je nam it choo'ndukut.

Ku je Jesús du'ava'ninuva je y'oo'kun
 (Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

³¹ Van'it tse'e je Jesús apuk du'vaajv je ñumakmejtsk ixpajkpatajk, jetse'e dunuujmidi:

—Jem tse'e Jerusalén nja'mda. Jem tse'e tyonkájxjut kyojtskáxjut ats kajx nujom juu' ve'e jyatyaandu jep Kunuu'kx Jatyán kujxp je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.

³² Yakpámupts atse'e jem je viijnk jayu kya'm jets atse'e xnuxi'iktat xtukxi'iktat jets atse'e xvinkojtspéttat, xnu'tsójadapts atse'e ³³ jets atse'e xvóptat, van'itts atse'e xyak'oo'ktat. Ax joojntykpaiknuvaps atse'e kutoojok xaaj, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

³⁴ Ax ka'a tse'e duvinmótuda pan ti ve'e tyijp kuxe'e je Nte'yam dukayakjaty vye'na jetse'e duvinmótudat.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je viints jayu jep Jericó
 (Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵ Ku ve'e je Jesús dumutami je jericoojit kajpun, jem tse'e to'k je viints jayu chuuna vye'na jeja too' pa'ayi jetse'e je putajkin du'amotu. ³⁶ Ku ve'e dumotu jets je numay jayu ve'e najxp, van'it tse'e du'amotutúvi pan ti ve'e toojnup kojtsjup. ³⁷ Ku ve'e yakvaajnji jets je'e ve'e najxp vye'na je Jesús, je nazaréit jayu, ³⁸ van'it tse'e makk vyaajñ:

—¡Jesús, je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!

³⁹ Ax pan pan jatye'e je Jesús vintoo'vajkijup, tukna'muxju tse'e jetse'e y'amo'otut. Ax nuyojk makk tse'e tyunjaa'kkajts:

—¡Je David je chaan je kyooj juu' ve'e yakkutojknup, tukmo'tk ats to'k aaj!

⁴⁰ Van'it tse'e je Jesús vya'ktaajñ jetse'e dunuujmidi je jayu jetse'e duyakmíndat. Ku tse'e je viints jayu jye'y, van'it tse'e yak'amotutúvi:

41 —¿Tise'e mtsajkp jets ats mitse'e ntoojnat?

Van'it tse'e je viints jayu y'atsaajv:

—Vintsán, je'e xa atse'e ntsajkp jets ats mitse'e xyakvin'ixpákut.

42 Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—¡vin'ixpakuts n'it! Ta xa ve'e mjoťkadaakni kux atse'e tuxjaanchjáva.

43 Tun jatyi tse'e je jayu vyin'ixpakjni. Van'it tse'e je Jesús dupanujkx jetse'e je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi. Ax nujom tse'e je jayu pan pan jatye'e du'ixtu, yakmájiduva yakjaanchiduvats je'e ve'e je Nte'yam.

19

Je Jesús maat je Zaqueo

1 Van'it tse'e je Jesús jye'y jem jericoojit kaypun kajxm jetse'e je kajpun dutuknajxy. 2 Jem tse'e vye'na to'k je kumeen jayu juu' ve'e Zaqueo duxaaj, je kupa'mun pakmojkpats je'e ve'e ñuvintsánip, 3 je Jesuusts je'e ve'e y'ixuvaampy. Ax ka'a tse'e y'o'yixju vintso ve'e du'ixpaa'tut kux pi'k kónaji je'e ve'e je Zaqueo jets ooye'e jem je jayu. 4 Van'it tse'e noomp tyoo'vujkjetse'e pyejt jem sicómoro kup kajxm juu' ve'e dumutámip je too'joma ve'e je Jesús ñaxuva'añ vye'na, ax ve'em tse'e y'o'yixjut vintso ve'e du'ixpaa'tut.

5 Ku ve'e je Jesús ñajxy je tsov, van'it tse'e pyat'ix, jetse'e dunuujmi:

—Zaqueo, vánukú jatyi, tunjajtnajkxp xa atse'e uxyam jem mtať'am.

6 Van'it tse'e je Zaqueo jatyi vyajintyk jetse'e je Jesús dumaadi jem je'e tyak'am je xoojntkun maat. 7 Ku ve'e je numay jayu du'ixtu, van'it tse'e duvinkotsta dunaa'kótsta je Jesús kux ve'eme'e vyaandi jets jem je'e ve'e je tókinax jayu tyak'am ñujkx.

8 Tujkpani tse'e vye'nada, van'it tse'e je Zaqueo tyeni jetse'e dunuujmi je Maja Vintsán:

—Uxyamts atse'e nmooynit je ayoova jayu kojkm juu' atse'e n'ixp njajeyjpp; ax pan tats atse'e jyapana je meen mpujkja je vin'aa'nun kajx, maktaaxk naxts ats je'e ve'e nyaknujojkiat.

9 Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Uxyam xa ve'e tujje'ya je nutsookun yaja tujk, kux je Abraham je chaan je kyooj xa mitse'eva. 10 Kux je'e xa atse'e nnumiimp jets atse'e n'ixtat jetse'e nyaktso'oktat pan pan jatye'e tokih'ijttup, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

Je majk meen juu' ve'e tsóvax tukmu'a'ixmojkin

11 Namvaate'e je jayu du'amotunajxti, van'it tse'e je Jesús vya'nuxjidi ya tukmu'a'ixmojkin je'e kajx ku ve'e támani vye'nada joma ve'e je Jerusalén jetse'e vyinmaaydi jets jatyi ve'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit. 12 Jidu'um tse'e ña'muxjidi:

—Jem xa ve'e y'ijt to'k je yaa'tyajk juu' ve'e je oy ke'xtkun dumaat, jetse'e jékum ñujkx, je'e tse'e ñunajkx jetse'e yakpámut yakkutojkpa, ux'ook tse'e vyimpjntnuvat. 13 Ka'anum tse'e chaa'n vye'na, van'it tse'e duyaxtsaajv numajk je tyoompa jetse'e kakje'e dutukkatajkidi to'k je meen juu' ve'e tsóvax. Van'it tse'e dunuujmidi: “Yaktonda ats ya nmeen van'it paat ku atse'e nvimpjntnuvat.”

14 'Ax ka'a tse'e je jyayu chakju y'ijt, mu'ejkjudup mujot'aajnjidue'e jetse'e dukejxti je kukátsivada jetse'e jidu'um vya'andat: “Ka'a xa aatse'e ntsak jets aatse'e je yaa'tyajk xyakkutojkjat.”

15 'Ax yakpaamjyams je'e ve'e yakkutojkpa. Van'it tse'e vyimpjntnuva joma ve'e je jyayu. Ku tse'e jye'yni, van'it tse'e dunukejxi je tyoompatajk juu' ve'e tyukkatajkidu je myeen jetse'e dunujávat pan vinxupe'e je meen tuduyaknujókada kakje'e.

16 Juu' tse'e mutok, jidu'ums je'e ve'e vyaajñ: “Vintsán, majk nax xa ve'e tuñyoka je mmeen juu' atse'e xtukkatajki.” 17 Van'it tse'e je yakkutojkpa y'atsoojvji: “Oy xa ve'e, oy toompats mitse'e. Oyame'e ve'e'nji myaktukkatajki, ve'em tse'e juu' xtun ax jo'n yaksak, je'e kajxts ats mitse'e mpámút jetse'e xyakkutojkjat majk kajpun.”

18 Van'it tse'e jado'k vyaampa: “Vintsán, mugooxk nax xa ve'e tuñyoka je mmeen juu' atse'e xtukkatajki.” 19 Van'it tse'e y'atsoojvji: “Mugooxk kajpunts mitse'e xyakkutojkjivat.”

20 Van'it tse'e jado'k ñuje'yji jetse'e vyaajñ: “Vintsán, uxyaja xa ve'e ya mmeen juu' atse'e xtukkatajki. Jepts atse'e paayu jaatp nvintsoomni 21 kux ntsa'kip ats mitse'e je'e kajx ku ve'e makk myakkutuk; je'e xa mitse'e m'amótup juu' ve'e mkapuump, je'ets mitse'e mpaqmujk juu' ve'e mkavujp.” 22 Van'it tse'e je yakkutojkpa ña'muxji: “Mits, ko'oy toompa, je m'ayook ats mitse'e ntuktokimpayo'oyup. Pan mnuja'vip xa mitse'e jets makk atse'e nyakkutuk jets je'e atse'e n'amótup juu' atse'e nkapuump, jets je'e atse'e mpaqmujk juu' atse'e nkavujp, 23 žtyajx tse'e ats je nmeen je viijnk jayu xkatukkatajki jetse'e duyaknujókat?, ax ve'emts atse'e kunyakmooy je meen maat je myunuyojkin ku atse'e yaja ntať'aajy tunvimpjntnuva.”

²⁴ Van'it tse'e dūnuujmi juu' ve'e jem ve'nidup: “Pajkjada ya'a je meen jetse'e xmo'odat juu' ve'e majk je meen dumaat.” ²⁵ Van'it tse'e y'atsoojvjidi: “Vintsán, ¿ti ka jépap ya'a ve'e dumaada majk je meen?” ²⁶ Van'it tse'e je yakkutojka y'atsaajv: “Ve'em xa ats miitse'e nnaajmada: Pan pan xa ve'e juu' dumaat, jaa'kyakmo'opts je'e ve'e. Pan pan tse'e juu' dukajajejpp, pan vinxup tse'e dumaada, yakpajkjapts je'e ve'e nujom, je'e paat juu' ve'e yuu'n ve'e'n iyajejpp. ²⁷ Ax je'eda juu' atse'e xts'o'oxpajktup jetse'e dukatsokta jets atse'e nyakkutojkladat, yakminda jetse'e yaja ats nvinkujk xyak'oo'kkáxtat.”

Ku je Jesús tyajki jep Jerusalén

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

²⁸ Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e je tyoo' dupajknua jetse'e jem Jerusalén jyaa'knujkx. ²⁹ Je'yavaandup tse'e vye'nada joma ve'e je kajpunda juu' ve'e duxaajta Betfagé jets Betania, jempa ve'e je Olivos Kópik, van'it tse'e je Jesús dukejx numejtsk je y'ixpajkpada ³⁰ jetse'e dūnuujmidi:

—Najkxta xi pi'k kajpun kujk juu' ve'e xi avinkujk. Ku tse'e mje'yadat, jeja tse'e xpa'at'at kuvuu'n to'k je burro. Ni pánanumts je'e ve'e kyatuktsuunaja. Mukéjadats jetse'e xyakmíndat. ³¹ Pan m'amotutúvijidup tse'e je jayu pan tyajxe'e xmukéjada, ve'em tse'e xnaajmadat: “Je Maja Vintsane'e dutsojpk.”

³² Van'it tse'e je y'ixpajka ñajkxti jetse'e dupaatti ax jo'n je Jesús ña'muxjidi.

³³ Myukéjidup tse'e vye'nada je burro, van'it tse'e je burro je vyintsanda y'amotutúvijidi:

—¿Tyajx tse'e xmukéjada xi burro?

³⁴ Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Je'e kajx ku ve'e je Maja Vintsán dutsak.

³⁵ Van'it tse'e duyakñajkxti joma ve'e je Jesús jetse'e dujape'ndi je burro maat je vyitta. Van'it tse'e je Jesús duyakpejtti. ³⁶ Vintsó tse'e je Jesús ñaxy, ve'em tse'e je jayu duye'epta je vyit jeja too' kujk joma ve'e je Jesús ñaxuva'añ. ³⁷ Ax ku tse'e dumutámidi jeja Olivos Kópik vañuk viijn, van'it tse'e nujom je jáyuda juu' ve'e je Jesús dumaatvítu, je'e tse'e makx kojts'ukvaandu je xoojntkun maat jetse'e je Nte'yam duyakmájjidi duyakjaanchidi je'e kajx ku ve'e du'ixti je majin juu' ve'e je Jesús tyuump. ³⁸ Jidu'um tse'e vyaandi:

—ije Nte'yam je kyunoo'kxun maat xa ya'a ve'e ya yakkutojka juu' ve'e miimp je Maja Vintsán kajk! ije oy joot maat jets je majin maat tse'e y'ijtnit je Nte'yam, juu' ve'e jem tsapjootm!

³⁹ Van'it tse'e ña'muxjidi je fariseotajk juu' ve'e je numay jayu myaatve'nidup:

—Yak'ixpajkpa, tuknaajma to'k aaj xi jáyuda juu' ve'e mmaatvítup jetse'e y'amó'ottat.

⁴⁰ Ax jidu'um tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets pan amo'ttup xa ya'a ve'eda, je tsaaj tse'e makx kojtspáktap.

⁴¹ Ku ve'e dumutámidi jem Jerusalén, jetse'e je Jesús du'ix je kajpun, van'it tse'e dūnuyaaxy je jerusaleenit jáyuda, ⁴² jetse'e vyaajñ:

—jPan kuxvinmótuda xa ve'e, uxyam ya xaaj, juu' ve'e kumyak'ítjada oy joot! Ax ka'a tse'e xvinmótuda, yu'uts je'e ve'e y'it jeja miits mvinkujkta. ⁴³ Je'yap xa ve'e je xaaj ku ve'e je mtso'oxpajkpa duyaknaa'tóktat je mkajpun jetse'e je naax juu' ve'e je mkajpun dūnaa'vítup, je'e tse'e tyuktajva'atstap joma ve'e ñayyo'otsjadat, ⁴⁴ myak'oo'kjadapts miits je'e ve'e maat je m'ónukta, jetse'e je mjaajnda je mtajkta dutukja'vikajxtinit, ni to'ka tse'e je tsaaj kyatánut nukavyet, je'e kajx ku ve'e xkanujávada ku ve'e je Nte'yam mnumínjada jetse'e kumyaktsookjidi.

Ku je Jesús duyakvaach je maja tsaptajk

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

⁴⁵ Van'it tse'e je Jesús tyajki jep maja tsaptaagaajk jetse'e duvojjpitsumkujx nujom pan pan jatye'e jep ajooydup atoo'ktup vye'na, ⁴⁶ jetse'e dūnuujmidi:

—Jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ: “Ve'e tse'e ats je ntajk y'ijtnit je tajk joma ve'e je jayu chapkats.” Ax ve'emts miits ya'a ve'e tuxpaamdini ax jo'n “je aajntk joma ve'e je mee'tspa ñay'amókajada”.

⁴⁷ Jóvum xaaj tse'e je Jesús yak'ixpuk y'ijtnit jep maja tsaptujk; ax je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta jets pan pan jatye'e dūnumájjidup je israeelit jayu maat, je'e tse'e dupayo'ydup vintsó ve'e kuduyakjay'oo'kjidi je Jesús, ⁴⁸ ax ka'a tse'e dumutaayvaatti pan vintsó ve'e kudutoondi, kux nujome'e je jayu oy du'amotunajxti juu' ve'e je Jesús kyojts.

¹ To'k naxe'e je Jesús je numay jayu duyak'ixpuk vye'na jep maja tsaptujkp jetse'e duvaajnjidi je oy kats je oy ayook, van'it tse'e jye'ydi je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk jets je israeejlit je myújit jáyuda, ² jetse'e dunujjimi:

—Vaajnja aats pan pane'e tumna'muxju jets ya'a ve'e xtónut. ¿Pane'e ya kutojkun mmoqjyju?

³ Van'it tse'e je Jesús y'atsoqjviji:

—Nay ve'empats atse'e nvaampa jets atse'e x'atsoqovduvat. ⁴ ¿Pan tse'e je Juan je kutojkun moqjyju jetse'e je jayu duyaknapétut, je Nte'yame'e, ukpu je jayu ve'e?

⁵ Ax van'it tse'e dukojtsmojkti. Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi:

—¿Vintose'e kunva'numda? Pan va'numdup xa ve'e jets je Nte'yame'e moqjyju je kutojkun, jidu'um tse'e xnuujmimdat: “¿Tyajx tse'e xkajaanchja'vidi juu' ve'e je Juan kyojts?” ⁶ Ax pan va'numdup tse'e jets je jayu ve'e je kutojkun moqjyju, xka'ts'oo'kumdapts uu'm ya'a ve'e ya numay jayu kux nayja'vijidinup ya'a ve'e tyuva jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajpa je'e ve'e je Juan y'ijt.

⁷ Van'it tse'e y'atsoqvdi jets ka'a ve'e dunujávada jets pan pane'e je kutojkun moqjyju je Juan jetse'e je jayu duyaknapétut. ⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'ats atse'e n'ava'nivat jets pan atse'e ya kutojkun xmoqyp jets atse'e ve'em ntun.

Je ko'oy toompatajk tukmu'a'ixmojkin

(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

⁹ Van'it tse'e je Jesús duvaajnji je jáyuda ya tukmu'a'ixmojkin:

—To'k xa ve'e je jayu dupuujm je tsaaydum kam. Van'it tse'e je yoova toompatajk dutukmaatkojtsmojkti pan vinxupe'e tyukkada'akjadat ku ve'e dupakmóktat je tsaaydum taajm. Van'itts je'e ve'e cha'an, ta'niva tse'e ñujkx. ¹⁰ Ku tse'e je tsaaydum tok aats dupaaty, van'it tse'e to'k je kyukátsiva dukejx joma ve'e je yoova toompa jetse'e du'amótvut pan juu' ve'e tukkadaakjup. Ax van'it tse'e je yoova toompa dutsii'kti jetse'e ve'emji duyakvimpijttini. ¹¹ Van'it tse'e je kam je vyintsán dukejxnuva jado'k je kyukátsiva; ax nay vanxúpyjam tse'e dutsii'ktuva jetse'e dujomtoondi dutoondi, ka'a tse'e dutimooydi, jetse'e dupakejxtini. ¹² Jyaa'kkejx tse'e jado'k je tsaaydum kam je vyintsán jado'k je kyukátsiva; ax yakxa'ajkiduva tse'e je yoova toompa jetse'e dupavojptini.

¹³ Van'it tse'e je tsaaydum kam je vyintsán vyaajñ: “¿Tis ats vine'e ntónup? Va'an xa ats n'ite'e dukexu ats ya n'ónuk juu' atse'e ooy ntuntsajkp. Ax kuts je'e ve'e du'ixtat, vyintsá'agadapts ijk je'e vine'e.” ¹⁴ Ax ku tse'e je yoova toompa du'ixti, van'it tse'e ñavyaajnjidi: “Ya'a xa ve'e tukkadakkáxjup ya tsaaydum kam. Va'an duyak'oo'kumda jetse'e nje'eimdat ya tsaaydum kam.” ¹⁵ Van'it tse'e duyakpitsumdini jem tsaaydum kam jootm jetse'e duyak'oo'kti.

Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—¿Vintose'e tyónjadat je tsaaydum kam je vyintsán?

¹⁶ Jetse'e jyaa'kvaajñ:

—Je'ypar xa je'e ve'e jetse'e duyakjay'oo'kkáxjadat jetse'e je viijnk yoova toompa dupámüt.

Ku ve'e je jayu du'amotunajxti, jidu'um tse'e vyaandi:

—¿Kudukayakjatye'e je Nte'yam!

¹⁷ Van'it tse'e je Jesús je jáyuda duvin'ix, jetse'e dunujjimi:

—Pan kudukayakjatye'e je Nte'yam, ¿ti tse'e tyijp juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyan kujxp? Jidu'um tse'e vya'añ:

“Je oy tsaa' juu' ve'e je pojtspatajk myasooktinu, je tse'e ojs yakpum joma ve'e dunuvinkopkikux je maja tsaptakpats.”

¹⁸ Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—Pan pan xa ve'e kitup jeja tsakujx, tuktajikáxup tse'e; ax pan pan tse'e jem ñi'kxm je tsaa' naxkadaakp, je naxvay jo'n tse'e tyaannit je jayu.

Je pane'e je kupa'mun yakmo'q

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

¹⁹ Ku ve'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk du'amotunajxti, van'it tse'e du'ukmatsuvaandi tun jatyji je Jesús kux ñuja'vidi ve'e jets je'e kajxe'e ya tukmu'a'ixmojkin dukajts; ax ka'a tse'e ve'em dutoondi kux cha'kidupe'e je numay jayu.

²⁰ Y'uk'ixtidup tse'e pan vintso ve'e kuy'o'yi jetse'e je Jesús kudupaamdi jem je yakkutojka kya'm, je'e kajx tse'e du'ukkejxti je katsuvaa'mpa juu' ve'e natyijjudup jets tuv je'e ve'e je jyáyuvinda je jyoojntykinda, y'uk'ixtidu ve'e pan vintso ve'e kuduyakkojstókidi je Jesús.

²¹ Jetse'e du'amotutúvidi:

—Yak'ixpajkpa, nnuja'vinup xa aatse'e jets pyaatyp y'akeeguipe'e juu' mits'e'e mkajtsp jets juu' ve'e je jayu mutuk'ixp, ka'ats mits'e'e pan xvijjn'ix, tyúvam xa mits'e'e je jayu

je Nte'yam jye'e xtuk'ix. ²² ¿Yakajtype'e uu'm je mpava'nunamda jetse'e je kupa'mun yakmo'ot je yakkutojkpa César, ukpu ka'a ve'e?

²³ Ax ñuja'vi tse'e je Jesús vintso ve'e je ko'oy joot dujayepta, je'e kajx tse'e dunuujmidi:

—¿Tyajxts atse'e xkatsuvaa'nda? ²⁴ Tuk'ixta ats to'k je meen.

Ku ve'e dumoooydi, van'it tse'e du'amotutuvi:

—¿Pan tse'e yam y'apamnax, jets pan tse'e yam xyaa'yukja'a?

Jetse'e y'atsoqjvjidi:

—Je yakkutojkpa César ya'a ve'e jye'e.

²⁵ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Mo'odats je César juu' ve'e je César jye'eip jets mooydovats je Nte'yam juu' ve'e je Nte'yam jye'eip.

²⁶ Ax ka'a tse'e y'o'yixjidi pan vintso ve'e kudu'yakkajtstókidi ku ve'e kyats y'ijt jeja je jayu vyinkujk; atuva atóki tse'e dutuktaandi je y'atso'vun, jetse'e y'amot'tini.

*Ku je Jesús yak'amotutuvi pan joojntykpajknuvape'e je oo'kpa
(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)*

²⁷ Jeme'e je saduceotajk juu' ve'e je Jesús dunuje'ydu. (Je saduceotajk tse'e vaandup jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntykpajktinuvat jado'k nax.) Van'it tse'e je Jesús du'amotutúvidi:

²⁸ —Yak'ixpajkpa, ve'eme'e je Moisés dujatyaañ jets pan oo'kpe'e to'k je yaa'tyajk jetse'e je ñuda'ax dumasa'ak jetse'e ka'a pan y'ónuk, je oo'kpa je y'uts tse'e dupákup je ku'aa'k ta'axtajk jetse'e je y'ónuk jyéjat, ax je myuto'k mix ónyk tse'e taannup ax jo'n je y'ajch je y'ónuk kuy'ijt. ²⁹ Ax nuvuxtojtuk tse'e y'ijti je uts je ajch. Ta'axpajk tse'e je koop ónyk, van'it tse'e y'oo'kni. Ka'a tse'e je ñuda'ax je y'ónuk duyakjeji. ³⁰ Van'it tse'e je myuto'k uts dupujk je ku'aa'k ta'axtajk, ka'ava tse'e je y'ónukta jyeji, jetse'e y'oo'knuva. ³¹ Van'it tse'e je myumejtsk uts dupajkpa je ku'aa'k ta'axtajk. Nay ve'empa tse'e jyat'tuva je utsta juu' ve'e taandu, oo'kkajxtinu tse'e nuvuxtojtuk je yaa'tyajk. Ax ni pana tse'e je y'ónuk dukatuyakjeji je ta'axtajk. ³² Ux'ook tse'e je ta'axtajk y'oo'knuva. ³³ Ax kuuk tse'e je oo'kpatajk joojntykpajktinuvat jado'k nax, ¿panúks vine'e tyuva dunuda'axap je ta'axtajk?, kux va'an nuvuxtojtuke'e dupajkti.

³⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsoqjvjidi:

—Yaa'vyajkp ta'axpajkp xa ve'e je jayu yaja naxviijn; ³⁵ ax je'eda pan pan jatye'e duvinmajtsjudup jetse'e joojntykpajktinuvat jado'k nax ku ve'e je nam it choo'ndukut, ka'a tse'e y'ukyaa'vyajktinit ka'a tse'e y'ukta'axpajktinit, ³⁶ je Nte'yam je y'ónuk xa je'e ve'eda. Ka'ats je'e ve'e y'uk'o'yixjidinit jetse'e y'oo'ktat kux ve'em xa je'e ve'e y'ijttinit ax jo'n je Nte'yam je y'aangeles. ³⁷ Ax je'e ku ve'e je oo'kpatajk joojntykpajktinuvat jado'k nax, mkojtstuts miits je'e ve'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp juu' ve'e je Moisés jyaay, joma ve'e je Nte'yam myukojsji jem ápit kup akojkm. Jep tse'e dukats jets je Maja Vintsane'e duNte'yamip je Abraham, je Isaac, maat je Jacob. ³⁸ Je'e kajx tse'e, Nte'yamivapts je'e ve'e je jayu je Nte'yam pan pan jatye'e jaanchja'vijidu ku ve'e y'oo'ktini; ka'a tse'e je jyootta je jya'vinda y'aa'ka, joojntykidupts je'e ve'eda. Je Nte'yam je kyutojkun kajx tse'e nujom joojntykada.

³⁹ Jeme'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpada juu' ve'e na'muxjydu:

—Yak'ixpajkpa, oy xa ve'e tuxkats.

⁴⁰ Ax je jayu juu' ve'e dutso'oxpajktup je Jesús, ni pana tse'e kyoo'knayja'vijini jetse'e juu' dujaa'k'amotutúvat.

*Je David je Myaja Vintsán je'e ve'e je Cristo
(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)*

⁴¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—¿Vintsose'e je jayu vya'anda jets je David je chaan je kyooj je'e ve'e je Cristo?, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. ⁴² Viinm xa ve'e je David dujatyaañ jep Salmo kujxp:

“Je Nte'yam xa ve'e dunuujmi ats je nMaja Vintsán:

“Ajxtukú yaja ats n'aka'yun pa'ayi

⁴³ namvaat atse'e nyakvintókida pan pan jatye'e mtso'oxpajkjjudup.”

⁴⁴ Jidu'um tse'e je David vyaañ jets je Myaja Vintsán je'e ve'e je Cristo. Ax ve'em tse'e, va'ajts tse'e yaknujava jets ka je chaan je kyoojyap je'e ve'e je Cristo, je Myaja Vintsampa je'e ve'e.

*Ku je Jesús duvintso'y je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)*

⁴⁵ Ax nujom tse'e je jayu y'amotunáxjada vye'na ku ve'e je Jesús dunuujmidi je y'ixpajkpatajk:

⁴⁶—Myakkópkadape'e ooy je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta kux mvin'aa'nuaajnjudup miits je'e ve'e. Je'e xa ve'e dumuvidutuvaandup je yaajnit vit jetse'e dutsokta jetse'e yakkójtspoo'kxtat je vintsá'kin maat jep maa'y jaatp. Tum je'e ve'e chojktup jetse'e dutuksaanadat je tsuujntkun juu' ve'e tum ooyit jep tsaptujkpit jets joma ve'e je maja kay je maja uu'k. ⁴⁷ Je tyajk paat tse'e dupajkjada juu' jatye'e y'ixtup jyajejptup je ku'aa'k ta'axtajkta; ax jek tse'e chapkotsta, ve'em tse'e dukayaknuke'xnata'kava'anda je ky'o'oy je'e juu' ve'e tyoondup. Je'e tse'e nujojik je tsaachpaatun yakmooydinup.

21

*Je yax juu' ve'e pyaam to'k je ku'aa'k ta'axtajk
(Mr. 12.41-44)*

¹ Jep tse'e je maja tsaptujkpit je Jesús vye'na jetse'e du'ix vintso ve'e je kumeen jayu dupamda je myeen jem yax apajkin jootm; ² y'ixpa tse'e je Jesús ku ve'e to'k je ayoova ku'aa'k ta'axtajk dupuujm mejtsk je pi'k cobre meen. ³ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Tyúvam xa atse'e nva'añ jets nujojik ya'a ve'e ya ayoova ku'aa'k ta'axtajk tudupum je yax jets ni ka'a ve'e nujom je viijnk jáyuda; ⁴ kux je'eda, je'e je'e ve'e tudupamda juu' ve'e vinta'nujxjudup; ax ya ayoova, tats ya'a ve'e dupamkajni je tyukjoojntykin.

*Ku je Jesús du'ava'ni jets kutókiyupe'e je maja tsaptajk
(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)*

⁵ Jem tse'e je Jesús je y'ixpajkpa juu' ve'e dunukojtsu je maja tsaptakpats, vintso je'e ve'e tsújit je tsaaj juu' je'e ve'e myaat jets je paamdúk juu' ve'e yakmooy je yax kajx. Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

⁶—Je'yap xa ve'e je xaaj ku ve'e kyutókiakajxnit ya'a juu' miitse'e uxjam m'ixtup, ni to'kats ya'a ve'e ya tsaaj kyoo'ktaannit nukavvet.

*Je nuja'vin juu' ve'e jéjap ku ve'e je itakax tyáminit
(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)*

⁷ Van'it tse'e je Jesús du'amotutúvidi:

—Yak'ixpajkpa, zvin'it ya'a ve'e jyátut ñáxut jets ti nuja'vints aatse'e njayé'pup pan vin'it ya'a ve'e tyónjut kyótsjut?

⁸ Jetse'e je Jesús vyaajñ:

—Myakkópkadape'e ooy ku ve'e pan mnunvin'aa'njadat, kux míndape'e numay juu' ve'e natyijjadap jets ats je'e ve'e, jetse'e vya'andat: “Ats xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. Ta tse'e je xaaj jye'yni juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki.” Jidu'um tse'e vya'andat. Ax ka'a tse'e xpanajkxtat. ⁹ Ax ku tse'e xmótudat jets je ato'xe'e toojnup jetse'e je jayu ña'ñpojtukjada, ka'a tse'e mnayinma'yunmo'ojadat, kux nupaamdúkani je'e ve'e jetse'e ve'em tyónjut kyótsjut. Ax ka'anumts je'e ve'e jye'ya vye'nat je itakax.

¹⁰ Van'it tse'e dujaa'knuujmidi:

—Nachoxpá'kjadap xa ve'e je jayu to'k nación jets jado'k nación, to'k kutojknit jets jado'k kutojknit, ¹¹ mákk tse'e ooy tyun'ojxat, jéjap tse'e je yooj jets je pa'am may viijn, yak'ixup tse'e jem tsajviinm je aja'vin je atsa'kin jets je mújit nuja'vin.

¹² Ax ka'anum tse'e ya'a tyunju vye'nat, myakmátstaps miitse'e jetse'e myakjomtónat myaktitónat, myaknajkxadap tse'e jep tsaptujkpit joma ve'e myaktokimpayo'oydat, myakpoxuntakpámdap tse'e jetse'e myaknajkxadat jeja je yakkutojknit vyinkujkta kuxe'e ats xjaanchjávada. ¹³ Ku ve'e ve'em tyónjut kyótsjut, je'e tse'e m'itumo'ojadap jetse'e je tuvakojsun xpámdat ats kajx. ¹⁴ Ax ka'a tse'e too'vajkp xpayo'oydat pan ti ve'e mkótstap, ¹⁵ kux ats miitse'e nmo'odap je vinma'yun jets je ayook juu' ve'e mkótstap, ka'a tse'e je mtso'oxpajkpa dupaa'ttat ti ve'e mtuknu'aa'njadap, ka'a tse'e dumutaayvaattuvat vintso ve'e mkojtsumpijituxjadat. ¹⁶ Mnu'xa'aa'jadap tse'e je mtee' je mtaak, mnu'xa'ajjidinu'vup tse'e je m'uts je m'ajch, je m'uts je mtsa'a, je mjuu't je mmugo'ok, jets pan pan jatye'e mmaatnayja'vijidup, jetse'e je jayu myak'oo'kjadat. ¹⁷ Nu'jome je jayu mmu'ejkjidinit mmujot'ajnjidini'io kuxe'é ats xjaanchjávada. ¹⁸ Ka'a tse'e xvinnáydat, je Nte'yam tse'e m'ixjadap mjayé'pjadap, ni vintsova xa ve'e mkavintókidat. ¹⁹ Pan mmuténidup tse'e je tsaachpaatun, m'ijttinupts miitse'e je Nte'yam maat.

²⁰ Ku ve'e x'ixtat ya Jerusalem ñaa'vidutut maat je tojpatajk, nujávadats jets jatyi ve'e kyutókiyut. ²¹ Van'it tse'e pan pan jatye'e ve'nadap yaja judéait y'it jaat, va'an tse'e duke'ekta jetse'e ñajkxtat jem tonun viinm kopk viinm. Jets pan pan jatye'e ve'nadap jem kam jootm, ka'a tse'e y'uktajkidinit jem kajpun jootm, ²² kux tsaachpaatunani je'e ve'e vye'nat van'it. Ve'em tse'e jyátut jetse'e tyonkájxut kyojtskájxut nujom juu' ve'e

ijtp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. ²³ ¡Ayooov xa je'e ve'e je jyootta je ta'axtajkta juu' ve'e kanuva'ajtsap ve'nadap van'it jets pan pan jaty'e yak'onuktsi'tstup vye'nat!, kux ooye'e je tsaachpaatun dutunyaknáxtat juu' ve'e yaja naxviijn ve'nadap, ooye'e je Nte'yam je tsaacht'o'nun dutumpámüt van'it. ²⁴ eo'ktap tse'e numay jep atso'ox jaatp, jempa tse'e pan pane'e yakmajtstinup jetse'e duyaknajxtinit viijnk it viijnk naax pan vinxupe'e ya naxviijnit it. Jets je'eda pan pan jaty'e ka je israeejlit jáyuvap, ñute'e'ndinup tyukt'e'ndinupts je'e ve'e ya Jerusalem. Ve'em tse'e dutoondinit van'it paat ku ve'e kyukáxat je tiempo juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki jetse'e dujayéptat je majin pan pan jaty'e ka je israeejlit jáyuvap.

Vintso je Cristo myiinnuvat

(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

²⁵ Van'it tse'e je mújit nuja'vin jyéjat je aampa xaaj kajx, je aampa po'o kajx, jets je maatsa kajx. Ku tse'e je jayu ve'em du'ixtat, van'it tse'e ooy tyuntsaachvinmapyáktat, atuva atoki tse'e tyándat mukaxux; namyu'ukpaajmjúduvap tse'e je maaxy naaj jetse'e pyoojmuknit pyo'kkuknit. ²⁶ Ax ve'em tse'e je tsa'aga kajx je vyiijn je y'aaj duyakma'tkajxtinit je jayu ku ve'e duvinmáydát pan ti ve'e tonuvaajnjup kotsuvaajnjup yaja naxviijn, kux je Nte'yam, xyituyo'oyupts je'e ve'e je mákkin juu' ve'e ya tsajmit it. ²⁷ Van'itts atse'e x'ixtat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp, jets jem atse'e nkada'aky vínuts jootm je kutojkun maat jets ooy je majin maat. ²⁸ Ax ku tse'e ve'em du'ukva'anút, pámdats mák aaj mák joot jetse'e mpat'ixtat jem tsajm tsov, kux táminup je'e ve'e je tiempo jetse'e mtso'oktat.

²⁹ Va'nuxjúduva tse'e ya tukmu'a'ixmojkin:

—Ixta je higo kup, ukpu otyi viijnk kupa. ³⁰ Ku xa ve'e je y'aajy pyitsum'ukvaannuva, mnuja'viduupts miitse'e jets támani ve'e je xakopk. ³¹ Ax nay ve'empats je'e ve'e ku ve'e x'ixtat jets toojnup kojtsupe'e juu' atse'e nkajtsp, nujávadats jets táminup je'e ve'e jetse'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit.

³² Tyúvamts áts miitse'e nnaajmada jets nujom ya'a ve'e tyónjút kyótsjút namka'ana ve'e y'oo'kkáxta je jayu juu' ve'e uxyam joojntykidup. ³³ Káxup náxup tse'e ya tsajmit it jets ya naxviijnit it; ax áts je nkáts je n'ayook, ni je vin'itats je'e ve'e kyapaa'náxút.

³⁴ M'ny'ixjadapts miitse'eda, ka'a tse'e mkañáxtat m'oknáxtat, ka'a tse'e m'oo'ktat mmo'okjadat, ka'a tse'e xtsóktat je naxviijnit je kyo'oy je'e. ³⁵ Pan ka'a tse'e m'ny'ixjada, kavinmaayp tse'e mve'nadat je xaaj ku atse'e nmiinnuvat, ve'em tse'e m'ittat ax jo'n je tánu'k juu' ve'e taamp jep kutyay jaatp kuxe'e dukanujava jets je y'oo'kun je'e ve'e y'anajkxip. Ve'em tse'e y'ittat nujom je jayu juu' ve'e tsuunidup to'k it to'k naxviijn je xaaj ku atse'e nmiinnuvat. ³⁶ Ijtp tse'e mnakyujoojntykajadat jetse'e mtsapkótstat, jetse'e ve'em je mák aaj je mák joot xjayéptat ku ve'e ve'em tyónjút kyótsjút jets atse'e xvinténadat to'k aaj to'k joot, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

³⁷ Xuujun tse'e je Jesús yak'ixpuk y'ijit jep maja tsaptujkp, ax tso'op tse'e ñujkx jem Olivos Kopk viindum. ³⁸ Ax jóvum tse'e je numay jayu japyji jye'yada jep maja tsaptujkp jetse'e du'amotúnáxtat.

22

Ku je israeejlit jayu dukojtsmojkti jetse'e je Jesús dumástat

(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

¹ Táminup tse'e vye'na je xaaj ku ve'e yakkay je tsapkaaky juu' ve'e je levadura dukamaat, je pascua xaajts je'e ve'e. ² Van'it tse'e je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk du'ixti dupayo'ydi pan vintso ve'e je Jesús duyakjay'oo'kjadat. Ax ka'a tse'e ve'em dutoondi je ja je jayu vyinkujk kux cha'kidupe'e je numay jayu.

³ Van'it tse'e je Satanás tyajki jem je Judas jya'vin kajxm, je'e juu' ve'e duxaajiva Iscariote, je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu. ⁴ Je'e tse'e ojts dumaatnakyótsjada je tee'tajk je vyintsanda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk pan vintso ve'e dupámüt je Jesús jem je'e kya'mda. ⁵ Ax ooy tse'e dutuntukxoojntkti jetse'e dutukvinva'nidi jets myo'odape'e je meen. ⁶ Ñu'atso'vi tse'e je Judas. Van'it tse'e du'ixti'ukvaajñi pan vintso ve'e y'óyat jetse'e je Jesús dupámüt jem je'e kya'mda ku ve'e numay je jayu maat kyave'nat je Jesús.

Je Maja Vintsán je y'a'ox

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

⁷ Ku ve'e je xaaj dupaaty ku ve'e yakkay je tsapkaaky juu' ve'e je levadura dukamaat jetse'e yakju'kx je carnero juu' ve'e yak'oo'ktup pascua xaaj, ⁸ van'it tse'e je Jesús dukejx je Pedro maat je Juan, jetse'e vyaajñi:

—Najkxu' x'apaamdúkada uu'm je mpaascua xaaj a'ox.

⁹ Van'it tse'e y'amotutúvijidi:

—ǂJómase'e xtsak jets aatse'e n'apaamdúkat?

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ku ve'e mtákkadat jem kajpun jootm, van'it tse'e xmaatnavyaa'tjadat to'k je yaa'tyajk juu' ve'e to'k tsiv je naaj dupavijtsp. Panajkxtats je'e. Pan joma tujk tse'e tyaka, ¹¹ jeja tse'e je kutajk xnaajmadat: “Je yak'ixpajkpa ve'e vaamp: ǂJoma ve'e je it joma atse'e ntukmaatnyaknáxtat je n'ixpajkpatajk je pascua xaaj a'ox?” ¹² Van'it tse'e mtuk'ixjadat to'k je maja cuarto juu' ve'e jep mumejtsk nukavyet kujxp, joma ve'e pu'uk avaada. Jep tse'e x'apaamdúkadat je a'ox.

¹³ Van'it tse'e ñajkxti jetse'e dupaatti nujom ax jo'n je Jesús ña'muxjidi. Jetse'e du'apaajmtkidi je pascua xaaj a'ox.

¹⁴ Ku ve'e dupaadni je a'ox aats, van'it tse'e je Jesús je ñumakmejtsk kukátsivada dumaatnajxy kaayva. ¹⁵ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Qoy atse'e ntuntsak jets ats miitse'e ntukmaatkáydat ya pascua xaaj a'ox namka'ana atse'e n'aa'k, ¹⁶ kux ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a atse'e n'ukkaaynit ya pascua xaaj a'ox, van'itnume'e ku ve'e jado'k nax nka'yumdinuvat je a'ox jem je Nte'yam kyutojkuñ jootm.

¹⁷ Van'it tse'e to'k je tuk'a'ooguin dúkaajn, jetse'e je Nte'yam dukokojtsji, jetse'e vyaajñ:

—Matsta ya tuk'a'ooguin jets tuk'oogada, ¹⁸ kux ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets ka'a atse'e n'uk'ooknuvat je tsaaydum pa'ajk naaj, van'itnume'e ku ve'e je Nte'yam je kyutojkuñ duyakmiinnit.

¹⁹ Van'it tse'e dúkaajn je tsapkaaky jetse'e je Nte'yam dukokojtsji. Van'it tse'e dutojkva'kxy, jetse'e dumooydi, jetse'e vyaajñ:

—Ya'a je'e ve'e ats je nni'kx je nkopk juu' atse'e nmaso'okup miits je m'o'yin kajxta ku atse'e n'oo'kut. Tonda tse'e ve'em jets atse'e xjaa'myétstat.

²⁰ Ku ve'e y'a'oxikajxti, van'it tse'e dúkooempa je tuk'a'ooguin, jetse'e vyaajñ:

—Juu' ve'e ya tuk'a'ooguin myaat, je nam kojstánts ya'a ve'e. Kux ku atse'e nmaso'okup ya nnu'p'un, ku ats miitse'e nku'oo'kakat, nyaktaajnjadapts ats miitse'e je nam kojstán.

²¹ 'Ax je jayu juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xts'o'oxpajktup, je'ets atse'e nmaatkaayp. ²² Ax je'emts atse'e mpanujkxp je too' juu' atse'e je Nte'yam xtuknupaajmtki, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamdúka ljtp; ax ayoots je'e ve'e je jyoot je jayu juu' atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xts'o'oxpajktup.

²³ Van'it tse'e ñay'amotutúvijidi vimpit atuj pan pan je'e n'ite'e.

Ku ñatyukkojtsvintsoojvjidi pan pane'e dunumájip

²⁴ Van'it tse'e ñakyojtsvintsoojvjidi pan pane'e aje'ejyida dunumájip. ²⁵ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Je'eda pan pan jatye'e yakkutojktup juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvapta, mákk tse'e je kyutojkuñ dupamda; jets je'e pan pan jatye'e dunumájidup je'e maatta, vaandup tse'e jets oy jayu je'e ve'eda. ²⁶ Ax ka'ats miitse'e mve'emada. Kux pan pane'e miitsta dujaa'knumájip, ve'emts je'e ve'e ñapámjüt ax jo'n je toompa kuy'ijit. ²⁷ Kux pane'e dujaa'knumájip, je'e juu' ve'e ajxtkp kaayva, ukpu je'e juu' ve'e mutoojnup? ǂKa je'ep n'ite'e juu' ve'e ajxtkp kaayva? Ax yáats atse'e n'it miits maatta, nmutoondupts ats miitse'eda.

²⁸ Miits xa ve'e m'ijttup ats maat ku atse'e je ko'oyjáyuvap x'ukyaktokimpakuvaañ. ²⁹ Ve'em ax jo'n atse'e je nTee' xmooyj je kutojkuñ, nay ve'emts ats miitse'e nmooyduva je kutojkuñ jetse'e m'ijttinit jem ats nkutojkuñ jootm, ³⁰ jets atse'e nmaatkáydat nmaat'oo'ktat, m'ajxtktuvapts miitse'eda jem kutojkuñ tsujntkuñ kajxmda jetse'e xtokimpayo'oydat je makmejtsk jaka'a juu' ve'e je israeejlit jáyuda.

Ku je Jesús du'ava'ni jets je Pedro ve'e kanatyukpákjup

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

³¹ Ñuujmiva tse'e je Jesús je Simón Pedro:

—Simón, Simón, amotu xa miitse'e je Satanás mjayépjada jetse'e du'ixut pan vintso ve'e myaktokintónjadat. ³² Ax tats ats miitse'e nnuapsakats jets mákk miitse'e je Nte'yam xjaanchávat. Ax kuts miitse'e mnapyaajmjínuvat ats maat, kojtsmákkats je m'utsta je m'ajchta.

³³ Van'it tse'e je Simón Pedro ña'muxji:

—Maja Vintsán, nnayja'vijup xa atse'e jets atse'e nnajkxut mits maat jep poxuntujkp jets ats miitse'e nmaat'oo'kut.

³⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Pedro, ve'emts ats miitse'e nnuujma jets uxyam ya tsooj, ka'anume'e je na'atseev y'aya'axy vye'nat, mutoojk náxipts ats miitse'e xkanatyukpukju vye'nat.

³⁵ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidi:

—Ku äts miitse'e mpakejxti ka je apajkin maatap, ka je meen maatap, ka je ka'ajk maatap, ¿mka'ijitxjudu tse'e juu'?

Van'it tse'e y'atsoqjvjudi:

—Ka'a xa aatse'e ti xka'ijtti.

³⁶ Van'it tse'e yaknuujmidi:

—Ax uxyam, pan pan tse'e jep je y'apajkin, va'an tse'e duvitsu, nay ve'empa tse'e pan pane'e jep je myeen, va'an tse'e duvjitspa. Pan pan tse'e dukamaat je yajkxy tsojx, va'an tse'e dutaa'ku je vyitani'kx jetse'e dujout. ³⁷ Kux ve'em xa äts miitse'e nnaajmada jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e tyonjut juu' ve'e je Kunuu'kx Jatyán kayjtsp äts kajx. Jidu'um tse'e vya'añ: “Ve'em tse'e yaktuujn ax jo'n je maja tokin kudutuujn.” Nujom vinxupe'e javyet äts kajx, tonjup kotsjupts je'e ve'e.

³⁸ Van'itts je'e ve'e vyaandi:

—Maja Vintsán, uxyaja xa ve'e mejtsk ya yajkxy tsojx.

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Nvaatani vanxup.

Ku je Jesús chapkajts jep Getsemani
(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹ Van'it tse'e je Jesús pyitsum jep jetse'e ñujkx jem Olivos Kopk viindum, ve'em ax jo'n dutún y'ijt, panajkxjudu tse'e je y'ixpajkpatajk. ⁴⁰ Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je it, van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tsapkotsta jetse'e mkaka'adat jep tokin jaatp.

⁴¹ Van'it tse'e apuk ñujkx jado'k ka'achum, jetse'e kyoxkteni, jetse'e chapkajts. ⁴² Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Tata, pan mtsajkp xa mitse'e, kadi xyakjaty jets atse'e ya tsaachpaatun xtukkada'akut. Ax ka je'ep tse'e mtónup juu' atse'e mtsajkp; je'e ve'e mtónup juu' mitse'e mtsajkp.

⁴³ Van'it tse'e to'k je tsapjootmit ángeles kyadaaky jetse'e kyojtsmákkiji. ⁴⁴ Ax ku tse'e ooy tyun'anoo'kxini, van'it tse'e nuyojk mákk chapkajts, yaaxp aaj yaaxp joot, ve'em tse'e je pyúxuk ñaxkadaaky ax jo'n je mújitt nuu'pun ta'kxy kuy'ijt jo'n.

⁴⁵ Ku ve'e chapkojtskujx, van'it tse'e vyimpjitt joma ve'e je y'ixpajkpatajk, tádamts je'e ve'eda je tsooj pyatkajxidini vye'na je'e kajx ku ve'e je tsaachvinma'yun yak'ayonuktajkijidini. ⁴⁶ Van'it tse'e dunuujmidi:

—¿Tyajxse'e mma'ajta? Pojtukta jets tsapkotsta jetse'e mkaka'adat jep tokin jaatp.

Ku je Jesús yakmajch

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Kojtspna tse'e je Jesús vye'na ku ve'e numay je jayu jye'ydi. Ax juu' tse'e Judas duxaaj, je'ets je'e ve'e nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu, je'e tse'e duvintoo'vajkip je jáyuda. Van'it tse'e je Jesús duvinkutami jetse'e dutsuu'kx. ⁴⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Judas, ¿to'k je tsuu'kx maat atse'e xpaamnit jem je jayu kyam juu' atse'e xtso'oxpajktup?, äts, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

⁴⁹ Ku ve'e du'ixti ti ve'e toonjup kojtsjup je jáyuda juu' ve'e ijttu je Jesús maat, van'it tse'e du'amotutúvidi:

—Maja Vintsán, ¿ntso'oxpajkumdupe'e ya jáyuda maat ya tsojx?

⁵⁰ Van'it tse'e nuto'k je y'ixpajkpa dukuspojxi to'k je y'aka'yun taatsk juu' ve'e dutoonjnip je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. ⁵¹ Ax jidu'um tse'e je Jesús ña'muxji:

—Maso'okta, nvaatani ve'e vanxup.

Van'it tse'e je Jesús dutajjn je toompa je tyaatsk jetse'e duyakjotkadaakni. ⁵² Van'it tse'e dunuujmi je tee'tajk je vyintsanda, je tsaptakmutoompatajkta, maat je israeejlit je myújitt jáyuda, je'e juu' ve'e je'ydu jetse'e myajtsjidinit:

—¿Ve'em äts miitse'e xnuminda je yajkxy tsojx maat jets je kup maat ax jo'n atse'e je mee'tspa kun'ijt? ⁵³ Jovum xaaj xa atse'e tun'it miits maatta jep maja tsaptujkp, ka'ats atse'e xmajtsi van'it; ax uxyam tse'e je Nte'yam myakjajtuxjada jets atse'e xmátstat, uxyam tse'e tyonjut kyótsjut ax jo'n dutsokta pan pan jatye'e yakkutojktup jeja akoo'ts it jaat.

Ku je Pedro dukanatyukpajkji je Jesús

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Van'it tse'e je Jesús dumajtsi jetse'e duyaknajkxti jep je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta tyak'ap, ax jékum tse'e je Pedro pya'ux'ookaja. ⁵⁵ Jep tse'e je tsaptakmutoompatajk taagujkp dupaamdi je jaajn jetse'e dunaajxtkvitti, ax jep tse'e je Pedro dumaatxámda. ⁵⁶ Van'it tse'e to'k je jajtspa y'ixji ku ve'e xyamy jetse'e dumu'ix dumupejt, jetse'e vyaajñ:

—Myaatvittpap xa ya'a ve'e tuy'it ya Jesús.

⁵⁷ Ax ka'a tse'e je Pedro dūnatyukpajki je Jesús. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ats ya'a ve'e n'ixa.

⁵⁸ Vee'n tse'e je it ñajxy jetse'e jado'k je jayu y'ixjuva. Van'it tse'e je jayu vyaajñ:

—Mmaatvittpap xa mits ya'a ve'e tuy'it.

Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Ka'a xaja, ka'a xa ats ya'a ve'e nmaatvídut tuy'it.

⁵⁹ To'k hora jo'n tse'e je it jyaa'knajxy, van'it tse'e jado'k je jayu vyaampa:

—Tun nujava xa ve'e, jemam xa ya'a ve'e tudumaatvídut, kux galiléait jáyuva ya'a ve'e.

⁶⁰ Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—Ka'a xa atse'e nnujava pan ti ve'e mkajtsp.

Kojtspna tse'e je Pedro vye'na, van'it tse'e to'k je na'atseev y'ayaaxy. ⁶¹ Van'it tse'e je Maja Vintsán y'ixumpijit jetse'e je Pedro dūvin'ix. Van'it tse'e je Pedro dujaa'myejts jets jidu'ume'e je Maja Vintsán ña'muxji: “Ka'anume'e je na'atseev uxym ya tsooj y'aya'axy vye'nat, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.” ⁶² Van'it tse'e je Pedro pyítsumni jetse'e ooy tyuntsaachvinma'yunyaaxy.

Ku je Jesús yaknuxiik yaktukxiik

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

⁶³ Je jáyuda pan pan jatye'e je Jesús du'ix'ijttu, ñuxiiktu tyukxiiktu tse'e, jetse'e dūtsii'kti, ⁶⁴ dūvintsoomdi, jetse'e du'akupa'kxidi, jetse'e vyaandi:

—Nukótsuts n'it pane'e tumtsii'kju.

⁶⁵ May nax tse'e dujaa'kvinkojtspejtti.

Ku je Jesús dūvinteni pan pan jatye'e dūnumájidup jep tsaptujkp

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ Ku ve'e je it jyajtk, van'it tse'e ñay'amojkijidi je israeejlit je myújit jáyuda, je tee'tajk je vyintsanda, maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajkta, jetse'e duyaknajkxti je Jesús joma ve'e ñay'amókajada. Jep tse'e dūnuujmidi:

⁶⁷ —Vaajnja aats pan mitse'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

Jetse'e y'atsaajv:

—Pan vaamp xa atse'e jets ve'em, ka'ats atse'e xjaanchjávadat. ⁶⁸ Pan n'amotutúviduups ats miitse'e juu', ka'ats atse'e x'atsóvdat jets ka'ats atse'e xmaso'oktat. ⁶⁹ Uxyamts atse'e ntsuuni'ukva'anut jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi, juu' ve'e nujom duká'mikajxp, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.

⁷⁰ Van'it tse'e anañujoma y'amotutúvijidi:

—¿Tits, mits je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk?

Jetse'e je Jesús y'atsojvjidi:

—Je'e xa atse'e, ve'em ax jo'n tuxkotsta.

⁷¹ Van'it tse'e vyaandi:

—¿Tyajxts uu'me'e njaa'ktojkumda pane'e du'ixtu dumótudu juu' ve'e tyoon kyojts ka óyap? Uu'mam xa ve'e tun'amotunajxumda ku ve'e viinm tuvya'añ.

23

Ku je Jesús je Pilato dūvinteni

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Van'it tse'e tyenikajxti jetse'e duyaknajkxti je Jesús jem je Pilato vyinkojkm. ² Jem tse'e dūnuxa'ai'ukvaandi. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Ta aats ya'a ve'e n'ix mpaaty'it jetse'e aats je njayu duyakyoojmuk duyak'ajxuk, ve'em tse'e vya'añ jets ka'a aatse'e je kupa'mun nmo'ot je rómaik yakkutojkpa, vaampap tse'e jets je Criistuk ya'a ve'e, yakkutojkpuk ya'a ve'e.

³ Van'it tse'e je Pilato du'amotutúvi je Jesús:

—¿Mitse'e je Israeejlit Jayu Yakkutojkpa?

Jetse'e je Jesús y'atsaajv:

—Je'e xa atse'e, ve'em ax jo'n tuxkats.

⁴ Van'it tse'e je Pilato dūnuujmi je tee'tajk je vyintsanda jets je numay jayu:

—Ka'a xa ats ya'a ve'e ti tokin mpaatyja.

⁵ Ax nuyojk tse'e dujaa'knuyvampejtti. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Yakyojmkup yak'ajxukp xa ya'a ve'e nujom aats je njayu maat juu' ve'e tyuk'ixp. Jem tse'e ve'em dūtun Galilea jets yaja paat tse'e ve'em dūtoompa.

Ku je Jesús je Herodes dūvinteni

⁶ Ku ve'e je Pilato du'amotunajxy, van'it tse'e du'amotutúvi pan galiléait jayu je'e ve'e je Jesús. ⁷ Ku ve'e yaknuujmi jets ve'em, van'it tse'e dukejx joma ve'e je Herodes, je

galiléait yakkutojkpa je'e ve'e y'ijit, jemts je'e ve'e Jerusalén vye'niva van'it ku ve'e je xaaj tyunju. ⁸ Qoy tse'e tyunxoqjntk je Herodes ku ve'e je Jesús du'ix, kux jémani ve'e duja'ixuva'añ ku ve'e je kats dumotu jets ti ve'e tyuump kyajtsp jets je'e ve'e y'ixuvaampy jetse'e je Jesús je majin dutónut. ⁹ May viijnts je'e ve'e juu' jaty du'amotutuvi; ax ni vinxupa tse'e je Jesús kyah'atsoqjvji. ¹⁰ Jem tse'e vye'niduva je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk, je'e tse'e mačk tunnuyvampejtjudup. ¹¹ Van'it tse'e je Herodes maat je tyoypatajk dujomnuujmidi dutinuujmidi je Jesús jetse'e dunuxiikti dutukxiikti. Van'it tse'e duxojxti maat je oqjyit vit ax jo'n je yakkutojkpa ñaxaxju. Van'it tse'e je Herodes dutuknukejxumpijtnuva je Pilato. ¹² Je xaajjyam tse'e je Pilato jets je Herodes ñajja'vi'ukvaajnidi, kux namyu'ejkjudupe'e y'ijiti.

*Ku je Jesús je y'oo'kun kyutujk
(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39-19.16)*

¹³ Van'it tse'e je Pilato duyakjyaxmojkjidi je tee'tajk je vyintsanda maat pan pan jatye'e je kutojkun dujayejtup, maat je numay jayu, ¹⁴ jetse'e dunuujmidi:

—Miits xa atse'e tuxtuknuminda ya jayu ku ve'e mva'anda jets yakyojumkp yak'ajxukp ya'a ve'e je numay jayu. Ax yáats ats ya'a ve'e juu' tun'amotutuvikux miits mvinkujkta, ax ta tse'e xmótuda jets ka'a ats ya'a ve'e ti tokin tumpaatya juu' miits ya'a ve'e mtuknuxa'aidup; ¹⁵ ka'ava ve'e je Herodes, kux ta xa atse'e xtuknukejxumpijtnuva. Uxeja tse'e xmótuda, ka'ats ya'a ve'e tudutún juu' ve'e je oo'kun duvinmajtsjup. ¹⁶ Nyakjachaachpaa'tjupts ats ya'a ve'e, van'itts atse'e nmaso'okut.

¹⁷ Ax vimpaa'scua xaaj tse'e je Pilato dujajtymasa'ak y'ijit to'k je poxuntakjaju. ¹⁸ Van'it tse'e je jayu y'aa'mitaakti, jetse'e vyaandi:

—Va'an du'aa'ku, je'e xa aatse'e ntsajkp jets aatse'e xmasoqkajat je Barrabás.

¹⁹ Je kajx tse'e je Barrabás yakpoxtakpuujm kuxe'e je jayu duyaknañuipojtukju jem kajpun kajxm jets je'e kajx ku ve'e yakjaju'aa'k. ²⁰ Jyatsojk tse'e je Pilato jetse'e dumaso'okut je Jesús, je'e kajx tse'e dumukojtsnuva je jayu jado'k nax. ²¹ Ax nuyojk tse'e y'aa'mitaakti:

—Yakcruuzpétu, yakcruuzpétu.

²² Ax mutoojk nax tse'e je Pilato jidu'um ña'muxjidi:

—¿Tyajxse'e? ¿Ti ka óyap ya'a ve'e tudutún? Ka'a xa ats ya'a ve'e mpaatyja je tokin ti ya'a ve'e kyu'oo'kap. Nyakjachaachpaa'tjupts ats ya'a ve'e, van'itts atse'e nmaso'okut.

²³ Ax nuyojkts je'e ve'e dutun'amótudi jetse'e cryuuzpétut je Jesús. Kux mačk'e ooy tyunkojtsi je jáyuda jets je tee'tajk je vyintsanda, o'yixjudu tse'e juu' ve'e y'amótudu, ²⁴ je'e tse'e je Pilato tyoon juu' ve'e je jayu chojktu. ²⁵ Ax ve'em tse'e dumasa'ak naspaka je jayu juu' ve'e poxuntaktsuuni je'e kajx ku ve'e je jayu duyaknañuipojtukji jets je'e kajx ku ve'e yakjaju'aa'k; ax je Jesús, jem tse'e je tojpa kya'm dupaamdini jetse'e duyakcruuzpéttat.

*Ku je Jesús cryuuzpejt
(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)*

²⁶ Jem tse'e cruuzpejtpa duyaknajkxta vye'na je Jesús, van'it tse'e dumajtsi to'k je ciréneit jayu, Simón je'e ve'e xyaa, jemts je'e ve'e kam jootm chaa'n, jetse'e dutukpakaaydi je Jesús je cryuuz, jetse'e je Jesús duyaktoovajkti, jetse'e duyak'ux'ookidi je Simón maat je Jezus.

²⁷ Numay tse'e je jayu pyanajkxjidi jets numay je ta'axtajk juu' ve'e yaaxtup tsaachvin-maaydup je Jesús kajx. ²⁸ Van'it tse'e je Jesús vya'kumpijit jetse'e ña'muxjidi:

—Jerusalemiit ta'axtajkta, kadi ats miits xnuya'axta, nañuya'axjada miits viinm jets nuya'axta je m'ónukta, ²⁹ kux je'yape'e je xaaj ku ve'e je jayu vya'anut: “Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e pum jetse'e je ónuč dukajayéptat jets pan pan jatye'e je ónuč dukatsamkojkidup jets pan pan jatye'e ni vin'ita kayak'onuktsi'tstup.” ³⁰ Van'it tse'e je jayu je kopk je keets dunaajmadat: “Naxkaða'aku yam aats nmi'kxm jets aatse'e xyo'otsut.” Jidu'um tse'e dunaajmadat. ³¹ Pan ve'eme'e jyátukada ku atse'e n'it miits maatta, ¿ax ti tse'e jyaa'któndap ku atse'e nkoo'k'ijitnit miits maatta? Ve'em tse'e jyátukadat ax jo'n yaktún ku ve'e je tsoxk kúp tyaaqtsnit.

³² Yakanjxxtuva tse'e maat je Jesús numejtsk juu' ve'e je maja tokin dutoondu, ve'em tse'e dutukmuyak'oo'kadat. ³³ Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je it juu' ve'e duxaaj Kuxútum, jem tse'e je Jesús duyakcruuzpejtti maat numejtsk je tokin toompada, to'k jeja je Jesús y'aka'yun pa'ayi jets jado'k y'anajapa'ayi. ³⁴ Van'it tse'e je Jesús vyaajji:

—Tata, mee'kxjada to'k aaj je tyokin kux ka'a ya'a ve'e dunujávada ti ve'e tyoondup.

Van'it tse'e je tojpatajk je Jesús je vyit dupajkva'kxti jetse'e dunukoo'yidi. ³⁵ Jem tse'e numay je jayu vye'niduva jetse'e du'ixti juu' ve'e toojnju kojtsju. Pan pan jatye'e yakkutojktup, je'e tse'e duvinkojtspejttu je Jesús, jetse'e vyaandi:

—Yaktsook xa ya'a ve'e je viijnk jayu; va'ants n'ite'e viinm dunaajktsa'akju pan tyúvame'e jets ya'a ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinxoqj jetse'e yakkutojknit.

³⁶ Nay ve'empa tse'e je tojpatajk je Jesús dunuxiikti dütukxiikti, dujomnuujmidi dutinuujmidi, jetse'e dUVinkutámidi, jetse'e dütuk'ookti je tsaaydum pa'ajk na'ook, ³⁷jetse'e dunuujmidi:

—Pan je Israeejlit Jayu Yakkutojkpa xa mitse'e, inaajkts'o'okjuts n'it!

³⁸ Ax jem tse'e je Jesús cryuuz kojn dupaamdi to'k je jatyan. Toojk ayookts je'e ve'e ja'a: je griego, je latin, jets je hebreo. Jidu'ume'e vya'afn: “Ya'a xa ve'e je Israeejlit Jayu Yakkutojkpa.”

³⁹ Nuto'k tse'e je jayu juu' ve'e jem cruz kajxm, vyinkojspejtpa tse'e je Jesús. Jidu'um tse'e vyaajfn:

—Pan mítsam xa je'e ve'e je Cristo, naajkts'o'okjuts n'it, jets yaktsookpa aats.

⁴⁰ Ax tukna'muxju tse'e jado'k je myujatyoo'. Jidu'um tse'e na'muxji:

—¿Ka'a mitse'e je Nte'yam xtsa'aga? Nay je tsaachpaatun mitse'e mpaatpaa.

⁴¹ Nvinmajtsumjuvam xa uu'me'e ya tsaachpaatun juu' ve'e uxyam nyaknajxump kux je'e xa ve'e nkuvejump ku ve'e nto'num juu' ve'e ka óyap; ax ya jayu, ni ti tókinats ya'a ve'e dukatún.

⁴² Van'it tse'e je Jesús dunuujmi:

—Jesús, jaa'myétsu áts mits to'k aaj ku ve'e myakkutojk'ukvaannit.

⁴³ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvi:

—Tyúvam xa áts mitse'e nnuujma jets uxyam mitse'e m'ijtnit áts maat joma ve'e je Nte'yam je jyayu dujaajna dutajka.

Ku je Jesús y'oo'kni

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

⁴⁴ Kujk xaaj jo'n tse'e vye'na, van'it tse'e nujom je it je naax kyoo'tsikujx. Toojk yaaxp paatts je'e ve'e je it y'ijit koo'ts. ⁴⁵ Je'e kajx tse'e ve'em jyajty kux vinkoo'tsi ve'e je aampa xaaj. Kakojk tse'e kyaa'tsva'kxy je atatyok juu' ve'e jep maja tsaptujkp tuk'atatyuk je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat. ⁴⁶ Ku ve'e ve'em jyajty, van'it tse'e je Jesús makx kyajts. Jidu'um tse'e vyaajfn:

—Tata, jem xa áts'e mits mka'm ya nja'vin mpum.

Ku ve'e ve'em vyaajfn, van'it tse'e je jya'vin tyukvaatsji.

⁴⁷ Je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, ku je'e ve'e du'ix juu' ve'e tutyunju tukyatsju, van'it tse'e je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi jetse'e vyaajfn:

—iTyúvamdám xa je'e ve'e jets ka'a ya'a ve'e ya jayu ti tokin tudutún!

⁴⁸ Nujom tse'e je jayu juu' ve'e jem ve'nidup jetse'e du'ixti juu' ve'e toojnju kojsju, kyojxtu tse'e je kyak kuxe'e dujoo'k'ama'tjidini. Ve'em tse'e najkxtini. ⁴⁹ Ax nujom tse'e je jayu juu' ve'e je Jesús du'ixada y'ijit, je'e maatta je ta'axtajkta juu' ve'e panajkxjudu ku ve'e jem galiléait y'it jootm chaa'n, jékum jaty tse'e tyaandi jetse'e du'ixti juu' jatye'e toojnju kojsju.

Ku je Jesús naxtajki

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ Jem tse'e y'ijit to'k je yaa'tyajk juu' ve'e oy jayu jets tuv je jyáuvín je jyoojntykin, José je'e ve'e xyaj, arimatéait jayu. Jem je'e ve'e judéait y'it jootm je arimatéait kajpun. Je'evats je'e ve'e je José nuto'k je'eda juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujkp. ⁵¹ Je José, y'a'ixpts je'e ve'e ku ve'e je Nte'yam je kyutojkun duyakmiinnit, kyoo'oyja'vits je'e ve'e juu' ve'e tyooundu je myujatyoo'tajk. ⁵² Van'it tse'e ojts du'ix je Pilato jetse'e du'amotu je Jesús je ni'kx je kyopk. ⁵³ Ku ve'e jem cruz kajxm duyakvajntkni, van'it tse'e to'k je vit dütukvimpittni. Van'it tse'e ojts duyaknaxtaka jep jótup juu' ve'e púmani ve'nip jep tsajaatp; ni pananam tse'e jep kyayakpum vye'na. ⁵⁴ Je xaaj tse'e vye'na ku ve'e je jayu du'apaamdúka je poo'kxtkun xaaj juu' ve'e javé'n dukapaatp.

⁵⁵ Je ta'axtajkta juu' ve'e je Jesús dumaattsoo'ndu jem Galilea, je'e tse'e dupanajkxtu je José jetse'e ojts du'ixta joma ve'e duyaknaxtajkidi je Jesús je ni'kx je kyopk jetse'e du'ixti vintso ve'e dupaamdi. ⁵⁶ Ku ve'e jye'ydini jem tyak'am, y'apaajmtkidu tse'e je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e kudupaajmjidi je Jesús je ni'kx je kyopk. Ax y'amaa'yidu tse'e je poo'kxtkun xaaj ax jo'n vya'afn je Moisés je pyava'nun.

24

Ku je Jesús jyoojntykpajknuva

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ Domingo xaaj tse'e vye'na japyji, muto'k xaaj je semana, van'it tse'e je ta'axtajk juu' ve'e du'ixtu je jot joma ve'e je Jesús du'ukyaknaxtajkidi, je'e tse'e duyaknajkxtu jem je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e y'apaajmtkidu. ² Ku tse'e jye'ydi joma ve'e je jot, viijnk tso tse'e je tsaaj dupaattini juu' ve'e y'akaajjyup y'ijit. ³ Van'it tse'e tyajkidi. Ax ka'a tse'e du'ukpaattini

je Maja Vintsán Jesús je ñi'kx je kyopk, ⁴ jetse'e atuva atoki tyuntaandi, ax ka'a tse'e du'ukmutaavyaattini vintso ve'e jyátukadat. Tun to'mayji tse'e du'ixpaatti numejtsk je ángeles vyinténajada, ajajp ata'kxpe'e xyáxada. ⁵ Ooy tse'e tyuntsa'kidi je ta'axtajk, je'e kajx tse'e vyijjntkti jeja naxkujx paat. Van'it tse'e je ángeles ña'muxjidi:

—¿Tyajxse'e x'íxtada yap oo'kpa jótup je'e juu' ve'e joojntykip? ⁶ Ka'a xa je'e ve'e yaja pan. Ta je'e ve'e jyoonytkpajknuva. Jaa'myétsta vintso ve'e mna'muxjidi ku ve'e jem Galiléana vye'na. ⁷ Jidu'um tse'e vyaajñ: “Yakpámupts atse'e jem je tókinax jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup, ax joojntypajknuvaps atse'e kutoojk xaaj, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp.” Jidu'um tse'e vyaajñ.

⁸ Van'it tse'e dujaa'myejtsti je Jesús je kyats je y'ayook. ⁹ Ku ve'e choo'ndi joma ve'e je jot, van'it tse'e dutuknumaajntykkajxti je Jesús je y'ixpajkpatajk juu' ve'e numakto'k taandinu jets pan pan jatye'e myaatve'nidup. ¹⁰ Je ta'axtajkta tse'e juu' ve'e dutuknuja'vidu je kukátsivatajk, je'e tse'e ijttu je María Magdalena, je Juana, je María juu' ve'e je Santiago je tyaak, jets je viijnk ta'axtajkta. ¹¹ Ax ka'ats je'e ve'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dujaanchja'vidi juu' ve'e je ta'axtajk kyojsttu, ve'eme'e vyinmaaydi jets ovyintsova ve'e juu' dukojtsti.

¹² Oyam tse'e ve'em vyinmaaydi, noomp tse'e ñujkx je Pedro joma ve'e je Jesús du'ukyaknaxtajkidi. Ku ve'e vyijjntk jetse'e kyak'ixi, van'it tse'e du'ix jets jepe'e pyujkna je vit juu' ve'e tyukvimpittu. Van'it tse'e vyimpijtni joma ve'e ñamayju je tse'e dupayo'y pan ti ve'e tutyunju tuckyatsju.

Juu' ve'e toojnju kojtsju jeja emausit tyoo' aajj
(Mr. 16.12-13)

¹³ Je xaajji tse'e numejtsk je Jesús je y'ixpajkpatajk ñajkxti jem kajpun kajxm juu' ve'e Emaús duxaaj, mejtsk legua jagojkm jo'ne'e dumujékuma je Jerusalén, ¹⁴ je'e tse'e myaajntyktup juu' ve'e tutyunju tuckyatsju. ¹⁵ Namvaate'e ñakyótsjada, van'it tse'e je Jesús ñaajktámiji jetse'e dumaatnamyujatyoo'ijidi. ¹⁶ Oyam tse'e dumaatnamyujatyoo'ijidi, ka'anum tse'e je Nte'yam duyakajty jetse'e je numejtsk kudu'ixkajpti je Jesús. ¹⁷ Van'it tse'e je Jesús y'amotútúvijidi:

—¿Tise'e jem mmaajntyktup namvaate'e myo'oyda? ¿Tyajxse'e mtsaachvinmáyda?

¹⁸ Nuto'k tse'e y'atsaajv juu' ve'e Cleofas duxaaj:

—¿Tis, tun mítsjidamts n'ite'e to'k juu' ve'e je'y jem Jerusalén jetse'e xkanujava ti ve'e námnum jem tutyunju tuckyatsju?

¹⁹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—¿Tise'e tutyunju tuckyatsju?

Jetse'e dunujjmi:

—Je'e juu' ve'e tujyatyju tuñaxyju je Jesús, je nazarétit jayu. To'k je'e ve'e tuy'it je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, ñumájijts je'e ve'e tuy'it maat juu' ve'e tyoon kyojts jeja je Nte'yam vyinkujk jets jeja nujom je jayu vyinkujk, ²⁰ jets vintso ve'e je tee'tajk je vyintsanda jets pan pan jatye'e dunumájidup uu'm maatta, je'e tse'e jem je Pilato kya'm tudupamda jetse'e dutokimpayo'oyut jetse'e duyakjacryuuzpétjut. ²¹ Ve'emts aatse'e n'uk'a'ix jets je'e ve'e kuxyaktsookumndini nuvinxup uu'me'eda, je israeejlit jáyuda. Maaxk je'e ve'e ve'em tyunju kyatsju. ²² Oyam tse'e vye'ema, vinkex je ta'axtajk juu' aatse'e nmaatnayja'vijup, je'ets aatse'e atuva atoki tuxyaktán je'e kajx ku ve'e tudununajkxta tun japyji joma ve'e je Jesús y'uknaxtajki. ²³ Ax ka'akts je'e ve'e jep je ñi'kx je kyopk tudu'ukpaattini, je'e kajx tse'e tumyetssta jets aatse'e tuxtuknumaayduktá jets je aangelesuk tse'e jep tuyak'ixjada juu' ve'e tuña'muxjada jets taak je'e ve'e je Jesús jyoonytkpajknuva. ²⁴ Van'it tse'e tuñajkxta vinkex aats je nmujatyoo' joma ve'e nextaka tuy'it, ve'emuktts je'e ve'e tudupaaattuva je it ax jo'n je ta'axtajk tudu'avánada jo'n. Ax ka'akts je'e ve'e je Jesús du'uk'ixpaattini.

²⁵ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ka'a xa ve'e oy juu' xpayo'oyda, ooye'e mtunjekta jetse'e xjaanchjavadat je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. ²⁶ ¿Tis, ka'a je'e vine'e vyinkopka jetse'e je Cristo ve'em chaachpaa'tut, van'it tse'e je myajin dupajknit?

²⁷ Van'it tse'e dutukvinja'vidi juu' ve'e je'e kajx jatyañ ijtp jep Kunuu'kx Jatyañ kujxp, je Moisés je jyatyañ maat du'ukvaajñ jetse'e dujaa'ktukvinja'vidi nujom juu' ve'e jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.

²⁸ Ku ve'e jye'ydini joma ve'e je kajpun joma ve'e ñajkxta, van'it tse'e je Jesús jyatki ax jo'n je tyoo' kudu'jaa'kyo'y. ²⁹ Van'it tse'e dumunoo'kxtkti jetse'e myaattánjadat, jetse'e vyaandi:

—Tanu aats maat kux tánani xa ve'e ooy. Vee'nji ya'a ve'e ya it ñáxut jetse'e cho'oinit.

Van'it tse'e je Jesús tyajki jep tujkp ax jo'n kudumaattaandi. ³⁰ Tsuunidup tse'e vye'nada jetse'e ya'óxadat, van'it tse'e je Jesús je tsapkaaky dukaaajn, je Nte'yam dukukojtsji, jetse'e

dutojkva'kxjidi. ³¹ Ax je'yji tse'e je Nte'yam je jayu dütuk'ixkajpti jets je Jesús je'e ve'e. Ax van'it tse'e je Jesús ve'emji tyoki. ³² Van'it tse'e ñavyaajnidi:

—¿Ka ve'emape'e ooy xtunyakxoojntkum yam nja'vin kajxmam ku ve'e tuxtukmukojsüm jeja too' aajy jetse'e je Kunuu'kx Jatyán tuxtukvinja'vim?

³³ Ka'a tse'e tya'nidi, van'it tse'e vyimpijttinuva jem Jerusalén. Jem tse'e to'k muk dupaatti je numakto'k kukátsivada jets je myujatyoo'da. ³⁴ Jidu'um tse'e ña'muxjidi:

—Tyúvam xa ve'e, ta xa ve'e je Maja Vintsán jyoojntypajknuva jado'k nax, ya Simón Pedro tse'e tudu'ixnuva.

³⁵ Van'it tse'e je'e juu' ve'e je'ydu, je'e tse'e tukmumaajntykjudu vintsó ve'e jyajti jeja too' aajy jets vintsó ve'e du'ixkajpti je Jesús ku ve'e je tsapkaaky dutojkva'kxy.

*Ku je Jesús ñaajknuke'xnatajkiji jeja je y'ixpajkpatajk vyinkujkta
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)*

³⁶ Ax je'e tse'e kyojstsup vye'na, tun to'mayji tse'e je Jesús jeja vyinténajada. Van'it tse'e je Jesús kyojtspoó'kxjidi. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Je oy joot maáte'e m'ittat.

³⁷ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ooy tyuntsa'kidi, ve'em tse'e vyinmaaydi jets jado'k ítumit jayu je'e ve'e y'ixtup. ³⁸ Ax jidu'um tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—¿Tyajxse'e mnayvinma'yunmo'ojada? ¿Tyajxe'e je mejtsvinma'yun xjayepta? ³⁹ Ixta ats ya nka'aj ya ntek; átsam xa je'e ve'e. Tonda matsta áts jets ixta. Ka'a tse'e jado'k ítumit jayu chu'utsaxa pyajkaxa ax jo'n áts miitse'e yaja nvinténada.

⁴⁰ Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e dütuk'ixti je kya'aj je tyek. ⁴¹ Ax ka'ajyam tse'e dujaanchja'vidi van'it jets joojntypajknuva je'e ve'e, je'e kajx ku ve'e xyoojntkti jetse'e atuva atóki tyuntaandi. Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—¿Jepe'e xmaáda je kaaky je ju'kx?

⁴² Van'it tse'e dumoooydi je ajkx tsa'a. ⁴³ Van'it tse'e je Jesús dumajch jetse'e jeja je'e vyinkujkta duju'kx. ⁴⁴ Van'it tse'e dunujjimi:

—Juu' xa atse'e tuxjaty, je'ets je'e ve'e juu' áts miitse'e nvaajniju ku atse'e nve'nana miits maáta, vaants atse'e jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e tyónjut kyótsjut nujom juu' ve'e jatyán ijtp ats kajx jep Kunuu'kx Jatyán kujxp; jepe'e je Moisés pyava'nun kujxp du'ukva'añ jets juu' ve'e jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, nay ve'empa jep salmos kujxp.

⁴⁵ Van'it tse'e je Nte'yam vyinma'yunmooyjidi jetse'e dvinmótudat juu' ve'e tyijp je Kunuu'kx Jatyán. ⁴⁶ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ve'em xa ve'e javyet jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jets atse'e n'oo'kut, ats, je Cristo; ax kutoojk xaajts atse'e njoojntypajknuvat. ⁴⁷ Jep tse'e vyaampa jets ats kajxe'e je jayu yaktuknujávadat pan nvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn, yaja tse'e jersaleenit kyajpun kujx yak'ukva'anut, jets ats kajxe'e yaknaajmadat jetse'e vyinmayumpijttinit, jetse'e dumasoojttinit je kyó'oy joojntykinda, ve'em tse'e je Nte'yam myee'kxuxjadat je tyókinda. ⁴⁸ M'ixtu tse'e taav ku ve'e ve'em tujyaty, vaajnada tse'e ve'em je jáyuda. ⁴⁹ Ntuknúkéxtap áts miitse'eda je Espíritu Santo, ve'em ax jo'n ats je nTee' je vaanduk duyaktaajñ. Ax tándats miits yaja Jerusalén kuunume'e myakmo'odat je makkin juu' ve'e kajxm kada'akup.

*Ku je Jesús chajpejtni
(Mr. 16.19-20)*

⁵⁰ Van'it tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpatajk pyítsumdi jem kajpun jootm jetse'e jye'ydi joma ve'e je it juu' ve'e je betániait kajpun mutam. Van'it tse'e je Jesús je kya'aj dukoojnuk jetse'e je y'ixpajkpatajk dukunuu'kx. ⁵¹ Namvaat tse'e dukunuu'kx, van'it tse'e je Jesús je Nte'yam je kyutojkun kajx choo'nni yaja naxviijn jetse'e chajpejtni. ⁵² Van'it tse'e je jayu je Jesús dvinja'vidi dvintsa'kidi, xoojntkp tse'e ooy vyimpijttini jem Jerusalén.

⁵³ Tun'ijtupts je'e ve'e jep maja tsaptujkp je Nte'yam duyakmájada duyakjaanchada. Amén.

Ya'a tse'e je Oy Kats je Oy Ayook juu' ve'e je Juan jyaay

Je Kats je Ayook tse'e jayuvimpijt

¹ Ku ve'e juu' jaty choo'ntk, jéjanits je'e ve'e vye'na je Kats je Ayook; je Nte'yam maatts je'e ve'e y'it van'itani, je'ets je'e ve'e je Nte'yam. ² Ku ve'e juu' jaty choo'ntk, je Nte'yam maatts je'e ve'e. ³ Je Kats je Ayook maat tse'e je Nte'yam nujom juu' jaty dupamkujx. Ni tia xa ve'e juu' ve'e je ja jetse'e je'e maat nunkayakpuujm. ⁴ Je Kats je Ayook tse'e je joojntykin duk'a'mip. Ax je joojntykin juu' je'e ve'e kya'mip, je'e tse'e je jayu dumooyp je ajajtk. ⁵ Je ajajtk tse'e dukujajp dukuta'kxp je akoo'ts it; ka'a tse'e je akoo'ts it du'amaadaaga jetse'e duyakkoo'tsat je ajajtk.

⁶ Jeji xa ve'e to'k je yaa'tyajk juu' ve'e je Nte'yam kejxju, Juaants je'e ve'e xyaaaj. ⁷ Je'e tse'e numiin jetse'e je tuvakojsun dupámut jetse'e je jayu duvaajnjat jets ta ve'e je Nte'yam duyaknuke'xnatáka je'e pane'e ijtp ax jo'n je kujajpa je kuta'kxpa, ve'em tse'e anañujoma je jayu je'e dujaanchjávadat. ⁸ Ka je Juaanaps je'e ve'e je'e pane'e ijtp ax jo'n je kujajpa je kuta'kxpa, je'e je'e ve'e pane'e je tuvakojsun dupaam je'e kajx pane'e ve'em ax jo'n je kujajpa je kuta'kxpa. ⁹ Je'e pane'e ijtp ax jo'n je kujajpa je kuta'kxpa, je'e tse'e miin yaja naxviijn, je'e tse'e anañujoma je jayu duyakviijp duyakkejpp. Yájats je'e ve'e naxviijn myiijn, ¹⁰ yájats je'e ve'e naxviijn vye'na, je'e maat tse'e ya naxviijnit it yakpuujm, ka'a tse'e je jayu y'ixajji. ¹¹ Je jyayu ve'e numiin, ka'a tse'e kyuvajkjidi. ¹² Natyukpitsumvaatsjudu tse'e juu' ve'e kuvajkjudu jetse'e jyaanchja'vijidi, je'eda tse'e kyutojkunmooy jetse'e y'ittat je Nte'yam je y'ónukta. ¹³ Ax ka je'e kajxap tse'e y'itta je Nte'yam je y'ónukta kuxe'e kye'xti ax jo'n je naxviijnit jayu, ni ka je'e kajxap tse'e ku ve'e kye'xti kuxe'e ve'em je jayu dunupaaajmtkidi, nay ka je'e kajxap tse'e ku ve'e kye'xti kuxe'e je yaa'tyajk ve'em dutsák, je'e kajxe'e y'itta je Nte'yam je y'ónukta kuxe'e je Nte'yam je nam joojntykin myoojyjidi.

¹⁴ Ax je'e pane'e je Kats je Ayook, je'e tse'e jayuvimpijt, je'e tse'e joojntyki uu'm maatta, tum je kunoo'kxun maat jets je tyuv je'e je'e ve'e. N'ixts aats je'e ve'e, je'e tse'e je Nte'yam tun to'k y'Onukip, ooye'e je majin dutunjayep. ¹⁵ Jidu'umts je'e ve'e je Juan je tuvakojsun dupuujm, makk tse'e kyajts jetse'e vyaajñ:

—Ya'ats je'e ve'e juu' ats miitse'e ntukmukojtstu ku atse'e nvaajñ jets je'e pan atse'e xpa'ux'ookip, nuvojks je'e ve'e dunumaja jets ka'a ve'e ats, kux ijtnuvam je'e ve'e vye'na jets ka'anum ats —jidu'um tse'e vyaajñ.

¹⁶ Anañujoma xa ve'e xkunoo'kxumda jetse'e xtoojnjimda je maa'yun kamachooovna. ¹⁷ Yakmo'yumdu tse'e je pava'nun juu' ve'e je Moisés yaktukkatajki, ax je Jesucristo tse'e duyaknuke'xnatajki jets tuv je'e ve'e je too' juu' ve'e je Nte'yam kyojts jets chajkpe'e jetse'e anañujoma je jayu je maa'yun dutoojnjat. ¹⁸ Ni pana ve'e je Nte'yam duka'ix; je Jesús, je'e je y'Onuk, juu' ve'e ijtp je'e maat, je'e tse'e je Nte'yam duyaknuke'xnatajki.

Ku je Yaknapajtpa Juan je jayu duvaajnjidi jets pane'e je Jesucristo
(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)

¹⁹ Jidu'um tse'e je Juan je tuvakojsun dupuujm ku ve'e je israeejlit jayu juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén, je'e tse'e dukejxtu je tee'tajk jets je viijnk jáyuda juu' ve'e ijttuva je Leví je chaan je kyooj, je'e tse'e najkx je Juan du'amotutúvada pan pan je'e ve'e ñatyijju. ²⁰ Ka'a tse'e je Juan tyaaayi, va'ajts tse'e ñay'ava'niji. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka átsap xa je'e ve'e je Cristo.

²¹ Van'it tse'e du'amotutúvidinuva:

—Pan ka mitsaptam je'e ve'e, ¿pants mitse'e? ¿Mitse'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Elías?

Van'it tse'e vyaannuva:

—Ka átsap xa je'e.

Jetse'e du'amotutúvikojtinuva:

—¿Místam n'ite'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa juu' ve'e kátsani jetse'e myiinnit yaja naxviijn?

Jetse'e y'atsaajv:

—Ka'a.

²² Van'it tse'e dunuujmidinuva:

—¿Ax pants mitse'e? Njajtyyaknajkxjap xa aatse'e je mkojtsumpijjtun pan pan aatse'e xkejxp. ¿Ti mitse'e mnatyijju aats maat?

²³ Van'it tse'e je Juan y'atsaajv:

—Je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaías, je'e tse'e du'ava'ni to'k je jayu juu' ve'e jidu'um makk kótsup joma ve'e kyapantsuuna: “Yaktaajvada je Maja Vintsán je tyoo'.” Ax atsts je'e ve'e je jayu juu' ve'e kojtsj joma ve'e kyapantsuuna —jidu'um tse'e je Juan vyaajñ.

²⁴ Juu' tse'e ojts dumukotsta je Juan, je fariseotajkts je'e ve'e kejjxjudu. ²⁵ Jetse'e du'amotutúvidinuva:

—Pan ka mítsap je'e ve'e je Cristo ukpu je Elías, ni je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa juu' ve'e kátsani jetse'e myiinnit, ¿tyajxts mitse'e je jayu xyaknapet?

²⁶ Jetse'e je Juan ña'muxjidi:

—Je tsoxk naaj xa atse'e je jayu ntukyaknapajt. Jemts mitse'e to'k xmaadada pane'e mka'ixada. ²⁷ Xpa'ux'ookipts ats je'e ve'e, je'e tse'e nuyojk dunumájip jets ka'a ve'e ats, ni je'e paata atse'e nkavinmachju jets atse'e je kya'ajk jaa'p nmukéjjat.

²⁸ Ve'ets ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji jem joma ve'e je it duxaaja Betania, jem jado'k ado'om Jordán maja napa'am, jem joma ve'e je Juan je jayu duyaknapajt.

Ve'em je'e ve'e je Jesús ax jo'n to'k je carnero juu' ve'e vintsa'kin

²⁹ Je ku'óxit tse'e je Juan du'ix je Jesús vyinkutámaja, van'it tse'e vyaajñ:

—Ixta, ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e je jayu je tyokin dutuknuvaatsnit. Ve'em tse'e dutónut ku ve'e y'oo'kut ax jo'n to'k je carnero juu' ve'e je Nte'yam yaktukvintsa'kip. ³⁰ Ya'a atse'e nnukojts ku atse'e nvaajñ: “Xpa'ux'ookipts atse'e to'k pane'e nuyojk dunumájip jets ka'a ve'e ats, kux ijtnuvam je'e ve'e vye'na jets ka'anume'e ats.” ³¹ Ka'ats atse'e nnujava tuy'it jets ya'a je'e ve'e juu' ve'e je jayu je tyokin dutuknuva'atsup. Je'e kajxts atse'e je jayu nyaknapetta jetse'e ve'em nujava tyánut je israeejlit jayu maat jets ve'em ya'a ve'e ax jo'n to'k je carnero juu' ve'e je Nte'yam yaktukvintsa'kip.

³² Jetse'e je Juan je tuvakojsun dujaa'kpuujm. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ku ats je'e ve'e nyaknapajtukuj, van'itts atse'e n'ix je Espiritu Santo ñukadaakji ax jo'n to'k je pak, jem tse'e tsapijotm cha'án. ³³ Ku ats je'e ve'e nkayaknapetna vye'na, ka'ats atse'e nnujava vye'na jets je'e je'e ve'e juu' ve'e je jayu je tyokin dutuknuva'atsup. Ax je'e pan atse'e xkejx jets atse'e je jayu nyaknapétut je tsoxk namaat, je'ets atse'e xnuujmi: “Ku ve'e x'ixut je Espiritu Santo jetse'e to'k je yaa'tyajk dunukada'aky, je'ets je'e ve'e juu' ve'e je jayu dutukyaknapajt jem jya'vin kajxm je Espiritu Santo.” ³⁴ Ax n'ixts ats je'e ve'e ku ve'e ve'em jyajty, mpuumpts atse'e je tuvakojsun jets je'e je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk.

Je Jesús je myutoo'vajkp ixpajkpada

³⁵ Je ku'óxit tse'e je Juan jem tyena maat numejtsk je y'ixpajkpada. ³⁶ Ku ve'e je Juan du'ix jetse'e je Jesús ñaxy, van'it tse'e vyaajñ:

—Ixta, ya'a xa je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e y'oo'kut ax jo'n to'k je carnero juu' ve'e je Nte'yam yaktukvintsa'kip.

³⁷ Ku ve'e numejtsk je Juan je y'ixpajkpa du'amotunajxti, van'it tse'e dupanajkxti je Jesús. ³⁸ Pyanajkxtup tse'e vye'nada je Jesús ku ve'e y'ixumpijit jetse'e du'ix jets je'e ve'e yakpamets, van'it tse'e dunuujmidi:

—¿Tise'e mtsojktup?

Van'it tse'e y'atsogvjidi:

—Yak'ixpajkpa, ¿jomas mitse'e mtsuuna?

³⁹ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ja'mda jets ixta.

Van'it tse'e ñajkxti jetse'e du'ixti joma ve'e chuuna. Jem tse'e je Jesús maat y'ijtti je xaaj, maktaaxk yaaxpani ve'e vye'na.

⁴⁰ Nuto'k tse'e je ixpajkpa juu' ve'e du'amotunajx je Juan jetse'e je Jesús dupanujkx, je Andreests je'e ve'e, je Simón Pedro je y'uts, ⁴¹ je'e tse'e najkx jetse'e ojts je y'ajch Simón du'ixta, jetse'e dunuujmi:

—Ta xa aatse'e mpaa'ty je Mesías. (Jidu'um tse'e kyatsapitsum je Mesías, Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.)

⁴² Van'it tse'e je Andrés duvaajv je y'ajch Pedro joma ve'e je Jesús. Ku ve'e je Jesús je Pedro du'ix, van'it tse'e dunuujmi:

—Mits xa ve'e je Simón, je Jonás je myajntk, Céfasts mitse'e myaktukxaajinup. (Ax jidu'um tse'e kyatsapitsum je Cefas, tsaaj, je'e tse'e je Pedro.)

Ku je Jesús duvaajv je Felipe jets je Natanael

⁴³ Je ku'óxit tse'e je Jesús ñajkxuva'añ jem Galilea, van'it tse'e je Felipe dupaaty jetse'e dunuujmi:

—Pamiinni ats.

⁴⁴ Je Felipe, jem je'e ve'e Betsaida kyukajpuna, nay jempa ve'e je Andrés jets je Pedro.
⁴⁵ Van'it tse'e je Felipe ojts je Natanael du'ixta jetse'e dunuujmi:
 —Tā xa aatse'e mpaaty je jayu juu' kajxe'e je Moisés jyaajy jep pyava'nun kujxp jets juu' kajxe'e jyaayduva je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Je Jesuusts je'e ve'e, je José je y'ónuk, nazarétit jayu.

⁴⁶ Ax jidū'um tse'e je Natanael y'atsaajv:

—¿Nazarétit jayu? ¿Pitsumuptam vine'e jem juu' ve'e oy?

Jetse'e je Felipe y'atsoojvji:

—Ja'mu jets ixu.

⁴⁷ Ku ve'e je Jesús du'ix je Natanael vyinkutámaja, van'it tse'e vyaajñ:

—¡Uxyaja tse'e to'k myets je israeejlit jayu juu' ve'e ni vinxupa kataayip!

⁴⁸ Van'it tse'e je Natanael du'amotutuvi je Jesús:

—¿Vintsose'e xnujava jets ve'em atse'e?

Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—N'ix xa ats mitse'e ku ve'e mve'na jep higo kupupa'tkup, ka'ana ve'e je Felipe mvavju tuvve'na.

⁴⁹ Van'it tse'e je Natanael ña'muxji:

—Yak'ixpajkpa, mits xa ve'e je Nte'yam je y'Onuk, mitsts je'e ve'e je Israeejlit Jayu Yakkutojkpa.

⁵⁰ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—¿Xjaanchja'vip atse'e kux ats mitse'e tunnuujma jets n'ix ats mitse'e jep higo kupupa'tkup? M'ixupnum xa mits je'e ve'e juu' ve'e tónjup kótsjup. Jyaa'knunájijpts je'e ve'e ka je'ep ku atse'e tun'avana vintso mitse'e mjáyuva.

⁵¹ Van'it tse'e jyaa'kvaajñ:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets m'ixtap miitse'e ku ve'e je tsapjootmit it y'ava'atsut jetse'e je Nte'yam je y'aangeles pyéttat kyada'aktat joma ve'e ats, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

2

Ku je jayu ñavyajkji jep Caná

¹ Kutoojk xaaj tse'e je jayu ñavyajkji jem kajpun kajxm juu' ve'e Caná duxaaj, jem galiléait y'it jootm. Jem tse'e vye'na je Jesús je tyaak, ² yakvoovduva tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpatajk. ³ Ku tse'e kyujx je tsaaydum pa'ajk naaj, van'it tse'e je Jesús je tyaak ña'muxji:

—Tā xa ve'e kyajxujidini je tsaaydum pa'ajk naaj.

⁴ Van'it tse'e y'atsaajv:

—Nana, ¿tyajxs ats mits je'e ve'e xvaajñja? Ka'anum xa atse'e xtukkada'aky.

⁵ Van'it tse'e je tyaak dunuujmi je patto'nivatajk:

—Tonkaxta nujom vintso ya'a ve'e mna'muxjadat.

⁶ Jem tse'e vye'na tojtuk je maja to'ts juu' ve'e je israeejlit jayu yaktoondup ku ve'e ñaajkva'atsjada, majktupx uk mókupx litro jo'nts je'e ve'e je jyoot to'k jaty. ⁷ Van'it tse'e je Jesús dunuujmide je patto'nivatajk:

—Yak'otsta ya to'tsta maat je tsoxk naaj.

Yak'ape'tstu tse'e. ⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Jee'ptats n'it vee'n jets mo'oda je'e juu' ve'e ya xaaj dunuvinténip.

Ve'em tse'e dutoondi. ⁹ Jyaa'kyajp tse'e je xaaj je ñuvinténiva je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e je tsoxk naaj uk'ijit, ka'ats je'e ve'e dunujava pan joma ve'e pyítsum, je patto'nivatajkts je'e ve'e dunuja'vidu kux je'e ve'e ojts myajta. Van'it tse'e je xaaj je ñuvinténiva dūvatsaajv je ta'axpajkpa ¹⁰ jetse'e dunuujmi:

—¿Tis mitse'e mtuump? Too'vajkp xa ve'e anañujoma je jayu dutuk'uu'k je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e dunu'óyip, ax ku tse'e je javyaa'kxtajk távani y'oo'kta vye'na, van'it tse'e yakmo'oda je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e ka jajty'óyap; ax vimpitts mitse'e tuxtún, myak'ux'ookits mitse'e taav je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e dunu'óyip.

¹¹ Ax ya'a tse'e juu' ve'e je Jesús tyoon jem Caná, juu' ve'e jem galiléait y'it jootm, je'e tse'e je myuto'k maja nuja'vin; ax ve'em tse'e duyaknuke'xnatajki je myajin, jetse'e je y'ixpajkpatajk jyaanchja'vijidi.

¹² Ku tse'e ve'em dūtuujn, van'it tse'e ñujkx jem Capernaum maat je tyaak jets je y'utsatajki maat je y'ixpajkpatajk. Jem tse'e y'ijtti mejtsk toojk xaaj.

*Ku je Jesús duyakvaach je maja tsaptajk
 (Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)*

¹³ Ku ve'e tyami je pascua xaaj, van'it tse'e je Jesús vyimpejt jem jerusaleenit kyajpun kajxm. ¹⁴ Jem tse'e dupaaty jep maja tsaptaktaagujkp je'eda pan pan jatye'e je tánuk yax dutoo'ktup: je tsapkaaj, je carnero, jets je pak. Jem tse'e chuuniduva pan pan jatye'e je meen divinkukoondup jetse'e dunupakta. ¹⁵ Ku ve'e je Jesús du'ix, van'it tse'e to'k je tujpx vojpun dupuujm jetse'e duyakpitsumkujx jep maja tsaptaktaagujkp nujom pan pan jatye'e dutoo'ktup je carnero jets je tsapkaaj. Pan pan jatye'e divinkukoondup je meen, vyajva'kxkajxts je'e ve'e je meen jetse'e duyakvippumpijtkujx je myeesada. ¹⁶ Ax jidu'um tse'e dunuujmi pan pan jatye'e dutoo'ktup je pak:

— ¡Yakpitsumdimi ya'a! ¡Ka'a xa ve'e ats je nTee' ya chaptajk xyakva'andat maa'tyajk!

¹⁷ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dujaa'myejtsti je Kunuu'kx Jatyan juu' ve'e vaamp: "Ooy xa atse'e ntun'ekju ku ve'e mits je mtsaptajk kyayakvintsa'aga."

¹⁸ Van'it tse'e je myu'israeejlit jayu y'amotutúvjidi:

— ¿Ti nuja'vints aatse'e xmooyp jets mtukkadaakjupe'e jetse'e ve'em mjatukat?

¹⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoqjviji:

— Yakkutókida ya maja tsaptajk, toojk xaajts ats ya'a ve'e nyakpojtknuvat.

²⁰ Van'it tse'e je myu'israeejlit jayu ña'muxjдинува:

— Vujxtkupxuk tojtuk joojnt xa ve'e tya'ni jetse'e dupaamdi ya maja tsaptajk, ¿ax myakpojtknuvaps mits ya'a n'ite'e toojk xaaj?

²¹ Ax je maja tsaptajk juu' ve'e je Jesús ñukojs, je ñi'kx je kyopkts je'e ve'e tyijp. ²² Ku ve'e je Jesús y'uk'aa'k jetse'e jyoointykpajknuva, van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dujaa'myejtsti ya'a juu' ve'e je Jesús kyojts. Van'it tse'e dujaanchja'vidi juu' jatye'e ijtp jep Kunuu'kx Jatyan kujxp jets juu' ve'e je Jesús kyojts.

Y'ixp ñuja'vixpts je'e ve'e je Jesús je jayu je y'aaj je jyoot

²³ Jem tse'e Jerusalén je Jesús vye'na ku ve'e dupaaty je pascua xaaj. Jem tse'e numay je jayu jyaanchja'vijidi ku ve'e du'ixti je mújit nuja'vin juu' ve'e tyoon. ²⁴ Ax ka'a tse'e je Jesús je jayu dujotma'a kux y'ixp ñuja'vip je'e ve'e je jayu je y'aaj je jyoot anañujoma, ²⁵ ka'a tse'e vyinkopka jetse'e pan vya'nuxjut vintso ve'e to'k jado'k je jayu je jyáyuvin, kux y'ixp ñuja'vip je'e ve'e oy jets vintso ve'e je jayu je y'aaj je jyoot.

3

Je Jesús maat je Nicodemo

¹ Jem tse'e vye'na to'k je fariseo juu' ve'e Nicodemo duxaaj, ñumájippts je'e ve'e y'ijit joma ve'e je israeejlit jayu. ² Je Nicodemo tse'e koo'ts ojts duku'ix je Jesús, jetse'e dunuujmi:

— Yak'ixpajkpa, nnuja'vinup xa aatse'e jets je Nte'yam mitse'e mkejxjup jets aatse'e juu' xtuk'ixut xtuknujávát, kux je'e xa ve'e juu' ve'e ijtp je Nte'yam maat, je'ejyji tse'e o'yixjup jetse'e je kyutojkn duyaknuk'e'xnatákát maat je mújit nuja'vin ax jo'n mitse'e xtun.

³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

— Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma, vaampam atse'e, pan pan xa ve'e kake'xnuvap jado'k nax, ka'a tse'e y'o'yixjut jetse'e du'ixut je Nte'yam je kyutojkn.

⁴ Van'it tse'e je Nicodemo y'amotutúvjiji:

— ¿Vintsose'e y'óyat jetse'e kye'xnuvat to'k je yaa'tyajk juu' ve'e májani? ¿Jadi o'yip vine'e jetse'e tyajkinuvat jado'k nax jem je tyaak jyootm jetse'e kye'xnuvat?

⁵ Jetse'e je Jesús y'atsoqjviji:

— Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma, vaampam atse'e, ka ve'ejyap xa ve'e je jayu kye'exut ax jo'n yaja naxviijn je jayu kye'ex, tun vinkopk xa je'e ve'e jetse'e je Espiritu Santo kajx kye'xnuvat. Pan pan tse'e ve'em kake'xp, ka'a tse'e y'o'yixjut jetse'e tyákát jem je Nte'yam y'am kya'm. ⁶ Pan pan xa ve'e yakke'xjup je jayu, jáyuvams je'e ve'e; ax pan pan tse'e je Espiritu Santo kajx ke'xp, joot ja'vints je'e ve'e. ⁷ Kadi atuva atoki xtuktáñ ku atse'e jidu'um nva'ña: "Tun vinkopk xa je'e ve'e jetse'e anañujoma je jayu kye'xnuvat jado'k nax." ⁸ Jeja xa ve'e je it pyaj pan joma tso ve'e dutsak. M'amotunajxypts mits je'e ve'e ku ve'e y'amu'u, ax ka'a tse'e xnujava pan joma tso ve'e chaa'n uk pan joma tso ve'e ñujkx; nay ve'empa tse'e anañujoma pan pan jatye'e ke'xtup je Espiritu Santo kajx, va'ajts tse'e yaknujava jets je Nte'yam maat je'e ve'eda, ax ka'a tse'e yaknujava pan vintso ve'e je Espiritu Santo je nam joojntjkin myoojyjidi.

⁹ Van'it tse'e je Nicodemo y'amotutúvjinuva:

— ¿Vintso ya'a ve'e y'ixuva?

¹⁰ Jetse'e je Jesús y'atsoqjviji:

— ¿Ka'a ve'e xnujava?, mits, israeejlit jayu yak'ixpajkpa. ¹¹ Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma, vaampam atse'e, je'e aatse'e nkajtsp juu' aatse'e nnuja'vip, jets je'e aatse'e je tuvakojsun mpuump juu' aatse'e n'ixp; ax ka'a tse'e xkuvakta je tuvakojsun juu' aatse'e mpuump. ¹² Pan ka'a xa atse'e xjaanchjávada ku ats miitse'e nvaajnjada juu' ve'e yaja

naxviijn, žvintsoṡts ats miitse'e xjaanchjávadat ku ats miitse'e nvaajnjada juu' ve'e jem tsapjootm?

¹³ Ni pana xa ve'e kyatsajpétna, ax jemts atse'e tsapjootm n'ijit jets atse'e yaja nkadaaky, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ¹⁴ Ve'em ax jo'n je Moisés jujpani duyakkajxmpojtuk je tsaa'n apamnax jem vinvva'ajts it kajxm, tun vinkopkts je'e ve'e jets atse'e je jayu xyakkajxmpojtkpat; ¹⁵ ax ve'em tse'e, pan pan xa atse'e xjaanchja'vip, ka'ats je'e ve'e vyintókiyut, xa'ma kajxts je'e ve'e jyoointykinít —jidu'um tse'e je Jesús vyaajñ.

Chajkpe'e je Nte'yam je naxviijnít jayu

¹⁶ Tyuntsojk'oo'k xa ve'e je Nte'yam je naxviijnít jayu, paaty tse'e dukejx pane'e tun to'k y'Onukip. Ve'emts je'e ve'e dutuujn jets pan pane'e dujaanchja'vip je Nte'yam je y'Onuk, jetse'e kyavintókiyut, je'e ve'e jetse'e dujajejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁷ Ka je'e kajxpa xa ve'e je Nte'yam dukejx je y'Onuk yaja naxviijn jetse'e je jayu dumooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, je'e kajxe'e jets je jayu duyaktso'okut.

¹⁸ Pan pan xa ve'e dujaanchja'vip je Nte'yam je y'Onuk, ka'ats je'e ve'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup; ax pan pan tse'e kajaanchja'vijup, nupaamdukanits je'e ve'e y'it jetse'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup. ¹⁹ Je'e kajx tse'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, kux ka'a ve'e dujaanchjáva je Nte'yam je y'Onuk, juu' ve'e kyejx yaja naxviijn. Ve'em ax jo'n je kujajpa je kuta'kxpa duyaknuke'xnatáka nujom juu' jatye'e ijtp joma ve'e kyujaj kyutu'kx, nay ve'empa tse'e je Nte'yam je y'Onuk je jayu je tyokin duyaknuke'xnatajkiva. Ax ka'a tse'e je jayu dutsokta jetse'e je tyokin nuke'xnatáka y'itut kux je'e ve'e tyoondup juu' ve'e ka óyap. ²⁰ Anañujoma tse'e pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap, ka'ituvandupts je'e ve'e jeja ajajtk it jaat, ka'a ve'e ñaajktámajada jeja ajajtk it jaat kux ka'a ve'e duyaknuke'xnatáka'anda je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup. ²¹ Ax pan pan tse'e dutoomp je tyuv je'e, naajktámijupts je'e ve'e jeja ajajtk it jaat, ax ve'em tse'e kye'exut jets je Nte'yam kajxe'e juu' dutún.

Ku je Yaknapejtpa Juan je jayu duvaajnjnuva jets pane'e je Jesús

²² Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je Jesús maat je y'ixpajkpatajk ñajxkti jem judéait y'it jootm. Jem tse'e je jayu duyaknapetta. ²³ Nay ve'empa tse'e je Yaknapejtpa Juan je jayu duyaknapejt jem Enón, je saliimit kajpun mutam, kux jeme'e vye'na ooy je tsoxk naaj. Jem tse'e je jayu jye'lydi jetse'e ñapejtti. ²⁴ Van'it ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji ka'anume'e je Juan yakpoxuntakpum vye'na.

²⁵ Jem tse'e je Juan je y'ixpajkpatajk juu' ve'e dumaatnakyojtsvintso'vukvaajnjdu to'k je israeejlit jayu pan vintso ve'e dutsak jetse'e je jayu ñaajkva'atsjadat. ²⁶ Van'it tse'e je Juan je y'ixpajkpatajk ñunajkxjidi, jetse'e ña'muxjidi:

—Yak'ixpajkpa, je'e xa ve'e juu' ve'e mmaatve'nip jem jado'k ado'om Jordán maja napa'am, juu' mitse'e je tuvakojsun mmooy ku aatse'e xmukajts, jemts je'e ve'e je jayu duyaknapet, ax nunajkxjudupts je'e ve'e anañujoma.

²⁷ Van'it tse'e je Juan y'atsoojvjidi:

—Ni pana xa ve'e je kutojkun dukajayep pan ka'a ve'e je Nte'yam mya'aju. ²⁸ X'amotunajxtu atse'e ku atse'e nvaajñ jets ka je Criistovap atse'e, m'o'yixjadap tse'e jetse'e je tuvakojsun xpámdat jets vaan atse'e jets ats je'e ve'e juu' ve'e yakkejx jetse'e je Cristo duvintoo'vákat. ²⁹ Ku ve'e je jayu ñavyukju, pan pan tse'e dumaat je yaa'vyajkpa, je ta'axpajkpatats je'e ve'e; jets je'e juu' ve'e myaatnayja'vijup je ta'axpajkpa, jemts je'e ve'e du'amotunaxy juu' ve'e je ta'axpajkpa kyajtsp. Ax nay ve'empats atse'e uxymy ooy ntunxoonduk ku atse'e n'amotunaxy juu' ve'e je Cristo kyajtsp. ³⁰ Pan vintso ve'e ya it ñaxy, tun vinkopkts je'e ve'e jets je'e ve'e dunumájat jets atse'e nnumootskat —jidu'um tse'e je Yaknapejtpa Juan vyaajñ.

Je'e pane'e kajxm tsoo'n

³¹ Je'e pane'e kajxm tsoo'n, je'e tse'e dunumájip dunujaanchip. Je'e pane'e yaja naxviijn, naxviijnít jáyuvamts je'e ve'e, je'e je'e ve'e kyajtsp juu' ve'e yaja naxviijn; ax je'e pane'e tsoo'n jem tsapjootm jetse'e yaja kyadaaky, ñumajikujxjp ñujaanchikujxpts je'e ve'e. ³² Je'e tse'e je tuvakojsun dupaamp juu' ve'e du'ix du'amotunajx, ax ka'a tse'e je jayu dujaanchjáva je tuvakojsun juu' ve'e pyuump. ³³ Natyukpitsumvaatsjudup tse'e juu' ve'e dujaanchja'vidup je tuvakojsun juu' ve'e pyuump, je'e tse'e va'ajts duyaknuke'xnatajkidup jets tyúvame'e je Nte'yam je kyats je y'ayook. ³⁴ Je'e pane'e je Nte'yam kejjxu, je Nte'yam je kyats je y'ayookts je'e ve'e kyajtsp, ka'a tse'e je Nte'yam vyintoka ku ve'e je Espiritu Santo duyaky. ³⁵ Chajkpts je'e ve'e je Dios Tee' je y'Onuk jetse'e dutukkatajkikujx nujom juu' jaty. ³⁶ Pan pan xa ve'e dujaanchja'vip je Nte'yam je y'Onuk,

jjayejppts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp; ax pan pan tse'e dukatsojqp jetse'e jyaanchjávajat, ka'ats je'e ve'e dujayéput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, jepts je'e ve'e je Nte'yam y'ejkun jaatp y'it.

4

Je Jesús maat to'k je samaariait ta'axtajk

¹ Myótudu tse'e je fariseotajk jets nuyojke'e je jayu y'ijtti juu' ve'e je Jesús dupanajkxtu jetse'e yaknapejtjidi jets ni ka'a ve'e je'eda juu' ve'e je Juan dupanajkxtu jetse'e yaknapejtjidi; ² óyame'e je Jesús je jayu dukayaknapejti, je y'ixpajkpatajka ve'e je jayu duyaknapejtu. ³ Ku ve'e je Jesús dunuja'vi, tsoo'nnu tse'e jem Judea jetse'e jem Galilea vyimpijtnuva.

⁴ Tunjajtnajxpts je'e ve'e jem samaariait y'it jootm. ⁵ Ve'em tse'e jye'y jeja kajpun pa'ayi juu' ve'e Sicar duxaaj, jem samaariait y'it jootm, je naax mutam juu' ve'e jujpani je Jacob myooyu je myajntk José. ⁶ Jem tse'e vye'na to'k je jot joma ve'e je naaj duyakpítsumda juu' ve'e tyijtip je Jacob je myo'ot. Ax noo'kxp tse'e je Jesús jye'y, je'e kajx tse'e y'ajxtk jeja jot aagui, kujk xaaj jo'nani ve'e vye'na, ⁷⁻⁸ je kaaky je tojxk jooyva ve'e ñajxkti je y'ixpajkpatajka jem kajpun kajxm. Van'it tse'e jye'y to'k je samaariait ta'axtajk joma ve'e je naaj duyakpítsumda, je tsoxk naajts je'e ve'e vyaaj'nuvaampy. Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Mooyk ats to'k aaj je mtsoxk naaj.

⁹ Van'it tse'e y'atsoojvji:

—Israeejlit jayu xa mitse'e. ¿Vintsots ats mitse'e x'amotu je tsoxk naaj?, kux samaariait jayu xa atse'e. (Je'e kajx tse'e ve'em vyaajñ kux ka'a ve'e ñajvávajada je israeejlit jayu maat je samaariait jayu.)

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Pan kuxnujava ve'e juu' ve'e je Nte'yam yajkyp, jets kuxnuja'viva ve'e pane'e uxym m'amótujup je tsoxk naaj, mitssts atse'e kux'amotu je tsoxk naaj, jets ats mitse'e kunma'a je tsoxk naaj juu' ve'e je jayu dujoojntykinmooyp.

¹¹ Van'it tse'e vyaajñ je ta'axtajk:

—Ka'a xa mitse'e xtimaada juu' ve'e mtukyakpítsumup je tsoxk naaj, jets kaak ya'a ve'e ya jot, ¿jomase'e xpákut je tsoxk naaj juu' ve'e je jayu dujoojntykinmooyp? ¹² Je njujpit jáyuvamda Jacob, je'e tse'e dupaam ya jot, joma ve'e viinn choxkna'uuk, nay ve'empa je y'ónukta jets je jyaach je kyaaj, ¿ax mjaa'knúmájipts mits vine'e jets ni ka'a ve'e je'e?

¹³ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Nujomda xa ve'e pan pane'e du'ooktup ya tsoxk naaj, taatsidinuvaps je'e ve'e jado'k nax; ¹⁴ ax pan pan tse'e du'ookp je tsoxk naaj juu' atse'e nyajkyp, ni je vin'itats je'e ve'e kyoo'ktaatsinit, kux je tsoxk naaj juu' atse'e nyajkyp, ve'emts je'e ve'e pyítsumuxjut jem jyoot jya'vin kajxm ax jo'n to'k je maja mo'ot jetse'e myooyjijini je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁵ Van'it tse'e je ta'axtajk ña'muxji:

—Uk nvaat atse'e xmo'ot je mtsoxk naaj, ve'emts atse'e ni je vin'lita nko'o'ktaatsinit jets atse'e yaja nko'o'kmejtsnit majpa.

¹⁶ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Najkxu xvavv je mnuyaa'y jetse'e xmaagtínut.

¹⁷ Van'it tse'e je ta'axtajk y'atsoojvji:

—Ka'a xa atse'e pan mnuyaa'y.

Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Tyúvam xa ve'e xkats ku ve'e mva'añ jets ka'a ve'e pan mnuyaa'y. ¹⁸ Numugooxk xa ve'e je mnuyaa'y tuxyaknaxy, ax je'e pane'e uxym mmaatstsuunip, ka'ats mits je'e ve'e xnuyaa'ya. Tyúvame'e juu' ve'e tuxkats.

¹⁹ Van'it tse'e je ta'axtajk y'atsaajv:

—Ta atse'e vinjava ntañ jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa mitse'e. ²⁰ Yaja joma ve'e ya kopk, yájats aatse'e je njujpit jayu duvinjávada duvintsa'agada y'ijit je Nte'yam, ax ve'emts miitse'e mva'anda jets jeme'e Jerusalén je it joma ve'e dujajtytsák jetse'e je jayu je Nte'yam duvinjávadat duvintsa'agadat.

²¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Jaanchjáva ats, pyaatnup xa ve'e je xaaj ku ve'e xkavinjávadat xkavintsa'agadat je Dios Tee' yaja joma ve'e ya kopk ukpu jem Jerusalén. ²² Ka'a xa miitse'e xnujávada juu' ve'e mvinja'vidup mvintsa'kidup; ax nmuja'vinupts aatse'e juu' aatse'e nvinja'vip nvintsa'kip, kux je israeejlit jayu kajxe'e jye'ya je'e pane'e je jayu duyaktsookp. ²³ Ax pyaatnup tse'e je xaaj, ax ta tse'e jye'ya, van'it ku ve'e je'eda pan pan jatye'e duvinja'vidup duvintsa'kidup je Dios Tee', je'e tse'e duvinjávadap duvintsa'agadap je jyoot je jya'vin maat jets je tyuv

je'e maat, kux ve'eme'e dutsak je Dios Tee' jetse'e dutóndat pan pan jatye'e vinja'vijidup vintsa'kijidup. ²⁴Ja'vin xa ve'e je Nte'yam, ax pan pan jatye'e vinja'vijidup vintsa'kijidup, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e ve'em dutóndat je jyoot je jya'vin maat jets je tyuv je'e maat.

²⁵Van'it tse'e je ta'axtajk y'atsaajv:

—Nnuja'vinup xa atse'e jets miinnupe'e je Mesías; ax kuts je'e ve'e myiinnit, je'e tse'e nujom juu' jatye'xtukvinja'vikajxumdinup. (Jidu'um tse'e kyatsapítsum je Mesías, Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.)

²⁶Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Ats xa je'e ve'e juu' mitse'e uxym mmukojtsjup.

²⁷Ve'em tse'e vya'añ vye'na ku ve'e je y'ixpajkpatajk jye'ydi. Atuva atoki tse'e tyaandi ku ve'e du'ixti jets jeme'e je Jesús dumaatnakyátsju to'k je ta'axtajk. Ax ni pana tse'e dukah'amotutuvi je Jesús pan ti ve'e chajkp uk pan tyajxe'e dumaatnakyátsju je ta'axtajk.

²⁸Van'it tse'e je ta'axtajk dumasaak je chiv jetse'e ñujkx jem kajpun jootm. Jidu'um tse'e jem je jayu dunuujmidi:

²⁹—Ja'mda jetse'e x'ixtat to'k je yaa'tyajk juu' atse'e tuxvaajnikúx pan ti jatye' atse'e tuntún tunkats. jje'edam n'ite'e je Cristo!

³⁰Van'it tse'e choo'ndi jem kajpun kajxm jetse'e ñajkxti joma ve'e je Jesús. ³¹Namvaate'e je ta'axtajk ñujkx jem kajpun jootm, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk myunoo'kxtkjidi. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Yak'ixpajkpa, kayu to'k aaj.

³²Van'it tse'e y'atsoojviji:

—Jep xa atse'e nmaada juu' atse'e nkáyup; ka'ats miits je'e ve'e xnujávada.

³³Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ñay'amotutúvijidi:

—Jep vine'e je jayu tumya'aju juu' ve'e kyáyup?

³⁴Ax jidu'um tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Je'e xa atse'e nkaakyip ntojxip ku atse'e ntun juu' ve'e chajkp je'e pan atse'e xkejxp jets atse'e je tyoonk ntónut jets atse'e nyak'avaadat.

³⁵Jidu'um xa miitse'e mva'anda: “Jamaktaaxk po'õ xa ve'e kya'it jetse'e je trigo taajm yakpakmojknit.” Ax jidu'umts ats miitse'e nnaajmada: Ixta je jáyuda, ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je kam joma ve'e je trigo taajm, ax nvaatani tse'e yakpakmojknit. ³⁶Pan pan xa ve'e je taajm dupakmojkp, yakmujooypts je'e ve'e. Ax je taajm juu' ve'e pyakmujkp, xa'ma kajxts je'e ve'e y'ijtnit. Kux juu' ve'e je taajm duvajp jets juu' ve'e je taajm dupakmojkp, kijpxts je'e ve'e xyoondukta. ³⁷Kux je tuvukats je'e ve'e ku ve'e je jayu vya'añ jets to'k je'e ve'e juu' ve'e je taajm duvajp, jado'kts je'e ve'e juu' ve'e je taajm dupakmojkp. ³⁸Ats xa miitse'e nkejxup jetse'e m'ittat ax jo'n je jayu juu' ve'e je taajm dupakmojkp joma ve'e tukyayo'ojta tukyatonda; miits tse'e tuxmutanda juu' ve'e je viijnk jayu tudutonda.

³⁹Numay tse'e je jayu juu' ve'e jem samaariait kyajpun kajxm tsuunidu, je'e tse'e dujaanchja'vidu je Jesús je'e kajx ku ve'e je ta'axtajk ña'muxjidi: “Ta xa atse'e xvaajnikúx pan ti jatye' atse'e tuntún tunkats.” ⁴⁰Ax ku tse'e je samaariait jaye'ydi joma ve'e je Jesús, van'it tse'e dumunoo'kxtkti je Jesús jetse'e myaattánjadat. Jem tse'e tyaañ je Jesús mejtsxaaj, ⁴¹jetse'e jyaa'knuma'yi je jayu juu' ve'e jaanchja'vijju ku ve'e du'amotunajxti juu' je'e ve'e kyajtsp. ⁴²Van'it tse'e je samaariait jayu dunuujmidi je ta'axtajk:

—Njaanchja'vip xa aats ya'a ve'e uxym, ka je'e kajxijap tse'e kux aats mitse'e juu' tuxvaajña, je'e kajxpa ve'e ku aatse'e viinnm tun'amotunaxy juu' ya'a ve'e kyajtsp. Ax nnuja'vinuups aatse'e jets je'e ya'a ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, je'e juu' ve'e je jayu duyaktso'okup to'k it to'k naxviijn.

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je yakkutojka je tyoompa je myajntk

⁴³Kumejtsxaaj tse'e je Jesús jem Samaria chaa'n jetse'e je tyoo' dujaa'kyo'y jem galiléait y'it jootm paat, ⁴⁴kux viinne'e je Jesús vyaajñ: “Ka'ats je'e ve'e yakvintsa'aga je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa joma ve'e je y'avintso it je y'avintso naax.” ⁴⁵Ku ve'e jem Galilea jye'y, oy tse'e y'a'ixjidi je jayu kux ojtstuva ve'e je pascua xaaj jem Jerusalén, jeme'e du'ixti nujom juu' ve'e tyoon kyojts van'it.

⁴⁶Van'it tse'e je Jesús vyimpijtnuva jem Caná, juu' ve'e jem galiléait y'it jootm, jem joma ve'e je tsoxk naaj duyakvimpit tsaaydum pa'ajk naaj. Jem tse'e vye'na to'k je yakkutojka je tyoompa juu' ve'e dunumáijp, pajkjuup tse'e vye'na je myajntk jem Capernaum. ⁴⁷Ku ve'e je toompa je kats dumotu jets ta ve'e je Jesús jye'ya jem Galilea ku ve'e jem Judea chaa'n, van'it tse'e ojts du'ix, jetse'e dumunoo'kxtk jetse'e jem tyak'am ñajkxt jetse'e je y'ónuk duyakjotkada'akut, oo'kun ámanits je'e ve'e vye'na. ⁴⁸Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Ka'a xa ats miitse'e xjaanchjávada ku ve'e xka'ixta je mújit nuja'vin jets je mújit atuva.

⁴⁹Van'it tse'e y'atsaajv je yakkutojka je tyoompa:

—Ja'mu to'k aaj jatyi namka'ana ve'e ats je n'ónuk y'aa'k.

⁵⁰ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Vimpijtni jem mtak'am; joojntkip je'e ve'e je m'ónuk.

Jyaanchja'vi tse'e je yaa'tyajk vintso ve'e je Jesús ña'muxji, jetse'e ñajxni jem tyak'am.
⁵¹ Jeena tse'e too' aajy vye'na, jetse'e dumaatnavyaatjidi je tyoompatajk, van'it tse'e je tyoompatajk ña'muxjidi:

—Joojntkip xa je'e ve'e je m'ónuk.

⁵² Van'it tse'e yak'amotutúvidi pan vin'ite'e je y'ónuk jyotkadak'ukvaanni. Jetse'e dunuujmidi:

—Ox, to'k yaaxpe'e vye'na ku ve'e je jaajn ñuvaatsjini.

⁵³ Van'it tse'e je ku'ónuk dunuja'vi jets nay van'itji ve'e ve'em jyajty ku ve'e je Jesús ña'muxji: “Joojntkip je'e ve'e je m'ónuk.” Van'it tse'e je'e jets nujom vinxupe'e je jayu jep jyuump tyujkp, je'e tse'e dujaanchja'vidu je Jesús.

⁵⁴ Ya'a tse'e jit je mumejtsk maja nuja'vin juu' ve'e je Jesús tyoon ku ve'e vyimpijtnuva jem Galilea ku ve'e jem Judea cha'a'n.

5

Ku je Jesús duyakjotkadaaky to'k je mojkpa jayu jep Betesda

¹ Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je israeelit jayu xyaajtoondi; vimpejtnuva tse'e je Jesús jem Jerusalén. ² Jem tse'e kajpun kajxm vye'na to'k viijn je naaj naa'páts, Betesda je'e ve'e xyaaj, je hebreo aajts je'e ve'e. (Myutámip tse'e vye'na je kajpun naa'páts aka'a juu' ve'e tyukxaajidu Je Carnero je Ñaa'páts Aka'a.) Joma ve'e je naaj, jem tse'e vye'niva mugooxk vits je eputsooktkun joma ve'e je jayu y'eputsa'ak. ³ Jep tse'e eputsooktkun pa'tkup mya'ajta vye'na numay je pa'am jáyuda: jem tse'e je viints jáyuda, jem tse'e je uxket jáyuda, jem tse'e je 'eda juu' ve'e pajkjudup je pata'ajts pa'am, jem pa tse'e juu' ve'e je kya'ajta je tyekta tutyuntaatsni. Je'ets je'e ve'e y'a'ixtup ku ve'e je tsoxk naaj jyeputsyo'oyut, ⁴ kux ve'eme'e je jayu vyinmaaydi jets to'ma jatye'e to'k je ángeles vyáñuk y'ijt joma ve'e je naaj naa'páts jetse'e dujeputsyo'oy je naaj. Ve'em tse'e vyinmaaydi jets pan pane'e mutoo'vajkp tajkip jem najoortm ku ve'e tujyeputsyo'oy vye'na, jotkadaakp tse'e, jyatipa'ama ve'e dumaada.

⁵ Jem tse'e vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e ii'px maktoodojt joojntani pa'am'ijtp. ⁶ Ku ve'e je Jesús y'ixji jetse'e dunuja'vi jets jékani ve'e pya'am'it, van'it tse'e dunuujmi:

—¿Mtsajkpe'e jetse'e mjotkada'akut?

⁷ Van'it tse'e je pa'am jayu y'atsaajv:

—Ka'a xa ve'e pan pan pan atse'e xyaktákakp yam najoortm ku ve'e ya naaj jyajeputsyo'oy. Ku xa atse'e njatakava'añ, viijnk tse'e tajkikojp.

⁸ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Pojtukni, pakmojkni ya mmaajntkun, jets jaamni.

⁹ Tun jatyi tse'e je yaa'tyajk jyotkadaakni, je myaajntkun dupakmojkni, jetse'e yo'pyajkni. Ax po'o'kxtkun xaajts je'e ve'e vye'na van'it, ¹⁰ je'e kajx tse'e je israeelit jayu dunuujmidi je yaa'tyajk juu' ve'e jotkadaaknu:

—Poo'kxtkun xaaj xa ve'e uxyam, ka'a tse'e je pava'nun duyakjaty jetse'e xpapákut ya mmaajntkun.

¹¹ Van'it tse'e je yaa'tyajk y'atsoojvjudi:

—Je'e juu' atse'e tuxyakjotkada'aky, je'ets atse'e tuxnuujma: “Pakmojkni ya mmaajntkun jets jaamni.”

¹² Van'it tse'e du'amotutúvidi:

—¿Pants je'e ve'e juu' ve'e tumna'muxju: “Pakmojkni ya mmaajntkun jets jaamni”?

¹³ Ax ka'ats je'e ve'e dunujava pan pan je'e ve'e yakjotkadaakjnu kux távani ve'e du'ixtókini vye'na je Jesús jem numay jayu akojkm juu' ve'e jem ve'nidup. ¹⁴ Ux'o'ok tse'e je Jesús pyaatji jep maja tsaptujkp, jetse'e ña'muxji:

—Ixu, ta xa ve'e mjotkada'aky. Ka'a tse'e m'uktokintoonnit, ve'em tse'e mkapaa'tjut nuyojk je tsaachpaatun.

¹⁵ Van'it tse'e ñujkx je yaa'tyajk jetse'e ojts duvaajnada je myu'israeelit jayu jets je Jesús je'e ve'e yakjotkadaakju. ¹⁶ Je'e kajx tse'e je israeelit jayu dujomtoondi dutitoondi je Jesús jetse'e du'ukyak'oo'kuva'anda je'e kajx ku ve'e ve'em dutuujn ku ve'e po'o'kxtkun xaaj vye'na.

¹⁷ Ax jidu'um tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Toomp xa ve'e ats je nTee' uxyam paat, toompapts atse'e.

¹⁸ Je'e kajx tse'e je israeelit jayu nuyojk dutunjaa'ktsojkti jetse'e duyak'oo'ktat, ka je'e kajxyape'e ku ve'e dukah'amaa'yi je po'o'kxtkun xaaj, je'e kajxa ve'e ku ve'e ñaajk'akijpxaja maat je Nte'yam ku ve'e vya'añ jets Tyee'am je'e ve'e je Nte'yam.

Je kutojkun juu' ve'e jyayejpp je Nte'yam je y'Onuk

¹⁹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets ka'a atse'e x'o'yixju jets atse'e juu' ntónut ya n'avintso kutojkun kajx, ats, je Nte'yam je y'Onuk, je'ejyji atse'e ntuump juu' atse'e n'ixp juu' ve'e ats je nTee' tyuump. Nujom tse'e juu' ve'e je Dios Tee' tyuump, ntoompapts ats je'e ve'e, ²⁰ kux xtsojkp atse'e je nTee' jets atse'e xtuk'ix nujom juu' je'e ve'e tyuump, xjaa'ktuk'ixuups atse'e jets atse'e ntónut juu' ve'e dujaa'knúmájp jets ni ka'a ve'e juu' atse'e úxyam ntuump nkajtsp, ve'em tse'e atuva atoki myaktánjadat. ²¹ Kux ve'em ax jo'n je Dios Tee' duyakjoojntykpúk je oo'kpatajk jetse'e je joojntykin duma'a, nay ve'empa tse'e ats, je'e je y'Onuk, nmooyvaps atse'e je joojntykin pan pan atse'e ntsajkp. ²² Je Dios Tee', ka'ats je'e ve'e pan dutókimpayo'oy, atse'e xmooy nujom je kutojkun jets atse'e ntókimpayo'oyut, ²³ ax ve'emts atse'e nujom je jayu xmooyvat je vintsa'kin juu' ve'e myooydup je Dios Tee'. Pan pan xa atse'e xkavintsa'kip, ka'ats je'e ve'e duvintsa'kiva je Dios Tee', juu' atse'e xkejxp.

²⁴ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pane'e du'amotunajxp juu' atse'e nkajtsp jetse'e dujaanchjáva je'e pan atse'e xkejxp, jyayejppsts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ax ka'a tse'e yakmo'ot je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, je'e ve'e je oo'kun tuñuva'achju jetse'e tutyaka joma ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ²⁵ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets pyaatype'e je xaaj, uxyamts je'e ve'e, ku ve'e je oo'kpatajk du'amotunáxtat juu' atse'e nkajtsp; pan pan jaty tse'e du'amotunajxtup, joojntykidinuups je'e ve'e xa'ma kajx. ²⁶ Kux ve'em ax jo'n je Dios Tee' je joojntykin duyakjeja, nay ve'empats atse'e je kutojkun xmooyva jets atse'e je joojntykin nyakjéjivat, ²⁷ nay je'ets atse'e xmooyva je kutojkun jets atse'e ntókimpayo'oyut, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ²⁸ Ka'ats ya'a ve'e atuva atoki xtuktándat. Pyaa'tupe'e je xaaj ku ve'e nujom je oo'kpatajk du'amotunáxtat juu' atse'e nkótsup ²⁹ jetse'e pyísumdinit joma ve'e tuñaxtákada. Pan pan jaty tse'e dutoondu juu' ve'e oy, joojntypajktinuvaps je'e ve'e jetse'e xa'ma kajx joojntykidinit; ax pan pan jaty tse'e dutoondu juu' ve'e ka óyap, joojntypajktinuvaps je'e ve'e jetse'e xa'ma kajx chaachpaattinit.

³⁰ Ka'a atse'e x'o'yixju jets atse'e viinm juu' ntónut, tokimpayoy'p xa atse'e ax jo'n atse'e nyaktukpava'añ. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e juu' atse'e ntókimpayo'yp, kux ka je'ep atse'e n'ixtip vintso atse'e ya n'avintso vinma'yun nyaktónut, je'e atse'e n'ixtip juu' ve'e chajkp je'e pan atse'e xkejxp. ³¹ Pan atsji xa ve'e je n'ayook nmukojtspejtp jets je'e ve'e tuntoomp, ka'ats je'e ve'e tyun. ³² Jem tse'e jado'k pane'e ats je n'ayook dunukojtspejtp, ax nmuja'vinuups atse'e jets je'e juu' ve'e kyajtsp ats kajx, toompts je'e ve'e. ³³ Miits xa ve'e je jayu mtuknukejxtu je Yalnapejtpa Juan jetse'e najkx du'amotúvada; vintso je'e ve'e je tuvakojsun dupuujm, tyúvamts je'e ve'e. ³⁴ Ka je'epts atse'e nyaktónup juu' ve'e je jayu kyajtsp oy ats kajx, je'e kajxts ats miitse'e nnaajmada vintso ve'e je Juan kyajts ats kajx jets ve'eme'e mts'o'oktat. ³⁵ Ve'em xa ve'e je Juan y'ijit ax jo'n to'k je ta'kxpa juu' ve'e tooyp jetse'e kyutu'kx, ax mnayja'vijiduts miitse'eda jetse'e je kona it mxojojntki joma ve'e je'e. ³⁶ Ax nmaatts atse'e je tuvakojsun juu' ve'e nuyojk toomp jets ni ka'a ve'e juu' ve'e je Juan kyojts, je'ets je'e ve'e juu' jaty atse'e ntuump, nay je'ejyams je'e ve'e juu' atse'e je Dios Tee' xtuknukejxp jets atse'e ntónut jets atse'e nyak'avaadat. Ax juu' jaty atse'e ntuump, je'e tse'e je tuvakojsun dupaamp jets je Dios Tee' atse'e xkejxp. ³⁷ Nay ve'empa tse'e je Dios Tee', juu' atse'e xkejxp, yajkpapts je'e ve'e je tuvakojsun. Ni vin'ita xa je'e ve'e xkah'amotunaxta, ni vin'itats je'e ve'e xka'ixta, ³⁸ ka'a tse'e mtuktákajada je kyats je y'ayook kux ka'a atse'e xjaanchjávada, jets viinme'e je Dios Tee' ats xkex. ³⁹ Qoy xa ve'e xtunoonkada je Kunuu'kx Jatyán kux ve'eme'e mvinmáyd jets je'e kajxe'e xpaattinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp; óyame'e je Kunuu'kx Jatyán du'avana jets pan atse'e, ⁴⁰ ka'ats ats miitse'e xnuminuva'anda jetse'e xjayéptat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

⁴¹ Ka'a xa atse'e nyaktún je majin juu' ve'e je jayu yajkyp. ⁴² N'ixada xa ats miitse'eda, nnuja'vipts atse'e jets ka'a miitse'e je Nte'yam xtsokta. ⁴³ Ats je nTee' kajx xa atse'e nmijn, ka'ats ats miitse'e xkuvákta; pan miimp tse'e jado'k je y'avintso je'e kajx, je'e tse'e tuuv mkuváktap. ⁴⁴ ¿Vintsots ats miitse'e xjaanchjávadat pan mnakyuvajkuxjudupe'e je majin vimpit atuj jetse'e xka'ixtada je majin juu' ve'e to'k je Nte'yam yajkyp? ⁴⁵ Ka'a miitse'e mvinmáydats jets nmu'aa'nadap ats miitse'e jem ats je nTee' vyinkojkm, viinme'e je Moisés mnu'aa'najadat, je'e juu' miitse'e mmákkidup. ⁴⁶ Pan kuxjaanchjávada xa ve'e juu' ve'e je Moisés jyaay, kuxjaanchja'viduvats atse'e, kux ñukojtse'e je Moisés jets pan atse'e ku ve'e jyaajy. ⁴⁷ Ax pan ka'a tse'e xjaanchjávada juu' je'e ve'e jyaay, ¿vintsose'e xjaanchjávadat juu' atse'e nkajtsp?

6

*Ku je Jesús je jayu duyakkaajy numugooxk miijl naxy
(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)*

¹ Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je Jesús ñujkx jem jado'k ado'om galiléait myaja na'akaya pa'am, yaktijpaps je'e ve'e tibeeriasit maja na'akaya. ² Numay tse'e je jayu pyanajkxjidi kux y'ixtu ve'e je mujit nuja'vin juu' ve'e tyoon, je'e ve'e ku ve'e je pa'am jáyuda duyakjotkadaakni. ³ Van'it tse'e je Jesús ñujkx jem tonun viinm jetse'e jem dumaat'ajxtkti je y'ixpajkpatajk; ⁴ táminup tse'e vye'na je pascua xaaj. ⁵ Ku ve'e je Jesús du'ix jets numay jayu ve'e panajkxjup, van'it tse'e dunuujmi je Felipe:

—¿Jómase'e njo'yumdat je kaaky je tojix jetse'e anañujoma kyáydat?

⁶ Je'e kajx tse'e ve'em vyaajñ jetse'e du'ixut pan vintso ve'e y'atsovumpítjut, kux ñuja'vip je'e ve'e ti ve'e tyónup. ⁷ Van'it tse'e je Felipe y'atsoojvji:

—Ka'a xa ve'e ñupaadat mejtsk mókupx xaaj je meen numutún jetse'e je tsapkaaky yaktukjójut jetse'e yuu'n ve'e'n kakje'e yakmo'odat.

⁸ Van'it tse'e je Andrés, nuto'k je Jesús je y'ixpajkpatajk, je Simón Pedro je y'uts, je'e tse'e dunuujmi je Jesús:

⁹ —Yam xa ve'e to'k je mix ónuk, mugooxk tse'e je tsapkaaky dumaada jets mejtsk je ajkx, ¿ax vinxupts ya'a n'ite'e yaa'kjanupaadat, kux va'ajts numay xa ya'a ve'e ya jáyuda?

¹⁰ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Yak'ajxtkkáxta ya jáyuda.

Jetse'e y'ajxtkkajxti jeja tsoots jaat je numay jayu, numugooxk miijl jo'nts je'e ve'e y'ijtti juu' ve'e je yaa'tyajta. ¹¹ Van'it tse'e je Jesús dukoojnuk je tsapkaaky, jetse'e je Nte'yam dukukojsji. Van'it tse'e dumoojydi je y'ixpajkpatajk jetse'e duyakva'kxjadat je jayu juu' ve'e tsuunidup. Nay ve'empa tse'e dutoompa maat je ajkx, jetse'e je jayu yakmoojydi pan vinxupe'e dutsojkti. ¹² Ku'uxani tse'e vye'nada, van'it tse'e je Jesús dunuujmi je y'ixpajkpatajk:

—Pakmokka je tsapkaaky kunax jets je ajkx kunax, ni tía ve'e kyavintókiyut.

¹³ Van'it tse'e dupakmojktini jamakmejtsk kach je tsapkaaky kunax juu' ve'e mugooxk je tsapkaaky uk'ijit. ¹⁴ Ku tse'e je jayu du'ixti je maja nuja'vin juu' ve'e je Jesús tyoon, van'it tse'e vyaandi:

—Tyúvamdám xa je'e ve'e jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa ya'a ve'e juu' ve'e kátsani jetse'e myiinnit yaja naxviijn.

¹⁵ Ñuja'vi tse'e je Jesús jets yakkutojka ve'e akée'y dupamuva'anda, je'e kajx tse'e apuk ñapyaajmji jetse'e jyaa'kvimpejt jem tonun viinm.

*Ku je Jesús yo'y jem nani'kxm
(Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52)*

¹⁶ Tánani tse'e je it vye'na, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk vyajntkti joma ve'e je maja na'akaya ¹⁷ jetse'e tyajkidi jem barco jootm, jetse'e dutinaj'ukvaandi, jem tse'e Capernaum ñajkxta. Ta tse'e je it kyoo'tsini vye'na, ka'anum tse'e je Jesús kyada'aky vye'na joma ve'e je y'ixpajkpatajk, ¹⁸ van'it tse'e makk pyoj'ukvaajñ, jetse'e je naaj makk je poj jyeputso'yji. ¹⁹ Ku ve'e to'k legua naxy jo'n dupakaa'pti je barco, van'it tse'e du'ixti jets jeme'e je Jesús ñumétsjada, jem tse'e nani'kxm yo'oy. Van'it tse'e cha'kidi. ²⁰ Ax jidu'umts je'e ve'e ña'muxjidi:

—Ats xa jeja, kadi mtsa'agada.

²¹ Van'it tse'e xoonduk joot duyaktajkidi je Jesús jem barco jootm. Tun jatyi tse'e jye'ydi jem joma ve'e ñajkxta.

Ku je jayu du'ixtidi je Jesús

²²⁻²³ Je numay jayu tse'e juu' ve'e taandu jeja maja na'akaya pa'ayi joma ve'e je Jesús yakkaajyidi, távani ve'e je Jesús dukukajtsja vye'na je Nte'yam je tsapkaaky kajx, je'e tse'e du'ixtu jets to'kji je'e ve'e je barco vye'na jets ka'a ve'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dumaattajki jem barco jootm, je'ejyji ve'e tsoo'ndu je y'ixpajkpatajk. Je ku'óxit tse'e du'ixti jets ka'añupe'e ti barco joma ve'e je Jesús kutyajki. Van'it tse'e je barco jye'ydi jeja napa'ayi tamji joma ve'e je Jesús je jayu duyakkaaydi, jem tse'e tibeeriasit kyajpun kajxm choo'ndi. ²⁴ Ku ve'e du'ixti jets ka'a ve'e jem pan y'ukve'nini je Jesús jets ni ka'ava ve'e je y'ixpajkpatajk, van'it tse'e tyajkidi jem barco jootm juu' ve'e jem je'ydu, jetse'e jem Capernaum ñajkxti, je Jesuuse'e ojts du'ixtada.

²⁵ Ku ve'e jye'ydi jem jado'k ado'om maja na'akaya pa'am, van'it tse'e dupaatti, jetse'e dunuujmidi:

—Yak'ixpajkpa, ¿vin'itts mitse'e yaja tumje'ya?

²⁶ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Tyúvam xa áts miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets ka je'e kajxap atse'e x'ixtada kuxe'e tux'ixta je mújit nuja'vin, je'e kajxe'e kuxe'e tumkayda jetse'e tumko'oxjada. ²⁷ Kadi nujoyk xnútonda je kaaky je tojix juu' ve'e káxup jets ni ka'a ve'e je kaaky je tojix juu' ve'e jejkp jetse'e mmo'ojadat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je kaaky je tojix juu' áts miitse'e mmo'odap, kux je Dios Tee' atse'e ve'em je kutojkun xmooyp, áts, je Jayu Juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp.

²⁸ Van'it tse'e du'amotutúvidi:

—¿Tis je'e ve'e juu' aatse'e ntónup jets aatse'e ve'em ntónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp?

²⁹ Jetse'e je Jesús y'atsoojviji:

—Juu' xa ve'e je Nte'yam chajkp jetse'e xtóndat, je'ets je'e ve'e jets atse'e xjaanchjávadat, je'ets atse'e xkejxp.

³⁰ Van'it tse'e du'amotutúvidinuva:

—¿Ti nuja'vints aatse'e xmo'op jets aatse'e nnujávát jets je Nte'yam mitse'e mkejxjup jets áts mitse'e njaanchjávát? ¿Ti ve'e mtuump? ³¹ Je Moisés xa ve'e dumooy je maná je nijjpit jáyuvamda jem vinva'ajts it kajxm, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatýán vya'añ: “Yakmooydu tse'e je jayu je tsapjootmit tsapkaaky jetse'e dúkaaydi.”

³² Jetse'e je Jesús y'atsoojviji:

—Tyúvam xa áts miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets ka je Moisesap je'e ve'e mooyjjudu je mjupit jáyuda je tsapkaaky jem vinva'ajts it kajxm; áts je nTee' xa je'e ve'e mooyjjudu. Kajx xa ve'e je tsapkaaky juu' ve'e yakmooydu je mjupit jáyuda; ax je tsapkaaky juu' ve'e áts je nTee' uxyam yajkyp, je'e tse'e nujoyk oy. ³³ Kux je tsapkaaky juu' ve'e je Nte'yam uxyam yajkyp, je'ets je'e ve'e juu' ve'e jem tsapjootm kadaak jetse'e je jayu dujoojntykinmá'a.

³⁴ Van'it tse'e dunujmidi:

—Mooyk aats to'k aaj xa'ma kajx je tsapkaaky.

³⁵ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Áts xa je'e ve'e je tsapkaaky juu' ve'e joojntykinyajkp. Pan pants atse'e xnumiimp, pan pants atse'e xjaanchjávip, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e ti dúkaayp du'ookp jetse'e ni je vin'ita kyoo'ktaatsinit kyoo'kyu'oo'kjinit. ³⁶ Ax tats atse'e nva'añ, óyame'e tuxja'ixta je mújit nuja'vin juu' ve'e duyaknuxe'xnatajkip jets pan atse'e, ka'ats atse'e xjaanchjávada. ³⁷ Pan pan jaty atse'e je nTee' xmooyp, áts tse'e xnumiindup, jets pan pants atse'e xnumiimp, ka'ats áts je'e ve'e mpavóput. ³⁸ Kux ka je'e kajxap xa atse'e jem tsapjootm nkadaaky jets atse'e ntónut juu' atse'e ntsajkp, je'e kajxe'e jets atse'e ntónut juu' ve'e chajkp je'e pan atse'e xkejxp. ³⁹ Áts je nTee', juu' atse'e xkejxp, chajkpts je'e ve'e jets atse'e ni to'ka nkayaktókiyut juu' áts je'e ve'e xmooy, je'e ve'e chajkp jets áts je'e ve'e nyakjoojntykpajktinuvat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit. ⁴⁰ Kux je'e ve'e chajkp áts je nTee' jets pan pane'e je nuja'vin dupajkp jets je Nte'yam je y'Onuk atse'e, jets atse'e xjaanchjáva, je'e tse'e dujayejnup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, jets áts je'e ve'e nyakjoojntykpajknuvat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit.

⁴¹ Van'it tse'e je israeelit jayu duvinkojtsti dunaa'kojtsti je Jesús je'e kajx ku ve'e vyaajñ: “Áts xa je'e ve'e je tsapkaaky juu' ve'e jem tsapjootm kadaak.” ⁴² Jetse'e ñavyaajnidi:

—¿Ka ya'aap je'e ve'e je Jesús, je José je myajntk? N'íxamda xa uu'm ya'a je tyee' je tyaak, ¿vintsose'e vya'añ jets jem ya'a ve'e tsapjootm kyadaaky?

⁴³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'ats atse'e x'ukvinkojtstinit x'uknaa'kojtstinit. ⁴⁴ Ni pana xa ve'e kya'o'yixju jets atse'e xnuminut pan ka'a ve'e yakminju áts je nTee', juu' atse'e xkejxp. Ax pan pants atse'e xnumiimp, nyakjoojntykpajknuvats áts je'e ve'e je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit. ⁴⁵ Jidu'um tse'e dujatyaaandi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta jep Kunuu'kx Jatýán kujxp: “Je Nte'yame'e dutuk'ixup anañujoma je jayu.” Ax ve'em tse'e, pan pan jaty tse'e dukats'amotunajxtup áts je nTee' jetse'e dujatta juu' je'e ve'e tuk'ixjudup, xnumiindupts áts je'e ve'e.

⁴⁶ Ni pana xa ve'e áts je nTee' dúka'ix, je'ejiyi ve'e du'ix pane'e miin yaja naxviijn ku ve'e je Nte'yam maat y'ijit, ax je'ets atse'e. ⁴⁷ Tyúvam xa áts miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pan atse'e xjaanchjávip, jyayejppts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁴⁸ Áts xa je'e ve'e je tsapkaaky juu' ve'e joojntykinyajkp. ⁴⁹ Oyam tse'e je mjupit jayu dujakaaydi je maná jem vinva'ajts it kajxm, oo'ktninuts je'e ve'e; ⁵⁰ ax je tsapkaaky tse'e juu' ve'e jem tsapjootm kadaak, ku ve'e pan dutukmajuvuk, ka'a tse'e y'oo'kut. ⁵¹ Áts xa ve'e viinn je tsapkaaky juu' ve'e joojntykinyajkp, je tsapkaaky juu' ve'e jem tsapjootm kadaak. Pan pan tse'e dutukmajuvajkp áts kajx, xa'ma kajxts je'e ve'e jyoojntykinit. Jets je tsapkaaky juu' atse'e nyákup, áts je ntsu'utsts ya'a ve'e, je'e juu' atse'e nmaso'okup je'e kajx jetse'e je jayu dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

⁵² Van'it tse'e je israeelit jayu ñavyaajnidi:

—¿Vintsos ya'a vine'e dutij jets ya'a ve'e ntso'tsumdat?

⁵³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets pan ka'a ve'e xtukmajuvakta ats ya ntsu'uts jets ats ya nnuu'pun, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, ka'a tse'e xjayéptat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

⁵⁴ Pan pan xa ve'e dutukmajuvajkp ats ya ntsu'uts jets ats ya nnuu'pun, jyayejppts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ax ats tse'e nyakjoojntykpajknvavap ku ve'e jye'yat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'yunit. ⁵⁵ Kux je kaaky je tojx juu' ve'e duyakjéjip je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ats ya ntsu'utsts je'e ve'e; jets je uu'k juu' ve'e duyakjéjip je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ats ya nnuu'punts je'e ve'e. ⁵⁶ Pan pan tse'e dutukmajuvajkp ats ya ntsu'uts jets ats ya nnuu'pun, yamts je'e ve'e ats nja'vin kajxm y'it, jets atse'e n'it jem je'e jya'vin kajxmpa. ⁵⁷ Je joojntyk Dios Tee', juu' atse'e xkejxp, je'e kajxts atse'e njoointyaka; nay ve'empa tse'e pan pan atse'e xtukmajuvajkp, ats kajx tse'e jyoojntykivat. ⁵⁸ Ats xa ve'e je tsapkaaky juu' ve'e jem tsapjoom kadaak; ka ve'emapts atse'e ax jo'n je maná juu' ve'e kyaaydu je mjupit jáyuda, oo'ktu tse'e óyame'e dujakaaydi. Ax pan pan tse'e dutukmajuvajkp ya tsapkaaky, xa'ma kajx tse'e jyoojntykinit.

⁵⁹ Jemts ya'a ve'e Capernaum je Jesús je jayu dutuk'ix ku ve'e ñay'amojkijidi jep tsaptujkp.

Je kats je ayook kajx tse'e je jayu dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp

⁶⁰ Ku ve'e du'amotunajxti juu' ve'e tuk'ixjudu, van'it tse'e vyaandi numay je jayu juu' ve'e je Jesús dupanajxxtu:

—Tso'ox xa ve'e ooy jetse'e yakkuvákut juu' ya'a ve'e kyajtsp. ¿Pan ya'a n'ite'e majapámjup?

⁶¹ Nüja'vi tse'e je Jesús jets vinkojsjudup naa'kojsjudupe'e, van'it tse'e dunuujmidi:

—¿Mko'oyja'vidup miits je'e ve'e juu' atse'e tunkats? ⁶² Jets pan kux'ixta ve'e jets atse'e kumpet joma atse'e n'ijt, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, ¿vintsots miits n'ite'e mva'andat? ⁶³ Ka'a xa miitse'e mvinmáydats jets je'e atse'e ntijp jetse'e xtso'otstat ats ya ntsu'uts, ni ka'a tse'e mvinmaayduvat jets je'e atse'e ntijp jetse'e x'oo'ktat ats ya nnuu'pun, je'e atse'e ntijp jets atse'e xjaanchjávadat. Ax juu'ts ats miitse'e tunvaajnada, je Espíritu Saantots je'e ve'e jye'e, je'e tse'e je joojntykin duyakjéjip. ⁶⁴ Ax jemts miitse'eda juu' atse'e xkajaanchja'vidup.

Nüja'vinup tse'e je Jesús van'itani ku ve'e choo'nduk jets pan pan jatye'e kajaanchja'vijup, nay nüja'vivapts je'e ve'e jets pan je'e ve'e juu' ve'e paajmjínup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjjudup. ⁶⁵ Jetse'e vyaajñ:

—Je'e kajx xa atse'e túnva'añ jets ni pana ve'e kya'o'yixju jets atse'e xnunínut pan ka'a ve'e je Dios Tee' yakminju.

⁶⁶ Van'it tse'e myasoojkjini numay je jayu juu' ve'e panajkxjup y'ijt, ka'ats je'e ve'e du'ukmaatvittini. ⁶⁷ Van'it tse'e je Jesús du'amotutuvi je ñumakmejtsk ixpajkpada:

—¿Mnajkxuvaanduvapts miitse'eda?

⁶⁸ Van'it tse'e je Simón Pedro y'atsoojvji:

—Maja Vintsán, ¿pants aatse'e mpanajkxup? Juu' xa mitse'e mkajtsp, je'ets aatse'e xtuknuja'vip je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁶⁹ Tá aatse'e njaanchjáva, nnuja'vip aatse'e jets mits je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, je joojntyk Nte'yam je y'Onuk.

⁷⁰ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—¿Ka átsap miitse'e numakmejtsk nvinkoondu? Jyave'ema tse'e, jem tse'e nuto'k miitsta juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap.

⁷¹ Je Judas Iscariote tse'e tyijp, je Simón je myajntk, kux nüja'vip je'e ve'e je Jesús jets je Júdase'e paajmjínup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjjudup, óyame'e je Judas jya'ijt nuto'k je ixpajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu.

7

Ku je Jesús je y'utsatjk kyajaanchja'vijidi

¹ Távani tse'e ve'em jyaty, van'it tse'e je Jesús vyíduť jem galiléait y'it jootm; ka'a tse'e dutsak jetse'e jem judeait y'it jootm y'ítut kux je jémit jáyuda ve'e yak'oo'kuvaajnjudup. ² Támani tse'e vye'na je xaaj ku ve'e je israeeilit jayu ñay'ojs'tatyaknupaajmjidi, ³ van'it tse'e je Jesús je y'utsatjk ña'muxjidi:

—Kadi yaja mtañ, najkxu jem Judea, jets je'e pan pan jatye'e mpanajkxjudup, jetse'e du'ixtuvat juu' jatye'e mtuump. ⁴ Kux pan pan xa ve'e dutsojpk jetse'e kye'exut juu' ve'e tyuump, ka'ats je'e ve'e ayu'uts juu' dutún. Pan ti jatye'e mtuump, tónuts jeja anañjoma je jayu vyinkujk.

⁵ Je'e kajx tse'e ve'em vyaandi kux ni je y'utsatajka ve'e kyajaanchja'vijidi. ⁶ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'anum atse'e xtukkada'aky; ax miitsta, oyvin'itats miitse'e mtukkada'akjada. ⁷ Ka'a xa ve'e nvaat jets miitse'e mkatsokjadat je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxvi-ijnit je kyo'oy je'e; ax ka'ats ats je'e ve'e xtsokta je'e kajx ku atse'e je tuvakojsun mpum jets ka'a ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup. ⁸ Najkxtats miitse'e xaajiva; ka'a atse'e uxym nmujkx kux ka'anum atse'e xtukkada'aky.

⁹ Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e jyaa'ktaajñ jem galiléait y'it joomt.

Ku je Jesús vye'na joma ve'e je myu'israeejlit jayu ñay'ojs'atyaknupaajmjidi

¹⁰ Tāvani tse'e ñajkxta vye'na je y'utsatajk, van'it tse'e je Jesús ñajkxpa xaajiva. Ka'a tse'e ñaajknuke'xnatajkiji jeja je jayu vyinkujk, apuke'e ñujkx jets ka'a je numay jayu maat. ¹¹ Jem tse'e Jerusalén je israeejlit jayu y'ixtiji. Jidu'um tse'e ñavyaajmjidi:

—¿Jomas je'e vine'e y'it je Jesús?

¹² Jem tse'e je numay jayu ñukatsju. Jem tse'e juu' ve'e vaandup: “Oy jayu xa je'e.” Jem tse'e juu' ve'e vaandupap: “Ka'a xa je'e ve'e y'oyjáyuva, je numay jayu ve'e vyin'uu'mp.”

¹³ Ax ni pánats je'e ve'e ixna ke'xna kyanukatsju, je'e kajx ku ve'e datsa'agada je israeejlit jayu juu' ve'e jem tso tsuunidup.

¹⁴ Kojk va'kxy tse'e je xaaj tyunju vye'na, van'it tse'e je Jesús tyajki jep maja tsaptujkp jetse'e yak'ixpajk'ukvaajñ. ¹⁵ Atuva atoki tse'e je israeejlit jayu tyaandi jetse'e ñavyaajmjidi:

—¿Vintsos ya'a vine'e ooy juu' dutunnujava?, ka'a tse'e y'ixpuka.

¹⁶ Jetse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Je ixpajkun juu' atse'e je jayu ntuk'ixp, ka átsapts je'e ve'e nje'e, je'e je'e ve'e jye'e pan atse'e kxejxp. ¹⁷ Pan pan xa ve'e dutonuvaamp juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ñujávapts je'e ve'e oy pan je Nte'yam kajx je'e ve'e myin je ixpajkun juu' atse'e je jayu ntuk'ixp uk pan ya n'avintsö vinma'yun kajx atse'e juu' nkats. ¹⁸ Pan pan xa ve'e je y'avintsö vinma'yun kajx juu' dukojtsp, je'e kajxts je'e ve'e ve'em dukats jetse'e je jayu vyints'a'agajat; ax pan pan tse'e dutojokp jetse'e vinta'aga y'itut je'e pane'e kejxjup, tyúvamts je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp, ni vinxúpats je'e ve'e kyataaya.

¹⁹ 'Moojyjudu xa ve'e je mjupit jáyuda je Moisés je pava'nun. Ax ni pánats mi-itse'e juu' ve'e dukutyoomp je pava'nun. Pan kuxkutyonda xa ve'e, ka'ats atse'e kuxyak'oo'kuva'anda.

²⁰ Van'it tse'e je numay jayu y'atsoojvjidi:

—Je ko'oyjáyuvap xa ve'e jem mja'vin kajxm. ¿Pánam ijk myak'oo'kuvaajnpup?

²¹ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Atuva atoki xa ve'e mtuntanda je'e kajx ku atse'e to'k je jayu nyakjotkadaaky. ²² Ax je Moisés tse'e mpavaajnjudu jetse'e je mpi'k mix ónuk dñi'n'kxmadat dukojmadat je ixta'nun. Ka je'ep je'e ve'e ve'em du'ukvaan, je jyujpit jayu ve'eda. Je'e kajxts miitse'e je ixta'nun xpaajmjada je pi'k mix ónukta kujyapoo'kxtkunxaajam je'e ve'e. ²³ Pan je'e kajxts miitse'e xpaajmjada je ixta'nun je mpi'k mix ónukta jetse'e ve'em je Moisés je pyava'nun xkutyóndat, kujyapoo'kxtkunxaajam je'e ve'e, ¿tyajxts atse'e xmu'ékjada ku atse'e poo'kxtkun xaaj tunyakjotkada'aky to'k je yaa'tyajk? ²⁴ Ka'a xa ve'e mtokimpayo'oydat pan vintsö ve'e juu' jaty kye'ex, ku ve'e mtokimpayo'oydat, oy tse'e mtokimpayo'oydat, ve'em pan vintsö ve'e juu' jaty y'ixuva.

Ku je Jesús du'ava'ni pan vintsö ve'e myiijn

²⁵ Jeme'e juu' ve'e jem Jerusalén tsuunidup juu' ve'e nay'amotutúvijidu:

—¿Ka ya'aap je'e vine'e juu' ve'e yak'ixtip jetse'e duyak'oo'kuva'anda? ²⁶ Uxyaja xa ve'e je jayu vyinkujk kyats, ni pana tse'e kyavintsona'muxju. ¿Ñuja'viduptam vine'e je yakkutojkipatajk jets je Cristo ya'a ve'e? ²⁷ Ax ka je'epts ya'a ve'e je Cristo, kux nmuja'vimdinup uu'me'eda jets jómit jayu ya'a ve'e; ax ku tse'e je Cristo myiinnit, ni pánats je'e ve'e dukanujávat pan jómit jayu je'e ve'e.

²⁸ Jep tse'e maja tsaptujkp yak'ixpuk vye'na je Jesús. Ku ve'e dumotu vintsö ve'e je jayu vya'anda, van'it tse'e makk kyajts, jetse'e vyaajñ:

—X'ixada xa áts miitse'eda, jets mnuja'viduvap tse'e jets jómit jayu atse'e. Ka ya n'avintsö vinma'yun kajxap xa atse'e nmiijn, je Nte'yam atse'e kxejxp, je'e juu' ve'e tyúvam juu' dutoomp dukojtsp. Ka'ats miits je'e ve'e x'ixada; ²⁹ ax n'ixats ats je'e ve'e kux jem atse'e ntsaa'n joma ve'e je'e, je'ets atse'e kxejxp.

³⁰ Van'it tse'e du'ukmatsuvaandi; ax ni pana tse'e kyanuxájiji, kux ka'anume'e je Jesús tyukkada'akyju vye'na. ³¹ Numay tse'e je jayu jyaanchja'viji jetse'e vyaandi:

—Ya'a xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, kux je nuja'vin juu' ve'e tyuump, ka'a ve'e pan viijnk y'o'yixju jetse'e dutónut nuyojk je mújit nuja'vin.

Ku je fariseotajk du'ukkejxti je tsaptakmutoompatajk

jetse'e je Jesús kudumajtsti

³² Y'amotunajxtu tse'e je fariseotajk juu' ve'e je numay jayu kyajtsp, je Jesús dunukotsta, van'it tse'e je'eda maat je tee'tajk je vyintsanda du'kejxti je tsaptakmutoompatajk jetse'e je Jesús dumátstat.

³³ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Javee'n xa atse'e n'ítut miits maatta, van'litts atse'e nvimpijtnuvat joma ve'e je'e pan atse'e xkejxp. ³⁴ X'íxtadapts ats miitse'eda, ka'ats atse'e x'ukpaattinit; ka'a ve'e m'o'yixjada jetse'e mnajkxtat joma atse'e nnujxk.

³⁵ Van'it tse'e je israeejlit jayu ñay'amotutúvijidi:

—¿Jomas ya'a vine'e ñajkxut jetse'e nkapaatumdat? ¿Jem ya'a vine'e ñajkxut joma ve'e je njáyuvamda chaagnada muxim muyam jem je viijnk jayu y'it jootmda jets je'e ve'e duyak'ixpajktuvat? ³⁶ ¿Tis ya'a vine'e tyijp ku ve'e xnuujimmda jidu'um: "X'íxtadapts ats miitse'eda, ka'ats atse'e x'ukpaattinit; ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e mnajkxtat joma atse'e nnujxk"?

Je'e pane'e je maja naaj jo'n jetse'e je joojntykin duyaky

³⁷ Je xaaj juu' ve'e tun'ux'ookip ku ve'e xyaajtoondi, je'e tse'e dujaa'knunájip, van'it tse'e je Jesús tyeni, jetse'e mak'k kyajts, jetse'e vyaajñ:

—Pan pan xa ve'e taatsip, va'ants atse'e xnuminu jetse'e y'oo'kut. ³⁸ Ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pan pan xa atse'e xjaanchja'vip, jem tse'e je'e jyoot jya'vin kajxm pyítsumxujut je maja naaj jo'n juu' ve'e je joojntykin duyajkp."

³⁹ Je'ets je'e ve'e tyijp je Jesús jets pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, jyayéptaps je'e ve'e je Espiritu Santo jem jya'vin kajxmda, kux ka'anume'e myin vye'na je Espiritu Santo je'e kajx ku ve'e ka'ana je Jesús yakmaja yakjaancha vye'na, je'e je'e ve'e ku ve'e y'oo'kni.

Ku je jayu kijpx je vinma'yun dukajajejpti

⁴⁰ Ku xa je Jesús je y'ayook yak'amotunajxy, jem tse'e pan pane'e vaandu:

—Tyúvam xa je'e ve'e jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa ya'a ve'e juu' ve'e kátsani jetse'e myiinnit yaja naxviijn.

⁴¹ Jem tse'e pan pane'e vaanduva:

—Ya'a xa je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkooñ jetse'e yakkutojknit.

Nay jempa tse'e pan pane'e vaanduva:

—¿Vintsos'e je Cristo gyalileaitjáyuvat? ⁴² Ve'em xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets je yakkutojka David je chaan je kyooj ve'e Criistovap jets jeme'e Belén kyukajpunat, nay je'e je kajpumpa ve'e jómit jayu ve'e je David y'ijit.

⁴³ Ax ve'em tse'e je numay jayu kijpx je vinma'yun dukajajejpti je Jesús kajx. ⁴⁴ Jem tse'e juu' ve'e matsuvaajnjudup; ax ni pana tse'e kyanuxájiji.

Ku je yakkutojkpada je Jesús dukajaanchja'vidi

⁴⁵ Vimpijttinuva tse'e je tsaptakmutoompatajk joma ve'e je fariseotajkta jets je tee'tajk je vyintsanda, van'it tse'e yak'amotutúvijidi:

—¿Tyajx tse'e tuxkayakmetsta?

⁴⁶ Van'it tse'e y'atsqovdi:

—jNi pana xa ve'e ve'em kyakatsna ax jo'n je'e!

⁴⁷ Van'it tse'e je fariseotajk ña'muxjidi:

—¿Myakvin'aa'nduva miitse'e taav? ⁴⁸ ¿Jadi ta ve'e dujaanchjávada jyapana juu' ve'e xyakkutojkiimdud upku je fariseotajk? ⁴⁹ Ax je numay jayu juu' ve'e dukaju'vidup je Moisés je pyava'nun, ko'oy nukótsanits je'e ve'eda.

⁵⁰ Je Nicodemo juu' ve'e ojts duku'ix koo'ts je Jesús, fariséovats je'e ve'e y'ijtpa. Jidu'um tse'e ña'muxjidi:

⁵¹ —Ve'eme'e je Moisés je pyava'nun vya'añ jets ka'a ve'e nvaat je jayu yaktokimpay'o'oyut pan ka'a ve'e yak'amotunaxy jetse'e yaknujávát pan ti ve'e tudutún tudukats.

⁵² Van'it tse'e du'atsqovdi:

—¿Tis, galiléait jáyuva mitse'e? Toonka je Kunuu'kx Jatyán, ve'em tse'e xnujávát jets ni to'ka ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa kyapítsum jem galiléait y'it jootm. ⁵³ Van'it tse'e kakkje'e jem tyak'am ñajkxtini.

8

Je ta'axtajk juu' ve'e je navyajkun duyakvintsa'kintóki

¹ Je Jesús, jemts je'e ve'e ñujkx Olivos Kopk viindum. ² Je kujápit tun japyji tse'e vyimpijt jep maja tsaptujkp, jep tse'e nujom je jayu ñay'amojkijidi joma ve'e je'e, jets je'e ve'e

y'ajxtk, jetse'e duyak'ixpajk'ukvaajñ. ³ Van'it tse'e je tsaptujkpit yak'ixpajkpatajk maat je fariseotajk dutuknuje'ydi je Jesús to'k je ta'axtajk juu' ve'e kyupaadidu ku ve'e je navyajkun dutukmaat'yakvintsa'kintóki to'k je yaa'tyajk. Van'it tse'e dupaamdi je ja jayu vyinkujk ⁴ jetse'e je Jesús dunuujmidi:

—Yak'ixpajkpa, ya ta'axtajk xa ve'e tuyakkupaada ku ve'e je navyajkun dutukmaat'yakvintsa'kintóki to'k je yaa'tyajk. ⁵ Ax ve'em tse'e je Moisés je pyava'nun vya'añ jets yakka'ts'oo'kup je'e ve'e je ta'axtajk pan pane'e ve'em játkip, çax vintsots mitse'e mva'añ?

⁶ Ve'em tse'e vyaandi kux y'uktukkats'ixtidupe'e jetse'e ve'em je Jesús kudunuxa'aidi. Van'it tse'e je Jesús vyijntk jetse'e je kya'ónuk dutukjaajy je ja naxkujx. ⁷ Ku ve'e je Jesús dujaa'kamotutúvidi, van'it tse'e tyeni jetse'e ña'muxjidi:

—Pan jem xa miitse'eda juu' ve'e ka tókinax jáyuvap, va'an tse'e muto'k je tsaaj duvijtsuku jets ya ta'axtajk duk'a'achu.

⁸ Van'it tse'e vyijntknuva jetse'e jyaaynuva je ja naxkujx. ⁹ Ku tse'e du'amotunajxti, van'it tse'e jem jya'vin kajxm duja'vidi jets tókinax jayu je'e ve'edava. Van'it tse'e choq'n'ukvaandini nuto'k nuto'k, je'e tse'e najkx'ukvaandinu juu' ve'e nuyojk mújit jayu. Távanu tse'e choq'nkajxtini vye'na, jetse'e je Jesuusi tyaañ maat je ta'axtajk, ¹⁰ van'it tse'e je Jesús tyeni jetse'e dunuujmi je ta'axtajk:

—¿Jómase'e y'itta juu' ve'e mnu'aa'nijidup? ¿Ni pana ve'e kyava'añ jetse'e m'oo'kut?

¹¹ Van'it tse'e y'atsoojvji:

—Ni pana xa ve'e.

Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ni átsa ve'e nkavaampa jetse'e m'oo'kut, najkxmits n'it, ka'a tse'e m'uktókintoonni.

Ve'em xa ve'e je Jesús ax jo'n to'k je kujajpa je kutá'kxpa

¹² Myukojsnuva tse'e je Jesús jado'k nax je jayu, jetse'e dunuujmidinuva:

—Ve'em xa átsa'e ax jo'n to'k je kujajpa je kutá'kxpa juu' ve'e dukujajp dukutá'kxpa ya naxviijnit it. Pan pants átsa'e xpamiimp, jyajejnpupts je'e ve'e je joojntaykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ni je vin'ita tse'e je ja akoo'ts it jaat kya'itú.

¹³ Van'it tse'e je fariseotajk ña'muxjidi:

—Viinn xa mitse'e je m'ayook xnukojspté; ka'ats je'e ve'e tyun.

¹⁴ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Oyam átsa'e viinn je n'ayook nmukojspté, toompts je'e ve'e, kux nmuja'vinup átsa'e joma átsa'e ntsaa'n jets joma átsa'e nnujx; ax miitsta, ka'ats miitse'e xnujávada joma átsa'e ntsaa'n, ni ka'a tse'e xnuja'viduva joma átsa'e nnujx. ¹⁵ Ni pana xa átsa'e nkatokimpayo'oy; ax mtókimpayo'ydupts miitse'e pan vintso ve'e juu' jaty kye'ex. ¹⁶ Ax pan tókimpayo'ypts átsa'e, pyaaytp y'akeeguipts je'e ve'e, kux ka átsjyape'e tókimpayo'y, áts je nTee' ve'e juu' átsa'e xkejxp, je'ets átsa'e nmaattokimpayo'y. ¹⁷ Ve'em xa ve'e je Moisés je pyava'nun vya'añ jets pan jeme'e numejtsk juu' ve'e du'ixtup, toompts je'e ve'e je nukojtspejtun. ¹⁸ Numejtsks je'e ve'eda juu' ve'e áts je n'ayook dunukojspejtup; áts tse'e to'k, jets áts je nTee', juu' átsa'e xkejxp, je'e tse'e jado'k.

¹⁹ Van'it tse'e y'amotutúvijidi:

—¿Jómase'e y'it je mTee'?

Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Ka'a xa áts miitse'e x'ixada, ni ka'ava tse'e áts je nTee' x'ixada. Pan kux'ixada xa átsa'e, m'ixaiduvaps miitse'e je xyup áts je nTee'.

²⁰ Ku ve'e ve'em vyaajñ, jep tse'e maja tsaptujkp yak'ixpuk vye'na, jep joma ve'e y'ijt je yax apajkinda; ax ni pana tse'e kyamaajtsi kux ka'anume'e tyukkada'akyju vye'na.

“Ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e mnajkxtat joma átsa'e nnujx”

²¹ Van'it tse'e je Jesús dunuujminuva je jáyuda:

—Najkxup xa átsa'e, x'ixtadapts áts miitse'e, jep tse'e mtókin jaatp m'oo'ktat; ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e mnajkxtat joma átsa'e nnujx.

²² Van'it tse'e je israeelit jayu vyaandi:

—¿Tis, naajk'oo'kuvaajnjup ya'a vine'e ku ve'e vya'añ jets ka'a ve'e x'o'yixumjada jetse'e nja'mdat joma ya'a ve'e ñajkxut?

²³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Yájit xa miitse'eda, ax kajxmits átsa'e; naxviijnits miitse'eda, ax ka naxviijnitapts átsa'e. ²⁴ Vaants átsa'e jets jepe'e tókin jaatp m'oo'ktat, kux pan ka'a xa áts miitse'e xjaanchjávada, áts, juu' ve'e je jayu je tyókin dutuknuvaatsp, jep tse'e tókin jaatp m'oo'ktat.

²⁵ Van'it tse'e du'amotutúvidinuva:

—¿Pants miitse'e?

Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Van'ítani atse'e n'avana ku atse'e nyak'ixpajk'ukvaajñ. ²⁶ Jep xa ve'e may viijn joma kajx ats miitse'e nvaajnjadat jets'e ntokimpayo'oydat. Je'e pan atse'e xkejxp, tyúvamts je'e ve'e juu' dukats. Ax juu'ts atse'e nkajtsp yaja naxviijn, je'ets je'e ve'e juu' ve'e kyojts jets atse'e n'amotunajxy.

²⁷ Ka'a tse'e je jayu dvinmótudi jets je Dios Tee' je'e ve'e tyiyp, ²⁸ je'e kajx tse'e je jayu dnuujmidi:

—Ku xa ats miitse'e xyakkajxmpojtuktat, ats, je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, van'it tse'e xnujávadat jets je'e atse'e juu'am atse'e, jets ka'a atse'e juu' ntun nkats ya n'avintsó vinma'yun kajx, je'ejyji atse'e nkajtsp juu' atse'e je nTee' xtuk'ix, ²⁹ je'e atse'e xkejxp. Ats maat je'e ve'e y'it, ni vin'ita xa atse'e xkamasá'ak, kux je'e atse'e ntuump xa'ma juu' je'e ve'e y'oyja'vip.

³⁰ Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, numay tse'e je jayu jyaanchja'viji.

Je Nte'yam je y'ónukta jets je ko'oyjáyuvap je y'ónukta

³¹ Van'it tse'e je Jesús dnuujmi je israeejlit jayu juu' ve'e jaanchja'vjiidu:

—Miits xa ve'e ats je n'ixpajkpada pan mjaa'kpanajkxtupe'e juu' atse'e nkajtsp, ³² mnujávadapts miits je'e ve'e je tyuv je'e, jets je tyuv je'e, je'e tse'e myak'itjadap naspaka.

³³ Van'it tse'e y'atsoojvjidi je cho'oxpajkpada:

—Je Abraham xa aatse'e je chaan je kyooj, ni vin'ita xa aatse'e pan xkayakkutujkja, ¿vintsóse'e mva'añ jets naspaka aatse'e n'ítut?

³⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pane'e tokintoomp, jem tse'e je tokin kya'm y'it. ³⁵ Ax je toompa, ka'ats je'e ve'e je kutojkun dujayep jets'e tyánut jem je kutajk tyak'am, je kutajk je y'ónuke'e je kutojkun dujayejpp jets'e xa'ma kajx jem tyaanit. ³⁶ Pan ats xa miitse'e nyak'itjup naspaka, ats, je Nte'yam je y'Onuk, ka'ats miitse'e je tokin m'ukka'mijidini. ³⁷ Nnuja'vip xa atse'e jets je Abraham je chaan je kyooj miitse'eda; ax xyak'oo'kuvaandupts ats miitse'e je'e kajx ku ve'e xkakuvakta juu' atse'e nkajtsp. ³⁸ Je'e xa atse'e nkajtsp juu' atse'e n'ix ku atse'e je nTee' maat nve'na; ax je'ets miitse'e mtoondup juu' jatye'e je mtee'da mtukna'muxjudu.

³⁹ Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Je Abraham xa aatse'e je chaan je kyooj.

Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Pan je Abraham je chaan je kyooj xa miitse'e kum'itta, je'e tse'e je xyup mtoondup juu' je'e ve'e tyoon. ⁴⁰ Njavaajnjidupts ats miitse'e je tyuv je'e juu' atse'e n'amotunajx juu' ve'e je Nte'yam kyojts, ax xyak'oo'kuvaandupts ats miitse'eda. Ni vin'ita tse'e je Abraham ve'em juu' dukatuujn! ⁴¹ Nay je'ejyamts miitse'e mtoondup juu' ve'e je mtee'da tyuump.

Van'it tse'e dnuujmidi:

—Ka naaydum ónukap xa aats, to'kji ve'e aats je nTee', je Nte'yamts je'e ve'e.

⁴² Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Pan je Nte'yam xa ve'e kuxTee'ada, kuxtsóktats ats miitse'e, kux jem atse'e ntsaa'n jets atse'e yaja n'it. Ka'e n'avintsó vinma'yun kajxapts atse'e nmuijn, je Nte'yam atse'e xkejx. ⁴³ ¿Tyajx tse'e xkavinmótuda juu' atse'e nkajtsp? Je'e kajx xa ve'e kux ka'a atse'e x'amotunaxuva'anda. ⁴⁴ Je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dnuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, je'ets miitse'e mtee'idup, je'ets miitse'e mtoondup juu' je'e ve'e chajkp. Yakjaju'oo'kpa xa je'e ve'e myin vyimpot van'ítani ku ve'e je jayu jyeji'ukvaajñ jets uxyam paat, ni vin'ítats je'e ve'e juu' tyuva dukakats. Ku ve'e tyaaya, jye'emts je'e ve'e kyajtsp, kux taayip je'e ve'e, je'e tse'e duyak'éjip nujom juu' jatye'e taay. ⁴⁵ Ax je'ets atse'e nkajtsp je tyuv je'e, ka'ats ats miitse'e xjaanchjávada. ⁴⁶ ¿Pants miits n'íte'e duyaknyke'xnatákap jets tokin maat atse'e? Pan tyúvats atse'e juu' nkats, ¿tyajxts atse'e xkajaanchjávada? ⁴⁷ Pan pan xa ve'e je Nte'yam je jyayu, je Nte'yam je kyats je y'ayookts je'e ve'e y'amotunajxyp, je'e kajxts ats miitse'e xkah'amotunaxuva'anda kux ka je Nte'yamap miitse'e je jyáyuda.

Jéjanam je Cristo vye'na ka'ana ve'e je Abraham

⁴⁸ Van'it tse'e je myu'israeejlit jayu ña'muxjidi:

—Ve'emam xa je'e ve'e ax jo'n aatse'e nva'añ jets samaariait jayu mitse'e jets jeme'e mja'vin kajxm je ko'oyjáyuvap.

⁴⁹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ka'a xa ve'e ti ko'oyjáyuvap yam ats nja'vin kajxm, nvintsá'kip xa ats je'e ve'e je nTee', ax ka'ats ats miitse'e xvintsá'agada. ⁵⁰ Ka je'ep atse'e n'ixtip vintsó atse'e je jayu xyakmájat, jeme'e to'k pane'e du'ixtip vintsó atse'e xyakmájat, ax je'e tse'e tokimpayo'yp. ⁵¹ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pan xa ve'e dukutyoomp juu' atse'e nkajtsp, ni je vin'ítats je'e ve'e kya'oo'kut.

⁵² Van'it tse'e je israeejlit jayu y'atsoojvjidi:

—Uxyamts aatse'e va'ajts nmujava jets jeme'e je ko'oyjáyuvap mja'vin kajxm. eo'k xa ve'e je Abraham jets nujom je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, ax jidu'umts mitse'e mva'afñ: “Pan pan xa ve'e dukutyoomp juu' atse'e nkajts, ni je vin'ítats je'e ve'e kya'oo'kut.”⁵³ ¿Mjaa'knunámjip mits vine'e nyoyk jets ka'a ve'e je njujpit jáyuvamda Abraham? eo'knu xa je'e ve'e; oo'ktinuvats je'e ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. ¿Pants mitse'e mnatyijju?

⁵⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Pan namyjijup xa atse'e viinm, ka'a tse'e ats je nmajin tyun; je'e pan atse'e xyakmájip, ats je nTee'ts je'e ve'e, nay je'e'jam tse'e juu' miitse'e mtijtup jets mNte'yamidupe'e.⁵⁵ Ka'ats miits je'e ve'e x'ixada, n'ixats ats je'e ve'e. Pan kunva'añ xa atse'e jets ka'a ats je'e ve'e n'ixa, taayipts atse'e, ve'em ax jo'n miitsta. N'ixamts ats je'e ve'e jets nkutyuumpts atse'e je'e je y'ayook.⁵⁶ Je Abraham, je mjujpit jáyuda, xoojntkts je'e ve'e ku ve'e dunuja'vi jets minup atse'e, ax xoojntkts je'e ve'e ooy ku ve'e du'ix jets atse'e nmiijn.

⁵⁷ Van'it tse'e je israeejlit jayu dunuujmidi je Jesús:

—Ka'anum xa mitse'e mvujxtkupxukmajkoojnta, ¿m'ixts mits je'e ve'e je Abraham?

⁵⁸ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets ka'ana ve'e je Abraham yve'na, ijt pamts atse'e.

⁵⁹ Van'it tse'e je tsaaj duvijsukti jetse'e du'ukka'ts'oo'kuvaandi; ax ka'a tse'e je Jesús ñaajkke'xji, jeja tse'e je'e y'akujkta ñajxy jetse'e pyítsum jep maja tsaptujkp.

9

Ku je Jesús duyakvin'ixpajkni to'k je yaa'tyajk juu' ve'e viints ke'x

¹ Najxp tse'e je Jesús vye'na, van'it tse'e du'ix to'k je yaa'tyajk juu' ve'e viints ke'x. ² Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk y'amotutúvjidi:

—Yak'ixpajkpa, ¿pan je tyokin kajx tse'e ya yaa'tyajk viints kye'x, je y'avintsq tokin kajx vine'e, ukpu je tyee' je tyaak je tyokin kajx vine'e?

³ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka je y'avintsq tokin kajxap xa ve'e jets ka je tyee' je tyaak je tyokin kajxap tse'e jetse'e viints kye'x, je'e kajx ya'a ve'e ve'em jetse'e ñuke'xnatákat juu' ve'e je Nte'yam tyuump.

⁴ Namvaat xa ve'e ya it xyuujuna, tun vinkopkts je'e ve'e jets atse'e ntónut je'e je tyoonk pan atse'e xkejxp; je'ynupe'e je ako'ots it ku ve'e ni pana kyoo'k'o'yixjinit jetse'e tyoonut.

⁵ Namvaat atse'e n'it yaja naxviijn, ve'emts atse'e ax jo'n to'k je kujajpa je kuta'kxpa.

⁶ Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je Jesús chuj jeja naxkujx jetse'e yuu'nam je pi'k mo'ots dupuujm maat je chuj. Van'it tse'e je viints jayu je vyijjn dutukjaa'xy, ⁷ jetse'e dunuujmi:

—Najkxu mnavyimpojini joma ve'e je naaj naa'páts juu' ve'e Siloé duxaaj. (Jidu'um tse'e kyatsapitsum je Siloé, Yakkatsyoo'yva.)

Ojts tse'e je viints jayu ñavyimpojini, van'it tse'e vyin'ixpajkni jetse'e vyimpijt. ⁸ Pan pan jaty tse'e myujantam myutaktam jets je'eda juu' ve'e ixajidu viints, je'e tse'e vaandu:

—¿Ka je'ep ya'a vine'e juu' ve'e tsuunip je meen du'amótup y'ijit?

⁹ Jem tse'e juu' ve'e vaanduva:

—Je'e xa ya'a ve'e.

Nay jempa tse'e juu' ve'e vaanduva:

—Ve'em xa ya'a ve'e kye'ex jets je'e ya'a ve'e, ax ka je'epts ya'a ve'e.

Ax viinm tse'e je yaa'tyajk vyaajñ:

—Átsam xa je'e.

¹⁰ Van'it tse'e du'amotutúvidi:

—¿Vintsose'e tumvin'ixpajkni?

¹¹ Van'it tse'e je yaa'tyajk y'atsaajv:

—Je jayu juu' ve'e Jesús duxaaj, je'e tse'e yuu'nam je pi'k mo'ots dupaam jetse'e ats ya nviijn dutukjaa'xy, van'itts atse'e xnuujmi: “Najkxu mnavyimpojini joma ve'e je naaj naa'páts juu' ve'e Siloé duxaaj.” Najkxts atse'e; ax kuts atse'e mnavyimpojini, vin'ixpajknuts atse'e.

¹² Van'it tse'e du'amotutúvidi:

—¿Jómase'e y'it je jayu?

Van'it tse'e ña'muxjidi:

—Ka'a xa atse'e nnujava.

Ku je fariseotajk duyakmaajntykti je jayu juu' ve'e viints ke'x

¹³ Van'it tse'e duyaknajkxti jeja je fariseotajk vyinkujkta je jayu juu' ve'e viints ke'x, ¹⁴ po'o'kxtkun xaajts je'e ve'e vye'na ku ve'e je Jesús je mo'ots dupuujm jetse'e

duyakvin'ixpajkni je viints jayu. ¹⁵ Van'it tse'e je fariseotajk du'amotutúvidinuva je yaa'tyajk pan vintso je'e ve'e vyin'ixpajkni. Van'it tse'e y'atsaajv:

—Je mo'ots xa atse'e ya nvijn tyukjaa'x jets atse'e ojts nmavympojini, ax íxnupts atse'e uxym.

¹⁶ Jem tse'e je fariseotajk juu' ve'e vaandu:

—Je jayu juu' ya'a ve'e dutoon, ka je Nte'yamap xa je'e ve'e je jyayu kux ka'a ve'e du'amaa'ya je poo'kxtkún xaaj.

Jetse'e viijnk vyaanduva:

—Ka'a je'e ve'e tyokinaxjáyuva. Pan tókinax jayu xa ve'e kuy'it, ka'ats je'e ve'e kuy'o'yixju jetse'e je mújit nuja'vin dutónut.

Ax ve'em tse'e kijpx je vinma'yun dukajayepti. ¹⁷ Van'it tse'e du'amotutúvikojtinuva je'e juu' ve'e viints ke'x:

—¿Vintsos mitse'e mnunvaampa je jayu kajx juu' ve'e tumyakvin'ixpajkjini?

Jets je'e ve'e vyaajñ:

—To'k xa je'e ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajpxa.

¹⁸ Ax ka'a tse'e je israeejlit jayu dujaanchja'vidi jets viints je'e ve'e y'ijt, van'itnume'e dujaanchja'vidi ku ve'e duvatsoovdi je tyee' je tyaak ¹⁹ jetse'e du'amotutúvidi:

—¿Ya'a ve'e je m'ónuk juu' ve'e mtijup jets viints kye'x? ¿Vintsos ya'a ve'e uxym y'ixni?

²⁰ Van'it tse'e je tyee' je tyaak y'atsoojvjidi:

—Nnuja'vinup xa aatse'e jets je n'ónuk aats ya'a ve'e, nay ve'empa jets viintsam ya'a ve'e kye'x; ²¹ ax ka'ats aatse'e nnujava pan vintso ya'a ve'e uxym y'ixni, ni ka'ats aatse'e nnuja'viva pan pan je'e ve'e je jayu juu' ve'e tyakvin'ixpajkjini. Amotutúvada viinm, májani xa ya'a, viinm tse'e mtuknujávajadat.

²² Je tsa'aga kajx tse'e ve'em je tyee' je tyaak vyaandi kux ñuja'vidupe'e jets nay'akojtsijidu ve'e je israeejlit jayu jets ka'a ve'e du'ukkuvajktinit jep tsaptujkp opyana pan pane'e dukuvajktup jets je Jesuuse'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, ²³ je'e kajx tse'e je tyee' je tyaak jidu'um vyaandi: “Amotutúvada viinm, májani xa ya'a.”

²⁴ Ux'ook tse'e je israeejlit jayu duvatsoovdinuva je yaa'tyajk juu' ve'e viints ke'x, jetse'e dunuujmidi:

—Yakmaja yakjaancha je Nte'yam, ka'a tse'e mtaayat, nnuja'vinup xa aatse'e jets tókinax jayu je'e ve'e.

²⁵ Van'it tse'e du'atsaajv:

—Ka'a xa atse'e nnujava pan tókinax jayu je'e ve'e uk pan ka'a, je'ejyji xa atse'e nnuja'vip jets viints atse'e tun'it, ax íxnupts atse'e uxym.

²⁶ Jetse'e du'amotutúvidinuva:

—¿Vintsose'e tumyakvin'ixpukju?

²⁷ Jetse'e y'atsooqnuva:

—Ta xa atse'e njah'avana, ka'ats atse'e xjaanchjávada. ¿Tyajx tse'e xtsokta jets atse'e n'ava'ninuvat? ¿Mpanajkxuvaanduvap miits je'e vine'e?

²⁸ Van'it tse'e dumukojts'anajxti jetse'e dunuujmidi:

—Je jayu xa mitse'e mpanujkxp, ax je Moisés jye'ets aatse'e mpanujkxp. ²⁹ Nnuja'vinup xa aatse'e jets mukojtsju ve'e je Moisés je Nte'yam; ax je jayu, ni je'ets aatse'e nkanujava pan jómit jayu je'e ve'e.

³⁰ Van'it tse'e je yaa'tyajk y'atsoojvjidi:

—Atuva xa je'e ve'e. Ka'a xa miitse'e xnujávada pan jómit jayu je'e ve'e, jets ats je'e ve'e tuxyakin'ixpajkni. ³¹ Nnuja'vimdinup xa uu'me'e jets ka'a ve'e je Nte'yam du'amotunaxy je tókinax jayu, je'e ve'e y'amotunajxyp pan pan jatye'e vinja'vijup vintsa'kijup jetse'e dutún juu' ve'e chajkp. ³² Ni vin'itana xa ve'e kyayakmotu jets jeja ve'e je jayu juu' ve'e duyakvin'ixpajknup pane'e viints ke'x. ³³ Pan ka je Nte'yam kajxap xa ve'e kumyijni je jayu, ni tiats je'e ve'e kukya'o'yixju jetse'e dutónut.

³⁴ Van'it tse'e dunuujmidi:

—Mits, juu' ve'e ooy je tokin maat ku ve'e mke'x, ¿mitsts aatse'e juu' xtuk'ixuvaamp? Ve'em tse'e dukoo'kkuvajktini jep tsaptujkp.

Je'eda pan pan jatye'e viints jem jya'vin kajxmda

³⁵ Ku ve'e je Jesús je kats dumotu jets ka'a ve'e y'ukyakkuvajkni jep tsaptujkp je yaa'tyajk juu' ve'e viints ke'x, van'it tse'e ojts dupaa'ty jetse'e dunuujmi:

—¿Mjaanchja'vip mitse'e je jayu juu' ve'e Nupaamdúka Ijtp?

³⁶ Jetse'e je yaa'tyajk y'atsoojvjidi:

—Vaajnjk ats to'k aaj pan pan je'e ve'e jets atse'e njaanchjávát.

³⁷ Jetse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ta mits je'e ve'e x'ix, je'e xa atse'e juu' ve'e uxyam mmaatnakyojtsjup.

³⁸ Van'it tse'e je yaa'tyajk je Jesús dvinja'vi dvin'tsa'ki. Jidu'um tse'e dunujjmi:

—Maja Vintsán, njaanchja'vip xa ats mitse'e.

³⁹ Van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Je'e xa atse'e nnumiin yaja naxviijn jets atse'e je jayu je tyokin nyaknyuke'xnatákat, ve'em tse'e je jayu juu' ve'e dukuvajktup jets ijtp'e je kyo'oy je'e jem jya'vin kajxmda, je'e tse'e dumasoqktinup je kyo'oy joojntykinda jetse'e y'ijttinit oy joot je Nte'yam maat, ve'em tse'e y'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e íxtup. Ax je jayu juu' ve'e dukakuvajktup jets ijtp'e je kyo'oy je'e jem jya'vin kajxmda, nuyojk mákk tse'e je vyinma'yun vyimpijttinit jetse'e dukakuváktat jets ijtp'e je kyo'oy je'e jem jya'vin kajxmda, ve'em tse'e y'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e viints.

⁴⁰ Jem tse'e je fariseotajk juu' ve'e myaatta vye'na jetse'e du'amotunajxti, van'it tse'e du'amotutúvidi je Jesús:

—¿Tis, viintsapa aats vine'e?

⁴¹ Jetse'e je Jesús y'atsoqjvidi:

—Jem xa miitse'e mviintsada mja'vin kajxmda kux ka'a ve'e xkuvákta jets ijtp'e je kyo'oy je'e jem mja'vin kajxmda. Pan ka'ats miitse'e kuxnujávada jets ve'em miitse'eda, ka'a tse'e kum'itta jep tokin jaatp. Je'e kajx ku ve'e xkakuvákta jets ijtp'e je kyo'oy je'e jem mja'vin kajxmda, jep tse'e tokin jaatp m'itta.

10

Je naa'tók tukmu'a'ixmojkin

¹ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pan xa ve'e katajkip joma ve'e je naa'tók aka'a jetse'e tyaka viijn tsov, je mee'tspa je katyee'yvats je'e ve'e. ² Ax pan pan tse'e tajkip joma ve'e je naa'tók aka'a, je carnero vinténivats je'e ve'e. ³ Je jayu juu' ve'e du'ix'ijtp je naa'tók aka'a, je'e tse'e yak'avaatsuxjup jetse'e tyákat. Ax yukmotukajptup tse'e je carnero je vyinténivada, je xyaajamts je'e ve'e tyukmukajtsjup je kyarneeroda jetse'e pyítsumda jep naa'tók jaatp. ⁴ Vyintoo'vajkipts je'e ve'e je kyarneeroda ku ve'e duyakpítsum, jetse'e je kyarneero pyanajkxjada kux yukmotukajptupe je vyinténivada. ⁵ Ka'a tse'e dupanajkxta pane'e kya'ixada, ñojk'óye'e dukuke'ekta, kux yukmotukajptupe'e jets viijnk jayu je'e ve'e.

⁶ Jidu'um tse'e je Jesús tyukmu'a'ixmojkijidi; ax ka'a tse'e dvinmótudi ti ve'e tyiip.

Ve'em xa ve'e je Jesús ax jo'n to'k je oy carnero vinténiva

⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidinuva:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, ve'em xa atse'e ax jo'n je naa'tók aka'a joma ve'e tyaka je carneeroda. ⁸ Anañujoma tse'e pan pan jatye'e miindu too'vajkp jets ka'a ve'e ats, je mee'tspa jo'nts je'e ve'e y'ijiti, ax ka'a tse'e myajapaajmjidi ats je njáyuda. ⁹ Ve'em xa atse'e ax jo'n je naa'tók aka'a. Pan pan tse'e tajkip joma ve'e ats, tsa'ak tse'e y'ítut, ve'em tse'e y'ítut ax jo'n je carnero juu' ve'e pítsup tajkip joma ve'e je naa'tók jetse'e je jyu'kx dupaa'ty.

¹⁰ Je'e'jyji xa ve'e je mee'tspa ñumiimp jetse'e myee'tsut, yak'oo'kuq, jetse'e yakv-intókiyut; ax je'ets atse'e nnumiimp jetse'e je jayu dujajejptinit je joojntykin, pu'uk аваада ve'e dujajejptinit. ¹¹ Ve'em xa atse'e ax jo'n je oy carnero vinténiva. Je oy carnero vinténiva, kyuo'okaps je'e ve'e je kyarneeroda. ¹² Ax pan pan tse'e mutoomp je meen kajx, je'e juu' ve'e dukaje'eip je carneeroda, myasooknupts je'e ve'e je carneeroda jetse'e kye'ek ku ve'e du'ix jets jeme'e myets je lobo. Van'it tse'e je lobo je carnero dumach. Juu' tse'e kyamajchp, je'e tse'e yak'anomva'kxyp. ¹³ Je'e kajx xa ve'e je jayu kye'ek kux je meenji je'e ve'e ñutuump, ka'ats je'e ve'e dutoonka je carneeroda.

¹⁴⁻¹⁵ Ve'em xa atse'e ax jo'n je oy carnero vinténiva juu' ve'e du'ixa je kyarneeroda jetse'e je kyarneero y'ixajiduva. Ve'em ax jo'n atse'e je nTee' x'ixa, jets ats je'e ve'e n'ixaiva, nay vanxúpyamts atse'e je njayu n'ixada, jets ats je'e ve'e x'ixaiduva. Ve'em ax jo'n to'k je oy carnero vinténiva duku'oo'ka je kyarneeroda, ve'emts atse'e nku'oo'kat ats je njáyuda. ¹⁶ Njajejpp xa atse'e je viijnk jáyuda juu' ve'e yaja ka'ijttupna. Tun vinkopkts je'e ve'e jets ats je'e ve'e nyakmiinduvat, xkats'amotunajxtuvapts ats je'e ve'e, ve'emts atse'e n'ijtmít je'e maat ax jo'n je vinténiva juu' ve'e to'k muk ijtp maat je kyarneeroda.

¹⁷ Xtojkipts atse'e je nTee' kux nmasaakp atse'e je njoointykin, ve'emts atse'e ntun jets atse'e njoointykpajknuvat. ¹⁸ Ni pana xa atse'e je njoointykin xkapajkjat pan joojntykavaamp atse'e, átsamts je'e ve'e nmaso'okup. Njajejpp xa atse'e je kutojkun jets atse'e nmaso'okut, jets njajejppapts atse'e je kutojkun jets atse'e njoointykpajknuvat. Je nTee' atse'e xmooy ya pava'nun.

¹⁹ Ku ve'e je israeejlit jayu du'amotunajxti juu' ve'e kyojts, ka'a tse'e kijpx je vinma'yun dujajeypti. ²⁰ Numay tse'e vyaandi:

—¿Tyajxse'e x'amotunaxta? Je ko'oyjáyuvap xa ve'e jem jya'vin kajxm jetse'e tuvvinma'yuntókini.

²¹ Jem tse'e juu' ve'e vaanduva:

—Ni pana xa ve'e ve'em kyakats juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap. ¿e'yixjup n'ite'e je ko'oyjáyuvap jetse'e duyakvin'ixpákuť je viints jayu?

Ku je israeejlit jayu je Jesús dukakuvajkti

²² Xox aats tse'e vye'na ku ve'e jem Jerusalén dunuxaaajtónada je maja tsaptajk. ²³ Jep tse'e maja tsaptajkp je Jesús ñaxy tyaka vye'na joma ve'e je eputsooktkun juu' ve'e Salomón duxaaaj, ²⁴ van'it tse'e je israeejlit jayu ñaa'vittjidi jetse'e ña'muxjidi:

—¿Vin'it paatts aats mitse'e xyakmejtsvinmáyuť? Pan mýsam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, nukotsu tse'e oy.

²⁵ Jetse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Njavaajnjudu xa ats miitse'eda, ka'ats ats miitse'e xjaanchjávada. Je'e juu' jaty atse'e ntuump ats je nTee' je kyutojkun kajx, va'ajtsts je'e ve'e ñuke'xnatáka jets pan atse'e.

²⁶ Ax ka'ats ats miitse'e xjaanchjávada kux ka'a ats miitse'e njáyuvada, ve'em ax jo'n atse'e tunva'añ, ²⁷ ka'a ve'e ve'em m'itta ax jo'n je carneeroda juu' ve'e duyukmotukajptup je vyinténivada. N'ixats atse'e je njáyuda; xpamiindupts ats je'e ve'eda. ²⁸ Nmooydupts atse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ni je vin'ita tse'e kyavintókidat, ni pánats ats je'e ve'e xkapajkajt. ²⁹ Ats je nTee', juu' ve'e dunumajikajxp, je'ets ats je'e ve'e xmooy, ax ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e pyajkuxjut. ³⁰ Ats jets ats je nTee', to'kjits aats'e.

³¹ Van'it tse'e je israeejlit jayu je tsaaj du'vijtsuktinuva jetse'e du'ukka'ts'oo'kuvaandi. ³² Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—May viijnani xa atse'e ntun juu' ve'e oy ats je nTee' je kyutojkun kajx, ¿ax juu' ya oy to'nun kajxsts atse'e xtsaka'atsuva'anda?

³³ Jetse'e je israeejlit jayu y'atsoojvjidi:

—Kuxe'e je Nte'yam tuxvinkojtspét, je'e kajx xa aats mitse'e ntsaka'atsuva'añ, ka je'e kajxap ku ve'e juu' oy tuxtún. Jayu xa mits, Nte'yam tse'e mnatyijju.

³⁴ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Je Kunuu'kx Jatyán xa ve'e vaamp jets jidu'ume'e je Nte'yam vyaajñ: “Nte'yamda xa miitse'eda.” ³⁵ Nnuja'vimdinup xa uu'me'e jets je'e juu' ve'e javyet jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, ka'ats je'e ve'e nvaat kyatónjut, jajtytónjup je'e ve'e. Vaan tse'e je Nte'yam jets nte'yamda je'e ve'e je jayu pan pan jaty'e yakmooydu je Nte'yam je kyats je y'ayook. ³⁶ Ax je Nte'yams atse'e apuk xpaam jets atse'e ntónut juu' je'e ve'e chajkp, je'ets atse'e xkejx yaja navxiijn. ¿Vintsots miitse'e mva'anda jets ta atse'e nvinkojtspét je Nte'yam je'e kajx ku atse'e tunva'añ jets je Nte'yam je y'Onuk atse'e? ³⁷ Pan ka'a xa atse'e ntun juu' ve'e ats je nTee' tyuump, ka'ats atse'e xjaanchjávadat; ³⁸ ax pan ntuumps atse'e, óyam atse'e xkajaanchjávada, jaanchjávadats je'e juu' atse'e ntuump, ve'em tse'e oy xnujávadat jets yam je'e ve'e ats nja'vin kajxm ats je nTee', jets jem atse'e je'e jya'vin kajxmpa.

³⁹ Jado'k naxts je'e ve'e du'ukmatsuvaandinuva, ax va'któki tse'e.

⁴⁰ Van'it tse'e je Jesús vyimpijtnuva jem jado'k ado'om Jordán maja napa'am. Jem tse'e tyaañ joma ve'e je Juan yaknapet y'ijť too'vajkp. ⁴¹ Numay tse'e je jayu ñunajkxjidi jetse'e vyaandi:

—Ka'a xa ve'e je Juan je maja nuja'vin dutuujn, ax nujom tse'e juu' ve'e kyojts ya jayu kajx, tyúvamts je'e ve'e.

⁴² Jem tse'e numay je jayu dujaanchja'vidi je Jesús.

11

Ku je Lázaro y'oo'kni

¹ Pajkjup tse'e vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e Lázaro duxaaaj, jem Betania je'e ve'e kyukajpuna, jem judéait y'it joogtm, je y'uts María jets je y'uts Marta je kyajpunda. ² Je Mariats je'e ve'e juu' ve'e ux'ook dupaajmji je Maja Vintsán jem tyékum je pa'ajk xoo'kpa naaj jetse'e je vyaajj dutukpa't; je Lázaro, je'ets je'e ve'e y'ajchip. ³ Ax pajkjup tse'e vye'na je Lázaro, je'e kajx tse'e numejtsk je y'uts dukatsunukejxti je Jesús jidu'um:

—Maja Vintsán, pajkjup xa je'e ve'e juu' mitse'e ooy mtuantsajkp.

⁴ Ku ve'e je Jesús du'amotunajxy, van'it tse'e vyaajñ:

—Ka yak'oo'kpa pa'amap xa je'e ve'e tummyachju, je'e kajx xa ve'e ve'em jyaty jetse'e je Nte'yam je myajin je jyaanchin ñuke'xnatákat jetse'e je pa'am kajx ñuke'xnatajkivat ats je nmajin, ats, je Nte'yam je y'Onuk.

⁵ Ax je Jesús, ooy tse'e dutuntsokta y'ijit je Marta maat je y'uts jets je Lázaro. ⁶ Oyam tse'e je kats dumotu jets pajkjupe'e je Lázaro, jaa'ktaan tse'e jamejtsxaaj joma ve'e vye'na. ⁷ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk dunuujmi:

—Ja'mdinuva jem Judea.

⁸ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ña'muxjidi:

—Yak'ixpajkpa, uxya námnum xa ve'e je jémit jayu m'ukka'ts'oo'kuvaajnidi, ¿ax mnajkxuvaannuvapts mitse'e jem?

⁹ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—¿Tis, ka makmejtsk hoorape'e to'k xaaj dumaada? Pan nto'numdup xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp xuujun, ka'a tse'e jye'pxténa kux yo'ype'e jeja ajajtk it jaat juu' ve'e yaja naxviijn; ¹⁰ ax pan ka'a tse'e nkuty'o'numda juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja akoo'ts it jaat, je'pxténip tse'e kux je ajajtk'e ka'ijtxujup.

¹¹ Van'it tse'e jyaa'kvaajñ:

—Je Lázaro, juu' ve'e nmaatnayja'vimjudup, ta tse'e myanaxy, ax najkxuts ats duyakjotviju.

¹² Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ña'muxjidi:

—Maja Vintsán, pan ta xa ve'e myanaxy, jotkada'akup tse'e.

¹³ Ax je'ets je'e ve'e je Jesús tyijp jets távani ve'e je Lázaro y'aa'k; ax ve'em tse'e je y'ixpajkpatajk vyinmaaydi jets je'e je'e ve'e tyijp ku ve'e je jayu myanaxy.

¹⁴ Van'it tse'e je Jesús va'ajts vya'nuxjidi:

—Ta xa je'e ve'e y'aa'k je Lázaro. ¹⁵ Xoojntkpts atse'e ku atse'e jem tunkave'na ku ve'e tuy'aa'k, kux ve'eme'e nuyojk oy miits kajxta jetse'e ñuyókat je mjaanchja'vinda. Ax ja'muts du'ixumda.

¹⁶ Je Tomás juu' ve'e tyijtup Xeen Onuk, jidu'um tse'e dunuujmi je myu'ixpajkpatajk:

—Ja'mda jetse'e ya Jesús nmaat'oo'kumdat.

Je Jesús xa je'e ve'e pane'e je jayu dujoojntykinmooyp

¹⁷ Ku ve'e je Jesús jye'y, maktaxxaaj itanits je'e ve'e je Lázaro ñaxtajkini vye'na. ¹⁸ Je Jerusalén tse'e myutámip je Betania, kojkm legua naxyts je'e ve'e dumujékuma. ¹⁹ Ax numay tse'e je israeejlit jayu ojts duku'ixta je Marta jets je María, kojtsjot'amájivats je'e ve'e ñajkxti ku ve'e je y'ajchta y'aa'k. ²⁰ Ku tse'e je Marta je kats dumotu jets je'ype'e je Jesús, van'it tse'e du'anajkxi; je María, jéjats je'e ve'e tyak'aajy tyaajñ. ²¹ Ku ve'e je Marta dumaatnavyaatji je Jesús, van'it tse'e dunuujmi:

—Maja Vintsán, pan yaja xa mitse'e kumve'ni, ka'ats atse'e je n'ajch kuy'aa'k. ²² Ax nnuja'vinuups atse'e jets pan ti ve'e m'amótup je Nte'yam, mmooyjyupts mits je'e ve'e.

²³ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Joojntypajknuvap je'e ve'e je m'ajch.

²⁴ Jetse'e je Marta y'atsaajv:

—Nnuja'vinup xa atse'e jets joojntypajknuvap je'e ve'e ku ve'e je oo'kpatajk jyoojntypajktinuvat, je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayoy'ni.

²⁵ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Ats xa je'e ve'e pane'e je oo'kpatajk duyakjoojntypajktup, nay atsts je'e ve'eva juu' ve'e je jayu dujoojntypajkmooyp. Pan pants atse'e xjaanchja'vip, jya'aa'kanamts je'e ve'e, joojntypajknuvapts je'e ve'e jado'k nax. ²⁶ Nujom tse'e pan pan jatye'e joojntypajk jets atse'e xjaanchjávada, ni je vin'itats je'e ve'e kyoo'k'oo'ktinit. ¿Mjaanchja'vips mitse'e ve'em?

²⁷ Van'it tse'e je Marta y'atsaajv:

—Ve'em, Maja Vintsán, njaanchja'vip atse'e jets je Cristo mitse'e, je Nte'yam je y'Onuk, juu' ve'e vyinkoon jetse'e myiinnit yaja naxviijn.

²⁸ Ku tse'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je Marta ojts duvav je y'uts María. Jidu'um tse'e ayu'uts dunuujmi:

—Ta xa ve'e myets je yak'ixpajkpa, uxem tse'e mnukéxaja.

²⁹ Koojyji tse'e du'amotunajxy, van'it tse'e je María tyeni jetse'e je Jesús dununujkx.

³⁰ Jeena tse'e kajpun pa'ayi vye'na je Jesús, jem joma ve'e je Marta dumaatnavyaatji. ³¹ Ku ve'e je israeejlit jayu juu' ve'e dukojtsjot'amájidup je María jem tyak'am, je'e tse'e du'ixtu je María tyeni jetse'e jatyi pyitsum, van'it tse'e dupanajkxti, ve'eme'e dúnasja'vidi jets je Lázaro ve'e najkx dunuya'axy joma ve'e ñaxtajki.

³² Ku tse'e je María jye'y joma ve'e je Jesús, van'it tse'e dvinokoxkteni, jetse'e dunuujmi:

—Maja Vintsán, pan yaja xa mitse'e kumve'ni, ka'ats atse'e je n'ajch kuy'aa'k.

³³ Ku tse'e je Jesús du'ix jets yaaxtupe'e je María jets je israeejlit jayu juu' ve'e myaatmejtstu, tsaachvinmaay tse'e jetse'e ñavyinma'yunmooyjji. ³⁴ Van'it tse'e du'amotutuvi:

—¿Jómase'e tuxyaknaxtajkidini?

Jetse'e y'atsoojvjidi:

—Maja Vintsán, ja'mu jem jetse'e x'ixut.

³⁵ Yaax tse'e je Jesús. ³⁶ Van'it tse'e je israeejlit jayu vyaandi:

—Ixta vintso ve'e dutuntsak y'ijt.

³⁷ Jem tse'e juu' ve'e vaandu:

—Ya'a juu' ve'e je viints jayu duyakvin'ixpajknu, ¿ka'a tse'e kuy'o'yixji jetse'e je maa'yun kudutuujn jetse'e je Lázaro kukya'aa'k?

Ku je Lázaro jyoojntypajknuva

³⁸ Van'it tse'e je Jesús ñavyinma'yunmoojyjinuva jetse'e ñaajktámiji joma ve'e ñaxtajki je Lázaro. Aajntkts je'e ve'e y'ijt jetse'e to'k je maja tsaaj du'aku'uju. ³⁹ Jetse'e je Jesús vyaajñ:

—Yakke'ekta je tsaaj.

Van'it tse'e je Marta ña'muxji, je jamya'aju je y'uts:

—Maja Vintsán, ita xa je'e ve'e xyoo'kpajkni!, kux maktaxxaaj itani je'e ve'e y'aa'k.

⁴⁰ Ax jidu'um tse'e je Jesús ña'muxji:

—¿Ka ve'emap atse'e tunva'añ jets pan mjaanchja'vipe'e, m'ixupts mitse'e je Nte'yam je myajin?

⁴¹ Van'it tse'e je tsaaj duyakkeekti. Van'it tse'e je Jesús jem tsajm tso pyat'ix jetse'e vyaajñ:

—Tata, nkukojtsjip ats mitse'e kux atse'e tuxkats'amotunaxy. ⁴² Nnuja'vip atse'e jets xa'ma ats mitse'e xkats'amotunaxy. Je'e kajxts atse'e nva'añ ya numay jayu je y'o'yin kajxta juu' ve'e yájada, jetse'e dujaanchjávadat jets mits atse'e xkejxp.

⁴³ Ku tse'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e makk kyajts:

—¡Lázaro, pítsumni jep!

⁴⁴ Van'it tse'e pyítsumni je Lázaro juu' ve'e uk'oo'k; vimpídu'ts je'e ve'e je kya'aj je tyek maat je vit jets je vyiijn je y'aaj vituvinmats. Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Nukejva'atsta jetse'e xmaso'oktat jetse'e ñajkxnit.

Ku je israeejlit jayu du'ukkojtsmojkti jetse'e je Jesús kudumajtsi

(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

⁴⁵ Ya'a kajx tse'e numay je israeejlit jayu juu' ve'e je María ojts dukojtsjot'amájada, je'e tse'e dujaanchja'vidu je Jesús ku ve'e du'ixti juu' ve'e tyoon. ⁴⁶ Jem tse'e viijnktava juu' ve'e ojts du'ixta je fariseotajk jetse'e dutukmumaaajntykti juu' ve'e je Jesús tyoon. ⁴⁷ Van'it tse'e je fariseotajk ñay'amokijidi maat je tee'tajk je vyintsanda jets pan pan jatye'e dunumájiduvap jep tsaptujkp, jetse'e vyaandi:

—¿Vintso'se'e njátkimdat? Tyuump xa ve'e may je mújit nuja'vin je jayu. ⁴⁸ Pan nyak-jajtjimdudup xa ve'e, anañujoma tse'e jyaanchjávajadat, van'it tse'e je rómaít yakkutojka myétsat jetse'e duyakkutókidat ya nmaja tsaptajkamda jetse'e xpajkjimdinit ya n'ítamda ya nnaaxamda.

⁴⁹ Ax to'kts je'e ve'e juu' ve'e Caifás duxaaaj, je'e juu' ve'e je joojnt ve'nip tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e vaan:

—Ka'a xa miitse'e xtinujávada, ⁵⁰ ka'a tse'e xpayo'yduva jets uu'm je n'o'yinamda je'e ve'e ku ve'e to'kji je jayu duku'oo'kat je njáyuvamda jets ka'a ve'e ku ve'e kyutókiyut nujom je israeejlit jayu.

⁵¹ Ax ka je y'avintso vinma'yunapts je'e ve'e ve'em vyaajñ, je'e kajxe'e kuxe'e je joojnt vye'na tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e kajx tse'e vyaajñ kuxe'e je Nte'yam myoojyji ve'em je vinma'yun, vaan tse'e jets kyu'oo'kape'e je Jesús je israeejlit jayu. ⁵² Ax ka je'ejyap tse'e kyu'oo'kap, kyu'oo'kivap je'e ve'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e duyaknay'amókatat nujom je Nte'yam je y'ónukta juu' ve'e tsuunidup muxim muyam yaja naxviijn. ⁵³ Je xaajji tse'e du'uknupaajmtkidi je israeejlit jayu juu' ve'e dunumájidudup jetse'e kuduyak'oo'kti je Jesús.

⁵⁴ Je'e kajx tse'e je Jesús kyoo'knaajkke'xjini joma ve'e je israeejlit jayu, ñojk'óye'e chaan jem judéait y'it jootm jetse'e ñujjx jem kajpun kajxm juu' ve'e Efraim duxaaaj, je vinva'ajts it mutam. Jem tse'e y'ijt je y'ixpajkpataj maatta.

⁵⁵ Tuntáminup tse'e vye'na ku ve'e je israeejlit jayu je pascua xaaj dutóndat. Numay je jayu juu' ve'e tsoo'ndu may viijn, jem tse'e Jerusalén vyimpejti jetse'e ñaajkva'atsjadat namka'anume'e je pascua xaaj dupaa'ty. ⁵⁶ Y'ixtidupts je'e ve'e je Jesús. Ku ve'e jep maja tsaptujkp vye'nada, jetse'e ñay'amotutúvjidi:

—¿Vintso's miitse'e mva'anda? Ka'a xa vine'e je Jesús myínut xaajiva.

⁵⁷ Távani tse'e je fariseotajk jets je tee'tajk je vyintsanda dupava'anda jets pan pane'e dunuja'vip joma ve'e y'it je Jesús, jetse'e du'avánadat, ve'em tse'e kuy'o'yixjidi jetse'e kudumajtsi.

12

*To'k je ta'axtajk dupaajmji je pa'ajk xoo'kpa naaj je Jesús
(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)*

¹ Jatojtuk xaaj tse'e kya'it vye'na jetse'e je pascua xaaj dupaa'tut, van'it tse'e je Jesús ñujkx jem Betania, jem joma ve'e chuuna je Lázaro juu' ve'e yakjoojntykpajknuva. ² Jem tse'e je a'ox duyak'o'yidi je Jesús kajx, je Marta tse'e patto'ñip; je Lázaro jets je javyaa'kxtajk, jem tse'e dumaat'a'óxidi je Jesús. ³ Van'it tse'e je María duyaknujix kojkm litro jo'n je pa'ajk xoo'kpa naaj jetse'e dupaajmji jem je Jesús tyékum. Va'ajts tsóvaxts je'e ve'e je pa'ajk xoo'kpa naaj jets tum je nardo aajy ojts pum. Van'it tse'e je vyaajy dutukpa't je Jesús je tyek. Nujom tse'e je tajk pya'ajkxoo'kpajkkujx. ⁴ Van'it tse'e je Judas Iscariote kyajts, je Simón je myajntk, nuto'k je numakmejtsk ixpajkpada, je'e juu' ve'e je Jesús dupaamnup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjdup. Jidu'um tse'e vyaajñ:

⁵ —¿Tyajx tse'e nuyojk oy tukyayaktaa'k ya pa'ajk xoo'kpa naaj ax jo'n je meen juu' ve'e to'k joojnt numutún jetse'e je ayoo'va jayu kuyakmooydi?

⁶ Ax ve'em tse'e je Judas ñatyijji jets je'e kajxe'e ve'em vyaajñ kujx je ayoo'va jayu ve'e tyukma'tp; ax ka'a tse'e, ve'em tse'e vyaajñ kujx mee'tspe'e, je'e tse'e duka'mip je apajkin joma ve'e je meen dujayepta, jepji tse'e dupukán juu' ve'e jep pyaamdud. ⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—Maso'oku, kyoojnuk xa ya'a ve'e taav jetse'e tudu'apaamduka ats je nnunaxtajkin.

⁸ M'ittap xa miitse'e xa'ma je ayoo'va jayu maatta; jets ats, ka'ats atse'e n'itút xa'ma miits maatta.

Ku je tee'tajk du'ukkojtsmojkti jetse'e je Lázaro kuduyak'oo'kti

⁹ Numay tse'e je israeejlit jayu dunuja'vidi jets jeme'e Betania je Jesús; najkxtu tse'e jem, ka je Jesús kajxyap, je'e kajxa ve'e jetse'e je Lázaro du'ixtuvat, je'e juu' ve'e je Jesús yakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k. ¹⁰ Van'it tse'e je tee'tajk je vyintsán dukojtsmojkti jetse'e kuduyakjaj'oo'kjduva je Lázaro ¹¹ je'e kajx ku ve'e numay je israeejlit jayu myasookjidini jetse'e je Jesús dujaanchja'vidi.

Ku je Jesús tyajki jep Jerusalén

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)

¹² Je ku'óxit tse'e je numay jayu juu' ve'e ojtstu jem Jerusalén pascua xaajiva, je'e tse'e je kats dumótudu jets je'yavaampe'e je Jesús jem jerusaleenit kyajpun kajxm, ¹³ van'it tse'e dupapajkti je tuuxux aajy jetse'e du'anajkxidi je Jesús, mañk tse'e jidu'um kyoojtsi:

—Yakmaja yakjaancha xa ve'e je Nte'yam y'ijtnit! Y'ak'óñukojtsip xa ya'a ve'e ya Israeejlit jayu Yakkutojka juu' ve'e miimp je Maja Vintsán kajx!

¹⁴ Van'it tse'e je Jesús duyakjaj'ixtiji to'k je burro, jetse'e dutuktsuuni, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

¹⁵ Kadi mtsa'agada, jerusaleenit jáyuda,

ixta jets jeme'e burro ni'kxm jye'ya je myakkutojkipada.

¹⁶ Ka'a tse'e duvinmótudi je y'ixpajkpatajk juu' ve'e toojnju kojtsju; távani ve'e je Nte'yam duyakmaja duyakjaancha vye'na je Jesús, van'it tse'e dujaa'myejtsti jets ve'eme'e tyoojnji kyoojtsi nujom juu' ve'e ijtp je Jesús kajx jep Kunuu'kx Jatyán kujxp.

¹⁷ Je numay jayu juu' ve'e ijttu je Jesús maat van'it ku ve'e duyaxpítsum je Lázaro joma ve'e y'uknaxtajki jetse'e duyakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k, je'e tse'e myaajntyktu juu' jatye'e y'ixtu. ¹⁸ Numay tse'e je jayu du'anajkxidi je Jesús kujx myótudu ve'e je maja nuja'vin juu' ve'e tyoon maat je Lázaro. ¹⁹ Van'it tse'e je fariseotajk ñavyaajnidi:

—Íxtats n'it jets ka'a ve'e y'oya juu' ve'e njatonuva'numdup, nujom xa ve'e je jayu tympanujkxju.

Ku je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap, je'e tse'e du'ixtidu je Jesús

²⁰ Je'yduva tse'e xaajiva je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap jem Jerusalén, je Nte'yamts je'e ve'e vyinjavavaandup vyintsá'agavaandup. ²¹ Van'it tse'e je jayu duvinkutámidi je Felipe, betsaídait jayu je'e ve'e, jem galiléait y'it jootm, jetse'e dumunoo'kxtkti. Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Je Jesús xa aatse'e nja'ixuvaampy.

²² Van'it tse'e je Felipe ojts duvaajña je Andrés, jetse'e numejtsk ojts duvaajnada je Jesús. ²³ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Távani xa ve'e je tiempo jye'yni jets atse'e ntsaachpaatnit jetse'e ats je nmajin ñuke'xnatákat, ats, je jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp. ²⁴ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan ka'a xa ve'e to'k je trigo taamt ñaxkada'aky jeja naxkujx, jetse'e myux, jetse'e vyintókini je pi'k trigo taamt juu' ve'e tuy'it, to'k je trigo pajkyamts je'e ve'e y'itút; ax pan vintókipts je'e ve'e je'e kajx ku ve'e myux, ta'map tse'e ooy. ²⁵ Pan pan xa

ve'e nuyojk dutsojpk je ñaxviiñit joojntykin jets ka'a ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, yakvintókiyupts je'e ve'e; ax pan pan tse'e dumasooknup je ñaxviiñit joojntykin kuxe'e dutsak nuyojk je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, iyayejpnupts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ²⁶ Pan pan tse'e dutsojpk jets atse'e xmutónut xmupákut, va'ants atse'e xpaminu; pan jómats atse'e n'it, jéjats je'e ve'e y'ijtpat. Pan pan xa atse'e xmutoopm xmupajpk, mo'ojupts je'e ve'e je majin ats je nTee'.

Ku je Jesús du'ava'ni je y'oo'kun

²⁷ Qoy xa atse'e ntunnayinma'yunma'aju. ¿Vintsos atse'e kunva'añ? ¿Va'anup ats vine'e: "Tata, kadi xyakjaty jets atse'e xtukkada'akut ya tsaachpaatun"? Ka'a xa atse'e ve'em nva'anut kux ya'aam atse'e nnumiimp. ²⁸ Tata, va'an tse'e dutunju jetse'e je jayu mvinjávajat mvintsá'agajat.

Van'it tse'e to'k je ayook yakmotu juu' ve'e jem tsapjootm tsoo'mp. Jidu'um tse'e vyaajñ: —Ta atse'e ntun juu' atse'e je jayu xtukvinja'vip xtukvintsá'kip, njaa'któnupts atse'e juu' atse'e je jayu xjaa'ktukvinjávap xjaa'ktukvintsá'agap.

²⁹ Je numay jayu juu' ve'e jem ijttu jetse'e du'amotunajxti, je'e tse'e vaandu jets je añ ve'e yaax, jem tse'e juu' ve'e vaanduva:

—To'k xa ve'e je ángeles tumyukatsju.

³⁰ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka áts kajxap xa ve'e ya ayook tuyakmotu, miits kajxta ya'a ve'e. ³¹ Uxyam tse'e yak'ixut pan tyaxe'e je tsaachpaatun yakmooydinit je jayu juu' ve'e dukakuvajktup je Nte'yam, uxyamts atse'e mpavojpnit je ko'oyjávup juu' ve'e duyakkutojkip je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam dutso'oxpajktup. ³² Ku atse'e xyakkajxmpojtuktat, van'itts atse'e nujom je jayu nvóvut jetse'e y'ijttinit joma ve'e áts.

³³ Je'e tse'e je jayu tyukvinmotu jets vintso ve'e y'oo'kut ku ve'e ve'e'n je it ñáxut. ³⁴ Ax van'it tse'e je numay jayu y'atsoojvjidi:

—Ve'em xa aatse'e n'amotunajxy jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jets xa'ma kajxe'e je Cristo jyoojntykinit, çax vintsots mitse'e mva'añ jets tun vinkopk je'e ve'e jets mitse'e m'oo'kut ku ve'e je jayu myakkajxmpojtuktat? Pan m'oo'kp xa mitse'e, ka mítsaps je'e ve'e je Cristo. ¿Ti jayu ve'e mnatyijju juu' ve'e nupaamduka ijtp?

³⁵ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ve'em xa atse'e ax jo'n to'k je kujajpa je kutá'kxpa. Jaa'k'ítup xa atse'e miits maatta javee'n. Yo'oyda namvaate'e xmaadada je kujajpa je kutá'kxpa, ve'em tse'e mkapaa'tjadat je akoo'ts it, kux pan pane'e yo'yp je ja akoo'ts it jaat, ka'ats je'e ve'e dunujava pan joma tso ve'e ñujkx. ³⁶ Jaanchjávada áts namvaat atse'e n'it miits maatta, ve'em tse'e m'ittat ax jo'n je jayu juu' ve'e je ja ajat it jaat yo'yp.

Ku tse'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e cha'a'n, ka'ats je'e ve'e ñaajknúke'xnatajkiji.

Je'e pan tyax kajxe'e je israeejlit jayu je Jesús dukajaanchja'vidi

³⁷ Jyatoon tse'e je Jesús may je mujit nuja'vin je ja y'vinkujkta, ax ka'a tse'e je jayu jyaanchja'vijidi. ³⁸ Van'it tse'e tyoojnji je ayook juu' ve'e jyaay je Nte'yam je y'ayook kojtsnaxpa Isaías. Jidu'um tse'e dujaajy:

Maja Vintsán, çpan tse'e dujaanchja'vip juu' aatse'e n'ava'nip,

pane'e tuxyaknúke'xnatajkija je mkutojkuñ?

Jidu'um tse'e dujaajy.

³⁹ Ax ve'em tse'e kya'o'yixjidi jetse'e dujaanchjávadat je Jesús kux jaayva ve'e je Isaías jidu'um:

⁴⁰ Je Nte'yam xa ve'e paajmjudu viints jets makk je kyuvajkta,

ve'em tse'e juu' duka'ixtat jetse'e juu' dukavinmótudat,

ka'ats atse'e xnuminuva'andat jets atse'e nyakjotkada'aktat.

⁴¹ Je'e kajx tse'e ve'em dujaajy je Isaías kux y'ixe'e je Jesús je myajin jetse'e je Jesús du'ava'ni.

⁴² Jyave'ema tse'e, numay tse'e je israeejlit jayu juu' ve'e dunumájidup, je'e tse'e dujaanchja'vidi je Jesús; ax ka'a tse'e je jayu dutuknuja'vidi kux cha'kidupe'e je fariseotajk je'e kajx ku ve'e kyoo'kyakkuvajktinit jep tsaptujkp; ⁴³ nuyojke'e dutsokta je majin juu' ve'e je jayu moojyjudup jets ni ka'a ve'e je majin juu' ve'e je Nte'yam yajkyp.

Je Jesús je kyats je y'ayook kajxe'e je jayu yaktokimpayo'ynit

⁴⁴ Van'it tse'e je Jesús makk kyajts, jetse'e vyaajñ:

—Pan pan xa atse'e xjaanchja'vip, ka átsjyapts je'e ve'e xjaanchja'vip, jyaanchja'vivapts je'e ve'e áts je nTee', juu' atse'e xkejxp. ⁴⁵ Pan pants atse'e x'ixp, y'ixpaps je'e ve'e pan atse'e xkejxp. ⁴⁶ Ve'em ax jo'n je kujajpa je kutá'kxpa, ve'emts atse'e nmiiñ yaja naxviiñ; pan pants atse'e xjaanchja'vip, ka'a tse'e tyánut je ja akoo'ts it jaat. ⁴⁷ Ax pan pan tse'e du'amotunajxp áts je nkáts je n'ayook jetse'e dukamajapum, ka áts kajxapts je'e ve'e

yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, kux ka je'ep xa atse'e nnumiimp yaja naxviijn jets atse'e je jayu nmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, je'e ve'e jets atse'e je jayu nmooynit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁴⁸ Pan pan xa atse'e xkakuvajkp jetse'e dukakuvuk juu' atse'e nkajtsp, jemanits je'e ve'e juu' kajx je'e ve'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup; je'e juu' atse'e nkajtsp, je'e kajx tse'e ve'em iyajtnit je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayoy'nyit. ⁴⁹ Kux ka ya n'avintsq vinma'yun kajxap xa atse'e juu' nkats, ats je nTee', juu' atse'e xkejxp, je'ets atse'e xtukpavaan juu' atse'e nkajtsp. ⁵⁰ Ax nmuja'vipts atse'e jets juu' ve'e ats je nTee' pyavaampy, yajkypts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax ve'em tse'e, pan juu'ts atse'e nkajtsp, ve'emts ats je'e ve'e nkats ax jo'n atse'e je nTee' xnuujmi.

13

Ku je Jesús dupakpuj je y'ixpajkpatajk

¹ Jado'k xaajji tse'e kya'it jetse'e je pascua xaaj dupaa'tut, je xaaj ku ve'e je israeejlit jayu dujaa'myétsta vintsq ve'e je Nte'yam ojts duyakpitsumni je jyujpit jáyuda jem Egipto. ņuja'vi tse'e je Jesús jets ta ve'e dupaatni pan vin'ite'e dumasooknit ya naxviijnit it jetse'e vyimpijtnuvat joma ve'e je Tyee'. Chojkam je'e ve'e je jyayu juu' ve'e yaja naxviijn, ax uxyam tse'e duyaknuke'xnatáka jets ooye'e dutuntsak.

²⁻³ Távani tse'e je Satanás duyakvinmama'yaty vye'na je Judas Iscariote, je Simón je myajntk, jetse'e je Jesús dupaamnit jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup. ņuja'vi ve'e je Jesús jets jeme'e cha'a'n joma ve'e je Nte'yam jets najkxnuvape'e jem, jetse'e je Tyee' myokyajxji je kutojku. Ajxtktup tse'e vye'nada a'óxiva, ⁴ van'it tse'e je Jesús tyeni, je vyitani'kx duyakkeek, jetse'e ņatyuktiintsoojmji jado'k je vit. ⁵ Van'it tse'e je tsoxk naaj du'ate'mi jem apajkin jootm jetse'e dupakpoj'ukvaajñ je y'ixpajkpatajk, jetse'e duyaktaatsni je tyekta maat je vit juu' ve'e natyuktiintsoojmju.

⁶ Ku tse'e je Simón Pedro dutukje'y jetse'e dupakpójut, van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—Mits, Maja Vintsán, ¿mits atse'e xpakpojuvaamp?

⁷ Jetse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ka'a ve'e xnujava ti atse'e ntuump; ux'ooknum tse'e xnujávát.

⁸ Ax jidu'um tse'e je Pedro ña'muxji:

—Ni je vin'ita xa ats mitse'e xkapakpójut.

Van'it tse'e je Jesús y'atsaajvji:

—Pan ka'a xa ats mitse'e mpakpuj, ka'a tse'e tii x'ukjajeyjpnit ats maat.

⁹ Jetse'e je Simón Pedro y'atsaajv:

—Pan ve'emame'e, Maja Vintsán, ka ats ya ntékjyap tse'e mpójup, pojpa to'k aaj ats ya nka'aj jets ats ya nkuvajk.

¹⁰ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Pan pan xa ve'e tsi'ivani, ka'a tse'e vyinkopka jetse'e jyaa'kva'atsut, je tyekji ve'e, kux va'ajtsani ve'e nujom. Mva'ajtsani xa miitse'eda, óyame'e kyah'anañujoma.

¹¹ Je'e kajx tse'e vyaajñ jets ka'a ve'e anañujoma vya'ajtsada kux ņuja'vinup je'e ve'e jets pane'e paajmjninup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup.

¹² Ku ve'e dupakpoj'kajxti, van'it tse'e je Jesús je vyitani'kx dupaamnuva, jetse'e y'ajxtknuva a'óxiva, jetse'e dunuujmidi:

—¿Mvinmótuda tse'e taav juu' ats miitse'e tuntuojnjada? ¹³ Miits atse'e xtijtup Yak'ixpajkpa jets Maja Vintsán, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e ve'em xkótstat, kux je'em xa atse'e; ¹⁴ ax pan atsts miitse'e tumpakpojta, ats, je mMaja Vintsanda jets je mYak'ixpajkpada, ve'em tse'e dutsojka jetse'e mnayakpojjuduvat to'k jado'k. ¹⁵ Ve'em ats miitse'e tuntuojnjada ax jo'n je toompa dumutún je vyintsán; tonda tse'e ve'em to'k jado'k. ¹⁶ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets ni pan toompa ve'e ve'em dukanumaja ax jo'n je vyintsán, jets ni pan kukátsiva ve'e ve'em dukanumaja ax jo'n je'e juu' ve'e kejjxup; nay ve'emspats miitse'eda, ka'a ve'e xnumájada ax jo'n ats. ¹⁷ Pan nmuja'vidup xa ya'a ve'e jetse'e xkutyóndat, xqon tse'e m'ijttinit.

¹⁸ Ka anañujomap ats miitse'e ntijta, nnuja'vinup xa atse'e pan pan jaty atse'e nvinkoon, kux nupaamdukani je'e ve'e jetse'e tyónjut je Kunuu'kx Jatyan juu' ve'e vaamp jets vintsq atse'e njátut. Jidu'um tse'e vya'añ: “Je'e juu' atse'e nmaatkaayp nmaat'uukp, je'ets atse'e xnuva'kumpijtnup.” Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁹ Too'vajkp xa atse'e n'ava'ni jets je'e atse'e, jets ku ve'e tyónjut, van'it tse'e xjaanchjávadat jets je'em atse'e juu' atse'e nkojts. ²⁰ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pane'e dukuvajkp je'e pan atse'e nkejxp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n atse'e kuxkuvujk; ax pan pants atse'e xkuvajkp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n kudukuvujk pan atse'e xkejxp.

Ku je Jesús du'ava'ni jets je Júdase'e pámjup jem je jayu kya'm

juu' ve'e tso'oxpajkjudup

(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)

²¹ Ku ve'e ve'em je Jesús vyaajñ, navyinma'yunmoqjyju tse'e ooy jetse'e va'ajts juu' dukajts:

—Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets nuto'ke'e miitsta, je'ets atse'e xpámup jem je jayu kya'm juu' atse'e xtso'oxpajktup.

²² Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk ñavyin'ix'apítsumjidi to'k jado'k kux ka'a ve'e dunujávada pan pane'e yaktijp. ²³ To'k je ixpajkpa juu' ve'e je Jesús ooy tyuntsojk, jeja tse'e je'e pya'ayi kyay. ²⁴ Van'it tse'e je Simón Pedro vya'muxji jetse'e je Jesús du'amotutúvat pan pane'e tyijp. ²⁵ Van'it tse'e ñamyaj'aa'kpejtji jeja je Jesús kyakavijñ, jetse'e du'amotutúvi:

—Maja Vintsán, ¿pants je'e ve'e?

²⁶ Jetse'e je Jesús y'atsaajv:

—Va'an ats ya tsapkaaky duyakmuju; ax pan pants atse'e nmooyp, je'ets je'e ve'e.

Ax ku tse'e je tsapkaaky duyakmuju, van'it tse'e dumoojy je Judas, je Simón Iscariote je myajntk. ²⁷ Távani tse'e yakma'a vye'na, van'it tse'e je Satanás tyajki jem jya'vin kajxm, jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Pan ti ve'e mtonuvaampy, jatyi tse'e tonu.

²⁸ Ax ni pana tse'e dukanuja'vi juu' ve'e jem kaaydup vye'na jets pan tyajxe'e ve'em dunujjmi. ²⁹ Je Judas tse'e je meen dukoojnukp, je'e kajx tse'e jem juu' ve'e vinmaaydu jets je'e ve'e je Jesús tyijp jets je pascua xaaj ve'e najkx dupatjoya ukpu je ayooova jayu ve'e najkx duma'a juu'. ³⁰ Ku ve'e je Judas dukaañ je tsapkaaky, van'it tse'e pyítsumni. Koo'tsani tse'e je it vye'na.

Je nam pava'nun

³¹ Távani tse'e je Judas pyítsumni vye'na, van'it tse'e je Jesús vyaajñ:

—Uxyam tse'e nuke'xnatáka tyánut ats je nmajin, ats, je Jayu juu' ve'e Nupaamduka Ijtp, uxyam tse'e nuke'xnatáka tyaampat je Nte'yam je myajin je jyaanchin ats kajx. ³² Ax pan nuke'xnatáka tse'e tyaj je Nte'yam je myajin je jyaanchin ats kajx, viinn tse'e je Nte'yam duyaknuke'xnatákat ats je nmajin. Tun vee'njits ya'a ve'e ya it ñáxut jetse'e tyónjut kyótsjut. ³³ Onukta, tun javee'nji xa atse'e njaa'k'ítut miits maatta. X'ixtadap xa atse'e; ax nay vanxúpjyam tse'e ax jo'n atse'e nnuujmidi je israeejlit jayu juu' ve'e uu'm maat ka'ijttup, vanxúpjyamts ats miitse'e nnuujmiduva: Ka'a xa ve'e m'o'yixjada jetse'e mnajkxtat joma atse'e nnujkk. ³⁴ Ya nam pava'nun ats miitse'e nyaktaajnjidup: Nachókjada to'k jado'k. Ve'em ax jo'n ats miitse'e tuntuokta jo'n, ve'emts miitse'e mnachókjadat to'k jado'k. ³⁵ Pan mnachojkjudup xa ve'e to'k jado'k, ñujávadap tse'e anañujoma je jayu jets ats je n'ixpajkpatajk miitse'eda.

Ku je Jesús du'ava'ni jets je Pedro ve'e kanatyukpákjup

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)

³⁶ Van'it tse'e je Simón Pedro y'amotutúviji:

—Maja Vintsán, ¿jómase'e mnujkk?

Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Joma xa atse'e nnujkk, ka'a tse'e uxyam m'o'yixju jets atse'e xpatsoo'nut, ux'ooknume'e.

³⁷ Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:

—Maja Vintsán, ¿tyajxts atse'e xka'o'yixjunum jets ats mitse'e mpatsoo'nut? Nayja'vijup xa atse'e jets atse'e n'oo'kut mits kajx.

³⁸ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—¿Mnayja'vijupe'e jetse'e m'oo'kut ats kajx? Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma, vaampam atse'e, ka'anume'e je na'atseev y'aya'axy vye'nat, mutoojk náxipts ats mitse'e xkanatyukpukju vye'nat.

14

Ni pana ve'e kyaje'ya joma ve'e je Dios Tee' pan ka'a ve'e je Jesús dujaanchjáva

¹ Kadi mnavyinma'yunmo'ojada. Jaanchjávada je Nte'yam, jaanchja'viduvats ats. ² Jem ats je nTee' tyak'am, jem xa ve'e ooy je it tyunjatjyju joma ve'e je jayu chaanat; pan ka'a ve'e kuvye'ema, tats ats miitse'e je xyup nvaajnjada. Ax najkxats ats je it du'apaamduka joma ve'e m'ijttinit. ³ Ax kuts ats miitse'e najkx je it n'apaajmtkijada, van'itts atse'e nmiinnuvat jets ats miitse'e min nyaktsoo'ndini, ve'em tse'e jem m'ijttuvat joma ve'e ats. ⁴ Mnuja'vidup xa miitse'e joma atse'e nnujkk, mnuja'viduvap tse'e je too'.

⁵ Van'it tse'e je Tomás ña'muxji:

—Maja Vintsán, ka'a xa aatse'e nnujava pan joma mitse'e mnujkk, ¿vintsots aatse'e nnujávát je too'?

⁶ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Ve'em ax atse'e ax jo'n to'k je too', ats kajx tse'e je jayu jye'ya joma ve'e je Nte'yam, ats kajx tse'e je jayu dunujava je tyuv je'e, ats kajx tse'e je jayu jyooyntyka, ni pana ve'e jem kyaje'ya joma ve'e ats je nTee' pan ka'a atse'e xjaanchjáva.

⁷ Pan kux'ixada xa ats miitse'eda, kux'ixaiduvats miitse'e ats je nTee'; ax m'ixada tse'e uxym, jets ta tse'e x'ixta.

⁸ Van'it tse'e je Felipe ña'muxji:

—Maja Vintsán, tuk'ixus aats to'k aaj je mTee', je'ets aatse'e ntukjotkada'akup.

⁹ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Mits, Felipe, jékani xa atse'e n'it miits maatta, ¿ka'anum ats mitse'e x'ixa? Pan pan xa atse'e x'ixp, y'ixpaps je'e ve'e ats je nTee'. ¿Ax tyajxts ats mitse'e x'amotu jets ats miitse'e ntuk'ixtat ats je nTee'? ¹⁰ ¿Ka'a mitse'e xjaanchjáva jets jem atse'e je nTee' jya'vin kajxm n'it jets yam je'e ve'e ats nja'vin kajxm y'ijtpa? Juu' jaty atse'e nkajtsp, ka ya n'avintso vinma'yunapts ats je'e ve'e nkats. Ats je nTee', juu' ve'e ijtp yam ats nja'vin kajxm, je'e tse'e dutoomp juu' jaty atse'e ntuump. ¹¹ Jaanchjávada jets jem atse'e je nTee' jya'vin kajxm n'it, jets ats je nTee', yam je'e ve'e ats nja'vin kajxm y'ijtpa; uk pan ka'ats ats miitse'e xjaanchjávada, jaanchjávadats ats je'e kajx juu' jaty atse'e ntuump. ¹² Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, pan pan xa atse'e xjaanchja'vip, je'ets je'e ve'e tyoompap juu' jaty atse'e ntuump, jetse'e dujaa'któnut juu' ve'e jyaa'knumájip, kux najkxp atse'e joma ve'e ats je nTee'. ¹³ Ax pan tiits miitse'e m'amótudup ats kajx, ats je'e ve'e ntónup, ax ve'em tse'e nuke'xnatáka tyánut je Nte'yam je myajin je jyaanchin ats kajx, ats, je'e je y'Onuk. ¹⁴ Ats xa ve'e ntónup jyatia pan juu' miitse'e m'amótudup ats kajx.

Ku je Jesús je kojstán duyaktaajñ jets kyéxupe'e je Espíritu Santo

¹⁵ Pan xtsojktup xa ats miitse'e, kutyóndats ats je mpava'nun. ¹⁶ Ax n'amótuvupts atse'e je nTee' jetse'e mkejxujadad jado'k pane'e m'ix'itjadap jetse'e xa'ma kajx y'ijtnit miits maatta. ¹⁷ Je Espíritu Saantots je'e ve'e, je'e juu' ve'e tyúvam juu' dutoomp dukojtsp. Pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, ka'a tse'e y'o'yixjada jetse'e dukuváktat je Espíritu Santo, kux ka'a ve'e du'ixta jets ni ka'a ve'e du'ixada; ax m'ixadats miits je'e ve'e, kux m'ijttup miitse'e je'e maat uxym jets jem tse'e mja'vin kajxm da y'ítut. ¹⁸ Ka'a xa ats miitse'e nmaso'oktat ax jo'n je ku'aa'k ónuk kum'ijtti, miinnuvap xa atse'e jets atse'e n'ítut miits maatta. ¹⁹ Vee'n ya'a ve'e ya it ñáxut jets atse'e xkoo'k'ixtinit je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e; ax miits, x'ixtaps ats miitse'eda. Mjoojntykidinup xa miitse'e kux joojntykip atse'e. ²⁰ Je xaaj tse'e xnujávadat jets jem atse'e je nTee' jya'vin kajxm n'it jets yam miitse'e ats nja'vin kajxm m'ijttuva, nay ve'empats atse'e jem miits mja'vin kajxm da n'it. ²¹ Pan pan xa ve'e dunuja'vip ats je mpava'nun jetse'e dukutyún, je'ets je'e ve'e pan atse'e xtsojtkp, tsojkuvaps je'e ve'e ats je nTee' pan pan atse'e xtsojtkp, ax ntsojtkpats ats je'e ve'e jets atse'e nnaajknuke'xnatákajat je ja je'e vyinkujk.

²² Van'it tse'e je Judas ña'muxji, juu' ve'e ka je Iscarióeat:

—Maja Vintsán, ¿tyajxse'e nnaajknuke'xnatákajat aats nvinkujk jets ka'a ve'e je ja je'e vyinkujkta pan pan jatye'e je naxviijnit je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njudup?

²³ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Pan pan xa atse'e xtsojtkp, kyutyuumpts je'e ve'e juu' atse'e nkajtsp, tsojkuvaps je'e ve'e ats je nTee', jets aatse'e nminut, ats jets ats je nTee', jets aatse'e jem je'e jya'vin kajxm n'ítut. ²⁴ Pan pan xa atse'e xkatsojtkp, ka'ats je'e ve'e dukutyún juu' atse'e nkajtsp. Je ixpajkun juu' ve'e m'amotunajxtup, ka átsapts je'e ve'e nje'e, ats je nTee' je'e ve'e jye'e, je'e juu' atse'e xkejxp.

²⁵ Nvaajnjidup xa ats miits ya'a ve'e nuvixup miitse'e m'itta ats maat. ²⁶ Je Espíritu Santo, juu' ve'e m'ix'itjadap jetse'e ats je nTee' mtuknukéxjadat ats kajx, je'e tse'e mtuknuja'vikáxjadap jetse'e mtukjaa'myétsjadat nujom juu' ats miitse'e nvaajnjidup.

²⁷ Oy joot ats miitse'e nyaktanda, ats je n'oy joot ats miitse'e nmoooydup; ka ve'em ap ats miitse'e nyaktanda ax jo'n duyaktanda pan pan jatye'e je naxviijnit je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njudup. Kadi mnayvinma'yunmo'ojada jets kadi mtsa'agada.

²⁸ X'amotunajxtu atse'e ku atse'e nvaajñ jets najkxp atse'e, ax miinnuvaps atse'e jets atse'e n'ijtnuvat miits maatta. Pan kuxtsóktats atse'e, kumxoojntkti tse'e ku ve'e xmótudi jets najkxp atse'e joma ve'e ats je nTee', kux jyaa'knumájip je'e ve'e jets ni ka'a ve'e ats.

²⁹ Ntunvaajnjidu xa ats miits ya'a ve'e ku ve'e ve'em kyajatyna; ku ve'e ve'em jyátut, van'iits atse'e xjaanchjávadat to'k aaj to'k joot.

³⁰ 'Ka'a xa ats miitse'e vinjo'n n'ukjaa'kmaatnakyojtsjidinit, kux miimpe'e je ko'oyjáyuvap juu' ve'e duyakkutojkip je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam dutso'oxpajktup. Ni vinxúpats ats je'e ve'e xkayakkutujkja. ³¹ Ax ntónupts ats je'e ve'e juu' ve'e ats je nTee'

xtukpavaan, ve'em tse'e je jayu dunujávadat jets ntsajkp atse'e je nTee'. Ténadats jets duja'mda.

15

Je tsaaydum aa'ts jets je y'axén tukmu'a'ixmojkin

¹ Ve'em xa atse'e ax jo'n to'k je tsaaydum aa'ts; ax ats je nTee', ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e dukayoop dukatoomp. ² Jets ats je njáyuda, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je tsaaydum aa'ts je y'axenda. Je'e juu' ve'e dukayoop dukatoomp je tsaaydum aa'ts, kyustsujkpts je'e ve'e ooyuu' axena juu' ve'e kata'mip; ax je axén juu' jatye'e ta'mip, tyuktsojkvaachpts je'e ve'e jetse'e ve'em jyaa'kta'mat. ³ Mva'ajtsanda xa miitse'eda je kats je ayook kajx juu' ats miitse'e tunvaajnada. ⁴ To'k muk tse'e m'ijttinit ats maat jets atse'e n'ijtpat to'k muk miits maatta. Ka'a ve'e je axén tyá'ma pan ka'a ve'e y'it to'k muk je y'aa'ts maat. Ax ve'emts miitse'eda ax jo'n je axén juu' ve'e kata'mip pan ka'a ve'e m'itta to'k muk ats maat.

⁵ Ve'em xa atse'e ax jo'n je tsaaydum aa'ts; miits tse'eda ax jo'n je axenda. Pan pan jatye'e je'e y'ijtp to'k muk ats maat jets atse'e n'it to'k muk je'e maat, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je axén juu' ve'e ooy tunta'mip, kux pan ka'a xa ve'e m'itta to'k muk ats maat, ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e juu' xtóndat. ⁶ Pan pan xa ve'e ka'ijtp to'k muk ats maat, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je axén juu' ve'e yaktulejtsvaatsp jetse'e tyaa'tsni, je'e tse'e yakpakmojpk jetse'e jem janojotm yakpum. Jem tse'e tyooyni.

⁷ Pan m'ijttup xa ve'e to'k muk ats maat jetse'e xyak'ittat jem mja'vin kajxmda juu' atse'e nka'jtp, amótudats pan ti ve'e mtsojktup, ax myakmo'odap tse'e. ⁸ Yakmaja yakjaancha tse'e y'it ats je nTee' ku ve'e m'ittat ax jo'n je tsaaydum axén juu' ve'e ooy tunta'mip, ve'em tse'e mnúke'xnatákadat jets ats je n'ixpakpa miitse'eda. ⁹ Ntsojktups ats miitse'eda, ve'em ax jo'n atse'e je nTee' xtsak; jaa'kyak'itta ats je ntsojkin jem mja'vin kajxmda. ¹⁰ Pan mkutyoondup tse'e ats je mpava'nun, mnaajk'itjadaps miitse'e ats je ntsojkin maat, ve'em ax jo'n atse'e nkutyún ats je nTee' je pyava'nun jets atse'e nnaajk'itju je'e je chojkin maat.

¹¹ Nvaajnidups ats miits ya'a ve'e jetse'e xjajejptinit ats je nxoojntkun jem mja'vin kajxmda, ax ve'em tse'e pu'uk avaada mxoojntktinit. ¹² Ya'a xa ve'e ats je mpava'nun: Nachókjada to'k jado'k, ve'em ax jo'n ats miitse'e tuntsokta jo'n. ¹³ Ka'a xa ve'e y'ukjéjini nuyojk je tsojkin ax jo'n je tsojkin ku ve'e je jayu duku'oo'ka pan pan jatye'e mya'atnayja'vijidup. ¹⁴ Miitsta xa je'e ve'eda juu' atse'e nma'atnayja'vijidup pan mtoondupe'e juu' ve'e ntukpavaandup. ¹⁵ Ka'a ats miitse'e n'uktijitnit toompada, kux je toompa, ka'a je'e ve'e dunujava pan ti ve'e je vyintsán tyuump. Je'e ats miitse'e ntija jayu juu' atse'e ooy ntunmaatnayja'vijidup, kux ntuknuja'vidu ats miitse'e nujom juu' atse'e n'amótunajx juu' ve'e ats je nTee' kyojts. ¹⁶ Ka miitsap xa atse'e xvinkoondu; ats miitse'e nvinkoondu jetse'e mpa'amdi jetse'e m'ijttinit ax jo'n je tsaaydum axén juu' ve'e ooy tunta'mip jetse'e jyek je tyaa'jm, mtóndape'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jetse'e jyékut juu' ve'e mtóndap. Pan mtoondup tse'e ve'em, mmo'ojadaps ats je nTee' pan ti ve'e m'amótudup ats kajx. ¹⁷ Ax je'ets ats miitse'e ntukpavaandup jetse'e mnachókjadat to'k jado'k.

Ku je jayu dukatsokta je Jesús jets pan pan jatye'e panajxjudup

¹⁸ Pan ka'a xa ve'e mtsókjada je jayu juu' ve'e duma'atnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, nujávada tse'e jets ats je'e ve'e too'vajkp xkatsojktup. ¹⁹ Pan kuxmaatnavyaa'njadats miits je'e ve'e, kumsókjadats miits je'e ve'eda, ve'em ax jo'n dutsojktu pan pan jatye'e duma'atnavyaa'njudupap je naxviijnit je kyo'oy je'e. Atsts miitse'e nvinkoondu ku ve'e xmaatnavyaa'njada y'ijit je naxviijnit je kyo'oy je'e. Je'e kajx tse'e mkatsókjada pan pan jatye'e duma'atnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, kux ka'a ve'e x'ukmaatnavyaa'njidimi je naxviijnit je kyo'oy je'e. ²⁰ Jaa'myétsta juu' ats miitse'e ntuknuujmidu: "Ka'a ve'e je toompa dunumaja ve'em ax jo'n je vyintsán." Pan ats xa ve'e xjomtoondup xtitoondup, nay mjomtoojnjudupap mtitoojnjudupaps miits je'e ve'eda; ax pan kyutyoondup je'e ve'e juu' atse'e nkojts, kyutyoondupaps je'e ve'e juu' miitse'e mkojtsuvap. ²¹ Mjomtoojnjudupap mtitoojnjudupaps miits je'e ve'e je'e kajx ku ve'e mnapyámjada ats maat, jetse'e duká'ixada je'e pan atse'e xkejxp.

²² Pan ka'a atse'e kunmijin jets atse'e kunkamukojtsi, ka'a tse'e kudujayepta je tokin juu' ve'e jyajejptup kuxe'e ats xkatsokta. Ax uxyam, ka'a tse'e tii ti ve'e natyukkukótsjadap je tyokin kajx. ²³ Pan pan xa atse'e xkatsojkp, ka'ats je'e ve'e ats je nTee' dutsojktuva. ²⁴ Ka'a tse'e je tokin kudujayepta pan ka'a atse'e kuntuuin juu' ve'e ni pana kyatuumpna je'e je'e vyinkujkta; ax ka'ats atse'e xtsokta óyame'e duja'ixti juu' jatye'e ntoon, ka'ats je'e ve'e dutsojktuva ats je nTee'. ²⁵ Ax je'e kajxts ya'a ve'e ve'em jyaty jetse'e tyónjut juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyan kujxp jidu'um: "Ve'emji atse'e xkatsojkti." Jidu'um tse'e vya'añ.

²⁶ 'Ax je Espírítu Santo, juu' ve'e ix'ijtp jetse'e y'it je Dios Tee' maat, nkejxjadapts ats miits je'e ve'e. Je'e tse'e tsoo'mp jem je Nte'yam vyinkojkm jetse'e duyaknuke'xnatáka je Nte'yam je tyuv je'e. Ku ve'e myínut, pyámupts je'e ve'e je tuvakojsun ats kajx. ²⁷ Nay ve'empats miitse'e je tuvakojsun xpaamduvat ats kajx, kux ijt atse'e miits maatta van'ítani ku atse'e nyak'ixpajk'ukvaajñ.

16

¹ Ve'emts ats miitse'e nnaajmada jets ka'a ve'e myakviiñkvóvdats jets atse'e xkoo'kjaanchja'vidinit. ² Ka'a xa ve'e myakkuváktat jep tsaptujkp; je'yap xa ve'e je xaaj ku ve'e je jayu myak'oo'kjadat jetse'e vyinmáydats jets je maa'yun je'e ve'e je Nte'yam tyoojnjudup. ³ Ve'em tse'e jyátukadat kux ni vin'íta ve'e ats je nTee' duka'ixada, ni atsa xka'ixaiduva. ⁴ Je'e kajxts ats miitse'e nnaajmada kux ku ve'e ve'em tyónjut kyótsjut, van'it tse'e xjaa'myétstat juu' ats miitse'e nvaajnjudup.

Je'e juu' ve'e tyuump je Espírítu Santo

'Ka'a xa ats miits ya'a ve'e nvaajnjudi ku atse'e nyak'ixpajk'ukvaajñ, kux ijt atse'e miits maatta. ⁵ Ax najkxpts atse'e uxayam jem joma ve'e je'e pan atse'e xkejxp, ax ni pánats miitse'eda nuto'k ats xkah'amotutúvada pan joma atse'e nnujkk, ⁶ mtsaachvinmaaydupe'e je'e kajx ku atse'e ve'em tunva'añ. ⁷ Ax tyúvamts ats miitse'e nnaajmada, miits je m'o'yin kajxta xa je'e ve'e ku atse'e najkxut, kux pan ka'a atse'e kunnujkk, ka'a tse'e myínut jetse'e y'ítut miits maatta pane'e m'ix'íxtjadap; ax pan najkxpts atse'e, ntuknúk'éxtapts ats miits je'e ve'e. ⁸ Ax kuts je'e ve'e myínut, van'it tse'e je jayu je nuja'vin dumo'odat jets je tokin maat je'e ve'eda, jets jeja ve'e je tuvutoo', jets yaktokimpayo'oydape'e. ⁹ Je tokin maatts je'e ve'eda kux ka'a atse'e xjaanchjávada; ¹⁰ ñujávadapts je'e ve'e pan juu' ve'e je tuvutoo' kux najkxp atse'e joma ve'e ats je nTee', ax ka'ats ats miitse'e x'uk'íxtinit; ¹¹ ñuja'viduvapts je'e ve'e jets yaktokimpayo'ydinupe'e kux kátsani je'e ve'e y'ít jetse'e xa'ma kajx chaachpaatnit je ko'oyjáyuvap juu' ve'e duyakkutojkjip je jáyuda juu' ve'e dutso'oxpajktup je Nte'yam.

¹² Jépnun xa ve'e may viijn juu' ats miitse'e njaa'kvaajnjavaandup, ax ka'anum tse'e m'o'yixjada jetse'e xvinmótudat. ¹³ Ku ve'e myínut je Espírítu Santo, juu' ve'e tyúvam juu' dutoomp dukojtsp, je'e tse'e mtuk'ixkájxadap je tyuv je'e, kux ka je y'avintso vinma'yun kajxap xa je'e ve'e kyótsut, je'e ve'e kyótsup juu' ve'e y'amotunajxyp, je'e tse'e mtuknujávajadap juu' jatye'e tónjup kótsjup. ¹⁴ Je'e xa atse'e je nmajin duyaknuke'xnatákap, kux pyákup je'e ve'e juu' ve'e ats nje'e jetse'e mtuknujávajadat. ¹⁵ Nujom tse'e juu' ve'e ats je nTee' jye'e, átspats je'e ve'e nje'e. Je'e kajxts atse'e tunva'añ jets pyákup je'e ve'e je Espírítu Santo juu' ve'e ats nje'e jetse'e mtuknujávajadat.

Ku je tsaachvinma'yun vyimpítut xoojntkun

¹⁶ 'Vee'nji ya'a ve'e ya it ñáxut jets atse'e xkoo'k'íxtinit; ax ku tse'e vee'n je it ñajxnuvat, van'itts atse'e x'íxtinuvat, kux najkxp atse'e joma ve'e ats je nTee'.

¹⁷ Jeme'e je y'ixpajkpatajk juu' ve'e nay'amotutúvijidu:

—¿Tis ya'a vine'e tyijp? Ve'em xa ve'e xnuujmimda jets vee'nji ya'a ve'e ya it ñáxut jetse'e nkoo'k'ixumdinut, ax ku tse'e vee'n je it ñajxnuvat, van'it tse'e n'ixumdinuvat, kux najkxp ya'a ve'e joma ve'e je Tyee'. ¹⁸ ¿Tis ya'a ve'e tyijp ku ve'e vya'añ: “Vee'nji ya'a ve'e ya it ñáxut”? Ka'a xa uu'me'e nvinmótumda ti ya'a ve'e tyijp.

¹⁹ Ñuja'vi tse'e je Jesús jets yak'amotutúvavaampe'e, je'e kajx tse'e vyaajñ:

—¿Je'e ve'e mnujavavaandup pan tyajx atse'e jidu'um tunva'añ: “Vee'nji ya'a ve'e ya it ñáxut jets ats miitse'e xkoo'k'íxtinit, ax ku tse'e vee'n je it ñajxnuvat, van'itts atse'e x'íxtinuvat”? ²⁰ Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, mya'axtaptts miitse'e jetse'e mtsaachvinmáydats; ax je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviiñit je ky'o'y je'e, xoonduktapts je'e ve'eda; óyam tse'e mtsaachvinmáydats, vimpítupts je'e ve'e je mtsaachvinma'yunda xoojntkun. ²¹ Ku ve'e je ta'axtajk je y'ónuk duyakjéjáva'añ, tsaachvinmaayp tse'e ku ve'e tyukkadaakjini jetse'e chaachpaa'tut; ax ku tse'e kye'ex je maax ónyk, ka'a tse'e du'ukjaa'myejtsni ku ve'e tuchaachpaa'ty, kux xoojntkp je'e ve'e ku ve'e je maax ónyk tukye'ex. ²² Nay ve'empats miitse'eda, mtsaachvinmaaydupe'e uxayam; ax n'íxtinuvapts ats miitse'eda, van'it tse'e ooy mtunxoonduktat jem mja'vin kajxmda, ax ni pana tse'e kya'o'yixjut jetse'e mpajkuxjadat je mxoojntkunda.

²³ 'Ka'ats ats miitse'e van'it x'ukti'amotutúvidinit. Tyúvam xa ats miitse'e nnaajmada, vaampam atse'e, jets mmo'ojadape'e ats je nTee' nujom pan ti jatye'e m'amótudap ats kajx. ²⁴ Ka'anum miitse'e x'amótuda juu' ats kajx. Amótuda juu', jetse'e myakmo'odat, ve'em tse'e pu'uk avaada y'ítut je mxoojntkunda.

Je Jesucristo xa ve'e du'amaaqdaagui je naxviiñit je ky'o'y je'e

²⁵ Je tukmu'a'ixmojkin maät ats miits ya'a ve'e nvaajnada, je'yap xa ve'e je xaaj ku ve'e je tukmu'a'ixmojkin maät juu' nkoq'kvaajnjidinit, va'ajtsamts ats miitse'e je nTee' ntuknujávadat. ²⁶ Van'itts miits je'e ve'e x'amóttudat juu' ats kajx. Ax ka'ats atse'e nva'añ jets atse'e n'amóttuvut miits kajxta ats je nTee', kux viinme'e ats je nTee' mtsókjada, ²⁷ mtsóqkjüdupts miits je'e ve'e je'e kajx ku ats miitse'e tsxokta jetsee'e xjaanchjávada jets jem atse'e ntsaa'n joma ve'e je'e. ²⁸ Jem atse'e je nTee' vyinkojkm ntsaa'n jets atse'e nmiijn yaja naxviijn; ax nmasaakpts atse'e uxuyam ya naxviijnit it jets atse'e nvimpijtnuvat jem joma ve'e ats je nTee'.

²⁹ Van'it tse'e je y'ixpajkpatajk vyaandi:

—Uxyam tse'e tuuv, va'ajts tse'e juu' xkojtsni, ka'a ve'e x'ukyaktoonni je tukmu'a'ixmojkin, ³⁰ uxuyamts aatse'e n'ix jets mnuja'vikujxp mitse'e nujom juu' jaty, ka'ats je'e ve'e vyinkopka jetsee'e pan juu' m'amóttuvajat, je'e kajxts aatse'e njaanchjáva jets jem mitse'e ntsaa'n je Nte'yam vyinkojkm.

³¹ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—¿Mjaanchja'vidupe'e uxuyam? ³² Pyaatuupts je'e ve'e je xaaj, uxuyamts je'e ve'e, ku miitse'e m'akekva'kxkáxtat, kaknaa' kaktoo' tse'e xpáktat jets atse'e naaydum xyaktándat. Ax ka naaydumapts atse'e, kux je nTee' maät atse'e n'it. ³³ Nkojtsjidup ats miits ya'a ve'e nujom jetsee'e xjayeiptinit je oy joot ats kajx. Mtsaachpaa'ttaps miitse'e yaja naxviijn; ax pamda tse'e je mákk aaj je mákk joot, ta atse'e n'amaadaaga je naxviijnit je kyo'oy je'e.

17

Ku je Jesús dunutsapkajts je y'ixpajkpatajk

¹ Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je Jesús jem tsajm tso pyat'ix jetsee'e vyaajñ:

—Tata, ta tse'e je tiempo dupaetni pan vin'it ats mitse'e nyakmájat nyakjaanchat. Yakmaja ats mits to'k aaj, ats, mits je m'Onuk, ve'emts ats mitse'e nyakmájivat nyakjaanchat. ² Mits xa atse'e xmooy je kutojkun jets atse'e nyakkutojkjat nujom je jayu, xmooyvats atse'e je kutojkun jets nujom je'eda pan pan jaty ats mitse'e xmooy, jets ats je'e ve'e nmooydinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ³ Ax je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'ets je'e ve'e ku ve'e m'ixajada, mits, to'kji je Nte'yam, juu' ve'e tyúvam, jets atse'e x'ixaiduva, ats, je Jesucristo, juu' mitse'e mkejx.

⁴ Ta xa atse'e nyaknuk'e'xnatáka mits je mmajin je mjaanchin yaja naxviijn, tats atse'e ntonkux nkojtskux juu' ats mitse'e xtukupavaan. ⁵ Ax uxuyam, yakmájats ats to'k aaj jem mits mvinkojkm je majin maät juu' atse'e njayejp ku ats mitse'e nmaatve'na ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na.

⁶ Je'e pan pan jatye'e mvinkoon yaja naxviijn, je'e pan pan jaty atse'e xmooy, nujávats ats mitse'e nyaktáñ je'e maatta. Mits mje'e je'e ve'e y'ijtti, mitsts ats je'e ve'e xmooy. Kyutyoodnts je'e ve'e mits je mkats je m'ayook, ⁷ ax ñuja'viduups je'e ve'e uxuyam jets nujom juu' jaty ats mitse'e xmooy, mitsamts ats je'e ve'e xmooy. ⁸ Kux nmooydu ats je'e ve'e je kats je ayook juu' ats mitse'e xmooy, kyuvajktuts je'e ve'e, va'ajts tse'e dunujávada jets jem atse'e ntsaa'n joma ve'e mits, jyaanchja'vidu tse'e jets mits atse'e xkejxp.

⁹ Nmunoo'kxtkpts ats mitse'e je'e kajxta, ka je'e kajxapta pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, je'eda ve'e pan pan jaty ats mitse'e xmooy, kux mits xa je'e ve'e mje'eda. ¹⁰ Nujom tse'e juu' ve'e ats nje'e, mitsts je'e ve'e mje'eva, ax juu'ts mitse'e mje'e, nay átspats je'e ve'e nje'eva, je'e kajxts atse'e yakmaja n'it.

¹¹ Ka'a xa atse'e n'uktaannit yaja naxviijn; ax je'eda, tándapts je'e ve'e. Ax najkxpts atse'e n'ijtni mits maät. Kunuu'kx Tee', ixu jayepu to'k aaj je'e pan pan jaty ats mitse'e xmooy, ve'em tse'e y'ijttinit to'kji ax jo'n uu'me'e to'kji n'ijtum. ¹² Ku atse'e n'ijt je'e maatta yaja naxviijn, n'ixtu njayeiptuts ats je'e ve'e pan pan jaty ats mitse'e xmooy jets atse'e nkuvaandi. Ni pana tse'e kyavintóki, je'e'jyji ve'e to'k juu' ve'e nupaamdúkani ijtp jetsee'e vyintókininit, ve'em tse'e tyónjüt kyótsjüt juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp.

¹³ Ax najkxpts atse'e uxuyam jem joma mitse'e m'it. Jidu'umts atse'e nva'añ namvaat atse'e n'itnum yaja naxviijn, ve'em tse'e pu'uk аваada dujayeiptinit jem jya'vin kajxmda ats je nxoojntkun, nay je'e je xoojntkun juu' atse'e njayejp. ¹⁴ Ats xa je'e ve'e nmooydu je mkats je m'ayook, ax ka'ats je'e ve'e chókjada je jáyuda juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, kux ka'a ve'e je naxviijnit je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njada, ve'em ax jo'n atse'e nkamaatnavyuu'nju je naxviijnit je kyo'oy je'e. ¹⁵ Ka'ats ats mitse'e n'amotu jetsee'e xyakpítsumdat yaja naxviijn, je'e ve'e jetsee'e x'ixnit xjayeipnit jetsee'e kyaka'adat jem je ko'oyjáyuvap kya'm.

¹⁶ Ve'em ax jo'n atse'e nkamaatnavyuu'nju je naxviijnit je kyo'oy je'e, ve'emts je'e ve'e dukamaatnavyaa'njuduva je naxviijnit je kyo'oy je'e. ¹⁷ Yak'apúkada to'k aaj je tyuv je'e kajx jetsee'e y'ijttinit mits maät; mits je mkats je m'ayook, je'ets je'e ve'e je tyuv je'e. ¹⁸ Ve'em

ax jo'n ats mitse'e xkejx jets atse'e n'it'ut je jayu maatta juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, ve'emts ats je'e ve'e nkejxtuva jetse'e y'ijttuvat je jayu maatta juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e. ¹⁹ Je jayu pan pan jaty mitse'e mvinkoon, je'e kajxtats atse'e nnaajk'itju mits maat jets atse'e ntónut juu' ats mitse'e xtuknukejxp, ax ve'emts je'e ve'e y'ijttuvat mits maat je tyuv je'e kajx.

²⁰ Ax ka je'e kajxtajyapts ats mitse'e nmunoo'kxtuk, je'e kajxtava ve'e pan pan jaty atse'e xjaanchjavadap je ayook kajx juu' je'e ve'e kyótstap. ²¹ Tata, n'amótup ats mitse'e jetse'e nujom je'eda to'kji y'ijttinit. Ve'em ax jo'n mitse'e m'it yam ats nja'vin kajxm jets atse'e n'ijtpa jem mits mja'vin kajxm, nay ve'emts je'e ve'e y'ijttuvat yam uu'm nja'vin kajxmam, ve'em tse'e dujaanchjavadat pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e jets mits atse'e xkejxp. ²² Je majin juu' ats mitse'e xmooy, nmgooyduvats ats je'e ve'e, ve'em tse'e y'ijttinit to'kji ax jo'n uu'me'e to'kji n'ijtum. ²³ Jemts atse'e je'e jya'vin kajxmda, jets yampats mitse'e ats nja'vin kajxm, ax ve'em tse'e to'kji y'ijttinit jetse'e je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, jetse'e dunujavadat jets mits atse'e xkejxp jets ooy mitse'e xtuntsak pan pan jaty mitse'e mvinkoon, ve'em ax jo'n ats mitse'e xtsojkpa jo'n.

²⁴ Tata, mits xa ats je'e ve'e xmooydu, ax ntsajkpts atse'e jets atse'e n'ijtpat je'e maatta jem joma atse'e n'ijtnit jetse'e du'ixtat je majin juu' ats mitse'e xmooy, kux van'itanam ats mitse'e xtsak ka'anume'e ya it choq'nduk vye'na. ²⁵ Tata, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e oy juu' mitse'e mtuump. Pan pan jaty xa ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, ka'a tse'e m'ixajada; ax n'ixats ats mitse'e; jets je'e pan pan jaty ats mitse'e xmooy, ñuja'vidupts je'e ve'e jets mits atse'e xkejxp. ²⁶ Nujava xa ats mitse'e nyaktáñ je'e maatta, ax njaa'któnupts ats je'e ve'e pan vintso ve'e mjaa'knujávajadat, ve'em tse'e dujajeyptuvat jem jya'vin kajxmda je tsojkun juu' ats mitse'e xtukmutsojpk, jets atse'e n'ijtnit jem je'e jya'vin kajxmda.

18

Ku je Jesús yakmajch

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

¹ Ku ve'e chapkojtskujx, van'it tse'e je Jesús je y'ixpajkpatajk dumaadidi jetse'e dutinaxti je tukjov juu' ve'e Cedrón duxaaj, jetse'e jye'ydi jem jado'k ado'om joma ve'e to'k je olivos kupukam. Jem tse'e tyajkidi. ² Y'ixaiava tse'e je it je Judas, je'e juu' ve'e je Jesús dupaamnup jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjjudup, kux may naxe'e jem je Jesús dumaat'ótsta je y'ixpajkpatajk. ³ Ax jem tse'e je Judas jye'y maat je tojpatajk jets je tsaptakmutoompatajk; je tee'tajk je vyintsanda jets je fariseotajkta, je'e tse'e je kejjxjudu. Jem tse'e je Jesús dununajkxta kuna'ak kutu'kx, je kup maat jets je tsojx maat. ⁴ Ax ñuja'vi tse'e je Jesús nujom juu' ve'e tónjup kótsjup, je'e kajx tse'e je Jesús y'anajkxijidi jetse'e y'amotutúvijidi:

—¿Pan tse'e m'ixtidup?

⁵ Jetse'e y'atsoojvjidi:

—Je Jesús, je nazarétit jayu.

Van'it tse'e je Jesús y'atsaajv:

—Ats xa je'e ve'e.

Je Judas juu' ve'e dupaamnup je Jesús jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjjudup, jem tse'e dumaadada je jayu juu' ve'e myaatje'ydu. ⁶ Ku ve'e je Jesús vyaajñ: “Ats xa je'e ve'e”, van'it tse'e y'uxnajkxti jetse'e ñaxk'adaakti. ⁷ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvijidinuva:

—¿Pan tse'e m'ixtidup?

Jetse'e vyaandinuva:

—Je Jesús, je nazarétit jayu.

⁸ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidinuva:

—Tá xa ats miitse'e nnaajmada jets ats je'e ve'e. Pan ats tse'e x'ixtidup, maso'oktats ats ya njayu jetse'e ñajkxtinit.

⁹ Je'e kajxts ya'a ve'e ve'em jyajty jetse'e tyooinji kyojtsji juu' ve'e viinm je Jesús kyojts ku ve'e vyaajñ jets ni to'ka ve'e kyavintoki je'e pan pan jatye'e je Tyee' moojyju. ¹⁰ Myaat tse'e vye'na je Simón Pedro to'k je yajkxy tsojx, van'it tse'e duyakpitsum je yajkxy tsojx jetse'e dukuspojxi to'k ado'om je y'aka'yun taatsk juu' ve'e Malco duxaajji, je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'ets je'e ve'e je tyoompa y'ijt. ¹¹ Ax jidu'um tse'e je Jesús dunujumi je Pedro:

—Paamnua je myajkxy tsojx jep tyajk jaatp. Pan chajkp xa ve'e ats je nTee' jets atse'e ntsaachpaa'tut, ¿ka'ats ats n'ite'e je tsaachpaatun nyaknaxut?

Ku je Jesús dūvinteni je tee' juu' ve'e dūnūvintsanikajxp je tee'tajkta

(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)

¹² Je tojpatajk maat je'e juu' ve'e yakkutojkuxjudup maat je tsaptakmutoompatajk, je'e tse'e dumajstju je Jesús jette'e dutsoomdi. ¹³ Van'it tse'e duyaknajkxti too'vajkp jep je Anás tyak'ap. Je maj ónuk Anás, je Caifás je mya'vutts je'e ve'e y'ijit; jets je Caifás, je'e tse'e je joojnt ve'nip tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. ¹⁴ Nay je'ejam tse'e je Caifás juu' ve'e du'akojtsi je israeejlit jáyuda jets je'e je y'o'yinda je'e ve'e jette'e to'kji je jayu duku'oo'kat je jáyuda.

Ku je Pedro dukanatyukpajkji je Jesús
(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57)

¹⁵ Pyanjxxtu tse'e je Jesús je Simón Pedro jets jado'k je myu'ixpajkpa. Je myu'ixpajkpa, íxajats je'e ve'e y'ijit je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta van'it. Ax je íxpajkpa tse'e tajki jep je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta tyaagujkp, je Jesuuse'e dupa'ux'ooki. ¹⁶ Je Pedro, jékumts je'e ve'e tyaajñ. Je'e kajx tse'e pyítsum je íxpajkpa juu' ve'e íxaja je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta van'it, jette'e dumaatnakyojtsi je ta'axtajk juu' ve'e je zaguán du'ix'ijtp. jette'e duyaktajki je Pedro.

¹⁷ Van'it tse'e je ta'axtajk dunuujmi je Pedro:

—¿Ka mitsap vine'e nuto'k xi jayu je y'ixpajkpa?

Jette'e je Pedro y'atsajv:

—Ka'a, ka átsap xa je'e.

¹⁸ Xojxp tse'e van'it je it, je'e kajx tse'e je toompatajk maat je tsaptakmutoompatajk dupaamdi je jaajn je ju'u maat, jep tse'e dvin'ténada jette'e xyamda. Jep tse'e je Pedro tyéniva xyaampa.

Ku je tee' Anás duyaktuvi duyako'ojtsi je Jesús juu' jaty
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71)

¹⁹ Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta van'it, je'e tse'e du'amotutuvi je Jesús pan ti ve'e tyoondup kyojstsup je y'ixpajkpatajk jets ti ve'e je Jesús je jayu tyuk'ixp. ²⁰ Jette'e je Jesús ña'muxji:

—Nuke'xnatákani je'e ve'e juu' atse'e tunkats jeja anañujoma je jayu vyinkujk, ijtp tsatse'e tunyak'ixpuk jep tsaptujkp jets jep maja tsaptujkp, jep joma ve'e ñay'amókajada anañujoma je israeejlit jáyuda, ka ayu'utsapts atse'e juu' tunkats. ²¹ ¿Tyajxts atse'e x'amotutuva? Je'e mits amotutuva pan pan jaty atse'e tux'amotunaxta, va'ants je'e ve'e mva'nuxjada pan ti jaty atse'e tunkats, ñuja'viduyps je'e ve'e juu' jaty atse'e tunkats.

²² Ku ve'e je Jesús ve'em vyaajñ, van'it tse'e nuto'k je tsaptakmutoompa juu' ve'e paa'ténijup, je'e tse'e du'akupa'kxi je Jesús, jette'e dunuujmi:

—¿Ve'eme'e x'atsav ya tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta?

²³ Jette'e je Jesús y'atsoovji:

—Pan ka'a xa je'e ve'e y'oya juu' atse'e tunkats, nukótsuts n'it joma ve'e kya'oya; ax pan oys je'e ve'e juu' atse'e tunkats, ¿tyajxts atse'e tux'akupa'kxa?

²⁴ Van'it tse'e je Anás je Jesús tsumupukna dutuknukejx je tee' Caifás, tee' je'e ve'e y'ijtpa juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta.

Ku je Pedro dukanatyukpajkinuva je Jesús
(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)

²⁵ Namvaate'e je Pedro jyan'aténiva, van'it tse'e yaknuujmi:

—¿Ka mitsap vine'e nuto'k xi jayu je y'ixpajkpa?

Van'it tse'e je Pedro dukanatyukpajkinuva je Jesús. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ka'a, ka átsap xa je'e.

²⁶ Van'it tse'e y'amotutúvijinuva nuto'k je toompa juu' ve'e dutoojnjp je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e myugo'ok juu' ve'e je Pedro kyuspojxji je tyaatsk, jette'e vyaajñ:

—¿Ka jémap áts mitse'e tún'ix olivos kupukam jootm maat ya'a?

²⁷ Ax ka'a tse'e y'uknatyukpajkinuva je Pedro je Jesús. Je'yji tse'e to'k je na'atseev y'ayaaxy.

Ku je Jesús je Pilato dvin'teni
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5)

²⁸ Ku ve'e je Jesús duyaktsoo'ndi jep je Caifás tyak'ap, van'it tse'e duyaknajkxti jem joma ve'e je Pilato yakkutuk, jajtukuvaannup tse'e je it vye'na. Ka'a tse'e tyajkidi jep tujkp je israeejlit jayu kux va'ajts je'e ve'e ñaajk'ituva'anjada, kux pan kutyajkidi ve'e, ka'a tse'e kuy'o'yixjidi jette'e kudukaaydi je pascua xaaj a'ox. ²⁹ Je'e kajx tse'e je Pilato pyítsum jep tujkp joma ve'e yakkutuk. Je római yakkutojkpa juu' ve'e je maja kutojkun dukamip van'it, je'e tse'e je kutojkun moojyju. Van'it tse'e je numay jayu dunuujmidi:

—¿Tise'e mtuknuxa'aidup ya jayu?

³⁰ Jêitse'e y'atsoojvjidi:

—Pan ka je tokin toompap xa ya'a ve'e kuy'it, ka'ats aats mits ya'a ve'e je xyup ntukkataka.

³¹ Van'it tse'e je Pilato ña'muxjidi:

—Pavitsta miits ya'a jets tokipayo'oyda ax jo'n vya'añ je mpava'nunda.

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Ka'a xa aats miitse'e xyakjajtjada jets aatse'e nyakjaju'oo'kut.

³² Ve'em tse'e jyajty jêitse'e tyoonji juu' ve'e je Jesús kyojts pan vintso ve'e y'oo'kut.

³³ Van'it tse'e je Pilato tyajkinuva jep joma ve'e yakkutuk, jêitse'e je Jesús duyvatsaajv, jêitse'e du'amotutuvi:

—¿Je Israeejlit Jayu Yakkutojkpa mitse'e?

³⁴ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—¿Je m'avintso vinma'yun kajx ats mits ya'a ve'e x'amotutuva, ukpu jayu ve'e ve'em mna'muxjup?

³⁵ Van'it tse'e je Pilato y'atsoojvjidi:

—Ka je israeejlit jáyuvap xa atse'e. Je mjáyuda maat je tee'tajk je vyintsanda, je'e tse'e yam ats nka'm tumpámjada. ¿Ti mitse'e tuxtún?

³⁶ Van'it tse'e je Jesús y'atsoojvjidi:

—Ka yaja naxviinap xa atse'e nyakkutuk. Pan yaja xa atse'e kunyakkutuk, ka'a tse'e kudukuvajkti pan pan jaty atse'e xpanajkxtup jets atse'e jem je israeejlit jayu kyam nyakpámut. Ka yáajpts atse'e nyakkutuk.

³⁷ Van'it tse'e je Pilato ña'muxjidi:

—¿Tis, yakkutojkpa mitse'e?

Jêitse'e je Jesús y'atsaajv:

—Je'e xa atse'e, ve'em ax jo'n tuxkats. Je'e kajx xa atse'e nke'x jets je'e kajxts atse'e nmijn yaja naxviin jets atse'e je tuvakojsun mpámut je tyuv je'e kajx. Anañujoma pan pan jatye'e dukutyoondup je tyuv je'e, y'amotunajxtupts je'e ve'e juu' atse'e nkajtsp.

³⁸ Van'it tse'e je Pilato ña'muxjidi:

—¿Tis je'e ve'e je tyuv je'e?

Ku je Jesús je y'oo'kun kyutujk

(Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25)

Ku ve'e je Pilato ve'em vyaajñ, van'it tse'e pyítsumnuva jêitse'e dumukojtstinuva je israeejlit jáyuda, jêitse'e dunuujmidinuva:

—Ka'a xa atse'e ya jayu ti tokin mpaatyja. ³⁹ Ixtañ xa miitse'e xjayepta jets ats miitse'e nmasookjadat to'k je poxuntakjaju vimpaascua xaaj.

Van'it tse'e je jayu du'amotutúvidi:

—¿Mtsojktupe'e jets ats miitse'e nmasookjadat ya Israeejlit Jayu Yakkutojkpa?

⁴⁰ Van'it tse'e ma'kk vyaandi:

—¡Ka'a, ka je'ep! ¡Mas'o'oku je Barrabás!

Ax mee'tspats je'e ve'e y'ijj je Barrabás.

19

¹ Van'it tse'e je Pilato je Jesús duyakjavoyppji maat je po'o vojpun je pojxun japtsum. ² Távani tse'e yakvap vye'na, van'it tse'e je tojpatajk to'k je ápit ta'aky dupaamdi je corona jo'n, jêitse'e dutukxakjéejnukti jem je Jesús kyuvajkm. Van'it tse'e duxojxti maat je tso'ojmk vit ax jo'n je yakkutojkpa ñaxyóxjada, ³ jêitse'e dunuxiikti dutukxiikti. Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—¡Yakmájats mitse'e m'ítut, Israeejlit Jayu Yakkutojkpa! —jêitse'e du'akupa'kxidi.

⁴ Van'it tse'e je Pilato pyítsumnuva jêitse'e je numay jayu dunuujminuva:

—Ixta, uxayaja xa atse'e nyakpítsum jêitse'e xnujávadat jets ka'a atse'e ti tokin mpaatyja.

⁵ Van'it tse'e je Jesús pyítsum maat je tso'ojmk vit, jeme'e kyuvajkm je ápit ta'aky je corona jo'n pum dumaada juu' ve'e tyukxakjéejnuktu. Van'it tse'e je Pilato ña'muxjidi:

—¡Uxyaja xa ve'e ya yaa'tyajk!

⁶ Ku ve'e du'ixti je tee'tajk je vyintsanda jets je tsaptakmutoompatajkt, ma'kk tse'e vyaandi:

—¡Yakcruuzpétu! ¡Yakcruuzpétu!

Van'it tse'e je Pilato ña'muxjidi:

—Pavitsta miits ya'a jets yakcruuzpétta; ka'a xa ats ya'a ve'e ti tokin mpaatyja.

⁷ Ax jidu'um tse'e y'atsoovdi je israeejlit jáyuda:

—Njayejpp xa aatse'e je pava'nun juu' ve'e vaamp jets vvinmajtsujupe'e jêitse'e y'oo'kut kux ve'eme'e ñapyumju jets je Nte'yam je y'Onuk ya'a ve'e.

⁸ Ku ve'e je Pilato du'amotunajxy, nuyojk tse'e tyunjaa'ktsa'ki. ⁹ Van'it tse'e tyajkinuva jep tujkp jetse'e du'amotutuvi je Jesús:

—¿Jómit jáyuts mítse'e?

Ax ka'a tse'e je Jesús y'atsoojvji.

¹⁰ Van'it tse'e je Pilato ña'muxji:

—¿Ka'a atse'e x'atsav? ¿Ka'a ve'e xnujava jets njayepp atse'e je kutojkun jets ats mítse'e naspaka nyaktánut ukpu ats mítse'e nyakjacryuuzpétjut?

¹¹ Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Pan ka'a xa mítse'e je Nte'yam kummoojvji je kutojkun, ka'ats mítse'e je xyup myakkutuk ats kajx. Je'e kajx tse'e nuyojk tókinax je'e juu' atse'e jem mits mka'm tuxyakjapyumju jets ka'a ve'e mits.

¹² Van'it tse'e je Pilato du'ukjaa'kpayo'y pan vintso ve'e je Jesús naspaka kuduyaktaajñ, jetse'e pyitsumnuva jeja je numay jayu vyinkujk. Ax makx tse'e vyankojtinuva je israeejlit jáyuda:

—iPan myaktaampy xa ya'a ve'e naspaka, ka'a tse'e xmaatnayávava je César, je yakkutojka juu' ve'e nuyojk je kutojkun duka'mip! iepyana pan pane'e napyajmjup yakkutojka, cho'oxpujpkts je'e ve'e je César!

¹³ Ku ve'e je Pilato du'amotunajxy, van'it tse'e je Jesús duyakjapyitsumji jetse'e y'ajxtk joma ve'e tyokimpayo'oy. Gabata tse'e yaktukxaaja je it je hebreo aaj. (Jidu'um tse'e kyatsapítsum je Gabata, Tsavimpa'kxy.) ¹⁴ Jado'k xaaj tse'e kya'it jetse'e je pascua xaaj du'amaa'yadat, kujk xaaj jo'ne'e vye'na, van'it tse'e je Pilato dunuujmida je israeejlit jáyuda:

—iUxyaja xa ve'e ya myakkutojpkada!

¹⁵ Van'it tse'e makx vyaandinuva:

—iVa'an du'aa'ku! iVa'an du'aa'ku! iYakcruuzpétu!

Jetse'e je Pilato ña'muxjidinuva:

—¿Tis, nyakjacryuuzpétjut ats ya'a vine'e ya myakkutojpkada?

Van'it tse'e je tee'tajk je vyintsán y'atsoojvji:

—Ka'a xa atse'e viijnk yakkutojka njayep, je Césarji ve'e to'k.

¹⁶ Ku ve'e ve'em vyaandi, van'it tse'e je Pilato dutuujn juu' ve'e je numay jayu chojktup, jetse'e jem je tyojpa kya'mda dupuujm je Jesús jetse'e duyakcruuzpétat.

Ku je Jesús cryuuzpejt

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43)

¹⁷ Van'it tse'e pyitsum je Jesús, jeme'e je cryuuz dupaku'u, jetse'e ñujkx joma ve'e to'k je it juu' ve'e yaktukxaajip Kuxútum, je'e juu' ve'e je hebreo aaj kyatsapítsump Gólgota. ¹⁸ Jem tse'e duyakcruuzpejtji. Yakcruuzpejtuvva tse'e janumejtsk je jayu, jeja tse'e itakujk je Jesús dupaamdi. ¹⁹ Yakjapyajmju tse'e je Pilato jem cruz kojmo to'k je jatyán juu' ve'e du'ava'nip pan ti ve'e kyuvejtp. Jidu'um tse'e vya'añ: "Ya'a xa ve'e je Jesús, je nazarétit jayu, je Israeejlit Jayu Yakkutojka." ²⁰ Numay tse'e je israeejlit jayu du'ixti je jatyán, kux je it joma ve'e duyakcruuzpejtji je Jesús, myutámipst je'e ve'e je kajpun jets toojk je ayookts je'e ve'e ja'a: je hebreo, je griego, jets je latin. ²¹ Je'e kajx tse'e je israeejlit tee'tajk je vyintsán dunuujmida je Pilato:

—Kadi to'k aaj xyakjajya'aju: "Je Israeejlit Jayu Yakkutojka"; ñojk'óye'e yakjajya'aju: "Ya'a ve'e vaan: Ats xa je'e ve'e je Israeejlit Jayu Yakkutojka."

²² Ax jidu'um tse'e je Pilato y'atsoojvji:

—Juu' xa atse'e tnyakjajya'aju, ja'anits je'e ve'e tutyáñ.

²³ Ku ve'e je tojpatajk duyakcruuzpejtji je Jesús, van'it tse'e je vyit duyakva'kxti maktaaxk viijn, kaktok viijn tse'e tyukkadaakjidi. Pyajktuva tse'e je vyitupa'tk. Ka'ats je'e ve'e xyomyuka, to'k ta'akyji ve'e nujom, ²⁴ je'e kajx tse'e ñavyaajnidi:

—Ka'a tse'e nkaa'tsumdat, ñojk'óye'e dunukoo'yimda jetse'e n'ixumdat pan pane'e tukkaadakjup.

Ax ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Yakva'kxtu tse'e ats je nvit jetse'e dunukoo'yidi ats je nvitupa'tk." Ax ve'em tse'e dutooni je tojpatajk.

²⁵ Joma ve'e je Jesús je cryuuz, jem tse'e vye'na je tyaak, jem tse'e je tyaak je y'uts juu' ve'e tyak'ákip, jem tse'e je Cleofas je ñuda'ax juu' ve'e María duxaa, jem tse'e je María Magdalena. ²⁶ Ku ve'e je Jesús du'ix jets jeja ve'e tyena je tyaak maat je y'ixpajka juu' ve'e ooy tyuntsojk, van'it tse'e dunuujmida je tyaak:

—Nana, m'onukjávap ya'a ve'e.

²⁷ Van'it tse'e dunuujmiva je y'ixpajka:

—Mtaakjávap ya'a ve'e.

Van'it tse'e je ixpajka jem tyak'amam duyaktsuunini je Jesús je tyaak.

Ku je Jesús y'oo'kni

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49)

²⁸ Ku ve'e ve'em tyoojnji kyojtsji, ñuja'vinup tse'e je Jesús jets ta ve'e tyonkuxju kyojtskúxju nujom jets je'e kajxe'e jetse'e tyónjut juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Taatsip ats.

²⁹ Jem tse'e y'ijit to'k oo'y je tsaaydum pa'ajk na'ook, van'it tse'e duyaxxoo'kti to'k je tukna'oktaatsun maat je tsaaydum pa'ajk na'ook, jetse'e dupaamdi jem kapy jajm juu' ve'e hisopo duxaaj. Van'it tse'e dutuk'at'ijidi. ³⁰ Kyuvajk tse'e je Jesús je tsaaydum pa'ajk na'ook. Van'it tse'e vyaajñ:

—Ta tse'e tyonkuxju kyojtskúxju.

Van'it tse'e vyijntk jetse'e je jya'vin tyukvaatsji.

Ku to'k je tojpa dukomjujt je Jesús je kyachupajk

³¹ Jado'k xaaj tse'e kya'it jetse'e je pascua xaaj dupaa'tut. Ka'a tse'e je israeejlit jayu dutsojkti jetse'e je poo'kxtkun xaaj jem cruz kajxm je ñi'kxta je kyopkta tyánut pan pan jatye'e cruuzpejtu, kux oo'ye'e dutunnumaja je poo'kxtkun xaaj van'it. Je'e kajx tse'e je Pilato dunuujmídi jetse'e dutukpava'anut je tyojpatajk jetse'e dutajtat je pyoojyta jetse'e jatyi y'oo'ktat pan pan jatye'e cruuzpejtu, ve'em tse'e y'óyat jetse'e duyakkeektinit je ñi'kxta je kyopkta. ³² Van'it tse'e je tojpa ñajkxti jetse'e je pyooj dutajjidi numejtsk je jayu juu' ve'e je Jesús myaatcruuzpejtu; ku muto'k, van'it tse'e jado'k. ³³ Ku ve'e duvinkutámídi je Jesús, van'it tse'e du'ixti jets távani je'e ve'e y'aa'k, je'e kajx tse'e dukoo'ktajjidi je pyooj.

³⁴ Nuto'k je tojpa juu' ve'e jem ijttu, je'e tse'e dukomjojt je Jesús je kyachupajk. Tun je'yji tse'e pyitsum je nuu'pun jets je naaj. ³⁵ Je jayu juu' ya'a ve'e du'ix, je'e tse'e ya tuvakojsun dupaamp je'e kajx jetse'e ve'em je Jesucristo xjaanchjavadat. Ni vinxupa ve'e je taay dukamaada je tuvakojsun juu' je'e ve'e pyuump, ñuja'vpipts je'e ve'e oy jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e jyaayp. ³⁶ Je'e kajxts ya'a ve'e ve'em jyajty jetse'e tyoojnji juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: “Ni to'ka ve'e je pyajk kyayaktájut.” ³⁷ Jem tse'e jado'k viijn je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: “Y'ixtaps je'e ve'e juu' ve'e koojmjudu.”

Ku je Jesús ñaxtajki

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

³⁸ Ku ve'e ve'em tyoojnji kyojtsji, van'it tse'e je José juu' ve'e arimatéait jayu, je'e tse'e du'amotu je Pilato jetse'e yakjajtxjut jetse'e duyaxtsoo'ninit je Jesús je ñi'kx je kyopk. Je José, je Jesuusts je'e ve'e pyanujkxp y'ijit. Oyam tse'e vye'ema, ka'a tse'e ñaajknuke'xnatajkiji kux cha'kipe'e je myu'israeejlit jáyuda. Yakjajtxju tse'e je Pilato. Van'it tse'e je José y'ats jetse'e duyaxtsoo'nini je Jesús je ñi'kx je kyopk. ³⁹ Nay ve'empa tse'e je Nicodemo, je'e juu' ve'e ojts dumaatnakayátsju koo'ts je Jesús, je'yvats je'e ve'e maat toojk arroba jo'n je pa'ajk xoo'kpa, je miirrats je'e ve'e jets je áloe mutaka. ⁴⁰ Ax ve'em tse'e je José maat je Nicodemo je Jesús je ñi'kx je kyopk dutukvimpitti je vit maat je pa'ajk xoo'kpa, ve'em ax jo'n dutonda je israeejlit jáyuda ku ve'e je y'oo'kpa je ñaxtajkin du'apaamdukada. ⁴¹ Jep tse'e to'k je ju'kx kupukam vye'na tamji joma ve'e duyakcruuzpejti je Jesús. Jeja tse'e ju'kx kupukam jaat vye'na to'k je nam oo'kpa jot joma ve'e je oo'kpa kyatákana. ⁴² Jep tse'e dupaamdi je Jesús je ñi'kx je kyopk kux támani ve'e vye'na je israeejlit jayu je pyoo'kxtkun xaajta jets je'e kajxpa ve'e ku ve'e tamji y'ijit je oo'kpa jot.

20

Ku je Jesús jyoojntykpaajknuva

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

¹ Domingo tse'e vye'na, muto'k xaaj je semana, jetse'e je María Magdalena ñujkx tun japyji jem joma ve'e je Jesús ñaxtajki, koo'ts jatyna tse'e vye'na, van'it tse'e du'ix jets yakke'ekani ve'e vye'na je tsaaj juu' ve'e y'akaajjyup je jot. ² Van'it tse'e noomp ñujkx joma ve'e vye'nada je Simón Pedro jets je ixpajkpa juu' ve'e je Jesús ooy tyuntsojk, jetse'e dunuujmídi:

—¡Ta xa ve'e duyakpítsumdini je Maja Vintsán jep jótup! ¡Ka'ats aatse'e nnujava pan joma ve'e tudupaamdini!

³ Van'it tse'e je Pedro jets jado'k je ixpajkpa noomp ñajkxti joma ve'e je Jesús ñaxtajki.

⁴ Kijpx tse'e noomp ñajkxti. Ax makx tse'e javee'n ñuujm jado'k je ixpajkpa jets ni ka'a ve'e je Pedro, jetse'e too'vajk jye'y joma ve'e je nextajkin it. ⁵ Van'it tse'e vyijntk, jetse'e kyak'ixi, jetse'e du'ix jets jepe'e je vit pyujkna. Ax ka'a tse'e tyajki. ⁶ Ku ve'e jye'y je Simón Pedro, van'it tse'e tyajki jep oo'kpa jótup; y'ixpats je'e ve'e jets jepe'e pyujkna je vit juu' ve'e tyukvimpittu. ⁷ Van'it tse'e du'ixpa je vit juu' ve'e tyukvinmojsttu je Jesús je

kyuvajk. Ka'a tse'e tyo'kmúka maat je vit juu' ve'e tyukvimpittu, apuk je'e ve'e pum vye'na axaa'ch. ⁸ Van'it tse'e tyajkiva jado'k je xipajkpa, je'e juu' ve'e too'vajkp je'y joma ve'e je nextajkin it, jetse'e du'ix juu' ve'e toonju kojtsju, jetse'e dujaanchja'vi. ⁹ Ka'anum tse'e dvinmótuda vye'na je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e je Jesús jyoointykpajknuvat ku ve'e aa'kani vye'nat. ¹⁰ Van'it tse'e je xipajkpa vyimpjittini joma ve'e ñamyájada.

Ku je Jesús ñaajknuke'xnatajkiji jeja je María Magdalena vyinkujk
(Mr. 16.9-11)

¹¹ Ax yaaxp tse'e tyaañ je María jeja oo'kpa jot aagui. Namvaate'e ya'axy, van'it tse'e vyijntk jetse'e kyak'ixi jep jótup. ¹² Jep tse'e du'ix numejtsk je ángeles poo'p xaxta, jeja ve'e chaanada joma ve'e je Jesús je ñi'kx je kyopk y'ijt, to'k joma ve'e je kyuvajk y'ijt, jets jado'k joma ve'e je tyek y'ijt. ¹³ Jetse'e je ángeles y'amotutúvjidi:

—¿Tyajxse'e mya'axy?

Jetse'e y'atsaajv:

—Je'e kajxse'e kuxe'e je Maja Vintsán tduyaktsoo'ndini; ka'a atse'e nnujava pan joma ve'e tudupamda.

¹⁴ Kojtskajxp tse'e vye'na ku ve'e y'ixumpijit, van'it tse'e du'ix je Jesús, ax ka'ats je'e ve'e dunujava jets je'e je'e ve'e. ¹⁵ Van'it tse'e je Jesús y'amotutúvjidi:

—¿Tyajxse'e mya'axy? ¿Pane'e m'ixtip?

Ax je'e kajx tse'e kuxe'e ve'em je María vyinmaajy jets je'e je'e ve'e juu' ve'e je ju'kx kupukam dukayoop dukatoomp, je'e kajx tse'e dunujumi:

—Pan mits xa ve'e ojts tuxyaktsoo'a'n, vaajnjikts ats to'k aaj joma ve'e tuxpum, jets atse'e najkx nyaktsoo'nnuva.

¹⁶ Van'it tse'e je Jesús ña'muxji:

—¡María!

Jetse'e je María y'ixumpijitnuva jetse'e dunujumi je hebreo aaj:

—¡Raboni! (Ax jidu'um tse'e kyatsapitsum je Raboni, Yak'ixpajkpa.)

¹⁷ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Maso'oku ats, kux ka'anum xa atse'e nvimpijitni joma ve'e ats je nTee'. Ax najkxuts ats je n'utsatajk xnaajmada: "Pejtnup atse'e joma ve'e y'it ats je nTee' jets miits je mTee'da, ats je nNte'yam jets miits je mNte'yamda."

¹⁸ Ax ve'em tse'e je María dutuujn ax jo'n yaktukpavaaajñ, ojts tse'e duvaajnjada je xipajkpatajk jets ta ve'e du'ixnuva je Maja Vintsán, je'e ve'e tukpavaajnju jetse'e ve'em du'avánat.

Ku je Jesús ñaajknuke'xnatajkiji jeja je y'ixpajkpatajk vyinkujkta
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)

¹⁹ Je xaajjyam tse'e, mutok xaaj je semana, je Jesús tyajki joma ve'e je y'ixpajkpatajk ñay'amojkijidi jetse'e jeja je'e y'itakujkta ojts ñapyumju, tso'opani tse'e je it vye'na jets atuke'e je tak'aka'a dujayepta kux cha'kidupe'e je myu'israeejlit jáyuda. Van'it tse'e je Jesús dunujumi je y'ixpajkpatajk:

—Je oy joot maat tse'e m'ijttinit.

²⁰ Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e dutuk'ixti mejtsk je kya'aj jets je kyach joma ve'e chaachi. Xoojntktu tse'e je xipajkpatajk ku ve'e du'ixti je Maja Vintsán. ²¹ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidinuva:

—Je oy joot maat tse'e m'ijttinit. Ve'em ax jo'n atse'e je nTee' xkejx, nay ve'empats ats miitse'e nkejxtuva.

²² Van'it tse'e ñupixtkijidi jetse'e jyaa'kna'muxjidi:

—Jayepta jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo. ²³ Pan mvaandup xa ve'e jets mee'kxe'e je jayu je tyokin, mee'kx tse'e y'it; ax pan mvaandup tse'e jets ka'a ve'e je jayu tyokinmee'kxa, ka'ats je'e ve'e tyokinmee'kxa y'it.

Ku je Tomás du'ix je Maja Vintsán ku ve'e távani jyoointykpajknuva vye'na

²⁴ Ax je Tomás, Xeen Onuks je'e ve'e yaktij y'ijt, je'ets je'e ve'e nuto'k je xipajkpa juu' ve'e numakmejtsk ijttu, ka'ijtpst je'e ve'e vye'na maat je myu'ixpajkpatajk ku ve'e je Jesús ñuje'yjidi. ²⁵ Úx'ook tse'e je viijnk xipajkpa ña'muxjidi:

—Ta xa aatse'e n'ixnuva je Maja Vintsán.

Ax jidu'um tse'e je Tomás y'atsoojvjidi:

—Ka'a xa atse'e njaanchjáva. Kuunum atse'e n'ixut mejtsk ado'om je kya'aj juu' ve'e je clavos yakxa'ajkiju, jets atse'e ya nka'ónuk n'akoo'pat joma ve'e je clavos duyakjuj, jets atse'e nyaktákát ya nka'aj jep kyachupajk akujkp joma ve'e xya'ajki, van'itnumts atse'e njaanchjávat —jidu'um tse'e vyaajñ.

²⁶ Kutoodojtuk xaaj tse'e je ixpajkpatajk ñay'amojkiidinuva joma ve'e to'k je tajk. Jep tse'e vye'niva je Tomás. Van'it tse'e je Jesús tyajki, jah'atúkame'e vye'na je tak'aka'ada, jetse'e je ja je'e y'itakujkta ñapyaajmji. Van'it tse'e vyaajñi:

—Je oy joot maat tse'e m'ijttini.

²⁷ Van'it tse'e je Tomás dunuujmi:

—Akoo'pa yaja je mka'ónuk jets ixu ats ya nka'aj; yaktaka je mka'aj yap ats nkachupajk akujkp joma atse'e nxa'ajki. Kadi mak'k je mkuvajk xpum, kadi xkajaanchjáva jets joojntypajknuva atse'e, jaanchjáva ve'e.

²⁸ Van'it tse'e je Tomás y'atsoojvji:

—iAts je nMaja Vintsán! iAts je nNte'yam!

²⁹ Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Tomás, ¿mjaanchja'vipe'e uxyam je'e kajx ku atse'e tux'ix? Xo'on xa je'e ve'eda pan pan jaty atse'e xjaanchja'vidup óyam ats je'e ve'e xka'ixti.

Je'e pan tyajx kajxe'e ya nak yakjaajy

³⁰ Jyaa'ktoon tse'e je Jesús may je mújit nuja'vin je ja je y'ixpajkpatajk vyinkujkta juu' ve'e yaja kayakjaayp; ³¹ ax juu' tse'e yaja ja'ani, je'e kajx xa je'e ve'e jets'e'e xjaanchjavadat jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e je Jesús, je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, ve'em tse'e xjajejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijt je'e kajx ku je'e ve'e xjaanchjávada.

21

Ku je Jesús ñaajknuke'xnatajkiji je nuvuxtojtuk je y'ixpajkpa vyinkujkta

¹ Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je Jesús ñaajknuke'xnatajkijinuva joma ve'e je y'ixpajkpatajk je ja maja na'akaya pa'ayi juu' ve'e Tiberias duxaaj. Jidu'um tse'e dutuujn.

² Jem tse'e vye'nada je Simón Pedro, je Tomás juu' ve'e tyijtup Xeen Onuk, je Natanael juu' ve'e je canaajit, galiléait jayu je'e ve'e, jempa tse'e je Zebedeo je y'ónukta jets janumejtsk je Jesús je y'ixpajkpada. ³ Van'it tse'e je Simón Pedro ña'muxjidi:

—Najkxu ats je ajkx duma'akyu.

Jetse'e y'atsoojvjidi:

—Nmaadap aats mitse'e.

Najkxtu tse'e jetse'e jem barco jootm tyajkidi. Tsonaxye'e dujamaakti, ax ni vinxupa tse'e dukapajkti. ⁴ Ku ve'e jyajviiyv, je ja tse'e napa'ayi je Jesús tyena vye'na, ax ka'a tse'e dunujávada je y'ixpajkpatajk jets je Jesús je'e ve'e. ⁵ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Mexta, ¿ka'a ve'e ti ajkx tuxpakta?

Jetse'e y'atsoojvjidi:

—Ni vinxúpase'e.

⁶ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Vajta je mxuum je ja barco aka'yun pa'ayi jetse'e je ajkx xpáktat.

Ku ve'e ve'em dutoondi, ka'a tse'e y'uk'o'yixjidi vintso ve'e duyakpítsumdat je tyuk'ajkx'amaakin xuumda kux jepe'e ooy je ajkx tutyuntáñ. ⁷ Van'it tse'e je ixpajkpa juu' ve'e je Jesús ooy tyuntsojk, je'e tse'e dunuujmi je Pedro:

—iJe Maja Vintsán xa ya'a!

Ku ve'e du'amotunajxy je Pedro jets je Maja Vintsán je'e ve'e, van'it tse'e dupuujm je vyitani'kx, kux yakke'eke'e je vyit, jetse'e y'ayejtsi jep najaatp. ⁸ Je viijnk ixpajkpada tse'e je'ydu je ja napa'ayi je barco maat jetse'e dupavaa'ndi je tyuk'ajkx'amaakin xuum, va'ajts ojtsts je'e ve'e je ajkx maat. Je'e kajx tse'e dupavaa'nda kux vujxtkupxuk majk xajtuk jo'nji ve'e dumujékumada je napaa'v. ⁹ Ku ve'e je ja naxkujx jye'ydi, van'it tse'e dupaatti je ju'u juu' ve'e je jaajñ dumaat, jetse'e jeñi'kxm to'k je ajkx jets je tsapkaaky. ¹⁰ Jetse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Yakminda oyvinxupa je ajkx juu' ve'e tuxma'akta.

¹¹ Jetse'e je Simón Pedro tyajki jem barco jootm jetse'e dupavuu'n je ja napa'ayi paat je tyuk'ajkx'amaakin xuum juu' ve'e ojts je mújit ajkx maat. Mókupx javujxtkupxuk maktoojk tse'e je ajkx y'ijit. Qyam tse'e ooy tyunmaya, ka'a tse'e je xyuum myupojti.

¹² Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Minu m'ajópada.

Ax ni pana tse'e juu' ve'e je y'ixpajkpatajk kyanayja'viji jetse'e du'amotutúvat pan pan je'e ve'e, kux ñuja'vidupe'e jets je Maja Vintsán je'e ve'e. ¹³ Van'it tse'e je Jesús vyinkutámijidi, jetse'e dukaañ je tsapkaaky, jetse'e dumoooydi; ve'em tse'e dutoompa maat je ajkx.

¹⁴ Ya'ats je'e ve'e mutoojk nax ku ve'e je Jesús ñaajknuke'xnatajkijinuva je ja je y'ixpajkpatajk vyinkujkta ku ve'e távani y'uk'aa'k vye'na jetse'e jyojntypajknuva.

Ku je Jesús dumaqtakyojtsji je Simón Pedro

¹⁵ Ta tse'e y'ajópada vye'na, van'it tse'e je Jesús du'amotutuvi je Simón Pedro:

—Simón, je Jonás je myajntk, ¿xtsojpk atse'e nuyojk jets ka'a ve'e ya'ada?

Jetse'e je Pedro y'atsoojvji:

—Ve'em, Maja Vintsán, mnuja'vinup xa mitse'e jets ntsajkp ats mitse'e.

Jetse'e je Jesús ña'muxji:

—Ix'itu tse'e ats je njayu, ve'em ax jo'n je carnero vinténiva du'ix'it je kyarneeroda.

¹⁶ Van'it tse'e mumejtsk nax je Jesús y'amotutúvjinuva:

—Simón, je Jonás je myajntk, ¿xtsojpk atse'e?

Jetse'e je Pedro y'atsoojvjinuva:

—Ve'em, Maja Vintsán, mnuja'vinup xa mitse'e jets ntsajkp ats mitse'e.

Van'it tse'e ña'muxjinuva:

—Ix'itu tse'e ats je njayu, ve'em ax jo'n je carnero vinténiva du'ix'it je kyarneeroda.

¹⁷ Van'it tse'e mutoojk nax je Pedro yak'amotutúvjinuva:

—Simón, je Jonás je myajntk, ¿xtsojpk atse'e?

Van'it tse'e je Pedro chaachvinmapyajjni je'e kajx ku ve'e y'amotutúviji mutoojk nax pan tsojkjup'e, jetse'e dunuujmi:

—Maja Vintsán, nujom xa mitse'e juu' xnuja'vikúx, mnuja'vinuups mitse'e jets ntsajkp ats mitse'e.

Jetse'e je Jesús ña'muxjinuva:

—Ix'itu tse'e ats je njayu, ve'em ax jo'n je carnero vinténiva du'ix'it je kyarneeroda.

¹⁸ Tyúvam xa ats mitse'e nnuujma, vaampam atse'e, ku ve'e mvajutyajki, mmaxyojxjup tse'e y'ijt jetse'e mnujkk pan joma ve'e xtsak; ax ku tse'e mmaj'ónukinit, m'axájam tse'e jetse'e je viijnk jayu mxóxjut jetse'e myaknajkxjut joma ve'e mkanajkxuva'añ.

¹⁹ Ku ve'e ve'em vyaajñ, je'e tse'e je Jesús y'ava'ni pan vintso ve'e je Pedro je Nte'yam je myajin je jyaanchin duyaknuke'xnatákat ku ve'e y'oo'knit. Van'it tse'e je Jesús jyaa'kvaajñ:

—iPamiinni ats!

Je ixpajkpa juu' ve'e je Jesús ooy tyuntsojk

²⁰ Ku ve'e je Pedro y'ixumpijt, van'it tse'e du'ix jets jepe'e pyamétsjada je ixpajkpa juu' ve'e je Jesús ooy tyuntsojk, nay je'ejam juu' ve'e namyaj'aa'kpejtju jeja je Jesús kyakuviijn van'it ku ve'e y'a'óxidi jetse'e du'amotutuvi pan pan je'e ve'e juu' ve'e pámpup jem je jayu kyam juu' ve'e tso'oxpajkjup. ²¹ Ku ve'e je Pedro y'ixji, van'it tse'e du'amotutuvi je Jesús:

—Maja Vintsán, jets ya'a, ¿tits ya'a ve'e játjup náxjup?

²² Jetse'e je Jesús y'atsoojvji:

—Pan ntsajkpts atse'e jetse'e jyoojntykat van'it paat ku atse'e nmiinnuvat, ¿tits mits je'e ve'e?, pamiinni ats mits.

²³ Van'it tse'e yakkojts'ukvaajñ jeja uts ajch jets uts tsa'a akujk jets ka'a ve'e y'oo'kut je ixpajkpa juu' ve'e je Pedro je Jesús y'amotutuvi pan ti ve'e játjup náxjup. Ax je Jesús, ka'ats je'e ve'e dunuujmi jets ka'a je'e ve'e y'oo'kut; jidu'ume'e dunuujmi: “Pan ntsajkpts atse'e jetse'e jyoojntykat van'it paat ku atse'e nmiinnuvat, ¿tits mits je'e ve'e?”

²⁴ Ax nnuja'vinuups atse'e jets tyúvam je'e ve'e je tuvakojsun juu' ve'e pyuump je ixpajkpa juu' ve'e je Jesús ooy tyuntsojk.

²⁵ Jeja xa ve'e may viijn juu' jatye'e je Jesús tyoon kyojts juu' ve'e kayakjaay yap nak kujxp. Pan kuyakjavyejtkúx tse'e to'k viijn jado'k viijn, nnasja'vipts atse'e jets ka'a ve'e kuñupaadi ya naxviijnit it jetse'e kuyakjavyejtkúx nujom juu' jatye'e tyoon kyojts.

Jidu'um tse'e vya'kxtek je Oy Kats je Oy Ayook

Ku je Jesucristo vyaajñ jets mínupe'e je Espíritu Santo

¹ Ñumájiva Teófilo, je mutok'k nak juu' ats mitse'e ntuknuja'yi, jemts atse'e njavyejtkujx nujom juu' jatye'e je Jesús tyon'ukvaan jets juu' jatye'e je jayu tyukyak'ixpajk'ukvaan. ² Ve'em tse'e duton'ukvaajñ dukojts'ukvaajñ van'it paat ku ve'e chajpejtni, je Espíritu Santo tse'e putajkijup vye'na namvaate'e dutuk'ix pan ti ve'e tyóndap kyóttap je kyukátsivatajk juu' ve'e vyinkoon. ³ Ku ve'e je jayu yak'oo'kjini, van'it tse'e jyoointykpajknuva jetse'e va'ajts ñaajknúke'xnatajkiji may nax, ñuja'vidinup tse'e je jayu juu' ve'e íxjudu mótujudu jets joojntykip je'e ve'e je Jesús. Vujxtkupx xaaj tse'e ñaajknúke'xnatajkiji jetse'e dutukmukojtsti vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm.

⁴ Jemna tse'e je Jesús dumaadada vye'na ku ve'e ña'muxjidi:

—Ka'a ve'e yaja Jerusalén mpitsumdat, yaja tse'e x'a'ixtat ku ve'e je Dios Tee' je vyaanduk dukutyónut, ve'em ax jo'n x'amotunajxti ku ats miitse'e nvaajnjidi. ⁵ Tyúvam xa je'e ve'e jets je tsokx naaj ve'e je Juan je jayu tyukyaknapéjt, ax vee'nji tse'e ya it ñáxut, van'itts atse'e jem mja'vin kajxmda ntukyaknapéttat je Espíritu Santo, ve'em ax jo'n je Nte'yam je vyaanduk duyaktaajñ.

Ku je Jesús chajpejtni

⁶ Ku ve'e jem je Jesús dumaatve'nada, van'it tse'e du'amotutúvidi:

—Maja Vintsán, ¿myakvimpijtnuvape'e úxyam je israeejlit jayu je kyutojkun?

⁷ Van'it tse'e je Jesús ña'muxjidi:

—Ka'a xa miitse'e mtukkada'akjada jetse'e xnujávadat pan vin'ite'e je Dios Tee' nupaamduka dujayep jetse'e juu' dutónut; ⁸ ax mjayéptap tse'e je makkin ku ve'e je Espíritu Santo mnúkaada'akjadat, van'it tse'e je numay jayu xvaajnjadat jets pan atse'e. Yaja ve'e jerusaleenit kyajpun kujx du'ukva'anut, van'it tse'e nujom yaja judéait y'it jaat, jem samaariait y'it jootm, jets nujom vinxup to'k it to'k naxviijn.

⁹ Ku ve'e kyojtskujx, van'it tse'e je Jesús pyatajkini jetse'e ñajknxi jem tsapjootm. Íxjudu tse'e je y'ixpajkpatajk. Van'it tse'e to'k pak je vintts myejets jetse'e je Jesús duyo'tsni, ve'em tse'e du'ixtókidini. ¹⁰ Jemna tse'e pyat'ixta vye'na je y'ixpajkpatajk, van'it tse'e tun to'mayji numejtsk je ángeles pyaa'ténijidi poo'p xaxta, ¹¹ jetse'e jidu'um ña'muxjidi:

—Galiléait jáyuda, ¿tise'e mtumpat'ixtup jem tsajm tsqv? Ya Jesús, juu' ve'e úxyam tuchajpét, ya'ajyam tse'e miinnuvap jado'k nax ax jo'n úxyam tux'ixta tuchajpét.

Ku je Matías je Judas dukuteni

¹² Van'it tse'e je kukátsivatajk choo'ndi joma ve'e je Olivos Kopk jetse'e vyimpijttinuva jem Jerusalén, ni ka'ajyji kojkm legua dumujékuma je kajpun. ¹³ Ku ve'e jye'ydi jem kajpun kajxm, van'it tse'e pyejtti jep mumejtsk nukavyet kujxp joma ve'e tutyanda vye'na. Jeme'e vye'nada je Pedro jets je Santiago, je Juan jets je Andrés, je Felipe jets je Tomás, je Bartolomé jets je Mateo, je Santiago juu' ve'e je Alfeo je myajntk, je Simón juu' ve'e je cananista partido dumaat y'ijt, jets je Judas juu' ve'e je Santiago je y'ónuk. ¹⁴ Nujomts je'e ve'e ijtp ñay'amókajada jetse'e chapkotsta. Je'e maatta tse'e je Jesús je y'utsatajk jets je María juu' ve'e je Jesús je tyaak. Jempa tse'e je viijnk ta'axtajkta.

¹⁵ Tsapkojtsp jets to'k muk tse'e y'ijtti, van'it tse'e je Pedro tyeni jeja jaanchja'vivatajk akujk, numókupx ja'ii'px jo'n tse'e vye'nada, jetse'e vyaajñ:

¹⁶ —Utsta ajchta utsta tsa'ada, tun vinkopk je'e ve'e jetse'e tyónjut juu' ve'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp ijtp, je'e juu' ve'e je Espíritu Santo je David tyukkojtsnax, je'ets je'e ve'e juu' ve'e y'ava'ni je Judas kajx, je'e juu' ve'e je jayu duvovje'y jetse'e je Jesús dumátstat. ¹⁷ Úu'm maatts je'e ve'e y'ijt je Judas, ntukmaatjajepumduts uu'm je'e ve'e ya toonk. ¹⁸ (Ax je meen juu' ve'e pyajk je kyo'oy to'nun kajx, je'e tse'e yaktukjooy to'k viijn je naax. Je Judas tse'e naxkadaak jetse'e je tyiints pyajva'kxy jetse'e pyitsumni je jyoot je myee'ts. ¹⁹ Ax nujom tse'e dunuja'vidi juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén, je'e kajxts je'e ve'e yaktukxaaji je naax juu' ve'e yakjooy Acéldama, je jerusaleenit ayookts je'e ve'e. Nu'u'pun Naaxts je'e ve'e kyatsapítsum.) ²⁰ Ax ve'em tse'e tyoojnji juu' ve'e jep Salmo kujxp vaamp jidu'um:

Va'an je tyajk dutañu tukva'ajts,

ni pana ve'e jem kyatsaanat.

Vaampap tse'e jidu'um:

Va'ane'e viijnk dukuténaja dukutsuunaja.

Jidu'um tse'e vya'aañ.

²¹ Ax ve'em tse'e, jeja xa ve'e uu'm maatta je yaa'tyajkta juu' ve'e tuy'it uu'm maatta nujom vinxupe'e je Maja Vintsán Jesús najxy tyajki uu'm maatta²² van'itani ku ve'e je Juan je Jesús duyaknapajt jets van'it paat ku ve'e je Jesús chajpejtni. Tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e nuto'k je yaa'tyajk mpa'mumdat juu' ve'e du'ix je Jesús ku ve'e távani jyoojntypajknuva vye'na, je'e tse'e je tuvakojsun dupámup jets ve'emam je'e ve'e.

²³ Van'it tse'e dupámud numejtsk jetse'e to'k yakvinkónut: je José juu' ve'e Barsabás yaktukxaajivap, yaktijpap tse'e Justo, jets je Matias. ²⁴ Van'it tse'e jidu'um chapkojtsti:

—Maja Vintsán, m'ixkujxp mnuja'vikujxp xa mitse'e nujom je jayu je jyoot je jya'vin jets je vyinma'yun, tuk'ixu aats to'k aaj pan pan mitse'e mvinkoon juu' ve'e ya numejtskta²⁵ jetse'e dutónut je kukátsiva toonk juu' ve'e je Judas myasoonknu je tyokin kajx jetse'e ñajkxni joma ve'e tyukkada'akyju —jidu'um tse'e chapkojtsti.

²⁶ Van'it tse'e je suerte dutoondi jetse'e dunujávatat pan pane'e tukkada'akjup. Ax je Matias tse'e ojts tyukkada'akyju. Van'it tse'e yaktukmupa'midini maat je numakto'k kukátsivada.

2

Ku je Espiritu Santo kyadaaky

¹ Ax ku tse'e dupaaty je pentecostés xaaj, jem tse'e vye'nada nujom je jaanchja'vivatajk to'k ka'ajyji amókada. ² Van'it tse'e tun to'mayji du'amotunajxti kyada'aky jem tsapjootm tsov ax jo'n je mak'k poj y'amu'u, jetse'e je tajk duyaktuknojkiujx joma ve'e vye'nada. ³ Jetse'e yak'ixjidi je jan'ayee'nst jo'n juu' ve'e naxkadaak jem kyuvajkmda nuto'k nuto'k. ⁴ Van'it tse'e je Espiritu Santo je makkin jets je vinma'yun myoojyjidi anañujoma pan pan jatye'e jem ve'nidup jetse'e dutónat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, kyojtstu tse'e je ayook juu' ve'e kyavinmótudup, ve'em ax jo'n je Espiritu Santo myo'ojada jetse'e dukótstat.

⁵ Jem tse'e Jerusalén vye'nada je israeejlit jáyuda juu' ve'e je'ydu xaajiva, jetse'e je Nte'yam duvinjávadat duvinta'agadat; may viijn tse'e je kajpun joma ve'e cho'ndi.

⁶ Ku ve'e du'amotunajxti juu' ve'e mókup ax jo'n je mak'k poj y'amu'u, van'it tse'e ñay'amojkijidi. Atuva atoki tse'e je numay jayu tyuntankajxti kux je y'aajam je y'ayookame'e y'amotunajxti to'k jado'k ku ve'e yaktukojtsti. ⁷ Atuva atoki tse'e tyuntaandi jetse'e ñavyaajnjadi:

—¿Tis, ka je galileait jáyuvap ya'a vine'eda juu' ve'e uxyam kojtstup? ⁸ ¿Vintsose'e y'oya jetse'e n'amotunajxmda kak'je'e ya n'aajamda ya n'ayookamda? ⁹ Jeja xa ve'e yaja juu' ve'e tsoo'ndu jem paartiait jets médiait y'it jootmda, jem Elam jets jem Mesopotamia, jem Judea jets jem Capadocia, jem Ponto jets jem Asia, ¹⁰ jem Frigia jets jem Panfilia, jem Egipto jets juu' ve'e tsuunidup jem áfricait y'it jootm juu' ve'e najxp javee'n jem Cirene. Jéjadava tse'e je israeejlit jáyuda jets je jayu juu' ve'e je israeejlit je jyaanchja'vin dupanajxtup juu' ve'e jem Roma tsoo'ndu. ¹¹ Nay jéjadava tse'e juu' ve'e tsoo'nduva jem Creta jets jem Arabia. Ax nujom tse'e n'amotunajxmda ya n'avintso aajamda ya n'avintso ayookamda juu' ve'e xtukmukojsumdup je Nte'yam je myajin.

¹² Atuva atoki tse'e tyuntankajxti, ka'a tse'e du'ukmutaayvaattini vintso ve'e jyátukadat. Jidu'um tse'e ñay'amotutúvajada vimpit atuj:

—¿Tis ya'a vine'e tyijp? —nay ve'empa— ¿Tis ya'a vine'e ñukajtsp?

¹³ Ax jempa tse'e juu' ve'e dunuxiiktu dutuxiiktu je jaanchja'vivatajk. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Mookjudup xa ya'a ve'e. Tá xa ya'a ve'e du'oknaxta je tsaaydum pa'ajk naaj.

Juu' ve'e je Pedro vyaajnjudi je jayu

¹⁴ Van'it tse'e je Pedro tyeni maat je viijnk kukátsivada juu' ve'e numakto'k ijttu, jetse'e mak'k dumukajts je jayu. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Mii'tsta, nmu'israeejlit jáyuda, nujom pan pan jatye'e yájada Jerusalén, amotunaxta oy juu' atse'e nkotsuvaampy. ¹⁵ Ka'a xa ya'a ve'e myo'okjada ax jo'n miitse'e mvinmayda, ajópum xaajnume'e uoxyam. ¹⁶ Ya'a juu' ve'e uxyam toonjup kojtstup, ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Joel jyaay jep Kunuu'kx Jatyan kujxp. Jidu'um tse'e dujaajy:

¹⁷ Vaamp xa ve'e je Nte'yam:

“Ku ve'e tyáminit je itakax,

mpámupts atse'e jem jya'vin kajxmda je n'Espiritu nujom je jayu juu' ve'e to'k it to'k naxviijn tsuunidup,

kyojtsnáxtap tse'e ats je n'ayook je mmajntktajkta jets je mnaaxtajkta,

nyak'ixtapt atse'e juu' atse'e ntsajkp je mmuutskit ónyukta,

kuma'ajtap tse'e je mmújit jáyuda.

¹⁸ Mpámupts atse'e jem jya'vin kajxmda je n'Espíritu pan pan jatye atse'e xmutoondup xmupajktup,

je yaa'tyajk jets je ta'axtajk,
jetse'e dukojtsnáxtat ats je n'ayook.

¹⁹ Nyakjéjapts atse'e jem tsajviinm juu' jatye'e yaktuk'atúváp,
mpámupts atse'e je nuja'vin jem naxviinm:

je nuu'pun jets je jaajn, jets ooy je jok.

²⁰ Vinkoo'tsinup tse'e je aampa xaaj,

jetse'e nuu'pun jo'n je aampa po'o cháptsinit,

ka'ana ve'e dupaa'ty vye'nat je xaaj ku ve'e je Maja Vintsán kyadaaknit,
je xaaj juu' ve'e dunumájap jetse'e dunuvinkópkat.

²¹ Nujom tse'e pan pan jatye'e je Maja Vintsán dujaanchja'vidup,
je'e tse'e tso'oktap."

Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ.

²² Van'it tse'e je Pedro jyaa'kvaajñ:

—Nmu'israeejlit jáyuda, amotunaxta ya ayook. Oy miitse'e xnujávada je majin jets je mújit atúva jets je mújit nuja'vin juu' ve'e jeja miits mvinkujkta je Nte'yam je kyutojkun kajx tyoon je Jesús, je nazaréit jayu. ²³ Je Nte'yam tse'e dunupaajmtki juu' ve'e je Jesús játjup náxjup, nuja'vits je'e ve'e jets yakpámup je'e ve'e jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjúdup. Miits xa je'e ve'e myakjay'oo'kjúdu. Ko'oy jáyuts je'e ve'eda juu' ve'e yakruuzpejtjúdu. Je'e tse'e tyoondú juu' miitse'e mtsojktu. ²⁴ Ax je Nte'yamts je'e ve'e duyakjoojntypajknúva, je oo'kune'e tuknúvaatsjinu, kux ka'a ve'e je oo'kun je kutojkun dujayep jetse'e aa'k dutunyaktánut. ²⁵ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n jujpani je David dukojtsnajxy je Jesús je y'ayook. Jidu'um tse'e vyaajñ:

Nxa'ma'ixp atse'e je Maja Vintsán jeja ats nvinkujk,

je'e maatts atse'e n'it,

ve'emts atse'e nkativinmay,

²⁶ je'e kajx tse'e xyoonduk ats ya njoot ya nja'vin jets ats mitse'e nyakmaja nyakjaancha.

Je'e kajxts atse'e to'k joot n'it,

kux óyam atse'e n'oo'kut, joojntypajknúvaps atse'e.

²⁷ Ka'ats mitse'e ats ya njoot ya nja'vin xmaso'okut jem je oo'kun kya'm,

ka'a ve'e xyakjajtpat jetse'e mya'atut ats ya nni'kx ya nkopk, ats, mits je mVa'ajts Jayu.

²⁸ Xtuk'ix ats mitse'e je too' juu' atse'e nyo'oyup jets atse'e xa'ma kajx njoojntykini,
xyakxoondúkupts ats mitse'e ku atse'e n'ijtnit mits maat.

Jidu'um tse'e je David dukojtsnajxy je Jesús je y'ayook.

²⁹ Nmu'israeejlit jáyuda, va'ajts xa ve'e nnuja'vimda jets oo'ke'e je njujpit jáyuvamda David, jetse'e ñaxtajkini, kux jeena ve'e je it joma ve'e ñaxtajki. ³⁰ Ax je David, je Nte'yam je y'ayookts je'e ve'e kyojtsnajx, nuja'vits je'e ve'e jets tukvinva'niju je'e ve'e je Nte'yam jets to'ke'e je chaan je kyooj kyuténajat kyutsaanajat, je'ets je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e duyakkutojkap je Nte'yam je jyayu ve'em ax jo'n je David duyakkutojkji je njujpit jáyuvamda. ³¹ Y'ixts je'e ve'e je David jets joojntypajknúvape'e je Cristo, ve'eme'e vyaajñ jets ka'a ve'e je Cristo je jyoot je jya'vin tyuntánut jem je oo'kun kya'm jets ka'a ve'e je ñi'kx je kyopk mya'atut. ³² Ax je Cristo, je Jesusjyamts je'e ve'e. Je Nte'yamts je'e ve'e duyakjoojntypajknúva. Je'ets aatse'e mpuump je tuvakojtsun jets n'ix aats je'e ve'e ku ve'e távani jyoojntypajknúva vye'na. ³³ Ax je Nte'yamts je'e ve'e tuknúmájjinu jeja y'aka'yun pa'ayi, jetse'e dumooyini je kutojkun jetse'e dukéxut je Espiritu Santo, ve'em ax jo'n je Nte'yam tyukvinva'niji. Ax nujomts ya'a ve'e juu' ve'e tux'ixta tux'amotunaxta, je Espiritu Saantots ya'a ve'e duyakjéjip. ³⁴ Ka je Davijape'e tsajpejt. Jidu'ume'e viinm vyaajñ: Je Nte'yam xa ve'e dunújmi ats je nMaja Vintsán:

“Ajxtukú yaja ats n'aka'yun pa'ayi ³⁵ namvaat atse'e nyakvintókida pan pan jatye'e mtso'oxpajkjúdup.”

Jidu'um tse'e je David du'ava'ni juu' ve'e je Nte'yam kyojts.

³⁶ Miiitsta, nmu'israeejlit jáyuda, ve'em xa ve'e dutsak jetse'e va'ajts xnujávadat jets je Jesús, juu' ve'e myakjacryuuzpejtjúdu, je'ejyam tse'e je Nte'yam pyaam Maja Vintsán, je Cristo, juu' ve'e vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

³⁷ Ku ve'e du'amotunajxti, van'it tse'e ñatyukja'vijidi je tyokin jetse'e du'amotutúvidi je Pedro maat je myukukatsivatajk:

—Nmu'israeejlit jáyuda, ¿tis aatse'e ntónup?

³⁸ Van'it tse'e je Pedro y'atsoojvjidi:

—Vinmayumpijitini, masooktini je mko'oy joojntykinda, van'it tse'e mnapéttat je'e kajx jetse'e nujava tyánut jets je Jesucristo ve'e mpanajkxuvaandup, ve'em tse'e myaktokinme'e kxat jetse'e tyákat jem mja'vin kajxmda je Espiritu Santo.

³⁹ Mtukvinva'nijidu xa miitse'e je Nte'yam je Espiritu Santo, yaktukvinva'niduva tse'e je m'ónukta jets nujom pan pan jatye'e jékumda, nujom tse'e pan pan jatye'e je Maja Vintsán vyinkaamp, uu'm je nNte'yamamda.

⁴⁰ Van'it tse'e je Pedro je numay jayu dujaa'kkojtsjidi, may viijn tse'e je jayu dutukmukojtsti. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Masooqtini je mko'oy joojntykinda, ka'a tse'e xmaatvintókidat ya ko'oy jáyuda.

⁴¹ Ax nujom tse'e pan pan jatye'e dukuvajktu je'e je y'ayook, napejttu tse'e. Je xaaj tse'e jyaa'knuyojkidi janutoojk miijl jo'n je jáyuda pan pan jatye'e dujaanchja'vidu je Jesús.

⁴² Ijtp tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je kukátsivatajk tuk'ixjjudup jetse'e to'k aaj to'k joot dujayepta, ve'em tse'e chapkotsta jetse'e amoka je chapkaaky dutojkva'kxta ax jo'n je Jesús dutuujjn maat je y'ixpajkpatajk ku ve'e jado'k nax dumaat'a'óxini.

Vintso je jaanchja'vivatajk oy jayu ñapyajmjidi

⁴³ Tsa'agataandu tse'e nujom je jayu juu' ve'e dukakuvajktu je ayook; ax je kukátsivatajk, ooy tse'e je majjn jets je mujit atuva dutuntoondi je Nte'yam je kyutojkkun kajx. ⁴⁴ Nujom tse'e pan pan jatye'e dujaanchja'vidu je Maja Vintsán, ijtpst je'e ve'e ñay'amókajada, oy jayu tse'e ñapyámjada maat je myujaanchja'vivatajktu. Pan pan tse'e jep juu' dumaat, tyuknu'ayo'vidup tse'e pan pan jatye'e katih'ijtxjudup, ⁴⁵ jetse'e dutoo'kta juu' jatye'e y'ixtup jyajejptup jetse'e je meen duyaktonda pan vintso ve'e juu' kya'ijtxjada to'k jado'k.

⁴⁶ Jóvum xaaj tse'e ñay'amókajada jep maja tsaptujkp jetse'e tajkm tajkm je tsapkaaky dutojkva'kxta jetse'e to'k muk kyayda. Xoonduk aaj xoonduk joot tse'e ve'em dutonda, to'kji tse'e je jya'vinda to'kji tse'e je vyinma'yunda. ⁴⁷ Ijtp tse'e je Nte'yam dujaa'myétsta. Ojya'vijidu tse'e anafujoma je jayu juu' ve'e dukajaanchja'vidup je Jesucristo. Jóvum xaaj tse'e je Maja Vintsán dujaa'kyaknyóka pan pan jatye'e je Jesucristo dujaanchja'vidup jetse'e ve'em dujajéptat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

3

Ku to'k je jayu jyotkadaaky juu' ve'e je tyek dukatukyo'yp y'ij

¹ Toojk yaaxp tse'e vye'na ku ve'e je jayu chapkats, van'it tse'e je Pedro maat je Juan ñajkxti jep maja tsaptujkp. ² Jóvum xaajts je'e ve'e jep maja tsaptak'aagup y'it to'k je yaa'tyajk juu' ve'e ka'o'yixjup jetse'e je tyek dutukyo'oyut, ve'emam je'e ve'e kye'x. Yakpatsaampst je'e ve'e jetse'e ñajkx jep yakjuk jeja je maja tsaptak'aka'a vyinkujk juu' ve'e duxaaj Tsoj. Jep tse'e je jayu je meen du'amotu pan pan jatye'e tajkidup jep maja tsaptujkp. ³ Ku ve'e je yaa'tyajk du'ix jets jepe'e maja tsaptujkp je Pedro maat je Juan tyakava'anda, jetse'e du'uk'amotu je meen. ⁴ Van'it tse'e je Pedro maat je Juan vyin'ixjidi, jetse'e je Pedro je yaa'tyajk dunuujimi:

—Vin'ixu aats.

⁵ Van'itts je'e ve'e du'a'ixtk je Pedro maat je Juan, ve'emts je'e ve'e y'ukvinmaajy jets je meene'e yakmo'ovaamp. ⁶ Ax jidu'um tse'e je Pedro ña'muxji:

—Ka'a atse'e ti oro ka'a atse'e ti plata nmaada. Juu'ts atse'e nmaat, nyajkypst atse'e. Je Jesucristo, je nazaréit jayu, je'e tse'e myakjotkadaakjinup. Tena jets jaamni.

⁷ Van'it tse'e je Pedro je yaa'tyajk je y'aka'yun ka'aj dumajtsji jetse'e duyakténini. Tun jatyi tse'e je tyekyoo'kt jets nujom je tyek myakpajkni, ⁸ jetse'e yejtsuk. Van'it tse'e yo'y'ukvaanni, jetse'e je Pedro maat je Juan dumaattajkidi jep maja tsaptujkp, yo'ynup, yejtsuknup, jetse'e je Nte'yam dutunyakmájni dutunyakjaanchini. ⁹ Nujom tse'e je jayu y'ixji ku ve'e yo'yni jetse'e dutunyakmájni dutunyakjaanchini je Nte'yam. ¹⁰ Atuva atoki tse'e tyuntaandi, ka'a tse'e du'ukmutaayvaattini vintso ve'e jyátukadat kux y'ixada je'e ve'e je yaa'tyajk juu' ve'e je tyek dukatukyo'yp y'ij jets ñuja'vidinupe'e jets je'e je'e ve'e juu' ve'e je meen du'amotup tuy'it jeja je maja tsaptak'aka'a vyinkujk juu' ve'e duxaaj Tsoj.

Ku je Pedro kya'amaajy joma ve'e je eputsooktkun juu' ve'e duxaaj je Salomón Jye'e

¹¹ Je yaa'tyajk juu' ve'e je tyek dukatukyo'yp y'ij, ka'a tse'e dumasaak je Pedro maat je Juan. Nujom tse'e je jayu atuva atoki noomp ñajkxti joma ve'e je eputsooktkun juu' ve'e duxaaj je Salomón Jye'e. ¹² Ku ve'e je Pedro du'ix, van'it tse'e je numay jayu dunuujimidi:

—Nmu'israeejlit jáyuda, ¿tyajxse'e xtuk'atúvada? ¿Tyajxst aatse'e xvín'ixta ax jo'n aats ya'a ve'e kunyakyopyúk aats ya n'avintso makkin kajx aats ya n'avintso va'ajts joot kajx? ¹³ Je njujpit jáyuvamda, je Abraham, je Isaac, maat je Jacob, je'e je Ntye'yamda tse'e duyakmaji duyakjaanchi je y'Onúk Jesús, je'e juu' miitse'e mpaamdinu jem je Pilato kya'm. Ku ve'e je Pilato y'ukmaso'okuvaajnji naspaka, ka'ats miitse'e xyakjajtti. ¹⁴ Ñojk'óy xa ve'e kux'amótudi jetse'e kuyakmasaak je Jesús, va'ajts jayu je'e ve'e jets tuv je jyáyuvín je jyojntykin. Ax ka'a tse'e ve'em xtoondi. Je'ets miitse'e m'amótudu jetse'e tyánut naspaka to'k je yakjaju'oo'kpa. ¹⁵ Je'ets miitse'e myakjay'oo'kjudu pane'e je joojntykin

duyajkp. Ax je Nte'yam tse'e yakjoojntypajkinuva. Mpuumpts aatse'e je tuvakojsun jets n'ix aats je'e ve'e je Jesús ku ve'e távani joojntypajkinuva vye'na. ¹⁶ Je Jesusijam tse'e tuduyakjotkadaakni, tudumajumooyini ya yaa'tyajk juu' ve'e m'ixtup jetse'e m'ixada. Je'e kajx ku aatse'e njaanchjáva je Jesús, je jaanchja'vin tse'e dutoomp jetse'e ya yaa'tyajk tucha'ak, ve'em ax jo'n uxjam x'ixta jo'n.

¹⁷ Miits, jáyuda, maat je myakkutojkkpada, myakjay'oo'kjudu tse'e je Jesús. Ax nmuja'vips atse'e jets ka'a ve'e oy xnuja'vidi juu' ve'e mtooundu. ¹⁸ Ve'em tse'e je Nte'yam dukutyuujn juu' ve'e y'ava'ni je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'ets je'e ve'e jets tsaachpaa'tupe'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. ¹⁹ Je'e kajx tse'e, vinmayumpijitini, masookitini je mko'oy joojntykinda, panajxtini je Nte'yam, ve'em tse'e je Nte'yam mtokinmee'kxjadat jetse'e xjayéptat jem mja'vin kajxmda je xoojntkun juu' ve'e je Maja Vintsán mmo'ojadap. ²⁰ Je Nte'yam tse'e dukejxnuvap je Cristo, ²¹ óyame'e vinkopk jetse'e uxjam je Cristo jem tsapjootm tyánut. Ku ve'e je Nte'yam nujom juu' jaty duyak'o'yikáxut, van'tit se'e je Cristo myiinnuvat jado'k nax, ve'em ax jo'n nujpani vyaandi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. ²² Jidu'um xa ve'e je Moisés dunuujmi je njujpit jáyuvamda: "Vinkánani xa ve'e je Maja Vintsán, je nNte'yamamda, dujayep nuto'k uu'm je njáyuvamda, ve'em ax jo'n atse'e xvinkáajin, juu' ve'e mkojtsnajxuxjadap je Nte'yam je y'ayook, je'e tse'e mkats'amotunáxtap. ²³ Pan pan tse'e dukamajapaamp je ayook juu' je'e ve'e kyótsup, ka'ats je'e ve'e y'ítut je Nte'yam je jyayu." Jidu'um tse'e je Moisés vyaajñ.

²⁴ Van'tit tse'e je Pedro jyaa'kvaajñ:

—Ax ve'em tse'e, van'itani ku ve'e je Samuel joojntyki jets pan pan jatye'e jaa'kmiindu, ñukojtsu tse'e nujom je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta juu' ve'e uxjam toojnup kojtsjup. ²⁵ Uu'm xa ve'e xtsaanimdup xkojnimdup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Xtukkadaakumdupts uu'm je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'nidu je njujpit jáyuvamda. Jidu'um tse'e je Nte'yam dunuujmi je Abraham: "Mits je mtsaan je mkoj' kajx tse'e dupaa'ttat je kunoo'kxun je jayu pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn." ²⁶ Ku ve'e je Nte'yam je y'Onuk Jesús dukejx yaja naxviijn, too'vajkpts uu'm'e'e xtukukejxumdi jetse'e xkunoo'kxumdat, ve'em tse'e nmasookumdinit nujom juu' jatye'e ka óyap.

4

Ku je Pedro maat je Juan duvinténidi pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp

¹ Jemna tse'e je Pedro maat je Juan dumukotsta vye'na je numay jayu, van'it tse'e ñuj'e'yjidi je tee'tajk maat je saduceotajk jets je tsaptakmutoompa juu' ve'e dunuvintsánip je tsaptakmutoompatajk, ² je'e ve'e ejkjudup ku ve'e je Pedro maat je Juan je jayu duvaajnjada jets joojntypajkinuva ve'e je Jesús, jetse'e je jayu duvaajnjiduva jets joojntypajkinuvape'e je jayu je'e kajx ku ve'e je Jesús joojntypajkinuva. ³ Van'it tse'e yakmajtsti jetse'e yakpoxuntakpaamdi kux tánani ve'e van'it je it vye'nini, je kujápite'e duyakpitsumuva'anda jetse'e dutokimpayo'oydat. ⁴ Ax numay tse'e pan pan jatye'e du'amotunajxtu je ayook juu' ve'e je Pedro tukka'amaajyjudu, je'e tse'e dujaanchja'vidu je Jesús. Tunjaa'knuma'yidu tse'e pan pan jatye'e je Jesús dujaanchja'vidu, ax ve'em tse'e jye'ydidi numugooxk miijl jo'n je yaa'tyajkta, apuk je ta'axtajkta maat je pi'k ónukta.

⁵ Je kujápit tse'e ñay'amojkijidi jem Jerusalén je israeejlit yakkutojkkpada maat je myújit jáyuda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkkpada. ⁶ Je'e maat tse'e vye'niva je Anás, je tee' je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, nay ve'empan je Caifás, je Juan, je Alejandro, jets nujom je tee'tajk je vyintsanda. ⁷ Ku ve'e ñay'amojkijidi, van'it tse'e dunukejxidi je Pedro maat je Juan. Ku ve'e duyakmiindi, van'it tse'e jeja itakujk dupaamdi, jetse'e du'amotutúvidi:

—¿Pan tse'e tumna'muxjada jets ya'a ve'e xtóndat? ¿Pane'e ya kutojknun mmoojyjudup?

⁸ Van'it tse'e je Pedro je Espiritu Santo myoojyji je makkin jets je vinna'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jetse'e vyaajñ:

—Miitsta, je kajpn je ñuvintsanda, mújit jayutajkta, ⁹ miits xa aatse'e x'amotutúvidup je y'oy je'e juu' ve'e yaktoojnji to'k je jayu juu' ve'e pajkjuup tuy'it. Je'e ve'e mnujavavaandup vintso ve'e y'o'yini. ¹⁰ Yajats atse'e miits mvinkukjta n'avana jetse'e xnujávadat vintso ve'e ya jayu mvinténajada makkátsots. Ax ka miitsjyap tse'e mnujávadap, nay ve'empan ve'e dunuja'viduvat nujom pan joma jatye'e je israeejlit jayu. Je Jesucristo, je nazaréit jayu, je'e juu' miitse'e myakjacryuuzpejtjudu jetse'e je Nte'yam yakjoojntypajkinuva, je'e tse'e je kutojknun duyajk jetse'e ve'em ya majin yaktún. ¹¹ Ve'em xa miitse'e xtonda ax jo'n je pojtspatajk juu' ve'e dumasooaktu to'k je oy tsaaj kuxe'e duk'o'oyja'vidi. Ax ux'ook tse'e je oy tsaaj yakpuujm joma ve'e dunuvinkopkikux je maja tsaptakpats. Ve'em tse'e xtonda kuxe'e xko'oyjávada je Jesucristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam pyaam jetse'e dunuvintsanikajxnit nujom juu' jaty. ¹² Je Jesusiji tse'e o'yixjup jetse'e xmo'yumdat je joojntykin juu' ve'e xa'ma

kajx ijtp. Ni pana xa ve'e je Nte'yam jado'k dukatuknuvana yaja tsajp pa'tki jetse'e je ntókinam xtuknuvaatumdat —jidu'um tse'e je Pedro vyaajñ.

¹³ Ku ve'e du'ixti jets makk aaj makk joote'e je Pedro maat je Juan kyotsta, jetse'e dunuja'vidi jets ka'a ve'e y'ixpúkada, atuva atoki tse'e tyuntaandi. Van'it tse'e je nuja'vin dupajkti jets je'eda ve'e je Jesús dumaatvittu. ¹⁴ Jempa tse'e vye'niva je yaa'tyajk juu' ve'e je tyek dukatukyo'yp y'ijit, je'e kajx tse'e dukoo'kmutaayvaattini pan vintso ve'e kudunuvampejtti. ¹⁵ Van'it tse'e yakkejxpítsumdi jetse'e aje'ejyji tyaandi jetse'e dukojtsmóktat. ¹⁶ Jidu'um tse'e ñavyaajnjidi vimpit atuj:

—¿Tise'e nto'numdap maat ya jáyuda? Ñuja'vidinup xa ve'e nujom pan pan jatye'e tsuunidup yaja Jerusalén jets ta ya'a ve'e ya jayu duyakjotkade'akta. Ka'a tse'e ñun'oya vintso ve'e nva'numdat jets ka'a ya'a ve'e je majin tudutonda. ¹⁷ Va'an tse'e du'atsa'kimda jetse'e ni pana dukoo'ktuknuja'vidinit je Jesús jye'e, ve'em tse'e kyajaa'kva'kxtukut ya ayook —jidu'um tse'e ñavyaajnjidi.

¹⁸ Van'it tse'e duvatsoovdi jetse'e dutukpavaandi jets ni vintsova ve'e je jayu dukoo'kvaajnjidinit ukpu dukoo'ktuknuja'vidinit je Jesús jye'e. ¹⁹ Ax van'it tse'e je Pedro maat je Juan ña'muxjidi:

—Payo'oyda n'it viinn pan oy je'e ve'e jeja je Nte'yam vyinkujk jets miitse'e myakkatsapáktat jets ka'a ve'e je Nte'yam. ²⁰ Ka'a xa ve'e nvaat jets aats je'e ve'e nkah'avánat juu' aatse'e n'ix jets juu' aatse'e n'amotunajx.

²¹ Ku ve'e dujaa'ktoondi vintso ve'e du'atsa'agadat, van'it tse'e dumasoo'kti, ka'a tse'e dupaatti ti ve'e tyukkutsaachpaadadap, kux nujome'e je jayu je Nte'yam duyakmájidi duyakaanchidi je'e kajx juu' ve'e toonju kojtsju. ²² Je yaa'tyajk juu' ve'e jotkadeaknu, vujxtkupx joojnt náxyanits je'e ve'e vye'nva.

Ku je jaanchja'vivatajk je Nte'yam du'amótudi je makk aaj je makk joot

²³ Ku ve'e yakmasoo'kti je Pedro maat je Juan, van'it tse'e ñajkxti joma ve'e je myu-jatyo'o'tajjta, jem tse'e dutukmumaaajntykti vintso ve'e ña'muxjidi je tee'tajk je vyintsanda maat je israeejlit je myújit jáyuda. ²⁴ Ku ve'e du'amotunajxti, van'it tse'e nujom chapkojtsi. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Maja Vintsán, mits xa ve'e je Nte'yam. Mits tse'e mpaam ya tsajp ya naax, je maaxy naaj, jets nujom juu' jatye'e ijtp jem tsajviinn jets yaja naxviijn. ²⁵ Myajk mitse'e ya ayook juu' ve'e je Espiritu Santo tyukkojtsnajx je David. Jidu'umts je'e ve'e vyaajñ:

¿Tyajx tse'e ñaajkjotma'atjada je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap jetse'e je israeejlit jayu dvinmayda jetse'e dutóndat juu' ve'e ka'o'yixjudup?

²⁶ Nay'amojkijidi tse'e je naxviijnit yakkutojtkpada jetse'e dutso'oxpáktat je Maja Vintsán maat je Cristo.

Jidu'um tse'e ya ayook juu' ve'e je Espiritu Santo je David tyukkojtsnajx.

²⁷ Tyúvam xa ya'a ve'e juu' ve'e je Espiritu Santo kyojts. Navyaatju xa ve'e je Herodes maat je Poncio Pilato je vyiinna'yunda maat je israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta, je'e tse'e dutso'oxpajktu je mva'ajts ónu'k Jesús, juu' mitse'e mvinkooon jetse'e yakkutojnknt. ²⁸ Ve'emts je'e ve'e dutoondi juu' ve'e mnupaajmtki jetse'e ve'em tyónjt kyótsjut. ²⁹ Maja Vintsán, amotunaxu to'k aaj uxyam vintso ve'e vya'anda jets aatse'e x'atsa'agadat. Mooyk aats mitse'e je makk aaj je makk joot jets aatse'e ve'em je jayu nvaajnjadat je mkats je m'ayook kaja'vina katsa'kina, aats, mits je mmutoompa je mmupajkpa, ³⁰ jets aatse'e mits je mkutojkn kajx je pa'am jayu nyakjotkade'aktat, jets aatse'e je mva'ajts ónu'k Jesús je makkin xmo'ot jets aatse'e ntónut je mújit atuva jets je majin.

³¹ Ku ve'e chapkojtskajxti, van'it tse'e y'ojxi jem joma ve'e vye'nada. Nujom tse'e je Espiritu Santo myoojyjidi je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, makk aaj makk joot tse'e je Nte'yam je kyats je y'ayook dukojtsi.

Vintso je jaanchja'vivatajk dutukjoointykidi juu' ve'e y'ixtu jyayejptu

³² Je numay jayu juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vidu, to'kji tse'e je jya'vinda to'kji tse'e je vyiinna'yunda. Ni pana tse'e kyava'añ jets y'avintso je'e je'e ve'e pan tii, nujom juu' ve'e y'ixtup jyayejptup, ve'em tse'e dujávada jets nujome'e duje'eda. ³³ Je kutojkn maat tse'e ooy je kukatsivatajk dutun'ava'nidi jets joojntykpajknuva ve'e je Maja Vintsán Jesús. Ooy tse'e je Nte'yam tyunkunoo'kxjada anañujoma. ³⁴ Ka'a ve'e pan pane'e juu' nunka'ijituxjudup, kux je'eda pan pan jatye'e je naax ukpu je tajk dujajeyptup, tyoo'ktupts je'e ve'e ³⁵ jetse'e je meen je kukatsivatajk dutukkatákada, ve'em tse'e to'k jado'k yakma'a pan vintso ve'e juu' kya'ijituxjada.

³⁶ Jem tse'e vye'na to'k je jayu juu' ve'e je Levi je chaan je kyooj, Josee'jts je'e ve'e xyaaj, chípreit jayu, Bernabé je'e ve'e je kukátsiva tyijjada. (Jidu'um tse'e kyatsapítsum je Bernabé, Yakjot'amájiva.) ³⁷ Je Bernabé tse'e to'k viijn je naax dutoo'k jetse'e je meen dutukkatajki je kukátsivatajk.

5

Je tokin juu' ve'e tyoondu je Ananías maat je Safira

¹ Ax jempa tse'e jado'k je jayu juu' ve'e Ananías duxaaj. Je'e maat je ñuda'ax Safira, je'e tse'e to'k viijn je ñaax dutoo'ktu. ² Van'it tse'e je Ananías dupajkva'kxy je naxtsov jetse'e to'k viijn dutukkatajki je kukátsivatajk, ve'em ax jo'n nujom je meen kuy'ijit. Ñuja'vipts je'e ve'e je ñuda'ax jets ve'e me'e dutonuva'añ. ³ Van'it tse'e je Pedro dunuujmi je Ananías:

—Ananías, ¿tyajxts mitse'e je Satanás tux'ituma'a jetse'e tutyaka jem mja'vin kajxm jetse'e ve'em xvin'aa'nuva'añ je Espíritu Santo? Mnapyaajmjup xa mitse'e ax jo'n to'k ka'ajyji je mnaxtsov taa kuxyakmejts; ax ta tse'e xpukān. ⁴ ¿Ka mits je mnaaxap je'e ve'e tuy'it? Ku tse'e tuxtaa'k, ¿ka mits je mmeenapts je'e ve'e tuy'it? ¿Tyajxts mitse'e ve'em tumjátuka? Ka je jáyuvap xa mitse'e mvin'uú'mp; je Nte'yame'e mvin'aa'nuvaampy.

⁵ Ku tse'e je Ananías du'amotunajxy, aa'k tse'e ñaxkadaaky. Ax nujom tse'e pan pan jatye'e dumótudu vintso ve'e y'aa'k, ooy tse'e tyuntsa'kipajkkajxti. ⁶ Ku ve'e je Ananías y'aa'k, van'it tse'e je vajutyajk tyénidi, jetse'e je ñi'kx je kyopk dutukvimpitti je vit, jetse'e duyaknajxtini naxtajkiva.

⁷ Ku ve'e toojk hora jón je it ñaxy vye'na, van'it tse'e je Ananías je ñuda'ax jye'y. Ka'ats je'e ve'e dunujava ti ve'e toojnu kojtsju. ⁸ Van'it tse'e je Pedro y'amotutúviji:

—Vaajnja ats, ¿vanxúpame'e tumyakmo'oda ku ve'e tuxtoo'kta je mnaax?

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Vanxúpam xa je'e ve'e.

⁹ Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:

—¿Tyajx tse'e tuxkojtsmókta jetse'e xvin'aa'ndat je Espíritu Santo?, juu' ve'e ijtp jem je Maja Vintsán jya'vin kajxm. Uxep xa ve'e tak'aagup myejtsini juu' ve'e ojts je mnuyaa'y tuduyaknaxtajkidini. Uxyamts mits je'e ve'e najkx myaknaxtajkijidinuva —jidu'um tse'e je Pedro vyaajñ.

¹⁰ Tun je'yji tse'e ñaxvipp jeja je Pedro vyinkujk jetse'e je jya'vin tyukvaatsjini. Ku ve'e tyajkidi je vajutyajkta, aa'kani tse'e dupaattini. Van'it tse'e duyakpítsumdini jetse'e ojts duyaknaxtajkidini jeja je ñuyaa'y pya'ayi. ¹¹ Tsa'kipajktu tse'e je jaanchja'vivatajka jets num pan pan jatye'e dumótudu.

Ku ooy je mújit nuja'vin jets je mújit atuva yaktuujn

¹² Tyoondu tse'e je kukátsivatajk jeja je numay jayu vyinkujk ooy je mújit nuja'vin jets je mújit atuva je'e kajx ku ve'e je Nte'yam je kyutojkn myoojyidi. Jem tse'e je jaanchja'vivatajka ñay'amókajada y'ijit to'k ka'ajyjida joma ve'e je eputsooktkun juu' ve'e duxaaj je Salomón Jye'e, to'kji tse'e je jyootta je jya'vinda to'kji tse'e je vyinma'yunda.

¹³ Cha'kidup tse'e je numay jayu jetse'e je jaanchja'vivatajka dumaagtnay'amókajadat; óyam tse'e vye'ema, vints'kijidup tse'e anañujoma je jayu. ¹⁴ Ax jaa'knuma'yi'ataatstinu tse'e je jayu juu' ve'e dujaanchja'vidup je Maja Vintsán, je yaa'tyajk jets je ta'axtajk. ¹⁵ Je jayu juu' ve'e jemda, je'e tse'e duyakpítsumdu jem maajntkun kajxm je pya'am jáyuda jetse'e dupaamdi jeja too' aajy joma ve'e je Pedro ñaxuva'añ, ve'em tse'e oyje'e je y'ake'exa pyaa'tjadat jetse'e jyotkada'aktat. ¹⁶ Je'yduva tse'e numay je jayu juu' ve'e jem viijnk kajpun kajxm tsoo'ndu juu' ve'e je Jerusalén dumutámidup, yakje'myojktu tse'e je pya'am jáyuda maat je'e pan pan jatye'e jem jya'vin kajxm da je ko'oyjáyuvap. Nujom tse'e duyakjotkadakkajxtini.

Ku je kukatsivatajk yakmajtsiti

¹⁷ Van'it tse'e jyotma'tti je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta maat je saduceotajk juu' ve'e myaatve'nidup, ¹⁸ je'e kajx tse'e je kukatsivatajk duyakjamyajtsjidi jetse'e duyakjapyaajmjidi jep poxuntujkp. ¹⁹ Ax to'k tse'e je Maja Vintsán je y'aangeles koo'ts je poxuntak'aka'a duyak'avaach jetse'e je kukatsivatajk duyakpítsumdi, jetse'e dunuujmidi:

²⁰ —Najkxta jep maja tsaptujkp, jep tse'e je numay jayu xvaajnjadat pan vintso ve'e dijayejptunit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

²¹ Ku ve'e du'amotunajxti, van'it tse'e je kujápit tyajkidi jep maja tsaptujkp jetse'e je jayu duyak'ixpajkti.

Ax je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta maat je jayu pan pan jatye'e myaatta vye'na, je'e tse'e duvomojktu pan pan jatye'e dunumájiduvap jep tsaptujkp. Van'it tse'e dunukejxidi je kukátsivada jep poxuntujkp. ²² Ku ve'e je tsaptakmutoompa jye'ydi jep poxuntujkp, ka'ats jepe'e dupampaatti, van'it tse'e vyimpjittinuva je kats maat, ²³ jetse'e vyaandi:

—Oy atuk xa aatse'e je poxuntajk tumpaa'ty. Jep tse'e vyinténajada pan pan jatye'e du'ix'ijttup. Ax kuns aatse'e tunyakk'ava'ach, ka'ats aatse'e jep tumpampaaty.

²⁴ Ax ku tse'e du'amotunajxti je tee'tajk je vyintsanda maat je tsaptakmutoompa juu' ve'e dunuvintsánip je tsaptakmutoompatajk, ka'a tse'e duvinmótudi pan vintso je'e ve'e najkx kyukaxa. ²⁵ Van'it tse'e to'k je jayu jye'y juu' ve'e tuknuja'vijidu, jetse'e ña'muxjidi jidu'um: —Je yaa'tyajta juu' ve'e tuxpoxuntakpamda, jepts je'e ve'e je numay jayu duyak'ixpakta maja tsaptujkp.

²⁶ Van'it tse'e je tsaptakmutoompa juu' ve'e dunuvintsánip je tsaptakmutoompatajk maat je jyayu, je'e tse'e ojts dumatsta je kukátsivada, ka'a tse'e dujomtonda dutitonda, je'e ve'e cha'kidup kux ku ve'e je numay jayu chaka'atsjadat. ²⁷ Ku ve'e duyakmejtsti, van'it tse'e dupaamdi jeja je jayu vyinkujkta juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujkp. Van'it tse'e ña'muxjidi je tee' juu' ve'e dunuvintsánikajxp je tee'tajkta:

²⁸ —¿Ka mákkap aats miitse'e ntukpavaandi jets ka'a ve'e je jayu x'ukvaajnjdinit je Jesús jye'e? Ax íxtats n'it juu' ve'e tuxtonda. Nujom tse'e je jayu juu' ve'e yaja Jerusalén, ta tse'e dunujávada juu' miitse'e myak'ixpajktup, jets aatse'e xtukto'kinava'anda ku ve'e je Jesús y'aa'k.

²⁹ Van'it tse'e je Pedro maat je viijnk kukátsivada y'atsoojviji:

—Tun vinkopk xa je'e ve'e jetse'e je Nte'yam yakkátsapácut. Ax pan pyavaampy tse'e je jayu juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeegup maat je Nte'yam je y'ayook, ka'a tse'e yaktónut. ³⁰ Je njujpit jáyuvamda je Nte'yamda, je'e tse'e duyakjoojntypajknuva je Jesús, je'e juu' miitse'e myakjaj'oo'kjudu ku ve'e xyakjacryuuzpejtjidi. ³¹ Je Jesús tse'e tsajpejtnu je Nte'yam je kyutojkun kajx jetse'e je Nte'yam je majin myoojyjini ku ve'e jeja y'aka'yun pa'ayi dupaamni, ax ve'em tse'e je Jesús y'it Yakkutojkpa jets Yaktsookpa, ve'em tse'e je israeejlit jayv yinmayumpijttinit, je kyo'oy joojntykin dumasoo'ktinit, jetse'e je tyokin yakme'e'kxjadat. ³² N'ix nmotu aatse'e je Jesús ku ve'e távani jyojntypajknuva vye'na. Ax je Espiritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam myooyp pan pan jatye'e kátsupájkjudup, je'e tse'e je tuvakojsun dupaampap jets ve'emam je'e ve'e je Nte'yam dutuujn —jidu'um tse'e vyaandi.

³³ Ku ve'e du'amotunajxti, ooy tse'e tyun'ejkjidi tyunjot'aajnidi, je'e kajx tse'e du'ukkojtsmojkti jetse'e kuduyakjaj'oo'kjidi je kukátsivada. ³⁴ Ax je jayu juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujkp, jeja tse'e je'e y'akujkta vye'na to'k je fariseo juu' ve'e Gamaliel duxaa. Je pava'nune'e tyukyak'ixpajkp. Ooy je'e ve'e je jayu tyunvintsa'agaja. Je'e tse'e teni jetse'e dupavaajñ jetse'e duyakpítsumdat je kukátsivada namvaate'e vee'n je it ñaxy. ³⁵ Van'it tse'e dunujjmi je myuajyo'oda:

—Mii'tsta, nmu'israeejlit jáyuda, tumpayo'oyda oy pan ti ve'e mtonuvaandup maat ya'a ya yaa'tyajta. ³⁶ Jem xa ve'e to'k je jayu y'ijt juu' ve'e Teudas duxaa, ve'emts je'e ve'e ñapyaajmji ax jo'n je jayu juu' ve'e dunumájjip. Numaktaaxk mókupx jo'n tse'e je jayu pyanajxjji. Ku ve'e je jayu yak'oo'kjidini, van'it tse'e yo'vya'kxkajxtini nujom pan pan jatye'e panajxjjudu. Je vaatji tse'e kyukajxini. ³⁷ Ku ve'e je it ñajxy, van'it ku ve'e je jayu yaknujaaydi, jempa tse'e je Judas, galiléait jayu. Numay tse'e je jayu pyanajxjji. Ax yak'oo'kjuduva tse'e je jayu jetse'e yo'vya'kxkajxtini nujom pan pan jatye'e panajxjjudu. ³⁸ Je'e kajx tse'e, kadi xvintsotonda ya'a ya yaa'tyajta, kadi xtso'oxpáka. Kux pan jayu je'e ve'e juu' ve'e ya kutojkun moojjjudup jetse'e dutóndat juu' ve'e tyoondup, kukáxapts ya'a ve'e; ³⁹ ax pan je Nte'yamts je'e ve'e juu' ve'e ya kutojkun moojjjudup, ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e x'amaadaagadat. Nay'ixjada kux ku ve'e je Nte'yam xtso'oxpákat —jidu'um tse'e je Gamaliel vyaajñ.

⁴⁰ Tuktajkijidu tse'e je káts. Oyam tse'e vye'ema, ku tse'e dunukejxidi je kukátsivada, van'it tse'e duvojpti, jetse'e dupavaandi jets ka'a ve'e je jayu du'ukvaajnjdinit je Jesús jye'e. Van'it tse'e dumasoo'kti. ⁴¹ Van'it tse'e je kukátsivada duvinva'kvaatsti je jayu juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujkp; va'ajts xoojntktup tse'e ñajkxtini kux kajajtxjudu ve'e je Nte'yam jetse'e yakviijnk'ixti je Jesús kajx. ⁴² Jóvum xaaj tse'e duyak'ixpakta jetse'e dukotsta jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. Ve'em tse'e dutoondi jep maja tsaptujkp jets ve'empa tajkm tajkm.

6

Ku yakvinkoondi nuvuxtojtk je patto'nivada

¹ Ax ku tse'e ñuma'yi'ata'atsta je jayu juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vidup, van'it tse'e chaachvinmapyajkti je'e juu' ve'e dukojtstup je griego aaj. Ve'em tse'e vya'anda jets ka'a ve'e je kyu'aa'k ta'axtajk yak'ixpaa'tta ku ve'e jóvum xaaj je kaaky je naaj vya'kxy. ² Van'it tse'e je numakmejtsk kukátsiva duyaknay'amojkijidi je jaanchja'vivatajktá, jetse'e jidu'um dunujjmid:

—Ka'a xa ve'e y'oya jets aatse'e je Nte'yam je kyats je y'ayook ntukka'amay'atúvat jets aatse'e je kaaky je naaj nyakva'kxut. ³ Je'e kajx tse'e, utsta ajchta, vinkonda nuvuxtojtk je yaa'tyajk amiitsjida juu' ve'e oy yaknu'kojststup, juu' ve'e vijta kejta jets juu' ve'e je Espiritu

Santo moojyjudup je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e tse'e mtukpava'andap ya toonk, ⁴ ax ve'emts aatse'e ntsapkojsténat jets aatse'e ijtp je jayu ntukyak'ixpákut je Nte'yam je kyats je y'ayook —jidu'um tse'e vyaandi.

⁵ Y'oya'vidu tse'e nujom je jaanchja'vivatajk. Van'it tse'e duvinkoondi je Esteban, to'k juu' ve'e to'k aaj to'k joot dujaanchja'vip je Jesucristo jetse'e je Espiritu Santo mya'aju je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Vvinkoonduva tse'e je Felipe jets je Prócoro, je Nicanor jets je Timón maat je Parmenos, nay ve'empa je Nicolás, antioquaiit jayu, to'k juu' ve'e je Nte'yam dvinja'vip dvintsa'kip ax jo'n je israeejlit jáyuda. ⁶ Ku ve'e duyakmejtsti jeja je kukatsivatajk vyinkujkta, van'it tse'e je kukatsivatajk je kya'aj tyuknukojnjidi jetse'e ñutsapkojtsjidi.

⁷ Yakkojtsva'kx'ataatstp tse'e je Nte'yam je kyats je y'ayook, numa'yi'ataatstuvap tse'e jem Jerusalén je jayu juu' ve'e je Jesucristo dujaanchja'vidup. Numay tse'e je israeejlit tee'tajk dujaanchja'viduva je Jesús.

Ku je Esteban yakmajch

⁸ Je Esteban, je'e tse'e je Nte'yam je maa'yun to'nuxju jetse'e je makkin myoojyji jetse'e jeja je numay jayu vyinkujk dutuujn je mújit nuja'vin jets je mújit atuva. ⁹ Van'it tse'e je Esteban dumaatnakyojtsvintsoojvjidi juu' ve'e yaktukxaajidup Tsaptujkpit Naspaka Jayu, je'e juu' jatye'e tsoo'ndu jem Cirene jets jem Alejandria, nay ve'empa juu' ve'e tsoo'ndu jem ciliciait jets ásiat y'it jootmda. ¹⁰ Ax ka'a tse'e y'o'yixjada vintso ve'e je Esteban du'amaadaagadat kux je vijin je kejun maate'e je Esteban dukats juu' ve'e je Espiritu Santo moojyjudup. ¹¹ Van'it tse'e dumujooydi je jáyuda jetse'e vya'andat jets y'amotunajxtu ve'e ku ve'e je Esteban dupakajts je Moisés je pyava'nun jets ku ve'e dvinkojtspejt je Nte'yam. ¹² Ve'em tse'e duyakoojmukti duyak'ajxukti je numay jáyuda, je'e maatta tse'e je israeejlit je myújit jáyuda jets je tsaptujkpit yak'ixpajkpada. Van'it tse'e je Esteban dumajtsi jetse'e duyaknajxktini joma ve'e ñay'amókajada je jayu juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujk. ¹³ Van'it tse'e dupaamdi je jayu juu' ve'e tyuknuvampéttap jeja je'e vyinkujkta. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Ka'a xa ya'a ve'e ya jayu dupakojs'atúva ya maja tsaptajk jets je Moisés je pyava'nun. ¹⁴ Ve'em aatse'e n'amotunaxy ku ve'e vyaajñ jets to'ke'e je nazarétit jayu juu' ve'e Jesús duxaaj, je'ek tse'e duyakkutókiyup ya maja tsaptajk jetse'e duyaktiktksáxut je costumbre juu' ve'e je Moisés xyaktaajnjimdu.

¹⁵ Tsuunidup tse'e vye'nada je jayu juu' ve'e nay'amojkijidup, jetse'e dvin'ixti je Esteban. Ve'em tse'e je vyiiin je y'aaj kye'x ax jo'n je ángeles kuy'ijt jo'n.

7

Ku je Esteban dvin'teni pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujk

¹ Van'it tse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e du'amotutuvi je Esteban:

—¿Ve'emam mitse'e mva'añ ax jo'n ya'a ve'e vya'anda?

² Jetse'e y'atsaajv:

—Nmu'israeejlit jáyuda, mújit jayutajkta, amotunaxta juu' ats miitse'e ntukmukotsuvaandup. Je Nte'yam, juu' ve'e nujom dunumajikajxp, je'e tse'e naajknúke'xnatajkiju jeja je njujpit jáyuvamda Abraham vyinkujk ku ve'e jem mesopotámiait y'it jootm vye'na, ka'anume'e ñujkx vye'na tsuuniva jem haraanit kyajpun kajxm. ³ Jidu'um tse'e dunujjimi: “Tunmasookni je m'it je mnaax jakut nujom je mjayu, jets najkxu joma ve'e je naax juu' ats mitse'e ntuk'ixup.” ⁴ Van'it tse'e je Abraham choo'nni jem caldéait y'it jootm jetse'e ñujkx jem Harán. Ku ve'e je tye'e' y'oo'kni, van'it tse'e je Nte'yam yakmiiijnjini joma ve'e ya it ya naax, joma ve'e n'ijtumda ntsuunimda. ⁵ Ka'a tse'e yaja dumoojy je Nte'yam ya naax je Abraham, ni je'e joma ve'e ñaxva'akut; tyukvinva'ni ve'e jets myo'ope'e ya naax je chaan je kyooj, óyame'e van'it ka'a pan je Abraham je y'ónuk vye'na. ⁶ Na'muxjuva tse'e je Nte'yam jets jékumit jayu ve'e y'ittat je Abraham je chaan je kyooj jetse'e chaanadat joma ve'e dukanaaxada, jem tse'e maktaaxk mókupx joojnt je jayu jyomtónjadat tyitónjadat jetse'e ake'e'y yaktónjadat. ⁷ Na'muxjuva tse'e jidu'um je Nte'yam: “Ats xa ve'e ntókimpayo'oyup je jayu juu' ve'e je mtsaan je mkoj ake'e'y duyaktóndap, van'it tse'e je mtsaan je mkoj choo'ndinit jem jets atse'e yaja min xvijnávada xvintsá'agada.” Jidu'um tse'e je Nte'yam vyaajñ. ⁸ Je Nte'yam xa ve'e je kojstán duyaktaan maat je Abraham. Je'e tse'e tyukpavaan jetse'e je Abraham maat nujom je chaan je kyooj juu' ve'e mix ónukta, je'e tse'e yakpaajmjadap je ixta'nun jetse'e duni'kxmadat dukojmadat, ve'em tse'e duyaknúke'xnatákadat jets kyuvajktupe'e je kojstán. Ax ku tse'e je myajntk Isaac kye'x, kutoodojtk xaa'j tse'e dupaajmji je ixta'nun, nay ve'empa tse'e je Isaac dutoompa maat je myajntk Jacob. Ax ve'empa tse'e je Jacob dutoompa maat je

myajntktajkta, uu'm je njujpit jáyuvamda, je'e tse'e duyaktsoo'ntktu je makmejtsk jaka'a juu' ve'e je israeejlit jáyuda.

⁹ Je Jacob je myajntktajkta, je'eda tse'e dumu'ejkjudu je y'uts José, jetse'e dutoo'ktini. Ax jem tse'e Egipto yaknajkxjidini juu' ve'e joojyudu. Y'ix jyayejp tse'e je Nte'yam je José, ¹⁰ je'e tse'e tuknuvaatsju nujom juu' ve'e tso'oxjajtuxju jetse'e je vijin je kejún myoojyji. Je Nte'yam tse'e je vinma'yun dumooj je faraón, je egiptovit yakkutojka, jetse'e je José dujávát dutsókut. Je faraón tse'e paajmju jetse'e je egiptovit jayu duyakkutojkat, je faraón je jyaajn je tyajk paat.

¹¹ Van'it tse'e je mačk yooj ñajxy jem egiptovit y'it jootm jets yaja canaanit y'it jaat. Ooy tse'e je jayu tyuntsaachpaati van'it, ka'a tse'e je njujpit jáyuvamda dupaa'tta ti ve'e tyukjoojntykadap. ¹² Ku ve'e je Jacob dumotu jets jeme'e Egipto je tukjoojntykin, van'it tse'e jem dupakejxti je myajntktajk, je njujpit jáyuvamda, je'ets je'e ve'e ku ve'e muto'k nax ñajkxti. ¹³ Ku ve'e mumejtsk nax ñajkxtinuva, van'it tse'e je José ñajknuk'e'xnatajkiji jeja je y'uts je y'ajch vyinkujk. Ax ve'em tse'e je egiptovit yakkutojka dunuja'vi jets pan jayu je'e ve'e je José. ¹⁴ Van'it tse'e je José dunukejxini je tyee' Jacob maat nujom je jáyuda. Nutoogupxuk makmoxe'e y'ijiti. ¹⁵ Ve'em tse'e jyajty jetse'e je Jacob ñajkxni tsuuniva jem Egipto. Jem tse'e y'oo'kni; nay jempa tse'e y'oo'ktini je myajntktajkta, uu'm je njujpit jáyuvamda. ¹⁶ Ku tse'e je Jacob je ñi'kx je kyopk duyaknajkxtini jem Siqem, jem tse'e duyaknaxtajkidini jep aajntkup joma ve'e je naax juu' ve'e je Abraham joooy je plata maat, juu' ve'e je Hamor je myajntktajk tukmutoo'kjudu.

¹⁷ Ku ve'e tyámini vye'na je xaaj ku ve'e duyakpo'okut je joojnt juu' ve'e je Nte'yam tukna'muxju je Abraham jets je chaan je kyooj ve'e tsaanadap jem Egipto, numáyani ve'e ooy je israeejlit jayu tyunve'nada, ¹⁸ van'it tse'e jem Egipto yakkutoj'ukvaajni to'k juu' ve'e dukanuja'vip jets pan pan je'e ve'e je José y'ijit. ¹⁹ Je yakkutojka tse'e je njáyuvamda duvin'aa'n jetse'e dujomtunjn dutitunjn, jetse'e du'akee'yi jetse'e dumasooktinit je myix ónukta juu' ve'e pi'k maaxna jetse'e ve'em y'oo'ktinit. ²⁰ Van'itani tse'e kye'x je Moisés; ooye'e tyuntsoja y'ijit. Toojk po'o tse'e jem je tyee' je tyaak tyak'am yu'uts yak'ijti. ²¹ Ax ku tse'e kyoo'k'o'yixjidini jetse'e yu'uts dujaa'kyak'ittat, van'it tse'e je yakkutojka je ñaax pyaajti jetse'e duyakye'e'k ax jo'n je y'avintsó ónuk kuy'ijit jo'n. ²² Je'e kajx tse'e je Moisés dunu'ixpajki nujom juu' ve'e je egiptovit jayu jyajttup, viji kej tse'e juu' dutuujn dukajts.

²³ Vujxtkupx joojntani tse'e je Moisés vye'na, van'it tse'e ojts du'ix je jáyuda. ²⁴ Jem tse'e du'ix to'k je egiptovit jayu ku ve'e dujomtún dutitún to'k je Moisés je jyayu, van'it tse'e je Moisés duyak'aa'k je egiptovit jayu jetse'e ve'em dukuvaajni je jyayu. ²⁵ Ve'eme'e je Moisés y'ukvinmaajy jets kuduvinnótudi ve'e je jáyuda jets vyinkónup je'e ve'e je Nte'yam je Moisés jetse'e ve'em dutukyapítsumdat je myu'israeejlit jayu; ax ka'ats je'e ve'e duvinmótudi. ²⁶ Je ku'óxit tse'e je Moisés du'ix jets jeme'e numejtsk je myu'israeejlit jayu ñachii'kjada. Y'ukyaknamuyot'oyavaajnujdupts je'e ve'e du'uktij, je'e kajx tse'e jidu'um dunuujmidi: "To'k jáyuyi xa miitse'eda. ¿Tyajxse'e mnachii'kjada?" ²⁷ Van'it tse'e je nakyutsii'kjuva je Moisés dunasti'tsi, jetse'e dunuujmi: "¿Pants mitse'e tumpumju jets aatse'e xyakkutojkat jets aatse'e xtokimpayo'oyut?" ²⁸ ¿Xyak'oo'kuvaampap ats mitse'e ax jo'n ox xyak'aa'k je egiptovit?" ²⁹ Ku ve'e je Moisés du'amotunajxy, van'it tse'e dunuja'vi jets ñuja'vinup je'e ve'e je jayu jets je'e ve'e je jayu tuduyak'aa'k, je'e kajx tse'e kyeek jetse'e ñujkx jem madiaanit y'it jootm. Ax jékumit jayu tse'e y'ijit ku ve'e jem chuuni; jem tse'e je Moisés ñamyajntkiji numejtsk.

³⁰ Vujxtkupx joojnt tse'e je it tuñajxnuva vye'na, van'it tse'e to'k je ángeles yak'ixji jem janjootm jem ápit kup akojkm jem vinva'ajts it kajxm joma ve'e je Sinai Kopk. ³¹ Atuva atoki tse'e je Moisés dutuktaajni juu' ve'e yak'ixju. Ku ve'e dumutami jetse'e du'ix'óyat, van'it tse'e du'amotunajxy je Maja Vintsán myukatsju. Jidu'um tse'e vyaajni: ³² "Ats xa ve'e je mjujpit jayu je Nte'yamda, je Abraham, je Isaac, maat je Jacob je Nte'yamda." Van'it tse'e je Moisés myippajkni, tsá'ki tse'e jetse'e je jaajn dujaa'k'ixut. ³³ Van'it tse'e je Maja Vintsán ña'muxji: "Napyakjenju kux kunuu'kx ya'a ve'e ya naax juu' ve'e mtukténip. ³⁴ Ta atse'e n'ix vintsó ve'e ats je njayu yakjomtonda yaktitonda jem Egipto, ta atse'e nnotu vintsó ve'e jem ya'axta jetse'e ñañutsaachvinmáxyjada, je'ets atse'e tunnukada'aky jets atse'e nyakpítsumdat. Mínuts n'it, mits atse'e mpakéxup jem Egipto."

³⁵ Ax je Nte'yamts je'e ve'e duvinkoon je Moisés jetse'e duyakkutojkat je njujpit jáyuvamda jetse'e duyakpítsumdinit jem Egipto. Je Moisés tse'e je Nte'yam kejxju ku ve'e to'k je ángeles du'ix jem janjootm jem ápit kup akojkm. Je Nte'yam tse'e je Moisés dutuknukejx je njáyuvamda, je Moisés juu' ve'e vyiijn'ixtu ku ve'e vyaandi: "¿Pan tse'e tumpumju jets aatse'e xyakkutojkat jets aatse'e xtokimpayo'oyut?" ³⁶ Je Moiseests je'e ve'e juu' ve'e dutoon je mújit nuja'vin jets je mújit atuva jem Egipto jets joma ve'e je Tsapts Maaxy Naaj, je'e tse'e duyakpítsumnu jem Egipto je njujpit jáyuvamda jetse'e je majin dujaa'ktuujn je vujxtkupx joojnt ku ve'e yo'ydi jem vinva'ajts it kajxm. ³⁷ Je Moiseests je'e ve'e juu' ve'e je

nmu'israeejlit jáyuvamda jidu'um dunuujmidu: “Vinkánani xa ve'e je Maja Vintsán, uu'm je nNte'yamamda, dujayep to'k uu'm je njáyuvamda, ve'em ax jo'n atse'e xvinkaajin, je'e tse'e mkojtsnajxuxjadap je Nte'yam je y'ayook.”³⁸ Je Moiseespat's je'e ve'e juu' ve'e mukojtsju je ángeles jem vinva'ajts it kajxm joma ve'e je Siná Kopk, jetse'e dukojtsnajxji je njujpit jáyuvamda. Je Moisés tse'e yakmogy je ayook juu' kajxe'e je jayu dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, yakmooys je'e ve'e jetse'e xtuknuja'vimdat.

³⁹ Ax ka'ka tse'e je njujpit jáyuvamda dukatsapajkti je Moisés, ka'ka ve'e dumajapaamdi, jeme'e Egipto vyimpituvandinuva. ⁴⁰ Van'it tse'e je Aarón jidu'um dunuujmidi: “Paajmjikts aatse'e to'k aaj to'k je apamnax juu' ve'e nyaknte'yamimdap jetse'e xvintoo'vajkimdat, kux ka'a xa ve'e nnuja'vimda ti n'ite'e tujyatyju tuñaxyju je Moisés juu' ve'e jem Egipto xyakpítsumumdu.” Jidu'um tse'e vyaandi. ⁴¹ Van'it tse'e to'k je kaaj ónyk du'apamnaxjti, je tánuk duyak'oo'kti, jetse'e dutukvinta'kidi. Ooy tse'e dutuntukxoojntkti juu' ve'e tyoondu. ⁴² Je'e kajx tse'e je Nte'yam myasoojkjidi. Van'it tse'e dvinja'vidi duintsa'kidi juu' jatye'e ijtp jem tsajviinn, je maatsa, je aampa xaaj, jets je aampa po'lo. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n jatyañ y'it jep nak kujxp juu' ve'e jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Jidu'um tse'e jatyañ y'it:

Miitsta, israeejlit jáyuda,

¿Myak'oo'ktu vine'e je tánuk jets atse'e xtukvinta'kidi ku ve'e xyo'ydi vujxtkupx joojnt je vinva'ajts it?

⁴³ Ax ka'ka tse'e,

mpakaaydu ve'e jem mja'vin kajxmnda je Moloc je tyajk apamnax jets je Renfán je myaatsa apamnax,

miitsts je'e ve'e mpaamdu jetse'e xyaktanda jem mja'vin kajxmnda jetse'e xvinjávada xvintsa'agada.

Je'e kajxts ats miitse'e nyakpítsumdat joma ve'e je m'itta je mnaaxta jetse'e mpakéxtat jem Babilonia naxy.

Jidu'um tse'e jatyañ y'it.

⁴⁴ Van'it tse'e je Esteban jyaa'kvaajñ:

—Jem tse'e vinva'ajts it kajxm dujajeypti je njujpit jáyuvamda je tabernáculo joma ve'e je Nte'yam dvinjávadat duintsa'agadat. Jem tse'e dukoojnykti je tsatsets joma ve'e je Nte'yam je pyava'nun dujatyaajñ. Ve'em tse'e je tabernáculo dupum y'ijt ax jo'n je Nte'yam dutukpavaajñ je Moisés ku ve'e dunuujmi jets ve'eme'e dunupamva'atsut ax jo'n yak'ixji.

⁴⁵ Ax ku tse'e je Moisés y'oo'kni, je Josué tse'e yaktukkatajkinu je kutojkn, je'e tse'e duyakje'y je njujpit jáyuvamda joma ve'e uxyam n'ijtumda ntsuunimda. Je Nte'yam tse'e duputajki je njujpit jáyuvamda jetse'e duyakkutókidu je jayu juu' ve'e yaja tsuunidup y'ijt. Je njujpit jáyuvamda tse'e duyakmejtstu je tabernáculo, je'e maatta tse'e je tabernáculo y'ijt van'it paat ku ve'e je yakkutojka David jyojntyki. ⁴⁶ Jya'vits je'e ve'e je Nte'yam je David. Chojk tse'e je David jetse'e kudupaamdi to'k je tsaptajk joma ve'e chaanat je Jacob je Nte'yam. ⁴⁷ Ax je Saloomonts je'e ve'e juu' ve'e dupaam je Nte'yam je chaptajk, ⁴⁸ óyame'e je Nte'yam kyatsuuna jep tsaptujkp juu' ve'e je jayu pyuump, ve'em ax jo'n je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa dutukkojtsnajxy jidu'um:

⁴⁹ Ve'em ax jo'n je kutojkn tsuujntkun,

ve'em tse'e yaja tsapjaat joma atse'e ntsuuna.

Ve'em xa ve'e jem naxviinn ax jo'n je va'kpejtun joma atse'e ya ntek kunyukkán.

¿Ti tsaptajkts je'e ve'e juu' ats miitse'e xpaajmjavaandup,

ukpu joma ve'e je it joma ats miitse'e kuxyakpo'kxta?

⁵⁰ Áts xa ve'e mpamkajx nujom juu' jaty.

⁵¹ Van'it tse'e je Esteban jyaa'kna'muxjidi:

—Miitsta, ooye'e tyunmakka je mkuvajk xpamda, ve'em ax jo'n je tsaaj, ka'ka ve'e je Nte'yam je y'ayook mtuktákajada jetse'e xkamotuvuva'anda. Mxa'matso'oxpajktup xa miitse'e je Espíritu Santo. Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je njujpit jáyuvamda. ⁵² Je njujpit jáyuvamda xa ve'e dujomtoondu dutitoondu nujom je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'e tse'e duyak'oo'ktu pan pan jatye'e dunukojtstu jets minupe'e je'e pane'e tuv jáyuvip joojntykip. Ax kuts je'e ve'e myiijn, miitsts je'e ve'e jem je viijn jayu kyam mpaamdinu jetse'e xyakjay'oo'kjidini. ⁵³ Yakmogyumdu xa ve'e je pava'nun juu' ve'e je angelestajk tukkatajkiju je Moisés; ax ka'ka tse'e xkuvakta je pava'nun —jidu'um tse'e je Esteban dunuujmi je jayu juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujkp.

Ku je Esteban y'oo'kni

⁵⁴ Ku ve'e du'amotunaxjti, jotma'ttu tse'e, je'e kajx tse'e ooy tyunnatyatskaa'tjada, je Estebane'e tyunmu'ejk'oo'kjidup. ⁵⁵ Ax je Esteban, je Espíritu Santo tse'e moojyju je makkin jets je vinna'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, pat'ix tse'e jem tsapjootm tsov

jetse'e je Nte'yam je myajin du'ix, jetse'e du'ixpa je Jesús tyena jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi. ⁵⁶ Van'it tse'e je Esteban vyaajñ:

—Ixta! N'ixp xa atse'e je Jayu Juu' ve'e Nupaamduka Jtjp, jéjats je'e ve'e tyena je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi.

⁵⁷ Van'it tse'e dutuk'ayaaxti je Esteban, jetse'e ñatyaatskmajsjidi, jetse'e dununajkxti. ⁵⁸ Van'it tse'e dumajstini jetse'e duyaknajkxtini jep kajpun pa'ap. Jep tse'e ojts duyak'oo'ktini tsaka'achji. Pan pan jaty tse'e ve'em játkidu, jep tse'e je vyiit duyaktaandi joma ve'e to'k je mootsk ónuk juu' ve'e Saulo duxaaj. ⁵⁹ Namvaate'e duka'atsta, van'it tse'e je Esteban chapkajts. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Maja Vintsán Jesús, kuvaku to'k aaj ats ya njoot ya nja'vin.

⁶⁰ Van'it tse'e kyoxkteni jetse'e mákk jidu'um vyaajñ:

—Maja Vintsán, kadi ya tokin xtukkuvetta.

Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e y'oo'kni.

8

¹ Y'oyja'vits je'e ve'e je Saulo ku ve'e je Esteban duyak'oo'kti.

Ku je Saulo dujomtuujn dutituujn je jáyuda juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vidup

Ax van'it tse'e ooy tyunyakomton'ukvaandi tyunyaktiton'ukvaandi jem Jerusalén je jayu juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesús. Nujom tse'e y'ayo'vya'kxkajxti jem judeait jets samaariat y'it jootm, je kukatsivatajki tse'e taandu jem Jerusalén. ² Jeme'e je jayu juu' ve'e dvinja'vidup dvintsa'kidup je Nte'yam, je'e tse'e duyaknaxtajkidinu je Esteban jetse'e ooy dutunnyaaxti. ³ Ax je Saulo, y'ixtipts je'e ve'e vintsó ve'e je jayu dukoo'kjaanchja'vidup je Jesús, tajkm tajkm tse'e tyaka jetse'e duyakjavya'mpitsumjada jetse'e duyakjapoxontakpámjada pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo, ve'em je yaa'tyajik ve'em je ta'axtajk.

Ku je oy kats je oy ayook yaktukka'amaajy jep samaariat kyajpun kujxp

⁴ Ax je'eda pan pan jatye'e yo'vya'kxxtu, y'ava'niduups je'e ve'e je oy kats je oy ayook nujom pan joma tso ve'e ñajkxta. ⁵ Je Felipe tse'e ojts jem samaariat kyajpun kajxm jetse'e jem je jayu duvaajnji je Cristo jye'e. ⁶ Nay'amojkijidu tse'e numay je jayu jetse'e to'k joot du'amotunaxta juu' je'e ve'e kyajtsp; y'ixtuvapts je'e ve'e je mújit nuja'vin juu' je'e ve'e tyuump. ⁷ Yakjotkadaaktinu tse'e numay je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxm da je ko'oyjáyuvap, ayaaxp tse'e je ko'oyjáyuvap tyukvaatsjidini; yakjotkadaaktuva tse'e je mojkpa jayu jets je uxket jayu. ⁸ Ax ve'em tse'e je jayu ooy tyunxoojntki jem kajpun kajxm.

⁹ Jem tse'e vye'na to'k je maayva juu' ve'e Simón duxaaj, je'e tse'e je samaariat jayu dvin'aa'n ku ve'e vyaajñ jets ñumájip je'e ve'e. ¹⁰ To'k joot je'e ve'e je jayu y'amotunajxjuduva y'ijit, je mújit je muutskit. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Je Nte'yam je myaja kutojkun maat xa ya'a ve'e ya yaa'tyajik.

¹¹ Myajapaamdudup tse'e kux jeke'e tyunvin'aa'njidi je maayk kajx. ¹² Ku ve'e je Felipe tyukmukojsjidi je Jesucristo je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm jetse'e vya'nuxjidi je Jesucristo jye'e, numay tse'e dujaanchja'vidi je Jesucristo jetse'e ñapejti, ve'em je yaa'tyajik ve'em je ta'axtajk. ¹³ Jyaanchja'viva tse'e je Simón juu' ve'e je Felipe tukmukojsju jetse'e ñapejtpa, jetse'e je Felipe dumaatnáxy dumaattáka, je'e ve'e tyuk'atúvip je majin jets je mújit nuja'vin juu' ve'e toojnup.

¹⁴ Je kukatsivatajk juu' ve'e jem Jerusalén taandu, ku tse'e je kats dumótudi jets kyuvajktu ve'e je samaariat jayu je oy kats je oy ayook, van'it tse'e jem dukejxti je Pedro maat je Juan. ¹⁵ Ku ve'e jye'ydi, van'it tse'e dunutsapkojstsi je samaariat jayu juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vidup jetse'e ve'em je Espíritu Santo tyákat jem jya'vin kajxm da, ¹⁶ kux ni pana ve'e jem jya'vin kajxm da kya'itna vye'na je Espíritu Santo, napetji ve'e vye'nada ku ve'e vyaandi jets je Maja Vintsán Jesuuse'e pyanajkxuvaandup. ¹⁷ Van'it tse'e je Pedro maat je Juan je kya'aj tyuknukojnjidi. Ku ve'e ve'em dutoondi, van'it tse'e je Espíritu Santo tyajki jem je jayu jya'vin kajxm da.

¹⁸ Ku ve'e je Simón du'ix jets tajkipe'e jem je jayu jya'vin kajxm je Espíritu Santo ku ve'e je kukátsivada je kya'aj tyuknukojnjidi, van'it tse'e je meen dujavampejti, ¹⁹ jetse'e vyaajñ:

—Mooyduva ats to'k aaj je kutojkun jets ku atse'e opyana ya nka'aj ntuknukónut, van'it tse'e je Espíritu Santo tyákat jem je jayu jya'vin kajxm da.

²⁰ Van'it tse'e je Pedro ña'nuxji:

—iKijpxe'e je mmeen xmaatvintókiyut je'e kajx ku ve'e ve'em mvinmay jets o'yipe'e jetse'e je meen yaktukjóyut juu' ve'e je Nte'yam yajkyp je myaa'yun kajx! ²¹ Ka'a xa mits ya'a ve'e mtukkada'akyju jetse'e xtónut ya toonk aats maat kux ka'a ve'e je mjoot je mja'vin y'oya jeja je Nte'yam vyinkujk. ²² Vinmayumpijtni, masoókni je mko'oy joojntykin, jets

munoo'kxtukú je Nte'yam. Oyape'e mme'e'kxuxjut je ko'oy vinna'yun juu' ve'e mjayejpp,
 23 kux ta atse'e n'ix jets ooye'e je ko'oy joot xtunjayep, je tokin tse'e mka'mijup.

24 Van'it tse'e je Simón y'atsaajv:

—Nutsapkotsta ats to'k aaj, ve'emts atse'e xkajatút xkanáxút juu' ve'e tuxkotsta jets atse'e nkavinótikiyút —jidú'um tse'e y'atsaajv.

25 Ku ve'e je kukátsivada je jayu duvaajnjidi je Nte'yam je kyats je y'ayook jets ti ve'e y'ixtu myótudu ku ve'e je Jesús dumaagtíviti, van'it tse'e vyimpijttini jem Jerusalén. Namvaate'e jem ñajxktini, van'it tse'e du'ava'nidi je oy kats je oy ayook jem may kajpun kajxm juu' ve'e jem samaariait y'it jootm.

Je Felipe jets je etiopíait jayu

26 Ku ve'e ve'em jyajty, van'it tse'e to'k je Maja Vintsán je y'aangeles dumukajts je Felipe. Jidu'um tse'e dunuujmi:

—Pojtukú jets najkxu jem vinva'ajts it kajxm, je'e tse'e mpákup je too' juu' ve'e tsoo'mp jem Jerusalén jetse'e jem Gaza ñujkx.

27 Van'it tse'e je Felipe pyojtuk jetse'e ñujkx. Jem tse'e ñujkx vye'na ku ve'e dumaagtnavyaatji to'k je yaa'tyajk, etiopíait jayu je'e ve'e; je Candace, to'k je etiopíait yakkutojkpa ta'axtajk, je'ets je'e ve'e je tyoompa, je'e je myeen tse'e kya'mip. Jemts je'e ve'e Jerusalén je yaa'tyajk y'ats, ojts je'e ve'e jem je Nte'yam dvinjava dvinva'aga, 28 vimpijtnup je'e ve'e vye'na jem tyak'am. Jemts je'e ve'e ñakukats vye'na carreta jootm juu' ve'e je caballo pyavuu'mp, je'e tse'e kyajtsp juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Isaías jyaay. 29 Van'it tse'e je Espíritu Santo dunuujmi je Felipe:

—Mutama xi carreta.

30 Ku ve'e ñaajktámiji je Felipe, van'it tse'e du'amotunajxy jets je'e ve'e kyajtsp je nak juu' ve'e je Isaías jyatyaan. Van'it tse'e du'amotutúvi:

—¿Mvinmótupts ya'a ve'e juu' ve'e mkajtsp?

31 Van'it tse'e y'atsaajv:

—¿Vintsos atse'e nvinmótuvút pan ka'a ve'e pan pan pan atse'e xtukvinmótuvup?

Jetse'e je Felipe yak'amotu jetse'e pyétut jem carreta jootm jetse'e dupaa'ajxtukat.

32 Je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e kyajtsp vye'na, jidu'umts je'e ve'e vya'añ:

Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je carnero juu' ve'e je y'oo'kun yaktuk'avo'vip,

ve'em ax jo'n je carnero juu' ve'e ama'at taamp ku ve'e yaknukee'p,

ka'ats je'e ve'e ti dukats ku ve'e je jayu yak'oo'kuva'añju.

33 Je naax je po'ox jo'nts je'e ve'e yakpuujm jetse'e kyayak'otyokimpayoy.

¿Pants vine'e va'anup jets jeme'e je chaan je kyooj?

Yak'oo'kjudu xa ve'e je jayu yaja naxviijn.

Jidu'umts je'e ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ juu' ve'e kyojts.

34 Van'it tse'e je yakkutojkpa ta'axtajk je tyoompa du'amotutúvi je Felipe:

—Vaajnjikts ats to'k aaj. ¿Viinme'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa ñatyiiju ku ya'a ve'e dujaajy, ukpu viijn jayu je'e ve'e tyijp?

35 Van'it tse'e je Felipe vya'nuxji je oy kats je oy ayook, tyuknuja'vi ve'e je yaa'tyajk je Jesús jye'e. Je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e y'ixtu jetse'e dukojtsi, je'e tse'e kyojtsvaats too'vajkp.

36 Ku tse'e ñaxta vye'na jem too' am, jetse'e je tsoxk ñaj du'ixpaatti, van'it tse'e je yaa'tyajk vyaajñ:

—Ūxyaja xa ve'e je tsoxk ñaj, ¿ax ti tse'e dukayak'o'yip jets atse'e nnapétút?

37 Van'it tse'e je Felipe vyaajñ:

—Pan to'k aaj to'k joot xa ve'e je Jesucristo xjaanchjáva, o'yip tse'e.

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Njaanchja'vip xa atse'e jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e je Jesucristo.

38 Van'it tse'e je tyoompa dunuujmi jetse'e duyak'atúvat je carreta. Ku ve'e y'atúvi, van'it tse'e vyajntkti je Felipe maat je yaa'tyajk jetse'e duyaknapejt. 39 Ku ve'e pyitsumdini jem najootm, van'it tse'e je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Maja Vintsán jya'vin kajxm, je'e tse'e je Felipe to'mayji duyaknajkx viijnk tsqv, ka'a ve'e y'uk'ixjini je yaa'tyajk. Xoojntkp tse'e je yaa'tyajk ñajkxni. 40 Ax je Felipe, jemts je'e ve'e azótovit kyajpun kajxm ojts yak'ix, kajpun kajpun tse'e ñajxy jetse'e du'ava'ni je oy kats je oy ayook jem Cesarea paat.

9

*Ku je Saulo dujaanchja'vi'ukvaajñ je Jesús
 (Hch. 22.6-16; 26.12-18)*

1 Ax vintsq tse'e je it ñaxy, ka'ajyam tse'e je Saulo dutuk'atsa'ki'atúva je oo'kun pan pan jatye'e je Maja Vintsán dujaanchja'vidup. Je'e kajx tse'e ojts du'ix je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. 2 Je'e tse'e chajkp jetse'e myo'ojut je nak jetse'e ñajxkut jem

damaascovit kyajpun kajxm jetse'e jep chaptujkpta du'ixtat pan pan jatye'e dupanajkxtup je Maja Vintsán, ve'em tse'e duyakjamyátsjadat jetse'e jem Jerusalén duyaknajkxtat, ve'em je yaa'tyajak ve'em je ta'axtajk. ³ Jeena tse'e too' aajy vye'na, je damaascovit kyajpun mutámáni, van'it tse'e tun to'mayji je tsapjootmit ajajtk ooy tyunnujajji tyunnuta'kxji.

⁴ Van'it tse'e je Saulo ñaxvipp jetse'e du'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e vaan:

—Saulo, Saulo, ¿tyajxts atse'e xts'o'oxpúk?

⁵ Van'it tse'e je Saulo vyaajñ:

—¿Pants mitse'e?

Van'it tse'e yak'atsaajv:

—Ats xa ve'e je Jesús, juu' ve'e mtuntso'oxpujpk. Viinm xa mitse'e mnakyo'otyúnju ku atse'e ve'em xtun.

⁶ Van'it tse'e je Saulo cha'kikujx jetse'e vyaajñ:

—Maja Vintsán, ¿tise'e mtsajpk jets atse'e ntónut?

Van'it tse'e yak'atsaajv:

—Pojtukú jets najkxu jem kajpun kajxm, ax jem tse'e myakvaajnjat pan ti ve'e mtónup.

⁷ Je Saulo je myujatyoo'da, va'ajts tsá'kidupts je'e ve'e kux myótudu ve'e je ayook; ax ka'a tse'e pan du'ixti. ⁸ Van'it tse'e je Saulo pyojtuk. Ku ve'e jyavin'ixva'kxy, ka'a tse'e y'uk'ixni. Van'it tse'e je myujatyoo' myajtsjidi jem kya'm jetse'e pyavijtsjidi jem damaascovit kyajpun kajxm. ⁹ Jem tse'e y'ijit toojk xaaj, ka'a tse'e y'ix, ka'a tse'e kyay y'uu'k.

¹⁰ Jem tse'e damaascovit kyajpun kajxm y'ijit to'k je jaanchja'viva juu' ve'e Ananías duxaaj, je'e tse'e je Maja Vintsán yak'ixju jetse'e ña'muxji:

—¡Ananías!

Van'it tse'e y'atsaajv:

—Uxyaya ats, Maja Vintsán.

¹¹ Van'it tse'e je Maja Vintsán ña'muxji:

—Pojtukú jets najkxu joma ve'e je too' juu' ve'e duxaaj Tuv, jem tse'e je Judas tyak'am x'amotutúvat to'k je yaa'tyajak juu' ve'e Saulo duxaaj, tsapkojtspts je'e ve'e. ¹² Ta je'e ve'e yak'ixju mtaka joma ve'e y'it jetse'e je mka'aj xtuknukán jetse'e vyin'ixpajknuva.

¹³ Ku ve'e je Ananías du'amotunajxy, van'it tse'e vyaajñ:

—Maja Vintsán, ooyani xa atse'e je kats ntunmotu vintso je'e ve'e je yaa'tyajak dutsaachtún je mjáyuda jem Jerusalén; ¹⁴ ax yaja tse'e tummyets je kutojkun maat juu' ve'e moojyju je tee'tajk je vyintsanda, jetse'e duyakjamyátsjut duyakjachómjut nujom pan pan jatye'e mjaanchja'vijidup.

¹⁵ Ax jidu'um tse'e je Maja Vintsán ña'muxji:

—Najkxu, kux ats je'e ve'e nvinkoon jetse'e ats nje'e duvaajnjadat pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je yakkutojpkada, jets je israeejlit jáyuda. ¹⁶ Ats xa ve'e ntuknujávap jets ooy atse'e xtunkutsaachpaadat.

¹⁷ Van'it tse'e je Ananías ñujkx jem je jayu tyak'am joma ve'e je Saulo vye'na. Ku ve'e tyajki, van'it tse'e je kya'aj dutuknukaajn jetse'e dunujjmi:

—Uts Saulo, je Maja Vintsán Jesús, juu' ve'e myak'ixju jeja too' aajy, je'ets atse'e tuxkex jetse'e mvin'ixpajknuvat jetse'e je Espiritu Santo mmo'ojut je makkin jets je vinma'yun jetse'e xtónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp.

¹⁸ Tun jatyi tse'e je Saulo vyinvaatsji juu' ve'e ve'em íxuvip ax jo'n je ajkx nameen, jetse'e vyin'ixpajknuva. Van'it tse'e je Saulo tyeni jetse'e ñapejt. ¹⁹ Van'it tse'e kyaajy y'uuk jetse'e myajuvajknuva. Jem tse'e vee'n je it duyaknajxy damaascovit kyajpun kajxm maat je'eda pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesús.

Ku je Saulo kya'amaajy jep Damasco

²⁰ Jem tse'e je Saulo kya'amamay'ukvaajñ jep je damaascovit chaptujkpta, je'e tse'e y'ava'nip jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e je Jesús. ²¹ Nujom pan pan jatye'e amotunajxjudu, atuva atóki tse'e tyuntaandi, jetse'e ñay'amotutúvijidi vimpit atuj:

—¿Ka ya'aap je'e vine'e juu' ve'e jem Jerusalén dujomtoomp dutitoomp tuy'it pan pan jatye'e je Jesús dujaanchja'vidup? ¿Ka je'ep ya'a vine'e juu' ve'e yaja miimpa jetse'e duyakjamyátsjut pan pan jatye'e dujaanchja'viduvap je Jesús jetse'e tsum duyaknajkxut joma ve'e je tee'tajk je vyintsanda? —jidu'um tse'e ñay'amotutúvijidi.

²² Ax je Saulo, yakmakkpajk'ataatsnupts je'e ve'e je kya'amayun jetse'e duyaknukexnatáka jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. Ka'a tse'e y'o'yixjada vintso ve'e y'amaadaagajadat je israeejlit jayu juu' ve'e tsuunidup jem Damasco.

Ku je Saulo je myu'israeejlit jayu dukukeek

²³ May xaajani tse'e je it ñaxy vye'na jetse'e je israeejlit jayu du'ukkojtsmojkti jetse'e je Saulo kuduyak'oo'kti, ²⁴ jóvum xaaj jóvum tsooj tse'e je Saulo yak'a'ix jeja kajpun naa'páts

aka'aajy jetse'e kuduyak'oo'kti. Ku ve'e je Saulo dunuja'vi ti ve'e tyonuvaandup, ²⁵ van'it tse'e je jaanchja'vivatajk pyaajmjidi jem tojum jetse'e koo'ts ñasta'yijidi jeja ne'ev viijn tsov juu' ve'e je kajpun tuknaa'pats'i'jtp, ve'em tse'e je Saulo kyeeek.

Ku je Saulo jep Jerusalén vye'na

²⁶ Ku ve'e je Saulo jye'y jem Jerusalén, jyamaatnay'amokavaajnjudu tse'e je jaanchja'vivatajkta; ax tsa'kidu tse'e nujomda kux ka'a ve'e dujaanchjávada jets jyaanchja'vinup je'e ve'e je Jesús. ²⁷ Ax je Bernabé tse'e dutuknuvgoov je kukátsivada, van'it tse'e dutuknumaaajntykti vintso ve'e je Saulo du'ix je Maja Vintsán jeja too' aajy, vintso ve'e je Nte'yam myukojtsji, jets vintso ve'e je Saulo makkk aaj makkk joot je Jesús jye'e dutukka'amaayni jem damaascovit kyajpun kajxm. ²⁸ Van'it tse'e je Saulo tyaajñ jem Jerusalén, je'e ve'e myaantnajxyp myaattajkip, kaja'vina katsa'kina tse'e je Maja Vintsán jye'e je jayu dutuknujávada ²⁹ jetse'e dumaatnakoyjtsvintsávju je israeejlit jayu juu' ve'e je griego aaj dukojtstup. Ax ka'a tse'e dukuvajkti je ayook juu' ve'e je Saulo kyojts, je'e kajx tse'e du'uknupajmtkidi jetse'e je Saulo kuduyak'oo'kti. ³⁰ Ku tse'e je jaanchja'vivatajk dunuja'vidi, van'it tse'e je Saulo duyaknajxiti jem Cesarea jetse'e dupakejxti jem taarsovit kyajpun kajxm.

³¹ Van'it tse'e oy joot chuunidini nujom pan pan jatye'e dujaanchja'vidu je Jesucristo jem judéait jets galiléait jets samaariait y'it jootmda, ve'em tse'e ñumáyada jetse'e je jyoot je jya'vin myakkpajk'ata'atsta je Jesús maat, vyinja'vidup vyintsá'kidupts je'e ve'e je Maja Vintsán jetse'e je Espíritu Santo yakjot'amájajada.

Ku je Eneas jyotkadaaky

³² Najkx tse'e je Pedro may viijn, je'e tse'e najkx duku'ixta je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada. Ojts tse'e duku'ixpa je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada juu' ve'e tsuunidup jem lídait kyajpun kajxm. ³³ Jem tse'e dupaaty to'k je mojkpa jayu juu' ve'e Eneas duxaaj, toodojtuk joojntanits je'e ve'e pya'amma'aj vye'na. ³⁴ Van'it tse'e je Pedro ña'muxji:

—Eneas, je Jesucristo xa ve'e myakjotkadaakjinup. Pojtukni jets pakmojkni ya mmaajntkunj.

Tun jatyi tse'e je Eneas pyojtukni. ³⁵ Íxjudu ve'e nujom pan pan jatye'e joojntykidup jem lídait jets saroonit kyajpun kajxm, ve'em tse'e dumasookti je ko'oy vinna'yunda jetse'e je Maja Vintsán dupanajkxti.

Ku je Dorcas jyoojntykpajknuva

³⁶ Jem tse'e je jópeit kyajpun kajxm y'ijit to'k je ta'axtajk juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vip, Tabita je'e ve'e xyaaj, Dorcas je'e ve'e kyatsapitsum je griego aaj. Je ta'axtajk, ooyts je'e ve'e je jayu je maa'yun dutuntuujnja jetse'e duputaka pan pan jatye'e katih'ijtujudup. ³⁷ Ax ku tse'e je Pedro vye'na jem lídait kyajpun kajxm, van'it tse'e je Dorcas pya'ampejt jetse'e y'aa'k. Távani tse'e duyaktsi'ivda je ñi'kx je kopk, van'it tse'e dupaamd jep numejtsk nukavyet kujxp. ³⁸ Je Jope, myutámipts je'e ve'e je lídait kajpun, jem joma ve'e je Pedro vye'na. Myótuduts je'e ve'e je jaanchja'vivatajk jets jeme'e vye'na, van'it tse'e dutuknukejxti numejtsk je yaa'tyajk jetse'e dumunoo'kxtuktat jidu'um:

—Uk mtónupe'e je maa'yun jetse'e nja'mdat jem Jope.

³⁹ Ku ve'e je Pedro yakvaajni, van'it tse'e tyeni jetse'e dumaadi. Ku ve'e jem jye'y, van'it tse'e duyaknajxiti jep nukavyet kujxp joma ve'e vye'na je ni'kx je kopk. Nujom tse'e je ku'aa'k ta'axtajkta nunyaaxnup dutuk'ixti je Pedro je vit je xox juu' ve'e je Dorcas pyaam ku ve'e dumaatve'nada. ⁴⁰ Van'it tse'e je Pedro je jayu duyakpitsumkujx, jetse'e kyoxkteni, jetse'e chapkajts. Van'it tse'e je oo'kpa duvin'ix jetse'e dunuujmi:

—Tabita, pojtukni.

Van'it tse'e je Dorcas vyin'ixva'kxni. Ku ve'e je Pedro du'ix, van'it tse'e y'ajxtk. ⁴¹ Van'it tse'e je Pedro myajtsji jem kya'm jetse'e yakténiji. Van'it tse'e je Pedro duyaaxji je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada maat je ku'aa'k ta'axtajkta, jetse'e jeja vyinkujkta joojntyk dutuk'ixti je Dorcas. ⁴² Yaknuja'vits ya'a ve'e nujom jem jópeit kyajpun kajxm; numay tse'e dujaanchja'vidi je Maja Vintsán. ⁴³ Jem tse'e je Pedro tyaajñ jek jaty jem je akukoo'tspa Simón tyak'am.

10

Je Pedro maat je Cornelio

¹ Jem tse'e cesaréait kyajpun kajxm vye'na to'k je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, Cornelio je'e ve'e xyaaj. Itáliait je'e ve'e xyaaj to'k jaka'a je tojpa juu' ve'e je Cornelio kya'mip. ² Vyinja'vip vyintsá'kipts je'e ve'e je Nte'yam maat nujom je jyaajñ je tyajk, yajkpaap tse'e ooy je meen jetse'e je israeejlit jayu yaktukputaka, ijtpst

je'e ve'e tyuntsapkatš. ³ To'k nax tse'e, toojk yaaxp jo'n vye'na xuujun, jetse'e je Cornelio yak'ixji to'k je Nte'yam je y'aangeles. Je'e tse'e nu'tajkiju joma ve'e vye'na jetse'e ña'muxji:

—jCornelio!

⁴ Van'it tse'e je Cornelio maj duvin'ix je ángeles, ooy tse'e tyuntsa'ki, jetse'e du'amotutuvi:

—¿Tise'e?

Van'it tse'e je ángeles vyaajñ:

—Mkats'amotunajxjup xa ve'e je Nte'yam ku ve'e mtsapkatš, jaa'myéts je'e ve'e dujayep vintso ve'e je jayu xputaka pan pan jatye'e katih'ijtu'xjudup. ⁵ Pakéxuts n'it je yaa'tyajka jem Joje jetse'e duyakmétstat je Simón juu' ve'e duxaajivap Pedro. ⁶ Jeme'e ñamyayju je akukoo'tspa Simón tyak'am. Jem maaxy napa'am je'e ve'e je jayu chuuna.

⁷ Ku ve'e je ángeles ñajxni juu' ve'e mukojtsju, van'it tse'e je Cornelio duvatsajv numejtsk je tyoompa jets to'k je tojpa juu' ve'e to'k aaj to'k joot mutoojnup. ⁸ Van'it tse'e dutukmumaajntykti juu' ve'e toojnju kojtsju jetse'e dupakejxti jem jópeit kyajpun kajxm.

⁹ Ax je ku'óxit tse'e, jeeñats je'e ve'e too' aajy vye'nada, muytámidinupe'e jem Joje, van'it tse'e je Pedro pyejt jem azotea ni'kxm tsapkojtspa, ¹⁰ ooye'e tyunyua'aa'kju vye'na jetse'e tyunkayuva'añ. Ax namvaat tse'e je kaaky je tojxk y'avaada, van'it tse'e va'ajts yak'ixji ¹¹ je tsapjootmit it y'ava'ach jetse'e jem tso' chaa'n je'e juu' ve'e ke'xp ax jo'n to'k je maja vit, maktaaxk esquina tse'e tsum, jetse'e ñukada'akyju. ¹² Jem tse'e vit jootm numay je tánuk, je eey je tükuts: jem tse'e juu' ve'e maktaaxk tékax, jempa tse'e juu' ve'e je tyiints dutukyo'ydup, nay jempa tse'e je jeyyva tánuk. ¹³ Van'it tse'e to'k je ayook dumotu:

—Pedro, pojtu'ku, yak'oo'ku, jets ja'kxu.

¹⁴ Van'it tse'e je Pedro y'atsaajv:

—Ka'a, Maja Vintsán; ni vin'ita xa atse'e nkaju'kx juu' ve'e ka va'ajtsap, juu' ve'e je Moisés jyatyaan jets ka'a ve'e je jayu duja'kxut.

¹⁵ Van'it tse'e je ayook dumótunuva, jetse'e yaknuujmi:

—Juu' xa ve'e je Nte'yam yakvaats, ka'ats mits je'e ve'e xtjút ka va'ajtsap.

¹⁶ Toojk nax tse'e ve'em jyajty jeejyji jeejyji, van'it tse'e je vit pyatajkinuva jetse'e ñajxnuva jem tsapjootm. ¹⁷ Pyayo'yp tse'e je Pedro vye'na pan ti ve'e ñukajts juu' ve'e yak'ixju, van'it tse'e jye'ydi je yaa'tyajka juu' ve'e je Cornelio ke'xjudu, y'amotutúvidup tse'e je jayu vye'nada jetse'e dunujávadat pan joma ve'e chuuna je akukoo'tspa Simón. Ax ve'em tse'e jye'ydi je'e tyak'aajy. ¹⁸ Van'it tse'e du'amotutúvidi pan jepe'e to'k je yaa'tyajk juu' ve'e Simón duxaaj, juu' ve'e duxaajivap Pedro. ¹⁹ Je'ena tse'e je Pedro pyayo'yp vye'na juu' ve'e yak'ixju, van'it tse'e je Espiritu Santo ña'muxji:

—Ixu n'it, uxep xa ve'e m'ixtajada nutoojk je yaa'tyajk. ²⁰ Ténats, vánuku, jetse'e xmaadadat. Ka'a tse'e xtivinmáyut, ats ya'a ve'e tunkexta.

²¹ Van'it tse'e je Pedro vyajntyk joma ve'e vye'nada je yaa'tyajka juu' ve'e je Cornelio ke'xjudu, jetse'e jidu'um dunuujmidi:

—Ats xa je'e ve'e pane'e m'ixtidup. ¿Tise'e tuxnuminda?

²² Van'it tse'e y'atsaajvdi:

—Je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, juu' ve'e Cornelio duxaaj, je'ets aatse'e kxejx. Je'e tse'e je Nte'yam duvinja'vip duvintsa'kip, tuvts je'e ve'e je jyáyuvin je jyoojntykín, nujom tse'e je israeejlit jayu jyávajada chókjada. Je Nte'yam je y'aangeles tse'e tuña'muxju jetse'e mnukéxajat, ve'em tse'e du'amotunáxut juu' mitse'e mtuknujávap.

²³ Van'it tse'e je Pedro yaktajkijidi jep tujkp jetse'e je tsooj jem myataandi. Je ku'óxit tse'e je Pedro dumaadidi, jeme'e je utsta je ajchta juu' ve'e tsuunidup jem jópeit kyajpun kajxm juu' ve'e mujatyoo'ijidu.

²⁴ Je ku'óxit tse'e jye'ydi jem Cesarea. Jem tse'e je Cornelio y'a'ixjada vye'na jem tyak'am maat je jyuu'tta je myugo'okta jets juu' ve'e myaatnayja'vijidup. ²⁵ Ku ve'e je Pedro jye'y, van'it tse'e je Cornelio je Pedro du'anajkxi jetse'e duvinkoxkteni, jetse'e du'ukvinjavavaajñ du'ukvintsa'agavaajñ. ²⁶ Ax jidu'um tse'e je Pedro ña'muxji:

—Tena, jáyuva xa atse'e ax jo'n mits.

²⁷ Namvaate'e dumaatnakyátsju, van'it tse'e duyaktajki jep tujkp joma ve'e amoka vye'nada numay je jayu. ²⁸ Van'it tse'e je Pedro ña'muxjidi:

—Mnuja'vidinup xa miitse'e jets ka'a ve'e aats je mpava'nun duyakjaty jets aatse'e nku'ixtat ukpu aatse'e n'ítut je'e maatta juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvap. Ax je Nte'yamts atse'e xtuk'ix jets ni pana atse'e nkatjút ka va'ajtsap. ²⁹ Paatyts atse'e jatyi tunmín, ka'ats atse'e je it nyaknajy jets atse'e too'vajkp mpayo'oyut, je'ets atse'e nnujavavaampy pan ti atse'e xtuknukejxip.

³⁰ Van'it tse'e je Cornelio y'atsaajv:

—Maktaxaaj it atse'e yaja nve'na ntak'aajy, tsapkojtsp jets ayoojpts atse'e nve'na. Toojk yaaxp jo'n tse'e vye'na ku ve'e je jayu chapkatš, ve'em ax jo'n uxuyam, van'litts atse'e n'ix to'k je ángeles, va'ajts ajajp ata'kxp je vyit je xyox. ³¹ Jidu'ums atse'e xnuujmi: “Cornelio,

mkats'amotunajxjup xa ve'e je Nte'yam ku ve'e mtsapkatš, jaa'myets je'e ve'e dujayep vintso ve'e je jayu xputaka pan pan jatye'e katih'ijtuxjudup. ³² Nukéxats jem jópeit kyajpun kajxm je Simón juu' ve'e duxaajivap Pedro. Jem tse'e ñamyayju je akukoo'tspa Simón tyak'am, jem maaxy napa'am je'e ve'e chuuna." Jidu'umts atse'e xnuujimi. ³³ Ax paatyts ats mitse'e jatyji nnukejxi. Oy tse'e tuxtún ku ve'e to'k aaj tummets. Ax uxaymts aatse'e yaja je Nte'yam vyinkuj, je'e aatse'e n'amotunaxuvaampy pan juu' ve'e je Maja Vintsán tumtukpava'añju jets aatse'e xtuknujávát.

Ku je Pedro kya'amaaj jep je Cornelio tyak'ap

³⁴ Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—Uxyam atse'e oy nmujava jets ka'a ve'e je Nte'yam pan duviiñk'ix, ³⁵ y'oyja'vip je'e ve'e opyana pan pane'e vinja'vijup vintsa'kijup jetse'e dutún juu' je'e ve'e chajkp. ³⁶ Je Nte'yam xa ve'e je y'ayook je israeejlit jayu dutuknukejx. Ya oy kats ya oy ayookts je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajña je Jesucristo jye'e, je'e pane'e nujom je jayu dunuvintsánip jetse'e je jayu duyaknamuyot'óyaja je Nte'yam maat. ³⁷ Oy miitse'e xnujávada jets ya ayooke'e va'kxtk jem judéait y'it jootm, jeme'e galiléait y'it jootm choo'ntk, távani tse'e je Yahnapejtpa Juan je jayu duvaajnjada vye'na jetse'e vvinmayumpijittinit, je kyo'oy joojntykinda dumasooktinit, jetse'e ñapéttat. ³⁸ Je Jesús, je nazaréit jayu, je'e tse'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e dujayejpnit je Espiritu Santo jets je kutojkn, je'e tse'e je y'oy je'e dutoon jetse'e duyakjotkadaakni nujom pan pan jatye'e je ko'oyjáyuvap yaktsaach-paatjudup vye'na. Ve'em je'e ve'e dutuujn kux ijtpe'e je Nte'yam je'e maat. ³⁹ N'ixts aats je'e ve'e nujom juu' ve'e je Jesús tyoon kyojts jem judéait y'it jootm jets jem jerusaleenit kyajpun kajxm. Van'it tse'e je jémit jayu je Jesús duyakjay'oo'kjidi ku ve'e duyakjacryuuzpejtidí. ⁴⁰ Ax je Nte'yamts je'e ve'e yakjoojntykpajkinuva kutoojk xaaj jetse'e duyaknuke'xnatajki joojntyk jeja aats nvinkujk. ⁴¹ Ka jéjap xa je'e ve'e duyaknuke'xnatajki nujom je jayu vyinkujk, jeejyji ve'e aats nvinkujk, je'e ve'e ku aatse'e je Nte'yam xvinkaajñ jémani jets aatse'e je jayu nvaajnjadat juu' aatse'e n'ix nmotu. Nmaatkaay nmaat'ook aats je'e ve'e ku ve'e távani jyojntykpajkinuva vye'na. ⁴² Je Nte'yam aatse'e xtukpavaan jets aatse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook, jets aatse'e je tuvakojtsun mpámú jets je'e ve'e dupaam jets je Jesuusjyame'e dutokimpayo'ynup pan pan jatye'e joojntykidup jets pan pan jatye'e aa'kanda. ⁴³ Nukojtstuts ya'a ve'e nujom je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka, ve'eme'e vyaandi jets nujom pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesús, yakmee'kxjadapts je'e ve'e je tyókinda.

Ku je Espiritu Santo tyajki jem jya'vin kajxmda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

⁴⁴ Kojtspsna tse'e je Pedro vye'na ku ve'e je Espiritu Santo dunukadaaky pan pan jatye'e du'amotunajxtup vye'na. ⁴⁵ Je israeejlit jáyuda juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesús jets juu' ve'e je Pedro myaatje'ydu, atuva atoki tse'e tyaandi kuxe'e je Nte'yam dupuujm je Espiritu Santo jem je jayu jya'vin kajxmda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ⁴⁶ y'amotunajxtup tse'e ku ve'e dukotsta je ayook juu' ve'e kyavinmótudup jetse'e je Nte'yam duyakmájada duyakjaanchada. ⁴⁷ Van'it tse'e je Pedro vyaajñ:

—¿Pan tse'e dukayakjátup jetse'e ya jayu ñapéttat? Ta xa ve'e je Espiritu Santo tyaka jem jya'vin kajxmda, ve'em ax jo'n uu'mda.

⁴⁸ Van'it tse'e je Pedro dupavaajñ jetse'e ñapéttat je'e kajx jetse'e nujava tyánut jets je Jesucristo je'e ve'e pyanajkxuvaandup. Van'it tse'e je Pedro dumunoo'kxtkti jetse'e jamejtsk jatoojk xaaj jyaa'kmaqtánjadat.

11

Juu' ve'e je Pedro tyuknumaaajntyktu je jaanchja'vivatajk jep Jerusalén

¹ Je kukátsivatajk maat je utsta je ajcha jets je utsta je tsa'ada juu' ve'e jem Judea ve'nidup, myótuduts je'e ve'e je kats jets kyuvajktuva ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ² Ku ve'e je Pedro vyimpijtnuva jem Jerusalén, kyo'oyja'vidu tse'e je'eda pan pan jatye'e duyakvinkópkidup jetse'e je jayu yakpaajmjadat je ixta'nun jetse'e duni'kxmadat dukojmadat ax jo'n je israeejlit jayu dutonda, ve'eme'e vyaandi jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e je Pedro tyoon. ³ Jetse'e je Pedro du'amotutúvidi:

—¿Tis, mitse'e ojts xku'ix jetse'e xmaatkaaydi pan pan jatye'e kayakpaajmjidu je ixta'nun?

⁴ Van'it tse'e je Pedro tyuknumaaajntykjidi nujom juu' ve'e toojnju kojtsju. Jidu'um tse'e vyaajñ:

⁵ —Tsapkojtsp atse'e nve'na jem jópeit kyajpun kajxm, van'itts atse'e xyak'ix jets jeme'e tsapjootm chaa'n to'k je maja vit jo'n juu' ve'e maktaaxk esquina tsum, jets atse'e xnukádaaky. ⁶ Ku atse'e oy n'ix pan ti ve'e myaat je vit, jem tse'e dumaada may je tánuk, je

eey je tikuts: jem tse'e juu' ve'e maktaaxk tékax, jempa tse'e juu' ve'e je tyiints dutukyo'ydup, nay jempa tse'e je jeyyva tánuk. ⁷ Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e vaan: "Pedro, pojtu'ku, yak'oo'ku, jets ja'kxu." ⁸ Van'itts atse'e nvaajñ: "Ka'a, Maja Vintsán, ni vin'ita xa atse'e nkaju'kx juu' ve'e ka va'ajtsap, juu' ve'e je Moisés jyatyaan jets ka'a ve'e je jayu duja'kxut." ⁹ Van'itts atse'e je tsapjootmit ayook xnuujminuva: "Juu' xa ve'e je Nte'yam yakvaats, ka'ats mits je'e ve'e xti'jut ka va'ajtsap." ¹⁰ Toojk naxts ya'a ve'e jem jyajty jeejyji jeejyji, van'it tse'e pyatajkinuva jetse'e ñajkxnuva jem tsapjootm. ¹¹ Van'it tse'e jye'ydi nutoojk je yaa'tyajk juu' ve'e jem Cesarea tsoo'ndu, yaktukpavaandu ve'e jets atse'e ojts x'ixtada. ¹² Je Espíritu Saantots atse'e xkejx maat je'eda jets atse'e xnuujmi jets ka'a atse'e ntivinnáyut. Nmaat'ojtstuvats atse'e ya nutojtuk utsta ajchta. Nujomts aatse'e ntajki jep to'k je jayu tyujkp, ¹³ je'ets aatse'e xtukmumaajntyk vintso ve'e jep tyujkp du'ix to'k je Nte'yam je y'aangeles juu' ve'e na'muxju: "Nukexa jem Jope je Simón juu' ve'e duxaajivap Pedro, ¹⁴ je'e tse'e mva'nuxjup pan ti ve'e mtónup jetse'e xjayéput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, nay ve'empa ve'e je jayu juu' ve'e jep mjuump mtujkp." ¹⁵ Ku ats je'e ve'e nmukojts'ukvaandi, van'it tse'e je Espíritu Santo ñukadaakjidi, ve'em ax jo'n uu'me'e xnukadaakumduva jo'n ku ve'e too'vajkp myiijn. ¹⁶ Van'itts atse'e njaa'myejts vintso ve'e je Maja Vintsán vyaajñ: "Tyúvam xa ve'e jets je tsoxk naaj ve'e je Juan je jayu tyukyknapejt; ax ntukyknapejtats ats miitse'e je Espíritu Santo jem mja'vin kajxmda." Jidu'um tse'e je Maja Vintsán vyaajñ. ¹⁷ Ax pan je Nte'yam tse'e dukejx je Espíritu Santo, juu' ve'e tajki jem je jayu jya'vin kajxmda, ve'em ax jo'n tyajkiva yam uu'm nja'vin kajxmda, uu'mda, pan pan jatye'e je Maja Vintsán Jesucristo dujaanchja'vidup, ¿pants atse'e jets atse'e nkayakjátut juu' ve'e je Nte'yam tyonuvaampy? —jidu'um tse'e je Pedro vyaajñ.

¹⁸ Ku ve'e du'amotunajxti je utsta je ajchta juu' ve'e jem Jerusalén, ka'a tse'e du'ukko'oyja'vidini juu' ve'e je Pedro tyoon, jetse'e je Nte'yam duyakmájidi duyakjaanchidi. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Pan ve'em xa ve'e, to'nuxjdupts je'e ve'e je Nte'yam je maa'yun pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jetse'e ve'em y'o'yixjada jetse'e vvinmayumpijttinit, je kyo'oy joojntykinda dumasoo'ktinit, jetse'e dujayejptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidu jep Antioquia

¹⁹ Ku ve'e duyak'oo'kti je Esteban, van'it tse'e dujomtoondi dutitoondi je jayu juu' ve'e dujaanchja'vidu je Jesús, je'e kajx tse'e y'ayo'vya'kxkajxti. Jem tse'e pan pan jatye'e najkxtu jem fenciaiat jets chípreit y'it jootmda, jempa tse'e pan pan jatye'e najkxtu jem antioquiait kyajpun kajxm. Jem tse'e duvaajnjidi je oy kats je oy ayook je'e'ejyida pan pan jatye'e israeejlit jáyuda. ²⁰ Ax jem tse'e je jaanchja'vivada juu' ve'e jem Chipre jets Cirene tsoo'ndu, je'e tse'e je'ydu jem Antioquia jetse'e dutukmukojtstuva pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap je oy kats je oy ayook, je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajña je Maja Vintsán Jesús jye'e. ²¹ Putajkijidu tse'e je Maja Vintsán, ve'em tse'e numay je jayu je Jesús dujaanchja'vidi.

²² Ku ve'e je kats dumótudi je jaanchja'vivatajka juu' ve'e jem Jerusalén, van'it tse'e dupakejxti je Bernabé jem Antioquia. ²³ Ku ve'e je Bernabé jye'y jetse'e du'ix vintso ve'e je Nte'yam kyunoo'kxjidi, ooyts je'e ve'e tyunxoojntk jetse'e anañujoma dunuujmidi jets makk aaj makk joot'e je Maja Vintsán dujaa'kpanajkxtat, ²⁴ kux oy jayu je'e ve'e je Bernabé, to'k aaj to'k joot je'e ve'e dujaanchjáva je Jesucristo jetse'e je Espíritu Santo mya'aju je makkin jets je vinma'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ve'em tse'e numay je jayu dujaanchja'vidi je Maja Vintsán.

²⁵ Van'it tse'e je Bernabé ñujkx jem taarsovit kyajpun kajxm, je Saulo ve'e ojts du'ixta. Ku ve'e dupaaty, van'it tse'e duvaajv jem Antioquia. ²⁶ Jem tse'e y'ijiti to'k joojnt je jaanchja'vivatajk maatta; numay tse'e je jayu duyak'ixpajkti. Jem Antioquia tse'e je jaanchja'vivatajk yaktij'ukvaandi je Cristo je jyáyuda.

²⁷ Ku ve'e jem duyak'ixpajkti, van'it tse'e jye'ydi jem Antioquia je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, jeme'e Jerusalén choo'ndi. ²⁸ Van'it tse'e nuto'k je'eda juu' ve'e Agabo duxaaj, je'e tse'e teni jeja uts ajch jets uts tsa'a akujkta, jetse'e vyaajñ jets jéjape'e je makk yooj to'k it to'k naxviijn, je Espíritu Santo tse'e ve'em je vinma'yun moojyju. Ax ve'emam tse'e tyoojnji kyojtsji van'it ku ve'e yakkutojpk vye'na juu' ve'e duxaaj Claudio. ²⁹ Van'it tse'e je antioquiait jaanchja'vivatajk dunupaajmtkidi jetse'e je putajkin dutuknukéxtat je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada juu' ve'e jem Judea tsuunidup, ve'em tse'e dukéxtat pan vintso ve'e y'o'yixjada nuto'k nuto'k. ³⁰ Tyooundu tse'e ve'em, tyuknukéjxtu tse'e pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jem Judea; je Bernabé jets je Saulo, je'e tse'e tyukmukejxidu je putajkin.

¹ Ax ve'emts je'e ve'e jyaajty van'it, jetse'e jem je jaanchja'viva juu' ve'e je yakkutojkpa Herodes yakjamyajtsjudu; ² je tsojxts je'e ve'e tyukyakyaj'oo'kju je Santiago, je Juan je y'ajch. ³ Ku ve'e je Herodes du'ix jets y'oyja'vidu je'e ve'e je israeejlit jáyuda, van'it tse'e je Pedro duyakjamyajtsjuva. Van'it ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji ku ve'e je tsapkaaky yakkay juu' ve'e je levadura dukamaat. ⁴ Ax ku tse'e je Pedro duyakjamyajtsji, van'it tse'e duyakjapyoxuntakpaajmji. Jep tse'e je tojpada numaktojt juu' ve'e ix'itjtjdup, numaktaaxk jatyts je'e ve'e natyikutsjada. Ve'eme'e je yakkutojkpa du'uknupaajmtki jetse'e je Pedro kuduyaknuke'xnatajki jeja je jayu vyinkujk ku ve'e je pascua xaaj ñáxut. ⁵ Ix'it tse'e je Pedro vye'na jep poxuntujkp; ax to'k aaj to'k joot tse'e ñutsapkótsjada je jaanchja'vivatajka.

Ku je Nte'yam je Pedro duyakjapyítsumji jep poxuntujkp

⁶ Ax je kujápit tse'e je Herodes du'uknupaajmtki jetse'e kuduyakjapyítsumji je Pedro. Je tsoj tse'e je Pedro maap vye'na jeja numejtsk tojpa akujk jets mejtsk je cadena tuk'atsommuk je kya'aj ado'om ado'om maat je tojpa je kya'aj. Jep tse'e vye'niduva numejtsk je tojpa juu' ve'e je poxuntak'aka'a du'ix'ijttup. ⁷ Tun to'mayji tse'e to'k je Maja Vintsán je y'aangeles je Pedro duvinkuva'ki, jetse'e jep poxuntujkp y'ajaj y'atu'kx. Van'it tse'e je ángeles diti'tsti je Pedro to'k ado'om jetse'e duyakjotvij. Van'it tse'e dunujumi:

—Pojtukú jatyjí.

Van'it tse'e je cadena jem je Pedro kya'm kyustajkikujx, ⁸ jetse'e je ángeles ña'muxji:

—Natyíntso'mju jets pamú je mka'ajk.

Ku ve'e je Pedro ve'em dutuujn, van'it tse'e je ángeles ña'muxjinuva:

—Naxyoxju jets paminu ats.

⁹ Van'it tse'e je Pedro dupapítsum je ángeles, ka'a ve'e dunujava pan tyúvame'e juu' ve'e je ángeles tyuump, ve'eme'e vyinmay jets tónaji ve'e ve'em yak'ixju. ¹⁰ Van'it tse'e dvinnajxti je muto'k tojpa juu' ve'e je tak'aka'a du'ix'ijtp. Van'it tse'e je mumejtsk tak'aka'a joma ve'e jado'k je tojpa du'ix'ijtpa. Ax ku tse'e jye'ydi joma ve'e je pojxun zaguán joma tso ve'e pyítsumdinit jem kajpun jootm, viinn tse'e je pojxun zaguán y'aye'pvaach. Ku ve'e pyítsumdini jetse'e ve'e'n yo'ydi, van'it tse'e je ángeles myasookjini. ¹¹ Van'it tse'e je Pedro oy je nuja'vin dupujk, jetse'e vyaají:

—Úxyamts atse'e tuúv nmujava jets je Maja Vintsándame'e je y'aangeles tudukex jets atse'e je Herodes tuxtukkava'ach, nay ve'empa ve'e juu' ve'e je israeejlit jayu y'a'ixtup vintso atse'e xtóndat.

¹² Pyayo'yp tse'e je Pedro vye'na, jetse'e ñujkx jem je María tyak'am, je Juan juu' ve'e duxaajivap Marcos, je'ets je'e ve'e je tyaak. Jem tse'e numay je jayu ñay'amókajada tsapkójtspa. ¹³ Ku ve'e je Pedro je zaguán duyaknáj, van'it tse'e to'k je jajtspa pyítsum juu' ve'e Rode duxaaj jetse'e du'ixut pan pan jepe'e. ¹⁴ Ku ve'e duyukmotukajpy jets je Pedro ve'e kojtsp, ka'a tse'e duyak'avaach; ñojk'óye'e va'ajts xoojntkp noomp vyimpíjtkojni jetse'e ojts duvaajnjikaj je jaanchja'vivatajka jets jepe'e zaguán aagup je Pedro tyena. ¹⁵ Van'it tse'e yaknuujmi:

—iKa'a mits vine'e mvija!

Van'it tse'e y'atsaajv jets vaampame'e. Van'it tse'e jyaa'kvaandi:

—Ka je'ep je'e ve'e, je y'aangeles xa je'e n'ite'e.

¹⁶ Jepna tse'e je Pedro je zaguán dujaa'kyaknák. Ku ve'e je zaguán duyak'avaatsti jetse'e du'ixti, atuva atóki tse'e tyuntaandi. ¹⁷ Van'it tse'e je Pedro je kya'aj dukoojnuk jetse'e y'amó'ottat. Van'it tse'e dutuknumaajntykti vintso ve'e je Maja Vintsán duyakjapyítsumju jep poxuntujkp. Van'it tse'e vyaají:

—Vaajnjada je Santiago jets je utsta je ajchta.

Van'it tse'e pyítsum jetse'e viijnk tso ñujkx.

¹⁸ Ku ve'e je it jyajtk, atuva atóki tse'e je tojpatajk tyuntaandi kux ka'a ve'e dunujávada pan ti ve'e toojnju je Pedro maat. ¹⁹ Van'it tse'e je Herodes duyakjaj'ixtiji. Ku ve'e dukapaatti, van'it tse'e je tojpada dutókimpayo'y jetse'e duyakjaj'oo'kjidini. Van'it tse'e je Herodes choo'nni jem Judea jetse'e ñujkx tsuuniva jem Cesarea.

Ku je yakkutojkpa Herodes y'oo'kni

²⁰ Myu'ejkjup tse'e je Herodes je jáyuda juu' ve'e tsuunidup jem tiirovit jets sidoonit kyajpun kajxmda. Je jayu tse'e dukojtsmojktu vintso ve'e najkx dumukotsta je Herodes, je'e tse'e tyoondu vintso ve'e y'oyjávajadat je Blasto juu' ve'e duyakkutojkjip je toompatajk jep je Herodes tyujkp. Je Blasto tse'e du'amotu je yakkutojkpa jetse'e oy joot y'itut je jayu maatta, kux je yakkutojkpa je ñaax je'e ve'e tyukjoojntykidup. ²¹ Ku ve'e je xaaj dupaaty ku ve'e je yakkutojkpa Herodes dunupaajmtki jetse'e je jayu dumukótsat, van'it tse'e dupuujm je y'oyvit, jetse'e y'ajxtk jem joma ve'e tyokimpayo'oy, jetse'e je jayu dumukajts. ²² Van'it tse'e je numay jayu y'aa'mitaakti, mačk tse'e vyaandi:

—jYá'a juu' ve'e kojtsp, nte'yamts ya'a ve'e, ka jáyuvap!

²³ Tun jatyi tse'e to'k je Maja Vintsán je y'aangeles je Herodes duyakpa'ampejt kux ka'a ve'e je Herodes je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi; tánukinuts je'e ve'e, van'it tse'e y'oo'kni.

²⁴ Ax je Nte'yam je kyats je y'ayook, jaa'kyakkojtsva'kx'ataatspts je'e ve'e may viijn.

²⁵ Ku ve'e je Bernabé maqt je Saulo je tyoonk duyakkukajxidi jem Jerusalén, van'it tse'e vyimpjittinuva jem Antioquia, myaagtajkxtuva ve'e je Juan juu' ve'e Marcos duxaajivap.

13

Ku je Bernabé jets je Saulo ñajkxti ka'amaayva

¹ Je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidu jem Antioquia, jem tse'e aje'ejyida je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajk jets je yak'ixpajkpatajk. Jem tse'e je Bernabé, jem tse'e je Simón juu' ve'e yaktijpa Yak Jayu, jem tse'e je Lucio juu' ve'e ciréneit jayu, jempa tse'e je Manaén juu' ve'e kixp' dumaatye'e'k je Herodes juu' ve'e je galiléait jayu duyakkutojkj, nay jempa tse'e je Saulo. ² Vynja'vidup vyintsá'kidufts je'e ve'e vye'nada je Nte'yam jetse'e y'ayoojada ku ve'e je Espiritu Santo jidu'um ña'muxjidi:

—Yak'apúkada je Bernabé jets je Saulo je toonk kajx juu' ats je'e ve'e ntuknyuaxjidu.

³ Távani tse'e y'ayoojada jetse'e chapkotsta vye'na, van'it tse'e je kya'aj dutuknuqoondi je Bernabé maqt je Saulo, jetse'e dumasookti.

Ku je kukátsiva kya'amaaydi jep Chipre

⁴ Van'it tse'e choo'ndi je Bernabé maqt je Saulo, je Espiritu Santo tse'e kejjjudu, jetse'e ñajkxti jem seléuciait kyajpun kajxm. Ax jem tse'e Seleucia dupajkti to'k je barco jetse'e ñajkxti jem Chipre, to'k je naax juu' ve'e jem maaxy naaj akokjm. ⁵ Ku ve'e jye'ydí jem joma ve'e je kajpun duxaaja Salamina, van'it tse'e dutukka'amaaydi je Nte'yam je kyats je y'ayook jep je israeejlit jayu chaptujkpta, myaadiduva tse'e je Juan Marcos jetse'e pyutákajadat. ⁶ Ax ku tse'e dutukyo'vyatskajxti je it jetse'e je jayu duvaajnidi je oy kats je oy ayook, van'it tse'e jye'ydí jem páfosit kyajpun kajxm. Jem tse'e vye'na to'k je maayva juu' ve'e natyijup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, israeejlit jayu je'e ve'e, Barjesús je'e ve'e xyaaj. ⁷ Jem tse'e vye'niva to'k je yakkutojkpa juu' ve'e Sergio Paulo duxaaj, kuvijts je'e ve'e. Van'it tse'e je Sergio Paulo duyakjañukejxiji je Bernabé maqt je Saulo kux je'e ve'e chajkp jetse'e du'amotunáxut je Nte'yam je kyats je y'ayook. Jem tse'e je Sergio Paulo dumaada vye'na je maayva. ⁸ Ax je maayva, yaktijpaps je'e ve'e Elimas, ka'ats je'e ve'e duyakjatuva'añ jetse'e je yakkutojkpa du'amotunáxut juu' je'e ve'e kyojtstap. ⁹ Van'it tse'e je Saulo, yaktijpaps je'e ve'e Pablo, je'e tse'e je Espiritu Santo mooyjuu je makkin jets je vinna'yun jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e tse'e mak'k duvin'ix je maayva, ¹⁰ jetse'e dunuujmi:

—Mits, vin'aa'mpa, je ko'oyjáyuvap je jyayu, mtso'oxpukp xa mitse'e nujom je y'oy je'e, ¿vin'it tse'e xyakma't'atúvat je Maja Vintsán je tyoo'? ¹¹ Uxyamts n'ite'e je Maja Vintsán mtukkuvéjtj, mtánup tse'e viints, jeke'e xkah'a'ixtukut je xaaj je y'ajajt.

Ax tun jatyi tse'e tyaajñ viints jetse'e je it kyoo'tsixji. Van'it tse'e dujatooondi dujamajsti jem kya'm pan pane'e kupyavijtsjini. ¹² Ku ve'e je yakkutojkpa du'ix ti ve'e toonju, van'it tse'e dujaanchja'vi je Nte'yam je kyats je y'ayook, atuva atoki tse'e dutuktaajñ je Maja Vintsán je y'ixpajkun.

Ku je Pablo maqt je Bernabé vye'nada jep Antioquia juu' ve'e

jep pisidiait y'it jaatp

¹³ Ku ve'e je Pablo maqt je myujatyoo' choo'ndi jem barco jootm jem Pafos, van'it tse'e jye'ydí jem Perge, to'k je kajpun juu' ve'e jem panfiliait y'it jootm. Jem tse'e je Juan Marcos myasoo'kjidini jetse'e vyimpjitti jem Jerusalén. ¹⁴ Ax ku tse'e choo'ndi je Pablo maqt je Bernabé jem Perge, van'it tse'e jye'ydí jem Antioquia, to'k je kajpun juu' ve'e jem pisidiait y'it jootm. Ku ve'e je poo'lxktun xaaj dupaaty, van'it tse'e tyajkidi jep je israeejlit jayu chaptujkp jetse'e y'ajxtkti. ¹⁵ Ku ve'e yakkojtskujx je Moisés je pyava'nun jets juu' ve'e jyaaydu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, van'it tse'e je tsaptujkpit je ñuvintsanda yakjañ'muxjidi:

—Nmu'israeejlit jáyuda, pan jem xa ve'e juu' ve'e mkotsuvaandup, nvaat tse'e xkóstat.

¹⁶ Van'it tse'e je Pablo tyeni jetse'e je kya'aj duyakpojtuk, je jayu ve'e yak'lama'tp. Van'it tse'e vyaajñ:

—Nmu'israeejlit jáyuda, pan pan jatye'e je Nte'yam duvinja'vidup duvintsá'kidup, amotunaxta juu' atse'e nkotsuvaampy. ¹⁷ Je Nte'yam, juu' ve'e nvinja'vimdup nvintsá'kimdup, je'e tse'e duvinkoon uu'm je nujipit jáyuvamda jetse'e duyaknuma'yidi ku ve'e chaanadana vye'na jem egiptovit y'it jootm. Ku ve'e máyani ooy tyunve'nada,

van'it tse'e je kyutojkuñ maät jem duyakpítsumdini. ¹⁸ Vujxtkupx joojnt jo'n tse'e je Nte'yam dumuteni vintso ve'e je jayu jyáuvada ku ve'e vyitti jem vinva'ajts it kajxm, ¹⁹ van'it tse'e duyakkutókididi vuxtojtuk viijn je jayu juu' ve'e divintsuunidup y'ijt je canaanit it jetse'e duyakva'kxjidi je naax je njujpit jáyuvamda. ²⁰ Ku ve'e jem chaanada vye'na maktaaxk mókupx jagojkñ joojnt jo'n, van'it tse'e je Nte'yam myoojyidi pan pane'e tokimpayo'oyjadap. Ve'em tse'e dutuujn van'it paat ku ve'e jyoointyki je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa Samuel. ²¹ Van'it tse'e je jayu je Nte'yam du'amótudi to'k je yakkutojka. Van'it tse'e je Nte'yam divinkaajñ je Saúl jetse'e yakkutojkuñjadat, je Cis je'e ve'e je myajntk, je Benjamín je chaan je kyooj. Ax vujxtkupx joojnt tse'e je Saúl yakkutujk. ²² Ku ve'e je Nte'yam yakpítsumjini, van'it tse'e dupuujñ je David jetse'e yakkutókut, je Isaí je myajntk. Ax jidu'um tse'e je Nte'yam ñukojtsiji: "Ta atse'e mpaaty pane'e ats ya njoot ya nja'vin dumaatnavyaatjup, je'e ve'e dutónup nujom juu' atse'e ntsajkp, Daviijts je'e ve'e xyaañ, je Isaí je myajntk." ²³ Ax je David tse'e je chaan je kyooj je Jesús, juu' ve'e je Nte'yam pyaam jetse'e je israeejlit jáyuda duyaktso'okut, ve'em ax jo'n je káts duyaktaañ. ²⁴ Ax ka'anum tse'e je Jesús je jayu divinkunajkxada vye'na, jetse'e je Yankapejtpa Juan dutukka'amaajy jetse'e nujom je israeejlit jayu vyinmayumpijitnit, jetse'e dumasooktinit je kyo'oy joojntykinda, jetse'e ñapéttat. ²⁵ Ax ku tse'e je Yankapejtpa Juan je y'oo'kun tyámini, van'it tse'e je jayu dunuujmidi: "Ka átsap xa je'e ve'e pan miitse'e mtijitup, miimpnum xa je'e ve'e pane'e dujaa'knumájp jéts ka'a ve'e ats, ni je'ets atse'e nkavinmachju jéts ats je'e ve'e je kya'ajk jaa'p nmukéjjat."

²⁶ Miitsta, nmu'israeejlit jáyuda, je Abraham je chaanda je kyoojta, pan pan jatye'e je Nte'yam divinja'vidup divintsa'kidup, miitse'e mtuknukejxjudup ya oy káts ya oy ayook, je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajña vintso ve'e dujajejptinit je joojntykín juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ²⁷ Kux je'e juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén maät je vyintsanda, ka'ats je'e ve'e dunujávada pan pan je'e ve'e je Jesús. Oyam tse'e vye'ema, ku ve'e duyakjay'oo'kjidi, kyutyoondu tse'e je ayook juu' ve'e jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je ayook juu' ve'e je israeejlit jayu kyoojstup vimpoo'kxtkun xaaj jep chaptujkpa. ²⁸ Ku ve'e je jayu je tokin dukapaatjidi je Jesús jetse'e y'oo'kut, y'amótudu tse'e je Pilato jetse'e duyakjay'oo'kjut. ²⁹ Ax ku tse'e dukutyonkajxti je ayook juu' ve'e javyéani ve'ninup je Jesús kajx, van'it tse'e duyakvajntki jem cruz kajxm jetse'e duyaknaxtajkidi. ³⁰ Ax je Nte'yamts je'e ve'e duyakjoojntypajknuva. ³¹ Je jayu juu' ve'e dumujatyo'oidu je Jesús ku ve'e jem Galilea cho'ndi jetse'e ñajkxti jem Jerusalén, je'e tse'e may xaaj íxjidinuva joojntyk, je'e tse'e je numay jayu dutuknuja'vidu jéts joojntypajknuva je'e ve'e je Jesús.

³² Ax nay ve'empaats áatse'e uxym n'ava'niva je oy káts je oy ayook juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'ni je njujpit jáyuvamda. ³³ Kyutyoonts je'e ve'e uu'm maatta je ayook juu' ve'e tyukvinva'nidu, uu'mda, je'e je chaanda je kyoojta, je'e tse'e kyutyoon ku ve'e je Jesús duyakjoojntypajknuva. Ve'emts je'e ve'e ax jo'n javyet jep mumejtsk salmo kujxp: "Ats xa miitse'e xTee'ip, uxymats áts miitse'e ntoonkma'a." Jidu'umts je'e ve'e javyet. ³⁴ Ax je'e ku ve'e je Nte'yam duyakjoojntypajknuva je Jesús jetse'e ve'em je ñi'kx je kyopk ni je vin'lita kyama'atut, jidu'um tse'e vyaajñ: "Nkunoo'kxtap xa áts miitse'e, ve'em ax jo'n atse'e ntukvinva'ni je David." ³⁵ Paaty tse'e vyaampa jado'k je salmo: "Ka'a ve'e xyakjátut jetse'e je mVa'ajts Onuk je ñi'kx je kyopk mya'atut." Jidu'um tse'e vya'añ. ³⁶ Ax ka je David kajxapts ya'a ve'e yakkajts, kux oo'knu ve'e je David, ve'em ax jo'n je jyuujpit jayu y'oo'ktinuva, jetse'e je ñi'kx je kyopk mya'tni, távani tse'e dumutún dumupuk vye'na je jyayu ax jo'n je Nte'yam dutsak. ³⁷ Ax ka'a tse'e ve'em je Jesús je ñi'kx je kyopk jyajty, ka'a tse'e mya'ty; je Nte'yame'e yakjoojntypajkjinuva. ³⁸ Nmu'israeejlit jáyuda, nujávada tse'e jets je Jesuuse'e je jayu dutókinmee'kxp. ³⁹ Je'e kajx tse'e nujom pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, yakmee'kxjidupts je'e ve'e je tyókinda; ax je Moisés je pyava'nun kajx, ni pana tse'e kyayaktokinmee'kx. ⁴⁰ Nay'íxjadats miitse'e kux ku ve'e mtukkada'akjadat juu' ve'e jep Kunuu'kx Jatán kujxp jyatyaandu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Jidu'um tse'e dujatyandi juu' ve'e je Nte'yam kyoojts:

⁴¹ Íxtats n'it, jáyuda juu' ve'e dukamaj'íxtup dukajaanch'íxtup áts je n'ayook, tuk'atúvada jets vintókidida.

Kux juu' xa atse'e ntónup van'it ku ve'e mjoojntykadat,

ka'ats miits je'e ve'e xjaanchjávadat óyame'e mjayaktukmumaayduktat.

⁴² Ku ve'e je Pablo jets je jayu cho'ndi jep tsaptujkp, van'it tse'e ña'muxjidi je'eda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jets ku ve'e jado'k je poo'kxtkun xaaj to'k aaj jyaa'ktukmukótsjadat je ayook juu' ve'e tyukka'amaay. ⁴³ Ku ve'e ñavya'kxjidini je'eda pan pan jatye'e nay'amojkiidid jep tsaptujkp, numay tse'e je jayu dupanajkxti je Pablo maät je Bernabé, ve'em je israeejlit jáyuda ve'em pan pan jatye'e ka je'epta juu' ve'e je Nte'yam divinja'vidup divintsa'kidup ax jo'n je israeejlit jáyuda. Van'it tse'e je Pablo maät

je Bernabé kyojtsuxjidi, ve'eme'e ña'muxjidi jets to'k aaj to'k joote'e ñaajk'ítjadat je Nte'yam maat, ijtp tse'e dupayo'oydat vintso ve'e je Nte'yam je jayu dutoojnjada je maa'yun.

⁴⁴ Ax ku tse'e je poo'kxtkun xaaj dupaatuva, jave'n tse'e kyanay'amojkikajxjidi je kajpun, je Nte'yam je kyats je y'ayook tse'e y'amotunaxuvaandup. ⁴⁵ Ku tse'e je israeejlit jayu du'ixti jets va'ajts numaye'e je jayu tyunnay'amojkijidi, ejkjudu jot'aajnjudu tse'e. Van'it tse'e dukojtsvinqovdi je Pablo jetse'e duvinkojtspejtti. ⁴⁶ Van'it tse'e je Pablo maat je Bernabé mačk aaj mačk joot kyojtsti, jetse'e vyaandi:

—Míitsta, nmu'israeejlit jáyuda, tun vinkopk xa je'e ve'e jetse'e je Nte'yam je kyats je y'ayook too'vajkp myakvaajnjadat. Ax je'e kajx tse'e kuxe'e xkakuvakta jetse'e mkanatyukvinmátsjada je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, paatyts aatse'e uxyam nmunujkx pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ⁴⁷ Kux ve'em aatse'e xtukpavaajñ je Maja Vintsán ku ve'e vyaajñ:

Ta xa aats miitse'e mpamda ax jo'n je kujajpa je kutá'kxpa, jets miitse'e xvaajnjadat je jayu pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn jets vintso ve'e dujajejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

⁴⁸ Ku ve'e du'amotunajxti pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, xoogjntktu tse'e jetse'e vyaandi jets oye'e je Maja Vintsán je kyats je y'ayook; jyaanchja'vidu tse'e je Jesús nujom pan pan jatye'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e dujajejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁴⁹ Ax ve'em tse'e yakkojtsva'kxy je Maja Vintsán je kyats je y'ayook jem nujom pisidiait y'it jootm. ⁵⁰ Je israeejlit jayu juu' ve'e dukakuvajktu juu' ve'e je Pablo maat je Bernabé kyojtsu, je'e tse'e dumaatnakojsjudu je ta'axtajkta juu' ve'e jem dunumájidup jetse'e je Nte'yam duvinjávada duvintsá'agada; nay ve'empa tse'e je yaa'tyajkta juu' ve'e dunukajpункuvajkidup, je'e tse'e du'akojtsidu je jayu jetse'e dutso'oxpáktat je Pablo maat je Bernabé. Ax yakvojppitsumdu tse'e jem. ⁵¹ Van'it tse'e je Pablo maat je Bernabé je kya'ajkta duxinxiitti, jetse'e duyakkeekti je naxvay jetse'e duyaknuke'xnatakáda jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e je jayu tyoondup. Van'it tse'e ñajkxti jem icóniovit kyajpun kajxm. ⁵² Juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vidu, xoogjntkuts je'e ve'e jetse'e je Espíritu Santo myooyjidi je mačkin jets je vinma'yun jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp.

14

Ku je Pablo maat je Bernabé vye'nada jep Iconio

¹ Jem tse'e Iconio je Pablo maat je Bernabé tyajkidi jep je israeejlit chaptujkpta. Jep tse'e kya'amaaydi. Ve'em tse'e numay dujaanchja'vidi je Jesucristo, ve'em je israeejlit jáyuda ve'em pan pan jatye'e ka je'epta. ² Ax je israeejlit jáyuda juu' ve'e dukajaanchja'vidup je oy kats je oy ayook, je'e tse'e du'akojtsidu pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jetse'e duko'oyjávadat je jaanchja'vivatajk. ³ Jek jaty tse'e jem tyaandi je Pablo maat je Bernabé, mačk aaj mačk joot tse'e je jayu dutuk'ixti je Maja Vintsán je y'ayook. Je Maja Vintsán tse'e je mačkin mooyjjudu jetse'e dutóndat je mújit nuja'vin jets je mújit atuva, ve'em tse'e je jayu dunujávadat jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e kyojstsup; je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tyoojnijp je jayu, je'e tse'e y'ava'nidup. ⁴ Ax ka'a tse'e je kukajpunda kijpx je vinma'yun dujajejpti: jem tse'e pane'e dumaatnapyajkjjudup je israeejlit jayu juu' ve'e dukajaanchja'vidup je oy kats je oy ayook, nay jempa tse'e pane'e dumaatnapyajkjjudupap je Pablo maat je Bernabé. ⁵ Van'it tse'e pan pan jatye'e israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta, je'e tse'e du'ukkojtsmojktu maat je yakkutojpkada jetse'e kudujomtoondi kudutitoondi jetse'e kuduka'ts'oo'kti. ⁶ Ax ku tse'e dunuja'vidi je Pablo maat je Bernabé, keektu tse'e jetse'e ñajkxti jem Listra jets jem Derbe, mejtsk je kajpun juu' ve'e jem licaóniait y'it jootm, jetse'e ñajkxtuva jem kajpun kajxmdu juu' ve'e myutámip. ⁷ Jem tse'e je oy kats je oy ayook du'ava'niduva.

Ku je Pablo yaktsaka'ch jep Listra

⁸ Jem tse'e líistrait kyajpun kajxm vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e ka'o'yixjup jetse'e je tyek dutukyo'oyut, tsuunip tse'e tyun'it, kux ve'emam je'e ve'e kye'x, ni vin'itam je'e ve'e kyayo'oy. ⁹ Ax y'amotunajxypts je'e ve'e vye'na juu' ve'e je Pablo kyajtsp. Van'it tse'e je Pablo je yaa'tyajk du'ix jetse'e dunuja'vi jets o'yixjup je'e ve'e jetse'e je jyaanchja'vin kajx jyotkada'akut. ¹⁰ Van'it tse'e mačk jidu'um ña'muxji:

—Tukténini je mtek.

Van'it tse'e je yaa'tyajk jatyi tyeni jetse'e yo'pyajkni. ¹¹ Ku ve'e je numay jayu du'ixti juu' ve'e je Pablo tyoon, van'it tse'e je licaóniait aaj mačk dukojtsi. Jidu'um tse'e vyaandi:

—iNte'yamda xa ya'a ve'eda juu' uu'me'e tuxnukadaakumda jayu jo'n! —jidu'um tse'e vyaandi.

¹² Vyinja'vidu vyintsá'kidu tse'e je jáyuda may juu' ve'e ka je Nte'yamap. Mejtsk juu' ve'e vyinja'vidu vyintsá'kidu, Júpiter jets Mercuuriots je'e ve'e dutijta. Kux je Pablo ve'e

nyuojk kojtsp, je'e kajx tse'e je jayu dutijta Mercurio. Ax je Bernabé, je'e tse'e tyijtip Júpiter. ¹³ Van'it tse'e je tee' juu' ve'e toomp joma ve'e je Júpiter yakvinjava yakvintsa'aga, joma ve'e je tsaptajk juu' ve'e taamp jeja kajpun pa'ayi, je'e tse'e noomp ojts du'ixta je pu' jats je tsapkaaj, je'e ve'e tyukvintsa'agavaandup jeja je numay jayu vyinkujk. ¹⁴ Ku ve'e je Pablo maat je Bernabé je kats dumótdudi jets je'e ve'e yaktukvintsa'agavaandup, van'it tse'e je vyit ñatyuknukaa'tsvaatsjidi jette'e duyaknuké'xnatákada jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e je jayu tyonuvaandup, jette'e noomp tyajkidi jeja numay jayu akujk, mákk tse'e vyaandi:

¹⁵ —¿Tyajxse'e ve'em mjátukada? Jáyuva xa aatse'e, ya'aam xa aatse'e nnumiimp jets aats miitse'e nnaajmadat jette'e xmasoo'ktinit ya'a juu' ve'e ni vinxupa katoomp, van'it tse'e xpanajxtnit je joojntyk Nte'yam, juu' ve'e dupaam ya tsajmit it, ya naxvijinit it, je maaxy naaj, jets nujom juu' jatye'e ijtp. ¹⁶ Yakjajtuxjuts je'e ve'e jette'e je jáyuda juu' ve'e joojntykidu jupani jets juu' ve'e joojntykidup uxyam paat, je'e tse'e dutóndap pan juu' ve'e chojktup; ¹⁷ jyave'ema tse'e, xa'ma kajx tse'e je Nte'yam ñaajknuké'xnatákaja jette'e ve'em yak'ixat, je'e ve'e ku ve'e je y'oy je'e dutún. Je'e xa ve'e xkejxjimdud je tooj jette'e je naax dukunuu'kx jette'e ty'a'ma ku ve'e je ta'ma aats dupaa'ty, xmo'yumdupts je'e ve'e juu' ve'e nka'yumdup nja'kxumdup jets juu' jatye'e tsojkjup jette'e ntukxo'ojntkumdat —jidu'um tse'e je jayu dunuujmidi.

¹⁸ Oyam tse'e je Pablo maat je Bernabé ve'em vyaandi, tso'ox tse'e y'ijt jette'e dunaxkótstat je jayu jette'e dukayak'oo'ktat je tsapkaaj jette'e dutukvintsa'agadat.

¹⁹ Van'it tse'e jye'ydi je israeejlit jáyuda juu' ve'e tsoo'ndu jem Antioquia jets jem Iconio, je'e tse'e du'uk'akojtsidu je numay jayu jette'e je Pablo kuduyak'oo'kti tsaka'achji. Ax kya'tstu tse'e. Ku ve'e dunaajvidi jets távani ve'e duyak'oo'kta, van'it tse'e du'vaa'mpítsumdi jem kajpun pa'am. ²⁰ Ax ku tse'e je jaanchja'vivatajk ñaa'va'kvíttjidi, van'it tse'e je Pablo pyojtuk jette'e kyajpuntajkinuva. Je ku'óxit tse'e je Bernabé dumaattsaa'n jette'e ñajkxti jem deerbeit kyajpun kajxm.

²¹ Ku ve'e je jayu du'vaajnjidi je oy kats je oy ayook jem Derbe, van'it tse'e numay dujaanchja'vidi je Jesús. Van'it tse'e je Pablo maat je Bernabé vyimpjittinuva jem Listra, jem Iconio, jets jem Antioquia. ²² Jem tse'e dukojtsmákkidi je jaanchja'vivatajk, ve'em tse'e dunuujmidi jets mákk aaj mákk joote'e je Jesucristo dujaanchjavadat, ve'eme'e vyaandi jets ooye'e je jayu tyuntsaachpaa'ttat pan tajkidupe'e jem je Nte'yam y'am kya'm. ²³ Ku tse'e dupaamdi pan pan jatye'e dunuvinténadap je jaanchja'vivatajk kakto'k viijn joma ve'e ñay'amókajada, van'it tse'e chapkojtsi jette'e y'ayoojidi, jette'e jem je Maja Vintsán y'am kya'm dupaamdi je ñuvinténivatajka.

Ku je Pablo maat je Bernabé vyimpjittinuva jep Antioquia juu' ve'e

jep siiriat y'it jaatp

²⁴ Van'it tse'e dutuknajxti jem pisidiai y'it jootm jette'e jye'ydi jem panfliat y'it jootm. ²⁵ Ku ve'e dutukka'amaaydi je oy kats je oy ayook jem peergeit kyajpun kajxm, van'it tse'e ñajkxti jem Atalia. ²⁶ Jem tse'e je barco dupajkti jette'e ñajkxti jem Antioquia, je kajpun joma ve'e je jaanchja'vivatajk pyaajmjidi jem je Nte'yam y'am kya'm je tonk kajx juu' ve'e tyoondu. ²⁷ Ku ve'e jem jye'ydi, van'it tse'e duyaknuy'amojkiidi je jaanchja'vivatajk jette'e dutukmumaa'jtykti nujom juu' jatye'e tyoondu je Nte'yam je kyutojkin kajx, vintso ve'e je Maja Vintsán je maa'yun tyo'nuxjidi pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jette'e dujaanchjavadat je Jesucristo. ²⁸ Jek jaty tse'e je Pablo maat je Bernabé jem dumaattaandi je jaanchja'vivatajk.

15

Ku je jaanchja'vivatajk ñay'amojkiidi jep Jerusalén

¹ Van'it tse'e jye'ydi jem Antioquia je yaa'tyajka juu' ve'e jem Judea tsoo'ndu jette'e dutuk'ix'ukvaandi je jaanchja'vivatajka. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Pan ka'a xa miitse'e myakpaajmjada je ixta'nun jette'e xni'kxmadat xkojmadat ax jo'n je Moisés dupavaajñ, ka'a tse'e m'o'yixjadat jette'e xjayéptat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

² Ax je Pablo maat je Bernabé, je'e tse'e vaandu jets ka'a je'e ve'e ve'em dupaa'ty du'akeega. Je'e kajx tse'e mákk dumaatnakojojtsvintsoojvjidi. Ka'a tse'e dukojts'oyidi. Van'it tse'e yakpaamdi je Pablo maat je Bernabé maat je utsta je ajchta juu' ve'e vyinkoondu, jette'e ñajkxtat jem Jerusalén jette'e jem dukojts'oyadat, je'e ve'e najkx dutukmaatkojtsmókta je kukátsivatajk maat je'e pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk juu' ve'e jemda. ³ Je'eda ve'e pakejxjudu je jaanchja'vivatajk pan pan jatye'e nay'amojkiidup jem Antioquia.

Ku ve'e ñajkxti, najxtu tse'e jem feniciai jets samaariai y'it jootmda. Jem tse'e dutukmumaa'jtykti vintso ve'e je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap, je'e tse'e dumasoo'ktu

je kyo'oy joojntykinda jetse'e uxayam dujaanchjávada je Jesucristo. Nujom tse'e je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada pan pan jatye'e du'amotunajxtu, tyukxoojntktuts je'e ve'e.

⁴ Ku ve'e je Pablo maat je Bernabé jye'ydi jem Jerusalén, oy tse'e kyuvajkjidi pan pan jatye'e jem nay'amojkijidup, je'e maat tse'e vye'niva je kukátsivatajk jets je'e pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk. Van'it tse'e dütukmumaajntykti nujom juu' ve'e je Nte'yam tyoon je'e maat. ⁵ Van'it tse'e tyénidi je fariséoda juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesucristo, jetse'e vyaandi:

—Tun vinkopk xa je'e ve'e jetse'e je ixta'nun yakpaajmjadat je jaanchja'viva pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, jetse'e duni'kxmadat dukojmadat, jetse'e yaktukpava'andat jetse'e dukutyóndat je Moisés je pyava'nun.

⁶ Van'it tse'e ñay'amojkijidi je kukátsivatajk maat pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jetse'e dukojtsmóktat, dupayo'oydat. ⁷ Jékani tse'e dukotsta vye'na, van'it tse'e je Pedro tyeni, jetse'e vyaaiñ:

—Utsta ajchta, mnuja'vidup xa miitse'e jets jémani atse'e je Nte'yam xvinkán jets atse'e nvaajnjadat ya oy kats ya oy ayook je'eda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e dujaanchjávadat je Jesucristo. ⁸ Je Nte'yam, juu' ve'e du'ixp dunuja'vip je jayu je jyoot je jya'vin, je'e tse'e dūvinkoõmpa juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvap, yaknuke'xnatajki tse'e ku ve'e dupaajmji jem jya'vin kajxmada je Espiritu Santo, ve'em ax jo'n je'e ve'e dupuujm yam uu'm nja'vin kajxmada je Espiritu Santo. ⁹ Tsojkuđudup xa je'e ve'e je Nte'yam, ve'em ax jo'n je Nte'yam uu'm xtsojkumda jo'n. Je'e tse'e je jya'vinda yakvaatsuxjudu kux jyaanchja'vidup je'e ve'e je Jesucristo, ve'em ax jo'n uu'm ya nja'vinamda duyakvaach ku ve'e je Jesucristo njaanchja'vi'ukva'numdi. ¹⁰ Ax tyajx tse'e x'ixuva'anda joma vaate'e je Nte'yam juu' dukuvuk, jetse'e je jaanchja'vivatajk xtuknujokuva'anda juu' ve'e ni uu'ma xka'o'yixumjudup jetse'e nkuty'o'numdat jetse'e ni je njujpit jáyuvamda kya'o'yixjidi jetse'e kudukutyoondi? ¹¹ Je'e tse'e njaanchja'vimdup jets je Maja Vintsán Jesucristo je myaa'yun kajxe'e nuyejpumda je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, jets nay je'e je myaa'yun kajxe'e dujajeyjtuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap.

¹² Ku ve'e je Pedro ve'em vyaaiñ, van'it tse'e y'amo'tkajxti jetse'e du'amotunajxti ku ve'e je Bernabé maat je Pablo tyukmumaajntykjidi je mújit nuja'vin jets je mújit atuva juu' ve'e je Nte'yam tyoon je'e maatta ku ve'e y'otsta jem je jayu y'it jootmda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ¹³ Ku ve'e kyojtskajxti, van'it tse'e je Santiago vyaaiñ:

—Utsta ajchta, amotunaxta ats. ¹⁴ Ta xa ve'e je Simón Pedro xtuknumaajntykumda vintso ve'e je Nte'yam je y'ayook yakvaajni'ukvaandi pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je Nte'yamts je'e ve'e dūvinkoõnduva jetse'e y'ijttuvat je'e je jyayu. ¹⁵ Navyaatjup ya'a ve'e ax jo'n dujatyaaandi je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Jidu'um tse'e dujatyaaandi:

¹⁶ Ku xa ve'e tyónjut je ayook juu' ve'e jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, van'itts atse'e nmiinnuvat.

Ve'em ax jo'n je jayu duyakpojtuknuva to'k je tajk juu' ve'e kitu, ve'emts atse'e mpámüt jets atse'e je jayu xvinjávadat xvintsa'agadat ax jo'n dūtoondi ku ve'e jyojntyki je yakkutojkpa David.

¹⁷ Je'e kajxts atse'e ve'e em ntónut jets atse'e je jayu xjaanchjávadat juu' ve'e ka je israeejlitap, ve'emts atse'e anañujoma xjaanchjávadat juu' atse'e nvinkoon.

¹⁸ Jidu'um tse'e je Maja Vintsán vyaaiñ, juu' ve'e dukutyoomp ti ve'e kyajtsp. Jujpanan tse'e je jayu yaktuknuja'vi'ukvaaiñ.

¹⁹ Van'it tse'e je Santiago jyaa'kvaaiñ:

—Je'e kajxts atse'e nva'añ jets ka'a ve'e nyaktso'oxjajtumdat pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap juu' ve'e dumasooqopt je kyo'oy joojntykinda jetse'e dupanajkxta je Nte'yam. ²⁰ Je'ejyji ve'e chajkp jetse'e nnuja'yimdat jets ka'a ve'e duja'kxtat je tsu'uts juu' ve'e yaktukvintsa'kip juu' ve'e ka je Nte'yamap, ka'a ve'e je kats dütukmaatjajéptat je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeyjtup, ka'a ve'e duja'kxtat je tánuk tsu'uts juu' ve'e yuktsum'oo'kp, jets ka'a ve'e duja'kxtat je nuu'pun. ²¹ Kux jémani ve'e jyéjada kakkajpun pan pan jatye'e du'ava'nidup je Moisés je jyatyán, je'e ve'e ku ve'e je nak yaktukvinkótsada jep tsaptujkp vimpoo'kxtkun xaaj.

²² Van'it tse'e je kukatsivatajk jets pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk maat nujom pan pan jatye'e nay'amojkijidup, je'e tse'e dūvinkoõndu aje'ejyida jetse'e dukejxti jem Antioquia, jetse'e dumaadadat je Pablo maat je Bernabé. Vyinkoõndu ve'e je Judas juu' ve'e duxaajivap Barsabás, jets je Silas, ñumájidup je'e ve'e je jaanchja'vivatajk maatta. ²³ Je'e tse'e tyukmukejxidu je nak juu' ve'e jidu'um vaamp: “Aats, je Nte'yam je kyukátsivada jets pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk, maat je utsta je ajchta, máyam aatse'e je Dios ntuknukek je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada juu' ve'e ka

je israeejlit jáyuvap jem Antioquía jets jem siiríaiet jets cilíciat y'it jootmda. ²⁴ Nmoṭu aatse'e je kats jets najkxtu ve'e jem je jayu juu' ve'e yaja tsoo'ndu. Akujaaxkup je'e ve'e ñajkxti, ka'ats aats je'e ve'e nvintonuujimidi. Je'e tse'e mvinma'yunmoojyjudup je'e kajx juu' ve'e kyogjtstup jetse'e mkojtsjotmootskajada ku ve'e vya'anda jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e myakpaajmjadat je ixta'nun jetse'e xni'kxmadat xkojmadat jetse'e je Moisés je pyava'nun xkutyóndat. ²⁵ Je'e kajx tse'e kux aatse'e tunkojtsmúk, oys aatse'e njava jets a'aatsji ve'e tunvinkán jetse'e najkx mku'ixjada. Je'e tse'e dumaadadap je Bernabé jets je Pablo, je utsta je ajchta juu' ve'e ooy ntuntsojkmudup ²⁶ jetse'e ñapyajmjidi jem kutsa'aga jootm je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx. ²⁷ Ax ntuknukejxtup tse'e je Judas maat je Silas, je'eda ve'e aviinn ah'am mva'nuxjadap jetse'e mtukvinjávajadat. ²⁸ Y'oyja'vi xa ve'e je Espiritu Santo jets ve'empa aats, jets ka'a aatse'e ntuknujókut je cho'ox je'e, ya'ajyji ve'e chajkp jetse'e yaktónut: ²⁹ Ka'a tse'e xja'kxtat juu' ve'e yaktukvintsa'kip juu' ve'e ka je Nte'yamap, ka'a tse'e xja'kxtat je nuu'pun, ka'a tse'e xja'kxtat je tánuk tsu'uts juu' ve'e yuktsum'oo'kp, jets ka'a tse'e je kats tukmaatjayéptat je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap m'ayejptup. Pan ka'a tse'e xtonda ya kyó'oy je'e, oys je'e ve'e juu' ve'e mtoondup. Dios maate'e mtaandini."

³⁰ Ku ve'e yakpakejxti, van'it tse'e ñajkxti jem Antioquía. Jem tse'e dyaknay'amojkijidi je jaanchja'vivatajk jetse'e je nak dutukkatajkidi. ³¹ Ku ve'e je nak dutukvinkojtsidi je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada, ooyts je'e ve'e tyunxoojntkti jetse'e jyot'amájidi. ³² Kyojtsnajxtup tse'e je Nte'yam je y'ayook je Judas maat je Silas, je'e tse'e dukojtsjidup je jaanchja'vivatajkta may viijn jetse'e dukojtsmákkidi.

³³ Ku ve'e je it ñajxy, van'it tse'e je utsta je ajchta yakmasoóktini jetse'e vyimpijttinit jem Jerusalén, ve'em tse'e dunuujimidi jets máyame'e je Dios dumo'odat je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada juu' ve'e jemda. ³⁴ Ax je Silas, jem Antioquía je tse'e tyaañ maat je Pablo jets je Bernabé. ³⁵ Jem tse'e je jayu dutuk'ixti dutukka'amaaydi je Maja Vintsán je kyats je y'ayook, numay tse'e juu' ve'e ve'em tukputajkjidi, je oy kats je oy ayook dutuk'ixtuva.

Ku je Pablo mumejtsk nax ñujkx ka'amaayva

³⁶ Jaa'knajx tse'e je it. Van'it tse'e je Pablo dunuujimi je Bernabé:

—Ja'mus duku'ixumnuva je jaanchja'vivatajkta nujom je kajpun joma ve'e n'ava'nim je Maja Vintsán je kyats je y'ayook jetse'e n'ixumut pan vintso ve'e jemda.

³⁷ Chojkts je'e ve'e je Bernabé jetse'e dumaadat je Juan juu' ve'e duxaajivap Marcos; ³⁸ ax ka'a tse'e je Pablo du'oyjava jetse'e dumaadadat kux masoókjidinu ve'e jem Panfilia jets ka'a ve'e y'ukputajkjidi. ³⁹ Ka'a tse'e dukojts'o'yidi, je'e kajx tse'e kakje'e je tyoo' dupajkti. Je Bernabé, myaatnajkxts je'e ve'e je Juan Marcos jetse'e jem barco jootm ñajkxti jem Chipre; ⁴⁰ je Pablo, je Silásts je'e ve'e vyoov. Ku ve'e je utsta je ajchta dumunoo'kxtkti je Maja Vintsán jetse'e dyak'itit je myaa'yun maat, van'it tse'e je Pablo maat je Silas choo'ndi. ⁴¹ Jeme'e ñajkxti siiríaiet jets cilíciat y'it jootmda. Jem tse'e je Pablo je jaanchja'vivatajk dukojtsmákkidi.

16

Ku je Timoteo dumujatyo'o'i je Pablo maat je Silas

¹ Ku ve'e je Pablo maat je Silas jye'ydi jem deerbeit jets liistrait kyajpun kajxmda, jem tse'e dumaatnavyaatjidi to'k je jaanchja'viva juu' ve'e duxaaj Timoteo, israeejlit jáyuts je'e ve'e tyaakip, je'e tse'e dujaanchja'viva je Jesucristo. Ax ka je israeejlit jáyuvapts je'e ve'e tye'e'ip. ² eñkojtsjidupts je'e ve'e je Timoteo je utsta je ajchta juu' ve'e tsuunidup jem Listra jets jem Iconio. ³ Chojke'e je Pablo jetse'e je Timoteo myujatyo'o'ajat. Van'it tse'e je ixta'nun dupaajmji jetse'e duni'kxmat dukojmat ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ. Je'e kajx tse'e ve'em dütuuin jetse'e kyako'oyjávajadat je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem tsuunidup, kux ñuja'vidinup je'e ve'e anañujoma jets ka je israeejlit jáyuvap je'e ve'e tye'e'ip. ⁴ Ax nunom tse'e je it joma ve'e ñajkxti, vyaajniju tse'e je jaanchja'vivatajkta je'e juu' ve'e ñupaajmtkidu je kukátsivada maat je'e pan pan jatye'e dunvinténidup je jaanchja'vivatajk juu' ve'e jem Jerusalén. ⁵ Ve'em tse'e dukojtsmákkidi pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo; jóvum xaaj tse'e ñuma'yi'ata'atsta.

Ku je Pablo yak'ixji to'k je macedóniait yaa'tyajk

⁶ Ka'a tse'e je Espiritu Santo yakjajtuxjidi jetse'e je oy kats je oy ayook du'avánadat jem ásiat y'it jootm, je'e kajx tse'e dutuknajxti jem frigiáit jets galáciait y'it jootmda, ⁷ ve'em tse'e jye'ydi jem to'k ado'om misiait y'it jootm. Jem tse'e tyakava'anda bitíniait y'it jootm. Ax ka'a tse'e yakjajtuxjuduva je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Jesús jya'vin kajxm. ⁸ Van'it tse'e jem misiait chova am ñajxti jetse'e jye'ydi jem trooasit kyajpun kajxm. ⁹ Jem tse'e je Pablo koo'ts yak'ixji to'k je macedóniait yaa'tyajk tyena, jetse'e myunoo'kxtkji: “Minu to'k aaj yaja macedóniait y'it jaat jets aatse'e xputákat.”

¹⁰ Tun koojyji tse'e je Pablo je'e yak'ixji, van'itts aatse'e n'apaajmtki jets aatse'e jem Macedonia nnaixkut, nnuja'vinup aatse'e jets je Nte'yam aatse'e xkejxp jets aatse'e jem nvaajnjadat je oy kats je oy ayook.

Ku je Pablo maat je Silas vye'nada jep Filipos

¹¹ Jemts aatse'e Troas je barco mpujk jets aatse'e tuvji nnujxk jem Samotracia. Je ku'oxitts aatse'e nje'y jem Neapolis. ¹² Jemts aatse'e ntsaa'n jets aatse'e jem Filipos nmujkx, to'k je kajpun juu' ve'e dunumajip jem macedoniait y'it jootm. Je romait yakkutojkpa juu' ve'e je maja kutojkun duka'mip, je'e tse'e duyakjajtji je filiposit jayuda jetse'e dutondat juu' ve'e je jayu tyoondup jem romait cyiudaaj kajxm. Jemts aatse'e Filipos je it nyaknajxy.

¹³ Ku ve'e je poo'kxtkun xaaj dupaaty, van'itts aatse'e nkajpumpitsum jeja maja napa'ayi, jeja joma aatse'e nnasja'vi jetse'e je jayu chapkats. Van'itts aatse'e n'ajxtk jets aatse'e nvaajnjidi je oy kats je oy ayook je ta'axtajkta juu' ve'e jeja nay'amojkjidup. ¹⁴ Nuto'k je ta'axtajkta, vyinja'vip vyintsal'kipts je'e ve'e je Nte'yam, Lidia ve'e xyaaj, tiatiirait jayu je'e ve'e, je oojyit tso'ojmk vit je'e ve'e tyaa'kp. Ku ve'e je Lidia du'amotunajxy juu' ve'e je Pablo kyajtsp, van'it tse'e je Maja Vintsan yak'avaatsuxji je jya'vin jetse'e dukuvakut je Pablo je y'ayook. ¹⁵ Ku ve'e napejt maat nujom je jayu juu' ve'e jep jyuump tuyjqp, van'itts aatse'e xmunoo'kxtk jidu'um:

—Pan ve'em xa ve'e xpayo'oyda jets njaanchja'vip atse'e je Maja Vintsan, tandats jem ats nta'lam.

Ax je'e kajx tse'e kux aatse'e xmunoo'kxtk, paatyts aatse'e nnujxk.

¹⁶ To'k nax ku aatse'e nnujxk joma ve'e je jayu chapkats, van'itts aatse'e nmaatnavyaatji to'k je kiixuta'ax juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjayuvap juu' ve'e je jayu duyakmaayp; ooy je'e ve'e tyunnumeempakjada je vyintsanda ku ve'e myay. ¹⁷ Je kiixuta'axts aatse'e xpa'ux'ooki jetse'e makk vyaajfi:

—Ya yaa'tyajkta, je Nte'yam ya'a ve'e myutoondup myupajktup, ya'a tse'e je jayu duvaajnjidup vintso ve'e dujayeptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁸ Ve'em tse'e jyatuka y'ijit may xaaj. Ku ve'e je Pablo nuu'kx kuxe'e ve'em vane'em yakkats, van'it tse'e vimpjijt jetse'e dunuujmi je ko'oyjayuvap juu' ve'e jem je kiixuta'ax jya'vin kajxm. Jidu'um tse'e vyaajfi:

—Je Jesucristo kajx xa ats mitse'e ntukpava'añ jetse'e mpitsumnit jem ya'a jya'vin kajxm.

Tun jatyi tse'e pyitsumni je ko'oyjayuvap.

¹⁹ Ku ve'e je kiixuta'ax je vyintsan du'ixti jets ka'a ve'e y'uk'o'yini jetse'e dunumeempaktat, van'it tse'e je Pablo maat je Silas dumajtsti jetse'e duyaknajxkti jem kumoon. ²⁰ Ku ve'e jye'ydi jem, van'it tse'e jeja je tokin payo'yva vyinkujkta dupaamdi jetse'e vyaandi:

—Ya israeejlit jayuda xa ve'e duyakyojmutkup duyak'ajxuktup je njayuvamda, ²¹ je'e ve'e tyuk'ixkup je costumbre juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeegup jetse'e nkuvajkumdat ukpu nkutyo'numdat, kux romait jayu uu'me'eda.

²² Ku ve'e je numay jayu nupojtukjidi, van'it tse'e je tokin payo'yva dupavaandi jetse'e yaknujandat jetse'e yakvoptat je kup maat. ²³ Tavani tse'e ooy tyunyakvopta vye'na, van'it tse'e duyakjapyoxuntakpaajmjidi jetse'e dupavaandi je poxuntak'ix'ijtpa jetse'e oy du'ix'ittat. ²⁴ Ku ve'e ve'em yaknuujmi, jep tse'e duyaktajkidi joma ve'e dunukaaka jep poxuntajkp jetse'e je tyekta dupaamdi jep pu'u tukpaajva'ach akujkp, vimpennuk tse'e je tyek tyaandi.

²⁵ Ax tso'm jo'n tse'e vye'na ku ve'e je Pablo maat je Silas chapkojtsti jetse'e y'aavdi, myotudu tse'e je myupoxuntakjayuda, ²⁶ van'it tse'e to'mayji ojs makk tyun'oixa, xyijte'e je poxuntakne'ev jep naaxyp paat. Van'it tse'e nujom je poxuntak'aka'a y'avaach jetse'e myukejikujx nujom je poxuntakjaju je kyadenada. ²⁷ Ku ve'e jyotvij je poxuntak'ix'ijtpa, jetse'e du'ix tse'e tavani ve'e je poxuntak'aka'a y'avatskux, van'it tse'e du'ukyapitsum je chojx jetse'e kuñaa'k'oo'kji, ve'eme'e vyinmay jets tavani ve'e je poxuntakjaju kyekajxtini. ²⁸ Ax van'it tse'e je Pablo makk myukojtsji:

—Kadi mnavyintsotunju, uxyap xa aatse'e nujom.

²⁹ Van'it tse'e je poxuntak'ix'ijtpa je ta'kxpa du'amotu je tyoompa jetse'e kyakno'mi. Ooy tse'e tyuntsa'ki jetse'e tyunmipp. Van'it tse'e je Pablo maat je Silas divinkoxkteni jetse'e je vyijn je y'aaj je naax dutukpaaty je vintsa'kin maat. ³⁰ Van'it tse'e duyakpitsumdi jetse'e du'amotutividi:

—Tise'e tsojkjup jets atse'e ntont jets atse'e ntso'okut?

³¹ Van'itts je'e ve'e y'atsoqvdi:

—Jaanchjáva je Maja Vintsan Jesucristo, ve'em tse'e xjayeput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax pan jyaanchja'viduvap tse'e je jayu juu' ve'e jep mjuump mtujkp, jyajejtuavaps je'e ve'e je joojntykimpa juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

³² Van'it tse'e je Pablo maät je Silas dujaa'ktukmukojtsti je Maja Vintsán je kyats je y'ayook, je'e maät je jayu juu' ve'e jep jyuump tyujkp. ³³ Van'it tse'e je poxuntak'ix'ijtpa je Pablo maät je Silas je xya'ajka dupuj. Van'itts je'e ve'e ñapejt maät nujom je jayu juu' ve'e jep jyuump tyujkp. ³⁴ Van'it tse'e jem tyak'am duvooovdi kaayva; ooy tse'e je jyayu dutunmaätukxojojntk kuxe'e je Nte'yam dujaanchja'vidi.

³⁵ Je kujápit tse'e je tokin payo'yva dukejxti je kutoonktajkta jetse'e dunaajmadat je poxuntak'ix'ijtpa jetse'e dumaso'oktat je jayu. ³⁶ Van'it tse'e je poxuntak'ix'ijtpa dunuuujmi je Pablo:

—Tá xa atse'e xtukpava'anda je tokin payo'yvada jets ats miitse'e nmaso'oktinit. Nvaatts miitse'e mnajkxtinit to'k aaj to'k joot.

³⁷ Van'it tse'e je Pablo dunuuujmide je kutoonkta:

—Oyam aatse'e rómaait jayu jets aatse'e nkayaktokimpayo'oy, jéjats aatse'e je numay jayu vyinkujk tunyakvap; çax ayu'utsjits aatse'e xmaso'okuva'anda? ¡Ka'a xa je'e ve'e dupaa'ty du'akeega! Va'ane'e viinn dumetsta jets aatse'e xyakpítsumdat.

³⁸ Tyukmumaajntyktuts ya'a ve'e je kutoonkta je tokin payo'yvada. Van'it tse'e ooy tyuntsa'kidi ku ve'e je kats dumótudi jets rómaait jayu je'e ve'eda, ³⁹ paaty tse'e ojs je mee'kxun du'amótuda je Pablo maät je Silas, jetse'e jep poxuntujkp duyakpítsumdini, jetse'e dumunoo'kxtkti jetse'e je kajpun dutukvaatstinit. ⁴⁰ Ku tse'e jep poxuntujkp pyítsumdini, van'it tse'e ñajkxti jem je Lidia tyak'am. Ku ve'e duku'ixti je utsta je ajhta maät je utsta je tsa'ada jetse'e dukojtsjidi jets makke'e ñaajk'ijtidinit to'k muk je Cristo maät, van'it tse'e choo'ndini.

17

Ku je numay jayu yoojmukti y'ajxukti jep Tesalónica

¹ Ku ve'e je Pablo maät je Silas choo'ndi jem Filipos, van'it tse'e ñajxti jem anfípolisit jets apolóniait kyajpun kajxmá, jetse'e jye'ydi jem tesalónicait kyajpun kajxm. Jem tse'e y'ijit to'k je tsaptajk juu' ve'e je israeejlit jayu jye'eda. ² Van'it tse'e je Pablo ñujkx jep tsaptujkp, ve'em ax jo'n dutún ku ve'e jyajuu'kajpunkujxa jye'ya. Toojk náxani tse'e je Pablo duyaknajxy je poo'kxtkun xaaj jep tsaptujkp jetse'e je jayu dumaatnakyátsju je Kunuu'kx Jatyán kajx. ³ Je'e tse'e je jayu dutukvinja'vidup, va'ajts tse'e dutuk'ixta jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e chaachpaa'tut je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit, ax ku tse'e aa'kani vye'nat, van'it tse'e jyoojntykpaiknuvat. Jidu'um tse'e dunuuujmide:

—Je Jesús, juu' ats miitse'e ntuknuja'vidup, je'ejyams je'e ve'e je Cristo.

⁴ Jeme'e je israeejlit jáyuda juu' ve'e dukuvajktu je Pablo maät je Silas je y'ayookta jetse'e je Cristo dujaanchja'vidi, jyaanchja'viduva tse'e numay je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap jetse'e je Nte'yam duvinjáyada duvintsa'agada, nay ve'empa ve'e numay je ta'axtajk juu' ve'e dunumájidup jem kajpun kajxm. ⁵ Ax jémdava tse'e je israeejlit jayu juu' ve'e dukuvajktu je'e je y'ayookta jetse'e dumujotma'tti je Pablo maät je Silas maät je jayu juu' ve'e amotunajxjudup. Je'e tse'e duvomojktu je ko'oy jáyuda juu' ve'e nooxvítup jetse'e je jayu duyakyoojmukti duyak'ajxukti. Jem je Jasón tyak'am tse'e du'ixtidi je Pablo maät je Silas, yakpítsumuvaandup je'e ve'e jetse'e dupámdat jem je yakkutojkpa kyam jeja je numay jayu vyinkujk.

⁶ Ax ku tse'e dukapaatti, van'it tse'e duvaa'njátsundi je Jasón jets je viiink jaanchja'vivada jeja je yakkutojkpa vyinkujkta. Van'it tse'e dunuxa'aidi jidu'um:

—Je jayu juu' ve'e ya naxviijinit it dutukvittkajxtup jetse'e je jayu duyakvinmamy'a'atta, tá tse'e yaja myejstuvá. ⁷ Je'e tse'e vaandup jets jéjake'e jado'k je yakkutojkpa, Jesusuk je'e ve'e xyaaj. Ax ve'em tse'e dukuvakta je rómaait yakkutojkpa je pyava'nun. Ya Jasón tse'e tuyakmatánjada.

⁸ Ku ve'e du'amotunajxti, ooy tse'e dutunvinmaaydi je numay jáyuda jets pan pan jatye'e je kajpun duyakkutojkjidup. ⁹ Van'it tse'e dunuuujmide je Jasón jets je myujatyo'o'da jetse'e je meen dupámdat. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Ku ve'e je jayu ñajkxtinit juu' ve'e je'ydu, van'itts aats miitse'e je meen nmoyumpijtnit. Ax ku tse'e je meen dupáamdi, van'it tse'e yakmaso'oktini.

Ku je Pablo maät je Silas vye'nada jep Berea

¹⁰ Van'it tse'e je jaanchja'vivatajk jatyji dupakejxti koo'ts je Pablo maät je Silas jem Berea. Ku ve'e jem kajpun kajxm jye'ydi, van'it tse'e ñajkxti jep je israeejlit jayu chaptujkp.

¹¹ Nuyojk oy jáyuts je'e ve'eda je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem tsuunidup jets ni ka'a ve'e juu' ve'e jem Tesalónica tsuunidup, kux to'k joote'e dukuvajkti je oy kats je oy ayook jetse'e jóvum du'ixtada jep Kunuu'kx Jatyán kujxp pan pyaaty y'akeeguip'e juu' ve'e yaktukmukojtstup. ¹² Ax ve'em tse'e numay je israeejlit jayu dujaanchja'vidi je Jesucristo, jyaanchja'viduva tse'e je jayu juu' ve'e ka je israeejlitap, ve'em tse'e je ta'axtajk juu' ve'e

dunumájidup, nay ve'empa tse'e je yaa'tyajkta. ¹³ Ax ku tse'e dunuja'vidi je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem Tesalónica tsuunidup jets jeme'e beréait kyajpun kajxm je Pablo dutukka'amáy je Nte'yam je kyats je y'ayook, van'it tse'e jem dununajkxti jetse'e je Pablo duto'oxpajkti. ¹⁴ Ku ve'e ve'em jyajty, jatyji tse'e je jaanchja'vivada je Pablo dukejxti jeja maaxy nápa'ayi namvaate'e je Silas maat je Timoteo tyaandi jem Berea. ¹⁵ Pan pan jaty tse'e dumujatyoo'idu je Pablo, jem tse'e aténasit kyajpun kajxm duyaknajkxti. Van'it tse'e je Pablo ña'muxjidi jets jatyji ve'e je Silas maat je Timoteo ñunajkxjadat jem Atenas.

Ku je Pablo vye'na jep Atenas

¹⁶ Namvaate'e je Pablo du'a'ix je Silas maat je Timoteo jem Atenas, ooy tse'e tyunnavyinma'yunmooyji ku ve'e du'ix jets ooye'e jem je apamnax. ¹⁷ Je'e kajx tse'e dumaatnakyojtsvintsoojvjidi jep tsaptujkp je israeejlit jáyuda jets pan pan jaty'e ka je'epta juu' ve'e je Nte'yam duvinja'vidup duvintsa'kidup; jóvum xaaj tse'e dumaatnakyojtsvintsoojvjuduva jem maa'y jootm pan pan jaty'e jem ve'nidup. ¹⁸ Jeme'e je yaa'tyajkta juu' ve'e yaktijtpu epicuureoda, je'e tse'e dutoonkidup je ixpajkun juu' ve'e je Epicuro yaktaan. Jempa ve'e je yaa'tyajkta juu' ve'e yaktijtpu estoicada, je'e tse'e dutoonkidup je ixpajkun juu' ve'e je Zeno yaktaan. Je'e tse'e dumaatnakyojtsvintsoojvjidup je Pablo. Jem tse'e juu' ve'e vaandu:

—¿Tis ya'a ve'e kyajtpu ya apajkxun?

Jem tse'e viijnk juu' ve'e vaanduvap:

—Ya'a xa n'ite'e du'ava'nip viijnk juu' ve'e yakvinja'vip yakvintsa'kip.

Je'e kajx tse'e ve'em vyaandi kux tukmukojsjdupe'e je Pablo je oy kats je oy ayook, je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajña je Jesús jye'e, y'ava'nivap je'e ve'e jets joojntypajktinuvape'e je jayu jado'k nax ku ve'e aa'kani vye'nadat. ¹⁹ Van'it tse'e duvoovdi joma ve'e to'k je it juu' ve'e duxaaj Areópago, jem je'e ve'e ñay'amókajada y'ijit ku ve'e juu' dukojtsmokuva'anda. Van'it tse'e je Pablo dunujmidi:

—Nvaate'e jets aatse'e nnujávát ti nam ixpajkune'e myakmiimp myakje'yp. ²⁰ Ka'ana aatse'e n'amotunaxy vintso mitse'e xkats, je'e aatse'e nnujavavaampy pan ti ya'a ve'e tyijp.

²¹ Jidu'ume'e vyaandi kux nujome'e pan pan jaty'e kukajpunidup jem Atenas jets pan pan jaty'e jem je'ydu tsuuniva, je'e'jyits je'e ve'e tyonuvaandup jetse'e dukótstat jetse'e du'amotunaxtat juu' jaty'e nam ixpajkun.

²² Van'it tse'e je Pablo tyeni jem je'e vyinkojkmda jem Areópago, jetse'e vyaajñ:

—Mii'tsta, aténasit yaa'tyajkta, nujom juu' jaty atse'e yaja tun'ix mkajpun kujxta, je'ets atse'e xtuknuja'vip jets ooye'e je vintsa'kin xtunmo'oda juu' jaty'e mvinja'vidup mvintsa'kidup. ²³ Kux ku xa atse'e nnaxy ntaka, jets atse'e n'ix joma jaty'e mvinjavada mvintsa'agada, jemts atse'e to'k je yojxpejtun mpaaty juu' ve'e jidu'um nuja'a: "Je Nte'yam juu' ve'e Kayak'ixa." Ax je'e tse'e juu' ve'e mvinja'vidup mvintsa'kidup, óyame'e xka'ixada, je'ets ats mii'tse'e ntukmukojsjtpu.

²⁴ Je'e pane'e ya naxviijnit it dupaam jets nujom juu' jaty jéjip, je Nte'yamts je'e ve'e, je'e tse'e duka'mip ya tsajmit it jets ya naxviijnit it. Ka'a je'e ve'e chuuna jep tsaptujkp juu' ve'e jayu pum, ²⁵ ka'a je'e ve'e kyatih'ijtxujx jets je'e ve'e je jayu je maa'yun tyo'nuxjut, je'e ve'e viinn je jayu dujoojntykinmooy, je'e tse'e je jayu duyakxejp jetse'e xmo'yumda nujom juu' jaty.

²⁶ Je Nte'yam tse'e to'k je jujpit jayu kajx duyakjeji nujom je jayu, ve'em tse'e duyakvintojkkáxtat vinxpu to'k it to'k naxviijn, je'e tse'e dunupaajmtki je xaaj ku ve'e jyoojntykadat jets je it joma ve'e chaanadat. ²⁷ Ve'em tse'e dutuujjn jetse'e je jayu du'ixdat vintso ve'e je Nte'yam du'ixtat jetse'e dupaa'ttat, óyame'e xkamujékumimda to'k jado'k, ²⁸ kux je'e ve'e xmo'yumdup je njoojntykinamda, je'e kajx tse'e nnaxyl'numjada jetse'e n'ijtumda. Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n vyaanduva juu' ve'e pítsumdu jeja mii'ts mvij jayu akujkta: "Je Nte'yam je chaan je kyooj xa uu'me'eda." Jidu'um tse'e vyaandi.

²⁹ Ax pan je Nte'yam je chaan je kyoojts uu'me'eda, ka'a tse'e nvaat nvinma'yumdat jets ve'eme'e je Nte'yam ax jo'n je apamnax juu' ve'e oro, juu' ve'e plata, ukpu tsaa, juu' ve'e ve'em pum ax jo'n je jayu dumutaayvaa'ty. ³⁰ Ka'a tse'e je jayu jujpani dunuja'vidi jets ogy je'e ve'e kyatun'oya juu' ve'e tyoondy kyojstsu. Ve'emji ve'e je Nte'yam duyaknajxy ku ve'e je jayu ve'em dutoondi; ax uxym, je'e tse'e nujom je jayu tyukpavaampy jetse'e vvinmayumpijitnit, je kyooj joojntykin dumasooktinit, jetse'e je tuvutoo' dupanajkxtinit. ³¹ Je'e kajx tse'e ve'em dutsak kux to'ke'e je xaaj dunupaajmtki ku ve'e je jayu dutokimpayoy'nit vintso ve'e dupaa'ty du'akeega. To'k tse'e je jayu kajx ve'em dutónut juu' ve'e vyinkoon. Va'ajts tse'e je Nte'yam ya'a duyaknuke'xnatajki ku ve'e duyakjoojntykpajknuva —jidu'um tse'e je Pablo vyaajñ.

³² Ku ve'e du'amotunajxti jets joojntykpajktinuvape'e je oo'kpatajk jado'k nax, jem tse'e juu' ve'e dunuxiiktup dutukxiiktup. Jempa tse'e juu' ve'e vaanduvap:

—Van'it aatse'e n'amotunajxnuvat jado'k nax ku aats mitse'e xtukvinkojtsinuvat.

³³ Van'it tse'e je Pablo myasooqjidi. ³⁴ Jem tse'e je jayu juu' ve'e dumaatnapyajjkjudu je Pablo jetse'e dujaanchja'vidi je Jesús. Dionisio ve'e to'k xyaaaj, kuvijts je'e ve'e jetse'e je myujatyoo' dumaatnay'amókaja jem joma ve'e je Areópago. Jempa tse'e to'k je ta'axtajk juu' ve'e duxaaaj Dámaris. Nay jempa tse'e juu' ve'e viijnktava.

18

Ku je Pablo vye'na jep Corinto

¹ Van'it tse'e je Pablo jem Atenas chaa'n jetse'e ñujkx jem coriintovit kyajpun kajxm. ² Jem tse'e dumaatnavyaatji to'k je israeejlit jayu juu' ve'e Aquila duxaaaj. Póntovit jayu je'e ve'e. Nam je'yanume'e je Aquila maat je ñuda'ax Priscila. Jem Italia ve'e pyi'itsumdi kux je yakkutojka Claudio ve'e dupavaan jetse'e pyi'itsumdinit jem rómaait cyiudaaj kajxm nujom pan pan jatye'e israeejlit jayu. Ojts tse'e je Pablo kyu'ixjada. ³ Je vit juu' ve'e yaktuktaknpaamp, je'ets je'e ve'e yak'o'yidup, je toonkijam juu' ve'e je Pablo tyuump. Je'e kajx tse'e jem dumaattaandi jetse'e kijpx je vit duyak'o'yidi. ⁴ Vimpo'o'kxtkun xyaaaj tse'e je Pablo jep tsaptujkx ñujkx, jep tse'e dumukats je israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta, ve'em tse'e dujaanchjávadat je Jesucristo.

⁵ Ku ve'e je Silas maat je Timoteo choo'ndi jem macedóniait y'it jootm jetse'e jye'ydi jem Corinto, je'ejyji tse'e je Pablo tyukka'amaay je oy kats je oy ayook, va'ajts tse'e duvaajña je israeejlit jáyuda jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. ⁶ Ku ve'e je Pablo dutso'oxpajk'ukvaandi jetse'e duvinkojtspejt'ukvaandi, van'it tse'e je Pablo je vyit duxvixjiti jetse'e je jayu dunuujmidi:

—Viinm xa miitse'e xtókinadat ku ve'e xa'ma kajx mtsaachpaattinit, ka'ats atse'e ntókinat; je'e kajxts ats miitse'e uxyam nmaso'okta jets atse'e nvaajnjadat je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap.

⁷ Van'it tse'e pyi'itsum jep tsaptujkx jetse'e ñujkx jeja to'k je yaa'tyajk tyak'aajy juu' ve'e Justo duxaaaj, to'k je'e ve'e y'ijit juu' ve'e je Nte'yam duxvinja'vip duxvintsa'kip, tun je'ejyji je'e ve'e tsaptakpa'ayi chuuna. ⁸ Je Crispo, je tsaptujkpit je ñuvintsán, maat nujom je jayu juu' ve'e jep jyuump tyujkx, je'e tse'e dujaanchja'viduva je Maja Vintsán. Jyaanchja'viduva tse'e numay je coriintovit jáyuda ku ve'e du'amotunajxti je oy kats je oy ayook, van'it tse'e ñapejtti. ⁹ To'k tse'e je sooj van'it je Pablo yak'ixji je Maja Vintsán, jetse'e ña'muxji:

—Kadi mtsa'aga. Jaa'kka'amáyy mits. Ka'a tse'e m'amoo'tut. ¹⁰ Ats miitse'e n'ixp njayejpp, ni pana ve'e kya'o'yixju jetse'e vintso mtónjut. Numay xa ya'a ve'e ya jáyuda juu' atse'e xjaanchjávadat yaja kajpun kujx.

¹¹ Ax ve'em tse'e je Pablo chuuni to'k joojnt jagojkm jem Corinto jetse'e ooy dutunjaa'ktukyak'ixpajkti je jayu je Nte'yam je kyats je y'ayook.

¹² Yakkutojka tse'e vye'na je Galión jem acáyait y'it jootm. Van'it tse'e je israeejlit jáyuda dukojtsmojkti jetse'e je Pablo dutso'oxpáktat, jetse'e duyakanajxkti jem je yakkutojka Galión vyinkojkm. ¹³ Van'it tse'e dunuujmidi je Galión:

—Ya'a xa ve'e je jayu duyakinmama'yattup, ve'eme'e je jayu dutukjaanchjávada jets jéjake'e jado'k viijn vintso ve'e je Nte'yam yakvinjávát yakvintsa'agat; ax ka'a tse'e dupaa'ty du'akeega maat je pava'nun.

¹⁴ Kotsuvaamp tse'e je Pablo vye'na ku ve'e je Galión jidu'um dunuujmi je israeejlit jáyuda:

—Israeejlit jáyuda, pan ka óyap je'e ve'e juu' ve'e kudutún, uk pan je maja tókiine'e kuy'it, xtukkadaakpts atse'e jets atse'e miits je m'ayookta nmuténat jets ats miitse'e n'amotunáxtat. ¹⁵ Ax je'e kajx tse'e kuxe'e xyaktso'oxada je mkátsjida je m'ayookjida jets je mpava'nunjida, kojts'óyadats amiitsjida; ats, ka'ats atse'e ntituktákat.

¹⁶ Van'it tse'e yakpavojptini. ¹⁷ Van'it tse'e nujom juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e dumajstju je Sóstenes, je tsaptujkpit je ñuvintsán, jetse'e jeja je Galión vyinkujk duxvojpti; ax ka'ats je'e ve'e je Galión dumajappuujm.

Ku je Pablo vyimpijnuva jep Antioquia jetse'e chaa'n mutoojk nax ka'amaayva

¹⁸ May xaaj ve'e je Pablo jem Corinto jyaa'k'ijit. Van'it tse'e kyojtskukajxi joma ve'e je jaanchja'vivatajk jetse'e ñujkx jem Cencrea. Jemts je'e ve'e Cencrea vye'na ku ve'e yakkukee'pkujx. Je'e kajx tse'e ve'em yaktuujn kuxe'e je vaanduk dupuujm je Nte'yam maat jetse'e juu' dutónut. Ax je'e kajx tse'e jetse'e nujava tyánut jetse'e je vaanduk dupuujm, ka'a tse'e je vyaajy dukkee'p vi'iname'e dukakutyún juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'ni. Van'it tse'e tyajki jem barco jootm jetse'e ñujkx jem siiriat y'it jootm. Myaatnajxktu ve'e je Priscila maat je Aquila.

¹⁹ Namvaate'e ñajxkti, van'it tse'e jye'ydi jem éfesovit kyajpun kajxm. Jeme'e tyaandi je Priscila jets je Aquila. Van'it tse'e je Pablo ñujkx jep tsaptujkx jetse'e ojts dumaatnakyátsju

je israeejlit jáyuda juu' ve'e jep nay'amojkijidup. ²⁰ Je'e tse'e munoo'kxtkjudu jetse'e jem dujaa'lmaattándat; ax ka'a tse'e dukuvujk. ²¹ Van'it tse'e kyojtskukajxini jidu'um:

—Tun vinkopk je'e ve'e jets átse'e nxaajat jem Jerusalén; ax pan vaamp tse'e je Nte'yam, mínupts áts miitse'e nku'ixtinuva.

Van'it tse'e je barco dupujk jetse'e choo'nni jem Éfeso. ²² Ku ve'e jem Cesarea jye'y, van'it tse'e je Pablo vyimpejt jem Jerusalén jetse'e ojts dukojtspaa'kx je ustja je ajchta maat je ustja je tsa'ada. Van'it tse'e kyadaaky jem Antioquia. ²³ Jem tse'e je it duyaknajxy. Van'it tse'e ñajkxnuva, jetse'e ojts du'ayo'oy to'k jado'k je it joma ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókajada jem galáciait jets frigiáit y'it jootmda, jetse'e ojts dukojtsmákkada je ustja je ajchta maat je ustja je tsa'ada juu' ve'e jemda.

Ku je Apolos kya'amaajy jep Éfeso

²⁴ Je'y tse'e jem Éfeso to'k je israeejlit jayu juu' ve'e Apolos duxaaj, jem Alejandría ve'e kyukajpuna. Oy ka'amaayvats je'e ve'e y'ijit jets oy tse'e dunujava juu' ve'e jatyañ ijtp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, ²⁵ ñu'ixpajkip je'e ve'e je Maja Vintsán jye'e, to'k aaj to'k joot tse'e je jayu dutuk'ix, va'ajts tse'e je y'ixpajkun dupuujm je Jesús kajx, óyame'e je'ejyji dunujava juu' ve'e je Yaknapejtpa Juan tyukka'amaay. ²⁶ Kaja'vina katsa'kina tse'e je Apolos kyajts jep tsaptujkp. Ku ve'e je Priscila jets je Aquila y'amotunajxjidi, van'it tse'e duvoovdi jem tyak'amda jetse'e dujaa'kkojtsvaach je Nte'yam jye'e. ²⁷ Najkxuvaan tse'e je Apolos jem acáyait y'it jootm. Ku ve'e je jaanchja'vivatajk dunuja'vidi, van'it tse'e dunuujmidi jets oy je'e ve'e jetse'e jem ñajkxut. Van'it tse'e dunuja'yidi je jaanchja'vivatajk juu' ve'e jemda jetse'e oy yaknoon dukuváktat. Ku tse'e je Apolos jem jye'y, ooy tse'e dutumputajki je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam je myaa'yun kajx dujaanchja'vidup je Jesucristo. ²⁸ Ooy tse'e dutumputajkidi kux yaknuke'xnatajkipe'e jeja nujom je jayu vyinkujk joma ve'e je israeejlit jayu tyoo'tókida, ka'a tse'e pan y'o'yixjada jetse'e dununkakuváktat jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e kyojts, je Kunuu'kx Jatyán kajx tse'e dutuk'ix jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit.

19

Ku je Pablo vye'na jep Éfeso

¹ Jem tse'e Corinto je Apolos vye'na ku ve'e je Pablo ñajxy jem ton'am tsov jetse'e je'y jem éfesovit kyajpun kajxm. Jem tse'e dumaaatnavyaatji je jaanchja'vivada, ² jetse'e du'amotutúvidi:

—¿Tajki ve'e jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi je Jesucristo?

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Ni je'e xa aatse'e nkamotu jets jeja ve'e je Espíritu Santo.

³ Van'it tse'e je Pablo y'amotutúvijidi:

—¿Pan kajxts miitse'e mnapejtji?

Van'it tse'e y'atsoovdi:

—Ve'em aatse'e nnapet ax jo'n je Yaknapejtpa Juan je jayu dutuk'ix.

⁴ Van'it tse'e je Pablo ña'muxjidi:

—Yaknapejt xa ve'e je Juan je jayu ku ve'e vyinmayumpijtti jetse'e dumasookti je kyo'oy joojtykinda; ax ñuujmi tse'e je numay jayu jets jyaanchjávadape'e je'e pane'e pa'ux'ookijup, je Jesuusts je'e ve'e, je Cristo.

⁵ Ku ve'e du'amotunajxti, napejtta tse'e je Maja Vintsán Jesús kajx. ⁶ Ku ve'e je Pablo je kya'aj tyuknukoonjidi, van'it tse'e je Espíritu Santo ñukadaakjidi, kyojststap tse'e je ayook juu' ve'e kyavinmótudup, jetse'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnáxta. ⁷ Numakmejtsk jo'ne'e je yaa'tyaj y'ijitti.

⁸ Toojk po'o tse'e je Pablo ñajkxténi jep tsaptujkp. Jep tse'e kaja'vina katsa'kina dutuk'ix vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'it jem je Nte'yam y'am kya'm. Ve'em tse'e dukajts jetse'e je jayu dujaanchjávadat je Jesucristo. ⁹ Ax jem tse'e juu' ve'e je vyinma'yun dumakppaamdu jetse'e dukakuvajkti je oy káts je oy ayook. Van'it tse'e je numay jayu juu' ve'e jem nay'amojkijidup, jeja tse'e vyinkujkta vyaandi jets ka'a je'e ve'e y'oya je ayook juu' ve'e je Pablo tukmukojsjudup. Van'it tse'e je Pablo duvaajv pan pan jatye'e dukuvajktu je y'ayook jetse'e duyaknujx joma ve'e je Tiranno je jayu duyak'ixpuk. Jem tse'e je Pablo je jayu dutuk'ix jóvum xaaj. ¹⁰ Ve'em tse'e mejtsk joojnt duuuujn; y'amotunajxtu tse'e je Maja Vintsán Jesús je kyats je y'ayook nujom pan pan jatye'e tsuunidup jem ásiat y'it jootm, ve'em tse'e je israeejlit jáyuda ve'em tse'e pan pan jatye'e ka je'e'pta. ¹¹ Je mújit atuva tse'e je Pablo tyoon je Nte'yam je kyutojkun kajx, ¹² je paayu paat tse'e ukpu je viijnk vit juu' ve'e je ñi'kx je kyopk tyukpaatyp, je'e tse'e yaknajkxtup joma ve'e je pa'am jáyuda. Ku ve'e ve'em

dutonda, van'it tse'e jyotkadaaktini pan pan jatye'e pajkjdup jetse'e tyukvaatsjidini je ko'oyjáyuvap pan pan jatye'e jem jya'vin kajxmda je ko'oyjáyuvap.

¹³Jem tse'e je israeejlit jáyuda juu' ve'e muxim muyam duyakpítsumdu je ko'oyjáyuvap jem je jayu jya'vin kajxmda, je'e tse'e du'uknupaajmtkidu jetse'e je Maja Vintsán Jesús je xyaaj dukojtspaa'ttat jetse'e duyakpítsumdat. Jidu'um tse'e dunaajmada je ko'oyjáyuvap:

—Je Jesús, juu' ve'e je Pablo tyukka'amaayp, je'e kajxts ats miitse'e ntukpava'anda jetse'e jem ya jayu jya'vin kajxm mpítsumdinit.

¹⁴Ve'eme'e jyátukada y'ijit je Esceva núvuxtojtuk je myajntkta. Je Esceva, je israeejlit jáyuts je'e ve'e, je tee'tajk je vyintsán. ¹⁵Ku ve'e ve'em jyátkidi to'k nax, van'it tse'e je ko'oyjáyuvap y'atsoojviji:

—N'ixa xa ats je'e ve'e je Jesús, nnuja'vivapts atse'e jets pan je'e ve'e je Pablo, jets miits, çtits miitse'e mnatyijjada?

¹⁶Van'it tse'e ñuyejtsukjidi je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxm je ko'oyjáyuvap, jetse'e tyuntsi'kjidini jetse'e y'amaadaaguijidi; ax ve'em tse'e kyeektini nuva'ajts axva'ajts jets tum tsaachada tum xa'ajkada. ¹⁷Ñuja'viduyps ya'a ve'e nujom pan pan jatye'e jem Éfeso tsuunidup, je israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta. Ax ve'em tse'e je jayu ooy tyuntsa'kidi jetse'e duyakmájidi duyakjaanchidi je Maja Vintsán Jesús.

¹⁸Nay ve'empa numay pan pan jatye'e dujaanchja'vidu je Jesús, y'ava'niduts je'e ve'e je kyó'oy je'e juu' ve'e tyoondup y'ijit. ¹⁹Numayda tse'e juu' ve'e maaydup y'ijiti, je'e tse'e duyaknajkxtu je ñakta joma ve'e dutoonkada y'ijit je maayk jetse'e duyaktooydini je ñakta jeja je numay jayu vyinkujk. Ku ve'e yakpayo'y pan vinxup je'e ve'e dutsova je ñakta, mókuxp jatoogupx joojnt numútún jo'n tse'e vyinjajty to'k ka'ajyji je ñakta. ²⁰Ax ve'em tse'e je Maja Vintsán je kyats je y'ayook vya'kxtk'atu'uts jetse'e myakkpajk'atu'uts.

²¹Ax ku tse'e ve'em jyajty, van'it tse'e je Pablo dunupaajmtki jetse'e najkx duku'ixnuva je jaanchja'vivatajka juu' ve'e jem macedóniat jets acáyait y'it jootmda jetse'e ux'ook ñajkxut jem Jerusalén. Ve'em tse'e vyaampa jets ku ve'e jem Jerusalén ñajkxut, jets vinkopk je'e ve'e jetse'e ñajkxpat jem Roma. ²²Van'it tse'e dunúkejxidi jem macedóniat y'it jootm numejtsk je pyatto'niva, Timoteo jets Erasto je'e ve'e xyaajta, namvaat je'e ve'e javée'n jyaa'ktáñ jem ásiat y'it jootm.

Ku je jayu yoojmukti y'ajxukti jep Éfeso

²³Ax ve'em tse'e tyoojnji kyojtsji van'it, jetse'e je jayu yoojmukti y'ajxukti, jotma'ttu ve'e je'e kajx ku ve'e numay je jayu je Jesucristo dujaanchja'vidi. ²⁴Jem tse'e vye'na to'k je yaa'tyajk juu' ve'e Demetrio duxaaj, je platero toonk je'e ve'e tyukjoojntykip. Je Diana juu' ve'e vyinja'vidup vyintsá'kidup, je'e tse'e je chaptajk y'apamnajxyp je plata maat. Qoyts je'e ve'e dutuntoonkma'a je'e juu' ve'e du'apamnajxtuvap je tsaptajk. ²⁵Je Demetrio tse'e duyaknay'amojkijidi pan pan jatye'e nay je'e je toonk dutoondupav, jetse'e dunújimi:

—Yaa'tyajka, mnuja'vidup xa miitse'e jets ya toonk je'e ve'e juu' ve'e je jayu nuyojk duyakmeempaap. ²⁶M'ixtup mmótudup xa miitse'e ti ve'e je Pablo tyuump kyajtsp. Ve'em tse'e vya'añ jets ka'a ve'e je vintsá'kin dujayepta juu' jatye'e je jayu y'apamnajxyp. Numay tse'e je jayu dutukvin'uun jetse'e dutukkuvuk juu' ve'e kyajtsp. Ka yaajyap tse'e éfesovit kyajpun kujx ve'em jyátuka, ve'empa ve'e yaja nujom ásiat y'it jaat. ²⁷Kutsa'agats ya'a ve'e jets ya ntoonkamda vyintókinin; ka ya'ajyap tse'e, nay ve'empa ve'e vyintókinivat je vintsá'kin juu' ve'e yakmooyp je Diana juu' ve'e nvinja'vimdup nvintsá'kindup, ve'em tse'e yakviijnk'ixnit je'e juu' ve'e je jayu vyinja'vidup vyintsá'kidup yaja nujom ásiat y'it jaat jets vinxup to'k it to'k naxviijn.

²⁸Ku ve'e du'amotunajxti, ejkjudu jot'aajnjudu tse'e ooy, jetse'e mačk vyaandi:

—iÑumájip xa ve'e je Diana juu' ve'e yakvinja'vip yakvintsá'kip yaja Éfeso!

²⁹Nujom tse'e je jayu jem kajpun kajxm yoojmukti y'ajxukti. Tun to'mayji tse'e ñay'amojkijidi jep kumoon tujkp. Jep tse'e dupavaa'ndi je Gayo jets je Aristarco, macedóniat jáyuda je'e ve'e, je Pablo je myujatyoo'da. ³⁰Jyatuktakavaants je'e ve'e je Pablo, ax ka'a tse'e je jaanchja'vivatajk duyakajjiti. ³¹Nay ve'empa tse'e je ásiat yakkuojkpada juu' ve'e je Pablo myaantnaya'vijidup, je'e tse'e je Pablo je káts dutukúkejxtu jets ka'a ve'e tyákat jep kumoon tujkp. ³²Jep tse'e yoojmukti y'ajxukti joma ve'e ñay'amojkijidi. Jep tse'e to'k viijn juu' ve'e mačk kojststup, nay jeppa tse'e jado'k viijn juu' ve'e mačk kojststuvap, ax numay tse'e je jáyuda juu' ve'e dukanuja'vidup pan tyajxe'e ñay'amojkijidi.

³³Ax jeppa tse'e je jáyuda juu' ve'e je Alejandro duvaajnjudu. Van'it tse'e je israeejlit jayu duti'tspítsumdi jeja je numay jayu vyinkujk. Tukvinja'vijidu tse'e je Alejandro je kya'aj maat jetse'e y'amo'ottat kux kyukotsuvaampye'e je israeejlit jáyuda jeja je numay jayu vyinkujk. ³⁴Ku ve'e dunuja'vidi jets israeejlit jayu je'e ve'e, van'it tse'e mejtsk hora jo'n mačk vyaandi:

—iÑumájip xa ve'e je Diana juu' ve'e yakvinja'vip yakvintsá'kip yaja Éfeso!

³⁵ Van'it tse'e je jaayva je numay jayu duyak'ama't, jetse'e vyaajñ:

—Éfesovit yaa'tyajta, ¿pans vine'e dukanuja'vip jets ya efesovit kajpune'e tukkaadaakjup jetse'e du'ix'ijitni Diana je chaptajk jets je kunuu'kx tsaaj juu' ve'e jem tsapjootm kadaak? ³⁶ Ka'a tse'e pan y'o'yixju jetse'e dununkakuvákut. Je'e kajxts atse'e nva'añ jets yaknaxkada'akta je m'aahta je mjootta jetse'e oy xpayo'oydat juu' ve'e mtonuvaandup. ³⁷ Kux ya yaa'tyajta juu' ve'e tuxyakmetsta, ka'ats ya'a juu' ve'e duvinkojtspétta je Diana juu' ve'e nvinja'vimdup nvints'a'kimdup, ni ka'a tse'u' ve'e juu' dumege'tsta joma ve'e yakvinjava yakvints'a'aga. ³⁸ Pan nuxa'aavaajjudup tse'e je Demetrio jets pan pan jatye'e myaattoondup, va'an tse'e dunuxa'aada. Je'e kajx tse'e jyeja je tokin payo'yvada jets pan pan jatye'e yakkutojktup, jeja je'e vyinkujta tse'e dukótstat kakje'e pan ti jatye'e natyuknuxa'aajidup. ³⁹ Pan viijnks je'e ve'e juu' ve'e m'amótudup, kojts'óya tse'e dutsak jep kumoon ku ve'e kátsani jetse'e je jayu ñay'amókajadat. ⁴⁰ Ka'a tse'e y'oya jets uu'me'e uxym nyoojmukmdat n'ajxukmdat. Pan myótudup xa je'e ve'e pan pan jatye'e je maja kutojkun dujajeyjptup jetse'e xvats'o'vumdat, tso'oxpaatumdap tse'e, kux ka'a xa ve'e tii ti ve'e nvaajnjimdap.

⁴¹ Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je jayu dunuujmidi jetse'e ñajxktinit.

20

Ku je Pablo ñujkx jep Macedonia jets jep Acaya

¹ Ku ve'e ñajxy je yoojmuk je ajxuk, van'it tse'e je Pablo duyaxmujk je jaanchja'vivatajk jetse'e dukojtsmákkí. Van'it tse'e ñache'e'njidi jetse'e ñavya'kxjidi. Van'it tse'e ñujkx jem macedoniait y'it jootm. ² Ku ve'e jem vye'na, ooy tse'e dutunkojtsmákkídi je jaanchja'vivatajk, van'it tse'e ñajkxpa jem acáyait y'it jootm. ³ Jem tse'e chuuni took po'o. Van'it tse'e je barco du'ukpakuvaanni jetse'e jem siiriat y'it jootm vyimpijitnuvat. Ku ve'e dunuja'vi jets ta ve'e je israeejlit jayu du'ukkojtsmókta jets yak'oo'kuvaampye'e, van'it tse'e dunupaajmtkitktsnuva jetse'e je tyoo' du'avimpijitnuvat, je macedoniait it dutuknaxnuvat. Ax ve'em tse'e dutuujn. ⁴ Mujatyo'o'ijidu tse'e je beréait Sópater, je tesalónicait Aristarco, je tesalónicait Segundo, je deerbeit Gayo, je Timoteo, je ásiat Tíquico, jets je ásiat Trófimo. ⁵ Je'eda tse'e too'vajktu jets aatse'e x'a'ix jem Troas. ⁶ Ku ve'e ñajxy je xaaj ku ve'e yakkay je tsapkaaky juu' ve'e je levadura dukamaat, van'tits aatse'e jem Filipos ntsaa'n jem barco jootm jets aatse'e kumugoxxaaj nmaspaadi je'eda jem Troas. Vuxtojtuk xaajts aatse'e jem n'ijt.

Ku je Pablo y'ats jep Troas

⁷ Domingo tse'e vye'na, muto'k xaaj je semana, jets aatse'e nnay'amojkiji jets aatse'e je tsapkaaky ntojkva'kxut, van'it tse'e je Pablo duyak'ixpujk je jaanchja'vivatajk. Je kujápit tse'e je Pablo choo'nuva'añ vye'na, je'e kajx tse'e kya'amaajy tso'm jo'n paat. ⁸ Jemts aatse'e nnay'amojkiji jep mutoojk nukavyaat kujxp joma ve'e vye'na may je ta'kxpa. ⁹ Jem tse'e chuuna vye'na ventana am to'k je mootsk ónuk juu' ve'e Eutico duxaaj. Paatjину tse'e je tsooj ku ve'e je Pablo jek tyunkojtsni, van'it tse'e myanaxjy jetse'e kyustajki jem ventana am jep mutoojk nukavyet kujxp. Van'it tse'e duvijsukti aa'kani. ¹⁰ Ku tse'e jep ñukadaakji je Pablo jetse'e yakpojtukji, jetse'e chee'nikji, van'it tse'e vyaajñ:

—Kadi mtsa'agada, joojntykip xa ya'a.

¹¹ Van'it tse'e je Pablo pyejtnuva, jetse'e dutojkva'kxy je tsapkaaky, jetse'e je jaanchja'vivatajk dumaatkaajy. Ve'em tse'e dutuujn ax jo'n je Jesús dutuujn ku ve'e je y'ixpajkpatajk jado'k nax dumaat'a'óxidi. Van'it tse'e jyaa'kkajts je kujápit paat. Ku ve'e kyojtskujx, van'it tse'e choo'nni. ¹² Je mootsk ónuk juu' ve'e kustajki, joojntykts je'e ve'e duyaknajxktini, jot'amaj tse'e nujom tyaandini.

Ku choo'ndi jep Troas jetse'e jye'ydi jep Mileto

¹³ Van'tits aatse'e jem barco jootm ntsaa'n jets aatse'e nnujkk jem asoonit kyajpun kajxm, jemts aatse'e je Pablo nmaatnavyaa'tjut kux ve'em aatse'e tunkojtsmúk, tékum je'e ñujkx. ¹⁴ Ku aatse'e nmaatnavyaa'tji jem Asón, van'tits aatse'e nmaatnujkk jem barco jootm jem mitilénéit kyajpun kajxm. ¹⁵ Jemts aatse'e ntsaa'n jets aatse'e je ku'óxit nmajxy jeja quíovit myu'avinkujk, to'k je naax juu' ve'e jem maaxy naaj akojkm. Je kumaaxkitts aatse'e nje'y jem Samos. Je kumadookitts aatse'e nje'y jem Mileto. ¹⁶ Ka'a tse'e je Pablo jek y'ituvaañ jem ásiat y'it jootm, je'e kajx tse'e kyanujkk jem Éfeso, jatyi ve'e jye'yavaajñ jem Jerusalén kux chajkpe'e jetse'e jem duyaknáxut je pentecostés xaaj.

Ku je Pablo dumukajts pan pan jatye'e dunuvinténidup vye'na je efesovit jaanchja'vivatajk

¹⁷ Ku aatse'e nje'y jem miléovit kyajpun kajxm, van'it tse'e je Pablo dunukejxi pan pan jatye'e dunuvinténidup vye'na je jaanchja'vivatajk jem Éfeso. ¹⁸ Ku ve'e jye'ydi, van'it tse'e dunuujmidi:

—Mnuja'vidinup xa miitse'e vintso atse'e juu' ntuujn nkajts, van'ítani atse'e ve'em nton'ukvaajñ nkojts'ukvaajñ ku atse'e yaja ásiat y'it jaat nje'y. ¹⁹ Nmutoon nmuupajkts atse'e je Maja Vintsán je nuu'k aaj je nuu'k joot maat, je jayu atse'e nnuyaaxtu kuxe'e dukakuvakta je Nte'yam je y'ayook; juu'ts atse'e ntoon nkojts, je'e kajjts atse'e je israeejlit jayu ooy xtunyaktsaachpaati. ²⁰ Ax ijtpst ats miitse'e nvaajnjidi juu' ve'e mtuk'o'yidup, jeja atse'e je numaj jayu vyinkujk jets jep mtujkpta je jayu nyak'ixpajkti, ²¹ ve'em je israeejlit jáyuda ve'em pan pan jatye'e ka je'epta. Ve'em atse'e nnuujmidi jets tun vinkopk je'e ve'e jetse'e vvinmayumpijitnit, jetse'e dumasooqtinit je kyo'oy joojntykinda, jetse'e je Nte'yam dupanajkxtinit, jetse'e dujaanchja'vidinit je nMaja Vintsánamda Jesucristo. ²² Uxyamts atse'e jem Jerusalén nmuujkx, je Espíritu Santo tse'e ats ya nja'vin duvoop, ka'ats atse'e nnujava vintso atse'e jem je jayu xtóndat, ²³ je'ejyji atse'e nnuja'vip, pan joma atse'e nnuujkx, ve'emts atse'e xnuujma je Espíritu Santo jets je poxuntajk atse'e n'a'ixp jets je tsaachpaatun. ²⁴ Ax ni tiats atse'e nkavinmay, ni viinma ats ya njoojntykin, je'ejyji ve'e jets atse'e nyakpooknit je toonk juu' atse'e xtuknuva'ni je Maja Vintsán Jesús, atse'e n'ijtnit ax jo'n je jayu juu' ve'e too'vajkp tujje'ya joma ve'e kyukaxa je noomk, atse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajñja vintso ve'e je Nte'yam je maa'yun tyo'nuxjada.

²⁵ Ntukka'amaayduts atse'e anañujoma vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm. Ax nnuja'vips atse'e jets ka'a atse'e x'uk'ixtinuvat yaja naxviijn. ²⁶ Pan mtsaachpaattinup tse'e xa'ma kajx jyapana miitsta, yaja ats miitse'e mvinkujkta nnaajmada jets ka'a atse'e ntókinat, kux nvaajnjidu xa ats miitse'eda vintso ve'e xjajejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ²⁷ ntuknuja'viduts atse'e nujom juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki, ka'a ve'e tii juu' ats miitse'e nkavaajnjidu. ²⁸ Naajkkópkajada viinm jets ix'itta nujom je Nte'yam je jyayu juu' ve'e je Espíritu Santo mpaajmjidu jetse'e x'ix'íttat, je jayu juu' ve'e je Nte'yam natyukje'eiju ku ve'e je y'Onuk kyu'oo'kijidi. ²⁹ Nnuja'vip xa atse'e jets ku atse'e yaja nko'o'k'ijtnit, mnuje'yajadapts miitse'e je viijn jayu jetse'e mtónjadat ax jo'n je mu'uk lobo dutonda jo'n je carneeroda. ³⁰ Jeja tse'e miitsam m'akujkta jyéjat pan pan jatye'e je jayu je taay dutukyak'ixpáktap, je'e tse'e chóktap jetse'e je Maja Vintsán je jyayu pyanajkxjadat. ³¹ Mnay'ixjadap tse'e je'e kajxta, jaa'myésta jets toojk joojnt ats miitse'e nnuyaaxnup jóvum xaaj jóvum tsooj to'k jado'k ntuk'ixti.

³² Utsta ajchta, uxyamts ats miitse'e mpamda jem je Nte'yam y'am kya'm jets je maja maa'yun maat juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp, je'ets je'e ve'e je ayook juu' ve'e je jayu yakvaajnjip jetse'e y'o'yixju jetse'e dumákkpaamnit je mjootta je mja'vinda, ve'em tse'e xjajejptinit je puk jem tsapjootm maat nujom je'e'eda pan pan jatye'e je Nte'yam apuk pyaam jetse'e y'ijitnit je'e je jyayu. ³³ Ka'a atse'e tunnas'ayova je viijn jayu je myeen ukpu je viijn jayu je vyit je xyox. ³⁴ Va'ajts xa miitse'e xnujávada jets ya nka'ajam atse'e ntuktoon jetse'e jyeji juu' atse'e xka'ijtji jets juu' ve'e ka'ijtxjudu ats je nmuajtoy'oda. ³⁵ Ve'emam xa ats miitse'e ntukyak'ixpakta jetse'e je jayu tyónut jetse'e yakputákadat pan pan jatye'e katih'ijtxjudup, jetse'e yakjaa'myétsut juu' ve'e je Maja Vintsán Jesús kyojts ku ve'e vyaajñ: “Nuyojk tse'e je xoonduk joot njayejpumda ku ve'e je jayu nmo'yumda juu' jets ka'a ve'e ku ve'e je jayu juu' xmo'yumda.”

³⁶ Ku ve'e ve'em vyankujx, van'it tse'e kyoxkténidi je Pablo jets nujom je'eda, jetse'e chapkojtsi. ³⁷ Ooy tse'e anañujoma dutunnuvaaxti je Pablo, jetse'e dutsee'ndi, jetse'e dutsoo'kxti, ³⁸ ooy tse'e tyuntsaachvinmapyajkti kux ve'eme'e ña'muxjada jets ka'a ve'e du'uk'ixtnit yaja naxviijn. Van'it tse'e ojts dunaavo'vidini joma ve'e je barco.

21

Ku je Pablo ñujkx jep Jerusalén

¹ Ku aatse'e nmasaak je jaanchja'vivatajk jem Mileto, van'itts aatse'e nnujkk jem barco jootm ix jatyuut jets aatse'e nje'y joma ve'e je it duxaaja Cos. Je ku'óxitts aatse'e nje'y jem Rodas. Jemts aatse'e ntsaa'n jets aatse'e Pátara nnujkk. ² Jemts aatse'e Pátara mpaaty to'k je barco juu' ve'e jem ntse'iait y'it jootm tso najkxp, je'ets aatse'e xyaknajkx. ³ Mpaanajxts aatse'e jem Chipre, anajts aats je'e ve'e nmasaak, jets aatse'e nnujkk jem siiriat y'it jootm. Jemts aatse'e nje'y tiirovit kyajpun kajxm, je'e kajx ku ve'e jem je barco je tsum dumasoo'okut. ⁴ Van'itts aatse'e n'ixti je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada juu' ve'e jem, je'ets aatse'e nmaatstsuunidu vuxtojtuk xaaj. Ax je'eda tse'e je Espíritu Santo kajx dunuujmidu je Pablo jets ka'a ve'e ñajkxut jem Jerusalén. ⁵ Ku ve'e ñajxy je vuxtojtuk xaaj, tsoo'nnuts aatse'e. Nujom je jaanchja'vivatajk maat je y'ónukta je ñuda'axta, je'ets aatse'e ojts xnasvo'vidini jem kajpun pa'am. Jemts aatse'e nkoxkteni jets aatse'e ntsapkajts. ⁶ Van'itts aatse'e xnuujmidini:

—Dioose'e mmaadajadap.

Jets aatse'e n'atsoo'vadinuva:

—Nay ve'empa miitsta, Dios maate'e mtaandini.

Van'litts aatse'e jem barco jootm ntajki jets je'e ve'e veympijittini jem tyak'am.

⁷ Van'litts aatse'e ntsaag'n jem Tiro jets aatse'e nje'y jem Tolemada. Ku aatse'e je barco ntukvaach, van'litts aatse'e nkojtsppaa'kx je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada juu' ve'e jemda, jets aatse'e nmaatxanajxti. ⁸ Je ku'oxitts aatse'e ntsoo'nnuva jets aatse'e nje'y jem cesareait kyajpun kajxm. Jemts aatse'e nnujkk je Felipe tyak'am, to'k je'e ve'e juu' ve'e je jayu duvaajnjip je oy kats je oy ayook, je'e ve'e nuto'k je nuvuxtojtuk yaa'tyajta juu' ve'e yakvinkoondutsetse'e duputakadat je kukatsivada. Jemts aatse'e nmataajñ. ⁹ Je Felipe, numaktaaxk tse'e je ñaax, tum kiixuta'ax je'e ve'e'eda, je'e tse'e dukojtsnajxtup je Nte'yam je y'ayook. ¹⁰ Ku aatse'e mejtsk toojk xaaj jem nve'na, van'it tse'e jje'y to'k je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpaa, Agabo je'e ve'e xyaaj, jemts je'e ve'e Judea chaag'n. ¹¹ Je'ets aatse'e ojts xku'ix. Van'it tse'e dukaajn je Pablo je tyiintsóm jetse'e ñatyukkátsoojmji ñatyukpaktsoojmji. Van'it tse'e vyaajñ:

—Ve'em xa ve'e vya'añ je Espíritu Santo jets jeme'e Jerusalén je israeejlit jáyuda jidu'um dutsómdat pan pan ya'a ve'e jje'e ya tiintsóm, jetse'e jem je viijnk jayu kya'm dupámdat.

¹² Kuts aatse'e n'amotunajxy, van'litts aatse'e je Pablo nmunoo'kxtk jets ka'a ve'e ñajkkxut jem Jerusalén. Munoo'kxtkjuduva tse'e je cesareait jayu. ¹³ Ax jidu'um tse'e je Pablo y'atsaajv:

—¿Tyajxse'e mya'axta jets atse'e xyaktsaachvinmapyakuva'anda? Pan vaamp xa ve'e je Maja Vintsán Jesús, nnayja'vijinupts atse'e jets atse'e n'oo'kut je'e kajx jem Jerusalén, ka koojyape'e jets atse'e nyaktsómüt je'e kajx.

¹⁴ Ax kuts aatse'e xka'o'yixju jets aatse'e nnaxkótsut, van'litts aatse'e nmasoogkni. Jidu'umts aatse'e nvaajñ:

—Va'an ve'em dutunju pan vintso ve'e je Maja Vintsán dutsak.

¹⁵ Van'litts aatse'e nnay'apaajntkiji jets aatse'e nnujkk jem Jerusalén. ¹⁶ Xmuajyoo'iduts aatse'e je cesareait jaanchja'vivada jem je Mnasón tyak'am paat, chípreit yaa'tyajk je'e ve'e juu' ve'e jékani dujaanchja'vi'ukvaan je Jesucristo, je'ets aatse'e xyakmatánup.

Ku je Pablo ojts duku'ix je Santiago

¹⁷ Ku aatse'e nje'y jem Jerusalén, va'ajts xoojntkpts aatse'e je uts je ajch maat je uts je tsa'a xkuvajkti. ¹⁸ Je ku'oxitts aatse'e je Pablo ojts ntukmaatku'ix je Santiago, jempa tse'e vye'nada nujom pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jem Jerusalén. ¹⁹ Van'it tse'e je Pablo kyojtsppoo'kxjidi jetse'e tyukmumaajntykjidi ti jatye'e je Nte'yam tyoon je'e kajx joma ve'e ka je israeejlit jáyuvapta. ²⁰ Ku ve'e du'amotunajxti, yakmájidu yakjaanchiduts je'e ve'e je Nte'yam. Van'it tse'e je Pablo dunujmidi:

—M'ixp xa mitse'e jets miijl ámani ve'e je israeejlit jáyuda juu' ve'e dujaanchja'vidup je nMaja Vintsánamda Jesucristo, ax nujom tse'e vya'anda jets tun vinkop je'e ve'e jetse'e yakkutyónut je Moisés je pyava'nun. ²¹ Ta tse'e je kats dumótuda jets je'e mitse'e mtuk'ixp je israeejlit jáyuda juu' ve'e tsuunidup joma ve'e duka'itjootmada, ve'eme'e xnuujma jets ka'a ve'e dumajapámdat juu' ve'e je Moisés pyavaan, ka'a ve'e dupaajmjadat je ixta'nun je y'ónukta, jets ni ka'a ve'e dutóndat ax jo'n je israeejlit jayu je kyostuumbreda. ²² ¿Tise'e yaktónup? Nay'amókajadap xa n'ite'e je numay jayu ku ve'e dumótudat jets yaja mitse'e tumje'ya. ²³ Nuyojk oy xa ya'a ve'e xtónut. Jeja xa ve'e yaja aats maat numaktaaxk je yaa'tyajk juu' ve'e je vaanduk dupaamdu je Nte'yam maat. ²⁴ Maatnajkxtats n'it jetse'e xmaatnaajkva'atsjadat. Mits tse'e mkujóyup je tánuk jets juu' jatye'e tsojkup jetse'e yakyóxut jep maja tsaptujkp, ve'em tse'e y'o'yixjadat jetse'e yakkukee'pxtat. Pan mtuump tse'e ve'em, van'it tse'e je israeejlit jayu dunujávadat jets ka'a mitse'e ve'em mjátuka ax jo'n je kats dumótuda, je'e ve'e jets viinme'e xkutyún juu' ve'e je Moisés pyavaan. ²⁵ Ax pan pan jaty tse'e ka je israeejlit jáyuvap juu' ve'e je Jesucristo dujaanchja'vidup, nnuja'yiduts aatse'e jets ka'a je'e ve'e dutivinmáydát, je'e'jyji ve'e tyóndap jetse'e dukaja'kxtat juu' ve'e yaktukvintsa'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap, jetse'e dukaja'kxtat je nuu'pun, jetse'e dukaja'kxtuvat je tánuk tsu'its juu' ve'e yuktsum'oo'kp, jetse'e ni pana je kats dukatukmaatjayéptat je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejtpup.

Ku je Pablo yakmajch jep maja tsaptujkp

²⁶ Van'it tse'e je Pablo dumaagtunujkk je numaktaaxk yaa'tyajta. Je ku'óxit tse'e dumaatnaajkvats'ukvaajnjidi. Van'it tse'e tyajki jep maja tsaptujkp jetse'e du'avánat vin'ite'e kyukáxat je xaaj ku ve'e ñaajkva'atsjada, je'e ve'e ku ve'e je yax dupámdat kakje'e.

²⁷ Ax kaxuvaannup tse'e je vuxtojtuk xaaj vye'na ku ve'e ñaajkva'atsjada, van'it tse'e je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem ásiat y'it jootm tsoo'ndu, je'e tse'e du'ixtu je Pablo jep maja

tsaptujkp. Van'it tse'e nujom je jayu duyakyoojmukti duyak'ajxukti, je'e tse'e je Pablo dumajtstu ²⁸ jetse'e makk vyaandi:

—Israeejlit jáyuda, putákada aats! Ya'a xa ve'e je yaa'tyajk juu' ve'e nujom je it dutukvittp jetse'e je numay jayu duyak'ixpuk, ve'em tse'e dutuk'ix juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguiip maat je jaanchja'vin juu' uu'me'e njayejpumdup, ni ka'ats je'e ve'e dupaatpa du'akeeguiva maat je Moisés je pyava'nun ukpu je vintsa'kin juu' ve'e nmo'yumdup ya maja tsaptajk. Ax ka je'ejjyp tse'e, ta xa ve'e duyaktajkiva yaja maja tsaptujk pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e tuduyakvintsa'kintóki ya it.

²⁹ Je'e kajxe'e ve'em vyaandi kux y'ixtu ve'e je Pablo ku ve'e jem kajpun jootm dumaatve'na je Trófimo, to'k je éfesovit jayu. Ve'em tse'e vyinmaaydi jets je Pablo ve'e yaktajkiju jep maja tsaptujkp.

³⁰ Ku ve'e yoojmukti y'ajxukti nujom je jayu, van'it tse'e noomp je Pablo dununajkxti. Van'it tse'e dumajtsti jetse'e duvaa'mpítsumdini jep maja tsaptujkp. Ku tse'e duvaa'mpítsumdi, van'it tse'e je tsaptajk duyak'atojkti. ³¹ Yak'oo'kuvaandinup tse'e vye'na ku ve'e je kats dumotu je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk jets yoojmuktup ajxuktupe'e nujom je jayu jem Jerusalén. ³² Van'it tse'e duyaknay'amojkijidi je tyojpada jets je'eda pan pan jatye'e dunuvintsánidup numókupx jatye'e je tojpatajkta, jetse'e noomp ñajkxti joma ve'e je jáyuda. Ku tse'e je jayu du'ix je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk maat je tyojpada, van'it tse'e dutsii'k'atúvidi je Pablo. ³³ Van'it tse'e je tojpatajk je vyintsán je Pablo divinkunajkxi jetse'e duyakjamyajtsji, jetse'e duyakjachoojmji mejtsk je cadena maat. Van'it tse'e du'amotutuvvi pan pane'e je Pablo jets pan ti ve'e tudutún. ³⁴ Ax makk tse'e je jayu kyotsta, kojtsp tse'e to'k kojtsp tse'e jado'k, je'e kajx tse'e kya'o'yixju je tojpatajk je vyintsán jetse'e juu' duvinmótuvut. Van'it tse'e je Pablo duyakjapyavijtsji joma ve'e je tojpa chaanada. ³⁵ Ku ve'e jye'ydi joma ve'e je escalera, van'it tse'e je Pablo je tojpa pyatsaajmjidi kux yak'oo'kuvaajnpupe'e je numay jáyuda. ³⁶ Jidu'um tse'e makk vyaandi:

—iVa'an du'aa'ku!

Ku je Pablo ñakyukojtsji jeja je numay jayu vyinkujk

³⁷ Ku ve'e je Pablo duyaktakavaandi jep joma ve'e je tojpa chaanada, van'it tse'e dunuujmi je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk:

—¿Nvaat ats mitse'e nmukótsut?

Van'it tse'e je tojpatajk je vyintsán y'atsoojvji:

—¿Tis, mkajtsp mitse'e je griego aaj? ³⁸ ¿Ka je'ep mitse'e to'k je egíptovit jayu juu' ve'e je jayu duyakpojtk jetse'e numaktaaxk miijl je yakjaju'oo'kpa duyaknujx joma ve'e je jayu kyatsuuña?

³⁹ Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:

—Israeejlit jayu xa atse'e, jem atse'e Tarso nkukajpuna, ñumájip tse'e je kajpun jem ciliciai y'it jootm. Toojnjik ats to'k aaj je maa'yun jets atse'e ya jayu dumukotsta.

⁴⁰ Masoqkju tse'e je tojpatajk je vyintsán. Ténip tse'e je Pablo vye'na jeja escalera kujx, van'it tse'e je kya'aj maat je numay jayu duyak'ama't. Ku tse'e y'amo'tkajxti, van'it tse'e dutukmukajts je hebreo aaj. Jidu'um tse'e dunuujmi:

22

¹ —Nmu'israeejlit jáyuda, mújit jayutajkta, amotunaxta juu' atse'e nkotsuvaampy.

² Ku ve'e du'amotunajxti jets je hebreo aaj ve'e myukótsjada, jaa'k'amo'ttu tse'e. Van'it tse'e je Pablo jyaa'kvaajñ:

³ —Israeejlit jayu xa atse'e. Jem atse'e Tarso nke'x, jem ciliciai y'it jootm. Ax yáats atse'e Jerusalén tunyee'k, je Gamaliel atse'e xyak'ixpajk, ve'em atse'e pu'ukam xtuk'ix xtuknuja'vi je nujpit jáyuvamda je pyava'nun. To'k aaj to'k joot atse'e je Nte'yam nmutún nmupuk, ve'em ax jo'n miitsta uxyam je Nte'yam xmutonda xmupakta jo'n.

⁴ Njomtoondup ntitoondup xa atse'e y'ijit pan pan jatye'e je Jesús dujaanchja'vidup jets atse'e n'ix vintso ve'e y'oo'ktat. Nyakjamyajtsjuduts atse'e je yaa'tyajk jets je ta'axtajk, jets atse'e nyakjapyoxuntakpaajmjidi. ⁵ Je tee' juu' ve'e dunuvintsánikajxp je tee'tajkta jets nujom je jáyuda juu' ve'e dunumájiduvap jep tsaptujkp, ñuja'vidupts je'e ve'e oy jets je'e atse'e xmooydu je nak jets atse'e ntukkatákadat je nmu'israeejlit jáyuvamda juu' ve'e tsuunidup jem damaascovit kyajpun kajxm. Je'e atse'e jem najkx n'ixxada pan pan jatye'e je Jesús dujaanchja'vidup jets atse'e kunyakmejtsti yaja Jerusalén jetse'e kuchaachpaati.

Ku je Pablo dumaajntyk vintso ve'e je Jesucristo dujaanchja'vi'ukvaajñ

(Hch. 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Ax jemts atse'e n'uknunuujkx vye'na, jeena tse'e too' aaj, je damaascovit kajpun mutámani, kujk xaaj jo'n, van'itts atse'e tun to'mayji je tsapjootmit ajajtk ooy xtunuujaj

xtunnutu'kx. ⁷ Van'itts atse'e nnaxvipp jets atse'e n'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e vaan: "Saulo, Saulo, ¿tyajxts atse'e xtso'oxpúk?" ⁸ Van'itts atse'e n'amotutuvi: "¿Pants mitse'e?" Van'it tse'e y'atsaajv: "Je Jesús xa atse'e, je nazarétit jayu juu' ve'e mtunts'oxpújkp." Jidu'umts atse'e xnuujmi. ⁹ Je'eda juu' atse'e nmaatve'nidup, y'ixtuts je'e ve'e ku atse'e ooy xtunnujaj xtunnutu'kx, jetse'e cha'kidi, ax ka'a tse'e duvinmótudi je ayook juu' atse'e xtukmukojs. ¹⁰ Van'itts atse'e nvaajñ: "¿Tis atse'e ntónup?, Maja Vintsán." Van'itts atse'e je Maja Vintsán xnuujmi: "Pojtuku jets najkxu jem Damasco, jem tse'e myakvaajnat nujom pan ti ve'e mtónup." ¹¹ Xyakviintsits atse'e ku atse'e je ajajtk n'ix, je'e kajxts atse'e xmajtsti je nmujatyoo' yam ats nka'm jets atse'e pavits xyaknajkxti jem Damasco.

¹² Jem tse'e vye'na to'k je jayu juu' ve'e Ananías duxaaj, vyinja'vip vyints'a'kipts je'e ve'e je Nte'yam ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ, oñukojsijidupts je'e ve'e nujom je jáyuda juu' ve'e tsuunidup jem Damasco. ¹³ Je Ananías atse'e ojts xku'ix. Ku ve'e jye'y, van'itts atse'e xnuujmi: "Úts Saulo, vin'ixpajknuva." Tun játyjits atse'e nvin'ixnuva jets ats je'e ve'e n'ix. ¹⁴ Van'itts atse'e xnuujmi: "Je Nte'yam, juu' ve'e je nuujpit jáyuvamda vyinja'vidup vyints'a'kidup y'ijit, je'e tse'e mvinkoojnju jetse'e x'ixut je Jesús, tuv je'e ve'e je jáyuvin je jyoojntykin, jetse'e x'amotunáxut ku ve'e viinm kyótsut. ¹⁵ Mpaajmjaap mits je'e ve'e je tuvakojsun je'e kajx jeja nujom je jayu vyinkujk, jetse'e x'avánat juu' ve'e tux'ix tuxmótu. ¹⁶ ¿Ax tits mitse'e m'a'ixp? Pojtuku jets napetu, amótuvu je Nte'yam jetse'e je mtokin mtuknuvaatsjinit."

Ku je Pablo du'ava'ni vintso ve'e yaktuknukejx pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

¹⁷ Ku atse'e nvimpijt yaja Jerusalén, tsapkojspts atse'e nve'na jep maja tsaptujkp, jets atse'e xyak'ix je Maja Vintsán, jets atse'e xnuujmi: "Jatyji ve'e mpítsumut yaja Jerusalén, ka'a ve'e yaja je jayu dumajapámdat juu' ve'e mkajtsp ats kajx." ¹⁹ Van'itts atse'e nnuujmi: "Maja Vintsán, oy xa ya'a ve'e dunujávada jets najkxp atse'e n'ijit jep tsaptujkp, jets atse'e nyakjamyátsjada pan pan jaty mitse'e mjaanchja'vijidup, jets atse'e nyakjapyoxuntakpámjada, jets atse'e nyakjavýópjada. ²⁰ Ku ve'e je Esteban y'aa'k, je'e juu' ve'e je tuvakojsun dupaam mits kajx jeja je numay jayu vyinkujk, jemts atse'e nténiva vye'na, n'oyja'vits atse'e ku ve'e duyak'oo'kti, ats tse'e n'ix'ijit je vyitta pan pan jatye'e duyak'oo'ktu." ²¹ Ax jidu'umts atse'e je Maja Vintsán xnuujmi: "Najkxu, ntuknukéxtapts ats mitse'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap."

Ku je Pablo jem je tojpa ky'a'm tyaañ

²² Je vaajti tse'e je Pablo yak'amotunajxy. Van'it tse'e mak'k vyaandinuva: —j'va'an du'aa'ku! ¡ka'a xa ve'e dupaa'ty du'akeega jetse'e y'ukjoojntykinit!
²³ Mak'k tse'e jyaak'kojststi, jetse'e je vyit dujeendi jetse'e du'ojtkti, jetse'e je naax dutsajvinvajti jetse'e jyajk, kux mak'k aa'ke'e dutunmu'ékjada je Pablo. ²⁴ Van'it tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk, je'e tse'e duyakjatyajkiju je Pablo jep joma ve'e je tojpa chaanada. Jep tse'e du'ukyakyavyopuvaajnji kux je'e ve'e chojk jetse'e je Pablo du'avánat pan tyajxe'e je numay jayu mak'k vyaandi, pan tyajxe'e mak'k cho'oxpákjada. ²⁵ Tsúmani tse'e je Pablo vye'na jetse'e yakvóput, van'it tse'e dunuujmi je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk:

—¿Yakjatype'e je pava'nun jetse'e xvóptat to'k je rómaít jayu pan ka'anume'e yaktokimpayo'oy?

²⁶ Ku ve'e du'amotunajxy je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, van'it tse'e ojts duvaajña je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk. Jidu'um tse'e dunuujmi:

—Tun ixu juu' ve'e mtonuvaampy, kux rómaít jáyudam xa ya'a ve'e ya yaa'tyajk.

²⁷ Van'it tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk, je'e tse'e dununajkx je Pablo jetse'e du'amotutuvi:

—¿Tyúvame'e jets rómaít jayu mitse'e?

Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:

—Je'e xa atse'e.

²⁸ Van'it tse'e je tojpa vyaannuva:

—Va'ajts tsóvax xa atse'e xpítsumji jets atse'e nromaitjáyuva.

Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:

—Je nke'xtkun kajxts atse'e rómaít jayu.

²⁹ Van'it tse'e duvinva'kvaatsti je'eda pan pan jatye'e je Pablo du'ukvopuvaandu; ts'a'ki tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk ku ve'e dunuja'vi jets rómaít jayu je'e ve'e je Pablo jets je'e ve'e duyakjachoojmju.

Ku je Pablo duvinteni pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp

³⁰ Je ku'óxit tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk, je'e tse'e duyakjamyukéjiju je Pablo kux je'e ve'e ñujavavaampy pan ti ve'e yaktukkumajtsip. Je'e kajx tse'e duyaknay'amojkiji je tee' je ñuvintsantajk maat nujom pan pan jatye'e dunumájiduvap jep tsaptujkp. Van'it tse'e je Pablo duyakjapyítsumji joma ve'e je tojpa chaanada jetse'e duyakjañajxji jeja je tsaptujkpit jayu vyinkujkta.

23

¹ Van'it tse'e je Pablo duvin'ix je'eda pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp, jetse'e dunuujmidi:

—Nmu'israeejlit jáyuda, ka'a atse'e ti nnatyukjávaja jeja je Nte'yam vyinkujk uxyam paat.

² Van'it tse'e je tee' Ananías juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e dutukpavaan pan pan jatye'e je Pablo paa'ténijidup jetse'e du'akupa'lxadat. ³ Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:

—je Nte'yam xa mitse'e myaktsaachpaa'tjup! Ve'em xa mitse'e ax jo'n to'k je ne'ev juu' ve'e poq'p, ka'a tse'e kye'ex pan ti ve'e jep akujkp. ¿Je'e kajx mits je'e ve'e mtsuuna jetse'e mnatyijiju jets atse'e xtokimpayo'oyut ax jo'n je Moisés je pyava'nun? ¿Ax t'ajxts atse'e xyakjay'akupa'lxava'añju?, ka'a xa ve'e ve'em pyuma jep je Moisés pyava'nun kujxp.

⁴ Van'it tse'e vyaandi pan pan jatye'e je Pablo dupaa'ténidup:

—¿Ve'eme'e xvinkojtspét ya tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e je Nte'yam dumutún dumupuk?

⁵ Van'it tse'e je Pablo vyaajñ:

—Nmu'israeejlit jáyuda, ka'a atse'e nnujava jets tee'dam ya'a ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ: “Ka'a tse'e xko'oñukótsadat pan pan jatye'e myakkutojkxjudup.”

⁶ Van'it tse'e je Pablo je nuja'vin dupujk jets jeme'e juu' ve'e je saduceotajk jets jeme'e juu' ve'e je fariseotajk, je'e kajx tse'e jidu'um mákk vyaajñ:

—Nmu'israeejlit jáyuda, fariseo xa atse'e, fariséovats atse'e je chaan je kyooj. Je'e kajxts atse'e nyaktokimpayo'oy kux njaanchja'vip atse'e jets joojntypajktinuvape'e jado'k nax je oo'kpatajkta.

⁷ Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je fariseotajk jets je saduceotajk ñakyojtsvintsov'ukvaajnidi, ka'a tse'e kijpx je vinma'yun dujajeypti. ⁸ Ve'eme'e je saduceotajk vya'anda jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntypajktinuvat, jets ka'a ve'e pan ángeles, jets ka'a ve'e pan ko'oyjáyuvap; ax je fariseotajkta, jyaanchja'vidujts je'e ve'e jets jeme'e je ángeles, jets jeme'e je ko'oyjáyuvap, jets joojntypajktinuvape'e jado'k nax je oo'kpatajk. ⁹ Van'it tse'e mákk ñañ'mjidi, jetse'e tyénidi je tsaptujkpit yak'ixpajkpada juu' ve'e fariséoda, jetse'e vyaandi:

—Ka'a xa aats ya'a ve'e ti tokin mpaatyja. Jets pan je ángeles ijk ya'a ve'e tumyukatsju, kadi je Nte'yam ntso'oxpajkumda —jidu'um tse'e vyaandi.

¹⁰ Ax nuyojk mákk tse'e ñakyojtsvintsoojviji. Tsa'kipe'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk kux ku ve'e je Pablo mákk duyaktsaachadat. Je'e kajx tse'e dunukejxi je tojpatajk jetse'e jep duyakpitsumdat jetse'e duyaknajkxtinuvat joma ve'e je tojpa chaanada.

¹¹ Je tsooj tse'e je Pablo yak'ixji je Maja Vintsán, jetse'e ña'muxji:

—Pablo, jot'amaja. Ve'em ax jo'n je tuvakojsun tuxpum ats kajx yaja Jerusalén, tun vinkopk je'e ve'e jetse'e ve'em najkx je tuvakojsun xpaampa ats kajx jem Roma.

Ku je israeejlit jayu du'ukkojtsmojkti pan vintso ve'e je Pablo kuduyak'oo'kti

¹² Je ku'óxit tse'e je israeejlit jayu du'ukkojtsmojkti pan vintso ve'e je Pablo kuduyak'oo'kti. Jidu'um tse'e ñavyaajniji:

—Va'an je Nte'yam xyaktsaachpaatumda pan ka'yumdup ookumdupe'e ku ve'e je Pablo kya'aa'kna.

¹³ Nuvujxtkupx naxye'e je yaa'tyajkta juu' ve'e ve'em vaandu. ¹⁴ Van'it tse'e ojts du'ixta je tee'tajk je vyintsanda maat je israeejlit je myújit jáyuda, jetse'e vyaandi:

—Tá xa aatse'e nva'añ jets ka'ajam aatse'e nkáyut n'oo'kut vi'name'e je Pablo kya'aa'k. Pan ntuumpst aatse'e ve'em, va'ants aatse'e je Nte'yam xyaktsaachpaatni. ¹⁵ Najkxtats n'it miitse'e jets pan pan jatye'e dunumájiduvap jep tsaptujkp, najkxu x'amótuda je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk jetse'e kep duyakmétsut je Pablo, je'e ve'e mtuk'akótstap jets mjaa'knujavavaandupe'e ti je'e ve'e tyoon. Apaamdukanits aatse'e nve'nat jeja too' aajy jets aatse'e nyak'oo'kut.

¹⁶ To'k je mix ónuk juu' ve'e je Pablo du'ámip je tyaak kajx, je'e tse'e dumotu ti ve'e tyonuvaandup. Van'it tse'e ñujkx joma ve'e je tojpa chaanada jetse'e duvaajniji je Pablo.

17 Van'it tse'e je Pablo dunukejxi to'k je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, jetse'e dunuujmi:

—Yaknajkxu to'k aaj ya mix ónuk joma ve'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk, kux jepe'e juu' ve'e tyukmukotsuvaampy.

18 Van'it tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, je'e tse'e je mix ónuk dumaadi jetse'e dunuujmi je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk:

—Je Pablo juu' ve'e nmaajtsumdu, je'ets atse'e tuxnuujma jets atse'e ya mix ónuk nmaatmínut kux jepuke'e juu' ve'e mtukmukotsuvaajnjup.

19 Van'it tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk, je'e tse'e je mix ónuk dumajts jem kya'm jetse'e apuk duvaajv, jetse'e du'amotutuvi:

—¿Tits atse'e xtukmukotsuvaamp?

20 Van'it tse'e je mix ónuk y'atsaajv:

—Ta xa ve'e je israeejlit jayu dukojtsmókta jetse'e myaknaajmat jets kepe'e xyaknajkxut je Pablo joma ve'e ñay'amókajada pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp. Ax je'e tse'e tyuk'akótstap jets jyaa'knujavavaandupe'e pan ti ve'e je Pablo tyoon. 21 Kádits xjaanchjáva, kux naxy je'e ve'e nuvujxtkupxta je yaa'tyajk y'a'ixtat jeja too' aajy. Ta xa ve'e vya'anda jets ka'ajam je'e ve'e kyáydat y'oo'ktat vi'name'e je Pablo kya'aa'k. Pan tyoondups je'e ve'e ve'em, y'amótuduts je'e ve'e je Nte'yam jetse'e yaktsaachpaatjidinit. Je'ejyji tse'e y'a'ixtup pan vintso mitse'e mva'añ.

22 Van'it tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk, je'e tse'e dupakejxnu je mix ónuk jetse'e dunuujmi jets ni pana ve'e dukavaajnjat jets távani ve'e du'avana.

Ku je Pablo yakpakejx jeja je yakkutojkpa Félix vyinkujk

23 Van'it tse'e dunukejxi numejtsk je tyojpa juu' ve'e dunuvintsánidup kakmókupx jatye je tojpatajk jetse'e dutukpavaajñ jetse'e du'apaamdúkadat numejtsk mókupx je tojpada juu' ve'e tékum, nutoogupxuk majk juu' ve'e jem caballo ni'kxmda, jets numejtsk mókupx juu' ve'e je lansa dupakajptup, ve'em tse'e ñajkxtat jem cesaréit kyajpun kajxm koo'ts taaxtojtk yaaxp. 24 Yakjay'apaajmtkiju tse'e je caballo juu' tse'e je Pablo tyuktsaanap jetse'e dupavaajñ jetse'e makkatsojs je Pablo duyaknajkxtat jeja je yakkutojkpa Félix vyinkujk. 25 Tyukmukejxidu tse'e je nak juu' ve'e jidu'um vaamp: 26 “Ats, je Claudio Lisias, nvinkukojtsip ats mitse'e, ñumájiva yakkutojkpa Félix. 27 Je israeejlit jayu ve'e dumajtsu ya yaa'tyajk jetse'e du'ukyay'oo'kuvaandi. Ku atse'e nnuja'vi jets rómaít jayu ya'a ve'e, van'tits atse'e nmaadi je ntojpatajk jets aatse'e ojts nyaktsa'ak. 28 Nnujavavaampyts atse'e pan ti ve'e tyukkuyak'oo'kavaandup, je'e kajxts atse'e nyaknujx jeja je'e vyinkujkta pan pan jatye'e dunumájidup jep tsaptujkp. 29 Je'edam tse'e tyuknuxa'aidup je kats juu' ve'e je'e je pyava'nun kajxta. Ax ka'a tse'e dupaa'ty du'akeega jets ya'a ve'e y'oo'kut, ni je'e jetse'e pyoxuntaktsaanat. 30 Nnuja'vi atse'e jets y'ukkojtsmojktu ve'e je israeejlit jáyuda jetse'e kuduyak'oo'kti, je'e kajxts ats mits ya'a ve'e ntuknukex. Tats ats je'e ve'e nnaajmada jets jeja ve'e mits mvinkujk najkx dukotsta pan ti ve'e tyukts'o'oxpajktup. Vanxúpjits je'e ve'e juu' ats mitse'e ntuknuja'yip. Je nnavyaatumjut.”

31 Van'it tse'e je tojpa duyaknajkxti koo'ts je Pablo jem Antípatris, ve'em ax jo'n yaktukpavaandi. 32 Je ku'óxit tse'e vyimpijitini je tojpatajk juu' ve'e tékum; pan pan jatye tse'e jem caballo ni'kxmda, jyaa'kmaatnajkxtu tse'e je Pablo. 33 Ku ve'e jye'ydi jem Cesarea, van'it tse'e dumoojdi je nak je yakkutojkpa jetse'e dutukkatajkidi je Pablo. 34 Ku ve'e je yakkutojkpa je nak dukojtskujx, van'it tse'e du'amotutuvi je Pablo pan jómit jayu je'e ve'e. Ku ve'e dunuja'vi jets ciliciat jayu je'e ve'e, 35 van'it tse'e dunuujmi:

—Van'it xa ats mitse'e n'amotunáxut ku ve'e myétstat pan pan jatye'e mnuxa'ajjidup.

Van'it tse'e dupavaajñ jetse'e yakpámut joma ve'e yak'ix'ítut jem tajkm juu' ve'e ijt je yakkutojkpa Herodes je'e.

24

Ku je Pablo dūvinteni je Félix

1 Kumugoxxaaj tse'e je Ananías, je tee' juu' ve'e dunuvintsánikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e je'y jem Cesarea maat je israeejlit je myújit jáyuda jets to'k je kojtsaaava juu' ve'e Tértulo duxaaj, je'e tse'e najkxtu jeja je yakkutojkpa vyinkujk jetse'e dunuxa'aadat je Pablo. 2 Ku ve'e duyakje'ydi je Pablo, van'it tse'e je Tértulo ñuxa'ajji. Jidu'um tse'e dunuujmi je Félix:

—Ñumájiva yakkutojkpa, mits kajx xa aatse'e ni'it oy joot, ka'a ti muvaampa ka'a ti tso'oxpajkpa, oy tse'e ntsuunimda kuxe'e aats xyakkutujkja je vijn je kejun maat. 3 Ñumájiva Félix, ooyts aatse'e ntunkejxtuk ya maa'yun juu' aats mitse'e xtoojnjip. 4 Ax ka'ats ats mitse'e nyak'atanuva'añ jek, je'e kajxts aats mitse'e nmunoo'kxtuk jets aatse'e to'k mejtsk aaj xkats'amotunáxut. 5 Ve'em aatse'e mpaa'ty jets yaknacho'oxpajkjup ya'a ve'e je jayu. Nujom pan vinxupe'e je it je naax joma ve'e je israeejlit jayu chaanada, ve'em

tse'e je jayu duyaknapajkva'kxyju, ñukuvajkip tse'e je jáyuda juu' ve'e yaktijtp nazaréit jáyuda. ⁶ Y'ukyavintsá'kintokiyuvaan tse'e je maja tsaptajk, je'e kajxts aatse'e nmajch jets aatse'e ntókimpayo'oyut ax jo'n aats je mpava'nun vya'añ. ⁷ Ax je tojpa juu' ve'e Lisias dúxaaj, juu' ve'e dunuvintsánip numiijl je tojpatajk, je'e tse'e dutuktajki jets aatse'e aké'e'y xpajki, ⁸ jetse'e vyaajñ jets pan pan jaty aats ya'a ve'e nnuxa'aip, jets yaja aatse'e nmétsut mits mvinkujk. Viinnm tse'e m'o'yixju jetse'e x'amotutúvat, ve'em tse'e xnujávát jets tyúvam je'e ve'e juu' aatse'e ntuknuxa'aip.

⁹ Je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem ve'nidup, ñukojspejttu tse'e je Tértulo je y'ayook, ve'eme'e vyaandi jets ve'emam je'e ve'e. ¹⁰ Van'it tse'e je yakkutojkpa je Pablo dutukvinja'vi jetse'e kyótsut. Van'it tse'e je Pablo vyaajñ:

—N'oyja'vip atse'e jets atse'e nnakyukótsjut yaja mits mvinkujk, kux nmuja'vinup atse'e jets may joojntani mitse'e myakkutojkpatsuuna yaja naxkujx kajpun kujx. ¹¹ Pan mtsajkp, m'o'yixjupts mitse'e jetse'e xnujávát jets uxyaanume'e makmejtsk xajj y'it atse'e nje'ya jem Jerusalén, je Nte'yam atse'e nvinjavavaan nvintsá'agavaan, ¹² ka'ats atse'e pan nmaatnakyojtsvintsojvji, ni ka'ats atse'e je jayu nyakyojtmuk nyak'ajxuk jep maja tsaptujkp, ni jem kajpun jootma. ¹³ Ka'a xa ya'a ve'e y'o'yixjada jetse'e dutuk'ixtat jets tyúvam je'e ve'e juu' atse'e xtuknuxa'a'idup. ¹⁴ Ax juu'ts atse'e nkuvujkp, je'ets je'e ve'e jets nvinja'vip nvintsá'kip atse'e je Nte'yam, juu' ve'e aats je njujpit jayu vvinja'vidup vyintsá'kidup y'ijit, je Jesús je tyoo' atse'e nyo'oy, juu' ya'a ve'e tyijitup viijnk xpajkun, kux njaanchja'vip atse'e nujom juu' ve'e jyatyaandu jep Kunuu'kx Jatján kujxp je Moisés jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. ¹⁵ Ve'emts atse'e je Nte'yam njaanchjáva ax jo'n ya'ada, njaanchja'vivapts atse'e jets joojntypajktinuvape'agavaan, ve'em tse'e juu' ve'e tuv jáyuvudu joojntykidu, nay ve'empa tse'e juu' ve'e jomjáyuvudu tijáyuvudu jetse'e jyomjoojntykidi tyijoojntykidi. ¹⁶ Je'e kajxts atse'e juu' ntun vintso atse'e ti nkanatyukjávajat je'e Nte'yam vyinkujk jets jeja je jayu vyinkujk.

¹⁷ May joojnt atse'e n'ijit joma viijnk it viijnk naax, van'itts atse'e nvimpijtnuva jem Jerusalén, nmo'ovaampyts atse'e je ayoo'va jayu je putajkin, nay ve'empats atse'e n'ukpamuvaañ je yax. ¹⁸ Je'ets atse'e ntuump vye'na ku atse'e jep maja tsaptujkp xpaatti je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem Asia tsuunidup, távani atse'e nnaajkva'achju vye'na, ka je numaj jayu maapat, jets ka'a ve'e je jayu yoojmukti y'ajxukti. ¹⁹ Pan jep xa ve'e ats je ntokin kuy'it, tukkadaakjudupts je'e ve'e jetse'e yaja kuy'itta pan pan jaty atse'e x'ixtu jep maja tsaptujkp jets atse'e xnuxa'aadat. ²⁰ Pan jep tse'e ats je ntokin kuy'it, va'ants ya'ada juu' ve'e yájada dunúkotsta pan ti tokin atse'e xpaatjidu ku atse'e nve'na jeja je'e vyinkujkta juu' ve'e dunumájidup jep tsaptujkp. ²¹ Ukpu nunajtp tse'e jetse'e jem je jáyuda juu' ve'e vaandup jets njayejpp atse'e je tokin ku atse'e mak'kidu'um nvaajñ jeja je'e vyinkujkta: "Je'e xa ats miitse'e xtuktókimpayo'ydup kuxe'e ats njaanchjáva jets joojntypajktinuvape'e jado'k nax je oo'kpatajkta."

²² Ku ve'e je Félix du'amotunajxy, van'it tse'e vyaajñ jets ux'ooknume'e je Pablo dujaa'któkimpayo'oyut, kux ñuja'vip je'e ve'e oy vintso ve'e dujaanchjáva pan pan jatye'e je Cristo dupanajkxtup. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Ku ve'e myétsut je tojpatajk je vyintsán juu' ve'e Lisias dúxaaj, van'itts atse'e njaa'knujávát vintso ve'e ya mkáts xyak'ixuvada.

²³ Van'it tse'e je Félix dupavaajñ to'k je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk jetse'e je Pablo dujaa'kyakjay'ix'itjut jetse'e du'itumó'ot pan pan jatye'e myaatnayja'vijup jetse'e kuy'ixjut jetse'e pyattónajat.

²⁴ Vee'n tse'e je it ñajxy ku ve'e jye'y je Félix maat je ñuda'ax Drusila, israeejlit ta'axtajk je'e ve'e y'ijit, van'it tse'e je Félix dunúkejxi je Pablo jetse'e je Pablo vya'nuxji vintso je'e ve'e ku ve'e je Jesucristo yakjaanchjáva. ²⁵ Ku ve'e je Pablo du'ava'ni je tuv joojntykin, je nay'akuvaa'nin, jets je tokin payo'yun juu' ve'e miinnup, tsá'kipajk tse'e je Félix jetse'e vyaajñ:

—Nvaatani vanxup. Ku atse'e je tiempo njayéput, van'itts ats mitse'e nnukejxinuvat.

²⁶ Je'e tse'e je Félix chajkp jetse'e je Pablo je meen myo'ojut jetse'e dumasó'okut, je'e kajx tse'e may nax duyaxtsaajv jetse'e dujaa'kmaatnakyojtsjut. ²⁷ Je'e tse'e je Félix chojk jetse'e je israeejlit jayu y'oyjávajat, je'e kajx tse'e je Pablo pakmuk duyaktaajñ. Mejtsk joojnt tse'e ve'em je it ñajxy, van'it tse'e je Félix pyitsumni jep kyutojkun jaatp jetse'e tyajki je Porcio Festo.

25

Ku je Pablo duvinteni je Festo

¹ Ku ve'e je Festo tyajki yakkutojkpa, kutoojk xaajts je'e ve'e jem Cesarea chaa'n jetse'e ñujkx jem Jerusalén. ² Jem tse'e je tee' je ñuvintsantajkta jets je israeejlit jáyuda juu' ve'e dunumájidup, je'e tse'e dunuxa'a'idinuva je Pablo. ³ Je'e ve'e y'amótudu je maa'yun jetse'e

je Pablo dúnukéxat jetse'e ñajkxut jem Jerusalén, y'ukyak'oo'kuvaandu ve'e jeja too' aajy. ⁴ Van'it tse'e je Festo y'atsaajv jets jeme'e Cesarea je Pablo y'it pakmuk jets viinme'e je Festo ñajkxut jem. ⁵ Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Mii'tsta, pan pan jatye'e yakkutojktup, kijpx tse'e nja'mdat jem Cesarea. Pan jyayejppe'e je yaa'tyajk je tokin, m'o'yixjadapts miitse'e jetse'e jem je tyokin xyaknuke'xnatákadat.

⁶ Toodojtuk uk majk xaaj jo'n tse'e je Festo y'ijt jem Jerusalén, van'it tse'e vyimpijtnuva jem Cesarea. Je ku'óxit tse'e y'ajxtk joma ve'e yakkutuk jetse'e je Pablo dúnukexi. ⁷ Ku ve'e je Pablo tyajki, van'it tse'e ñaajktámijidi je israeejlit jáyuda juu' ve'e jem Jerusalén tsoo'ndu jetse'e mačk tyuknuxa'ajidi may viijn, ka'a tse'e tii ti ve'e tyuktokimpámdap. ⁸ Jidu'um tse'e je Pablo ñakyukatsju:

—Ka'a xa atse'e ti tokin ntun. Ka'a atse'e nyakvintsa'kintóki je israeejlit jayu je pyava'nun jets ka'ava je maja tsaptajk, ni je rómaid yakkutojtkpa.

⁹ Je'e tse'e je Festo chajkp jetse'e je israeejlit jayu du'oyjávát vintso je'e ve'e juu' dutún, je'e kajx tse'e du'amotutúvi je Pablo:

—¿Mtsajkpe'e jetse'e mnajkxut jem Jerusalén jets ats mitse'e jem ntókimpayo'oyut?

¹⁰ Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:

—Yaja xa ve'e dutsak jets atse'e nyaktokimpayoyut joma ve'e je rómaid yakkutojtkpa tyokimpayoy, ka jémap Jerusalén. Oy xa mitse'e xnujáva jets ka'a atse'e nmutokintún je israeejlit jayu. ¹¹ Pan jep xa ve'e ats je ntókin kuy'it juu' ve'e je oo'kun dvinmajtsjup, nvaatts atse'e n'oo'kut; ax pan taayts je'e ve'e juu' ats ya'a ve'e xtuknuxa'aidup, ni pana tse'e kyatukkada'akyju jets ats je'e ve'e xtukkatakadát. Je'e atse'e n'amótup jets atse'e je yakkutojtkpa César viinn xtokimpayoyut.

¹² Ku ve'e je Festo dukojtsmojkti maat je jyayu, van'it tse'e je Pablo dúnuyjmi:

—Pan je'e xa ve'e mtsajkp jetse'e je yakkutojtkpa César mtókimpayo'oyjút, mtókimpayo'oyjupts mits je'e ve'e.

Ku je Pablo dvinveni je yakkutojtkpa Agripa

¹³ Ku ve'e vee'n je it ñajy, van'it tse'e jye'y je yakkutojtkpa Agripa maat je Berenice jem Cesarea, je Festo ve'e ojts duku'ixta. ¹⁴ Ku ve'e jem y'ijtti mejtsk toojk xaaj, van'it tse'e je Festo tyukmumaajntykjidi jidu'um:

—Jeja xa ve'e yaja to'k je yaa'tyajk juu' ve'e je Félix myasook pakmuk. ¹⁵ Ku atse'e jem Jerusalén nve'na, jemts atse'e x'amótudi je tee'tajk je vyintsanda maat je israeejlit je myújit jáyuda jets atse'e je Pablo nyakjay'oo'k'jut. ¹⁶ Van'itts atse'e n'atsoovdi jets ka'a ve'e je rómaid yakkutojtkpa pan duyakjay'aa'k'ju pan ka'a ve'e je yaknuxa'áiva aviiinn ah'am dumaatnavinténaja jeja je yakkutojtkpa vyinkujk, ve'em tse'e y'o'yixjut jetse'e ñakyukótsjut. ¹⁷ Je'e kajx tse'e, ku je'e ve'e myejtsti, ka'ats atse'e je tiempo nyakvintóki. Je ku'óxitts atse'e n'ajxtk joma atse'e nyakkutuk jets atse'e nnukejxi je yaa'tyajk. ¹⁸ Ax je'eda juu' ve'e ojts ñuxa'aa'jada, ni vinxupa tse'e dukatuknuxa'aidi juu' atse'e n'ukvinmaay; ¹⁹ je'ejyji ve'e tyukts'o'oxpajktup juu' ve'e jyaanchja'vidup, jets to'k je jayu juu' ve'e Jesús duxaa, juu' ve'e oo'k, juu' ve'e je Pablo tyijp jets joojntykpajknuva ve'e jado'k nax. ²⁰ Ka'a atse'e nnujáva pan ti atse'e ntónup, je'e kajxts atse'e je Pablo n'amotutúvi pan chajkpe'e jetse'e jem Jerusalén ñajkxut jets atse'e jem ntókimpayo'oyut. ²¹ Ax ku tse'e du'amotu jetse'e je yakkutojtkpa César tyokimpayoyjút, je'e kajxts atse'e pakmuk nyaktaannuva van'it paat ku ve'e y'óyat jets atse'e ntuknúkxut je yakkutojtkpa.

²² Van'it tse'e je Agripa dúnuyjmi je Festo:

—N'amotunaxuvaampap xa atse'e je yaa'tyajk.

Van'it tse'e je Festo y'atsoojvi:

—Kep xa ve'e x'amotunaxut.

²³ Je ku'óxit tse'e je Agripa maat je Berenice tyajkidi jep je yakkutojtkpa tyujkp, ooy tse'e dutunyaknuke'xnatájkidi je majin juu' ve'e jyayejtput. Je'e maat tse'e je tojpa juu' ve'e dúnvintsanidup kakmijil je tojpatajk, jets je viijnk jayu juu' ve'e jem dúnunájidup kajpun kajxm. Van'it tse'e je Festo dúnukexi je Pablo. ²⁴ Ku ve'e duyakmejtsi, van'it tse'e je Festo vyaajñ:

—Yakkutojtkpa Agripa, jets miitsta, jáyuda, pan pan jatye'e yaja tumnay'amókajada, uxyájats je'e ve'e je yaa'tyajk, máyani xa ve'e je israeejlit jayu, ve'em tse'e jem Jerusalén ve'em tse'e yaja Cesarea, je'ets atse'e mačk xnuujmidup jets vyinmajtsjupe'e jetse'e y'oo'kut. ²⁵ Ax ve'emts atse'e mpaa'ty jets ka'a ya'a ve'e dvinmachju jetse'e y'oo'kut. Kux ats ya'a ve'e x'amotu jetse'e tyokimpayoyjút je yakkutojtkpa César, je'e kajxts ats je'e ve'e ntuknúkexava'añ. ²⁶ Ax ka'ats atse'e mpaa'ty ti atse'e ntuknújáyap je yakkutojtkpa ya'a kajx. Je'e kajxts atse'e yaja miits mvinkujkta mpum, jets vinkopke'e yaja mits mvinkujk yapum, yakkutojtkpa Agripa, jetse'e to'k aaj x'amotutúvadat jetse'e yak'ixut pan yakpaatpe'e je

työkin jetse'e y'óyat vintso atse'e nnujáyat je yakkutojkpa juu' ve'e je maja kutojkon duka'mip. ²⁷ Ve'em atse'e njava jets ni vinxupa ve'e dukapaa'ty dukah'akeega jets atse'e nkéxut to'k je jayu juu' ve'e pakmuk ijtp jets atse'e nka'h'avánat pan ti tó'kine'e tudutún.

26

Ku je Pablo dutuknuja'vi je yakkutojkpa Agripa jets ti ve'e yaktuktso'oxpajkp

¹ Van'it tse'e je yakkutojkpa Agripa dunúujmi je Pablo:

—O'yip xa ve'e jetse'e mnakyukótsjut.

Van'it tse'e je Pablo je kya'aj duyakpojtuk, jetse'e vyaajñ:

² —Yakkutojkpa Agripa, xoojntkp xa atse'e nnayávaja ku atse'e yaja mits mvinkujk mnakyukótsjut jets ats mitse'e ntuk'ixut jets xnúvampejttup atse'e je israeejlit jáyuda ku atse'e xnuxa'aada, ³ kux mnúja'vinup xa mitse'e nujom je israeejlit jayu je kyostuumbreda jets je'e juu' aatse'e nnatyukkojtsvintsoojvup. Je'e kajxts atse'e to'k aaj n'amotu jetse'e x'amotunáxut joma vaat atse'e nkáts.

Vintso je Pablo jyoojntyki ku ve'e ka'anum je Jesucristo dujaanchjáva vye'na

⁴ Van'ítani ku atse'e pi'knum nve'na, ñuja'vidup xa je'e ve'e nujom je israeejlit jayu vintso atse'e njoojntyki joma ve'e ats je n'it je nnaax jets jem Jerusalén. ⁵ Pan je'e ve'e kudúkotsuva'anda, kudú'avánadats je'e ve'e jets fariséovam atse'e van'ítani ku atse'e mootsknum nve'na; je ixpajkun juu' ve'e pyanajkxtup, je'e tse'e dunúts'o'oxikajxp juu' ve'e je israeejlit jayu jaanchja'vidup. ⁶ Ax je'ets atse'e uxyam yaktuktokimpayoy'p kux njaanchja'vip atse'e jets je Nte'yame'e duyakjoojntykpajknupap je oo'kpatajkta, ve'em ax jo'n dutukvinva'ni aats je nujpit jayu. ⁷ Je'e aatse'e n'a'ixp jetse'e tyónjut kyótsjut juu' aatse'e je Nte'yam xtukvinva'ni, aats, je makmejtsk jaka'a juu' ve'e je israeejlit jáyuda. Je'e kajxts aatse'e je Nte'yam jóvum xaaj jóvum tsooj nvinjava nvintsa'aga. Yakkutojkpa Agripa, je'e kajxts atse'e uxyam xnuxa'aada je israeejlit jáyuda kuxe'e ats n'avana jets joojntykpajktinuvape'e je oo'kpatajk jado'k nax. ⁸ Jádi ka'a mitse'e xjaanchjáva jets je Nte'yame'e duyakjoojntykpajknupap je oo'kpatajkta?

Ku je Pablo dujomtún dutitún y'ijit je jaanchja'vivatajk

⁹ Viinn atse'e nnasja'vi jets pyaatyp y'akeeguij je'e ve'e jets atse'e njomtónut ntítónut je jayu juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesús, je nazarétit jayu. ¹⁰ Ve'em atse'e ntun y'ijit jem Jerusalén. Je tee'tajk je vyintsanda atse'e xmooydu je kutojkon jets atse'e nyak-japoxuntakpaajmijidi numay je jayu juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesús. Ku aats je'e ve'e ntókimpayoy'idi, vaants atse'e jetse'e y'oo'ktat. ¹¹ May naxts atse'e ntsaachtoondi jetse'e ve'em vy'andats jets ka'a ve'e du'ukjaanchja'vidini je Jesús. To'k tsaptajkm jado'k tsaptajkmats atse'e ve'em njátuka y'ijit. Ooyts atse'e ntuntukmu'ejkjidi ntuntuk-mujot'aajniji, je'e kajxts atse'e njomtonda ntitonda y'ijit yaja jets joma ve'e viijnk tsóvit it viijnk tsóvit naax.

Ku je Pablo du'ava'ninuva vintso ve'e je Jesucristo dujaanchja'vi'ukvaajñ

(Hch 9:1-19, 22.6-16)

¹² Ve'em atse'e mpayoy' vye'na ku atse'e nnujkx jem Damasco je kutojkon maat juu' atse'e xmooydu je tee'tajk je vyintsanda. ¹³ Mits, yakkutojkpa, ku atse'e jeja too' aajj nve'na, kujk xaaj jo'n, van'itts atse'e n'ix je tsapjootmit ajajtk, je'ets atse'e maat ats je nmu-jatyo'oda ooy xtunnujaj xtunnutu'kx, va'ajts makks aats je'e ve'e xtunnujaj xtunnutu'kx jets ka'a ve'e je aampa xaaj je tyá'lkxun. ¹⁴ Van'itts aatse'e nujom nmaxvippkujx jets atse'e n'amotunajxy to'k je ayook juu' atse'e jidu'um xnúujmi je hebreo aaj: "Saulo, Saulo, ztyajxts atse'e xtso'oxpúk? Viinn xa mitse'e mnakyo'otyúnju ku atse'e ve'em xtun." ¹⁵ Van'itts atse'e n'atsaajv: "¿Pants mitse'e?" Van'itts atse'e xnúujmi: "Ats xa je'e ve'e je Jesús, juu' ve'e mtuntso'oxpajkp. ¹⁶ Pojtuku. Je'e kajxts atse'e tunnaajknúke'xnatákaja yaja mits mvinkujk jets ats mitse'e xmutónut xmpápákut jetse'e je tuvakojsun xpámút juu' ve'e uxyam tux'ix jets je'e juu' ats mitse'e ntukyaknúke'xnatákap ux'ook. ¹⁷ N'ixup njayépupts ats mitse'e ku ve'e m'ítut joma ve'e je israeejlit jáyuda xnúujmi: pan pan jatye'e ka je'e epta, je'eda juu' ats mitse'e uxyam ntuknúkejxp. ¹⁸ Je'e kajxts ats mits je'e ve'e ntuknúkex jetse'e dunújavadat jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e tyoondup jets jeme'e je Satanás kya'm y'itta. Ve'emts atse'e ntsak jetse'e dumasoo'ktinit je kyoy'ooj joojntykinda jetse'e pyítsumdinit joma ve'e je Satanás yak'itjada jetse'e tyajkidinit jem je Nte'yam y'am kya'm, ntsajkpts atse'e jets atse'e xjaanchja'vidinit, ve'em tse'e je Nte'yam työkinmee'kxjadat jetse'e y'ijttinit je'e je jyayu, je jayu juu' je'e ve'e vyinkoon jetse'e dujajejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajj ijtp, ve'em tse'e y'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttu yaja ako'o'ts it jaat jetse'e tutyákada jeja ajajtk it jaat." Jidu'umts atse'e nyaknúujmi.

Ku je Pablo dukutyuujn juu' ve'e yak'ixju

¹⁹ Yakkutojkpa Agripa, ku atse'e ve'em xyak'ix je tsapjootmit nuja'vin, ka'ats ats je'e ve'e nvinssaajv juu' atse'e n'ix nmotu, ²⁰ ñojk'óy atse'e ntukka'amay'ukvaajñ je oy kats je oy ayook jem Damasco, van'itts jem Jerusalén, jets jem nujom je israeejlit jayu y'it jootmda, nay ve'empa ve'e joma ve'e chaanada pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e atse'e nvaajnjidup jetse'e dumasooqtinit je kyo'oy joojntykinda, jetse'e je Nte'yam dupanajxtinit, ve'em tse'e duyaknuke'xnatákadat jets ta ve'e vvinmayupjittini. ²¹ Ya'a kajxts atse'e je israeejlit jayu xmajtsti jep maja tsaptujkp jets atse'e x'ukyak'oo'kuvaandi. ²² Ax je Nte'yams atse'e xputajkip uxyam paat, nvaajnjidupts atse'e nujom je jayu, je mújit je muutskit, juu' ve'e y'ava'nidu je Moisés jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, ve'emts je'e ve'e vyaandi jets ve'eme'e tyónjut kyótsjut ax jo'n atse'e nkats. ²³ Je'e tse'e vaandu jets tsaachpaa'tupe'e je Cristo jetse'e muto'k y'ítut pane'e joojntykpajknuvap ku ve'e távani y'aa'k vye'na, yaknuke'xnatákaps je'e ve'e je Nte'yam je tyoo' jeja je israeejlit jayu vyinkujkta jets je'e vyinkujktava pan pan jatye'e ka je'epta.

Ku je Pablo dunujumi je yakkutojkpa Agripa jetse'e je Jesús dujaanchjávat

²⁴ Ku ve'e je Pablo ve'em kyajts, van'it tse'e je Festo mak'k vyaajñ:

—jKa'a xa mitse'e mvija, Pablo! Je'e ve'e ku ve'e ooy mtunnakutoonka, je'e kajx tse'e mkoo'kvíjini.

²⁵ Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:

—Ka'a xa atse'e nkavija, ñumájiva Festo, juu' xa atse'e nkajtsp, oy payo'oyani jets tyúvamts je'e ve'e. ²⁶ Uxyaja xa ya'a ve'e ya yakkutojkpa Agripa juu' ya'a ve'e nujom dunuja'vikajxp, je'e kajxts atse'e to'k aaj to'k joot yaja ya'a vyinkujk nkats, vinjávani xa atse'e jets nujom ya'a ve'e dunuja'viva, kux ka'a ya'a ve'e y'ayu'utspúma. ²⁷ Yakkutojkpa Agripa, ñmjaanchja'vípts mitse'e juu' ve'e kyojststu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta? Nnuja'vip xa atse'e jets mjaanchja'vip mits je'e ve'e.

²⁸ Van'it tse'e je Agripa y'atsaajv:

—Ve'em xa mitse'e xnasjava jets tun jatyi atse'e njaanchjávat jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, ñve'em xaja, kadi?

²⁹ Van'it tse'e je Pablo y'atsaajv:

—Pan jatyi, uk pan ka'a tun jatyi, je Nte'yam xa ve'e va'anup jets ka mitsjyape'e, ve'empa ve'e nujom pan pan jatye'e uxyam x'amotunajxtup, ve'emts je'e ve'e kuy'ijttuva ax jo'n ats, je'ejyji ve'e ku ve'e cadena tsum kya'íttat.

³⁰ Ku ve'e ve'em je Pablo vyaajñ, van'it tse'e tyénidi je yakkutojkpa Agripa maat je Festo jets je Berenice maat nujom pan pan jatye'e jem tsuunidup vye'na. ³¹ Apuk tse'e ñajkxti jetse'e dukojtsmojkti. Jidu'um tse'e ñavaajnjidi:

—Ka'a xa ya'a ve'e ya jayu tudutitún juu' ve'e kyu'oo'kap ukpu juu' ve'e kyupoxuntaktsaanap.

³² Van'it tse'e je Agripa dunujumi je Festo:

—Kuyakmasaak xa ya'a ve'e ya jayu pan viinme'e kudukah'amotu jetse'e je yakkutojkpa César tyokimpay'o'yjut.

27

Ku je Pablo yakpakejx jep Roma

¹ Ku ve'e dunupaajmtkidi jetse'e je Pablo dupakéxtat jem itáliait y'it jootm, van'it tse'e je Pablo maat je viijn jáyuda pan pan jatye'e pakmuk ijttuvap, je'e tse'e yakpaamdu jem je tojpatajk je vvintsán kya'm juu' ve'e Julio duxaaj, vemókupx je'e ve'e je tojpa dunuvintsana, je'e tse'e dunuvintsánip to'k jaka'a je tojpa juu' ve'e je yakkutojkpa Augusto César jye'e. Nmaadi ats je'e ve'e je Pablo. ² Tajkits aatse'e jem adramítiovit byaarco jootm juu' ve'e tsoo'mp vye'na, jeme'e ásiat y'it jootm ñujkx. Jemts aatse'e nmaatve'niva je Aristarco, jem Tesalónica je'e ve'e kyukajpuna je'e ve'e macedóniait y'it jootm. ³ Je ku'óixits aatse'e nje'y jem sidoonit kyajpun kajxm. Jem tse'e je Julio oy jayu ñapaajmji maat je Pablo. Van'it tse'e dumasaak jetse'e je Pablo najkx duku'ix pan pan jatye'e myaatnaya'vijup jetse'e pyutákajadat. ⁴ Kuts aatse'e jem Sidón ntsaa'n, anajts aatse'e nmasaak je Chipre, to'k je naax juu' ve'e jem maaxy naaj akojkm taamp, kux xvinkumi'nip aatse'e je poj. ⁵ Nnajxts aatse'e jem maaxy najootm jem cilíciait jets panfíliait myu'avinkojkm. Van'itts aatse'e nje'y jem Mira, to'k je kajpun juu' ve'e jem líciait y'it jootm.

⁶ Jem tse'e je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, je'e tse'e dupaat to'k je alejandriait barco, jem Italia je'e ve'e ñujkx, jemts aatse'e xyaktajki. ⁷ May xaajts aatse'e otyún nyo'y, jets aatse'e akee'y nje'y jem gnídovit myu'avinkojkm. Xvinkumi'nipnats aatse'e je poj, je'e kajxts aatse'e nnajx jem salmoonit myu'avinkojkm, naa'najxts aatse'e je crétaít naax juu' ve'e jem maaxy naaj akojkm. ⁸ Tso'oxts aatse'e mpaay'o'y je it, van'itts aatse'e nje'y joma ve'e to'k je it juu' ve'e duxaaj Buenos Puertos, je laséait kajpun mutám.

⁹ Jékani tse'e je it ñaxy vye'na, kutsa'agani ve'e jetse'e je jayu jem maaxy najootm yo'oyut kux táminupe'e je to'aats je poj aats, je'e kajx tse'e je Pablo jidu'um ña'muxjidi:

¹⁰ —Miits, yaa'tyajta, nnuja'vip xa atse'e jets ooye'e ntuntsaachpaatumdat pan jaa'kja'mdupe'e; ka ya baarcojyap ka ya tsúmnyap tse'e vintókiyup, nay ve'empa uu'me'e nvintókimduvat.

¹¹ Ax munuyojkts je'e ve'e je tojpatajk je vyintsán dumajapuujm je barco je vyintsán jets je barco je yakyo'yva je ñuvintsán jets ni ka'a ve'e je Pablo. ¹² Ka'a tse'e du'oyja'vidi je it jetse'e jem duyaknáxtat je xox aats, je'e kajx tse'e du'ukvinmaaydi jetse'e jem Fenice kujje'ydi, jem je'e ve'eva crétaít y'it jootm. Je maja na'akaya juu' ve'e kuyo'yip je maaxy naaj jem tso joma ve'e je xaaj pyítsum, jeja je'e ve'e je'e pya'ayi je feniceit kyajpun tyañ.

Ku je mákk poj jye'y joma ve'e ñaxta vye'na jem barco jootm

¹³ Ku ve'e vee'n pyoj'ukvaajñ, noortets je'e ve'e je poj ñujkx, je naaxe'e vyinkunajkxip, van'it tse'e y'ukvinmaaydi jets kuy'o'yixjidi ve'e jetse'e kuñajkxti jem Fenice. Tsoo'nts aatse'e jem jets aatse'e njaa'knujkk jem crétaít ñaxpa'am. ¹⁴ Ku ve'e vee'n je it ñajxy, van'it tse'e tun to'mayji mákk tyumpaj juu' ve'e yaktijp Nordeste, jeja je'e ve'e naxkujx chaa'n je poj. ¹⁵ Kux tse'e je poj dukayak'o'yi jetse'e je barco yo'oyut joma ve'e je naax dumutama, je'e kajx aatse'e nyakajty jets aatse'e je poj xyaknajkxut pan joma ve'e dutsak. ¹⁶ Najx aatse'e jep cláudait y'it janaadup juu' ve'e jem maaxy naaj akokjm, joma ve'e mákk kyatumpaj. Manútsaachts aatse'e je barco ónuk nyaktajki jep maja barco jaatp. ¹⁷ Ku aatse'e nyaktajki je barco ónuk, van'it tse'e je maja barco dumutso'midi dumujojkidi. Tsa'kidup tse'e kux ku ve'e je barco cha'kxnit jep po'o jaatp, je'e kajx tse'e duyakvajntkti je vit juu' ve'e je barco yakyo'yjup ku ve'e tyukpoja jets aatse'e ve'emji mpapójut. ¹⁸ Je ku'óxit tse'e mákkna pyaj, je'e kajx tse'e je barco je chum dunavaji'ukvaandi jem maaxy najootm jetse'e ve'em duyaktaa'tkadat je barco. ¹⁹ Kutoojk xaajts aatse'e ntuktsamvatskujx je barco je pyaamdúk. ²⁰ May xaaj tse'e kyoo'kke'xni ni je xaaja ni je maatsa, je mákk poj je mákk tojts aatse'e xtukkooy'ip, ve'emts aatse'e n'ukvinmay jets ka'a aatse'e kúntsaaq.

²¹ Jékanits aatse'e nkakay, van'it tse'e je Pablo dývinkuva'ki je jáyuda jetse'e vyaajñ:

—Miiista, yaa'tyajta, nuyojk oy atse'e kuxkats'amotunajxti jetse'e jem Creta kunkatsoo'numdi. Pan kúnta'numdi ve'e jem, ka'a tse'e uxym je xyup njomjajtumda ntijajtumda. ²² Ax kádits mtsaachvinmáyda, óyame'e ya barco vyintókiyut, ni pana tse'e kya'oo'kut. ²³ Tsuuu atse'e tuxyak'ix to'k je Nte'yam je ya'angeles, je Nte'yam, juu' atse'e je jyayu, je'e juu' atse'e nvinja'vip nvintsá'kip. ²⁴ Jidu'umts atse'e tuxnuujma: “Kadi mtsa'aga Pablo, tun vinkopk je'e ve'e jetse'e jeja je rómaít yakkutojka vyinkuj najkx xvintena. Je Nte'yam tse'e tumto'nuxju je maa'yun jetse'e ni pana kya'oo'kut juu' ve'e ijttup miits maat jem barco jootm.” Jidu'umts atse'e tuxnuujma. ²⁵ Miiista, yaa'tyajta, jot'amájadats. To'k aaj to'k joot atse'e je Nte'yam njaanchjáva jets ve'eme'e tyónjut kyótsjut ax jo'n atse'e je ángeles tuxnuujma. ²⁶ Ax je'yumdapts uu'me'e joma ve'e to'k je it yam maaxy naaj akokjm —jidu'um tse'e je Pablo vyaajñ.

²⁷ To'k tse'e je tsooj ku ve'e tso'm jo'n vye'na, may xaajani aatse'e nyo'oy vye'na, jem aatse'e Adria maaxy najootm nve'na jets aatse'e je poj xtukkooy'a, van'it tse'e je barco yakyo'yva dunuja'vidi jets yakmutáminupe'e je naax. ²⁸ Ku ve'e dukijpxti je tujpx maat vinxupe'e kyaaka je naaj, van'it tse'e du'ixti jets ii'px xajtuk jo'ne'e kyaaka. Ku ve'e javee'n jyaa'kyo'y je barco, van'it tse'e dukijpxtinuva, makmókx xajtuk jo'n tse'e y'ijit. ²⁹ Tsa'kidup tse'e ku ve'e je barco myajta'tspétut joma ve'e je tsaaj, je'e kajx tse'e dunasta'yidi maktaaxk je pojxun jo'kun jep barco naadup jetse'e du'vaa'ntánut. Van'it tse'e du'a'ixti ku ve'e je it jyajtuk. ³⁰ Van'it tse'e je barco yakyo'yva y'ukke'ekuvaandini, je'e kajx tse'e dukustay'ukvaandi je barco ónuk, ve'em tse'e je jayu duyakvinmayda jets je pojxun jo'kune'e yakvajntktup jeja je barco vyinkujk tsov. ³¹ Van'it tse'e je Pablo dunuujmi je tojpatajk je vyintsán maat je tyojpada:

—Pan ka'a xa ve'e je barco yakyo'yva tyanda yam barco jootm, yam tse'e maaxy najootm n'oo'kumdat.

³² Van'it tse'e je tojpatajk dumutsojkidi je tujpx juu' ve'e tyukkustaa'ydup vye'na je barco ónuk jetse'e duyakkustajkidini jem najootm je barco ónuk.

³³ Je kujápit tse'e ku ve'e jajviinup vye'na, van'it tse'e je Pablo ña'muxjidi jetse'e kyáydát. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Makmókx xaajani xa ve'e mkakayda mkama'ajta. ³⁴ Tonda je maa'yun, kayda, ve'em tse'e mmajuváktat, kux ni pana ve'e kya'oo'kut, ni tía ve'e mkajátjadat mkanáxjadat.

³⁵ Ku ve'e ve'em vyaajñ, van'it tse'e je Pablo je tsapkaaky dukajjn jetse'e je Nte'yam dukukojsji jeja nujom je jayu vyinkujkta. Van'it tse'e dutojkva'kxy jetse'e kyay'ukvaajñ.

³⁶ Van'it tse'e nujom jyo't'amájidi jetse'e kyaaydi. ³⁷ Numejtsk mókupx jatoo'guxk

maktojt jáyuts aatse'e nve'na jem barco jootm. ³⁸ Ku aatse'e nkooxji, van'it tse'e je barco dutuksamvaatsti, dujaa'kyaktaa'tkidi, jetse'e je trigo jem maaxy najootm dunasojkidi.

Ku je barco vyintoki

³⁹ Ku ve'e je it jyajtk, ka'a tse'e je barco yakyoyva du'ixkajpti je it; ax y'ixtu tse'e to'k je ava'ajts it jeja maaxy napa'ayi juu' ve'e ooy je po'o dutunmaat. Van'it tse'e du'uknupaajmtkidi jetse'e jem po'o jootm kuduyaktajkidi je barco. ⁴⁰ Van'it tse'e dumutsojkidi je tujpx juu' ve'e je pojxun jo'kun maat jetse'e dumasooktini jem maaxy najootm. Van'it tse'e je kup dumukéjidi juu' ve'e je barco dutoo'oooy, jetse'e duyakpojtuki je vit juu' ve'e jeja je barco vyinkujk jetse'e duyakpapójt, ve'em tse'e je barco tyami'ukvaajñ jeja maaxy napa'ayi. ⁴¹ Ka'anumts aatse'e nje'ya vye'na jeja maaxy napa'ayi, van'it tse'e je barco jajp cha'kxni jep maaxy napa'tkup, ka'a ve'e y'ukyoo'kxni. Van'it tse'e je barco ajx cha'px'ukvaanni kux va'ajts makke'e je maaxy naaj yaknape'tsji. ⁴² Van'it tse'e je tojpatajk du'ukyak'oo'kuvaandi je jáyuda juu' ve'e pakmuk ijttup, je'e ve'e vyinmaaydup ku ve'e navaa'mp kukyeektini. ⁴³ Ax je tojpa juu' ve'e dunuvintsánip numókupx je tojpatajk, ka'ats je'e ve'e dutsak jetse'e je Pablo y'oo'kut, je'e kajx tse'e dukamasaak jetse'e ve'em dutóndat, ñojk'óye'e dupavaajñ jets too'vajkpe'e ñatákadat je'eda pan pan jatye'e je navaa'nk dujajttup, ⁴⁴ ux'ook tse'e je'eda pan pan jatye'e vintaandup, je'e tse'e dutuknáxtap je kup ukpu je barco pu'u tuktaja. Ve'emts aatse'e nujom nje'y joma ve'e je naax.

28

Ku je Pablo vye'na jep maaltait y'it jaatp

¹ Ku aatse'e jem naxkajxm nje'y, van'itts aatse'e nnuja'vi jets Malta je'e ve'e je it duxaaaja. ² Juu' ve'e je jémit jáyuda, oy jayu tse'e ñapyaajmjidi aats maat, pyaamdu ve'e je jaajin kux ooye'e je it tyuntu'uj tyunxux, jets aatse'e xyaaxjidi xaampa. ³ Van'it tse'e je Pablo ojts dupakmuk je ta'ajts ja'axy. Jyankajpti tse'e vye'na ku ve'e to'mayji ojts to'k je tsaa'n pyitsum jep ja'axy jaatp ku ve'e je jaajin dukuke'ek, jetse'e ojts je Pablo je tsaa'n kyamutso'otsaja, ka'a tse'e je tsaa'n jatyi myasookji. ⁴ Ku ve'e je maaltait jayu du'ixti jets ka'a ve'e je Pablo je tsaa'n myasa'akju, van'it tse'e ñavyaajnjidi:

—Yakjaju'oo'kpadam xa ya'a n'ite'e ya jayu; óyam ya'a ve'e dujakuke'ek je maaxy naaj, ka'a tse'e je Nte'yam yakjajtuxju jetse'e jyaa'kjoojntykat.

⁵ Van'it tse'e je Pablo je tsaa'n dukusxijt jetse'e dujanvippi, ka'a tse'e vyintsotoojni. ⁶ Je'e tse'e nujom ya'ixtup jetse'e je Pablo je kya'aj kyl'ixut ukpu jatyi y'oo'kut. Ku ve'e du'ixta jets ka'a ve'e vyintsojaty ku ve'e jékani dujah'a'ixta vye'na, van'it tse'e vyinmatyiktsti jetse'e vyaandi jets je'e ve'e to'k juu' ve'e yakvinjávap yakvintsá'agap.

⁷ Je it mutam tse'e vye'na je naax juu' ve'e je Publio jye'e, ñumájip je'e ve'e jem. Je'e tse'e oy jayu napyajmju aats maat jets aatse'e toojk xaaj jem tyak'am xyaktsuuni. ⁸ Jem tse'e je Publio je tyee' vye'na, jampa'am jets nuu'pun pa'amts je'e ve'e pajkjup. Van'it tse'e ojts je Pablo kyul'ixju jetse'e dunutsapkaajts, jetse'e je kya'aj dutuknukaajin. Ku ve'e ve'em dutuujin, van'it tse'e je Publio je tyee' jyotkadaakni. ⁹ Van'it tse'e jye'yduva pan pan jatye'e pajkjudup jem jetse'e je Pablo yakjotkadaakjuduva. ¹⁰ Ooyts aatse'e je jayu xtunyakmájidi may viijn. Ku aatse'e je barco mpajknuva, xmooyduts aatse'e juu' aatse'e n'ajootap jeja too' aajj.

Ku je Pablo jye'y jep Roma

¹¹ Toojk po'ots aatse'e ntsuuni jem maaltait y'it jootm. Van'itts aatse'e mpajknuva to'k je barco juu' ve'e jem je xox aats duyaknajx, alejandriait barco je'e ve'e. Jeme'e dumaada je xeen ónyk je y'apamnaxta. Je xeen ónyk, mejtsk je'e ve'eda juu' ve'e je jayu vyinja'vidup vyintsá'kidup: to'k juu' ve'e duxaaaj Cástor jets jado'k juu' ve'e duxaaaj Pólux. ¹² Van'itts aatse'e nje'y jem Siracusa. Jemts aatse'e ntaajñ toojk xaaj. ¹³ Kuts aatse'e jem ntsaa'n, jéjats aatse'e nnujkx maaxy napa'ayi jets aatse'e nje'y jem Regio. Je ku'óxit tse'e jyeji je poj juu' aatse'e xputajki, noortets je'e ve'e ñujkx, ve'emts aatse'e kumejtsxaaaj nje'y jem Puteoli. ¹⁴ Jemts aatse'e nmaagnavyaatji je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada, je'e aatse'e x'amótudu jets aatse'e ntánut je'e maat vuxtojtuk xaaj. Ku ve'e pyuuk je vuxtojtuk xaaj, van'itts aatse'e ntsoo'nni jets aatse'e nnujkx jem rómaait cyiudaaaj kajxm. ¹⁵ Je utsta je ajchta pan pan jatye'e jemda Roma, je'e tse'e dumótudu jets je'yap aatse'e, je'e kajxts aatse'e x'amejtsidi je vaat joma ve'e dutijta Foro de Apio jets je it juu' ve'e duxaaaj Tres Tabernas. Ku ve'e je Pablo du'ix je utsta je ajchta, kyukojsji tse'e je Nte'yam jetse'e jyot'amaji. ¹⁶ Ku aatse'e jem Roma nje'y, yakjajittus je'e ve'e je yakkutojpkada jetse'e je Pablo apuk chaanat, je'ejyji ve'e to'k je tojpa ix'ijtju.

Ku je Pablo kya'amaaj jep Roma

¹⁷ Kutoojk xaaj tse'e je Pablo dunukejxi je israeejlit jáyuda juu' ve'e dunumájidup jem Roma. Ku ve'e ñay'amojkijidi, van'it tse'e je Pablo ña'muxjidi:

—Mii'tsta, nmu'israeejlit jáyuda, óyam atse'e nkamutoqkintún je njáyuvamda jets atse'e nkayakvintsa'kintóki je nuujpit jáyuvam je pyava'nunda, yakmajtsts atse'e jem Jerusalén jets atse'e jem je rómaít jayu kya'm nyakpuujim. ¹⁸ Ku atse'e nyaktókipayoy, x'ukmaso'okuvaanduts atse'e kux ka'a ve'e dupaatti pan ti atse'e xtukkuyak'oo'kadap. ¹⁹ Ax ka'a tse'e ve'em dutsojkti je njáyuvamda, je'e kajxts atse'e n'amotu jets atse'e je yakku-tojkpa César xtókipayoy. Ka je'e kajxapts atse'e nmin jets atse'e nnuxa'aadat uu'm je njáyuvamda. ²⁰ Je'e kajx ats miitse'e tunnukéxada jets ats miitse'e n'ixtat jetse'e nmukótstat, kux je'e kajx atse'e uxyam cadena tsum n'it kuxe'e je Nte'yam njaanchja'vimda, uu'm, je israeejlit jáyuda.

²¹ Van'it tse'e vyaandi:

—Ka'a xa aatse'e ti nak xje'yja juu' ve'e jem Judea tsoo'mp jetse'e dukats mits kajx, jets aats je njáyuda juu' ve'e jem tuchoo'nda jetse'e yaja jye'yada, ni pánats aatse'e xkav-intsonuujma mits kajx. ²² N'amotunaxuvaampy xa aatse'e pan ti mitse'e mjaanchja'vip, kux nmuja'vinup aatse'e jets oyjoma ve'e yaktso'oxpúk ya nam ixpajkun.

²³ Ñupaajmtkidu tse'e to'k je xaaj ku ve'e je Pablo myukótsjadat. Van'it tse'e numay je jayu ñay'amojkijidi joma ve'e je Pablo vye'na. Tun japyi tse'e je Pablo tyuk-mukojs'tukvaajnidi vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, taka xaaj paat tse'e tyukmukojsjidi, tyuk'ixtu tse'e juu' ve'e jyatyaandu jep Kunuu'kx Jatyán kujxp je Moisés jets je Nte'yam je y'ayook kojsnajxpatajkta. Ve'em tse'e je Pablo dutuujn jetse'e je jayu dujaanchja'vidinit jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, je'e juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jetse'e yakkutojknit. ²⁴ Jem tse'e juu' ve'e dukuvajktup juu' ve'e je Pablo kyojts; jempa tse'e juu' ve'e dukakuvajktup. ²⁵ Ku tse'e ñakyojtsvintsoojviji aje'ejyjida, van'it tse'e choo'ndini, távani ve'e je Pablo jidu'um ña'muxjada vye'na:

—Oy xa ve'e je Espiritu Santo dutukkojsnajxy je Nte'yam je y'ayook kojsnajxpa Isaías ku ve'e je nuujpit jáyuvamda dunuujmi. Jidu'um tse'e vyaajñ:

²⁶ Najkxu xnaajmada je numay jayu:

Mjah'amotunáxtap xa miitse'eda,
ka'a tse'e xvinmótudat;
mja'ixtaps miitse'eda,
ka'a tse'e xvinjávadat.

²⁷ Je'e kajx ku ve'e makj je vyinma'yunda tuvvyimpijtni,
ka'a tse'e dumotuvuva'anda jetse'e je vyiijn duyakpi'itsta.

Ve'em tse'e dutonda jetse'e duka'ixtat,
jetse'e je tyaatsk dukatuk'amotunáxtat jetse'e jem jya'vin kajxm dukavinmótudat.
Je'e kajx tse'e ve'em dutonda kuxe'e ats xkah'aminava'anda jets atse'e nyaktso'oktat.
Jidu'um tse'e je Espiritu Santo je Isaías tyukkojsnajxji.

²⁸ 'Nujávadats n'it jets yakvaajnjadape'e ya oy kats ya oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e je Nte'yam myo'ojadat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp ku ve'e je Jesucristo dujaanchjávada, je'e tse'e tuuv du'amotunáxtap.

²⁹ Ku tse'e ve'em vyaajñ je Pablo, van'it tse'e je israeejlit jayu ñajkxtini jetse'e ooy tyunnakyojtsvintsoojviji.

³⁰ Jem tse'e je Pablo chuuni mejtsk joojnt joma ve'e tyak'ajotyujk, kyuvujkp tse'e nujom pan pan jatye'e najkx kyu'ixjada, ³¹ je'e tse'e je jayu duvaajnjp vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, tyuk'ixp tse'e je jayu je Maja Vintsán Jesucristo jye'e. Ka'a tse'e pan pane'e nunkayakjajtuxjup jetse'e ve'em dutónut.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Roma

¹ Atse'e je Pablo, je Jesucristo je myutoompa je myupajkpa, je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e apuk xpuujm jets atse'e n'it'ut je kyukátsiva, jets atse'e ntukka'amáyut je y'oy kats je y'oy ayook. ² Ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam jujpani vyaajntk je y'ayook kojtsnaxjpatajk kajxta, ve'em ax jo'n y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp. ³ Ya oy kats ya oy ayook kajx tse'e yaknujava je nMaja Vintsánamda Jesucristo jye'e, je Nte'yam je y'Onuk. Jayu je'e ve'e, je'e ku ve'e y'it je yakkutojka David je chaan je kyooj. ⁴ Ax je'e ku ve'e Ntye'yama, yaknuke'xnatajkits je'e ve'e je Nte'yam jets je y'Onuk je'e ve'e, je'e ku ve'e je myakkin kajx duyakjoojntykpaiknuva ku ve'e y'uk'aa'k. ⁵ Je y'Onuk kajxts aatse'e je Nte'yam je maa'yun xtoojni jets aatse'e je kukátsiva n'it, jets aatse'e je jayu nvaajnjat ya oy kats ya oy ayook jette'e ve'em to'k it to'k naxviijn je jayu je Jesucristo dukatsapáktut je'e kajx ku ve'e jyaanchjávajada. ⁶ Ax je'e maatts miitse'eda, je Nte'yam tse'e myaaxuxjduva jette'e m'ijttinit je Jesucristo je jyayu.

⁷ Jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem rómaít cyiudaaj kajxm, mtsojkjudupts miits je'e ve'e je Nte'yam, je'e tse'e myaaxuxjduva jette'e m'ijttinit je'e je jyayu. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdudup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jette'e m'ijttinit je y'oy joot maatta.

Ku je Pablo ñajkuvaaiñ jep Roma

⁸ Je'e kajx ku atse'e to'k muk n'it je Jesucristo maat, too'vajakpts atse'e je Nte'yam nkukajtsja kux ñuja'vipe'e je jayu nvinxup yaja natyo'k naxviijn vintso ve'e xjaanchjávada je Jesucristo. ⁹ Je Nte'yam atse'e to'k aaj to'k joot nmutuump nmupujkp jets atse'e je jayu nvaajnjada je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e je Nte'yam je y'Onuk du'ixadat. Ñuja'vipts je'e ve'e je Nte'yam jets ijtp ats miitse'e njaa'myétsa ku atse'e ntsapcats, ¹⁰ je'e atse'e n'amótup mpaktsaap jets ats miitse'e najkx nku'ixta ku ve'e je Nte'yam vya'anut. To'mayji atse'e tsojk x'o'yixjut. ¹¹ Ooy atse'e ntuntsak jets ats miitse'e nku'ixtat, ve'em tse'e je Espiritu Santo mmo'ojadat je maa'yun je putajkin kuxe'e ats ve'em ntun jette'e mak' m'ijttinit to'k muk je Cristo maat, ¹² je'ets atse'e ntijp jets namyakkinmo'yumjadape'e to'k jado'k je jaanchja'vin kajx juu' ve'e njayejpumdudup.

¹³ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntsajkp atse'e jette'e xnujávadat jets may náxani ats miitse'e najkx njaku'ixuva'anda, ax uxayam paatnats atse'e xka'o'yixju. Uknajkuvaan atse'e, ntsajkpts atse'e jette'e je Nte'yam dukunoo'kxut juu' atse'e ntónup nkótsup miits maatta, ve'em ax jo'n dukunoo'kx juu' atse'e tuntún tunkats viijn tsoq joma ve'e ka je israeejlit jáyuvap. ¹⁴ Nmuyójp atse'e anañujoma je jayu, je griego jayu jets ka je griego jáyuvap, je kuvij jayu jets ka je kuvij jáyuvap. ¹⁵ Je'e kajxts atse'e ntsak jets ats miitse'e nvaajnjiduvat je oy kats je oy ayook, miits, jáyuda juu' ve'e tsuunidup jem rómaít cyiudaaj kajxm.

Je oy kats je oy ayook je myakkin

¹⁶ Ka'a xa atse'e ntukts'o'qytún jets atse'e je jayu nvaajnjadat ya oy kats ya oy ayook, kux je Nte'yam je myakkin ya'a ve'e jets ya'a kajx tse'e je jayu je tyokin ñuva'achju ku ve'e je Jesucristo dujaanchjáva, too'vajkp tse'e pan pan jatye'e israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e ka je'epta. ¹⁷ Ya oy kats ya oy ayook je'e ve'e juu' ve'e xtuk'ixumdudup xtuknuja'vimdudup jets ka'a ve'e je Nte'yam xtókimpa'mumda, je'e kajx tse'e ve'em dutún kuxe'e njaanchja'vimda. Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'aiñ: "Pan pan xa ve'e je Nte'yam kyatókimpuummp kuxe'e jyaanchjávaja, joojntykpts je'e ve'e."

Myu'ejkjupe'e je Nte'yam pan pan jatye'e tokintoondudup

¹⁸ Nuke'xnata'ka xa ve'e tyañ jets myu'ejkjupe'e je Nte'yam je jayu pan pan jatye'e kavintsá'kijidup jette'e tyokintonda. Je ka óyap juu' ve'e tyoondup, je'e tse'e duyaktso'oxajtp jette'e je jayu dunujávadat je tyuv je'e. ¹⁹ Pan vintso ve'e je Nte'yam yak'ixa, va'ajts xa ya'a ve'e je Nte'yam duyaknuke'xnatajki je'e ve'e vyinkujkta. ²⁰ Qyame'e kyayak'ix vintso ve'e je Nte'yam Ntye'yama, je'e vintso ve'e y'it jets je makkin juu' ve'e jyayejp xá'ma kajx, yaknuja'vipts je'e ve'e van'ítani ku ve'e ya it choq'ntk jets uxayam paat je'e kajx juu' ve'e tyoon. Ax ka'a tse'e dununkaváktat jets ka'a ve'e y'o'yixjidi vintso ve'e kudunuja'vidi. ²¹ Jyanuja'vidupts je'e ve'e jets jeme'e je Nte'yam, ax ka'a tse'e duvintsá'agada ax jo'n dvinmachju jo'n, ka'a tse'e je kukojsun dumoo'yduva, je'e ve'e vyinmaaydup pyayo'ydup juu' jatye'e katoomp, vimpjittinu tse'e je jya'vinda ka óyap, ka'a tse'e du'ukvinmótudini je y'oy je'e. ²² Viji kej ve'e jyanatyijjada, ax ka'a tse'e dunujávada juu' ve'e oy. ²³ Ka'a tse'e duyakmájada duyakjaanchada je Nte'yam, juu' ve'e ni je vin'ita ka'oo'kup; je apamnx

tse'e tyukvintiktstup. Y'apamnajxtup tse'e je jayu, juu' ve'e oo'ktup, je jeyyva tánuk, je tánuk juu' ve'e maktaaxk tékax, jets je tsaa'n, je'e tse'e vyinja'vidup vyintsá'kidup.

²⁴ Je'e kajx tse'e je Nte'yam myasookjidini jetse'e dutóndat je ka óyap juu' ve'e chojktup; ax viijnkts je'e ve'e juu' ve'e tyoondup to'k jado'k. ²⁵ Ve'em tse'e dutonda kuxe'e dukatsokta jetse'e dunujáavadat je Nte'yam je tyuv jye'e, je'e tse'e jyaanchja'vidup juu' ve'e taay jetse'e dvinjávada duvintsá'agada juu' jatye'e je Nte'yam pyaam, ka'a tse'e je Nte'yam viinn dvinjávada duvintsá'agada, je'e juu' ve'e dvinmajtsjup jetse'e xa'ma kajx yakmaja yakjaancha y'ijtnit. Amén.

²⁶ Je'e kajx tse'e je Nte'yam myasookjidini jetse'e yakkutojku'xjadat je ka óyap juu' ve'e chojktup, je ta'axtajk paat tse'e je vyinna'yun duyaktiktstu ax jo'n pyuma jetse'e tyaxtajkat, jetse'e dupanajkxta juu' jatye'e ve'em ka púmap. ²⁷ Nay ve'empa tse'e je yaa'tyajik dumasooktuva ax jo'n pyuma jetse'e je ta'axtajk dumaat'ittat, aamp toooypts je'e ve'e jem jya'vin kajxmda jetse'e ñamyaa't'itjadat ayaa'tyajik. Ax tso'oty'o'nunts je'e ve'e juu' ve'e je yaa'tyajik natyo'nuxjudup vimpit atuj. Je tyokin kajxta tse'e ñaajkvintó'kijada.

²⁸ Kux tse'e dukatsokta jetse'e je Nte'yam dujaa'myétstat, je'e kajx tse'e je Nte'yam myasookjidini jetse'e viinn ñaajkkutojku'xjada pan vintso ve'e je kyo'oy vinma'yun ña'muxjada, ve'em tse'e dutonda juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeegui. ²⁹ Tum tokintoondup tse'e, tum ka óyap tse'e juu' ve'e pyanajkxtup, ñas'ayo'vidup tse'e juu', ñuko'ovynma'yidup tse'e je myujayu, ejkjudup jot'aajnjudup tse'e ku ve'e juu' kya'oyixjada ax jo'n je viijnk jayu, yakjaju'oo'ktup, nacho'oxpajkjudup, vin'aa'ndup, ijttup tse'e kutaay, akotsutoonkidup, ³⁰ pyakojtstup tse'e je jayu, je Nte'yam tse'e kyatsojktup, vinkojtspejttup, namyájjidup, natyijjudup, myutaayvaattup tse'e je kyo'oy je'e, ka'a tse'e je tyee' ukpu je tyaa'k dukatsapakta, ³¹ ka'a tse'e dvinmótuda juu' ve'e oy, ka'a tse'e dukutyonda je y'ayook, ka'a tse'e juu' dukojts'oyava'anda, nay ka'a tse'e je tsojku' ukpu je tukmo'tun dujayepta. ³² Njua'vidu'pts je'e ve'e oy jets vyinnmajtsjudupe'e je oo'kun je'e pan pan jatye'e ve'em dutoondup. Oyam tse'e vye'ema, ka je'e'jyap tse'e tyoondup, tyukxoointktuvapts je'e ve'e ku ve'e je viijnk jayu ve'em jyátkiduva.

2

Tokimpayo'yp xa ve'e je Nte'yam pan vintso ve'e dupaa'ty du'akeega

¹ Nunjajtpe'e ku ve'e nuto'k vya'anut jets vyinnmajtsjudupe'e je tsaachpaatun je jayu juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvap. Mits, jyapana mitse'e, ku ve'e ve'em mva'añ, ka'a tse'e xnunkakuvá'kut jets mkanuja'vipe'e. Ku ve'e mva'añ jets vyinnmajtsjudupe'e jetse'e chaachpaattinit, mnatyokimpaajmjuvav xa mitse'e, kux nay vanxuppa xa je'e ve'e juu' mitse'e mtuump. ² Yaknuja'vinup xa ve'e jets tokimpayo'ype'e je Nte'yam ax jo'n dupaa'ty du'akeega, tyukkuvétupts je'e ve'e pan pane'e je kyo'oy je'e dutoomp. ³ Ax mits tse'e mvaamp jets vyinnmajtsjudupe'e je tsaachpaatun pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, jetse'e ve'em mjátkiva, ¿ve'eme'e mvinmay jets ka'a ve'e je Nte'yam mtukkuvétjut? ⁴ ¿Uk mko'oyja'vipe'e je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjup jetse'e dumutena je ka óyap juu' ve'e mtuump? ¿Ka'a ve'e xnujava jets je'e kajxe'e je Nte'yam je maa'yun mto'nuxju jetse'e xmasooknit je mko'oy joojntykin? ⁵ Ax ka'a tse'e xmasa'ak, makke'e ooy je mkuvajk xtumpum. Ax je'e kajx tse'e kuxe'e ve'em xtun, ooy tse'e je tsaachpaatun mtunyakmo'oyinit ku ve'e je Nte'yam je jayu je tyokin dutukkuvétut je xaaj ku ve'e ñuke'xnatá'kat jets tokimpayo'yp je'e ve'e pan vintso ve'e dupaa'ty du'akeega. ⁶ Myo'oynupts je'e ve'e to'k jado'k pan vintso ve'e juu' jaty tudutún tudukats: ⁷ myo'oynupe'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je'eda pan pan jatye'e kanoo'kxtup jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ve'em tse'e dutonda kux chojktupe'e jetse'e je Nte'yam chó'kjadat, jetse'e y'oty'o'nuxjadat, jetse'e xa'ma kajx jyoojntykidinit. ⁸ Ax myo'oynupe'e tse'e je tsaachpaatun je'eda pan pan jatye'e je y'avintso vinma'yun duyaktioondup, pan pan jatye'e dukakuvajktup juu' ve'e pyaatyp y'akeegui, jets pan pan jatye'e dupanajkxtup je kyo'oy je'e. ⁹ Tsaachpaattinupts je'e ve'e nujom pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap, too'vajkp tse'e je israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e ka je'e'pta. ¹⁰ Ax y'oyja'vips je'e ve'e je Nte'yam jetse'e oy dutoojninit je'e juu' ve'e dutoondup je y'oy je'e, oy joot tse'e y'ijtnit je'e maat, too'vajkp tse'e je israeejlit jayu, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e ka je'e'pta. ¹¹ Kux je Nte'yam, ka'ats je'e ve'e je jayu duiijnk'ix to'k jado'k.

¹² Nujom xa ve'e pan pan jatye'e tokintoondup jetse'e dukajayepta je Moisés je pyava'nun, vintó'kidapts je'e ve'e óyame'e dukajayepta je pava'nun; jets pan pan jatye'e tokintoondup, óyam tse'e dujajayepta je Moisés je pyava'nun, yaktokimpayo'ydinupts je'e ve'e je pava'nun kajx. ¹³ Kux ka'a ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum pan pan jatye'e du'amotunajxtup je pava'nun jetse'e dukakutyonda; je'eda ve'e kyatokimpuumpp pan pan jatye'e dukutyoondup. ¹⁴ Ax je'eda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jets ka je pava'nun

maatap, kuts je'e ve'e dutonda ax jo'n je pava'nun vya'añ, jem tse'e jya'vin kajxmda je pava'nun y'it,¹⁵ je jyooyntykin kajx tse'e duyaknuke'xnatákaada jets jyayejptupe'e javyvet je pava'nun jem jya'vin kajxmda, je vyinma'yun kajx tse'e dunujávada pan oy je'e ve'e juu' ve'e tyoondup uk pan ka'a. ¹⁶ Ve'em tse'e jyátut je xaaj ku ve'e je Nte'yam je jayu je Jesucristo kajx dutókipayoy'nyit je ka óyap kajx juu' ve'e yu'uts yak'ijttup jem jya'vin kajxmda. Tyoonnupts ya'a ve'e ve'em ax jo'n y'ixuva je oy káts je oy ayook juu' atse'e ntukka'amaayp.

Je israeejlit jayu jets je Moisés je pyava'nun

¹⁷ Ax mits tse'e mvaamp jets israeejlit jayu mitse'e jets oye'e mnyajávaja je Moisés je pyava'nun kajx, mnamyájijup tse'e kuxe'e je Nte'yam mvinkoojnji jetse'e m'ijtnit je'e je jyay. ¹⁸ Ve'em tse'e mnyajávaja jets mnuja'vinupe'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jetse'e mnyajávaja jets je pava'nun kajxe'e xnujava juu' ve'e oy jets juu' tse'e ku ve'e óyap. ¹⁹ Vinjava tse'e mtañ jets ooye'e juu' xtunnujava jets je'e kajxe'e mnyajávaja jets m'o'yixjupe'e jetse'e je jayu xtuknujávát juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em tse'e kyoo'k'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttup jeja kupi'ijts kukoo'ts it jaat. ²⁰ Mnyaja'vijupe'e jets m'o'yixjupe'e jetse'e xtuk'ixtat je'e pan pan jaty'e dukatinuja'vidup. Ve'emts mitse'e mnyajávaja ax jo'n je yak'ixpajkpa kum'ijit juu' ve'e duyak'ixpajkp je pi'k ónukta. Mjaanchja'vip tse'e jets je pava'nun kajxe'e yaknujava nujom juu' jaty'e tyúvam. ²¹ Mtuk'ixp xa mitse'e je viijn jayu. ¿Tyajx tse'e viinn mkanatyuk'ixju? Mtukka'amaayp xa ve'e jets ka'a ve'e y'oya jetse'e je jayu je navyajkun duyakvintsa'kintókidat. ¿Ax myakvintsa'kintókipts mitse'e je navyajkun? Mko'oyja'vip xa ve'e je apamnaxta juu' ve'e je jayu vyinja'vidup vyintsá'kidup. ¿Ax myakpítsumpts mitse'e juu' ve'e vojxtup jep tujkp joma ve'e yakvintsa'agada? ²³ Mnamyájijup xa mitse'e kux mjayejpta je pava'nun, ax yakvintsa'kintókidup tse'e je jayu je Nte'yam kuxe'e mits xkakutyún je pava'nun. ²⁴ Vaamp xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán: "Pan pan jaty xa ve'e ka je israeejlit jáyuvap, vyinkojspejttupts je'e ve'e je Nte'yam je'e kajx juu' ve'e mtoondup mkojststup ka óyap." Jidu'um tse'e vya'añ.

²⁵ Pan mkutyuump xa mitse'e je Moisés je pyava'nun, mto'nuxjup tse'e ku ve'e je ixta'nun myakpaajmji jetse'e xni'kxmat xkojmat jetse'e nujava tyánut jets israeejlit jayu mitse'e; ax pan ka'a tse'e xkutyún, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je ixta'nun kumkayakpaajmji. ²⁶ Ax pan pan tse'e je ixta'nun kayakpaajmijp jetse'e dukutyún juu' jaty'e ijtp jep je Moisés pyava'nun kujxp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je ixta'nun kuyakpaajmji jo'n jetse'e duni'kxmat dukojmat. ²⁷ Je'e juu' ve'e je ixta'nun dukani'kxmip dukakojmijp jetse'e dukutyún je Moisés je pyava'nun, je'e tse'e duyaknuke'xnatákap jets mvinmajtsjup mitse'e je tsaachpaatun, kux óyame'e je pava'nun jatyán xjajayep jetse'e je ixta'nun xjani'kxma xkakojma, ka'a tse'e je pava'nun xkutyún. ²⁸ Ka'a xa je'e ve'e y'israeejlitáyuvada pan pan jaty'e je ixta'nun duni'kxmidup dukojmidup; ²⁹ je'e je'e ve'e juu' ve'e ve'em ijttup jep ñi'kx kyopk akujkp, pan pan jaty'e je ixta'nun maat jem jya'vin kajxm, je ixta'nun juu' ve'e je Espíritu Santo pa'muxjudu jem jya'vin kajxm, ka je ixta'nunap juu' ve'e je jayu duni'kxmidup dukojmidup kux ve'em'e je Moisés je pyava'nun vya'añ. Je jayu juu' ve'e je ixta'nun maat jem jya'vin kajxm, oys je'e ve'e je Nte'yam ñukótsaja, je jayu je'e ve'e juu' ve'e ko'óñkojsijup.

3

¹ Kux tse'e ve'em, ¿tits je'e ve'e ñunva'anut ku ve'e je jayu y'it israeejlit jayu, ukpu jómats je'e ve'e, tyo'nuxjut ku ve'e je jayu dujani'kxma dujakojma je ixta'nun? ² Toomp xa ve'e ooy, may viijn tse'e tyun. Muto'k viijn, je israeejlit jayu xa ve'e je Nte'yam tyuktaajki je kyáts je y'ayook. ³ Ax pan jem tse'e je israeejlit jayu juu' ve'e dukakutyoondu je Nte'yam je y'ayook juu' ve'e natyukpajkjudu jetse'e dukutyóndat, ¿je'e kajxts vine'e je Nte'yam dukakutyoompat je vaanduk juu' ve'e pyaam? ⁴ iKa'a xa je'e ve'e dununkakutyónut, kyutyónup je'e ve'e! Oyame'e to'k ka'ajyji je jayu tyaaya, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam tyaaya. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ni pana xa ve'e kyava'anut jets ka'a ve'e je Nte'yam je jayu dutókipayoy'oy ax jo'n dupaa'ty du'akeega,

nujom tse'e dukuváktat jets tuv je'e ve'e je Nte'yam tyokimpayoy'oy.

Jidu'um tse'e vya'añ.

⁵ Ax pan nto'numdup tse'e je kyo'oy je'e jets je'e kajxe'e nyaknuke'xnatákimda jets tuv je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump, ¿va'numdaps vine'e jets ka óyap je'e ve'e je Nte'yam dutún ku ve'e xyaktsaachpaatumda? (Ve'em ats ya'a ve'e n'amotutuva ax jo'n je jayu vyinmay.) ⁶ iNi vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat! Kux pan kudukapaa'ty kudukah'akeega xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump, ka'a tse'e kuy'o'yixju jetse'e dutókipayoy'oyut

anañujoma je jayu. ⁷ Ax pan jeme'e je jayu juu' ve'e vaamp: Pan taayimdup tse'e jetse'e ve'em oy ñuke'xnatákat jets kyutyuumpe'e je Nte'yam je y'ayook jetse'e je Nte'yam nuyojk yakmaja yakjaancha y'ijtnit, ¿tyajx tse'e je Nte'yam xtukkuvejtumdat ya tokin? ⁸ Jets jidu'lumpa: "¿Tyajx tse'e nkato'numda je kyo'oy je'e jetse'e jyéjat je y'oy je'e?" Ax jem tse'e je jayu juu' aatse'e ve'em xtukpakojtstup, ve'eme'e vya'anda jets ya'a aatse'e je jayu ntuk'ixp. Ax pan pan jaty tse'e ve'em vaandup, tsaachpaa'ttaps je'e ve'e, ve'em ax jo'n dvinmátsjada.

Tum tókinax xa ve'e je jayu anañujoma

⁹ ¿Vintsose'e? Uu'mda, je israeejlit jáyuda, ¿nuyojk oy uu'me'eda jets ka'a ve'e je viiink jáyuda? ¡Ni vintsova xa ve'e nuyojk oy nka'ijtumda! Ta xa ats miitse'e va'ajts ntuk'ixta jets jeja ve'e tokin jaat y'itta pan pan jatye'e israeejlit jáyuda jets nay ve'empan pan pan jatye'e ka je'epta. ¹⁰ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx jatyan vya'añ:

Ka'a xa ve'e pan ni pana juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip, ni to'ka.

¹¹ Ka'a tse'e pan kyatsvinnmótuvuva'añ,

ni pana ve'e je Nte'yam duk'a'ixta,

¹² anañujoma tse'e dumasooktini je Nte'yam je tyoo',

anañujoma xa ve'e je Nte'yam dukatoojnjada,

ka'a ve'e pan pane'e je y'oy je'e dutoomp, ni pana.

¹³ Ve'em ax jo'n je oo'kpa jot xyuu'k axaa'kp juu' ve'e ava'ajts, nay ve'empan tse'e axaa'kp tyunyakmotu juu' ve'e kyojtstup.

Je tyootsts je'e ve'e je jayu tyukvin'aa'ndup,

je xavat jo'nts je'e ve'e juu' ve'e kyojtstup,

¹⁴ mákk tse'e je jayu dutukyaktsaachada je kyatsta je y'ayookta,

¹⁵ mákk tse'e je tyek dutuknomda jetse'e je jayu duyak'oo'ktat,

¹⁶ yakma'ttup xa je'e ve'e je jayu je ñaa' je tyoo',

tsaachvinmaayp tse'e je jayu duyaktanda.

¹⁷ Ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e oy joot jyoojntykadat,

¹⁸ ka'a tse'e je Nte'yam dutsa'agada.

Jidu'lum tse'e je Kunuu'kx jatyan vya'añ.

¹⁹ Nuja'vimdup xa ve'e jets nujom juu' jatye'e ijtp jep je Moisés pyava'nun kujxp, je jayu kajxtats je'e ve'e pan pan jatye'e ijttup jep pava'nun pa'tkup, ax ve'em tse'e nujom je jayu y'amó'tkajxtinit jetse'e to'k ka'ajji je jayu dunu'atsóvadat jem je Nte'yam vyinkojkm ti ve'e tudutonda tudukotsta. ²⁰ Ka'a xa ve'e pan pane'e dukutyoomp je pava'nun, paaty tse'e, ka'a ve'e pan pane'e je Nte'yam ñunkatokimpuump je pava'nun kajx, kux je pava'nun kajxe'e yaknujava jets tókinax jayu uu'me'eda.

Ka'ats je'e ve'e je Nte'yam dutókipum je jayu juu' ve'e je Jesús dujaanchja'vip

²¹ Ax uxyam tse'e nuk'e'xnatáka tyañ vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum ka je'e kajxap ku ve'e je pava'nun yakkutyún. Pyaatyp y'akeeguipts ya'a ve'e ax jo'n vya'añ jep je Moisés pyava'nun kujxp jets juu' ve'e jvavyejtutu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. ²² Nujom tse'e pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam dutókipmjada; ni pánats je'e ve'e kyavijjnk'ixju. ²³ Ta xa ve'e nujom je jayu tyokintonda, ni pana tse'e dukah'amaádaaga jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp, nujom tse'e dumujékumada je Nte'yam je myajin je jyaanchin. ²⁴ Ax je Nte'yam tse'e je jayu je maa'yun dutoonjnip, je Cristo Jesús kajxts je'e ve'e je jayu dukatokimpum kux je Cristo ve'e dutuknuvats je jayu je tyokin. ²⁵ Je Nte'yam tse'e duyaknuke'xnatajki jeja je jayu vyinkujk je Cristo, juu' ve'e uk'oo'k je jayu je tyokin kajx, ve'em tse'e je Nte'yam je jyot'a'nun ñaxut ku ve'e je Jesucristo yakjaanchjáva. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e je jayu dunujávat jets tyuumpe'e je Nte'yam juu' ve'e pyaatyp y'akeeguipt, myuteni tse'e je tokin juu' ve'e je jayu tyooundu, ka'a tse'e jatyi dutukuvejt. ²⁶ Ax uxyam tse'e, je'e ve'e ku ve'e je Cristo y'uk'aa'k, nuk'e'xnatáka tse'e tyañ jets je'e ve'e dukuvejt nujom je jayu je tyokin. Tokimpay'yp xa je'e ve'e je Nte'yam ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ka'ats je'e ve'e dutókipum je jayu pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesús.

²⁷ Kux tse'e ve'em, ¿vintsose'e y'óyat jetse'e je jayu ñamyájjat? ¡Ni vintsova xa je'e ve'e kya'oya! ¿Ax tyajxts je'e ve'e kya'oya? Je'e kajx tse'e ku ve'e je jayu dukakutyún je pava'nun, je jaanchja'vin kajxji ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum. ²⁸ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e je Nte'yam dutókipum je jayu juu' ve'e je jaanchja'vin dujayejptup, ka'ats je'e ve'e tyun ku ve'e je jayu dukutyonuva'anda je Nte'yam je pyava'nun jets je'e kajxe'e je Nte'yam kyatokimpámjadat. ²⁹ ¿Tis, je israeejlit jáyují n'ite'e je Nte'yam duNte'yamidup? ¿Ka'ats je'e vine'e duNte'yamiduva pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap? Va'ajts xa ve'e yaknujava jets ve'empan ve'e, ³⁰ to'kji xa ve'e je Nte'yam. Ka'ats je'e ve'e je jayu dutókipum juu' ve'e duni'kxmip dukojmip je ixta'nun jetse'e je Jesucristo dujaanchjáva, ni ka'avats je'e ve'e je

jayu duto'kimpaa'ampa juu' ve'e dukani'kxmip dukakojmip je ixta'nun jetse'e je Jesucristo dujaanchjáva. ³¹ ¿Ve'emts ya'a vine'e dutij jets ka'a ve'e du'uktsojknijetse'e nkutyo'numdat je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy? ¿Ni vintsova xa je'e ve'e ve'em kyayaktij! Ku xa ve'e je Jesucristo njaanchja'vimda, ntuk'ixumdupts uu'me'e jets oy je'e ve'e je Moisés je pyava'nun.

4

Je nu'ixvaatsun juu' ve'e je Abraham yaktaan

¹ Pan ve'em xa je'e ve'e, ¿tyajx tse'e je Nte'yam dukatokimpuumj je njujpit jáyuvamda Abraham? ² Pan je Nte'yam xa ve'e kuckyatokimpaa'jmij je'e kajx ku ve'e dutuujn juu' ve'e oy, kuñamyá'jijij tse'e je Abraham. Ax ka'a tse'e tii juu' ve'e je Abraham tyoon juu' kajxe'e kuñatyukmá'jijij jeja je Nte'yam vyinkujk. ³ Kux jidu'ume'e vya'añ je Kunuu'kx Jatyán: "Jyaanchja'vi xa ve'e je Abraham je Nte'yam, ax je'e tse'e kuxe'e dujaanchja'vi, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpaa'jmij." ⁴ Pan jem xa ve'e je toompa juu' ve'e tutyún jetse'e yakmujoy, ka nunve'emjyapts je'e ve'e je jyo'yun yakma'a, je'e kajxe'e yakma'a kuxe'e yaktukmujoya. ⁵ Ax pan ka'a tse'e je jayu ti dutún jetse'e je tyokin ñuva'atsjut, je'e ve'e jetse'e je Nte'yam dujaanchjáva, je jyaanchja'vin kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpumju, je Nte'yam, juu' ve'e dukatokimpaa'p je tókinax jayu. ⁶ Ya'ats je'e ve'e je David tyij ku ve'e du'ava'ni je xoojntkun juu' ve'e je jayu jyayepp pan pane'e je Nte'yam kyatokimpaa'p ka je'e kajxap ku ve'e dutuujn juu' ve'e oy. ⁷ Jidu'um tse'e vya'añ:

Xoon je'e ve'eda pan pan jatye'e je Nte'yam tyokinmee'kxp,

je'eda pan pan jatye'e je tyókinda ve'emji yaknajxuxjudup;

⁸ ve'em tse'e, xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je tyokin je Nte'yam katukkuvejtjudup.

Jidu'um tse'e je David vya'añ.

⁹ ¿To'k je'e'jyidats ya'a vine'e ya xoojntkun pan pan jatye'e je ixta'nun duni'kxmip dukojmidup? Ax ka'a tse'e, nay ve'empa ve'e pan pan jatye'e je ixta'nun dukani'kxmip dukakojmidup. Tats atse'e nja'a juu' ve'e vaamp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jidu'um: "Jyaanchja'vi xa ve'e je Abraham je Nte'yam, ax je'e tse'e kuxe'e dujaanchja'vi, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpaa'jmij." ¹⁰ ¿Ax vin'it tse'e kyatokimpaa'jmij, ku ve'e távani je Abraham je ixta'nun yakpuujmja vye'na, ukpu ka'anume'e? Ka'anum xa ve'e je ixta'nun yakpuujmja vye'na. ¹¹ Ux'ook tse'e je ixta'nun yakpaajmij jetse'e ve'em nujava tyaañ jets je'e kajxe'e je Nte'yam kyatokimpaa'jmij kuxe'e dujaanchja'vi. Ax ve'em tse'e, je jayu pan pan jatye'e je ixta'nun dukani'kxmip dukakojmidup jetse'e dujaanchjávada je Nte'yam, je'e tse'e dutee'ja'vidup je jujpit jayu Abraham je'e kajx ku ve'e je Nte'yam dujaanchja'vi. ¹² Nay ve'empa tse'e je jayu pan pan jatye'e je ixta'nun duni'kxmip dukojmidup jetse'e dujaanchjávada je Nte'yam, je'eda tse'e dutee'ja'vidupap je Abraham je'e kajx ku ve'e je Nte'yam dujaanchja'viduva ax jo'n je Abraham jyaanchja'viji jo'n ku ve'e ka'anum duni'kxma dukojma vye'na je ixta'nun.

Je vaanduk juu' ve'e je Nte'yam yaktaan kuxe'e je Abraham jyaanchja'viji

¹³ Je Nte'yam xa ve'e dutukvinva'ni je Abraham jets jye'edape'e je chaan je kyooj nujom ya naxviijnit it. Ax je vaanduk tse'e juu' ve'e je Nte'yam yaktaan, ka je'e kajxapts je'e ve'e duyaktaañ kuxe'e je Abraham kudukutyuujn je pava'nun, je'e kajxe'e kuxe'e je Nte'yam dujaanchja'vi. Jets kux tse'e dujaanchja'vi, paaty tse'e kyatokimpaa'jmij. ¹⁴ Va'an n'it dununyaktij jets je'e pan pan jatye'e dupanajkxtup je pava'nun, pan je'e'jyij xa ve'e kuduje'eiká'xta nujom ya naxviijnit it, ni vinxú'pats je'e ve'e kyatún ku ve'e je Nte'yam yakjaanchjáva, ni vinxú'pats je'e ve'e kyatoompa juu' ve'e je jayu je Nte'yam tyukvinva'ni. ¹⁵ Kux pan jeme'e je pava'nun, jempa tse'e je tsaachpaatun pan ka'a ve'e yakkutyún; ax pan joma tse'e je pava'nun kya'it, ka'a tse'e je jayu dukakutyún je pava'nun.

¹⁶ Ax je'e tse'e kuxe'e njaanchja'vimda je Nte'yam, je'e kajx tse'e je Nte'yam xtukmuta'numda je maa'yun juu' ve'e je Abraham tyukvinva'ni. Nunve'emji tse'e je Nte'yam xtoojnimda ya maa'yun. Ax ka je'e kajxjyapts ya'a ve'e ya maa'yun je'eda pan pan jatye'e dupanajkxtup je Moisés je pyava'nun, tyoojnipe'e je maa'yun nujom je'eda pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, ve'em ax jo'n je Abraham dutoojni kuxe'e jyaanchja'viji. Ax ve'em tse'e, je jaanchja'vin kajx tse'e je jayu y'itta je Abraham je chaanda je kyoojta. ¹⁷ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ta xa ats mitse'e mpum jetse'e numay je jayu xtsaanat xkoojat juu' ve'e duxvintsa'nadap may viijn je naax je kajpun." Jidu'um tse'e vya'añ. Ntee'ja'vimdupe'e je Abraham jeja je Nte'yam vyinkujk, je Abraham juu' ve'e dujaanchja'vi je Nte'yam, juu' ve'e duyakjoonjtykpa'jknupap je oo'kpatajk jetse'e duyakjeja juu' ve'e ka'ijtp.

¹⁸ Ax óyam tse'e ve'em kye'ex jets ka'a ve'e y'uk'o'yixjini vintso ve'e je Abraham dujayéput je chaan je kyooj, jyaanchja'vits je'e ve'e je Nte'yam, ve'em ax jo'n yaktukvinva'ni ku ve'e yaktuknuujmi jets je chaan je kyooj ve'e d'vintsaanadap may viijn je naax je kajpun. ¹⁹ Ax mákk tse'e je Abraham je Nte'yam dujaanchja'vi. Oyame'e je jayu vvinmaaydi jets ka'a ve'e y'uk'o'yixjini jetse'e je ónyk dujayépat, je'e ve'e ku ve'e na'avani ooy tyunve'na, mókupx joojnt jo'n, jets nay ve'empa ve'e amájani ooy je ñuda'ax Sara vye'na, ²⁰ ka'a tse'e myejtsvinmaajy jetse'e je Nte'yam je vyaanduk dununkakutyónut, yakmákkpajk'ataats tse'e je jyaanchja'vin jetse'e je Nte'yam duyakmaji duyakjaanchi, ²¹ vinjava tse'e tyaañ jets o'yixjupe'e je Nte'yam jetse'e dukutyónut juu' ve'e tukvinva'nijju. ²² Ax ve'em tse'e, je'e kajx tse'e je Nte'yam dukatokimpuujm je Abraham kuxe'e jyaanchja'viji. ²³ Ax ka je Abraham kajxyapts ya'a ve'e yakjatyañ jetse'e kyayaktokimpuujm, ²⁴ nay ve'empa ve'e uu'm kajxamda. Je Nte'yam tse'e xkatokimpa'mumdup kuxe'e njaanchja'vimda, je'e pane'e duyakjoojntypajknuva je nMaja Vintsánamda Jesús, ²⁵ juu' ve'e jem je jayu kya'm yakpaamnu jetse'e xku'oo'kimdi je ntókin kajxamda. Je Nte'yamts je'e ve'e duyakjoojntypajknuva jetse'e oy joot n'ijtumdinit je Nte'yam maát.

5

Je'e pan tyajx kajxe'e n'ijtumda oy joot je Nte'yam maát

¹ Je'e kajx tse'e kuxe'e njaanchja'vimda, ka'a tse'e je Nte'yam xtokimpa'mumda, ij-tumdup tse'e oy joot je'e maát je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx. ² Je Nte'yam tse'e xtoojnjimdup je maa'yun kuxe'e je Cristo njaanchja'vimda, xoojntkumdup tse'e kux nmuja'vimdinupe'e jetse'e ntukmaátjajeyjumdinit je Nte'yam je myajin. ³ Ax ka ya'ajyap tse'e ntukxoojntkumdup, xoojntkumduvape'e je tsaachpaatun kajx juu' ve'e nyaknajxumdup, kux nmuja'vimdinupe'e jets ku ve'e je tsaachpaatun nyaknajxumda, nmute'nimdup tse'e juu'; ⁴ ax ku tse'e juu' nmute'nimda, je oy jáyuvin tse'e njajeyjumdip; jets ku ve'e njajeyjumdip je oy jáyuvin, njaanchja'vimdup tse'e jets oy je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjimdinup. ⁵ Ax ka taayapts je'e ve'e jets oy je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjimdinup, nnuja'vimdinupe'e jets tyúvam je'e ve'e kuxe'e je Nte'yam xmo'yumda je Espíritu Santo, juu' kajxe'e xpaajmjimdi je chojkun yam nja'vin kajxamda.

⁶ Ax uu'mda, ni vin'ita tse'e xka'o'yixumjada jetse'e viinm nmaajktsookumjadat. Ax paaty tse'e, ku ve'e je xaaj dupaaty, van'it tse'e je Cristo myiijn jetse'e xku'oo'kimdi, uu'mda, tókinax jáyuda. ⁷ Ooye'e tyuntso'oxa yaknasjava jetse'e je jayu duku'oo'kat to'k juu' ve'e tuv jáyuvip joojntypik, jupku nunjajtp tse'e jetse'e jem to'k je jayu juu' ve'e najya'vijup jetse'e duku'oo'kat to'k je oy jayu! ⁸ Ax yaknuke'xnatajki tse'e je Nte'yam jets ooye'e xtuntsojkmada, je'e kajx ku ve'e je Cristo xku'oo'kimdi ku ve'e tókinax jáyuna nve'nimda. ⁹ Kuxe'e je ñuu'pun ve'em dumasáak, je'e kajx tse'e je Nte'yam xkatokimpa'mumda jetse'e oy nmuja'vimda jets je Cristo kajxe'e xtuknuvaatsumdinit je tsaachpaatun juu' ve'e miinnup. ¹⁰ Xto'oxpajkumdu tse'e je Nte'yam kuxe'e jep tokin jaatp n'ijtumdi; ax je'e tse'e dutoon jetse'e n'ijtumdinit oy joot je'e maát je'e kajx ku ve'e je y'Onúk xku'oo'kimdi. Ax je'e kajx tse'e kuxe'e oy joot n'ijtumda je Nte'yam maát, nnuja'vimdinup tse'e jets xyaksookumdape'e je Cristo kuxe'e jyoojntyka. ¹¹ Ax ka je'ejyap tse'e, xyakxoojntkumdupe'e je Nte'yam je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx, je'e pan kajxe'e n'ijtumda oy joot je Nte'yam maát.

Je Adán jets je Cristo

¹² Ax je'e kajx tse'e, ve'em ax jo'n je tokin jyeji yaja naxviijn kuxe'e to'k je yaa'tyajik tyokimpujk, jets je tyokin kajx tse'e y'aa'k, nay ve'empa tse'e je oo'kun to'k ka'ajyji je jayu tyukadaakjini, kux to'k ka'ajyji ve'e je jayu tum tókinax. ¹³ Ka'anume'e je pava'nun yakma'a vye'na je Moisés, jetse'e je tokin jyeji yaja naxviijn. Ax ka'a tse'e je jayu je tyokin yaktukkuvet ku ve'e je pava'nun kya'it. ¹⁴ Oyam tse'e vye'ema, oo'kkajxtinu tse'e je jayu ku ve'e je Adán jyoojntyki, oo'ktuva tse'e je jayu juu' ve'e joojntykidu ka'anume'e je Moisés jyoojntyka vye'na, óyame'e dukakutyoondi je pava'nun juu' ve'e kuyakmooydi ax jo'n je pava'nun juu' ve'e je Adán yakmooy.

Je Adán, ve'em jaty je'e ve'e ax jo'n je'e pane'e je Nte'yam ñupaajmtki jetse'e myínut yaja naxviijn. ¹⁵ Ax ka'a tse'e y'akijpxada, kux je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je tokin juu' ve'e je Adán tyoon. Tyúvam xa je'e ve'e jets numaye'e je jayu y'oo'kti je'e kajx ku ve'e to'k je yaa'tyajik tyokimpujk. Ax jado'kpa tse'e je yaa'tyajik, je Jesucristo, juu' kajxe'e je Nte'yam je maa'yun dutún, je'e tse'e duyaknuke'xnatajkip jets ooye'e dutunnumaja je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam numay je jayu tyoojnjp. ¹⁶ Nay ka'ava tse'e y'akijpxa je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp jets je tokin juu' ve'e to'k je yaa'tyajik tyoon. Kux ku xa ve'e to'k je yaa'tyajik tyokimpujk,

tókimpaa'jmjuts je'e ve'e je Nte'yam. Ax ku tse'e numay je jayu ooy tyuntókintuujn, van'it tse'e myiijn jado'k je yaa'tyajk juu' kajxe'e je Nte'yam numay je jayu dukatókimpum. ¹⁷ Nujom tse'e je jayu y'oo'kta kuxe'e to'k je yaa'tyajk tyókimpujk. Ax juu' tse'e jado'k je yaa'tyajk tyoon, nuyojk májums je'e ve'e ooy jets ka'a ve'e juu' ve'e je Adán tyoon. Nujom tse'e pan pan jatye'e dukuvajktup je maja maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyooinjip, je Cristo kajxts je'e ve'e dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁸ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutókimpum nujom je jayu je'e kajx ku ve'e to'k je yaa'tyajk tyókimpujk, nay ve'empa tse'e, ku ve'e jado'k je yaa'tyajkpa dutuujn je tyuv je'e, o'yipts je'e ve'e jetse'e nujom je jayu je tyokin dutuknuvaatsnit jetse'e dujayeptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁹ Kux ve'em ax jo'n numay je jayu tyokintonda je'e kajx ku ve'e to'k je yaa'tyajk je Nte'yam dukakatsapujk, nay ve'empa tse'e je Nte'yam dukatókimpum numay je jayu je'e kajx ku ve'e jado'k je yaa'tyajk je Nte'yam dukatsapujk.

²⁰ Ku ve'e je Moisés yakmooyj je pava'nun, nuyojk tse'e je jayu tyokinton'ukvaandi. Ax ku tse'e je jayu ooy tyuntókintooni, nuyojk tse'e je Nte'yam je maa'yun je jayu dutuntuujn. ²¹ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je tókin duyakjeji je oo'kun, nay ve'empa tse'e je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyooinjip, je'e tse'e duyakjéjip je oy joot je Nte'yam maat, ve'em tse'e je jayu dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx.

6

Je oo'kpa jo'n jeja je tokin vyinkujk jets joojntyk je Cristo maat

¹ ¿Vintsots n'ite'e nva'numdat? ¿Tunjaa'któkinto'numdap vine'e jetse'e ve'em je Nte'yam nuyojk je maa'yun xtooinjimdát? ² ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat! Je oo'kpa jo'n xa ve'e n'ijtumda jeja je tókin vyinkujk. Ax pan ve'em tse'e n'ijtumda, ¿vintsosse'e ntunjaa'któkinton'ataatsumdat? ³ Nujom uu'mda juu' ve'e napet jetse'e ve'em to'k muk n'ijtumda je Cristo maat, ve'emts uu'me'eda ax jo'n to'k muk je'e maat kun'oo'kumdi. ⁴ Ax ve'em tse'e, ku ve'e nnapejtumdi, ijtumdu tse'e ax jo'n kixpx je'e maat kun'oo'kumdi jetse'e kixpx je'e maat kunnaxtajkimdi; jets ve'em ax jo'n je Nte'yam je myakkin kajx duyakjoojntykpa'jknuva je Cristo ku ve'e y'uk'aa'k, nay ve'empa tse'e nkoo'kjoojntykimdinit ax jo'n njoojntykimda y'ijit, oye'e jetse'e va'ajts njoojntykimdinit.

⁵ Ax je'e tse'e ku ve'e n'ijtumda ax jo'n je'e maat kun'oo'kumdi kuxe'e to'k muk n'ijtumda je'e maat, nay ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n je'e maat kun'oojntykpa'jknudinuva kuxe'e to'k muk n'ijtumda je'e maat. ⁶ Nnuja'vimdup xa uu'me'e jets juu' ve'e n'ijtumdi ku ve'e nko'oyjoojntykimdi, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Cristo kudummaatcruuzpejt, ax ve'em tse'e ya nko'oy vinma'yunamda xkoo'kyakkutojki'jmdinit, je tókin xkoo'kka'mimindit, jetse'e je tókin kyoo'k'ijitni ax jo'n je'e ve'e kunnvintsánimda. ⁷ Kux ku xa ve'e je jayu y'it ax jo'n kuy'aa'k je Cristo maat, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e kyoo'któkintoonnit. ⁸ Ax pan ijtumdup tse'e ax jo'n je Cristo maat kun'oo'kumdi, njaanchja'vimdup tse'e jets je'e maate'e njoojntykimda ⁹ je'e kajx ku ve'e je Cristo y'uk'aa'k jetse'e je Nte'yam yakjoojntykpa'jkninuva. Ni je vin'itats je'e ve'e kyoo'k'oo'knit, ka'a ve'e je oo'kun y'ukka'mijini, ¹⁰ to'k naxji tse'e duku'oo'ki je jayu je tyokin kajxta. Ax ku tse'e uxvam jyoojntyka, je Nte'yam kajxts je'e ve'e. ¹¹ Ax nay ve'empa tse'e miitsta, jávada tse'e ax jo'n aa'k kum'ijiti jeja je tókin vyinkujk jets joojntykada vintso ve'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijitnit je'e kajx ku ve'e to'k muk m'itta je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús maat.

¹² Je'e kajx tse'e, ka'a tse'e xyakjáttat jetse'e je tókin dujaa'kyakkutojki'jtat je mni'kxta je mkopkta jetse'e ve'em xyaktóndat je m'avintsq vinma'yunda, je mni'kxta je mkopkta juu' ve'e oo'kp. ¹³ Je mviijn, je mtaatsk, je m'aaj, ukpu to'k viijn jado'k viijn je mni'kxta je mkopkta, ka'ats miits je'e ve'e xtukkátákadat je kyo'oy je'e jetse'e mtóktóndat; napyámjada ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e joojntykpa'jknuva ku ve'e aa'kani y'ukve'na, ve'em tse'e je Nte'yam dutónut juu' ve'e chajkp miits kajxta. ¹⁴ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e je tókin m'ukyakkutojki'jmdinit, kux ka'a ve'e mka'majada je Moisés je pyava'nun, je Nte'yam je myaa'yun maat xa miitse'e m'itta.

Nvintsánimdup je'e ve'e juu' ve'e nmuto'numdup nmupajkumdup

¹⁵ ¿Ax vintso tse'e? ¿Tunjaa'któkinto'numdap vine'e je'e kajx ku ve'e xkaka'mimda je Moisés je pyava'nun jetse'e n'ijtumda je Nte'yam je myaa'yun maat? ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkato'numdat! ¹⁶ Mnuja'vidup xa miitse'e jets pan mnapyaa'jmjudupe'e jem to'k je jayu kya'm jetse'e xkatsapáktat, je'e tse'e mvintsánidup. Nay ve'empa tse'e, pan mnapyaa'jmjudup xa ve'e jem je tókin kya'm jetse'e xtóndat je kyo'oy je'e, m'oo'ktap tse'e; ax pan mnapyaa'jmjudup tse'e jem je Nte'yam y'am kya'm jetse'e xkatsapáktat, oy joot tse'e m'ittat je'e maat. ¹⁷ Nkukojsipts aatse'e je Nte'yam, kux óyame'e je tókin mka'majada y'ijit, ka'a tse'e m'ukka'mijidini, je'e kajx tse'e mko'kka'mijidini kux to'k aaj to'k joote'e

xkuvajkti je ayook juu' ve'e myaktuk'ixtu. ¹⁸ Je Nte'yam tse'e mtókinmge'kxjüdu jetse'e ve'em je'e xmutoondinit xmupajktinit jetse'e xtoondinit je tyuv je'e. ¹⁹ Ve'emts ats ya'a ve'e nkats ax jo'n je jayu vyinmay jetse'e oy xvinmótudat, kux ka'a ve'e oy xvinmótuda je Nte'yam je y'ayook. Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n mnapyajmjidi jem je tokin kyam jetse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap, nay ve'em tse'e dutsojka jetse'e mnapyajmjidinit jem je Nte'yam y'am kya'yam jetse'e xtóndat je tyuv je'e, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak.

²⁰ Ku ve'e je tókin mka'majada y'ijit, ka'a tse'e m'o'yixjidi jetse'e xtóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ²¹ ¿Ax vintso tse'e mto'nuxjidi je'e juu' ve'e uxyam mtuktso'otyóondup? Ku ve'e je jayu ve'em jyoointykada ax jo'n mjoojntykada y'ijit, tsaachpaattinupts je'e ve'e xa'ma kajx. ²² Ax uxyam tse'e, je'e ku ve'e je Jesús je mtokin mtuknuvaatsjidi jetse'e xmutonda xmupakta je Nte'yam, mnatyukkajajkjidi tse'e jetse'e va'ajts aaj va'ajts joot mjoojntykidinit. Ku ve'e je jayu ve'em dütonda, joojntykidinupts je'e ve'e xa'ma kajx. ²³ Ax ve'em tse'e, ku xa ve'e je jayu tyokintonda, yaktukuvéttapts je'e ve'e je tyókinda, xa'ma kajx tse'e chaachpaattinit; ax je maa'yün juu' ve'e je Nte'yam je jayu nunve'emji tyoojnijp, je'e kajx tse'e dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, to'k muk tse'e y'itta je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús maat.

7

Je tukmu'a'ixmojkin juu' ve'e je navyajkun kajx

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, jidu'um ats miitse'e ntuknujáyada kux mnuja'vidup xa ve'e je Moisés je pyava'nun. Yakkutojkuixjüdup tse'e je jayu je pava'nun namvaate'e je jayu jyoointyka. ² Pan yaa'vyúkani tse'e to'k je ta'axtajk, pava'añ tse'e y'it jets ka'a ve'e je ñuyaa'y dumas'o'okut pan vinxupe'e jyoointyka. Ax pan oo'kp tse'e je ñuyaa'y, ka'a tse'e je pava'nun y'uktoonni juu' ve'e vaamp jets ka'a ve'e dumas'o'okut. ³ Ax ve'em tse'e, pan tyukmaatjayepppts je'e ve'e je káts je viijnk yaa'tyajk ku ve'e joojntykipna je ñuyaa'y, yakvintsa'kintókipts je'e ve'e je navyajkun. Ax pan oo'knup tse'e je ñuyaa'y, yakjajtyp tse'e je pava'nun jetse'e je viijnk yaa'tyajk dupákut, ka'a tse'e je navyajkun duyakvintsa'kintóki ku ve'e yaa'vyajktiktstnuva.

⁴ Nay ve'empats miitse'eda, utsta ajchta utsta tsa'ada, je oo'kpa jo'n tse'e m'itta jeja je Moisés je pyava'nun vyinkujk je'e kajx ku ve'e to'k muk m'itta je Cristo maat, ve'em tse'e m'itta ax jo'n je'e maat kum'oo'kti. Je'e xa ve'e je Nte'yam yakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k, mje'eijidupts miits je'e ve'e jetse'e ve'em je Nte'yam xmutoondinit xmupajktinit. ⁵ Kux namvaate'e njoojntykimdi jetse'e nyakto'numdi ya n'avintso vinma'yunamda, nuyojk tse'e ntuntókinonuva'numdi kux jeme'e je Moisés je pyava'nun, je tsaachpaatunts je'e ve'e yakjéjip nujom juu' ve'e nto'numdup y'ijit. ⁶ Ax uxyam tse'e, ka'a xa ve'e je Moisés je pyava'nun x'ukyakkutojkiimndini. Oyam tse'e xyakkutojkiimda y'ijit, ijtdumdup tse'e ax jo'n kun'oo'kumndini jeja je pava'nun vyinkujk, nmuto'numdup nmupajkumdup tse'e je Nte'yam je joojntykin kajx juu' ve'e je Espiritu Santo yajkyp, ka'a tse'e y'ukve'emini ax jo'n je Nte'yam nmuto'numdi nmupajkumdi je jujpit pava'nun kajx juu' ve'e javyet.

"Je'ejyants atse'e ntuump je kyó'oy je'e juu' atse'e nkatonuvaampy"

⁷ ¿Ax vintso tse'e kunva'numda? ¿Jadi tókin je'e vine'e je Moisés je pyava'nun? ¡Ni vintsova xa ve'e ve'em nkava'numdat! Je pava'nun kajxts atse'e nnujava jets ti je'e ve'e je tókin. Ka'a atse'e kunnuja'vi pan ti je'e ve'e juu' ve'e yaktijp nas'ayova pan ka'a ve'e je pava'nun vya'añ: "Ka'a tse'e ti xnas'ayóvadat." ⁸ Ax kux tse'e je pava'nun ve'em vya'añ, je'e kajx tse'e je tokin dupaaty vintso atse'e xtukmutsókut juu' jatye'e ka óyap. Pan ka'a xa ve'e je pava'nun kuy'it, ka'a tse'e je tokin ti makkin dujayept. ⁹ Joojntykip atse'e nve'na ku atse'e nkanujávana vye'na je pava'nun juu' atse'e xtuk'ixp jets atse'e nkatónut je kyó'oy je'e. Ax kuts atse'e nnujava jets je Nte'yame'e vaamp jets ka'a atse'e ntónut juu' ve'e ka óyap, van'it tse'e je tokin ñaajkmakkpajkji jets atse'e n'ijit ax jo'n atse'e kun'aa'k jo'n. ¹⁰ Je pava'nun juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki jets atse'e xa'ma kajx njoojntykinit, je pava'nun kajxts atse'e nyakpuujm jets atse'e xa'ma kajx ntsaachpaatnit. ¹¹ Je pava'nun kajx tse'e je tokin dupaaty vintso atse'e xvin'aa'nüt, je pava'nun kajxts atse'e je tokin xyaktaajñ ax jo'n atse'e aa'k kun'ijit. ¹² Ax ve'em tse'e, va'ajts xa je'e ve'e je Moisés je pyava'nun. Nujom tse'e je Nte'yam je pyava'nun, va'ajts je'e ve'e, oy, pyaatyp y'akeegui. ¹³ ¿Ax vintso tse'e? ¿Ya y'oy je'e ats vine'e xyaktaan ax jo'n atse'e aa'k kun'ijit? ¡Ni vintsova xa atse'e ve'em nkayaktaajñ! Je tokin atse'e ve'em xyaktaan. Kux atse'e nkakutyuujn je y'oy je'e, je'e kajxts atse'e je tokin xyaktaajñ ax jo'n atse'e aa'k kun'ijit jetse'e nuk'e'xnatáka tyánüt jets ti je'e ve'e je tókin. Ax ve'em tse'e, je pava'nun kajx xa ve'e nuk'e'xnatáka tyañ jets ooy je'e ve'e kyatun'oya je tokin.

¹⁴ Yaknuja'vip xa ve'e jets je Nte'yam kajx je'e ve'e je Moisés je pyava'nun. Ax ats, jayu juu' ve'e oo'kp, je tokin atse'e xka'mip. ¹⁵ Ka'a xa atse'e nnujava ti atse'e ntuump. Ka'ats

atse'e ntuun juu' atse'e njatsajkp jets atse'e ntónut; je'e atse'e ntuump juu' atse'e nkatsajkp. ¹⁶ Ax pan je'ets atse'e ntuump juu' atse'e nkatsajkp, nkuvujkpts ats je'e ve'e jets oy je'e ve'e je pava'nun. ¹⁷ Ax ve'em tse'e, ka átsapts je'e ve'e juu' atse'e ntuump, je tokin juu' ve'e ijtp yam ats nja'vin kajxm, je'ets je'e ve'e dutoomp. ¹⁸ Nnuja'vip atse'e jets je kyo'oy je'e ve'e ijtp yap ats nmi'kx nkopk akujkp, je'ets atse'e ntijp ats ya n'avintsó vinma'yun. Qyam atse'e njatonuva'añ je y'oy je'e, ka'ats atse'e x'o'yixju. ¹⁹ Njatonuvaampys atse'e je y'oy je'e, ax je'ejjyamts atse'e ntuump je kyo'oy je'e juu' atse'e nkatonuvaampy. ²⁰ Ax pan ntuumpys atse'e juu' atse'e njakatonuvaampy, ka'ats je'e ve'e y'uk'átsini juu' ve'e ve'em dutoomp, je tókine'e juu' ve'e ijtp yam ats nja'vin kajxm.

²¹ Ax ve'em tse'e, jidu'um xa atse'e njaty. Ku xa atse'e njatonuva'añ je y'oy je'e, je'ejjyamts atse'e ntuump je kyo'oy je'e. ²² Yam ats njoot nja'vin kajxm, ntsajkpts atse'e je Nte'yam je pyava'nun. ²³ Ax n'ixpts atse'e jets jep'e'e ats nmi'kx nkopk akujkp juu' ve'e duto'oxpajkp je y'oy je'e juu' atse'e nnuja'vip yam nvinma'yun kajxm. Je'e juu' atse'e njajeypp yap nmi'kx nkopk akujkp, je'ets atse'e xka'mip jets atse'e ntókintónut.

²⁴ *Ἰαγούω* xa ve'e ats ya njoot! *¿Pants* ats vine'e xtuknuva'atsup ya ni'kx ya kopk juu' atse'e je oo'kun xtuk'anajxip? ²⁵ *Nkukojsjip* xa atse'e je Nte'yam! *O'yixjupts* je'e ve'e jets atse'e xtuknuva'atsut je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx. Ax je'e kajx tse'e, jidu'um atse'e n'it. To'k viijn, yam nvinma'yun kajxm atse'e nnujava vintso atse'e je Nte'yam nmutónut nmupákut; jado'k viijn, tókins je'e ve'e juu' atse'e ntuump ya n'avintsó vinma'yun kajx.

8

Je joojntykin juu' ve'e njajeypumdup je Espíritu Santo kajx

¹ Ax ve'em tse'e, ka'a xa ve'e je Nte'yam dutókimpum pan pan jatye'e ijttup to'k muk je Cristo Jesús maat. ² Kux je Espíritu Santo, juu' ve'e je jayu dumooyp je joojntykin kuxe'e to'k muk y'itta je Cristo Jesús maat, je'ets atse'e xka'mip jets atse'e ve'em x'o'yixju jets atse'e nko'któkintoonnit jets atse'e nkatsaachpaa'tut xa'ma kajx. ³ Ax juu' tse'e ka'o'yixjup jette'e yaktónut je Moisés je pyava'nun kajx, je'e kajx ku ve'e je jayu y'itta jem je tokin kya'm, je'e tse'e je Nte'yam tyoon je y'Onuk kajx. Kyejx tse'e je y'Onuk yaja naxviijn jayu ni'kxax kópka, ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e tokintóndup je ni'kxta je kyopkta. Ku ve'e y'ijtp yaja naxviijn jayu ni'kxax kópka, je'e tse'e dukujejt je numay jayu je tyokin. ⁴ Ve'em tse'e je Nte'yam dutuujn jette'e nto'numdat juu' ve'e pyaatp y'akeguip, ve'em ax jo'n je pava'nun vya'añ, uu'mda, juu' ve'e joojntykidup ax jo'n je Espíritu Santo dutsak, ka'a ve'e nyakto'numda ya n'avintsó vinma'yunamda.

⁵ Je'eda pan pan jatye'e duyaktoondup je y'avintsó vinma'yunda, yakvinkópkidupts je'e ve'e juu' ve'e chojktup je y'avintsó vinma'yun kajxta; ax je'eda pan pan jatye'e joojntykidup ax jo'n je Espíritu Santo dutsak, yakvinkópkidupts je'e ve'e juu' ve'e je Espíritu Santo chajkp. ⁶ Je jayu juu' ve'e joojntykidup jette'e dutónat je y'avintsó vinma'yunda, y'anajxkidupts je'e ve'e je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup; ax je jayu juu' ve'e joojntykidup jette'e dutónat juu' ve'e je Espíritu Santo chajkp, y'anajxkidupts je'e ve'e je oy joot jets je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁷ Je'eda pan pan jatye'e je y'avintsó vinma'yun duyakvinkópkidup, cho'oxpajkupts je'e ve'e je Nte'yam kux ka'a ve'e xpáyámjada jep je Nte'yam pyava'nun pa'tkup, ni ka'a tse'e y'o'yixjada. ⁸ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e y'o'yixjada jette'e dutónat juu' ve'e je Nte'yam chajkp je'eda pan pan jatye'e duyaktoondup je y'avintsó vinma'yunda.

⁹ Ax mii'tsta, ka'a tse'e mjoojntykada jette'e xyaktónat je m'avintsó vinma'yunda; je'e kajxe'e jette'e xtónat juu' ve'e chajkp je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'e ve'e ku ve'e je Espíritu Santo y'ijtpa jem mja'vin kajxm. Pan pan tse'e dukajajeypp jem jya'vin kajxm je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Cristo jya'vin kajxm, ka'ats je'e ve'e je Cristo dujáyua. ¹⁰ Jets pan joojntykipts je'e ve'e je Cristo jem mja'vin kajxm, óyame'e je mni'kxta je mkopkta y'oo'kut je tokin kajx, joojntykipts je'e ve'e je mjootta je mja'vinda je'e kajx ku ve'e oy joot m'itta je Nte'yam maat. ¹¹ Pan ijtp'e je Espíritu Santo jem mja'vin kajxm, van'it tse'e je Nte'yam, juu' ve'e duyakjoojntykpajknuva je Jesús ku ve'e y'uk'aa'k, je'e tse'e dumooynuvap je joojntykin je mni'kxta je mkopkta juu' ve'e oo'kp. Je Espíritu Santo kajx tse'e ve'em dutónut, juu' ve'e ijtp jem mja'vin kajxm.

¹² Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, jep xa ve'e juu' ve'e tun vinkopk jette'e nto'numdat, ka je'ep tse'e nyakto'numdap ya n'avintsó vinma'yunamda. ¹³ Pan mjoojntykidupe'e ax jo'n xtsokta je m'avintsó vinma'yun kajxta, xa'ma kajx tse'e mtsaachpaat-tinit. Ax pan je Espíritu Santo kajx tse'e xkatonda je tokin juu' ve'e mtonuvaandup je m'avintsó vinma'yun kajxta, xa'ma kajx tse'e mjoojntykidinit. ¹⁴ Je'eda pan pan jatye'e dukatsupajktup je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je Nte'yam je y'ónuktats je'e ve'eda. ¹⁵ Kux je Espíritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam mpa'muxjudu jem

mja'vin kajxmda, ka'a je'e ve'e m'akee'yajada jetse'e m'ittat jado'k nay je tsa'aga maat; je Espiritu Santo kajxe'e n'ijtumda je Nte'yam je y'onukta, je'e tse'e xputajkimdup jetse'e je Nte'yam nmukojtsumda jidu'um: "Tata." ¹⁶ Je Espiritu Santo tse'e xtuknuja'vimdinup yam nja'vin kajxmamda jets je Nte'yam je y'onuk uu'me'eda. ¹⁷ Ax je'e kajx tse'e ku ve'e n'ijtumda je Nte'yam je y'onukta, njayeypumdinup tse'e nujom je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam tyukmutsajkp je nyayuda, ntukmaatjayeypumduvap tse'e je Cristo je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam xtukmutsojkmudup: kux pan tsaachpaatumdupe'e ax jo'n je Cristo chaachpaaty, ntukmaatjayeypumdinup tse'e je myajin.

Je majin juu' ve'e miimp

¹⁸ Nnuja'vinuupts atse'e jets pan vinxupe'e uxyam je tsaachpaatun nyaknajxumda, ka'ats je'e ve'e ti ku ve'e ntukmu'a'ixmojkimdat maat je majin juu' ve'e njayeypumdinup ux'ook. ¹⁹ Nujom juu' jatye'e je Nte'yam pyaam, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n ooy kudutuntsojkti jetse'e myiinnit je xaaj ku ve'e je Nte'yam duyaknuke'xnata'kat pan pan jatye'e y'onukip. ²⁰ Nupaajmtki tse'e je Nte'yam jetse'e kyato'nuxjut juu' ve'e pyaam. Je Nte'yamts je'e ve'e viinn dunupaajmtki vintso ve'e y'itut juu' ve'e pyaam; juu' ve'e je Nte'yam pyaam, ka'ats je'e ve'e n'afupaajmtkiji vintso ve'e y'itut. Oyam tse'e vye'ema, nupaajmtkits je'e ve'e je Nte'yam ²¹ je xaaj ku ve'e kyoo'kma'tnit juu' ve'e pyaam, je xaaj ku ve'e je y'onukta je majin ooy dutunjayéptat jetse'e kyoo'k'ijttinit joma ve'e je tokin. ²² Ve'em ax jo'n je ta'axtajk y'uj ya'axy ku ve'e je y'onuk jyejava'añ, nay ve'empa tse'e uxyam paat nujom juu' ve'e je Nte'yam pyaam, je'e tse'e ijtp ax jo'n je pajkpa je aampa kudujayeyp. ²³ Ax ka je'e'jyap tse'e ve'em jajt, ve'em uu'me'e nyaknajxumduva je tsaachvinma'yun, ooy tse'e ntuntsojkmudup jetse'e jye'yat je xaaj ku ve'e tyiktskaxut ya nni'kxamda ya nkópkmada, uu'mda, juu' ve'e dujayeypat jem jya'vin kajxmda je Espiritu Santo. Ku ve'e je Espiritu Santo tyajki yam nja'vin kajxmamda, je'e tse'e je mutoo'vajkp maa'yun juu' ve'e je Nte'yam xtoojnimdu ku ve'e njaanchja'vi'ukva'numdi. ²⁴ Je Nte'yam tse'e xmo'yumdu je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp kuxe'e njaanchja'vimda jets tonjup kótsjup je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyojts. Ax pan ta tse'e kutyunjuu juu' ve'e je Nte'yam kyojts, ka'a tse'e kun'uk'a'ixumdni jets tonjupnum je'e ve'e. Ni pana ve'e ti dukoo'k'a'ixnit ku ve'e távani du'ix juu' ve'e kya'ixpna. ²⁵ Ax ku tse'e n'a'ixumda juu' ve'e nka'ixumdup, ve'em tse'e dutsak jetse'e to'k aaj to'k joot nmute'nimdat je tsaachpaatun van'it paat ku ve'e tyoojnjinit juu' ve'e n'a'ixumdup.

²⁶ Nay ve'empa tse'e, óyame'e nka'h'amaadaaguimda jetse'e makk aaj makk joot je Nte'yam nmukojtsumdat, kux ka'a ve'e nnuja'vimda vintso ve'e ntsapkojtsumdat ax jo'n dupaa'ty du'akeega, viinn tse'e je Espiritu Santo je Nte'yam dumunoo'kxtuk uu'm kajxta je ayook maat juu' ve'e xka'o'yixumjudup vintso ve'e nkojtsvaatsumdat. ²⁷ Ax je Nte'yam, juu' ve'e je jayu je jya'vin dutuk'ixnajxp, ñuja'vvipts je'e ve'e pan ti vinma'yune'e je Espiritu Santo jyayejpp, kux je Espiritu Santo, myunoo'kxtkpts je'e ve'e je Nte'yam je jyayu kajxta, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n.

²⁸ Nnuja'vimdinupe'e jets pan ti ve'e toojnjup kojtsjup, tyuumpts je'e ve'e je Nte'yam vintso ve'e duyakjéjinit je y'oy je'e je'e kajxta pan pan jatye'e tsojkdudup jetse'e duyaaaxjidi, ve'em ax jo'n dunupaajmtki jetse'e y'ijttinit je'e je jyayuda. ²⁹ Je Nte'yam tse'e dunuja'vip pan pane'e ijttinup je'e je y'onukta ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na, je'e tse'e dunupaajmtki jetse'e y'ijttinit ax jo'n je y'Onuk, ve'em tse'e je y'Onuk dunumájinit dunujaanchinit jeja numay y'uts akujkta. ³⁰ Ax je'e juu' ve'e je Nte'yam nupaajmtki jetse'e y'ijttinit je y'onukta, je'e tse'e yaaxji; jets je'e juu' ve'e yaaxji, je'e tse'e kyatojkipaam; jets je'e juu' ve'e kyatokimpaam, je'e tse'e nupaajmtki jetse'e je majin dujayeypitnit.

³¹ Pan ve'em xa ve'e, ¿vintsose'e nva'numdat? Pan je Nte'yame'e uu'm maatta, ¿pants uu'm n'ite'e xts'o'xpaajkmudup? ³² Ka'a tse'e je Nte'yam dukayakajty jetse'e je y'Onuk y'oo'kut, yakajte'e, je y'Onuk tse'e vaan je vintsa'kin ku ve'e xku'oo'kimdi. Je'e kajx tse'e ku ve'e ve'em dutuujin, ¿vintso'q'uu'me'e je'e maat xkamo'yumdat nujom je y'oy je'e? ³³ ¿Pants vine'e va'anup jets tokin maat je'e ve'eda pan pan jatye'e je Nte'yam vyinkoondy? Je Nte'yam tse'e viinn katokimpaajmjudu! ³⁴ ¿Pan tse'e o'yixjup jetse'e dutokimpámut je Nte'yam je jyayu? Je Cristo xa ve'e ku'oo'kijidi, je'e juu' ve'e je Nte'yam ykoojnytykpaajjnuva jetse'e y'it jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi joma ve'e xnunoo'kxtkimda. ³⁵ Ka'a xa ve'e pan juu' ve'e o'yixjup jetse'e juu' dutónut jetse'e xkoo'k'otsojkmudinit je Cristo. Oyam tse'e ntsaachpaatumda, ntsaachvinma'yumda, je jayu xjomto'numda xtiito'numda, xkati'h'ijttimda juu' ve'e nka'yumdup n'ookumdup, xkati'h'ijttimda juu' ve'e nnatyukxo'jxumjadap, yaja kutsa'aga jaat n'ijtumda, ukpu je jayu xyak'oo'kuva'numda, xtsojkmudupts uu'm je'e ve'e je Cristo. ³⁶ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyan vya'añ:

Kux njaanchja'vip aats mitse'e,
je'e kajxts aatse'e je jayu xyak'oo'kuva'anda,

ve'em xa aatse'e ax jo'n je carnero juu' ve'e najkx duyak'oo'kta.
Jidu'um tse'e vya'añ.

³⁷ Pan ti ve'e toojnup kojtsjup, n'amaadaaguimdudup tse'e kux xputajkimdudup uu'm je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e ooy xtuntsojkumdudup. ³⁸ Ax ve'em tse'e, vinjavani xa atse'e jets ka'a ve'e ti juu' ve'e o'yixjup jets'e xpajkjmudat je Nte'yam je chojkun. Xtsojkumdudup uu'm je'e ve'e je Nte'yam pan ti tsaachpaatune'e nyaknajxumdudup ku ve'e njooyntykimda nnaxviinjimda uk pan oo'kumdupe'e. Ka'a tse'e y'o'yixjada je angeles, ni je ko'oyjáyuvapta, ni je'e juu' ve'e uxjam toojnup kojtsjup, ni je'e juu' ve'e miimpnum, ³⁹ ni je'e juu' ve'e jem kajxm tsoo'mp, ni je'e juu' ve'e jep naxviijnit itupa'tkup tsoo'mp, ni ti viijnka xa ve'e kya'o'yixjuu' juu' ve'e pum jets'e xpajkjmudat je Nte'yam je chojkun juu' ve'e jyajejpp uu'm kajxamda kux ijtumdupe'e to'k muk je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús maát.

9

Je Nte'yam tse'e dıvinkooñ je israeejlit jáyuda

¹ To'k muk atse'e n'it je Cristo maát. Tyúvamts ats ya'a ve'e nkats, ka'ats atse'e ntaaya. *Ats ya nvinma'yun, juu' ve'e je Espíritu Santo yakkutojkujup, je'ets atse'e xtuknuja'vıp jets tyúvam atse'e nkats.* ² Qooyts atse'e ntunnavyinma'yunma'aju, ooyts atse'e ntunnutsaachvinmáyda ats je nmu'israeejlit jáyuda, juu' ve'e ijtup to'k tsu'uts to'k nuu'pun ats maát. ³ Njatsajkpts atse'e jets atse'e xa'ma kajx ntsaachpaatnit, atse'e nka'ıtut je Cristo maát, pan ve'eme'e kuđujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁴ Je Israel xa je'e ve'e je chaanda je kyoojta, ve'em ax jo'n ats. Je Nte'yam tse'e vinkoojnıdu jets'e y'ıjttin je'e je jyayu jets'e'e dutukmaátjayepti je myajin, je kyojstán tse'e yakta'nuxjıdu jets'e'e tyukkatajkıjıdi je pyava'nun, tyuknuja'vidu tse'e vintso ve'e vıinjávajadat vııntsa'agajadat jets'e'e je vaanduk dupuujm je'e maáta. ⁵ Je'e je jyujpit jáyuda tse'e dıtsaanıdu dukoojıdu je israeejlit jayu. Ax vintso tse'e je Cristo dujáyuva, je israeejlit je jyujpit jayu tse'e dıtsaanıduva dukoojıduva je Cristo. *yakmaja tse'e y'ıjtnit je Nte'yam xa'ma kajx, je'e juu' ve'e nujom dunumajıkajxp! Amén.*

⁶ Ka je'ep xa atse'e ntıj jets je Nte'yame'e dukakutyoomp juu' ve'e vyaajntk je israeejlit jayu kajxta, kux ka'a ve'e je Nte'yam dıvınkaajın jets'e'e y'ıjttınit je jyáyuda to'k ka'ajyji je Israel je chaan je kyooj. ⁷ Ni ka'a tse'e y'ıtta je Nte'yam je y'ónukta nujom pan pan jatye'e ijtup je Abraham je chaan je kyooj. Kux jıdu'ume'e je Nte'yam dunuujmi je Abraham: "Je Isaac kajx tse'e xjayéput je tsaan je kooj." ⁸ Ya'a tse'e tyıj jets ka'a ve'e nujom je Abraham je chaan je kyooj y'ıtta je Nte'yam je y'ónukta, je'e ve'eda pan pan jatye'e ke'xtup ax jo'n je Nte'yam je vaanduk duyaktaajın je'e kajxta. ⁹ Kux jıdu'ume'e je Nte'yam je Abraham dutukvınva'ni: "Mejtsnuvap atse'e ku ve'e je xaaj dupaa'tıt, van'ıt tse'e je Sara dujayéput to'k je mix ónuk."

¹⁰ Ax ka ya'ajyap tse'e, tyukmaátjayepp tse'e je Rebeca je jujpit jayu Isaac je xeen ónukta. ¹¹ Ax je Nte'yam tse'e nuto'k dıvinkooñ ka'anume'e kye'exta vye'na jets ka'a ve'e ti dıtoondi juu' ve'e oy juu' ve'e ka'oy. Ve'em tse'e je Nte'yam dıtuujın ax jo'n dunupajajmtı. Ka'a tse'e to'k dıvınkaajın je'e kajx ku ve'e juu' dıtuujın, je'e kajxe'e kuxe'e ve'em dıtsak. ¹² Kux jıdu'ume'e je Rebeca yaknuujmi: "Juu' ve'e ke'xtoo'vákup, je'e tse'e dupatónap dupatpákup juu' ve'e ke'x'ux'ookap." ¹³ Vaampap tse'e jep Kunuu'kx Jatyan kujxp: "Ntsajkp atse'e je Jacob jets ka'a ve'e je Esaú."

¹⁴ *¿Vıntsose'e nva'numdat? ¿Ka'a je'e vine'e y'oya juu' ve'e je Nte'yam tyuump? ¿Ni vıntsova xa ve'e ve'em nkava'numdat!* ¹⁵ Kux jıdu'ume'e dunuujmi je Moısés: "Ntuknu'ıxkadaakyp atse'e pan pan atse'e ntsajkp, ntukma'tpts ats je'e ve'e." ¹⁶ Ax ve'em tse'e, ka'a xa ve'e je Nte'yam je jayu dıvınkán je'e kajx ku ve'e je jayu ve'em dıtsak ukpu juu' ve'e je jayu tyuump, je tukmo'tın kajxıts je'e ve'e ve'em dıtın. ¹⁷ Vaampap tse'e je faraón kajx je Kunuu'kx Jatyan: "Mıtsts atse'e mpuump yakkutojka jets atse'e mıtsts kajx nyaknuke'xnatákát ats je nmajın, ve'em tse'e nujom je jayu dunujávadat je majın juu' atse'e njayejpp." ¹⁸ Ax ve'em tse'e, tyukma'tpts je'e ve'e je Nte'yam pan pane'e chajkp, jets pan pan tse'e tyukmıtsajkp jets'e'e dumákkpámıt ka óyap je vıınma'yun, tyukmákkpuumpsts je'e ve'e.

¹⁹ Nunjajtp tse'e ku ve'e nuto'k vya'anıt: "Pan ve'em xa je'e ve'e, *¿vıntsoıs vine'e je Nte'yam y'o'yıxjıt jets'e'e je jayu dıtokımpámıt?, kux ni pana ve'e kya'o'yıxju jets'e'e dıtónıt juu' ve'e je Nte'yam kyatsajkp.*" ²⁰ Mıtsts, jayu, mnupánıpts mıtse'e jets'e'e je Nte'yam xkojtsvıntso'vıt. *¿Va'anup n'ıte'e to'k je naxto'ts, je to'tspaampa dınaajmat: "¿Tyajxts atse'e jıdu'um tıxpum?"* ²¹ Q'yıxjupts je'e ve'e je to'tspaampa jets'e'e dupámıt je naax pan vıntso ve'e dıtsak, o'yıxjupts je'e ve'e jets'e'e to'k je to'ts dupámıt juu' je'e ve'e je majın maát yaktuump jets'e'e jado'k dupámıt juu' ve'e óyvıntsova yaktuump.

²² Ve'emts ya'a ve'e ax jo'n je Nte'yam dütún. Chajkpts je'e ve'e jetse'e duyaknuke'xnatákat je myakkin jets vintso ve'e je jayu je tyokin dutukkuvet je ejkun maat. Kux ve'eme'e dutsak, je'e kajx tse'e dumuteni je'eda pan pan jatye'e je tsaachpaatun dvinmajtsjudup, je'eda pan pan jatye'e ñupaajmtki jetse'e vyintókidinit. ²³ Nay ve'empa tse'e dütún jetse'e duyaknuke'xnatákat je majin juu' ve'e ooy tyunjayejpp jets juu' ve'e ñupaajmtki jetse'e ntukmaajtjajepumdinit, uu'me'e xtukmo'tumdup. ²⁴ Ax je Nte'yam tse'e xyaaxjimdu, ka uu'mjyape'eda, je israeejlit jayu, nay ve'empa ve'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ²⁵ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Nte'yam je Oseas dutukkojtsnajxy jidu'um:

Je'eda pan pan atse'e nkajáyuidup y'ijt, uxymts atse'e nva'añ jets ats je'e ve'e je njáyuda.

²⁶ Ax jem tse'e joma ve'e je jayu yaknuujmidi:

“Ka'a xa ats miitse'e njáyuvada”,

nay jemjyam tse'e je joojntyk Nte'yam ña'muxjadat:

“Atsts miitse'e je n'ónukta.”

Jidu'um tse'e je Nte'yam je Oseas dutukkojtsnajxy.

²⁷ Ax juu' tse'e je israeejlit jayu kajxta, jidu'um tse'e vyaajñ je Isaías: “Oyame'e je israeejlit jayu ooy tyunnumáyada, ve'em ax jo'n je po'o juu' ve'e jeja maaxy napa'ayi, nu'eejyits je'e ve'e juu' ve'e tso'oktap. ²⁸ Ka'a tse'e tyánat jetse'e je Nte'yam dutokimpayoynit je jayu pan nuvinxupe'e to'k it to'k naxviijn chaanada.” Jidu'um tse'e vyaajñ. ²⁹ Ax ya Isaías tse'e too'vajkp tuvya'añ vye'na: “Je Nte'yam, juu' ve'e nujom duka'mikajxp, je'e tse'e xtukmo'tumdu, uu'mda, nu'eejyji je Israel je chaanda je kyoojta. Pan ka'a tse'e ve'em kudutujn, kuxjajtumdi tse'e ax jo'n jyajtjidi je jáyuda juu' ve'e tsuunidu jem sodómat jets gomoorrait kyajpun kajxmda.” Jidu'um tse'e vyaajñ.

Je israeejlit jáyuda jets je oy kats je oy ayook

³⁰ Pan ve'em xa je'e ve'e, ¿vintsose'e nva'numdat? Jidu'um xa je'e ve'e. Je'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, juu' ve'e duka'ixtidu vintso ve'e oy joot y'ittat je Nte'yam maat, je Nte'yam tse'e katokimpaajmjudu je'e kajx ku ve'e jyaanchja'vijidi. ³¹ Ax je'eda juu' ve'e je israeejlit jáyuda, juu' ve'e dukutyonuvaandup je pava'nun jetse'e ve'em y'ijttinit oy joot je Nte'yam maat, je'e tse'e je Nte'yam tokimpaajmjudu. ³² ¿Ax tyajx tse'e je Nte'yam tyokimpaajmjidi? Je'e kajx tse'e kuxe'e dutsokta jetse'e y'ijttinit oy joot je Nte'yam maat je'e kajx juu' ve'e tyoondu, ka'a tse'e dutsokta jetse'e y'ittat oy joot je Nte'yam maat je jaanchja'vin kajx. Ka'a tse'e dutsokta jetse'e je Jesucristo dujaanchjávadat, je'e kajx tse'e y'itta ax jo'n je jayu juu' ve'e kítudup ku ve'e jeja tsakujx kyute'pxada. ³³ Ve'em xa je'e ve'e je Jesucristo ax jo'n je tsaaj juu' ve'e je jayu tyukkute'pxip, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyan vya'añ:

Mpámupts atse'e jem jerusaleenit kyajpun kajxm to'k pane'e itup ax jo'n je tsaaj juu' ve'e yakkute'pxip jetse'e je jayu duyakkitu,

pan pants je'e ve'e dujaanchja'vip,

ka'ats je'e ve'e chaachvinmáyt kuxe'e ve'em dütún.

Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ.

10

¹ Utsta ajhta utsta tsa'ada, ntsajkpts atse'e ooy yam nja'vin kajxm jetse'e ats je nnu'israeejlit jayu dujajeyptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijt. ¿Ooy ats je'e ve'e ntunnutsapkotsta? ² Tyúvamts atse'e nkats jets to'k aaj to'k joot'e je Nte'yam dumutonda dumupakta. Oyam tse'e ve'em dumatonda, ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e je Nte'yam dutsak jetse'e myutónjadat myupájkjadat. ³ Ka'a tse'e dunujávada vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum, je'e ve'e chojktup jetse'e je Nte'yam kyatokimpámjadat je'e kajx ku ve'e dütunda juu' ve'e jep y'avintso vinma'yun kujxp pyayo'ydup. Ax ve'em tse'e dukakuvakta vintso ve'e je Nte'yam dunupaajmtki jetse'e je jayu dukatokimpámüt. ⁴ Je jáyuda juu' ve'e dujaanchja'vidup je Cristo, je'e tse'e je Nte'yam katokimpaajmjudup, ka'a tse'e tyun ku ve'e je jayu dukutyonuva'añ je Moisés je pyava'nun jetse'e ve'em je Nte'yam kyatokimpámjadat.

⁵ Jidu'um tse'e je Moisés dunukajts vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum je pava'nun kajx: “Pan pan xa ve'e dukutyoomp nujom je pava'nun, joojntykpts je'e ve'e.”

⁶ Ax jidu'um tse'e yaknukats vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum je jaanchja'vin kajx: “Ka'a tse'e mvinmáyt jem mja'vin kajxm: ¿Pants vine'e tsajpétup?” (Je'e ya'a ve'e tyijp jetse'e je Cristo duyakvánuküt.) ⁷ Jaa'kvaamp tse'e jidu'um: “Ka'a tse'e jidu'um mvinmaayvat: ¿Pants vine'e vánukup joma ve'e je oo'kpatajk?” (Je'e ya'a ve'e tyijp jetse'e je Cristo duyakjoojntykpaajknuvat.) ⁸ Jidu'um xa ve'e vya'añ: “Mmutámupts mitse'e je

Nte'yam je kyats je y'ayook, jem je'e ve'e m'am jets mja'vin kajxm." Jidu'um tse'e vya'añ. Ya kats ya ayook, je jaanchja'vints je'e ve'e juu' aatse'e ntukka'amaayp. ⁹ Pan mtukkajtsp xa ve'e je m'aaj jets je Maja Vintsán je'e ve'e je Jesús, jetse'e jem mja'vin kajxm xjaanchjáva jets je Nte'yame'e yakjoojntykajkinuva ku ve'e y'uk'aa'k, mjayépupts mitse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁰ Kux yame'e nja'vin kajxmam njaanchja'vimda, je'e kajx tse'e je Nte'yam xkatokimpa'mumda; jets ya n'aaamda tse'e ntukkojtsumdud, je'e kajx tse'e njayeypumda je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹¹ Vaamp tse'e je Kunuu'kx Jatyán: "Pan pants je'e ve'e dujaanchja'vip, ka'ats je'e ve'e chaachvinmáyt kuxe'e ve'em dutún." ¹² Ax ve'em tse'e, anañjoma kajx ya'a ve'e, pan pan jatye'e israeejlit jayu jets pan pan jatye'e ka je'epta; je Nte'yam, ka'a xa je'e ve'e pan duviiñk'ix. Kux je Maja Vintsán, je'e ve'e dunuvintsanikajxp to'k ka'ajyji, ooyts je'e ve'e dutunkunuu'kx pan pane'e amótujup je maa'yun. ¹³ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pan pan tse'e je Nte'yam du'amótup jetse'e yaktso'okjut, yaktso'okjupts je'e ve'e." Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁴ Ax vintsots je'e ve'e je Nte'yam juu' du'amótudat pan ka'a ve'e dujaanchjávada? ¿Jets vintsotse'e dujaanchjávadat pan ka'ana ve'e du'amotunaxta je Nte'yam je y'ayook? ¿Jets vintsotse'e du'amotunáxat je Nte'yam je y'ayook pan ka'a ve'e pan vya'nuxjada? ¹⁵ ¿Jets vintsotse'e du'avánadat pan ka'a ve'e je Nte'yam kyéxjada? Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: "Ooye'e tyuntsoja ku ve'e je jayu jye'ya jetse'e je jayu duvaajnjada je oy kats je oy ayook." Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁶ Ax ka'a tse'e to'k ka'ajyji dumajapamda je oy kats je oy ayook. Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Isaías vyaajñ: "Maja Vintsán, ¿pants n'ite'e dujaanchja'vidup je ayook juu' atse'e je jayu nvaajnjip?" Jidu'um tse'e vyaajñ. ¹⁷ Ax ve'em tse'e, ku ve'e je jayu du'avánada je Cristo jye'e, y'amotunajxup tse'e je jayu je ayook. Jets ku ve'e je jayu du'amotunaxta je ayook, van'it tse'e je jaanchja'vin tyukje'yajada.

¹⁸ N'amotutúvips atse'e, ¿ka'a vine'e je jayu dumótudi ya ayook? Ve'em, myótudu xa je'e ve'e. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Yaktaan xa ve'e vinxup to'k it to'k naxviijn juu' je'e ve'e y'ava'nidu,

jets je myajin, je'ypts je'e ve'e vinxup to'k it to'k naxviijn jets je vaat joma ve'e ya tsajmit it kyukaxa.

Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁹ N'amotutúvinuvaps atse'e, ¿ka'a vine'e je israeejlit jayu duvinmótudi ti ve'e tyijp juu' ve'e y'ixtu myótudu? Ve'em, vyinmótudu xa ve'e. Muto'k viijn, vyinmótudu tse'e ve'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. Kux jidu'ume'e je Nte'yam dunuujmi je israeejlit jáyuda, je Moisés tse'e tyukkojtsnajx:

Ejkjup ats miitse'e nyaktándat je jayu kajxta juu' atse'e nkajáyuvidup,

ve'emts ats miitse'e ntoojnjadat je jayu kajxta juu' ve'e oy dukapayo'ydup.

²⁰ Nay ve'empa je Isaías, najya'vijuts je'e ve'e jets ya'a ve'e va'ajts du'avánat. Jidu'um tse'e je Nte'yam je Isaías dutukkojtsnajxy:

Xpaattuts atse'e je'eda pan pan jatye'e xka'ixtidud vye'na,

naajknúke'xnatajkijuts atse'e je ja ve'e vyinkujkta pan pan jatye'e dukah'amotutúvidu ats kajx.

²¹ Ax ku tse'e je Nte'yam dunukajts je israeejlit jayu, je Isaías tse'e tyukkojtsnajx, jidu'um tse'e vyaajñ: "Jóvum xaaj atse'e n'ix vintsotse'e je israeejlit jayu kuvyinmayumpijitini, kudumasooqtini je kyo'oy joojntykinda, jetse'e kuy'litta oy joot ats maat, je'eda pan pan jatye'e kakatsupajktup jetse'e kyakatsvinmótuda."

11

Tyukma'tp tse'e je Nte'yam je israeejlit jayu

¹ N'amotutúvips atse'e: ¿Tyunmasooqtinuts je'e ve'e je Nte'yam je jyáyuda? ¿Ni vintsotse'e xa je'e ve'e ve'em dukatuujn! Átsam xa je'e ve'e israeejlit jayu, je Abraham xa atse'e je chaan je kyooj, je'e atse'e nuto'k je Benjamín je chaan je kyooj. ² Ka'a xa ve'e je Nte'yam dumasa'ak je jyayu juu' ve'e jujpani vyinkoon. Mnuja'vidup xa miitse'e vintsotse'e vya'añ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp jep joma ve'e je Elías dunu'aa'ni je israeejlit jayu je ja je Nte'yam vyinkujk. Jidu'um tse'e vyaajñ: ³ "Maja Vintsán, yak'oo'ktinu xa ve'e je m'ayook kojtsnajxpaatajka jetse'e dujaavdini je yojxpejtun joma ve'e myakvinja'vi myakvintsaki. Átsji xa ve'e jado'k taannu juu' ve'e mvinja'vijup mvintsak'ijup, ax xyak'oo'kuvaanduvaps atse'e." ⁴ Ax jidu'um tse'e je Nte'yam y'atsoojvji: "Ka mítsjap xa ve'e to'k juu' atse'e xtaajnjip, xtaajnjipnum xa atse'e nuvuxtojtuk miijl je yaa'tyajak juu' ve'e dukavinkoxkténidup je apamnax juu' ve'e Baal duxaaj." Jidu'um tse'e je Elías yaknuujmi. ⁵ Nay ve'empa tse'e uxym y'ijtpa. Nu'eejyits je'e ve'e je Nte'yam vyinkoojnijidi je myaa'yun kajx. ⁶ Je myaa'yun kajx tse'e je Nte'yam vyinkoojnijidi; ka je'e kajxape'e ku ve'e dutoondi juu' ve'e

oy. Kux pan je Nte'yame'e je jayu kuduvinkaajin je'e kajx ku ve'e dutonda juu' ve'e oy, ka'a tse'e maa'yun kuyaktij juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp.

⁷ ¿Ax vintsots je'e ve'e? Ka'a tse'e je israeejlit jayu dupaatti juu' ve'e jya'ixtidup; je nu'eejyjida pane'e je Nte'yam vinkoojnjudu, je'e tse'e dupaattu juu' ve'e je israeejlit jayu jya'ixtidup. Ax je numay jayu, makk tse'e vyimpijittini je vyinma'yunda. ⁸ Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Je Nte'yam tse'e makk pa'muxjudu je vyinma'yunda, uxym paat tse'e dukavinjavada juu' ve'e jya'ixtup jetse'e dukavinmótuda juu' ve'e jyamótudup." ⁹ Vaampa xa ve'e je David jidu'um:

Ooy tyunkayda tyun'oo'kta je jayu.

Va'an je Nte'yam tyoojnjidini ax jo'n je tánuk juu' ve'e taamp jep kutay jaatp kuxe'e dukanujava jets je y'oo'kun je'e ve'e y'anajkxip, ve'em ax jo'n je jayu kyute'pxa jetse'e kyitu.

¹⁰ Va'an viints dūvimpijittini,

va'an dūtsaachpaattini xa'ma kajx je jayu juu' ve'e ve'em dūtoondup.

Jidu'um tse'e vyaajñ.

Je Nte'yam tse'e dūyaktsookp pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

¹¹ N'amotutúvnuvaps atse'e, ku ve'e je israeejlit jayu kya'adi jep tokin jaatp, ztun-vintókiduts je'e vine'e? Ni vintsova xa je'e ve'e ve'em dukatuujn! Ku xa ve'e je israeejlit jayu tyokintoondi, je'e kajx tse'e tyukkadaakjidi je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ve'em tse'e je israeejlit jayu myu'ékjadat ku ve'e dū'ixta jets je Nte'yame'e je maa'yun to'nuxjudup pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ¹² Ax ve'em tse'e, je israeejlit jayu je tyokin kajx tse'e je Nte'yam ooy dūtunkunuu'kx pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ¿Ax vintsots je'e n'ite'e nuyojk je kunoo'kxun dukamo'ot je israeejlit jayu ku ve'e dujaanchja'vidinuvat je Nte'yam?

¹³ Miiista, ka je israeejlit jáyuvapta, jep xa ve'e juu' ats miiitse'e ntukmukotsuvaandup. Je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e n'itut je'e je kyukátsiva, je'e atse'e xkejxp jets atse'e je oy kats je oy ayook nvaajnjadat pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e kajxts atse'e ooy ntunyakvinkopka ya toonk. ¹⁴ Ntsajkpts atse'e jetse'e ats je nmu'israeejlit jayu dū'ixtat je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjudup, ve'emts je'e ve'e dū'ixtiduvat vintso ve'e je Nte'yam je maa'yun tyo'nuxjadat jetse'e ve'em dūjayeptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁵ Kux ku xa ve'e je Nte'yam dūmasaak je israeejlit jayu, van'it tse'e dūmujot'o'yi juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvap. Ax ku tse'e je Nte'yam dūkuvajknuvat je israeejlit jayu, ve'em tse'e y'ittat ax jo'n kujyoojntykpajknuva je oo'kpatajk. ¹⁶ Pan yaktukmuyojxp xa ve'e je Nte'yam je juts juu' ve'e too'vajkp yakjajtsp, jye'eikajxpaps je'e ve'e nujom je juts juu' ve'e ux'ook yakjajtsp. Pan yaktukmuyojxp tse'e je Nte'yam je kup aa'ts, jye'eikajxpaps je'e ve'e nujom je kup axén.

¹⁷ Miiista, ka je israeejlit jáyuvapta, ve'em xa miiitse'eda ax jo'n to'k je yukjootmit olivos kup axén. Jets je israeejlit jayu, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je olivos kup axén juu' ve'e kayu'uj katún. Ve'em xa ve'e je Nte'yam dutún ax jo'n kudukuspuxj to'k je axén je olivos kup juu' ve'e kayu'uj katún jetse'e jem dupaajmji to'k je axén juu' ve'e yukjootmit olivos kup jetse'e to'k muk y'it maat je olivos kup juu' ve'e kayu'uj katún. Ax ve'em tse'e, je olivos kup juu' ve'e kayu'uj katún, ve'em ax jo'n je'e je ñaaj dūmooy je axén juu' ve'e jem ijt jetse'e yakkuspuxj, jetse'e ve'em ax jo'n je olivos kúpjyam je ñaaj dūma'a je yukjootmit kup je y'axén juu' ve'e jem yaktukmupa'mi, nay ve'em pats miiitse'e je kunoo'kxun xjayepta je kunoo'kxun kajx juu' ve'e je israeejlit jayu jyayeptu. ¹⁸ Ax ka'a tse'e xko'oyjavadat je israeejlit jáyuda. ¿Vintsose'e mnamyájajadat? Ve'em xa miiitse'eda ax jo'n to'k je kup axén. Ax ka'a tse'e je kup axén je ñaaj dūma'a je kup aa'ts, je kup aa'ts tse'e dūmooyp je kup axén je ñaaj.

¹⁹ Nunajjtp tse'e ku ve'e nuto'k vya'anut: "Je'e kajx xa ve'e je kup axén yakkuspuxj jets atse'e jem nyakpuujm." ²⁰ Ve'emam xa je'e ve'e. Je'e kajx tse'e y'itta ax jo'n je kup axén juu' ve'e yakkuspoxj jetse'e kyoo'k'ijtni je kup maat juu' ve'e kayu'uj katún, kux ka'a ve'e dujaanchjavada je Nte'yam. Miits tse'e m'ijttup ax jo'n je axén juu' ve'e to'k muk ijtp je kup maat juu' ve'e kayu'uj katún, kuxe'e xjaanchjavada. Ka'a tse'e mnamyájajadat je'e kajx; nay'ix'itjada ve'e jets ka'a ve'e m'ittat ax jo'n to'k je axén juu' ve'e je kup yaktukmupa'mi jetse'e yakkuspoxnuva. ²¹ Kux pan ka'a xa ve'e je Nte'yam dūtukma't je israeejlit jayu juu' ve'e ijttup ax jo'n je avintso kup axén, ¿vintsose'e xnasjavada jets miiitse'e mtukmó'otjadat pan ka'a ve'e xjaanchjavada? ²² Ya'a kajx tse'e n'ixumda vintso ve'e je Nte'yam va'ajts oy joot ñapyumju jets nay ve'em pa vintso ve'e je makk tsaachpaatun dupum. Makk tse'e je tsaachpaatun dupuujmja pan pan jatye'e ijttup jep tokin jaatp; ax va'ajts oy joot tse'e ñapyumju miits maatta, je'e ve'e ku ve'e mnaajk'itjada oy jayu je Nte'yam maat. Pan ka'a tse'e ve'em xtonda, ve'em tse'e mjaajttuvat ax jo'n je'e jyajti. ²³ Ax pan je israeejlit jayu tse'e

dujaanchja'vidinuvap je Nte'yam, yakpaamdinuvapts je'e ve'e jómam y'ijtti, kux o'yixjup je'e ve'e je Nte'yam jetse'e jado'k nax jem dupaamnuvat. ²⁴ Miiitsta, ka je israeejlit jáyuvapta, ve'em xa miiitse'eda ax jo'n je olivos kup axén juu' ve'e yee'k jem yukjootm, van'it tse'e yakkuspujx jetse'e yakpaajmji juu' ve'e kyah'avintsokúpip, je olivos kup juu' ve'e kayu'uj katún. ¿Vintsots n'ite'e kya'o'yinuvat jetse'e yakpaamnuvat jado'k nax joma ve'e y'ijtt je israeejlit jayu? Je'e tse'e ijttup ax jo'n je avintsokú kup axén.

Ku je israeejlit jayu y'ijttinit jem je Nte'yam y'am kya'm

²⁵ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntsajkp atse'e jetse'e xnujáavadat juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki jetse'e kyayaknujava y'ijtt, ve'em tse'e mkanayjávavadat jets ooye'e juu' xtunnujávada. Ka'a xa ve'e je israeejlit jayu mákk je vinma'yun dujayeypta xa'ma kajx, van'it paatji ve'e ku ve'e pyo'okut pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e dujaanchjávadap je Nte'yam. ²⁶ Ax ve'em tse'e nujom je israeejlit jayu dujayeyptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Nte'yam vyaajñ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: Yakjéjap tse'e je Yaktsookpa jem jerusalemnit kyajpun kajxm, je'e tse'e dutuknuvaatsnup je israeejlit jayu je tyókinda.

²⁷ Ya'ats je'e ve'e je kojstán juu' ats je'e ve'e nmasookjadap ku atse'e je tyokin nutknuvaatsinit.

Jidu'um tse'e vyaajñ.

²⁸ Cho'oxpujpkpts je'e ve'e je Nte'yam je israeejlit jáyuda kuxe'e dukajaanchjávada je oy kats je oy ayook. Miiits je m'o'yinda xa je'e ve'e ku ve'e dukajaanchjávada. Oyam tse'e vye'ema, tyukkonvaatsts je'e ve'e je Nte'yam jets je'e ve'e dujáyuvap, chajkpts je'e ve'eda je jyujpit jayu kajxta, je Abraham, je Isaac, maat je Jacob. ²⁹ Ka'a xa ve'e je Nte'yam duvinmatyikuts pan pan je'e ve'e vyinkaamp jetse'e dukunuu'kx. ³⁰ Miiitsta, ka je israeejlit jáyuvapta, ka'a tse'e xkatsupajkti je Nte'yam; ax uxyam tse'e je Nte'yam mtukmo'otjada kux ka'a ve'e je israeejlit jayu kyatsapakta. ³¹ Ax nay ve'empa tse'e, o'yame'e je israeejlit jayu dukakatsapakta je Nte'yam, tukmo'otjadapts je'e ve'e, ve'em ax jo'n miiitse'e uxyam mtukmo'otjada jo'n. ³² Je Nte'yam xa ve'e nujom je jayu duyaktaan jep tokin jaatp kuxe'e kyakatsapákjada. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e to'k ka'ajyji dutukmo'otut.

“iOoy xa ve'e je Nte'yam dutunnumaja dutunnujaancha!”

³³ iOoy xa ve'e je Nte'yam dutunnumaja dutunnujaancha! ¡va'ajts kuvij aa'k xa je'e ve'e jets ooy tse'e juu' dutunnujava! ¿Pants n'ite'e o'yixjup jetse'e duvinmótuvtut pan tyajxe'e jets vintso ve'e juu' dutún? ³⁴ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

¿Pants je'e n'ite'e dunuja'vip ti vinma'yune'e je Maja Vintsán jayeyjpp,

pants je'e n'ite'e o'yixjup jetse'e je Nte'yam dukojtsvíjtt?

³⁵ ¿Pants je'e n'ite'e too'vajkp juu' tuduma'a jetse'e ux'ook kyuvejtxujtt?

Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ. ³⁶ Je Nte'yam xa ve'e nujom juu' jaty dupaam, je'e je chojkun kajx tse'e nujom juu' jaty duyakjeji, je'e je myajin kajx tse'e nujom juu' jaty y'it. ¡Yakmaja yakjaanchats je'e ve'e je Nte'yam y'ijtnit xa'ma kajx! Amén.

12

Vintso je Nte'yam dutsak jetse'e je jayu joojntykat

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, kuxe'e je Nte'yam je jayu dunu'ixkada'aky, je'e kajxts ats miiitse'e nmunoo'kxtuktá jets je'e ve'e mnatyukvintsá'agajadat, je vintsá'kin juu' ve'e joojntykidup, juu' ve'e je Nte'yam natyukkatajkijup jets juu' je'e ve'e y'oyja'vip. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e ve'em je Nte'yam xvijnáavadat xvintsá'agadat. ² Ka'a tse'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, je'e ve'e jetse'e je mvinma'yun xyaktiktstinit, ve'em tse'e oy xnujáavadat pan ti ve'e je Nte'yam chajkp, pan ti ve'e y'oyja'vip, pan ti ve'e oy jets va'ajts.

³ Je maa'yun kajx juu' atse'e je Nte'yam xtoojni, je'e kajxts ats miiitse'e nvaajnjada: Ka'a tse'e nujojck maj mnayjávavadat jets juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguipt; je'e ve'e jetse'e nuto'k nuto'k oy xpayo'oydat jetse'e xtóndat juu' ve'e mtukkadaakjudup, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je jaanchja'vin juu' ve'e je Nte'yam mmooyjyudu. ⁴ May viijn xa ve'e je ni'kx je kopk dumaada, jem tse'e je kya'aj, jem tse'e je tyek, nay jempa tse'e juu' jaty viijnk. Ax juu' tse'e to'k ni'kx to'k kopk, kakje'e tse'e je tyoonk tyukkada'akyju. ⁵ Nay ve'empa tse'e, numay xa uu'me'eda, ax to'k muk tse'e n'ijtumda je Cristo maat jets to'k muk tse'e n'ijtumda nuto'k nuto'k, ve'em ax jo'n kun'ijtumdi to'k ni'kx to'k kopk je Cristo maat.

⁶ Ax ve'em tse'e dutsak jetse'e juu' nto'numdat vintso ve'e je Nte'yam je maa'yun je putajkin xmo'yumda to'k jado'k, ve'em ax jo'n xtukmutsojkumda. Pan yakmo'yumdu tse'e pan vintso ve'e nkojtsnajxumdat je Nte'yam je y'ayook, ve'em tse'e dutsak jetse'e nkojtsnajxumdat ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je jaanchja'vin juu' ve'e njayejpumdup. ⁷ Pan yakmo'yumdu tse'e vintso ve'e je jayu mpatto'nimdat, ve'em tse'e nto'numdat. Pan

yakmo'yumdu tse'e vintsq ve'e je jayu ntuk'ixumdat je Nte'yam je y'ayook, ve'em tse'e nto'numdat. ⁸ Pan yakmo'yumdu tse'e vintsq ve'e je jayu nyakjot'amajimdat, ve'em tse'e nto'numdat. Pan yakmo'yumdu tse'e vintsq ve'e mputajkimdat je jayu pan pan jatye'e katih'ijtxjudup, ve'em tse'e oy mputajkimdat. Pan yakmo'yumdu tse'e vintsq ve'e je jayu nyakkutojkimdat, oy tse'e nto'numdat. Pan yakmo'yumdu tse'e vintsq ve'e oy jayu nnappa'mumjadat je'e maat pan pan jatye'e tsaachvinmaaydup, xoonduk aaj xoonduk joot tse'e ve'em nto'numdat.

⁹ Nachokjada to'k jado'k to'k aaj to'k joot. Ka'a tse'e xtsoktat je ka oyap; to'k aaj to'k joote'e mnaajk'itjadat je y'oy je'e maat. ¹⁰ Ooy tse'e mtunnachokjadat, ve'em ax jo'n dutsak jetse'e je Nte'yam je jyayu nachokjadat. Ixtada vintsq ve'e mnayintsagajadat vimpit atuj.

¹¹ Ooy tse'e xtuntsoktat jetse'e mtondat; ka'a tse'e mnoox'oo'ktat. Mutonda mupakta je Maja Vintsan to'k aaj to'k joot. ¹² Xoojntkpe'e mnaajk'itjadat je'e kajx ku ve'e je Maja Vintsan x'a'ixta. Mutenada tse'e ku ve'e mtsaachpaa'tta. Ijtp tse'e mtsapkotstat.

¹³ Putakada je Nte'yam je jyayu pan pan jatye'e katih'ijtxjudup. Napyamjada oy jayu maat je je'yva jayu.

¹⁴ Amotuda je Nte'yam jetse'e dukunoo'kxut pan pan jatye'e mjomtoojjudup mtitoojnjudup, ka'a tse'e x'amotudat jetse'e je tyokin yaktukkuvettat.

¹⁵ Xoondukta je'e maat pan pan jatye'e xoojntkup. Ya'axta je'e maat pan pan jatye'e yaaxtup.

¹⁶ To'kji je vinma'yun xjayeptat nujom je jayu je y'o'yin kajxta. Ka'a tse'e mnamyajajadat; je'e ve'e mmaatnayjavajadap je jayu juu' ve'e kayakvintsa'kidup. Ka'a tse'e mnapyamjadat jets ooye'e juu' xtunnujavada.

¹⁷ Ka'a tse'e je jayu xtonumpijtjadat juu' ve'e ka oyap pan pan jatye'e ti ka oyap mto'nuxjudup. Ixtada jetse'e xtondat juu' ve'e anañujoma je jayu y'oyja'vidup. ¹⁸ Tonda pan joma vaate'e m'o'yixjada jetse'e oy joot mjoointykadat maat anañujoma. ¹⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ka'a tse'e xtukkuvettat pan pan jatye'e mto'nuxjudup juu' ve'e ka oyap. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kxj Janyn vya'añ: "Je Maja Vintsane'e vaamp: Xtukkadaakp xa atse'e jets atse'e je jayu mpaajmjadat je tsaacht'o'nun, ntukkuvettapts ats je'e ve'e je tyokinda." ²⁰ Vaampap tse'e jidu'um: "Pan yu'oo'kjup xa ve'e juu' ve'e mtso'oxpajkup, myakkayup tse'e; ax pan taatsip tse'e, myak'oo'kup tse'e. Kux ku xa ve'e ve'em xtónut, natyukjavajap tse'e je tyokin." ²¹ Ka'a tse'e mnamyasojkjadat jetse'e je kyo'oy je'e myakkutojkuaxjadat; ñojk'oye'e je kyo'oy je'e xyakkutojkjadat je'e kajx ku ve'e xtonda je y'oy je'e.

13

Vyinmajtsjup tse'e jetse'e nnappa'mumjadat jep je yakkutojkpa kya'p pya'tkup

¹ Ve'em xa ve'e dutsak jetse'e to'k ka'ajji je jayu ñapyamjup jep je'e kya'p pya'tkup juu' ve'e yakkutojktup, kux ka'a ve'e pan yakkutojkpa je kutojkun dujayep pan ka'a ve'e je Nte'yam mya'aju. Nujom tse'e pan pan jatye'e yakkutojktup, je Nte'yamts je'e ve'e paajmjudu. ² Ax ve'em tse'e, pan pan xa ve'e je yakkutojkpa dutso'oxpajkp, cho'oxpajkpapts je'e ve'e je Nte'yam kux ka'a ve'e dukuvok juu' ve'e je Nte'yam pyavaampy. Pan pan tse'e dutso'oxpajkp je Nte'yam, je Nte'yamts je'e ve'e tukkuvettjadap. ³ Kux ka je'e kajxap xa ve'e je yakkutojkpa y'itta jetse'e du'atsa'agadat pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e oy, je'e kajxe'e jetse'e du'atsa'agadat pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka oyap. Pan mtsojktup tse'e jetse'e je yakkutojkpa mkah'atsa'agajadat, tonda tse'e juu' ve'e tum oy, ve'em tse'e je yakkutojkpa myakmájajadat, ⁴ kux je Nte'yam je'e ve'e tyoojnjp miits je m'o'yin kajxta. Ax pan je'e tse'e mtoondup juu' ve'e ka oyap, tsa'agada tse'e, kux ka koojyap xa ve'e je yakkutojkpa je kutojkun dujayep jetse'e je tsaacht'o'nun dupamut, je Nte'yamts je'e ve'e mooyju je kutojkun jetse'e duyaktsaachpaa'tut je'eda pan pan jatye'e dutoondup juu' jatye'e ka oyap. ⁵ Je'e kajx tse'e dutsak jetse'e je jayu jep kutojkun pa'tkup ñaajk'itjut, ka je'e kajxyap tse'e jetse'e je tsaachpaatun kyapaa'tjut, je'e kajxpa ve'e jetse'e je va'ajts vinma'yun dujayep. ⁶ Je'e kajxpat miitse'e xmo'oda je kupa'mun je yakkutojkpa, kux je Nte'yam je'e ve'e tyoojnjudup, je'e jeyam je'e ve'e jep ñu'ijtp jetse'e yakkutokut.

⁷ Kuvetta juu' ve'e myojidup. Pan pan xa ve'e tukkadaakjup je kupa'mun, ax mmo'odap tse'e. Pan pan tse'e tukkadaakjup jetse'e xyakmájajadat, ax myakmájajadap tse'e. ⁸ Ni pana tse'e xkamuyojadat; je'e jyjji ve'e je tsojkun juu' ve'e mnatyukmuyojidup to'k jado'k. Pan pan xa ve'e dutsojpk je myujayu, ve'em tse'e dukutyun je Moisés je pyava'nun. ⁹ Kux jidu'ume'e je Moisés je pyava'nun vya'añ: "Ka'a tse'e xyakvintsa'kintokidat je navyajkun, ka'a tse'e myakjaju'oo'ktat, ka'a tse'e mmegetstat, ka'a tse'e ti xnas'ayovadat." Ax ya'a jets nujom je vijnka pava'nun, akojtsmúk tse'e tyañ jidu'um: "Tsoкта je mmujantamda je

mmutáktamda ve'em ax jo'n viinm mnachójkjada." ¹⁰ Pan pan xa ve'e dujajeyjpp je tsojkun, ka'a tse'e ti ka óyap dutuujnja je myujayu. Ax ve'em tse'e, je tsojkun kajx xa ve'e je jayu dukutyún je pava'nun.

¹¹ Je'e kajx tse'e je Nte'yam dutsak jetse'e ve'em xtóndat kux mnuja'vidupe'e jets najxpe'e je it. Ve'em tse'e m'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e pojttuktup ku ve'e mya'ajta jetse'e je chooj duyakke'ekta, mnuja'vidupe'e jets támani ve'e je xaaj ku ve'e myiinnuvat je nYaktsookpamda Jesucristo, tá tse'e jyaa'ktámini je xaaj ku ve'e myiinnuvat jets ka'a ve'e ku ve'e njaanchja'vi'ukva'numdi. ¹² Ve'em xa ve'e úxyam ya it ax jo'n je it koo'tsna jetse'e jave'n yak'a'ix jetse'e je xaaj pyítsumut. Va'an tse'e dukoo'kto'numdini je kyo'oy je'e, je'e juu' ve'e je jayu tyoondup juu' ve'e ijttup ax jo'n je'eda juu' ve'e ijttup jeja akoo'ts it jaat; je'e ve'e nto'numdinup vintso ve'e n'amaadaaguimdat je kyo'oy je'e je mákkin kajx juu' ve'e je Nte'yam xmo'yumdup, ve'em tse'e n'ijtumdinit ax jo'n je'eda juu' ve'e ijttup jeja ajajtk it jaat. ¹³ Va'an tse'e dujoojntykimda ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e joojntykidup jeja ajajtk it jaat. Ka'a tse'e ve'em nto'numdat ax jo'n je'eda pan pan jatye'e ooktup mookjjudup, pan pan jatye'e juu' dujomtoondup dutitoondup, pan pan jatye'e je káts dutukmaatjajeyjttup je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeyjttup, pan pan jatye'e dutooondup juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguip, pan pan jatye'e nacho'oxpajkjjudup, jets pan pan jatye'e ejkjjudup jot'aajnjjudup ku ve'e juu' kya'o'yixjada ax jo'n je viijnk jayu. ¹⁴ Jeme'e je Maja Vintsán Jesucristo y'am kya'm nmapya'mumjadat. Je'e maat tse'e n'ijtumdinit ve'em ax jo'n je jayu dujajeypta je vit juu' ve'e natyukxoixjudup. Ka'a tse'e nto'numdat juu' ve'e ntsojkumdup ya n'avintso vinma'yun kajxamda.

14

Ka'a tse'e ntókipayoyumdat je nmujaanchja'vivamda

¹ Kuvakta je mmujaanchja'vivada pan pan jatye'e duka'oynuja'vidup pan ti ve'e je Nte'yam chajkp; ax ka'a tse'e xkojtsvintsovdát ku ve'e oy dukavinmótuda. ² Jem xa ve'e je jaanchja'vivada juu' ve'e navja'vijidup jetse'e duja'kxtat to'k ka'ajyji ti jaty, jempa tse'e viijnktava juu' ve'e duka'oynuja'vidup ti ve'e je Nte'yam chajkp, tum je aajy je ojts tse'e jya'kxtup. ³ Je jaanchja'vivada pan pan jatye'e duja'kxtuvap je tsu'uts, ka'a tse'e du'viijnk'ixtat je myujaanchja'vivada juu' ve'e je'ejyji duja'kxtup je aajy je ojts; jets je jaanchja'vivada juu' ve'e je'ejyji duja'kxtup je aajy je ojts, ka'ats je'e ve'e du'viijnk'ixtuvat je myujaanchja'vivada juu' ve'e duja'kxtuvap je tsu'uts, kux kuvajkjudu je'e ve'e je Nte'yam. ⁴ Nunjajtp tse'e ku ve'e vinkex ñunva'anut jets ka'a je'e ve'e vye'ema. Jidu'umts atse'e n'atsav: ¿Pants mitse'e tumpumju jetse'e xtókipayoyut je viijnk jayu je tyoomba? Je vyintsán xa je'e ve'e va'anup pan oy je'e ve'e juu' ve'e tyuump uk pan ka'a. Ax tyónupts je'e ve'e juu' ve'e oy, kux o'yixjup je'e ve'e je Maja Vintsán jetse'e je jayu je y'oy je'e dutónut.

⁵ Jem xa ve'e je jaanchja'vivada juu' ve'e vinjava taandup jets ñumájipe'e to'k je xaaj jets ka'a ve'e jado'k je xaaj. Jempa tse'e je viijnk jaanchja'vivada juu' ve'e vinjava taandup jets akijpxa ve'e dunumájada nujom je xaaj. To'k jado'k tse'e vinjava tyándat pan vintso ve'e oy dupaa'tut du'akeegat. ⁶ Je'e juu' ve'e du'amaa'yidup to'k je xaaj jets ka'a ve'e jado'k je xaaj, ve'emts je'e ve'e dutonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájadat duyakjaanchadat; jets je jaanchja'vivada juu' ve'e dukah'amaa'yidup je xaaj juu' ve'e je myujaanchja'viva y'amaa'yidup, ve'em tse'e dutonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájiduvat duyakjaanchiduvat. Je jaanchja'vivada juu' ve'e duja'kxtuvap je tsu'uts, ve'em tse'e dutonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájadat duyakjaanchadat, kux kyukojsjidup je'e ve'e je Nte'yam je'e juu' ve'e kyaaydup y'ooktup. Je jaanchja'vivada juu' ve'e dukaja'kxtup je tsu'uts, ve'em tse'e dutonda jetse'e je Maja Vintsán duyakmájiduvat duyakjaanchiduvat, kyukojsjiduvaps je'e ve'e juu' ve'e kyaaydup y'ooktup.

⁷ Ni pánats uu'me'eda juu' ve'e kajojntykip je y'avintso je'e kajx, jets ni pánats uu'me'eda juu' ve'e ka'oo'kp je y'avintso je'e kajx. ⁸ Pan joojntykimdup xa ve'e, je Nte'yam kajxts uu'me'e njojntykimda; jets pan oo'kumdup tse'e, je Nte'yam kajxpat uu'me'e n'oo'kumduva. Ax ve'em tse'e, pan joojntykimdup tse'e uk pan oo'kumdup tse'e, je Nte'yam je jyáuts uu'me'eda. ⁹ Je'e kajx xa ve'e je Cristo y'uk'aa'k jetse'e jyojntykpajknuva jetse'e dunuvintsanikáxut nujom pan pan jatye'e joojntykidup jets nujom pan pan jatye'e oo'ktu.

¹⁰ Kux tse'e ve'em, ztyajxts miitse'e jemda juu' ve'e vaandup jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a? ¿Jets tyajxts miitse'e jemdava juu' ve'e dukoo'oy'ixtup je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a? Ka'a tse'e xtukkadaakumda jets je'e ve'e ntókipayoyumdat, to'k jado'k uu'me'e nje'yumdinit jem je Nte'yam vyinkojkm, ax je'ets uu'me'e xtókipayoyumdap. ¹¹ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: Vaamp xa ve'e je Maja Vintsán:

“Tyúvam atse'e nva'añ jets nujom atse'e je jayu xvinkoxkténadat, nujom tse'e vya'andat jets pyaatyp y'akeeguij je'e ve'e juu' atse'e ntuump.” Jidu'um tse'e vya'añ. ¹² Ax ve'em tse'e, nuto'k jaty uu'me'e je cuenta je Nte'yam nmo'yumdinit pan vintso ve'e juu' jaty tunto'numda tunkojtsumda.

Ka'a tse'e je jayu ntukmasookumdat je Nte'yam je tyoo'

¹³ Je'e kajx tse'e, ka'a tse'e n'uktokimpayo'yumdinit to'k jado'k, je'e ve'e mpayo'yumdap vintso ve'e je n'útsamda jets je n'útsamda jets je ntsa'aamda nkatukmasookumdat je Nte'yam je tyoo'. ¹⁴ Kux atse'e to'k muk n'it je Maja Vintsán Jesús maat, je'e kajx tse'e vinjava ntañ jets ka'a ve'e tii ni tia juu' ve'e yaktokintoomp je y'avintso je'e. Ax pan je jayu tse'e dúnasja'vip jets jeme'e juu' ve'e yaktokintoomp, yaktokintoompts je'e ve'e ku ve'e je jayu dutún juu' je'e ve'e ñasja'vip jets ka'a je'e ve'e y'oya. ¹⁵ Ax pan ñasja'vidup tse'e je m'utsta je m'ajchta ukpu je m'utsta je mtsa'ada jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e mtoondup, je'e kajx ku ve'e du'ixta juu' ve'e mja'kxtup, mkatsojktup tse'e je m'utsta je m'ajchta ukpu je m'utsta je mtsa'ada ku ve'e ve'em xtonda. Ka'a tse'e xyakvintókidat je jayu juu' ve'e je Cristo kyu'oo'ki, je'e kajx ku ve'e xja'kxta juu' je'e ve'e ñasja'vip jets yaktokintoomp je'e ve'e. ¹⁶ Oyame'e xnujávada jets nvaat je'e ve'e xtóndat juu' ve'e mtoondup, ka'a tse'e ve'em xtóndat pan je jayu ve'e dúnasja'vidup jets tokin je'e ve'e juu' ve'e mtoondup. ¹⁷ Kux ku xa ve'e je jayu y'it jem je Nte'yam y'am kya'm, ka'a tse'e duyakvinkópkada juu' ve'e kyaaydup y'ookup, je'e ve'e yavinkópkidat je'e ve'e dutóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguij, je oy joot dujayéptat, jetse'e xyoondúktat je Espíritu Santo kajx. ¹⁸ Pan pan xa ve'e je Cristo ve'em dumutoomp dumupajkp, oy jootts je'e ve'e y'it je Nte'yam maat, íxjduvaps je'e ve'e je jayu jets vintso ve'e dutún juu' ve'e oy.

¹⁹ Ax ve'em tse'e, ve'em xa ve'e dutsak jetse'e nto'numdinit nkojtsumdinit vintso ve'e oy joot nmamyu'ijtumjidinit to'k jado'k jetse'e mak k aaj mak joot n'ijtumdinit to'k muk je Cristo maat. ²⁰ Je'e juu' ve'e je Nte'yam tyoon, ka'ats miits je'e ve'e xyakvintókidat je'e kajx juu' ve'e mkaaydup m'ookkup. Nvaat tse'e je jayu dukáyut du'oo'kut jyajuu' kaakyanaajaja; ax tókints je'e ve'e ku ve'e je jayu dukay du'uu'k juu' ve'e je viijnk jayu tukmasookup je Nte'yam je tyoo'. ²¹ Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jets ka'a miitse'e je tsu'uts xja'kxtat, ka'a ve'e je tsaaydum pa'ajk naaj x'oo'ktat, ni ti viijnka ve'e xkatóndat pan je'e kajxe'e je m'utsta je m'ajchta ukpu je m'utsta je mtsa'ada dumasó'okta je Nte'yam je tyoo'. ²² Pan ti ve'e mjaanchja'vidup jetse'e xtóndat ya'a kajx, jeja tse'e je Nte'yam vyinkujki dutsakjetse'e ve'em xjaanchjávadat. Xoon je'e ve'e je jayu juu' ve'e dúnaja'vip jets oy je'e ve'e juu' ve'e tyuump. ²³ Ax je jayu juu' ve'e mejtsvinmaayp, tokintoompts je'e ve'e ku ve'e juu' dukay duju'kx jetse'e dukajaanchjáva jets oy je'e ve'e ku ve'e ve'em dutún. Kux pan ti ve'e je jayu tyoondup jetse'e dukajaanchjávada jets oy je'e ve'e, tókints je'e ve'e ku ve'e ve'em dutonda.

15

Va'an duto'numda pan vintso ve'e je viijnk jayu du'oyjávadat

¹ Uu'mda, pan pan jatye'e dúnaja'vidinup je Nte'yam je y'ayook, ve'em tse'e dutsak jetse'e mputajkimdat pan pan jatye'e duka'onyuja'vidup ti ve'e je Nte'yam chajkp, ka'a tse'e nto'numdat vintso ve'e viinn n'oyja'vimda, ² je'e ve'e nto'numdap juu' ve'e je nmujaanchja'vivamda y'oyjávadat jetse'e y'itut je'e je y'o'yin kajxta, ve'em tse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávadat. ³ Kux ni je Criistova ve'e dukatuujn vintso ve'e viinn du'oyjava, ve'em ax jo'n dúnuyjmi je Tye'e, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jo'n: “Ku tse'e je jayu mvinkojtspejtjidi, ats tse'e xtukkádakkajx.” Jidu'um tse'e dúnuyjmi. ⁴ Nujom tse'e juu' jatye'e jatyáñ ijtp jep Kunuu'kx Jatyán kujpx, je'e kajx tse'e ve'e yakjatyaañ jetse'e xtuk'ixumdat, jetse'e mak k aaj mak joot nmuténimdat juu' jatye'e nyaknajxumdap, jetse'e je jot'amajin njaajepumdat van'it paat ku ve'e ve'em tyooinjinit kyojtsjinit ax jo'n jep javyvet. ⁵ Je Nte'yam, juu' ve'e je jayu dumakkinmooyp jetse'e juu' dumuténat jetse'e duyakjot'amaja, je'e tse'e dutónup vintso ve'e kijpx je vinma'yun xjayéptat, ve'em ax jo'n je vinma'yun juu' ve'e je Cristo Jesús jayajep. ⁶ Ax ve'em tse'e to'k ka'ajjyji to'k aaj to'k joot xyakmájadat xyakjaanchadat je Dios Tee' je nMaja Vintsánamda Jesucristo.

Yakvaajnjidu ve'e je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

⁷ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je Cristo mkuvákjada, ve'em tse'e mnakyuvákjadat to'k jado'k, ve'em tse'e xyakmájadat xyakjaanchadat je Nte'yam. ⁸ Kux juu' xa ats miitse'e nvaajnjidup, ya'ats je'e ve'e: Miine'e je Cristo jetse'e dumutónut dumupákut je Nte'yam je israeejlit jayu je y'o'yin kajxta. Ku ve'e ve'em dutuujn, yaknuke'xnatajkits je'e ve'e jets kyutyuumpe'e je Nte'yam je y'ayook jetse'e ve'em tyónjut juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'ni je jujpit jáyuda, je Abraham, je Isaac, maat je Jacob. ⁹ Je'e kajx tse'e myiimpa jets pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e duyakmájidinup duyakjaanchidinup je Nte'yam kuxe'e tyukmo'tjduva, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Nyakmájap nyakjaanchapts ats mitse'e je numay jayu maat juu' ve'e ka je israeejlitap, ávupts atse'e mits je mmajin je mjaanchin kajx.

¹⁰ Jado'k nax tse'e jidu'um vyaampa:

Miitsta, pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvapta, xoondúkta maat je'eda juu' ve'e je Nte'yam vinkoijnjüdu.

¹¹ Vaampap tse'e jidu'um:

Nujome'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, yakmájada yakjaanchada je Maja Vintsán, ve'em tse'e, yakmájada yakjaanchada je Maja Vintsán nujom je jáyuda.

¹² Jidu'um tse'e je Isaias jep Kunuu'kx Jatyan kujxp dujatyampa:

Yakjéjap xa ve'e to'k je Isai je chaan je kyooj pane'e duyakkutojkjap vinxup to'k it to'k naxviijn,

jem tse'e je Isai je chaan je kyooj y'am kya'm ñapyajmjidinit juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvapta.

Jidu'um tse'e je Isaias dujatyaañ.

¹³ Je Nte'yam, juu' kajxe'e n'a'ixumda je y'oy je'e juu' ve'e miimpnum, je'e tse'e xoojntkp myak'itjadap jets je oy joot maat kuxe'e je'e xjaanchjávada, ve'em tse'e je Espiritu Santo je myakkin kajx nuyojk oy xnuja'vi'ata'atstat jets tyúvam je'e ve'e je y'oy je'e juu' ve'e m'a'ixtup.

¹⁴ Utsta ajchta utsta tsa'ada, nnuja'vip atse'e jets oy jayu miitse'eda jets ooye'e juu' xtunnujávada, jets m'o'yixjudupe'e jetse'e mnatyuk'ixjadat to'k jado'k. ¹⁵ Oyam tse'e vye'ema, yap atse'e nak kujxp nnayjávaja jets ats miitse'e juu' ntukjaa'myétstat. Je'e kajxts atse'e ve'em nmajjávaja kuxe'e ats je Nte'yam je maa'yün xtoojnji ¹⁶ jets atse'e je Cristo Jesús nmutónut nmupákut je'e je y'o'yin kajxta pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. Nvaajnjadupts ats je'e ve'e je oy kats je oy ayook juu' ve'e je Nte'yam yakmiin yaja naxviijn, ve'em tse'e y'ijttinit je vintsá'kin juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip, ve'em ax jo'n ats je'e ve'e je Nte'yam kuntukvintsá'kidi, ve'em tse'e y'ijttinit je Nte'yam je jyayu je Espiritu Santo kajx.

¹⁷ Ax ve'em tse'e, ooy atse'e ntuntukxoondük juu' ve'e je Nte'yam tyoon kyojts ats kajx, ats, nuto'k juu' ve'e ijtp to'k muk je Cristo Jesús maat. ¹⁸ Nayja'vijup atse'e jets je'ejyji atse'e nkótsup juu' ve'e je Cristo tyoon kyojts ats kajx jets ve'em pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e dukatsapáktap je Nte'yam, ve'em juu' jatye'e tyoon kyojts ats kajx ¹⁹ ku ve'e je mújit naja'vin jetse'e je majin dutuujn jets ku atse'e je Espiritu Santo xyakmakpukj. Ax ve'emts atse'e je jayu nvaajnjikujx je oy kats je oy ayook jem jerusaleenit kyajpun kajxm jetse'e jem paat jye'ya iliiricovit y'it jootm. ²⁰ Ijtpts atse'e ntsak vintso atse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook joma ve'e je Cristo jye'e kyayaknujávana, ka'ats atse'e ve'em ntónut ax jo'n je jayu juu' ve'e je tajk dujaa'kyakvimpejtp joma ve'e je viijnk jayu je tajk dutso'ndük. ²¹ Ve'em atse'e ntsak jets atse'e ntónut ax jo'n je Kunuu'kx Jatyan vya'añ: Je'eda pan pan jatye'e kayakvaajnjidupna, y'ixtapt je'e ve'e, jets je'eda pan pan jatye'e dukamótudupna, vvinmótudapts je'e ve'e. Jidu'um tse'e vya'añ.

Ñuvinma'yi tse'e je Pablo jetse'e ñajkxut jep Roma

²² Kux atse'e ve'em ntun, je'e kajxts atse'e xka'o'yixju jets ats miitse'e najkx nku'ixta, óyam atse'e may náxani njanupaamdúka. ²³ Ax úxyam tse'e, ta atse'e nton'avaada yaja it jaat joma atse'e tunnaxy túntaka. Jékani jets úxyam paat atse'e ooy njatuntsak jets atse'e n'ítüt miits maatta, ²⁴ a'ixpts atse'e jets x'o'yixjup atse'e tosjk. Nku'ixuvaandup ats miitse'e naxyji ku atse'e nnajkxut jep espáñait y'it jaatp. Ku ve'e ve'e'n je it ñáut jetse'e xyoondükut ats ya n'aaj ya njoot ku atse'e n'ítüt miits maatta, van'itts ats miitse'e xputákadat jets atse'e njaa'knajkxut jep España. ²⁵ Ax najkxpts aatse'e úxyam jem Jerusalén jets aatse'e je putajkin nmo'odat je Nte'yam je jyayu juu' ve'e jem ijttup. ²⁶ Kuxe'e je jaanchja'vivatajk juu' ve'e tsuunidup jem macedóniait y'it jootm jets yaja acáyait y'it jaat, je'e tse'e dunupaajmtkidu jetse'e je putajkin dutuknúkxéxtat je Nte'yam je jyayu pan pan jatye'e ayovdup jem Jerusalén. ²⁷ Y'oyja'vidu tse'e jetse'e ve'em dutóndat, ax pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e, kux ve'eme'e tyukkada'akjada. Kux je'e pan pan jatye'e ijttup ka je israeejlit jáyuvap, je'e tse'e dujayejptup je oy kats je oy ayook maat je'eda pan pan jatye'e israeejlit jayu jetse'e ve'em dujayejptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e je israeejlit jayu yaktukputákadat juu' ve'e y'ixtup jyayejptup pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ²⁸ Ax ve'em tse'e, ku ve'e yaktukkataka vye'nat ya putajkin juu' ve'e yakmojktup, van'itts atse'e jep España nnajkxut, ve'emts ats miitse'e

naxyji nku'ixtat. ²⁹ Oy xa atse'e nnujava jets ooye'e je Cristo xtunkunoo'kxumdat ku atse'e jem nmajkxut jets ats miitse'e nvaajnjadat je oy kats je oy ayook.

³⁰ Utsta ajchta utsta tsa'ada, je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx jets je tsojkun kajx juu' ve'e je Espíritu Santo xmo'yumdup, je'e kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jets atse'e to'k aaj xputákadat, atse'e xnutsapkótstat. ³¹ Amótuda to'k aaj je Nte'yam jets atse'e xtuknuva'atsut je tsaacht'o'nun juu' atse'e xtoojnjavaandup je'e pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je Jesucristo jem Judea, jets nay ve'empa ve'e oy yakkuvákut je putajkin juu' ve'e yaktukkatákadap je Nte'yam je jyayu juu' ve'e tsuunidup jem Jerusalén. ³² Pan vaamp tse'e je Nte'yam, van'itts atse'e nje'yat va'ajts xoojntkp joma ve'e miitsta jets atse'e njot'amájat ku ve'e nku'ixtat. ³³ Je Nte'yam, juu' ve'e duyajkp je oy joot, je'e maat tse'e m'ijttinit. Amén.

16

Ku je Pablo máyam je Dios dukejx

¹ Oy jayu je'e ve'e je Febe, nuto'k je n'útsamda je ntsa'aamda juu' ve'e je Nte'yam dumutoomp dumupajkp je jaanchja'vivatajk maat juu' ve'e nay'amojkijidup jem cencréait kyajpun kajxm. ² Oy yaxxón tse'e xkuvákta je Maja Vintsán kajx, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega jetse'e dutóndat je Nte'yam je jyayu. Putákada to'k aaj ya Febe pan ti jatye'e ka'ijtxujup, kux numaye'e je jayu juu' ve'e pyutajki, xputajki atse'e viinn.

³ Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je Priscila jets je Aquila, je'e juu' atse'e ntukmaatmutoondup ntukmaatmupajktup je Cristo Jesús. ⁴ Viinn xa je'e ve'e jep kutsa'aga jaatp ñaajktaajnjidi ats kajx. Nkukojsjidupts atse'e, ax ka átsjyap tse'e, ve'empa ve'e nujom je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ⁵ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada juu' ve'e nay'amojkijidup jem je Priscila jets je Aquila tyak'amda. Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Espaneto juu' atse'e nmaatnayja'vijup jets atse'e ooy ntuntsak. Je'e ve'e mutoo'vajkp dujaanchja'vi'ukvaan je Cristo yaja acáyait y'it jaat. ⁶ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je María juu' ve'e ooyani tuntoomp miits maatta. ⁷ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Andrónico jets je Junias, ats je nmu'israeejlit jáyuda juu' atse'e nmaatpoxuntaktsuunidu, ñumájidup je'e ve'e je kukátsiva maatta jetse'e too'vajkp to'k muk y'ijtti je Cristo maat jets ka'a ve'e ats.

⁸ Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je Amplias juu' atse'e ooy ntuntsajkp je Maja Vintsán kajx. ⁹ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Urbano juu' ve'e ntukmaatmuto'numdup ntukmaatmupajkumdup je Cristo Jesús, nay ve'empa je Estaquis juu' atse'e ooy ntuntsojkkap. ¹⁰ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Apeles juu' ve'e oy duyaknuk'e'xnatajki jets jyaanchja'vipe'e je Cristo. Mooyduva to'k aaj máyam je Dios je jayu juu' ve'e tsuunidup jem je Aristóbulo tyak'am. ¹¹ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat ats je nmu'israeejlit jayu Herodión, nay ve'empa je jayu juu' ve'e tsuunidup jem je Narciso tyak'am juu' ve'e je Maja Vintsán dujaanchja'vidup. ¹² Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Trifena jets je Trifosa juu' ve'e je Maja Vintsán dumutoondup dumupajktup, nay ve'empa je n'útsamda je n'útsamda Pérsida, juu' ve'e ooy ntuntsojkumdup jetse'e jékani je Maja Vintsán dumutún dumupuk. ¹³ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Rufo, juu' ve'e je Maja Vintsán vinkoojnju, nay ve'empa je tyaak, juu' atse'e ntaakja'vip. ¹⁴ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Asíncrito, je Flegonte, je Hermas, je Patrobas, je Hermes, jets je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada juu' ve'e ijttup je'e maatta. ¹⁵ Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Filólogo jets je Julia, je Nereo jets je cha'a, je Olimpas, jets nujom je Nte'yam je jyayu juu' ve'e ijttup je'e maatta.

¹⁶ Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat je Maja Vintsán kajx. Joma jatye'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajtkta, to'k ka'ajjji tse'e mkejxuxjada máyam je Dios.

¹⁷ Utsta ajchta utsta tsa'ada, nmunoo'kxtktupts ats miitse'eda jetse'e xtun'ixtat je'eda pan pan jatye'e je jayu duyaknavya'kxjudup jetse'e dutukmaso'okta je Nte'yam je tyoo', kux juu' ve'e je jayu tyuk'ixtup, ka'ats je'e ve'e ñavyaa'tyju je xipajkun juu' ve'e je Nte'yam je jyayu mva'nuxjudu. Ka'a tse'e mnaajk'itjadat je'e maat pan pan jatye'e ve'em dutoondup je ka óyap. ¹⁸ Ka je Cristo Jesusap xa je'e ve'e myutoondup myupajktup, je y'avintso vinma'yune'e yaktoondup, vyin'aa'ndupts je'e ve'eda pan pan jatye'e oy dukanuja'vidup je Nte'yam je y'ayook, je'e ve'e ku ve'e tsoj kyotsta jets je'e juu' ve'e je jayu y'oyja'vip. ¹⁹ Anañujoma xa ve'e je jayu dunujávada vintso miitse'e xkuvákta je oy kats je oy ayook, je'e kajxts atse'e nxoonduk. Ntsajkpts atse'e jetse'e vij m'íttat vintso ve'e xtóndat je y'oy je'e jets ka'a ve'e vij m'íttat vintso ve'e xtóndat je kyo'oy je'e. ²⁰ Ax je Nte'yam, juu' ve'e je oy joot xmo'yumdup, je'e tse'e duyakvintókiyup je Satanás jetse'e y'ijtnit jep mtekupa'tkupta. Je nMaja Vintsánamda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap.

²¹ Máyame'e je Dios mkejxuxjada ya Timoteo juu' atse'e ntukmaatmutuump ntukmaatmupujk je Cristo. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Lucio, je Jasón, jets je Sosipater, ats je nmu'israeejlit jáyuda.

²² Ats, je Tercio, je'ets atse'e njaayp juu' atse'e uxyam yaktuknuujmip, nay ve'empats ats miitse'e ntuknukexta máyam je Dios je Maja Vintsán kajx.

²³ Máyame'e je Dios je Gayo mkejxuxjada, je'ets atse'e tuxyak'itupaa'ty yaja tyak'aajy joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajka. Mkejxuxjuduvap tse'e máyam je Dios je Erasto juu' ve'e je kajpun je myeen duká'mip. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je uts je ajch juu' ve'e duxaaj Cuarto.

²⁴ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap anañujoma. Amén.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

²⁵ Yakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam y'ijtnit, je'e juu' ve'e o'yixjup jetse'e mak k aaj mak joot myak'ijtidinit, ve'em ax jo'n dumaatnavyaa'tyju je oy kats je oy ayook juu' atse'e ntukka'amaayp, je Jesucristo jye'e, juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyuknuja'vi jetse'e jujpani kyayaknujava y'ijit. ²⁶ Ax uxyam tse'e, va'ajts nujávats ya'a ve'e tyañ je'e kajx juu' ve'e jyatyaandu jep Kunuu'kx Jatyán kujxp je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka, ve'em ax jo'n je Nte'yam, juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e tse'e je jayu dupavaan jetse'e du'avánadat ya ayook pan joma ve'e je jayu chaanada to'k it to'k naxviijn, ve'em tse'e je Nte'yam dujaanchjávadat jetse'e dukatsapáktat.

²⁷ ¡Yakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam y'ijtnit xa'ma kajx, je'ejyji ve'e to'k nujom dunuja'vikajxp! ¡je Jesucristo kajx tse'e ve'em yaktoonni! Amén.

Ya'a tse'e je muto'k nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Corinto

¹ Atse'e je Pablo, je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e n'it'ut je Jesucristo je kyukátsiva. Ats jets je n'útsamda je n'ajchamda Sóstenes, ² máyam aatse'e je Dios ntuknukexta je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem coriintovit kyajpun kajxm. M'ijttupe'e je Nte'yam je jyayu je'e kajx ku ve'e to'k muk m'litta je Cristo maat. Je Nte'yam tse'e myaaxuxjudu jetse'e mjoointykidinit ax jo'n je'e ve'e dutsak. Máyam aatse'e je Dios ntuknukexxtuva anañujoma je jayu juu' ve'e jyajoma'itukujxa duvinja'vidup duvinta'kidup je n'Maja Vintsánamda Jesucristo, je'e je Myaja Vintsanda jets uu'm nje'emdava. ³ Je Nte'yam, juu' ve'e n'Tee'imdudup, jets je n'Maja Vintsánamda Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit je'e je y'oy joot maatta.

Njayeppumdupe'e je maa'yun je putajkin je Cristo kajx

⁴ Ijtp atse'e je Nte'yam nkukajtsja miits kajxta kux mkunoo'kxjudup miits je'e ve'e je Cristo Jesús kajx. ⁵ Kux tse'e m'litta to'k muk je Cristo maat, je'e kajx tse'e je Nte'yam mmo'ojada to'k ka'ajyji je maa'yun je putajkin, ve'em tse'e xnujávada juu' ve'e tyúvam jets oy je'e ve'e juu' ve'e mkojstsup. ⁶ Makk tse'e mtanda to'k muk je Cristo maat kuxe'e xjaanchjávada je Cristo jye'e juu' aats miitse'e nvaajnjudu. ⁷ Ax ve'em tse'e, namvaat tse'e x'a'ixta je n'Maja Vintsánamda Jesucristo, ka'a tse'e mka'ijtxjada je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Nte'yam yajkyp. ⁸ Je'e tse'e myak'itjadap makk aaj makk joot, ve'em tse'e ni ti tókina mkayakpaatjadat ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat. ⁹ Je Nte'yam, kyutyuumpts je'e ve'e je'e je y'ayook, je'e tse'e xvinko'numdu jetse'e n'ijtumdinit je y'Onuk Jesucristo maat, uu'm je n'Maja Vintsánamda.

Ku je jaanchja'vivatajk kijpx je vinma'yun dukajayepti

¹⁰ Utsta ajchta utsta tsa'ada, je n'Maja Vintsánamda Jesucristo kajx ats miitse'e nmunoo'kxtukta jetse'e kijpx je vinma'yun xjayeptinit. Ka'a tse'e mnapyajkva'kxjadat; tsoj yakxone'e mjoointykadat mnaxviijnadat, to'kji je mvinma'yunda to'kji je mja'vinda. ¹¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, je'e kajxts atse'e ve'em nva'añ kux ta atse'e je kats nmotu jets mnapyajkva'kxjudupe'e. Je Cloé je jyáuts atse'e tuxnaajmada. ¹² Je'ets atse'e ntijp jets to'k jado'ke'e kákje'e je vinyinma'yun dupamda. Jem xa ve'e juu' ve'e vaandup: "Je Pablo xa atse'e mpanujkxp." Jem tse'e juu' ve'e vaandup: "Je Apolos xa atse'e mpanujkxp." Jempa tse'e juu' ve'e vaandup: "Je Pedro xa atse'e mpanujkxp." Nay jempa tse'e juu' ve'e vaandup: "Je Cristo xa atse'e mpanujkxp." ¹³ ¿Jadi pajkva'kxy vine'e je Cristo y'it? ¿Ukpú ats, je Pablo, ats vine'e cruuzpejt miits kajxta? ¿Ukpú ats je nxaaj kajx miitse'e mnapejtti? ¹⁴ Nkukojsjip xa atse'e je Nte'yam jets ni pana ats miitse'e nkayaknapejtti, je Criispoi je'e jets je Gayo, ¹⁵ ax ve'em tse'e ni pana kyava'anut jets ats je nxaaj kajxe'e mnapejtti. ¹⁶ Nyaknapejtpadamda atse'e je Estéfanos maat pan pan jatye'e jep jyuump tyujkp. Ka'ats atse'e n'ukjaa'myajtisni ku atse'e viijnk nyaknapejtpa. ¹⁷ Kux ka yaknapejtpax xa atse'e je Cristo kxejx, je'e ve'e jets atse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook, je Jesucristo jye'e, je'e juu' ve'e xku'oo'kimdu jem cruz kajxm jetse'e makk n'ijtumdinit to'k muk je'e maat. Ax ka'ats atse'e je tsújit ayook nyaktún jetse'e je jayu koojyji dutsojjávadat je ayook juu' atse'e nkajtsp.

Je ayook juu' ve'e je Pablo je jayu vyaajnji

¹⁸ Je ayook juu' aatse'e je jayu nvaajnjudup, ya'ats je'e ve'e: Je Cristo xa ve'e xku'oo'kimdu jem cruz kajxm. Tukxi'ik katsts je'e ve'e yakjávada pan pan jatye'e vintókidup; ax uu'mda, juu' ve'e je Nte'yam yaksokjudup, je Nte'yam je myákkints je'e ve'e. ¹⁹ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyan vya'añ:

Nyaknuk'e'xnatákap xa atse'e jets ka'a je'e ve'e tyun je'e je y'ayook juu' ve'e natyijjudup kuvij jáyuda,

ka'ats je'e ve'e tyoompa je'e je y'ayook pan pan jatye'e natyijjudup vinmótuva ónukta.

Jidu'um tse'e vya'añ.

²⁰ Jeja xa ve'e yaja naxviijn juu' ve'e yaktijtp kuvij jáyuda, yak'ixpajkpada, jets pan pan jatye'e ogy juu' dutunnuja'vidup. Ax juu' tse'e yaja naxviijn yaktijp viji kej, yakxi'ikts je'e ve'e je Nte'yam dujava. ²¹ Nñaja'vip xa ve'e je Nte'yam juu' ve'e tyuump, je'e kajx tse'e kyanamyasokji jetse'e je jayu y'ixajat je naxviijnit vijin kejun kajx, je'e ve'e chajkp jetse'e cho'oktat je kyats je y'ayook kajx je'eda pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, óyame'e ya kats ya ayook yakxi'ik dujávada je jayu juu' ve'e dukajaanchja'vidup.

²² Y'ixuvaandup tse'e je israeejlit jayu je mújit nuja'vin, y'amotunaxuvaandup tse'e je griego jayu je vijin je kejun; ²³ ax je Cristo, juu' ve'e cruuzpejt, je'ets je'e ve'e je'e juu' aatse'e je jayu nvaajnjp. Ky'o'oya'vidup tse'e ya kats ya ayook je israeejlit jáyuda, yakxi'ikts ya'a ve'e dujávada pan pan jatye'e ka je'epta; ²⁴ ax uu'm kajxamda, pan pan jatye'e je Nte'yam vinkoojnjudu, je israeejlit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta, je Nte'yam je myakkin jets je Nte'yam je vyijin je kyéjunts ya'a ve'e. ²⁵ Yakxi'ikts je'e ve'e je jáyuda dujava ku ve'e je Cristo je jayu duku'oo'ki jem cruz kajxm. Ax óyam tse'e je jayu yakxi'ik dujávada, oys je'e ve'e je Nte'yam dunujava ti ve'e tyuump. Juu' xa ve'e je jayu tyijp jetse'e je Nte'yam dutuujn kux ka'a ve'e je makkin dujayep, nu'oyok makts je'e ve'e jets ka'a ve'e to'k ka'ajji je jayu. ²⁶ Utsta ajchta utsta tsa'ada, mnuja'vidinup xa miitse'e jets je Nte'yame'e mvinkoojnjudu, nu'eejyits miitse'eda viji kej ax jo'n je naxviijnit jayu dutijta, nu'eejyits miitse'edava juu' ve'e yakkutojktup, nay nu'eejyits miitse'edava juu' ve'e dujajejptup je vinta'kin. ²⁷ Vyinkoojts je'e ve'e je Nte'yam pan pan jatye'e yaktijtp ka v'jap ka kéjap yaja naxviijn, je'e kajx tse'e jetse'e duyaktso'otyónut pan pan jatye'e yaktijtp viji kej; vyinkoojts je'e ve'e pan pan jatye'e yaktijtp ka mákka'p yaja naxviijn, je'e kajx tse'e jetse'e duyaktso'otyónut pan pan jatye'e yaktijtp mak. ²⁸ Je Nte'yame'e divinkoon pan pan jatye'e kayakvinta'kidup jets pan pan jatye'e yakviijnk'ixtup, ve'em tse'e kyutókiyut je majin juu' ve'e yakvinkópkidup pan pan jatye'e dujajejptup je naxviijnit vinma'yun. ²⁹ Ax ve'em tse'e ni pana kyanamyájajat jeja je Nte'yam vyinkujk. ³⁰ Je Nte'yam xa ve'e viinm uu'm xyakto'kmojkumdu je Cristo Jesús maat. Je Cristo kajx tse'e nnuja'vimdini juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e kajx tse'e je Nte'yam xkatokimpa'mumda jetse'e va'ajts n'ijtumda, je'e tse'e xyakpítsumumdu jem jem je Satanás y'am kya'm jetse'e n'ijtumda jem je Nte'yam y'am kya'm. ³¹ Ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pan pan xa ve'e namyájavaajnjp, nu'oyok oys je'e ve'e jetse'e je Nte'yam duyakmájat duyakjaanchat."

2

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ku atse'e nnujx jets ats miitse'e nvaajnidi je Nte'yam je y'ayook, ka'ats atse'e je mújit ayook nyaktuujn ukpu je jayu je vyijin. ² Ku xa atse'e n'ijit miits maatta, ka'ats atse'e ntsajk jets atse'e viijn nmujávat, je Jesucristo'ji ve'e, juu' ve'e cruuzpejt. ³ Ja'vip tsa'kipts atse'e nve'na jem miits mvinkoojmda jets yónuk aaj yónuk joot. ⁴ Ku ats miitse'e nmukojtsti jetse'e ntuknuja'vidi je oy kats je oy ayook, ka'ats atse'e ntsajk jetse'e ntukjaanchjávadat je Jesucristo je jayu je vyijin kajx, ñoj'óye'e ntukjaanchja'vidi je Espiritu Santo je myakkin kajx, ⁵ ve'em tse'e je Jesucristo xjaanchjávadat je Nte'yam je myakkin kajx jets ka je jayu je vyijin kajxap.

Je Espiritu Santo kajx tse'e je Nte'yam je vyijin yaknujjava

⁶ Oyam tse'e vye'ema, je vijin maatts aatse'e je jayu nmukotsta juu' ve'e mak naajk'ijtidinup to'k muk je Jesucristo maat. Ya vijin, ka je naxviijnit v'jinapts ya'a ve'e, nay ka je v'jinapts ya'a ve'e juu' ve'e yakkutojktup yaja naxviijn. Je vijin juu' ve'e jyajejptup, je'yapts je'e ve'e je xaaj ku ve'e kyoo'k'ijtnit. ⁷ Ax je ayook juu' aatse'e nkajtsp, je Nte'yam je vyijints je'e ve'e juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijit, je'e juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na, je'ets je'e ve'e ku ve'e je Cristo xku'oo'kimdi jetse'e njajejpmndini je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁸ Ni pánats ya'a ve'e dukunuja'vi juu' ve'e yakkutojktup yaja naxviijn, kux pan kudunuja'vidi xa ve'e, ka'ats je'e ve'e kuduyakjacryuuzpejtjidi je nMaja Vintsánamda Jesucristo. ⁹ Ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je Nte'yam xa ve'e du'apaajmtki may viijn je y'oy je'e juu' ve'e kayak'ixpna kayakmótupna jets ka'anume'e yakvinmay,

je'e kajx tse'e du'apaajmtkiji pan pan jatye'e je Nte'yam dutsojktup.

Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁰ Ax ya'a tse'e je Nte'yam xtuknuja'vimdu je Espiritu Santo kajx, kux je Espiritu Santo, va'ajtsts je'e ve'e dunujava ti vinma'yune'e je Nte'yam jyajejpp.

¹¹ Ni pana xa ve'e dukunuja'vi vintso ve'e to'k jado'k je jayu vyinmay jem jya'vin kajxm, je jayu je jya'vini tse'e dunuja'vip. Nay ve'empa tse'e, je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'ejji tse'e dunuja'vip vintso ve'e je Nte'yam vyinmay. ¹² Ax ka'a tse'e nnuja'vimda je Nte'yam je y'ayook je naxviijnit vinma'yun kajx, je Espiritu Saantots je'e ve'e xtuknuja'vimdup je ayook jetse'e nvinmótumdat juu' ve'e je Nte'yam je myaa'yun kajx mo'yumdu. ¹³ Juu'ts aatse'e je jayu ntuk'ixp, ka je'epts je'e ve'e juu' ve'e je jayu tyijtp vijin, je vijin je'e ve'e juu' ve'e je Espiritu Santo aats xtuknuja'vip. Ku aatse'e ve'em ntuk'ix, ñuja'vidupts je'e ve'e pan pan jatye'e je Espiritu Santo dukuvajktup jets tyúvam je'e ve'e je ayook juu' aatse'e nkajtsp.

¹⁴ Pan pan jatye'e xa ve'e jem jya'vin kajxm ka'ijtp je Espiritu Santo, ka'a tse'e dukuvakta juu' ve'e kyajtsp je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, kux

yakxi'like'e dujávada, ka'a tse'e y'o'yixjada jetse'e dvinmótudat juu' ve'e je Espíritu Santo xtuk'íxumdup, kux je'e ya'a ve'e juu' ve'e yaknuja'vip je Espíritu Santo kajx. ¹⁵ Je jayu juu' ve'e jem jya'vin kajxm je Espíritu Santo, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e dvinmótudat juu' ve'e pyaatp y'akeegup, ax ka'a tse'e pan y'o'yixju jetse'e tyokimpay'ooyjut je'e kajx. ¹⁶ Jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

¿Pants je'e n'ite'e dunuja'vip ti vinma'yune'e je Maja Vintsán jyayejpp?

¿Pants n'ite'e o'yixjup jets je'e ve'e duyak'ixpákut?

Jidu'um tse'e vya'añ. Ax uu'mda, to'kji tse'e je vinma'yun njayejpumda je Cristo maat.

3

Je jayu juu' ve'e dumutoondup dumupajktup je Nte'yam

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a atse'e x'o'yixji jets ats miitse'e kunmukojtsti ax jo'n je jáyuda juu' ve'e dunuja'vidinup ti ve'e je Espíritu Santo chajkp, vanxupe'e nmukojtsti ax jo'n je jáyuda juu' ve'e dukakuvajktup je Espíritu Santo ukpu ax jo'n je'eda juu' ve'e námnum to'k muk ijt'ukvaandu je Jesucristo maat. ² Ntuk'ixtuts ats miitse'e juu' ve'e ka tso'oxap jetse'e xvinmótudat, kux ka'anum xa ve'e apaamduka mve'nada jetse'e xvinmótudat juu' ve'e tso'ox, ve'eme'e mve'nada ax jo'n je pi'k ónyk juu' ve'e tsi'tspna, juu' ve'e kayakmooyppum je kaaky je tojxk. Ax ka'anum tse'e uxym m'o'yixjada jetse'e xvinmótudat juu' ve'e tso'ox. ³ Kux ve'emna ve'e je vinma'yun xjayepta ax jo'n je'eda juu' ve'e dukakuvajktup je Espíritu Santo. Je'e ve'e ku ve'e mnavyiijnk'ixjada, mnamyu'ekjada je'e kajx ku ve'e juu' mka'o'yixjada ax jo'n je viijnk jáyuda, jetse'e mnakyojtsvintso'vjada, je'e tse'e duyaknuke'xnatajkip jets ve'eme'e m'itta ax jo'n je jáyuda juu' ve'e dukakuvajktup je Espíritu Santo, ve'em ax jo'n je'eda juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je ky'o'oy je'e. ⁴ Kux jem miitse'eda juu' ve'e vaandup: "Je Pablo xa atse'e mpanujkxp." Jempa tse'e juu' ve'e vaanduvap: "Je Apolos xa atse'e mpanujkxp." Ax ve'emam tse'e mnaajk'itjada ax jo'n je'eda juu' ve'e dukakuvajktup je Espíritu Santo.

⁵ ¿Pants je'e ve'e je Pablo? ¿Pants je'e ve'e je Apolos? Je Nte'yam je myutoompa je myupajkpaji xa aatse'e n'it juu' kajxe'e xjaanchjávada je Maja Vintsán. Kakje'e xa aatse'e ntuujn juu' aatse'e je Maja Vintsán xtukpavaan. ⁶ Ve'em atse'e ax jo'n je'e juu' ve'e je taamt duniipp, ve'emts je'e ve'e je Apolos ax jo'n je'e juu' ve'e duva'xp, ax je Nte'yamts je'e ve'e duyakye'kp, je'e tse'e dupaamp je jaanchja'vin jem je jayu jya'vin kajxmda. ⁷ Ax nmupánipts aatse'e, ni atsa, ni je Apólosa, je Nte'yam je'e ve'e to'k juu' ve'e dunumájpip dunujaanchip. ⁸ Je'e juu' ve'e niipp jets je'e juu' ve'e va'xp, akijpxats je'e ve'e, kujo'yuxjadapts je'e ve'e je Nte'yam kakje'e juu' ve'e tyoondup. ⁹ Je Nte'yam je myutoompa je myupajkpa xa aatse'e; ve'em xa miitse'eda ax jo'n je Nte'yam je tyajk kum'ijtti.

¹⁰ Ve'em xa atse'e ax jo'n to'k je takpaampa juu' ve'e oy dujajtp jets kuvij, je Nte'yamts atse'e xpaam jets atse'e n'it ax jo'n je jayu juu' ve'e je tajk duyaktsoo'ntkp. Ax juu' tse'e viijnkta, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je'eda juu' ve'e dujaa'kkajxmpojtuktup. Ax pan pan jatp tse'e dujaa'kyakvimpjettup je tajk, ooy tse'e dutun'ixtat vintso ve'e kyavintókiyut je tun. ¹¹ Kux ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e duyaktsoo'ntknuvat je tajk, je'ejiyi ve'e juu' ve'e tsoo'ndukani, je'ets je'e ve'e je Jesucristo jye'e, juu' ats miitse'e nvaajnjida. ¹² Ax o'yixjup tse'e je jayu jetse'e dujaa'kyakvimpétut je tajk, je'e ku ve'e dupaajmjat juu' ve'e ijtp ax jo'n je oro, je plata, ukpu je tsújit tsaaj, je kup, je páyuts, ukpu je maajy. ¹³ Je toonk juu' ve'e to'k jado'k tyuump, van'itts tse'e ve'e oy nuke'xnata'kat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpay'oynit. Kux juu' ve'e je jayu tyoondup, yak'ixupts je'e ve'e pan myuténipe'e je jaajn van'it. Ax je jaajn tse'e duyaknuke'xnata'kap pan vintso ve'e to'k jado'k tyun. ¹⁴ Pan pan tse'e dutukpaamp juu' ve'e katóyup, yakmooynupts je'e ve'e je o'yin je tyoonk kajx. ¹⁵ Ax pan pan tse'e dutukpaamp juu' ve'e tóyup, yaktotyokikajxnp tse'e nujom, óyame'e tsa'ak y'ijitnit je jayu, ve'em ax jo'n je'e pane'e je jaajn dukuke'kp. ¹⁶ ¿Tis, ka'a vine'e xnujávada jets je Nte'yam je chaptajk uu'me'eda?, yam nja'vin kajxmda ve'e chuuna je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxmpa. ¹⁷ Pan pan xa ve'e duyakvintsa'kintókip je Nte'yam je chaptajk, tukkuvétjupts je'e ve'e je Nte'yam, kux oy jets va'ajts je'e ve'e je Nte'yam je chaptajk. Uu'mda tse'e je'e je chaptajk.

¹⁸ Ni pana tse'e kyanavyin'aa'njut viinm. Pan jem xa miitse'eda juu' ve'e najya'vijup kuvij je naxviijnit vijin kajx, va'an tse'e dunapyumju ax jo'n tii kudukanuja'vi jo'n, ve'em tse'e tyúvam y'ítut kuvij. ¹⁹ Kux je naxviijnit vijin, ka'a je'e ve'e je Nte'yam dviijjáva. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ku ve'e je taay maat juu' dutonda je kuvij jáyuda, je Nte'yamts je'e ve'e yaktánjadap ax jo'n je tánuk juu' ve'e taamp jep kutuyay jaatp kuxe'e dukanujava jets je y'o'o'kun je'e ve'e juu' ve'e y'anajkxip." ²⁰ Vaampap tse'e jidu'um: "Ñuja'vip xa ve'e je Maja Vintsán jets ka'a ve'e tyun vintso ve'e vinyinmayda je kuvij jáyuda." ²¹ Je'e kajx tse'e, ni pana ve'e dukayakmájat je jayu juu' ve'e dvtak'ixtup je Nte'yam je

y'ayook, kux nujom juu' jaty, miits je m'o'yin kajxtats je'e ve'e. ²² Ats, nay ve'empa je Apolos, je Pedro, ya naxviijn, je joojntykin, je oo'kun, je'e juu' ve'e uxyam, juu' ve'e miimpnum, nujom juu' jaty, miits je m'o'yindats je'e ve'e. ²³ Ax je Criistots uu'me'e jye'eda; jets je Cristo, je Nte'yamts je'e ve'e jye'e.

4

Juu' ve'e yaktukpavaan je kukátsivatajk

¹ ¿Vintso ve'e dutsak jets aatse'e je jayu xjávát? Je Cristo je myutoompa je myupajkpa xa aatse'e, yaktukkuva'ni aatse'e jets aatse'e je jayu ntuk'ixut juu' ve'e je Nte'yam yaknuke'xnatajki. ² Pan pan xa ve'e yaktukkuva'nip juu', yakvinkópkapts je'e ve'e jetse'e yakkutyónt ax jo'n yaktukpava'añ. ³ ¿Pants je'e ve'e juu' ve'e vaamp jets oy ukpu ka óyap je'e ve'e juu' atse'e ntuump nkajtsp? Ka'ats atse'e nmajapum juu' miitse'e mkojstsup ats kajx ukpu juu' ve'e je viijnk jayu kyojstsup ats kajx. Nay ka'ava tse'e tyun ku atse'e mpayo'oy jets oy ukpu ka óyap je'e ve'e juu' atse'e ntuump nkajtsp. ⁴ Oyam atse'e ti nkanatyukjávaja jeja je Nte'yam vyinkujk, ka je'e kajxapts atse'e jep tokin jaatp nka'it; je Maja Vintsane'e vaamp pan oy je'e ve'e juu' atse'e ntuump uk pan ka'a. ⁵ Je'e kajx tse'e, ka'ats miitse'e pan to'okimpayo'oydat. A'ixta ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat. Ku ve'e myiinnuvat, nuke'xnatáka tse'e nujom y'itut. Je'e tse'e duyaknuke'xnatákap pan ti jatye'e je jayu vynnmaaydup jem jya'vin kajxmda, ve'em tse'e dumooynit kakje'e je jayu juu' ve'e vynnmaajtsjudup.

⁶ Utsta ajchta utsta tsa'ada, miits je m'o'yin kajxta xa atse'e tuntukmu'a'ixmoka vintso atse'e jets je Apolos, ax ve'em tse'e xnujávadat jets ka'a ve'e y'oya jetse'e xyaknujókadat juu' ve'e javyet jep Kunuu'kx jatyán kujxp, ve'em tse'e to'k xkayakmájadat jetse'e jado'k xkaviijnk'ixtat. ⁷ Ax mits, jyapana, ¿vintsots mitse'e xtunjaa'knúmája jets ka'a ve'e je viijnk jayu, ukpu ti ve'e m'ixp mjaye'oydat. A'ixta ku ve'e je Nte'yam kumoojyju? Ax pan je'e tse'e mmoojyju, ¿tyajx tse'e mnamyávaja ax jo'n je'e ve'e kumkamoojyji jo'n?

⁸ Ve'em xa miitse'e mnayjávajada jets ka'a ve'e ti mka'ijtuxjada. ¿Mnayja'vijidup tse'e ax jo'n va'ajts kumeen kum'ijtti jets ax jo'n kumyakkutojkti ka aats maatap! ¿ey je'e ve'e kuy'it jetse'e kumyakkutokta, ve'emts aats miitse'e kunmaatyakkutókta! ⁹ Ve'em xa ve'e jyava jets aats, je kukátsivatajk, tun ux'ook aatse'e je Nte'yam xyaktaañ. Ve'em xa aatse'e ax jo'n je jayu juu' ve'e kuttíkani je y'oo'kun, x'ixtupts aatse'e je jayu jets je aangelestajk, ve'em tse'e dunujávadat vintso aatse'e njátut. ¹⁰ Xtijtup xa aatse'e je jayu ka víjap kuxe'e aats je Cristo je y'ayook nyakva'kxtuk; ax ve'emts miitse'e mnatyíjjada jets oye'e xnujávada juu' ve'e je Cristo chajkp. Ve'em xa aatse'e nnayjávaja jets je mákkin aatse'e nkajayejpp, tum mákkin tum tsotsts miitse'e mnayjávajada. Xviijnk'ixp xa aatse'e je jayu; miits tse'e myakvinta'kidup. ¹¹ Úxyam paat xa aatse'e ntaatsa nyu'aa'kju, aatse'e je vit je xox xka'ijtja, aatse'e je jayu xjomtún xtitún, aatse'e njaajn ntajk kya'it, ¹² aatse'e januu'kxji ntun ya nka'aj maat. Ku aatse'e je jayu xvinkojtspét, n'amótupts aatse'e je Nte'yam jetse'e je maal'yun tyo'nuxjadat. Ku aatse'e je jayu xjomtún xtitún, nmuténipts aatse'e. ¹³ Ku aatse'e nyaknuvampet, je oy kojtsun maatts aatse'e nkojtsumpít jets aatse'e n'ix vintso aatse'e nkojts'óyat. Úxyam paatts aatse'e nyakpum ax jo'n je naax je po'ox.

¹⁴ Ka miits je mtso'otyonun kajxaptats ats ya'a ve'e nja'a; je'e ve'e jets ats miitse'e nkojtsjadat ax jo'n ats je n'ónuk kum'ijtti. ¹⁵ Kuxjajayepta xa miitse'e je yak'ixpajkpada miijl am juu' ve'e mtuk'ixjudup je Cristo jye'e, tun to'kjits je'e ve'e juu' ve'e ijt p ax jo'n je mtee'eda, ax je'ets atse'e, kux mjaanchja'vi'ukvaandu ve'e je Jesucristo ku ats miitse'e nvaajnjidi je oy kats je oy ayook. ¹⁶ Nmuno'o'kxtktuats ats miitse'e jetse'e ve'em xtóndat xkótstax ax jo'n ats.

¹⁷ Je'e kajxts ats miitse'e ntuknuke'xta je Timotea, juu' atse'e ooy ntuntsajkp. N'onukja'vipts ats je'e ve'e kuxe'e dujaanchja'vi'ukvaañ je Jesucristo ku atse'e x'amotunajxy. Oyts je'e ve'e je Jesucristo dutuujnja. Je'e tse'e mtukjaa'myétsjadap vintso atse'e je Cristo mpanujkx, ve'emam ax jo'n atse'e je jayu ntuk'ix joma jatye'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókováda. ¹⁸ Jemts miitse'eda juu' ve'e namyájjidup ku ve'e vynnmayda jets ka'a ats miitse'e najkx nku'ixtinuva. ¹⁹ Ax pan vaamp tse'e je Maja Vintsán, ka'a tse'e vinjo'n ya it jyaa'knáxut jets ats miitse'e najkx nku'ixtinuva, van'litts atse'e nnujávát pan ti ve'e tyoondup pan pan jatye'e namyájjidup, ka je'e kajxjap tse'e juu' ve'e kyojstsup, je'eva ve'e vintso ve'e je mákkin dujayepta. ²⁰ Kux je Nte'yam je kyutojkm, ka je kats ka je ayookjapts je'e ve'e, je'e je'e ve'e ku ve'e je Nte'yam je jayu duma'a je mákkin jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ²¹ ¿Vintso'e xtsokta jets ats miitse'e najkx nku'ixta, tsoj yakxón, ukpu ejkjuj jot'aajnjup kuxe'e xkakutyonda je Maja Vintsán je pyava'nun, ats miitse'e n'anajkxadat ax jo'n je jayu du'anajkxa je y'ónuk je vojpun maat, ukpu ax jo'n du'anajkxa jetse'e duyak'anaa'kut?

5

Qoye'e kyatun'oya ku ve'e je jayu duyakvintsá'kintóki je navyajkun

¹ Va'ajsts atse'e je kats nnotu jets jeme'e miits maatta to'k juu' ve'e je kats dutukmaatjajeypp to'k je ta'axtajk juu' ve'e ka púkap jyajeypp. ² Ni ka'ats je'e ve'e ve'em jyátukada juu' ve'e je Nte'yam duká'ixada, je'e tse'e ku ve'e to'k dumaattsuuna je kyutaak! ³ Ve'em tse'e mjaa'knamyájajada! Vi'n kumtsaachvinmáya ku je'e ve'e je kyo'oy je'e dutún. Je yaa'tyajk juu' ve'e ve'em játkip, vyinnajtsjup tse'e jetse'e xyakpitsumdat joma ve'e mnay'amókajada. ⁴ Oyam xa atse'e nka'it miits maatta, jem tse'e ats ya njoot ya nja'vin, ax tats atse'e ntókimpayo'oy je'e juu' ve'e ve'em játkip, ve'em tse'e ax jo'n je jem kun'ij. ⁵ Kojtsmókta n'it je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx, jem tse'e y'ítut ats ya njoot ya nja'vin jets je Maja Vintsán Jesús je myakkin. ⁶ Jetse'e xpámdat je yaa'tyajk jem je Satanás kya'm, ve'em tse'e je ñi'kx je kyopk chaachpaa'tut jetse'e je jyoot je jya'vin tsa'ak y'ijtnit ku ve'e je Maja Vintsán Jesús myiinnuvat.

⁷ Ka'a xa je'e ve'e y'oya jetse'e mnamyájajadat je'e kajx juu' ve'e mtoondup. ⁸ Ka'a vine'e xnujávada jets ve'em je'e ve'e je tokin ax jo'n je levadura?, jyavee'njya xa je'e ve'e, tyuktajkikujxpts je'e ve'e nujom je juts. ⁹ Yakke'ektats nujom juu' jatye'e myakma'tjudup, juu' ve'e ijtp ax jo'n je levadura juu' ve'e náxyani, ve'em tse'e ax jo'n je nam tsapkaaky juu' ve'e yakkaayp pascua xaaj, ax jo'n je nam juts juu' ve'e je levadura dukamaat. Xku'oo'kimdu xa ve'e je Cristo, je'e tse'e ijt ax jo'n je carnero juu' ve'e je Nte'yam tyukvintsá'kidup y'ijit pascua xaaj. ¹⁰ Va'an tse'e to'k aaj to'k joot dujoojntykimda je Cristo kajx, va'an tse'e du'ijtumda ax jo'n je tsapkaaky juu' ve'e je levadura dukamaat, ka'a tse'e juu' n'ukto'numdinit ax jo'n je jayu nkatsojkumda, va'an tse'e dumasookumdini nujom juu' jatye'e ka óyap.

¹¹ Nnuja'yidu xa ats miitse'e jets ka'a ve'e m'íttat je'e maatta juu' ve'e je kats dutukmaatjajeyptup je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeyptup. ¹² Ax ka je'epts atse'e ntijp jetse'e xtunkukeektinit pan pan jatye'e yaja naxviijn je kats dutukmaatjajeyptup je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeyptup, pan pan jatye'e je meen dúnas'ayo'vidup, pan pan jatye'e mee'tstup, pan pan jatye'e dvinja'vidup dvintsá'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap; kux pan ka'a xa ve'e je'e je'e maat m'ítuva'anda, kumpitsumdat miitse'e yaja naxviijn. ¹³ Je'e atse'e ntijp jetse'e mka'íttat je'e maatta juu' ve'e natvijjudup utsta ajchta ukpu utsta tsa'ada jetse'e je kats dutukmaatjajépta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeyptup, je meen dúnas'ayóvada, dvinjávada dvintsá'agada juu' ve'e ka je Nte'yamap, y'akotsutoonkada, y'oo'kta myo'okjada, jetse'e mye'e'tsta. Ka'a tse'e xmaatkáydat xmaat'oo'ktat pan pan jatye'e ve'em dutoondup je kyo'oy je'ep. ¹⁴⁻¹⁵ Ka'a xa atse'e xtukkada'aky jets atse'e ntókimpayo'oydat pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je Jesucristo, je Nte'yam je'e ve'e tokipayo'oyjadap. Ax miits tse'e mtukkadaakjudup jetse'e xtókimpayo'oydat pan pan jatye'e mmaatnay'amojkijjudup. Je'e kajxsts atse'e nva'añ jets ka'a ve'e xjaa'kyakjáttat jetse'e je tokin toompa xmaatnay'amókajadat.

6

Vintso je'e ve'e ku ve'e je jaanchja'vivatajk ñañuxa'aajada

¹ Pan jem tse'e miitsta pan pane'e dukó'oyja'vidup pan ti ve'e mtoondup, ² vintsos'e mnayávajada jetse'e najkx mñañuxa'aajada jeja je'e vyinkujkta pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je nMaja Vintsánamda Jesucristo? ³ Ñojk'óy xa je'e ve'e kuy'it jetse'e amiitsji kuxkojts'óyada jeja je mmujaanchja'vivatajk vyinkujkta. ⁴ ¿Ka'a miitse'e xnujávada jets pan pan jatye'e je Nte'yam je jyayu, je'e tse'e dutókimpayo'oydap pan pan jatye'e tsaanadap jem naxviijnit y'it kajxm? Ax pan miits tse'e mtókimpayo'oydap je naxviijnit jayu, ¿ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e xkojts'óyadat juu' ve'e ve'e ñ'katsji? ⁵ ¿Ka'a ve'e xnujávada jets je ángeles paat uu'me'e ntókimpayo'yumdap? ⁶ ¿Vintsots n'ite'e xka'o'yixumjadat jetse'e juu' nkojts'o'yimdat juu' ve'e uxym toojnjup kojtsjup? ⁷ Pan jem xa ve'e pan ti ve'e myaktso'oxidup, ¿tyajx tse'e mñañuxa'aajada jeja je'e vyinkujkta pane'e dukayavinkópkidup jep tsaptujkp? ⁸ Ve'e xa ats ya'a ve'e nkats jetse'e mts'o'otyóndat, ¿ka'a miitse'e jemda otyo'ka pane'e kuvij juu' ve'e myaknamyujot'óyajadap? ⁹ ¿Jadi pyaatyp y'akeeguip je'e vine'e jetse'e a'uts ah'ajch ukpu a'uts atsa'a mñañuxa'aajadat jeja je tokin pajo'yva vyinkujkta juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup?

¹⁰ Ku ve'e mñañuxa'aajada, va'ajts tse'e xyaknuke'xnatákada jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e mtoondup. ¹¹ ¿Tyajxse'e ñojk'óy xkamuténada je ka óyap juu' ve'e myaktoojnjidup? ¹² ¿Tyajx tse'e ñojk'óy xkamaso'okta ku ve'e juu' myakmee'tsjada? ¹³ Ax vimpitts miitse'e xtonda. Mko'otyóondup tse'e jetse'e mme'e'tsta. ¹⁴ A'uts ah'ajch paat a'uts atsa'a paat tse'e ve'em mnatyónjada!

⁹ ¿Ka'a miitse'e xnujávada jets ka'a ve'e y'íttat jem je Nte'yam y'am kya'm pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap? Ka'a tse'e pan mvin'aa'njadat, ka'a xa ve'e jem je Nte'yam y'am kya'm y'íttat pan pan jatye'e je kats dutukmaatjajeyptup je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeyptup, pan pan jatye'e duvinja'vidup duvintsa'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap, pan pan jatye'e je navyajkun duyavintsa'kintókidup, je yaa'tyajta juu' ve'e je kats dutukmaatjajeyptup je myuyaa'tyajk kux aamp tooype'e jem jya'vin kajxmda jetse'e ñamyaat'ítjadat, ¹⁰ ni ka'ava tse'e jem y'íttat pan pan jatye'e mee'tstup, pan pan jatye'e juu' dúnas'ayo'vidup, pan pan jatye'e ooktup mookjudup, pan pan jatye'e ko'óñukojtsidup, pan pan jatye'e je myujayu dupajkidup juu' avin'aa'na. ¹¹ Jem miitse'eda juu' ve'e ve'em joojntykidu; ax mtokinmee'kxjudu tse'e je Nte'yam, je'e je jyáyuts miitse'eda, je'e tse'e mkatokimpaajmjudu. Je nMaja Vintsánamda Jesús jets je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'e kajxta tse'e ya maa'yun mto'nuxjada.

Yakmájada yakjaanchada je Nte'yam je mni'kx je mkopk kajxta

¹² Vaamp xa ve'e je jayu jets yakjajtype'e je Nte'yam jetse'e je jayu dutónut to'k ka'ajjji juu' jaty. Tyúvants je'e ve'e; óyam tse'e vye'ema, ka'a tse'e to'k ka'ajjji y'oya. Ka'a tse'e nvaat jets atse'e nnamyaso'okjut jets atse'e juu' xyakkutojkjat. ¹³ Vaamp xa ve'e je jayu jets je joot kajxe'e je kaaky je naaj yakpum jets je'e kajxe'e je joot yakpum jetse'e je jayu kyáyut y'oo'kut. Jidu'um tse'e vya'anda. Ax yakkutókiyuups je'e ve'e je Nte'yam je kaaky je naaj jets je joot. Ka je'e kajxap xa ve'e je jayu je ñi'kx je kyopk yakpum jetse'e je kats dutukmaatjajeyptat je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeyptup; je Nte'yam kajx je'e ve'e yakpum. ¹⁴ Ve'em ax jo'n to'k ni'yakkin kajx je Nte'yam duyakjoojntykpaajknuva je nMaja Vintsánamda Jesucristo, nay je myákin kajxpa tse'e xyakjoojntykpaajkumdinuvat.

¹⁵ ¿Tis, ka'a vine'e xnujávada jets ve'eme'e uu'm ya nni'kxamda ya nkópkamda ax jo'n to'k jado'k viijn jaty kun'ijtumdi to'k ni'kx to'k kopk je Cristo maat? ¿Mpaajkap ats n'íte'e to'k viijn juu' ve'e ijtp je Cristo maat jets atse'e ntukmaatnamyókjut je ko'otya'axap? ¿Ni vintsova xa atse'e nkapajkjat jets atse'e ve'em ntónut! ¹⁶ ¿Mkanuja'vidupe'e jets ku ve'e to'k je yaa'tyajk dumaatnamyúku je ko'otya'axap, ve'emts je'e ve'e numejtsk jyajitini ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijtti? Kux jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ve'em tse'e numejtsk jyajitini ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijtti." ¹⁷ Nay ve'empa tse'e ku ve'e je jayu y'it to'k muk je Maja Vintsán maat, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n to'k joot to'k ja'vin kuy'ijtti.

¹⁸ Ni vintsova xa ve'e je kats xkatukmaatjajeyptat je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap mjajeyptup. May viijn xa ve'e je tokin juu' ve'e je jayu tyuump; ax je'e juu' ve'e je kats dutukmaatjajeypp je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyajeypp, yakma'typts je'e ve'e je ñi'kx je kyopk. ¹⁹ ¿Ka'a ve'e xnujávada jets je Espíritu Santo je'e ve'e je chaptajk je mni'kxta je mkopkta jets jeme'e mja'vin kajxmda chuuna je Espíritu Santo?, juu' ve'e je Nte'yam mmoojyjjudu. Je Nte'yam jye'e xa miitse'eda, ²⁰ va'ajts tsóvaxts je'e ve'e mkujooyjyidi. Je'e kajx tse'e dutsak jetse'e je Nte'yam xyakmájadat xyakjaanchadat je mni'kx je mkopk maatta.

7

Je kojtsviijn je navyajkun kajx

¹ Úxyamts atse'e n'atsóvut juu' ve'e m'amotutúvidu ku atse'e xnuja'yidi. Oy xa je'e ve'e ku ve'e je jayu kyata'axpúk. ² Ax je'e kajx tse'e kuxe'e je jayu ñamyaat'ituvana'anjada, kakje'e tse'e je jayu dujajeyptat je ñuda'ax, kakje'e tse'e je jayu dujajeyptat je ñuyaa'y. ³ Ku ve'e je ta'axtajk ñaajk'ituvana'añju maat je ñuyaa'y, je ñuyaa'y tse'e dukutyónup je ta'axtajk je chojkun; nay ve'empa tse'e ku ve'e je yaa'tyajk ñaajk'ituvana'añju maat je ñuda'ax, je ñuda'ax tse'e dukutyónup je yaa'tyajk je chojkun. ⁴ Ku ve'e je ta'axtajk yaa'vyú, ka'a tse'e naaydum je ñi'kx je kyopk du'ukyakkutojkjini, je ñuyaa'ye'e je kutojkon tyukmaatjajeypp; nay ve'empa tse'e ku ve'e je yaa'tyajk tyaxpúk, ka'a tse'e naaydum je ñi'kx je kyopk du'ukyakkutojkjini, je ñuda'axe'e je kutojkon tyukmaatjajeypp. ⁵ Ka'a tse'e je yaa'tyajk je ñuda'ax dukamaat'ítut, nay ve'empa tse'e je ta'axtajk, ka'ats je'e ve'e je ñuyaa'y dukamaat'ítut, je'ejyji ve'e jetse'e mkanamyaat'ítjadat ku ve'e tux'akojtstóka jetse'e kak'apuk m'íttat jetse'e mtsapkótstat. Ku ve'e je it ñáxut pan vinxupe'e tux'akojtstóka, van'it tse'e mnamyojkjidinuvat, ve'em tse'e mkaka'adat jem je ko'oyjáyuvap kya'm.

⁶ Ka'ats atse'e mpava'añ jetse'e mkanavyájkadat, nyakjajtp tse'e. ⁷ Ve'em atse'e ntsak jetse'e ve'em nujom je jayu kuy'it ax jo'n ats. Ax je Nte'yam tse'e kakje'e je jayu je maa'yun je putajkin dumooyp pan vintso ve'e to'k uk pan vintso ve'e jado'k.

⁸ Je naaydum jayu jets je ku'aa'k ta'axtajk, je'ets atse'e nnuujmidup jets oye'e kuy'it jetse'e naaydum kutyanda, ve'em ax jo'n ats; ⁹ ax pan ka'a tse'e dumuténada, ñojk'óy tse'e ñavyájkadat jets ka'a ve'e ku ve'e koojyji je y'aaj je jyoot y'ampájkadat.

¹⁰ Ax pan pan tse'e yaa'vyúkani ta'axpúkani, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e kyanamyaso'okjadat. Ka átsap xa ya'a ve'e je mpava'nun, je Maja Vintsán je pyava'nun ya'a ve'e. ¹¹ Pan myasooknup tse'e je ta'axtajk je ñuyaa'y, ka'a tse'e y'ukyaa'vyajknit, o'yip tse'e jetse'e je ñuyaa'y dumaatnakyojts'o'yijinuvat. Ax nay ve'empa tse'e je yaa'tyajk, ka'a tse'e dumaso'okut je ñuda'ax.

¹² Juu'ts atse'e njaa'kkótsup, ka'ats je'e ve'e je Maja Vintsán dukajts, ats ya'a ve'e nkajtsp. Pan je uts je ajch je ñuda'ax tse'e dukajaanchja'vip je Jesucristo jetse'e je ta'axtajk ñayávava jetse'e dujaa'kmaatssaanat je ñuyaa'y, ka'a tse'e je ñuyaa'y myaso'okjut. ¹³ Jets pan je uts je tsa'a je ñuyaa'y tse'e dukajaanchja'vip je Jesucristo, jetse'e je yaa'tyajk ñayávava jetse'e dujaa'kmaatssaanat je ñuda'ax, ka'a tse'e je ñuda'ax myasookjuvat. ¹⁴ Kux je yaa'tyajk juu' ve'e je Jesucristo dukajaanchja'vip, kunoo'kxjupts je'e ve'e je Nte'yam je ñuda'ax kajx juu' ve'e je jaanchja'vin dujajejpp; jets je ta'axtajk juu' ve'e je Jesucristo dukajaanchja'vip, kunoo'kxjupts je'e ve'e je Nte'yam je ñuyaa'y kajx juu' ve'e je jaanchja'vin dujajejpp. Pan ka'a xa ve'e kuvye'ema, ve'em tse'e je m'ónuk kuy'itta ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je tye'e je tyaak je jaanchja'vin dukajajejptup. Ax je m'ónukta, je Nte'yamts je'e ve'e dukunoo'kxp. ¹⁵ Ax je jayu tse'e juu' ve'e kajaanchja'vip, pan je'e tse'e dumaso'okuvaannup je ñuda'ax ukpu je ñuyaa'y, maso'okta jetse'e ve'em dutóndat. Ku ve'e ve'em jyátut, naspaka tse'e tyánut je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a, kux je'e kajxe'e je Nte'yam yxaaxjimidi jetse'e oy aaj oy joot ntsuunimdinit. ¹⁶ Jets mits, ta'axtajk, ka'a xa ve'e xnujava pan jyaanchjávape'e je mnuyaa'y je Jesucristo mits kajx. Uk mits, yaa'tyajk, ka'a tse'e xnuja'viva pan jyaanchjávape'e je mñuda'ax je Jesucristo mits kajx.

¹⁷ Va'an tse'e anañujoma je jayu dutsuuna ax jo'n jyoointykidi ku ve'e je Nte'yam yaaxuxjidi jetse'e y'ijttinit je'e je jyayu, ve'em ax jo'n je Nte'yam dunupaajmtki jetse'e jyoointykadat. Ve'emts atse'e je jayu nvaajjada pan joma jatye'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókajada. ¹⁸ Pan je Nte'yam xa ve'e duyaaxjip to'k juu' ve'e je ixta'nun duni'kxmip dukojmip, ve'em tse'e duni'kxmat dukojmat je ixta'nun jetse'e nujava tyánut jets israeejlit jayu je'e ve'e. Ax pan yaaxjip tse'e to'k juu' ve'e je ixta'nun dukani'kxmip dukakojmip, ka'a tse'e je ixta'nun yakpaajmat. ¹⁹ Ka'a xa je'e ve'e vyinkopka pan ñi'kxmip kyojmipe'e je ixta'nun uk pan ka'a, je'e ve'e vinkopk jetse'e je jayu dukutyónut je Nte'yam je pyava'nun. ²⁰ Kakje'e xa ve'e je jayu tyánut ve'em ax jo'n vye'na ku ve'e je Nte'yam yaaxuxji jetse'e y'ijtnit je'e je jyayu. ²¹ Pan je joyutoompa ve'e m'ijit ku ve'e myakyaaxji, ka'a tse'e mnavyinma'yunmo'ojut; ax pan m'o'yixjup tse'e jetse'e naspaka m'ítut, ve'em tse'e xtónut, ²² kux je'e juu' ve'e ijt je joyutoompa ku ve'e je Maja Vintsán yaaxuxji, naspaka tse'e y'ijtni je jayu, kux naspaka je'e ve'e jeja je Maja Vintsán vyinkujk. Nay ve'empa tse'e pan pane'e ijt naspaka ku ve'e yakyaaxji, je Cristo tse'e uxym myutoonnup myupajknup. ²³ Je Nte'yam xa ve'e mkujoojyudu va'ajts tsóvax. Kux tse'e ve'em, ka'a tse'e xyakjättat jetse'e pan mviijnkóvjadat jetse'e ve'em je Nte'yam xkamutóndat xkamupáktat. ²⁴ Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, jaa'k'itta je Nte'yam maat to'k jado'k, ve'em ax jo'n mve'nada ku je'e ve'e myaaxuxjidi.

²⁵ Ax je'eda pan pan jatye'e naaydum jáyuda, ka'a atse'e ti pava'nun nmaada je Maja Vintsán kajx; ax ya nvinma'yunts atse'e nkajtsp, to'k juu' ve'e je Maja Vintsán tyukmó't, o'yip xa ve'e jetse'e xpaanchjávadat juu' atse'e nkajtsp. ²⁶ Ve'em atse'e nvinmay jets oye'e jetse'e je jayu ve'em tyánut ax jo'nam y'it, je'e kajx ku ve'e tso'ox uxym ya tiempo juu' ve'e ntuktsuunimdud. ²⁷ Pan ta'axpúkani xa mitse'e, ka'a tse'e x'ixtat vintso ve'e xmaso'oknit je mñuda'ax; ax pan ka'a tse'e mta'axpúka, ka'a tse'e x'ixtat pan pane'e mñuda'axap. ²⁸ Ax pan mta'axpajkpts mitse'e, ka'ats je'e ve'e tyókina. Jets pan to'ke'e je kiixuta'ax yaa'vyúk, ka'avats je'e ve'e tyókina. Ax pan pan jatye'e yaa'vyajkp ta'axpajkp, chamkojkpts je'e ve'e juu' ve'e nuyojk tso'ox ku ve'e jyoointykada yaja naxviijn; ax je'ets ats mitse'e nkatukmutsojktup.

²⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ya'a xa atse'e ntijp, javee'njits je'e ve'e je tiempo njajejpumda. Uxym xa ve'e du'ukva'añ ku je'eda pan pan jatye'e ta'axpúk, ve'em tse'e ñayávajat ax jo'n kúkyata'axpujk; ³⁰ pan pan tse'e tsaachvinmaayp, ve'em tse'e ñayávajat ax jo'n kúkyatsaachvinmaajy; pan pan tse'e xoojntkp, ve'em tse'e ñayávajat ax jo'n kúkyaxoojntk; pan pan tse'e jooyp, ve'em tse'e dujávats jets ka'a ve'e duje'e juu' jatye'e jyooyp; ³¹ pan pan tse'e je naxviijnit o'yin dujajejpp, ve'em tse'e ñayávajat ax jo'n je naxviijnit o'yin kudukajajejp jo'n, kux táminupe'e je xaaj ku ve'e ya naxviijnit it kyoo'k'ijtnit.

³² Je'e xa atse'e ntsajkp jetse'e xkativinmáydats. Ku xa ve'e je jayu kyata'axpúk, vyinmaayp tse'e je Maja Vintsán jye'e jetse'e dutún juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp; ³³ ax je jayu juu' ve'e ta'axpúkani, jaa'knuyojkipts je'e ve'e je vyinma'yun pan ti jatye'e ijt yaja naxviijn jetse'e dutún juu' ve'e je ñuda'ax chajkp. ³⁴ Nay ve'empa tse'e ku ve'e je jayu kyayaa'vyúk, vyinmaayp tse'e je Maja Vintsán jye'e jets vintso ve'e va'ajts aaj va'ajts joot y'ítut je Nte'yam

maat, ve'em je ñi'kx je kyopk, nay ve'empana je y'aaj je jyoot; ax juu' tse'e yaa'vyúkani, vyinmaaypts je'e ve'e pan ti jatye'e ijtp yaja naxviijn jetse'e dutún juu' ve'e je ñuyaa'y chajkp.

³⁵ Miits je m'o'yin kajxta xa ats ya'a ve'e nkats; ka je'epe'e jets ats miitse'e nkeyakajitjadat juu' ve'e mtonuvaandup, je'e kajxe'e jets tsoj yakxone'e mjoojntykadat mnaxviijnadat, je Maja Vintsán xmutóndat xmutóndat to'k aaj to'k joot.

³⁶ Ax pan jem tse'e to'k je vajutyajk juu' ve'e duvinmaayp jets nuyojk oy je'e ve'e jetse'e dupákut je kiixuta'ax juu' ve'e chajkp, kux ka'a ve'e tyunmootska je kiixuta'ax jets ka'a ve'e je vajutyajk dumutena jetse'e naaydum chaanat, nvaat tse'e ñavyákjadat, ka'a je'e ve'e tyókina. ³⁷ Ax pan jem tse'e viijnk juu' ve'e makk je vyinma'yun dupaamp jetse'e dumutena jetse'e naaydum chaanat, jetse'e y'o'yixju jetse'e dutún juu' ve'e chajkp, pan pyayo'yts je'e ve'e jets ka'a ve'e dupákut je kiixuta'ax juu' ve'e chajkp, oys je'e ve'e jetse'e kyanavyákjadat. ³⁸ Ax ve'em tse'e, je'e juu' ve'e dupajkp je kiixuta'ax juu' ve'e chajkp, oys je'e ve'e juu' dutún. Ax je'e juu' ve'e dukapajkp je kiixuta'ax juu' ve'e chajkp, nuntun oys je'e ve'e juu' dutún.

³⁹ Je ta'axtajk juu' ve'e yaa'vyúk, pava'añ tse'e y'it jetse'e dumaat'ítut je ñuyaa'y pan vinxupe'e jyoojntyka; ax pan oo'kp tse'e je ñuyaa'y, o'yip tse'e jetse'e dupákut pan pane'e chajkp, je'ejyji ve'e tuuv juu' ve'e jaanchja'viva jayu. ⁴⁰ Ve'em atse'e nvinmay jets jyayépupe'e nuyojk je xoojntkun pan ka'a ve'e y'ukyaa'vyajkni. Ax nayja'vijinuups atse'e jets atse'e ve'em nkats je Espiritu Santo kajx, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm.

8

Je tsu'uts juu' ve'e je jayu tyukvintsá'ki je apammax

¹ Va'ants atse'e úxam dukojtspa je tsu'uts kajx juu' ve'e je jayu tyukvintsá'kidup je apammax. Nnuja'vimdup xa uu'me'e jets ka'a ve'e je apammax jyoojntyka. Ku ve'e je jayu ñayjávajada jets ooye'e juu' dutunnujávada, namyájjidupts je'e ve'e. Ax ku tse'e je jayu je tsojknun dujayepta, pyutajkidupts je'e ve'e je y'utsta je y'ajchta jets je y'utsta je cha'ada vintso ve'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávadat. ² Pan pan xa ve'e duvinmaayp jets ñuja'vipe'e juu' ka'ats je'e ve'e dutinujava ax jo'n dupaa'ty du'akeega. ³ Ax pan pan tse'e je Nte'yam dutsojpk, íxajats je'e ve'e je Nte'yam.

⁴ Ax je'e ve'e ku ve'e yakju'kx juu' ve'e je jayu tyukvintsá'kidup je apammax, nnuja'vimdup xa uu'me'e jets ka'a je'e ve'e ti vya'añ je apammax, je Nte'yamji ve'e to'k dunumájip dunujaanchip. ⁵ Ve'em tse'e dukotsta jets may je'e ve'e juu' ve'e nte'yam jets juu' jatye'e yakvinja'vip yakvintsá'kip, ve'em juu' ve'e yaja naxviijn jets ve'em juu' ve'e jem tsajviinmpa. ⁶ Nnuja'vimdinuups uu'me'e jets to'kji je'e ve'e je Nte'yam, je Dios Tee'. Je'e tse'e dupamkajx nujom juu' jaty, je'e kajx tse'e n'ijtumda; ax jempa tse'e to'kji je Maja Vintsán, je Jesucristo, je'e maat tse'e je Nte'yam nujom juu' jaty dupuujm, je'e tse'e xmo'yumdup ya njooyntykinama.

⁷ Ax ka'ats ya'a ve'e anafujoma je jayu dunujávada. Jem xa ve'e pan pan jatye'e yujta ku ve'e duvintsá'agada y'ijit je apammax. Je'e kajx tse'e kuxe'e duka'oynujávada ti ve'e je Nte'yam chajkp, tokintoondupts je'e ve'e ku ve'e duja'kxta je tsu'uts juu' ve'e je jayu tyukvintsá'kidup je apammax. ⁸ Je Nte'yam je y'ónuk xa uu'me'eda ka je'e kajxap ku ve'e juu' nka'yumda nja'kxumda. Akijpax xa ve'e je Nte'yam dujava pan nka'yumdup nja'kxumdupe'e uk pan ka'a ve'e nka'yumda nja'kxumda. ⁹ Pan mnayja'vijidup tse'e jets nvaate'e xja'kxtat juu' ve'e je jayu tyukvintsá'kidup je apammax, myakkópkadap tse'e ooy jets ku ve'e ve'em xja'kxtat jets ka je'e kajxape'e xtukmaso'oktat je Nte'yam je tyoo' pan pan jatye'e dujaanchja'vidup jets ka'a je'e ve'e y'oya ku ve'e je jayu ve'em duju'kx. ¹⁰ Pan miits xa ve'e mnuja'vip jets nvaate'e je jayu ti dukáyut duja'kxut, jetse'e m'ajxtuk kaayva jem joma ve'e je apammax yakvinjava yakvintsá'aga, jetse'e m'ixju nuto'k je m'uts je m'ajch ukpu nuto'k jem m'uts je mtsa'a juu' ve'e duka'oynuja'vip ti ve'e je Nte'yam chajkp, nayja'vijuvapts je'e ve'e jetse'e duja'kxut je tsu'uts juu' ve'e tyukvintsá'kidup je apammax. ¹¹ Ku ve'e ve'em xtun, óyame'e xnujava jets nvaate'e je jayu ti dukáyut duja'kxut, myakvintókipts mitse'e je m'uts je m'ajch ukpu je m'uts je mtsa'a juu' ve'e duka'oynuja'vip juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ax ku'oo'kijuvats je'e ve'e je Cristo. ¹² Ax pan miits tse'e myakvintókidup je m'utsta je m'ajchta ukpu je m'utsta je mtsa'ada, je'e ve'e ku ve'e dutonda juu' ve'e ñasja'vidup jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup, mmutokintoondupapts miitse'e je Cristo. ¹³ Ax ve'em tse'e, pan ats tse'e nyaktokintuump nuto'k je n'uts je n'ajch ukpu nuto'k je n'uts je ntsa'a je'e kajx pan juu' atse'e nju'kxp, ni je vin'ita xa atse'e nkaja'kxut je tsu'uts.

9

Juu' jatye'e tukkadaakju je kukátsiva

¹ ¿Ka'a áts vine'e x'o'yixju jets atse'e ntónut juu' atse'e ntsajkp? ¿Ka je kukátsivap áts vine'e? ¿Ka'a áts vine'e n'ix je nMaja Vintsánamda Jesucristo? ¿Ka'a miits vine'e xjaanchjávada je Maja Vintsán kux áts je'e ve'e jye'e nvaajnjidu? ² Pan jem xa ve'e juu' ve'e dukakuvajktup jets je kukátsiva atse'e, oyts miitse'e xnujávada jets je'em atse'e. Je'e ve'e ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi je Jesucristo ku atse'e x'amotunajxti, je'e tse'e duyaknuke'xnatajkip jets je kukátsiva atse'e.

³ Jidu'umts atse'e n'atsovda pan pan jaty atse'e xtókimpayoydup. ⁴ ¿Ka'a áts vine'e nvinmachju jets atse'e je jayu xyakkáyut xyak'oo'kut? ⁵ ¿Ka'a áts vine'e x'o'yixju jets atse'e je ta'axtajk nmaatvidutut juu' ve'e je Jesucristo dujaanchja'vip?, ve'em ax jo'n je ñuda'ax dumaatvidutta je viijnk kukátsivada jets je Maja Vintsán je y'utsatajk maat je Pedro. ⁶ Áts maat je Bernabé, ¿aatsji vine'e xtukkadaakp jets aatse'e nkamaso'okut je ka'm toonk jets aatse'e je oy kats je oy ayook n'avánat? ⁷ ¿Jem vine'e je tojpa juu' ve'e viinn nakya'ixjup jetse'e kyajo'yumpúk? ¿Ukpu jémpats vine'e pane'e je chaaydum dunuyo'oip jetse'e je tyaajm dukaju'kk? ¿Ukpu nay jempa vine'e pane'e je kyarneero duyaktsuunip jetse'e dukau'uk je carnero je lyeche? ⁸ Ka'a xa ve'e átsji ve'em nva'añ jets tyukjoojntykidup je'e ve'e je jayu je'e je tyoonk, ve'em tse'e vyaampa je Moisés je pyava'nun. ⁹ Jidu'um tse'e vya'añ: "Ka'a xa ve'e je kaaj je y'ajén xpaajmjadat juu' ve'e divintee'mp je trigo juu' ve'e tsúkani." ¿Je tsapkaaj kajx vine'e je Nte'yam ve'em vyaajñ, ¹⁰ ukpu uu'm kajxamda vine'e? Uu'm kajxamda xa je'e ve'e ve'em vyaajñ. Je'e juu' ve'e yoop, ve'em ax jo'n je'e juu' ve'e je taajm dupakmojkp, ve'emts je'e ve'e dutonda kux y'ajootidup je'e ve'e juu' ve'e tukkadaakjudup ku ve'e je trigo taajm yakpakmuk. ¹¹ Áts xa miitse'e ntuk'ixtu je Nte'yam je kyats je y'ayook, ¿mayts miits je'e ve'e mtunyakjávajada ku aatse'e xmo'odat juu' aatse'e ntukjoojntykap? ¹² Pan jem xa ve'e je viijnk jayu juu' ve'e divinmajtsjudup jetse'e xyakjoojntykadat, ¿ka'ats n'ite'e nujojk vyinkopka jets aatse'e xyakjoojntykat?

Ax ka'ats aats miitse'e n'amótuda jets aatse'e xyakjoojntykadat; óyam xa aatse'e xkati'h'ijtta, nmutenikujxpts aatse'e nujom je'e kajx jetse'e nujojk je jayu yakvaajnjadat je oy kats je oy ayook. ¹³ Mnuja'vidup xa miitse'e jets pan pan jatye'e toondup jep maja tsaptujkp, je'e tse'e tyukjoojntykidup juu' ve'e jep pyajktup; jets je'e pane'e dumutoondup dumupajktup je Nte'yam joma ve'e je yojxpejtun, tukkadaakjudup tse'e jetse'e duja'kxktat je tánuk tsu'uts juu' ve'e jem je Nte'yam tyukvintsá'kidup. ¹⁴ Nay ve'empa tse'e je Maja Vintsán dunupaajmtki jets je'e pan pan jatye'e je jayu duvaajnjidup je oy kats je oy ayook, je'e tse'e tyukjoojntykiduvap. ¹⁵ Ax óyamts atse'e xjatukkada'aky jets atse'e je jayu xmo'ot áts je ntukjoojntykin, ni vin'itats atse'e je jayu ve'em nka'h'amotu. Ka je'e kajxpts áts miitse'e ve'em nmujávada jets áts miitse'e juu' xmo'odat. Nujojk oy xa atse'e nnajávaja jets atse'e n'oo'ñit jets ka'a ve'e ku ve'e je jayu vya'andat jets kuvana áts miitse'e xyakjoojntykidi.

¹⁶ Pan áts ya n'avintsó vinma'yun kajx xa áts miitse'e kunvaajnjada je oy kats je oy ayook, kunnamyájajats atse'e. Ax ka ya n'avintsó vinma'yun kajxpts atse'e ve'em ntun, je Nte'yam atse'e xtukkuvá'ni jets atse'e ve'em ntun. ¹⁷ Pan áts ya n'avintsó vinma'yun kajx xa atse'e ve'em kuntún, kun'a'ixts atse'e je n'o'yin. Ax je'e kajx ku atse'e je Nte'yam ya toonk xtukkuvá'ni, xtukkadaakpts atse'e jets áts je'e ve'e ntónut. ¹⁸ Ax ve'em tse'e je o'yin juu' atse'e njayejpp, je'ets je'e ve'e je xoojntkun ku atse'e nunve'emji ntukka'amáy je oy kats je oy ayook. Je'ets atse'e ntijp, ka'a atse'e mpuk mpaat'y juu' atse'e xjatukkadaakp jets atse'e je jayu xyakjoojntykat je'e kajx ku atse'e ntuk'ix je oy kats je oy ayook.

¹⁹ Oyam atse'e je jayu nkavintsana, ve'emts atse'e nnapyumju ax jo'n atse'e kun'ijt nujom je jayu je jyoyu'oompa. Ve'emts atse'e ntun jetse'e jyaa'knunmáyatat je jayu juu' ve'e je Jesucristo dujaanchja'vidup. ²⁰ Ku atse'e n'it je nmu'israeejlit jayu maatta, ve'emts atse'e nnapyumju ax jo'n je'eda kux je'e atse'e ntsajkp jetse'e je Cristo dujaanchjávadat. Ku atse'e n'it je'e maatta pan pan jatye'e dupanajxktup je Moisés je pyava'nun, ve'emts atse'e nnapaajmjuva ax jo'n je'eda kux je'e atse'e ntsajkp jetse'e je Cristo dujaanchja'viduvat. Ve'emts atse'e ntun óyam atse'e je Moisés je pyava'nun xkayakktujkja. ²¹ Ax kuts atse'e n'it je'e maatta pan pan jatye'e dukapanajxktup je Moisés je pyava'nun, ve'emts atse'e nnapaajmjuva ax jo'n je'eda kux je'e atse'e ntsajkp jetse'e je Cristo dujaanchjávadat. Ka je'ep atse'e ntijp jets atse'e nka'it jep je Nte'yam kya'p pya'tkup, jep atse'e n'it je'e kya'p pya'tkup kux atse'e je Cristo je pyava'nun mpanujkxp. ²² Ku atse'e n'it je'e maatta pan pan jatye'e duká'oynuja'vidup ti ve'e je Nte'yam chajkp, ve'emts atse'e nnapaajmjuva ax jo'n je'eda kux je'e atse'e ntsajkp jetse'e je Cristo makk dujaanchjávadat. Ve'emts atse'e nnapyumju ax jo'n to'k jado'k je jayu jets atse'e ve'em je jayu mputákadat jetse'e dujajejptúnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ²³ Ve'em áts ya'e ve'e ntun je oy kats je

oy ayook kajx jets atse'e ve'em je jayu ntukmaatjayejptinit je xoojntkun juu' ve'e ya oy kats ya oy ayook yajkyp.

²⁴ Mnuja'vidup xa miitse'e jets ku ve'e je jayu ñaňomkijpxjada, óyame'e anaňujoma ñomda, to'kijts je'e ve'e juu' ve'e maadaakp jetse'e yakma'a je puk juu' ve'e ñunoomdup. Ixtiduvats miitse'e vintsq ve'e mmaada'aktat jetse'e xjayejptinit juu' ve'e je Nte'yam mtukmutsojkdudup. ²⁵ Pan pan jaty xa ve'e naňomkijpxuvaajnjudup, nay'akuvaanijidupts je'e ve'e jets apaamduka ve'e tyun'a'ixtini ku ve'e tyukkada'akjadat je xaaj ku ve'e ñaňomkijpxjadat. Je'e kajxts je'e ve'e ve'em dutonda jetse'e dupáktat to'k je pi'k ojts aajy ta'aky juu' ve'e je corona jo'n pum pan pane'e maadaakp; ax ka'ats je'e ve'e jyek, nii'kxnp je'e ve'e. Ax uu'mda, je'ets uu'me'e nnu'to'numdup jetse'e nyakmo'yumdinut je puk juu' ve'e ijtp xa'ma kajx. ²⁶ Ve'em xa atse'e ntun ax jo'n je'e juu' ve'e du'ixtaap joma vaate'e kyukaxa je noomk. Ka'a xa atse'e ve'em ntun ax jo'n je'e juu' ve'e koojyji je poj du'apa'kxnajxp ku ve'e je myujayu dumaatnachi'kju; ²⁷ nyaktsaachpaatyp xa atse'e ya nni'kx ya nkopk jets atse'e ake'e'y nyakutujkja. Ka'ats atse'e ntsak jets atse'e viinm nkakutyónut je oy kats je oy ayook juu' atse'e je jayu ntuk'ixp jets atse'e ve'emji ntaanint; je'e atse'e ntsajkp jets atse'e je Nte'yam xnujjminut jets oy je'e ve'e juu' atse'e ntuump nkajtsp.

10

Je kojtsvijn ku ve'e je jayu je apamnax duvintsq'aga

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, je'e atse'e ntsajkp jetse'e xnujávadat vintsq ve'e jyajtti aats je njupit jáyuda. Anaňujoma tse'e y'ijtti jem vínuts pa'tkum, anaňujoma tse'e dutinajxti je Tsapts Maaxy Naaj. ² Ax ku tse'e y'ijtti jem vínuts pa'tkum je numay jayu maat je Moisés, jetse'e to'k ka'ajyji je Tsapts Maaxy Naaj dutinajxti, ve'emts je'e ve'e ax jo'n kufápejtti, yakto'kidu tse'e je vvinma'yunda jetse'e dutóndat juu' ve'e je Moisés kyajtsp. ³ Je Nte'yam tse'e jem vinva'ajts it kajxm moojyjudu juu' ve'e kyaaydu y'ooktu, anaňujoma tse'e dukaa'ydí je tsapjootmit tsapkaaky. ⁴ Jem tse'e anaňujoma du'ooktuva je tsoxk naaj juu' ve'e je Nte'yam moojyjudu, jepts je'e ve'e tsah'akujkp pyítsum. Ax je tsaaj, je Criistots je'e ve'e yaktukmu'a'ixmojkp, je'e tse'e aats je njupit jayu myaatanajxtu myaattajkidu jem vinva'ajts it kajxm. ⁵ Oyam tse'e vye'ema, numayts je'e ve'e je jayu juu' ve'e dutoondu dukojtstu juu' ve'e ka óyap, ax je'e tse'e je Nte'yam kyo'oyja'vi, je'e kajx tse'e numay tyun'oo'ktini.

⁶ Je'e kajx xa ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji jetse'e nujava tyaannit jets ka'a ve'e n'ana'mumdat n'atsojkmudat juu' jatye'e ka óyap, ax jo'n je'e ve'e du'anaamdi du'atsojkti jo'n. ⁷ Je Nte'yamji ve'e to'k mvinjávadat mvintsq'agadap, ka'a tse'e xtóndat ax jo'n je'eda juu' ve'e je apamnax dvinja'vidu duvintsq'akidu. Kux jidú'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatján vya'añ: "Ajxtktu tse'e je jayu kaayva ookpa, van'it tse'e tyénidi jetse'e jjomjátkidi tyijátkidi." ⁸ Ka'a tse'e je kats ntukmaatjayejpumdat je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka pukap njayejpumdudup, ve'em ax jo'n je'e ve'eda je kats dutukmaatjayejpti je kiix ónukta juu' ve'e ka pukap jyayejptu jetse'e y'oo'ktini nu'iil'px toojk miijl to'k xaaj. ⁹ Ka'a xa ve'e n'ixumdat pan joma vaate'e je Maja Vintsán juu' dukuvuk, ve'em ax jo'n je'e ve'e jyátkidi pan pan jatye'e oo'ktinu ku ve'e je tsaa'n cho'tsjidi. ¹⁰ Ka'a tse'e je Nte'yam xvinkojtspéttat, ve'em ax jo'n je'e ve'e numay je Nte'yam dvininkojtspejtti jetse'e yak'oo'kjidini je yak'oo'kpa ángeles.

¹¹ Je'e kajxts ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji jetse'e jep Kunuu'kx Jatján kujxp yakpuujm jetse'e je nuja'vin njayejpumdinut anaňujoma uu'm nuvinxupe'e njoojntykimda ya kukaxa aats. ¹² Ax ve'em tse'e, pan pan tse'e nañasja'vijup jets ka'a ve'e y'o'yixju jetse'e tyokintónut, va'an tse'e ooy dutunnay'ixju ku ve'e ñunka'at jep tokin jaatp. ¹³ Ku ve'e myaktokintonuva'anjada, vanxup tse'e mjaajttuva ax jo'n jyajttuva opyana. Ax je Nte'yam, tyuumpst je'e ve'e juu' ve'e kajtsp, ka'ats je'e ve'e duyakjaty jetse'e xyaktokinto'numdat pan ka'a ve'e x'o'yixumjada jetse'e n'amaadaaguimdat, kux je Nte'yame'e xputajkimdup vintsq ve'e nkakuvajkmudat je kyo'oy je'e jetse'e nkaka'amat jep tokin jaatp, ax ve'em tse'e nmuténimdat.

¹⁴ Je'e kajx tse'e, miits, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, kuke'ekta joma ve'e je jayu dvinjávada duvintsq'agada juu' ve'e ka je Nte'yamap. ¹⁵ Ve'em xa ats miitse'e nmukotsta ax jo'n je jayu juu' ve'e viji kej, ax payo'oyda tse'e oy juu' atse'e nkajtsp. ¹⁶ Ku ve'e ntuk'a'ooguimda je tuk'a'ooguim juu' kajxe'e nkukojtsjimda je Nte'yam, n'apaatumdup tse'e je Cristo je'e kajx ku ve'e y'uk'aa'k, je'e ve'e ku ve'e je ñuu'pun dumasaak. Jets ku ve'e nka'yumda je tsapkaaky juu' ve'e ntojkva'kxumdup, n'apaatumdupst uu'me'e je Cristo je'e kajx ku ve'e y'uk'aa'k, je'e ve'e ku ve'e je ñi'kx je kyopk tyaa'jy jem cruz kajxm. ¹⁷ Oyamts uu'me'e numayda, anaňujómats uu'me'eda nka'yumda nay je'e'ejyam to'kji je tsapkaaky, ve'emts uu'me'eda maat je Cristo ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kun'ijtumdi.

¹⁸ Ixta juu' ve'e je israeejlit jayu tyoondup. Ku ve'e juu' je Nte'yam dutukvintsa'agada jem yojxpejtun kajxm, nujom pan pan jatye'e duja'kxtup je vintsa'kin, je vintsa'kinijam tse'e y'apaattup. ¹⁹ Juu'ts atse'e nkajtsp, ka je'epts atse'e ntijp jets ñumájipe'e je apamnax, ni ka je'epts atse'e ntijp jets tiktspe'e je tsu'uts juu' ve'e tyukvintsa'kidup je apamnax. ²⁰ Je'e atse'e ntijp jets ku ve'e je vintsa'kin dupamda pan pan jatye'e je Nte'yam ñuka'ixada, je ko'oyjáuyvaps je'e ve'e tyukvintsa'kidup, ka je Nte'yamap; ax ka'ats atse'e ntsak jets miitse'e xmaatnavyaa'njadat je ko'oyjáuyvap. ²¹ Ka'a xa ve'e m'o'yixjada jetse'e je Jesús xvínjávadat xvintsa'agadat kijpx maat je ko'oyjáuyvap, ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e je Maja Vintsán xyakmájadat xyakjaanchadat pan m'oooktupe'e je tsaaydum pa'ajk naaj jetse'e xkayda je tsapkaaky juu' ve'e je Maja Vintsán yaktukjaa'myejts, jetse'e je jayu xtukmaatja'kxta je tsu'uts juu' ve'e yaktukvintsa'kip je ko'oyjáuyvap. ²² ¿Ukpu ntsojku mdup uu'm vine'e jetse'e je Maja Vintsán nyakjotma'tumdat? ¿U'u'mda vine'e nuyojk mak'k jets ni ka'a ve'e je'e?

Ve'em tse'e nujom nto'numdat nkojtsumdat ax jo'n je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit

²³ Yakjajtyp xa ve'e je Nte'yam jetse'e je jayu dutónut to'k ka'ajyji juu' jaty; ax ka'a tse'e to'k ka'ajyji tyun'oya. Yakjajtyp xa ve'e je Nte'yam jetse'e je jayu dutónut to'k ka'ajyji juu' jaty; ax ka'ats je'e ve'e to'k ka'ajyji je jayu duputaka jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávát. ²⁴ Ka'ats miitse'e x'ixtadat kakje'e je m'o'yinda, m'ixtiduvape'e juu' ve'e je viijnk jayu tyuk'o'yiduvadat.

²⁵ Nvaat xa ve'e xkáydat xja'kxtat pan ti jatye'e too'kjup jep maa'y jaatp. Ka'a tse'e x'amotutúvadat pan je vintsa'kin je'e ve'e uk pan ka je vintsa'kinap, ve'em tse'e kyayakjávát jets tokin je'e ve'e ku ve'e xja'kxta, ²⁶ kux ya navxiijnit it jets nujom juu' jatye'e myaat, je Maja Vintsants je'e ve'e jye'e.

²⁷ Uk pan jem tse'e je jayu juu' ve'e ñukajaanchja'vidup je Maja Vintsán jetse'e mvóvjada kaayva, nvaat tse'e mnajkxtat. Pan mnajkxtup tse'e, kayda oot'ka juu' ve'e myakmooydup, ka'a tse'e x'amotutúvadat ni tia, ve'em tse'e kyayakjávát jets tokin je'e ve'e ku ve'e xja'kxtat. ²⁸ Ax pan mna'muxjudup tse'e je jayu jidu'um: "Je apamnax ya'e ve'e tuyaktukvintsa'aga ya tsu'uts", ka'a tse'e xja'kxtat kux ku ve'e je jayu je tokin xtoojnjadat juu' ve'e tumva'nuxjada, ve'em tse'e kyayakjávát jets tokin je'e ve'e ku ve'e xja'kxta. ²⁹ Je'e atse'e ntijp jets ka'a je'e ve'e dutókinjávadat juu' ve'e mvoovjudup, ka je'epts atse'e ntijp jets miitse'e xtókinjávadat.

Nunajtp xa ve'e jets miitse'e jemda juu' atse'e x'amotutúvidup: "Oyame'e je viijnk jayu ñuko'oyjávada juu' atse'e ntuump, ¿tyajxts atse'e xka'o'yixju jets atse'e ntónut juu' atse'e xyakjajtjip je Nte'yam? ³⁰ Pan nkukojsjip xa atse'e je Nte'yam je nkaaky je ntójk kajx, ¿tyajxts ats vine'e je jayu x'uxkojsnít xpakojsnít ku atse'e juu' nkay nju'kx?" ³¹ Jidu'umts atse'e n'atsav: Pan ti ve'e mkaaydup m'oooktup uk pan ti jatye'e mtoondup mkojststup, tonda kotsta nujom ax jo'n je Nte'yam xyakmájadat xyakjaanchadat. ³² Ka'ats je'e ve'e xyaktokintóndat juu' ve'e israeejlit jayu, ni je'e juu' ve'e ka'je'pta, ni je'e juu' ve'e je Nte'yam je jyayu. ³³ Tonda kotsta ax jo'n ats. Ve'em atse'e ntonuva'añ nkotsuva'añ juu' ax jo'n nujom je jayu ñu'oyjávada. Ka'a atse'e n'ixta je n'avintso o'yinji, je'eva ve'e pan pan jatye'e je viijnk jayu je y'o'yinda, ve'em tse'e anañujoma je jayu dujayejtinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

11

¹ Tonda je vinma'yun juu' atse'e njayejpp, ve'em ax jo'n atse'e ntun je vinma'yun juu' ve'e je Cristo jyayejpp.

Vintso je ta'axtajk ñajak'tjadat joma ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókejada

² N'oñkojsidupts ats miitse'e kuxe'e ats xa'ma xjaa'myé'tsta jetse'e xpanajkxta je ixpajkun juu' ve'e ntuk'ixtu. ³ Je'e atse'e ntsajkp jetse'e xnujávadat jets je Cristo ve'e to'k jado'k je yaa'tyajk je kyuvajk; jets je yaa'tyajk, je'e tse'e ñunukuvajkip je ta'axtajk, ve'em ax jo'n je Nte'yam ñunukuvajka je Cristo. ⁴ Ku ve'e to'k je yaa'tyajk kujópax ukpu kumótsax chapkats ukpu ñukojtsnáxy je Nte'yam je y'ayook, yavkintsa'kintókipts je'e ve'e je Cristo. ⁵ Ax pan ka'a tse'e je ta'axtajk ñakyujuu'xju ku ve'e chapkats ukpu ñukojtsnáxy je Nte'yam je y'ayook, yavkintsa'kintókipts je'e ve'e je ñuyaa'y, ve'emts je'e ve'e ax jo'n kukee'p kuy'ijt. ⁶ Pan ka'a xa ve'e ñakyujuu'xju je ta'axtajk, va'an tse'e nujom je vyaajy ñukuskee'pkúxu. Ax pan tso'otyo'nunts je'e ve'e ku ve'e je ta'axtajk ve'em kukee'p y'it, va'an tse'e ñunukuvajku'xju. ⁷ Ka'a xa ve'e je yaa'tyajk kujópax ukpu kumótsax chapkats ukpu ñukojtsnáxy je Nte'yam je y'ayook, kux je'e ve'e je Nte'yam je y'apamnax jets nay ve'empa ve'e ñuyaknuke'xnatáka je Nte'yam je myajin. Ax je ta'axtajk, je yaa'tyajk je myájints je'e ve'e ñuyaknuke'xnatákipt. ⁸ Kux ku xa ve'e je Nte'yam dupujm je yaa'tyajk,

ka je ta'axtajk je ñi'kx je kyopk kajxapts je'e ve'e dupuujm; je yaa'tyajk je ñi'kx je kyopk kajxe'e dupuujm je ta'axtajk. ⁹ Nay ve'empa tse'e, yakpaam je'e ve'e je ta'axtajk je yaa'tyajk je myajin kajx; ka je yaa'tyajkap tse'e yakpaam je ta'axtajk je myajin kajx. ¹⁰ Ax ya'a kajxts atse'e nva'añ jets vinkopk je'e ve'e jetse'e je ta'axtajk ñakyujoo'xjut jetse'e ve'em nuke'xnatáka týánut jets jep je'e ve'e je ñuyaa'y kya'p pya'tkup y'it. Xoojntktup tse'e je Nte'yam je y'a'angeles ku ve'e ve'em. ¹¹ Oyam tse'e vye'ema, je Nte'yam tse'e dunupaajjant jets ka'a ve'e je yaa'tyajk y'it'ut ka je ta'axtajk kajxap. ¹² Kux pan tyúvam je'e ve'e jets je yaa'tyajk je ñi'kx je kyopk kajxe'e yakpuujm je ta'axtajk, tyúvamts je'e ve'eva jets je yaa'tyajk, je ta'axtajk je'e ve'e yakke'xjup; ax je Nte'yam tse'e nujom juu' jaty duyakjeji.

¹³ Payo'oyda n'it pan oy je'e ve'e ku ve'e je ta'axtajk chapkats ka kujuu'xap. ¹⁴ Yaknuja'vip xa ve'e jets tso'oty'o'nun je'e ve'e ku ve'e je yaa'tyajk je vyaajy duyakyán. ¹⁵ Ax je ta'axtajk, vintsá'kinmoojyjupts je'e ve'e ku ve'e yan je vyaajy dujayep, kux je'e kajxe'e je Nte'yam myoojyji yan je vyaajy jetse'e kyujoo'xjut. ¹⁶ Ax pan pan tse'e dukakuvakuvaamp ya ayook, nuuja'vimdinup tse'e jets ka'a ve'e je viijnk ixpajkun mpanajkxumda, jets ka'ava ve'e joma ve'e ñay'amókadaja je Nte'yam je jyayu.

Je'eda pan pan jatye'e duyakvintsá'kintókidup je Maja Vintsán je y'a'ox

¹⁷ Jep tse'e jado'k viijn juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, ax ka'ats ats miitse'e n'oñukótsada je'e kajx. Ku ve'e mnay'amókadaja, ka'a tse'e mnapyutákajada jetse'e nuyojk xjaanchjávadat je Jesucristo, nuyojk tse'e mnaajkvintókidaja. ¹⁸ Muto'k viijn, ve'emts atse'e je kats tunmotu jets mnapyajkva'kxjudupe'e joma ve'e mnay'amókadaja, ax ve'emts atse'e njava jets ve'em játyam je'e ve'e juu' ve'e kyojtstup. ¹⁹ ¡Mnapyajkva'kxjudup xa n'ite'e! Je'e kajxts atse'e ve'em nva'añ kux nuke'xnatájkipe'e oy pan pane'e je Nte'yam tyúvam dupanajkxp. ²⁰ Ax ku tse'e mnay'amókadaja jetse'e m'a'óxada, ka je Maja Vintsánapts miitse'e mnu'a'óxidup. ²¹ Ku ve'e m'a'óxada, ka'a tse'e mnay'a'íxjada, kájkje'e ve'e xkayda x'oo'kta je m'a'oxta. Jem xa ve'e juu' ve'e ayooj taandup, jempa tse'e juu' ve'e ooy tunkaaydup tun'ooktup jetse'e ñaajkm'o'okjada. ²² ¿Jadi ka'a ve'e ti mjaajnda mtajkta joma ve'e mkáydats m'oo'kta? ¿K ut msojktupe'e nuyojk jetse'e xviijn'ixtat je Nte'yam je jyayu jetse'e xyaktso'otyóndat pan pan jatye'e katih'ijtuxjudup? ¿Vintsots ats miitse'e mnaajmadat? ¿N'oñukótsadap ats miits vine'e ku ve'e ve'em xtonda? Ax ya'a kajx, ka'ats ats miitse'e n'oñukótsada.

Je Maja Vintsán je y'a'ox

²³ Je Maja Vintsane'e viinn ats xmooy je ixpajkun juu' ats miitse'e ntuk'ixtu. Ya'ats je'e ve'e: Ka'anume'e je Maja Vintsán Jesús yakpum vye'na jem je jayu kya'm juu' ve'e tso'oxpajkjudup, je tsooj tse'e dukaaajn je tsapkaaky ²⁴ jetse'e je Nte'yam dukukojsji, van'it tse'e dutojkva'kxy jetse'e vyaajñ: "Kayda, ya'a xa je'e ve'e ats je ñi'kx je nkopk juu' atse'e nmasaakp miits je m'o'yin kajxta ku atse'e n'oo'kut." Tonda tse'e ve'em jets atse'e xjaa'myéstat." ²⁵ Nay ve'empa tse'e, ku ve'e távani y'a'óxada vye'na, van'it tse'e dukoompa to'k je tuk'a'ooguin jetse'e vyaajñ: "Juu' tse'e ya tuk'a'ooguin myaat, ya'ats je'e ve'e ats je nnuu'pun juu' kajxe'e je nam kojstán tyun. Vinxup nax tse'e x'oo'kta, jaa'myéstats jets nmasaakp atse'e ya nnuu'pun miits kajxta ku atse'e n'oo'kut." Jidu'um tse'e vyaajñ. ²⁶ Ax je'e kajx tse'e, vinnaajknáxe'e xkayda je tsapkaaky jetse'e x'oo'kta juu' ve'e je tuk'a'ooguin myaat, m'ava'niduups miitse'e je Maja Vintsán je y'oo'kun van'it paat ku ve'e myiinnuvat.

Vintso ve'e yakpákut je Maja Vintsán je y'a'ox (Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20)

²⁷ Ax ve'em tse'e, jyapana pan pane'e oyvintsova dukaaap je tsapkaaky ukpu oyvintsova du'uu'k juu' ve'e je tuk'a'ooguin myaat, jepts je'e ve'e tokin jaatp kuxe'e dukavintsá'aga je Maja Vintsán je ñi'kx je kyopk jets je ñuu'pun. ²⁸ Ni pana xa ve'e dukakáyt je tsapkaaky ukpu duk'a'oo'kut je uu'k pan ka'ana ve'e oy dupayo'oy juu' ve'e tyuum. ²⁹ Kux pan pan jatye'e dukamajapaamp je Maja Vintsán je ñi'kx je kyopk ku ve'e dukay du'uu'k, viinn tse'e je chaachapaatun dunukaya dunu'ooga. ³⁰ Je'e kajx tse'e numay miiststa je pa'am mkanuva'atsjada jetse'e mákkatsots mka'litta, jempa tse'e pan pane'e duku'oo'kiva. ³¹ Ax pan oy tse'e kumpayo'yumda juu' ve'e nto'numdup, ka'a tse'e je Nte'yam xtókimpayo'yumdat. ³² Ax xtókimpayo'yumdupts uu'me'e je Nte'yam jetse'e xyaktsaachpaatumda je'e kajx jetse'e nkatsaachpaatumdat xa'ma kajx je'e maat pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e.

³³ Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsá'ada, ku ve'e mnay'amókadajat jetse'e je Maja Vintsán je y'a'ox x'apaa'tuva'andat, mnay'a'íxadap tse'e vimpit atuj, van'it tse'e mkáydats. ³⁴ Pan jem tse'e juu' ve'e yu'oo'kjudup, va'an tse'e jem tyak'amam dukayda, ax ve'em tse'e je Nte'yam mkayaktsaachpaat'jadat je ka óyap kajx juu' ve'e mtoondup ku ve'e

mnay'amókajada. Je'e juu' jaty atse'e tunkakats, viinmts atse'e nnukótsut ku ats miitse'e najkx nku'ixtinuva.

12

Je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Espiritu Santo to'k jado'k je jayu myooyp

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, jep xa ve'e jado'k viijn juu' atse'e ntsajkp jetse'e xnujávadat, je'ets je'e ve'e je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Espiritu Santo to'k jado'k je jayu myooyp jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp.

² Mnuja'vidinup xa miits je'e ve'e jets ku ve'e je Jesucristo xka'ixadana vye'na, mvinja'vidu mvintsa'kidu tse'e je apamnax juu' ve'e ni to'k aaja kakojtsp. ³ Je'e kajxts atse'e ntsak jetse'e xnujávadat jets je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, ni pánats je'e ve'e je vinma'yun dukama'a jetse'e vya'anut: "¡Ko'oy nukotsa tse'e y'ijtnit je Jesús!" Ntsojkpapts atse'e jetse'e xnujávadat jets je Espiritu Santo ve'e dumooyp je vinma'yun nujom pan pan jatye'e vaandup: "¡Je Jesús, je'e je'e ve'e je Maja Vintsán!"

⁴ May viijn xa je'e ve'e je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Espiritu Santo je jayu myooyp pan vintso ve'e to'k pan vintso ve'e jado'k juu' dutóndat; ax to'kji tse'e je Espiritu Santo, juu' ve'e ve'em dumooyp. ⁵ May viijnts je'e ve'e vintso ve'e je jayu dumutonda dumupakta je Maja Vintsán; ax to'kjits je'e ve'e je Maja Vintsán, juu' ve'e yakmutoomp yakmupajkp.

⁶ May viijnts je'e ve'e vintso ve'e juu' jaty yaktún, ax to'kjits je'e ve'e je Nte'yam juu' kajxe'e je jayu ve'em dutún. ⁷ Je Espiritu Santo xa ve'e duyaknuke'xnatajkip je Nte'yam je myajin to'k jado'k je jayu kajxta jetse'e ve'em y'óyat anañujoma pan pan jatye'e je Jesucristo dujaanchja'vidup. ⁸ Jem tse'e pan pan jatye'e je Nte'yam mooyjudup je maa'yun je putajkin je Espiritu Santo kajx pan vintso ve'e juu' dukótstat je viijn je kejun maat, apuk tse'e juu' ve'e yakmooydup je maa'yun je putajkin vintso ve'e dukojtsva'atstat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ⁹ apuk tse'e juu' ve'e yakmooydup je maa'yun je putajkimpa pan vintso ve'e je jaanchja'vin dujayéptat, apuk tse'e juu' ve'e yakmooyduvap pan vintso ve'e je pa'am jayu duyakjotkada'aktat, ¹⁰ apuk tse'e juu' ve'e yakmooydup pan vintso ve'e je majin dutóndat, apuk tse'e juu' ve'e yakmooydup pan vintso ve'e dukojtsnáxtat je Nte'yam je y'ayook, apuk tse'e juu' ve'e yakmooydup pan vintso ve'e dunujávadat pan je Nte'yam je y'ayooke'e y'amotunajxtup ukpu je ko'oyjáyuvap jye'e, apukpa tse'e juu' ve'e yakmooydup pan vintso ve'e dukótstat je ayook juu' ve'e kyavinmótudup, nay apukpa tse'e juu' ve'e yakmooydup pan vintso ve'e dukojtsva'atstat je ayook juu' ve'e kayakvinmótup. ¹¹ Ax to'kjits je'e ve'e je Espiritu Santo, juu' ve'e je maa'yun je putajkin duyajkp, je'e pane'e to'k jado'k je jayu du'amovya'kxp pan vintso ve'e je jayu dutukmutsak.

¹² May viijn xa je'e ve'e dumaada to'k je ni'kx je kopk, jem tse'e je kya'aj, jem tse'e je tyek, jempa tse'e juu' jaty viijnk. Oyam tse'e may viijn dumaada, to'k ni'kx to'k kópkjits je'e ve'e. Nay ve'empa tse'e je Cristo y'it maat je jyayu. ¹³ Xtukyaknapejtmundu xa ve'e je Espiritu Santo ku ve'e xpa'mumdi to'k muk je Cristo maat. Ve'emts uu'me'eda ax jo'n may viijn juu' ve'e je jayu je ni'kx je kopk dumaat, uu'm, je israeelit jáyuda jets pan pan jatye'e ka je'epta, je joyutoompa jayu jets je naspaka jayu, tajki tse'e je Espiritu Santo yam nujom nja'vin kajxmamda, ve'em uu'me'eda ax jo'n kun'ijtmudi to'k ni'kx to'k kopk je Cristo maat.

¹⁴ Ka'a xa ve'e to'k ni'kx to'k kopk to'k viijnji dumaada, may viijne'e. ¹⁵ Pan je tek xa ve'e kuvya'añ: "Ka ka'ajap xa ats, je'e kajxts atse'e nka'it je ni'kx je kopk maat." Oyam tse'e jidu'um kuvya'añ, ka je'e kajxap tse'e kya'it je ni'kx je kopk maat. ¹⁶ Uk pan je taatsk tse'e kuvya'añ: "Ka viijnap xa ats, je'e kajxts atse'e nka'it je ni'kx je kopk maat." Oyam tse'e jidu'um kuvya'añ, ka je'e kajxap tse'e kya'it je ni'kx je kopk maat. ¹⁷ Kux pan je viijn xa ve'e kuy'it nujom je ni'kx je kopk, ¹⁸ vintso tse'e x'o'yixumjadat jetse'e juu' n'amotunajxumdat? Pan je taatsk xa ve'e kuy'it nujom je ni'kx je kopk, ¹⁹ vintso tse'e x'o'yixumjadat jetse'e juu' nxoo'kpaatumdat? ²⁰ Ax je'e Nte'yam tse'e dupaam to'k viijn jado'k viijn juu' ve'e je ni'kx je kopk jye'e pan vintso ve'e dutsak. ²¹ Pan nujom xa ve'e kuy'it tun to'k viijnji, ²² joma tse'e kuy'it je ni'kx je kopk? ²³ Jéjam xa ve'e may viijn juu' ve'e je ni'kx je kopk jye'e, ax to'k ni'kx to'k kópkjits je'e ve'e.

²¹ Ka'a xa ve'e nvaat je viijn dunaajmat je ka'aj: "Ka'a xa ats mitse'e xtuujnja", ka'ava tse'e nvaat je kuvajk dunujmivat je tek: "Ka'a xa ats mitse'e xtuujnja." ²² Ax vimpit tse'e, to'k viijn je ni'kx je kopk juu' ve'e kayakmakkja'vip, je'ets je'e ve'e juu' ve'e nuyojk tsojkkup. ²³ Nay jado'k viijn je ni'kx je kopk juu' ve'e ka májap mpa'mumdup, je'e tse'e nuyojk yak'ix'ijtp. Ax je'e juu' ve'e nnasja'vimdup ka'ixna kake'xna, je'e tse'e nuyojk yakyo'tsp yaknupe'mp; ²⁴ jets je'e juu' ve'e nnasja'vimdup ixna ke'xna, ka'ats je'e ve'e chajju jetse'e yakyo'otsut yaknupe'enu. Ax ve'em tse'e je Nte'yam dupuujm je jayu je ni'kx je kyopk jetse'e ve'em je majin dujayéput to'k ka'ajji juu' ve'e je ni'kx je kopk myaat. ²⁵ Ax ve'em tse'e je ni'kx je kopk kyanavyijnk'ixjut; je'e ve'e jetse'e to'k viijn jado'k viijn ñaajkkópkaat.

²⁶ Pan tsaachpaatp xa ve'e to'k viijn je ni'kx je kopk, anañujoma tse'e je ni'kx je kopk chaachpaatpat; jets pan to'k viijn tse'e je ni'kx je kopk yakmajapum, anañujoma tse'e je ni'kx je kopk xyoondukut.

²⁷ Ve'em xa uu'me'eda ax jo'n kun'ijtumdi to'k ni'kx to'k kopk je Cristo maat, kakje'e tse'e n'ijtumda ax jo'n to'k viijn jaty je ni'kx je kopk. ²⁸ Ax je Nte'yam tse'e dumooyp je maa'yun je putajkin pan ti jatye'e tyóndap kyótstap to'k jado'k juu' ve'e jaanchja'vijidup. Muto'k viijn tse'e dupuujm kukátsivada, mumejtsk viijn tse'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada, mutoojk viijn tse'e yak'ixpajkpada, van'it tse'e je'eda pan pan jatye'e je majin dutoondup, pan pan jatye'e je pa'am jayu duyakjotkadaaktup, pan pan jatye'e je jayu dputajkidup, pan pan jatye'e du'ix'ijttup je jaanchja'vivatajka, pan pan jatye'e dukojtstap je ayook juu' ve'e kyavinmótudup. ²⁹ Jjadi je kukátsivada je'e n'ite'e anañujoma, ukpu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa je'e n'ite'e anañujoma, ukpu je yak'ixpajkpa je'e n'ite'e anañujoma, ukpu tyoondup je'e n'ite'e je majin anañujoma, ³⁰ ukpu yakjotkadaaktup je'e n'ite'e je pa'am jayu anañujoma, ukpu kyojtstap je'e n'ite'e je ayook juu' ve'e kyavinmótudup anañujoma? Ax ka'a tse'e. ³¹ Ve'emts áts miitse'e nnaajmada: Je'e ve'e mtóndap mkótstap vintso ve'e je Nte'yam mmo'ojadat je maa'yun je putajkin juu' ve'e dunumájjip; ax áts miitse'e ntuk'ixtap juu' ve'e nuyojk oy.

13

Je tsojkun

¹ Pan áts xa ve'e kunkáts nujom je jayu jets je ángeles je y'aaj je y'ayook, pan ka'ats atse'e je tsojkun njayep, ve'em xa atse'e ax jo'n jyatipojxuna juu' ve'e koojyji mákk yaaxp ukpu juu' ve'e koojyji tunkivvp. ² Pan kunkojtsnáxy xa atse'e je Nte'yam je y'ayook, jets atse'e kunnuja'vikux pan juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijt, jets atse'e kunnujava nujom juu' jaty, pan kunjayepts atse'e nujom je jaanchja'vin jets atse'e ve'em kunyakke'ek je kopk je keets, ax pan ka'ats atse'e je tsojkun njayep, ni vinxúpats áts je'e ve'e xkatuuinja. ³ Pan kun'amovya'kxy atse'e je ayooa jayu nujom juu' atse'e n'ixp njayejpp, jets pan atse'e kunnasa'ak áts ya nni'kx ya nkopk paat jette'e tyóyut, ax pan ka'ats atse'e je tsojkun njayep, ni vinxúpats áts je'e ve'e xkatuuinja.

⁴ Pan pan xa ve'e je tsojkun dujayejpp, myuténiptse'e juu', napyaaajmjuptse'e oy jayu, ka'a tse'e juu' duna'sama'ata, ka'a tse'e dunutva, ka'a tse'e ñamyájaja, ⁵ ka'a tse'e jjomjáyuva tyijáyuva, ka'a tse'e je y'o'yinji du'ixta, ka'a tse'e jatyi jyotma'aty, ka'a tse'e je ejkun duyaktáñ jem jya'vin kajxm, ⁶ ka'a tse'e dutukxoonduk je kyó'oy je'e, je'e ve'e tyukxoojntkp je tyuv je'e, ⁷ chajkpts je'e ve'e je jayu pan ti ve'e toojnjup kojtsjup, chajkpts je'e ve'e jette'e dujaanchjávát jets oy je'e ve'e juu' ve'e je viijnk jayu tyoondup, y'a'ixpts je'e ve'e ve'em, jette'e nujom juu' jaty du'amagaadaaga ku ve'e yakjomtún yaktitún. Ijtpts je'e ve'e je myujayu dutsak.

⁸ Je tsojkun, xa'ma kajxts je'e ve'e y'it. Je'yap xa ve'e je xaaj ku ve'e je Nte'yam je y'ayook kyoo'kyakkojtsnajxnit, ka'a tse'e je jayu je may aaj je may ayook du'ukkojtsnit, ka'a tse'e je jayu y'uyaktuknuja'vidinit juu'. ⁹ Ka'a xa ve'e pu'uk je nuja'vin juu' ve'e njayejpumdup jets ka'ava ve'e pu'uk je Nte'yam je y'ayook yakkojtsnáxy. ¹⁰ Ax ku tse'e je xaaj jye'ynit ku ve'e juu' jaty va'ajts nvinmótumdinit, ka'a tse'e y'uk'ijtnit ax jo'n uxyam ku ve'e yuu'n ve'e'n je nuja'vin njayejpumda.

¹¹ Ku xa atse'e pi'knun nve'na, ve'emts atse'e juu' nkajts, juu' mpayoy, jette'e juu' nvinmaajy ax jo'n je pi'k ónyk; ax kuts atse'e nyee'kni, ka'ats atse'e n'ukve'emini ax jo'n je pi'k ónyk. ¹² Nay ve'empa tse'e uxyam, yuu'n ve'e'nts je'e ve'e juu' ve'e nnuja'vimdup, ve'emts je'e ve'e ax jo'n jaa'x juu' jaty kun'ixumda; ax ku tse'e je xaaj myiinnit, van'it tse'e oy jets va'ajts nnuja'vimdat juu'. Vee'nji xa ve'e juu' atse'e uxyam nnuja'vip, ax van'itts atse'e oy va'ajts juu' nnujávát, ve'em ax jo'n atse'e je Nte'yam x'ix xnujava jo'n. ¹³ Ax toojk viijnts je'e ve'e juu' ve'e taamp xa'ma kajx: je jaanchja'vin, je a'ix'ijttun, jets je tsojkun. Ax je tsojkun tse'e dunumájjikajxp.

14

Ku je jayu dukáts je ayook juu' ve'e kyavinmótup

¹ Tóndats vintso ve'e xyak'ijttinit jem mja'vin kajxmda je tsojkun jets vintso ve'e xjayejptnit je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Espíritu Santo yajkyp, je'e ve'e vinkopk jette'e xkojtsnajxtinit je Nte'yam je y'ayook. ² Je jayu juu' ve'e dukojtsp je ayook juu' ve'e kyavinmótup, je Nte'yamts je'e ve'e myukajtsp, ka je jáyuvap, je jyoot je jya'vin maat je'e ve'e juu' dukáts, ax ka'ats je'e ve'e je jayu dvinmotu. ³ Ax je jayu pan pan jatye'e dukojtsnajxtup je Nte'yam je y'ayook, je'e tse'e je jayu dputajkidup jette'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávát, kyojtsmákkidupts je'e ve'e jette'e duyakjot'amájada. ⁴ Pan pan

xa ve'e dukojtsp je ayook juu' ve'e kyavinmótup, putajkijupts je'e ve'e viinm jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávát. Ax je'e pane'e dukojtsnajxp je Nte'yam je y'ayook, je'e tse'e je jayu duputajkip jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávát.

⁵ Oy xa je'e ve'e kuy'it ku miitse'e to'k ka'ajji kuxkotsta je ayookta juu' ve'e mkav-inmótudup, ax nuyojk oy tse'e kuy'it jetse'e xkojtsnáxtat je Nte'yam je y'ayook. Nuyojk xa je'e ve'e dunumaja je jayu juu' ve'e dukojtsnajxp je Nte'yam je y'ayook jets ni ka'a ve'e je jayu juu' ve'e je ayook dukojtsp juu' ve'e kyavinmótup, van'itji tse'e nuyojk dukanuujá ku ve'e jep je jayu juu' ve'e dukojtsvaatsp je ayook juu' ve'e kayakvinmótup, ax ve'em tse'e je jayu yakputaka jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávát. ⁶ Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsá'ada, pan najkxp xa ats miitse'e nku'ixta jetse'e nmukótstat maat je ayook juu' ve'e kayakvinmótup, ni vinxúpats miits je'e ve'e mkato'nuxjadat; van'itji je'e ve'e mto'nuxjadat pan ntuknuja'vidup ats miitse'e juu' atse'e je Nte'yam ntuknuja'vi uk pan nkojtsnajxyp atse'e je Nte'yam je y'ayook ukpu pan ntuk'ixtup ats miitse'e juu' ve'e je Nte'yam jye'e.

⁷ Oyam xa ve'e kyajojnytyka je xooxun jets je kov, yakmótupts je'e ve'e ku ve'e yaktukxu'ux yaktukkv. Ax pan ka'a tse'e oy yaktukxu'ux yaktukkv, žvintsos'e'e yakv-inmótuvut pan ti ve'e xyooxtup kyooovdup? ⁸ Ax ku tse'e je atso'ox tyunju, pan ka'a xa ve'e va'ajts yaktukxu'ux je trompeta, ni pana tse'e kyanay'apaamdúkajat jetse'e y'atso'oxtonút. ⁹ Nay ve'empa tse'e juu' jyajpa miits maatta. Pan ka'a xa ve'e je mtoots xtukkotsta je kats je ayook juu' jatye'e yakvinmótup, žvints'o tse'e yaknujávát pan ti ve'e mkojststup? Uxpojx xa je'e ve'e. ¹⁰ Jéjam xa ve'e may viijn je aaj je ayook yaja naxviijn; ax nujom ya aaj ya ayook, jyajejpp tse'e je vinma'yun. ¹¹ Ax pan ka'ats atse'e nvinmótu je aaj je ayook juu' atse'e je jayu xtukmukojtsp, ve'emts atse'e n'it ax jo'n je jékumit jayu je'e maat, nay ve'empats je'e ve'e je jékumit jayu jo'n y'it ats maat. ¹² Je'e kajx tse'e, je'e ve'e ku miitse'e ooy xtuntsokta jetse'e xjajejptinit je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Espiritu Santo je jayu myooyp, je'e tse'e nuyojk m'ixtidinup vintso ve'e je Espiritu Santo mmoojyjidinit je maa'yun je putajkin jetse'e ve'em je jayu xputákadat jetse'e nuyojk dujaanchjávát je Jesucristo.

¹³ Je jayu juu' ve'e dukojtsp je ayook juu' ve'e kyavinmótup, va'an tse'e je Nte'yam du'amótuvu vintso ve'e dukojtsva'atsut je ayook juu' ve'e kyajtsp. ¹⁴ Kux pan tsapkojtsp xa atse'e je ayook maat juu' atse'e nkavimótup, ya njoot ya nja'vin maatts atse'e ntsapkats, ax ni vinxúpats ats je'e ve'e xkaputáka jets atse'e juu' nuyojk oy nvinmótuvut. ¹⁵ ŽAx tits atse'e ntónup? Tsapkótsup xa atse'e maat ya njoot ya nja'vin jets nay ve'empa maat ya nvinma'yun. Ku atse'e n'uv, ávupts atse'e maat ya njoot ya nja'vin jets nay ve'empa maat ya nvinma'yun. ¹⁶ Kux pan jem xa ve'e nuto'k miista juu' ve'e je Nte'yam duyakmájip duyakjaanchip je jyoot je jya'vin maati, ka'a tse'e y'o'yixjadat pan pan jatye'e du'amotunaxtup jetse'e dunukojtspéttat je'e je y'ayook jetse'e vya'andat amén, kux ka'a ve'e dvinmótuda pan ti ve'e je jayu tudukats. ¹⁷ Kujyatun'óyam xa je'e ve'e dukukajtsja je Nte'yam, ni vintsóvats je'e ve'e je jayu dukaputáka jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjávát. ¹⁸ Nkukojtsjip xa atse'e je Nte'yam jets nuyojk je aaj je ayook atse'e nkats jets ni ka'a ve'e pan miista. ¹⁹ Oyam tse'e vye'ema, ku atse'e nmaatnay'amókajada je jaanchja'vivatajk, nuyojkts atse'e ntsak jets atse'e je jayu ntukmukótstat mugooxk je ayookji juu' ve'e yakvinmótup jets atse'e ve'em ntuk'ixtat jets ka'a ve'e ku atse'e ntukmukótstat majk miijl je ayook juu' ve'e kayakvinmótup.

²⁰ Utsta ajchta utsta tsá'ada, ka'a tse'e je vinma'yun xjajéptat ax jo'n je pi'k ónuk, je'ejyji ve'e ku ve'e xka'odynújávada jetse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap. Ax ku tse'e juu' jaty xpayo'oyda, pan'uk tse'e je vinma'yun xjajéptat. ²¹ Jidu'um xa ve'e Maja Vintsán vya'añ, ve'em ax jo'n javyet y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Ntukmukótstap xa atse'e ya jayu je viijnk aaj je viijnk ayook maat jets je jékumit jayu je y'ayook maat, ax ka'ajyams atse'e xmajapámdat." Jidu'um tse'e vya'añ. ²² Ku ve'e je Nte'yam je viijnk aaj je viijnk ayook kajx dumukajts je jayu juu' ve'e kajaanchja'vijidup, ve'em tse'e dutuujn jetse'e kyatsapákjadat. Ax ku tse'e je Nte'yam dumukats je jayu juu' ve'e jaanchja'vijidup, je y'ayook kojtsnajxpatajk kajxtats je'e ve'e ve'em dutún. Ax ve'em tse'e, yaktoomp xa ve'e je viijnk aaj je viijnk ayook je'e kajxta pan pan jatye'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup, ka je'e kajxapta pan pan jatye'e je Nte'yam dujaanchja'vidup. ²³ Oyam tse'e vye'ema, ku ve'e mnay'amókajada jetse'e anañujoma xkotsta je ayook juu' ve'e kayakvinmótup, jetse'e tyákada je jayu juu' ve'e dukanuja'vidup je Nte'yam je y'ayook ukpu dukajaanchja'vidup je Jesucristo, žka'ats n'ite'e vya'andat jets ka vijape'e tumvimpjittini? ²⁴ Ax pan anañujómats miitse'e xkojtsnáxta je Nte'yam je y'ayook, jetse'e tyaka nuto'k juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vip ukpu juu' ve'e dukanuja'vip je Nte'yam je y'ayook, kyuvákupts je'e ve'e je tyokin ku ve'e viinm dupayo'oyut, van'it ku ve'e du'amotunáxtut juu' miitse'e anañujoma mkojststup. ²⁵ Je Nte'yam tse'e duyaknuke'xnatákap je tyokin juu' ve'e yu'uts yak'ijtp jem jya'vin kajxm, van'it tse'e kyoxkténat jetse'e je Nte'yam duyakmájat duyakjaanchat jetse'e vya'anút jets tyúvame'e m'itta je Nte'yam maat.

“Tonda kotsta tse'e nujom ax jo'n duvinmachju”

²⁶ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ku ve'e mnay'amokajada, jem tse'e juu' ve'e avuvaandup, jem tse'e juu' ve'e dutsojktup jetse'e je Nte'yam je y'ayook je jayu dutuk'ixtat, jem tse'e juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnaxuvaandup, jempa tse'e juu' ve'e dutsojktup jetse'e dukotstat je ayook juu' ve'e kyavinmótudup, nay jempa tse'e juu' ve'e dutsojktup jetse'e dukojtsva'atstat je ayook juu' ve'e kayakvinmótup. Ax nujom juu' jatye'e mkojstsup, ixtada tse'e vintso ve'e je jayu xputakadat jetse'e je Jesucristo nuyojk dujaanchjavadat. ²⁷ Pan kyojstsup xa ve'e je ayook juu' ve'e kayakvinmótup, numejtsk jáyují tse'e kyótstat, too'vajkp to'k, van'it tse'e jado'k, ukpu nutoojk, je vaatji tse'e. Van'itji ve'e dukótstat je ayook juu' ve'e kayakvinmótup pan pane'e dukojtsva'atsup, ñojk'óy tse'e kyayakkótsut je ayook juu' ve'e kayakvinmótup ku ve'e mnay'amokajada. Pan jem xa ve'e pane'e dutsojktup jetse'e dukótsut je ayook juu' ve'e kayakvinmótup jets ka'a ve'e pan pane'e dukojtsva'atsup juu' ve'e kyajtp, va'an tse'e ve'em dukátsu ku ve'e naaydum y'it je Nte'yam maat jets ka'a ve'e ku ve'e y'it jeja je numay jayu vyinkujk. ²⁹ Nay ve'empan tse'e pan pan jatye'e dukojtsnajxtup je Nte'yam je y'ayook, va'an tse'e dukotsta numejtsk nutoojk jáyují namvaat je'e ve'e dupayo'oyda pan pan jatye'e du'amotunajxtup juu' ve'e kyojstsup. ³⁰ Ax pan to'k tse'e je jayu juu' ve'e tsuunip, jetse'e je Nte'yam tyuknujávaja juu' ve'e chajkp jetse'e yakkótsut, va'an tse'e du'amá'atu je'e juu' ve'e kojtsp jets je'e ve'e kyótsut juu' ve'e dunuja'vip. ³¹ Nvaatts miitse'eda anañujoma nuto'k nuto'k xkojtsnáxtat je Nte'yam je y'ayook, ax ve'em tse'e nujom pan pan jatye'e m'amotunajxjudup, je'e tse'e duvinmótudap ti ve'e je Nte'yam chajkp, jetse'e jyo'amájadat. ³² Pan pan jatye'e dukojtsnajxtup je Nte'yam je y'ayook, va'an tse'e du'a'ixta jetse'e nuto'k jaty dukojtsnáxtat, ³³ kux ka'a ve'e je Nte'yam juu' oyvintsova dutún, tsoj yakxone'e juu' dutún.

Tonda tse'e ve'em ax jo'n nujom je Nte'yam je jyayu joma ve'e ñay'amokajada. ³⁴ Ku ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amokajada, ka'a tse'e je ta'axtajk kyótstat, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets jepe'e je yaa'tyajak kya'p pya'tkup y'ittat. ³⁵ Pan y'amotutu'vavaandup xa ve'e juu', va'an tse'e du'amotutúvada je ñuyaa'y ku ve'e jye'yadat jem tyak'amda, kux ka'a xa ve'e dupaa'ty du'akeega jetse'e je ta'axtajk kyótstat ku ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amokajada.

³⁶ ¿Tis, miits je'e vine'eda joma ve'e yaknuja'vi'ukvaajñ je Nte'yam je y'ayook, uk miitsji vine'e myaktukmukojtsu? ³⁷ Pan jem xa ve'e juu' ve'e nañasja'vijup jets je'e ve'e dukojtsnajxp je Nte'yam je y'ayook ukpu viijnk je maa'yun je putajkin maat juu' ve'e je Espírít Santo moojyup, va'an tse'e dunujava jets je Maja Vintsán ya'a ve'e dupavaamp juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup. ³⁸ Ax pan ka'a tse'e je jayu dukuvuk juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, va'an tse'e ve'em du'itu.

³⁹ Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, tonda tse'e vintso ve'e xkojtsnajxtunit je Nte'yam je y'ayook, ka'a tse'e xkayakjattuvat jetse'e yakkótsut je ayook juu' ve'e kayakvinmótup. ⁴⁰ Ax nujom juu' jatye'e mtoondup mkojstsup, tonda kotsta tse'e ve'em ax jo'n duvinmachju jets vintso ve'e dupaa'ty du'akeega.

15

Joojntypajknuva ve'e je Cristo

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, uxamats atse'e ntsak jetse'e xjaa'myétstat je oy kats je oy ayook juu' ats miitse'e nkojtsjidu, je'e ve'e juu' ve'e mkuvajktu jetse'e myak'itjada makk aaj makk joot to'k muk je Cristo maat. ² Ya oy kats ya oy ayook kajxpa tse'e xjayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp pan mpanajkxtupe'e juu' ats miitse'e nkojtsjidu; kux pan mmasooktup xa ve'e, ni vinxupa tse'e mkato'nuxjadat juu' ve'e mjaanchja'vidup.

³ Juu' xa ve'e dunuvinkopkikajxp je expajkun juu' atse'e yakmooy jets ats miitse'e nvaajnidi, ya'ats je'e ve'e: Xku'oo'kimdu ve'e je Cristo uu'm je ntókin kajxamda, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ. ⁴ Naxtajkits je'e ve'e jetse'e jyoojntypajknuva kutoojk xaaj, ve'em ax jo'n vyaampa je Kunuu'kx Jatyán. ⁵ Naajknúke'xnatajkijuts je'e ve'e jeja je Pedro vyinkujk jets ux'ook jeja je kukátsiva vyinkujktava. ⁶ Ux'ook tse'e ñaajknúke'xnatajkiji jeja je uts je ajch jets je uts je tsa'a vyinkujkta juu' ve'e numugooxk mókupx naxy ijttu. Numayts je'e ve'e jyaa'kjoojntykadana, óyame'e jem juu' ve'e tuy'oo'ktini. ⁷ Ux'ook tse'e jeja je Santiago vyinkujk ñaajknúke'xnatajkiji, van'it tse'e jeja anañujoma je kukátsivatajk vyinkujkta.

⁸ Tun ux'ookani tse'e jeja ats nvinkujk ñaajknúke'xnatajkijuva, óyam atse'e n'it ax jo'n to'k je pi'k maax ónuk juu' ve'e tun to'mayji ke'xp ku ve'e kyapo'opaa'tyna. ⁹ Ats xa ve'e je kukátsiva juu' ve'e dunupi'kikajxp, ni je'ets atse'e nkavinmachju jets atse'e nyaktjút kukátsiva, je'e kajx ku atse'e njomtuujn ntituujn je Nte'yam je jyáyuda. ¹⁰ Ax je'ets atse'e

juu'am ats je maja maa'yun kajx juu' atse'e je Nte'yam xtoojnji. Ax je maja maa'yun juu' atse'e xtoojnji, ka'ats je'e ve'e kooyji vyintoki. Nuyojkts atse'e tuntún jets ni ka'a ve'e nuto'k je viijnk kukátsiva; óyam xa atse'e viinm je'e tunkatún, je Nte'yamts je'e ve'e tudutún je myaa'yun kajx. ¹¹ Ax ka'ats je'e ve'e vyinkopka pan ats je'e ve'e ntuump uk pan je viijnk kukátsiva je'e ve'e dutoonduup, je'ets je'e ve'e juu' aatse'e n'ava'nip, je'ets je'e ve'e juu' miitse'e mjaanchja'vidup.

Joojntypajktinuvap tse'e je oo'kpatajk

¹² Ax pan je'ets aatse'e n'ava'nip jets joojntypajktinuvap ve'e je Cristo ku ve'e y'uk'aa'k, ¿vintsots miitse'e jemda juu' ve'e vaandup jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntypajktinuvap? ¹³ Kux pan tyúvam je'e ve'e jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntypajktinuvap, ka'a tse'e je Cristo kujyoojntypajktinuvap. ¹⁴ Jets pan ka'a tse'e je Cristo kujyoojntypajktinuvap, ka'a tse'e tyun je kats juu' aatse'e n'ava'nip, nay ka'a tse'e tyoompa juu' miitse'e mjaanchja'vidup. ¹⁵ Pan ka'a xa ve'e je Cristo kujyoojntypajktinuvap, taayts je'e ve'e je tuvakojsun juu' aatse'e mpuump, je'e kajx ku aatse'e nva'añ jets je Nte'yame'e duyakjoojntypajktinuvap je Cristo. Kux pan taayts je'e ve'e kuy'it jets joojntypajktinuvape'e je oo'kpatajk, taayvats je'e ve'e jets je Nte'yame'e duyakjoojntypajktinuvap je Cristo. ¹⁶ Pan ka'a xa ve'e joojntypajktinuvap je oo'kpatajk, ka'ava tse'e je Cristo kujyoojntypajktinuvap; ¹⁷ jets pan ka'a ve'e je Cristo kujyoojntypajktinuvap, ni vinxupa tse'e je xyup mkato'nuxjada ku ve'e je Cristo xjaanchjávada, jep tse'e tokin jaatp je xyup mjaa'k'itta. ¹⁸ Nay ve'empa tse'e, pan pan jatye'e to'k muk ijttu je Cristo maat jetse'e y'oo'ktini, kuvyintókidits je'e ve'eda. ¹⁹ Pan je'ejyji tse'e kutyún je a'ix'ijttun juu' ve'e njayejpumdup je Cristo kajx ku ve'e njoojntykimda yaja naxviijn, tun nuyojk ayoova tse'e uu'm ya njootamda jets ni ka'a ve'e pan viijnk jayu.

²⁰ Ax je Cristo, joojntypajktinuvats je'e ve'e, je'e tse'e mutoo'vajkp joojntypajk ku ve'e y'uk'aa'k, ve'emts je'e ve'e ax jo'n juu' ve'e tá'mitoo'vajkp. ²¹ Ve'em ax jo'n je oo'kun jyeji je'e kajx juu' ve'e to'k je yaa'tyajk tyoon, nay ve'empa tse'e je jayu joojntypajktinuvap je'e kajx juu' ve'e jado'k je yaa'tyajk tyoon. ²² Jets ve'em ax jo'n anañujoma je jayu y'oo'kta kuxe'e je Adán je chaan je kyooj y'itta, nay ve'empa tse'e anañujoma je jayu joojntypajktinuvap je Cristo kajx. ²³ Ax ka'a tse'e nujom joojntypajktinuvap to'k naxji, je'e ve'e ax jo'n tyukkada'akjada: too'vajkpe'e je Cristo joojntypajktinuvap ax jo'n juu' ve'e tá'mitoo'vajkp, jets ku ve'e je Cristo myiinnuvap, van'it tse'e joojntypajktinuvap pan pan jatye'e je Cristo je jayu. ²⁴ Ku ve'e tun ux'ookani, van'it tse'e je Cristo dutukkatákat je kutojkuun je Dios Tee', távani tse'e duyakvintokikajxni vye'na nujom pan pan jatye'e je Nte'yam dutso'oxpajktup. ²⁵ Kux vinkopk je'e ve'e jetse'e je Cristo yakkutókut van'it paat ku ve'e je Nte'yam duyakvintókinut pan pan jatye'e tso'oxpajktudup. ²⁶ Ax je tso'oxpajkpa juu' ve'e tun ux'ookani kutókinup, je'ets je'e ve'e je oo'kun, kux ka'a ve'e je jayu van'it y'uk'oo'ktinut. ²⁷ Kux ve'eme'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ jets je Nte'yame'e dupaamnup nujom juu' jaty jep je Cristo kya'p pya'tkup. Ax ku tse'e vya'añ jets nujome'e dupaamnut jep je Cristo kya'p pya'tkup, va'añ tse'e yakvinmótu jets ka'a ve'e je Nte'yam viinm yakpámut jep je Cristo kya'p pya'tkup, kux je'e je'e ve'e juu' ve'e pa'muxjinup nujom juu' jaty jep je Cristo kya'p pya'tkup. ²⁸ Ax ku tse'e távani nujom juu' jaty tyañ vye'na jep je Cristo kya'p pya'tkup, van'it tse'e je'e, je Nte'yam je y'Onuk, ñapyámjút jep je Nte'yam kya'p pya'tkup, ax ve'em tse'e je Nte'yam dunumajikajxnit dunuajanchikajxnit nujom juu' jaty.

²⁹ Jado'k viijn, jem xa ve'e pan pan jatye'e dukunapejtídud je jayu pan pan jatye'e oo'ktu jañapet. ¿Tyajxts je'e ve'e ve'em dutonda pan ka'a ve'e dujaanchjávada jets joojntypajktinuvape'e jado'k nax?

³⁰ ¿Ukpu tyajxts atse'e jóvum xaaj nmaajk'ítju jem je oo'kun y'am kya'm pan ka'a atse'e ti o'yin n'uk'a'ixni? ³¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ve'em ax jo'n atse'e nxoonduk miits kajxta kuxe'e xjaanchjávada je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús, tyúvamts atse'e nva'añ jets jóvum xaaj atse'e n'it jem je oo'kun y'am kya'm. ³² ¿Tits ats je'e ve'e xtoojnjip ku atse'e nmuteni je mu'uk jayu juu' atse'e txso'oxpajktu yaja éfesovit kyajpun kujx ku atse'e n'ava'ni je Nte'yam je y'ayook? Pan tyúvam xa ve'e kuy'it jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntypajktinuvap, óyvats je'e ve'e juu' ve'e vaandup: "Va'an tse'e duka'yumda du'lookumda kux tsójke'e n'oo'kumdinut."

³³ Ka'a tse'e mnamyaso'okjadat jetse'e je jayu mvin'aa'njadat. Tyúvam xa je'e ve'e juu' ve'e vaandup: "Je ko'oy mujatyoo' tse'e duyakma'tp je jayu juu' ve'e dutoomp je y'oy je'e."

³⁴ Vija kejta, masooktini je mko'oy joojntykimda, kux jem miitse'eda pan pan jatye'e je Nte'yam duka'ixada. Miits je mtsó'otyó'nun kajxta xa ats ya'a ve'e ve'em nkats.

Vintso je jayu joojntypajktinuvap

³⁵ Jem xa n'ite'e juu' ve'e du'amotutúvap: "¿Vintsóse'e joojntypajktinuvap je oo'kpatajk? ¿Vintsóse'e y'ixuvap je ñi'kxta je kyopkta?" ³⁶ Jidu'umts atse'e n'atsav: jayu juu'

ve'e oy juu' dukapayo'yp! Ku xa ve'e je taamt yakni'ip ukpu yakvuj, vintókiyupts je'e ve'e je taamt je ñi'kx je kyopk ku ve'e myux. ³⁷ Juu' xa ve'e yakniipp juu' xa ve'e yakvauj, ka je ojts aajyapts je'e ve'e juu' ve'e ux'ook jéjap, je taamte'e juu' ve'e yakniipp juu' ve'e yakvauj, je trigo taamt ukpu je viijn taamt. ³⁸ Van'it tse'e je Nte'yam duyakyee'k je taamt pan vintso ve'e dutsak, je'e tse'e dumooyp je ñi'kx je kyopk pan vintso ve'e tyukkada'akyju. ³⁹ Ka'a xa ve'e ve'em je jayu je ñi'kx je kyopk ax jo'n je naxvinyo'yva tánuk jye'e, ka'a tse'e ve'em je naxvinyo'yva tánuk je ñi'kx je kyopk ax jo'n je jeyyva tánuk jye'e, ka'a tse'e ve'em je jeyyva tánuk je ñi'kx je kyopk ax jo'n je ajkx jye'e, tum tiktspe'e je ñi'kxta je kyopkta. ⁴⁰ Nay ve'empa tse'e jyéjiva juu' jatye'e jittup jem tsajviinm jets'e'e jyéjiva je ñi'kx je kopk juu' jatye'e yaja naxviijn. Ax ka'a tse'e y'akijpaxa je chojin juu' jatye'e jittup jem tsajviinm jets je ñi'kx je kopk je chojin juu' jatye'e yaja naxviijn. ⁴¹ Ka'a tse'e y'akijpxada je chojin je aampa xaaj je tya'kxun maat je aampa po'o je tya'kxun ukpu je maatsa je tya'kxun, ni ka'a tse'e y'akijpxada je chojin je maatsa je tya'kxunda, tum tiktsupe'e to'k jado'k je tya'kxun je chojin. ⁴² Nay ve'empa uu'mda, ku ve'e njoointykpajkumdinuvat jado'k nax, ka'a tse'e y'akijpaxa je ñi'kx je kopk juu' ve'e njajeypumdinup van'it ax jo'n ya ñi'kx ya kopk juu' ve'e uxyam njajeypumdup. Ku xa ve'e je jayu y'aa'k, pootsnup tse'e je ñi'kx je kyopk; ax ku tse'e jyoointykpajknuvat, ni je vin'itats je'e ve'e kyoo'k'oo'knit. ⁴³ Ku ve'e je jayu y'aa'k, yak'ayooov tse'e ñaxtaka; ku tse'e jyoointykpajknuvat, je majin maat tse'e y'ijtnit. Ka'a tse'e je makkin dujayep ku ve'e ñaxtaka; ax ku tse'e jyoointykpajknuvat, ooy tse'e je makkin dutunajeyjpnit. ⁴⁴ Naxtajkip xa ve'e ya nni'kxamda ya nkópkamda ku ve'e n'oo'kumda yaja naxviijn; ax ku tse'e njoointykpajkumdinuvat, ka'a tse'e je oo'kun x'uknumi'numdinit. Kux ve'em ax jo'n jyeja je ñi'kx je kopk juu' ve'e oo'kp, jéjiva tse'e je ñi'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'k'oo'knup.

⁴⁵ Ve'eme'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets je mutok' yaa'tyajk, je Adán, je Nte'yam je'e ve'e duyakjooointykpajk. Ax je'e pan ux'ook, je Criistots je'e ve'e, je'e tse'e je jayu dumooyp je joojntikin. ⁴⁶ Ax je ñi'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'k'oo'knup, ka'ats je'e ve'e divintoo'váka je ñi'kx je kopk juu' ve'e oo'kp; je'e ve'e too'vajkp jeji je ñi'kx je kopk juu' ve'e oo'kp, van'it tse'e je ñi'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'k'oo'knup. ⁴⁷ Je mutok' yaa'tyajk, naaxts je'e ve'e y'ijit; jets je jado'k yaa'tyajk, je Maja Vintsants je'e ve'e, je tsapjootmits je'e ve'e. ⁴⁸ Je ñi'kxta je kyopkta pan pan jatye'e yaja naxviijn, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je yaa'tyajk juu' ve'e naax ijt, jets je ñi'kxta je kyopkta pan pan jatye'e jem tsapjootm, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je yaa'tyajk juu' ve'e je tsapjootmit. ⁴⁹ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n nmajxumda je yaa'tyajk juu' ve'e naax ijt, nay ve'empa tse'e nnajxumduvat je yaa'tyajk juu' ve'e je tsapjootmit.

⁵⁰ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ve'em xa ats miitse'e nvaajnada jets juu' jatye'e pum je tsu'uts jets je pajk maat, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jette'e y'itut joma ve'e je Nte'yam xa'ma kajx yakkutuk, ka'a xa ve'e nvaat jette'e y'itut je'e maat juu' ve'e vintókip jets juu' ve'e xa'ma kajx ijt. ⁵¹ Ntsajkp xa atse'e jette'e xnuj'adaat juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijit. Ka'a tse'e anañujoma n'oo'kumdat, ax nujom tse'e ntiktsumdinit, ⁵² jaty aa'k, to'k vinmi'kxtkumji xa je'e ve'e, van'it ku ve'e xyo'oxut je trompeta juu' ve'e ux'ookani. Xo'oxup xa ve'e je trompeta jette'e jyoointykpajktinuvat je oo'kpatajk, ni je vin'ita tse'e kyoo'k'oo'ktin; jets uu'm, xyaktiktsumdinup tse'e. ⁵³ Kux ya ñi'kx ya kopk juu' ve'e uxyam njajeypumdup, vintókiyupts ya'a ve'e, ya'a tse'e vimpijtnup ñi'kxukopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'k'oo'knup. ⁵⁴ Ax ku tse'e ya ñi'kx ya kopk juu' ve'e njajeypumdup, juu' ve'e vintókip jette'e y'aa'k, kuts ya'a ve'e tuvviimpijtni je ñi'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'kvintókinup jette'e xa'ma kajx y'ijtnit, van'it tse'e tyónjut je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: "Ta xa ve'e je oo'kun kyutókini, ta xa je'e ve'e yak'amaadaaga. ⁵⁵ oo'kun, ¿joma tse'e y'it je mtuktsaachto'nun? ¿joma tse'e y'it je kutojkin jette'e je jayu xyaktsaachpaa'tut?" Jidu'um tse'e vya'añ. ⁵⁶ oo'kp xa ve'e je jayu je tokin kajx, jets je pava'nun kajx tse'e je tokin je makkin dujayep. ⁵⁷ Ax kukajtsja tse'e y'ijtnit je Nte'yam, juu' ve'e xmo'yumdup je maadaakun je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx, ax ve'em tse'e je oo'kun xkah'amaadaaguimda.

⁵⁸ Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, pamda tse'e je mak'k aaj je mak'k joot to'k muk je Cristo maat, xa'ma kajx tse'e xyaknujókadat vintso ve'e xmutóndat xmutópaktat je Maja Vintsán, kux mnuja'vidinup xa miitse'e jets je'e juu' ve'e mtoondup mkojststup to'k muk je Maja Vintsán maat, ka koojyap tse'e xtonda xkotsta.

16

Je meen juu' ve'e je jaanchja'vivatajk yakmojktu

¹ Ax je'e tse'e ku ve'e je meen xyakmodka jette'e xputákadat je Nte'yam je jyayu, tonda tse'e ve'em ax jo'n atse'e ntukpavaandit je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup

jem galáciait y'it jootm. ² Vindomiingo, muto'k xaaj je semana, mkontóktap tse'e to'k viijn pan vinxupe'e xpakt ku ve'e tumnay'ajátjada jetse'e xyakmóktat. Ve'em tse'e ka van'itnumap xyakmóktat je meen ku atse'e nje'yat joma ve'e miitsta. ³ Ax kuts atse'e nje'yat, nkéxtapts atse'e jem Jerusalén je nak maat je'e pan pan jaty miitse'e mvinkóndap jetse'e duyaknajkxtat je meen juu' ve'e myakmóktap. ⁴ Ax pan oyt je'e ve'e jets atse'e nnajkxpat, nmaádadapts ats je'e ve'e.

Ku je Pablo dunupaajmtki jetse'e ñajkxut jep Corinto

⁵ Ku xa ats miitse'e najkx nku'ixta, náxupts atse'e jem macedóniait y'it jootm, van'itts atse'e nje'yat joma ve'e miitsta. ⁶ To'mayji ats miitse'e jek jaty je it ntukmaatyaknáktat, to'mayji nujom je xox aats, van'itts ats miitse'e xputákadat pan joma atse'e nnujck. ⁷ Ka'a xa atse'e ntsak jets ats miitse'e nku'ixtat naxyji, tanavaamp atse'e jek jaty miits maatta pan vaampe'e je Maja Vintsán. ⁸ Ax jaa'ktánapts atse'e yaja éfesovit kyajpun kujx je pentecostés xaaj paat, ⁹ kux x'o'yixjup atse'e jets atse'e je tuvakojsun mpámüt je Maja Vintsán kajx, óyame'e jyeja numay je jayu juu' ve'e dutso'oxpajktup je ayook juu' atse'e je jayu nvaajnjudup.

¹⁰ Pan je'yp tse'e jem je Timoteo, íxtadats jetse'e oy joot m'íttat je'e maat kux myutuump myupujkp je'e ve'e je Maja Vintsán, ve'em ax jo'n atse'e ntun. ¹¹ Ni pana tse'e miitsta je'e xkaviijn'íxüt. Ax ku tse'e choo'nüt, putákada jetse'e xoojntkp xmasoóktinit jets atse'e xnuminüt, kux n'a'ixp ats je'e ve'e maat je utsta je ajhta.

¹² Jado'k viijn, ta atse'e ooy njatunmunoo'kxtük je n'útsamda je n'ajchamda Apolos jetse'e najkx kumku'íxjada maat je utsta je ajhta juu' ve'e yájada; ka'a tse'e uxyam ñajkxuva'añ, van'it tse'e ñajkxut ku ve'e y'o'yixjüt.

Ku je Pablo máyam je Dios dukexj

¹³ Nakyujoojntykajada, mákk tse'e xjaanchjávadat je Jesucristo, ka'a tse'e mtsa'agadat, mákk tse'e mnapyámjadat. ¹⁴ Nujome'e pan juu' jatye'e mtoondup mkojstsup, je tsojkun maat tse'e xtóndat xkóttat.

¹⁵ Utsta ajhta utsta tsa'ada, mnuja'vidinupts miitse'e jets je jáyuda juu' ve'e tsuunidup jem je Estéfanas tyak'am, je'e tse'e mutoo'vajkp je oy kats je oy ayook dujaanchja'vidu jem acáyait y'it jootm, ax je'e tse'e dumutoondup dumupajktup pan pan jatye'e ijttup je Nte'yam je jyayu. ¹⁶ Ntsajkpts atse'e jetse'e mnapyámjadat jep je'e kya'p pya'tkupta, nay ve'empa anañujoma pan pan jatye'e je Maja Vintsán dumutoondup dumupajktup. ¹⁷ Xoojntkp xa atse'e ku ve'e myetsta je Estéfanas, je Fortunato, jets je Acaico, kux je'e xa ve'e dutoondup juu' miitse'e mka'o'yixjudup kuxe'e yaja mka'itta. ¹⁸ Xyaktot'amájidu xa ats je'e ve'e, myaktot'amájjiduvats miits je'e ve'e. Vintsá'agada je jayu ax jo'n je'eda.

¹⁹ Máyame'e je Dios mkejxuxjada je jaanchja'vivatajka pan pan jatye'e nay'amojkijidup yaja ásiat y'it jaat. Máyame'e je Dios je Maja Vintsán kajx mkejxuxjuduva je Aquila jets je Priscila, nay ve'empa je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem je'e tyak'amda. ²⁰ Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva anañujoma je utsta je ajhta jets anañujoma je utsta je tsa'ada. Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat je Maja Vintsán kajx.

²¹ Ats, je Pablo, viinn atse'e nja'a ya máyam je Dios juu' ats miitse'e ntuknukejxtup.

²² Pan pan xa ve'e dukatsojkk je Maja Vintsán Jesucristo, ko'oy nukótsats je'e ve'e y'ijtnit. ¡Maja Vintsán, miinni to'k aaj!

²³ Je Maja Vintsán Jesús tse'e mkunoo'kxjadap. ²⁴ Ntsojktupts ats miitse'e anañujoma pan pan jatye'e je Cristo Jesús dujaanchja'vidup.

Ya'a tse'e je mumejtsk nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Corinto

¹ Atse'e je Pablo, je Nte'yam atse'e xvinxoon jets atse'e n'it'it je Jesucristo je kyukátsiva. Áts jets je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo, máyam aatse'e je Dios ntuknukexta je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem coriintovit kyajpun kajxm, jets nujom je Nte'yam je y'ayay juu' ve'e ijtup jem acáyait y'it jootm. ² Je Nte'yam, juu' ve'e n'Tee'ímdup, jets je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijittinit je y'oy joot maatta.

Ku je Pablo chaachpaaty

³ Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je Nte'yam, je nMaja Vintsánamda Jesucristo je Tyee', je n'Tee'amda, juu' ve'e xnu'ixk'adaakumdup jetse'e xyakjot'amájimda. ⁴ Je'ets aatse'e xyakjot'amájip pan ti tsaachpaatun aatse'e nyaknajxyp, ax ve'emts aatse'e nyakjot'amájiduvat pan pan jatye'e tsaachpaattup je jot'amajin maat juu' aatse'e je Nte'yam xmoopy ku aatse'e ntsaachpaa'ty. ⁵ Ku aatse'e ntsaachpaa'ty ax jo'n je Cristo chaachpaaty jo'n, je'e kajx ku aatse'e to'k muk n'it je'e maat, nay ve'empats aatse'e je Cristo xyakjot'amaja je'e kajx ku aatse'e to'k muk n'it je'e maat. ⁶ Je'e kajxts aatse'e ntsaachpaa'ty jetse'e xjayejptinit je jot'amajin jets je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je Nte'yam aatse'e xyakjot'amájip, ve'emts miitse'e aats kajx mjot'amájiduvat jetse'e xmuténadat je tsaachpaatun, ve'em ax jo'n aatse'e je tsaachpaatun nmutena. ⁷ To'k aaj to'k joots aatse'e njava jets tam miitse'e mnaajk'ítjada je Nte'yam maat. Kux ku xa miitse'e je tsaachpaatun xyaknaxta, ve'em ax jo'n aatse'e je tsaachpaatun nyaknajpaa, myakjot'amájijiduvapts miitse'e je Nte'yam, ve'em ax jo'n aats je'e ve'e xyakjot'amaja.

⁸ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntsajkp xa atse'e jetse'e xnujávadat vintso atse'e ntsaachpaaty jem ásiat y'it jootm, va'ajts makx xa je'e ve'e tyun'ijit, ve'emts atse'e n'ukunmaa'ij jets ka'a atse'e kun'amádaagui je tsaachpaatun, kunku'oo'ki atse'e. ⁹ Ve'em atse'e nnayja'viin ax jo'n je jayu pan pane'e je y'oo'kun kutúkani. Ni vinxúpats atse'e xka'ol'yixji jets atse'e kunkukeek je tsaachpaatun. Je'e kajxts ya'a ve'e tyoojnji kyojtsji jets atse'e viinn nkanayjávajat, je'e ve'e jets atse'e to'k ka'ajjji nnapyámjút jem je Nte'yam y'am kya'm, juu' ve'e je oo'kpatajk duyakjoojntykpajknupap. ¹⁰ Je Nte'yam xa atse'e x'ix xjayejp ku atse'e makx je aja'vin je atsa'kin nyaknajxy, je'ets atse'e xjaa'k'ixup xjaa'k'jajéput ku atse'e je aja'vin je atsa'kin njaa'kyaknaxut. To'k aaj to'k joots atse'e vinjava ntañ jets atse'e xjaa'k'ixut xjaa'k'jajéput ¹¹ je'e kajx ku áts miitse'e xputákada ku atse'e xnutsapkotsta. Ax pan numayts atse'e je jayu xnutsapkotsta, ve'em tse'e numay je jayu je Nte'yam dukukojsjadat je maa'yun kajx juu' atse'e je Nte'yam xtoojnjip.

Pan tyajx kajxe'e je Pablo kyanujkx jep Corinto

¹² Jeja xa ve'e to'k'viin juu' atse'e ntukxoojntkp, je'ets je'e ve'e ku atse'e nkatinyukjávaja jets atse'e va'ajts aaj va'ajts joot jets to'k aaj to'k joot ntsuuna yaja naxviin, ax nujojkts atse'e nxoonduk ku atse'e ve'em nmaa'k'ítju miits maatta. Je Nte'yam atse'e xtoojnjip je maa'yun jets atse'e ve'em njoojntyka; ka'a atse'e njoojntyka je naxviijnit jayu je vyinma'yun kajx. ¹³ Je'e'ijyits áts miitse'e ntuknuja'yidup juu' ve'e m'ol'yixjudup jetse'e xkótstát jetse'e xvinmótúdat, n'a'ixpats atse'e jets va'ajts'e xvinmotukáxtat, ¹⁴ ve'em tse'e mxoondukat áts kajx ku ve'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesús, nay ve'empats atse'e nxoojntkpat miits kajxta van'it.

¹⁵ Kux atse'e nnaasja'vi jets mjayejptupe'e je vinma'yun áts kajx, ve'em ax jo'n atse'e je vinma'yun njayep miits kajxta, je'e kajxts áts miitse'e ojts n'ukku'ixuva'anda jetse'e ve'em kumxoojntkti ku áts miitse'e mejtsk nax ojts kunku'ixta. ¹⁶ Njatsojk xa atse'e jetse'e kunku'ixti naxyji ku atse'e nmiiin yaja macedóniat y'it jaat, jetse'e ux'ook kun'avimpjittidinuva, van'itts atse'e xputákadat ku atse'e nnajkxut jem judéait y'it jootm. ¹⁷ ¿Ka'a áts vine'e oy mpayo'ly ku atse'e ve'em nmupaajm'tki? ¿Ve'em'e mvinmayda jets ve'em atse'e juu' nnyupaamduka ax jo'n je jayu juu' ve'e duyaktoondup je y'avintso vinma'yun?, juu' ve'e vaandup jets ve'em, óyame'e ve'em dukakutyonuva'anda. ¹⁸ Ax ñuja'vipts je'e ve'e je Nte'yam jets ka'a áts miitse'e nnaajmada "ve'em" ku atse'e nkakutyonuva'añ je n'ayook. ¹⁹ Kux je Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'e juu' ve'e jye'e aats miits ntuknuja'vidu, áts maat je Silas jets je Timoteo, ni vin'ítats je'e ve'e kyava'añ "ve'em" ukpu "ka'a" jetse'e dukakutyún je y'ayook, kyutyuump xa je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp. ²⁰ Kux nujom je vaanduk juu' ve'e je Nte'yam myasook, je Cristo kajx xa je'e ve'e yakkutyún. Je'e kajx tse'e nyakmájimda nyakjaanchimda je Nte'yam ku ve'e nva'numda "Amén", ve'em tse'e nnukojtspejtumda juu' ve'e je Nte'yam tyuump kyajtsp je Jesucristo kajx. ²¹ Ax je Nte'yamts

je'e ve'e juu' atse'e mak' xyak'ijtp to'k muk je Cristo maat, je'ets atse'e xvinkoon ²² jetse'e dukejx je Espiritu Santo jetse'e y'ijtnit yam ats nja'vin kajxm, ve'emts atse'e xtuknuja'vi jets njaejpnpup atse'e je y'oy je'e juu' ve'e miinnup.

²³ Njuja'vipts je'e ve'e je Nte'yam jets ka'anum ats miitse'e nku'ixta, kux je'e atse'e ntsojk jetse'e xmasoqtkinit je mtokinda, ve'emts ats miitse'e nkayaktsaachpaa'ttat. ²⁴ Ka je'epts atse'e n'ixtip vintso ats miitse'e juu' akex'e ntukjaanchjavadat, kux je jaanchja'vin kajxe'e mak' mnaajk'itjada to'k muk je Jesucristo maat. Je'e atse'e n'ixtip vintso ats miitse'e mputakadat jetse'e ooy je xoointkun xtunjayéptat.

2

¹ Je'e kajxts atse'e mpayoy jets ka'a ats miitse'e nyaktsaachvinmaaydinuvat ku ats miitse'e najkx nku'ixtinuva. ² Kux pan ats miitse'e kunyaktsaachvinmáya, ¿pants je'e ve'e juu' atse'e xyakxoondukup? Miitsjyam xa je'e ve'eda juu' atse'e kunyaktsaachvinmaaydi. ³ Je'e kajxts ats miitse'e ve'em nnuja'yidi kux ka'a atse'e nnajkxuvaajñ joma ve'e miista jets ats miitse'e kunku'ixtinuva je tsaachvinma'yun maat, miista, juu' atse'e kuxyakxoointkti. Nayja'vijinup atse'e tyuva jets ku atse'e nxoonduk, mxoointktuvaps miitse'eda. ⁴ Kux ku xa ats miitse'e nnuja'yidi, va'ajts tsaachvinmaaypts atse'e nve'na jets atse'e ooy ntunnavinma'yunmoqoyji, yaaxts atse'e. Ax ka je'e kajxaps ats miitse'e nnuja'yidi jets'e nyaktsaachvinmádat; je'e kajxe'e jetse'e xnujavadat jets ooy ats miitse'e ntuntsokta.

Ku je Pablo vyaajñ jetse'e je jayu yaktokinmee'kxut

⁵ Ax pan jem tse'e juu' ve'e je tsaachvinma'yun duyakjéjidu, ka átsjyaps je'e ve'e xyaktsaachvinmaaydu, nay ve'empa ve'e anañujoma miitsta. ⁶ Je tsaachpaatun juu' ve'e mpaajmjidu je jayu juu' ve'e myaktsaachvinmaaydu, va'ants vanxupji du'itu; ⁷ ñojk'oy mee'kxjada je tyokin jetse'e xyakjot'amájadat kux ku ve'e je tsaachvinma'yun dukamutéat. ⁸ Je'e kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jetse'e xtuknuja'vidinuvat jets mtoojktup miits je'e ve'e. ⁹ Je'e kajxts ats miitse'e nnuja'yidi jets atse'e nnujavat pan mkatsupajktup ijke'e. ¹⁰ Je jayu juu' miitse'e mtokinmee'kxut, ntokinmee'kxpaps ats je'e ve'e. Jets je'e juu' atse'e tuntokinmee'kx, pan jeme'e je tyokin jets atse'e nme'e'kxut, miits kajxtats atse'e ve'em tuntún jeja je Cristo vyinkujk, ¹¹ ve'em tse'e je Satanás nka'itumo'yumdat jetse'e xkah'amaadaaguindat, kux nnuja'vimdup xa uu'me'e jets ti ve'e ñupaajmtkip.

Ku je Pablo ñavyinma'yunmoqoyji jep Troas

¹² Ku atse'e nje'y jem trooasit kyajpun kajxm, ooyts atse'e xtun'o'yixji jets atse'e je jayu nvaajnjidi je oy kats je oy ayook, ¹³ ax ka'ats atse'e to'k aaj to'k joot n'ijt kuxe'e ats nkapaaty je n'útsamda je n'ajchamda Tito. Je'e kajxts atse'e jem ntsoo'nni jets atse'e nje'y yaja macedóniat y'it jaat.

Juu' ve'e maadaakup je Cristo kajx

¹⁴ Kukajtsa tse'e je Nte'yam dutsak, je'e aatse'e xa'ma kajx xyakmaadaakp je Cristo Jesús kajx. Ijtpst aatse'e ve'em ax jo'n je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e duyakpa'ajkxoo'kpajkkajxp to'k je tajk, ijtpst aatse'e je jayu ntuknujava je Nte'yam je kyats je y'ayook vinxup to'k it to'k naxviijn. ¹⁵ Kux ve'em xa aatse'e je Nte'yam xjayep ax jo'n aatse'e kun'ijt je pa'ajk xoo'kpa juu' ve'e je Cristo kudujayep, ntuknuja'vipts aatse'e je kyats je y'ayook pan pan jatye'e je tyokin nuvaatsjudup jets nay ve'empa pan pan jatye'e vintókidup. ¹⁶ Je'e pan pan jatye'e vintókidup, ve'emts aats je'e ve'e xjavada ax jo'n juu' ve'e oo'k jetse'e xyuu'k, je chaachpaatunts aatse'e n'ava'nip; ax je'e tse'e pan pan jatye'e je Nte'yam yaktsaookjudup, ve'emts aats je'e ve'e xjavada ax jo'n je pa'ajk xoo'kpa, xa'ma kajx tse'e jyoointykidinit je'e kajx juu' aatse'e je jayu nvaajnjidup. ¿Ax pants n'ite'e o'yixjup jetse'e ya toonk dutónut? ¹⁷ Ax ka'ats aatse'e nve'ema ax jo'n je numay jayu juu' ve'e dutukmeempajktup je Nte'yam je y'ayook; to'k mukts aatse'e n'it je Cristo maat, to'k aaj to'k jootts aatse'e je jayu juu' nvaajñja jeja je Nte'yam vyinkujk, juu' aatse'e xkejxp.

3

Ñumájip tse'e ooy je nam kojstán

¹ Ku atse'e ve'em nva'añ, ¿jidu'lume'e mvinmayda: "Jado'k nax tse'e je Pablo ñay'oñukótsaja"? ¿Ukpu tsokjup vine'e jets aats miitse'e ntuk'ixtat je nak joma aats miitse'e x'oñukótsada ku aatse'e je jayu nvaajnjada je Nte'yam je y'ayook, ukpu je nak joma aatse'e je jayu x'oñukótsada ku aats miits je'e ve'e nvaajnjada? ² Ax ka'a tse'e. Miits xa ve'e viinnmda ax jo'n je nak joma aatse'e nyak'oñukótsa. Jyapana pan pane'e du'ixp vintso ve'e je Nte'yam maat mnayajmjidini jetse'e xmasoqtkini je mko'oy joojntykinda, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e dunjavat jets je Nte'yam kajx aatse'e juu' ntuujn nkajts ku

aatse'e n'ijit miits maatta. ³ Miitsta xa ve'e ax jo'n je nak juu' ve'e je Cristo viinm kudujaajy aats kajx, ka'a tse'e je tinta maat jya'a ukpu jem tsatsets kajxm yukja'a, jem tse'e mja'vin kajxmda je Nte'yam je y'ayook tyañ je Espiritu Santo kajx, juu' ve'e ijtp jem je joojntyk Nte'yam jya'vin kajxmpa.

⁴ To'k aaj to'k joot atse'e ve'em nva'lañ kuxe'e ats jeja je Nte'yam vyinkujk njaanchjáva jets je Cristo kajx aatse'e juu' ntuujn nkajts ku aatse'e n'ijit miits maatta. ⁵ Ka'a aatse'e x'o'yixju jets aatse'e ya toonk ntónut aats ya n'avintso vinma'yun kajx, je Nte'yam kajx je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp.

⁶ Je Nte'yam kajx xa aatse'e x'o'yixju jets aatse'e je jayu nvaajnada je nam kojstán juu' ve'e je Nte'yam yaktaan. Ka'a tse'e ya nam kojstán ax jo'n je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy. Kux je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy, je'e tse'e du'ava'ni je tsaachpaatun kuxe'e je jayu dukakutyún je pava'nun. Ax ya nam kojstán, je oy kats je oy ayookts ya'a ve'e juu' aatse'e je Espiritu Santo xmooy, je Espiritu Santo, juu' ve'e je jayu dujoojntykinmooy. ⁷ Ku ve'e je Moisés vyajntyk jem kopk kajxm maat je pava'nun juu' ve'e jem tsatsets kajxm yukja'a, ka'a tse'e je israeejlit jayu dumuténidi jetse'e du'ixtat je Moisés je vyiijn je y'aaj kuxe'e ooy tyun'ajaj tyun'atu'kx. Oyame'e ooy tyun'ajaj tyun'atu'kx, vintoki tse'e je y'ajajtk. Oyame'e je majin maat ooy tyun'ijit je pava'nun juu' ve'e je tsaachpaatun du'ava'nip kuxe'e je jayu dukakutyún, ⁸ zax vintsots je'e vine'e nuyojk dukajaa'knúmájat je oy kats je oy ayook juu' aatse'e je Espiritu Santo xmooy? ⁹ Oyam tse'e je majin maat ooy tyun'ijit je pava'nun juu' ve'e je tsaachpaatun du'ava'nip, nuyojkts je'e ve'e ooy je majin dutunjayep je kats je ayook juu' aatse'e je jayu nvaajnjp, je'ets je'e ve'e vintso ve'e je Nte'yam je jayu dukatokimpum. ¹⁰ Kux je pava'nun, je majin maat je'e ve'e y'ijit; ax ka'a tse'e uxym je majin du'ukjajepni kux nuyojke'e ooy je majin dutunjayep je nam kojstán. ¹¹ Ax ve'em tse'e, oyame'e ñumaja y'ijit juu' ve'e najx, ax nuyojkts je'e ve'e ooy dutunjaa'knúmája juu' ve'e taannup xa'ma kajx.

¹² Je'e kajx tse'e, kuxe'e aats je Nte'yam xyaktaajnji je nam kojstán juu' ve'e je majin ooy dutunjayepjp, to'k aaj to'k joots aatse'e je jayu nvaajnada je oy kats je oy ayook. ¹³ Ka'a aatse'e ve'em njátuka ax jo'n je Moisés jyatki ku ve'e ñayinvajji jetse'e je israeejlit jayu duka'ixtat ku ve'e kyoo'k'ajajni kyoo'k'ata'kxni je vyiijn je y'aaj. ¹⁴ Ax ka'a tse'e je israeejlit jayu duvinmótudi ti ve'e je Nte'yam chajkp. Uxym paatna tse'e dukavinmótuda ku ve'e dukotsta je jujpit kojstán, kux makke'e je kyuvajkta, ve'em tse'e y'itta ax jo'n vinjuu'x je jya'vinda kuy'ijit. Ax ku tse'e je jayu to'k muk y'itta je Cristo maat, ve'em tse'e y'itta ax jo'n kuyakvinjoo'xvaatstini. ¹⁵ Kux ve'em je'e ve'e je israeejlit jáyuda ax jo'n vinjuu'x je jya'vinda kuy'ijit, uxym paatna tse'e dukavinmótuda je Moisés je jyatyán ku ve'e dukotsta. ¹⁶ Ax ku tse'e je jayu vyinmayumpitta jetse'e ñapyámjada jem je Maja Vintsán y'am kyá'm, ve'emts je'e ve'e ax jo'n kuyakvinjoo'xvaatstini, vyinmótudinupts je'e ve'e je oy kats je oy ayook. ¹⁷ Je Maja Vintsán jets je Espiritu Santo, to'kjits je'e ve'e je vyinma'yunda. Ax ku tse'e je Espiritu Santo jem je jayu jya'vin kajxm y'it, o'yixju tse'e je jayu jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ¹⁸ Je'e kajx tse'e n'ijitmda ax jo'n je jayu juu' ve'e kavinjuu'xap, n'ixumdup tse'e je Maja Vintsán je myajin, jets vintso ve'e ya it ñaxy, ve'em tse'e xyaktiks'ataatsumda jetse'e ve'em n'ijitmdinit ax jo'n je Maja Vintsán. Je'ets je'e ve'e tyuump je Espiritu Santo.

4

¹ Ax je'e kajx tse'e kuxe'e je myaa'yun kajx aatse'e je Nte'yam xmooy ya toonk jets aatse'e je jayu ntuknujávadat je oy kats je oy ayook, ni vin'ítats aatse'e nkajotmootska. ² Ka'a aatse'e ntun nkats juu' ve'e ayu'uts ukpu juu' ve'e kutso'oy, ka'ats aatse'e juu' ntun jets aatse'e je jayu nvin'aa'nut, ni ka'ats aatse'e je Nte'yam je y'ayook nyaktikuts; je'e aatse'e n'ava'nip juu' ve'e tyúvam jeja je jayu vyinkujk jets jeja je Nte'yam vyinkujk. Ve'em aatse'e njoointyka jetse'e je jayu dunujávadat jets pyaatp y'akeeguij je'e ve'e aats ya njoointykin maat je Nte'yam je y'ayook. ³ Ax pan jem tse'e je jayu juu' ve'e dukavinmótudup je oy kats je oy ayook juu' aatse'e n'ava'nip, je'ets je'e ve'eda pan pan jatye'e du'anajxidup je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnp. ⁴ Je ko'oyjáyuvap juu' ve'e duyakkutojkip je jayu juu' ve'e aatse'e du'otso'xpajktup je Nte'yam, je'e tse'e duyakvinmama'yá pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e je ayook kyatákat jem jya'vin kajxmda jetse'e dukavinmótudat jets ooye'e je majin dutunjayep je Cristo, myaatnavyaatjupts je'e ve'e je Nte'yam viinm. ⁵ Ax juu' tse'e aatse'e je jayu nvaajnjdip, ka'ats aats je'e ve'e ve'em ntun jets aatse'e je jayu xyakmájat; je Jesucristo jye'ets aats je'e ve'e je jayu nvaajnjp, je'e tse'e je nMaja Vintsánamda, jets aats, nmutoondup nmupajktupts aats miitse'e jetse'e nuyojk xjaanchjávadat je Jesucristo. ⁶ Kux nay je'ejyam je Nte'yam, juu' ve'e dupavaan jetse'e je ajajtk jyéjat joma ve'e je akoo'ts it, je'e tse'e dukujajp dukuta'kxp yam nja'vin kajxnamda, ve'em tse'e nnuja'vimda jets ooye'e je majin dutunjayep je Nte'yam.

Je Jesucristo kajx tse'e je nuja'vin njayejpumda, je'e tse'e je Nte'yam je myajin je jyaanchin duyaknuke'xnatajkip.

Y'a'ixts je'e ve'e je Pablo ku ve'e dujayejpnit je nam ni'kxukopk

⁷ Ax ya nuja'vin juu' ve'e njayejpumdup, je oy kats je oy ayookts ya'a ve'e, ya'a tse'e dunu'oyikajxp. Je'e kajxts aatse'e je Nte'yam xtukkatajki ya ayook jetse'e oy kye'exut jets je Nte'yam je kyutojkuñ kajx aatse'e juu' ntun nkats, ka aats ya n'avintsö vinma'yun kajxape'e, aats, juu' ve'e ve'em ijttup ax jo'n je naxto'ts. ⁸ Ax ve'em tse'e, óyam aatse'e ntsaachpaa'ty, ka'ats aatse'e ntsaachvinmáy; óyam aatse'e nkanujava ti aatse'e ntónup, ka'ats aatse'e nmay ntaj; ⁹ óyam aatse'e je jayu xjomtún xtitún, ka'ats aatse'e je Nte'yam xmasa'ak; óyam aatse'e n'it ax jo'n je jayu juu' ve'e naxkada'akyani, ka'ats aatse'e nvintoki. ¹⁰ Oyjoma pan joma aatse'e nnujix, jemts aatse'e kutsa'aga jootm n'it jets aatse'e n'oo'kut. Ve'em ax jo'n je Jesús jem kutsa'aga jootm y'ijt, nay ve'emts aatse'e jem kutsa'aga jootm n'it, ve'em tse'e nuké'xnatáka tyánut aats kajx jets joojntykipe'e je Jesús. ¹¹ Kux namvaat aatse'e njoojntyka yaja naxviijn, xa'ma kajxts aatse'e je oo'kun nvintena je Jesús kajx, ve'em tse'e nuké'xnatáka tyánut aats kajx jets joojntykipe'e je Jesús. ¹² Ax ve'em tse'e, jem aatse'e kutsa'aga jootm n'it jets aatse'e n'oo'knit; ax miitsta, je Cristo kajx tse'e mjoojntykada kuxe'e aats ve'em ntun.

¹³ Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Njaanchja'vi atse'e, je'e kajxts atse'e nkajts." Jidu'um tse'e vya'añ. Nay ve'empa aats, njaanchja'vip aatse'e, je'e kajxts aatse'e nkats. ¹⁴ Ve'emts aatse'e nnujava jets je Nte'yam, juu' ve'e duyakjoojntykpajknuva je Maja Vintsán Jesús, je'ets aatse'e xyakjoojntykpajknuvap je Jesús kajx, nay ve'empats miitse'e myakjoojntykpajkjidinuvat, jetse'e xyakje'yumdnit jem je'e vyinkojkm. ¹⁵ Nujom ya'a ve'e, miits je m'o'yin kajxtats je'e ve'e. Kux ve'em ax jo'n ooy tyunnuyoka je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnijp, je'e ve'e ku ve'e ooy tyunnuyoka je jayu juu' ve'e je Nte'yam dujaanchja'vidup, numay tse'e je Nte'yam dukukojsjadat jetse'e duyakmájadat duyakjaanchadat.

¹⁶ Je'e kajxts aatse'e jot'amaja n'it; óyam xa ve'e aats ya nni'kx ya nkokp myaj'onuki'ataatsni, makkpajk'ataatsp tse'e aats ya njoot ya nja'vin jóvum xaaj. ¹⁷ Juu' jaty tsaachpaatun aatse'e nyaknajxyp ku aatse'e njoojntyka yaja naxviijn, ve'e'njits je'e ve'e jetse'e jatyi ñaxy; ax nuyojk tse'e ooy je majin juu' aatse'e njayejpup ku aatse'e n'ijtnit je Cristo maat xa'ma kajx. ¹⁸ Ka'a xa aatse'e nyakvinkopka juu' ve'e yak'ixp, je'e ve'e juu' ve'e kayak'ixp. Kux juu' xa ve'e yak'ixp, kutókiyupts je'e ve'e; ax juu' tse'e kayak'ixp, xa'ma kajxts je'e ve'e y'it.

5

¹ Kux nmuja'vinup aatse'e jets ku ve'e aats ya nni'kx ya nkokp kyutókiyut, ve'em ax jo'n to'k je tajk kyutoki jo'n, xmooynupts aatse'e je Nte'yam je ni'kx je kopk joma aatse'e ntsaanat, juu' ve'e ka je jayu púmap, juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup jem tsapjootm. ² Namvaat aatse'e njayep ya ni'kx ya kopk juu' ve'e uxyam, ve'emts aatse'e ax jo'n je ta'axtajk y'uj ya'axy ku ve'e je y'ónuk duyakke'exuva'añ, ooyts aatse'e ntuntsak jets aatse'e je Nte'yam xmooynit je ni'kx je kopk juu' aatse'e njayejpup jem tsapjootm ³ jets aatse'e ve'em nka'itut ax jo'n je jayu juu' ve'e nuva'ajts axva'ajts. ⁴ Tsaachvinmaapyts aatse'e kuxe'e aats ya naxviijnit ni'kxukopk njayep, ntsaachja'vipts aatse'e ax jo'n aatse'e yaja n'it; ka je'epts aatse'e ntsajkp jets aatse'e je Nte'yam ya pak ni'kxukopk xyakkeekjat, je'e aatse'e ntsajkp jets aatse'e xmooynit je nam ni'kxukopk. Ve'em tse'e ya ni'kx ya kopk juu' aatse'e njayejpp, juu' ve'e oo'kp, ve'em tse'e vyimpijtnit to'k je ni'kx je kopk juu' ve'e ni je vin'ita koo'l'oo'knup. ⁵ Je Nte'yam tse'e viinm dunupaajmtki jetse'e ve'em tyónjut kyótsjut, je'e tse'e dukejx je Espíritu Santo jetse'e y'ijtnit yam aats nja'vin kajxm jets aats ya'a ve'e xtuknujava.

⁶ Je'e kajxts aatse'e xa'ma kajx n'it to'k aaj to'k joot jets aatse'e nnujava jets namvaat aatse'e ya ni'kx ya kopk njayep, ka'ats aatse'e n'it jem je Maja Vintsán vyinkojkm; ⁷ kux je'e xa aatse'e n'a'ixp juu' ve'e kayak'ixp, ka je'ep juu' ve'e yak'ixp. ⁸ To'k aaj to'k joot aatse'e n'it, njatsajkpts aatse'e jets aatse'e ya nni'kx ya nkokp mmaatnavya'kxjut jets aatse'e n'ijtnit joma ve'e je Maja Vintsán. ⁹ Je'e aatse'e nyakvinkópkip jets aatse'e ntónut juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp, pan njayejpp aatse'e ya nni'kx ya nkokp uk pan ka'a. ¹⁰ Kux to'k ka'ajji ve'e je jayu duvinténidinit je Cristo jetse'e yaktókimpayo'ydnit, ve'em tse'e to'k jado'k yakmooydnit juu' ve'e tukkadaakjudup, pan oy uk pan ka oy je'e ve'e juu' ve'e tudutonda tudukotsta ku ve'e je ni'kx je kopk maat tuy'itta.

Vintsö je jayu je oy joot dujayéptat je Nte'yam maat

¹¹ Kux aatse'e nnujava vintsö je'e ve'e ku ve'e je Nte'yam yaktsa'aga, je'e kajxts aatse'e n'ix pan vintsö aatse'e je jayu ntukpákut je tuvútoo'. Nuja'vip tse'e je Nte'yam vintsö aatse'e

njáyuva njoojntyka, n'a'ixpts atse'e jets mnuja'vidupe'e jets oy je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp. ¹² Ka'ats atse'e ve'em nva'añ jets aatse'e nnamyájajat, je'e atse'e ntsajkp jetse'e xnujávadat jets oy je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp, ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e xyak'amo'ottat je jáyuda juu' ve'e namyájjidup je'e kajxta pan pan jatye'e duttoondup juu' ve'e je numay jayu chojktup jetse'e dukayakvinkópkada vintso ve'e je jayu je jyotta je jya'vinda. ¹³ Jeme'e je jayu juu' aatse'e xtijtip ka víjap. Ax pan ka víjapts aatse'e, je Nte'yam kajxts je'e ve'e; ax pan víjts aatse'e, miits kajxta tse'e. ¹⁴ Je tsojkn juu' ve'e je Cristo pyaam yam aats nja'vin kajxm, ya'ats aatse'e xka'mip, kux nmuja'vinup aatse'e jets je'e ve'e to'k xku'oo'kimdu. Ax je'e kajx tse'e kuxe'e to'k ka'ajjji je jayu duku'oo'ki, to'k ka'ajjji tse'e je jayu y'it jem je oo'kun kya'm. ¹⁵ Ax je'e tse'e uk'oo'k anañujoma je jayu kajx jetse'e jjoointykidinit ka je y'avintso vinma'yun kajxapta, je Cristo kajxe'e, je'e juu' ve'e uk'oo'k je'e kajxta jetse'e jjoointykpajknua. ¹⁶ Ka'a tse'e je jayu dunujávada vintso ve'e je jayu je jyáyuvinda je jjoointykinda ku ve'e koojyji je jayu du'a'ixtukta. Ve'em aatse'e nmasja'vi jets ve'eme'e je Cristo ya jo'n jyapana; ax kuts aats je'e ve'e n'ixa, ka'ats aatse'e ve'em n'ukvinmaayni. ¹⁷ Ax ve'em tse'e, pan pan tse'e ijtp to'k muk je Cristo maat, je nam joojntykints je'e ve'e jyajejpp, ta xa ve'e ñaxy juu' ve'e tuy'it, tum namts je'e ve'e juu' jaty tuyaanni.

¹⁸ Ax je Nte'yamts ya'a ve'e nujom dutonkajx, je'e tse'e xmujot'o'yimdinu je'e maat je Cristo kajx, je'ets aatse'e xmooy je toonk jets aatse'e je jayu ntuknujávadat vintso ve'e y'ittat oy joot je Nte'yam maat. ¹⁹ Je maa'yun kajx juu' ve'e je Cristo tyoon, je'e kajx tse'e je Nte'yam je jayu dukoo'kmujot'aañjini, ax ve'em tse'e je Nte'yam je jayu dukatukkuvet je tyokin jets aatse'e xtukkatajki ya oy ksts ya jo'n ayook jets aatse'e je jayu nvaajnjadat. ²⁰ Je'e aatse'e xpaam jets aatse'e n'it je Cristo je kyukátsiva. Nmunoo'kxtktupts ats miitse'eda, ve'em ax jo'n je Nte'yam viinm kummunoo'kxtkjidi jo'n, je Cristo kajxts ats miitse'e nmunoo'kxtukta jetse'e nnamyujot'óyajadat maat je Nte'yam. ²¹ Ka'a xa ve'e je Cristo tyokintuujn; ax uu'm kajxta tse'e je Nte'yam pyaajmji ax jo'n je tókinax jayu kuy'ijt jo'n. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e to'k muk je Cristo maat oy joot n'ijtumdinu je Nte'yam maat.

6

¹ Ax ve'em tse'e, miits, juu' aatse'e je Nte'yam ntukmaatmutoondup ntukmaatmupajktup, nmunoo'kxtktup tse'e jets ka'a ve'e xkamajapámdat je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjimdud. ² Kux jidu'ume'e je Nte'yam vya'añ, ve'em ax jo'n jatyañ y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Jei xa ve'e je xaaj ku ats miitse'e nkats'amotunajxti, ku ats miitse'e xtukkatajki je'e nyaktsoqts." Jidu'um tse'e vya'añ. Uxyam je'e je xaaj juu' ve'e je Nte'yam ñukojs ku ve'e y'oya jetse'e je mtókinda mtuknuvaatsjidinit jetse'e xjajejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

³ Ka'a aatse'e ntun pan vintso ve'e je jayu dukajaanchjávadat je Jesucristo, ve'em tse'e je jayu kyava'anut jets ka óyap je'e ve'e juu' aatse'e ntuump nkajtsp. ⁴ Nujom juu' jaty aatse'e ntuump, ve'emts aats je'e ve'e ntun jetse'e je jayu dunujávadat jets je Nte'yam aatse'e nmutuump nmupujkp. Nu'u'k aaj nu'u'k jootts aatse'e nmutena je tsaachpaatun, nmuténipts aatse'e ku aatse'e juu' xka'ijta jets ku aatse'e nyaknaxy je cho'ox je'e, ⁵ yakvojppts aatse'e jetse'e nyakpoxuntakpum, ntuknaxxypts aatse'e ku ve'e je jayu yoojmukta y'ajxukta, mákk toonkts aatse'e nyaknajxyp, ka'ats aatse'e nma'aj n'it jets ayoojip axaajijpts aatse'e. ⁶ Va'ajts aaj va'ajts jootts aatse'e njáyuva njoointyka, nnuja'vinupts aatse'e je oy kats je oy ayook, nmuténipts aatse'e juu', napyaaajmjpts aatse'e oy jayu maat anañujoma je jayu, je Espíritu Santo tse'e ijtp yam aats nja'vin kajxm, to'k aaj to'k jootts aatse'e je jayu ntsak, ⁷ tyúvamts je'e ve'e juu' aatse'e je jayu ntuk'ixp, yaknuke'xnatajkipts je'e ve'e je Nte'yam je myakkin aats kajx. Jem tse'e je jayu pan pan jatye'e dutso'oxpajktup je ayook juu' aatse'e je jayu nvaajnjidup; nay jempa tse'e pan pan jatye'e dukuvajktup. Ax pan xtso'oxpajkpts aatse'e je jayu uk pan x'oyja'vip aatse'e, je'ets aatse'e n'ixtip pan vintso aatse'e juu' ntónut nkótsut ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n. ⁸ Jem tse'e je jayu juu' aatse'e xvintsa'kidup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xvinkojtspejttup, jeme'e juu' aatse'e x'oñukojsidup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xko'oñukojsidup. Oyame'e je jayu vya'anda jets taayip aatse'e, je'ets aatse'e nkajtsp je tyuv je'e. ⁹ Jem tse'e juu' aatse'e xviiñk'ixtup, nay jempa tse'e juu' aatse'e xyakmájidup. Jem aatse'e kutsa'aga jootm n'it jets aatse'e n'oo'kut, ax joojntykipts aatse'e; xyaktsaachpaatp aatse'e je jayu, ax ka'ats aatse'e xyak'aa'k; ¹⁰ tsaachvinmaayp aatse'e, ax xa'ma kajxts aatse'e njayep juu' aatse'e ntukxoojntkp; ayooop aatse'e, ax numay tse'e je jayu dutuk'oya juu' aatse'e ntuump nkajtsp; ka'a aatse'e ti n'ix njayep, ax nujom juu' jatye'e ijtp, aats je n'o'yin kajxts je'e ve'e.

¹¹ Miitsta, utsta ajchta utsta tsa'ada pan pan jatye'e tsuunidup jem Corinto, to'k aaj to'k joot xa ats miitse'e nmukotsta, nujomts aats miitse'e nmo'oda ya njoot ya nja'vin, ¹² ka'a ve'e ti ni tia juu' aats miitse'e nkavaajnjidup; miits xa ve'e viinm mkapaamdup je mjootta

je mja'vinda aats maat. ¹³ Nmunoo'kxtktup xa ats miitse'e, ve'em ax jo'n je ónyk tee' dumunoo'kxtuk je y'ónuk, yak'ava'atsta to'k aaj je mjootta je mja'vinda. Mo'oda aats to'k aaj je mjootta je mja'vinda, ve'em ax jo'n aats miitse'e nmo'oda ya njoot ya nja'vin.

¹⁴ Ka'a tse'e m'íttat je'e maatta pan pan jatye'e je Maja Vintsán dukajaanchja'vidup, ve'em ax jo'n numejtsk je tsapkaa'j y'it jep kuka'aj pa'tkup. Kux, çti je'e ve'e tyukmaatjaye'jpp je'e juu' ve'e je y'oy je'e dutoomp maat je'e juu' ve'e je kyo'oy je'e dutoomp, ukpu tits je'e ve'e tyukmaatjaye'jpp je ajajtk it maat je akoo'ts it, ¹⁵ ukpu je Cristo maat je Satanás, ukpu je'e juu' ve'e dujaanchja'vip je Maja Vintsán maat je'e juu' ve'e dukajaanchja'vip? ¹⁶ çPyaatyp y'akeegui'p je'e vine'e jetse'e je jayu duvinjavadat duvintsá'agadat je apamnax joma ve'e je joojntyk Nte'yam je chaptajk? Miits xa ve'e m'ijttup je Nte'yam je chaptajk, kux jeme'e mja'vin kajxmda y'it, ve'em ax jo'n je Nte'yam viinnm vyaajñ:

Tsaanap jets joojntyak xa atse'e je'e maatta,

ats tse'e xNte'yamadap,

je'ets atse'e njáyuvadap.

Jidu'um tse'e vyaajñ. ¹⁷ Je'e kajx tse'e kuxe'e n'ijtumda je Nte'yam je jyayu, va'an tse'e duto'numda ax jo'n je Maja Vintsán vyaampa jidu'um:

“Pítsumda joma ve'e je'e jets najkxta viijnk tsoy,

ka'a tse'e je jayu xtukmaattóndat juu' ve'e ka óyap,

van'itts ats miitse'e nkuváktat,

¹⁸ atsts je'e ve'e je mTee'da,

miitsts atse'e je n'ónukta.”

Jidu'um tse'e vyaajñ je Maja Vintsán, juu' ve'e nujom duká'mikajxp.

7

¹ Je'e kajx tse'e, miitsta, juu' aatse'e ooy ntuntsoktup, kuxe'e je Maja Vintsán je vaanduk ve'em duyaktaajñ, va'an tse'e dunaajk'ijtumjada va'ajts, ve'em ya nni'kxamda ya nkópkamda jets ve'em ya njootamda ya nja'vinamda, va'an tse'e dumasookumdini nujom juu' jatye'e ka óyap jetse'e nvinja'vimdinit nvintsá'kimdinit je Nte'yam.

Kyuvajktu tse'e je coriintovit jayu juu' ve'e je Pablo jyaay

² çYak'ava'atsta to'k aaj je mjootta je mja'vinda jets aatse'e jem n'ítut! Ni pana xa aatse'e nkamutókitún, ni pánats aatse'e nkayakma'aty je vinyinma'yun, ni pánats aatse'e nkako'otyún. ³ Ka je'e kajxaps ats ya'a ve'e nkats jets ats miitse'e ntókimpámdat, je'e kajxe'e kuxe'e ats miits ooy ntuntsokta. Ta atse'e nva'añ jets yam ats miitse'e nja'vin kajxm nyak'ítta, pan joojntykip atse'e uk pan oo'kp atse'e. ⁴ To'k aaj to'k joot xa ats miitse'e njávada, ooyts ats miitse'e ntunyakmájada, miits xa atse'e xyakjot'amájidup. Oyam atse'e ntsaachpaa'ty, ooyts ats miitse'e xtunyakxoondukta.

⁵ Van'ítani ku atse'e nje'y yaja macedóniat y'it jaat, ka'ats atse'e mpa'a'kx, may viijn je'e ve'e vintso atse'e ntsaachpaaty, nañujpójtukjudu tse'e je jayu muxim muyam kux ka'a ve'e je oy kats je oy ayook dukuvakuvaandi, ooyts atse'e je vinma'yun ntunjaye'j. ⁶ Ax je Nte'yam, juu' ve'e duyakjot'amájp pan pane'e tsaachpaatp, je'ets atse'e xyakjot'amaji ku ve'e je Tito jy'e'y. ⁷ Ax ka je'e kajxjyaps atse'e xyakjot'amaji ku ve'e jy'e'y, je'e kajxpa ve'e ku miits je'e ve'e xyakjot'amájidi, ve'em atse'e xnuyjmi jets x'ixuvaandup ats miitse'e, jets mtsaachvinmaaydup'e'e, jets xvinnmaaydup atse'e, ya'a kajxts atse'e nuyojk ntunjaa'kxoonduk.

⁸ Oyam atse'e nviijnka'vi ku atse'e nnuja'vi jets myaktsaachvinmaayjjudu ve'e je nak juu' ats miitse'e ntuknukejxtu, ka'ats ats je'e ve'e n'ukviijnka'vini. ⁹ Xoojntkpts atse'e úxyam, ka je'e kajxap tse'e kuxe'e mtsaachvinmaaydi, je'e kajxe'e kuxe'e je tsaachvinma'yun myakvinmayumpijjidi jetse'e xmasookkti je mko'oy joojntykinda, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n. Ax ka'a tse'e mtijajjidi juu' ve'e ka óyap ats kajx. ¹⁰ Kux ku xa ve'e je jayu chaachvinmáay ax jo'n je Nte'yam du'oyjava jo'n, ka'ats je'e ve'e ñaajk'ítju jep tokin jaatp jetse'e du'ix vintso ve'e dujaye'jpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Ax ku tse'e je jayu ve'em vinyinmayumpit, ka'a tse'e ux'ook chaachvinmáay kux tyoone'e ve'em. Ax ku tse'e je jayu chaachvinmáayda ax jo'n je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e, je'e tse'e je jyoot je jya'vin duyavintókinup xa'ma kajx. ¹¹ Íxtats n'it vintso ve'e tumto'nuxjada ku ve'e mtsaachvinmaaydi ax jo'n je Nte'yam du'oyjava jo'n, mkuvajktu tse'e juu' ats miitse'e ntuknuja'yidu jetse'e oy mtanuva'anda ats maat, m'ejkjudu tse'e je tokin kajx juu' ve'e yaktoon, mtsá'kidu tse'e kux ku ve'e mka'adat jep tokin jaatp, x'ixuvaanduts atse'e, ooy tse'e xtuntsokta jetse'e xtóndat juu' ve'e pyaatyp y'akeegui'p. Tum oy tse'e xtoondi nujom juu' ats miitse'e ntuknuujmidu. ¹² Ax ve'em tse'e, ku ats miitse'e nnuja'yidi, ka je'e kajxaps ats je'e ve'e ntuujn je jayu kajx juu' ve'e tokitoon, ni je'eva

tse'e juu' ve'e yakmutokintoon, jeja ats miitse'e je Nte'yam vyinkujk nmuja'yidi jetse'e nuke'xnatáka tyánut jets ooye'e xtuntsokta jetse'e oy mtaandinit ats maat. ¹³ Je'e kajxts aatse'e jot'amaja n'it.

Ax ka je'e kajxjyapts atse'e njo'tamaji je ayook kajx juu' atse'e je Tito xyakje'yji, nuyojkts atse'e njaa'kxoojntk ku atse'e n'ix jets va'ajts xoojntkpe'e je Tito kuxe'e miits je'e anañujoma xyakxoojntki. ¹⁴ Nyakmájidu ats miitse'e ku atse'e je Tito nnuujmi vintso ve'e mnaajk'itjada je Nte'yam maat, ax ka'ats atse'e kutso'oy xyaktaandi, kuxe'e ve'em myakpaatti. Tyúvam xa je'e ve'e je kats je ayook juu' aats miitse'e nvaajnjidu. Nay ve'empa tse'e, tyúvamts je'e ve'e pyítsumpa je ayook juu' atse'e ntuknuujmi je Tito ku ats miitse'e nyakmájidi. ¹⁵ Ax ve'em tse'e, nuyojk tse'e je Tito mjaa'ktsókjada ku ve'e dujaa'myéts vintso ve'e apaamdúka m'itta jetse'e xkatsapáktat je Nte'yam jets vintso ve'e je Tito viinm xkuvajkti je vintsa'kin maat. ¹⁶ Xoojntkpts atse'e n'it kux vinjava atse'e ntañ jets mtoondupe'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp.

8

Juu' ve'e yajktup to'k aaj to'k joot

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntsajkp xa atse'e jetse'e xnujávadat vintso ve'e nuke'xnatáka tyañ je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tyoojnjp je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup yaja macedóniat y'it jaat. ² Ooyts je'e ve'e tyuntsaachpaatti, ax myuténidu tse'e. Oyam tse'e ayooa jáyuda, ooy tse'e tyunxoojntki, ve'em tse'e je putajkin duyajkti ax jo'n je kumeen jayu kuy'ijiti jo'n. ³ Nvaajnjidup ats miitse'e jets to'k aaj to'k joot'e duyajkti nujom juu' jatye'e o'yixjudup, jetse'e nuyojk. ⁴ Ooy aatse'e xtunmunoo'kxtkti jets aatse'e nyakjátut jetse'e duputájkiduvat je Nte'yam je jyayu juu' ve'e tsuunidup jem Judea. ⁵ Ax nuyojk tse'e dutoónid jets ka'a ve'e juu' aatse'e n'uk'a'ix. Too'vajkpts je'e ve'e ñapyaajmjidi jem je Maja Vintsán y'am kya'm, van'it tse'e aats maat ñapyaajmjiduva ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n. ⁶ Kuxts je'e ve'e ve'em dutoondi, oys atse'e nja'vi jets atse'e je Tito nmunoo'kxtk jetse'e mputákajadat ku ve'e jyaa'kyakpakmókut je meen juu' miitse'e mpaamdup, ve'em tse'e xyakkukáxadat ax jo'n xtsoo'ntkti jo'n. ⁷ Mnumájidup xa miitse'e nujom, ni ka to'k viijnjyap. Ve'em xa miitse'e mva'anda jets ooye'e xtunjaanchjávada je Jesucristo, ooye'e je nuja'vin xtunjayepta, ooye'e xtunkojtsnáxta je Nte'yam je y'ayook, ooye'e xtuntonuva'anda juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jets ooy aats miitse'e xtuntsokta. Ax ve'emts atse'e ntsak jetse'e xnumájiduvat ku ve'e xputákada je nmujaanchja'vivatajkamda juu' ve'e tsuunidup jem Judea.

⁸ Ka'ats ats miits ya'a ve'e ntukpava'anda, je'ejyji atse'e ntsajkp jetse'e nuke'xnatáka tyánut je tsokun juu' ve'e mjaeyjptup ku ve'e xtoonduvat ax jo'n je viijnk jaanchja'vivatajkdutonda jo'n. ⁹ Kux mnuja'vidinup xa miitse'e vintso ve'e je Maja Vintsán Jesucristo je maa'yun xtoojnjimdi. Jyayejp tse'e ooy je majin, ax ayooop tse'e vyimpjijt uu'm kajxamda jetse'e ve'em ntukmaatjayejpumdinit je myajin.

¹⁰ Jidu'um xa atse'e nvinmay: Miits je m'o'yin kajxta xa je'e ve'e jetse'e xyakkukáxadat juu' ve'e mton'ukvaandu juktú'uj, miits tse'e too'vajkp je meen mpakmojk'ukvaandu jetse'e xtuntsojkti jetse'e ve'em xtóndat. ¹¹ Ve'em ax jo'n ooy xtuntsojkti jetse'e je putajkin xtóndat juktú'uj, ve'em tse'e xyakkukajxiduvat, to'k jado'k miitse'e xpámdat pan vintso ve'e juu' x'ixta xjayepta. ¹² Kux pan yakuvaampjyam xa ve'e je jayu juu', kuvajkxujpts je'e ve'e je Nte'yam ku ve'e duma'a pan vintso ve'e juu' du'ix dujayejp; ka'a tse'e je Nte'yam x'amótumda juu' ve'e xka'ijjimdup.

¹³ Ka je'epts atse'e ntijp jets miitse'e xvin'ayóvdat jetse'e je viijnk jayu munuyojk dujajéptat; ¹⁴ je'e ve'e yaktsojkp jetse'e juu' y'akijpax. Mjaeyjptup xa miitse'e uxym juu' ve'e mtukyakpo'oktap juu' je'e ve'e ka'ijtuxjudup; ax ku tse'e jado'k naxpa, van'itts je'e ve'e dujajeyjptuvat juu' ve'e mtukyakpookxjadap ku miitse'e juu' mka'ijtuxjuduvat. Ax ve'em tse'e juu' y'akijpax, ¹⁵ ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: "Je'e pane'e ooy juu' dtumpakmojk, ka'a tse'e kyunajxuxji; jets je'e pane'e yuu'n ve'e'n juu' dupakmojk, ka'a tse'e kyanupaaduxji."

Je Tito maat je myujatyoo'da

¹⁶ Nkukojsjpts atse'e je Nte'yam ku ve'e dupuujm jem je Tito jya'vin kajxm nay je'ejyam je vinma'yun juu' atse'e njayejpp miits kajxta. ¹⁷ Ka je'ejyape'e kyuvajk juu' ats je'e ve'e n'amotu, viinm je'e ve'e ooy mtumputakava'anjada, je chojkun kajxam miits je'e ve'e uxym najkx mku'ixjada.

¹⁸ Je Tito maatts aatse'e nkex to'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e oy yaknuojktsp oyjoma joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajka, kux ooye'e je jayu dtuntuknujava je oy kats je oy ayook. ¹⁹ Ax ka je'ejyap tse'e ku ve'e oy yaknukats, je jaanchja'vivatajke'e vinkoojnjidú jets aatse'e xmuujatyoo'at jetse'e xtukupatjikimdat ya maa'yun juu'

ve'e nto'numdup, ve'em tse'e je Maja Vintsán yakmaja yakjaancha y'itut jetse'e nyaknuke'xnatajkimdat jets ogye'e ntuntsokjumdá je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda jem Judea. ²⁰ Ve'emts aatse'e ntun jets aatse'e ni pana xkapakótsut ku ve'e vya'anut jets ka'a aatse'e ntukkatajkkikúx je may meen juu' miitse'e tuxyakta, ve'em miista ve'em je viijnk jaanchja'vivatajka. ²¹ Ve'emts aatse'e ntonuva'añ juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip, ka jeeyjay tse'e je Maja Vintsán vyinkujk, ve'empa ve'e jeja je jayu vyinkujk.

²² Je'e maattats aatse'e nkejxpa jado'k je n'útsamda je n'ajchamda juu' ve'e duyaknuke'xnatajki jets oye'e dukutyún may viijn. Ax nuyojk tse'e uxjam dutsak jetse'e oy dukutyónut ya toonk ku ve'e dumotu juu' ve'e mtonuvaandup. ²³ Pan jem xa ve'e juu' ve'e du'amotutúvip pan pan je'e ve'e je Tito, ve'em tse'e xnaajmadat jets ats je'e ve'e je nmujatyo' jets ats je'e ve'e nmaattuump jets miitse'e mputákajadat. Uk pan y'amotutúvidup tse'e pan pan je'e ve'eda je utsta je ajcha juu' ve'e myaatta, ve'em tse'e xnaajmadat jets je jaanchja'vivataj je'e ve'e kejjjudup jets je Cristo je'e ve'e yakmájdudup yajaanchidup. ²⁴ Yaknuke'xnatákada jeja je jaanchja'vivataj vyinkujka jets ooy miits je'e ve'e xtuntsokta, ve'em tse'e je viijnk jaanchja'vivataj dúnuyávadat jets tyúvam aatse'e nva'añ ku aats miitse'e nyakmájada.

9

Juu' ve'e yakpakmojk je uts je ajch kajxta jets je uts je tsa'a kajxta

¹ Ka'a tse'e vyinkopka jets ats miitse'e nnujáyadat jetse'e xpakmóktat je meen jetse'e je Nte'yam je jayu xputákadat, ² kux nmuja'vinup atse'e jets ve'eme'e xtonuva'anda. Nyakmájdudup jets miitse'eda ku atse'e nnujymidi je'e pan pan jatye'e tsuunidup yaja macedóniat y'it jaat jets myakuvaandupe'e je putajkin, juktu'ujani tse'e xnpaamdukada. Ax numay tse'e ya macedóniat jayu ñaajkxoogntkpkákjada ku ve'e du'amotunaxta vintso ve'e juu' xtonuva'anda. ³ Oyam tse'e vye'ema, nkejxtupts atse'e ya utsta ya ajcha kux kadí atse'e ntañ ka óyap je'e kajx juu' atse'e nkojts oy miits kajxta, je'e ve'e jetse'e tyúvam mnay'apaamdukajadat ax jo'n atse'e nvaajñ jo'n. ⁴ To'mayji xa atse'e jem nmaadadat ya macedóniat jayu jetse'e to'mayji jay'apaamduka mve'nadat. Pan ve'em xa ve'e kuy'it, xyaktso'otyóndaps aatse'e je'e kajx ku aatse'e to'k jo'ot n'avana jets mtoondupe'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka kátsums je'e ve'e je tso'otyó'nun juu' miitse'e viinn mjayéptap. ⁵ Je'e kajxts atse'e vinkopk njava jets atse'e tunnaajmada je utsta je ajcha jets too'vajkpe'e najkx mku'ixjada jetse'e mputákajadat jetse'e xyakpo'oktat je may meen juu' ve'e mnupaajmtkidu jetse'e xyakmóktat. Ax ve'em tse'e, je may meen juu' miitse'e mpakmojkup, apaamdukanits je'e ve'e vye'nat kux ve'eme'e xtsokta, ka je'e kajxape'e ku ve'e xyáktat ka to'k jo'otap.

⁶ Jaa'myésta jets pan pane'e ve'e'nji niipp, ve'e'nji tse'e dupakmuk; ax pan pan tse'e may niipp, ve'empa tse'e may dupakmojkpa. ⁷ Ve'em xa ve'e to'k jado'k juu' duyákut ax jo'n oy dupayo'oy, ka mejtsootap jets ka ake'e'yp, kux tsojkjup je'e ve'e je Nte'yam pan pane'e xoonduk jo'ot juu' duyajkp. ⁸ O'yixjup xa ve'e je Nte'yam jetse'e je maa'yun ooy mtunto'nuxjadat, ve'em tse'e xa'ma kajx xjayéptat juu' ve'e mtukjoointykadap jetse'e xjaa'kjayéptat may juu' ve'e je jayu mtukputákadap. ⁹ Ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ooy xa ve'e juu' je ayoo'va jayu dutunma'a,
ka'a tse'e je Nte'yam jyaatyó'kiju je y'oy je'e kajx juu' ve'e tyuump.
Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁰ Ax je'e pane'e dumooyp je jayu je taamt jetse'e duni'ip, jetse'e je y'ajop je y'a'ox duma'a jetse'e dutukjoointykada, je'e tse'e mmo'ojadap nujom juu' ve'e mka'ijtuxjudup jetse'e duyaknyókat juu' ve'e m'ixtup mjayeptup, ve'em tse'e xjayeptuvat vintso ve'e xtóndat je y'oy je'e. ¹¹ Nujom juu' jatye'e mtoondup mkojstsup, mkunoo'kxjadap tse'e je Nte'yam, ax ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e je jayu ooy je putajkin xtunmo'odat. Ku tse'e ve'em nto'numdat, uu'm kajxamda tse'e je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda je Nte'yam dukukojsjadat. ¹² Kux ku xa ve'e mputajkimda je Nte'yam je jyayu, ka je'e'ejyap tse'e nmo'yumdudup juu' ve'e ka'ijtuxjudup, nay ve'empa ve'e je Nte'yam ooy dutunkukojsjadat. ¹³ Ku miitse'e xputákada je Nte'yam je jayu juu' ve'e tsuunidup jem Judea, yaknuke'xnatáka tse'e tyánut jets mjaanchja'vidupe'e je oy káts je oy ayook, je Jesucristo jye'e, je m'oy jáyuvín kajxta tse'e je'e maatta xtukmaatjayepta juu' ve'e m'ixtup mjayeptup jets anañujoma je jayu maatpa. ¹⁴ Ax mnutsapkótsjadaps miits je'e ve'e jetse'e ooy mtuntsókjadat ku ve'e du'ixtat je maja maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tutyo'nuxjada miits kajxta. ¹⁵ Yakkukojsjip xa ve'e je Nte'yam je maja maa'yun kajx juu' ve'e xtoojnimdu, je maa'yun juu' ve'e je ayook kayakpaatp vintso ve'e yakkjoitsva'atsut!

10

Je kutojkun juu' ve'e je Pablo jyajejp kux je kukátsiva je'e ve'e

¹ Ats, je Pablo, ve'em ax jo'n je Cristo je nuu'k aaj je nuu'k joot dujayep jo'n, ve'emts ats miitse'e nmunoo'kxtukta. Ve'eme'e je jayu vya'añ jets ja'vip tsá'kip atse'e ku atse'e n'it miits maatta; ax kuts atse'e jékum n'it, van'itji atse'e nnayjávaja jets ats miitse'e juu' ntuknaajmada. ² Nmunoo'kxtktuups ats miitse'e jets ka'a atse'e x'akee'yadat jets atse'e nyaknuke'xnatákat vintso atse'e je mákx aaj je mákx joot njayep ku ats miitse'e najkx nku'ixta, ve'em ax jo'n atse'e nvinmay jets atse'e n'itut jeja je jayu vyinkujk pan pan jaty atse'e xnúvampejttup, juu' ve'e vaandup jets ve'em atse'e juu' jaty ntun nkats ax jo'n pan pan jaty'e je naxviijnit je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njudup. ³ Oyam aatse'e njoojntyka yaja naxviijn, n'amaadaaguips aatse'e pan pan jaty aatse'e xtso'oxpajktup, ka ve'emap ax jo'n pan pan jaty'e je naxviijnit je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njudup. ⁴ Ax je'e juu' aatse'e ntuk'atso'oxtuump, ka je naxviijnit je'epts je'e ve'e, je Nte'yam aatse'e je mákkin xmooyp jets aatse'e nyakkutoki nujom juu' jaty'e je Nte'yam dutso'oxpajktup, ⁵ ntuk'ixpts aatse'e je jayu joma ve'e dukapaaty dukah'akeega je vinma'yun juu' ve'e ka ve'emap, nyakvintókip aatse'e juu' jaty'e dunupojtuktup jete'e je Nte'yam kyayak'ixat. Nujom juu' jaty vinma'yun aatse'e mpuump jem je Cristo y'am kya'm, ve'em tse'e yakkatsapákut. ⁶ Ax ku tse'e oy mkatsapákat, apaamdukanits aatse'e n'it jets aatse'e je tsaachpaatun mpaajmjadat anañujoma pan pan jaty'e kakatsupajktup.

⁷ Tun kooyji xa ve'e juu' myakjávajada pan vintso ve'e juu' x'a'ixtukta. Pan jem xa ve'e juu' ve'e nayja'vijup jets je Cristo je jyayu je'e ve'e, va'an tse'e dupayo'oyu jets ve'em ax jo'n je'e, nay ve'empats aatse'e n'itjpa je Cristo je jyayu. ⁸ Ax óyamts atse'e njaa'knatyukmájaja je kutojkun juu' atse'e njajejpp, ka'ats ats je'e ve'e ntukts'o'otyún, kux je Maja Vintsán aatse'e xmooy ya kutojkun je'e kajx jete'e je jayu myakkpákat je jaanchja'vin kajx, ka je'e kajxap jets aatse'e je jayu nyakvintókidat. ⁹ Ka'a tse'e xvinmádat jets n'atsa'agavaandup ats miitse'e ku ve'e nnujávada. ¹⁰ Jem xa ve'e juu' ve'e vaandup jets mákx atse'e je kutojkun mpum jets je oy vinma'yun maat atse'e ku atse'e je jayu nnujaya, ax kuts atse'e n'it je jayu maat, yónuk aaj yónuk jootts atse'e jets ko'oy jávum je'e ve'e vintso ats tse'e nkats. ¹¹ Ax je jayu pan pane'e ve'em vaandup, va'an tse'e dunujávada jets ve'em ax jo'n ats miitse'e nnujávada ku atse'e nka'it miits maatta, nay ve'empats atse'e nkojtspat ku atse'e n'it miits maatta.

¹² Ka'a xa atse'e nnayjávaja jets atse'e nnatyukmu'ixajat maat pan pan jaty'e viinn nakyukojsijidup. Tyuktoonduvamts je'e ve'e ku ve'e juu' dukavinmótuda, je'e kajx tse'e ñatyukmu'ixajada to'k jado'k jete'e ñaaj'akijpxajada. ¹³ Ka'a xa atse'e nnatyukmájaja juu' atse'e xkatukkadaakp; je Nte'yam atse'e xkijpxjip joma vaat atse'e juu' ntun, ax jem paat-pats atse'e xmooyj jets atse'e ntónut joma ve'e miitsta. ¹⁴ Ku atse'e ve'em nxoondup, ka'ats atse'e mpitsum joma vaat atse'e xtukkada'aky, kux ats miitse'e mutoo'vajkp nyaknajkxjidu je oy kats je oy ayook, ats tse'e mutoo'vajkp nvaajnjidu je Cristo jye'e. ¹⁵ Ka'ats ats je'e ve'e nnatyukmájaja juu' ve'e je viijnk jayu tudutonda, ve'em ax jo'n ats je'e ve'e viinn kuntuujn jo'n; ax je'ets atse'e n'a'ixp jets namvaate'e je mjaanchja'vinda ñuyoka, ve'em tse'e ñuyókat joma vaat atse'e njaa'któnut, ¹⁶ atse'e n'avánat je oy kats je oy ayook je itta juu' ve'e nuntun jékum jem tsogv joma ve'e miitsta. Ku atse'e ve'em ntónut, ka'ats atse'e nnatyukmájajat je'e juu' ve'e je viijnk jayu tudutonda.

¹⁷ Pan pan tse'e namyajavaajnup, nuyojk oys je'e ve'e jete'e je Maja Vintsán duyakmájat duyakjaanchat. ¹⁸ Kux je jayu juu' ve'e kuvok taamp jeja je Nte'yam vyinkujk, ka je'epts je'e ve'e juu' ve'e viinn nay'oñukojtsijup, je'e je'e ve'e juu' ve'e je Maja Vintsán oñukojtsijup.

11

Je Pablo jets je'eda pan pan jaty'e natiijudu kukátsivada

¹ Nvaat xa miits je'e ve'e xmuténadat ku atse'e vee'n nkats juu' ve'e ka vijap! Pan oyvintsova xa atse'e juu' nkats, mmuténadapts miitse'e to'k aaj. ² Ejkip xa atse'e miits kajxta, je ejkun juu' ve'e je Nte'yam kajx. Ve'em xa atse'e ax jo'n je jayu juu' ve'e to'k je kiixta'ax duyajkp jete'e dupákat to'kji je vajutyajk. ³ Je'ets atse'e nvinmaayp ku ve'e mnunyakvinmama'yatjadat jete'e to'k aaj to'k joot xkoo'ktsojktinit je Cristo, ve'eme'e mjaajttuvat ax jo'n jyajty je Eva ku ve'e je tsaa'n vyin'aa'nji. ⁴ Mkuvajktup xa ve'e pan pan jaty'e je je'ydup jete'e mva'nuxjada juu' ve'e tyijtip jets je Jesús je'e ve'e jye'e. To'k joot tse'e xkuvakta juu' ve'e tyijtip jets je Espiritu Santo je'e ve'e jye'e jets je ayook juu' ve'e tyijtip jets je oy kats je oy ayook je'e ve'e. Ax je'e juu' ve'e tyun'ava'nidup, ka je'epts je'e ve'e je Jesús jye'e, ka je'epts je'e ve'e je Espiritu Santo jye'e, nay ka'avats je'e ve'e je oy kats je oy ayook. Je Jesús jye'e, jets je Espiritu Santo jye'e, jets je oy kats je oy ayook, je'ets je'e ve'e juu' miitse'e mkuvajktu ku aats miits je'e ve'e nvaajnjidi. ⁵ Ve'em xa atse'e njanayjávaja jets

ka'a atse'e nkatunnumájiva ax jo'n je'e juu' miitse'e mtijtp maja kukátsivada. ⁶ Oyam xa atse'e nyaktij jets ka'a atse'e juu' n'okyats, nnuja'vinuups atse'e juu' atse'e nkajtsp. Nyaknuke'xnatajki aats ya'a ve'e anañujoma kajx juu' aatse'e ntoon nkojts ku aatse'e n'ijit miits maatta.

⁷ Jádi tókin ats vine'e ntoon ku ats miitse'e nvaajnidi je oy kats je oy ayook jets ka'a ats miitse'e je putajkin n'amótudi je'e kajx? Naajki'kiju xa atse'e jets miitse'e ve'em yakmaja m'ittat. ⁸ Nkuvajk xa atse'e je meen juu' atse'e je viijnk jaanchja'viva xmooydu jets atse'e ve'em nyaktónut ku ats miitse'e nvaajnidi je oy kats je oy ayook. ⁹ Ku atse'e n'ijit miits maatta jets atse'e xkatih'ijtja vye'na, ni tiats ats miitse'e nkah'amótudi jets atse'e juu' xmo'odat. Ya utsta ya ajcha juu' ve'e yaja macedóniat y'it jaat tsoo'ndu jetse'e jem jye'ydi, ya'ats atse'e xmooydu juu' atse'e xka'ijtji, ax ve'emts atse'e x'o'yixji jets ats miitse'e nkah'atsooxti. Ve'emts atse'e njaa'któnut. ¹⁰ Ve'em ax jo'n atse'e je Cristo xtuknujava je tyuv je'e, ni pánats atse'e xkapajkat ya xoojntkun jem nujom acáyait y'it jootm. ¹¹ ¿Tyajxts ats vine'e ve'em nkats? Jádi ka'a ats miits vine'e ntsokta? Ñuja'vip xa ve'e je Nte'yam jets nsojktup ats miitse'eda.

¹² Juu'am atse'e ntuump, njaa'któnuups ats je'e ve'e, ve'em tse'e kya'o'yixjadat je'e pan pan jatye'e du'ixtidup pan ti ve'e tyuk'akótstap jetse'e ñatyijjadat jets ve'eme'e tyoonduva ax jo'n ats. ¹³ Taayts je'e ve'e jets je kukátsiva je'e ve'eda, je vin'aa'mpa xa je'e ve'eda, ve'eme'e ñapyámjada ax jo'n je Cristo je kyukátsiva kuy'ijtti jo'n. ¹⁴ Ka'ats je'e ve'e tyuk'atúvuma, kux viinme'e je Satanás ñapumju ax jo'n je Nte'yam je ya'angeles kuy'ijtt jo'n. ¹⁵ Ax je'e kajx tse'e kyayaktuk'atuva ku ve'e je'e pan pan jatye'e ijttup jem je Satanás y'am kya'm, je'e tse'e napyaaajmjudup ax jo'n je'e juu' ve'e dutoondup je y'oy je'e. Tsaachpaattinuups je'e ve'eda, ve'em ax jo'n duvinmátsjada, je'e kajx juu' jatye'e tyoondup kyojtstup ka óyap.

Vintso je Pablo chaachpaaty

¹⁶ Jado'k nax xa atse'e nva'añ: Ni pana ve'e kyavinmáyut jets ka víjap atse'e. Ax pan ve'emts miitse'e mvinmayda, maso'oktats ats to'k aaj jets atse'e nkótsut ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap, ve'emts atse'e vee'n nmamyájijuvat. ¹⁷ Ka je Maja Vintsánaps atse'e je vinma'yun ve'em xmooyp ku atse'e ve'em nkats, ve'em atse'e nkats ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap ku atse'e nmamyájaja. ¹⁸ Jeja xa ve'e numay pan pan jatye'e namyájijidup je naxviijnit jye'e kajx. Va'ants atse'e dunamyájijuva. ¹⁹ Kuvijts miitse'e mnayjávajada. ¡Mnayja'vijidup tse'e jetse'e xmuténadat pan pan jatye'e ka víjap! ²⁰ Mkuvajktup xa miitse'e pan pan jatye'e m'ake'e'yijidup, pan pan jatye'e mpajkuxjudup juu', pan pan jatye'e mmu'ukvin'ixjudup, pan pan jatye'e namyájijidup, pan pan jatye'e mjomtoojjudup mtitoojjudup. ²¹ Pan miitsts atse'e xtuknaajmavaandup je'e kajx ku atse'e ve'em nkatuujn ku atse'e nve'na miits maatta, nkuvujkpts atse'e jets atse'e nkatuujn ax jo'n je'eda. Ka'a atse'e ve'em ntuujn je'e kajx ku atse'e ve'em nkanayjávaja.

Ax pan vintso tse'e je viijnk makk aaj makk joot ñajávajada jetse'e ñamyájajadat, ve'emts atse'e nnayja'vijuva, óyam atse'e nkats ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap. ²² ¿Hebreo jayu je'e ve'eda? Hebreóvit jáyuvats atse'e. ¿Israeeljlit jayu je'e ve'eda? Israeeljlit jáyuvats atse'e. ²³ ¿Muytoondup myupajktupts je'e ve'e je Cristo? Ax nuyojkts atse'e je Cristo nmutún'nmupúk jets ni ka'a ve'e je'eda. Ku atse'e ve'em nkats, ve'emts atse'e nkats ax jo'n to'k juu' ve'e ka víjap. Nuyojk xa atse'e ntun jets nuyojkts atse'e nyakpoxuntakpum je Cristo kajx jets ka'a ve'e je'eda. May náxanits atse'e nyakvap jets may náxani atse'e jem oo'kun am n'it. ²⁴ Mugooxk naxts atse'e je israeeljlit jayu xmooyj je tsaachpaatun ku ve'e je jayu yakvap ii'px maktaaxtojtt ka'aj. ²⁵ Toojk naxts atse'e nyakkup vajp, to'k naxts atse'e nyaktsaka'ch, toojk nax tse'e ñajaa'njini je baarcoda joma atse'e nve'na jets atse'e to'k xaaj to'k tsooj n'ijtt jem maaxy najootm, ²⁶ may naxts atse'e jeja na'aajy too' aajy n'ijtt, nmuténits atse'e je aja'vin je atsa'kin jem maja najootm, nmuténivats atse'e je aja'vin je atsa'kin joma ve'e je mee'tspa, nmuténivats atse'e je aja'vin je atsa'kin jeja ats nmu'israeeljlit jayu akujk jets jeja je'e akujk pan pan jatye'e ka je'epta, nmuténivats atse'e je aja'vin je atsa'kin jem kajpun kajxm, jem vinva'ajts it kajxm, jets jem maaxy najootm, nay ve'empa tse'e jeja jayu akujkta pan pan jatye'e natyijjudup utsta ajcha jets utsta tsá'ada. ²⁷ Nmuténits atse'e je toonk jets je tsaachpaatun, may naxts atse'e nkamaaj, nmuténits atse'e je yooj jets je taatsa, may naxts atse'e n'ayooji n'axaaji, nmuténits atse'e je xox, nmuténivats atse'e ku atse'e je vit je xox xka'ijtji.

²⁸ Ax ka tun je'eiyap tse'e, xa'ma kajxts atse'e nvinmayda nujom pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo. ²⁹ Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e je yónuk aaj je yónuk joot dujajejptup, ve'emts atse'e njava jets viinn atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep; pan yaktokintoondup tse'e je jayu, ooyts atse'e ntun'ekju. ³⁰ Pan namyájaja tse'e dutsak, namyájajaps atse'e je'e kajx juu' ve'e duyaknuke'xnatajkip vintso atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep. ³¹ Je Nte'yam, je Maja Vintsán Jesucristo je Tye'e, juu' ve'e xa'ma

kajx yakmaja yakjaancha ijtp, ñuja'vipts je'e ve'e jets tyúvam atse'e juu' nkats. ³² Ku xa atse'e n'ijit jem damaascovit kyajpun kajxm, van'it tse'e je kajpun yakkutojkpa juu' ve'e je yakkutojkpa Aretas kya'mip, je'e tse'e dupaam je tojpa jetse'e du'ix'ijtti je kajpun naa'páts aka'a jets atse'e kuxmajtsi. ³³ Ax jem tójumts atse'e je jaanchja'vivatajk xnasta'yidi jem ventana am tsqv joma ve'e je kajpun naa'páts, jets atse'e nkeek.

12

Juu' ve'e je Pablo yak'ixju

¹ Ka'a xa ve'e je jayu tyo'nuxju ku ve'e je jayu viinm ñay'oñukótsaja. Oyam tse'e vye'ema, nkótsupts atse'e juu' atse'e je Maja Vintsán xtuk'ix jets juu' atse'e xtukyaknuke'xnatajki. ² N'ixa xa atse'e to'k je yaa'tyajk juu' ve'e to'k muk ijtp je Cristo maat. Makmajkts joojnt itanits je'e ve'e yakvav jem mutoojk tsapjootm. (Ka'ats atse'e nnujava pan je ñi'kx je kyopk maat yakvav uk pan ka'a, je Nte'yame'e dunuja'vip.) ³ Ax nnuja'vipts atse'e jets je yaa'tyajk, ka'a atse'e nnujava pan je ñi'kx je kyopk maat uk pan ka'a, je Nte'yame'e dunuja'vip. ⁴ Je'e tse'e yakvoov joma ve'e je Nte'yam je jyayu dujaajna dutajka jetse'e du'amotunajxy je kats je ayook juu' ve'e ka'o'yip jetse'e yakkojtsva'atsut jets ka'a ve'e je Nte'yam duyakjaty jetse'e du'avánat. ⁵ Kunnamyáajaja xa atse'e to'k je yaa'tyajk kaj ax jo'n je'e, ax ka'ats atse'e viinm nmamyáajaja, je'e kajxji ve'e vintso atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep. ⁶ Pan ats tse'e kuntsak jets atse'e nnay'oñukótsajat, ka tónajyaps je'e ve'e, kux je'ejyji atse'e kunkats juu' ve'e tyúvam. Ax ka'ats atse'e ve'em ntun, ve'em tse'e ni pana kyavinmáyt jets njaa'knunmájjip atse'e nuyojk jets ka'a ve'e ax jo'n atse'e x'ix ukpu du'amotunaxy juu' atse'e nkajtsp.

⁷ Ax ats tse'e je yaa'tyajk juu' ve'e yakvoov jem mutoojk tsapjootm. Kux ooye'e dutunnumaja juu' atse'e xyak'ix, je'e kajxts atse'e nyakpaajmji juu' ve'e ats ya nni'kx ya nkopk mák duyaktsaachpaatp, je'e juu' ve'e je Nte'yam yakajityp jets atse'e je Satanás xyaktsaachpaa'ty, ve'emts atse'e nkanamyáajajat viinm. ⁸ Toojk náxanits atse'e n'amotu je Maja Vintsán jets atse'e xpajkjat juu' ve'e ats ya nni'kx ya nkopk mák duyaktsaachpaatp. ⁹ Ax jidú'umts atse'e je Maja Vintsán xnuujmi: "Mtukjotkada'akup xa ve'e je maa'yun juu' ats mitse'e ntoojnjp, kux nuyojk oy xa ve'e ñuke'xnatáka ats je nmakkin ku ve'e je jayu je yónuk aaj je yónuk joot dujayep." Jidú'umts atse'e xnuujmi. Je'e kajxts atse'e nuyojk nxoonduk ku atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep, kux ku xa atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep, van'it tse'e je Cristo je myakkin y'it yam ats nja'vin kajxm. ¹⁰ Je'e kajxts atse'e nxoonduk ku atse'e je yónuk aaj je yónuk joot njayep, ku atse'e je jayu xvinkojtspét, ku atse'e juu' xka'ijtta, ku atse'e je jayu xjomtún xtitún, ku atse'e juu' nmutena. Nujomts ats ya'a ve'e xoonduk joot nyaknaxy je Cristo kajx. Kux ku xa atse'e njayep je yónuk aaj je yónuk joot, nuyojkts atse'e je Nte'yam je makkin xma'a.

Ku je Pablo duvinmaajy je y'utsta je y'ajcha maat je y'utsta je cha'ada jep Corinto

¹¹ Ka víjap xa atse'e ku atse'e viinm nnay'oñukótsaja; ax miitsts atse'e tux'akee'yada jets atse'e ve'em ntun. Miits xa atse'e kux'oñukótsada, kux ka'a atse'e nkatunumájiva ax jo'n je'eda juu' ve'e mtijtp maja kukátsivada, óyamts ats miitse'e xjávada jets nmuupánip atse'e. ¹² Je'e juu' atse'e ntoon ku atse'e nve'na miits maatta, je mújít nuja'vin, je májin, jets je mújít atvva, je'e tse'e duyaknuke'xnatajkijp jets je kukátsiva atse'e. Ve'emts atse'e jem ntuijn óyame'e je jayu dutso'oxpujk je ayook juu' atse'e je jayu nvaajnjip. ¹³ Vanxúpam ats miitse'e ntoojnjidi ku atse'e n'ijit miits maatta ax jo'n atse'e ntoojnjada je viijnk jaanchja'vivatajka; je'ejyji ve'e ka'a ats miitse'e ti putajkin xmooydi. ¡Mee'kxjadats atse'e to'k aaj ku ats miitse'e je putajkin nka'h'amótudi!

¹⁴ Apaamdukats atse'e úxvam jets ats miitse'e mutoojk nax najkx nku'ixta, ax ni vinxúpats ats miitse'e nka'h'atso'oxtat. Ka je'epts atse'e n'ixtip juu' miitse'e m'ixtup mjayejptup, je'e ve'e jetse'e oy m'ijttinit je Cristo maat. Ve'em xa atse'e ax jo'n je mtee'da kuy'ijit jo'n, je'e kajx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi je Jesucristo ku ats miitse'e ntukmukojtsti je oy kats je oy ayook. Ve'eme'e dutsak jetse'e je ónyk tee' je ónyk taak duyakjoojntykadat je y'ónuk, ka je'epe'e jetse'e je pi'k ónyk je tyee' je tyaak duyakjoojntykadat. ¹⁵ Ax ve'em tse'e, to'k aaj to'k joot atse'e n'ixta vintso ats miitse'e mputákadat, nayja'vijupts atse'e jets ats miitse'e nku'oo'kadat pan miits je m'o'yin kajxta ve'e kuy'it. Ve'emts atse'e nnayávajaja óyam tse'e kye'ex jets ku ats miitse'e nuyojk ntsokta, vee'njits ats miitse'e xtsokta.

¹⁶ Ax nnuja'vidupts miitse'e jets ni pana ve'e miitsta ats nka'h'atsuuux. Ax to'mayji tse'e jem juu' ve'e vaandup jets va'ajts kutaay atse'e jets ats miitse'e tunvin'aa'nda. ¹⁷ ¿Nvin'aa'ndu ats miits vine'e je jayu kajxta juu' ats miitse'e ntuknukejxtu? ¹⁸ Nmunoo'kxtk xa atse'e je Tito jetse'e najkx mku'ixjada, jets atse'e nkejx to'k je n'útsamda je

n'ajchamda juu' ve'e myaadi. ¿Mvin'aa'njudu vine'e je Tito? ¿Jadi ka'a aats vine'e numejtsk kijpx joot kijpx ja'vin juu' ntun nkats?

¹⁹ ¿Ve'em miitse'e mvinmayda jets nay'oñukojsijup atse'e jeja miits mvinkujkta? Ax ka'ats je'e ve'e vye'ema. Ve'emts atse'e nkats to'k muk je Cristo maat jets jeja je Nte'yam vyinkujk. Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ve'em atse'e nkats jets'e nuyojk xjaanchjavadat je Jesucristo. ²⁰ Je'e xa atse'e nvinmaayp ku ats miitse'e najkx nku'ixtinuva, to'mayji ats miitse'e nkapaa'ttat ax jo'n atse'e ntsak, van'itts ats miitse'e je tsaachpaatun mpaajmjadat je ka óyap kajx juu' ve'e mtoondup, ve'emts ats miitse'e xkapaattuuvat ax jo'n miitse'e xtsokta. Nvinmaayp xa atse'e ku ve'e to'mayji nakyojtsvintsojvup mve'nadat ku atse'e jem nje'yat, namyu'ejkjjudup, mkanachojkjjudup, pajkva'kxy mve'nadat, akotsutoonkidup, napyakojtsjudup, nutúvidup, nmjomsuunidup mtitsuuunidup mve'nadat. ²¹ Nvinmaayvap xa atse'e ku ats miitse'e najkx nku'ixtinuva jets atse'e to'mayji je Nte'yam xyaktso'otyónut miits kajxta jets ats miitse'e numay nmuya'axtat, je'e ve'e ku miitse'e jem numay juu' ve'e tokintoondup jets'e dukaton'atúvada je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup, je'e ve'e ku ve'e je navyajkun duyakvintsá'kintókida, ku ve'e je kats dutukmaatjayépta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayeiptup, jets ku ve'e juu' ovyintsova dutonda dukotsta.

13

Juu' ve'e je Pablo kyojtsjidu je jaanchja'vivatajk jep Corinto

¹ Ya'ats je'e ve'e ku ats miitse'e najkx nku'ixta mutoojk nax. Ax kuts atse'e nje'yat, van'itts atse'e juu' jaty n'ixut nmujávat, ve'em vintso ve'e yakkats ku ve'e numejtsk ukpu nutoojk dunukojspe'tta je ayook. ² Ku ats miitse'e ojs nku'ixta mumejtsk nax, juu'ts atse'e nvaajnjudu pan pan jatye'e tokintoondup jets nvinxupe'e jem jyaa'k'itta, nay vanxúpyamts ats miitse'e nvaajnjudinuva. Ku ats miitse'e jado'k nax najkx nku'ixtinuva, ka'ats atse'e ntukmo'ottat pan pan jatye'e katokinton'atúvidup. ³ Van'it tse'e x'ixtat xnujavadat jets kojtspe'e je Cristo ats kajx. Ax je Cristo, ka'ats je'e ve'e je yónuk aaj je yónuk joot mtukpayo'oyjada, makks je'e ve'e y'it miits maatta. ⁴ Oyam xa ve'e je Jesucristo dukayaknuke'xnatajki jets ooye'e je makkin dutunjayep ku ve'e cryuuzpejt, joojntykipts je'e ve'e uxym je Nte'yam je myakkin kajx. Nay ve'empats atse'e, je'e ve'e ku atse'e to'k muk n'it je Cristo maat, ka'ats atse'e nyaknuke'xnatáka je makkin juu' atse'e njayejpp. Oyam tse'e vye'ema, je Cristo je myakkin kajxts atse'e njoojntyka jets atse'e ntónut nkótsut juu' ve'e tsojkup miits maatta.

⁵ Payo'oyda miitse'e viinm pan tyúvame'e xjaanchjávada je Jesucristo. ¿Ka'a miitse'e xnujávada jets je Jesucristo ve'e ijtp jem mja'vin kajxmda?, je'eji je'e ve'e jets ka'a ve'e kojyji mnatyijjada jets mjaanchja'vidupe'e. ⁶ N'a'ixpts atse'e jets'e xnujavadat jets ntuump nkajtsp aatse'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ⁷ Nmunoo'kxtkpts atse'e je Nte'yam jets ka'a miitse'e xtóndat juu' ve'e ka óyap; ka je'e kajxap je'e ve'e jets'e tyunke'xukut jets ntuump nkajtsp atse'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je'e atse'e ntsajkp jets'e xtóndat juu' jatye'e oy, óyame'e je jayu vya'añ jets ka'a atse'e ntun nkats juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ⁸ Kux ka'a xa ve'e n'amaadaaguimdat pan ntso'oxpajkumdupe'e je tyuv je'e, n'amaadaaguimdaps uu'me'e ku ve'e nto'numda je tyuv je'e. ⁹ Paatyts atse'e nxoonduk ku atse'e n'it yónuk aaj yónuk joot jets miitse'e makk m'itta to'k muk je Cristo maat. Ijpts atse'e je Nte'yam nmunoo'kxtuk jets'e m'ijttinit tum oy tum va'ajts. ¹⁰ Jidu'um xa ats miitse'e nnujávada namka'ana ats miitse'e najkx nku'ixta. Ax kuts atse'e jem nje'yat, ve'emts atse'e ya nkutojku nkamakkpámüt, ya kutojku juu' atse'e xmooy je Maja Vintsán jets ats miitse'e makk nyak'ijttinit to'k muk je Cristo maat, ka je'e kajxpts atse'e xmooy jets ats miitse'e nyakvintókida.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

¹¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, kojtskukajxinupts atse'e. Je Dios maat tse'e mtaandini. Íxtada je'e juu' ve'e myaktánjadap oy jets va'ajts, kutyonda juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, nayjávada to'k jado'k, joojntykada oy joot. Pan mtoondup tse'e ve'em, m'ijttinupts miitse'e je Nte'yam maat. ¹² Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat je Maja Vintsán kajx. ¹³ Máyame'e je Dios mkejxuxjada je utsta je ajchta jets je utsta je tsa'ada anañujoma.

¹⁴ Je Maja Vintsán Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap, je Nte'yam tse'e dupámup jem mja'vin kajxmda je tsojkun, je Espíritu Santo maat tse'e m'ijttinit nuto'k nuto'k anañujoma miitsta.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Galacia

¹ Atse'e je Pablo, ka je jáyuvap xa atse'e xvinkoon jets atse'e je kukátsiva n'ítut, ka je jáyuvapts atse'e ya toonk xtukkatajki, je Dios Tee' jets je Jesucristo, juu' ve'e je Dios Tee' yakjoojntypajknuva ku ve'e y'uk'aa'k, je'e tse'e viinnm ats xvinkoondudu jets atse'e je kukátsiva n'ítut. ² Ats jets nujom je utsta je ajhta jets je utsta je tsa'ada juu' ve'e ats maat, máyam aatse'e je Dios ntuknukexta nujom je jaanchja'vivatajk pan pan jatye'e nay'amojkijidup jem galáciait y'it jootm. ³ Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'eda tse'e mkunoo'kxjadap jets'e m'ijttinit je y'oy joot maatta, ⁴ je Jesucristo, juu' ve'e xku'oo'kimdu je ntókin kajxamda jets'e ve'em xtuknuvaatsumdinit ya ko'oy tiempo juu' ve'e nyaknajxumdup. Ve'em tse'e dutuujn ax jo'n dutsak je nNte'yamamda, juu' ve'e nTee'imdup. ⁵ ¡xa'ma kajx tse'e je Nte'yam dunumájinit dunujaanchinit! Amén.

Ka'a xa ve'e ti jado'k oy kats oy ayook

⁶ Atuva atoki xa atse'e xyaktanda ku ve'e je Nte'yam tun jatyi xmasookti jets'e xpanajkxta je viijnk ixpajkun juu' ve'e je jayu tyijitup oy kats oy ayook, je Nte'yam, juu' ve'e myaaxuxjudu je Cristo je myaa'yun kajx. ⁷ Ka'a xa ve'e jyeja je viijnk oy kats oy ayook, je'e ve'e ku ve'e jem je jayu juu' ve'e myakvinmama'yatjudup jets'e duyaktikutsuva'anda je oy kats je oy ayook. ⁸ Ax jya'átsam, ukpu jya'aangelesam juu' ve'e jem tsapjootm kukyada'aky, pan kumyaktuk'ixta xa ve'e je kats je ayook juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguij maat je oy kats je oy ayook juu' ats miitse'e ntuk'ixtu, ko'oy nukótsats je'e ve'e y'ijtnit. ⁹ Ta xa atse'e nva'añ, vaannuvapts atse'e jado'k nax, pan jem xa ve'e juu' ve'e mtuk'ixjudup je kats je ayook juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguij maat je oy kats je oy ayook juu' ve'e mkuvajktu, ko'oy nukótsats je'e ve'e y'ijtnit.

¹⁰ Juu' ts atse'e ntsajpk ku atse'e ve'em nva'añ, ku atse'e je jayu x'oyjávát, ukpu ku atse'e je Nte'yam x'oyjávát, ku atse'e je ja je jayu vyinkujk oy ntánut, ukpu ku atse'e je ja je Nte'yam vyinkujk oy ntánut? Pan kuntsak xa atse'e jets atse'e je ja je jayu vyinkujk oy ntánut, ka je Jesucristovapts atse'e ntoojnjp.

Je Jesucristo ve'e dvinkoon je Pablo jets'e y'ítut je kyukátsiva

¹¹ Ax nújavadats ya'a, utsta ajhta utsta tsa'ada, je oy kats je oy ayook juu' ats miitse'e nvaajnjudu, ka je jáyuvapts je'e ve'e je vyinna'yun, ¹² ka je jáyuvapts ats je'e ve'e xtukkatajki, ka je jáyuvapts ats je'e ve'e xtukyak'ixpajk, je Jesucristo, je'e xa ve'e viinnm ats xtuk'ix xtuknuja'vi.

¹³ Mmótuudu xa ve'e je kats vintso atse'e njáyuva y'ijit ku atse'e njaanchjáva y'ijit juu' ve'e jyaanchja'vidup ats je nmu'israeejlit jayu, jets vinxup atse'e nmu'ejkji pan pan jatye'e je Cristo dujaanchja'vidup, jets ats je'e ve'e njomtoondi ntitoondi jets atse'e ntukmas'o'oktat juu' ve'e jyaanchja'vidup. ¹⁴ Nuyojk xa atse'e nkutyún y'ijit juu' ve'e je israeejlit jayu jyaanchja'vidup jets ni ka'a ve'e numay ats je njayu juu' atse'e nmu'akijpxada, nuyojk atse'e nkutyún y'ijit aats je njujpit jayu je pyava'nunda jets ni ka'a ve'e je'eda. ¹⁵ Ax je maja maa'yunts atse'e je Nte'yam xtoojnjp jets atse'e xvinkaajn ka'annam atse'e nke'ex vye'na. Ve'em tse'e dutuujn jets atse'e je kukátsiva n'ítut. ¹⁶ Ax ku tse'e du'oyja'vi, van'itts atse'e xtuk'ix je y'Onuk, ve'emts atse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. Ku ve'e ve'em jyajty, ni pánats atse'e juu' nkah'amotutuyi jets atse'e nnujávát ti atse'e ntónup, ¹⁷ ni ka'ats atse'e jem Jerusalén nmajkxpa jets atse'e n'ixtat pan pan jatye'e too'vajpk ijtu je kukátsivada jets ka'a ve'e ats, ñojk'óy atse'e tun jatyi nnujkk jem arábaiit y'it jootm, ux'o'okts atse'e nvimpjntuva jem Damasco.

¹⁸ Kutoojk joojntnumts atse'e n'ats jem Jerusalén jets atse'e je Pedro nmaatnakyojtsji; ax je'e maagts atse'e n'ijit makmókx xaaj. ¹⁹ Ax ka'ats atse'e jado'k je kukátsiva n'ix, je Santiágoji ve'e, je Maja Vintsán je y'uts. ²⁰ Yájats atse'e nva'añ je Nte'yam vyinkujk jets tyúvam ya'a ve'e juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup. ²¹ Van'itts atse'e nnujkk jem siiraiit jets cilíciait y'it jootmda. ²² Ka'ats atse'e x'ixada y'ijit pan pan jatye'e to'k muk ijttup je Cristo maat jets'e ñay'amókajada jem judéait y'it jootm, ²³ je'ejyji ve'e y'amotunajxtup y'ijit: "Je'e pane'e xjomto'numdup xtito'numdup y'ijit, je'e tse'e uxuyam je jayu duvaajnjp jets'e dujaanchjávadat je Jesucristo, ka'a tse'e du'uktsojkni jets'e dujaanchja'vi'atúvadat je Jesús." ²⁴ Ax ve'em tse'e duyakmáji duyakjaanchidi je Nte'yam je maja maa'yun kajx juu' atse'e xtoojnjp.

2

Ku je viijnk kukátsiva dukuvajkti je Pablo

¹ Kumakmajkts joojntnumts atse'e nnaajkxnuva jem Jerusalén, nmaadi atse'e je Bernabé, nvoovts atse'e je Tito. ² Ojststs atse'e jem kux je Nte'yam atse'e xtuk'ix xtuknuja'vi. Ku aatse'e jem Jerusalén nve'na, van'itts aatse'e juu' nkojtsmúk apuk maat je'eda pan pan jatye'e dunumájidup. Jemts atse'e n'ava'ni je oy kats je oy ayook, ve'em ax jo'n atse'e uxym paat nvaajnjada je'eda pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. Ve'emts atse'e ntuujn kux je'e atse'e ntsajkp jetse'e kyavintókiyut juu' atse'e ntoon jets juu' atse'e ntuumpna. ³ Ax óyam tse'e kya'israeejlitjáyuva je Tito, ka'a tse'e dutuk'akee'yidi jetse'e je ixta'nun yakpaajmjat jetse'e duni'kxmat dukojmat. ⁴ Ax jem tse'e pan pan jatye'e natyijjudup utsta ajchta, je'e tse'e du'uktsojktu jetse'e je Tito kuyakpaajmji je ixta'nun. Je'e kajts je'e ve'e ñay'amojkijidi aats maat je ixpookpa jo'nda, jetse'e du'ixtat joma vaate'e juu' yakkuvuk ku ve'e je jayu y'it to'k muk je Jesucristo maat, y'uktsojktuts je'e ve'e jets aatse'e kux'akee'yidi jets aatse'e mpanajkxnuvat je Moisés je pyava'nun. ⁵ Ax ni vinxúpats aatse'e nkanamayasookji jets aatse'e ntónut juu' ve'e y'uktsojktu, kux je'e aatse'e ntsajkp jetse'e xjaa'kjayéptat je tyuv je'e, ve'em ax jo'n y'ixuva je oy kats je oy ayook.

⁶ Ka'ats atse'e je viijnk kojtsvíjin xmooydi je'e pan pan jatye'e yakkojstsup jets ñumájidup je'e ve'e. Ax ka'ats ats je'e ve'e ntoonka pan ti je'e ve'e y'ijiti, kux ka'a ve'e je Nte'yam duyavinkopka vinxupe'e je majin dujayepta to'k jado'k. ⁷ Kyuvajkts je'e ve'eda jets atse'e je Nte'yam tukkatajki je toonk jets atse'e nvaajnjadat je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ve'em ax jo'n je Nte'yam je Pedro dutukkatajki je toonk jetse'e duvaajnjadat nay je'e jyam je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e israeejlit jayu. ⁸ Je Nte'yam, juu' ve'e je Pedro duputajki jetse'e dutónut je kukátsiva toonk joma ve'e je israeejlit jayu, je'e jyamts je'e ve'e juu' atse'e xputajkiva jets atse'e ntónut je kukátsiva toonk joma ve'e ka je israeejlit jáyuvap.

⁹ Ax je Santiago maat je Pedro jets je Juan, je'e juu' ve'e yakkojstsup jets ñumájidup je'e ve'e, ku ve'e dunuja'vidi jets je Nte'yam atse'e ya toonk xmooy je myaa'nun kajx, van'itts aatse'e xkavaa'ndi, ats maat je Bernabé, ve'em tse'e duyaknuke'xnatajkidi juu' aatse'e tunkojtsmúk, ve'em tse'e vyaandi jets ntukmaatjayeiptu aatse'e ya toonk je'e maatta. Oy tse'e dujávada jets aatse'e najkx njaa'ktún joma ve'e ka je israeejlit jáyuvap jets je'e ve'e je jyaa'któndat joma ve'e je israeejlit jayu. ¹⁰ Je'e jyjits aatse'e x'amótuda jets aatse'e njaa'myétsút je ayoova jáyuda. Je'emts atse'e ntuump vye'na jets atse'e ntunyakvinkopka jets atse'e njaa'któnut.

Ku je Pablo divintso'y je Pedro jep Antioquia

¹¹ Ax ku tse'e je Pedro jy'e'y jem Antioquia, ntuknuujmits ats je'e ve'e aviinn ah'am kux tókin je'e ve'e juu' ve'e tyoon. ¹² Myaatkaayp myaat'uukp tse'e vye'na je usta je ajchta pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap, ax ku tse'e jye'ydi je usta je ajchta juu' ve'e tsoo'ndu jem joma ve'e je Santiago, van'it tse'e mejts'aa'j mejtsjoot je Pedro apuk ñapaajmji jetse'e dukoo'kmaatkaayni dukoo'kmaat'ookni. Je'e kajx tse'e ve'em jyatki kux cha'kipe'e pan pan jatye'e vaandup jets ixta'numpuujmja ve'e dutsak je usta je ajchta pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvapta. ¹³ Van'it tse'e je viijnk israeejlit jayu juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesucristo, je'e tse'e je mejts'aa'j je mejtsjoot dujayeiptu maat je Pedro, je Bernabé paat tse'e ve'em jyátkiva. ¹⁴ Ax kuts atse'e n'ix jets ka'a ve'e dupaa'ty du'akeega juu' ve'e tyoondup maat je tyuv je'e, ve'em ax jo'n y'ixuva je oy kats je oy ayook, van'itts atse'e jeja je numaj jayu vyinkujk ntuknuujmi je Pedro. Jidu'umts atse'e nvaajñ: "Mits, óyam mitse'e mja'israeejlitjáyuva, ve'em xa mitse'e mjoonjtyka ax jo'n pan pan jatye'e ka je'epta, ka ve'emape'e ax jo'n je israeejlit jayu. ¿Tyajx tse'e x'akee'yava'añ juu' ve'e ka je israeejlit jáyuvapta, jetse'e dukutyóndat je israeejlit jayu je pyava'nunda? ¹⁵ Je ke'xtkun kajx xa uu'me'e n'israeejlitjáyuvimda, ka'ats uu'me'e nyaktijumda tókinax jayu, ve'em ax jo'n pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ¹⁶ Nnuja'vimdinuupts uu'me'e jets ka'a ve'e je Nte'yam je jayu dukatókimpum je Moisés je pyava'nun kajx, je'e ve'e ku ve'e je Jesucristo yakjaanchjáva. Je'e kajx tse'e je Jesucristo njaanchja'vimda jetse'e je Nte'yam xkatókimpa'mumdat, ka'a tse'e n'ixtimda vintso ve'e nkutyónumdat je Moisés je pyava'nun jets je'e kajxe'e je Nte'yam xkatókimpa'mumdat, kux je Nte'yam, tyumtókimpuump je'e ve'e je jayu je Moisés je pyava'nun kajx."

¹⁷ Pan n'ixtimdup tse'e jetse'e je Nte'yam xkatókimpa'mumdat kuxe'e to'k muk n'ijtumda je Cristo maat, yaknuke'xnatajkips je'e ve'e jets tókinax jayu uu'me'eda. ¿Yaktijupts je'e vine'e jets uu'me'e je Cristo xyaktókininto'numdup? ¿Ni vintsova xa ve'e ve'em kyayaktij! ¹⁸ Ax pan ats tse'e je jayu kúntuk'ix jetse'e dukutyóndat je pava'nun juu' atse'e uxym je jayu nvaajnjidup jets ka je'e kajxape'e je jayu yaktókinmee'kx, kunyaknuke'xnatáakats atse'e jets tókin maat atse'e je'e kajx ku atse'e nkakutyún je pava'nun. ¹⁹ Ve'em xa atse'e ax jo'n

atse'e aa'k kun'ijit jeja je Moisés je pyava'nun vyinkujk, je pava'nun juu' atse'e xtuk'ix jets nvinmajtsjup atse'e je oo'kun kuxe'e ats nkakutyuujn. Je pava'nunti atse'e ve'em xyaktaan jets atse'e njoontykat vintso ve'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit. ²⁰Ve'em xa atse'e ax jo'n atse'e kun'aa'k jem cruz kajxm je Cristo maat. Je'e kajxts atse'e nko'o'kjoontykinini jets atse'e nyaktónut ya n'avintso vinma'yun, je Cristo ve'e joojntykip yam ats nja'vin kajxm, jets namvaat atse'e ya naxviijnit ni'kxukopk njayep, je Nte'yam je y'Onuk kajxts atse'e njoontyka kuxe'e ats je'e njaanchjáva, je'e juu' atse'e ooy xtuntojkip jets atse'e xku'oo'ki. ²¹Ka'a xa atse'e nkakuvuk je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam xtoojnjimdup je Cristo kajx. Kux pan je Nte'yam xa ve'e je jayu kudukatokimpum je Moisés je pyava'nun kajx, ve'emts je'e ve'e ax jo'n kukyatih'ijit ku ve'e je Cristo y'uk'aa'k.

3

Je pava'nun jets je jaanchja'vin

¹ Miits, galáciait jáyuda, ka'a ve'e oy juu' xpayo'oyda. ¿Páne'e mko'oyvin'ixjudu jetse'e xko'o'kjaanchja'vidini je tyuv je'e? Va'ajts xa ats miitse'e nvaajnjidi jetse'e xnuja'vidi vintso ve'e je Cristo duyakruuzpejtti, ve'em ax jo'n viinm kux'ixti jo'n. ²To'k viijnji atse'e nnujavava'añ jetse'e xnukótstat, ¿mkutyoondu vine'e je Moisés je pyava'nun jets je'e kajxe'e je Espiritu Santo tyajki jem mja'vin kajxm, ukpu je'e kajxe'e kuxe'e xjaanchja'vidi je oy kats je oy ayook juu' ve'e m'amotunajxtu? ³¿Vintso ve'e m'o'yixjada jetse'e mnapyámjada va'ajts ka v'ijap? Mton'ukvaandu xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam chajkp kuxe'e je Espiritu Santo mputajkjidi. ¿Ve'eme'e uxyam xtsokta jetse'e m'ittat oy jets va'ajts je m'avintso kutojkuñ kajxta? ⁴¿Ka'a vine'e mto'nuxjada ni vinxupa nujom je tsaachpaatun juu' ve'e myaknajxtu? ¿Oyap ijk je'e vine'e mto'nuxjada! ⁵Ku ve'e je Nte'yam dukejx je Espiritu Santo jetse'e y'itut jem mja'vin kajxm, jetse'e je Nte'yam dutún je majin joma ve'e miitsta, ¿ti kajxts je'e ve'e ve'em dutún? ¿Je'e kajx vine'e ku ve'e x'ixtada vintso ve'e xkutyóndat je Moisés je pyava'nun, ukpu je'e kajx vine'e ku ve'e xjaanchjávada je oy kats je oy ayook juu' ve'e m'amotunajxtu?

⁶Jyaanchja'vits je'e ve'e je Abraham je Nte'yam. Ax kux tse'e dujaanchja'vi, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpajmji. ⁷Ax ve'em tse'e, nujávada tse'e jets je'eda pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Nte'yam, je jaanchja'vin kajxts je'e ve'e y'itta je Abraham je chaanda je kyoojta. ⁸Ku ve'e kyatúnjuna vye'na, y'ava'nits je'e ve'e je Kunuu'kx Jatyán jets je jaanchja'vin kajxe'e je Nte'yam dukatokimpámüt pan pan jatye'e ka je israeelit jáyuvap, tyukmukojs tse'e je Nte'yam je Abraham jujpani je oy kats je oy ayook ku ve'e dunuujmi: "Mits kajx xa ve'e dupaa'ttat je kunoo'kxun je jayu pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn." ⁹Ax ve'em tse'e, je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam dujaanchja'vidup, kunoo'kxjuduupts je'e ve'e je Nte'yam, ve'em ax jo'n dukunuu'kx je Abraham, juu' ve'e jaanchja'viju.

¹⁰Nujom tse'e pan pan jatye'e dumákkip je Moisés je pyava'nun, ko'oy nukotsa tse'e y'itta, kux jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ko'oy nukotsa tse'e y'itta to'k ka'ajyji pan pan jatye'e dukakutyoondu nujom juu' jatye'e javyet pan pava'nun kujxp." Jidu'um tse'e vya'añ. ¹¹Va'ajts tse'e yaknujava jets ka'a ve'e pan pane'e je Nte'yam kyatokimpuump je Moisés je pyava'nun kajx, kux jidu'um xa ve'e vyaampa je Kunuu'kx Jatyán: "Pan pan xa ve'e je Nte'yam kyatokimpuump je'e kajx ku ve'e jyaanchjávaja, joojntykaps je'e ve'e." Jidu'um tse'e vya'añ. ¹²Pan kudukutyún xa ve'e je jayu je Moisés je pyava'nun, o'yipts je'e ve'e jetse'e ve'em dukutyóndat óyame'e dukajaanchjávada je Nte'yam. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Pan pan xa ve'e dukutyoomp nujom je pava'nun, joojntykaps je'e ve'e."

¹³Ax ve'em tse'e, ko'oy nukotsa tse'e n'ijtumdi kuxe'e nkakutyónumdi je Moisés je pyava'nun. Ax ka'a tse'e uxyam n'uk'ijtumdini ko'oy nukotsa, je Cristo ve'e xtuknuvaatsumdu je ntókinamda, je'e tse'e ko'oy nukotsa ijt uu'm kajxamda ku ve'e xku'oo'kimdi, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ko'oy nukotsa xa ve'e nujom pan pan jatye'e jem kup kajxm oo'ktup." Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁴Xtuknuvaatsumdu tse'e je ntókinamda, ax ve'em tse'e je Cristo kajx je Nte'yam dukunoo'kxut pan pan jatye'e ka je israeelit jáyuvap, ve'em ax jo'n je Abraham yakkunuu'kx, xku'oo'kimdu ve'e jetse'e to'k ka'ajyji je jaanchja'vin kajx njayepumdinit yam nja'vin kajxmamda je Espiritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam vyaajntk jetse'e myiinnit yaja naxviijn.

Je pava'nun jets je vaanduk

¹⁵Utsta ajchta utsta tsa'ada, jidu'um xa ve'e je jayu yuj dujayepta yaja naxviijn. Ku xa ve'e je jayu to'k je nak duyak'óyada pan vintso ve'e juu' dukojts'óyada, ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e duyakpuva'atsut ukpu duyaknujókat. ¹⁶Nay ve'em tse'e jyajtpa ku ve'e je Nte'yam je vaanduk duyaktaañ maat je Abraham jets je chaan je kyooj. Ka'a tse'e je Kunuu'kx Jatyán

vya'añ jets je Nte'yame'e je Abraham dunuujmi: "je mtsaanda je mkoojta", ve'em ax jo'n numaj je tsaan je kooj kuy'ijitti; jidu'lume'e dunuujmi: "je mtsaan je mkooj". Ax je'ets ya'a ve'e tyijp to'kji je chaan je kyooj, je'ets je'e ve'e je Cristo. ¹⁷ Ya'a xa atse'e ntijp. Ku ve'e je Nte'yam dumukajts je Abraham, tyukvinva'nits je'e ve'e jets kyutyónupe'e je y'ayook. Je'e kajx tse'e je Moisés je pyava'nun juu' ve'e maktaaxk mókupx ja'ii'px majk joojnt ux'ook je'y, ka'ats je'e ve'e y'o'yixju jets'e'e dununkayakjätüt jets'e'e tyónjut kyótsjut je ayook juu' ve'e je Nte'yam je Abraham tyukvinva'ni. ¹⁸ Ax pan van'itji tse'e je Nte'yam kudukutyún je y'ayook ku ve'e je jayu dukutyún je Moisés je pyava'nun, ka'a tse'e tyun je ayook juu' ve'e je Nte'yam je Abraham tyukvinva'ni jets tyónupe'e je myaa'yun kajx.

¹⁹ Ax ve'em tse'e, ztits je'e ve'e vya'añ je Moisés je pyava'nun? Yakmooy xa ve'e je Moisés je pava'nun jets'e'e ve'em je jayu je tyokin yaknuka'xnatáka y'ítut, távani ve'e je Nte'yam je vaanduk duyaktáñ vye'na je Abraham maat. Je vaat xa ve'e jyejk je pava'nun ku ve'e myiijn je Abraham je chaan je kyooj, je'e pane'e je Nte'yam vyaajntk jets'e'e myínut. Je ángeles kajxta xa ve'e je Moisés yakmooy je pava'nun, van'it tse'e je Moisés je pava'nun dukojtsnajx je ja jayu vyinkujkta. ²⁰ Ax viinm tse'e je Nte'yam je kojstán duyaktaañ je Abraham maat, ka'a tse'e pan viijnk yaksajk juu' ve'e je Abraham kudunuujmi vintso ve'e je Nte'yam vyaajñ.

Juu' ve'e je Moisés je pyava'nun tyuump

²¹ Je'ets ya'a vine'e tyijp jets cho'oxpujke'e je Moisés je pyava'nun je Nte'yam je vyaanduk? Ni vintsova xa ve'e ve'em kyayaktij! Kux pan je ja ve'e kuy'it je pava'nun juu' kajxe'e je Nte'yam duyaky je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je pava'nun kajx tse'e je Nte'yam je jayu kudukatokimpum. ²² Ax vaamp xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán jets to'k ka'ajyi ve'e je jayu y'itta jem je tokin kya'm. Je'e kajx xa ya'a ve'e ve'em jets'e'e je jaanchja'vin kajx yakmooydinit je Nte'yam je vyaanduk je'eda pan pan jatye'e je Jesucristo dujaanchja'vidup.

²³ Ka'anume'e je Jesús myin vye'na yaja naxviijn, ijtumdu tse'e jep je Moisés pyava'nun pa'tkup. Ve'em tse'e n'ijtumdi van'it paat ku ve'e je jayu yakvaajnji'ukvaandi vintso je'e ve'e ku ve'e je Jesucristo yakjaanchjáva. ²⁴ Ax ve'em tse'e je Moisés je pyava'nun xka'mimda y'ijt ax jo'n je pi'k ónu'k kun'ijtumdi, xtuk'ixumdu tse'e pan ti je'e ve'e je tokin. Ve'em tse'e dutuujn van'it paat ku ve'e je Cristo myiijn jets'e'e je jaanchja'vin kajx je Nte'yam xkatokimpa'mumdat. ²⁵ Ax uxym tse'e, ku ve'e njaanchja'vimda je Cristo, ka'a tse'e n'uk'ijtumdi jep je Moisés pyava'nun pa'tkup.

²⁶ Kuxe'e je Jesucristo xjaanchjávada, je'e kajx tse'e m'itta je Nte'yam je y'ónuk. ²⁷ Nuvinxupts miitse'e m'itta to'k muk je Cristo maat je napejtun kajx, ve'em xa ve'e m'itta ax jo'n je Cristo kumnatyukxo'jxidi jo'n. ²⁸ Ka'a xa ve'e vyinkopka pan je jayu ve'e y'it israeelit jayu uk pan pan jatye'e ka je'epta, joyutoompa jayu ukpu naspaka jayu, yaa'tyajik ukpu ta'axtajk, kux ku xa ve'e to'k muk n'ijtumda je Cristo Jesús maat, ve'em tse'e nujom n'ijtumda ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kun'ijtumdi. ²⁹ Ax pan ve'em tse'e n'ijtumda je Cristo maat, je Abraham je chaan je kyoojts uu'me'eda, xtukkadaakumdupts uu'me'e je vaanduk juu' ve'e je Nte'yam yaktaan.

4

¹ Ya'a xa je'e ve'e juu' atse'e ntijp: Namvaat xa ve'e je jayu je y'ónuk pi'knum juu' ve'e je puk tukkada'akjup, óyame'e je puk duje'eikáxut nujom, vanxupts je'e ve'e y'it ax jo'n je joyutoompa. ² Jem xa ve'e je jayu juu' ve'e ixjudup jets'e'e kya'majada van'it paat ku ve'e jye'yat je xaaj juu' ve'e je tyee' ñupaajmtki. ³ Ve'emts uu'me'e n'ajtumduva. Namvaat xa ve'e n'ijtumdi ax jo'n je pi'k ónu'k, ooy tse'e ntuntsojkomdi jets'e'e mpanajkxumdat je ko'oy costumbre juu' ve'e je jayu pyanajkxtup yaja naxviijn. ⁴ Ax ku tse'e je xaaj jye'yni juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki, van'it tse'e je Nte'yam dukejx je y'Onuk, je ta'axtajkts je'e ve'e yakke'xju, jets'e'e y'ijt jep je Moisés pyava'nun pa'tkup. ⁵ Ve'em tse'e dutuujn jets'e'e xpajkumpijtumdinuvat, ka'a tse'e n'uk'ijtumdi jep je Moisés pyava'nun pa'tkup, je'e ve'e jets'e'e n'ijtumdi jep je Nte'yam maat ax jo'n je'e je y'ónuk.

⁶ Kux je Nte'yam je y'ónuk miitse'eda, je'e kajx tse'e je Nte'yam dupuujm jem mja'vin kajxmda je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtpap jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je Espiritu Santo, juu' kajxe'e je Nte'yam nmukojsumda jidu'um: "Tata, aats je nTee'." ⁷ Ax ve'em tse'e, je Nte'yam je y'ónuk xa miitse'eda, ka'a tse'e m'uk'ijttini ax jo'n je joyutoompa. Ax je'e jets'e'e kuxe'e m'itta je Nte'yam je y'ónuk, je'e kajx tse'e je Cristo kajx mmooyjidinit nujom je y'oy je'e juu' ve'e mtukkada'akjadap kux je'e je y'ónuk miitse'eda.

Ku je Pablo duvinmaajy je jaanchja'vivatajk jep Galicia

⁸ Ku miitse'e je Nte'yam xka'ixadana vye'na, mmutoonduts miitse'e may juu' ve'e ka je Nte'yamap. ⁹ Ax uxym tse'e, je'e ve'e kuxe'e je Nte'yam x'ixaidini, ukpu ñojk'óy

yakkats, je'e ve'e kux'e je Nte'yam m'ixajidini, z'vintsose'e mnayjávajada jets'e jado'k nax x'avimpjtidinuva jets'e mka'mijidinuva je costumbre juu' ve'e katoomp jets tukma'atum? ¹⁰ Jem tse'e je xaaj, je po'o, je aats, jets je joojnt juu' ve'e m'amaa'yidup! ¹¹ Je'ets atse'e nvinmaayp ku ve'e ni vinxupa mkato'nuxjadat juu' ats miitse'e ntuk'ixtu.

¹² Utsta ajchta utsta tsa'ada, nmunoo'kxtktup xa ve'e jets'e'e mnapyámjadat ats maat, ve'em ax jo'n atse'e nnapyumju miits maatta. Ka'a xa ats miitse'e xmutokintoondi. ¹³ Ax jo'n xnujávada jo'n, je pa'am kajx atse'e muto'k nax n'ijit miits maatta jets'e'e nvaajnjidi je oy kats je oy ayook. ¹⁴ Oyam tse'e mtso'oxjajtuxjidi ku atse'e pajkjuv nve'na van'it, ka'ats ats miitse'e xvijink'ixti, ni ka'ats atse'e xko'oyja'vidi, ñojk'óy atse'e xkuvajkti ax jo'n atse'e kun'ijit je Nte'yam je y'aangeles ukpu atse'e kun'ijit je Jesucristo viinm. ¹⁵ Jómase'e y'it je xoojntkun juu' ve'e mjajejptu van'it? Ve'em xa ats miitse'e nnaajmada jets pan kum'o'yixjidi ve'e jets atse'e xyakjotkadaakti, je mviijn paat tse'e kuxyakpítsumdi jets atse'e kuxmooydi. ¹⁶ Ax uxayam, z'e mtso'oxpajkpada ats vine'e tunvimpjtni je'e kajx ku ats miitse'e nvaajnjidi je tyuv je'e?

¹⁷ Ooy xa miitse'e mtunvinmájada je'eda pan pan jatye'e duyaktikutsvaandup je oy kats je oy ayook; ax je kyo'oy je'ets je'e ve'e juu' ve'e mtukmutsojkkjudup. Je'ets je'e ve'e chojktup jets ats miitse'e xmasooktinit jets je'e ve'e xpanajxtinit. ¹⁸ Oy xa je'e ve'e ku ve'e je jayu je viijn jayu dvinmay pan oy je'e ve'e juu' ve'e yaktukmutsojktup. Xa'ma kajx tse'e ve'em yaktónut, ka van'itjap ku atse'e n'it miits maatta. ¹⁹ Miits, juu' atse'e n'onukja'vidup, jado'k nax xa atse'e je tsaachpaatun nyaknaxy miits kajxta, ve'em ax jo'n je ónu'k taak je tsaachpaatun duyaknaxy ku ve'e je y'ónuk duyakke'exuva'añ. Ax jaa'ktsaachpaatupts atse'e van'it paat ku ve'e m'ijttinit ax jo'n je Cristo dutsak. ²⁰ Ooy atse'e njatuntsak jets atse'e uxayam kun'it miits maatta, ve'em ats je kunyakuñke'xnatáka jets ooy ats miitse'e ntuntsokta. Ooy ats miitse'e xtunvinma'yunm'oda.

Je Agar jets je Sara tukmu'a'ixmojkin

²¹ Miitsta, pan pan jatye'e jep je Moisés pyava'nun pa'tkup napyamuvaajjudup, nukótstats n'it, z'ka'ana miitse'e x'amotunaxta vintso ve'e vya'añ je pava'nun? ²² Ve'em xa ve'e vya'añ jets numejtske'e je y'ónuk y'ijit je Abraham, to'k juu' ve'e tyukmaatjajejp je jajtspa jets jado'k juu' ve'e tyukmaatjajejp je ñuda'axam. ²³ Je jajtspa, je Agar, ve'emts je'e ve'e je y'ónuk kye'x áxam jo'n opyán pi'k ónu'ka. Ax je Abraham je ñuda'ax, je'e tse'e to'k je pi'k ónu'k duyakke'x jetse'e ve'em tyónjut juu' ve'e je Nte'yam je Abraham tukvinva'niju. ²⁴ Ya numejtsk ta'axtajkta, mejtsk je kojstánts je'e ve'e juu' ve'e yaktukmu'a'ixmojkidup. To'k je kojstán, je'e juu' ve'e je jayu yakmooydu joma ve'e je Sinái Kopk, je Agaarts je'e ve'e je kojstán yaktukmu'a'ixmojkip. Pan pan jatye'e jep kojstánupa'tkup ijttup, jets je'e ve'e pava'nun pa'tkup y'itta. ²⁵ Je Agar, juu' ve'e yaktukmu'a'ixmojkip je kojstán juu' ve'e je jayu yakmooydu joma ve'e je Sinái Kopk juu' ve'e jem arabiait y'it jootm, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je jáyuda juu' ve'e uxayam tsuunidup jem Jerusalén, je'e tse'e ijttup ax jo'n je joyutoompada, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e napyajmjudup jep pava'nun pa'tkup je'e maatta. ²⁶ Ax je tsapijootmit Jerusalén, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je joyutoompada, ve'em je'e ve'e ax jo'n uu'me'e kuntaakimdi. ²⁷ Kux jidu'ume'e vya'añ je Kunuu'kx Jatyan: Xoon xa mitse'e, ta'axtajk juu' ve'e je y'ónuk dukayakjéjip,

juu' ve'e je ónu'k dukajajejpp jetse'e dukanjava je tsaachpaatun ku ve'e je ta'axtajk je y'ónuk duyakjeja,

kotsu tse'e mákk je mxoojntkun kajx,

kux je ta'axtajk juu' ve'e yakmasook,

jaa'kjéjapts je'e ve'e je y'ónuk nuyojk jets ka'a ve'e je'e juu' ve'e jem je ñuyaa'y.

Jidu'um tse'e vya'añ.

²⁸ Utsta ajchta utsta tsa'ada, je Abraham je y'ónuk je'e ve'e je Isaac je'e kajx ku ve'e je Nte'yam tyukvinva'niji, nay ve'empa tse'e n'ijtumda je Nte'yam je y'ónukta je Nte'yam je vyaanduk kajx. ²⁹ Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n van'it iyajty ku ve'e je ónu'k juu' ve'e ke'x ax jo'n je pi'k ónu'k kye'exta, je'e tse'e dujomtoon dutitooon je ónu'k juu' ve'e ke'x je Espiritu Santo je myakkín kajx, nay ve'empa tse'e uxayam iyajtpa. ³⁰ z'Ax vintso tse'e vya'añ je Kunuu'kx Jatyan? Vaamp xa ve'e jidu'um: "Pavojpni je jajtspa maat je y'ónuk, kux ka'a ve'e je jajtspa je y'ónuk dutukmaatjajejput je puk je ónu'k juu' ve'e je tyaak jem je ñuyaa'y." ³¹ Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a xa uu'me'e nve'emamda ax jo'n je jajtspa je y'ónuk, ve'em uu'me'eda ax jo'n je ónu'k juu' ve'e je tyaak jem je ñuyaa'y.

¹ Je Cristo xa ve'e xyakta'numdup naspaka. Ve'em tse'e dũtuujn jetse'e nkoq'k'ijtumdnit ax jo'n je joyutoompada. Naajk'itjada naspaka, ka'a tse'e m'uknapyaajmjidinuvas jep kutojkun pa'tkup juu' ve'e myaktaajnjidinuvas ax jo'n je joyutoompa kum'ijtti.

² Amotunaxta. Ats, je Pablo, vaamp xa atse'e jets pan myakpaajmjidupe'e je ixta'nun jetse'e xni'kxmadat xkojmadat, ni vinxũpats je'e ve'e mkato'nuxjadat juu' ve'e je Cristo tyoon. ³ Nnuujmjidinuvas xa ats miitse'e jado'k nax: Pan pan jatye'e je ixta'nun yakpaajmjidup jetse'e dũni'kxmadat dukojmadat, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e dukutyondat nujom je Moisés je pyava'nun. ⁴ Miitsta, pan nuvinxupe'e x'ixtada vintso ve'e je Nte'yam mkatokimpãmjadat kuxe'e xpanajkxta je Moisés je pyava'nun, apuk tse'e mnapyãmjada ka je Cristo maãtap, mnapyajmjidup tse'e joma ve'e mka-paa'tjadat je Nte'yam je myaa'yun. ⁵ Ax aats, je Espĩritu Santo kajxts aatse'e nnuja'vini jets je Nte'yam aatse'e xkatokimpaamp je'e kajx ku aatse'e je Jesucristo njaanchjáva. ⁶ Ax ku tse'e n'ijtumda to'k muk je Cristo Jesús maãt, ka'a tse'e vyinkopka ku ve'e nni'kxmimda nkjomimda je ixta'nun uk pan ka'a; juu' xa ve'e vinkopk, je'ets je'e ve'e jetse'e njaanchja'vimdat je Jesucristo jetse'e ve'em nuke'xnataka tyãnt je'e kajx ku ve'e je jayu ntsojkumda.

⁷ Oy xa miitse'e xpanajkx'ukvaandi je Nte'yam. ¿Pan tse'e tumtukmaso'okjada je tyuv je'e? ⁸ Ka je Nte'yamap xa je'e ve'e, je'e juu' ve'e myaaxxjudu. ⁹ Ve'em xa je'e ve'e je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup ax jo'n je kats vya'añ: "Tyuktajkikujxpts je'e ve'e jyayuu'nama je levadura nujom je juts." Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁰ Ax vinjávats atse'e ntañ, je'e kajx ku atse'e to'k muk n'it je Maja Vintsãn maãt, jets kijpxe'e je vinma'yun njayejpumda. Je Nte'yam tse'e duyaktsaachpaa'tup je jáyuda juu' ve'e myakjomvinmaajyjjudup myaktivin-maajyjjudup, jyapana je'e.

¹¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, pan kunjaa'kvaajña xa atse'e je jayu jetse'e je ixta'nun yakpaajmjadat jetse'e dũni'kxmadat dukojmadat, ka'ats atse'e kuxjomtonda kuxtitonda je israeejlit jáyuda jets ka'a tse'e kuduko'oyjávada ku atse'e je jayu nvaajnjada pan ti ve'e kyu'oo'ki je Cristo jem cruz kajxm. ¹² Ax je'eda pan pan jatye'e mvinma'yunmoajyjjudup, joy tse'e kuy'it jetse'e nujomam kuyakkustsojkkũx joma ve'e je ixta'nun yakpaajmjidi!

¹³ Utsta ajchta utsta tsa'ada, je Nte'yam xa ve'e myaaxxjudu jetse'e naspaka m'ijttinit. Ax ka je'epts atse'e ntijp jets naspaka ve'e m'ittat jetse'e xyaktõndat je m'avintsõ vinma'yunda, je'e ve'e jetse'e mnapyutãkajadat to'k jado'k je'e kajx ku ve'e ooy mtun-nachõkjada. ¹⁴ Nvaate'e nujom je Moisés je pyava'nun yakvinmotumõkut maãt ya'a: "Tso'kta je mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinm mnachõkjada." Jidu'um tse'e yakvinmotumuk. ¹⁵ Ax pan mtoondup tse'e ax jo'n je mu'uk tãnu'k juu' ve'e nacho'tsjudup navyajtsjudup vimpit atuj, nay'ixjadats kux ku ve'e mnaajkvintõkjadat vimpit atuj.

Je jayu je y'avintsõ vinma'yun jets je Espĩritu Santo

¹⁶ Jidu'umts atse'e nva'añ: Joojntykada ax jo'n je Espĩritu Santo mtuknujávajada, ve'em tse'e xkayaktõndat je m'avintsõ vinma'yunda. ¹⁷ Kux ku xa ve'e je jayu duyaktũn je y'avintsõ vinma'yun, cho'oxpujxpts je'e ve'e je Espĩritu Santo; ax je Espĩritu Santo, cho'oxpujxpts je'e ve'e je jayu juu' ve'e je y'avintsõ vinma'yun duyaktõomp; ax ve'em tse'e ñacho'oxpãkjada vimpit atuj. Je'e kajx tse'e ku ve'e xtonda juu' ve'e je Espĩritu Santo chajkp, ka'a tse'e xyaktõnda je m'avintsõ vinma'yunda. ¹⁸ Ax pan je Espĩritu Santo tse'e mtuk'ixjudup juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka'a tse'e m'itta jep je Moisés pyava'nun pa'tkup.

¹⁹ Ixna ke'xna xa je'e ve'e pan pan jatye'e duyaktõondup je y'avintsõ vinma'yun: ka'a tse'e dũvintsã'agada je navyajkun, tyukmaãtjayejptup tse'e je kats je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka pũkap jyayejptup, ka õyap ka va'ajtsap tse'e juu' ve'e tyoondup kyojststup, ²⁰ vyinja'vidup vyintsã'kidup tse'e juu' ve'e ka je Nte'yamap, pojktup, jõt'aajnjudup, ejkjjudup, ka'a tse'e juu' dukuvakta, namajjijidup, napyajkva'kxjudup, nay'apũkupaajmjidup, ²¹ ñas'ayo'vidup tse'e juu', ooktup mookjudup, kañajxtup okna-jxtup, axaa'kp tse'e juu' jaty dũtonda ku ve'e xaaj tyunju. Tyoondup tse'e nujom juu' ve'e ve'em. Nnuujmidup xa ats miitse'e, ve'em ax jo'n ats miitse'e nvaajnjidi jo'n, jets je'e pan pan jatye'e ve'em jãkidup, ka'a tse'e y'ittat jem je Nte'yam y'am kya'm.

²² Ax juu' tse'e je Espĩritu Santo yakjẽjip, ka'ats je'e ve'e vye'ema, je'ets je'e ve'e jetse'e je jayu je tsojkn dujayepta, je xoojntkun, je oy joot, juu' dumutãnada, oy jayu ñapyãmjada je viijnk jayu maãt, je jayu duputãkada, dũtonda ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ²³ je nuu'k aaj je nuu'k joot dujayepta, jetse'e ñay'akuvaa'najada. Ka'a xa ve'e ti pava'nun juu' ve'e dukayakajtp jetse'e ve'em yaktũn. ²⁴ Ax je'e pan pan jatye'e ijttup je Cristo je jyayu, ka'a tse'e duyaktõnda je y'avintsõ vinma'yun, ve'em xa ve'e je y'avintsõ vinma'yunda y'it ax jo'n je jayu juu' ve'e aa'kani jem cruz kajxm. ²⁵ Je Espĩritu Santo tse'e xmo'yumdu je njoojntykinamda, ax ve'em tse'e dũtsãk jetse'e nyo'yumdat je too' juu' je'e ve'e xtuk'ixumdup.

²⁶ Ka'a xa ve'e nnyamaaguejxumjadat, ka'a tse'e juu' jaty nto'numdat jetse'e n'ixumdat joma vaate'e je jayu juu' dukuvakta, ka'a tse'e n'ejkumjadat ku ve'e nkajajejpmumda juu' ve'e je viiink jayu jyajejptup.

6

Napyutákajada to'k jado'k

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, pan jem xa ve'e juu' ve'e jep tokin jaatp tukya'a, miits tse'eda pan pan jatye'e tam mnaajk'ijtijidinup je Espíritu Santo maat, mputákadap tse'e jetse'e y'ijtnuvat oy joot je Nte'yam maat. Nuu'k aaj nuu'k joot tse'e ve'em xtóndat jetse'e ooy mtunnay'ixjadat vintso ve'e mkaka'aduvat jep tokin jaatp. ² Napyutákajada pan ti ve'e to'k jado'k jajtjup najxjup, ve'em tse'e xkutyóndat je Cristo je pyava'nun.

³ Pan pan xa ve'e maj nayja'vijup óyame'e dukanupana, viinm tse'e ñavyin'uu'nju. ⁴ Kakje'e tse'e xpayo'oydat vintso ve'e juu' xtóndat xkótstat. Pan oy je'e ve'e juu' ve'e mtoondup, jep xa ve'e juu' kajxe'e mnatyukxoondukjadat, ka'a xa ve'e vyinkopka jetse'e xnatyukmu'a'ixmókajadat juu' ve'e je viiink jayu tyoondup kyojstsup. ⁵ Kakje'e ve'e xtóndat juu' ve'e mtukkadaakjudup.

⁶ Pan pan xa ve'e yaktuk'ixp je oy kats je oy ayook, tukkadaakjupts je'e ve'e jetse'e duyakva'kxut maat je yak'ixpajkpa nujom juu' jatye'e oy.

⁷ Ka'a tse'e mnavyin'aa'njadat, ka'a xa ve'e pan je Nte'yam dukakatsapuk jetse'e kyatukkvétjút. Pan vintso ve'e je jayu juu' tuduni'ip, ve'em tse'e dutsikút. ⁸ Pan je jayu ve'e juu' dutoomp kuxe'e dutsak jetse'e dutónut je y'avintso vinma'yun, je y'avintso vinma'yun kajxts je'e ve'e vyintókinit je jayu; ax pan je jayu tse'e juu' dutoomp kuxe'e dutsak jetse'e dutónut je Espíritu Santo je vyinma'yun, je Espíritu Santo kajxts je'e ve'e dujajejpnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ⁹ Ax ve'em tse'e, ka'a tse'e nnoo'kxumdat jetse'e nto'numdat je y'oy je'e, kux pan ka'a xa ve'e nton'atúvimda je y'oy je'e, pyaatnupts je'e ve'e je xaaj jetse'e mpajkumdat je y'oy je'e juu' ve'e n'a'ixumdup. ¹⁰ Je'e kajx tse'e, vinxup naxe'e x'o'yixumjada, ntoojnjimdap tse'e anañujoma je jayu je y'oy je'e, je'e ve'e vinkopk je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda je jaanchja'vin kajx.

Juu' ve'e je Pablo kyojtsjidu je jaanchja'vivatajk jep Galacia

¹¹ Ixta vinxup je mújit letra atse'e nja'a ku ats miitse'e nnujáyada, nka'mam ats ya'a ve'e nja'a. ¹² Je'e pan pan jatye'e m'akee'yavaajnjudup jetse'e myakpaajmjadat je ixta'nun, je'e kajxji tse'e ve'em dutonda jetse'e oy ñaajktánjadat jeja je jayu vyinkujk, ka'a tse'e dukuvakta pan ti ve'e kyu'oo'ki je Cristo jem cruz kajxm, kux ñuja'vidupe'e ku ve'e ve'em yakkuvuk, yaktsaachpaa'tjadapts je'e ve'e je jayu. ¹³ Je'e pan pan jatye'e dukuvajktup jetse'e je ixta'nun yakpaajmjadat jetse'e duni'kxmadat dukojmadat ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ jo'n, ni je'e tse'e dukakutyonda je Moisés je pyava'nun, je'e ve'e chojktup jetse'e je ixta'nun myakpaajmjadat jetse'e ve'em dutukxoonduktat ku ve'e m'akee'yajada jetse'e myakpaajmjadat je ixta'nun. ¹⁴ Ax ats, je'ejjyits atse'e ntukxoojntkp kuxe'e xku'oo'kimdi je nMaja Vintsánamda Jesucristo jem cruz kajxm. Kux tse'e jem y'uk'aa'k, je'e kajx tse'e je naxvijnit je kyo'oy je'e y'it ax jo'n kuy'aa'k yaja ats nvinkujk, jets atse'e n'it ax jo'n atse'e kun'aa'k jeja je naxvijnit je kyo'oy je'e vyinkujk. ¹⁵ Ni vinxupa xa ve'e kyatún pan yakpaajmji ve'e je jayu je ixta'nun uk pan ka'a. Juu' xa ve'e toomp, je'ets je'e ve'e ku ve'e je Nte'yam je jayu je nam joojntykin duma'a. ¹⁶ Je Nte'yam tse'e dumooyrup je oy joot jets je tukmo'tun nujom pan pan jatye'e joojntykidup ax jo'n atse'e tunva'añ, nujom pan pan jatye'e vyinkoon.

¹⁷ Ax ve'em tse'e, ka'ats atse'e ntsak jetse'e ats je ntoo' pan duyak'atókút, kux ya tay juu' jaty atse'e njajejpp yam nmi'kxm nkojm, ya'a tse'e duyaknuke'xnatajkip jets je Maja Vintsán Jesús atse'e nmutuump nmupujkp.

¹⁸ Utsta ajchta utsta tsa'ada, je nMaja Vintsánamda Jesucristots miitse'e anañujoma mkunoo'kxjadap. Amén.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Éfeso

¹ Atse'e je Pablo, je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e n'ítut je Jesucristo je kyukátsiva. Máyam atse'e je Dios ntuknukexta je Nte'yam je jyayu juu' ve'e jem éfesovit kyajpun kajxm. Mtoondupe'e juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip jets to'k muke'e m'ítta je Cristo Jesús maat. ² Je Nte'yam, juu' ve'e n'Tee'imdudup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'íjttinit je y'oy joot maatta.

Je Cristo kajx tse'e je Nte'yam xkunoo'kxumda

³ ¡Yakmaja yakjaancha tse'e y'íjtnit je Nte'yam, je nMaja Vintsánamda Jesucristo je Tyee'! Kux tse'e to'k muk n'íjtumda je Cristo maat, je'e kajx tse'e xmo'yumdi nujom je kunoo'kxun juu' ve'e jem tsapjootm. ⁴ Je Cristo kajx tse'e xvinko'numdi van'ítani ku ve'e ya it kyatsoo'ndukna vye'na, ve'em tse'e jeja je'e vyinkujk n'íjtumdinit va'ajts jets ka'a ti tokin. ⁵ Kuxe'e ve'em je vinma'yun dujayep jetse'e du'oyjava, je'e kajx tse'e je tsojkun maat dunupaajmtki jetse'e n'íjtumdinit je'e je y'ónukta je Jesucristo kajx. ⁶ ¡Yakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam y'íjtnit kuxe'e xtoojnjimdi ya maja maa'yun je y'Onuk kajx, juu' ve'e ooy tyuntsajkp! ⁷ Ya maja maa'yun kajx tse'e je Nte'yam xkujochookumdi, je'e ku ve'e je y'Onuk xku'oo'kimdi jetse'e xtokinmee'kxumdi. ⁸ Kux tse'e je Nte'yam ooy xtuntsojkmumda, je'e kajx tse'e ya maja maa'yun xtoojnjimdi. Je'e tse'e nujom xmo'yumdudup je vijn je kejun jetse'e nujom juu' xtukvinmótumda ⁹ jetse'e ve'em xtuknuja'vimdat ti ve'e nupaajmtki jetse'e dutónut je Cristo kajx, ve'em ax jo'n du'oyjava. ¹⁰ Nupaajmtkits je'e ve'e jetse'e nujom juu' jatye'e pyaam, ve'em juu' ve'e ijtp jem tsapjootm jets juu' ve'e ijtp yaja naxviijn, je'e tse'e nay'amojkikajxinup jep je Cristo kya'p pya'tkup ku ve'e je xaaj dupaatnit jetse'e ve'em tyoojninit kyotjínit.

¹¹ Je Cristo kajxts aatse'e je Nte'yam xvinkaajn jets aatse'e n'ítut je'e je jyayu, ve'em ax jo'n dunupaajmtki. Je'e tse'e nujom juu' jaty dutoomp ax jo'n du'oyjava. ¹² Xvinkoonts aatse'e jets aatse'e njoontykat vintso aats je'e ve'e nyakmájat nyakjaanchat, aatse'e mutoo'vajkp njaanchja'vi'ukvaan je Cristo. ¹³ Nay ve'em empats miitse'eda, ku ve'e x'amotunajxti je tyuv je'e, je oy káts je oy ayook juu' kajxe'e xjayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, van'it tse'e xjaanchja'viduva je Cristo, to'k muk tse'e myakpaamduva je'e maat jetse'e tyajkiva jem mja'vin kajxmumda je Espiritu Santo jetse'e nujava tyánut jets je Nte'yam je jyayu miitse'eda, je Espiritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam vyaajntk jetse'e myinut yaja naxviijn. ¹⁴ Je Nte'yam tse'e dupaam je Espiritu Santo yam nja'vin kajxmumda jetse'e nujava tyánut jets xmo'yumdinupe'e je Nte'yam nujom je y'oy je'e juu' ve'e xtukvinva'nimdu. Je Nte'yam je myajin kajx tse'e ve'em tyónjút kyótsjut! ¡Ooy xa ve'e je majin je jaanchin dutunjayep!

Ku je Pablo du'amotu je Nte'yam jetse'e je vijn je kejun dumo'ot je jaanchja'vivatajk

¹⁵ Je'e kajx tse'e, ku atse'e je kats nmoyta jets mjaanchja'vidupe'e je Maja Vintsán Jess jets vintso ve'e xtsokta anañujoma je Nte'yam je jyayu, ¹⁶ ijtp xa atse'e je Nte'yam nkukajtsja miits kajxta, njaa'myejstupts ats miitse'e ku atse'e ntsapcats. ¹⁷ N'amótupts atse'e je Maja Vintsán Jesucristo je Nte'yam, je Dios Tee', juu' ve'e nujom dunumajikajxp, jetse'e je nuja'vin dupámút jem mja'vin kajxmumda jetse'e duyaknuk'e'xnatákat juu' je'e ve'e chajkp, ve'em tse'e je Nte'yam nuyojk oy x'íxadat. ¹⁸ N'amótupts atse'e jetse'e duyak'ava'atsut je mvinma'yumda, ve'em tse'e ooy xnujávadat je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam nupaajmtki jetse'e xjayejptinit, jetse'e ooy xnujávadat vinxupe'e dutunnumaja je puk juu' ve'e jyajejptinup je Nte'yam je jyáyuda, ¹⁹ jetse'e ooy xnuja'viduvat je makkin juu' ve'e ooy tyunjayejpt jets juu' kajxe'e xputajkimda, uu'mda, juu' ve'e je Nte'yam dujaanchja'vidup. ²⁰ Nay je'e jyam tse'e ya makkin juu' ve'e je Nte'yam je Cristo tyukyakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k jetse'e duyak'ajxtkni jeja y'aka'yun pa'ayi jem tsapjootm. ²¹ Kajxm tse'e ooy dutumpuujm jets ka'a ve'e pan pan pan jaty viijn juu' ve'e dunumájdudup, yakkutojktup, vinténidup, vintsánidup, jets nujom juu' jatye'e ijttup, ka uxym ya xaajjyap tse'e, nay ve'emempa ve'e juu' ve'e miimpnum. ²² Pyaame'e nujom juu' jaty jep je Cristo kya'p pya'tkup. Je Nte'yam tse'e dumooynu je Cristo je kutojkun jetse'e dunukuvajkinit to'k ka'ajyji juu' jaty. Je jaanchja'vivatajk je y'o'yin kajxta tse'e ve'em dutuujn. ²³ Ve'em ax jo'n je jayu to'k ni'kx to'k kopk dujayep, ve'em tse'e je Cristo y'it je jaanchja'vivatajk maatta, ijttpts je'e ve'e je jyayu maatta pan pan joma tso ve'e y'ítta, je Cristo, juu' ve'e ijtp anañujoma kajx.

2

Je maa'yun kajx xa ve'e je jayu dujayepta je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp

¹ Ax miitsta, ka'a xa ve'e xjayejpti je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je oo'kpa jo'ne'e m'ijtti kuxe'e xkakatsupajtki je Nte'yam jetse'e mtokintoondi. ² Mpanajkxtu tse'e je naxviijnit je kyo'oy je'e, mtoondu ve'e juu' ve'e chajkp je'e juu' ve'e duyakkutojkip je ko'oyjáyuvap juu' ve'e vítup jem poj jootm jetse'e duka'ma je jayu juu' ve'e dukakatsupajktup je Nte'yam. ³ Ve'emam xa uu'me'e nujom njoojntykimda y'ij, nyakto'numdu tse'e ya n'avintso vinma'yunamda jets vintso ve'e viinm nmayja'vimjidi. Ijtmduva tse'e jep je Nte'yam y'ejkun jaatp, ve'em ax jo'n jyapana.

⁴ Ax je Nte'yam, juu' ve'e ooy je tukmo'tun dutunjayejpp jetse'e ooy xtuntsojkuumda, ⁵ ku ve'e je oo'kpa jo'n n'ijtumdi kuxe'e je Nte'yam nkakatsupajkuumdi, je Cristo kajx tse'e xmo'yumdi je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je myaa'yun kajx tse'e xyaktsookumdi. ⁶ Kuxe'e to'k muk n'ijtumda je Cristo maat, ve'em xa ve'e n'ijtumda ax jo'n je Nte'yam kuxyakkajxmpojtukumdi jetse'e jem tsapjootm kuxyak'ajxtikumdi je Cristo maat. ⁷ Ve'em tse'e dutuujn jetse'e duyaknye'xnatákat van'it ku ve'e jye'yat je tiempo juu' ve'e miinpum, jets ooye'e xtuntsojkuumda jetse'e je maja maa'yun xtoojnjimdi je Cristo Jesús kajx. ⁸ Je myaa'yun kajx tse'e je Nte'yam xyaktsookumdi je'e kajx ku ve'e njaanchja'vimda. Ni pana xa ve'e viinm kya'o'yixju jetse'e ñajakts'o'okjut, je Nte'yam je myaa'yun kajx je'e ve'e jetse'e tsá'ak n'ijtumda. ⁹ Ka je'e kajxap xa ve'e je Nte'yam xyaktsookumdi kuxe'e nto'numdi juu' ve'e oy, ve'em tse'e ni pana kyanamyájajat. ¹⁰ Je Nte'yame'e xpa'mumdu to'k muk je Cristo maat jetse'e nto'numdat je y'oy je'e, ve'em ax jo'n dunupaajmtki jetse'e nto'numdat.

To'k muk tse'e n'ijtumda je Cristo maat

¹¹ Ax ve'em tse'e, jaa'myétsta vintso miitse'e m'ijtti. Ka'a xa ve'e m'israeejlitjáyuvada, je'eda pan pan jatye'e je ixta'nun duni'kxmidup dukojmidup. Je'e kajx tse'e je israeejlit jáyuda mtijjada ka je ixta'nun maatp. ¹² Jaa'myétsta jets ka'a miitse'e m'ijtti je Cristo maat ukpu je israeejlit jayu maat, ka'a tse'e mtukkadaakjidi je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'ni je jyáyuda, ka'a tse'e ti o'yin x'a'ixti, apuk tse'e m'ijtti ka je Nte'yam maatp. ¹³ Jékum xa miitse'e mve'nada; ax uxyam tse'e, kuxe'e to'k muk m'itta je Cristo maat, je Nte'yam tse'e myakje'yjudu jetse'e tamji m'itta je'e maat je Cristo je y'oo'kun kajx. ¹⁴ Je Cristo tse'e duyakkutoki juu' ve'e xts'o'oxpajkumdup y'ij, je'e tse'e dupaam jetse'e oy joot n'ijtumdat to'k jado'k, to'k kajpunji, je israeejlit jayu jets pan pan jatye'e ka je'epta. ¹⁵ Je Cristo tse'e je y'oo'kun kajx duyakkutoki je Moisés je pyava'nun jetse'e ve'em xyaknamyujot'o'yimjidini, uu'mda, juu' ve'e dupanajkxtup y'ij mejtsk je ñaa'da je tyoo'da. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e n'ijtumdnit to'k nam kajpun je'e kajx ku ve'e to'k muk n'ijtumda je Cristo maat. Ax ve'em tse'e n'ijtumda oy joot. ¹⁶ Je y'oo'kun kajx tse'e duyakkutoki je ejkun juu' ve'e nayjayejpuxumjudup y'ij, je israeejlit jayu jets pan pan jatye'e ka je'epta; kux tse'e y'uk'aa'k jem cruz kajxm, je'e kajx tse'e xyakto'kmojkuumdi ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kun'ijtumdi jetse'e xyakvimpijtumdi je Nte'yam maat.

¹⁷ Miin xa ve'e je Cristo jetse'e du'ava'ni je oy kats je oy ayook jetse'e njayejpumdat je oy joot. Miits kajxtats je'e ve'e ve'em dutuujn, je Nte'yam tse'e mmujékumidu; nay ve'empa ve'e aats kajx dutoompa, aats, je israeejlit jayu, juu' ve'e je Nte'yam dumutámidu. ¹⁸ Ax uxyam tse'e, je Cristo kajx tse'e je Espírítu Santo xputajkimda jetse'e nmutámimda je Dios Tee'. Ax to'kjamts je'e ve'e je Espírítu Santo, juu' ve'e xputajkimdup, uu'm, je israeejlit jayu jets pan pan jatye'e ka je'epta. ¹⁹ Ya'a kajx tse'e, ka'ats miitse'e m'ukviinjáyuvividini, ka'a miitse'e m'ukjekumitjáyuvividini, m'ijttupe'e to'k kajpun maat je Nte'yam je jyáyuda, ijtmdupe'e je Nte'yam maat ax jo'n je'e maat kuntsuunimda to'k jaajn to'k tajk. ²⁰ Juu' xa ve'e kyojsts je kukátsivatajk jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je tsaptakne'ev choo'nduk. Jets miitsta, ve'em xa miitse'eda ax jo'n je tsaaj juu' ve'e jyaa'ktukvimpejtp je tsaptakne'ev. Ax je Jesucristo, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je tsaaj juu' ve'e dunumajikajxp joma ve'e je tsaptajk. ²¹ Je jaanchja'vivatajk, ijttupts je'e ve'e to'k muk je Cristo maat. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je tsaaj juu' ve'e ma'kk nay'amajtsmojkip maat je tsaaj juu' ve'e dunumajikajxp. Ax ve'em tse'e je tsaptajk y'o'yi'atu'uts joma ve'e je Nte'yam yakvinjave yakvintsa'aga. ²² Ax nay ve'emts miitse'e m'ijttuva ax jo'n je tsaaj juu' ve'e yakpaamp jetse'e duyak'oya je tsaptajk joma ve'e je Nte'yam chuuna je Espírítu Santo kajx.

3

Pan tyajxe'e je Pablo duvaajnji je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap

¹ Ats, je Pablo, je Cristo Jesús je myutoompa je myupajkpa, yap atse'e poxuntujkp n'it kuxe'e ats miits nvaajnjidi je oy kats je ot ayook, miitsta, ka je israeejlit jáyuvapta. ² Mmótudu xa miitse'e je maja maa'yun juu' atse'e je Nte'yam xtoojnji jets atse'e xtukqatjaki ya toonk miits je m'o'yin kajxta. ³ Je Nte'yamts atse'e xtuknuja'vi juu' ve'e

ñupaaajmtki jetse'e kyayaknujava y'ijit, ve'em ax jo'n ats miitse'e vee'n tunnujáyada. ⁴ Ku ve'e ya nak xkóstat, ve'em tse'e xvinmótudat jets nmuja'vip atse'e juu' ve'e je Nte'yam tyoon je Cristo kajx. ⁵ Ax ka'ats ya'a ve'e je Nte'yam je jayu dutuknuja'vi ve'em ax jo'n uxuyam je Espiritu Santo kajx tyuknujávajada je kyunuu'kx kukátsivada jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajka. ⁶ Je'ets atse'e ntijp, je jayu pan pan jatye'e ka je israeejlitap, tyukmaatjayejtupts je'e ve'e je Nte'yam je kyunoo'kxun je israeejlit jáyuda, kijpxts je'e ve'e y'itta to'k muk je Cristo maat, kijpxts je'e ve'e tyukkada'akjada je vaanduk juu' ve'e je Nte'yam pyaam. Nujomts ya'a ve'e tyonkuxju ku ve'e je jayu y'it to'k muk je Cristo maat je oy kats je oy ayook kajx.

⁷ Je Nte'yamts atse'e je maa'yun xtoojni jets atse'e je myakkin kajx xtukkatajki ya toonk. ⁸ Ax ats, óyam atse'e nnupi'kikúx nujom je Nte'yam je jyayu, je'ets atse'e xtoojni ya maa'yun jets atse'e nvaajnjadat pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap pan vintso ve'e je Cristo ooy je majin dutunjayep, ⁹ je'ets atse'e xtoojni ya maa'yun jets atse'e nujom je jayu ntuknujávadat juu' ve'e je Nte'yam jujp xup ñupaaajmtki jets juu' ve'e námnum yaknuke'xnatajki, je Nte'yam, juu' ve'e nujom dupamkajx. ¹⁰ Chojk xa je'e ve'e jetse'e uxuyam du'ixtat nujom je yakkutojka jets pan pan jatye'e dunumájidup jem tsapjootm vintso ve'e ya maja maa'yun dutuujnja pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, ax ve'em tse'e dunujávadat je Nte'yam je vyijin je kyejun juu' ve'e may viijn. ¹¹ Jujp xpáni tse'e dunupaaajmtki jetse'e ve'em jyátut juu' ve'e toojnu kojtsju je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús kajx. ¹² Kuxe'e to'k muk n'ijtumda je Cristo maat jets je'e ve'e njaanchja'vimda, o'yip tse'e jetse'e je Nte'yam nmutámimdat to'k aaj to'k joot. ¹³ Je'e kajxts ats miitse'e n'amótuda jets ka'a ve'e mtsaachvinmáydát kuxe'e ats ntsaachpaa'ty miits kajxta. Tsaachpaatpts atse'e jetse'e oy mtaandinit je Nte'yam maat.

Je tsojkun juu' ve'e je Cristo jyayejpp

¹⁴ Ya'a kajxts atse'e nvinkoxktna je Dios Tee', ¹⁵ juu' kajxe'e je xyaaj dujayepta nujom juu' ve'e jem tsapjootm, ve'em ax jo'n yaja naxviijmpa. ¹⁶ N'amótupts ats je'e ve'e, ve'em vintso ve'e je majin ooy dutunjayep, jetse'e je Espiritu Santo kajx mpa'muxjadat je makkin jem mja'vin kajxmda, ¹⁷ ve'em tse'e je Cristo jem jyoojntykat je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada. N'amótupts atse'e jetse'e ooy je tsojkun mtumpa'muxjadat jem mja'vin kajxmda jetse'e ve'em myak'ijitidinit ax jo'n je kup je y'aa'ts yak'itju makk, ¹⁸ ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e xvinmótudat oy, miits jets nujom pan pan jatye'e ijttuvap je Nte'yam je jyayu, vinxup maja viijn, vinxup yan, vinxup kajxm, jets vinxup kaak je'e ve'e je tsojkun juu' ve'e je Cristo jyayejpp. ¹⁹ N'amótupts atse'e jetse'e oy xnujávadat je tsojkun juu' ve'e je Cristo jyayejpp, óyame'e je jayu kyamaada'aky jetse'e dunuja'vikáxut, ax ve'em tse'e pu'uk avaada je Nte'yam ñajak'itjut jem miits mja'vin kajxmda.

²⁰ Ax je'e pane'e o'yixjup jetse'e dutónut ooy nuyojk jets ka je'ejyape'e juu' ve'e n'amótumdudup ukpu juu' ve'e nvinma'yumdup, ve'em ax jo'n dutún je makkin kajx juu' ve'e xmo'yumdup, ²¹ je'e tse'e yakmaja yakjaancha ijtnup je jaanchja'viva kajxta jets je Cristo Jesús kajx. ¡Ax ve'em tse'e y'ijitnit xa'ma kajx! Amén.

4

To'k muk n'ijtumda je Espiritu Santo kajx

¹ Ax ve'em tse'e, ats, je poxuntakjaju je'e kajx ku atse'e je Maja Vintsán nmutún nmupuk, nmunoo'kxtktupts ats miitse'eda jets tsoj yakxone'e mjáyuvadat mjoojntykadat, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega jo'n, je'e kajx ku ve'e je Nte'yam myaaxuxjidi. ² Je nuu'k aaj je nuu'k joot maate'e m'ittat. Namyuténixjada juu' vimpit atuj je tsojkun maat. ³ Je'e tse'e tonda vintso ve'e je Espiritu Santo kajx mnaajk'itjadat tum je oy joot maat to'k jado'k. ⁴ To'k ni'kx to'k kopk jo'n tse'e n'ijtumda jets to'ke'e je Espiritu Santo, ve'em ax jo'n to'kji je a'ix'ijtn juu' ve'e je Nte'yam xtuknuyaaxjimdu. ⁵ To'kji xa ve'e je Maja Vintsán, to'kji tse'e je jaanchja'vin, to'kji tse'e je napejtn, ⁶ to'kji tse'e je Nte'yam, juu' ve'e anañujoma nTee'imdudup, juu' ve'e nujom duka'mikajxp, juu' ve'e nujom juu' jaty duyak'itjp—jets nujom juu' jatye'e ijtp, je'e maatts je'e ve'e y'it.

⁷ Ax kakje'e tse'e je maa'yun je putajkin nyakmo'yumdi, ve'em ax jo'n je Cristo xtukmutsojkmunda. ⁸ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatján vya'añ:

Ku ve'e chajpejtni,
yaknajxxts je'e ve'e je jáyuda juu' ve'e je tokin ka'mijup y'ijit
jetse'e je jáyuda dumoojy je y'oojyit je'e.
Jidu'um tse'e vya'añ.

⁹ ¿Tis je'e ve'e tyijp ku ve'e vya'añ jets tsajpejtnu ve'e? Je'e xa ve'e tyijp jets too'vajkpe'e kyadaaky yaja naxviijn. ¹⁰ Je'e pane'e kadaak, je'ejamts je'e ve'e pane'e pejtnu jem tsapjootm jetse'e y'ijitnit anañujoma it. ¹¹ Je'e tse'e je maa'yun je putajkin duyajkp. Jem

tse'e pane'e yakmooydup jetse'e je kukátsiva y'íttat, jem tse'e pane'e yakmooydup jetse'e je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa y'íttat, jem tse'e pane'e yakmooydup jetse'e je jayu duvaanjadad je oy kats je oy ayook, nay jempa tse'e pane'e yakmooydup jetse'e du'ix'íttat je jaanchja'vivatajk jetse'e dutuk'íxtat je Nte'yam je y'ayook. ¹² Ve'em tse'e dutuujn jets je'e ve'e dukótstat duka'amáydat je Nte'yam je jyayu, jetse'e dumutóndat dumupáktat je Nte'yam jetse'e je jayu nuyojk je Jesucristo dujaanchjávadat. ¹³ Je vaat tse'e ve'em dutóndat ku ve'e je njaanchja'vinamda vyimpítut to'kji jetse'e n'ixaimdinit je Nte'yam je y'Onuk, jetse'e oy jets va'ajts n'ijtumndinit, ve'em ax jo'n je Cristo y'it oy jets va'ajts; ¹⁴ ka'a tse'e n'uk'ijtumndinit ax jo'n je pi'k ónykta juu' ve'e duka'oynuja'vidup ti ve'e vinkopk jetse'e yaktónut, juu' ve'e dupanajkxtup oyjuu' ixpajkuna, ve'em tse'e vyin'aa'njada je jayu juu' ve'e chojktup jetse'e dupanajkxtat je taay juu' ve'e tuk'íxjudup. ¹⁵ Ñojk'óye'e nkojtsumdat je tyuv je'e je tsojkun maat jetse'e oy n'ijtumndinit je Cristo maat, je'e juu' ve'e dunukuvajkip je jaanchja'vivatajk, ve'em tse'e n'ijtumndinit ax jo'n je jayu yee'k'apéta jetse'e jye'yada joma ve'e je oy vinma'yun dujayepta. ¹⁶ Ku ve'e je jayu je ñi'kx je kyopk oy pum mačk pum, navyaa'njup tse'e oy je ee'm to'k ka'ajyji joma ve'e je pajk ñamyukju, nunajkxjup tse'e je y'uuk'je jyu'kx jetse'e duyakmakkpuk nujom je ñi'kx je kyopk. Nay ve'empa tse'e n'ijtumda je Cristo maat. Ku tse'e to'k ka'ajyji nuto'k jaty ntsojkumda jetse'e n'ijtumda jep je Cristo kya'p pya'tkup, ve'em tse'e nnapyutajkimjada jetse'e nujom mačk n'ijtumndinit to'k muk je Cristo maat.

Vintso dutsak jetse'e jyoointykadat je jaanchja'vivatajka

¹⁷ Jeja xa ats miitse'e je Maja Vintsán vyinkujk nmaajmada jets ka'a ve'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam duka'ixada jetse'e je y'avintso vinma'yun duyaktomda, ¹⁸ juu' ve'e ijtup ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidup kupi'ijts kukoo'ts, juu' ve'e dukajajeyjptup je joojntykin juu' ve'e je Nte'yam yajkup, juu' ve'e dukatinuja'vidup kuxe'e mačk je kyuvajk dutumpamda, ¹⁹ juu' ve'e koo'kts'o'otyoonidunup ku ve'e je kats dutukmaatjajeypta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka pukap jyajeyjptup, juu' ve'e natyukkatajkijidup nujom juu' jatye'e ka óyap, ax nuyojk tse'e dutsok'ata'atsta juu' ve'e ka óyap vintso ve'e ya it ñax. ²⁰ Ax ka'ats miitse'e je Cristo jye'e ve'em myakvaajnjidi. ²¹ Mpanajkxtup xa miitse'e je Cristo kux m'amotunajxtu ve'e ku ve'e myakvaajnjidi, mtuk'íxjudu tse'e je tyuv je'e juu' ve'e ijtp je Jesús kajx. ²² Myaktuknuja'vidu tse'e jets ka'a ve'e ve'em m'ukjoojntykidinit ax jo'n mko'gyoojntykada y'ijit, je'e ve'e ku ve'e xpanajkxta y'ijit juu' ve'e ka óyap, jetse'e ve'em myakvin'aa'ndi; ²³ myaktuknuja'vidu ve'e jetse'e xyaktúktstinit je mjootta je mja'vinda. ²⁴ Joojntykada ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je nam jáyuvín juu' ve'e je Nte'yam mmoojyju, juu' ve'e pyaam tuv jets va'ajts ku ve'e ñay'apamnajxi.

²⁵ Ax je'e kajx tse'e, ka'a tse'e m'uktaayidinit, tyúvame'e to'k jado'k xmukótstat je mmujáyuda, kux anañujoma ve'e n'ijtumda ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kun'ijtumdi je Cristo maat.

²⁶ Ku ve'e m'ékjada, ka'a tse'e mtokintóndat. Ka'a tse'e ejkjuh mxanáxtat. ²⁷ Ka'a tse'e x'itumo'odat je Satanás.

²⁸ Je'e juu' ve'e mee'tsp tuy'it, ka'a tse'e y'ukmee'tsnit, je oy to'nune'e je kya'aj tyuktónup, ve'em tse'e dujajéput juu' jetse'e duputákat pan pan jatye'e katih'ijituxjudup.

²⁹ Ka'a tse'e ti ka óyap xkótstat; je'e ve'e mkótstap juu' ve'e je jayu mačk duyak'ijttinup to'k muk je Cristo maat jets juu' jatye'e oy to'nuxjadap pan pan jatye'e m'amotunajxjudup.

³⁰ Ka'a tse'e xyaktsaachvinmáydát je Espiritu Santo, juu' ve'e tajki jem mja'vin kajxmda jetse'e m'íxjada mjajépjada van'it paat ku ve'e je Nte'yam myaktaajnjidinit tum oy jets tum va'ajts.

³¹ Masokkaxta juu' jatye'e ka óyap. Ka'a tse'e mjojtma'attat, m'ékjadat, mjojt'ánjadat, mačk mtun'aa'jvuktat, mnavyinkojtspéjtadad, ka'a tse'e xnuko'ovyinmáydát je mmu-jayu; ³² ñojk'óye'e oy jayu mnapyámjadat to'k jado'k, jetse'e mnatyukmo'otjadat. Namyee'kxuxjada je mtókinda vimpit atuj, ve'em ax jo'n je Nte'yam xtokinmee'kxumndini jo'n je Cristo kajx.

5

¹ Je'e ku ve'e n'ijtumda je Nte'yam je y'ónukta jetse'e ooy xtuntsojkumda, je'e tse'e tonda jetse'e m'ijttinit ax jo'n je Nte'yam. ² Nachókjada to'k jado'k, ve'em ax jo'n je Cristo xsojkomdi jetse'e xku'oo'kimdi. Ve'emts je'e ve'e y'ijit ax jo'n je tánuk yax juu' ve'e je Nte'yam yaktukvintsa'kip jetse'e du'oyjava.

³ Kux je Nte'yam je jyayu miitse'eda, je'e kajx tse'e vinkopk jets ni pana ve'e dukavinmáyt jets mtoondupe'e ax jo'n pan pan jatye'e je navyajkun duyakvintsa'kintókidup uk pan pan jatye'e je kats dutukmaatjajeyjptup je yaa'y je ta'ax

juu' ve'e ka púkap jyajejptup. Ni pana ve'e dukavinmaayvat jets mtoondupe'e ax jo'n je jayu ti dúnas'ayóvada, ⁴jyomva'anda tyiva'anda, oyvintsova juu' dukotsta, kyatso'otyónda ku ve'e dukotsta juu' ve'e ka óyap, ax ka'ats ya'a ve'e dupaa'ty du'akeega; ñojk'óye'e je Nte'yam xkukojsjadat je maa'yun juu' je'e ve'e xtoojnjmdup. ⁵Mnuja'vidup xa miitse'e jets ka'a ve'e je ko'oyyaa'yap y'ittat jem je Cristo jets je Nte'yam y'am kya'm, nay ka'ava ve'e pan pan jatye'e kanaajk'ijtijudup va'ajts aaj va'ajts joot; ka'a tse'e jem y'ijttuvat pan pan jatye'e juu' dúnas'ayo'vidup, je'ets je'e ve'eda juu' ve'e dvinja'vidup dvintsa'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap. ⁶Ka'ats miitse'e pan mvin'aa'njadat ku ve'e vya'andat jets ka'a ve'e vyinkopka jetse'e yaktónut ax jo'n atse'e tunja'a, kux ya ka óyap kajx xa ve'e je Nte'yam ooy dütunyaktsaachpaattinit je'e pan pan jatye'e kakatsupajkjudup. ⁷Je'e kajx tse'e, ka'a tse'e ve'em xtóndat ax jo'n je jayu juu' ve'e ve'em dutoondup je kyo'oy je'e.

⁸Jep xa miitse'e tokin jaatp m'ijitti, ve'em tse'e mtsuunidi ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttup jeja akoo'ts it jaat. Ax ka'ats miitse'e ve'em m'uk'ijittini, je'e kajx ku ve'e je Nte'yam mmooyjidi je vijin je kejun. Joojntykada ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja ajajtk it jaat. ⁹Kux je jayu juu' ve'e je Nte'yam yakvijp yakkejp, je'e tse'e je oy jáyuvín dujajejpp, tyuumpks je'e ve'e je tyuv je'e jetse'e jyoointyka ax jo'n dupaa'ty du'akeega. ¹⁰Payo'oyda oy vintso ve'e xtóndat juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp. ¹¹Ka'a tse'e xtóndat ax jo'n je jayu juu' ve'e dutoondup juu' ve'e ni pana kato'nuxjup, ve'em ax jo'n je jayu juu' ve'e tsuunidi jeja akoo'ts it jaat, ñojk'óye'e xyaknuke'xnatákadat jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e tyoondup. ¹²Kux tso'otyó'nun je'e ve'e ku ve'e yakcats juu' jatye'e tyoondup ayu'uts. ¹³Ku ve'e je kujajpa je kutá'kxpa kyujaj kyutu'kx jeja akoo'ts it jaat, nuke'xnatáka tse'e nujom tyankux, ¹⁴kux je kujajpa je kutá'kxpa ve'e dukujajp dukutá'kxp nujom juu' jaty. Je'e kajx tse'e je kats vya'añ:

Mits, mačk maava, jotvijj,

pojtuķu jetse'e mkoq'k'ijtnit ax jo'n je oo'kpa,

jetse'e je Cristo mkujajjt mkuta'kxjut.

Jidu'um tse'e je kats vya'añ.

¹⁵Ax ve'em tse'e, ooye'e mtunnay'ixjadat pan vintso ve'e juu' xtóndat xkótstat, ka ve'em ap ax jo'n je jayu juu' ve'e dukatinuja'vidup; ve'eme'e xtóndat ax jo'n je jayu juu' ve'e dunuja'vidinup juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ¹⁶Nam m'o'yixjudup tse'e, je'e tse'e mtóndap jetse'e je jayu xtukpanajkxtat je Nte'yam, kux je jayu juu' ve'e uxym joojntykidup, ko'oy jáyudats je'e ve'e. ¹⁷Ka'a tse'e oyvintsova juu' xtóndat; je'e ve'e ixta oy jetse'e xnujávadat pan juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp. ¹⁸Ka'a tse'e m'oo'ktat mmo'okjadat, kux ku xa ve'e je jayu y'uu'k myu'ukju, vintókiyupts je'e ve'e; ñojk'óye'e tonda juu' ve'e je Nte'yam chajkp je mačkin kajx jets je vinma'yun kajx juu' ve'e je Espíritu Santo mmooyjjudup. ¹⁹Kotsta to'k jado'k je salmo maat je uv maat juu' ve'e je Nte'yam duyakmájidup duyakjaanchidup, yaknaxta je uv je salmo jem mja'vin kajxmda je Maja Vintsán je myajin je jyaanchin kajx. ²⁰Pan ti ve'e toojnjup kojtsjup, xa'ma kajx tse'e xkukojsjadat je Nte'yam, je Dios Tee'. Je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx tse'e ve'em xtóndat.

Vintso dutsak jetse'e jyoointykadat jep jyuump tyujkp je jaanchja'vivatajka

²¹Kux mvinja'vidup mvintsá'kidupe'e je Cristo, napyutákajadats to'k jado'k.

²²Ta'axtajka, napyámjada jep je mnuyaa'y kya'p pya'tkupta, ve'em ax jo'n jep je Maja Vintsán kya'p pya'tkup kum'ijitti. ²³Kux je yaa'tyaj, je'e ve'e dunukuvajkip je ñuda'ax, ve'em ax jo'n je Cristo dunukuvajka pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, je Cristo, juu' ve'e je jyayu duyaktsookp jetse'e y'it je'e maatta ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijitti. ²⁴Ax ve'em tse'e, ve'em ax jo'n je jaanchja'vivatajka jep je Cristo kya'p pya'tkup y'itta, nay ve'em pa tse'e dutsak jetse'e je ta'axtajk jep je ñuyaa'y kya'p pya'tkup y'itit nujom kajx.

²⁵Yaa'tyajka, tsokta je mnuđa'axta, ve'em ax jo'n je Cristo dutsak je jaanchja'vivatajka jetse'e duku'oo'ki, ²⁶ve'em tse'e y'ijttinit oy jets va'ajts. Kux jyaanchja'vidu ve'e je oy kats je oy ayook, je'e kajx tse'e tyuknuvaatsjidi je tyókinda. ²⁷Kyu'oo'kits je'e ve'e jetse'e jeja vyinkujp dupaamnit je majin maat, ve'em tse'e y'ijttinit ka tokin maat, ni pana ve'e je tokin kyapaatuxjadat, oy jets va'ajts je'e ve'e y'ijttinit. ²⁸Ax ve'em tse'e dutsak jetse'e je yaa'tyajk dutsókut je ñuda'ax ve'em ax jo'n je y'avintso ni'kxukopk dutsak jo'n. Pan pan xa ve'e je ñuda'ax dutsojpk, viinnm tse'e ñachakju. ²⁹Ka'a xa ve'e pan juu' ve'e dukatsojpk je y'avintso ni'kxukopk; ñojk'óye'e duyakjoojntyka jetse'e du'ix'it. Nay ve'em pa tse'e je Cristo dütún maat pan pan jatye'e jaanchja'vijidup, ³⁰je'e pan pan jatye'e ijttup ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijitti je Cristo maat. ³¹Ax ya'a kajx tse'e dutsak jetse'e je yaa'tyajk dumasooknit je tyee' je tyaak jetse'e je ñuda'ax dumaatnamoykjinit, ax numejtsk tse'e jyajttinit ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijitti. ³²Ooy xa ya'a ve'e tyunnmajakatsa, ka'ats ya'a ve'e yaknujava y'ijt, je'ets atse'e ntijp pan vintso ve'e je Cristo y'it maat pan pan jatye'e

jaanchja'vijidup. ³³ Oyam tse'e vye'ema, va'an tse'e je yaa'tyajk je ñuda'ax dutsaku ax jo'n viinm ñachakju jo'n; jets je ta'axtajk, va'an tse'e je ñuyaa'y duvints'a'aga.

6

¹ Pi'k ónukta, katsapakta je mtee'da je mtaakta ax jo'n je Maja Vintsán dutsak, kux ve'eme'e dupaa'ty du'akeega. ² Kux je mutó'k pava'nun juu' ve'e je vaanduk maat, jidu'um tse'e vya'añ: "Vints'a'agada je mtee'da je mtaakta, ³ ve'em tse'e oy mtsaanadat jetse'e may xaaj may joojnt mjoointykadat yaja naxviijn." Jidu'um tse'e je pava'nun vya'añ juu' ve'e je vaanduk maat.

⁴ Onuk tee'da, ka'a tse'e xyakjotma'attat je m'ónukta; ñojk'óye'e xkótstat xka'amáydat jetse'e xtuk'íxtat vintso ve'e dumutóndat dumupáktat je Maja Vintsán.

⁵ Mutoompá jáyuda, katsapakta je mvintsánda yaja naxviijn je vintsa'kin maat, je ja'vin maat je tsa'kin maat, to'k aaj to'k joot, ve'em ax jo'n je Cristo viinm kuxkatsupajkta jo'n.

⁶ Mutonda ka van'ítjyap ku ve'e m'ixjada jetse'e ve'em oy mnaajktanuva'anjada je'e maatta; ñojk'óye'e mutonda ax jo'n je Cristo je myutoompa je myupajkpa, to'k aaj to'k joot ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n. ⁷ To'k joot'e xmutóndat, ve'em ax jo'n je Maja Vintsán kuxmutoondi kuxmupajkta jets ka'a ve'e je jayu, ⁸ kux mnuja'vidup miitse'e jets mo'ojadap je'e ve'e je Maja Vintsán juu' ve'e tukkada'akjup to'k jado'k pan vintso ve'e juu' ve'e oy juu' ve'e ka oy tudutonda tudukótsta, je mutoompa jets je yaktoompa.

⁹ Jets miitsta, yaktoompa jáyuda, nay ve'empats miitse'e xtoonduvat maat je mtoompada, mukótsta oy aaj oy joot, ka'a tse'e je atsa'kin maat xmukótstat, kux mnuja'vidupe'e jets ve'em miitse'eda ax jo'n je'eda, m'íjittuvape'e jep je Maja Vintsán kya'p pya'tkup, je'e juu' ve'e jem tsapjootm ijtp. Ni pánats je'e ve'e dukaviijnk'ix.

Juu' ve'e tyukmaadaaktup pan pan jatye'e je Cristo dujaanchja'vidup

¹⁰ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ax juu'ts atse'e nkojtskukajxip, je'ets je'e ve'e jetse'e mákk mnaajk'íjtidinit to'k muk je Maja Vintsán maat je mákkin kajx juu' ve'e je Nte'yam mmoojyjjudup. ¹¹ Ve'em ax jo'n je tojpa mákk aaj mákk joot y'it ku ve'e tuñaxaxju ax jo'n je tojpa ñaxaxaxju ku ve'e y'atso'oxtonuva'añ, nay ve'empats miitse'eda mákk aaj mákk joot m'íjtidinit je'e kajx ku ve'e xjayepta nujom juu' ve'e je Nte'yam mmoojyjjudup jetse'e x'amaadaagadat je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta jetse'e mvin'aa'nuva'anjada. ¹² Kux ka je'ep xa uu'me'e nmaatnacho'oxpajkumjudup je nmujáyuvamda juu' ve'e tsu'utsax juu' ve'e nuu'punax, je'e ve'e je ko'oyjáyuvapta pan pan jatye'e yakkutojktup jem poj jootm, pan pan jatye'e dunumájidup jetse'e duka'mada je'eda juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je kyo'oy je'e. ¹³ Je'e kajx tse'e, ve'em ax jo'n je tojpa mákk ñaajk'ítju ku ve'e tuñaxaxaxju ax jo'n je tojpa ñaxóxjada, nay ve'empats miitse'e mákk aaj mákk joot mnaajk'íjtidinit je'e kajx ku ve'e xjayepta nujom juu' ve'e je Nte'yam mmoojyjjudup, ax ve'em tse'e juu' xmuténadat van'it ku ve'e je ko'oyjáyuvap mvinkumínajdat. Ax kuts ya'a ve'e ñaxut, oy tse'e mtándat. ¹⁴ Ve'em ax jo'n je tojpa je tyiintsóm ñapya'muxju, ve'empats miitse'e tyúvam juu' xkótstat. Jets ve'em ax jo'n ñatyukaxaxju je pojxun ax jo'n je nuxoya, ve'empats miitse'e xtoonduvat xa'ma juu' ve'e pyaatyp y'akeegup. ¹⁵ Ve'em ax jo'n je tojpa ñay'apaamdúkaja jo'n ku ve'e je tyukva'kun dutukva'aga, ve'empats miitse'e mnay'apaamdúkajadat jetse'e je jayu xvaajnajat je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e dunujávat vintso ve'e y'íttat oy joot je Nte'yam maat. ¹⁶ Jets ve'em ax jo'n je tojpa jem kya'm dumats'it to'k je escudo juu. ¹⁷ Ve'e natyukkuvaajnup jetse'e jem duyakpi'its nujom je ko'mun juu' ve'e tooyp jetse'e yaktuknúkuj, ve'empats miitse'e mákk xjaanchjávadat je Nte'yam, ve'em tse'e mkah'amaadaagajadat je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta. ¹⁷ Ve'em ax jo'n je tojpa duyajep je pojxun kujop, nay ve'empats miitse'e xnuja'vidinit jets je Nte'yame'e je mtókin mtuknuvaatsjudu; jets ve'em ax jo'n je tojpa je yajkxy tsojx duyaktún, nay ve'empa tse'e je jayu xvaajnajat je Nte'yam je y'ayook juu' ve'e je Espíritu Santo mmoojyjjudu. ¹⁸ Ijtp tse'e mtsapkótstat pan ti vinma'yune'e je Espíritu Santo mmó'ojadap. Je'e kajx tse'e, nakyujoojntykajada, xa'ma kajx tse'e xnutsapkótstat nujom je Nte'yam je jyayu. ¹⁹ Ve'empats atse'e to'k aaj xnutsapkojststuvat, ve'emts atse'e je Nte'yam je aaj je ayook xmo'ot vintso atse'e to'k aaj to'k joot juu' nkótsut, ve'emts atse'e je jayu nvaajnajat je oy kats je oy ayook juu' ve'e kayaknuja'vip y'íjt. ²⁰ Ya ayook kajxts atse'e je Nte'yam xvinkaajn jets atse'e je kukátsiva n'ítut. Ax yapts atse'e poxuntujkp uxym n'it kuxe'e ats ya ayook je jayu nvaajñja. Nutsapkotsta ats to'k aaj jets atse'e ya oy kats ya oy ayook je jayu va'ajts nvaajnajat, ve'em ax jo'n dvinmachju jo'n.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

²¹ Ya n'útsamda ya n'ajchamda Tíquico, juu' ve'e ooy ntuntsojkmudup jetse'e to'k aaj to'k joot xputajkimda je Maja Vintsán je tyoonk kajx, ya'a tse'e mtuknujávajadap nujom pan

vintso atse'e uxyam n'it jets juu' atse'e ntuump. ²² Je'e kajxts ats miits ya'a ve'e ntuknukexta jetse'e mva'nuxjadat pan vintso aatse'e uxyam n'it jetse'e myakjot'amajajadat.

²³ Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e dupámdap je oy joot, je tsojkun, jets je jaanchja'vin jem je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada jya'vin kajxmda. ²⁴ Je Nte'yam tse'e dukunoo'kxup to'k ka'ajyji pan pan jatye'e ijtp dutsojktup je nMaja Vintsánamda Jesucristo.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Filipos

¹ Atse'e je Pablo, maat je Timoteo, je Nte'yam je myutoompada je myupajkpada. Máyam aatse'e je Dios ntuknukexta pan pan jatye'e je jaanchja'vivatajk dunuvinténidup maat pan pan jatye'e yakpaamdup jetse'e pyutákajadat, nay ve'empa anañujoma je Nte'yam je jyayu juu' ve'e ijttup to'k muk je Jesucristo maat jem filíposit kyajpun kajxm. ² Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit je y'oy joot maatta.

Ku je Pablo dunutsapkafts je jaanchja'vivatajk

³ Ijtp atse'e je Nte'yam nkukajtsja ku ats miitse'e njaa'myétsta. ⁴ Vinnaajknáx atse'e ntsapkafts, nnutsapkojtstupts ats miitse'e je xoojntkun maat ⁵ kux mnayyaajmjudupe'e ats maat jetse'e ve'em vya'kxtukut je oy kats je oy ayook. Ve'em tse'e xtoondi je mutok'k xaaj ku atse'e x'amotunajxti jetse'e ve'em xtonda uxym paat. ⁶ Vinjavats atse'e ntañ jets je'e pane'e duyakjeji je y'oy je'e juu' ve'e jem mja'vin kajxmda, ve'em tse'e dujaa'któnut van'it paat ku ve'e m'ijttinit oy jets va'ajts je xaaj ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat. ⁷ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jets ats miitse'e ve'em njávadat ntsóktat, kux pan yap atse'e poxuntujkp n'it ukpu naspaka atse'e n'it jets atse'e je jayu ntuk'ix jets tyúvam je'e ve'e je oy kats je oy ayook, miitsts atse'e ntukmaajtayeiptup je maa'yun juu' atse'e je Nte'yam xtoojni. ⁸ Nuja'vip xa ve'e je Nte'yam jets ooy ats miitse'e anañujoma ntuntsokta, nyak'anaa'ktup ats miitse'e je tsojkon maat juu' ve'e je Jesucristo pyaam yam ats nja'vin kajxm. ⁹ Nnutsapkojtstupts ats miitse'e jetse'e je tsojkon juu' ve'e njayeiptup, je'e tse'e nuyojki'ata'atsup je nuja'vin maat jets je vijin je kejun maat, ¹⁰ ve'em tse'e m'o'yixjadat jetse'e xvinkónat je y'oy je'e m'ijttinit oy jets va'ajts, ka tokin maatap, van'it paat tse'e ve'em m'ijttinit ku ve'e je Cristo myiinnuvat. ¹¹ Ku ve'e xvinkóna je y'oy je'e, je'e kajx ku ve'e je Jesucristo mputákajada, mjoointykidup tse'e ax jo'n dupaa'ty du'akeega jetse'e oy nukotsa jets yakmaja yakjaancha je Nte'yam y'ijtnit.

"Ats kajx, je Criistots je'e ve'e je joojntykin"

¹² Utsta ajchta utsta tsa'ada, ntsajkp xa atse'e jetse'e xnujávadat jets nuyojke'e je jayu dunujávada je oy kats je oy ayook je'e kajx ku atse'e pakmuk n'it. ¹³ Ax ve'em tse'e je tojpatajk juu' ve'e ijttup jeja je yakkutojka vyinkujk juu' ve'e je maja kutojkon duk'a'mip, jets nujom je jayu, je'e tse'e dunuja'vidup jets yap atse'e poxuntujkp n'it kuxe'e ats je Cristo nmutún nmupuk. ¹⁴ Nay ve'empa tse'e ku ve'e du'ixta jets yap atse'e poxuntujkp, numay tse'e je utsta je ajchta to'k aaj to'k joot ñapyámjada jem je Maja Vintsán y'am kya'm, nuyojk mak'k aaj mak'k joots je'e ve'e dukotsta je Nte'yam je y'ayook.

¹⁵ Jeja xa ve'e pan pan jatye'e je Cristo jye'e je jayu duvaajnidup kux chojktupe'e jetse'e je jayu vyintsagajadat jets ka'a ve'e ats. Ax jéjadava tse'e juu' ve'e oy aaj oy joot je jayu duvaajnidup kux nmaatnayja'vijidup atse'e, ¹⁶ xtsojktup atse'e kux nuja'vidupe'e jets je'e kajx atse'e yaja n'it kuxe'e ats je jayu ntuk'ix jets tyúvam je'e ve'e je oy kats je oy ayook. ¹⁷ Je jayu juu' ve'e dutsojktup jetse'e vintsa'aga y'ittat, je y'avintso o'yinjets je'e ve'e y'ixtidup ku ve'e je jayu duvaajnjada je Cristo jye'e. Ka to'k jootap tse'e ve'em dutonda, ñasja'vidupts je'e ve'e jets nuyojk atse'e ntsaachpaa'tut yap poxuntujkp kuxe'e ve'em dutonda. ¹⁸ Ax pan to'k aaj to'k joot tse'e dutonda ukpu ka to'k aaj to'k jootape'e, xoojntkpts atse'e ku ve'e je jayu yakvaajña je Cristo jye'e.

Ax xoojntkpts atse'e njaa'k'ítut ¹⁹ kux nmuja'vinup atse'e jets oy ats ya'a ve'e ntuknáxut je'e kajx ku ats miitse'e xnutsapkotsta jets je'e kajx ku atse'e xputaka je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Jesucristo jya'vin kajxm. ²⁰ Juu'ts atse'e ntsajkp jets atse'e n'a'ix, je'ets je'e ve'e jets atse'e to'k aaj to'k joot nkutyónut je toonk juu' atse'e je Nte'yam xmooy, ve'em tse'e uxym jets vintso ve'e ya it ñaye je Cristo yakmaja yakjaancha y'ijtnit ats ya nni'kx ya nkopk kajx, pan joojntykip atse'e uk pan oo'kp atse'e. ²¹ Ats kajx, je'ejiyits atse'e ntsajkp jetse'e je Cristo yakmaja yakjaancha y'ijtnit. Ax pan oo'kpts atse'e, ats je n'o'yints je'e ve'e. ²² Ax pan jaa'kjoointykip atse'e yaja naxviijn, o'yip tse'e jets atse'e je Cristo njaa'kmutónut njaa'kmupákut. Ka'a xa atse'e nnujava pan juu' atse'e kunvinkán. ²³ Tso'oxts je'e ve'e jets atse'e nnujávát juu' atse'e ntsajkp. Muto'k viijn, ntsajkpts atse'e jets atse'e n'oo'kut jets atse'e ve'em n'ijtnit je Cristo maat, ats je n'o'yine'e ve'em kuy'it. ²⁴ Ax jado'k viijn, miits je m'o'yindats je'e ve'e jets atse'e njaa'kjoointykat yaja naxviijn. ²⁵ Kux atse'e ve'em vijnava ntañ, nnuja'vipts atse'e jets njaa'kmaattándap ats miitse'e jetse'e nuyojk oy mtaandinit je Cristo maat jetse'e nuyojk mxoointktnit je'e kajx ku je'e ve'e xjaanchjávada, ²⁶ ax ve'em

tse'e ooy mtunxoonduktat je Maja Vintsán Jesucristo kajx ku atse'e jado'k nax n'ijtnuvat miits maatta.

²⁷ Pan ti ve'e toojnjup kojtsjup, joojntykada ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je oy kats je oy ayook, je maa'yunts je'e ve'e juu' ve'e je Cristo tyoojnjip je jayu. Ax pan najkxpts ats miitse'e nku'ixta uk pan jékum atse'e, ntsajkpts atse'e jets atse'e je kats nmótuvut jets makke'e mnaajk'itjada to'k je ja'vin maat jets to'k je vinma'yun maat, makke aaj mak'k joote'e xtonda vintso ve'e nuyojk je oy kats je oy ayook yakjaanchjávát ²⁸ jets ka'a ve'e xtsa'agada ni vintsoya pan pan jatye'e mtso'oxpajkjudup. Pan ve'em tse'e xtonda ax jo'n atse'e tunja'a, myaknuk'e'xnatákadap tse'e jets vintókidap je'e ve'eda jets miitse'e mtso'oktat je'e kajx ku ve'e je Nte'yam mputákajada. ²⁹ Je Nte'yam tse'e mmooyjyudu je xoojntkun ka koojyape'e jetse'e xjaanchjávadat je Cristo, ve'empa ve'e jetse'e xkutsaachpaadiduvat. ³⁰ Uxyam tse'e m'lo'yixjada jets atse'e xputákadat jetse'e kijpx n'amaadaaguimdat je kyo'oy je'e. M'ixtu tse'e juu' atse'e ntoon jets atse'e nyakvintoki je kyo'oy je'e, nay je'ejyam je'e ve'e juu' atse'e uxyam ntuump, ve'em ax jo'n je kats xmótuda.

2

Je Nte'yam tse'e duyakmaji duyakjaanchi je Cristo

¹ Ax ve'em tse'e, je'e ve'e ku ve'e mnaajkmak'kpákjada kuxe'e to'k muk m'itta je Cristo maat, ku ve'e mjo't'amájada je tsojnkun kajx, ku ve'e xjayepta je Espíritu Santo jem mja'vin kajxmda, ku ve'e je jayu x'ama'atjada ku ve'e chaachpaa'ty, jets ku ve'e je tukmo'tun xjayepta, ² yakpo'okta to'k aaj ats ya nxoojntkun je'e kajx ku ve'e xjayepta to'k je vinma'yun, to'k je tsojnkun, jets to'k je joot to'k je ja'vin. ³ Ka'a tse'e ti xtóndat je m'avintso o'yin kajxji ukpu je'e kajx ku ve'e mnamyajava'anjada, nuy'ok aaj nuy'ok to'k jado'k xjávadat juu' ve'e viijnkta, ve'em ax jo'n je'e ve'e nuyojk kudunumájidi jets ka'a ve'e miitsta. ⁴ Ni pana ve'e je y'avintso o'yinji duka'ixtat, je'e ve'e juu' ve'e tyuk'o'yiduvap je viijnk jayu.

⁵ Ve'em xa ve'e dutsak jetse'e je vinma'yun xjayeptat ax jo'n je vinma'yun juu' ve'e je Cristo Jesús jyayejpp. ⁶ Oyam je'e ve'e je Dios Tee' dukatsapujk van'it paat ku ve'e y'uk'aa'k jem cruz kajxm, ve'em ax jo'n je maja tokin kudutuujn. ⁷ Je'e kajx tse'e ooy je Nte'yam tyunyakmájiji tyunyakjaanchiji, jem tse'e kajxm ooy dutumpuujm jetse'e mmooyji je xaaj juu' ve'e dunumajikajxp dunujaanchikajxp, ¹⁰ ve'em tse'e ku ve'e yak'amotunáxut je Jesús je xyaaj, koxk'ténadap tse'e nujom pan pan jatye'e ijttup jem tsapjootm, yaja naxviijn, jets pan pan jatye'e ijttup jep naxviijnit itupa'tkup, ¹¹ anañujoma tse'e vya'andat jets je Jesucristo je'e ve'e je Maja Vintsán. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, je'e je myajin je jyaanchin kajx tse'e ve'em dutóndat dukótstat.

Ve'em xa ve'e je jaanchja'vivatajka ax jo'n may je kujajpa je kuta'kxpa

¹² Je'e kajx tse'e, miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ve'em ax jo'n xkutyoondi je ayook juu' ats miitse'e nvaajnjidu ku atse'e n'ijt miits maatta, nuyojkts je'e ve'e uxyam dutsak jetse'e xkutyoondat ku atse'e jékum n'it. Tonda vintso ve'e oy m'ijttinit je Nte'yam maat. Ja'vip tsa'kip tse'e ve'em xtóndat, ¹³ kux je Nte'yam je'e ve'e mmooyjyudup ka je'ejyap je vinma'yun jetse'e xtsóktat juu' je'e ve'e chajkp, nay ve'empa ve'e je makkin jetse'e ve'em xtóndat xkótstat. ¹⁴ Nujom juu' jatye'e mtoondup mkojststup, oy yaxón tse'e xtóndat xkótstat, ka'a tse'e to'k jado'k xpakótstat uk mnakyojtsvintso'vjadat, ¹⁵ ve'em tse'e ni pana je tokin mkapaatuxjadat, ni tía ve'e juu' ve'e ka óyap, je Nte'yam je y'ónuk tse'e m'ittat juu' ve'e va'ajts aaj va'ajts joot joojntykidup jeja numay jayu akujk juu' ve'e ko'oyjoojntykidup jets ka vintúvup juu' dutonda. Ve'em tse'e m'ittat yaja naxviijn ax jo'n may je maatsa juu' ve'e ya naxviijnit it dukujajp dukuta'kxpa, ¹⁶ mtuknujávadat tse'e je jayu vintso ve'e dujayéptat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Pan mtoondup tse'e ve'em, ooyts atse'e ntunxoonduktat miits kajxta je xaaj ku ve'e je Cristo myiinnuvap, je'e kajx tse'e kuxe'e kyavintoki juu' atse'e ntoon nkojts ku atse'e n'ijt miits maatta. ¹⁷ eo'ktu ve'e je tánuk ku ve'e je Nte'yam yaktukvintsa'ki jem yojxpejtun kajxm jetse'e je jayu oy y'ittat je Nte'yam maat. Nay ve'em pats atse'e, pan oo'kp atse'e jets je'e kajxe'e to'k aaj to'k joot xjaanchjávadat je Jesucristo, xoojntkpts atse'e n'it. ¹⁸ Nay ve'emts atse'e ntsak jetse'e mxoonduktat ats maat.

Je Timoteo maat je Epafrodito

¹⁹ Pan vaamp tse'e je Maja Vintsán Jesús, tsojk atse'e nkéxut je Timoteo jetse'e najkx mku'ixjada, ve'emts atse'e nxoonduktat ku atse'e nnujávát pan vintso miitse'e jemda. ²⁰ Je'ejiyi ve'e to'k je vinma'yun dujayejpp ats maat. Ve'em ax jo'n ats miitse'e ooy ntunvinmayda, nay ve'em pats je'e ve'e ooy mtunvinmaajyjuduva. ²¹ Nujom pan pan jatye'e

viijnka, y'ixtidupts je'e ve'e je y'avintso o'yinji, ka'ats je'e ve'e dutonuva'anda juu' ve'e je Cristo Jesús chajkp. ²² Ax mnuja'vidup tse'e vintso ve'e je Timoteo duyaknuke'xnatáka jets tyuumpe'e je y'oy je'e. Ve'em ax jo'n je jayu je y'ónuk pyutákaja, xputajkipts ats je'e ve'e ku atse'e je jayu nvaajnjada je oy kats je oy ayook. ²³ Kux tse'e ve'em, je'e kajxts atse'e n'a'ix jets ats miitse'e ntuk'akéxadat jetse'e najkx mku'ixjada tun jatyi ku atse'e nnujávát pan jaa'kpoxtaktsaanat atse'e uk pan ka'a. ²⁴ Nayja'vijinupts atse'e je Maja Vintsán kajx jets tsojk atse'e viinm miits najkx nku'ixta.

²⁵ Ve'em atse'e nnasjava jets vinkopk je'e ve'e jets ats miitse'e uxvam ntuknúkéxtat ya n'útsamda ya n'ajchamda Epafrodito, ya'a juu' atse'e ya toonk ntukmaattuump jetse'e ntukmaat'amaadaaga je kyo'oy je'e, juu' ats miitse'e xtuknúkejxtu jets atse'e xmutónut. ²⁶ Ooyts ya'a ve'e dutuntsak jetse'e y'ítut anañujoma miits maatta, ooy tse'e dutunvinmay kuxe'e xmótudi je kats jets pajkju ya'a ve'e. ²⁷ Tyúvam xa ve'e jets makk ya'a ve'e ooy tyumpajki, oo'kún ámani ya'a ve'e vye'na. Ax je Nte'yam tse'e tukmó'tju. Ka ya'ajyap tse'e tyukmó't, xtukmó'tpa ats je'e ve'e jets atse'e nkatsaachvinmañáxut. ²⁸ Je'e kajxts atse'e nuyojk ntsak jets ats miits ya'a ve'e ntuknúkéxtat jetse'e ve'em mxoondúktat ku ve'e x'ixtinuvat, ve'emts atse'e vinjo'n nko'o'knavyinma'yunmooyjinuvat. ²⁹ Ku ve'e jye'yat, kuváktats ya'a ve'e je xoojntkún maat kux mnay'útsjidup mnay'ajchijidup mnay'útsjidup mnacha'ajjidupe'e je Maja Vintsán kajx. Vintsá'agada je jayu pan pan jatye'e ve'em ax jo'n ya'a, ³⁰ kux oo'kún ámani ya'a ve'e vye'na ku ve'e je Cristo dumutuujn dumupujk, napyajmju tse'e jem je oo'kún y'am kya'm ku atse'e xtoojnji juu' miitse'e mka'o'yixjudu jets atse'e xtoojnjadat.

3

Je Cristo kajx tse'e je jayu kyayaktokimpum

¹ Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsá'ada, xoojndúktat kuxe'e to'k muk m'itta je Maja Vintsán maat. Ka'ats atse'e nko'oyjáva ku atse'e njaaynuva juu' ats miitse'e ntuknúja'vidu, kux miits je m'o'yin kajxta xa je'e ve'e. ² Nay'ixjada je'e kajxta juu' ve'e dutoondup je kyo'oy je'e, juu' ve'e dutsojktup jetse'e je jayu je ixta'nun duni'kxmadat dúkojmadat. ³ Úu'mda xa je'e ve'eda juu' ve'e je ixta'nun maat juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip kux nvinja'vimdup nvintsá'kimdupe'e je Nte'yam je Espiritu Santo kajx jetse'e nxoojntkumda kuxe'e to'k muk n'ijtumda je Cristo Jesús maat. Ka'a tse'e njaanchja'vimda jets njayeypumdupe'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je'e kajx ku ve'e n'ijtumda to'k jayu je naxviijnit je'e kajx jets ka'a ve'e jado'k jayu. ⁴ Pan jyaanchja'vidup tse'e jyapána jets je'e ve'e dújayeipp je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je'e kajx ku ve'e y'it to'k jayu je naxviijnit je'e kajx jets ka'a ve'e jado'k jayu, nuyojkts je'e ve'e juu' atse'e kunjaanchjáva jets njayeippts atse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je'e kajx ku atse'e n'it to'k jayu je naxviijnit je'e kajx jets ka'a ve'e jado'k jayu. ⁵ Yakpaajmjits atse'e je ixta'nun kutoodojtk xaaj ke'ex, israeelit jáyuts atse'e, je Benjamin je jyaka'a, hebreo jáyuts atse'e, je'evats ats je ntee' je ntaak. Pan vintso ve'e je Moisés je pyava'nun yakkutyún, je fariseo je y'ixpajkunts atse'e mpanjxkp y'ij, ⁶ ve'emts atse'e nnayja'viji jets oy atse'e nkutyún y'ij je pava'nun, ve'emts atse'e njomtonda nitonda y'ij je jaanchja'vivatajk, ooyts atse'e ntun'ix vintso atse'e nkutyonkaxut nujom je Moisés je pyava'nun. ⁷ Ax nujomts ya'a ve'e juu' jatyi atse'e ooy ntuntuknumájip y'ij, je Cristo kajxts ats je'e ve'e njava jets ni vinxupa ats je'e ve'e xkatuujnja. ⁸ Ax ka ya'ajyap tse'e, ve'em atse'e njava jets ni tia ats je'e ve'e xkatuujnja, tun to'kji je'e ve'e juu' atse'e nja'vip jets ooy je'e ve'e dutunnumaja, je'ets je'e ve'e ku atse'e va'ajts n'ixat ats je nMaja Vintsán, je Cristo Jesús, juu' kajx atse'e nujom juu' jatyi nmasookni. Je naax je po'ox jo'nts atse'e juu' nja'vini je'e kajx jets atse'e n'ijtnit je Cristo maat, ⁹ atse'e to'k muk n'ijtnit je'e maat. Ax ve'emts atse'e oy ntaannit je Nte'yam maat ka je'e kajxap ku atse'e kun'ix vintso atse'e nkutyónut je Moisés je pyava'nun, je'e kajxe'e kuxe'e ats je Nte'yam xkatokimpum kuxe'e ats je Cristo njaanchjáva. ¹⁰ Ntsajkpts atse'e jets atse'e va'ajts n'ixainit je Cristo, atse'e ntukmaatjayeipnit je mákkin juu' ve'e jayeipp ku ve'e jyoojntypajknuva. Ntsajkpts atse'e jets atse'e ntsaachpaat'ut ve'em ax jo'n je'e ve'e chaachpaaty, jets atse'e ve'em n'ítut ax jo'n je'e ku ve'e y'uk'aa'k, ¹¹ ntsojkappts atse'e jets atse'e njoojntypajknuvat ku atse'e aa'kani nve'nat.

Jem tsapjootm uu'm kukajpunimda

¹² Ka je'ep xa atse'e ntijp jets távani ats ya'a ve'e n'amaadaaguikúx ukpu atse'e n'it oy jets va'ajts. Je'e atse'e ntuump jets atse'e nkutyónut nujom je vinma'yun juu' ve'e je Cristo Jesús jayeyp ats kajx ku atse'e xje'ei'ukvaajñ. ¹³ Utsta ajchta utsta tsá'ada, viinm atse'e nnayjávaja jets ka'anum ats ya'a ve'e n'amaadaaga. Juu' atse'e tuuv ntuump, nyaktankujxpts atse'e juu' ve'e náxyani jets atse'e je mákkin nyaktún pan joma vaat atse'e x'o'yixju jets atse'e n'amaadaagat juu' ve'e miimppum, ¹⁴ jets atse'e n'ijtnit ax jo'n je jayu

juu' ve'e mačk noomp jetse'e too'vajkp jye'yat joma ve'e kyukaxa je noomk, jets atse'e njoointykinin jem tsapjootm, je joojntykin juu' atse'e je Nte'yam xtuknuyaaxji kuxe'e ats to'k muk n'it je Cristo Jesús maət.

¹⁵ Nujom pan nuvinxup uu'me'e nnuja'vimdini je Nte'yam je y'ayook, ve'em tse'e dutsak jetse'e je vinma'yun ve'em njayeypumdat. Ax pan jem tse'e juu' ve'e viijnk duvinmótudup, je Nte'yamts ya'a ve'e tuknujávajadap. ¹⁶ Pan joma vaate'e je Nte'yam xtuknuja'vimda je tyuv je'e, va'an tse'e dujoojntykimda ax jo'n xtuknuja'vimda.

¹⁷ Utsta ajchta utsta tsa'ada, joojntykada ax jo'n ats, yakvinkópkiduvats je'e pan pan jatye'e joojntykidup ve'em. ¹⁸ May náxani xa ats miitse'e nvaajnjada, ax uxymts ats mitse'e nnyaaaxnup njaa'kvaajnjada, jets jeja ve'e numayda pan pan jatye'e duts'o'xpajktup je Cristo, ka'a tse'e dunujavava'anda pan tyajxe'e y'uk'aa'k jem cruz kajxm. ¹⁹ Ax vintókidapts je'e ve'e, je tyiints tse'e vyinmaaydup jetse'e dukayakvinkópkada juu' ve'e je Nte'yam chajkp, natyukmájjidupts je'e ve'e juu' ve'e kudutuktso'otyónda, je'ejyji ve'e vyinmaaydup juu' jatye'e ijtp yaja naxviijn. ²⁰ Ax uu'mda, jemts uu'me'e tsapjootm nkukajpunimda, n'a'ixumdupts uu'm je'e ve'e je Yaktsookpa, juu' ve'e jem tsoo'nup jetse'e yaja kyadaaknit, je Maja Vintsán Jesucristo. ²¹ Je'e xa ve'e duyaktiktsnup uu'm ya nni'kxamda ya nkópkamda, juu' ve'e ayonuktaka, juu' ve'e oo'kup, jetse'e ve'em y'ijtnit ax jo'n je y'avintso ni'kxukópk juu' ve'e je majin ooy dutunjayepp. Ve'em tse'e dutónut je mačkin kajx juu' ve'e yaktoomp jetse'e duyakkutojkiáxut nujom juu' jaty.

4

Xoojntkp mnaajk'ítjadat je Maja Vintsán kajx

¹ Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ntsajkpts atse'e jets atse'e n'ítut miits maətta, xyakxoojntktupts ats miitse'e jets atse'e xmo'oda je majin. Ijtp tse'e xtóndat juu' ats miitse'e tuntutkujáyada, mačk tse'e mnaajk'ítjadat to'k muk je Maja Vintsán maət.

² Mnunoo'kxtktupts atse'e je ta'axtajk Evodia jets je ta'axtajk Síntique jetse'e ñamyujot'óyajadat, ve'em ax jo'n dutsak pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Maja Vintsán. ³ Jets mits, juu' atse'e ntukmaatmutuump ntukmaatmupujkp je Nte'yam, n'amótupts ats mitse'e jetse'e xputákát ya numejtsk ta'axtajkta. Ooy ats je'e ve'e xtumputajkidi ku atse'e ntukka'amaajy je oy kats je oy ayook, xputajkiduvats atse'e je Clemente jets je viijnk jáyuda juu' atse'e nmaattoonduva, je'e juu' ve'e je xyaajta javyétani ijtp jep libro kujxp joma ve'e javyet y'itita je xyaajta pan pan jatye'e joojntykidinup xa'ma kajx.

⁴ Ijtp tse'e mnaajkxoondukjadat je Maja Vintsán kajx. Vaannuvap atse'e jado'k nax jetse'e mxoondukat. ⁵ Va'an tse'e je jayu anañujoma dunujávada vintso ve'e oy jayu mnapyámjada. Tamji ve'e je Maja Vintsán. ⁶ Ni tia ve'e xkavinmáydát, ñojk'óye'e, pan ti ve'e toojnup kojtsjup, tsapkotsta, jetse'e je Nte'yam juu' x'amótudat, vaajnijkáxta nujom je Nte'yam je kukojsun maət. ⁷ Ku ve'e ve'em xtonda, van'it tse'e je Nte'yam mmo'ojadat je y'oy joot, juu' ve'e dujaa'knunmájp jets ka'a ve'e juu' ve'e je jayu vyinmótudup, to'k viijn tse'e y'ítut je mja'vinda jets je mvinma'yunda je Cristo Jesús maət.

"Payo'oyda nujom juu' ve'e oy"

⁸ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu'ts atse'e nkojtskukajxinup, je'ets je'e ve'e jetse'e xpayo'oydat nujom juu' ve'e tyúvam, nujom juu' ve'e vyinmajtsjup jetse'e yakvintsa'agat, nujom juu' ve'e duyaknuke'xnatajkíp je tuv jáyuvín je tuv joojntykin, nujom juu' ve'e va'ajts, nujom juu' ve'e duyakjéjip je tsojkuñ, jets nujom juu' ve'e yak'oyja'vip. Payo'oyda nujom juu' ve'e oy jets juu' ve'e vyinmajtsjup jetse'e yak'oñukótsat.

⁹ Je'e tse'e tonda juu' ats miitse'e ntuk'ixtu, juu' ve'e ntukqatajkidu, juu' ve'e m'amotunajxtu ku atse'e nkajts, jets juu' ve'e mnu'ixvaastu vintso atse'e juu' ntun. Pan mtoondup tse'e ve'em, ijtnupts je'e ve'e je Nte'yam miits maətta, je'e juu' ve'e je oy joot duyajkp.

Je putajkin juu' ve'e je filíposit jayu tyuknukejxtu je Pablo

¹⁰ Ooy atse'e ntunxoonduk je Maja Vintsán kajx kuxe'e ats miits xjaa'myeststinuva; ka je'epts atse'e ntijp jets xjaa'tyókidinu ats miitse'e, je'e ve'e kuxe'e mka'o'yixjidi jets atse'e kuxputajkidi. ¹¹ Ka'ats atse'e ve'em nva'añ kuxe'e ats juu' xka'ijtja, kux yuj atse'e jets atse'e ntukjotkádá'aky juu' atse'e n'ixp njayepp. ¹² Nnuja'vip atse'e vintso ve'e juu' y'it kya'it. Ixtañts atse'e njayep pan ku'ux atse'e n'it uk pan ayooj atse'e n'it, pan n'ixp njayepp atse'e ooy juu' uk pan vin'it atse'e juu' xka'ijtja. ¹³ Nujom xa atse'e juu' x'o'yixju kux je Cristo atse'e xmákkinnooyp. ¹⁴ Oyam tse'e vye'ema, oys miitse'e xtoondi ku atse'e je putajkin xkejxjidi ku atse'e yaja nsaachpaa'ty.

¹⁵ Nay ve'empa tse'e, filíposit jáyuda, ku ats miitse'e ntukmukojs'ukvaandi je oy kats je oy ayook jets ku atse'e nsaá'n jem macedóniait y'it jootm, ax xnujávada jo'n, miitsjits

je'e ve'eda juu' atse'e je putajkin xmooydu. ¹⁶ Kux namvaat atse'e jem tesalónicait kyajpun kajxm nve'na, xtuk'akejxiduts ats miitse'e ka to'k náxap vinxup atse'e juu' xka'ijti. ¹⁷ Ax ka je'lepts atse'e n'ixtip jets ats miitse'e juu' xmo'odat, je'e ve'e jetse'e ñuyókat je o'yin juu' ve'e mjayeiptup jem je Nte'yam vyinkojkm. ¹⁸ Njayeipp xa atse'e nuyojk, ka'a atse'e xkatih'ijta. Je putajkin juu' ats miitse'e xtukñukejxtu ya Epafrodito maat, jémani tse'e tyunjajtjini. Ve'emts ya'a ve'e ya putajkin ax jo'n je yax juu' ve'e xoo'kp pa'ajk jetse'e je Nte'yam du'oyjava. ¹⁹ Ax ats je nNte'yam tse'e mmo'ojadap nujom pan ti ve'e mka'ijtuxjudup. Ve'em tse'e dutónut je Jesucristo kajx, ve'em ax jo'n ooy je majin je jaanchin dutunjayep. ²⁰ ¡Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit xa'ma kajx uu'm je nNte'yamamda, juu' ve'e nTee'imdup! Amén.

Ku je Pablo máyam je Dios dukejx

²¹ Je Maja Vintsán Jesucristo kajx atse'e máyam je Dios ntukñukexta anañujoma pan pan jatye'e ijttup je Nte'yam je jyayu. Ya utsta ya ajhta juu' ve'e ijttup ats maat, ya'a tse'e máyam je Dios mtukñukejxjuduva. ²² Nujom je Nte'yam je jyayu juu' ve'e yaja ijttup, vinkopk pan pan jatye'e jem je yakkutojkpa César tyak'am, je'e tse'e máyam je Dios mtukñukejxjuduvap.

²³ Je nMaja Vintsánamda Jesucristots miitse'e anañujoma mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Colosas

¹ Atse'e je Pablo, je Nte'yam atse'e xvinkoon jets atse'e je Jesucristo je kyukátsiva n'ítut. **Ats maát je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo,** ² máyam aatse'e je Dios ntuknúkexta je Nte'yam je jyayu juu' ve'e nay'amojkudup jem colósasit kyajpun kajxm. Mtoondupe'e juu' ve'e pyaatyp y'akeegup kuxe'e to'k muk m'ítta je Cristo maát. Je Nte'yam, juu' ve'e n'Tee'imdud, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'íjtinit je y'oy joot maát.

Ku je Pablo dunútsapkojtsti je jaanchja'vivatajk.

³ Ku aats miitse'e nnuútsapkotsta, xa'ma kajxts aatse'e nkukajtsja je Nte'yam, je nMaja Vintsánamda Jesucristo je Tyee', ⁴ nkukojtsjpts aats je'e ve'e kuxe'e je kats nmotu vintso ve'e je Cristo Jesús xjaanchjávada jets vintso ve'e xtsoktu nujom je Nte'yam je jyayu. ⁵ Je'e kajx tse'e ve'em xtonda kux m'a'íxtupe'e je o'yin jem tsapjootm. M'amotunajxtuts miits ya'a ve'e ku ve'e myakvaanjidi je ayook juu' ve'e tyúvam, ⁶ je oy kats je oy ayook juu' ve'e mnuje'yjudu jets juu' kajxe'e yjeja je y'oy je'e. Ya ayook tse'e va'kxtk'ataatp jetse'e myakkpajk'atu'ts to'k it to'k naxviijn, ve'em ax jo'n jyajt'ukvaañ miits maatta ku ve'e x'amotunajxti vintso ve'e je Nte'yam je jayu je maa'yun dutuujnja jetse'e xnuja'vidi jets tyúvam je'e ve'e je ayook. Ax úxyam paat tse'e ve'em jyaty miits maatta. ⁷ Mva'nuxjudu tse'e ya ayook je Epafras, je'e juu' aatse'e ooy ntuntsajkp jets aatse'e nmaattún, to'k je'e ve'e je Cristo je myutoompa je myupajkpa juu' ve'e dukutyoomp je toonk juu' ve'e yaktukkatajki miits je m'o'yin kajxta. ⁸ Je'e xa aatse'e xtuknuja'vi vintso ve'e xyaknúk'e'xnatákada je tsojkun juu' ve'e je Espíritu Santo pyaam jem mja'vin kajxmnda.

⁹ Je'e kajx tse'e, van'it paatani ku aatse'e je kats nmotu vintso ve'e xjaanchjávada je Jesucristo, ijtpst aats miitse'e nnuútsapkotsta, je'ets aatse'e je Nte'yam n'amótup jets oye'e mtuknujávadat juu' je'e ve'e chajkp. Ve'emts ya'a ve'e dutónut nujom je vijin je kejun kajx jets nujom je vinmótuvín kajx juu' ve'e yajkyp je Espíritu Santo. ¹⁰ Ve'emts aatse'e n'amotu jetse'e mjoojntykadat vintso ve'e je Maja Vintsán dunumájat dunujaanchat jetse'e du'oyjávát nujom juu' ve'e mtoondup mkojststup, ve'em vintso ve'e ñuyojki'atá'atsut nujom je y'oy je'e miits kajxta jetse'e nuyojk oy x'ixai'atá'atstat je Nte'yam. ¹¹ N'amótuúts aats je'e ve'e, ve'em ax jo'n ooy je majin dutunjayep, jetse'e myakmakpájkadát je myakkin maát, ve'em tse'e mkanoo'kxtat jetse'e ijtp xtóndat je y'oy je'e, ¹² xoonduk joot tse'e je kukojtsun xmo'odat je Dios Tee', juu' ve'e je maa'yun mto'nuxjudu jetse'e ve'em y'oya jetse'e xtukmaatjayápta je jyayu nujom je y'oy je'e juu' ve'e mtukmutsojkkjudup, ve'em tse'e m'ítat ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja ajajtk it jaat. ¹³ Ku ve'e n'íjtumdi ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja akoo'ts it jaat, van'it tse'e je Nte'yam xyakpítsumumdi jem je Satanás y'am kya'm jetse'e xpa'mumdi jem je Nte'yam je y'Ónyk y'am kya'm, juu' ve'e ooy tyuntsajkp, ¹⁴ je'e pane'e je y'oo'kun kajx xyakta'numdu naspaka, xtokinmee'kxumduúts uu'm je'e ve'e.

Oy joot tse'e n'íjtumda je Nte'yam maát kuxe'e je Cristo xku'oo'kimdi

¹⁵ To'kji xa ve'e je Cristo, je'e tse'e dunumájip jets ka'a ve'e ti jaty juu' ve'e yakpaam, ja'a tse'e duyaknúk'e'xnatajki je Nte'yam, juu' ve'e kayak'ixp. ¹⁶ Je Cristo maát tse'e je Nte'yam dupamkujkx nujom juu' jatye'e ijtp jem tsapjootm jets yaja naxviijmpa, ve'em juu' ve'e kayak'ixp jets ve'em juu' ve'e yak'ixp, juu' ve'e yakkutojktup jets juu' ve'e dunuvintsánidup, juu' ve'e dunuvinténidup jets juu' ve'e duka'midup. Je Cristo maát jets je Cristo je myajin kajx tse'e je Nte'yam nujom juu' jaty dupamkujx. ¹⁷ Ijtpamts je'e ve'e je Cristo ka'anume'e juu' jaty choo'nduk vye'na. Je Cristo tse'e nujom juu' jaty duyak'ijtp. ¹⁸ Je'e tse'e dunukuvajkip je jaanchja'vivatajk, ve'em tse'e y'it je'e maatta ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kuy'ijiti. ¹⁹ Y'oyja'vi tse'e je Nte'yam jetse'e je Cristo y'it nay vanxuppyyam ax jo'n viinn je Dios Tee'. ²⁰ Ja Nte'yam tse'e dunupaajmtki jetse'e dumaatnamyujot'o'yijinit nujom juu' jaty, ve'em juu' ve'e yaja naxviijn jets juu' ve'e jem tsajjootm, ve'em tse'e oy joot duyaktaañ ja'a kajx ku ve'e je Cristo y'uk'aa'k jem cruz kajxm.

²¹ Mmujékumidup xa miitse'e y'ijit je Nte'yam jetse'e xtso'oxpajkti ja'a kajx ku ve'e xtonda xkotsta y'ijit je kyo'oy ja'a; ²² ax úxyam, je Nte'yamts miitse'e tummuujot'o'yijidini je oo'kun kajx juu' ve'e je Cristo yaknajx jem cruz kajxm. Ve'emts je'e ve'e dutuujn jetse'e mpaajmjidinit jem je'e vyinkojkm va'ajts aaj va'ajts joot jets ka tokin maátap, ²³ je'e ve'e ku ve'e mak'k aaj mak'k joot mnaajk'ítjada to'k muk je Cristo Jesús maát, ve'em ax jo'n je kup je y'aa'ts mak'k yak'ijtju ku ve'e kyaaktáka, jetse'e xkamaso'oktat je y'oy je'e juu' ve'e m'a'íxtup ja'a kajx ku ve'e xkuvajkti je oy kats je oy ayook juu' ve'e m'amotunajxtu. Ya oy

kaats ya oy ayookts je'e ve'e juu' ve'e to'k it to'k naaxviijn yaktukka'amaayp jets juu kajx atse'e nyakpuujm jets atse'e ntukka'amaayvat.

Ja Nte'yame'e dupaam je Pablo jetse'e duputákat je jaanchja'vivatajtkta

²⁴ Ax xoójntkpts atse'e uxyam je'e kajx ku ats miitse'e nkutsaachpaadada. Kux ku atse'e ntsaachpaa'ty jetse'e oy tyaandinit je Nte'yam maat je Cristo je jyayu, ve'emts atse'e ntun ax jo'n je Cristo ku ve'e je jyayu dukutsaachpaadi, ²⁵ je'eda juu' atse'e nmutoondup nmupajktup je'e kajx ku atse'e je Nte'yam xtukkatajki ya toonk, ats miitse'e pu'uk avaada nvaajnjadat je'e je y'ayook. ²⁶ Ka'a tse'e je jayu ya ayook dunuja'vidi jujp xup, uxya námnum tse'e je Nte'aym dutuknujava je jyayu. ²⁷ Ja'a tse'e dunupaajmtki jetse'e dunujávatat je maja maa'yun juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijit jetse'e uxyam dutuujnja anañujoma je jayu. Ax je'e juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijit, ya'ats je'e ve'e: Je Cristo ve'e ijtp jem mja'vin kajxmnda, ve'emts miitse'e je Nte'yam xtukmaatjajeyptinit je myajin. ²⁸ Je Cristo jye'ets je'e ve'e juu' aatse'e je jayu nvaajnjip jets aatse'e je jayu nkojtsvij, nujom aatse'e je jayu ntuk'ixta jetse'e ve'em oy duvinmótudat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em tse'e y'ijitinit jem je Nte'yam vyinkojkm oy, va'ajts, jets to'k muk je Cristo maat. ²⁹ Ve'emts ats ya'a ve'e ntun pan joma vaat atse'e x'o'yixju je makkin kajx juu' atse'e je Cristo ooy xtunmooyp.

2

¹ Ntsajkp atse'e jetse'e xnujávadat jets ooy ats miitse'e ntunnutsapkotsta, nay ve'empa je'eda pan pan jatye'e jem Laodicea jets pan pan jaty atse'e viinm xka'ixada. ² Ntsojkkppts atse'e jetse'e mjo'tamájadat jetse'e to'k jado'k mnachókjadat jetse'e oy xnujávadat juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijit, je'ets je'e ve'e je Cristo jye'e. ³ Je Cristo kajx tse'e yaknujava nujom je Nte'yam je vyijin je kyejun jets je ñuja'vin. ⁴ Ve'emts ats miits ya'a ve'e nvaajnjada jetse'e ni pana mkavin'aa'njadat maat je tsújit kaats. ⁵ Oyam atse'e nka'it miits maatta, jem tse'e ats ya njoot ya nja'vin miits maatta. Xoójntkpts atse'e kuxe'e ats nmujava jets oy yakxone'e mnaajk'itjada jets makk aaj makk joote'e je Cristo xjaanchjávada. ⁶ Je'e kajx tse'e, ve'em ax jo'n xkuvajkti jem mja'vin kajxmnda je Maja Vintsán Cristo Jesús, jaa'kjoajntykadats miitse'e to'k muk je'e maat. ⁷ Ve'em ax jo'n je kup je ya'ats yak'itju makk, ve'empa tse'e dutsak jetse'e makk mnaajk'itjadat to'k muk je Jesucristo maat. Yakmakkpajk'ata'atsta je mjootta je mja'vinda je'e kajx ku je'e ve'e xjaanchjávada, ve'em ax jo'n myaktuk'ixti; ooy tse'e xtunkojsjadat je Nte'yam kuxe'e je maa'yun mto'nuxjada.

Je Cristo kajxts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp

⁸ Ka'a tse'e mnamyaso'okjadat jetse'e myakviinjknvóvdad ku ve'e myakvin'aa'nuva'andad maat je ixpajkun juu' ve'e ka tívap jetse'e kyatún. Ka je Criistovap je'e ve'e duyakjeji je ixpajkun juu' ve'e tyuk'ixtup, je jujpit jayu je ñupaamdúkada je'e ve'e jets je ko'oy costumbre juu' ve'e ijtp yaja naxviijn.

⁹ Ka'a tse'e pan mvin'aa'njadat, je Cristo ve'e jayuvimpit, je Nte'yam je'e ve'e nay vanxúppjam ax jo'n viinm je Dios Tee'. ¹⁰ Ax miitsta, je Cristo kajx tse'e xjayepta nujom juu jatye'e je Nte'yam mtukmutsojkkjudup kuxe'e m'itta to'k muk je Cristo maat, juu' ve'e duka'mip nujom pan pan jatye'e yakkutojktup jets pan pan jatye'e dunumájidup. ¹¹ Nay ve'empa tse'e, kuxe'e to'k muk m'itta je Cristo maat, je ixta'nun tse'e mjajeyptup juu' ve'e jyajeyptup je Nte'yam je jyayu. Ka je ixta'nunapts je'e ve'e juu' ve'e je israeelit jayu ñi'kxmidup kyojmidup, je ixta'nun je'e ve'e juu' ve'e je Cristo mpa'muxjudu jem mja'vin kajxmnda, ve'em tse'e xko'o'ktoondinit je m'avintso vinma'yunda. ¹² Ku ve'e mnapejtti, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je Cristo kuxmaatnaxtajkidini jets ax jo'n je'e ve'e kuxmaatjoojntypkajktiniva je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada jets ooye'e je Nte'yam je makkin dutunjayep, je'e pane'e je myakkin kajx je Cristo duyakjoojntypkajknua ku ve'e y'uk'aa'k. ¹³ Je oo'kpa jo'n tse'e m'ijiti je mtokin kajxta jets kuxe'e McKaykpaajmjada vye'na jem mja'vin kajxmnda je ixta'nun. Ax je Nte'yam tse'e mmoojyjudu je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je Cristo maat, je Nte'yam tse'e xtókinme'e'kxumdinu. ¹⁴ Nujom je tokin juu' uu'me'e kunkuvejtumda, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n javyétani kuy'ijit jem nak kajxm jetse'e je Nte'yam je nak kudumajvojpejtni jem je Cristo cryuuz kajxm, je Cristo tse'e dukuvejt je tokin juu' uu'me'e kunkuvejtumdi. ¹⁵ Ku ve'e je Crsito y'uk'aa'k jem cruz kajxm, yakvintókits je'e ve'e je ko'oyjáyuvapta jets pan pan jatye'e je ka óyap dutoondup juu' ve'e yakkutojktup jem poj'ootm, ve'em tse'e dutuujin ax jo'n je jayu y'atso'oxtún jetse'e myaada'aky, van'it tse'e dutsum juu' ve'e yakvintoki jetse'e duyaknujx jeja je numay jayu vyinkujk, ve'em tse'e cho'otyóndat ku ve'e je numay jayu du'ixtat jets ta ve'e vyintókida.

Ixtadats je tsapjootmit je'e

¹⁶ Je'e kajx tse'e, ka'a tse'e nvaat pan mtuktokimpayo'oyjadat pan ti ve'e mkaaydup m'ooktup uk pan ti xaaj ve'e m'maa'yidup, ni je nam po'oa, ni je poo'kxtkun xaaja. ¹⁷ Juu' jatye'e pyavaandup, je'ejyji tse'e toomp y'ijit ku ve'e je Crsito kyaminna vye'na,

ka'a tse'e uxuyam y'uktoonni. ¹⁸ Ka'a tse'e xmajapámdat pan pan jatye'e vaandup jets jepe'e tokin jaatp m'itta kuxe'e xkatonda juu' ve'e tyijtp jets je'e ve'e duyaknuke'xnatajkip jets mjayeiptupe'e je nuu'k aaj je nuu'k joot, vaandup tse'e jets vinkopke'e jetse'e je angelestajk yakvinjavat yakvintsa'agat. Tyijtp xa ve'e jets yak'ixjudu ve'e juu'; ax je'e tse'e yakvinkópkidup. Namýájjidup tse'e kux jyayeiptupe'e je vinma'yun juu' ve'e je jayu vyayeiptup juu' ve'e dumaatnjavtyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e. ¹⁹ Ka'a tse'e to'k muky'y'itta je Cristo maat, je'e juu' ve'e ijtp ve'em ax jo'n je ni'kx je kopk je kyuvajk. Ve'em ax jo'n je ee'm makk duyak'it jetse'e ñavyuu'nju to'k je ni'kx je kopk joma ve'e je pajk ñamyukju, ve'em tse'e n'ijtumda to'k muk je Crsito maat, ve'em tse'e nmaakpajk'ataatsumda to'k muk je'e maat ax jo'n je Nte'yam dutsak. ²⁰ Kux ve'em miitse'e m'itta ax jo'n kum'oo'kti je Criso maat, çtyajx tse'e jep je'e kya'm pya'tkup mnapyámjada juu' ve'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e?, ve'em ax jo'n je'e ve'e kuxjaa'kmaatnavyaa'njidi. ²¹ Ax ve'emts je'e ve'e je pyava'nunda: "Ka'a tsee ya'a xtónut, ka'a tse'e ya'a xja'kxut, ka'a tse'e ya'a xnuxáat." ²² Je jayu xa ve'e dumutaayvaattu ya ixpajkun. Juu' ve'e tyumpavaandup jets ka'a ve'e yakkáyut yakja'kxut, je Nte'yamts je'e ve'e dupaamp jetse'e vyintókiyut ku ve'e yakkay yakju'kx. ²³ Ve'em ya'a ve'e kye'ex jets oy ya'a ve'e ku ve'e yaktún ax jo'n dutumpava'anda, je'e ku ve'e dutonda vintso ve'e dutija jetse'e je Nte'yam yakvinjaya yakvintsa'aga; nuu'k aaj nuu'k joot tse'e jyanatyijjada, jetse'e vya'anda jets nuyoj oye'e je Nte'yam yakmutún yakmupuk ku ve'e je jayu je ñi'kx je kyopk duyaktsaachpaa'ty. Ax ni vinxúpats ya'a ve'e je jayu kyaputákaja jetse'e du'amaadaagat je kyo'oy je'e juu' ve'e chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta.

3

¹ Je'e kajx tse'e kuxe'e m'itta ax jo'n je Cristo kuxmaatjoojntykpaktinuva, íxtada tse'e je tsajootmit je'e, jem joma ve'e je Cristo chuuna jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi. ² Je'e tse'e mvinmáydap juu' jatye'e jem tsapjootm, ka je'epe'e juu' ve'e yaja naxviijn. ³ M'ijttup xa ve'e ax jo'n je Cristo kuxmaat'oo'kti. Je joojntykin juu' ve'e mjayeiptup, mjayeiptupts miits je'e ve'e kuxe'e to'k muk m'itta je Cristo maat, je'e juu' ve'e ijtp joma ve'e je Nte'yam y'it. ⁴ Ax ku tse'e je Cristo myiinnuvat, je'e pan kajxe'e xtukmaatjayepta ya joojntykin, je'e maatpa tse'e m'ijttinit jetse'e xtukmaatjayeptinit je myajin.

Ka'a tse'e ve'em n'ukjoojntyimdinit ax jo'n njoojntykimda y'ijt

⁵ Ax je'e kajx tse'e vinkopk jetse'e xyakkutókinidinit je naxviijnit je kyo'oy je'e juu' ve'e mjayeiptup jem mja'vin kajxmda. Ax je naxviijnit je kyo'oy je'e, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu je kats dutukmaatjayepta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayeiptup, ku ve'e dutonda juu' ve'e ka óyap ka va'aitsap, ku ve'e duyaktonda je y'avintso vinma'yunda, ku ve'e dutsokta juu' jatye'e ka óyap, jets ku ve'e juu' dúnas'ayóvada. Kux je'e juu' ve'e ti dúnas'ayo'vip, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam dvinjava duintsa'aga, vinyinja'vip vyintsa'kipts je'e ve'e juu' ve'e je jayu y'ixp jyayeipp. ⁶ Ya'a kajx tse'e je Nte'yam duyaktsaachpaa'tut je'e pan pan jatye'e kakatsupajkjjudup. ⁷ Ax ve'emts miitse'e mjoojntykada mnaxviijnada y'ijt. ⁸ Ax uxuyam, ve'em tse'e dutsojka jets ya'a ve'e xmasooktinit: je jot'a'nun, je ejkun, juu' ve'e dukó'oñuvinko'yip je myujayu, je vinkojspejtun, je pakojsun, jets je jomkojsun je tikkojsun. ⁹ Ka'a tse'e mnavyin'aa'njadat to'k jado'k, kux mmasooktinu ve'e juu' jatye'e ka óyap mtoondup y'ijt. ¹⁰ Ku ve'e xmasooktini, mton'ukvaandinu tse'e ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je nam jáyuvin juu' ve'e je Nte'yam pyaam jetse'e mmoojyjidi, je'e tse'e je Nte'yam yakvimpijtp jetse'y'ijtnit ax jo'n viinnm. Ve'em tse'e dutónut van'it paat ku ve'e je Nte'yam oy x'ixaidinit. ¹¹ Ka'a xa ve'e tii pan israeejlit jayu uu'me'eda uk pan pan jatye'e ka je'epta, pan nni'kxmimdup nkojmimdupe'e je ixta'nun uk pan ka'a, pan jékumit jayu ve'e n'ijtumda uk pan pan jatye'e dukatinuja'vidup, pan joyutoompa jayu ve'e n'ijtumda uk pan naspaka jayu. Je'e ve'e vinkopk jese'e je jayu to'k muk y'it je Cristo maat, juu' ve'e nujom dúnamajikajxp.

¹² Kux je Nte'yame'e mvinkoojnjudu jetse'e m'ijttnit je jyayu jetse'e mtsókjada, je'e kajx tse'e dutsak jets ya'a ve'e xjayeiptinit, ve'em ax jo'n ya'a maat kumnatyokxo'jxjidi: je tukmo'tun, je oy jáyuvin, je nuu'k aaj je nuu'k joot, jets ku ve'e juu' jatye'e yakkmutenikux. ¹³ Pan jep xa ve'e pan ti ve'e mnatyuknu'aa'nijidup, namyuténixjada tse'e to'k jado'k jets namyee'kxuxjada je mtokin vimpit atuj. Ve'em ax jo'n je Crsito mtokinmee'kxjidi, nay ve'empats miitse'e mnatyokinmee'kxjjuduvat to'k jado'k. ¹⁴ Ax juu' tse'e dúnuvinkopkikajxp, je'ets je'e ve'e jetse'e je tsojkun xjayeptat. Kux ku xa ve'e je jayu je tsojkun dujayep, to'k muk tse'e juu' jatye'e tsoj yaxxón, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega. ¹⁵ Yak'itta jem mja'vin kajxmda je Cristo je y'oy joot jetse'e myakkutojku'xjadat. Kux ya oy joot kajxe'e je Nte'yam myaaxuxjidi jetse'e to'k muk m'ijttinit, ve'em ax jo'n to'k ni'kx to'k kopk kum'ijitti. Ijtp tse'e Nte'yam xkukojsjadat. ¹⁶ Ooye'e xtunyak'íttat je Cristo

je kyats je y'ayook jem mja'vin kajxmda. Natyuk'ixjada juu' ve'e je Nte'yam chajkp jets nakyojtsvijjada to'k jado'k nujom je vijin je kejun maat. Avda je salmos, je himnos, jets je uv juu' ve'e je Nte'yam duyakmájip duyakjaanchip. ¹⁷ Pan ti jatye'e mtoondup mkojstsup, nujom tse'e xtóndat xkótstat je Maja Vintsán Jesús kajx, jetse'e je kukojsun xmo'odat je Nte'yam je'e kajx.

Vintso duvinmachju jetse'e je jaanchja'vivatajk jyooinjtykadat maat je muyaju

¹⁸ Ta'axtajkta, napyámjada jep je mnuyaa'y kya'p pya'tkupta, kux ve'eme'e dupaa'ty du'akeega ku ve'e je jayu to'k muk y'it je Maja Vintsán maat. ¹⁹ Yaa'tyajkta, tsokta je mnuda'axta, ka'a tse'e xmuojtma'attat. ²⁰ Pi'k ónukta, katsapakta je mtee'da je mtaakta, kux ve'eme'e je Maja Vintsán du'oyjava. ²¹ Onuk tee'da, ka'a tse'e je m'ónukta xyakjotma'attat, kux ku ve'e dukoo'ktoondinit je y'oy je'e. ²² Mutoompatajka, katsapakta je mvintsanda juu' ve'e yaja naxviijn nujom pan ti jatye'e mtukpavaajnjidup, ka van'itjyape'e ku ve'e m'ixjada jetse'e ve'em oy jeja je'e vyinkujk mtanuva'anda, to'k aaj to'k joote'e xkatsapáktat je'e kajx ku ve'e je Nte'yam xvintsá'agada. ²³ Pan ti ve'e mtoondup, to'k aaj to'k joot tse'e xtóndat, ve'em ax jo'n je Maja Vintsán dutsak, ka je'e kajxape'e ku ve'e je jayu ve'em dutsokta, ²⁴ kux mnuja'vidup xa ve'e jets mmo'ojadape'e je o'yin je Maja Vintsán. Mmutoondup mmupajktup xa miitse'e je Jesucristo. ²⁵ Ax je'e pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap, tukkuvétjadapts je'e ve'e je Nte'yam. Je Nte'yam, ka'ats je'e ve'e je jayu duvíjn'ix, myooynupts je'e ve'e je tsaachpaatun pan pan jatye'e je kyó'oy je'e tudutonda.

4

¹ Yaktoompa tujkta, tonda ax jo'n dupaa'ty du'akeega maat je mtoompada. Jaa'myétsta jets jeme'e to'k juu' ve'e ijtp jem tsapjootm, ax jep tse'e je'e kya'p pya'tkup m'itta.

² Ijtp tse'e mtsapkótstat, vijí kej tse'e mnaajk'itjadat jetse'e je kukojsun je Nte'yam xmo'odat. ³ Nutsapkojststuva aats, ve'emts aatse'e je Nte'yam je too' xyak'avaatsjat vintso aatse'e ntukka'amáyut je oy kats je oy ayook, juu' ve'e kayaknuja'vip yijí, je'e je'e ve'e ku ve'e je jayu yakvaajnja je Cristo jye'e. Je'e kajxts atse'e yap poxuntujkp n'it. ⁴ Nutsapkotsta ats to'k aaj jets atse'e ya oy kats ya ayook je jayu va'ajts nvaajnjadat, ve'em ax jo'n chajju.

⁵ Viji kej tse'e juu' xtóndat xkótstat je'e maat pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je Jesucristo, xa'ma kajx tse'e xtóndat xkótstat jetse'e dujaanchjavadat. ⁶ Kotsta tse'e juu' ve'e duyaknuke'xnatajkip je m'oy jáyuvinda jetse'e je jayu dutuk'óyadat, ve'em tse'e xnujavadat vintso ve'e to'k jado'k x'atsq'vumpittat, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega.

Ku je Pablo máyam je Dios dukejx

⁷ Ya n'útsamda ya n'ajchamda Tíquico, juu' ve'e ooy ntuntsojkuumdudup jets atse'e oy ntukmaatmutún ntukmaatmupúk je Maja Vintsán, ya'a tse'e mva'nuxjadap pan vintso atse'e uxyam n'it. ⁸ Je'e kajx ats miits ya'a ve'e ntuknuke'xta jetse'e xnujavadat vintso aatse'e uxyam n'it, jetse'e mjoj'amájadat. ⁹ Myaadivape'e ya Onésimo ya uts ya ajch juu' ve'e ooy ntuntsojkuumdudup jetse'e oy juu' jaty dutún dukats, ya'a juu' ve'e ijtp nuto'kta miits, mva'nuxjadapts ya'a ve'eda nujom juu' jatye'e yaja toojnjup kojtsjup.

¹⁰ Máyame'e je Dios mkejxuxjada ya Aristarco, ats ya nmupoxuntakjaju. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Marcos, je Bernabé je myogo'ok. Ta tse'e myakvaajnjada jets pan najkxpe'e mku'ixjada je Marcos, kuvakta tse'e tsoj yaxxón. ¹¹ Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Jesús juu' ve'e Justo duxaajiva. Ya'ajyjida xa je'e ve'e je israeejlit jayu juu' atse'e je jayu ntukmaatvaajnjidup vintso je'e ve'e ku ve'e je jayu y'itta jem je Nte'yam y'am kya'm, xyakjot'amájidupats ats je'e ve'e. ¹² Máyame'e je Dios mkejxuxjada je Epafras, jado'k je'e ve'e juu' ve'e nuto'kta miits jetse'e je Jesucristo dumutún dumupúk. Ijtp tse'e to'k aaj to'k joot mnutsapkótsjada, ve'em tse'e je Nte'yam du'amotu jetse'e makk m'ijttinit to'k muk je Jesucristo maat jetse'e oy xnujavadat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ¹³ Ats tse'e je tyvakojtsun mpuump vintso ve'e je Epafras ooy mtunnutsapkótsjada, nay ve'empa je'eda pan pan jatye'e ijttup jem laodicéait jets hierápolisit kyajjun kajxmda. ¹⁴ Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Lucas, je tsó'yiva juu' ve'e ooy ntuntsojkuumdudup, jets je Demas.

¹⁵ Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je utsta je ajchta maat je utsta je tsá'ada juu' ve'e ijttup jem Laodicea. Máyame'e to'k aaj je Dios xmooyduvat je Ninfas jets je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem tyak'am. ¹⁶ Ku ve'e xkojtskajxtat ya nak, kéxtats jetse'e yakkojtspat joma ve'e je jaanchja'viva tujk ñay'amó'kajada jem Laodicea, kojtsuvats miitse'e je nak juu' ats je'e ve'e ntuknuja'yidu. ¹⁷ Jidu'um tse'e xnaajmadat je Arquipo: "Tun'ixu jetse'e xkutyónput je toonk juu' ve'e je Maja Vintsán mmoqoyju."

¹⁸ Ats, je Pablo, nká'mam ats miitse'e ntuknujáyada ya máyam je Dios. Jaa'myétstats jets yap atse'e poxuntujkp. Je Nte'yam tse'e mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je muto'k nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Tesalónica

¹ Atse'e je Pablo, maat je Silas jets je Timoteo, máyam aatse'e je Dios ntuknukexta je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem tesalónicait kyajpun kajxm. M'ijttupe'e jem je Dios Tee' jets je Maja Vintsán Jesucristo jya'vin kajxm. Je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit je y'oy joot maatta.

Je nu'ixvaatsun juu' ve'e pyaamdu je tesalónicait jáyuda

² Nkukojtsjip xa aatse'e je Nte'yam xa'ma kajx anañujoma miits kajxta, nnutsapkojstupts aats miitse'e ku aatse'e ntsapkats. ³ Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jéjats aatse'e je'e vyinkujk nxa'majaa'myéts juu' ve'e mtoondup. Ax juu' tse'e mtoondup, je'ets je'e ve'e duyaknukexnatajkip je tsojkun juu' ve'e mjayejtup jets vintso ve'e xjaanchjávada je nMaja Vintsánamda Jesucristo, nay ve'empa vintso ve'e to'k aaj to'k joot x'a'ixta ku ve'e myiinnuvat. ⁴ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ooy xa ve'e je Nte'yam mtuntsókjada, nnuja'vipts aatse'e jets je'e ve'e mvinkoojnjudu. ⁵ Kux ku xa aats miitse'e nvaajnidi je oy kats je oy ayook, ka'a tse'e nvaajnidi tun je kats maatji, je Espiritu Santo je myakkin maatpa ve'e, je'e aatse'e xtukvinja'vi jets tyúvam je'e ve'e je ayook juu' ve'e nvaajnidi. Oy xa ve'e xnujávada vintso aatse'e njáyuva miits je m'o'yin kajxta ku aatse'e n'ijit miits maatta.

⁶ Ax mnu'ixvaastu tse'e vintso aatse'e juu' ntuujn nkajts, ve'em ax jo'n aatse'e je Maja Vintsán xtukmutsajk; óyame'e je jayu ooy mtunyaksaaachpaatjidi, mkuvajktu tse'e je oy kats je oy ayook je xoojntkun maat juu' ve'e je Espiritu Santo mmoojnyjudu. ⁷ Ax ve'em tse'e mnu'ixvaastjidi je jaanchja'vivatajk pan pan jatye'e tsuunidup jem macedónicait y'it jootm jets yaja acáyait y'it jaat. ⁸ Ax ka jémjyap tse'e macedónicait y'it jootm jets ka yaajyap tse'e acáyait y'it jaat yaknujava je Maja Vintsán je kyats je y'ayook, ñuja'viduvap je'e ve'e je jáyuda oyjoma tsova vintso ve'e je Jesucristo xjaanchjávada. Ka'a tse'e y'ukvinkópkini jets aatse'e juu' nkótsut. ⁹ Je jayu xa ve'e viinm dumaajntyktup vintso aats miitse'e oy yaxxón xkuvajkti ku aatse'e n'ijit miits maatta, myaajntyktuva tse'e vintso ve'e xvintsa'ki'atúvidi juu' ve'e ka je Nte'yamap jetse'e xvinja'vi'ukvaandi xvintsa'ki'ukvaandi je joojntyk Nte'yam, juu' ve'e tyúvam. ¹⁰ Nay myaajntyktuvapts je'e ve'e vintso ve'e x'a'ixta je Nte'yam je y'Onuk ku ve'e choo'nut jem tsapjootm jetse'e kyadaaknit. Je Jesuusts je'e ve'e, je'e juu' ve'e je Nte'yam yakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k jetse'e xtuknuvaatsumda je mak'k tsaachpaatun juu' ve'e miimp.

2

Juu' ve'e je Pablo tyoon jep Tesalónica

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, mnuja'vidinup xa ve'e jets ka koojyap aatse'e n'ijit miits maatta. ² Oyam aatse'e je jayu xyaktsaaachpaaty jem filiposit kyajpun kajxm jets aatse'e jem nyakjomtuujn nyaktituujn, ax jo'n xnujávada jo'n, ku aatse'e nje'y joma ve'e miitsta, je Nte'yamts aatse'e je makkin xmooy jets aats miitse'e jeja numay tso'oxpajkpa akujk nvaajnidi je oy kats je oy ayook. ³ Oy xa aatse'e nnujava jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e nvaajnidi, ka'a aatse'e juu' nkats je ko'oy joot maat ukpu juu' aatse'e je jayu ntukvin'uu'mp. ⁴ Je Nte'yam aatse'e xtukkatajki ya oy kats ya oy ayook kux y'ixp je'e ve'e jets ntuump aatse'e juu' je'e ve'e chajkp. Ka ve'emaps aatse'e je jayu ntuk'ix jetse'e je jayu du'oyjávát juu' aatse'e ntuump nkajts, ve'eme'e ax jo'n je Nte'yam du'oyjávát, je'e pane'e aats ya nja'vin ya nvinma'yun dutuk'ixnaxjp. ⁵ Ax jo'n xnujávada jo'n, ka'a xa aats miitse'e nvintaayidi nvinoxnidi ku ve'e nvaajnidi je Nte'yam je y'ayook. Ñuja'vipts je'e ve'e jets ka'a aatse'e ti nkajts juu' aatse'e ntukmeempákup. ⁶ Ni vin'ita xa aatse'e nka'ixta jets aatse'e je jayu xyakmájat, dumiitsada, diviijnkjáyuvada. ⁷ Oyam aatse'e xja'o'yixji jets aats miitse'e kun'amótdi je putajkin kuxe'e aats je Cristo je kyukátsiva n'it, ka'ats aatse'e ve'em ntuujn, nuu'k aaj nuu'k joot aatse'e n'ijit miits maatta, ve'em ax jo'n je ónuk taak duyak'anuu'k je y'ónuk. ⁸ Kux ooy aats miitse'e ntuntsokta, je'e kajxts aatse'e nnyaja'viji jets ka je'ejyape'e nvaajnjadap je oy kats je oy ayook, nay ve'empa ve'e jetse'e nku'oo'kadat ku aatse'e ve'em ntun. ⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, mjaa'myejststup xa ve'e vintso aatse'e ntuujn mpujk jóvum xaaj jóvum tsooj, ve'emts aatse'e ni pana miits nkah'atsuuux ku aats miitse'e nvaajnidi je oy kats je oy ayook.

¹⁰ Mnuja'vidinup xa miitse'e, nay ve'empa je Nte'yam, jets pyaatyp y'akeeguip je'e ve'e juu' aatse'e ntoon nkajts jets je va'ajts joot maat aatse'e n'ijit miits maatta. Ka'ats aatse'e pan n'ituma'a jets aatse'e pan xtuktókinat otyía. ¹¹ Mnuja'viduvapts miitse'e vintso ve'e

nkojtsmákkidi jets aatse'e nuto'k nuto'k miits nyakjot'amájidi, ve'em ax jo'n je ónyk tee' dutún je y'ónuk. ¹² Nmunoo'kxtktu tse'e jetse'e ve'em mjoointykatat ax jo'n duvinmachju jetse'e jyoointykatat pan pan jatye'e je Nte'yam maat napyajmjjudup, je Nte'yam, juu' ve'e myaaxuxjudu jetse'e m'ijitini jem kyutojkun jootm jets joma ve'e je myajin.

¹³ Nkukojsjivapts aatse'e xa'ma kajx je Nte'yam ya'a kajx. Kux ku xa miitse'e x'amotunajti je Nte'yam je kyats je y'ayook, ka'a tse'e xkuvajkti ax jo'n je jayu je kyats je y'ayook kuy'ijit jo'n, mkuvajktu ve'e ax jo'n je Nte'yam je kyats je y'ayook, ax je'emts je'e ve'e jye'e. Ax myaayp tse'e kuxe'e xjaanchjávada. ¹⁴ Utsta ajchta utsta tsá'ada, ku xa ve'e je mmukukajpun myaktsaachpaatjidi, ve'em tse'e mjaajttuva ax jo'n jyajti je Nte'yam je jyayu juu' ve'e jem Judea, juu' ve'e to'k muk ijttup je Cristo Jesús maat, ve'eme'e jyajti ku ve'e je myu'israeejlit jayu yaktsaachpaatjidi. ¹⁵ Je israeejlit jayu tse'e dukajaanchja'vidu je Maja Vintsán Jesús jetse'e duyakjay'oo'kjidi, ve'em ax jo'n duyak'oo'kti je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, xjomtoonduva xtiotoonduvats aatse'e, cho'oxpajktupts je'e ve'e je Nte'yam jets pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. ¹⁶ Kux ku xa aatse'e nmukotsta pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jetse'e ve'em dujajeyptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ka'ats aatse'e xyakjajtjava'anda, ve'em tse'e je tyokin duyakma'yi'ata'atsta. Ax tá tse'e tyukje'yjidini je Nte'yam je y'ekjün.

Ku je Pablo duku'ixuvaannuva je jaanchja'vivatajk jep Tesalónica

¹⁷ Utsta ajchta utsta tsá'ada, ku xa aatse'e ntsoo'nni joma miitse'eda jetse'e je it ñajxy, óyamts aatse'e nka'ijit miits maatta, yam tse'e aats nja'vin kajxm m'ijiti, ooyts aatse'e njatuntsajk jetse'e nku'ixtat. ¹⁸ Janajkxuvaan xa aatse'e, ukpu jyatun'atsjya, je Pablo, may naxts atse'e njanajkxuvaajñ, ax je Satanás tse'e dukaxa'mayak'o'yip. ¹⁹ Miitsts aatse'e ntukxoointktup jets aatse'e je majin xmo'oda, n'a'ixp xa aatse'e jetse'e n'ijtumdinit jem je Maja Vintsán Jesucristo vyinkojkm ku ve'e myiinnuvat. ²⁰ Miitstats je'e ve'e juu' aatse'e xmooydup je majin jets aatse'e xtukxoondukta.

3

¹ Ax je'e kajx tse'e, ku atse'e nko'o'kmuténini kuxe'e ats nkanujava vye'na pan vintso miitse'e jemda, nnayja'vijuts atse'e jets atse'e ntaajñ jem aténasit kyajpun kajxm ² jets ats miitse'e ntuknukejxti je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo. Je'e xa ve'e je Nte'yam dumutoomp dumupajkp jets aatse'e ntukka'amáy je oy kats je oy ayook, nkejxjiduts ats je'e ve'e jetse'e makk aaj makk joot xjaanchjávadat je Jesucristo, ³ ve'em tse'e ni pana kyavinmama'yatut ku ve'e je tsaachpaatun mtukje'yajadat, kux mnuja'vidup xa miitse'e jets xyaktsaachpaatumdape'e je jayu ku ve'e je Cristo mpanajkxumda. ⁴ Ku aatse'e nve'na miits maatta, nvaajnjudu tse'e jets xyaktsaachpaatumdape'e je jayu. Ax ve'em tse'e tyoojnji kyojtsji, ax jo'n xnujávada jo'n. ⁵ Ax je'e kajx tse'e ku atse'e nka'jot'amaji, je'e kajxts ats miitse'e ntuknukejxti je Timoteo, ve'emts aatse'e nnujávát pan vintso miitse'e jem m'itita je mjaanchja'vin kajxta, kux je'e atse'e nvinmaay ku ve'e to'mayji je Satanás kumyakinmama'yatjidi jetse'e ve'em kuvyintoki juu' aatse'e ntoon nkojts.

⁶ Ax tá tse'e je Timoteo vyimpijnuva, je'ets atse'e xvaajnjip vintso miitse'e jem mnaajk'itjada je jaanchja'vin maat jets je tsojkun maat, ve'em tse'e vya'añ jets xoonduk aaj xoonduk joot ats miitse'e xxa'majaa'myétsta jets ooy atse'e xtun'ixuva'anda, nay ve'empa ax jo'n ats miitse'e n'ixuvaanduva. ⁷ Ax je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsá'ada, óyam aatse'e ntsaachvinmaajy jets aatse'e je jayu xyaktsaachpaaty, jot'amajts aatse'e kux nmuja'vip aatse'e jets to'k aaj to'k joote'e xjaanchjávada je Jesucristo. ⁸ Ooy aatse'e ntunxoonduk kuxe'e to'k aaj to'k joot m'itita je Maja Vintsán maat. ⁹ Ka'a aatse'e mpaaty vintso aatse'e je Nte'yam nkukojsjats nujom je xoojntkun kajx juu' aatse'e njajeypp jeja je Nte'yam vyinkujk miits kajxta! ¹⁰ Jóvum xaaj jóvum tsooj aatse'e je Nte'yam nmunoo'kxtuk jets aats miitse'e nku'ixtinuvat jetse'e pu'uk avaada je mjaanchja'vinda y'ítut.

¹¹ Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'e tse'e va'andap jets aats miitse'e najkx nku'ixtinuva. ¹² Je Maja Vintsán tse'e ooy dutunjaa'kyakmáyp dutunjaa'kyakmájap je mtsojkunda juu' ve'e mnayjajeyppuxjudup to'k jado'k jets anañujoma je jayu maat, ve'em ax jo'n aats miitse'e ntsokta. ¹³ Je Nte'yam tse'e myak'itjadap to'k aaj to'k joot, va'ajts, jets ka'a ve'e ti tokin maat jem je'e vyinkojkm ku ve'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesús maat nujom pan pan jatye'e jye'eip.

4

Vintso je Nte'yam dutsak jetse'e je jayu jyoointykatat

¹ Úxyam tse'e, utsta ajchta utsta tsá'ada, je Maja Vintsán Jesús kajx xa aats miitse'e nmunoo'kxtukta jetse'e mjoointykatat ax jo'n aats miitse'e ntuk'ixti, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak. Ax nuyojk tse'e ve'em xjaa'któndat vintso ve'e ya it ñaxy.

je pojxun xox, ve'em tse'e dutsak jetse'e makk njaanchja'vimdat je Nte'yam jetse'e ooy je tsojkun ntunjajepumdat. Jets ve'em ax jo'n je tojpa ñapyamuxju je pojxun kujop, ve'em tse'e dutsojka jetse'e apaamduka n'a'ixumdat je Cristo ku ve'e myiinnuvat jetse'e xyaktsookumdinit. ⁹ Kux ka je'ep xa ve'e je Nte'yam xtuknupaajmtkimdu jetse'e ntsaach-paatumdinit xa'ma kajx, je'e ve'e jetse'e njajepumdinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx. ¹⁰ Je'e kajx xa ve'e je Jesucristo xku'oo'kimdi jetse'e nmaatjoojntykimdinit xa'ma kajx, pan joojntykimdupe'e uk pan aa'kanda ve'e. ¹¹ Je'e kajx tse'e, naajjot'amájajada jets nakyojtsmákkajada to'k jado'k, ve'em ax jo'n xtonda.

Ku je Pablo dukojtsji je utsta je ajhta maat je utsta je tsa'ada

¹² Utsta ajhta utsta tsa'ada, nmunoo'kxtktup xa aats miitse'e jetse'e xvintsa'agadat pan pan jatye'e toondup miits maatta, pan pan jatye'e mnuvinténijidup je Maja Vintsán kajx jetse'e mkojtsuxjada je Nte'yam jye'e. ¹³ Mjavadap mtsóktape'e ooy je'e je tyoonk kajxta. Naajk'ítjada oy joot to'k jado'k.

¹⁴ Utsta ajhta utsta tsa'ada, nvaajnjidupts aats miitse'e jetse'e xtuknaajmadat je'e pan pan jatye'e nooxtsuunidup. Kojtsjot'amájajada je'e pan pan jatye'e jotmootsk ijttup. Putákada je'e pan pan jatye'e duka'oynuja'vidup je Nte'yam je y'ayook. Muténada vintso ve'e to'k jado'k je jyáyuvinda.

¹⁵ Ixta jets ni pana ve'e dukatukkuvétut jado'k pan vintso ve'e je ka óyap tutyo'nuxju, ñojk'óye'e xa'ma oy jayu mnapyámjadat to'k jado'k jets anañujoma je jayu maat.

¹⁶ Xa'ma kajx tse'e mxoonduktat. ¹⁷ Ijtp tse'e mtsapkótstat. ¹⁸ Kukojsjada je Nte'yam pan ti ve'e toojnjup kojtsjup, kux je'e ve'e je Nte'yam chajkp jetse'e xtóndat xkótstat ku ve'e m'itta to'k muk je Cristo Jesús maat.

¹⁹ Majapamda juu' ve'e je Espiritu Santo mtuknuja'vijidup. Pan ka'a tse'e ve'em xtonda, makk tse'e vyimpítut je mja'vinda jetse'e xkakováktat juu' je'e ve'e kyajtsp. ²⁰ Ka'a tse'e xko'oyjavadat juu' ve'e mkojtsuxjudup pan pan jatye'e vaandup jets je Nte'yam je y'ayooke'e kyojtsnajxtup. ²¹ Payo'oyda oy juu' jatye'e kyojtsup. Yaktanda jem mja'vin kajxmda je y'oy je'e juu' ve'e kyojtsup; ²² ka'a tse'e xkuváktat je kyo'oy je'e juu' ve'e kyojtsup.

²³ Je Nte'yam, juu' ve'e je oy joot duyajkp, je'e tse'e myak'ijtidinup oy jets va'ajts, je'e tse'e nujom je mjootta je mja'vinda duyak'ijtnup jets nujom je mni'kxta je mkopkta, ve'em vintso ve'e ni ti tókina mkapaatuxjadat. Ve'em tse'e dutónut van'it paat ku ve'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesucristo. ²⁴ Je Nte'yam, juu' ve'e myaaxuxjudu jetse'e dukutyún juu' ve'e kyajtsp, je'e tse'e myak'ijtidinup oy jets va'ajts.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

²⁵ Utsta ajhta utsta tsa'ada, nutsapkótsta aats to'k aaj.

²⁶ Nachee'njada to'k jado'k je tsojkun maat je Maja Vintsán kajx.

²⁷ Jeja ats miitse'e je Maja Vintsán vyinkujk ntukpava'anda jetse'e xtukvinkótsadat ya nak anañujoma je utsta je ajhta maat anañujoma je utsta je tsa'ada.

²⁸ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo tse'e mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je mumejtsk nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je jaanchja'vivatajk jep Tesalónica

¹ Atse'e je Pablo, maat je Silas jets je Timoteo, máyam aatse'e je Dios ntuknukexta je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem tesalónicait kyajpun kajxm. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdud, jets je Maja Vintsán Jesucristo, jeme'e je'e jya'vin kajxmda m'itta. ² Je Dios Tee' jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit je y'oy joot maatta.

Je Nte'yame'e dutokimpayo'ynup anañujoma ku ve'e je Cristo myiinnuvat

³ Utsta ajchta utsta tsa'ada, pyaatyp y'akeeguiip xa je'e ve'e jets aatse'e xa'ma nkukojtsjat je Nte'yam miits kajxta kux nuyojke'e xjaanchjávada je Jesucristo jets nuyojke'e mnachókjada to'k jado'k vintso ve'e ya it ñaxy. ⁴ Je'e kajxts ats miitse'e nyakmájada joma ve'e je Nte'yam je jyayu ñay'amókajada, kux óyame'e je jayu mjomtónjada mtitónjada, makka aaj makka joot tse'e xjaanchjávada je Maja Vintsán jetse'e xmuténada je tsaachpaatun juu' ve'e myaknajtup. ⁵ Ax ya'a tse'e duyaknuké'xnatajkip jets tokimpayo'ype'e je Nte'yam ax jo'n dupaa'ty du'akeega, je'e kajx tse'e je Nte'yam du'oyjava jetse'e m'ittat jem je'e y'am kya'm juu' kajxe'e je jayu uxym myaktsaachpaa'tjada.

⁶ Pyaatpap y'akeeguiivap xa je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuump, je'e tse'e dutonumpijtpap je tsaachpaatun je'eda pan pan jatye'e uxym myaktsaachpaatjudup. ⁷ Oyame'e uxym mtsaachpaa'tta, myakjot'amájajadaps miitse'e je Nte'yam, ve'empats aatse'e xyakjot'amájivat, van'it ku ve'e je Maja Vintsán Jesús ñajaknuké'xnatajkijidit ku ve'e jem tsapjootm choo'nut, jem tse'e jan'ayee'ñ jootm kyadaaknit maat je myakk angelestajkta. ⁸ Je'e ve'e ñumínup jetse'e dutukkuvejtinit je'e pan pan jatye'e je Nte'yam duk'a'ixada jetse'e dukakuvakta je oy kats je oy ayook. ⁹ Tsaachpaattinupts je'e ve'eda, xa'ma kajx tse'e vyintókididit, ka'a ve'e y'ittat je Maja Vintsán maat, jem joma ve'e je majin je jaanchin ooy dutunjayep. ¹⁰ Ve'eme'e jyáttat je xaaj ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat, ku ve'e yakmájijididit yakjaanchijididit je jyayu jetse'e tyuk'atúvajatad pan pan jatye'e jaanchja'vijidup. Jempats miitse'e mve'nididit je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada je oy kats je oy ayook, juu' aats miitse'e nvaajnjudu.

¹¹ Ax je'e kajxts aats miitse'e ijtp nmutsapkotsta, ve'em tse'e je nNte'yamamda du'oyjávát jetse'e m'ijttinit je'e je jyayu. N'amótup aatse'e jetse'e je myakkin kajx xtóndat nujom je y'oy je'e juu' ve'e mtoojktup jets je y'oy je'e juu' ve'e mtoonudup kuxe'e je Jesucristo xjaanchjávada. ¹² Nutsapkojtsupts aats miitse'e jetse'e yakmaja yakaancha y'ijtnit je nMaja Vintsánamda Jesucristo miits kajxta, nay ve'empa miits je'e ve'e myakmájijididit. Je nNte'yamamda jets je Maja Vintsán Jesucristo je myaa'yun kajxts ya'a ve'e nujom tyónjut.

2

Je katsukutee'mpa

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ax je'e pan vin'ite'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesucristo, ku ve'e xyaknay'amojkimjididit je'e maat, nmunoo'kxtktup tse'e jets ² ka'a ve'e je mvinma'yun xyaktiktsojktat, ka'a tse'e mnavyinma'yunmo'ojadat ku ve'e xmótudat jets távani ve'e je Maja Vintsán jye'ya. Ka'a tse'e xjaanchjávadat pan ve'eme'e yakkats, pan vaandupe'e je jayu jets je Espíritu Santo kajxe'e ve'em kyotsta, ni ka'a tse'e xjaanchja'viduvat pan vaandupe'e jets jep aats je'e ve'e nak kujxp nmuja'yidi. ³ Ka'a tse'e pan mvin'aa'njadat. Too'vajkp xa ve'e je Nte'yam ooy tyunyaktso'oxpákut jetse'e ñuke'xnatákát jets pan je'e ve'e je katsukutee'mpa, je'e juu' ve'e nupaamdúkani ijtp jetse'e vyintókiyut. Távani tse'e ñuke'xnatáka vye'na, van'itnum tse'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesucristo. ⁴ Ax je katsukutee'mpa tse'e dutso'oxpákup nujom juu' ve'e je Nte'yam jye'e jets juu' jatye'e yakvinja'vip yakvintsa'kip, je'e paat tse'e dutónut jetse'e y'ajxtukut jep je Nte'yam myaja tsaptujkp. Viinn tse'e ñatyijjut Nte'yam.

⁵ ¿Ka'a ve'e xjaa'myéstata jets nvaajnjudu ats miits ya'a ve'e ku atse'e nve'na miits maatta? ⁶ Ax mnuja'vidup tse'e juu' je'e ve'e uxym yak'ataajnjup. Ku ve'e yakpajkjat juu' ve'e yak'ataajnjup, van'it tse'e nuke'xnatáka tyánut jets je'e je'e ve'e je katsukutee'mpa. ⁷ Kux ku xa ve'e je Nte'yam ooy tyunyaktso'oxpákut, ton'ukvaajnjup tse'e. Ax ka'anum tse'e y'oya jetse'e jye'yat je katsukutee'mpa, van'itnume'e ku ve'e yakpajkjat juu' ve'e yak'ataajnjup. ⁸ Távani tse'e yakpukja vye'na, van'it tse'e ñuke'xnatákát je katsukutee'mpa. Yakvintókiyupts je'e ve'e je Maja Vintsán Jesús maat je pyiixtuk ku ve'e myiinnit je y'ajajtk je y'ata'kxtk maat. ⁹ Je Satanás xa ve'e duyakjéjap je katsukutee'mpa jetse'e dumó'ot je kyutojkun. Je katsukutee'mpa tse'e je jayu dvin'aa'ndap ku ve'e dutún je mújit nuja'vin

jets juu' jatye'e mújít atúva juu' ve'e je Nte'yam kyaje'eip; ¹⁰ je tun je káts juu' ve'e ka óyap, je'e tse'e tyukvin'aa'ndap je'e pan pan jatye'e vintókidinup. Ve'eme'e jyajttinit kux ka'a ve'e dukuvajkti je tyuv je'e juu' kajxe'e kuchóokti. ¹¹ Kuxe'e dukakuvakta je tyuv je'e, je Nte'yam tse'e pámjadap vintso ve'e yakvin'aa'ndat, ve'em tse'e dujaanchjávadat jets je Nte'yam kajx je'e ve'e myin je kátsukute'e'mpa. ¹² Ax ve'em tse'e yakmooydinit je tsachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtp nujom pan pan jatye'e dukajaanchjavavaandup je tyuv je'e, je'eda juu' ve'e naajk'ituvaa'jnjudup jep tokin jaatp.

Pan pan jatye'e vinkanda jetse'e dujajeyptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp

¹³ Utsta ajchta utsta tsá'ada, ka'a xa miitse'e ve'em mjáttat, mtuntsojkjudup xa miitse'e je Maja Vintsán. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jets aats je'e ve'e xa'ma nukoktsjat miits kajxta. Ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na jetse'e je Nte'yam mvinkoojnidi jetse'e tsá'ak m'ijttinit kuxe'e je Espiritu Santo mpaajmiji je Nte'yam maat jets je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada je tyuv je'e. ¹⁴ Myaaxuxjudu xa ve'e je Nte'yam jetse'e myaktsookjidi je oy káts je oy ayook kajx juu' aats miitse'e nvaajnjidu, ve'em tse'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo xtukmaatjajeyptinit je myajin.

¹⁵ Ax ve'em tse'e, utsta ajchta utsta tsá'ada, naajk'itjada mákx aaj mákx joot jets ka'a tse'e xmaso'oktat je ixpajkun juu' aats miitse'e ntuknuja'vidu, pan nvaajnjiduts aats miits je'e ve'e uk pan atsts miitse'e ntuknuja'yidu. ¹⁶ NTee'imdup xa ve'e je Nte'yam jets ooy tse'e xtuntsojkumda, je'e je myaa'yun kajx tse'e xyakjot'amájimda xa'ma kajx jetse'e xtuknuja'vimda jets oy je'e ve'e juu' ve'e xtoojnjimdup ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat. ¹⁷ Je Nte'yam jets je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'e tse'e myakjot'amájajadap jetse'e myakmákkpákkjadat, ve'em tse'e xtóndat xkótstat juu' ve'e tum oy.

3

"Nutsapkotsta aats to'k aaj"

¹ Úxyam tse'e, utsta ajchta utsta tsá'ada, nutsapkotsta aats to'k aaj jetse'e ve'em anañujoma je jayu dunujávadat je Maja Vintsán je kyats je y'ayook jetse'e oy yakxón yakkuvákt, ve'em ax jo'n tyoojnji kyojtsji miits maatta. ² Tsapkojsttuva jets aatse'e je jayu xkah'amaadaagadat juu' ve'e je kyo'oy je'e dumuyo'ydup jetse'e oovintsova juu' dutonda dukotsta, kux ka'a xa ve'e anañujoma dujaanchjávada je Maja Vintsán. ³ Ax je Maja Vintsán, kyutyuumpts je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp, je'e tse'e je mákx aaj je mákx joot mmo'ojadap jetse'e m'ixjadat mjayéjpadat, ve'em tse'e mkapaa'tjadat je kyo'oy je'e. ⁴ Ax je Maja Vintsán kajxts aatse'e vinjava ntañ jets mtóndape'e juu' ve'e ntukpavaandup, ve'em úxyam, jets ve'em vintso ve'e ya it ñaxy. ⁵ Je Maja Vintsán tse'e dupámup jem mja'vin kajxmda je Nte'yam je chojkun, jets je Cristo je myakkin kajx tse'e xjajeyptinit je mákx aaj je mákx joot.

Vinkopke'e jetse'e je jayu tyónut

⁶ Utsta ajchta utsta tsá'ada, ntukpavaandup xa aats miitse'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx jetse'e xka'ittat je uts je ajch ukpu je uts je tsá'a maat juu' ve'e nooxtsuunip jetse'e dukakutyún je ixpajkun juu' aats miitse'e nvaajnjidu. ⁷ Mnuja'vidup xa miitse'e vintso ve'e dutsak jetse'e xnu'ixva'atstat juu' aatse'e ntoon nkojts, ka'a aatse'e nnooxtsuuni ku aatse'e n'ijit miits maatta, ⁸ ka'a aatse'e ve'emji nkaajy n'uuk, toonupajk aatse'e jóvum xaaj jóvum tooj, ve'emts aatse'e ni pana miitsta nkah'atsuux. ⁹ Oyam aats je'e ve'e xjatukkádaaky jets aats miitse'e kuxputajkidi, ka'ats aatse'e ti n'amotu, ve'em tse'e xnu'ixva'atstat vintso aatse'e juu' ntun. ¹⁰ Kux ku xa aatse'e nve'na miits maatta, jidu'um tse'e ntukpavaandi: Pan pan xa ve'e katonuvaamp, ka'a tse'e kyáyut. ¹¹ Ta xa aatse'e je káts nmotu jets jem miitse'eda juu' ve'e nooxtsuunidup, je'e ve'e tyuktajkidup juu' ve'e kyatoonkidup, ni tia tse'e dukatonda. ¹² Ax je'ets aats je'e ve'e ntukpavaandup jets aatse'e nkojtsjada je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx, jets to'k aaj to'k joot'e dunótóndat juu' ve'e tyukjoojntykadap.

¹³ Utsta ajchta, utsta tsá'ada, ka'a tse'e mnoop'kxat, ijtp'e xtóndat xkótstat je y'oy je'e. ¹⁴ Pan jem xa ve'e pan pan jatye'e dukamajapaamdud juu' atse'e nkajtsp yam náx kajxm, ixtats pan pan je'e ve'eda, ka'a tse'e je'e maat m'uknapyaajmjidinit, ve'em tse'e cho'otyóndat. ¹⁵ Ax ka'a tse'e xts'o'oxpáktat, ve'eme'e xkojtsjadat juu' ax jo'n to'k uts to'k ajch ukpu ax jo'n to'k uts to'k tsá'a.

Ku je Pablo kyojtskukajxini

¹⁶ Je Maja Vintsán, juu' ve'e je oy joot duyajkp, je'e tse'e viinm ijtp mmo'ojadap je y'oy joot pan ti ve'e toojnjup kojtsjup. Je Maja Vintsán tse'e ijtnup miits maatta anañujoma.

¹⁷ Áts, je Pablo, viinm atse'e nja'a ya máyam je Dios juu' áts miitse'e ntuknukejxtup. Jidu'um tse'e je jayu dunujávada to'k ka'ajyji je náx juu' jaty atse'e nkejxp ku ve'e du'ixta je

letra juu' atse'e njaapp, jidu'um atse'e nja'a. ¹⁸Je nMaja Vintsánamda Jesucristots mütse'e anañujoma mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je muto'k nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je Timoteo

¹ Atse'e je Pablo, je Jesucristo je kyukátsiva, ve'em ax jo'n atse'e xtukpavaandi je Nte'yam, je nYaktsookpamda, jets je Jesucristo, juu' ve'e xmo'yumdap je y'oy je'e ku ve'e myiinnuvat. ² Timoteo, n'onukja'vips ats mitse'e je'e kajx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaajñ je Jesucristo ku atse'e x'amotunajxy. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdud, jets je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'iijtnit je tyukmo'tun maatta jets je y'oy joot maatta.

Ku je Pablo dupavaajñ jetse'e kyayakkuvákut je taay ixpajkun

³ Tanu to'k aaj jem éfesovit kyajpun kajxm, ve'em ax jo'n ats mitse'e n'amotu ku atse'e jem ntsaag'n jets atse'e nnujxx Macedonia. Jem tse'e je jayu xtukpava'andat jets ka'a ve'e dutuk'ixtat je taay ixpajkun, ⁴ ka'a tse'e dumajapámdat je kats juu' ve'e je jayu myutaayvaattu, ka'a tse'e dumajapaamduvat je may nak juu' jatye'e tyijtip jets vaamp je'e ve'e vintso ve'e je jujipit jayu jyoointykidi. Koojyji xa je'e ve'e je jayu duyakmejtsvinmá pan vintso ve'e je Nte'yam je tyoo' y'ixuva; ni vinxúpts je'e ve'e kyaputákajada jetse'e dujaanchjávadat je Nte'yam je y'ayook. ⁵ Je'e kajxts ya'a ve'e ya pava'nun juu' ats mitse'e uxym ntuknuja'yip, jetse'e je jayu to'k aaj to'k joot dujaanchjávadat je Nte'yam je y'ayook, jetse'e je jayu dujayéptat je va'ajts aaj je va'ajts joot jets je va'ajts vinma'yun; je tsojkunts je'e ve'e yakjéjip. ⁶ Jem xa ve'e je jayu juu' ve'e je tuvutoo' dumasooktinu, je tse'e myaajntyktup juu' ve'e katoomp, ⁷ chojktupts je'e ve'e jetse'e je Moisés je pyava'nun je jayu dutukyak'ixpáktat, ax ni viinma tse'e dukavinmótuda juu' ve'e kyojstsup, nay ka'ava tse'e dunujávada ti ve'e tyijp je ixpajkun juu' ve'e tyun'ava'nidup jets tyúvam je'e ve'e.

⁸ Nnuja'vimdup xa uu'me'e jets oy je'e ve'e je Moisés je pyava'nun ku ve'e yaktún ax jo'n pyuma. ⁹ Nnuja'vimdupap tse'e jets ka'a ve'e je Moisés je pyava'nun yakpum jetse'e duyakkutojkat je jayu juu' ve'e tuv jáyuvudup joojntykidup, je'e ve'eda pan pan jatye'e jomjáyuvudup tijáyuvudup, jomjoojntykidup tijoojntykidup, pan pan jatye'e kakatsupajktup, je Nte'yam dukavintsá'kidup, tokintoondup, dukamajapaamdup je Nte'yam ukpu juu' ve'e je Nte'yam jye'e, je tyee' ukpu je tyaak ukpu je viijnk jayu duyak'oo'ktup, ¹⁰ je navyajkun duyakvintsa'kintókidup, je ko'oyyaa'yapta, je jayu mee'tspada, pan pan jatye'e taayidup, pan pan jatye'e je Nte'yam duyaknajxtup je taay kajx. Yakpaampa tse'e je Moisés je pyava'nun jyajuu'a juu' jatye'e viijnk juu' ve'e dutso'oxpajkp je va'ajts ixpajkun. ¹¹ Je va'ajts ixpajkun tse'e dumaatnavyaatjup dumaatnay'akeeguijup je oy kats je oy ayook juu' ve'e ooy je majin dutunjayejpp jets atse'e je Kunuu'kx Nte'yam xtukkatajki.

Ku je Pablo je Jesucristo dukukojsji kuxe'e yaktukma't

¹² Nkukojsjpts atse'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo kuxe'e ats xtukkatajki je toonk jets atse'e je myakkin kajx je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook. Ve'em tse'e dutuujin kux ñuja'vip je'e ve'e jets nkyutyuump atse'e juu' je'e ve'e chajkp. ¹³ Nujom atse'e ya maa'yun xtoojnji óyam ats je'e ve'e nyakvintsa'kintóki ku ats je'e ve'e nkajaanchjávana vye'na. Ax xtukmo'tts atse'e je Nte'yam je'e kajx ku atse'e ka'anum nmujava vye'na ti atse'e ntoon nkojts. ¹⁴ Je Maja Vintsants atse'e xtoojnji ya maja maa'yun, je'e atse'e xmooyva je jaanchja'vin jets je tsojkun juu' ve'e njayejpumdup kuxe'e to'k muk n'iijtumda je Cristo Jesús maat.

¹⁵ Tyúvam xa ya'a ve'e ya kats, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e jetse'e anañujoma je jayu dujaanchjávadat, jets je'e kajxe'e je Cristo Jesús myiijn yaja navviin jetse'e duyaktso'okut je tókinax jáyuda, ats tse'e nuyojk tókinax jayu. ¹⁶ Ax je'e kajxts atse'e je Nte'yam xtukma't kux je'e ve'e chajkp jets atse'e nyaknuxe'xnatákat nuyojk jets ka'a ve'e je viijnk jayu joma vaate'e je Jesucristo juu' dukuvuk, je'e juu' atse'e ntuntso'oxpajkp, je'e ve'e chajkp jets atse'e je nu'ixvaatsun nyaktánut je'e kajxta pan pan jatye'e je Jesús dujaanchjávadap, ve'em tse'e dujayejptuvat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁷ iYakmaja yakjaancha jets vintsa'aga tse'e y'iijtnit xa'ma kajx je tun to'k Nte'yam, juu' ve'e xa'ma kajx yakkutojknup, juu' ve'e ni vin'ita kavintókip, juu' ve'e kayak'ixp! Amén.

¹⁸ Timoteo, n'onukja'vips ats mitse'e. Ya'a juu' ats mitse'e tuntukpava'añ, pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e maat je Nte'yam je y'ayook juu' ve'e je utsta je ajchta kyojtsnajxtu mits kajx. Mputákajpts je'e ve'e juu' ve'e mkojtsuxjudu jetse'e oy xmutónut xmutáktut je Jesucristo jetse'e x'amaadaagat nujom juu' jatye'e ka óyap. ¹⁹ Tonu tse'e ve'em je jaanchja'vin maat jets je va'ajts vinma'yun maat. Jeme'e juu' ve'e dukajaanchja'vidup kuxe'e dukamajapaamdi juu' ve'e je Espíritu Santo kyajtsp. ²⁰ Ve'em xa ve'e yjajtti je

Himeneo jets je Alejandro, je'eda juu' atse'e mpaamdu jem je Satanás kya'm jetse'e yaktsaachpaat'jadat, ve'em tse'e dunujávadat jets ka'a ve'e je Nte'yam dūvinkojtspéttat.

2

Je'e pan vintsq ve'e chapkótstat

¹ Muto'k viijn, je'e atse'e ntsajkp jetse'e je jayu je Nte'yam dū'amótudat anañujoma je jayu kajxta, je Nte'yam dumukótstat, dumunoo'kxtuktat, jetse'e dukukojtsjadat. ² Ntsajkpts atse'e jetse'e dunutsapokótstat pan pan jatye'e yakkutojktup jets pan pan jatye'e je kajpun dūnūvinténidup, ax ve'em tse'e oy aaj oy joot njoointykimdat, oy nmaajk'ijtmjadat je Nte'yam maat, jetse'e nto'numdat juu' ve'e pyaatyp y'akeeguij. ³ Oy xa je'e ve'e ku ve'e ve'em yaknutsapkats, y'oyja'vipts je'e ve'e je nYaktsookpamda Nte'yam, ⁴ kux je'e ve'e chajkp jetse'e anañujoma je jayu dūjajeyptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jetse'e dunujávadat je tyuv je'e. ⁵ To'kji xa je'e ve'e je Nte'yam, to'kjiavats je'e ve'e pane'e o'yixjup jetse'e dūyaknamyujot'óyajat je jayu jets je Nte'yam, je jayu Jesucristos je'e ve'e. ⁶ Namyasookjts je'e ve'e jetse'e y'uk'aa'k, ve'em tse'e dukuvejt anañujoma je jayu je tyokin. Ya'a tse'e nujava taan ku ve'e je Nte'yam dutsajk. ⁷ Kux chajkpe'e jetse'e anañujoma je jayu dūjajeyptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e kajxts atse'e nyakpuujm ka'amaayva jets kukátsiva. Tyúvamts ya'a ve'e juu' atse'e nkajtsp, ka'a atse'e ntaaya, kukátsiva atse'e nyakpuujm jets atse'e ntukyak'ixpáktat je tyuv je'e pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap jetse'e dujaanchjávadat je Cristo.

⁸ Ntsojkpapts atse'e jetse'e je yaa'tyajk chapkótstat pan joma ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókajada, je kya'aj dūyakpojtktat je va'ajts aaj je va'ajts joot maat, je jayu dukamu'ékjadat jets'e je jayu dukamaatnakyojtsvintsóvjadat. ⁹ Ntsojkpapts atse'e jetse'e je ta'axtajk ñaxyóxjadat oy yaxón ax jo'n dupaa'ty dū'akeega ax jo'n dūvinmachju; ka je'epe'e ku ve'e je namyajin kajx dupamda je vyaajy je chojin ukpu je namyajin kajx dūjajeypta je oro, je perlas, ukpu je tsóvax vit; ¹⁰ je'e ve'e jetse'e je y'oy je'e dutóndat, ve'em ax jo'n dupaa'ty dū'akeega jetse'e dutóndat je ta'axtajkta pan pan jatye'e vaandup jets vyinja'vidup vyintsá'kidupe'e je Nte'yam. ¹¹ Va'an tse'e je ta'axtajk dūnaajk'ítjada jep kutojkun pa'tkup jetse'e ama'at dū'amotunáxtat je ka'ama'yun. ¹² Ka'a xa atse'e nyakjaty jetse'e je ta'axtajk dūyak'ixpáktat je yaa'tyajk ukpu dūyakutojktat, ama'ate'e y'ítut. ¹³ Kux too'vajkpe'e je Nte'yam dupuujm je Adán, van'it tse'e je Eva. ¹⁴ Ax je Adán, ka je'ep tse'e yakvin'aa'n, je ta'axtajke'e. Ax ku tse'e yakvin'uu'n, van'it tse'e tyokimpujk. ¹⁵ Ax xoonduk joot tse'e y'ítat je ta'axtajk, je'e ve'e ku ve'e je ónuk dūjajeypta jetse'e dūyaky'e'kta, ku ve'e ñaajk'ítjada je jaanchja'vin maat jets je tsojkun maat, va'ajts, jetse'e tsoj yaxón jyáyuvada jyoointykada.

3

Vintsq ve'e jyoointykadat pan pan jatye'e dūnūvinténidup je jaanchja'vivatajk

¹ Tyúvam xa ya'a ve'e ya kats: Oy xa je'e ve'e ku ve'e je jayu dutsak jetse'e je jaanchja'vivatajk dūnūvinténat. ² Ax ve'em tse'e, pan pan tse'e dūnūvinténip je jaanchja'vivatajk, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e ti tokin kyayakpaatjat, to'kji je ñuda'ax dūjajeypt, ñay'akuvaa'najat, ñaajk'ítjut viji kej, yaxón jyáyuvap, oy jayu ñapaymjuj maat je je'yva jayu, je yak'ixpajkk dūjút, ³ juu' jaty dumuténtat, kya'oo'kut kyamo'okjut, je jayu dukatsii'kut, je jayu dukatso'oxpáktat, je meen dukakáxjut, ⁴ dūjútut vintsq ve'e oy yakkutóktat jep jyuump tyujkp, jets vintsq ve'e je y'ónuk anañujoma kajx kyatsapákjadat jetse'e vyintsá'agajadat. ⁵ Kux pan ka'a xa ve'e dūjaty vintsq ve'e jep jyuump tyujkp yakkutóktat, ⁶ vintsqts je'e ve'e y'oyixjup jetse'e dū'ix'ítut je Nte'yam je jyayu joma ve'e ñay'amókajada? ⁶ Ka'ats je'e ve'e je jaanchja'vivatajk dūnūvinténat pan pane'e tun ve'e'num ijtp ku ve'e jyaanchja'vi'ukvaajñ, kux pan ve'eme'e, to'mayji tse'e ñamyájajat jetse'e kya'at jep tokin jaatp jetse'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup, ve'em ax jo'n je ko'oyjáyuvap kya'a jep tokin jaatp jetse'e yakmooynit je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup. ⁷ Tun vinkópkpats je'e ve'e jetse'e ti tokin kyapaatxjadat pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup je Jesucristo. Kux pan yakpaatijp xa ve'e je tokin je jayu juu' ve'e dūnūvinténip je jaanchja'vivatajk, nunjajtp'e ku ve'e je Nte'yam dukoo'kmutoonnit dukoo'kmupajknit ax jo'n dupaa'ty dū'akeega jetse'e ve'em kya'at jem je ko'oyjáyuvap kya'm.

Vintsq ve'e jyoointykadat pan pan jatye'e patto'nidup

⁸ Nay ve'empa tse'e, pan pane'e dupatto'nidup je jayu juu' ve'e dūnūvinténidup je jaanchja'vivatajk, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e ñaajk'ítjadat pan vintsq ve'e yakvintsá'agadat, je jayu dukavin'aa'ndat, kya'oo'ktat kyamo'okjadat, je meen dukakáxjadat, ⁹ jetse'e ñaajk'ítjadat pan vintsq ve'e je va'ajts vinma'yun maat dujaanchjávadat je oy kats

je oy ayook juu' ve'e je Nte'yam xtuknuja'vimdu. ¹⁰ Va'an tse'e too'vajkp duyakpayo'oyda pan oye'e juu' dutonda. Ax pan ka'a tse'e ti tokin yakpaatjada, van'itnum tse'e yakpámdat patto'nivada. ¹¹ Nay ve'empa tse'e je ñuda'axta, ve'em tse'e dutsak jetse'e ñaajk'ítjadat vintso ve'e je jayu vyintsa'agajadat, ñay'akuvaa'najadat, dutóndat nujom ax jo'n dupaa'ty du'akeega. Ka'a tse'e y'akotsutoonkadat. ¹² Ax je patto'niva, to'kji'ts je'e ve'e je ñuda'ax dujayéput, ñujávapts je'e ve'e oy vintso ve'e je kutojkun dupámup jep jyuump tyujkp jetse'e je y'ónuk duyakkutojkat. ¹³ Kux je'eda pan pan jatye'e oy yaxón patto'nidup, yakvintsa'agadapts je'e ve'e, mákk aaj mákk joot tse'e dujayéptat je jaanchja'vin juu' ve'e yakjayepp ku ve'e je jayu to'k muk y'it je Cristo Jesús maat.

Ooye'e dutunnumaja juu' ve'e je Nte'yam xtuknuja'vimdu

¹⁴ Ntsajkpts atse'e jets ats mitse'e tsojk najkx nku'ix. Ax ntuknuja'yipts ats mitse'e ya nak, ¹⁵ kux pan ta'nip atse'e, mnuja'vinupts mits je'e ve'e vintso ve'e dutsak jetse'e je Nte'yam je jyayu ñaajk'ítjadat, je'eda pane'e dujaanchja'vidup je joojntyk Nte'yam, je'eda pane'e ijttup ax jo'n je xen jets je pats juu' ve'e tsoo'ntkp jep naaxyp, kux yakpojtuktupe'e jetse'e mákk duyak'itta je tyuv je'e. ¹⁶ Ka'a xa ve'e ñunkayakkuvákut jets ooye'e dutunnumaja juu' ve'e je Nte'yam xtuknuja'vimdu. Ya'ats je'e ve'e: Yaknúke'xnatajki xa ve'e je Jesucristo je jayu ni'kxax kópka, je Espíritu Santo tse'e je jayu dutuknuja'vi jets pyaatyp y'akeegup je'e ve'e juu' ve'e tyoon kyojts, íxjudu tse'e je ángeles, yaknúkojts tse'e joma ve'e may itunaax, yakjaanchja'vi tse'e yaja naxviijn, tsajpejtnuts je'e ve'e.

4

Je'eda pan pan jatye'e dumaso'oktap je tuv jaanchja'vin

¹ Ax je Espíritu Santo, va'ajts je'e ve'e du'avana jets ku ve'e tyáminit je itakax, jem tse'e pane'e dukoo'kjaanchja'vidinup je tyuv je'e jetse'e dupanajkxtat je ko'oyjáyuvap je y'ixpajkun juu' ve'e je jayu tyukvin'aa'ndup, ² myajapámdapts je'e ve'e je jayu juu' ve'e taayidup, je jayu juu' ve'e dukoo'ktokinja'vidinup je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup. ³ Ax je jayu tse'e va'andap jets ka'a ve'e je Nte'yam dutsak jetse'e je jaanchja'vivatajk je ta'axtajk ukpu je yaa'tyajk dujayéptat, pyavaanduvap tse'e je jayu jets jeme'e je kaaky je ju'kx juu' ve'e kyakáydap kyaja'kxtap. Ve'em tse'e dupava'andat óyame'e je Nte'yam dupujim je kaaky je ju'kx jetse'e je kukojtsun maat dukáydat duja'kxtat je'eda pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Nte'yam jetse'e dunujávada je tyuv je'e. ⁴ Kux nujome'e juu' jatye'e je Nte'yam pyaam, oys je'e ve'e, ni tía ve'e juu' ve'e nun kayakkuvákup ku ve'e je jayu dumaa'yunjáva, ⁵ kux va'ajts je'e ve'e je Nte'yam je y'ayook kajx jets je tsapkats kajx.

Je'e pane'e je Jesucristo oy dumutoomp dumupajkp

⁶ Pan mtuk'ixp xa mitse'e ya ixpajkun je utsta je ajhta maat je utsta je tsa'ada, oys mitse'e ve'em je Jesucristo xmutún xmutup; jets je ayook juu' ve'e njaanchja'vimdup jets je oy ixpajkun juu' ve'e mpanajkxumdup, je'e tse'e mputákumap jetse'e mákk m'ijtnit to'k muk je Jesucristo maat. ⁷ Ax ka'a tse'e xmajapámup je kats juu' ve'e je jayu myutaayvaattup jetse'e japyayo'oy juu' dukotsta, je'e ve'e mtónup mkótsup vintso ve'e je Nte'yam ijtp xvintsa'agat. ⁸ To'nuxjup tse'e je jayu ku ve'e je ñi'kx je kyopk duyak'ampuk ax jo'n tyun ax jo'n kyoo'ya, ax anañujoma kajx tse'e je jayu to'nuxju ku ve'e dutoonka vintso ve'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit, to'nuxjupts je'e ve'e ya joojntykin kajx juu' ve'e uxym jetse'e tyo'nuxjut je joojntykin kajx juu' ve'e miimpnum. ⁹ Tyúvam xa ya'a ve'e ya kats juu' ats mitse'e nvaajnjp, pyaatyp y'akeegupts je'e ve'e jetse'e anañujoma dujaanchjávadat. ¹⁰ Je'ets je'e ve'e juu' ve'e nnuto'numdup jetse'e je vinma'yun njayeppumda, jets je'e kajxe'e n'a'ixumda je joojntyk Nte'yam, juu' ve'e anañujoma je jayu kajxta je ntssookun duyakmiin yaja naxviijn, vinkopk je'eda pan pan jatye'e jaanchja'vijidup.

¹¹ Je'e tse'e je jayu mtukpava'anup jetse'e je jayu xtuk'ixut. ¹² Ka'a tse'e pan mviijn'íxjut kux mitse'e mootsknum, je nu'ixvaatsune'e m'ítut jeja je jaanchja'vivatajk vyinkujk pan vintso ve'e mkats, pan vintso ve'e mnaajk'ítju, pan vintso ve'e je tsojkun jets je jaanchja'vin jxayep, jets pan vintso ve'e va'ajts mjoojntyka. ¹³ Namvaat atse'e nje'ya, tukvinkótsats je jayu je Kunuu'kx Jatyán, je'e tse'e je jayu mtukka'amáydap jetse'e xtukyak'ixpáktat. ¹⁴ Yakvinkopka je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Nte'yam mmoojyju ku ve'e je kya'aj mtuknúkojnjidi je'e pane'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jetse'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnajxti mits kajx, je maa'yun je putajkints je'e ve'e juu' kajxe'e m'o'yixju jetse'e je jayu xtuknujávát je Nte'yam je y'ayook.

¹⁵ To'k aaj to'k jooṭe'e ve'em tonu jets majapamu, ve'em tse'e anañujoma je jayu du'ixut vintso ve'e jyaa'knuyoka je y'oy je'e juu' ve'e mtuump mkajtsp. ¹⁶ Xa'ma tse'e oy x'ixut juu' ve'e mtuump mkajtsp jets juu' ve'e je jayu mtuk'ixp. Pan mtuump xa ve'e ve'em, mjayépuṭ tse'e viinm je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, nay ve'empa je'eda pan pan jatye'e m'amotunajxjudup.

5

Vintso ve'e je Timoteo ñaajk'ítjuṭ maat je jaanchja'vivatajk

¹ Ka'a tse'e je na'avtajk oyvintsova xnaajmat, ñojk'óye'e tsoj yaxxon xtukvinjavat juu', ve'em ax jo'n je mtee' kuy'ijṭ jo'n. Ve'em tse'e je vajutyajkta xjavat ax jo'n je m'utsta kuy'ijṭ jo'n. ² Nay ve'em tse'e je amajatajk xjavat ax jo'n je mtaak kuy'ijṭ jo'n; jetse'e ve'em xjavat je kiixuta'axta ax jo'n je m'utsta kuy'ijṭ jo'n, je va'ajts aaj je va'ajts joot maat jets je va'ajts vinma'yun maat.

³ Ixu vintso ve'e yakputakat je ku'aa'k ta'axtajk pan pane'e koo'k'ijṭuxjinup pan pan jatye'e putakajap. ⁴ Ax pan jem tse'e je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e jem je y'ónuk ukpu je y'ap je y'ok, va'an tse'e je muutskit ónuṭ too'vajkp je myújṭ jayu du'ix'itta. Va'an tse'e dutonumpijṭjidinuva je tsojkun jets je maa'yun juu' ve'e jayejpuxjudu ku ve'e maṭkna tsotsna vye'nada, ve'em ax jo'n dupaa'ty du'akeega ku ve'e je Nte'yam yakvinjava yakvintsa'aga, kux je'e ve'e je Nte'yam y'oyja'vip. ⁵ Ax je ku'aa'k ta'axtajk pan pane'e katuntih'ijṭuxjup jetse'e naaydum tutyaanni, je Nte'yam tse'e y'ajootip, jóvum xaaj jóvum tsooj tse'e dumunoo'kxtuk'jetse'e chapkats. ⁶ Ax je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e jem xoojntkun jootm naajkituvaajnup, óyam tse'e jyajoojntyka, jem tse'e je tokin kya'm ñaajk'ítju. ⁷ Juu'ts ats mitse'e ntukujja'yip, je'e tse'e mtukpava'andap je jaanchja'vivatajk, ve'em tse'e ti tokin kyayakpaatjadat. ⁸ Pan jem xa ve'e pane'e natyijjup jaanchja'viva jetse'e duka'ix'it je jyayu, vinkopks je'e ve'e juu' ve'e jep jyuump tyujkp, ka'a tse'e dukuvuk je tuv jaanchja'vin, nujojk je kyo'oy je'e je'e ve'e ku ve'e ve'em dutún jets ka'a ve'e je'e juu' ve'e tyoondup pan pan jatye'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup, y'ix'ijṭtuṭs je'e ve'e je jyáyuda.

⁹ Ku ve'e yakjavéttat je ku'aa'k ta'axtajk juu' jatye'e je jaanchja'vivatajk pyutakadap, je'ejyji tse'e jyavyéjṭadap je xyaaj pan pan jatye'e toogupx joojnt tutyákada, juu' ve'e to'kji je yaa'tyajk dujavejptu, ¹⁰ jetse'e yaknujava je y'oy je'e kajx juu' ve'e tyoondup, ve'em ax jo'n je ónuṭ duyakyee'kti, oy jayu ñapyaa'jmjidi maat je je'yva jayu, dupakpojti je Nte'yam je jyayu, jetse'e duputajkidi pan pan jatye'e tsaachpaattup, je'e ve'e ku ve'e nujom je y'oy je'e dutoondi.

¹¹ Ax ka'a tse'e yakjavyéttat je ku'aa'k ta'axtajkta juu' ve'e dukatajkipna toogupx joojnt. Kux ku xa ve'e je yaa'y kax dujavepta, ka'a tse'e du'ukkuvajktini juu' ve'e vyaajntktu vintso ve'e dumutóndat dumupáktat je Cristo, yaa'vyakuvaandinuave'e. ¹² Ku ve'e ve'em dutonda, tukkuvéjṭadapts je'e ve'e je Nte'yam je'e kajx ku ve'e dukakutyonda juu' ve'e ñu'atso'vidu. ¹³ Nooxajṭtup tse'e kuxe'e je tyoonk kya'ijṭuxjada, ax ka nooxjyap tse'e, tajkm tajkme'e tyajkiduva jetse'e y'akotsutoonkada, dutuktákada juu' ve'e kapaatjjudup, jetse'e jyomva'anda tyiva'anda. ¹⁴ Je'e kajxts atse'e ntsak jetse'e je muutskit ku'aa'k ta'axtajk yaa'vyajktinuvat, je ónuṭ dujaveptat, jetse'e je jyaajj je tyajk du'ix'ittat. Ax ve'em tse'e kya'o'yixjadat vintso ve'e je tokin xpaatjṭmdat ya'a kajx je jayu juu' ve'e dutso'oxpajktup je Nte'yam. ¹⁵ Kux jeme'e je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e je tuvutoo' dumasoo'ktu jetse'e je Satanás dupanajkxti.

¹⁶ Pan jem xa ve'e je jaanchja'viva, je yaa'tyajk ukpu je ta'axtajk, jetse'e jem je jyayu juu' ve'e ku'aa'k ta'axtajk, va'an tse'e duputákada, ve'em tse'e je jaanchja'vivatajk kyats'o'xajṭuxjadat jetse'e y'o'yixjadat jetse'e duputákadat je ku'aa'k ta'axtajkta pan pan jatye'e katuntih'ijṭuxjudup.

¹⁷ Je jayu pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajkta, je'e tse'e yakmo'odap nujojk je vintsa'kin jets je putajkin, vinkopk je'eda pan pan jatye'e ka'amaaydup jetse'e yak'ixpakta. ¹⁸ Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Ka'a tse'e je y'ajén xpaajmjat je tsapkaa' juu' ve'e duintee'mp je trigo." Vaampap tse'e jidu'um: "Je toompa jayu, vyinmajtsjupts je'e ve'e jetse'e yakmujóyut." Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁹ Ka'a tse'e xmajapámüt je jayu juu' ve'e dunu'aa'nip ukpu dunuvampejtp to'k je jayu juu' ve'e dunuvinténip je jaanchja'vivatajk, van'itnume'e pan jeme'e numejtsk ukpu nutoojk juu' ve'e dunukojtspejṭtup je y'ayook. ²⁰ Ax je jayu juu' ve'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk jetse'e tyokintonda, mtuknaajmap tse'e jeja anañujoma je jayu vyinkujk, ve'em tse'e je viijnk jayu cha'agadat jetse'e ve'em kyajátkiduvat. ²¹ Je Nte'yam jets je Jesucristo maat je y'aangeles, jéjats ats mitse'e je'e vyinkujkta ntukpava'añ jets ya'a ve'e xkutyónut. Ni to'k ni jado'k tse'e xkaviijn'ixut. ²² Payo'oyu oy pan pane'e oy du'ix'ijṭtup je Nte'yam je jyayu, van'itnum tse'e je mka'aj xtuknu'ónut. Kux pan mtuknu'kaampe'e je

mka'aj je jayu juu' ve'e duka'oy'ix'ijttup je Nte'yam je jyayu, mtukpaatjupts mits je'e ve'e je tyokin. Va'ajts mits'e mnaajk'itjut.

²³ Je'e kajx tse'e kuxe'e vane'em mpukju jetse'e je jotpa'am xjayep, kádits tun je tsoxk naajji x'uu'k, ookpa ve'e ve'e'n je tsaaydum pa'ajk naaj.

²⁴ Je'e kajx tse'e payo'oyu oy kux jeme'e juu' ve'e ixna ke'xna tokintoondup, ka'a tse'e vyinkopka jetse'e je viijnk jayu oy dupayo'oyut jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup. Jempa tse'e pane'e je tyókinda kanuke'xnatajkip jatyji, ux'ooknume'e. ²⁵ Nay ve'e'empa tse'e, yaknuja'vivap xa ve'e juu' ve'e je jayu oy tyuump. Ax pan ka'a tse'e jatyji yaknujava, ux'ooknum tse'e yaknujava. Ka'a xa ve'e juu' yu'uts ñaxy.

6

¹ Nujom pan pan jatye'e mutoondup, va'an tse'e ðuvints'a'agada je vyintsanda, ve'em tse'e je Nte'yam kyayavinkojtspétut jetse'e je jayu dukapakótsut je n'ixpajkunamda. ² Ax pan je jaanchja'viva jáyuts je'e ve'e je vyintsanda, ka'a tse'e ðuyakvints'a'kintókidat je vyintsanda kux y'utsta y'ajchta je'e ve'e, nuyojk oye'e ðutoojnjadat juu' ve'e oy, kux je vyintsanda, pyutajkidupts je'e ve'e pan pan jatye'e yaktsojktup jetse'e je Jesucristo ðujaanchjávada. Tukyak'ixpakú ve'em je jayu jetse'e ve'em xtukka'amáyut.

Je tuk'o'yin jets je tukjotkqadaakun

³ Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e ðutuk'ixtup je viijnk ixpajkun jetse'e ðukakuvakta je va'ajts ixpajkun juu' ve'e je Maja Vintsán Jesucristo jye'e, je va'ajts ixpajkun juu' ve'e ðumaatnavayaatjup ðumaatnay'akeeguijup je Nte'yam jye'e, ⁴ ka'ats je'e ve'e ðutinujávada, namyájjidup je'e ve'e, je'e'jyji ve'e tyoonkidup juu' ve'e je jayu natyukkojtsvintsoojvup. Ax ku tse'e je jayu ñakyojtsvintsa'vju, je'e tse'e ðuyakjéjip je ejkun, je tso'oxpajkun, je vinkojtspejtun, je ko'oy vinma'yun, ⁵ ka'a tse'e ñajávajada je jayu. Ka'a xa ve'e y'oya je vyinma'yunda pan pane'e ve'em játkidup, ka'a tse'e ðunujávada je tyuv je'e, ve'eme'e vyinmayda jets je y'avintso o'yin je'e ve'e ku ve'e je jayu je Nte'yam ðvinjava ðuvintsa'aga. ⁶ Ax maja o'yints je'e ve'e ku ve'e je jayu je Nte'yam ðvinjava ðuvintsa'aga, je'e ve'e ku ve'e yaktukjotkada'aky vinxupe'e juu' yak'ix yakjayep. ⁷ Ni tia xa ve'e nkayakje'yumdi yaja naxviijn ku ve'e nke'xumdi, ni tia tse'e nkayakso'numduvat ku ve'e n'oo'kumdinit. ⁸ Ax pan njayejpumdup tse'e je kaaky je naaj jets je vit je xox, ntukjotkqadaakumdapts uu'm je'e ve'e. ⁹ Je'e pan pan jatye'e naajkkumeenavaajnjudup, ka'ats je'e ve'e cho'oxa vintso ve'e kya'adat jep tokin jaatp, y'ajoo'itidup tse'e may viijn juu' ve'e ka vjap ka kéjap jets juu' ve'e yaktokintoojnjudup. Ax je'e tse'e je jayu ðuyakma'tp jetse'e ðutukmasa'ak je Nte'yam je tyoo'. ¹⁰ Ku xa ve'e je jayu ðunas'ayova je meen, je'ets je'e ve'e ðuyakjéjip je ko'oy vinma'yun jets je ko'oy to'nun. Jemda tse'e juu' ve'e je tuv jaanchja'vin ðuko'kmajapaamdinup kux ooye'e ðutuntsokta jetse'e kyumeenadat, ve'em tse'e tyoo'tókida jetse'e je jyoot je jya'vin ooy tyunyaktsaachpaa'tjada.

Ku je kyoo'oy je'e yak'amaqdaaga

¹¹ Ax mits, je Nte'yam je jyayu, ka'a tse'e x'itumo'ot ya ko'oy too'; je'e ve'e mtónup mkótsup je tyuv je'e, vinjava vintsa'aga je Nte'yam, jayepu je jaanchja'vin jets je tsojkun, mutena juu' jaty, naajk'itju nuu'k aaj nuu'k joot, ¹² jets amaqdaaga je jaanchja'vin kajx je kyoo'oy je'e. Tun'ixu vintso ve'e xjayejpniit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e juu' ve'e je Nte'yam mtuknuyaaxuxju jets juu' kajxe'e je tuvakojtsun oy xpuijij jeja je numay jayu vyinkujk, je'ets je'e ve'e ku ve'e mny'ava'niji vintso ve'e mjaanchjáva.

¹³ Je Nte'yam, juu' ve'e je joojntykin ðuyajkp, jets je Jesucristo, juu' ve'e jem je Poncio Pilato vyinkojkm oy je tuvakojtsun dupaam, jéjats ats mits'e je'e vyinkujkta ntukpava'añ ¹⁴ jets'e'e xkutyónut je toonk juu' ve'e je Nte'yam mmooyjyu, ve'em tse'e je jayu va'ajts ðunujávadat jets pan ti je'e ve'e je tokin jetse'e ñaajk'itjadat oy jets va'ajts. Tonu ve'em van'it paat ku ve'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesucristo. ¹⁵ Ax miinnuvapts je'e ve'e, ve'em ax jo'n ðunupaajmtki je Kunuu'kx Tee', je'e'jyji ve'e nujom juu' jaty ðuka'mikajxp, je Yakkutojka juu' ve'e ðuyakkutojkiip je yakkutojkipataj jets je Vintsán juu' ve'e ðunyvintsa'ñip je vintsa'ntajk. ¹⁶ Je'e xa ve'e tun to'kji juu' ve'e ðuka'mip juu' jatye'e kavintókip, joojntykipts je'e ve'e jeja ajajtk it jaat joma ve'e ni pana kyanaajktámaja. Ni pana xa ve'e kya'ixju, ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e y'ixjut. je'e tse'e xa'ma kajx ðunumájinup ðunujanchinup jetse'e je kutojkun ðujayejpniit! Amén.

¹⁷ Naajmada pan pan jatye'e kumeenda yaja naxviijn jets ka'a ve'e ñamyájjadat jets ka'a ve'e jem je meen kya'm ñapyámjadat, kux ka'a ve'e ðunujávada vinxupe'e ya it jyaa'knáxut ku ve'e ðujaa'kjayéptat je myeen, ñojk'óye'e jem je Nte'yam y'am kya'm ñapyámjadat, je'e juu' ve'e ooy xtunmo'yumdup nujom juu' jaty je'e kajx jetse'e ntukxoojntkumdat. ¹⁸ Naajmada jetse'e ðutóndat juu' ve'e oy jets juu' ve'e y'ixtup jyayejptup, je'e tse'e

tyukputákadap je viijnk jáyuda. ¹⁹ Ku tse'e ve'em dutóndat, y'apaamdukadapts je'e ve'e juu' ve'e miimpnum jetse'e duyakvinkópkadat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Juu' ve'e je Pablo tyukpavan'ux'ookinu je Timoteo

²⁰ Timoteo, va'ajts tse'e xyak'itut je oy kats je oy ayook juu' ve'e myaktukkatajki. Ka'a tse'e x'itumo'ot jetse'e jyéjat je ko'oy ayook jets je kats juu' ve'e tyijtup nuja'vin, ax ka'a tse'e je kats dumaaatnavyaa'tyju dumaaatnay'akeegaja je Nte'yam je y'ayook. ²¹ Jeme'e je jayu juu' ve'e ve'em yak'ixpajktup, ve'eme'e vya'anda jets y'ixada ve'e je Nte'yam; ax ka'a tse'e du'ixada, myasooktinuts je'e ve'e je tuv jaanchja'vin.

Je Nte'yam tse'e mkunoo'kxjup.

Ya'a tse'e je mumejtsk nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je Timoteo

¹ Atse'e je Pablo, je Nte'yamts atse'e xvinxoön jets atse'e n'itut je Jesucristo je kyukátsiva je'e kajx jets atse'e n'avánat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e tse'e xtukv-inva'nimdu ya joojntykin juu' ve'e yakjayeppp ku ve'e je jayu y'it to'k muk je Jesucristo maat. ² Timoteo, ooy ats mitse'e ntuntsak, n'onukja'vips ats mitse'e je'e kajx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaajñ je Jesucristo ku atse'e x'amotunajxy. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je nMaja Vintsánamda Cristo Jesús, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijtnit je tyukmo'tun maatta jets je y'oy joot maatta.

Vaajnja tse'e anañujoma je jayu je oy kats je oy ayook

³ Je va'ajts vinma'yum maat atse'e nvinjava nvintsá'aga je Nte'yam, ve'em ax jo'n dutoonduva uu'm je njuipit jáyuvamda. Jóvum xaaj jóvum tsooj atse'e je Nte'yam nkukajtsja mits kajx ku atse'e ntsapkats. ⁴ Njaa'myejtsp atse'e vintso ve'e je mvinnaaj vyajntyk. Ooyts atse'e ntuntsak jets ats mitse'e n'ixnuvat jets atse'e ve'em ooy ntunxoöndukut. ⁵ Njaa'myejtsp atse'e vintso ve'e to'k joot xjaanchjáva je Nte'yam, ve'em ax jo'n dutoonduva je m'ok Loida jets je mtaak Eunice. Vinjava atse'e ntañ jets ve'emna mitse'e xjaanchjáva uxyam paat. ⁶ Je'e kajxats ats mitse'e ntukjaa'myéts jetse'e xjaa'kyaknujókat je maa'yun je putajkin jetse'e ve'em je jayu xjaa'ktuknuja'vi'ata'atsut je Nte'yam je y'ayook, je maa'yun je putajkin juu' ve'e je Nte'yam mmoojyju ku ats mitse'e ya nka'aj ntuknukaajñ. ⁷ Kux je Espíritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam xmo'yumdu, ka je'e kajxapts je'e ve'e xmo'yumdi jetse'e je jayu x'atsa'kimdat, je'e kajxe'e jetse'e njayeppumdinit je makk aaj je makk joot jets je tsojkun, jetse'e nnay'akuvaa'nimjidinit. ⁸ Ka'a tse'e xtuktsó'otyúnut jetse'e je tuvakojsun xpámüt je nMaja Vintsán kajxamda. Ka'ats ats mitse'e xtuktsó'otyóompát ku atse'e yap poxuntujkp n'it je'e kajx, ñojk'óye'e je Nte'yam je myakkin kajx xtukmaatjáyéput je jaanchja'vivatajk je tsaachpaatun juu' ve'e jéjip ku ve'e je jayu yakvaajña je oy kats je oy ayook. ⁹ Je Nte'yam xa ve'e xyaktsookumdu, xyaaxjimduus uu'm je'e ve'e jetse'e njoojntykimdat vintso ve'e yakmaja yakjaancha y'ijtnit. Ka je'e kajxap tse'e xyaktsookumdi kuxe'e juu' nto'numdi, je'e ve'e ku ve'e ve'em viinm dunupaajmtki jets je'e kajxpa ve'e kuxe'e je maa'yun xtoojnjimda je Cristo Jesús kajx, je maa'yun juu' ve'e xtuknupaajmtkimdu van'itani ku ve'e ya it kyatsoo'ndukna vye'na. ¹⁰ Ax ya maa'yun tse'e nuke'xnatajki ku ve'e myiijn je nYaktsookpamda Jesucristo, je'e tse'e duyakkutóki je oo'kun jetse'e je jayu dutuknuja'vi je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je oy kats je oy ayook kajx xa ve'e nnuja'vimda vintso ve'e njayeppumdinit ya joojntykin. ¹¹ Nay je'e kajxapts atse'e je Nte'yam xpuujm ka'amaayva, kukátsiva, jets yak'ixpajkpa. ¹² Je oy kats je oy ayookts atse'e nkutsaachpaadip, ax ka'ats atse'e ntuktsó'otyún, kux tyuva atse'e nnayja'vijini jets jem atse'e je Jesucristo y'am kyá'm nmapyaajmji, nay tyúvats atse'e nnayja'vijini jets jyayeppp je'e ve'e je kutojkun jetse'e du'ix'ijtnit juu' ats je'e ve'e xtukkatajki. Van'it paat tse'e ve'em dutónut ku ve'e myiinnuvat.

¹³ Panajkxu je tuv ixpajkun, ve'em ax jo'n atse'e x'amotunajxy. Ve'em tonu je jaanchja'vin maat jets je tsojkun maat juu' ve'e je Cristo Jesús xmo'yumdup. ¹⁴ Va'ajts tse'e xyak'itut jetse'e je jayu xtuk'ixuti je tuv ixpajkun juu' ve'e myakmooy. Je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp yam nja'vin kajxamda, je'e tse'e mputákajap jetse'e ve'em xtónut.

¹⁵ Xmasoaktinuts atse'e nujom pan pan jatye'e tsuunidup jem ásiait y'it jootm, ax xnujava jo'n, numejtsk je'e ve'eda juu' ve'e duxaajidup Figelo jets Hermógenes. ¹⁶ Je Maja Vintsane'e dutukmo'otup je Onesiforo maat pan pan jatye'e tsuunidup jep jyuumpp tyujkp, kux may nax ats je'e ve'e xyakjot'amaji jets atse'e xkatuktsó'otyuuin ku atse'e yap poxuntujkp n'it. ¹⁷ To'k aaj to'k jootts atse'e x'ixti ku ve'e vye'na yaja rómaít cyiudaaj kujx, ka'ajam atse'e x'ixti'atuví vi'nam atse'e xkapaaty. ¹⁸ Je Maja Vintsán tse'e tukmo'otjup je xaaj ku ve'e myiinnuvat. Oy xa mits je'e ve'e xnujava jets je'e atse'e ooy xtumpatto'ni jem éfesovit kyajpun kajxm.

Je'e pane'e je Jesucristo oy dumutoomp dumupajkp

2

¹ Jets mits, juu' atse'e n'onukja'vip, pamu je makk aaj je makk joot je maa'yun kajx juu' ve'e je Cristo Jesús xtoojnjimdup. ² Je ayook juu' ve'e m'amotunajx jets atse'e jeja je numay jayu vyinkujk ntuk'ix, je'ets mitse'e je jayu mtuk'ixup pan pan jatye'e je tyuv je'e dutoondup jetse'e dujajttuvat vintso ve'e je viijnk jayu dutuk'ixtuvat.

³ Ve'em ax jo'n to'k je oy tojpa dumutena je tsaachpaatun, nay ve'empats mitse'e xmuténivat je tsaachpaatun je Cristo Jesús kajx. ⁴ Je tojpa juu' ve'e jep tyoonk jaatp ijtp, ka'a tse'e dutuktaka je toonk juu' ve'e je tojpa kyaje'eip, ve'eme'e dutún ax jo'n y'oyjávajat je'e juu' ve'e yaktajkiju tojpa. ⁵ Nay ve'empa tse'e, pan pan jatye'e noomdup, nachots'ixjudup, ukpu viijnk dukoo'yidup, óyame'e myaada'akta, ka'a tse'e dupakta pan ti ve'e ñukoo'yidup pan ka'a ve'e kyoo'yada ax jo'n tukpava'añ y'it jetse'e kyoo'yada. ⁶ Je yoova jayu, paatjupts je'e ve'e jetse'e mutoo'vajkp tyukkada'akjadat je trigo taajm. ⁷ Payo'oyu oy juu' atse'e nkajtsp; je Maja Vintsán tse'e mtukvinjávajap nujom.

⁸ Jaa'myétsu jets je Jesucristo ve'e duyaknuke'xnatajki jets je Nte'yam je'e ve'e, je'e ve'e ku ve'e jyoointykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k. Yaknuke'xnatajkiva tse'e jets jayu je'e ve'e, je'e ve'e ku ve'e y'it je yakkutojkpa David je chaan je kyooj. Ya'a xa ve'e je oy kats je oy ayook juu' atse'e je jayu nvaajnjidup. ⁹ Ya oy kats ya oy ayook kajx atse'e nmutena je tsaachpaatun, je'e paat jets atse'e yap poxuntujkp n'it ax jo'n atse'e kun'ijit to'k juu' ve'e je maja tokin dutoomp y'ijit. Ax je Nte'yam je kyats je y'ayook, ka'ats je'e ve'e je jayu to'k viijn duyak'it ax jo'n atse'e to'k viijn nyak'it, va'kxtk'ataatspts je'e ve'e may viijn. ¹⁰ Nujom juu' jaty atse'e nmuténip je'e je y'o'yin kajxta pan pan jatye'e je Nte'yam vyinkoon, ax ve'em tse'e je Jesucristo yaktso'okjadat, to'k muk tse'e y'ijttinit je'e maat jetse'e xa'ma kajx jyoointykidinit joma ve'e je majin.

¹¹ Tyúvamtis ya'a ve'e ya kats juu' ve'e njaanchja'vimdup:

Pan ijtumdup tse'e ax jo'n kun'oo'kumdi je Cristo maat je'e kajx ku ve'e to'k muk n'ijtumda je'e maat,

xa'ma kajxts uu'm je'e ve'e nmaatjoojntykimdinit;

¹² pan je'e maatts uu'me'e ntsaachpaatumda,

je'e maatts uu'me'e nyakkutojkumduvat;

pan ka'ats uu'm je'e ve'e nnatyukpajkumjada,

ka'ats uu'm je'e ve'e xnatyukpajkumjuduvat;

¹³ pan ka'a tse'e nkutyonumda je y'ayook,

kyutyuumpts je'e ve'e juu' ve'e kyajtsp,

kux ka'a xa ve'e nvaat vimpit dutónut juu' ve'e kyajtsp.

Jidu'um xa ya'a ve'e ya kats.

Je mutoompa je mupajkpa juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip

¹⁴ Tukjaa'myésta je jaanchja'vivatajk juu' atse'e tunja'a. Tukpava'anda jeja je Maja Vintsán vyinkujk jets ka'a ve'e ñatyunkkojtsvintsóvjadat oyjuu' kats ayooka juu' ve'e kyaapaatyp kyah'akeeguij maat je tyuv je'e, ni vinxupa xa je'e ve'e kyato'nuxjada ku ve'e ñakyojtsvintsóvjada, kojojji ve'e je jayu duyakmejtsvinmáda pan pane'e amotunajxtup.

¹⁵ Pan vinxupe'e m'o'yixju, je'e tse'e mtónup juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip, ve'em ax jo'n to'k je toompa juu' ve'e dutoomp juu' ve'e je vyintsán y'oyja'vip jets ka'a tse'e tii juu' ve'e tyuktso'otyuum. Oy yakxone'e xkojtsva'atsut je tuvukats je tuv ayook. ¹⁶ Ka'a tse'e x'itumo'ot je kats je ayook juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguij maat je tyuv je'e, kux pan pan xa ve'e ve'em dukojtstup, yakvintsa'kintoki'ataatstupts je'e ve'e je Nte'yam.

¹⁷ Juu' jaty tse'e je jayu tyuk'ixpajktup, ve'em tse'e yo'oy ax jo'n je pa'am juu' ve'e je jayu duyakma'tp. Numejts je'eda juu' ve'e ve'em duyakva'kxtktup je ayook, je Himeneo jets je Fileto. ¹⁸ Too'tókidu xa je'e ve'eda, ve'em tse'e je jayu dutuk'ixta jets ka'a ve'e je oo'kpatajk y'ukjoojntykpajktinuvat. Ax jem tse'e je jaanchja'vivatajk juu' ve'e yakvinmama'yttu maat je y'ixpajkunda. ¹⁹ Ax je Nte'yam tse'e xpaajmjimdu yam nja'vin kajxmamda je jaanchja'vin juu' ve'e tam xyak'ijtumdup je'e maat. Ve'em xa ya'a ve'e ya jaanchja'vin ax jo'n je ayook juu' ve'e vaamp: "Y'ixa xa ve'e je Maja Vintsán pan pan jatye'e jye'eip", jets nay jidu'umpa: "Nujom tse'e pan pan jatye'e du'ava'nidup jets je Cristo je jyayu je'e ve'eda, va'an tse'e dumasooktini nujom juu' jatye'e ka óyap." Jidu'um tse'e vya'añ.

²⁰ Joma ve'e je oy tajk, ka je apajkinjyapts jepe'e juu' ve'e oro jets juu' ve'e plata, jeppa ve'e juu' ve'e kup jets juu' ve'e naax, jep tse'e juu' ve'e je ñumajin maat yaktuump, nay jeppa tse'e juu' ve'e ka je ñumajin maatap yaktuump. ²¹ Ve'em xa uu'me'e n'ijtumda ax jo'n je apajkin juu' ve'e ijtp joma ve'e je oy tajk. Pan naajkvaatsumjudupts uu'me'e jetse'e nmasookumda nujom juu' jatye'e ka óyap, ve'em tse'e n'ijtumdat ax jo'n je apajkin juu' ve'e je jayu je ñumajin maat yaktuump, apaamduka tse'e n'ijtumdat jetse'e nto'numdat pan ti ve'e je Maja Vintsán chajkp.

²² Ka'a tse'e mnamyaso'okjut jetse'e myakkutojkuxjut je vinma'yun juu' ve'e je muutskit ónuk jyayeiptup ku ve'e jyomvinmayda tyivinmayda; panajkxu je tyuv je'e, je jaanchja'vin, je tsojkn, jets je oy joot. Panajkxu je'e maat nujom je'eda pan pan jatye'e va'ajts aaj va'ajts joot dujaanchja'vidup je Maja Vintsán. ²³ Ka'a tse'e x'itumo'ot pan pan jatye'e nakyojtsvintsóvjjudup je ayook kajx juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguij, mnuja'vip xa

mitse'e jets koojyji ve'e je jayu duyaknacho'oxpúkjú. ²⁴ Kux je Maja Vintsán je myu-toompa je myupajkpa, ka'ats je'e ve'e pan dumaatnacho'oxpúkjú, oy jayu ve'e ñapumju anañujoma je jayu maat, jyatype'e je yak'ixpajkk, myuténipe'e juu', ²⁵ nuu'k aaj nuu'k joot'e dutukmaatkojts'óya pan pan jatye'e dutso'oxpajktup je Nte'yam je y'ayook, jetse'e du'ix vintso ve'e je Nte'yam yakvinmayumpítjut, vintso ve'e dukuvákut je tyuv je'e, ²⁶ jetse'e vyjút kyéjut, ve'em tse'e dutukva'atsut joma ve'e je ko'oyjáyuvap yak'ituvaañju jetse'e tyuktonuva'añju juu' je'e ve'e chajkp.

Vintso je jayu vye'nat ku ve'e je Cristo myiinnuvat

3

¹ Nujava ya'a, ooye'e je jayu tyuntso'oxpaa'ttat ku ve'e tyáminit je itakax. ² Viinmji ve'e je jayu ñachókjadat, ñas'ayóvadap tse'e juu', namyájjadap, natyíjjadap, kojts'anáxtap, ka'a tse'e du'ukkatsupajktinit je tyee' je tyaak, ka'a tse'e du'ukkejxtktinit, ka'a tse'e je Nte'yam dvinjávadat dvintsa'agadat, ³ ka'a tse'e dujayéptat je tsojkuñ, ka'a tse'e jyot'oyava'andat, ñuvampéttap tse'e, ka'a tse'e ñay'akuvaa'ñajadat, mu'ukivimpíttap, cho'oxpáktap tse'e nujom juu' jatye'e oy, ⁴ pyámndap tse'e je jayu juu' ve'e tsojkdudup jem je'e kya'nda juu' ve'e tso'oxpajkjúdup, ka vintúvap tse'e juu' dutóndat dukótstat, ñutúvadap, ka'a tse'e je Nte'yam dutsóktat, je'e ve'e pyanajxtap vintso ve'e viinm ñatyukxoondukjadat, ⁵ naajkke'exuva'anjadap tse'e ax jo'n je Nte'yam kudúvinja'vidi kudúvintsa'kidi, ax ka'a tse'e jem je Nte'yam y'am kya'm ñapyámjadat.

Ka'a tse'e m'ítut je'e maatta pan pan jatye'e ve'em. ⁶ Kux jeme'e juu' ve'e je taay dumutajkidup joma ve'e je jayu ñay'amókajada, tyukvin'aa'ndup tse'e je y'ixpajkun je ta'axtajkta juu' ve'e oy dukanuja'vidup je Nte'yam je y'ayook jetse'e y'itta tokin maat. ⁷ Je ta'axtajkta, xa'ma tse'e dutoonkada juu' ve'e y'ixpajktup, ax ni vin'ita tse'e dukatukje'yada je tyuv je'e. ⁸ Ve'em ax jo'n je Janes jets je Jambres dutso'oxpajkti je Moisés, nay ve'empa tse'e je jayu dutso'oxpajktuva je tyuv je'e, ka'a tse'e je oy vinma'yun dujayépta jets ka'a tse'e je jyaanchja'vin dupaa'ty du'akeega maat je tuv jaanchja'vin. ⁹ Ax ka'a tse'e xa'ma y'óyadat, kux nuke'xnatáka ve'e tyánut vintso ve'e je jayu dvin'aa'nda, ve'em ax jo'n jyjatti je Janes jets je Jambres juu' ve'e je Moisés dutso'oxpajktu.

Juu' ve'e je Pablo tyukpavan'ux'ookinu je Timoteo

¹⁰ Ax mnuja'vipts mitse'e juu' atse'e je jayu ntuk'ixp, vintso atse'e njáyuva njoojntyka, vintso atse'e nujom je jayu ntsak, juu' atse'e ntonuvaampy nkotsuvaampy, juu' atse'e njaanchja'vip, juu' atse'e nmuténi, ¹¹ juu' kajx atse'e nyakjomtún nyaktitún, juu' atse'e nkutsaachpaadip. Mnuja'vivapts mitse'e nujom vintso atse'e je jayu xjomtuujn xtituujn jem toojk kajpun kajxm, jem Antioquia, jem Iconio, jets jem Listra, jets vintso atse'e ntsaachpaaty ku atse'e jem nyakjomtuujn nyaktituujn. Ax je Maja Vintsants ats ya'a ve'e nujom xtuknuvaats. ¹² Tyúvam xa ve'e jets nujom pan pan jatye'e joojntykvaandup va'ajts aaj va'ajts joot je Cristo Jesús kajx, yakjomtoondup yaktitoondupts je'e ve'eda. ¹³ Je jayu juu' ve'e ko'oyjoojntykidup jetse'e je jayu dvin'aa'nda, ve'emts je'e ve'e ñajxktat ñáxtat, ve'eme'e je jayu dvin'aa'ndat ve'em tse'e je jayu vyin'aa'njúdavat.

¹⁴ Ax mits, pamú je mákk aaj je mákk joot je'e kajx juu' jatye'e mnu'ixpajki jetse'e xjaanchjáva. Mnuja'vipts mits je'e ve'e jets pane'e mtuk'ixju. ¹⁵ Van'ítani ku ve'e pi'knum mve'na, van'it tse'e xnuja'vi'ukvaajñ juu' ve'e ijtp jep Kunuu'kx Jatyán kujxp, ax je Kunuu'kx Jatyán kajx tse'e m'o'yixju jetse'e mvíjut mkéjut, ve'em tse'e xnujávát vintso ve'e yakjayéput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je joojntykin juu' ve'e yakjajejpp ku ve'e je Cristo Jesús yakjaanchjáva. ¹⁶ Nujom je Kunuu'kx Jatyán, je Nte'yamts je'e ve'e je jayu je vinma'yun dumooy, toompts je'e ve'e jetse'e je jayu yaktuk'ixut je tuv jaanchja'vin jetse'e yaktuknaajmat ku ve'e dutún juu' ve'e ka óyap. Toompapts je'e ve'e jetse'e yaktukvinjávát je tyokin jetse'e yaktuk'ixut vintso ve'e tuv joojntykat, ¹⁷ ve'em tse'e je Nte'yam je myutoompa je myupajkpa pu'uk avaada y'ijtnit jetse'e ve'em dutónut dukótsut nujom juu' jatye'e oy.

4

¹ Je Nte'yam jets je Jesucristo, je Jesucristo, juu' ve'e miinnup yakkutojkpa jetse'e je jayu dutokimpayoy'ynit juu' ve'e joojntykidup jets juu' ve'e aa'kanda, jéjats ats mitse'e je'e vyinkujkta ntukpava'añ: ² Tukka'amáyu je Nte'yam je kyats je y'ayook. Pan y'amotunaxuvaandup tse'e, uk pan ka'a, ni vin'itats mits je'e ve'e xkatukka'amay'atúvat. Kojtsvíju je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook dukakuvakuvaandup, tuknaajma je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam duyavintsa'kintókidup, kojtsja je jáyuda jetse'e to'k aaj to'k joot dujaanchjávadat je Maja Vintsán, jets mutenikaxu nujom juu' jaty ku ve'e ijtp xtuk'ix je oy kats je oy ayook. ³ Kux je'yape'e je xaaj ku ve'e je jayu dukoo'kmuténidinit je va'ajts

ixpajkūn, y'ixtadapts je'e ve'eda pan pan jatye'e tuk'ixjadap juu' ve'e y'amotunaxuvaandup, ⁴ ka'a tse'e du'amotunaxuva'andat je tyuv je'e, je'e ve'e myajapámdap juu' ve'e je jayu myutaavyaattup. ⁵ Ax mits, viji kej tse'e xa'ma mnaajk'itjūt, mutena je tsaachpaatun, tukka'amáyu je oy kats je oy ayook, tonkaxū oy je mtoonk.

⁶ Ax ats, je yax jo'nnts atse'e nyakpam'ukvaanni, táminupe'e ats je n'oo'kūn, ⁷ távani atse'e nmaada'aky, ve'em atse'e ax jo'n je jayu juu' ve'e tujye'ya joma ve'e kyukaxa je noomk, ka'ats atse'e tunmasa'ak je tuv jaanchja'vin. ⁸ Ax uxym, je o'yints atse'e n'a'ixp jem tsapjootm kux tuv atse'e tunjáyuva tunjoojntyka, je o'yin juu' atse'e xmooyunp je Maja Vintsán ku ve'e myiinnuvat, je'e juu' ve'e tokimpayo'yp ax jo'n dupaa'ty du'akeega. Ax ka átsjyapts je'e ve'e xmo'op, yakmooydುವap je'e ve'e nujom pan pan jatye'e dutsojktuvap jetse'e myiinnuvat.

Juu' ve'e je Pablo chojk jetse'e je Timoteo dutónut

⁹ Yakvinkopka jets ats mitse'e tsojk min xku'ix. ¹⁰ Xmasooknu atse'e je Demas kux je'e ve'e chojk je naxviijnit je kyoo'oy je'e, jem Tesalónicats je'e ve'e ñajkxni. Ax je Crescente, jemts je'e ve'e galáciait y'it jootm ñujkx; je Tito, jemts je'e ve'e dalmáciait y'it jootm ñujkx. ¹¹ Ya Lúcasji ve'e yam áts maat. Najkxū xvavū je Marcos jetse'e xmaatmínut, kux xputajkip ats je'e ve'e jeja je Nte'yam tyoonk jaat. ¹² Je Tiquico, jem atse'e éfesovit kyajpun kajxm nkejx. ¹³ Ku ve'e mmétsūt, myakmínup tse'e to'k aaj je vitūni'kx juu' atse'e nmasook jeja je Carpo tyak'aajy jem trooasit kyajpun kajxm, nay ve'empa áts je nna'k jets áts je n'ak axaa'ch joma ve'e juu' jaty javyēt, vinkopk je ak axaa'ch.

¹⁴ Ooy xa atse'e je pojxun ka'tspa Alejandro xtuntsaachtuujn. Je Maja Vintsants je'e ve'e tukkuvétjup je ka óyap kajx juu' ve'e tyoon. ¹⁵ Nay'ixjū mits je'e kajx, kux ooye'e dutuntso'oxpuj je oy kats je oy ayook juu' ve'e n'ava'nimdup.

¹⁶ Ku xa atse'e muto'k nax nakyukojsji jeja je yakkutojkpa vyinkujk, ni pánats atse'e xkaputajki, nujom atse'e xmasokkajxti. N'a'ixpts atse'e jetse'e je Nte'yam kyatukuvétjadat je'e kajx. ¹⁷ Ax je Maja Vintsants atse'e xputajki, je'ets atse'e je makkin xmooy, ve'emts atse'e je jayu va'ajts nvaajnidi je Nte'yam je kyats je y'ayook, je'e paat jetse'e du'amotunajxtuva nujom je jayu juu' ve'e ka je israeejlítap. Je Maja Vintsants atse'e xjayejp x'axajtojk jets atse'e ve'em nkatsaachpaaty juu' atse'e x'uktukmutsojktu pan pan jaty atse'e xtso'oxpajktu. ¹⁸ Je'ets atse'e xjaye'pup x'axajtókup pan ti ve'e tónjup kótsjup, ve'emts atse'e xyakje'ynit joma ve'e yakkutuk jem tsapjootm. ¡Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit xa'ma kajx!

Ku je Pablo máyam je Dios dukkejx

¹⁹ Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'ot je Prisca jets je Aquila maat je'eda pan pan jatye'e tsuunidup joma ve'e je Onesíforo je jyaajn je tyajk. ²⁰ Jem xa ve'e Corinto tyaajn je Erasto. Je Tróximo, pajkjupts atse'e nmasaak jem Mileto. ²¹ Yakvinkopka jetse'e mmínut namka'ana je xox aats dupaa'ty. Máyame'e je Dios mkejxuxjada je Eubulo, je Pudente, je Lino, je Claudia, jets anañujoma je utsta je ajhta maat je utsta je tsa'ada.

²² Je Maja Vintsán Jesucristo tse'e y'ijtnit mits maat jets miitse'e anañujoma mkunoo'kxjadat.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je Tito

¹ Atse'e je Pablo, je Nte'yam je myutoompa je myupajkpa jets je Jesucristo je kyukátsiva. Je'e atse'e xtuknukexjtu jets atse'e je jayu nvaajnjadat je oy kats je oy ayook, ve'em tse'e ñapyaajmjidinit jem je Nte'yam y'am kya'm pan pan jatye'e vinkoojnjudu jetse'e dunujávatat je tyuv je'e, ² jetse'e dujayejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je Nte'yam, je nYaktsookpamda, juu' ve'e ni vin'ita kataayip, je'e tse'e ya joojntykin duvaajntk ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na. ³ Ax uxyam tse'e xtuknuja'vimda, ve'em ax jo'n dunupaajmtki, vintso ve'e njayejpumdinit ya joojntykin je kats je ayook kajx juu' atse'e xtukkatajki jets atse'e xtukpavaajñ jets atse'e je jayu nvaajnjadat. ⁴ Tito, n'onukja'vip xa ats mitse'e je'e kajx ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaajñ je Jesucristo ku atse'e x'amotunajxy. Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdup, jets je nYaktsookpamda Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijtnit je y'oy joot maatta.

Je Tito je tyoonk jep Creta

⁵ Je'e kajxts ats mitse'e nmasaak jem crétaít y'it jootm jetse'e xtónut xkótsut juu' ve'e toonkip kojtskip maat je jaanchja'vivatajtk, kajpun kajpune'e xpámüt pan pan jatye'e dunuvinténadap je jaanchja'vivatajtkta ax jo'n ats mitse'e ntukpavaajñ. ⁶ Je'e juu' ve'e yakpámup, je'e tse'e juu' ve'e je tokin kayakpaatjip, juu' ve'e to'kji je ñuda'ax dujayejpp, juu' ve'e je y'ónuk dujaanchja'vidup je Jesucristo, je jayu kyava'anup jets viinme'e je y'ónuk ñaajkkutojkujxada ukpu kyakatsapakta. ⁷ Kux pan pan xa ve'e dujayejpp je toonk jetse'e je jaanchja'vivatajtk dunuvinténat, pava'añ tse'e y'it jetse'e ti tokin kyayakpaatjip, je y'avintso vinma'yun dukapámüt, jatyji kya'ékjut, kya'oo'kut kyamo'okjut, je jayu dukatsii'kut, je meen dukakáxjut, ⁸ oy jayu ñapyaámjüt maat je je'yva jayu, je y'oy je'e dutsókut, dupayo'oyüt vintso ve'e dutónüt dukótsut juu' ve'e pyaatype y'akeegup, je va'ajts joot dujayept, jetse'e ñay'akuvaa'najat. ⁹ Ve'eme'e dutsak jetse'e oy dupanajkkut je tuvutoo' juu' ve'e yaktuk'ix, ve'em tse'e y'o'yixjut jetse'e je jayu dutukkojtsv'ijut je va'ajts ixpajkun jetse'e duyaknuk'e'xnatákat joma ve'e tyoo'tókida pan pan jatye'e dukojtsvintsoovdup je va'ajts ixpajkun.

¹⁰ Kux jeja xa ve'e numay je jayu, vinkopk je israeejlit jáyuda, pan pan jatye'e duts'o'xpajktup je Nte'yam je y'ayook, tyuk'ixtupts je'e ve'e je utsta je ajchta maat je utsta je tsá'ada juu' ve'e kyapaatype kyah'akeegup jetse'e ve'em dutukvin'aa'nda. ¹¹ Yak'ama'at tse'e dutsókta kux yakvinmamyat'utpue'e je jayu juu' ve'e pu'ukta to'k jaajñ to'k tajk, ve'em tse'e dutóna dukotsta jetse'e dutukmeempáktat ku ve'e je jayu dutuk'ixta juu' ve'e kyapaatype kyah'akeegup.

¹² Jidu'yum xa ve'e nuto'k je crétaít jayu vyaajñ, je'e je y'ayook kojtsnajxpada: "Xa'ma taayidup xa ve'e ya crétaít jayu, je mu'uk tánuk jo'n tse'e y'itta, munuyojk tse'e tyunkayda tyun'oo'kta jetse'e ñooxtsaanada." ¹³ Ax tyúvam tse'e vyaajñ. Je'e kajx tse'e mákk xtuknaajmadat je'e pan pan jatye'e dukuvajktup je jayu je y'ixpajkun juu' ve'e ve'em duyak'ixpajktup, ve'em tse'e dujaanchjávadat je tyuv je'e, ¹⁴ ve'em tse'e dukamajapámdat je maayduk juu' ve'e je israeejlit jayu myutaayvaattu, ve'em tse'e dukamajapaamduvat pan pan jatye'e dukakuvajktup je tyuv je'e jetse'e dupava'anda jetse'e dupanajkxtat je y'ixpajkunda. ¹⁵ Je'eda pan pan jatye'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dujayejptup, va'ajts je'e ve'e dujávada nujom juu' jaty; ax je'eda pan pan jatye'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dukajayejptup, ka va'ajtsapts je'e ve'e nujom dujávada, je jyoot jets je vvinma'yun paatts je'e ve'e kyava'ajtsada. ¹⁶ Ve'em xa ve'e vya'anda jets y'ixada ve'e je Nte'yam; ax ka'a tse'e du'ixada, kux je'e juu' jatye'e tyoondup kyojststup, je'e tse'e duyaknuk'e'xnatajkip jets ka'a ve'e du'ixada, axaa'kp tse'e jyáyuvada jyoojntykada, ka'a tse'e kyatsapakta, ni vinxupa ve'e kya'o'yixjada jetse'e dutónat dukótsat je y'oy je'e.

2

Je va'ajts ixpajkun

¹ Ax mits, je'e xa mitse'e mkótsup juu' ve'e va'ajts ixpajkun. ² Naajmada je na'avtajk jetse'e ñay'akuvaa'najadat, ñaajk'itjadat je vintsa'kin maat, dutónat dukótsat juu' ve'e pyaatype y'akeegup, mákk aaj mákk joot dujaanchjávadat je tyuv je'e, je jayu dujávadat dutsóktat, jetse'e juu' dumuténadat. ³ Nay ve'e'empa je amajatajtkta, naajmada tse'e jetse'e ñaajk'itjadat ax jo'n duvinmachju je ta'axtajk juu' ve'e dujaanchja'vidup je Nte'yam, je jayu dukanu'vampéttat, kya'oo'ktat kyamo'okjadat, je oy nu'ixvaatsun dupámdat ⁴ jetse'e ve'em dutuk'ixtat je muutskit ta'axtajkta jets cho'ktape'e je ñuyaa'y jets je y'ónukta, ⁵ dutuk'ixtat vintso ve'e ñay'akuvaa'najadat, va'ajts joot ñaajk'itjadat, du'ixtat dujayeptat je jyaajñ je

tyajk, oy jayu ñapyámjadat maat anañujoma je jayu, jetse'e jep je ñuyaa'y kya'p pya'tkup ñapyámjadat, ve'em tse'e ni pana dukapakótsut je Nte'yam je kyats je y'ayook.

⁶ Nay ve'empa je vajutyajkta, kojtsjada jetse'e ñay'akuvaa'najadat. ⁷ Viinm mitse'e xpámüt je nu'ixvaatsun pan vintso ve'e juu' jaty oy dutóndat. Ku ve'e xyak'ixpáktat, je va'ajts vinma'yun maat tse'e xtónüt jets pan vintso ve'e je jayu mvintsa'agajat. ⁸ Oy yaxkone'e xkótsut je tyuv je'e, ve'em ax jo'n je jayu anañujoma m'oñukótsajat, ve'em tse'e cho'otýónüt oppana pan pane'e mtso'oxpajkjup, kux ka'a ve'e y'o'yixjut jetse'e je kyo'oy je'e xtuknu'aa'nimdat.

⁹ Kojtsjada pan pan jatye'e mutoondup jetse'e dutóndat pan ti ve'e je vyintsán tukpavaa-jnjudup, jetse'e y'oyjávajadat, dukakojtsvintsovdut, ¹⁰ ti dukamee'tsjadat; je'e ve'e y'ixtadap vintso ve'e duyaknuke'xnatákadat jets tyoondupe'e ax jo'n yaktukpava'anda, ve'em tse'e anañujoma je jyáyuvin je jyoointykin kajxta yak'ixut jets ooye'e tyuntsoja je ixpajkun juu' ve'e je Nte'yam jye'e, uu'm je nYaktsookpamda.

¹¹ Je Nte'yam xa ve'e xtuk'ixumdu je myaa'yun juu' ve'e tyoon anañujoma je jayu kajxta, ve'em tse'e dujajeyptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹² Ya myaa'yun kajx tse'e xtuknuja'vimda jets ka'a ve'e n'ukjoojntykimdinit vintso ve'e je Nte'yam dukatsak, ka'a tse'e n'ukmaatnavyaa'numjidinit je naxviijnit je kyo'oy je'e. Ya myaa'yun kajxpa tse'e xtuknuja'vimda jetse'e nna'y'akuvaa'nimjidinit jetse'e nto'numdinit juu' ve'e pyaotyp y'akeeguij, je Nte'yam nvinja'vimdinit nvintsa'kimdinit. ¹³ Ve'em tse'e nto'numdat nam-vaate'e n'a'ixumda je xoojntkun juu' ve'e miimp, je'ets je'e ve'e ku ve'e je majin maat myiinnuvat je nkajxmit Nte'yamamda, je nYaktsookpamda Jesucristo. ¹⁴ Je'e xa ve'e xku'oo'kimdu, je'e tse'e xkujochookumdu jetse'e xpajkimdinit yam nja'nuim kajxamda nujom je kyo'oy je'e, jetse'e xyakvaatsumdinit, jetse'e n'ijtumdinit je'e je jyayu juu' ve'e ooy dutuntsojktup jetse'e dutóndat juu' ve'e tum oy.

¹⁵ Je'ets je'e ve'e juu' ve'e je jayu mtuk'ixup, mkojtsjap, mtuknaajmap nujom je kutojknun maat. Ka'a tse'e x'itumo'ot jetse'e pan mviijn'ixjut.

3

Juu' ve'e vinkopk jetse'e dutóndat je jaanchja'vivatajk

¹ Tukjaa'myésta je jaanchja'vivatajk jetse'e ñapyámjadat jep je yakkutojka kya'p pya'tkup jets pan pan jatye'e je kajpn dunuvinténidup, dukatsapáktat, apaamduka y'ittat jetse'e dutóndat nujom je y'oy je'e, ² pan dukapakótsat ukpu dukatso'oxpáktat, je'e ve'e jetse'e je jayu dumaatnayjávajadat jetse'e nuu'k aaj nuu'k joot ñaaj'ítjadat anañujoma je jayu maat.

³ Ijtumdu tse'e ax jo'n je viijnk jáyuda, ka'a tse'e oy mpayo'yumdi, ka'a tse'e je Nte'yam nkatsupajkumdi, xvin'aa'numdu tse'e jetse'e xka'mimdi je ko'oy vinma'yun jets je naxviijnit xoojntkun, ko'oyjoojntykimdu, njajeypumdu tse'e je ejkun, ka'a tse'e ntukmutsojtkumdi ku ve'e je viijnk jayu y'o'ya, ka'a tse'e nnachojkmjidi to'k jado'k. ⁴ Ax ku tse'e je Nte'yam, je nYaktsookpamda, duyaknuke'xnatajki je maa'yun juu' ve'e je jayu tyoojnijp jets vintso ve'e je jayu anañujoma dutsak, ⁵ xmo'yumduts uu'm je'e ve'e je nam joojntykin. Ka'a xa ve'e nto'numdi juu' ve'e oy, ka'a tse'e njavinmajtsumjidi jetse'e njajeypumdat je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, xmo'yumduts uu'm je'e ve'e je nam joojntykin je'e kajx ku ve'e xtukmo'tumdi, je'e kajxe'e kuxe'e je ntókinamda xtuknuvaatsumdi jetse'e je Espíritu Santo kajx je nam joojntykin xmo'yumdi. ⁶ Je nYaktsookpamda Jesucristo kajx xa ve'e je Nte'yam xmo'yumdi je Espíritu Santo. Je myaja oy jootin kajxts je'e ve'e ve'em dutuujn, ⁷ je myaa'yun kajxts je'e ve'e xkatokimpa'mumdi jetse'e njajeypumdnit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

⁸ Tyúvam xa je'e ve'e juu' ats mitse'e nvaajnjip, je'ets atse'e ntsajkp jetse'e makk aaj makk joot xkótsut, ve'em tse'e je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam dujaanchja'vidup, je'e tse'e duyakvinkópkadap jetse'e dutóndat je y'oy je'e. Je'e juu' atse'e nkajtsp, oys je'e ve'e, to'nuxjupts je'e ve'e anañujoma je jayu. ⁹ Ax ka'a tse'e je jayu xmaatnakyojtsvintsovjut je'e kajx juu' ve'e katoomp, je'e ve'e ku ve'e dutuk'akotsta je maayduk juu' ve'e je jayu myutaayvaattu vintso ve'e y'ijiti je jujpit jayu je chaan je kyooj, ukpu je jayu je Moisés je pyava'nun kajx ñakyojtsvintsovjada jetse'e ñacho'oxpákjada. Ni vinxupa xa je'e ve'e je jayu kyato'nuxjada jetse'e je Nte'yam dupanajkxtat ku ve'e ve'em jyátukada.

¹⁰ Pan jem xa ve'e pane'e duyaknavya'kxuvaajnjudup je jaanchja'vivatajk, tuknaajmats to'k nax uk mejtsk nax. Ax pan ka'a tse'e mmajapumju, tunmasooknits mits je'e. ¹¹ Mnuja'vinup xa mitse'e jets je jayu juu' ve'e duyaknavya'kxuvaajnjudup je jaanchja'vivatajk, tókinax jáyuts je'e ve'eda jets ka'a ve'e je Nte'yam dupanajkxuva'anda, ñuja'vidup tse'e jets tókinatondup je'e ve'e.

Juu' ve'e je Pablo tyukpavan'ux'ookinu je Tito

¹² Ku xa ąts mitse'e ntuknukéxut je Artemas ukpu je Tíquico, yakvinkópkats jets ątse'e xnúminut jem Nicópolis, kux tą ątse'e nnupaamdúka jets ątse'e jem je xox aats nyaknáxut.
¹³ Pan joma vaate'e m'ó'yixju, putąka je Zenas juu' ve'e je yakkutojkpa je pyava'nun dunu'ixpajki, jets je Apolos, jetse'e xmo'odat nujom juu' jatye'e jeja too' aajy y'ajootadap.
¹⁴ Va'an tse'e je njáyuvamda dujatta vintsó ve'e dútóndat juu' ve'e tum oy jetse'e pyutákadat ku ve'e juu' jaty čakju, ve'em tse'e kadi kóojyji ñunjoojntykada.

Ku je Pablo máyam je Dios dúkejx

¹⁵ Máyame'e je Dios dúkexta nujom pan pan jatye'e yamda ąts maąt. Máyame'e je Dios to'k aaj xmo'odat pan pan jatye'e xtsojkumdup je jaanchja'vin kajx. Je Nte'yamts miitse'e anańujoma mkunoo'kxadap.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Pablo tyuknuja'yi je Filemón

¹ Atse'e je Pablo, yap atse'e n'it poxuntujkp kuxe'e ats je Jesucristo jye'e je jayu nvaajnjada. Filemón, ooy ats mitse'e ntuntsak. Ats maat ya n'útsamda ya n'ajchamda Timoteo, máyam aats mitse'e je Dios ntuknukex. ² Ntuknukejxpapts aats'e máyam je Dios je n'útsamda je ntsa'aamda Apia jets je n'útsamda je n'ajchamda Arquipo juu' ve'e xputajkimdup jetse'e n'amaadaaguimdat je kyo'oy je'e. Nay ntuknukejxpapts atse'e máyam je Dios nujom je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem mtak'am. ³ Je Nte'yam, juu' ve'e nTee'imdud, jets je Maja Vintsán Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxadap jetse'e m'ijttinit je y'oy joot maatta.

Je Filemón je chojkun jets je jaanchja'vin

⁴ Filemón, xa'ma kajxts atse'e je Nte'yam nkukajtsja mits kajx ku atse'e ntsapkat, ⁵ kux nmótup atse'e je kats vintso ve'e je Nte'yam je jyayu ooy xtuntsak jets vintso ve'e xjaanchjáva je Maja Vintsán Jesús. ⁶ Nmunoo'kxtkpts atse'e je Nte'yam mits kajx jets je jaanchja'vin juu' ve'e mjajejpp, je'e tse'e mputákajap jetse'e je jayu xvaajnjadat ti ve'e tyijp ku ve'e je jayu to'k muk y'it je Cristo maat, ve'em tse'e pu'uk dvinmótud nujom je y'oy je'e juu' ve'e njajejpmudup je Cristo kajx. ⁷ Uts Filemón, ooy atse'e ntunxoonduk jets jot'amaj atse'e n'it kux nmótup atse'e je kats jets ooye'e je tsojkun xtunjayep jets mits kajxe'e jot'amaja y'itta je Nte'yam je jyayu.

Ku je Pablo je Filemón je maa'yun du'amotu je Onésimo kajx

⁸ Ax ya'a kajx tse'e, óyam atse'e xja'o'yixju jets ats mitse'e ntukpava'anut jetse'e xtónut juu' ve'e dvinmajtjup, je'e kajx ku atse'e je Cristo je kyukátsiva n'it, ⁹ ñojk'óyts atse'e njava jets ats mitse'e nmunoo'kxtukut jetse'e juu' xtónut kux ve'eme'e xtsak. Ats, je Pablo, maj ónukanits atse'e, yap atse'e poxuntujkp n'it kuxe'e ats je jayu nvaajnjada je Cristo Jesús jye'e. ¹⁰ N'amótupts ats mitse'e je maa'yun ya Onésimo kajx, ya'a juu' atse'e n'onukja'vip je'e kajx ku ve'e dujaanchja'vi'ukvaajñ je Jesucristo ku atse'e nvaajnji je oy kats je oy ayook ku atse'e min xku'ix yap poxuntujkp.

¹¹ Mits je mjoyutooma xa ya'a ve'e juu' ve'e mkato'nuxjup y'ijt; ax uxayam, xtoojnjimpts uu'm ya'a ve'e, ve'em mits ve'em ats. ¹² Nkejxumpiitjinuvapts ats mits ya'a ve'e, ve'emts ya'a ve'e xkuvákut ax jo'n atse'e viim kun'ijt jo'n. ¹³ Njatsajkpts atse'e jets atse'e yaja kunmaattáñ jets atse'e ve'em kuxmutún kuxmupuk mits kajx namvaat atse'e n'it yap poxuntujkp je oy kats je oy ayook kajx. ¹⁴ Ax ni tiats atse'e nkatonuva'añ maat ya Onésimo pan ka'a mitse'e too'vajkp mva'añ. Je'ets atse'e ntsajkp jets atse'e xtoojnjat je maa'yun, ka je'e kajxap ku ats mitse'e n'akee'ya, je'e kajxe'e kuxe'e viim xtsak. ¹⁵ To'mayji vine'e ya Onésimo chaa'n jem mtak'am jetse'e mka'it je'e maat ku ve'e ve'e'n ya it ñaxy, ax ve'em tse'e m'avimpitajat jetse'e m'ijttinit je'e maat xa'ma kajx. ¹⁶ Ax ka'a tse'e kuy'uk'ijtni ax jo'n je mjoyutooma, je Maja Vintsán kajx tse'e x'útsiva ya Onésimo, juu' atse'e ooy ntuntsajkp. Ax nuyojkts mits je'e ve'e mtukkada'akyju jetse'e xtsojkpat ka je'e kajxap ku ve'e mmununj, je'e kajxe'e kuxe'e mnay'útsajada mnay'ajchajada je Maja Vintsán kajx.

¹⁷ Ax ve'em tse'e, pan nmaatnayja'vijup xa ats mitse'e, kuvákuts to'k aaj ya Onésimo ax jo'n atse'e viim kun'ijt jo'n. ¹⁸ Pan mmotokintoojnju mits ya'a ve'e uk pan mmuyójjijupe'e, atsts je'e ve'e nkuvétup. ¹⁹ Ats, je Pablo, nka'mam atse'e nja'a, nkuvétupts ats je'e ve'e. Óyam tse'e vye'ema, xja'o'yixjupts atse'e jets ats mitse'e ntukjaa'myétsut jets xmuyójjivap ats mitse'e, je mjoot je mja'vin paat xa atse'e xmuyoja. ²⁰ Ve'em tse'e, uts Filemón, je Maja Vintsán kajx, toojnja ats to'k aaj je maa'yun jetse'e xkuvákut ya Onésimo. Yakjot'amaja ats to'k aaj je Cristo kajx.

²¹ Nnuja'yip xa ats mitse'e kux vinjava atse'e ntañ jets mkatsupajkpe'e. Ax ka je'ejjap tse'e mtónup juu' ats mitse'e n'amótup, je'e ve'e jetse'e nuyojk xtoojnjat je maa'yun ya Onésimo. ²² Nay ve'empa tse'e, apaamdúkats to'k aaj je it joma atse'e nmatánut, kux n'a'ixp atse'e jets atse'e n'itut miits maat je'e kajx ku atse'e xnutsapkotsta.

Ku je Pablo máyam je Dios dúkejx

²³ Máyame'e je Dios mkejxuxjada ya Epafras, juu' atse'e nmaatpoxuntaktsuunip kuxe'e aats je Cristo Jesús jye'e je jayu nvaajnjada. ²⁴ Nay ve'empa tse'e máyam je Dios mkejxuxjuduva je Marcos, je Aristarco, je Demas, jets je Lucas, je'eda juu' atse'e je Maja Vintsán ntukmaatmutoondup ntukmaatmupajktup.

²⁵ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo ve'e mkunoo'kxadap.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je israeejlit jayu yaktuknuja'yidu

Je Nte'yame'e xmukojtsumdu je y'Onuk kajx

¹ May viijnts je'e ve'e vintso ve'e je Nte'yam je jayu dutukmukajts. May nax tse'e ve'em dutuujn juupani je y'ayook kojtstajxpa tajk kajxta. ² Ax uxyam tse'e, ku ve'e je itakax tyámini, je y'Onuk kajx tse'e xmukojtsumdi. Je y'Onuk tse'e tyukkatakajkikajxnu nujom juu' jaty, je y'Onuk maat tse'e je Nte'yam dupuujm ya tsajmit it jets ya naxviijnit it. ³ Je y'Onuk tse'e dukujajp dukuta'kxp je Nte'yam je myajin, myaatnavyaatjupts je'e ve'e je Nte'yam viinn. Nujom juu' jatye'e ijtp jem tsajviinnm jets yaja naxviijn, yo'ypts je'e ve'e jetse'e y'it ax jo'n je'e ve'e dupava'añ. Ku ve'e xtuknuvaatsumdi je ntókinamda, van'it tse'e y'ajxtkni jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi jem tsapjootm.

Númájjip je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk nujoj

ni ka'a ve'e je ángeles

⁴ Ve'em ax jo'n to'k je jayu je y'ónuk nujoj dunumaja jets ka'a ve'e je jayu je kyexuyo'yva, ve'em tse'e je Nte'yam je y'Onuk nujoj dunumaja jets ka'a ve'e je aangelestajkta. ⁵ Kux ni vin'ita ve'e je Nte'yam dukanuujmi jyajuu'aangelesa ax jo'n je y'Onuk dunuujmi ku ve'e jidu'um vyaajñ:

Uxyam atse'e nyaknuke'xnatákats jets ats je n'Onuk mitse'e.

Ni vin'ita ve'e jyajuu'aangelesa kyayaknuujmiva:

Atsts je'e ve'e je Tyee',

ats je'e ve'e je n'Onuk.

⁶ Ku ve'e je Nte'yam dukejx je y'Onuk yaja naxviijn, van'it tse'e vyaajñ:

Nuvinxup ats je n'aangeles tajkta,

va'an tse'e vyinjávajada vyintsá'agajada.

⁷ Ax ku tse'e je Nte'yam dunukajts je y'aangeles, ve'em tse'e vyaajñ jets je'e ve'e y'ittat je kyexuyo'yvada jets ve'em ax jo'n je poj jets je jan'ayee'nst. ⁸ Ax ku tse'e je y'Onuk dunukajts, jidu'um tse'e vyaajñ:

Mits, Nte'yam, xa'ma kajx tse'e je kutojkun xjayep,

oy je'e ve'e je mkutojkun.

⁹ Mtsajkp mitse'e juu' ve'e pyaatyp y'akeegui,

mko'oyja'vip mitse'e juu' ve'e ka óyap,

paatyts atse'e, mits je mNte'yam, nujoj je xoojntkun nmooyj,

ka'a atse'e opyana ve'em nma'a je xoojntkun.

¹⁰ Jidu'um tse'e je Nte'yam fia'muxjuva:

Mits, Maja Vintsán, mits tse'e mpaam ya tsajmit it jets ya naxviijnit it.

¹¹ Kukáxapts je'e ve'e;

ax mits, xa'ma kajx tse'e m'it.

Ve'em je'e ve'e tyojkniit ax jo'n je vit,

¹² m'ané'knupts mits je'e ve'e ve'em ax jo'n je jayu je xyox,

tíkutsupts je'e ve'e ve'em ax jo'n je vit;

ax mits, ni vin'itats mitse'e mkatíkuts,

xa'ma kajx mitse'e m'it.

Jidu'um tse'e je y'Onuk dunuujmi. ¹³ Ni vin'ita ve'e je Nte'yam dukanuujmi oyjuu'aangelesa:

Ajxtuku yaja ats n'aka'yun pa'ayi namvaat atse'e nyakvintoki pan pan jatye'e mtso'oxpajkjjudup.

Ni vin'ita ve'e jidu'um je Nte'yam je y'aangeles dukanuujmi. ¹⁴ Nujom je aangelestajkta, joot ja'vints je'e ve'eda, je Nte'yam je kyexuyo'yvada, je'e tse'e yakkejxtup jetse'e duputákadat pan pan jatye'e dujajejptinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

2

Tun vinkopk je'e ve'e jetse'e nmajapa'mumdat je oy kats je oy ayook

¹ Ax je'e kajx tse'e nyakvinkópkimdat jetse'e nvinmótumdat juu' ve'e n'amotunajxumdu kux ku ve'e ntootókimdat. ² Pan pane'e dukakatsupajktu jetse'e dukakutyoondu juu' ve'e je aangelestajk kyojtsnajxtu, je'e tse'e je tsaachpaatun yakmoooydu, ve'em ax jo'n duvinmátsjada. ³ Pan ve'em xa je'e ve'e, zvintsots uu'me'e nkatsaachpaatumdat pan ka'a ve'e nmajapa'mumda je oy kats je oy ayook juu' ve'e ooy je majin dutunjayejpp

jetse'e xtuknuja'vimda vintso ve'e ntsookumdat? Je'e ve'e je Maja Vintsán viinn y'ava'ni too'vajkp. Pan pan jatye'e du'amotunajxtu, je'e tse'e dunuja'vidu jets tyúvam je'e ve'e je ayook jets aatse'e xvaaajnidi. ⁴ Je Nte'yame'e duyakjañuja'viju jets tyúvam je'e ve'e juu' ve'e kyojtstu, je'e ve'e ku ve'e dutuujn je mújit nuja'vin jets je mújit atuva maat may viijn je majin, jetse'e myoojyjidi je Espíritu Santo je myaa'yun je pyutajkin ax jo'n je Nte'yam tyukmutsojkjidi jo'n.

Ve'eme'e je Jesús yakpuujm

ax jo'n je y'utsatajk

⁵ Ax je nam it juu' ve'e miimpnum, je'e juu' aatse'e nnukajtsp, ka'a tse'e je Nte'yam dumoojy je y'aangelesta jetse'e jem yakkutóktat. ⁶ Kux jidu'ume'e to'k je jayu je Nte'yam dumukajts, ve'em ax jo'n y'it jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Nte'yam, ñupánip tse'e je jayu jets mits je'e ve'e xjaa'myets, ñupánipts je'e ve'e jetse'e jotmay xjayejpja.

⁷ Mits tse'e mpaam jetse'e je jayu dunumootskat jetse'e je ángeles dunumájat, mtukkatajki tse'e je jayu je majin je jaanchin,

mits tse'e mmooy je kutojkun jetse'e duyakkutojkjat nujom juu' jatye'e mpaam, ⁸ nujome'e xpamkujx jep kya'p pya'tkup.

Jidu'um tse'e je Nte'yam dumukajts.

Ku ve'e vya'añ jets nujome'e dupamkujx jep je jayu kya'p pya'tkup, ka'a tse'e tii juu' ve'e jep je jayu kya'p pya'tkup ñunka'it. Ax uxyam paatna tse'e, ka'a tse'e yak'ix jets jepe'e je jayu kya'p pya'tkup nujom juu' jaty'yit; ⁹ ax yam tse'e nvinma'yun kajxmamda njayejpumda je Jesús, juu' ve'e je Dios Tee' tun kona it pyaam jetse'e dukanumájat ax jo'n je ángeles, je Nte'yam tse'e moojyju je vintsá'kin jets je majin je'e kajx ku ve'e je Nte'yam je myaa'yun kajx anañujoma je jayu duku'oo'ki.

¹⁰ Je Nte'yam je myajin kajx jets je kyutojkun kajx tse'e nujom juu' jaty'yit. Pyaatyp y'akeeguipts je'e ve'e ku ve'e duyakjajty jetse'e je Jesucristo chaachpaa'tut jetse'e ve'em oy tyaannit je Nte'yam maat, je Yaktsookpa, juu' ve'e je too' duyak'avaatsp jetse'e je jayu duyaknajkxtat joma ve'e je Nte'yam, ve'em tse'e numay je Nte'yam je y'ónuk y'ijittinit je'e maat joma ve'e je myajin. ¹¹ Je'e pan pan jatye'e yaktsook jets je'e pane'e yaktsookjudu, to'kijts je'e ve'e je Tyee'da, je'e kajx tse'e je Nte'yam je y'Onuk dukatuktso'otyún jetse'e vya'anut jets x'útsimdup uu'm je'e ve'e, ¹² ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Joma ve'e ats je n'utsatajk,
jemts atse'e nva'anut jets pan mitse'e,
n'aajvjapts ats mitse'e numay je jayu maat.

¹³ Vaampap tse'e jidu'um:

Jem atse'e je Nte'yam y'am kya'm nmapyumju.

Jado'k naxe'e vyaannuva:

Uxyaja xa atse'e maat je Nte'yam je y'ónukta juu' ats je'e ve'e xmooy.

Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁴ Ax uu'mda, je Nte'yam je y'ónukta, to'kji je tsu'uts to'kji je nuu'punts uu'me'eda, je'e kajx tse'e je Jesús jyayuvimpijt jetse'e y'ijit ax jo'n uu'mda. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e je y'oo'kun kajx duyakkutókininit je ko'oyjáyuvap je kyutojkun, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta jetse'e duka'ma je oo'kun. ¹⁵ Miine'e je Jesucristo yaja naxviijn jetse'e je jayu kyoo'kmaaydinit kyoo'ktajtinit, ve'em tse'e dukoo'ktsa'kidinit je oo'kun namvaate'e jyoojntykada. ¹⁶ Je Jesús, ka je'epts je'e ve'e ñumiin jetse'e je aangelestajk duyaktso'okut, je'e ve'e ñumiin jetse'e duyaktso'okut je jayu juu' ve'e je Nte'yam dujaanchja'vidup ax jo'n je Abraham jyaanchja'viji. ¹⁷ Paaty tse'e ve'em yakpuujm anañujoma viijn ax jo'n je y'utsta jetse'e y'ijittinit tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je jayu dunuténat jem je Nte'yam vyinkojkm, jetse'e dutukmo'otut, jetse'e je tyokin dutuknuva'atsut. ¹⁸ Viinn xa ve'e je Jesús chaachpaaty ku ve'e y'ukyaktokimpakuvaaajnji je ko'oyjáyuvap. Kux tse'e myaadaaky, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e duputákat pan pan jatye'e je ko'oyjáyuvap yaktokintonuvaajnjidup.

3

Ñumájip je'e ve'e je Jesús nuyojk ni ka'a je Moisés

¹ Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, je Nte'yam tse'e mvinkoojnjudu jetse'e m'ijttinit je jyáyuda, je'e tse'e myaaxuxjudu jetse'e m'ijttinit je'e maat jem tsapjootm. Yakvinkópkada ooy je Cristo, je'e xa ve'e je jayu dunuténip jem je Nte'yam vyinkojkm, tee' je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e njaanchja'vimda. ² Oy tse'e je Jesús dukutyuujn je toonk juu' ve'e je Nte'yam moojyju, ve'em ax jo'n je Moisés oy dukutyoompa je toonk juu' ve'e je Nte'yam moojyju ku ve'e vye'na je Nte'yam je jyayu maat. ³ Ve'em

ax jo'n je takpaampa dujayep nujojk je majin jets ka'a ve'e je tajk juu' ve'e yakpaamp, vvinmajtsjuvap xa je'e ve'e nujojk je majin je Jesús jets ni ka'a ve'e je Moisés. ⁴ Vinxup je tajk, jem je'e ve'e pane'e dupaam, ax je Nte'yam tse'e dupamkajx nujom juu' jatye'e ijtp. ⁵ Ve'em xa ve'e je Moisés y'ijit ax jo'n je toompa, oy tse'e je Nte'yam dumutuujn dumupujk jetse'e du'ava'ni ti ve'e je Nte'yam kyótsup ux'ook. ⁶ Ax je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuks je'e ve'e juu' ve'e oy dukutyoon je toonk juu' ve'e je Nte'yam moojyju, je'e tse'e dunumajikajxp nujom je Nte'yam je y'ónukta. Jets je Nte'yam je y'ónuk xa uu'me'eda pan to'k aaj to'k joote'e njaanchja'vimda van'it paat ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat.

Je poo'kxtkun juu' ve'e je Nte'yam je jyayu

jjayejptup

⁷ Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Espíritu Santo vya'añ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Uxyam, pan m'amotunajxtup xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyajtsp,

⁸ ka'a tse'e mačk je mkuvajk xpámdat

ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam dutso'oxpajktu,

je'eda juu' ve'e du'ixtu joma vaate'e je Nte'yam juu' dukuvuk jem vinva'ajts it kajxm.

⁹ Jemts atse'e je mjujpit jayu xjot'ixti,

jya'ixtuvamts je'e ve'e juu' atse'e ntoon vujxtkupx joojnt,

¹⁰ paatys atse'e nmujotma'tti je jáyuda jets atse'e nvaajñ:

“Xa'ma kajx xa ve'e je viijnk vinma'yun dujayepa,

xa'ma kajx tse'e dukatsokta jetse'e du'ixtat dunujávadat je too' juu' atse'e ntuk'ixtu.

¹¹ Je'e kajxts atse'e nmujotma'tti jets atse'e ntukvinva'nidi jets ka'a ve'e tyákadat poo'kxpa ats maət.”

Jidu'um tse'e je Espíritu Santo vya'añ.

¹² Utsta ajchta utsta tsa'ada, yakkópkada ooy jets ni pana miitse'eda dukajayéput je ko'oy joot, ni pana ve'e kyanay'apukupámjút jetse'e kya'ítút je joojntyk Nte'yam maət kuxe'e dukajaanchjáva. ¹³ Juu' xa ve'e mtóndap, je'e tse'e jetse'e mnakyojtsmákkajadat to'k jado'k jóvum xaaj namvaate'e uxyam ya xaaj ñaxy. Ve'em tse'e xtóndat jetse'e ni pana miitsta je tokin kyatukvin'aa'njut jetse'e ve'em dukakuvákút je Nte'yam jye'e. ¹⁴ Ax pan mpanajxkumdup tse'e je Nte'yam je tyoo' to'k aaj to'k joot, njaanchja'vimdup tse'e ve'em ax jo'n njaanchja'vi'ukva'numdi jetse'e n'ijtumdat je Cristo maət ku ve'e myiinnuvat.

¹⁵ Jidu'um tse'e je Espíritu Santo vya'añ:

Uxyam, pan m'amotunajxtup xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyajtsp,

ka'a tse'e mačk je mkuvajk xpámdat

ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam dutso'oxpajktu.

Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁶ ¿Pane'e du'amotunajxtu ku ve'e je Nte'yam myukojsjidi jetse'e ux'ook je Nte'yam dutso'oxpajkti? Je'e xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je Moisés yakpítsumjidiinu jem Egipto, ¿ve'em xaja? ¹⁷ ¿Pan maäte'e je Nte'yam y'ijit ejkjuv vujxtkupx joojnt? Je'e xa je'e ve'eda pan pan jatye'e tokintooundu jetse'e tyaandini aa'k jem vinva'ajts it kajxm, ¿ve'em xaja? ¹⁸ ¿Jets pan je'e ve'eda pan pan jatye'e je Nte'yam tukvinva'nijidu jets ka'a ve'e tyákadat poo'kxpa je'e maət? Je'e xa je'e ve'eda pan pan jatye'e kakatsupajkjudu. ¹⁹ Ax ve'em tse'e n'ixumda jets ka'a ve'e y'o'yixjidi jetse'e tyákadat poo'kxpa kux ka'a ve'e je Nte'yam dujaanchja'vidi.

4

¹ Namvaat xa ve'e je Nte'yam xtukmuta'numda je vaanduk jetse'e ntajkimdat poo'kxpa je'e maət, nyakvinkópkimdat tse'e ooy, nunjajtp ku miitse'e jemda juu' ve'e nunkatákadap. ² Yaktukmukojssumduva xa ve'e je oy káts je oy ayook, ve'em ax jo'n je'eda. Ax ka'ats je'e ve'e tyo'nuxjidi ni vinxupa ku ve'e du'amotunajxti, kux ka'a ve'e dujaanchja'vidi. ³ Ax tajkimdupts uu'me'e poo'kxpa je Nte'yam maət kux njaanchja'vimdupe'e. Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Nte'yam vyaajñ:

Je'e kajxts atse'e nmujotma'tti jets atse'e ntukvinva'nidi

jets ka'a ve'e tyákadat poo'kxpa ats maət.

Jem tse'e je Nte'yam vyaajñ jets ka'a ve'e pyoo'kxtat je'e maət, jyayak'avaadi tse'e je'e je tyoook van'ítani ku ve'e ya it choo'ntk. ⁴ Ax jep tse'e to'k viijn Kunuu'kx Jatyán kujxp joma ve'e dukats ti ve'e toojnju je muvuxtojtk xaaj. Jidu'um tse'e vya'añ:

Ku ve'e je Nte'yam nujom duyak'avaadikujx,

muvuxtojtk xaaj tse'e pyaa'kx.

⁵ Jeye'e jado'k nax vyaannuva Kunuu'kx Jatyán kujxp:

Ka'a tse'e tyákadat poo'kxpa ats maət.

Jidu'um tse'e vya'añ. ⁶ Jyave'ema tse'e, jem tse'e pan pan jatye'e takadap poo'kxpa. Pan pan jatye'e ve'e du'amotunajxtu too'vajkp, ka'ats je'e ve'e tyajkidi poo'kxpa kuxe'e dukakatsupajkti je Nte'yam. ⁷ Paaty tse'e je Nte'yam dunupaajmtki jado'k je xaaj. Je xaaj, uxyamts je'e ve'e, kux xtukmukojsumdupe'e je Nte'yam je'e kajx juu' ve'e je David jyatyaan, náxyani ve'e vye'na may joojnt, ve'em ax jo'n atse'e jidu'um tunja'a: Uxyam, pan m'amotunajxtup xa ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyajtsp, ka'a tse'e makx je mkuvajkp xpámdat.

Jidu'um tse'e je David dujatyaañ. ⁸ Pan kudumoojy xa ve'e je Josué je poo'kxtkun je israeelit jayu, ka'a tse'e je Nte'yam kudu'uknukojsini jado'k je xaaj. ⁹ Ax jeja tse'e to'k je poo'kxtkun je Nte'yam je jyayu kajxta. ¹⁰ Kux pan pan xa ve'e tajkip poo'kxpa je Nte'yam maat, ka'ats je'e ve'e je y'avintso vinma'yun du'ukyaktooni, ve'em tse'e pyaa'kx ax jo'n je Nte'yam pyaa'kx ku ve'e je tyoonk duyak'avaadi. ¹¹ N'ixumdap tse'e pan vintso ve'e ntajkimdat poo'kxpa je Nte'yam maat, ve'em tse'e ni to'ka uu'm nvavintsojajtumdat ax jo'n je'e je pan pan jatye'e je Nte'yam dukajaanchja'vidu.

¹² Je y'ayook kajx xa ve'e je Nte'yam je jayu dujoojntykinma'a. Maadaakpts je'e ve'e je y'ayook jetse'e je jayu dutuktajkikúx jets ka'a ve'e jyajuu'tsojxa juu' ve'e jajpax mejtsk ado'om. Je'yp je'e ve'e joma ve'e je joot je ja'vin jetse'e duyakjay'ixju duyakjañujávaja ti vinma'yune'e je jayu jyajejpp. ¹³ Ka'a xa ve'e tii juu' ve'e je Nte'yam kya'ixp kyanuja'vip, ixna ke'xnats je'e ve'e tyankux jem je'e vyinkojkm pane'e je cuenta nmo'yumdap.

Je Jesuusts je'e ve'e tee' juu' ve'e

dunuvintsanikajxp je tee'tajkta

¹⁴ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'e tse'e tajki jem tsapjootm jetse'e xnútenimda jem je Nte'yam vyinkojkm, tee'ts je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta uu'm kajxamda, paaty tse'e tun vinkopk jetse'e nkamasookumdat juu' ve'e njaanchja'vimdup. ¹⁵ Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e njajejppumda, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e xtukmo'tumdat kux ñuja'vip je'e ve'e oy vintso ve'e je yónuk aaj je yónuk joot njajejppumda. Nujom tse'e duja'ix je ko'oyjáyuvap pan vintso ve'e kyaktokimpajkji. ¹⁶ Je'e kajx tse'e, va'an tse'e to'k aaj to'k joot dunaajktámimjada jeja je Jesucristo vyinkuj, ve'em tse'e xtukmo'tumdat jetse'e xputajkimdat pan vin'ite'e je ko'oyjáyuvap xyaktokintonuva'numda.

5

¹ Nujom je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta, jayu je'e ve'eda, yakpaamdupts je'e ve'eda jetse'e je jayu dunútenadat jeja je Nte'yam vyinkuj, je to'kin kajx tse'e je Nte'yam dutukvints'a'agadat je tánuk jetse'e dutukvints'a'kivat juu' jatye'e je jayu tyukmuyojxtup je Nte'yam. ² Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, kux jayu je'e ve'e juu' ve'e tontókip kojstókip ax jo'n opyana, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e dutukmo'otut pane'e dukatih'ixp dukatinuja'vip jets pane'e tontókip kojstókip. ³ Je'e kajx tse'e vinkopk jetse'e je Nte'yam dutukvints'a'agat je tánuk je y'avintso to'kin kajx, ve'em ax jo'n je tánuk dutukvints'a'kivat juu' ve'e je viijnk jayu je tyokin kajxta.

⁴ Ka'a xa ve'e pan pane'e je majin natyukje'eijup jetse'e je y'avintso vinma'yun kajx y'ítut tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'eijyi ve'e pan pane'e je Nte'yam vyinkaamp, ve'em ax jo'n je Aarón yakvinkaajn jo'n. ⁵ Ax ve'em tse'e jyajty maat je Cristo, ka je y'avintso vinma'yun kajxapts je'e ve'e ñatyukje'eijyi je majin ku ve'e yakpuujm tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je Nte'yam je'e ve'e moojyju je majin jetse'e tyee'at. Ve'em ax jo'n je Nte'yam ña'muxji:

Uxyam atse'e nyaknuk'e'xnatákat jets ats mitse'e je n'Onuk.

⁶ Ve'em ax jo'n jep Kunuu'kx Jatyan kujxp vyaampa jado'k viijn:

Mits xa ve'e tee' xa'ma kajx,
ve'em ax jo'n je Melquisedec.

⁷ Ku ve'e je Cristo y'ijit yaja naxviijn, myukojs tse'e je Nte'yam, juu' ve'e o'yixjup jetse'e je oo'kun kutjuknvaatsji. Oyame'e ooy dujatunmunoo'kxtk jets ka'a ve'e y'oo'kut, jetse'e yaaxy, chojks je'e ve'e nuyojk jetse'e dutónut juu' ve'e je Nte'yam chojk, je'e kajts je'e ve'e je Nte'yam kyats'amotunajxi. ⁸ Oyam je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk, jyajt tse'e vintso ve'e kyatsapákut je tsaachpaatun kajx juu' ve'e yaknajx. ⁹ Kuxe'e dutonkujx nujom juu' jatye'e je Nte'yam chojk, je'e kajx tse'e y'o'yixju jetse'e duyaktso'okut xa'ma kajx pan pan jatye'e katsupajkjup. ¹⁰ Je Nte'yam tse'e paajmju tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, ve'em ax jo'n je Melquisedec.

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e yakmasa'ak

je jaanchja'vin juu' ve'e je Nte'yam kajx

¹¹ Jépnrum xa ve'e may viijn juu' ve'e njaa'kvaajnjavaandup ya vinma'yun kajx, ax tso'ox tse'e jetse'e ntukvinjávadat kux ka'a ve'e xvinnmotuvuva'anda. ¹² Ooyani xa ve'e ya it tyunnaxy, kuxtuk'ixta xa ve'e je jayu je Nte'yam je y'ayook, ax jado'k nax tse'e dutsak jetse'e myaktukvinja'vidinuvat je ixpajkun juu' ve'e myaktuk'ixtu ku ve'e xjaanchja'vi'ukvaandi je Jesucristo. Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je pi'k ónuk juu' ve'e tsi'tspna jets ka'a ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e kaaynup ooknup. ¹³ Kux je'eda pan pan jatye'e dutukjoojntykidup tum je leche, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e duka'oynuja'vidup vintso ve'e jyoointykadat ax jo'n dupaa'ty du'akeega. ¹⁴ Ax je'eda pan pan jatye'e ixtań dujajeyjttup jetse'e juu' dukáydát duja'kxtat, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je jayu juu' ve'e dujajttup jetse'e duyaktándat jem jya'vin kajxmda je y'oy je'e jetse'e dukakuváktat je kyo'oy je'e.

6

¹ Je'e kajx tse'e, va'an tse'e dutoonkimda je Nte'yam je y'ayook jetse'e ve'em oy nmuja'vimdat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ka je'ejyap tse'e ntoonkimdap juu' ve'e yaktuk'ixumdu ku ve'e je Cristo njaanchja'vi'ukva'numdi, kux jepe'e ooy juu' jatye'e tsojkjup jetse'e jyaa'kyaknujávát. Ka je'ejyap tse'e ntoonkimdap vintso ve'e dutsak jetse'e je jayu dumasooktinit je kyo'oy joojntykinda jetse'e ve'em kyatsaachpaa'ttat xa' ma kajx, vintso ve'e dutsak jetse'e je Nte'yam yakjaanchjávát, ² je jayu ñapéttat, jets pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk, je'e tse'e je jayu dutuknu'kóndap je kya'aj. Ka je'ejyap tse'e njaanchja'vimdap jets joojntykpajktinuvape'e je oo'kpatajk jetse'e yaktokimpayo'ydinut, jeme'e juu' ve'e yakmooydinup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, jem tse'e juu' ve'e yakmooydinup je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup. ³ Va'an dutoonkimda vintso ve'e oy nmuja'vimdat juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ax ve'em tse'e nto'numdat pan vaampe'e je Nte'yam.

⁴ Ka'a tse'e y'uk'oyini jetse'e pan duyakvinmayumpítut je jayu juu' ve'e je Nte'yam dukoo'kjaanchja'vidinup. Je Nte'yame'e je vinma'yun mooyjjudu juu' ve'e tyúvam, ñuja'viduts je'e ve'e je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp, jyajeyptu tse'e je Espiritu Santo jem jya'vin kajxmda, ⁵ ñuja'viduts je'e ve'e jets oy je'e ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook, tukkadaakjudu tse'e je mákkin juu' ve'e miimpnum. ⁶ Pan kyo'o'kjaanchja'vidinup tse'e je Nte'yam, ka'a tse'e y'uk'oyini jetse'e pan duyakvinmayumpijttinuvat je jayu, kux je'e ve'e viinn dutoondup ax jo'n kuduyakruuzpejttinuva jado'k nax je Nte'yam je y'Onuk. ⁷ Je naax juu' ve'e du'oktaatsp je naaj vinnaajknáx tyu'uj jetse'e yakvinyu'uj yakvintún jetse'e tya'mixjü oy, je Nte'yamts je'e ve'e dukunoo'kxp. ⁸ Ax pan tum je ápit tse'e pojtu'kp jets je viijnk aajj ojts, ka'ats je'e ve'e tyun, nextóyupts je'e ve'e.

Je y'oy je'e juu' ve'e n'a'ixumdup,

je'e tse'e je nja'vinamda duyak'ijtp

je Nte'yam maat

⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, óyam atse'e ve'em tunkats, nayja'vijinupts atse'e tyuva jets nuyojk oy je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjadap, ve'em ax jo'n dutuujnja pan pan jatye'e yaktsaakp. ¹⁰ Pyaatyep y'akeeguiup xa je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam tyuumup, ka'ats je'e ve'e dujaa'tyóki je y'oy je'e juu' miitse'e mtoondu jetse'e xtuknuja'vidi jets mtsojktu ve'e je Nte'yam ku ve'e je jyayu xputajkidi. Uxyam paat tse'e ve'em xtonda. ¹¹ Ooy aatse'e ntuantsak jets miitse'e nuto'k nuto'k ve'em xjaa'któndat van'it paat ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat. ¹² Ka'ats aatse'e ntsak jetse'e mnoox'oo'ktat, je'e ve'e mtóndap ax jo'n je'eda pan pan jatye'e je Nte'yam dujaanchja'vidup jetse'e tam ñaajk'itjada je'e maat, je'e tse'e dujajeyjttinup je o'yin juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'nip nujom je'eda pan pan jatye'e dutoondup juu' je'e ve'e chajkp.

¹³ Ku xa ve'e je Nte'yam je vaanduk duyaktaajñ maat je Abraham, viinn tse'e ñaajknajxji kux ka'a ve'e pan viijnk dunumaja pan kajxe'e kudupuujm je vaanduk. ¹⁴ Jidu'um tse'e vyaajñ: "Vaampam xa atse'e jets ooy ats mitse'e ntunkunoo'kxut jetse'e numay je tsaan je kooj xjayéput." Jidu'um tse'e vyaajñ. ¹⁵ To'k aaj to'k joot tse'e je Abraham du'a'ix jetse'e je Nte'yam dukutyónut je ayook juu' ve'e tukvinva'niju. Ax kyutyoon tse'e. ¹⁶ Ku xa ve'e je jayu pan duyaknaxta, je'e tse'e duyaknajxtup pane'e nuyojk dunumájip jets ka'a je'e ve'e viinn. Ax ku tse'e pan tuduyaknaxta, ka'a tse'e je viijnk kats y'ukyoonnit. ¹⁷ Kux tse'e je Nte'yam dutsak jetse'e je jayu va'ajts dunujávadat jets ni je vin'ita ve'e kyatikutsut juu' ve'e kyojts, je'e kajx tse'e ñaajknajxji ku ve'e vyaajñ jets kyutyónupe'e. ¹⁸ Ya mejtsk viijn tse'e juu' ve'e katiktsp, muto'k viijn ku ve'e je Nte'yam viinn vyaajñ, jets mumejtsk viijn ku ve'e ñaajknajxji, ax ka'a tse'e je Nte'yam tyaaya, ya mejtsk viijn tse'e yaktoon jetse'e ooy ntunjo't'amájimdat, uu'mda, je jayu juu' ve'e je Nte'yam y'ixp jyajeyjpp. Njaanchja'vimdup tse'e jets tónjup kótsjup je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam xtukvinva'nimdu. ¹⁹ Kux ve'em ax

jo'n je pojxun jo'kun jye'ya joma ve'e je naax juu' ve'e jep napa'tkup jetse'e to'k viijn duyak'it je barco, ve'em tse'e n'ijtumda je Nte'yam maat je'e kajx ku ve'e nnuja'vimda jets xyaktsookumdu ve'e je Jesucristo, juu' ve'e ijtp jem tsapjootm. ²⁰ Jem tse'e tyajki jetse'e y'it je Nte'yam maat, jem joma ve'e xnutenimda. Ax ve'em tse'e tyee'tajki, xa'ma kajxts je'e ve'e tyee'init, tee' je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, ve'em je'e ve'e ax jo'n je Melquisedec.

7

Ve'eme'e je Jesús tyee'a ax jo'n je Melquisedec

¹ Je Melquisedec, saleemit yakkutojkpats je'e ve'e y'ijit jets tee'va juu' ve'e dumutoomp dumupajkp je Nte'yam, juu' ve'e nujom dunukajxmikajxp. Je'e tse'e je Abraham du'anajkxi ku ve'e je Abraham vyimpijnti atso'ox toompa joma ve'e ojts duyakvintókida je yakkutojk-patajk maat je jyáyuda, jetse'e je Abraham dukunuu'kx. ² Van'it tse'e je Abraham myoojyji to'k viijn ku ve'e majk viijn vya'kxy je paamdúk juu' ve'e pyajk ku ve'e ojts y'atso'oxtún. Ve'em tse'e je Melquisedec kyatsapitsum yakkutojkpa juu' ve'e oy dutoomp dupayo'yp. Jets je Salem, ve'eme'e kyatsapitsumpa oy aaj oy joot. Kux tse'e yakkutujk jem saleemit kyajpun kajxm, paaty tse'e yaktij yakkutojkpa juu' ve'e je oy aaj je oy joot dujayejpp. ³ Ka'a tse'e yaknukats je tyee' ukpu je tyaak, ni je y'apa ni je y'oka tse'e kyayaknukojtspa, nay ka'ava tse'e je kye'xtkun ni ka'ava tse'e je y'oo'kun, ve'em tse'e yaktukmu'a'ixmoka je Nte'yam je y'Onuk, juu' ve'e tee'ip xa'ma kajx.

⁴ Payo'oyda n'it vintso ve'e dunumaja je Melquisedec. Je njujpit jáyuvamda Abraham tse'e moojyju je diezmo, je'e ve'e ku ve'e dumoojy to'k viijn ku ve'e majk viijn vya'kxy je paamdúk juu' ve'e pyajkxi je viijnk yakkutojkpada ku ve'e ojts dummaat'atso'oxtún. ⁵ Ve'eme'e je Moisés je pyava'nun vya'añ jets je Levi je chaan je kyooj juu' ve'e je tee'tajkta, je'e tse'e dutukpámdap je jayu je diezmo, óyame'e je Abraham dutsaana dukooja je jáyuda, nay ve'em ax jo'n je tee'tajkta. ⁶ Je Melquisedec, óyam je'e ve'e je Levi kyatsaanaja kyakoojaja, yakmooyts je'e ve'e je diezmo juu' ve'e je Abraham pyajk ku ve'e ojts y'atso'oxtún. Van'it tse'e je Melquisedec dukunuu'kx je Abraham, je'e juu' ve'e je Nte'yam tukmukojsju je vaandúk. ⁷ Ax ka'a tse'e nvaat pan dukakuvákut, je kunoo'kxpa, je'e tse'e nujojx dunumájip jets ka'a ve'e je yakkunoo'kxpa. ⁸ Pane'e dupajktup je diezmo, oo'ktapts je'e ve'e; juu' ve'e je Melquisedec kajx, ve'em tse'e je Kunuu'kx Jatyán ñukatsju ax jo'n to'k juu' ve'e joojntykipna. ⁹ Nvaat xa ve'e je jayu vya'anut jets je Levi maat je chaanda je kyoojta, je tee'tajkta juu' ve'e dupajktup je diezmo, je'e tse'e dumoojyduva je Melquisedec je diezmo je jyuujpit jayu Abraham kajx, ¹⁰ kux jeme'e je Abraham je ñ'kx je kyopk dumaada juu' ve'e duyakjéjap je chaan je kyooj ku ve'e je Melquisedec dumaaatnavaatji.

¹¹ Tukkadaakjudu tse'e jetse'e tyee'adat je Levi je chaan je kyooj juu' ve'e je Aarón je chaan je kyoojpa, je'e tse'e dutuk'ixtap je myu'israeejlit jáyuda je Moisés je pyava'nun. Ax ka'a tse'e n'ijtumda oy jets va'ajts je tee'tajk kajx juu' ve'e je Levi je chaan je kyooj. Kux pan kun'ijtumda ve'e oy jets va'ajts je'e kajxta, ka'a tse'e y'ukvinkópkini jetse'e jyéjat jado'k je tee' ax jo'n je Melquisedec jets ka'a ve'e ax jo'n je Aarón. ¹² Ax pan ka'a tse'e je Aarón je chaan je kyooj y'uktee'idinit, tíktpap tse'e je pava'nun juu' ve'e vaamp jets je'e ve'e tee'adat. ¹³ Ax juu' tse'e je Kunuu'kx Jatyán vaamp jetse'e tyee'at, je nMaja Vintsánamda Jesucristots je'e ve'e. Ka'ats je'e ve'e je Levi dutsaana dukooja, je Levi je y'uts je chaan je kyooj je'e ve'e, to'k je jak'a juu' ve'e ni vin'ita je jyayu katee'idup ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ. ¹⁴ Yaknuja'vip xa ve'e va'ajts jets je Judá je chaan je kyooj je'e ve'e je Jesús. Ax ka'a tse'e je Moisés dutikajts jets tee'adape'e je Judá je chaan je kyooj.

¹⁵ Je'e kajx tse'e kuxe'e je Jesús tyee'a ax jo'n je Melquisedec jets ka'a ve'e ax jo'n je Aarón, yaknuk'e'xnatajkipts je'e ve'e oy jets ka'a ve'e je Aarón je chaan je kyooj y'uktee'idinit. ¹⁶ Je Jesús tse'e je kutojkun dujayejpp jetse'e tyee'at kux joojntykip je'e ve'e xa'ma kajx; ka je pava'nun kajxape'e tyee'a juu' ve'e vaamp jets pane'e je chaan je kyooj tee'adat. ¹⁷ Jidu'um tse'e je Nte'yam je tuvakojsun dupuujm je Jesús kajx:

Mits xa ve'e tee' xa'ma kajx,
ve'em ax jo'n je Melquisedec.

¹⁸ Ax ve'em tse'e, je Nte'yame'e dupaam jetse'e kyoo'ktoonit je pava'nun juu' ve'e myooj je Moisés. Je'e kajx tse'e kyatún kux ka'a ve'e je jayu je pava'nun kajx myaada'aky jetse'e y'íttat je Nte'yam je jyayu, ¹⁹ ka je Moisés je pyava'nun kajxape'e je jayu y'ijit oy joot je Nte'yam maat. Ax je a'ix'ijtn juu' ve'e uxjam njayeppumdup, nujojts je'e ve'e ooy dutunnumaja, je Jesucristo je kyutojkun kajx tse'e nmutámimda je Nte'yam.

²⁰ Viinm xa ve'e je Nte'yam ñaajknajxi jetse'e je Jesús tyee'at. ²¹ Juu' viijnk tee'da, ka'ats je'e ve'e vye'emada, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam ñaajknajxi jetse'e tyee'adat. Ax je'e ku ve'e je Nte'yam ñaajknajxi jetse'e je Jesús tyee'at, jidu'um tse'e dunuujmi:

Ats, je Maja Vintsán, ka'a xa atse'e ya nvinma'yun nyaktikutsut, mits xa ve'e tee' xa'ma kajx, ve'em ax jo'n je Melquisedec.

Jidu'um tse'e je Jesús dunuujmi. ²² Ax nuyojk oy xa ve'e je nam kojstán jets ka'a ve'e je kojstán juu' ve'e je Nte'yam myasookjidu je njujpit jáyuvamda. Nnuja'vimdinup xa uu'me'e jets tyúvam je'e ve'e je nam kojstán kux ijtp'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo jem tsapjootm jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi jetse'e xnuténimda.

²³ Je viijnk tee'da, numay tse'e y'ijtti; kux tse'e y'oo'kti, ka'a tse'e y'uk'o'yixjidini jetse'e kujyaa'ktee'idi. ²⁴ Ax je Jesús, xa'ma kajxts je'e ve'e jyoojntyka, ijtpamts je'e ve'e je tyee'in. ²⁵ Kux ka'a ve'e y'oo'kut, paaty tse'e y'o'yixju, uxyam jets xa'ma kajx, jetse'e duyaktso'okut pan pane'e naajktámijup jeja je Nte'yam vyinkujk je Jesús kajx.

²⁶ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'em xa je'e ve'e je tee' juu' ve'e ooy tunyaktsojpk, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e xputajkimdat. Va'ajts jootts je'e ve'e, ka'ats je'e ve'e tyokinmaata, ka'ats je'e ve'e tyokinaxjáyuva ax jo'n uu'mda, ñumájip ñujaanchipts je'e ve'e jem tsapjootm jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi. ²⁷ Ka'a xa je'e ve'e vye'ema ax jo'n je viijnk tee'da juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta, juu' ve'e jóvum xaaj je y'avintsó tokin kajx je tánuk duyak'oo'kutup jetse'e je Nte'yam dutukvintsá'agada, van'it tse'e dutukvintsá'kiduva je tánuk je viijnk jayu je tyokin kajx. Je Jesús, to'k náxjits je'e ve'e viinnm ñatyukvintsá'kiji je Nte'yam anañujoma je jayu kajxta. ²⁸ Y'ava'nipts je'e ve'e je Moisés je pyava'nun jets pane'e yakpámdap tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta, je'ets je'e ve'eda pan pan jatye'e tokin maat jetse'e y'oo'kta ax jo'n opyana. Ax je Nte'yam tse'e viinnm naajknajxju jetse'e tyee'at je y'Onuk, juu' ve'e xa'ma kajx ijtp oy jets va'ajts. Ve'em tse'e dutuujn távani ve'e je Moisés yakma'a vye'na je Nte'yam je pyava'nun.

8

Je Jesucristo tse'e je jayu dunuténiip jem je Nte'yam vyinkojkm

¹ Juu' xa ve'e dunuvinkopkikajxp juu' ats mütse'e ntuknuja'yidup, ya'ats je'e ve'e: Je tee' juu' ve'e njayeypumdap, jemts je'e ve'e y'ajxtuk tsapjootm jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi, ² tee'ipts je'e ve'e joma ve'e je kunuu'kx it juu' ve'e je Nte'yam pyaam, ka'a je'e ve'e tyee'a joma ve'e je tabernáculo juu' ve'e je jayu pyaamdu. ³ Nujom je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxtup je tee'tajkta, vinkándats je'e ve'e jetse'e je Nte'yam dutukvintsá'agadat je tánuk jets juu' jatye'e jyaa'kyojxtup je jáyuda. Paaty tse'e dutsak jetse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e xnuténimda, je'e tse'e dujayéppup pan ti ve'e tyukvintsá'kivap je Nte'yam. ⁴ Pan yaja xa ve'e kuy'it naxviijn, ka'ats je'e ve'e je xyup tyee'a, kux jemna ve'e pan pan jatye'e je Nte'yam dutukvintsá'kidup je yaxta ve'em ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ. ⁵ Je tee'tajkta juu' ve'e yaja naxviijn, je'e tse'e toondup pajktup joma ve'e je kunuu'kx it juu' ve'e je tsapjootmit jye'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats. Yaknuja'vipts je'e ve'e jets nu'ixva'ach nupamva'ach je'e ve'e. Kux ku ve'e je Moisés dukapam'ukva'aña vye'na je tabernáculo, van'it tse'e je Nte'yam ña'muxji: "Yakpoka oy jetse'e ve'em xpámüt ax jo'n myaktuk'ix jem kopk kajxm." Jidu'um tse'e ña'muxji. ⁶ Ve'em ax jo'n dunumaja je nam kojstán jets ni ka'a ve'e je jujpit kojstán, ve'emts je'e ve'e je muto'nun dunumaja juu' ve'e je Nte'yam myooy je Jesús jets ni ka'a ve'e je muto'nun juu' ve'e je tee'tajk jyayejptup juu' ve'e yaja naxviijn. Je nam kojstán kajx tse'e je Jesús duyaknamyujot'óyaja je jayu jets je Nte'yam, je nam kojstán kajxpa ve'e je Nte'yam je vaanduk duyaktaajñ juu' ve'e nuyojk oy jets ni ka'a ve'e je vaanduk juu' ve'e yaktaan je jujpit kojstán kajx.

⁷ Kux pan kutyuujn xa ve'e je muto'k kojstán, ka'a tse'e je Nte'yam kudupuujm je nam kojstán. ⁸ Ax ka'a tse'e je Nte'yam du'oyja'vi je jáyuda juu' ve'e myooy je jujpit kojstán, ve'em ax jo'n je Kunuu'kx Jatyan vya'añ je'e kajxta:

Jidu'um xa ve'e je Maja Vintsán vya'añ:

"Je'yape'e je xaaj jets atse'e je nam kojstán nyaktánüt maat je israeejlit jáyuda,

⁹ ka ve'emax ax jo'n atse'e je kojstán nyaktaajñ maat je jujpit jáyuda ku atse'e nyakpitsumdini jem Egipto;

ka'a ve'e dukutyoondi ats je nkojstán,

je'e kajxts atse'e nkoo'kmajapaamdini.

¹⁰ Ax je nam kojstán juu' atse'e nyaktánup maat je israeejlit jáyuda,

jemts atse'e jya'vin kajxmda mpámüt ats je mpava'nun,

jemts ats je'e ve'e nja'at vvinma'yun kajxmda,

atse'e xNte'yamadap,

atsts je'e ve'e njáyuvadap.

11 Ka'ats je'e ve'e dutuknujávadat je myujáyuda jets pan atse'e, ni ka'a tse'e dutuknuja'viduvat je y'utsta je y'ajchta ukpu je y'utsta je cha'ada, kux x'íxadap ats je'e ve'e anañujoma, je mújit je muutskit.

12 Nmee'kxjidinupts atse'e je tyókinda, ni je vin'ita xa atse'e je tyokin nkoq'kjaa'myejtsnit." Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatján vya'añ.

13 Ku ve'e je Nte'yam vyaajñ jets je'e ve'e duyaktónup je nam kojstán, je'e tse'e duyaktaamp jetse'e kyoo'ktoonit je kojstán juu' ve'e jujpani. Ax je kojstán juu' ve'e jujpani, najxpts je'e ve'e, ve'e'n tse'e ya it ñáxut jetse'e kyutókinít.

9

Je kunuu'kx it juu' ve'e yaja naxviijn jets je kunuu'kx it juu' ve'e jem tsapjootm

1 Je muto'k kojstán juu' ve'e je Nte'yam yaktaan, je Nte'yam tse'e dupavaan vintso ve'e je jayu vyinjávajat vyintsá'agajat jets vintso ve'e to'k je tabernáculu dupámdat joma ve'e ve'em dutóndat. 2 Ku ve'e y'o'yi je tabernáculu, jidu'um tse'e dupaamdí: je muto'k it atatyuk, je kunuu'kx itts je'e ve'e. Jep tse'e y'ijt to'k je olivos aceite ato'yin jets to'k je mesa joma ve'e dupaamdí je kunuu'kx tsapkaaky. 3 Je mumejtsk it atatyuk, je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat, 4 je'e tse'e tukkadaakju je oro vojxpejtun joma ve'e je poom jyak jets je xiixt juu' ve'e je oro tukyo'tskúx y'ijt. Jep tse'e xiixtup to'k je oro oo'y joma ve'e je maná y'ijt jets je Aarón je tyajk juu' ve'e puj'oomi, maat je tsatsets joma ve'e jatján y'ijt je Nte'yam je pyava'nun, je jupit kojstán. 5 Jem tse'e xiixt aka'a ni'kxm y'ijt mejtsk je querubines apamnax, je tsapjootmit joojntykiva je'e ve'e je querubines. Joma ve'e je xiixt aka'a, jem tse'e je Nte'yam dutókinmee'kx je jáyuda. Ax uxjam, ka'a tse'e vyinkopka jets ats ya'a ve'e nuyojk nkojtsva'atsut.

6 Ku ve'e ve'em dutonda y'ijt, jóvum xaaj tse'e tyákada y'ijt je tee'tajk jep tabernáculu jaatp joma ve'e je muto'k it atatyuk, jep tse'e je Nte'yam duvinjávada duvintsá'agada y'ijt. 7 Je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp y'ijt je tee'tajkta, je'ejyji tse'e tajki to'k nax vinjoojnt joma ve'e je mumejtsk it atatyuk. Ku ve'e tyajki, je tánuk nuu'pun tse'e je Nte'yam tyukvintsá'kip y'ijt je y'avintso tokin kajx, nay ve'empa je jayu je tyokin kajxpa. Pan ka'a ve'e kuduyaknujx je tánuk nuu'pun, ka'a tse'e kutyajki. 8 Je'e tse'e xtuknuja'vimdup je Espiritu Santo jets namvaate'e je tee'tajk je Nte'yam dumutonda dumupakta y'ijt joma ve'e je muto'k it atatyuk, ka'ana tse'e ñuke'xnatáka vye'na jets nvaate'e je jayu tyákat joma ve'e je mumejtsk it atatyuk. 9 Xtuknuja'vimduvaps ya'a ve'e jets je tánuk jets juu' jatye'e je jayu jyaa'kyojxtup y'ijt, ka je'e kajxpts je'e ve'e je jayu je vyinma'yun tyándat oy jets va'ajts. 10 Je muto'k kojstán, je'ejyji je'e ve'e kyajtsp juu' ve'e je jayu kyáydap y'oo'ktap jets vintso ve'e ñajakva'atsjadat, je pava'nunts je'e ve'e juu' ve'e je jayu tyoondup kyojtstap. Toonts je'e ve'e van'it paat ku ve'e je Nte'yam je nam kojstán duyaktaajñ.

11 Ax je Cristo, je'e tse'e miin je y'oy je'e kajx juu' ve'e jéjani, tee' je'e ve'e juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta. Nuyojk oys je'e ve'e je muto'nun juu' ve'e jyayejpp, jemts je'e ve'e tsapjootm je Nte'yam dumutún dumupuk joma ve'e je kunuu'kx it juu' ve'e ka naxviijnit jayu púmap. 12 Ka je'ep xa je'e ve'e ñutajki je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat jetse'e je Nte'yam dutukvintsá'agat je chivo nuu'pun jets je tsapkaaj ónyk nuu'pun, je'e ve'e ñutajki jetse'e je y'avintsq nuu'pun dutukvintsá'ki. To'k náxjits je'e ve'e ve'em dutuujn, ve'em tse'e myaadaaky jetse'e njayejpumdinit je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. 13 Je tsapkaaj nuu'pun jets je chivo nuu'pun jets je jaajm juu' ve'e je pi'k vaca ónyk jye'e juu' ve'e tokyajxp jem vojxpejtun kajxm, je'e tse'e jem je jayu ñi'kxmnda kyojmda yakxijtva'kxp yakvajva'kxp juu' ve'e ka va'ajtsapta, je'e tse'e duyakvaatsp je ñi'kxta je kyopkta. 14 Ax nuyojk tse'e ooy je Cristo je ñuu'pun dutunyakva'ach ya nvinma'yunamda jetse'e je joojntyk Nte'yam nvinja'vimda nvintsá'kimda. Je Espiritu Santo, juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e je pyutajkin kajx tse'e je Cristo viinm ñatyukvintsá'kiji je Nte'yam, je Cristo je ñuu'pun tse'e duyakvaatsp ya nja'vinamda jets ya nvinma'yunamda jetse'e ve'em xa'ma kajx nkatsaachpaatumdat. 15 Je'e kajx tse'e je Cristo xnúténimda jem je Nte'yam vyinkojkm, je'e ve'e uk'oo'k jetse'e dukuvejt je ntókinamda juu' ve'e njayejpumdu ku ve'e tyuujn je muto'k kojstán, ve'em tse'e njoojntykimdinit xa'ma kajx ax jo'n je Nte'yam xtukvinva'nimda jo'n, uu'mda, pan pan jatye'e je Nte'yam yaxtsoojvjudu.

16 Pan vaamp xa ve'e je jayu vintso ve'e vya'kxut je pyaamdúk juu' ve'e y'ixp jyayejpp ku ve'e y'oo'knit, van'itnum tse'e je pyaamdúk vya'kxni ku ve'e yaknujava jets ta ve'e y'oo'kni je kojstaampa. 17 Ax pan joojntykipna tse'e je kojstaampa, ka'a tse'e je viijnk jayu duyakva'kxy je kojstaampa je pyaamdúk, van'itnume'e je kojstán tyun ku ve'e y'oo'kni. 18 Je'e kajx tse'e nay ve'empa je muto'k kojstán tyon'ukvajañ je nuu'pun maat. 19 Ku ve'e je Moisés anañujoma je jayu dutukvinkojtsikujx nujom je Nte'yam je pyava'nun, van'it

tse'e je tsapts uk je lana maat to'k mats je aajy je ojts juu' ve'e hisopo duxaaj, je'e tse'e dutukpapajk je carnero nuu'pun, je chivo nuu'pun, jets je tsoxk naaj, je'e tse'e tyuknuxijt je ak axaa'ch joma ve'e dujatyaañ je Nte'yam je pyava'nun, tyuknuxijtpa tse'e anañujoma je jayu. ²⁰ Van'it tse'e vyaajñ: "Ya nuu'pun tse'e duyaknuke'xnatajkip jets toompe'e je kojstán juu' ve'e je Nte'yam mtukmutaajnjudu." ²¹ Nay vanxup tse'e je Moisés dutoompa je tabernáculo jets nujom je paamdúk juu' ve'e yaktoondu jem, nujome'e dutuknuxijtpa je tánuk nuu'pun. ²² Ve'em tse'e je Moisés je pyava'nun vya'añ jets je nuu'pun maate'e vyatskáxut nujom, vinkexji ve'e juu' ve'e vaatsp ka je nuu'pun maatap. Pan ka'a xa ve'e tii juu' ve'e oo'kp jetse'e je ñuu'pun yo'oy, ni pana tse'e kyatokinmee'kxa.

Tyuknuvaachp tse'e je jayu je tyokin

kuxe'e je Jesús ñatyukvintsa'kiji je Nte'yam

²³ Ax ve'em tse'e, tun vinkopk je'e ve'e y'ijt jetse'e ve'em vyaach je'e juu' ve'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats juu' ve'e ijtp jem tsapjootm. Ax je tsapjootmit jye'e, ka'ats je'e ve'e vyaach maat juu' jatye'e je Nte'yam yaktukvintsa'kip yaja naxviijn, je vintsa'kin je'e ve'e chajkp juu' ve'e nuyojk oy. ²⁴ Je Cristo, ka'ats je'e ve'e tyajki jep tabernáculo jaatp juu' ve'e jayu pum, juu' ve'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats je tsapjootmit jye'e, je'e ve'e tajki jem kunuu'kx it jootm juu' ve'e yaknu'ixvaats yaknupamvaats, jem tse'e xnuténimda je Nte'yam vyinkojkm. ²⁵ To'k naxji xa ve'e je Cristo je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji, ka may náxap. Ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, ka'ats je'e ve'e tyaka vinjooint jep joma ve'e je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat jetse'e je Nte'yam dutukvintsa'aga je nuu'pun juu' ve'e kyah'avintsonuu'punip. ²⁶ Pan nax tse'e je Cristo je Nte'yam kuñatyukvintsa'kiji, may nax tse'e je Cristo kuchaachpaaty van'itani ku ve'e je jayu tyokimpajkti jets uxyam paat. Tun to'k naxji tse'e je Cristo jayuyvimpijt jetse'e je jayu je tyokin dutuknuvaach, je'e ve'e ku ve'e viinn je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji. Jidu'um tse'e dutuujn ya kukaxa ámani. ²⁷ Ve'em ax jo'n nupaamdúka jetse'e anañujoma je jayu y'oo'ktat van'it tse'e yaktokimpayoydinit, ²⁸ nay ve'empa tse'e je Cristo je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji to'k naxji jetse'e numay je jayu dutuknuvaatsnit je tyokin. Ax ku tse'e mumejtsk nax myiinnuvat, ka je'e kajxapts je'e ve'e myínut jetse'e je jayu je tyokin dutuknuva'atstat, je'e ve'e ñumínup jetse'e duvoovnit pan pan jatye'e a'ixjadinup.

10

¹ Je pava'nun juu' ve'e je Moisés yakmooy vintso ve'e je Nte'yam yakvinjávát yakvintsa'agat, ake'exa jo'nts je'e ve'e; ax je y'oy je'e juu' ve'e miimpnum, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je'e juu' ve'e je ake'exa dupaamp. Je'e kajx tse'e je vintsa'kin juu' ve'e je tee'tajk je Nte'yam tyukvintsa'kidup vinjooint ax jo'n je Moisés je pyava'nun vya'añ, ni vin'itats je'e ve'e kya'oya jetse'e je jayu je'e kajx tyándat oy jets va'ajts. ² Pan kuy'oya xa ve'e jetse'e je Moisés je pyava'nun kajx je jayu tyánut oy jets va'ajts, kudutukvintsa'ki'atúvidini tse'e je jayu je tánuk je Nte'yam. Kux pan kutyanda xa ve'e oy jets va'ajts, ka'a tse'e kuñayjávajada jets tókinax je'e ve'eda. ³ Je tánuk juu' ve'e je Nte'yam tyukvintsa'kidup, je'e tse'e tyuump jetse'e je jayu je tyokin dutukjaa'myéts vinjooint, ⁴ kux ni vin'ita ve'e kya'oya je tsapkaaj nuu'pun je chivo nuu'pun jetse'e je jayu je tyokin dutuknuva'atsut. ⁵ Paaty tse'e ku ve'e je Cristo myiijn yaja naxviijn, jidu'um tse'e je Nte'yam dunuujmi, ve'em ax jo'n vya'añ jep Kunuu'kx jatyan kujxp:

Ka'a xa mitse'e xtsak je tánuk yax juu' ve'e yakja'kxp ukpu juu' jatye'e paamdúk yax, mnupajmtki tse'e jets atse'e n'ítut ni'kxax kópkax,

⁶ ka'a tse'e xtukjotkada'aky je tánuk yax juu' ve'e yaktooydup ukpu je tánuk yax juu' ve'e pyaamdúp je tyokin kajxta.

⁷ Van'itts atse'e nvaajñ:

"Nte'yam, uxyaja atse'e nmin jets atse'e ntónut juu' mitse'e mtsajkp, ve'em ax jo'n javyets ats kajx."

Jidu'um tse'e je Nte'yam dunuujmi. ⁸ Mutoo'vajkp xa ve'e vyaajñ jets ka'a ve'e je Nte'yam dutsak je tánuk yax juu' ve'e yakja'kxp ukpu juu' jatye'e paamdúk yax, ka'a tse'e dutukjotkada'aky je tánuk yax juu' ve'e yaktooydup ukpu je tánuk yax juu' ve'e pyaamdúp je tyokin kajxta. ⁹ Vaampa tse'e: "Nte'yam, uxyaja atse'e nmin jets atse'e ntónut juu' mitse'e mtsajkp." Je Jesucristo xa ve'e duyakkukajxinu je muto'k kojstán. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e tyaanit je mumejtsk kojstán. ¹⁰ Je Nte'yamts uu'me'e xyakvaatsumdu jetse'e je va'ajts joot je va'ajts ja'vin xmo'yumda kux tyoone'e je Cristo juu' ve'e je Nte'yam chojk, je ñi'kx je kyopk tse'e vaan je vintsa'kin to'k naxji anañujoma je jayu kajxta.

¹¹ Je tee'tajkta, jóvumts je'e ve'e dumutonda dumupakta je Nte'yam jetse'e dutukvintsa'agada may nax je yaxta juu' ve'e ni je vin'ita je jayu je tyokin dukatuknuva'atsup; ¹² ax je Jesucristo, to'k náxjits je'e ve'e je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji

jetse'e je jayu je tyokin dutuknuvaach, van'it tse'e ojts y'ajxtkni jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi. ¹³ Jem tse'e du'a'ix kuunume'e je Nte'yam duyakvintókiyut pan pan jatye'e je Jesucristo dutso'oxpajktup. ¹⁴ Tun to'k naxji xa ve'e je Jesucristo je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji, ka may náxap. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e xa'ma kajx y'ijttinit oy jets va'ajts je jayu pan pan jaty je'e ve'e yaktsook. ¹⁵ Nay vanxuppa tse'e je Espíritu Santo dunukojspejtpa ku ve'e vyaajñ:

¹⁶ Jidu'um xa ve'e je Maja Vintsán vya'añ:

"Je nam kojstán juu' atse'e nyaktánup maat je israeejlit jáyuda, jemts atse'e jya'vin kajxmda mpámüt ats je mpava'nun, jemts ats je'e ve'e nja'at vyinma'yun kajxmda."

¹⁷ Van'it tse'e vyaajñ:

"Ni je vin'ita xa atse'e je tyókinda nkoo'kjaa'myejtsnit."

Jidu'um tse'e vyaajñ. ¹⁸ Ku ve'e je jayu je tokin ve'em yakmee'kxja, ka'ats je'e ve'e y'ukvinkópkini jetse'e je jayu ti duyóxtat jetse'e je tyókinda yakmee'kxjat.

Va'an to'k aaj to'k joot je Nte'yam

dumutámimda

¹⁹ Je'e kajx tse'e, utsta ajchta utsta tsa'ada, je Jesús je ñuu'pun kajx tse'e to'k aaj to'k joot ntajkimdat je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat. ²⁰ Kux tse'e xku'oo'kimdi, xyak'avaatsjimdu tse'e je ntoo'amda jetse'e n'ijtumdinít je Nte'yam maat. ²¹ Kux je Jesuuse'e ijtp tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta jetse'e dunutena je Nte'yam je jyayu, ²² va'an tse'e to'k aaj to'k joot je Nte'yam dumutámimda, oy tse'e nnuja'vimda jets je Jesucristo kajxe'e je Nte'yam ya nvinma'yunamda duyakva'ach jetse'e nkoo'knyatokinja'vimjidinit, va'ajts tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu ñaajkva'achju je va'ajts tsoxk namaat. ²³ Va'an tse'e to'k aaj to'k joot dujaa'kjaanchja'vimda juu' ve'e n'ava'nimdup. Kyutyuumps je'e ve'e je Nte'yam juu' ve'e xtukvinva'vimdin, ijtumdinupts uu'me'e je'e maat xa'ma kajx. ²⁴ Va'an du'ixtimda vintso ve'e anañujoma je jayu ntsojkumdat jetse'e nto'numdat je y'oy je'e. ²⁵ Ka'a tse'e nto'numdat ax jo'n je'e pan pan jatye'e kanay'amojikidup, nakyojtsmákkimjadape'e to'k jado'k. Ax nuyojk tse'e ya'a nyakvinkópkimdat kux nnuja'vimdupe'e jets támani ve'e je xaaj ku ve'e je Cristo kyadaaknuvat.

²⁶ Pan tokinto'numdup xa ve'e oy'avinmáyam, jetse'e njanuja'vimda juu' ve'e tyuva, ka'a tse'e ti viijnk vintsa'kin jetse'e je Nte'yam xtókinmee'kxumdat, ²⁷ nma'yumdap ntájumdape'e kux yaktókimpayo'yumdape'e, je jaajñ tse'e n'a'ixumdap joma ve'e xa'ma kajx chaachpaattinit nujom pan pan jatye'e dutso'oxpajktup je Nte'yam. ²⁸ Pan pan jaty xa ve'e dukakuvajktu je Moisés je pyava'nun, ve'em tse'e kyutujk jets ka'a ve'e ti tukmo'tun, oo'ktuts je'e ve'e je jáyuda pan jepe'e numejtsk ukpu nutoojk juu' ve'e du'ixtu dumótudu je ka óyap juu' ve'e tyoondú kyojtstu, ²⁹ ax nuyojk tse'e chaachpaattinit pan pan jatye'e je Nte'yam je y'Onuk dutso'oxpajktup. Ve'em tse'e dujávada jets ve'em je'e ve'e y'uk'aa'k ax jo'n opyana y'aa'k, ve'em je'e ve'e dujávada jets ka'a je'e ve'e tyun ku ve'e je Jesús je Nte'yam ñatyukvintsa'kiji je jayu je tyokin kajxta. Je jayu tse'e duyakvintsa'kintókidup je Espíritu Santo, juu' kajxe'e je Nte'yam je jayu je maa'yun dutuujnja. ³⁰ Nnuja'vimdinup xa ve'e vintso ve'e je Nte'yam vyaajñ: "Ats xa ve'e xtukkadaakp je tokimpayoy'k, ats tse'e ntukkvétup." Vaampap tse'e je Kunuu'kx Jatyán jets je Nte'yame'e je jyayu dutókimpayo'oyup. ³¹ Pan nmasoqkumdup xa ve'e je joojntyk Nte'yam, atsa'kip tse'e ooy je tsaachpaatun juu' je'e ve'e xmo'yumdinup.

³² Ax jaa'myétstats miits vintso ve'e xmuténidi je mákk tsaachpaatun ku ve'e távani je Nte'yam mtuknujávajada je tyuv je'e, ³³ myakjomtoondú myaktitoondú ve'e jeja je numay jayu vyinkujk jetse'e xtsaachja'vidi ax jo'n je jaanchja'vivatajk yaktoonduva. ³⁴ Mtu'kmo'ttu miits'e je jayu juu' ve'e poxuntaktsuunidu. Ku ve'e je jayu mpajkuxjidi juu' jatye'e m'ixtu mjayejptu, ooy tse'e xtuntukxoojntkti, kux mnuja'vidinupe'e jets jeme'e tsapjootm je o'yin juu' ve'e nuyojk oy jetse'e xa'ma kajx y'it. ³⁵ Ka'a tse'e xjaanchja'vi'atúvadat juu' ve'e mjaanchja'vidup, kux je jaanchja'vin juu' ve'e mjayejptup, munuyojk tse'e ooy je Nte'yam mtunmoyumpijtidinuvat je y'oy je'e je'e kajx. ³⁶ Ka'a tse'e mnoo'kxtat jetse'e xtóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ve'em tse'e xpajktinit juu' je'e ve'e xtukvinva'nimdu. ³⁷ Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je'e pane'e mínup,
tsojkts je'e ve'e myiinnit,
ka'a tse'e y'ukta'ninit.

³⁸ Ax je jayu juu' ve'e tuv jáyuvip joojntkip,
joojntykaps je'e ve'e je jyaanchja'vin kajx.
Pan y'avimpijtinuvap tse'e ax jo'n y'ijit,

ka'ats ats je'e ve'e ntukxoondukut.

Jidu'um tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ. ³⁹ Ka'a xa uu'me'e ve'em n'ijtumda ax jo'n je'e pan pan jatye'e du'avimpijitidinuvap ax jo'n ky'o'oyjoojntykidi jetse'e vyintókida, je jaanchja'vine'e njajejpumdap jets xyaktsòokumdupe'e je Nte'yam.

11

Je jaanchja'vin

¹ Je'e xa je'e ve'e je jaanchja'vin ku ve'e nnuja'vimda jets tónjup kòtsjup je'e ve'e juu' ve'e n'a'ixumdap, nnuja'vimdup tse'e jets tyúvam je'e ve'e juu' jatye'e nka'ixumdap. ² Y'oyja'vi ve'e je Nte'yam uu'm je njujpit jáyuvamda kuxe'e jyaanchja'vijidi.

³ Je jaanchja'vin kajx xa ve'e nnuja'vimda jets je kats kajxe'e je Nte'yam duppuujm ya naxviijnit it. Ax ve'em tse'e duppuujm juu' ve'e uxym n'ixumdap, ka'anume'e ti vye'na juu' ve'e yak'ixp.

⁴ Jyaanchja'vi xa ve'e je Abel je Nte'yam, je'e kajx tse'e dumoojy je vintsa'kin juu' ve'e nuyojk oy jets ka'a ve'e je Caín jye'e, jets je'e kajxpa ve'e je Nte'yam je Abel dukatòkimpuujm jetse'e dukuvujk je vyintsa'kin. Oyamts je'e ve'e aa'kani, je Kunuu'kx Jatyán kajx tse'e nnuja'vimda vintso ve'e dutuujn kuxe'e je Nte'yam dujaanchja'vi.

⁵ Jyaanchja'vi xa ve'e je Enoc je Nte'yam, je'e kajx tse'e kya'aa'k, ajojntyk tse'e dutukvaatsni ya naxviijnit it, ka'a ve'e y'ukyakpaatni kux je Nte'yame'e yaktso'o'njinu. Ve'em tse'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ jets je Enoc, chojk, jyotpaate'e je Nte'yam ku ve'e yaana naxviijn vye'na. ⁶ Pan pan xa ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vip, ko'oyja'vijupts je'e ve'e je Nte'yam. Nujome'e pan pan jatye'e je Nte'yam dumutámidup, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e dujaanchja'vadat jets je'a ve'e je Nte'yam jets oye'e tyo'nuxjada pan pan jatye'e to'k aaj to'k joot du'ixtidup jetse'e y'ijittinit je'e maat.

⁷ Jyaanchja'vi xa ve'e je Noé je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukuvujk juu' jatye'e je Nte'yam va'nuxju ti ve'e tónjup kòtsjup juu' ve'e kayak'ixpna vye'na, kyatsupajke'e je Nte'yam jetse'e to'k je arca duppuujm joma ve'e tsa'ak y'ittat maat je chaan je kyooj. Jyaanchja'vi xa ve'e je Noé je Nte'yam, je'e kajxe'e duyaknuk'e'xnatajki jets vyinmajtsjudupe'e je tsaachpaatun je jáyuda juu' ve'e joojtykidu yaja naxviijn van'it. Jyaanchja'vi je'e ve'e je Nte'yam, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatòkimpaajmji.

⁸ Jyaanchja'vi xa ve'e je Abraham je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukatsapujk ku ve'e vyoovjvini jetse'e ñujkx joma ve'e je it juu' ve'e je Nte'yam tukvinva'niju. Ku ve'e tyoo'pujk, ka'a tse'e dunujava pan joma ve'e ñujkx. ⁹ Jyaanchja'vi je'e ve'e je Nte'yam, je'e kajx tse'e y'ijt ax jo'n je jékumit jayu ku ve'e d'vintsuuni je it juu' ve'e tukvinva'niju, jepe'e ak tujkp chuuni jets nay ve'empa je Isaac maat je Jacob, je'e juu' ve'e yaktukvinva'niduva je it je naax. ¹⁰ Ax je'e tse'e je Abraham tyoon kux y'a'ixe'e je kajpun juu' ve'e je Nte'yam kyijpx myoo'ts jetse'e duppuujm.

¹¹ Je Sara, amájani ve'e ooy tyunve'na, o'yixjuts je'e ve'e jetse'e y'onuktaaki kux jyaanchja'vi ve'e jets kyutyónupe'e je Nte'yam juu' ve'e tukvinva'niju. ¹² Je Abraham, óyame'e na'avani ooy tyun'ijt, jyajeyt tse'e numay aa'k je chaan je kyooj, ve'em ax jo'n je maatsa juu' ve'e jem tsajviin jets je po'o juu' ve'e je'a maaxy napa'ayi, kamachoo'vna.

¹³ Oo'kkajxtinuts je'e ve'eda, ka'a tse'e tyukkadaakjidi nujom juu' jatye'e je Nte'yam uktukvinva'nijidu, nayja'vijidinupts je'e ve'e tyuva jets kyutyónupe'e je Nte'yam je y'ayook. Ka'anume'e je Nte'yam je y'ayook dukutyún vye'na, tyuk'atúvidu tse'e je xoojntkum maat jetse'e duyaknuk'e'xnatajki jets ve'em je'e ve'eda yaja naxviijn ax jo'n je jékumit jayu.

¹⁴ Ax je'e ve'e ku ve'e je jékumit jayu jo'n y'ijtti, va'ajts tse'e yakvinmotu jets y'ixtidupnume'e je it joma ve'e chaanadat. ¹⁵ Pan kuduvinnmaaydi kudujaa'myeststi je it juu' ve'e myasoo'ktu, kuy'o'yi tse'e jetse'e jem kuvyimpijitinuva. ¹⁶ Ax ka'a tse'e y'ukvimpijitini, kux to'ke'e je it d'utsokti juu' ve'e nuyojk oy, je'e je'e ve'e je tsapjootmit it, je'e kajx tse'e je Nte'yam kyatuktso'otyónjada jetse'e duNte'yamadat, apaajmtkijidu tse'e to'k je ciudad joma ve'e chaanadat.

¹⁷ Jyaanchja'vi ve'e je Abraham je Nte'yam, je'e kajx tse'e kuduyakvaajñ je vintsa'kin je Isaac ku ve'e je Nte'yam jyot'ixji, tun'a'ix'ijtnupts je'e ve'e jetse'e kuduyak'aa'k je y'ónuk juu' ve'e je Nte'yam tukvinva'niju ku ve'e vyaajñ: ¹⁸ "Je Isaac kajx tse'e xjayéput je tsaan je kooj." ¹⁹ Jyaanchja'vi tse'e je Abraham jets o'yixjupe'e je Nte'yam jetse'e duyakjoojntykpaiknuvat je y'ónuk Isaac. Ax je'e kajx tse'e ku ve'e távani je Abraham dunupaamduka jetse'e duyak'oo'kut je y'ónuk, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je y'ónuk kuy'aa'k jetse'e jyoojntykpaiknuva. ²⁰ Jyaanchja'vi xa ve'e je Isaac je Nte'yam, je'e kajx tse'e dutukmukajts je Jacob maat je Esaú je kunoo'kxun juu' ve'e mínupnum. ²¹ Ku ve'e y'oo'kuvaanni je Jacob, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dumoojy je kunoo'kxun numejtsk je José je y'ónuk, je tyajk natyukkutijup jetse'e je Nte'yam d'vinja'vi

duvintsá'ki. ²² Ku ve'e je José y'oo'kuvaanni, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dunujimi je njujpit jáyuvamda ti ve'e tyóndap ku ve'e dutukvaatstini je egiptovit it, je'e kajx tse'e dupavaajñ ku ve'e choo'ndinit jetse'e duyaktsoo'ndinit je José je pyajk.

²³ Ku ve'e je Moisés kye'x, kuxe'e je tyee' je tyaak je Nte'yam dujaanchja'vidi, je'e kajx tse'e yu'uts kaj'ijti toojk po'ó, y'ixtu ve'e jets va'ajts yaxxone'e jetse'e dukatsa'kidi je egiptovit yakkutojkpa ku ve'e dupavaajñ jetse'e nujom je israeelit maax ónuk duyak'oo'kkáxtat juu' ve'e pi'k mix ónukta. ²⁴ Ku ve'e je Moisés vajutyajk vye'na, kuxe'e dujaanchja'vi je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukatsajk jetse'e yaktijut jets je egiptovit yakkutojkpa je ñaax je'e ve'e je y'ónuk; ²⁵ je'e ve'e chojk jetse'e yakjomtónut yaktitónut maat je Nte'yam je jyayu. Ka'a ve'e dutsajk jetse'e xyoondukut je tokin kajx, je xoojntkun juu' ve'e vee'n ijtkojp; ²⁶ je'e ve'e y'oyja'vi jetse'e chaachpaa'tut, yakviijn'ixut je Cristo kajx jets ka'a ve'e ku ve'e kudujajejp je egiptovit majin, kux y'a'ixp je'e ve'e je o'yin juu' ve'e je Nte'yam mo'ojup. ²⁷ Jyaanchja'vi ve'e je Moisés je Nte'yam, je'e kajx tse'e choo'nini jem Egipto ku ve'e myu'ekju je yakkutojkpa, ka je tsá'kin kajxap, to'k aaj to'k jootte'e y'ijit ax jo'n kudu'ix je Nte'yam, juu' ve'e kayak'ixp.

²⁸ Jyaanchja'vi ve'e je Moisés je Nte'yam, je'e kajx tse'e je pascua xaaj dutuujn, dutukpavaajñ je njujpit jáyuvamda jetse'e je nuu'pun dutukpaa'ttat je tyakkuka'ada jets je tyakpaa'ténada kux kadi ve'e je yak'oo'kpa ángeles duyak'aa'k je kyooop ónukta juu' ve'e ijtp jep tujkpta. ²⁹ Jyaanchja'vidu xa ve'e je njujpit jáyuvamda je Nte'yam, je'e kajx tse'e dutuknajxti je Tsapts Maaxy Naaj ax jo'n je ta'ajts it kuy'ijit; ku ve'e je egiptovit jayu ve'em du'uktonuvaanduva, naxji'kkxkajxidinu tse'e.

³⁰ Jyaanchja'vidu ve'e je njujpit jáyuvamda je Nte'yam, je'e kajxe'e kyituni je jericoojit kajpun je ñaa'páts, távani ve'e dunaa'vidutta vye'na vuxtojtuk xaaj. ³¹ Jyaanchja'vi xa ve'e je ko'otyá'axap Rahab je Nte'yam, je'e kajx tse'e dukuvujk jem tyak'am je njujpit jáyuvamda juu' ve'e dunu'ixtu je it, je'e kajx tse'e dukamaat'aa'k pane'e je Nte'yam dukajaanchja'vidu. ³² ¿Tis atse'e kunjaa'knukáts? Ka'a xa atse'e je tiempo n'ukjaa'kjayeipni jets atse'e nkótsut juu' ve'e je Gedeón kajx, je Barac, je Sansón, je Jefe'te, je David, je Samuel, maat je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. ³³ Jyaanchja'viduts je'e ve'e je Nte'yam, je'e kajx tse'e dupajkti je it je naax, oy yakkutojkti, dupaatti je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam tukmutaajnjudu, je león kyatso'oxpajkjidi, ³⁴ kyayaktoojyidi je jaajn juu' ve'e ooy y'uktumpaamdu, je tsojx dukatuk'oo'kti, mákk vyimpijiti pane'e dukajayeipju je maju, je atso'ox du'amaadaaguidi, mákk ñapyaajmjidi, duyakvintókidi je cho'oxpajkpada. ³⁵ Jempa tse'e je ta'axtajkta juu' ve'e je y'ónuk yakmoojyidinuva juu' ve'e aa'kanda ve'ni jetse'e jyoojntypajktinuva.

Ax jempa tse'e pane'e oo'ktu jem tsaachto'nun jootm, ka'a tse'e dukuvajkti jetse'e naspaka y'ittat, je'e ve'e chojktu jetse'e dupaattini je joojntykin juu' ve'e nuyojk oy ku ve'e jyoojntypajktinuvat. ³⁶ Jem tse'e juu' ve'e yak'anajxidu jetse'e yakvojpti, jem tse'e juu' ve'e yakcadenatsoomdu, yakpoxuntakpaamdu, ³⁷ yakka'ts'oo'ktu, kajojk yakjaa'tva'kxtu, je tsojx tyukyak'oo'ktu, dukukeektu je numay jayu, je carnero ak je chivo ak dutuko'y'tstu je ñi'lxkta je kyopkta, ayooop ijttu, yaktsaachtoomdu, yakjomtoomdu yaktiitoomdu. ³⁸ Ka'a tse'e duvinmátsjada pan pan jatye'e je naxviijnit je kyo'oy je'e dumaatnavyaa'njudup jetse'e y'ittat je'e maatta. ³⁹ Nujom ya'ada, óyame'e je Nte'yam y'oyja'vijidi kuxe'e dujaanchja'vidi, ka'a tse'e dupajkti juu' ve'e je Nte'yam uktukvinva'nijidu, ⁴⁰ xjaa'myejtsumduts uu'm je'e ve'e je Nte'yam ku ve'e xnupajmtkijimdi juu' ve'e nuyojk oy, je'ejyji ve'e ittap oy jets va'ajts uu'm maatta.

12

Jemji tse'e ya nviijanamda nyak'ijtumdat joma ve'e je Jesús

¹ N'ixumdup xa ve'e jets y'oyja'vipe'e je Nte'yam ya numay jayu juu' ve'e jaanchja'vijidu. Nay ve'emts uu'me'edava, va'an tse'e oy duto'numda juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka'a tse'e n'ukto'numdinit je tokin juu' ve'e x'atsooxumdup jetse'e xviijnkvó'vumda, ² jemji ve'e ya nviijanamda nyak'ijtumdinit joma ve'e je Jesús, je'e tse'e xtoo'mo'yumdup jetse'e ve'em je Nte'yam njaanchja'vimdat jetse'e je njaanchja'vinamda duyakpo'okut. Ku ve'e chaachpaaty jem cruz kajxm, ka'a tse'e dutukts'o'tyuyujn je oo'kun juu' ve'e pyaat, kux ñuja'vip je'e ve'e je xoojntkun juu' ve'e jyayejpnpn ku ve'e távani duyaknaxy vye'na je tsaachpaatun. Ax uxuyam, jemts je'e ve'e tsapjootm y'it joma ve'e je Nte'yam yakkutuk, jetsats je'e ve'e y'aka'yun pa'ayi chuuna je vintsá'kin maat.

³ Payo'oyda n'it vintso ve'e je Jesús dumuteni ku ve'e yaktsaachpaatjidi je tókinax jáyuda, ve'em tse'e jotmootsk mka'ittat jetse'e je tsaachto'nun xkajáavadat. ⁴ Ka'anum tse'e m'oo'kta kuxe'e xkakuvakta jetse'e myaktokintónjadat je ko'oyjáyuvap. ⁵ ¿Mjaa'tyókidinup miits vine'eda juu' ve'e je Nte'yam mtukmukojtsjudu?, ve'em ax jo'n je y'ónuk dumukats. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'lxk Jatján vya'afi:

Mits, ónúk, kadi xtsaachjáva ku ve'e je Maja Vintsán mtsaachtúnju, viindúk naxkáda'akye'e xkuvákut ku ve'e myaktuknaajmat jetse'e xkatsapákut.

⁶ Pan pan jatya va ve'e je Maja Vintsán chajkp, jyotpaatyp, yaktsaachpaatyp tse'e, yaktsaachpaatypts je'e ve'e nujom pan pan jatye'e y'ónukip. Jidu'um tse'e vya'añ.

⁷ Mmuténadap tse'e je tsaachpaatun, kux je Nte'yam je y'ónuk miitse'eda. ¿Jea vine'e je pi'k ónúk pane'e je tyee' ka'oojup kavojpup? ⁸ Myooyp xa ve'e je Nte'yam je tsaachpaatun nujom je'e je y'ónukta. Ax pan ka'ats miitse'e je Nte'yam mtsaachtónjada, ka'a tse'e m'itta je Nte'yam je y'ónuk. ⁹ Je naxviijnit jayu juu' ve'e ntee'imdup ntaakimdup, x'oojumdu xvoojumduts uu'm je'e ve'e, jetse'e nvintsá'kimdi, ve'em ax jo'n úxyam paat nvintsá'kimda jo'n; ax je nTee'amda, juu' ve'e jem tsapjootm, je'e tse'e nuyojk vvinmajtsjup jetse'e nkatsupajkumdat jetse'e njoojntykimdat. ¹⁰ Kona xa ve'e je it y'ijt ku ve'e je ntee'amda je ntaakamda x'oojumdi xvoojumdí pan vintso ve'e je vvinma'yunda; ax je Nte'yam, je'e tse'e xmo'yumdup je tsaachtó'nun juu' ve'e uu'm je n'ó'yin kajxamda, kux je'e ve'e chajkp jetse'e n'ijtumdinit oy jets va'ajts ax jo'n je'e. ¹¹ Ni juu' tsaachpaatuna ve'e kyayaktsak van'it jatya ku ve'e nyakmo'yumda. Ax pan ka' óyapts je'e ve'e juu' ve'e nto'numdup jetse'e xyaktsaachpaatumda je Nte'yam, xputajkimdups uu'm je'e ve'e jetse'e nkatsupajkumdinit jetse'e je oy joot njayejpumdinit jetse'e njoojntykimdinit ax jo'n je'e ve'e dútsak jo'n.

Kutsa'aga xa ve'e ooy ku ve'e

nkamajpa'mumda je Nte'yam

¹² Je'e kajx tse'e, mákpkamda je m'ajta je mjootta jetse'e xpanajkxtat je Nte'yam. ¹³ Payo'oyda je y'oy je'e. Panajkxta je tyuv je'e. Ku ve'e je viijnk jayu du'ixtat vintso ve'e mjoojntykada mnaxviijnada, nay ve'empa tse'e dútoonduvat.

¹⁴ Ixtada vintso ve'e m'ijttinit oy joot tsoj joot anañujoma je jayu maat jets vintso ve'e mjoojntykidinit oy jets va'ajts; kux ka'a xa ve'e pan jye'yat jem tsapjootm jetse'e y'itit je Nte'yam maat pan pane'e ka'ijtp oy jets va'ajts. ¹⁵ Yakkópkada tse'e ooy jets miitse'e anañujoma xkuvákta je maa'yun juu' ve'e je Nte'yam je jayu tjoonjip, ni pánats miitse'e mka'íttat ax jo'n je ta'am ojts juu' ve'e pa'amtoomp jetse'e numay je jayu dutukpaat'y. ¹⁶ Ni pana tse'e miitsta je kats dukatukmaatjayéput je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejpp. Ka'ats miitse'e xkamaj'ixtat xkamajjavadat je Nte'yam, ve'em ax jo'n je Esaú, juu' ve'e je kyooop ónúkin dutukvinkuyajknu je tojxk juu' ve'e to'k naxji tyojxk. ¹⁷ Úx'ook, ax jo'n xnujávada, ku ve'e dujoo'ktsojkni jetse'e je tyee' myo'ojut je kunoo'kxun, ka'a tse'e y'ukyakmooyini; joó'ktunyaaxnu ve'e, ka'a tse'e y'uk'ó'yini vintso ve'e duyaktíkutsut juu' ve'e tyoon.

¹⁸ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ya nam kojstán juu' ve'e je Nte'yam xyaktaajnjimdu, ka'ats ya'a ve'e vye'ema ax jo'n je kojstán juu' ve'e je Nte'yam yaktaajnjidu je njujpit jáyuvamda, jem joma ve'e je kopk juu' ve'e yaja naxviijn, joma ve'e je mákx jaajn tyoojy, joma ve'e je it kyoo'tsi, je añu pyu'u myaa't, tyunvitskni, ¹⁹ je trompeta xyuux, jetse'e je Nte'yam je y'aaj je yo'kt je jayu dutukmukajts. Je'eda pan pan jatye'e du'amotunajxtu, je'e tse'e je Moisés dumunoo'kxtktu jets kadi je Nte'yam y'ukjaa'kmukojtsjidini, ²⁰ ka'a ve'e dumuténidi je pava'nun ku ve'e vyaajñ: “Kujyatánuka tse'e juu' ve'e dútoomp ya kopk, yakka'ts'oo'kup tse'e.” ²¹ Qoye'e dutunyaknajxti je atsa'aga juu' ve'e y'ixtu. Ku ve'e viinn je Moisés du'ix, jidu'um tse'e vyaajñ: “Je tsa'aga atse'e úxyam xyakmíppnup.”

²² Nvinkunajximdups uu'm'e je kopk juu' ve'e Sión dúxaaj, je tsapjootmit Jerusalén, je ciudad juu' ve'e je Nte'yam jye'e, joma ve'e je aangelestajk kamachoovna ñay'amókajada jetse'e je joojntyk Nte'yam duyakmájada duyakjaanchada je xoojntkun maat. ²³ Jem tse'e je numay jayu juu' ve'e je Nte'yam je y'ónuk, je'e tse'e taandu javyet jem tsapjootm. Nvinkunajximdup tse'e je Nte'yam, juu' ve'e anañujoma je jayu dutokimpayoyp. Jem tse'e je jayu je jyootta je jya'vinda juu' ve'e tuv jáyuvidu joojntykidu, juu' ve'e vaatsu jetse'e y'it oy jets va'ajts. ²⁴ Jem tse'e je Jesús, juu' ve'e xnúténimdup jem je Nte'yam vvinkejkm jets pan kajxe'e je Nte'yam xyaktaajnjimdi ya nam kojstán. Je Nte'yam tse'e xtoojnjimdup je maa'yun je Jesús je y'oo'kun kajx. Ka'ats je'e ve'e vye'ema je Abel je y'oo'kun, kux je'e je ñuu'pune'e duyaknuka'xnatajki jets jep je'e ve'e tokin jaatp je y'ajch.

²⁵ Payo'oyda oy, ka'a tse'e xkakuvákta je'e pane'e kojtsp. Pyaattu xa ve'e je tsaachpaatun pan pan jatye'e dukakuvajktu to'k je naxviijnit jayu juu' ve'e dukojtsnajxp y'ijt je Nte'yam je y'ayook. Kux ve'em je'e ve'e, ¿vintsose'e xkatukkuvejumdat je Nte'yam pan nmasookumdupe'e je'e je y'ayook juu' ve'e tsoo'mp jem tsapjootm? ²⁶ Ojxi tse'e je it ku ve'e je Nte'yam dumukajts je njujpit jáyuvamda joma ve'e je kopk; ax ya xaaj, juu' ve'e úxyam, jidu'um tse'e je kojstán duyaktaajñ: “Ku atse'e jado'k nax je naxviijnit it nxit yo'oyut, ka je naxviijnit ítyapts atse'e nxituyoyoyup, ve'empa ve'e je tsajmit it.” ²⁷ Ku ve'e

vyaajñ “jado'k nax”, nujávánits je'e ve'e jets juu' ve'e yakpaam, kutókiyupts je'e ve'e ku ve'e yakxituyo'oyut, ve'em tse'e tyaannit xa'ma kajx juu' ve'e kaxiimp. ²⁸ Je it joma ve'e je Nte'yam yakkutuk jets joma ve'e n'ijtumdat, ka'ats je'e ve'e xyin, taannuyps je'e ve'e xa'ma kajx. Je'e kajx tse'e dutsák jetse'e je Nte'yam nkukojsjimdnit jetse'e nvinja'vimdnit nvintsa'kimdnit nujom aaj nujom joot jetse'e nyakmájimdat nyakjaanchimdat ax jo'n dvinmachju jo'n. ²⁹ Atsa'kip xa je'e ve'e ooy ku ve'e nkamajapa'mumda je Nte'yam, mákk tse'e ooy je jayu je tyókin dutuntukkuvet.

13

Juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip

¹ Xa'ma kajx tse'e mnachókjadat to'k jado'k. ² Oy jayu mnapyámjadat maat je je'yva jayu. Jeme'e je jayu juu' ve'e ve'em dutoondu, ka'a tse'e dunuja'vidi jets je aangelestájk je'e ve'e juu' ve'e yakkaaydu juu' ve'e yakmataandu.

³ Jaa'myétsta je poxuntakjaju, ve'em ax jo'n kum'ijtti jep poxuntuypk je'e maatta. Ka'a tse'e xjaa'tyókidat pan pan jatye'e yakjomtoondup yaktitoondup, ve'eme'e myakjávajadat jets myakjomtoondupap myaktitoondupap miitse'eda ax jo'n je'eda.

⁴ Vintsa'agada je navyajkun. Pan pane'e ta'axpúkani pan pane'e yaa'vyúkani, myaj'ixup myajjávap tse'e je navyajkun. Tokimpayo'oyjadapts je'e ve'e je Nte'yam pan pan jatye'e duyakvintsa'kintókidup je navyajkun jets pan pan jatye'e ko'oyyaa'yap.

⁵ Ka'a tse'e je meen xnas'ayóvadat, tukjotkada'akta pan vinxupe'e juu' x'ixta xjayepta, kux jidú'ume'e je Nte'yam vya'añ. “Ats xa mitse'e n'ixup njayéepup, ni je vin'itats ats mitse'e nkamaso'okut.” Jidú'um tse'e vya'añ. ⁶ Ve'eme'e y'oya jetse'e nva'numdat to'k aaj to'k joot: Je Maja Vintsan atse'e xputajkip, ka'ats atse'e ntsa'aga pan vintso atse'e je jayu xtun.

⁷ Jaa'myétsta je'eda pan pan jatye'e mtuk'ixjudu mtuknuja'vijidu je Nte'yam je y'ayook, payo'oyda je y'oy je'e juu' ve'e tyoondu xkojystu ku ve'e jyoojntykidi jets vintso ve'e mákk aaj mákk joot je Nte'yam dujaanchja'vidi. Ve'em tse'e xtoonduvat xkojystuvat.

⁸ Je Jesucristo, ka'a xa je'e ve'e tyíkuts, ve'em ax jo'n y'ijit, ve'emts je'e ve'e y'it jetse'e y'ijitnit xa'ma kajx. ⁹ Jeja tse'e je ixpajkun ka to'kap juu' ve'e viijnk, ka'ats miits je'e ve'e xpanajkxtat. Je'e ve'e oy ku ve'e nmačkpa'mumdat ya na'ajamda ya njootamda je Nte'yam je myaa'yun kajx, ka je'e kajxape'e juu' ve'e yakkaayp yak'ookp. Je ka'yun je ookun juu' ve'e je jayu pyavaandup jetse'e je jayu dukakáydát duka'oo'ktat, ni vinxúpats je'e ve'e je jayu kyaputákajada jetse'e y'ittat je Nte'yam maat.

¹⁰ Njayejpumdap xa uu'me'e je yax juu' ve'e katukkádaakjudup jetse'e duja'kxtat je'eda pan pan jatye'e toondup joma ve'e je tabernáculo. ¹¹ Je tánuk juu' ve'e je Nte'yam tyukvintsa'kidup je jayu je tyókin kajx, je'e je ñuu'pun tse'e je tee' juu' ve'e dunuvintsanikajxp je tee'tajkta, je'e tse'e yaktajkip je it juu' ve'e je kunoo'kxun munuyojk dumaat, je tánuk je ñi'kx je kyopk, je'e tse'e yakkajpumpítsumdup jetse'e duyaknaxtoyda jékum. ¹² Ax nay ve'empa tse'e je Jesús duyakkajpumpítsumduva, jem tse'e je ñuu'pun dumasaak ku ve'e y'uk'aa'k. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e je y'oo'kun kajx dutuknuva'atstat je jayu je tyókin. ¹³ Va'an tse'e du'ijtumda je Jesús maat óyame'e je jayu xviijn'ixumda ax jo'n je Jesús yakviijn'ix ku ve'e je jayu yakcruuzpejtjidi jem kajpun pa'am. ¹⁴ Va'an tse'e du'ijtumda je'e maat, kux n'a'ixumdupe'e je ciudad juu' ve'e miimpnum, ka'a xa ve'e ti it njayejpumda joma ve'e xa'ma kajx ntsuunimdnit yaja naxviijn. ¹⁵ Ax je'e kajx tse'e dutsák jetse'e ijtp je Nte'yam nkukojsjimdat je Jesucristo kajx. Ku ve'e ve'em nto'numdat, je'e tse'e je vintsa'kin juu' ve'e vvinmajtsjup jetse'e je Nte'yam nmo'yumdat. ¹⁶ Ka'a tse'e xjaa'tyókidat jetse'e xtóndat juu' ve'e oy. Putkada je jayu pan pane'e katih'ijtxjudup. Ku ve'e ve'em xtonda, je vintsa'kints je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip.

¹⁷ Katsapakta pan pan jatye'e mtuk'ixjudup je Nte'yam je y'ayook. Je'e tse'e mtóndap juu' je'e ve'e kyojystup, kux je'e ve'e chojktup, pyayo'ydup vintso ve'e oy m'ijttinit je Nte'yam maat, ñuja'viduyps je'e ve'e jets myo'odap je'e ve'e je Nte'yam je cuenta pan vintso ve'e juu' jaty tudútonda tudúkotsta. M'ixtap tse'e vintso ve'e je tyoonk dutóndat je xoojntkun maat. Pan ka'a xa miits je'e ve'e xkatsapakta, je tsaachvinma'yun maatts je'e ve'e je tyoonk dutóndat. Ax ka'ats miits je'e ve'e mto'nuxjadat oy.

¹⁸ Nutsapkotsta aats to'k aaj. Ka'a aatse'e ntinatyukjávaja jeja je Nte'yam vyinkujk, je'e aatse'e ntsajkp jets aatse'e njaa'któnut njaa'kkótsut juu' ve'e oy jets va'ajts. ¹⁹ Ku atse'e xnutsapkotstat, je'e ve'e vinkopk jetse'e je Nte'yam x'amótudat jets je'e ve'e dutónup jets atse'e tsojk nvimpítut joma ve'e miitsta.

²⁰ Je Nte'yam, juu' ve'e je oy joot duyajkp jetse'e duyakjoojntypajknuva je nMaja Vintsanamda Jesucristo, juu' ve'e x'ixumdup xjayejpumdap ve'em ax jo'n je oy carnero

vinténiva du'ix'it je kyarneeroda, je Jesucristo, juu' ve'e je ñuu'pun kajx je Nte'yam xtuk-mutaajnjimdu je kojstán juu' ve'e xa'ma kajx tyoonnup, ²¹ je Nte'yam tse'e mmo'ojadap je oy aaj je oy joqt jetse'e ve'em xtoondinit xkojstinit juu' je'e ve'e chajkp. Je Jesucristo kajx tse'e dupámüt yam nja'vin kajxmamda juu' ve'e y'oyja'vip. ¡Yakmaja yakjaancha tse'e je Cristo y'ijtnit xa'ma kajx! Amén.

²² Utsta ajchta utsta tsa'ada, nmunoo'kxtktupts ats miitse'e jetse'e ya kojtsvjin xkuváktat juu' ve'e ntuknuja'yidup, je'e ve'e ku ve'e vee'n tunnújáyada. ²³ N'ava'nipts atse'e jets ta ve'e je n'útsamda je n'ajchamda Timoteo naspaka tyaanni. Pan tsojke'e jye'ya, nmaadapts ats je'e ve'e jets aats miitse'e najkx nku'ixtinuva.

²⁴ Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat je jayu juu' ve'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk, jets nujom je Nte'yam je jyayu. Máyame'e je Dios mkejxuxjada je itáliait jayu.

²⁵ Je Nte'yamts miitse'e anañujoma mkunoo'kxjadap.

Ya'a tse'e je ñak juu' ve'e je Santiago jyaay

¹ Atse'e je Santiago, je Nte'yam jets je Maja Vintsán Jesucristo je myutoompa je myupajkpa. Máyam atse'e je Dios ntuknukęxtu vannumakmejtsk viijn je Israel ja chaan je kyoo juu' ve'e tsuunidup ka to'k viijnap yaja naxviijn.

Je viijn je kejon juu' ve'e je Nte'yam yajkyp

² Utsta ajchta utsta tsa'ada, xoondukta ku ve'e xyaknaxta oyjuu' tsaachpaatuna. ³ Mnuja'vidup xa ve'e ku ve'e xmuténada je tsaachpaatun je'e kajx ku ve'e je Jesucristo xjaanchjávada, ve'em tse'e xjajt'ata'atstá vintso ve'e juu xmuténadat. ⁴ Muténada oy ja tsaachpaatun juu' ve'e myaknajxtup pan joma vaate'e kyukaxa, ve'em tse'e mák m'ijitnini to'k muk je Jesucristo maat, ka'a tse'e ti mka'ijitxjadat.

⁵ Pan jem xa ve'e nuto'k miitsta juu' ve'e ka'ijitxjup je viijn je kejon, amótuvuts je Nte'yam jetse'e myo'ojut, ax mo'ojupts je'e ve'e, kux tyoojnijp je'e ve'e je maa'yun anañujoma, ka'a tse'e duko'oyjáva ku ve'e je jayu juu y'amótuxju. ⁶ Ax vinkopkts je'e ve'e jetse'e dujaanchjávát jets tyónup je'e ve'e je Nte'yam juu' ve'e y'amótup, ka'a tse'e myejtsvinmáyut. Kux je'e juu' ve'e mejtsvinmaayp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je maaxy naaj juu' ve'e je poj yakpe'tsmiijnjup yakpe'tsxajjup. ⁷ Pan pan xa ve'e mejtsvinmaayp, ka'a tse'e vyinmáyut jets mo'ojup je'e ve'e je Nte'yam juu ve'e y'amótup, ⁸ vinmamyiimp vinmaxyajppts je'e ve'e jetse'e to'k aaj to'k joot juu' dukatún.

⁹ Je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e ayooovud, va'ants je'e ve'e duxoondukta kux ñumájidup je'e ve'e jaja je Nte'yam vyinkujk. ¹⁰ Jets je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e kumeen, va'an tse'e duxoondukta kux ka ja myeen kajxape'e je Nte'yam yakmájajada. Najxp xa ve'e yom ya it ku ve'e je jayu kyumeenada; ve'em xa je'e ve'e ja kumeen jayu ax jo'n je yukjootmit puj, ka'a tse'e jyek. ¹¹ Ku ve'e je pi'k ojts aajy jetse'e je pyuj vyinka'avaatsni, ka'a tse'e y'uktsojini. Nay ve'empa tse'e je kummen jayu vyintókida ku ve'e nuyojk jyaa'knaajkkumeenava'anjada.

Ka'a ve'e pan pane'e je Nte'yam yaktokintonuvaampy

¹² Xoondup xa je'e ve'eda pan pan jatye'e oy dumuténidup je tsaachpaatun, kux ku xa ve'e oy dkuyaknaxta, jyajejptinuupts je'e ve'e ja joojntykin juu ve'e xa'ma kajx ijtp, juu' ve'e je Nte'yam tyukvinva'nidup je'eda pan pan jatye'e tsokjudup. ¹³ Ku xa ve'e je jayu tyokintonuva'añ, ni pana tse'e kyava'anut jets je Nte'yame'e yaktokintonuvaajnup, kux ka'a xa ve'e pan y'o'yixju jetse'e je Nte'yam dvinma'yunmo'ot jetse'e dutsókut juu ve'e ka óyap, jets ka'ava ve'e pan pane'e ja Nte'yam je vinma'yun moojyup jetse'e tyokintónut. ¹⁴ Juu' ve'e je jayu yaktokintonuvaajnup, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu je y'avintso vinma'yun vyiijnkvávju jetse'e tyokintónut. ¹⁵ Ax ku tse'e je jayu vyiijnkvávju jetse'e tyokintónut, van'it tse'e je jayu tyokintún; jets ku ve'e je jayu kyatokinton'atava, je'yapts je'e ve'e je xaaj jetse'e je tyokin yaktukkuvajtnit xa'ma kajx, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam maat y'itút.

¹⁶ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ka'a tse'e mnamyaso'okjadat jetse'e pan mvn'aa'njadat. ¹⁷ Nujom juu' ve'e oy jets va'ajts, kajxm tsots je'e ve'e je maa'yun chaan, je Nte'yamts je'e ve'e duyajkp, je'e pane'e dupaam noujom juu' jatye'e ajajp ata'kxp jem tsajpootm. Ka'a tse'e je Nte'yam tyikuts, jyajtykutyump je'e ve'e juu' jatye'e kyajtsp. ¹⁸ Kux ve'eme'e dutsak, je'e kajx tse'e je Nte'yam je nam joojntykin xmo'yumdi ja ayook kajx juu' ve'e tyúvam. Ve'em tse'e dütuujn jetse'e n'ijtumdnit ax jo'n juu' ve'e ta'mitoo'vajkp jetse'e je Nte'yam yaktukmuyax, uu'mda, juu' ve'e too'vajkp dujaanchja'vidu je Jesucristo.

Je'e pane'e dvinja'vip dvinvntsa'kip je Nte'yam ax jo'n dupaa'ty du'akeega

¹⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada juu' atse'e ooy ntuntsojktup, yakvinkópkada yu'u: Kats'amotunaxta pan pan jatye'e mtuk'ixjudup je Nte'yam je y'ayook, ka'a tse'e jatyi juu' xkótstát, je'e ve'e too'vajkp oy mpayo'oydap juu' ve'e mkotsuvaandup. Ka'a tse'e jatyi mjotma'attat, ²⁰ kux ku xa ve'e je jayu jyotma'aty, ka'ats je'e ve'e dutún juu' ve'e je Nte'yam chajkp. ²¹ Ja'a kajx tse'e, ka'a tse'e x'uktoondit juu' ve'e kyapaaty kyah'akeegup, je kyo'oy je'e juu' ve'e ooy tun'ijtp yaja naxviijn. Nu'u'k aaj nu'u'k joot'e xkuváktat je ayook juu' ve'e je Nte'yam pyaam jem mja'vin kajxmda jets juu' kajxe'e mo'o'yuijxada jetse'e xjajejptnini je joojntykin ju' ve'e xa'ma kajx ijtp.

²² Tonda vintso ve'e vya'añ je Nte'yam je y'ayook, ka'a tse'e mnavyin'aa'njadat, ka'a tse'e mvnmáydat jets nvaatani je'e ve'e ku ve'e x'amótunaxta jetse'e xkakutyonda. ²³ Je'e sxa ve'e juu' ve'e du'amotunajxp je Nte'yam je y'ayook jetse'e dukakutyún, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e je vyiijn je y'aaj dukak'ixip jep ixun jaatp, ²⁴ y'ixpts je'e ve'e

vintso ve'e y'ixuva. Ku tse'e dūvinva'kva'ach je ixun, van'it tse'e dujaa'tyoki vintse ve'e y'ixuva. ²⁵ Ax je'e juu' ve'e oy dupayo'yp vintso ve'e je Nte'yam to'k aaj to'k joot dūmutūn dūmupuk, jetse'e dukutyūn, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e kyoo'ktokintonnit. Pan tyuumpts je'e ve'e ve'em jetse'e dukajaa'tyōki juu' ve'e tūdu'amotunaxy, kunoo'kxjupts je'e ve'e je Nte'yam.

²⁶ Pan pan xa ve'e dūnasja'vip jets vyinja'vip vyints'a'kip je'e ve'e je Nte'yam jetse'e ovyintgsova juu' dukats, viinm tse'e űavin'uu'ju, ka'a tse'e tyo'nuxju vintso ve'e dūnasjava jetsz je Nte'yame'e yakvinja'vip yakvints'a'kip. ²⁷ Je'e pane'e oy dūvinja'vip dūvints'a'kip je Nte'yam, je Dios Tee', ve'em ax jo'n dupaa'ty dū'akeega, je'e tse'e dūku'ixp je ku'aa'k űnuk jets je ku'aa'k ta'axtajk juu' ve'e tsaachpaattup, ka'ats je'e ve'e dūmaatnavyaa'njada je naxviijnit je kyō'oy je'e.

2

Ka'a tse'e je jayu nviijn'ixumut

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, mjaanchja'vidupe'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo, juu' ve'e je majin ooy dūtunjayepp. Ni vin'ita xa ve'e je jayu xkaviijn'ixtat. ² Va'an tse'e dūtūjumda jets je'ydupe'e numejtsk je jayu joma ve'e mnay'amókajada, to'k tse'e pane'e kumeen jets oro kakūjanax jetsz oy vitax, jets jado'k pane'e ayooova jayu jets tum tōkani je pyi'k vit. ³ Ax pan mvints'a'kidup tse'e je'e juu' ve'e oy vitax jetse'e xnaajmada: "Tsaana yaja oy tsuujntkun kujx", jetse'e xnaajmada je ayooova jayu: "Jeejji tena", ukpu "Tsaana yaja naxkujx joma ve'e ats ya ntsuujntkun", ⁴ pan jidu'um tse'e xnaajmada, mviijn'ixtup tse'e jetse'e je ko'oy vinma'yūn xyaktōnda, mvinkoondup tse'e je jayu juu' ve'e mvints'a'kidup.

⁵ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, amotunaxta. Je jayu juu' ve'e yaja naxviijn yaktijtup ayooova jáyuda, je Nte'yamts je'e ve'e vinkoojnjudu jetse'e ooy tyunjaanchjávajadat jetse'e y'ijttinit jem y'am kya'm, jam joma ve'e y'ijttinit pan pan jatye'e je Nte'yam dūtsojktup. ⁶ Ax mūtsta, mviijn'ixtupts mūtse'e je ayooova jayu jetse'e xyakmájada je kumeen jayu. Je kumeen jayu xa ve'e mnpajkvaatsjudup jetse'e mnuxa'ajada jeja je tokin payo'yva vyinkujk, űve'em xaja? ⁷ Je'e tse'e dūvinkojtspejittup je Cristo, juu' ve'e myaaxxujudu jetse'e m'ijttinit je'e je jayu.

⁸ Jidu'um xa ve'e je Maja Vintsán je jayu dupava'añ, ve'em ax jo'n vya'añ jep Kunuu'kx Jatyán kujxp: "Tsokta je mmujantamda je mmutaktamda ve'em ax jo'n viinm mnachókjada." Jidu'um tse'e dupavaa'ñ. Pan mkutyoondupe'e tse'e, oy tse'e xtōnda. ⁹ Ax pun mviijn'ixtup tse'e je jayu, tokints je'e ve'e juu' ve'e mtoondup jets je pava'nun kajxe'e oy yak'ix jets ka'a ve'e xkutyōnda je pava'nun. ¹⁰ Kux pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e dukutoomp je pava'nun, tun to'k viijnji tse'e je pava'nun dukakutyūn, ax taamp tse'e jep tokin jaatp, ve'em ax jo'n ni to'ka kudukakutyūujn jo'n. ¹¹ Kux je'e pane'e vaamp: "Ka'a tse'e xyakvints'a'kintókida je navyajkun", je'e tse'e vaampap: "Ka'a tse'e myakjayu'oo'ktat." Oyame'e xkayakvints'a'kintókida je navyajkun, pan myakjayu'oo'ktup tse'e, ka'a tse'e xkutyōnda je pava'nun. ¹² Tōnda jets kotsta juu' ve'e je jayu, juu' ve'e pyaatyp y'akeegui. Mnuja'vidup tse'e jetsz yaktokimpayo'yumdape'e je'e kajx ku ve'e nkayakjatumda jetse'e je Nte'yam xputajkimdat jetse'e nko'ktokinto'nūmdinit. ¹³ Kux ka'a xa ve'e je Nte'yam je jayu dūtukmo'otut pan pane'e ja myujayu dukatukmo'tp; je'e ve'e pan pane'e je tukmo'tun dūjayepp.

Ku ve'e juu' yakaanchjáva jetse'e juu' yaktūn

¹⁴ Utsta ajchta utsta tsa'ada, űvintso je'e ve'e tyun ku ve'e je jayu vya'añ: "Njaanchja'vip atse'e je Nte'yam", pan ka'a ve'e dūtūn ax jo'n je Nte'yam dutsak? Ka'a xa je'e ve'e y'o'yixjūt jetse'e dūjayēput je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp ku ve'e vya'añ jets jyaanchja'vipe'e, jetse'e dukatūn ax jo'n je Nte'yam dutsak jo'n, űve'em xaja? ¹⁵ Va'an tse'e dūtūjumda jets jeme'e nuto'k je uts je ajch ukpu je uts je tsa'a juu' ve'e je vit je4 xox ukpu ke kaaky je naaj ka'ijtxjup. ¹⁶ Pan ka'a tse'e xmo'oda je vit je xox jets je kaaky je naaj juu' ve'e ka'ijtxjup, űti tse'e oy mtoondup pan mnuujmidup: "Je Nte'yam tse'e mkunoo'kxjup, jokx tse'e mnaaj'itjūt jetse'e oy mkaayvat"? ¹⁷ Ax ve'em tse'e, ka'ats je'e ve'e tyun ku ve'e je jayu vya'añ jets jyaanchja'vipe'e je Nte'yam jetse'e dukatūn ax jo'n je Nte'yam vya'añ.

¹⁸ Nunajtp xa ve'e ku ve'e nuto'k vya'anut: "To'k xa ve'e pane'e je Nte'yam dujaanchja'vip, jado'k tse'e pane'e dūtoomp je y'oy je'e." Jidu'umts atse'e n'atsav: Yaknuke'xnata'kats n'it jetws mjaanchja'vipe'e je Nte'yam ku ve'e xkatūn juu' ve'e chajkp, ax nyaknuke'xnata'kipts atse'e jets njaanchja'vip atse'e je Nte'yam je'e kajx ku atse'e ntun juu' je'e ve'e chajkp. ¹⁹ Mjaanchja'vipts mitse'e jets jeja ve'e to'kji je Nte'yam. Oyts je'e ve'e ku ve'e xjaanchjáva. Ax ka je'e kajxyap tse'e ja Nte'yam je jayu dukatokimpum. Jyaanchja'vidupap tse'e je ko'oyjáyuvapta jets jeja ve'e to'kji je Nte'yam, je tsa'aga kajx

tse'e myívupta. ²⁰ Mits, jayu juu' ve'e ve'em vinmaayp, ka'a xa ve'e oy xpayo'oy. ¿Je'e ve'e mtsajkp jets ats mitse'e ntuk'ixut jets ka'a je'e ve'e tyun ku ve'e je jayu vya'añ jets jyaanchja'vipe'e je Nte'yam ku ve'e dukatún juu' ve'e je Nte'yam chajkp? ²¹ Je Nte'yam tse'e dukatokimpaam je njujpit jáyuvamda Abraham je'e kajx juu' ve'e tyoon, je'e ve'e ku ve'e je y'ónuk dupuujm jem yoxpexjtun kajxm jetse'e je Nte'yam du'uktukvinta'agavaajñ. ²² ¿Kaa ve'e xvinmoto jets juu' ve'e tyoon, je'e tse'e duyakpook juu' ve'e jyaanchja'vi? Juu' ve'e je Abraham tyoon, je'e tse'e duyaknuke'xnatajki jets jyaanchja'vi ve'e je Nte'yam. ²³ Ax ve'em tse'e tyoojnji je Kunuu'kx Jatyán juu' ve'e vaamp: "Jyaanchja'vi ve'e je Abraham je Nte'yam. Ax je jyaanchja'vin kajx tse'e je Nte'yam kyatokimpaajmji." Vaampap xa ve'e je Nte'yam: "Nmaatnayja'vijup atse'e je Abraham." ²⁴ Ax ve'em tse'e, yaknuja'vip xa ve'e jets je Nte'yame'e je jayu dukatokimpaamp je'e kajx juu' ve'e je jayu tyuump, ka je'e kajxyape'e ku ve'e vya'añ jets jyaanchja'vipe'e.

²⁵ Nay ve'em tse'e jyajtpa maat je ko'otya'axap Rahab. Ka'a tse'e je Nte'yam tyokimpaajmji ja'a kajx juu' ve'e tyoon. Je Rahab tse'e oy dukuvajk je jayu juu' ve'e du'ixtu je it jetse'e duputajki jetse'e ñajkxtat ku ve'e je viijnk too' dupajktini. ²⁶ Ve'em ax jo'n je jayu je ñi'kx je kyopk kyatún ku ve'e je jya'vin tyukva'achju, ve'em tse'e kyatoompa ku ve'e je jayu vya'anda jets jyaanchja'vidupe'e je Nte'yam jetse'e dukatonda ax jo'n je Nte'yam dutsak.

3

¹ Utsta ajchta, ka'a xa miitse'e to'k ka'ajyji mnapyámjadat juu' ve'e je jayu dutuk'ixtup je Nte'yam je y'ayook jeja je numay jayu vyinkujk. Mnuja'vidup xa ve'e jets nuvinxup uu'me'e nyak'ixpajkumda, nuyojk makk tse'e je Nte'yam xtokimpayoyumdat jets ka'a ve'e je'e juu' ve'e kayak'ixpajktup. ² Anañujoma xa ve'e ntontókimda nkojstókimda. Je jayu juu' ve'e ni vin'ita kakajstókip, oy jets va'ajtsts je'e ve'e je jayu, o'yixjupts je'e ve'e jetse'e ñaajkkutojkuxu. ³ Mpaajmjimdup xa ve'e je jaach je y'ajén jep y'ávup jetse'e xkatsupajkumdat, x'o'yixumjudup tse'e jetse'e xyakja'mdat pun joma ve'e ntsojkumda. ⁴ Nay ve'empa je barco, óyam je'e ve'e maj jetse'e je makk poj tyi'itsju, o'yixjupts je'e ve'e juu' ve'e yakyo'yjup jetse'e duyaknajkxut pun joma tso ve'e dutsak je pi'k kupukajxji juu' ve'e yaktijp timón. ⁵ Nay ve'empa tse'e jyajtpa maat je toots, jyapi'ka tse'e, májum tse'e je kats duyakvimpit. Ve'em ax jo'n jem yukjootm, maja aa'k, jetse'e jyatunyuu'nama je pi'k jaajin myachjou, jetse'e jompaatji tyoya. ⁶ Ax je toots, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je pi'k jaajin juu' ve'e o'yixjup jetse'e myajivimpit. ⁷ 11Qoy xa ve'e kyatun'oya juu' ve'e yajéjip ja toots kajx. Je toots kajx tse'e nujom je jayu duyaktáñ jap tokin jaatp. Ve'em xa ve'e je toots ax jo'n kuyakna'k je jaajin joma ve'e je jayu xa'ma kajx chaachpaattini jetse'e ja jayu duyakvintoki.

⁷ O'yixjupts je'e ve'e je jayu jetse'e duyakyójut oyjuu' tánuka, je yukjootmit tánuk, je jeyyva tánuk, je tsaa'n, jets je natánuk. Ax ta tse'e duyakyuj. ⁸ Ax ni pana tse'e kya o'yuijxu jetse'e je toots duyakyójut, ni pana tse'e je toots dukayakkutujka. ¿Qooyt je'e ve'e kyatun'oya! Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n ja tsaa'n je xyavat. ⁹ Ja toots xa ve'e ntuk'oñukojtsimdup je nMaja Vintsánamda, je Dios Tee', je toots tse'e ntukko'oñukojtsimdup je nmujáyuvamda, juu' ve'e je Nte'yam pyaam ku ve'e ñay'apamnaxji. ¹⁰ Jep xa ve'e je jayu y'ávup pyitsum je ayook juu' ve'e je Nte'yam du'oñukojtsip, nay jépyyam tse'e y'ávup pyitsum ja ayook juu' ve'e je Nte'yam pyaam ku ve'e ñay'apamnaxji. ¹¹ Ka'a xa ve'e nvaat joma ve'e myu'ut je tsek naaj jetse'e myo'tkojpat je ta'muts naaj, ¿ve'em xaja? ¹² Ni ka'a tse'e nvaatpa jetse'e to'k je higo kup duyakta'mat je olivos taajm, kaa tse'e nvaatpa jetse'e je tsaa'yum aats duyakta'mat je higo taajm, ¿ve'em xaja? Nay ka'a tse'e y'o'yiva to'k je mo'ot joma ve'e pyitsum je ta'muts naaj jetse'e jeejyam pyitsumkojpat je tsek naaj.

Jje vijin je kejun juu' ve'e je Nte'yam yajkyp

¹³ Pan jem xa ve'e je jayu juu' ve'e viji kej jetse'e oy juu' jaty duvinmoto, va'an tse'e duyaknuke'xnatáka jets ve'em je'e ve'e ku ve'e jyoojntykat ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ku ve'e je y'o'yje'e dutónut je nuu'k aaj je nuu'k joot maat jets je vijin je kejun maat. ¹⁴ Ax pan je m'avintso vinma'yun myaktonuvaajndup jets pan mtsojktupe'e jetse'e je jayu dutóndat ax jo'n mva'anda, ka'a tse'e mnamyajajadat jetse'e mva'andat jets ka'a je'e ve'e vye'ema. ¹⁵ Ku ve'e je jayu ve'em je ko'oy vinma'yun dujayep, ka'a tse'e dujayep je vijin je kejun juu' ve'e je Nte'yam yajkyp; ja ko'oyjáyuvapts je'e ve'e je vinma'yun duyakjéjip, ve'emts je'e ve'e je vinma'yun juu' ve'e jyayejtup pan pan jatye'e dumaa'navyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e. ¹⁶ Kux joma xa ve'e je jayu duyaktomda je y'avintso vinma'yunda jetse'e y'ékjada ku ve'e je viijnk jayu y'oyada, nay jámjyam tse'e je jayu oyvintsova jyátukada jetse'e dutonda nujom juu' jatye'e ka óyap. ¹⁷ Ax ku tse'e je jayu dujayep je vijin je kejun juu' ve'e je Nte'yam yajkyp, too'vajkpts je'e ve'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dujayep, chajkpts je'e

ve'e jetse'e je oy joot dujayejpnit maat anañujoma je jayu, ka'a tse'e je y'avintsö vinm'ayunji dupum, napyajmup tse'e jep kutojkun pa'tkup, ooy tse'e je jayu dutuntukma'at, tum oys je'e ve'e juu' ve'e tyuump kyajtsp. ¹⁸ Je'eda juu' ve'e du'ixtidup vintsö ve'e je jayu chuunidinit oy aaj oy joot, je'e kajx tse'e je numay jayu jyoojntykada ax jo'n je Nte'yam dutsak.

4

Ku je jayu dumaatnavyuu'nju je naxvijnit je kyo'oy je'e

¹ ¿Tis je'e ve'e juu' ve'e duyakjéjip je tso'oxpajkun jets je kojtsvintsö'vun juu' ve'e mjayejptud? Je m'avintsö vinma'yun xa je'e ve'e. Mtso'oxpajktupe'e je y'oy je'e kuxe'e xyaktonda je m'avintsö vinma'yunda, ¿ve'em xaja? ² Mtsojktupe'e jetse'e juu' xjayeptat, ax ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e xjayeptat, je'e kajx tse'e myakjaju'oo'kuva'anda. Mtsojktuvap tse'e jetse'e xjayeptat juu' ve'e je viijnk jayu jyayejptup, ax ka'a tse'e m'o'yixjada jetse'e xjayeptat, je'e kajx tse'e mnakojsvintsö'vujada. Ka'a tse'e xjayepta juu' ve'e mtsojktup, kux ka'a ve'e je Nte'yam x'amótuda. ³ Ax ku tse'e je Nte'yam x'amótuda, ka'a tse'e myakm'oda kux ka'a ve'e oy joot x'amótuda; m'amótudup xa ve'e juu' jetse'e xyaktóndat je m'avintsö vinma'yunda. ⁴ Miitsta, jáyuda juu' ve'e je Nte'yam dumasooktup, mnuja'vidup xa ve'e jets pan pane'e dumaatnavyaa'njup je naxvijnit je kyo'oy je'e, ka'ats je'e ve'e dumaatnavyaa'njup je Nte'yam! Pan pan xa ve'e dumaatnavyaa'njup je naxvijnit je kyo'oy je'e, cho'oxpujktps je'e ve'e je Nte'yam. ⁵ Ka'a xa ve'e nunkooyji je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Je Espiritu Santo, juu' ve'e je Nte'yam pyaam yam nja'vin kajxmamda, ooyts je'e ve'e dutuntsak jetse'e pan viijnk nkatsojkmudat ax jo'n je Nte'yam." Jidu'um tse'e vya'añ. ⁶ Ax ka vanxúpyap tse'e, ooye'e je Nte'yam je maa'yun xtuntoojnimda jetse'e xputajkimda. Ve'em xa je'e ve'e dutún ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vyaampa: "Cho'oxpujkt xa ve'e je Nte'yam pan pan jatye'e namyájjidup; ax tyoojnjp tse'e je jayu je maa'yun juu' ve'e je nuu'k aaj je nuu'k joot dujayejptup." Jidu'um tse'e vya'añ. ⁷ Ax ve'em tse'e, napyámjada jem je Nte'yam 'am kya'm. Ka'a tse'e mnamyaso'okjadat jetse'e xtóndat xkótstat juu' ve'e je ko'oyjáyuvap chajkp. Ku ve'e ve'em xtóndat ax jo'n atse'e nva'añ jo'n, mkuke'ekjadap tse'e je ko'oyjáyuvap. ⁸ Mutámada je Nte'yam, jets je'e ve'e mmutámijiduvat. Tokin toompada, masoqktini je mko'oy joojntykinda. Pan pan jatye'e dumaatnavyaa'nuvaajnjudup je Nte'yam jetse'e nay je'ejyji dutonuvaampa je naxvijnit je kyo'oy je'e, naajkva'atsjada. ⁹ Ya'axta je tsaachvinma'yun maat je ka óyap kajx juu' ve'e mtoondup. Mxiiktup xa ve'e uxyam, ñojk'óy tse'e kumya'axta; mxoojntktup tse'e uxyam, ñojk'óy tse'e kumtsaachvinmáyda. ¹⁰ Naajkpi'kajada naajkmootskajada jeja je Nte'yam vyinkujk, van'it tse'e myakmájajadat.

Ka'a tse'e nnatyokimpayo'yumjadat to'k jado'k

¹¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a tse'e to'k jado'k mnapyakótsjadat, vimpit atuj ve'e mnachókjadat, ve'em ax jo'n je Nte'yam je pyava'nun vya'añ. Pan pan xa ve'e je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a duk'o'ñukojsip ukpu dutokimpayo'yp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n to'k juu' ve'e vaamp jets ka'a ve'e je Nte'yam je pyava'nun tyun. Ax mits, japana mitse'e, pan mtuumpits mitse'e ve'em, ka'ats mitse'e xkutyún je Nte'yam je pyava'nun, ve'em xa mitse'e ax jo'n je'e juu' ve'e vaamp jets ka óyap je'e ve'e je Nte'yam je pyava'nun. ¹² Ja Nte'yam, juu' ve'e je pava'nun duyajk jetse'e je jayu dutokimpayo'oy, je'ejyji tse'e to'k vaamp jets pan pan jatye'e najkx jyoojntykini xa'ma kajx jets pan pan jatye'e najkx chaachpaattini xa'ma kajx. ¿Pants mitse'e nnatyijju jets mitse'e xtokimpayo'oy je viijnk jayu?

Ka'a tse'e nnamyájjimjadat

¹³ Amotunaxta, japana miitsta. Mvaandup xa ve'e jets uxyame'e ukpu kepe'e mnajkxtat jem kajpun kajxm jetse'e jem mtándat to'k joojnt jetse'e ooy je meen xtumpáktat. ¹⁴ Ka'a xa mitse'e xnujávada vintsö ve'e kep juu' tyónjut kyótsjut. Ka'a ve'e xnujávada vinxup xaaj ve'e mjoointykadat mnaaxvijnadat. Ve'em xa uu'me'eda ax jo'n je naxpúxux, ve'e'nji tse'e y'it jetse'e tyókini. ¹⁵ Ñojk'óy xa ve'e jetse'e jidu'um nva'numdat: "Pan vaamp xa ve'e je Nte'yam, joojntykimnap tse'e jetse'e nto'numdat to'k viijn ukpu jado'k viijn." ¹⁶ Ax mnayájjidup tse'e. Ka'a xa je'e ve'e y'oya ku ve'e ve'em xtonda. ¹⁷ Je'e kajx tse'e, je jayu juu' ve'e dujanuja'vip ti ve'e oy jetse'e dutónut, jetse'e ve'em dukatún, tokintoompts je'e ve'e.

5

Je kojtsvijin je'e kajxta pan pan jatye'e kumeenda

¹ Va'an tse'e duya'axta pan pan jatye'e kumeenda, va'an tse'e dutsaachvinmáyda je tsaachpaatun kajx juu' ve'e tukkádaakjidinup. ² Juu' xa ve'e jyayejptup, ve'emts je'e

ve'e jeja je Nte'yam vyinkujk ax jo'n kuvyintokikajxni jets ax jo'n je vit je xox juu' ve'e je totuk tudutukka'yikajxni. ³ Jets je oro meen je plata meen juu' ve'e iyajejptup, yaknuke'xnata'kaps je'e ve'e jets ka'a je'e ve'e y'oya juu' ve'e tyoondup. Ve'emts je'e ve'e je myeen ax jo'n kuy'aa'tsni, jetse'e je uu'ts kuy'it ax jo'n je jaajn juu' ve'e je chu'uts duyaktooyp. Ta tse'e ooy je myeen jets je pyaamduk dutumpakmokta; ax tamunup tse'e je itakax. ⁴ Ka'a tse'e dumujooydi je toompatajk juu' ve'e dupakmojkutu je trigo taajm. Va'an tse'e je kumeen jayu du'amotunaxta vintso ve'e je toompa nu'aa'najada. Ax kats'amotunajxjudupts je'e ve'e je Maja Vintsán, juu' ve'e nujom duka'mikajxp. ⁵ Ooy tse'e je kumeen jayu dutuntukxoondukta yaja naxviijnit itukujx jetse'e ooy dutunjayepa juu' ve'e chojktup. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je tsapkaaj juu' ve'e ja jayu yakyee'kp jetse'e duyak'aa'k. ⁶ Tyokimpaamdu xa je'e ve'e je jayu juu' ve'e katokintoondup, jetse'e duyak'oo'kti, ax ka'a tse'e cho'oxpajkjidi.

Ku je jayu dumutenada juu' jetse'e chapkotsta

⁷ Je'e kajx tse'e, utsta jachta utsta tsa'ada, muténada juu' van'it paat ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvat. Yakkópkada vintso ve'e je yoova toompa du'a'ix ku ve'e je trigo je tyaaajm duyakjeja, y'a'ixpts je'e ve'e ku ve'e tyo'ukva'añ jets nay ve'empa ku ve'e je poodun ñaxy. ⁸ Nay ve'empats miitse'eda, muténada juu' jaty, je xoojntkun maat tse'e x'a'ixtinit je Maja Vintsán, kux taminupe'e je xaaj ku ve'e myiinnuvat.

⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a tse'e to'k jado'k xpakóstat, ve'em tse'e je Nte'yam mkatokimpayo'oyjadat je'e kajx. Tamani je'e ve'e ku ve'e je jayu dutokimpayo'ynit. ¹⁰ Jaa'myétsta je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Mnuja'vidinup xa ve'e vintso ve'e juu' jaty dumuténidi ku ve'e chaachpaatti. ¹¹ Ve'em xa uu'me'e nja'vimda jets xoon je'e ve'eda pan pan jatye'e dumuténidu je tsaachpaatun. M'amotunajxtu tse'e vintso ve'e je Job je tsaachpaatun dumuteni jets mnuja'vidinupts miits je'e ve'e vintso ve'e je Nte'yam je maa'yun tyo'nuxji ku ve'e je tsaachpaatun duyaknajxy. Nu'ixkadaakypsts je'e ve'e je Nte'yam je jayu jetse'e ooy je tukmo'tun dutunjayep. ¹² Utsta ajchta utsta tsa'ada, ax juu' tse'e dunuvinkopkikajxp, ya'ats je'e ve'e: Ka'a tse'e je Nte'yam xyaknáxtat. Ka'a tse'e je tsapjootmit it xyaknajxtuvat, ka'a tse'e ya naxviijnit it xyaknajxtuvat, ni ti viijnka tse'e xkayaknajxtuvat; ñojk'óye'e mva'andat "ve'em" juu' ve'e ve'em, jets "ka'a" juu' ve'e ka'a. Ax ve'em tse'e je Nte'yam mkatokimpayo'oyjadat je'e kajx.

¹³ Pan jem xa ve'e nuto'k miista juu' ve'e tsaachpaatp, va'an tse'e dutsapkatsy. Pan jem tse'e nuto'k miista juu' ve'e xoojntkp, va'an tse'e je Nte'yam dvin'uvu. ¹⁴ Pan jem tse'e nuto'k miista juu' ve'e pajkjud, va'an tse'e duvatsavy pan pan jatye'e dunuvinténidup je jaanchja'vivatajk, jetsze'e ñutsapkótsjadat, jetse'e je pa'am jayu je olivos aceite yakpaajmjat je Maja Vintsán kajx. ¹⁵ Ax je ñutsapkótspada, pan jyaanchja'vidupe'e jets je Nte'yame'e duyakjotkada'akup ja pa'am jayu, jotkada'akupts je'e ve'e. Ax pan tokintoonts je'e ve'e je pa'am jayu, tokinmee'kxjupts je'e ve'e je Nte'yam. ¹⁶ Je'e kajx tse'e, namyumavyátsjada vimpit atuj jets nañutsapkótsjada, ve'em tse'e mjotkada'aktat. Ku ve'e je jayu chapkats juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip, ooyts je'e ve'e tyuntún. ¹⁷ Vanxup xa ve'e je Elías jyáyuviva jyoojntykiva y'ijt ax jo'n uu'mda. To'k aaj to'k joot tse'e chapkajts jetse'e kyato'ojut, ax ka'a tse'e tyuuj toojk joojnt jagojkm. ¹⁸ Van'it tse'e chapkojtsnuva, jetse'e mákk tyuntuuj jetse'e je naax duyakjájnuva je tukjoojntykin.

¹⁹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, pan jem xa ve'e nuto'k miista juu' ve'e je Nte'yam je tyoo' dumasookp jetse'e jado'k tyuk'avimpítaja, ²⁰ va'an tse'e dunujava jets je'e juu' ve'e to'k je tokin toompa je Nte'yam je tyoo' dutuk'avimpíjtip, tyuknuva'atsupts je'e ve'e je tokin toompa je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup jetse'e je Nte'yam myee'kxuxjut may je tyokin.

Ya'a tse'e je muto'k nak juu' ve'e je Pedro jyaay

¹ Atse'e je Pedro, je Jesucristo je kyukátsiva. Máyam atse'e je Dios ntuknúkexta je jayu juu' ve'e tsoo'ndu jem ñaxkajxmda jetse'e pajkva'kxy chaanada jem Ponto, jem Galacia, jem Capadocia, jem Asia, jets jem Bitinia. ² Je Dios Tee', ve'em ax jo'n dunupaajmtki, je'e tse'e mvinkoojnjudu jetse'e va'ajts je mjootta je mja'vinda y'ijtnit je Espíritu Santo kajx, jetse'e xkatsupajktinit je Jesucristo, jetse'e je mto'kin mtuknúvaatsjidinit je Jesucristo je y'oo'kun kajx ku ve'e je ñuu'pun dumasaak. Ooye'e xtunjayéptat je kunoo'kxun jets je oy joot.

Ku je jayu je nam joojntykin dujayepta, y'a'ixpts je'e ve'e je y'oy je'e

³ ¡Yakmaja yakjaancha tse'e y'ijtnit je Nte'yam, je nMaja Vintsánamda Jesucristo je Nte'yam, je'e je Tyee! Je'e ve'e ku ve'e ooy je tukmo'tun dutunjayep, je'e kajx tse'e xmo'yumdi je nam joojntykin je Jesucristo kajx, je'e ve'e ku ve'e duyakjoojntykpajknuva ku ve'e y'uk'aa'k. Ya nam joojntykin kajx tse'e n'a'ixumda je y'oy je'e juu' ve'e miinnup.

⁴ Ax ve'em tse'e nnuja'vinda jets yakmo'yumdinupe'e je puk juu' ve'e va'ajts ijtp xa'ma kajx, juu' ve'e je Nte'yam yak'ijtp jem tsapjootm, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je'e juu' ve'e vintókip, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je'e juu' ve'e nii'kxp. ⁵ Kuxe'e je Nte'yam xjaanchjávada, je'e kajx tse'e je myakkin kajx m'ixjada mjayépjada, apaamdukani tse'e dujajep je nutookun juu' ve'e yaknúke'xnatajkinup ku ve'e tun támani vye'nat je itakax.

⁶ Mxoojntkup tse'e kuxe'e ve'em x'a'ixta, óyame'e uxyam mtsaachpaa'tta ku ve'e vee'n ya it ñaxy jetse'e xyaknaxta je cho'ox je'e ka to'k viijnap. ⁷ Je'e kajxts ya'a ve'e ve'em jetse'e yak'ixut jets mjaanchja'vidupe'e je Jesucristo, je'ets je'e ve'e ku ve'e xmuténadat je cho'ox je'e. Je oro, óyam je'e ve'e kyutókiyut, van'ítum tse'e kye'ex jets oro je'e ve'e ku ve'e yakupm jem janjootm jetse'e jy'u'. Ax je jaanchja'vun juu' ve'e mjajeyptup, nuyojkts je'e ve'e ooy dutunnumaja jets ka'a ve'e je oro, ke'xpapts je'e ve'e oy vintso ve'e je Nte'yam xjaanchjávada ku ve'e xmuténada je cho'ox je'e. Távani tse'e xmuténada vye'na je cho'ox je'e, van'it tse'e je Nte'yam m'oñukótsajadat, myakmájajadat, jetse'e je vints'a'kin mmo'ojadat. Ve'em tse'e dutónut je xaaj ku ve'e je Jesucristo ñaajknúke'xnatajkiinit. ⁸ Oyame'e je Jesucristo xka'ixti, ooy tse'e xtuntsokta; óyame'e uxyam xka'ixta, mjaanchja'viduupts miits je'e ve'e jetse'e ooy mtunxoondukta je xoojntkun maat juu' ve'e je ayook kayakpaatp jetse'e nkojtsvaatsumdat. ⁹ Ve'em tse'e xtonda kux ku ve'e xjaanchjávada je Jesucristo, mjajeyptup tse'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁰ Je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'e tse'e ooy dutunpayo'ydu jetse'e du'ixtidi vintso ve'e dunujávadat ti ve'e tyijp ku ve'e je jayu dujayepta ya joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, je'e tse'e du'ava'nidu jets mkunoo'kxjadape'e je Nte'yam, ¹¹ y'ixtiduts je'e ve'e pan vin'ite'e jets vintso ve'e je Nte'yam ve'em dutónut. Je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm, je'e tse'e ijtpa jem jya'vin kajxmda, tuk'ixjuduts je'e ve'e jetse'e too'vajkp vya'nuxjidi jets ti tsaachpaatune'e je Cristo yaknákup jets je majin juu' ve'e ux'ook jyayéppup. ¹² Je Nte'yam tse'e tuknuja'vijidu jets ka' je'epe'e viinnm je y'o'yin juu' ve'e y'ava'nidu, uu'm je'e ve'e je n'o'yinamda, je'e ve'e ku ve'e dunúkojtsi juu' ve'e je Espíritu Santo kajx mva'nuxjudu je jáyuda juu' ve'e du'ava'nidup je oy kats je oy ayook, je Espíritu Santo, juu' ve'e tsoo'n jem tsapjootm jetse'e yakkex yaja navxvijn. Ax juu' tse'e myaktuknuja'vidu, je'ets je'e ve'e juu' ve'e je aangelestajk chojtku jetse'e dvinmótudat.

¹³ Ax je'e kajx tse'e, naajk'ítjada viji kej jets nay'akuvaa'najada, je'e tse'e myakkópkadap je maja maa'yun juu' ve'e je Nte'yam mto'nuxjadap je xaaj ku ve'e je Jesucristo ñaajknúke'xnatajkiinit. ¹⁴ Ve'em xa ve'e dutsak jetse'e m'ijttinit ax jo'n je pi'k ónuk juu' ve'e kátsupajktup, ka'a tse'e m'ukjoojntykidinit ax jo'n mjoojntykidi ku ve'e xkanuja'vidi je Nte'yam je y'ayook. ¹⁵ Jidu'um tse'e mjoojntykadat: Pan ti ve'e mtoondup mkojststup, je va'ajts aaj je va'ajts joot maat tse'e ve'em xtóndat xkótstat, ve'em ax jo'n je Nte'yam, juu' ve'e myaaxuxjudu, je'e tse'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dujayepp. ¹⁶ Kux jidu'um xa ve'e je Kunuu'kx Jatyán vya'añ: "Jayepta je va'ajts aaj je va'ajts joot, ve'em ax jo'n atse'e je va'ajts aaj je va'ajts joot njayep." Jidu'um tse'e vya'añ.

¹⁷ Kuxe'e xmukotsta je Dios Tee', je'e pane'e nujom je jayu dutokimpayo'yp ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ve'em ax jo'n to'k jado'k dutonda dukótsta juu' ve'e oy jets juu' ve'e ka óyap, je'e kajx tse'e tun vinkopk jetse'e je Nte'yam xvijnávadat xvints'a'agadat pan vinxup xaaj pan vinxup joojnt'e'e mjoojntykada mnaxviijnada. ¹⁸ Mnuja'vidinup xa miitse'e vintso ve'e myakkujochóokti jetse'e ve'em mkoo'kjoojntykidinit ax jo'n joojntykidi je jujpit jáyuda; ka'ats je'e ve'e tyo'nuxjidi vintso ve'e joojntykidi. Juu'ts miitse'e myaktukkujochóoktu, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n juu' ve'e kutókiyup, ax jo'n je plata ukpu je oro.

¹⁹ Va'ajts tsóvaxts miitse'e myakkujochqoókti, je'ets je'e ve'e ku ve'e je Cristo xku'oo'kimdi ax jo'n je carnero ónukjuu' ve'e oy jets tsoj jetse'e je Nte'yam yaktukvints'a'ki. ²⁰ Ka'anume'e ya it chqo'nduk vye'na jetse'e je Nte'yam dunupaajmtki jetse'e je Cristo xku'oo'kimdat, ax uxya námnum tse'e, ku ve'e kukaxa ámani, miits je m'lo'yin kajxtats je'e ve'e ve'em tyoojnji. ²¹ Kux to'k muke'e m'itta je Cristo maát, je'e kajx tse'e xjaanchjávada je Nte'yam, juu' ve'e yakjoojntypajku jetse'e yakmájiji yakjaanchiji. Ax ve'em tse'e xjaanchjávada je Nte'yam jetse'e x'a'ixta je y'oy je'e juu' ve'e miimpnum.

²² Mnaajkvaatsjudu xa ve'e ku ve'e xkatsupajkti je tyuv je'e jetse'e ve'em xtsokta je jaanchja'vivatajka. Je'e kajx tse'e, nachókjada to'k jado'k to'k aaj to'k joot. ²³ Je Nte'yam je y'ayook kajx tse'e je nam joojntykin mmoojyjidi, je ayook juu' ve'e kakutókip jetse'e xa'ma kajx y'it, juu' kajxe'e je joojntykin jyeja. ²⁴ Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Ve'em xa ve'e je jayu ax jo'n je yukjootmit aaj ojts, ve'emts je'e ve'e je myajin ax jo'n je yukjootmit puj, taatsnup tse'e je aaj je ojts jetse'e kyustaka je puj,

²⁵ ax je Maja Vintsán je y'ayook, xa'ma kajxts je'e ve'e y'it.

Ax je'ets je'e ve'e je oy kats je oy ayook juu' ve'e myakvaajnjudu.

2

¹ Je'e kajx tse'e, masokkajxtini nujom juu' jatye'e ka óyap, ka'a tse'e pan x'ukvin'aa'ndinit, ka'a tse'e m'uktaayidinit, ka'a tse'e m'uk'ijttinit mejts'aaj mejtsjoot, ka'a tse'e m'uk'ejkjidinit ku ve'e juu' mka'o'yixjada ax jo'n je viijnk jáyuda, ka'a tse'e pan x'ukpakojtstinit, ka'a tse'e pan x'ukvinkojtspejttinit. ² Ve'em ax jo'n je pi'k maax ónuk ooy dutuntsak je tsi'tsk naaj, ve'em tse'e dutsak jetse'e xtsojktuvat juu' ve'e tam myak'ijttidinup je Nte'yam maát. ³ Tonda tse'e ve'em, kux ta xa ve'e xnujávada vintsq ve'e je Nte'yam je maa'yun je jayu dutuujnja.

Je jayu juu' ve'e je Nte'yam dumutoondup dumupajktup

⁴ Mutámadats je Maja Vintsán, juu' ve'e joojntkip jetse'e je joojntykin duyaky. Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je tsaaj juu' ve'e je jayu myasooqktinu kuxe'e dujávada jets ka'a je'e ve'e tyun, ax je Nte'yam tse'e duvinkoon je Maja Vintsán jetse'e duyakmaji duyakjaanchi. ⁵ Mmoojyjjuduts miitse'e je joojntykin je Maja Vintsán. M'ijttupe'e ax jo'n je tsaaj juu' ve'e tyukyapojtjuk je tsaptajk joma ve'e je Nte'yam yakvinjava yakvints'a'aga. Tee'tajk xa miitse'eda juu' ve'e va'ajts aaj va'ajts joot je Nte'yam dumutoondup dumupajktup jetse'e je Jesucristo kajx dutukvints'a'agada je vints'a'kin juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip. Je Espiritu Santo tse'e mvinma'yunmmoojyjjudup jetse'e ve'em xtonda.

⁶ Ve'em xa ya'a ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Mpuumpts atse'e jem jerusaleenit kyajpun kajxm to'k pane'e ijtp ax jo'n je tsaaj juu' ve'e vinkán jets oy, pan pants je'e ve'e dujaanchja'vip, ka'a tse'e chaachvinmáyut kuxe'e ve'em dutún.

Jidu'um tse'e vya'añ.

⁷ Mjaanchja'vidup xa miitse'e je Maja Vintsán jetse'e xnuja'vidini jets ooy je'e ve'e tyun'oya. Ax je'e juu' ve'e kajaanchja'vijidup, ve'emts je'e ve'e dukó'oyjávada je Maja Vintsán ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Je tsaaj juu' ve'e je pojtspatajk myasooqktinu, nay je'ejam tse'e yakpaam vinkopk joma ve'e je tsaptajk.

⁸ Vaampap tse'e jidu'um:

Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je tsaaj juu' ve'e yakkute'pxip jetse'e je jayu duyakkitu.

Jidu'umts je'e ve'e vyaampa. Je jayu tse'e ijttup ax jo'n je jayu juu' ve'e je tsaaj dutukkute'pxidup jetse'e kyituda kuxe'e dukakuvakta je Nte'yam je y'ayook, ve'em ax jo'n nupaamdúka jetse'e ve'em dutóndat.

⁹ Ax miitsta, tee'tajk tse'e m'itta, mmutoondup mmupajktupe'e je Nte'yam, je'e je jáyuts miitse'eda, je'e tse'e mvinkoojnjudu jets je'e ve'e xyakmájdinit xyakjaanchidinit. Je'e tse'e myaaxuxjudu jetse'e mpítsumdinit jeja akoo'ts it jaat jetse'e m'ijttinit je'e maát jeja ajajtk it jaat joma ve'e y'it je majin maát. ¹⁰ Ka'a miitse'e m'ijtti je Nte'yam je jyayu; ax uxyam, je Nte'yam je jáyuvandats miitse'eda. Ka'a tse'e je Nte'yam mtukmo'tjidi; ax uxyam, mtukmo'tjudupts miits je'e ve'e.

Je jayu juu' ve'e je Nte'yam natyukkatajkiidud

¹¹ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, m'ijttup xa ve'e yaja naxviijn ax jo'n je jékumit jayu jets je jayu juu' ve'e je it dukajayejptup joma ve'e chaanadat. Nmunoo'kxtktupts

ats miitse'e jetse'e xkayaktónat je m'avintso vinma'yunda. Kux ku xa ve'e xyaktonda je m'avintso vinma'yunda, je'e tse'e mtoondup jetse'e mka'ittat je Nte'yam maat. ¹² Je jayu juu' ve'e je Nte'yam duká'ixada, óyame'e vya'anda jets ka óyap je'e ve'e juu' ve'e mtoondup, joojntykada ax jo'n je Nte'yam dutsak, ve'emts je'e ve'e du'ixtat je y'oy je'e juu' ve'e mtoondup jetse'e je Nte'yam duyakmájadat duyakjaanchadat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'yndinit.

¹³ Je Maja Vintsán kajx tse'e mnapyámjadat jep nujom kutojkun pa'tkup juu' ve'e je jayu jyayeiptup, pan je'e ve'e jye'e pane'e je maja kutojkun duka'mip ¹⁴ uk pan je'e ve'e jye'e pan pan jatye'e yakkutojktup jep je'e kya'p pya'tkup. Je Nte'yam tse'e paajmjudu yakkutojka jetse'e je tsaachpaatun dupaajmjadat pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap jetse'e du'óñukótsadat pan pan jatye'e dutoondup je y'oy je'e. ¹⁵ Ve'em tse'e je Nte'yam dutsak jetse'e je y'oy je'e juu' ve'e mtoondup, je'e tse'e mtukyak'amo'ottap je jayu juu' ve'e dukapayo'ydup vintso ve'e juu' dukotsta. ¹⁶ Je Nte'yam tse'e myaktaajjudu jetse'e mko'o'k'ijttinit jep tokin jaatp. Ni pana tse'e kyatokintónut jetse'e vya'anut jets yajkajtype'e je Nte'yam jetse'e ve'em dutónut; je Nte'yam je myutoompa je myupajkpa xa miitse'eda, joojntykada ve'em. ¹⁷ Vintsa'agada je jayu anañujoma. Tsokta je jaanchja'vivatajk. Vintsa'agada je Nte'yam jets je yakkutojka juu' ve'e je maja kutojkun duka'mip.

Je nu'ixvaatsun je'e ve'e vintso ve'e je Cristo chaachpaaty

¹⁸ Mutoompa jáyuda, napyámjada jep je mvintsán kya'p pya'tkupta jetse'e xvintsa'agadat. Ka je'ejyap tse'e ve'em mtoojnjadat pan pan jatye'e oy jayu napyajmjudup miits maat jetse'e je tukmo'tun dujayepta, nay ve'empa ve'e je'eda pan pan jatye'e mkatukmo'tjudup. ¹⁹ Pan je jayu xa ve'e dumuténip je tsaachpaatun ku ve'e je y'oy je'e dútun kuxe'e ñayjajada jeja je Nte'yam vyinkujk, y'oyja'vipts je'e ve'e je Nte'yam. ²⁰ Kux çti oy je'e ve'e mtoondup pan mmuténidupe'e je tsaachpaatun ku ve'e myaktukkuvetta juu' ve'e ka óyap mtoondup? Ax pan mmuténidup tse'e je tsaachpaatun kuxe'e xtonda je y'oy je'e, y'oyja'vipts je'e ve'e je Nte'yam. ²¹ Je Nte'yam tse'e myaaxuxjudu jetse'e mjoojntykadat ax jo'n atse'e tunva'añ. Viinnm xa ve'e je Cristo xkutsaachpaadimidi jetse'e myaktaajnjimidi je nu'ixvaatsun, ve'em tse'e nto'numdat ax jo'n je'e ve'e dutuujn. ²² Ka'ats je'e ve'e tyokintuujn, ka'a tse'e tyaayi; ²³ ku tse'e je jayu vyinkojspejtji, ka'a tse'e dumukojtsumpijit nay ve'empa; ku ve'e chaachpaaty, ka'a tse'e je jayu duyak'anoo'kxi; jem tse'e je Nte'yam y'am kya'm ñapyaajmji, je'e pane'e dutokimpayo'yp ax jo'n dupaa'ty du'akeega. ²⁴ Viinnm tse'e je Cristo dukuvejt je ntókinamda jem cruz kajxm, ve'em tse'e n'ijtumdit ax jo'n aa'k kun'ijtumdi jeja je tokin vyinkujk jetse'e njoojntykimdinit ax jo'n dupaa'ty du'akeega. Je'e tse'e xku'oo'kimdu jetse'e oy n'ijtumdit je Nte'yam maat. ²⁵ M'ijttu xa ve'e ax jo'n je carnero juu' ve'e yo'tyókidu, ax mvimpijttinuva tse'e jetse'e je Cristo xpayo'oyda, je'e tse'e mvinténijidup jetse'e m'ixjada mjajépjada.

3

Vintso ve'e jyoojntykadat pan pan jatye'e tuñavyájkada

¹ Nay ve'empa pan pan jatye'e jem je ñuyaa'yda, napyámjada jep je'e kya'p pya'tkupta. Ax pan ka'a tse'e je mnuyaa'yda je Nte'yam je y'ayook dujaanchjávada, óyame'e dukatsokta jetse'e xvaajnjadat je Nte'yam je y'ayook, joojntykada vintso ve'e je Nte'yam dujaanchjávadat je m'oy jáyuvín kajxta, ² y'ixtaptis je'e ve'e jets va'ajts aaj va'ajts joote'e je Nte'yam xvinjávada xvintsa'agada. ³ Ve'em tse'e dutsak jetse'e mnaajk'óyajadat mnaajk-paadajadat. Ka je tsójinap tse'e pan vintso ve'e je mvaajy xyak'óyada jem mkuvajkm uk pan vintso ve'e je oro mnapyamuxjada, uk pan vintso ve'e je tsújit vit xtuktákada; ⁴ je tsójine'e juu' ve'e mjayéptap, je'ets je'e ve'e ku ve'e je jayu je oy jáyuvín dujayepta, je tsójin juu' ve'e kanajxp, je'e ve'e ku ve'e je jayu je nuu'k aaj je nuu'k joot dujayepta. Je'ets je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam y'oyja'vip. ⁵ Ve'emts je'e ve'e ñaajktsojupájkada y'ijit je ta'axtajkta pan pan jatye'e je Nte'yam dvinja'vidu dvintsa'kidu, napyajmjudu tse'e jep je ñuyaa'y kya'p pya'tkupta. ⁶ Ve'em ax jo'n je Sara jujpani dutuujn jo'n, kyatsupajke'e je Abraham jetse'e dutij "ats je nvintsán". Pan ka'a tse'e mtsa'agada jetse'e xtonda je y'oy je'e, ve'em tse'e m'itta ax jo'n je Sara kuxtaakidi jo'n.

⁷ Jets je'e pan pan jatye'e jem je ñuda'axta, nay ve'em tse'e dutsojka jetse'e xjaa'myéstat jets ka'a ve'e je maju dujayepta ax jo'n je yaa'tyajk, jetse'e xvintsa'agadat, kux je Nte'yams je'e ve'e moojjyudu je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ve'em ax jo'n miits je'e ve'e mmoojyjuduva. Tonda tse'e ve'em, ve'em tse'e ni tía mkatso'oxjajtxjadat ku ve'e msapkótstat.

Ku je jayu chaachpaa'ty kuxe'e dutonda juu' ve'e pyaatyp y'akeeguip

⁸ Ax ve'em tse'e, tun vinkopk je'e ve'e jetse'e to'kji je vinma'yun xjayéptat. Nachójkada to'k jado'k ve'em ax jo'n je uts je ajch ax jo'n je uts je tsa'á ñachójkada. Napyámjada

oy jayu to'k jado'k jets naajk'ítjada je nuu'k aaj je nuu'k joot maat. ⁹ Ka'a tse'e je jayu xtonumpijttadat juu' ve'e ka óyap pan ti ve'e ka óyap je jayu mto'nuxjudup, ni ka'a tse'e xvinkojtspejttuvat pan pan jatye'e mvinkojtspejttjudup; je'e ve'e amótuda je Nte'yam jetse'e kyunoo'kxjadat, kux je'e kajxe'e je Nte'yam myaaxuxjidi jetse'e mkunoo'kxjadat.

¹⁰ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyán vya'añ:

Pan pan xa ve'e dutsojpk jetse'e oy jyoointykat

jetse'e tsoj yaxxón je it duyaknáxut,

ka'a tse'e du'ukkojtsnit je kyo'oy je'e,

ka'a tse'e y'uktaayinit,

¹¹ ka'a tse'e du'uktoonit juu' ve'e ka óyap,

tum je'e ve'e tyoonnup juu' ve'e oy.

Va'an tse'e du'ixta vintso ve'e oy joot tsoj joot y'ijtnit maat anañjoma.

¹² Kux y'ixp xa je'e ve'e je Nte'yam je jayu juu' ve'e dutoomp juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiq, kyats'amótunaxxypts je'e ve'e ku ve'e chapkats;

ax jepts je'e ve'e je Nte'yam y'ejkun jaatp y'itta nujom pan pan jatye'e dutoondup juu' ve'e ka óyap.

Jidu'um tse'e vya'añ.

¹³ ¿Pan tse'e myaktsaachpaa'tjadap pan oy je'e ve'e juu' ve'e mtoondup? ¹⁴ Ax pan je jayu tse'e myaktsaachpaatjudup kuxe'e xtonda juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiq, mkunoo'kxjadapts miits je'e ve'e je Nte'yam. Ka'ats miitse'e je jayu xtsa'agadat, ka'a tse'e mnuximkáptat. ¹⁵ Vinjávada vintsa'agada jem mja'vin kajxmda je Cristo, je Maja Vintsan. Ijtp tse'e apaamduka m'ittat jetse'e xvaajnjadat je jayu pan tyajxe'e xjaanchjávada je Jesucristo. ¹⁶ Tonda kotsta ve'em je nuu'k aaj je nuu'k joot maat jets je vintsa'kin maat. Naajk'ítjada vintso ve'e ti xkanatyukjávajadat jeja je Nte'yam vyinkujk, ve'em tse'e cho'otyóndat pan pan jatye'e mpakojtsjudup je'e kajx ku ve'e mjoojntykada ax jo'n dupaa'ty du'akeega, ve'em ax jo'n pan pan jatye'e dupanajkxtup je Cristo. ¹⁷ Kux pan je Nte'yam xa ve'e dutsojpk jetse'e je jayu chaachpaa'ttat, nuyojk oys je'e ve'e ku ve'e je jayu duktsaachpaada juu' ve'e je jayu tyuump oy jets ka'a ve'e ku ve'e je kyo'oy je'e dutún.

¹⁸ Tonda tse'e ax jo'n atse'e tunja'a, kux viinme'e je Cristo xku'oo'kimdi. To'k naxji tse'e je to'kin dukuvejt, to'k tse'e je jayu juu' ve'e ka to'kinaxap, je'ets uu'me'e xku'oo'kimdu, uu'mda, je to'kinax jáyuda, jetse'e ve'em n'ijtumdit je Nte'yam maat. Ku ve'e je jayu yak'oo'kjidi, uk'oo'k tse'e je ni'kx je kyopk; ax je jya'vin, ka'ats je'e ve'e y'aa'k. ¹⁹ Je Cristo je jya'vin tse'e najkx jetse'e ojts kya'amáy joma ve'e je jayu je jya'vinda juu' ve'e ijttup ax jo'n jep poxuntujkp kuy'ijtti, ²⁰ je jayu je jya'vinda juu' ve'e je Nte'yam dukakatsupajktu ku ve'e je Nte'yam dujah'a'ix jetse'e e dumasoo'ktinit je kyo'oy joojntykinda namvaate'e je Noé to'k je arca dupum. Vinxexi ve'e chookti ku ve'e je naakukóma tyoojni, je nutodojttuk jayu juu' ve'e ve'nidup jep arca jaatp. ²¹ Ya'a tse'e tyukmu'a'ixmojkip je napejtun juu' kajxe'e tsa'ak m'itta. Ax ya napejtun, ka je tsoxk namaataps je'e ve'e juu' ve'e duyakvaatsp je jayu je ni'kx je kyopk, je'e ve'e ve'e juu' ve'e va'ajts duyaktaamp je jayu je vyinma'yunda jeja je Nte'yam vyinkujk. Ya napejtun kajx tse'e tsa'ak n'ijtumda je'e kajx ku ve'e jyoointykpajktuva je Jesucristo ku ve'e y'uk'aa'k, ²² je'e pane'e tsajpejtnu jetse'e y'it jeja je Nte'yam y'aka'yun pa'ayi. Jep tse'e je'e kya'p pya'atkup y'itta je ángeles, je ko'oyjáyuvap, jets nujom pan pan jatye'e je kutojkun jets je makkin dujajejttup.

4

Je Nte'yam tse'e je jayu je maa'yun je putajkin dumooyp pan vintso ve'e to'k jado'k duputaka

¹ Je'e kajx tse'e, ve'em ax jo'n je Cristo chaachpaaty je y'oy je'e kajx ku ve'e dujajejp je naxviijnit ni'kx kopk, makk tse'e mnapyámjadat jetse'e mtsaachpaattuvat je y'oy je'e kajx. Kux ku xa ve'e je jayu ve'em chaachpaa'tta, ka'ats je'e ve'e je to'kin du'ukmaatnavyaa'njidi. ² Pan vinxup xaaj pan vinxup joojnte'e jyoointykada, y'ixtidupts je'e ve'e jetse'e dutóndat juu' ve'e je Nte'yam chajkp, ka je'epe'e juu' ve'e chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta. ³ Nvaatani ve'e vanxup juu' ve'e mtoondup ax jo'n je'e ve'e dutonda juu' ve'e je Nte'yam duka'ixada. Je it xa ve'e myaknajxtu ku ve'e mkanay'akuvaa'njidi, ku ve'e je m'avintso vinma'yun xyaktoondi, m'ookti mmookjidi, munuyojk mkaaydi m'ookti, je kyo'oy je'e xtoondi, jets ku ve'e xvinja'vidi xvintsa'kidi juu' ve'e ka je Nte'yamap. ⁴ Ax tyuk'atúvidupts je'e ve'e uxym juu' ve'e je Nte'yam duka'ixada, kux ka'a ve'e oyvintsova m'ukjoojntykidini ax jo'n je'e ve'e jyoointykada, je'e kajx tse'e mvinkojtspejtada jetse'e mpakótsjada. ⁵ Ax myoooydinupts je'e ve'e je cuenta je Nte'yam, juu' ve'e apaamduka duyak'ijtp jetse'e je jayu dutokimpayo'oyut, je jayu juu' ve'e joojntykidup, nay ve'empa tse'e pan pan jatye'e oo'ktinu. ⁶ Ax ya'a kajx

tse'e yakvaajnjiduva je oy kats je oy ayook pan pan jatye'e oo'ktu, ve'em tse'e je jya'vin jyoointykidinit je Nte'yam maat.

⁷ Kukaža ámani tse'e uxyam. Je'e kajx tse'e, naajk'ítjada viji kej jets nay'akuvaa'najada. Ku ve'e ve'em xtóndat, mputákajadapts miits je'e ve'e jetse'e mtsapkótstat. ⁸ Ax juu' tse'e dunuvinkopkikajxp, ya'ats je'e ve'e: Ooy tse'e mtunnachókjadat to'k jado'k. Kux ku xa ve'e je jayu ve'em ñachókjada, namyee'kxuxjudup tse'e je ka óyap juu' ve'e natyo'nuxjudup. ⁹ Napyámjada oy jayu maat je je'yva jayu. Ka'a tse'e xnuko'ovyinmáyadat ku ve'e ve'em xtóndat. ¹⁰ Je Nte'yam tse'e je maa'yun je putajkin mmoójyjudu pan vintso ve'e to'k pan vintso ve'e jado'k xputákadat. Oy tse'e xyaktóndat je may viijn maa'yun putajkin juu' ve'e je Nte'yam mmoójyjudup. ¹¹ Pan pan xa ve'e kojstsup, va'an tse'e dukotsta ax jo'n je Nte'yam je y'ayook moojtsnajxpada. Pan pan tse'e je jayu duputajkidup, va'an tse'e ve'em dutonda je makkin maat juu' ve'e je Nte'yam moójyjudup, ve'em tse'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit je Jesucristo kajx pan ti ve'e yaktoomp. Je Nte'yam tse'e dujajejpnup je majin je jaanchin jets je makkin xa'ma kajx! Amén.

Ku je jayu chaachpaa'tta kuxe'e dujaanchjávada je Jesucristo

¹² Ooy ats miitse'e ntuntsokta. Ka'ats miitse'e xtuk'atúvadat je tsaachpaatun juu' ve'e myaknajxtup, ka'a tse'e mvinmáydat jets ve'eme'e kyajatta juu' ve'e dujaanchja'vidup je Jesucristo. ¹³ Xoondúkta ku ve'e ve'em mjatta. Kux ku xa ve'e mtsaachpaa'tta ax jo'n je Cristo chaachpaaty jo'n, ooy tse'e mtunxoondúktat je xaaj ku ve'e je Cristo ñaajknuke'xnatajkijinit je myajin maat. ¹⁴ Xoon xa miitse'eda pan mvinkojtspejtjudupe'e je jayu kuxe'e xpanajkxta je Cristo, kux ya'a ve'e duyaknuke'xnatajkijip jets m'ijttupe'e je Espiritu Santo maat, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm jetse'e ooy je majin dutunjayep. ¹⁵ Pan mtsaachpaattup tse'e, va'an tse'e mtsaachpaa'tta ka je'e kajxap ku ve'e je jayu xyak'oo'kta, mme'e'tsta, mtókindonda, ukpu xtuktákada juu' ve'e mkaapaatjudup. ¹⁶ Ax pan mtsaachpaattup tse'e je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada je Jesucristo, ka'a tse'e xtuktsó'otyóndat, je'e ve'e mo'oda je kukojsun je Nte'yam kux je Cristo je jyayu miitse'eda.

¹⁷ Ta tse'e je tiempo jye'yni jetse'e je Nte'yam je jyayu dutókimpayo'oyut. Ax pan uu'm tse'e xtókimpayo'y'ukva'numdup, ¿vintso je'e ve'e kyukajxinit maat je'eda juu' ve'e dukajaanchja'vidup je oy kats je oy ayook juu' ve'e je Nte'yam yakmiin? ¹⁸ Ve'em xa je'e ve'e ax jo'n je Kunuu'kx Jatyan vya'añ:

Pan tso'ox xa je'e ve'e jetse'e tsa'ak y'ittat je jayu juu' ve'e tuv jáyavidup joojntykidup, ¿tiinums je'e ve'e jájadap náxjadap je'e juu' ve'e je Nte'yam dukajaanchja'vidup jetse'e tyokintonda?

Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁹ Ax ve'em tse'e, je'eda pan pan jatye'e tsaachpaattup kux chajkpe'e je Nte'yam jetse'e chaachpaa'ttat, va'an tse'e dutonda je y'oy je'e jetse'e to'k aaj to'k joot ñapyaajmjidinit jem je'e y'am kya'm pane'e paajmjudu jetse'e xa'ma kajx dukutyin je y'ayook.

5

"Ix'itta je Nte'yam je jyayu"

¹ Ats, je maj ónuk, to'k juu' ve'e dunuvinténip je jaanchja'vivatajk. N'ix atse'e vintso ve'e je Cristo chaachpaaty ku ve'e y'uk'aa'k, nuto'k atse'e juu' ve'e je Cristo maat dujajejppap je majin juu' ve'e yaknuke'xnatákap ux'ook. ² Jidu'ums atse'e nmunoo'kxtukta pan pan jatye'e dunuvinténiduvap je jaanchja'vivatajka: Ix'itta je Nte'yam je jyayu. Tsokta jetse'e ve'em xtóndat, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutsak. Ka'a tse'e mmejts'aajadat ka'a tse'e mmejts'joatadat ku ve'e ve'em xtóndat. Ka je meen kajxape'e xtóndat juu' ve'e mtukkadaakjudup, je'e kajxe'e kuxe'e xtsokta jetse'e je jayu xputákadat. ³ Ka'a tse'e x'ixtat vintso je'e xyakkutojkdjat je jayu juu' ve'e je Nte'yam mtukatajkijidu jetse'e 'ix'ittat, je nu'ixvaatsune'e m'ittat jets je'e ve'e dunujávadat vintso ve'e je Nte'yam dutsak jetse'e jyoointykatat. ⁴ Ax ku tse'e je Maja Vinténiva ñaajknuke'xnatajkijinit, mmoójyjidinupts miits je'e ve'e je o'yin juu' ve'e ooy je majin maat jetse'e xa'ma kajx y'ijtnit, ka'ats je'e ve'e vye'ema ax jo'n je pi'k ojs aajy ta'aky juu' ve'e je corona jo'n pum jetse'e jatyi ñii'kxni, juu' ve'e yakmooyp pane'e maadaakp ku ve'e je jayu ñaño mkijpxju.

⁵ Nay ve'empa je muutskit ónukta, napyámjada jep je mújit ónuk kya'p pya'tkup. Va'an tse'e to'k jado'k xjayepta je nuu'k aaj je nuu'k joot jetse'e mnapyutákajadat. Kux jidu'ume'e je Kunuu'kx Jatyan vya'añ: "Cho'oxpukp je'e ve'e je Nte'yam pan pan jatye'e namyáijup; ax tyoojnjp tse'e je jayu je maa'yun juu' ve'e je nuu'k aaj je nuu'k joot dujajejptup." Jidu'um tse'e vya'añ. ⁶ Ax ve'em tse'e, napyámjada nuu'k aaj nuu'k joot jem je Nte'yam y'am kya'm, ve'em tse'e myakmájajadat je xaaj juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki. ⁷ Pamda jem je Nte'yam y'am kya'm pan ti ve'e mvinmaaydup, kux myakkópkijidup miits je'e ve'e.

⁸ Naajk'ítjada viji kej jets nakyujoojntykajada, kux je mtso'oxpajkpada, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, ve'em xa je'e ve'e ax jo'n to'k je león juu' ve'e yu'oo'kjup jetse'e yaaxp tyunvidut, je'e tse'e tyun'ixtip vintso ve'e je jayu duyakvintókidat. ⁹ Makk tse'e xjaanchjávadat je Jesucristo, ka'a tse'e xkuváktat juu' ve'e je ko'oyjáyuvap chajkp, mnuja'vidinupe'e jets ve'empa ve'e chaachpaa'tta pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Jesucristo. ¹⁰ Je'e ve'e ku ve'e to'k muk m'itta je Cristo maát, je'e kajx tse'e je Nte'yam myaaxuxjidi jetse'e m'ijttinit joma ve'e xá'ma kajx je majin dujayep. Ax ku tse'e je tsaachpaatun xyaknáxtat ku ve'e vee'n ya it jyaa'knáxut, van'it tse'e je Nte'yam makk myaktaajnjidinit je'e maát, ve'em tse'e m'ijttinit ax jo'n je tajk je tyuktsoo'ntkun juu' ve'e ni vintsova kaxiimp. ¹¹ Je Nte'yam tse'e dujayejpnap je kutojkun xá'ma kajx! Amén.

Ku je Pedro kyojtskukajxini

¹² Je Silas juu' atse'e n'útsip je Maja Vintsán kajx jetse'e oy dukutyún juu' ve'e je Maja Vintsán chajkp, ya'ats atse'e xputajkip jets atse'e vee'n nja'a. Nkojtsmakkavaandup ats miitse'eda. Je tuvakojsun atse'e mpuump jets juu' atse'e njaapp, je maa'yunts je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam je jayu tyoojnjp. Tam tse'e mnaajk'ijttidinit je Nte'yam maát.

¹³ Máyame'e je Dios mkejxuxjada je jaanchja'vivatajk juu' ve'e ijttup Babilonia, je'e juu' ve'e je Nte'yam vinkoojnjuduva. Máyame'e je Dios mkejxuxjuduva je Marcos juu' atse'e n'onukja'vip. ¹⁴ Nache'e'njada to'k jado'k je tsojkun maát juu' ve'e mjayeptup kuxe'e xjaanchjávada je Jesucristo. Jyayeptinupe'e je oy joót nujom juu' ve'e to'k muk ijttup je Cristo maát.

Ya'a tse'e je mumejtsk nak juu' ve'e je Pedro jyaay

¹ Atse'e je Simón Pedro, je Jesucristo je myutoompa je myupajkpa jets je kyukátsiva. Máyam áts mii'tse'e je Dios ntuknu'kexta. Je nYaktsookpamda Jesucristo, je Nte'yam, tyu-umpts je'e ve'e juu' ve'e pyaaty p'yakeeguiip, je'e tse'e mmoojjyudu je jaanchja'vin, ve'em ax jo'n aatse'e xmoogyva. jooyts je'e ve'e tyun'oya je jaanchja'vin juu' ve'e xmo'yumdu!

² Ooye'e xtunjayéptat je kunoo'kxun jets je oy joot je'e kajx ku ve'e x'ixada je Nte'yam jets je nMaja Vintsánamda Jesús.

Tonda juu' ve'e duyaknuke'xnatajkip jets mvinkoojnjudu ve'e je Nte'yam

³ Je Nte'yam tse'e xmo'yumdu pan ti ve'e xka'ijttimdup jetse'e njoointykimdinit ax jo'n je'e ve'e dutsak. Ve'em tse'e dutuujn je nuja'vin kajx juu' ve'e njayejpumdud je Cristo kajx, je'e je myajin kajx je y'oy jootin kajxe'e xyaaxjimdi. ⁴ Ku ve'e ve'em dutuujn, xyaktaajnjimdu tse'e je maja vaanduk juu' ve'e oy jets tsoj, ve'em tse'e mkoo'kka'mijidinit je kyo'oy je'e juu' ve'e ijtp yaja naxviijn jetse'e je jayu duyakvintoki, ve'em tse'e m'ijttinit oy jets va'ajts, ve'em ax jo'n je Nte'yam y'it oy jets va'ajts.

⁵ Je'e kajx tse'e vinkopk jetse'e xjaanchjavadat je Jesucristo; ax ka je'ejyap tse'e ku je'e ve'e xjaanchjavadat, nay ve'empa ve'e jetse'e xjayejptuvat je tsoj jáyuvín je yaxxón jáyuvín; ax ka vanxúpyap tse'e, ve'empa ve'e jetse'e xnujávadat ti ve'e je Nte'yam chajkp; ⁶ nay ve'empa ve'e jetse'e mnay'akuvaa'najadat; ax ka je'ejyap tse'eva, nay ve'empa ve'e jetse'e ijtp xtóndat je y'oy je'e; jetspa ve'e mjoointykatad pan vintso ve'e je Nte'yam yakmaja yakjaancha y'ijtnit; ⁷ ax ka vanxúpyap tse'eva, ve'empa ve'e jetse'e xmaatnacho'kjadat je utsta je ajhta maat je utsta je tsa'ada; ax ka je vaatjyap tse'e y'atúva, nay ve'empa ve'e jetse'e anañujoma je jayu xjavadat xtsóktat. ⁸ Pan ve'em tse'e xtónda jetse'e xyaknu'yojki'ata'atsta juu' atse'e tunkats, ka'a tse'e nunkoojyji mjoointykatad, oy tse'e x'ixadat je nMaja Vintsánamda Jesucristo jetse'e je jayu xputákatad jets je'e ve'e du'ixaiduvat. ⁹ Ax pan pan tse'e ve'em je vinma'yun dukajajeypp jetse'e ve'em dukatún, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je viints jayu kuy'ijit, jyaa'tyókits je'e ve'e jets je Jesucristo ve'e tuknuvaatsju je tyokin.

¹⁰ Ax ve'em tse'e, utsta ajhta utsta tsa'ada, je'e tse'e m'ixtadap jetse'e nuyojk xyaknuke'xnatákatad jets je Nte'yame'e myaaxxujudu jetse'e mvinkoojnjudi. Pan ve'em tse'e xtónda, ni je vin'ita tse'e mkaka'adat jep tokin jaatp, ¹¹ májum tse'e myak'avaatsuxjadat je it joma ve'e mtákatad jem je nMaja Vintsánamda kyutojku'n jootm, je nYaktsookpamda Jesucristo jye'e, je kutojku'n juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup.

¹² Xa'ma áts mii'tse'e ntukjaa'myé'tsta juu' atse'e tunkats, óyam je'e ve'e xnujávida jetse'e to'k aaj to'k joot mnaaj'itjada je tyuv je'e maat juu' ve'e mkuvajktu. ¹³ Ve'emts atse'e njava jets pan vinxup xaaj atse'e njoointyka yaja naxviijn, pyaaty p'yakeeguipts je'e ve'e jets áts mii'tse'e nvaajnjadat jetse'e ve'em mjoointykatad, ¹⁴ kux nmuja'vip atse'e jets tsojke'e áts ya nja'vin dutukva'atsut áts ya nni'kx ya nko'k juu' ve'e oo'kup, ve'em ax jo'n atse'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo va'ajts xvaajnji. ¹⁵ Pan joma vaat atse'e x'o'yixju, je'e atse'e ntuump jets ya'a ve'e jem mvinma'yun kajxm xa'ma xjayéptat ku atse'e aa'kani nve'nat.

Y'ix tse'e je Pedro je Cristo je myajin

¹⁶ Ka'a xa aatse'e nmutaayvaaty je maayduk ku aats mii'tse'e ntuknuja'vidi je mákin juu' ve'e jyajeypp je nMaja Vintsánamda Jesucristo jets ku ve'e myiijn, ya n'avintso viijnam aatse'e ntuk'ix je majin juu' ve'e jyajeypp. ¹⁷ Jem xa aatse'e nve'na ku ve'e je Nte'yam je vintsa'kin jets je majin myoojyji ku ve'e to'k je ayook yakmotu, je Nte'yam, juu' ve'e nujom dunumajikajxp, jeme'e chaa'n. Jidu'um tse'e vyaajñ: "Ya'a xa ve'e áts je n'Onuk, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, ooyts áts ya'a ve'e ntuntukxoonduk." ¹⁸ N'amotunajxts aatse'e viinn je ayook juu' ve'e jem tsapjootm tsoo'n ku aatse'e mpejt je'e maat joma ve'e je kunuu'kx kopk juu' ve'e kajxm.

¹⁹ Ax ya'a kajx tse'e, nuyojk mákts aatse'e njaanchjáva je ayook juu' ve'e xyaktaajnjimdu je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta. Ve'em xa ve'e je Nte'yam je y'ayook ax jo'n to'k je kujajpa je kuta'kxpa juu' ve'e dukujajp dukuta'kxp jeja koo'ts it jaat van'it paat ku ve'e je xaaj pyítsumut. Oy xa ve'e xtóndat pan myakvinkópkadape'e ya ayook van'it paat ku ve'e oy xvinmótudat, ve'eme'e mjáttat ax jo'n je maja maatsa kutya'kx'ukvaajñ jem mja'vin kajxmda. ²⁰ Ya'a tse'e dunuvinkopkikajxp jetse'e xjaa'myé'tstat: Ni pana xa ve'e je y'avintso vinma'yun kajx kya'o'yixju jetse'e dukojtsva'atsut je Kunuu'kx jatján. ²¹ Kux ka'a ve'e je Nte'yam je y'ayook je jayu tyukje'yjidi kux ve'eme'e je jayu dutsokta, je Espiritu Santo ve'e je jayu je vinma'yun dumooydu jetse'e dukojtsnáxtat je Nte'yam je y'ayook.

2

*Je yak'ixpajkpada juu' ve'e taayidup
(Judas 4-13)*

¹ Ax jem tse'e y'ijit je israeejlit jayu maat pan pan jatye'e natyijjudup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada, ve'em ax jo'n miits maat y'ijttuvat je'e pan pan jatye'e natyijjuduvap je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada. Je'e tse'e taayadap, tyukyak'ixpáktap tse'e juu' ve'e je jayu duyakvintókip, ka'a tse'e ñatyukpákjadat je Maja Vintsán, juu' ve'e ku'oo'kijidu. Kux tse'e ve'em dutóndat, jatyji tse'e vyintókidat. ² Oyam tse'e vye'ema, numay tse'e dupanajkxtat je kyo'oy too', jets je'e kajx juu' ve'e tyóndap, kyo'oñkótsadapts je'e ve'e je jayu je tyuv je'e. ³ Kux ooye'e je meen dutunnas'ayóvada, je'e kajx tse'e je jayu juu' ve'e natyijjudup jets je'e ve'e je jayu dutuk'ixtup je tyuv je'e, je'e tse'e mtukmumaaydukjadap juu' ve'e je jayu mytaayvaattup. Ve'em tse'e dutóndat jetse'e mpajkuxjadat je meen juu' ve'e mjajejptup. Jujpani tse'e je Nte'yam dunupaajmtki jetse'e je tsaaachpaatun yakmooydiniit, yakvintókiadapts je'e ve'e je Nte'yam.

⁴ Ka'a xa ve'e je Nte'yam dutókinmee'kx je aangelestajk juu' ve'e tokintoondup, y'avippidinuts je'e ve'e jem it jootm juu' ve'e dunu'ava'tikajxp, jem tse'e duyak'itta akoo'ts it jootm van'it paat ku ve'e je tsaaachpaatun yakmooydiniit, ve'em je'e ve'e y'itta ax jo'n je poxuntakjaju juu' ve'e cadena tsum. ⁵ Ka'ava tse'e je Nte'yam dutókinmee'kxpa je jujpit jáyuda, kyejxe'e je naakukóma jetse'e duyakkutókini je ko'oy jáyuda, je Noeeji ve'e yaktsook, je'e juu' ve'e je jayu duvaajni juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip, jets januvuxtojtk je jayu. ⁶ Nay ka'ava tse'e je Nte'yam dutókinmee'kxpa je jayu juu' ve'e tsuunidup y'ijit jem sodómaait jets gomoorrait kyajpun kajxmda, je jaajin maat tse'e duyakkutókini, ve'em tse'e je jayu dunujávadat jets tyukkuvejtpe'e je Nte'yam je jayu je tyokin. ⁷ Je Nte'yam tse'e duyaktsook je Lot, to'k je ooy jayu juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip y'ijit jetse'e ooy tyunvinma'yunmooyji je jayu je kyo'oy joojntykin kajxta juu' ve'e dukamajapaamdu ti ve'e je Nte'yam chajkp. ⁸ Kux ku ve'e jyojntyki je'e maat je Lot, juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykip y'ijit, y'ix myóutts je'e ve'e juu' ve'e tyoondup kyojtsu ka óyap, ooy tse'e dutunntsaaachvinmaajy je jayu je kyo'oy je'e kajx juu' ve'e tyoondup. ⁹ Ax ve'em tse'e je Nte'yam dunujava vintso ve'e duputákadat je jayu juu' ve'e tuv jáyuvip joojntykidup jetse'e ve'em kyaka'adat jep tokin jaatp, ñuja'vivapts je'e ve'e vintso ve'e apaamdukani dujayep jetse'e dumooynit je tsaaachpaatun je tokin toompatajka, ¹⁰ je'e ve'e vinkopk pan pan jatye'e duyaktoondup je y'avintso vinma'yunda jetse'e kyanapyámjada jep kutojkun pa'tkup.

Ax ka'ats je'e ve'e cha'agada je jayu juu' ve'e natyijjudup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada, maj tse'e ñajávajada, vyinkojtspejtupts je'e ve'e pan pan jatye'e ijttup jem tsapjootm. ¹¹ Ax ka'a tse'e ve'em dutonda je aangelestajk. Oyam tse'e nuyojk je makkin jets je kutojkun dujayepta je aangelestajk jets ni ka'a ve'e je jayu juu' ve'e ve'em natyijjudup, ka'a tse'e je aangelestajk dunuxa'aada jeja je Nte'yam vyinkujk pan pan jatye'e ijttuvap jem tsapjootm.

¹² Ax je jayu tse'e juu' ve'e ve'em natyijjudup, je'e tse'e dutoondup juu' ve'e chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta, ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je tánuk juu' ve'e dukatipayo'yp, juu' ve'e k'e'xp jetse'e yakmátsut jetse'e y'oo'kut, ka'a tse'e ñunmótuda je majin juu' ve'e jyajejptup pan pan jatye'e vyinkojtspejtup. Vintókidapts je'e ve'eda, ve'em ax jo'n je yukjootmit tánuk ku ve'e jatyji je y'oo'kun yakma'a. ¹³ Tsaachpaat'xtapts je'e ve'e ve'em ax jo'n je viijnk jayu duyaktsaaachpaatti. Ooy tse'e dutuntsokta jetse'e xuujun dutóndat jyatía juu' ve'e y'oyjáv'idup, tso'oto'nunts je'e ve'e jets ka'ats je'e ve'e dupaa'ty du'akeega juu' ve'e tyoondup ku ve'e xmaat'káyda xmaat'oo'kta. Ooyts je'e ve'e dutun'oyjávada ku ve'e je kyo'oy je'e dutonda.

¹⁴ Ku ve'e je ta'axtajk du'ixta, myaatnayjayeputaajjudupts je'e ve'e. Ka'a tse'e dumasó'okta je kyo'oy joojntykinda. Vyin'aa'ndupts je'e ve'e je jayu juu' ve'e duk'agynuja'vidup juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Yujta tse'e jetse'e dúnas'ayóvada pan ti jaty. Ko'oy nukotsa tse'e y'itta. ¹⁵ Myasóoktu tse'e je tuvutoo' jetse'e tyoo'tókidí, pyanajkxtu tse'e je too' juu' ve'e je Balaam pyajk, je Beor je myajntk, juu' ve'e je meen du'ukpakuvaan je kyo'oy je'e kajx juu' ve'e y'uktonuvaan. ¹⁶ Ax tukna'muxju tse'e to'k je burra juu' ve'e mukojtsju je jayu je y'aaj je yo'kt maat. Oyame'e je Balaam dukojtsnajxy je Nte'yam je y'ayook, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam duyakjajty jets je'e ve'e dutónut juu' ve'e ka víjap y'uktonuvaan.

¹⁷ Ve'em xa ve'e je jáyuda ax jo'n je mo'ot juu' ve'e tutyaatsni, ve'em ax jo'n je vínuts juu' ve'e je mákk poj ooy tunyakpapojjup, ñupaajmtki tse'e je Nte'yam jetse'e y'ijttinit joma ve'e dunukoo'tsikúx. ¹⁸ Namyájijup tse'e dukotsta juu' ve'e kyanuja'vidup, vaandupts je'e ve'e jets ka'a je'e ve'e tyókina ku ve'e je jayu je y'avintso vinma'yun duyaktún, ve'em tse'e dvin'aa'nda je jayu juu' ve'e námnum dumasóoktu je kyo'oy too'. ¹⁹ Tyukvinva'nidupts

je'e ve'e jetse'e naspaka y'ittat; ax viinm tse'e y'itta jem je tokin kya'm. Kux je'e ve'e je jayu myutuump myupujkp pan ti ve'e ka'mijup. ²⁰ Kux pan ta tse'e je vin'aa'mpa dunujávada je nMaja Vintsánamda jye'e, je nYaktsookpamda Jesucristo jye'e, jets je'e kajx tse'e dumasookti je kyo'oy je'e juu' ve'e ijtp yaja naxviijn, pan myaatnavyaa'njindinuvapts je'e ve'e jado'k nax je naxviijnit je kyo'oy je'e, nuyojkts je'e ve'e jep tokin jaatp tyándat je jáyuda jets ka'a ve'e ku ve'e kudukanuja'vidi je tyuv je'e. ²¹ Nuyojk oy xa ve'e kuy'ijtxjidi je jayu ku ve'e kudukanuja'vidi juu' ve'e pyaatyp y'akeeguij jets ka'a ve'e ku ve'e dunujávada je kunuu'kx pava'nun juu' ve'e yakvaajnidu jetse'e dumasooktini. ²² Ve'emts je'e ve'eda ax jo'n ya kats: "Y'avimpijtinuvapts je'e ve'e je ok juu' ve'e tudu'uk'uu'ts", nay ve'empa tse'e: "Je keem juu' ve'e tyu'uktis'iv, namyo'otspataa'pjinuvapts je'e ve'e jado'k nax".

3

Miinnuvap tse'e jado'k nax je Maja Vintsán

¹ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ya'a ve'e je mumejtsk nak juu' ats miitse'e ntuknuja'vidup. Yam atse'e mejtsk nak kajxm mpum jetse'e ntukjaa'myétstat juu' ve'e mnuja'vidup, ve'em tse'e oy xpayo'oydat juu' ve'e oy jets va'ajts. ² Ntsajkp xa atse'e jetse'e xjaa'myétstat juu' ve'e juppani y'ava'nidu je Nte'yam je vya'ajts joot ayook kojtsnajxpatajkta, nay ve'empa je pava'nun juu' ve'e myakta'nuxjudu je kyukátsiva kajxta je Maja Vintsán, je nYaktsookpamda. ³ Muto'k viijn, nujávada tse'e jets ku ve'e tyáminit je itakax, jem tse'e je jayu vye'nadat pan pan jatye'e dutóndap je ka óyap juu' ve'e chojktup je y'avintsó vinma'yun kajx. Mtukxi'ikjadapts miits je'e ve'e, ⁴ jidu'um tse'e vya'andat: "Ve'em xa miitse'e mva'anda jets yaktaane'e je Jesús je kojtsán jets miinnuvap je'e ve'e jado'k nax. ¿Ax jómats je'e ve'e y'it? eo'ktu xa ve'e je jujpit jáyuda. Ve'em ax jo'n y'ijit ku ve'e ya it choq'ntk, nay vanxúpjyamts je'e ve'e y'it uxyma paat." Jidu'um tse'e vya'andat. ⁵ Ax akejxtkam tse'e dukamájapamda jets je Nte'yam je y'ayook kajx tse'e jujp xup jyeji ya tsajmit it jets ya naxviijnit it. Je naaj kajx tse'e jets jem naaj itukojkm je naax yakpuujm. ⁶ Je naaj kajxpa tse'e je Nte'yam duyakvintóki je jujpit naxviijnit it ku ve'e je naakukóma tyoójni. ⁷ Je Nte'yam je y'ayook kajxpa tse'e ya tsajmit it jets ya naxviijnit it apaamdúka duyak'it jetse'e kyutókiyut je jaajm maat. Ve'em tse'e duyak'it van'it paat ku ve'e yaktókipayoy'dininit jetse'e vyintókidininit je jayu juu' ve'e ko'oyjoojntykidup.

⁸ Utsta ajchta utsta tsa'ada, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, jaa'myétsta tse'e jets ve'eme'e je Nte'yam dujava to'k xaaj ax jo'n miijl joojnt kuy'ijit, ve'emts je'e ve'e duja'viva miijl joojnt ax jo'n to'k xaaj kuy'ijit. ⁹ Ka'a xa ve'e je Nte'yam dukakutyonuvaa'n juu' ve'e vyaajntk, ka'a tse'e jatyi je jayu je tyókin dutukkuvet, ve'em je'e ve'e dujatsak jetse'e ni pana kuyavintóki, jyatsajkpts je'e ve'e jetse'e kuvyinmayumpijttini jetse'e kudumasooktini je kyo'oy joojntykinda.

¹⁰ Ve'em ax jo'n je jayu kavinmaayp y'it ku ve'e je mee'tspa jye'ya koo'ts jetse'e myee'tsut, nay ve'empa tse'e kavinmaayp je jayu vye'nadat je xaaj ku ve'e je Maja Vintsán myiinnuvap. Ve'emts je'e ve'e makk yakmotu van'it ax jo'n je toya pyuj cha'pxy, tokyáxupts je'e ve'e pan ti jatye'e ijtp jem tsajviinm jets yaja naxviijn.

¹¹ Je'e kajx tse'e, kuxe'e ya'a nujom kyutókiakaxut, ¿vintsos je'e ve'e dutsak jetse'e je Nte'yam je myajin kajx njoojntykimdat nmaxviijnimdat? Ve'em tse'e dutsak jetse'e je Nte'yam je myajin kajx njoojntykimdininit ¹² namvaate'e n'a'ixumda je xaaj juu' ve'e je Nte'yam nupaajmtki. Je'e tse'e mtóndap mkótstap vintso ve'e jatyi je xaaj myinut. Je xaaj tse'e ya tsajmit it tyokajxnit, tukja'yikajxnupts je'e ve'e juu' jatye'e ijtp jem tsajviinm, kux makke'e ooy tyuntóyut. ¹³ Ax je Nte'yam tse'e vaan jets jéjape'e je nam tsajp je nam naax, jem joma ve'e yaktónut juu' ve'e pyaatyp y'akeeguij. Ax je'ets je'e ve'e je y'oy je'e juu' ve'e n'a'ixumdup.

¹⁴ Ax ve'em tse'e, miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, a'ixta ku ve'e je xaaj jye'ynit. Je'e tse'e mtóndap mkótstap jetse'e jem je Nte'yam vyinkojkm m'ijttinoy oy jets va'ajts, ka'a ve'e pan je tokin maat mpaat'jadat, oy joo'te'e m'ijttinoy je'e maat. ¹⁵ Payo'oyda vintso ve'e je Nte'yam je jayu je tyókin jatyi dukatukkuvetta. Ve'em tse'e dutún jetse'e dujajeyjptinik je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, ve'em ax jo'n je n'útsamda je n'ajchamda Pablo mtuknuja'yijidi je vijin je kejun maat juu' ve'e je Nte'yam moojyju. ¹⁶ Ve'em ya'a ve'e ax jo'n je Pablo vya'añ jem nujom nak kajxm juu' ve'e jyaayp. Jem xa ve'e juu' ve'e tso'ox yakvinmótup juu' ve'e jyaayp; ax je jayu juu' ve'e duka'onyuja'vidup je Nte'yam je y'ayook, ka'ats je'e ve'e duyakkópkada vintso ve'e juu' jatyi y'ixuva, kyojtsvaatstupts je'e ve'e ve'em ax jo'n dukapaa'ty dukah'akeega, ve'em ax jo'n dutonda maat je viijnk nak juu' ve'e ijttup jep Kunuu'kx Jatyan kujxp. ¡Naajkvintókiidupts je'e ve'e kuxe'e ve'em dutonda!

¹⁷ Ax miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, mnuja'vidinupts miits ya'a ve'e. Je'e kajx tse'e, óyame'e tam m'itta je Nte'yam maat, naajk'itjadats viji kej jetse'e ve'em McKayakka'ajadat

jep tokin jaatp je jayu juu' ve'e dukamajapaamdup juu' ve'e je Nte'yam chajkp, je jayu juu' ve'e je viijnk jayu dutuk'ixtup juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguiip. ¹⁸ Pan vintso ve'e ya it ñaxy, je'e tse'e mtóndap mkótstap jetse'e nuyojk oy x'ixadat je nMaja Vintsánamda, je nYaktsookpamda Jesucristo, jetse'e nuyojk mnaajk'itjadat je myaa'yun maat. ¡Uxyam jets xa'ma kajxts je'e ve'e yakmaja yakjaancha y'ijtnit! Amén.

Ya'a tse'e je muto'k nak juu' ve'e je Juan jyaay

Je Kats je Ayook tse'e je joojntykin duka'mip

¹ Je Kats je Ayook kajxts ats miitse'e nnujáyada. Je'e tse'e je joojntykin duka'mip, je'e tse'e ijt ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na. N'amotunajxts aats je'e ve'e, jets aatse'e ya nviijn ntuk'ix, jets aatse'e ya nka'aj ntuktaajin. ² Je'e tse'e jayuvimpijt jetse'e ñaajknuke'xnatajkiji jeja aats nvinkujk. Ax je'e pan aatse'e n'ix, je'e tse'e jye'e juu' aats miitse'e nvaajnjidup. Je'e tse'e duka'mip je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je Nte'yam maatts je'e ve'e y'ijt jetse'e ñaajknuke'xnatajkiji jeja aats nvinkujk. ³ Ax je'e pan aatse'e n'ix nmotu, je'ets je'e ve'e jye'e juu' aats miitse'e nvaajnjidup jetse'e xjayejptuvat aats maat je joojntykin juu' je'e ve'e yajkyp. Ax je joojntykin juu' aatse'e yakmooy, njayejppts aats je'e ve'e maat je Dios Tee' jets maat je y'Onuk Jesucristo. ⁴ Ntuknuja'yidufts ats miits ya'a ve'e jetse'e pu'uk аваада nxoojntkumdinit.

Tum je ajajtk maatts je'e ve'e je Nte'yam

⁵ Je ayook tse'e juu' aatse'e xvaajnji jets aatse'e n'amotunajxy, je'ets aats miitse'e nvaajnjidup. Jidu'umts je'e ve'e vya'añ. Ni vinxupa xa ve'e koo'ts kya'it joma ve'e je Nte'yam, tum je ajajtk maatts je'e ve'e. ⁶ Pan va'numdup xa ve'e jets njayejpumdape'e ya joojntykin je Nte'yam maat jetse'e ntokinto'numda, ve'em tse'e n'ijtumda ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja akoo'ts it jaat, taayimdufts uu'me'e jetse'e nkato'numda je tyuv je'e. ⁷ Ax pan nto'numdup tse'e je tyuv je'e, ve'em ax jo'n je Nte'yam dutún je tyuv je'e, ijtumdup tse'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'ydup jeja ajajtk it jaat, njayejpumdap tse'e ya joojntykin je Nte'yam maat, jets je y'Onuk Jesús je y'oo'kun kajx tse'e xtuknuvaatsumda nujom je ntókinamda.

⁸ Pan va'numdup xa ve'e jets ka'a ve'e je tokin njayejpumda, nnavyin'aa'numjudufts uu'me'e viinm jets ka'a tse'e je tyuv je'e y'it yam nja'vin kajxmamda. ⁹ Ax pan n'ava'nimdufts uu'me'e je ntókinamda, nnuja'vimdup tse'e jets tyuumpe'e je Nte'yam juu' ve'e pyaatyp y'akeegup, xtokinmee'kxumdufts uu'm je'e ve'e jetse'e xtuknuvaatsumdat nujom juu' jatye'e ka óyap. ¹⁰ Ax pan va'numdup tse'e jets ka'a ve'e ti je ntókinamda, ve'emts je'e ve'e yakvinmotu jets taayipe'e je Nte'yam, ka'a tse'e je y'ayook n'itumo'yumda jetse'e y'itút yam nja'vin kajxmamda.

2

Xnuténimdup tse'e je Cristo

¹ Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, je'e kajxts atse'e ya nak nja'a jetse'e mkatokintóndat. Ax pan pan tse'e nuntokintoomp, njayejpumdap tse'e to'k pane'e xnuténimdup jem je Nte'yam vyinkojkm, je Jesucristots je'e ve'e, juu' ve'e dutoomp dukojtsp juu' ve'e pyaatyp y'akeegup. ² Je'e tse'e xku'oo'kimdu jetse'e je ntókinamda xtuknuvaatsumdinit; ka uu'mjyap tse'e je ntókinamda xtuknuvaatsumdap, nay ve'empa ve'e jetse'e dutuknuvaatstinit je jayu je tyokin vinxup to'k it to'k naxviijn.

³ Va'ajts tse'e nnuja'vimda jets n'ixamda ve'e je Nte'yam pan nkuty'numdupe'e je'e je pyava'nun. ⁴ Pan vaamp xa ve'e je jayu: "N'ixa xa ats je'e", jetse'e dukakutyún je'e je pyava'nun, taayipts je'e ve'e, ka'a ve'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam. ⁵ Ax pan pan tse'e dukutyoomp je'e je pyava'nun, pu'uk аваада tse'e jem jya'vin kajxm y'it je Nte'yam je chojkun. Jidu'um tse'e nnuja'vimda jets ijtumdupe'e jem je Nte'yam jya'vin kajxm: ⁶ Je'e juu' ve'e vaamp jets jem je'e ve'e je Nte'yam jya'vin kajxm y'it, vinkopkts je'e ve'e jetse'e ve'em jyoojntykat ax jo'n je Jesús jyoojntyki.

⁷ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ka'a xa ats miitse'e ntuknujáyada to'k je nam pava'nun, je'e ve'e juu' ve'e m'amotunajxtu jetse'e jémani xjayejp'ukvaandi, je ayookts je'e ve'e juu' ve'e myakvaajnjudu. ⁸ Oyam tse'e vye'ema, ntuknuja'yidufts ats miitse'e to'k je nam pava'nun juu' ve'e tyúvam, juu' ve'e je Cristo duyaknuke'xnatajki jets miitse'e xyaknuke'xnatajkiduva, kux najxp xa ve'e ya it ku ve'e je jayu y'itta kupi'ijts kukoo'ts, ajajnp atakxnupts je'e ve'e uxyam je tyuv je'e.

⁹ Pan vaamp xa ve'e je jayu jets ve'em je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja ajajtk it jaat, pan ka'a tse'e dutsak je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja akoo'ts it jaat. ¹⁰ Pan pan tse'e dutsojpk je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja ajajtk it jaat, ka'ats je'e ve'e ti ka óyap dujayep juu' ve'e yakka'ajup jep tokin jaatp. ¹¹ Ax pan pan tse'e dukatsojpk je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je jayu juu' ve'e yo'yp jeja

akoo'ts it jaat, ka'ats je'e ve'e dunujava pan joma ve'e ñujkx, kux je viints jayu jo'n je'e ve'e yo'oy.

¹² Pi'k ónukta, nnuja'yiduups ats miitse'e kux je Nte'yame'e mtokinmee'kxjudu je'e kajx ku ve'e xjaanchjávada je Jesucristo. ¹³ Onuk tee'da, nnuja'yiduups ats miitse'e kuxe'e x'ixada je'e pane'e ijtp ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na jets uxyam paat. Muutskit ónukta, nnuja'yiduups ats miitse'e kuxe'e x'amaadaaguidi je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta.

Pi'k ónukta, nnuja'yiduups ats miitse'e kuxe'e x'ixada je Dios Tee'. ¹⁴ Onuk tee'da, nnuja'yiduups ats miitse'e kuxe'e x'ixada je'e pane'e ijtp ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na jets uxyam paat. Muutskit ónukta, nnuja'yiduups ats miitse'e kuxe'e to'k aaj to'k joot m'itta je Nte'yam maat, jeme'e mja'vin kajxmda je Nte'yam je y'ayook y'it jette'e x'amaadaaguidi je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjáyuvaptajkta.

Ka'a tse'e xtsóktat je naxviijnit je kyo'oy je'e

¹⁵ Ka'a tse'e xtsóktat je naxviijnit je kyo'oy je'e, ni ka'a tse'e xtonuva'andat juu' ve'e tyoondup pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e. Pan pan tse'e dutsojpk je naxviijnit je kyo'oy je'e, ka'a tse'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam je chojkn.

¹⁶ Kux nujom je naxviijnit je kyo'oy je'e, je ka óyap juu' ve'e je jayu chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta, je ka óyap juu' ve'e je jayu chojktup ku ve'e juu' du'ixta, jets je ka óyap ku ve'e je jayu ñamyájajada ku ve'e juu' du'ixta dujayeypta, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam ya ka óyap duyakjeja, je kyo'oy je'e kajx ya'a ve'e juu' ve'e ijtp yaja naxviijn. ¹⁷ Táminuups je'e ve'e ku ve'e ya it kyajntin maat nujom je kyo'oy je'e juu' ve'e je jayu chojktup yaja naxviijn; ax je jayu juu' ve'e dutoondup juu' ve'e je Nte'yam chajkp, jyayejppts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Je tyuv je'e jets je taay

¹⁸ Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, kukaxa ámani xa ve'e uxyam. Mmótudu tse'e jets jéjape'e to'k juu' ve'e je Cristo dutso'oxpákup; ax jeja tse'e uxyam numay je jayu juu' ve'e je Cristo dutso'oxpajktup. Kux tse'e ve'em dutonda, je'e kajx tse'e nnuja'vimda jets kukaxa ámani ve'e uxyam. ¹⁹ Ka'a tse'e je jayu y'uknay'amojkijidini uu'm maatta, kux ka'a ve'e y'itta je njáyuvamda. Pan kuy'itta xa ve'e je njáyuvamda, kutyaandits je'e ve'e uu'm maatta; ax kux tse'e choo'ndi, je'e kajx tse'e nuk'e'xnatáka tyañ jets ka'a ve'e je njáyuvamda y'it.

²⁰ Ax ka'ats miitse'e ve'em ax jo'n je'eda, je Cristo tse'e mpa'muxjudu jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo jette'e xnuja'vikáxta je tyuv je'e. ²¹ Ka'ats ats miitse'e nnujáyada ax jo'n to'k dunujaya pan pan jatye'e dukanuja'vidup je tyuv je'e, nnuja'yidup ats miitse'e kuxe'e je'e xnujávada. Ax mnuja'vidup tse'e jets ka'a ve'e je tyuv je'e duyakjeja je taay. ²² ¿Pants je'e ve'e juu' ve'e taayip? Taayip xa je'e ve'e pan pane'e vaamp jets ka'a ve'e je Nte'yam je Jesús dvinakaajn jette'e yakkutojknit. Pan pan tse'e vaamp jets ka'a ve'e je Nte'yam je Jesús dvinakaajn jette'e yakkutojknit, je Nte'yamts je'e ve'e cho'oxpujpk, ka'a tse'e dukuvuk je Dios Tee', ka'a tse'e dukuvajkpa je y'Onuk. ²³ Pan pan xa ve'e dukakuvajkpa je Dios Tee' je y'Onuk, ka'ats je'e ve'e jem jya'vin kajxm je Dios Tee'. Pan pan tse'e du'ava'nip jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jette'e yakkutojknit, jemts je'e ve'e je jayu jya'vin kajxm je Dios Tee' jets je y'Onuk.

²⁴ Tun'ixta vintso ve'e jem mja'vin kajxmda y'ijtnit je Cristo je y'ayook, juu' ve'e m'amotunajxtu ku ve'e je jayu mva'nux'ukvaajnjudi. Pan taampts je'e ve'e, m'ijttinup tse'e jem je Dios Tee' jets je y'Onuk jya'vin kajxmda. ²⁵ Ax ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Jesucristo xtukvinva'nimdu, je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

²⁶ Ntuknuja'yiduups ats miits ya'a ve'e kux jeme'e je jayu juu' ve'e du'ixtidup vintso ve'e mtukmaso'okjadat je Nte'yam. ²⁷ Ax miits kajxta, taampts je'e ve'e jem mja'vin kajxmda je Espíritu Santo, juu' ve'e je Cristo jem pyaam. Ka'a tse'e vyinkopka jette'e pan juu' mjaa'ktuk'ixjadat; je Espíritu Santo, juu' ve'e ijtp jem mja'vin kajxmda, je'e tse'e mtuk'ixjudup, ax ka'ats je'e ve'e tyaaya. Ve'em ax jo'n je Espíritu Santo mtuk'ixjudi, tanda tse'e je Cristo maat.

Je'eda pan pan jatye'e ijttup je Nte'yam je y'ónukta

²⁸ Ax uxyam tse'e, miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, m'ijttinupts miitse'e jem je Cristo jya'vin kajxm, ax ve'em tse'e n'ijtumdnit mákk aaj mákk joot jette'e nkatso'otyo'numdat jem je'e vyinkojkm ku ve'e myiinnuvat. ²⁹ Mnuja'vidup xa miitse'e jets pyaatyp y'akeeguipe'e juu' ve'e je Cristo tyuump kyajts, ax ve'em tse'e xnujávada jets nujom pan pan jatye'e dutoondup dukojstup juu' ve'e pyaatyp y'akeeguipe, je Nte'yamts je'e ve'e je nam joojntykin moojjudu.

3

¹ Payo'oyda oy vintso ve'e je Dios Tee' ooy xtuntsojkuḡmḡda, je'e ku ve'e vya'añ jets je'e je y'ónuk uu'me'eda. ¡Ax je'e je y'ónukḡtats uu'me'eda! Je'e kajx tse'e xka'ixamda je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njḡdup je naxviijnít je kyo'oy je'e, kux ka'a ve'e du'ixada je Dios Tee'. ² Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, je Nte'yam je y'ónukḡta xa uu'me'eda. Oyame'e kyanuk'xnatákanum jets ti ve'e n'ijtumdat, nnuja'vimdinup tse'e jets ku ve'e je Cristo myiinnuvat, ijtumdinup tse'e ax jo'n je'e, kux n'ixumḡap uu'm je'e ve'e van'it ax jo'n y'it. ³ Anañujoma pan pan jatye'e ve'em je jaanchja'vin dujajeyjptup, y'ixtiduḡts je'e ve'e vintso ve'e y'ijttinít oy jets va'ajts, ve'em ax jo'n je Cristo y'it oy jets va'ajts.

⁴ Anañujoma pan pan jatye'e tokintoondup, ka'ats je'e ve'e dukutyonda je Nte'yam je pyava'nun, kux je tokin, je'e je'e ve'e ku ve'e je jayu dukakutyún je Nte'yam je pyava'nun. ⁵ Ax nnuja'vimdinup tse'e jets je'e kajxe'e je Cristo myiijn yaja naxviijn jetse'e je ntókinamda xtuknuvaatsumḡdinit. Oyame'e y'ijit yaja naxviijn, ka'ats je'e ve'e ti tokin dujajep. ⁶ Pan pan xa ve'e jem jya'vin kajxm je Cristo, ka'ats je'e ve'e ñaajk'itju jep tokin jaatp; ax je jayu juu' ve'e tokintoomp, ka'ats je'e ve'e je Cristo du'ix, ka'ats je'e ve'e je Cristo du'ixa.

⁷ Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, ka'a tse'e xyakjättat jetse'e pan mtukmaso'okjadat je Nte'yam je tyoo'. Je'e juu' ve'e dutoomp juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiḡ, tuḡts je'e ve'e je jyáyuvín je jyoojntykin, ve'em ax jo'n je Cristo tuḡ je jyáyuvín je jyoojntykin. ⁸ Ax je'e juu' ve'e tokintoomp, je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, je'e je jyayu xa je'e ve'e, kux je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, tokin toompats je'e ve'e van'itani ku ve'e ka'anum ya it choo'nduk vye'na jets uxyam paat. Je'e kajx tse'e je Nte'yam je y'Onuk myiijn yaja naxviijn jetse'e je jayu kyoo'k'ijttinít jem je ko'oyjáyuvap kya'm. ⁹ Je'e pan pan jatye'e ijttup je Nte'yam je y'ónukḡta, ka'ats je'e ve'e ñaajk'itjada jep tokin jaatp, kux je Nte'yame'e je nam joojntykin moojyjudu. Ax ka'a tse'e y'o'yixjada jetse'e ñaajk'itjada jep tokin jaatp, kux je Nte'yam je y'ónuk je'e ve'eda. ¹⁰ Jidu'um xa ve'e nnuja'vimda pan pan jatye'e je Nte'yam je y'ónukḡta jets pan pan jatye'e je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta je y'ónukḡta. Pan pan xa ve'e dutoomp juu' ve'e kyapaatyp kyah'akeeguiḡ, ka je'epts je'e ve'e je Nte'yam je y'ónuk, ka'ava je'e juu' ve'e dukatsojḡp je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a.

Nachókjada to'k jado'k

¹¹ Ya'a tse'e je ayook juu' ve'e m'amotunajxtu van'itani ku ve'e je jayu mva'nux'ukvaajinjidi, je'ets je'e ve'e jetse'e nnachojkumjadat to'k jado'k. ¹² Ka'a tse'e m'itát ax jo'n je Caín, juu' ve'e ijt je ko'oyjáyuvap je jyayu jetse'e je y'uts duyak'aa'k. ¿Ax tyajx tse'e duyak'aa'k? Je'e kajxe'e kux ka óyap je'e ve'e juu' ve'e tyoon jets oysḡts je'e ve'e juu' ve'e je y'uts tyoon. ¹³ Utsta ajchta utsta tsa'ada, ka'a tse'e xtuk'atúvadat pan mkatsojḡdupe'e je jayu juu' ve'e dumaatnavyaa'njḡdup je naxviijnít je kyo'oy je'e. ¹⁴ Ijtumdu tse'e ax jo'n aa'k kun'ijtumdi. Ax ka'a tse'e ve'em n'uk'ijtumḡdini, je nam joojntykin tse'e je Nte'yam xmo'yumdu. Je'e kajxts ya'a ve'e nnuja'vimda kux ntsojḡkumdupe'e je n'útsamda je n'ajchamda maat je n'útsamda je ntsa'aamda. Pan pan xa ve'e je tsojḡkun dukajajeyjpp, taampts je'e ve'e ax jo'n aa'k kuy'ijit. ¹⁵ Pan pan tse'e je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a dukatsojḡp, ve'emts je'e ve'e ax jo'n je yakjaju'oo'kpa. Ax nnuja'vidinuḡpts miitse'e jets ka'a ve'e je yakjaju'oo'kpa dujajep je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

¹⁶ Jidu'um xa ve'e nnuja'vimda ti je'e ve'e je tsojḡkun: Je Jesucristo tse'e xku'oo'kimdu. Ax ve'em tse'e, chojḡkpaḡts je'e ve'e jetse'e mputajkimdat je n'útsamda je n'ajchamda maat je n'útsamda je ntsa'aamda je'e paat jetse'e nku'oo'kimdat. ¹⁷ Pan pan tse'e juu' du'ixp dujajeyjpp jetse'e du'ix je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a juu' ve'e katih'ijtuḡjup, jetse'e dukatukma'at, ka'ats je'e ve'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam je chojḡkun. ¹⁸ Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, va'an tse'e du'to'numda juu' ve'e duyaknuke'xnatajḡp jets to'k aaj to'k joote'e je jayu ntsojḡkumda, ka kooyjap tse'e nva'numdat jets ntsojḡkumdupe'e. ¹⁹⁻²⁰ Jidu'um xa ve'e nnuja'vimda jets ijtumdupe'e je tyuv je'e maat jets to'k aaj to'k joote'e n'ijtumda je ja je Nte'yam vyinkujḡ ku ve'e nnyaja'vimjada jets tokin maat uu'me'eda: Ñumájiḡts je'e ve'e je Nte'yam jets ka'a ve'e ya nja'vinamda, ñuja'vikujxpts je'e ve'e je Nte'yam.

²¹ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, pan ka'a xa ve'e nnyaja'vimjada jets tokin maat uu'me'eda, nayja'vimjuduḡts uu'me'e jetse'e ntsapokjsumdat, ²² xmo'yumḡdup tse'e je Nte'yam pan ti ve'e n'amótumḡdup, je'e kajx ku ve'e nkutyo'numda je pyava'nun jetse'e nto'numda juu' je'e ve'e chajḡp. ²³ Ax je'e je pyava'nun, je'ets je'e ve'e jetse'e njaanchja'vimḡdinit je y'Onuk Jesucristo jetse'e nnachojkumjadat to'k jado'k ax jo'n xtuk-pava'numdi. ²⁴ Pan pan xa ve'e dukutyoomp je pyava'nun, ijtpḡts je'e ve'e jem je Nte'yam

jya'vin kajxm jetse'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam y'it. Ax jidu'um tse'e nnuja'vimda jets ijtp je'e ve'e yam nja'vin kajxmamda, je Espiritu Santo kajx, juu' je'e ve'e xmo'yumdu.

4

Payo'oyda oy pan juu' ve'e ijtp jem je jayu jya'vin kajxm

¹ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ka'a tse'e xjaanchjavadat nujom pan pan jatye'e vaandup jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa je'e ve'eda. Payo'oyda oy pan je Nte'yam kajx je'e ve'e juu' ve'e jem jya'vin kajxm, uk pan ka'a. Kux jeja xa ve'e numay je jayu juu' ve'e natyijjudup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpada, je'e tse'e je jayu tyuk'ixtup juu' ve'e ka je Nte'yamap jye'e. ² Jidu'um tse'e xnujavadat pan jem jya'vin kajxm je Espiritu Santo, juu' ve'e jem je Nte'yam jya'vin kajxm: Nujom je jayu juu' ve'e vaandup jets je Jesucristo ve'e miin yaja naxviijn je jayu ni'kxax kópkax, je Nte'yam kajts je'e ve'e juu' ve'e jem jya'vin kajxm; ³ ax nujom juu' ve'e vaandup jets ka'a ve'e dujaanchjávada je Jesús, ka je Nte'yam kajxapts je'e ve'e juu' ve'e jem jya'vin kajxm, cho'oxpajktupts je'e ve'e je Cristo. Ax m'amotunajxtu tse'e jets je'yape'e juu' ve'e je Cristo dutso'oxpákup, ax jeja tse'e uxay yaja naxviijn juu' ve'e tso'oxpajkjjudup.

⁴ Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, je Nte'yam je jyayu xa miitse'eda jetse'e x'amaadaaguidi pan pan jatye'e je Cristo dutso'oxpajktup, kux numájp je'e ve'e nuyojk pane'e jem mja'vin kajxm ijtp jets ni ka'a ve'e je ko'oyjáyuvap juu' ve'e duyakkutojkip je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam dutso'oxpajktup. ⁵ Myaatnavyaa'njudup tse'e je naxviijnit je kyo'oy je'e, je'e kajx tse'e kyotsta je naxviijnit je kyo'oy je'e jets je'e kajxpa tse'e y'amotunaxjada pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e. ⁶ Je Nte'yam je jyáuts uu'me'eda. Ax jidu'um tse'e nnuja'vimda pan pane'e kojts je Espiritu Santo kajx jets pan tse'e kojts ka je Espiritu Santo kajxap: Je Espiritu Santo tse'e du'ava'nip je tyuv je'e. X'amotunajxumdupts uu'm je'e ve'e pan pan jatye'e je Nte'yam du'ixada; ax ka'a tse'e x'amotunajxumda pan pan jatye'e je Nte'yam duka'ixada.

Je'e pane'e je tsojkun dujajejpp

⁷ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, va'an tse'e dunachojkumjada to'k jado'k, kux je Nte'yame'e duyakjéjip je tsojkun. Pan pan xa ve'e je tsojkun dujajejpp, je nam joojntykints je'e ve'e je Nte'yam mooyjjudu jetse'e je Nte'yam du'ixa. ⁸ Ax pan pan tse'e je tsojkun dukajajejpp, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam du'ixa, kux jyajejpp'e je Nte'yam je tsojkun, je'e tse'e je tsojkun duyakjéjip. ⁹ Jidu'um tse'e je Nte'yam duyaknuke'xnatajki jets jyajejpp'e je tsojkun, je'e ku ve'e dukejx je y'Onuk yaja naxviijn jetse'e je joojntykin njajejpmundit je y'Onuk kajx. ¹⁰ Ya'a xa ve'e duyaknuke'xnatajkip je tsojkun, ka je'ep kuxe'e je Nte'yam ntsojkumdi, je'e ve'e kuxe'e xtsojkumdi jetse'e je y'Onuk dukejx yaja naxviijn jetse'e je ntókinam xtuknuvaatsumdi. ¹¹ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, je'e kajx ku ve'e je Nte'yam ve'em xtsojkumda, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e nnachojkumjadat to'k jado'k. ¹² Ka'a xa ve'e pan je Nte'yam du'ix; ax pan nnachojkumjudup tse'e to'k jado'k, yam tse'e nja'vin kajxmamda je Nte'yam y'it jetse'e pu'uk avaada je chojkun njajejpmuda.

¹³ Kux tse'e je Nte'yam xmo'yumdi je Espiritu Santo, je'e kajx tse'e nnuja'vimda jets ij-tumdup'e jem je Nte'yam jya'vin kajxm jets je'e ve'e ijtpap yam uu'm nja'vin kajxmamda. ¹⁴ N'ixts aatse'e je Nte'yam je y'Onuk, mpuumpts aatse'e je tuvakojsun jets je Nte'yame'e dukejx je y'Onuk jetse'e duyaktso'oktat nujom je jayu pan pan jatye'e tsuumidup to'k it to'k naxviijn. ¹⁵ Pan pan xa ve'e du'ava'nip jets je Jesús je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk, jem tse'e jya'vin kajxm y'it je Nte'yam jets jemts je'e ve'e je Nte'yam jya'vin kajxm y'ijtpa. ¹⁶ Ax ve'em tse'e to'k aaj to'k joot nmuja'vimda jets xtsojkumdup uu'm je'e ve'e je Nte'yam.

Jyajejpp tse'e je Nte'yam je tsojkun. Pan pan tse'e ijtp je tsojkun maat, jemts je'e ve'e je Nte'yam jya'vin kajxm y'it jets jemts je'e ve'e jya'vin kajxm je Nte'yam y'ijtpa. ¹⁷ Je Nte'yam tse'e duyakpook je tsojkun juu' ve'e njajejpmudup jetse'e to'k aaj to'k joot n'ijtumdit je'e maat je xaaj ku ve'e je jayu yaktokimpayo'ynit. Ve'emts ya'a ve'e kux ka'a ve'e nmaatnavyaa'numjada je naxviijnit je kyo'oy je'e, ve'em ax jo'n je Cristo dukamaatnavyuu'nju je naxviijnit je kyo'oy je'e. ¹⁸ Ka'a tse'e je tsá'aga dumaatnavyuu'nju je tsojkun. Pan pu'uk avaada tse'e je jayu je tsojkun dujajejpp, ka'a tse'e je tsá'aga dujajejptuva, kux ku xa ve'e je jayu cha'aga, je'e kajx tse'e cha'aga ku ve'e je tsaachpaatun tyukkada'akjut. Je jayu juu' ve'e je tsá'aga dujajejpp, ka'ats je'e ve'e pu'uk avaada je tsojkun dujajejpp.

¹⁹ Njajejpmudup tse'e je tsojkun kuxe'e je Nte'yam xtsojkumdi ku je'e ve'e ka'anum ntsojkumda vye'na. ²⁰ Pan vaamp xa ve'e je jayu: "Ntsajkp atse'e je Nte'yam", taayipts je'e ve'e pan ka'a ve'e dutsak je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a. Kux pan ka'a xa ve'e dutsak je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a juu' ve'e y'ixp, çax vintsots je'e ve'e dutsókut je Nte'yam?, juu' ve'e kya'ixp. ²¹ Ya'ats je'e ve'e juu' ve'e xtukpava'numdu: Pan pan tse'e je

Nte'yam dutsojokp, tun vinkopkts je'e ve'e jetse'e dutsojokpat je y'uts je y'ajch maat je y'uts je cha'a.

5

N'amaqdaaguimdup tse'e je naxviijnit je kyo'oy je'e

¹ Pan pan tse'e dujaanchja'vip jets je Jesús je'e ve'e je Cristo, juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon jets'e'e yakkutojknit, je nam joojtykints je'e ve'e je Nte'yam moojyju. Pan ntsojkuimdup tse'e je ntee'amda, ntsojkuimduvaps uu'me'e je n'útsamda je n'ajchamda maat je n'útsamda je ntsa'aamda. ² Jidu'um tse'e nnuja'vimda jets ntsojkuimdupe'e je Nte'yam je y'ónukta, je'e ve'e ku ve'e je Nte'yam ntsojkuimda jetse'e nto'numda juu' ve'e xtukpava'numdup. ³ Jidu'um xa ve'e je Nte'yam ntsojkuimda, je'e ve'e ku ve'e nkutyo'numda je pyava'nun. Ax ka'a tse'e ntso'oxja'vimda jetse'e nkutyo'numdat je pyava'nun. ⁴ Kux nujom pan pan jatye'e je Nte'yam moojyjudu je nam joojntykin, y'amaqdaaguimdup tse'e ve'e je naxviijnit je kyo'oy je'e. Ax juu' tse'e xtuk'amaqdaaguimdup je naxviijnit je kyo'oy je'e, je jaanchja'vints je'e ve'e juu' ve'e njayeppumdup. ⁵ ¿Pants je'e ve'eda juu' ve'e du'amaqdaaguimdup je naxviijnit je kyo'oy je'e? Je'e'ejyi ve'eda juu' ve'e dujaanchja'vidup jets je Jesús je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk.

Juu' ve'e xtuknuja'vimdup je Jesucristo

⁶ Je Jesucristo tse'e miin yaja naxviijn jetse'e yaknapejt jetse'e xku'oo'kimdi. Ka koojyap tse'e ñapejt, ve'empa ve'e y'uk'aa'k. Je Espíritu Santo tse'e xtuknuja'vimdup jets je Jesús je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk, ax ka'a tse'e je Espíritu Santo tyaaya. ⁷ Toojk viijn je'e ve'e juu' ve'e xtuknuja'vimdup jets je y'Onuk je'e ve'e: ⁸ je Espíritu Santo, je Jesús je ñapejtun, jets je Jesús je y'oo'kun. Qyam tse'e toojk viijn, to'kji tse'e je nuja'vin juu' ve'e xmo'yumdup. ⁹ Njaanchja'vimdup tse'e juu' ve'e je jayu kyojststap, ax nyojok jaanchjávumts je'e ve'e je tyvakojtsun juu' ve'e je Nte'yam yaktaan, je'ets je'e ve'e juu' ve'e kyojts je y'Onuk kajx. ¹⁰ Pan pan xa ve'e dujaanchja'vip je Nte'yam je y'Onuk, ñuja'vinupts je'e ve'e jem jya'vin kajxm jets je Nte'yam je y'Onuk je'e ve'e je Jesús. Pan pan tse'e dukajaanchja'vip juu' ve'e je Nte'yam kyajstp, ve'emts je'e ve'e yakvinmotu jets taayipe'e je Nte'yam, kux ka'a ve'e je jayu dujaanchjáva juu' ve'e je Nte'yam kyojts je y'Onuk kajx. ¹¹ Ax ya'ats je'e ve'e juu' ve'e je Nte'yam kyojts je y'Onuk kajx: Xmo'yumdupts uu'm je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, jets je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp, njayeppumdupts uu'm je'e ve'e je y'Onuk kajx. ¹² Pan pan xa ve'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam je y'Onuk, jyayeppmts je'e ve'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp; ax pan pan tse'e jem jya'vin kajxm ka'ijtp je Nte'yam je y'Onuk, ka'ats je'e ve'e dujayep je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

Je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp

¹³ Miitsta, pan pan jatye'e dujaanchja'vidup je Nte'yam je y'Onuk, je'e kajxts ats miits ya'a ve'e ntuknujáyada jetse'e xnujávadat jets mjayejptupe'e je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹⁴ Je'e kajx tse'e to'k aaj to'k joot ntsapkojtsumda, kux nnuja'vimdinupe'e jets pan n'amótumdupe'e juu' ve'e pyaatyp y'akeeguiip maat je Nte'yam je vvinma'yun, xkats'amótunajxumdupts uu'm je'e ve'e. ¹⁵ Ax pan nnuja'vimdupts uu'me'e jets xkats'amótunajxumdupe'e je Nte'yam ku ve'e juu' n'amótumda, nnuja'vimduvap tse'e jets tyónup je'e ve'e pan ti ve'e n'amótumdup.

¹⁶ Pan y'ixp xa ve'e to'k je jayu je y'uts je y'ajch ukpu je y'uts je cha'a ku ve'e je tokin dutún juu' ve'e o'yip jetse'e yakmee'kxjat, va'an tse'e dunutsapka'tsu, van'it tse'e je Nte'yam myo'ojut je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. Je'e atse'e ntijp je tokin juu' ve'e je Nte'yam myee'kxp. Jeja xa ve'e je tokin juu' ve'e je Nte'yam kyamee'kxp; ka'ats ats miitse'e nnaajmada jetse'e x'amótudat je Nte'yam jetse'e yaktokinmee'kxut je'e kajx. ¹⁷ Nujom juu' jatye'e ka óyap, tókins je'e ve'e; ax jeja tse'e je tokin juu' ve'e je Nte'yam myee'kxp.

¹⁸ Nnuja'vimdinup xa uu'me'e jets pan pan jatye'e ijttup je Nte'yam je y'Onuk, ka'ats je'e ve'e ñaajk'ítjada jep tokin jaatp, kux íxjudup jayeppjudup je'e ve'e je Nte'yam je y'Onuk, ax ka'ats je'e ve'e je ko'oyjáyuvap y'o'yixju jetse'e vintsq tyónjadat.

¹⁹ Nnuja'vimdinup tse'e jets je Nte'yam je jyayu uu'me'eda; ax jem tse'e je ko'oyjáyuvap y'am kya'm y'litta nujom pan pan jatye'e dumaatnavyaa'njudup je naxviijnit je kyo'oy je'e.

²⁰ Nnuja'vimduvap xa ve'e jets miine'e je Nte'yam je y'Onuk jetse'e je vinma'yun xmo'yumdi jetse'e ve'em n'ixaimdinit je'e pane'e tyúvam ijtp. Ax ijtumdup tse'e jem je'e jya'vin kajxm pane'e tyúvam ijtp, je Nte'yam je y'Onuk Jesucristosts je'e ve'e, je'ets je'e ve'e je Nte'yam juu' ve'e tyúvam ijtp, je'e tse'e duyajkp je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

²¹ Miitsta, juu' atse'e n'onukja'vidup, ka'a tse'e xvínjávadat xvintsá'agadat juu' ve'e ka je Nte'yamap. Amén.

Ya'a tse'e je mumejtsk nak juu' ve'e je Juan jyaay

Ku je Juan dunuja'yi to'k je ta'axtajk maat je y'ónukta

¹ Ats, je maj ónuk, to'k juu' ve'e je jaanchja'vivatajk dunuvinténip, máyam atse'e je Dios ntuknúkexta je uts je tsa'a maat je y'ónukta juu' atse'e ooy ntuntsojktup. Ax ka átsjyapts miitse'e ntsojktup, mtsojkkjuduvapts miits je'e ve'e nujom pan pan jatye'e dunuja'vidup je tyuv je'e. ² Je'e kajx tse'e nnachojkumjada kuxe'e yam nja'vin kajxmamda y'it je tyuv je'e jets xa'ma kajxts je'e ve'e yam nja'vin kajxmamda y'ijtnit. ³ Je Dios Tee' jets je Jesucristo, je Nte'yam je y'Onuk, je'e tse'e xkunoo'kxumdap jetse'e n'ijtumdinit je tyukmo'tun maatta je y'oy joot maatta, ve'em tse'e n'ijtumdinit je tyuv je'e maat je tsojkkun maat.

⁴ Ooy xa atse'e ntuntukxoonduk ku atse'e nnujava jets jeme'e je m'ónukta juu' ve'e dupanajkxtup je tyuv je'e, ve'em ax jo'n je Dios Tee' xtukpava'numdi. ⁵ Ax je'e kajx tse'e, va'an tse'e dunachojkumjada to'k jado'k. Ax je pava'nun juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, ka nam pava'nunapts je'e ve'e, je pava'nun je'e ve'e juu' ve'e je Maja Vintsán kyojts ku ve'e yak'ixpajk'ukvaajñ. ⁶ Pan nachojkumjudup tse'e to'k jado'k, nkutyo'numdup tse'e je Nte'yam je pyava'nun. Ax je'e je pyava'nun, je'ets je'e ve'e jetse'e nnachojkumjadat to'k jado'k, ve'em ax jo'n xnujávada van'ítani ku ve'e x'amotunajx'ukvaandi je Nte'yam je y'ayook.

Je'e pan pan jatye'e je jayu duvin'aa'ndup

⁷ May xa ve'e y'itta yaja naxviijn pan pan jatye'e je jayu duvin'aa'ndup, vaandupts je'e ve'e jets ka'a ve'e je Jesucristo jyayuvimpjít. Vin'aa'mpats je'e ve'eda pan pan jatye'e ve'em vaandup, cho'oxpajktupts je'e ve'e je Cristo. ⁸ Nay'ix'ítjada kux ku ve'e mkato'nuxjadat juu' ve'e mtoondup, je'e tse'e mtóndap jetse'e pu'uk avaada xjayejptinit je y'oy je'e juu' ve'e je Nte'yam mtukmutsojkkjudup.

⁹ Pan pan xa ve'e duyaknuyojkip je Cristo je y'ixpajkun jetse'e je jayu dutuk'ix ax jo'n dukapaa'ty dukah'akeega maat je kats je ayook juu' ve'e je Cristo yaktaan, ka'ats je'e ve'e jem jya'vin kajxm je Nte'yam. Ax pan pan tse'e je jayu dutuk'ixp juu' ve'e je Cristo kyojts, jemts je'e ve'e jya'vin kajxm y'itta je Dios Tee' jets je y'Onuk. ¹⁰ Pan jem xa ve'e juu' ve'e mku'ixjudup jetse'e je jayu dukatuk'ix ya'ixpajkun, ka'a tse'e xkuváktat jem mtak'am jets ni ka'a tse'e x'oyvinkukojsiduvat. ¹¹ Kux pan pan xa ve'e du'oyvinkukojsip, tyukmaattuumpts je'e ve'e je kyo'oy je'e.

Ku je Juan kyojtskukajxini

¹² Jep xa ve'e may viijn juu' ats miitse'e kunjaa'ktuknuja'yidi, ax ka'ats atse'e yap nak kujxp nja'ava'añ kux ntsajkp atse'e jets ats miitse'e najkx nku'ixta jetse'e aviinn ah'am nmukótstat, ve'eme'e pu'uk avaada nxoojntkumdat.

¹³ Je n'útsamda je ntsa'amda juu' ve'e je Nte'yam vyinkoon, je'e je y'ónukta tse'e mkejxuxjudup máyam je Dios. Amén.

Ya'a tse'e je mutoojk nak juu' ve'e je Juan jyaay

Ku je Juan dunuja'yi je Gayo

¹ Ats, je maj ónuk, to'k juu' ve'e je jaanchja'vivatajk dunuvinténip, máyam ats mitse'e je Dios ntuknúkex, mits, Gayo, juu' atse'e ooy ntuntsajkp.

² Nnutsapkajtspts ats mitse'e jetse'e nujom kajx m'óyat jetse'e makkatsots m'ijtnit, ve'em ax jo'n atse'e nnujava jets oye'e je mjoot je mja'vin y'it jeja je Nte'yam vyinkujk. ³ Ooy atse'e ntuntukxoojntk ku ve'e jye'ydi je utsta je ajchta jets atse'e xnuujmídi vintso ve'e to'k aaj to'k joot mnaajk'ítju je tyuv je'e maat, ve'em ax jo'n xa'ma kajx mnaajk'ítju je tyuv je'e maat. ⁴ Ooy xa atse'e ntuntukxoonduk ku atse'e nmo'tu jets je'eda pan pan jaty atse'e n'onukja'vidup, naajk'ijtudupts je'e ve'e je tyuv je'e maat. Ka'a tse'e ti viijnk juu' atse'e ve'em ntukxoojntkp.

Ku je Gayo yak'oñukojtsi

⁵ Mits, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, oys je'e ve'e juu' mitse'e mtuump, je'ets je'e ve'e vintso ve'e xputaka je utsta je ajchta maat je utsta je tsa'ada, je'e ve'e vinkopk juu' ve'e je'yva jayu. ⁶ Je utsta je ajchta juu' ve'e ve'nidup mits maat, je'e tse'e dunukojtsu jeja je jaanchja'viva vyinkujk vintso mits je'e ve'e xputajkidi. Ku tse'e ñajxinuvat jem tsov, putaka je'eda to'k aaj jetse'e xmo'odat juu' ve'e y'ajootadap too' aajy, ve'eme'e xtónut ax jo'n je Nte'yam du'oyjávát. ⁷ Je'e tse'e tsoo'ndu jetse'e je jayu duvaajnjada je Cristo je y'ayook. Ka'a tse'e du'amótudi pan pan jatye'e je Nte'yam duká'ixada jetse'e pyutákajadat, je'e kajx tse'e nuyojk vinkopk jetse'e xputákadat. ⁸ Xtukkaadaakumdup xa uu'me'e jets je'e ve'e mputajkimdat, ve'em tse'e ntukmaatmuto'numdat ntukmaatmupajkumdat je Nte'yam ku ve'e du'avánada je tyuv je'e.

Vintso je Diótrefes dukakuvujk je Nte'yam je jyayu

⁹ Ntuknuja'yidu xa atse'e to'k je nak je jaanchja'vivatajk, ax ka'ats je'e ve'e je Diótrefes dumajapum vintso atse'e juu' nkats, chajkpts je'e ve'e jetse'e dunumájat joma ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókajada.

¹⁰ Je'e kajx tse'e, pan najkxp ats mitse'e nku'ix, nvaajnjap ats mitse'e je kyo'oy je'e juu' ve'e tyuump, vintso ve'e tyaaaya jets aatse'e xpakats. Ax ka je'ejyap tse'e, ka'a tse'e dukuvuk je utsta je ajchta juu' ve'e jem je'ydup, ka'a tse'e duvakjaty jetse'e yakkuvajkjat je viijnk jayu, jetse'e dupavojpni joma ve'e je jaanchja'vivatajk ñay'amókajada.

¹¹ Mits, juu' atse'e ooy ntuntsajkp, ka'a tse'e xpanajkxut je kyo'oy je'e, je'e ve'e mpanajkxup je y'oy je'e. Pan pan tse'e dutoomp je y'oy je'e, y'ixats je'e ve'e je Nte'yam; ax pan pan tse'e dutoomp je kyo'oy je'e, ka'ats je'e ve'e je Nte'yam du'ixa.

Ku je Demetrio yak'oñukojtsi

¹² Anañujoma tse'e du'oñukótsada je Demetrio. Nay ve'empa aats, mpaampapts aats je'e ve'e je tuvakojtsun jets oy je'e ve'e juu' ve'e tyuump kyajtsp. Ax mnuja'vinupts mitse'e jets tyúvam je'e ve'e je tuvakojtsun juu' aatse'e mpuump.

Ku je Juan kyojtskukajxini

¹³ Jepe'e may viijn juu' ats mitse'e kunjaa'ktuknuja'yi, ax ka'ats atse'e yap nak kujxp nja'ava'añ. ¹⁴ N'a'ixp xa atse'e jets tsojk ats mitse'e najkx nku'ix, ve'em tse'e nnakyojtsumjút aviinn ah'am.

¹⁵ Je Nte'yam tse'e myak'ijtinup je oy joot maat. Máyame'e je Dios mkejxuxjada pan pan jatye'e yaja nmaatnachoikumjudup. Máyame'e to'k aaj je Dios xmo'odat to'k jado'k pan pan jatye'e nmaatnachoikumjudup joma ve'e mits. Amén.

Ya'a tse'e je nak juu' ve'e je Judas jyaay

¹ Atse'e je Judas, je Jesucristo je myutoompa je myupajkpa, je Santiago je y'uts. Máyam atse'e je Dios ntuknukexta je jayu juu' ve'e je Dios Tee' vinkoojnjudu jetse'e chojkiidi, je Dios Tee', juu' ve'e íxjudup jayejpjudup je'e kajx ku ve'e to'k muk y'itta je Jesucristo maat.

² Ooy tse'e xtunjáyéptat je tukmó'tun, je oy joot, jets je tsojkun.

*Je yak'ixpajkpada juu' ve'e taayidup
(2 Pedro 2.1-17)*

³ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, njatsojk xa atse'e jets ats miitse'e kunnuja'yidi je joojntykin kajx juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jetse'e njayejpumda, ax ka'anumts atse'e ve'em ntun. Nnaya'vijupts atse'e jets too'vajkp ats miitse'e nkojtsmákkadat jetse'e to'k aaj to'k joot mnaajk'ijtidinít je ayook maat juu' ve'e mjaanchja'vidup jetse'e je Nte'yam to'k naxji dutukkatajki je jyáyuda. Ax ka'ats je'e ve'e duyaktíkutsut je ayook juu' ve'e yaktaan. ⁴ Jem xa ve'e je jayu juu' ve'e je vin'aa'nun kajx napyaa'jmjudup je jaanchja'vivatajk maat, ax ka'ats je'e ve'e dunatyukpákjada je Jesucristo, je'e'jyji ve'e to'k je nMaja Vintsánamda. Jujpani tse'e je Kunuu'kx Jatyán du'ava'ni jets vintókidap je'e ve'eda, ka'a tse'e je Nte'yam dUVintsá'agada. Tyijtupts je'e ve'e jets je'e kajxe'e kuxe'e je Nte'yam je jayu je maa'yun dutuujnja, nvaat tse'e je yaa'y je ta'ax je kats dutukmaatjayeéptat juu' ve'e ka púkap jyayejptup.

⁵ Oyam miitse'e xnujávada juu' ats miitse'e ntuknuja'yidup, ntsajkpts atse'e jets ats miitse'e ntukjaa'myétsstat jets je Maja Vintsane'e duyakpítsumni je jyayu jem Egipto. Oyam tse'e vye'ema, ux'ookts je'e ve'e duyakkutókidini je'eda pan pan jatye'e kajaanchja'vijidu.

⁶ Jaa'myétssta je angelestajk juu' ve'e kayakkutojktu ax jo'n je Nte'yam tyukkatajkijidi, myasooktinuts je'e ve'e je it juu' ve'e jyayejptu, je Nte'yam tse'e yak'ijitjudup jem akoo'ts it jootm juu' ve'e dunu'ava'tikajxp. Ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je poxuntakjaju juu' ve'e cadena tsum. Jem tse'e ve'em y'ijitnít je xaaj paat ku ve'e je tsaachpaatun yakmooydinít.

⁷ Jaa'myejststva je sodómat jets je gomoorrait jáyuda jets je jayu juu' ve'e tsuunidup y'ijit jem kajpun kajxmda juu' ve'e mutámijidup, ka'a tse'e je Nte'yam dukatsupajktuva, tyukmaatjayejptu tse'e je kats je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup. Je'e paat tse'e ko'otyoondu ku ve'e je yaa'tyajk je kats dutukmaatjayejpti je myyaa'tyajk. Je'e kajx tse'e je Nte'yam yakkutókidajxidini ku ve'e je jaajn duyaknaxkádaaky. Ve'em tse'e dutuujn jetse'e anañujoma je jayu va'ajts dunujávadat jetse'e ve'em dukatoonduvat.

⁸ Ax nay ve'empa je jayu juu' ve'e napyaa'jmjudup je jaanchja'vivatajk maat, vaandupts je'e ve'e jets ti jatye'e yak'ixjudu je kuma'aj kajx jetse'e ve'em dutóndat je ka óyap juu' ve'e tyonuvaandup je y'avintso vinma'yun kajxta. Ka'a tse'e dumajapamda je kutoj-kun juu' ve'e je Nte'yam jyayejpp, vyinkojspejttup tse'e pan pan jatye'e ijttup jem tsapjootm. ⁹ Ax je ángeles Miguel, juu' ve'e dunuvintsanikajxp je aangelestajkta, ku ve'e dumaatnakojojtsvintsoojvji je Satanás jets pane'e dujayeépu je Moisés je ñi'kx je kyopk, ka'ats je'e ve'e ñayak'vijji jetse'e dUVinkojspétut je ko'oyjáyuvap. Jidu'ume'e vyaajñ: "íje Maja Vintsán tse'e mtukna'muxjup!" ¹⁰ Ax je jayu juu' ve'e vin'aa'ndup, je'ets je'e ve'e kyo'oñukojtsidup juu' ve'e kyavinmóttudup, ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je tánuk juu' ve'e duka'oypayo'ydup juu', je'e tse'e tyoondup juu' ve'e chojktup je y'avintso vinma'yun kajxta. Vintókidapts je'e ve'eda.

¹¹ iAyoov xa ve'e je'e je jyootta, kux je'e ve'e dupanajkxtup je too' juu' ve'e je Caín pyajk! Ve'em ax jo'n je Balaam ñatyukkatajkiji je kyo'oy je'e jetse'e ve'em kumyeempujk, nay ve'empa tse'e jyátkiduva. Vintókidapts je'e ve'eda kuxe'e je Nte'yam dukakatsapakta, ve'em ax jo'n je Coré kyakatsupajkji jetse'e vyintókini. ¹² Ku ve'e mnay'amókajada kaayva je tsojkun kajx juu' ve'e mnayjayejpuxjudup to'k jado'k, je jayu tse'e jomvaandup tivaandup ku ve'e xmaatkáyda xmaat'oo'kta ax jo'n kuxtukmaatjayejpti je tsojkun. Ve'em tse'e oy ñaajkkáyada, ax ka'a tse'e duyakvinkópkada je jayu juu' ve'e katih'ijitjudup. Ve'em tse'e y'itta ax jo'n je kup juu' ve'e kata'mip, ax jo'n je kup juu' ve'e yakvixp je y'aa'ts maat jetse'e tyaatsni. ¹³ Ve'em ax jo'n je maaxy naaj ooy tyumpojtuk jetse'e je y'aa'pk dupum, nay ve'em tse'e yaknujava vintso ve'e je jayu je jyáyuvinda je ka óyap kajx juu' ve'e tyoondup kyojtstap. Ve'em xa je'e ve'eda ax jo'n je maatsa juu' ve'e too'tókidup, yaknupaajmtkiduts je'e ve'e jetse'e xa'ma kajx y'ijitnít jem akoo'ts it jootm juu' ve'e dunukoo'tsikajxp.

¹⁴ Kyojtsnax xa je'e ve'e je Nte'yam je y'ayook je Enoc juu' ve'e muvuxtojtuk naske'ixa ku ve'e je Adán kujx yakmachovutsaa'n. Je'e tse'e du'ava'ni vintso ya'a ve'e ya jáyuda. Jidu'um tse'e vyaajñ: "Myaatmínup xa ve'e je Maja Vintsán pan pan jatye'e jye'eip ka jamachávuum, ¹⁵ je'e tse'e nujom je jayu dutókimpayo'kyajxtinup, pyaa'jmjidiinupts je'e ve'e je

tsaachpaatun nujom pan pan jatye'e je Nte'yam dukajaanchja'vidu jetse'e dukavints'a'kidi, jetse'e divinkojtspejtti, jetse'e je kyo'oy je'e dutoondi." Jidu'um tse'e je Enoc vyaajñ. ¹⁶ Ka'a tse'e je jayu juu' dutukjotkada'akta, kyo'oyja'vidupe'e juu' jatye'e je viijnk jayu tyoondup, pyanajkxtup tse'e je kyo'oy je'e juu' ve'e chojktup je y'avintsq vinma'yun kajxta, namyajjidup tse'e, y'ixtidupts je'e ve'e vintsq ve'e je jayu tsoj dujavadat juu' ve'e tuk'ixjudup jetse'e ve'em dujayéptat juu' ve'e chojktup.

Juu' ve'e tyóndap je jaanchja'vivatajktta

¹⁷ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, jaa'myétsta je ayook juu' ve'e je nMaja Vintsánamda Jesucristo je kyukátsivada myakta'nuxjudu. ¹⁸ Ve'em tse'e vyaandi jets ku ve'e támani je itakax vye'nat, tyukxi'iktaps je'e ve'e je jayu je Nte'yam jye'e, je y'avintsq vinma'yun kajx tse'e dutóndat je ka óyap juu' ve'e chojktup. ¹⁹ Ax je jáyuda, je'e tse'e je njáyuvamda duyaknapyajkva'kxuvaajnjudup, chojktupts je'e ve'e jetse'e je njáyuvam y'ijttinit to'k je vinma'yun je'e maat, je'ejyji tse'e tyoondup vintsq ve'e je kyo'oy vinma'yun ña'muxjada, ka'a tse'e jem jya'vin kajxmada y'it je Espíritu Santo.

²⁰ Miitsta, juu' atse'e ooy ntuntsojktup, ijtp tse'e mnaajkmakpákjadat je mva'ajts jaanchja'vin kajxta. Tsapkotsta je makkin maat juu' ve'e je Espíritu Santo yajkyp. ²¹ Naajk'itjada je Nte'yam je chojkun maat ku ve'e x'a'ixta je xaaj ku ve'e myiinnuvat je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'e juu' ve'e je ñu'ixkadaakun kajx mmooyjigidinup je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp.

²² Tukmo'otsta pan pan jatye'e mejtsvinmaaydup. ²³ Putákada tse'e viijnkta, ve'em ax jo'n je jayu kuyakputaka juu' ve'e jem janjootm yakvaa'mpítsump, jets tukmo'ttuva juu' ve'e viijnktava. Ax nay'ixjada tse'e jets ka'a ve'e ve'em xtóndat ax jo'n je'e ve'e dutonda, ko'oyjávada tse'e je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup, jets tsá'agada kux ku ve'e mpaa'tjadat je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup.

Ku je Judas kyojtskukajxini

²⁴ Ax je tun to'k Nte'yam, je nYaktsookpamda, o'yixjup xa je'e ve'e jetse'e dutónut vintsq ve'e mkaka'adat jep tokin jaatp jetse'e myakje'yjidinit jem je'e vyinkojkm joma ve'e ooy je majin dutunjayep, ve'em vintsq ve'e je tokin mkapaa'tjadat jets ooy je xoojntkun maat, ²⁵ je'e tse'e dujayejpnup je nMaja Vintsánamda Jesucristo kajx je vints'a'kin jets je majin, je makkin jets je kutojkun. Ve'em tse'e y'ijt ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na, uxgame'e ve'em y'ijtpa, jetse'e xa'ma kajx ve'em y'ijtnit. Amén.

Ya'a tse'e je Jesucristo tyuk'ix tyuknuja'vi je Juan jets ti ve'e tónjup

Pan tyajx kajxe'e je Juan ya nak dujaajy

¹ Je Nte'yam xa ve'e dutuknuja'vi je Jesucristo ti ve'e tsojki tónjup kótsjup jets je'e ve'e dutuknuja'vivat pan pan jatye'e je Nte'yam dumutoondup dumupajktup. To'k tse'e je ángeles dukejx, je'ets atse'e tuxtuk'ix tuxtuknujava. ² Ats, je Juan, mpuumpsts atse'e ya tuvakojsun juu' jaty atse'e tun'ix, je Nte'yam je y'ayookts ya'a ve'e juu' je'e ve'e myooy je Jesucristo jets ats miitse'e ntuknuja'viduvat.

³ Xoön xa je'e ve'eda pan pan jatye'e dukótsap ya nak. Xoönduvapts je'e ve'e pan pan jatye'e du'amotunáxtap ku ve'e yakkats ya káts ya ayook juu' ve'e je Nte'yam yajk, jetse'e dumajapámdat juu' jatye'e yaja javyvet, kux támani xa je'e ve'e jetse'e tyónjut kyótsjut.

Ku je Juan dunuja'yi je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidu jep Asia

⁴ Ats, je Juan, uxuyamts atse'e nnujáyada je jaanchja'vivatajk juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm jem ásiat y'it jootm. Je Nte'yam, je Espíritu Santo, jets je Jesucristo, je'e tse'e mkunoo'kxjadap jetse'e m'ijttinit je y'oy joot maatta; je Nte'yam, juu' ve'e uxuyam ijtp, je'e tse'e ijt, je'em tse'e ijtnup; jets je Espíritu Santo, juu' ve'e ve'em ax jo'n je vuxtojtuk kujajpa kuta'kxpa jem je Nte'yam je kyutojkun tsuujntkun vyinkojkm; ⁵ jets je Jesucristo, juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnajxp ve'em ax jo'n du'ix dumotu, je'ets je'e ve'e mutok juu' ve'e joojntykpajknuva, je'e tse'e duyakkutojkijip nujom pan pan jatye'e yakku-tojktup yaja naxviijn. Ax je Cristo tse'e xtuntsojk'oo'kumdup jetse'e xtuknuvaatsumdi je ntókinamda ku ve'e xku'oo'kimdi, ⁶ je'e tse'e xpa'mumdu jetse'e nyakkutojkmudat jetse'e tee'tajk n'ijtumdat, ax ve'em tse'e nvinja'vimdinit nvintsa'kimdinit je Nte'yam, je'e je Tyee'. je Cristo tse'e dujajepjnpup je majin je jaanchin jets je kutojkm xa'ma kajk! Amén.

⁷ Amotunaxta, jem je'e ve'e vínuts jootm myiinnit! Anañujómats je'e ve'e du'ixtat, je'e paat pan pan jatye'e yakxa'ajkijidu. Nujom tse'e je jayu yaja naxviijn chaachvinmapyajkkáxtat jets'e ya'axtat ku ve'e du'ixtat. Ve'eme'e tyónjut kyótsjut. Amén.

⁸ Jidu'um xa ve'e je Nte'yam vya'añ, je Maja Vintsán, juu' ve'e nujom duká'mikajxp: "Ats xa je'e ve'e ku ve'e je it choo'ntk, atsts je'e ve'e ku ve'e tyonkájxjut kyojtskájxjut nujom juu' jaty, ats tse'e ax jo'n je A jets je Z, ats tse'e uxuyam ijtp, ats tse'e ijt, átsam tse'e ijtnup."

Ku je Juan du'ix je Cristo je majin maat

⁹ Ats, je Juan, miits je m'utsta je m'ajchta, kijpx ats miitse'e ntukmaatyaknáxta je tsaach-paaton, ijtp atse'e miits maatta jem je Nte'yam y'am kya'm jetse'e ntukmaatmuténada je tsaachpaaton. Je'e kajx ya'a ve'e kuxe'e n'ijtumda to'k muk je Jesucristo maat. Yakmajts atse'e jets atse'e yaja nyakpuujm, to'k je it juu' ve'e yaja maaxy naaj akujk. Patmos ya'a ve'e xyaa. Je'e kajxti atse'e ve'em nyaktuujn kuxe'e ats ntukka'amáy je Nte'yam je kyats je y'ayook, je'e ve'e ku atse'e je tuvakojsun mpum je Jesucristo kajx. ¹⁰ Je Maja Vintsán je xyaa jets'e vye'ena, van'itts atse'e jem je Espíritu Santo kya'm ntaañ jets atse'e nnaadup n'amotunajxy to'k je ayook va'ajts mákk kyats, ve'em ax jo'n je trompeta mákk xyu'ux, ¹¹ jets atse'e xnuujmi:

—Ats xa je'e ve'e too'vajkp, ats tse'e ux'ook, ve'emts atse'e ax jo'n je A jets je Z. Jatyanu jem nak kajxm pan juu' jatye'e m'ixp, jets ke'jxa je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm jem ásiat y'it jootm. Je kajpun joma ve'e ñay'amókajada, ya'ats je'e ve'eda: je E'feso jets je Esmirna, je Pérgamo jets je Tiatira, je Sardis jets je Filadelfia, jets je Laodicea.

¹² Van'itts atse'e n'ixumpijit jets atse'e n'ixut pan pan atse'e xmukojsup. Ku atse'e n'ixumpijit, van'itts atse'e n'ix vuxtojtuk je tsintovyejtun juu' ve'e tum je oro. ¹³ Jemts atse'e tsintovyejtun akojkm n'ix to'k pane'e ve'em ke'xp ax jo'n je yaa'tyajk, yan'e je xyox dujayep, jem tse'e tyek jajm paat kyada'aky, jetse'e to'k je oro cinta dukak'ajenju. ¹⁴ Va'ajts poo'pats je'e ve'e je vyaajy, ve'em ax jo'n je poo'p lana ukpu je tsap'aa'pk. Ve'em tse'e je vyiijn ax jo'n je jan'ayee'nst. ¹⁵ Ve'em tse'e je tyek y'ajaj y'atu'kx ax jo'n je bronze tyu'kx myátsuk ku ve'e va'ajts yakpa'at, ve'em ax jo'n je bronze jem janjootm vyintoy ku ve'e jyu'u. Ve'em tse'e je y'aaj je yo'kt va'ajts mákk tyunkats, ve'em ax jo'n je maja naaj y'uu'ts tyinun. ¹⁶ Jem tse'e y'aka'yun ka'm dumaada vuxtojtuk je maatsa. Jep tse'e y'avup pyitsum to'k je tsojx juu' ve'e mejtsk ado'om jajpax. Ve'em tse'e je vyiijn je y'aaj y'ajaj y'atu'kx ax jo'n je aampa xaaj ku ve'e va'ajts mákk y'añ.

¹⁷ Ku atse'e n'ix, van'itts atse'e ntunnaxvipp jeja je'e vyinkujk ax jo'n atse'e aa'k kun'ijit jo'n. Ax je'ets atse'e je y'aka'yun ka'aj xtuknukoön jets atse'e xnuujmi:

—Kadi mtsa'aga. Ats xa je'e ve'e too'vajkp, ats tse'e ux'ook, ¹⁸ats tse'e joojntykip. Uk'oo'k atse'e; ax joojntykipts atse'e xa'ma kajx. Ats xa je'e ve'e je avaatsun nmaat juu' ve'e yaktuk'avaatsp joma ve'e je oo'kpa y'itta. ¹⁹Javyétuts n'it juu' ve'e tux'ix, juu' ve'e ux'yam ijtp, jets juu' ve'e ux'ook itup. ²⁰Jidu'um tse'e dunukats juu' ve'e kayaknuja'vip y'ijt, je vuxtojtuk maatsa juu' ve'e yam ats n'aka'yun ka'm tux'ix jets je vuxtojtuk tsintovvejtun juu' ve'e tum je oro. Je vuxtojtuk maatsa, je'ets je'e ve'e ñukajts je yakkatsuyo'yvada juu' ve'e je oy kajs je oy ayook duyakyo'ydup joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajka jem vuxtojtuk kajpun kajxmda. Jets je vuxtojtuk tsintovvejtun, je'ets je'e ve'e ñukajts je jaanchja'vivatajka juu' ve'e jem nay'amojkijidup.

2

Je vuxtojtuk kajpun joma ve'e ñay'amojkijidi je jaanchja'vivatajk: Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Efeso

¹Nujaya jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajk jem éfesovit kyajpun kajxm: “Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e dumaat je vuxtojtuk maatsa jem y'aka'yun ka'm jetse'e ñaxy tyaka jem je vuxtojtuk oro tsintovvejtun y'akojkm: ²Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojststup, vintso ve'e makk mtonda ats kajx jets vintso ve'e makk aaj je makk joot xjayepta, ka'a miitse'e xkuvakta pan pan jatye'e ka óyap jáyuidup joojntykidup, jetse'e x'ixta pan pan jatye'e natyijjudup kukátsivada, ve'em tse'e je nuja'vin xpajkti jets taayidup je'e ve'e. ³Ta xa miitse'e je makk aaj je makk joot xjayepta, ta ve'e ooy mtuntsaachpaa'tta jetse'e ooy mtuntonda ats kajx, ka'a tse'e mnoo'kxta. ⁴Oyam tse'e vye'ema, jep tse'e to'k viijn juu' ats miitse'e ntuknaajmavaandup, je'ets je'e ve'e ku atse'e xkoo'ktsojktini ve'em ax jo'n atse'e xtsojkti ku atse'e xjaanchja'vi'ukvaandi. ⁵Je'e kajx tse'e, jaa'myésta vintso ats miitse'e xtsojkti van'it, vinmayumpijitini, masooktini je mko'oy joojntykinda, jets tooninuva ve'em ax jo'n xtsoo'ntkti. Pan ka'a tse'e ve'em xtonda, najkxpts atse'e nyakkeeni je mtsintovvejtunda joma ve'e y'it. ⁶Ax mputajkjidupts ya'a ve'e kuxe'e xkatsokta je'e juu' jatye'e tyoondup je jayu juu' ve'e dupanajxtup je Nicolás je y'ixpajkun, ntso'oxpajkpa ats je'e ve'e juu' ve'e tyoondup. ⁷Pan pan jatye'e xa ve'e jem je tyatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espiritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm: Pan pan tse'e maadaakp, nmo'opts ats je'e ve'e jetse'e duja'kxut je kuputaajm juu' ve'e joojntykinyajkp, juu' ve'e jem ijtp joma ve'e je Nte'yam je jyayu je jyaajnda je tyajka.”

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Esmirna

⁸Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajk jem esmirnait kyajpun kajxm: “Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e too'vajkp jets ux'ook, je'e pane'e uk'oo'k jetse'e joojntykpaiknuva: ⁹Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojststup, vintso ve'e mtsaachpaa'tta jetse'e m'ayovda (óyame'e may je o'yin xjayepta). Nnuja'vinupts atse'e vintso ve'e mpakótsjada je'e pan pan jatye'e natyijjudup israeejlit jáyuda, ax ka'ats je'e ve'e jye'eda, je Satanaats je'e ve'e je jyáyuda. ¹⁰Ka'ats miits je'e ve'e xtsa'agadat vintso ve'e mtsaachpaa'ttat. Jem miitse'eda pane'e je ko'oyjáyuvap yakjapyoxuntakpámjadap, y'ixupts je'e ve'e vintso ve'e y'óyat jets ats miitse'e xkoo'kjaanchja'vidinit. Majk xaaj ve'e ve'em myaktsaachpaa'tjadat. To'k aaj to'k joot tse'e m'ittat ats maat van'it paat ku ve'e m'oo'ktat, ve'em tse'e xjayejptini je joojntykin juu' ve'e xa'ma kajx ijtp. ¹¹Pan pan jatye'e xa ve'e jem je tyatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espiritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm. Pan pan tse'e maadaakp, ka'a tse'e vyintsotónjut je tsaachpaatun juu' ve'e xa'ma kajx ijtnup.”

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Pérgamo

¹²Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókajada je jaanchja'vivatajk jem peergamovit kyajpun kajxm: “Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e dumaat je tsojx juu' ve'e mejtsk ado'om jajpax: ¹³Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojststup jetse'e mtsaanada joma ve'e je Satanás yakkutuk. Qyamts jeme'e mtsaanada, to'k aaj to'k joots atse'e xmutonda xmupakta, ijtpats atse'e xjaanchjávada. Qyame'e makk je jayu myaktsaachpaatjidi ku ve'e je Antipas duyak'oo'kti, ka'ats atse'e xjaanchja'vi'atúvidi, je Antipas juu' ve'e je tuvakojsun dupaam ats kajx jeja je numay jayu vyinkujka ku ve'e vye'nana jem mkajpun kajxmda, jem joma ve'e je Satanás chuuna. ¹⁴Ax jep tse'e juu' ats miitse'e ntuknaajmavaandup, je'ets je'e ve'e ku ve'e jem miitse'eda pan pan jatye'e dukamaso'okuvaandup je Balaam je y'ixpajkun. Je Balaam tse'e du'akojtsi je Balac vintso

ve'e je israeejlit jayu duyaktokintóndat, je'e ve'e ku ve'e duja'lxkta juu' jatye'e yaktukv-intsa'kidu je y'apamnaxta jets ku ve'e je kats dutukmaatjayejpti je kiix ónukta juu' ve'e ka púkap jyayejptup. ¹⁵ Jemts miitse'e xmaadada pan pan jatye'e dukamaso'okuvaandup je Nicolás je y'ixpajkun, je ixpajkun juu' atse'e nkatsajkp. ¹⁶ Je'e kajx tse'e, vinmayumpijitini, masoóktini je mko'oy joojntykinda. Pan ka'ats miitse'e xmaso'okta je mko'oy joojntykinda, nnunajktaptats ats miitse'e jets atse'e najkx n'atso'oxtún maat je'e juu' ve'e dukamasoóktup je Nicolás je y'ixpajkun. Ve'emts atse'e ntónut maat je tsojx juu' ve'e yap ats n'avup pítsump. ¹⁷ Pan pan jatye'e ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espiritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm: Pan pan tse'e maadaakp, nmo'opts ats je'e ve'e jetse'e dukáyut je maná juu' ve'e yu'uts ijtj, jets atse'e nmo'ot to'k je pi'k poo'p tsaaj joma ve'e javyety'it to'k je nam xaaj juu' ve'e ni pana dukajuja'vip, je'ejji ve'e pan pane'e yakmo'op."

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Tiatura

¹⁸ 'Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókjada je jaanchja'vivatajk jem tiatiraít kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je Nte'yam je y'Onúk, juu' ve'e je vyiijn ax jo'n je jan'ayee'nst jets je tyek ax jo'n je bronze juu' ve'e va'ajts pa'at: ¹⁹ Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojstsup, je tsojkun juu' ve'e mjayejptup, vintso atse'e xjaanchjávada, vintso atse'e xmutonda xmupakta, jets vintso ve'e je makk aaj je makk joot xjayepta, nnuja'vivapts atse'e jets nujojk miitse'e uxym mtonda ats kajx jets ka'a ve'e ku atse'e xjaanchja'vi'ukvaandi. ²⁰ Oyam tse'e vye'ema, jep xa ve'e juu' ats miitse'e ntuknaajmavaandup, je'ets je'e ve'e ku ve'e xkuvakta je ta'axtajak Jezebel, je'e juu' ve'e natyijjup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. Tónajits je'e ve'e je y'ixpajkun dutukvin'uu'n ats je njayu jetse'e ve'em je kats dutukmaatjayepta je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayejptup jetse'e duja'lxkta juu' ve'e yaktukvintsa'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap. ²¹ Ta xa ats je'e ve'e nja'itumá'a jetse'e vvinmayumpítut; ax ka'ats je'e ve'e vvinmayumpijit, ka'a tse'e dumasak'ak je kyo'oy too'. ²² Ax je'e pan pan jatye'e panajkxjudup, pan ka'ats je'e ve'e dukmaso'okta juu' jatye'e je ta'axtajak tyuump, nyakpa'ampétuats ats je'e ve'e je ta'axtajak jets atse'e ooy ntunyaktsaachpaa'ttat je'e pan pan jatye'e tyukmaattoondup je kyo'oy je'e, ²³ nyak'oo'ktaptats ats je'e ve'e pan pan jatye'e je ta'axtajak dukats'amotunaxtup. Ax ve'em tse'e nujom je jaanchja'vivatajk dunujávadat jets n'ixkujxp nnuja'vikujxp atse'e je jayu je jya'vin jets je vvinma'yun, ve'em ats miitse'e to'k jado'k juu' nmo'odat pan vintso ve'e dumaatnavyaa'tyju dumaatnay'akeegaja juu' jatye'e mtoondup mkojstsup. ²⁴ Ax miitsta pan pan jatye'e ijtjup jem Tiatura jetse'e dukapanajkxta ya ko'oy ixpajkun jetse'e dukatonmatsta juu' je'e ve'e tyijjup je Satanás je myaja ixpajkun, ka'ats ats miitse'e ti viiijn nutkapa'anda. ²⁵ Ix'itta juu' ve'e mjayejptup van'it paat ku atse'e nmiinnuvat. ²⁶ Pan pan tse'e maadaakp jetse'e dutún juu' jatye'e ntsajkp van'it paat ku ve'e y'oo'kut, nmo'opts ats je'e ve'e je kutojkun jetse'e duyakkutojkat je jayu juu' ve'e tsuunidup joma ve'e may viijn je it je naax, ²⁷ ve'em ax jo'n ats je n'Tee' xmoojy je kutojkun. Pan ka'a tse'e je jayu kyatsapákjada, ve'em tse'e dutónut ax jo'n je jayu juu' ve'e je pojxun dukajp jetse'e dutukpo'ova'lxxy je naaxto'ats; ²⁸ nmoogyvaptats ats je'e ve'e je maja maatsa juu' ve'e japyji pítsump. ²⁹ Pan pan jatye'e ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espiritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtuk kajpun kajxm."

3

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Sardis

¹ 'Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amókjada je jaanchja'vivatajk jem saardisít kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e dukamip je Espiritu Santo jets je vuxtojtuk maatsa, je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtj jem je Nte'yam jya'vin kajxm jetse'e yaktuknukex je jaanchja'vivatajk jem vuxtojtuk kajpun kajxm joma ve'e ñay'amókjada: Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojstsup, nnuja'vinupts atse'e jets óyam miitse'e mjajoojntykada, ni vinxúpats ats miitse'e xkatoojnada. ² Vijta kejta, mo'oda je mákin juu' jatye'e jaa'ktaampna, juu' ve'e javee'n jetse'e kyutókiyut, kux ta atse'e n'ix jets ka'a miitse'e xtonda juu' ve'e oy juu' ve'e va'ajts jeja je Nte'yam vyinkujk. ³ Jaa'myé'tsta jets panajkxta je ixpajkun juu' ve'e myakmooydu, vinmayumpijitini, masoóktini je mko'oy joojntykinda. Kux pan ka'a xa miitse'e xmaso'okta je mko'oy joojntykinda, nnunajktaptats ats miitse'e jets ats miitse'e najkx nkupaadada. Ve'emts atse'e nje'yat ax jo'n je mee'tspa jye'ya jem je jayu tyak'am, ka'a ve'e xnujávada pan vin'it. ⁴ Oyam tse'e vye'ema, jem tse'e saardisít kyajpun kajxm miitsta pan pan jatye'e kanaajk'ijjtjup maat je tokin, ax je'ets atse'e nmaatvíduttap poo'p xaxta, kux ve'em je'e ve'e duvinmátsjada. ⁵ Pan pan tse'e maadaakp, yakpoo'pxóxuupts je'e ve'e, ka'ats atse'e nyaktókiyut je xyaaj jep nak kujxp

joma ve'e javyets je xyaajta pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup. Ats je nTee' jats je y'aangeles, jemts atse'e je'e vyinkojkmda nva'anut jats ats je njayu je'e ve'eda. ⁶ Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espiritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtk kajpun kajxm."

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Filadelfia

⁷ Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amokajada je jaanchja'vivatajk jem filadeeljifait kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e va'ajts jats tyúvam, je'e pane'e dumaat je yakkutojka David je y'avaatsun, je'e pane'e juu' duyak'avaatsp, ni pana xa ve'e kya'o'yixju jetse'e duyak'atokut, nay ve'empa pane'e juu' duyak'atojka, ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e duyak'ava'atsut: ⁸ Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojstsup, mpaamts atse'e jeja miits mvinkujka to'k je tak'aka'a juu' ve'e ava'ajts, juu' ve'e ni pana ka'o'yixju jetse'e duyak'atokut. Oyamts miitse'e ve'eñji je makkn xjayepta, mku-tyoonduts miitse'e ats je nkats je n'ayook jetse'e mjaa'knapyámjada ats maat. ⁹ Ax ve'em tse'e, je'eda pan pan jatye'e je Satanás dumaatnapyajkjudup jats pan pan jatye'e taayidup ku ve'e vya'anda jats israeejlit jayu je'e ve'eda, ntónupts atse'e jetse'e viinduk naxkada'aky ñapyámjada jem miits mvinkojkmda jetse'e dukuváktat jats ooy ats miitse'e ntuntsokta. ¹⁰ Kux tse'e xmuténada ax jo'n atse'e nva'añ, je'e kajxts ats miitse'e n'ixtat njayéptat ku ve'e anañujoma je jayu ooy tyuntsaachpaa'ttat yaja naxviijn jetse'e ve'em ooy yak'ixut pan pan jaty atse'e xjaanchja'vidup. ¹¹ Tsojk atse'e nmiinnuvat. Ix'itta juu' ve'e mjayejptup jetse'e ve'em ni pana mkapajkuxjadat je o'yin juu' ve'e mjayejptup jem tsapjootm. ¹² Pan pan tse'e maadaakp, ve'emts ats je'e ve'e mpámüt ax jo'n to'k je makk pattena jep maja tsaptujkp, ni je vin'itats je'e ve'e kyapitsumüt, jemts atse'e je'e ñi'kxm nja'at ats je nNte'yam je xyaaj jats je Nte'yam je cyiudad je xyaaj, je nam Jerusalén je'e ve'e juu' ve'e jem tsapjootm kada'akup, jeme'e choq'nut joma ve'e je Nte'yam. Ntuknujaayduvapt ats je'e ve'e ats je nnam xaaj. ¹³ Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espiritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtk kajpun kajxm."

Pan pan jatye'e nay'amojkijidu jep Laodicea

¹⁴ Nuja'yiva jidu'um je yakkatsuyo'yva joma ve'e ñay'amokajada je jaanchja'vivatajk jem laodiceait kyajpun kajxm: "Jidu'um xa ve'e vya'añ je'e pane'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnajxp ve'em ax jo'n du'ix dumotu, je'e pane'e duyakkutojkip nujom juu' jatye'e je Nte'yam pyaam: ¹⁵ Nnuja'vinup xa atse'e pan ti jatye'e mtoondup mkojstsup, nnuja'vinupts atse'e jats ka'a atse'e xtuntso'oxpákta jats ni ka'a atse'e xtuntsojktuva. Ve'em xa miitse'eda ax jo'n je tsoxk naaj juu' ve'e pa'ajntkji, ka'a tse'e xyuxa ka'a tse'e y'ana. ¹⁶ Je'e kajx tse'e kuxe'e ve'em m'itta, ve'emts ats miitse'e ntóndat ax jo'n je jayu du'lu'uts juu' ve'e je jyoot kyakuvujkp. ¹⁷ Ve'em xa miitse'e mva'anda jats ta miitse'e ooy mtun'óyada, ka'a miitse'e ti mka'ijtxjada; ax ka'a tse'e xnujávada jats m'ayoovdup miitse'eda, m'ijttuups miitse'e ve'em ax jo'n je viints jayu jats je jayu juu' ve'e nuva'ajts axva'ajts. ¹⁸ Je'e kajxts ats miitse'e nkojtsjada jetse'e xjóydat juu' atse'e ntaq'kp: je oro juu' ve'e jep janjaatp tuy'oya, ve'em tse'e tuuv je o'yin xjayéptat; jats je poq'p vit, jetse'e mnatyukxóxjadat, ve'em tse'e mkoq'k'ijttinit ax jo'n je jayu juu' ve'e nuva'ajts axva'ajts; jats je vintsóojy, jetse'e je mviijn xpaajmjadat, ve'em tse'e mkoq'k'ijttinit ax jo'n je viints jayu. ¹⁹ Ntuknuujmidup ats je'e ve'e pan pan jaty atse'e ntsojktup jetse'e nyaktsaachpaa'tta, ve'emts atse'e ntun jetse'e nuyojk ooy dutóndat juu' atse'e ntsajkp; ax tun vinkopk tse'e jetse'e mvinmayumpijttinit, jetse'e xmasooktinit je mko'oy joojntykinda. ²⁰ Ve'em xa atse'e ax jo'n to'k je jayu juu' ve'e kojtspoq'kxp jeja tak'aagui. Pan pants atse'e x'amotunajxp jetse'e je jya'vin duyak'ava'ach, takapts atse'e jem jya'vin kajxm jats atse'e n'itüt je'e maat ax jo'n ats je'e ve'e kunmaatkaajy kunmaat'uuk. ²¹ Pan pan tse'e maadaakp, nmo'opts atse'e je kutojnkun jetse'e chaanadat ats maat jem ats nkutojnkun tsuujntkun kajxm, ve'em ax jo'n atse'e nmaadaaky jats atse'e ntsuuna ats je nTee' maat jem kyutojnkun tsuujntkun kajxm. ²² Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta juu' ve'e je Espiritu Santo va'nuxjudup je jaanchja'vivatajka juu' ve'e nay'amojkijidup jem vuxtojtk kajpun kajxm."

4

Je vinja'vin je vintsq'kin juu' ve'e jem tsapjootm

¹ Ku ya'a ve'e ñaxy, van'litts atse'e n'ix je tsapjootmit it y'ava'ach, ve'em ax jo'n to'k je tak'aka'a jem kuy'avaach. Van'litts atse'e n'amotunajxnuva je ayook juu' atse'e too'vajkp xmukojts je trompeta jo'n. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Petu yam jats ats miitse'e ntuk'ixut juu' jatye'e tónjup kótsjup.

² Tun to'mayjits atse'e je Espiritu Santo xyaknujxk jem tsapjootm. Jemts atse'e to'k je kutojkun tsuujntkun n'ix. Jem tse'e to'k chuuna. ³ Ve'emts je'e ve'e y'ajaj y'atu'kx ax jo'n je jaspe tsaaj ukpu je cornalina tsaaj juu' ve'e ta'kxp matskp. Jeja kutojkun tsuujntkun pa'ayi tse'e to'k je ii'tsuts juu' ve'e tsoxx ajajp ata'kxp ax jo'n je esmeralda tsaaj tyu'kx myátsuk. ⁴ N'ixts atse'e ii'px maktaaxk je kutojkun tsuujntkun juu' ve'e dūnaa'vittup je kutojkun tsuujntkun. Jem tse'e chaanada vye'na nu'ii'px maktaaxk je mújit jáyuda, poq'p axata, jets je oro corona juu' ve'e jem kyuvajkmda. ⁵ Je kutojkun tsuujntkun juu' ve'e jem itukojkm, jem tse'e tyumpitsum je vítsuk, je aŋu tyumpuj tyunts'a'pxy, je aŋu tyumpu'u tyunmaa't. Jem tse'e je kutojkun tsuujntkun vyinkojkm tyoy vuxtojtuk je kujajpa je kutá'kxpa, je'ets je'e ve'e ñukajtsp je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp je jaanchja'vivatajk maat jem vuxtojtuk kajpun kajxm joma ve'e ñay'amókajada. ⁶ Jem tse'e je kutojkun tsuujntkun vyinkojkm vye'niva to'k je joy it juu' ve'e ke'xp ax jo'n je maaxy naaj juu' ve'e je ixun jo'n, tukke'xnajxpts je'e ve'e ax jo'n je cristaajl.

Joma tse'e je kutojkun tsuujntkun, jéjava tse'e víduta numaktaaxk je joojntykiva, tum je viijn tse'e jyajejptup je ñi'kx je kyopk, ve'em jep ñaadup ve'em jeja vyinkujk. ⁷ Muto'k je joojntykiva, ve'em tse'e kye'ex ax jo'n je león; je mumejtsk, ax jo'n je tsapkaaj; je mutoojk, ve'em tse'e je vyiijn je y'aaj ax jo'n je jayu; je mumaktaaxk, ve'em tse'e kye'ex ax jo'n je vijtsun ku ve'e jyeyy. ⁸ Nuto'k jaty tse'e tojtuk je kyeekun dujayepta, tum je viijn tse'e jyajejptup jem ñi'kxmda kyojmda jets jep kyeekun pa'tkup paat. Ka'a tse'e kyojts'atúvada jaxuujun jatso'p. Jidu'um tse'e vya'anda:

Va'ajts, va'ajts, va'ajts,

Maja Vintsán, Nte'yam, mits tse'e nujom mka'mikujxp,

mits xa ve'e m'ijt, mits tse'e uxyam m'ijtp, mitsam tse'e m'ijtnup.

Jidu'um tse'e vya'anda.

⁹ Ax vinnaajknáxts je joojntykiva dumo'oda je majin je jaanchin, je vintsá'kin, jets je kukojsun je'e pane'e tsuunip jem je kutojkun tsuujntkun kajxm jetse'e xa'ma kajx jyoojntyka. ¹⁰ Vanxup naxpa tse'e je nu'ii'px maktaaxk mújit jayu dūvinkoxténada jetse'e dūvinjávada dūvintsá'agada je'e pane'e joojntykip xa'ma kajx, jetse'e je y'ooro corónada dupamda jem je kutojkun tsuujntkun vyinkojkm jetse'e jidu'um vya'anda:

¹¹ Maja Vintsán, Nte'yam,

mvinmajtsjup xa mitse'e jetse'e xjajejpnit je majin je jaanchin, je vintsá'kin, jets je kutojkun,

mitse'e nujom juu' jaty mpaam;

kux ve'eme'e xtsak,

je'e kajx tse'e nujom juu' jaty jyeja,

mits tse'e myakjeji.

Jidu'um tse'e vya'anda.

5

Je ñak axaa'ch

¹ Ax je'e pane'e tsuunip jem kutojkun tsuujntkun kajxm, jemts atse'e n'ix y'aka'yun ka'm dumats'it to'k je ñak axaa'ch. Vinja'ats je'e ve'e je ñak, ve'em jeñi'kxm ve'em jep y'akujkp. Vuxtojtuk je'e ve'e je tsa'yun tuk'ana'ach. ² N'ixts atse'e to'k je mákk ángeles juu' ve'e mákk kojts. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—¿Pan tse'e dūvinmajtsjup jetse'e je ñak axaa'ch duyak'ava'atsut jetse'e je cha'yun dupajkjat juu' ve'e tuk'ana'ach?

³ Ax juu' ve'e jem tsapjootm, ukpu yaja naxviijn, ukpu jep naxviijnit itupa'tkup, ni pana tse'e kyave'na juu' ve'e o'yixjup jetse'e je ñak axaa'ch duyak'ava'atsut ukpu du'ixut.

⁴ Qoyts atse'e ntunnañyaaaxji kux ni pana ve'e kyayakpaaty juu' ve'e dūvinmajtsjup jetse'e duyak'ava'atsut ukpu du'ixut. ⁵ Van'itts atse'e nuto'k je mújit jayu xnuujmi:

—Kadi mya'axy. Je'e pane'e León yaktijp, je Judá jets je yakkutojkpa David je chaan je kyooj, je'e tse'e maadaak jetse'e ve'em y'o'yixju jetse'e duyak'ava'atsut je ñak axaa'ch jetse'e je cha'yun dupajkjat.

⁶ Van'itts atse'e n'ix to'k tyena. Carnero Onuks je'e ve'e yaktij. Jem je'e ve'e tyena joma ve'e je kutojkun tsuujntkun, jem numaktaaxk joojntykiva jets mújit jayu akojkmda. Ax juu'ts jeme'e ténip, ve'emts je'e ve'e kye'ex jets távani ve'e y'uk'aa'k ku ve'e vyaajñ vintsá'kin, van'it tse'e jyoojntykpaajknuva. Vuxtojtuk tse'e je vyaj vuxtojtuk tse'e je vyiijn. Je vyiijn, je'ets je'e ve'e ñukajtsp je Espiritu Santo, juu' ve'e ijtp jem je Nte'yam jya'vin kajxm jetse'e yakkek to'k it to'k naxviijn. ⁷ Van'itts je'e ve'e ojts dutukkakonva'ach je ñak axaa'ch juu' ve'e jem y'aka'yun ka'm myats'ijtp je'e pane'e tsuunip jem kutojkun tsuujntkun kajxm.

⁸ Ku ve'e dūkaajñ je ñak axaa'ch, van'it tse'e je numaktaaxk joojntykiva jets je nu'ii'px

maktaaxk mújit jayu, je'e tse'e d̥vinkoxkténidu je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk. Kákje'e tse'e je mújit jáyuda jem d̥maadada je arpa kov jets je oro apajkin juu' ve'e ojtsta maat je poom. Je poom, je'ets je'e ve'e n̥kajtsip je Nte'yam je jyayu je chapkatsta. ⁹ Ya nam uv tse'e tyukvin'aavdu je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk. Jidu'um tse'e y'aavdi:

Mits xa ve'e mvinmajtsjup jetse'e xkónut je nak axaa'ch jetse'e je cha'yun xpajkjat, kux mitse'e vintsá'kin mvaan, mits je m'oo'kun kajx tse'e xyaknatyukpitsumvaatsjidi jetse'e y'ijttinit je Nte'yam je jyayu, vinxupe'e je ke'xpa, n̥vinxupe'e je jayu juu' ve'e kojstsup oyjuu' ayooka, n̥vinxupe'e je jayu chaanada to'k it to'k naxviijn. ¹⁰ Je'eda ve'e tuxpum yakkutojkipada jets tee'tajkta, je'e tse'e je Nte'yam dumutoondup dumupajktup, yakkutojkladaps je'e ve'e je jayu juu' ve'e to'k it to'k naxviijn tsuunidup. Jidu'um tse'e y'aavdi.

¹¹ Van'itts atse'e n'ix numay ooy je ángeles, ñaa'vittupts je'e ve'e je kutojkin tsuujntkun, je joojntykivada, jets je mújit jáyuda. Millón amts je'e ve'e je ángeles vye'nada, nuutoo numa'aj, ¹² N'amotunajx ats je'e ve'e ku ve'e mak kyojsta. Jidu'um tse'e vyaandi:

Je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e tse'e d̥vvinmajtsjup jetse'e je kutojkin yakmooyinit jets je o'yin, je vijin je kejun jets je makkin, je vintsá'kin, je majin je jaanchin, jets je oy nukojtsin. Jidu'um tse'e vyaandi.

¹³ N'amotunajxpat̥s atse'e nujom pan pan jatye'e je Nte'yam pyaam juu' ve'e ijttup jem tsapjootm, yaja naxviijn, jep naxviijnit itupa'tkup, jets jem maaxy najootm. Jidu'um tse'e vyaandi:

Je'e pane'e je kutojkin tsuujntkun d̥yuktusunip jets je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'eda tse'e dujajeyptinup je oy nukojtsin, je vintsá'kin, je majin je jaanchin, jets je kutojkin.

jVe'em tse'e y'ijtnit xa'ma kajx!
Jidu'um tse'e vyaandi.

¹⁴ Je numaktaaxk joojntykiva, jidu'um tse'e vyaandi:

—jAmén!

Van'it tse'e je nu'ii'px maktaaxk mújit jayu kyoxkténidi jetse'e d̥vinja'vidi d̥vintsá'kidi je'e pane'e joojntykip xa'ma kajx.

6

Je vuxtojtk tsa'yun

¹ Van'itts atse'e n'ix je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e tse'e dupajkji muto'k je vuxtojtk tsa'yun. Van'itts atse'e n'amotunajxy je muto'k joojntykiva mak kyajts, ve'em ax jo'n je añu ya'axy. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—jMinu jets ixu!

² Van'itts atse'e n'ix to'k je po'o'p caballo. Juu' tse'e tuktsuunijup, jemts je'e ve'e dumats'it to'k je arco. Van'it tse'e yakmooyj to'k je corona, jetse'e ve'em maadaakpa ñujkx.

³ Ku ve'e je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e tse'e dupajkji je mumejtsk tsa'yun, van'itts atse'e n'amotunajxy je mumejtsk joojntykiva vyaajñ:

—jMinu jets ixu!

⁴ Van'it tse'e pyitsum jado'k je caballo, tsapts je'e ve'e y'ijt. Juu' tse'e tuktsuunijup, yakmooyts je'e ve'e je kutojkin jetse'e d̥yak'atso'oxtdndat je jayu juu' ve'e tsuunidup to'k it to'k naxviijn jetse'e ve'em d̥yaknaajk'oo'kjadat vimpit atuj. Yakmooyts je'e ve'e to'k je maja tsojx.

⁵ Ku ve'e dupajkji je mutoojk tsa'yun, van'itts atse'e n'amotunajxy je mutoojk joojntykiva vyaajñ:

—jMinu jets ixu!

Van'itts atse'e n'ix to'k je yak caballo. Juu' tse'e tuktsuunijup, jemts je'e ve'e kya'm d̥maada to'k je ta'yun. ⁶ Van'itts atse'e n'amotunajxy jem joojntykiva akokmda to'k je ayook juu' ve'e vaan:

—To'k kilo je trigo ku ve'e to'k xaaj d̥nutún jets mejtsk kilo je cebada ku ve'e to'k xaaj d̥nutún. Ax ka'a tse'e xyakvintókidat je olivos aceite jets je tsaaydum pa'ajk naaj.

⁷ Ku ve'e dupajkji je mumaktaaxk tsa'yun, van'itts atse'e n'amotunajxy je mumaktaaxk joojntykiva vyaajñ:

—jMinu jets ixu!

⁸ Van'itts atse'e n'ix to'k je po'ts caballo. eo'kunts je'e ve'e xyaaj juu' ve'e tuktsuunijup. Jemts je'e ve'e pyametsju je'e juu' ve'e tyijp oo'kpa it. Yakmooyts je'e ve'e jetse'e duyakkutojkjat to'k viijn je jayu juu' ve'e tsuunidup yaja naxviijn itukujx, jetse'e je jayu dutukyak'oo'kut je atso'ox, je yooj, je pa'am, jets je mu'uk tánuk. Juu' tse'e jatoojk viijn je jayu, ax ka'a tse'e duyakkutojkjat.

⁹ Ku je'e ve'e dupajkji je mumugooxk tsa'yun, van'itts atse'e n'ix jem vojxpejtun pa'tkum je'e je jyootta je jya'vinda juu' ve'e je jayu yak'oo'kjudu ku ve'e je Nte'yam dupanajkxti jetse'e je y'ayook du'ava'nidi, ¹⁰ makks je'e ve'e kyojtsti, jetse'e vyaandi:

—Va'ajts Maja Vintsán, mkutyuump xa mitse'e juu' ve'e mkajtsp, çvin'itnumts mits je'e ve'e xtukkuvéttat je naxviijn jayu juu' aatse'e xyak'oo'ktu?

¹¹ Van'itts je'e ve'e yakmooydi je poo'p vit jetse'e yaknuujmidi jets javee'ne'e jya'a'k'a'ixtat, van'it paat ku ve'e pyo'okut pan nuvinxupe'e y'oo'ktat je y'utsta je y'ajchta jets je y'utsta je cha'ada juu' ve'e je Cristo duvinja'vidup duvinta's'kidup, juu' ve'e je jayu yak'oo'kjadap ax jo'n je'e ve'e jyajti.

¹² Ku ve'e je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e tse'e dupajkji je mutojtuk tsa'yun, van'itts atse'e n'ix jets va'ajts makke'e tyun'ojxi. Yak tse'e vyimpijtni je aampa xaaj, ve'em ax jo'n je yak vit juu' ve'e je jayu natyukxo'jxup ku ve'e kyu'oo'kjini. Je nuu'pun jo'n tse'e chaptisakjxni je aampa poo'. ¹³ Kustajkidu tse'e je maatsa yaja naxviijn, ve'em ax jo'n je higo kup duyakkustaka je tyaa'jm ku ve'e je mak'poj xyinyoo'oyju. ¹⁴ Ve'em tse'e ya tsajmit it tyó'kini, ve'em ax jo'n je nak yak'axaa'tsni, viijnk tso ve'e yakpaamni nujom je kopk je keets jets je naax juu' ve'e jem maaxy naaj akojkm. ¹⁵ Je yakkutojkpatajk juu' ve'e yaja naxviijn, nayyo'ts'idinuts je'e ve'e jep aajntkup jets kopk keets akujkp, nay vanxú'pidava juu' ve'e dunumá'idup, je to'jjat'ajk je vyintsanda jets je kumeen jáyuda maat je mak'jáyuda, je joyutoompa jáyuda jets je naspaka jáyuda. ¹⁶ Jidu'um tse'e dunuujmidi je kopk je keets:

—Naxk'ada'aku yam aats nmi'kxm jets aatse'e xyo'otsut, ve'emts aatse'e xkapaa'tut je'e pane'e dutuktsuunip je kutojkun tsuujntkun jets aatse'e xkapaatpat je mak'k tsaachpaatun juu' ve'e yajké'jap je'e je y'e'j'kun kajx pane'e yaktijp Carnero Onuk, ¹⁷ kux távani ve'e dupaatni je xaaj ku ve'e je mak'k tsaachpaatun jyeja. çPan tse'e nvaat dumuté'nap?

7

Je'eda pan pan jatye'e yaktukkonvaatstu je israeejlit jáyuda

¹ Van'itts atse'e n'ix numaktaaxk je ángeles tyénada maktaaxk esquina yaja naxviijn itukujx, ka'a tse'e duyakjatta jetse'e pyó'ut yaja naxviijn ukpu jem maaxy navii'nm, jetse'e ni to'ka je kup kyapoyyo'oyut. ² N'ixpats atse'e jado'k je ángeles, jem je'e ve'e myets joma ve'e je xaaj pyitsum. Jemts je'e ve'e duma'ada je tsa'yun juu' ve'e je joojntyk Nte'yam jye'e. Je ángeles tse'e mak'k dumuko'jts je numaktaaxk ángeles juu' ve'e je kutojkun yakmooydu jetse'e duyakvintó'kidat ya naxviijn it jets je maaxy naaj. ³ Jidu'um tse'e dunuujmidi:

—Ka'a tse'e xyakvintó'kidat je naxviijn it, je maaxy naaj, ukpu je kup, van'itnume'e ku aatse'e mpaajmjadat je nNte'yamamda je cha'yun jem vyimpó'kkumda pan pan jatye'e mutoojn'j'udup mupajkj'udup.

⁴ Van'itts atse'e n'amotunajxy nuvinxup je'e ve'eda pan pan jatye'e je tsa'yun yakpaajmjidu. Numó'kupx javujxtkupxuk maktaaxk miijl tse'e y'ijtti, yaktukkonvaatstu tse'e nujom je jaka'a juu' ve'e je israeejlit jáyuda. ⁵ Numakmejt'sk miijle'e je tsa'yun yakpaajmjidi je Judá je chaan je kyooj, numakmejt'sk miijl je Rubén jye'e, numakmejt'sk miijl je Gad jye'e, ⁶ numakmejt'sk miijl je Aser jye'e, numakmejt'sk miijl je Neftalí jye'e, numakmejt'sk miijl je Manasés jye'e, ⁷ numakmejt'sk miijl je Simeón jye'e, numakmejt'sk miijl je Leví jye'e, numakmejt'sk miijl je Isacar jye'e, ⁸ numakmejt'sk miijl je Zabulón jye'e, numakmejt'sk miijl je José jye'e, numakmejt'sk miijl je Benjamín jye'e'eva.

Je numay jayu juu' ve'e poo'p xaxta

⁹ Ku ya'a ve'e ñajxy, van'itts atse'e n'ix va'ajts numay aa'k je jayu, kamachoo'vna, jeme'e tyénada je kutojkun tsuujntkun vyinkojkm jets jem je'e vyinkojkm pane'e yaktijp Carnero Onuk. To'k it to'k naxviijts je'e ve'e choo'nda, anañujoma je ke'xpa, anañujoma je aaj je ayook, jets anañujoma je naax je kajpun. Poo'p xaxts je'e ve'eda. Jem tse'e dumats'itta je tuuxux aajy, ¹⁰ jetse'e mak'k kyotsta. Jidu'um tse'e vya'anda:

—Je Nte'yam, juu' ve'e dutuktsuunip je kutojkun tsuujntkun, jets je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, xyaktsookumduts uu'm je'e ve'eda.

¹¹ Ax anañujoma je ángeles, jemts je'e ve'e víduta dunaaténada je kutojkun tsuujntkun jets je mújit jáyuda maat je numaktaaxk joojntykivada, jetse'e je vyiijnda je y'aa'jta dutukpaatti je it juu' ve'e jem je kutojkun tsuujntkun vyinkojkm, jetse'e je Nte'yam duvinja'vidi duvinta's'kidi. ¹² Jidu'um tse'e vyaandi:

¡Amén! Je oy nukojtsin, je majin je jaanchin, je vijin je kejun, je kukojsun jets je vints'a'kin, je kutojkun jets je makkin,

je nNte'yamamda tse'e dujayejnup nujom ya'a xa'ma kajx. Amén.

¹³ Van'it tse'e nuto'k je mújit jayu ats x'amotutúvi:

—¿Pants ya'a ve'eda juu' ve'e po'o'p xax? ¿Jomas ya'a ve'e choo'nda?

¹⁴ Van'litts atse'e nnuujmi:

—Ka'a atse'e nnujava. Nvaat atse'e xvaajnjat.

Van'litts atse'e xnuujmi:

—Je'e xa ya'a ve'eda juu' ve'e je mak tsaachpaatun duyaknajxtu, pan pan jatye'e je vyit dupojtu jetse'e duyakpo'o'pidi je'e je nuu'pun kajx pane'e yaktijp Carnero Onuk. ¹⁵ Je'e kajx tse'e y'itta jem je Nte'yam je kyutojkun tsuujntkun vyinkojkm jetse'e duvinjavada duvints'a'gada jóvum xaaj jóvum tsooj jem myaja tsaptajkm; je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e tse'e íxjidinup jayeppjidinup jetse'e y'ijtnit je'e maatta. ¹⁶ Ka'a tse'e je yooj je taatsa du'ukyaknajxtinit, ka'a tse'e je aampa xaaj y'ukyaktoojyidinit, ka'ats je'e ve'e je an y'ukpaatjidinit, ¹⁷ kux je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, juu' ve'e ijtp joma ve'e je kutojkun tsuujntkun, je carnero vinténiva jo'nts je'e ve'e y'ix'ítjadat jetse'e yaknajxjadat joma ve'e je tsoxk naaj myu'ut juu' ve'e joojntykinyajkp. Je Nte'yam tse'e yakkeekuxjadap nujom je vyinnaajta, ka'a tse'e y'ukyaaxtnit.

8

Je muvuxtojtuk tsa'yun jets je poom ajojkin juu' ve'e tum je oro

¹ Ku ve'e je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e tse'e dupajki je muvuxtojtuk tsa'yun, van'it tse'e jem tsapijootm nujom juu' jaty y'amo'tkujx kojkm hora jo'n. ² Van'litts atse'e n'ix je nuvuxtojtuk aangelesta juu' ve'e jem je Nte'yam vyinkojkm ténidup, je'eda tse'e yakmooydu vuxtojtuk je trompeta. ³ Van'it tse'e jye'y jado'k je ángeles maat to'k je poom ajojkin juu' ve'e tum je oro. Van'it tse'e duvinkuva'ki je poom jokpejtun jetse'e yakmooy may je poom jetse'e dutukmaatvints'a'gat je tsapkats juu' ve'e je Nte'yam je jyayu kyojstap, jem tse'e duvints'a'gat joma ve'e je poom jokpejtun juu' ve'e tum je oro, juu' ve'e ijtp jem je kutojkun tsuujntkun vyinkojkm. ⁴ Van'it tse'e je poom jok peojtuk maat je Nte'yam je jyayu je chapkatsa juu' ve'e je ángeles tyukvinjajkp je poom jokpejtun juu' ve'e tum je oro, jetse'e jak jem je Nte'yam vyinkojkm. ⁵ Van'it tse'e je ángeles dukajjn je poom ajojkin jetse'e duyak'ujts maat je vojxpejtun jampajk. Van'it tse'e dukuska'a yaja naxviijn. Ku ve'e ve'em dutuujn, van'it tse'e je vitsuk tyuntaa'puk, je añu tyumpuj tyunts'a'pxy, je añu tyumpu'u tyunmaa't, mak tyn'ojxini.

Je trompétada

⁶ Van'it tse'e ñay'apaajmtkijidi je nuvuxtojtuk ángeles juu' ve'e dumaatta je trompeta jetse'e dutukxo'oxtat.

⁷ Ku ve'e je muto'k ángeles dutukxuux je trompeta, van'it tse'e yaja naxviijn jyeji je taaxt jets je jaajn, je nuu'pun mutaka. Tooy tse'e to'k viijn ya naxviijnit it; juu' tse'e jamejtsk viijn, ka'a tse'e tyoojy; tokyajxpa tse'e je tsoxk kup jets nujom je aajy je ojts.

⁸ Ku ve'e je mumejtsk ángeles dutukxuux je trompeta, van'it tse'e jem maaxy najootm yakkek to'k juu' ve'e ve'em íxuvip ax jo'n to'k je maja kopk, tooytse'e vye'na. Van'it tse'e to'k viijn je maaxy naaj nuu'pun vyimpitkujx; juu' tse'e jamejtsk viijn, ka'ats je'e ve'e nuu'pun vyimpit. ⁹ eo'kkajxtu tse'e to'k viijn juu' ve'e jem maaxy najootm joojntykidup; juu' tse'e jamejtsk viijn, ka'ats je'e ve'e y'oo'kti. Vintokikajxtuva tse'e je barco juu' ve'e ijttu to'k viijn jem maaxy najootm; juu' tse'e jamejtsk viijn je maaxy naaj, ka'a tse'e je barco jem vyintókidu.

¹⁰ Ku ve'e je mutoojk ángeles dutukxuux je trompeta, van'it tse'e to'k je maatsa chaa'n jem tsajviinm, je kuno'kun jo'n tse'e tyoy, jetse'e ñaxkadaaky joma ve'e to'k viijn je maja naaj jets je mo'tpa naaj; juu' tse'e jamejtsk viijn je maja naaj jets je mo'tpa naaj, ka'ats je'e ve'e jem ñaxkadaaky. ¹¹ Ajénjots je'e ve'e xyaaj je maatsa, ta'am ojts aajy je'e ve'e kyatsapitsum, je'e kajx tse'e je naaj vyimpitkujx ta'am. Numay tse'e je jayu tyun'oo'kti kux va'ajts ta'ame'e je naaj.

¹² Ku ve'e je mumaktaaxk ángeles dutukxuux je trompeta, van'it tse'e vyintoki to'k viijn je aampa xaaj, je aampa po'o, jets je maatsa; juu' tse'e jamejtsk viijn je aampa xaaj, je aampa po'o, jets je maatsa, ka'ats je'e ve'e vyintoki. Ve'em tse'e kyakujaj kyakutu'kx je aampa xaaj, je aampa po'o, ukpu je maatsa maktaaxk hora ku ve'e xyuujuni jets maktaaxk hora ku ve'e cho'oini kyoo'tsini.

¹³ Ku atse'e n'ix, van'litts atse'e n'amotunajxy to'k je ángeles mak jidu'um vyaajñ, jeyyp tse'e vye'na jem tsajm itukojkm:

—iAyoov xa je'e ve'e je jyootta ka to'k náxap pan pan jatye'e tsuunidup jem naxviijnit it kajxm, kux tun támani xa je'e ve'e jsetse'e je janutoojk ángeles dutukxo'oxtat je trompetáda!

9

¹ Ku ve'e je mumugooxk ángeles dutukxuux je trompeta, van'itts atse'e n'ix to'k je maatsa juu' ve'e tsoo'n jem tsajviimn jetse'e náxkadaaky yaja naxviijn, je maatsa tse'e yakmooy to'k je avaatsun je jot jye'e juu' ve'e ooy tyunkaaka. ² Van'it tse'e duyak'avaach je jot. Jep tse'e pyitsum je jok, ve'em ax jo'n je maja jantoojntykun jok. Je jok tse'e duyakkoo'tsikajx je aampa xaaj jets ya tsajmit it. ³ Jem tse'e jok akojkm pyitsumdi je tánukta juu' ve'e je paach jo'n íxuidup, jetse'e náxjeyydi yaja nujom naxviijnit itukujx. Yakmooydu tse'e je tánuk je kutojkm vintso ve'e je jayu duyaktsaachpaa'ttat, ve'em ax jo'n je kaa'pyk je jayu duyaktsaachpaa'ty. ⁴ Yaknuujmidu ve'e jets ka'a ve'e duyakvintókidat je aaj je ojts juu' ve'e yaja naxviijnit itukujx, ni ti kupa, jets ni tía juu' ve'e tsoxk, je'ejyji ve'e yaktsaachpaa'ttat je jayu juu' ve'e dukajayeiptup je Nte'yam je cha'yun jem vyimpóokkm. ⁵ Ax ka'a tse'e yakmasookti jetse'e je jayu duyak'oo'ktat, je'e ve'e jsetse'e je jayu duyaktsaachpaa'ttat mugooxk po'o. Je tsaachpaatun juu' ve'e yakjéjidu, ve'emts je'e ve'e yakjava ax jo'n je jayu je kaa'pyk tyupju. ⁶ Ku ve'e ve'em tyónjut kyótsjut, jyo'o'k'ixtidinup tse'e je jayu vintso ve'e y'oo'ktat, ax ka'a tse'e y'o'yixjadat; ja'oo'kuva'andap tse'e, ka'a tse'e y'oo'ktat.

⁷ Apaamdúkada tse'e je tánuk ax jo'n numay aa'k je caballo juu' ve'e apaamdúkada jetse'e y'atso'oxtóndat. Jem tse'e kyuvajkm dujayepta juu' ve'e je oro corona jo'n ke'xp; ve'em tse'e je vyiijnida je y'aajta ax jo'n je jayu, ⁸ ve'em tse'e je vyaajyta ax jo'n je ta'axtajk je vyaajy, ve'em tse'e je tyaatsta ax jo'n je león jye'e. ⁹ Je pojxun tse'e natyukxo'jjudup ax jo'n je nuxoya. Ve'em tse'e je kyeeekun duyakne'emda ax jo'n myotu ku ve'e je caballo may je carro dupavuu'n ku ve'e je atso'ox toonk du'anómada. ¹⁰ Jem tse'e tyo'xta jajm dumaadada je tyajpun, ve'em ax jo'n je kaa'pyk jye'e, juu' ve'e tyuktáptap je jayu jetse'e mugooxk po'o duyaktsaachpaa'ttat. ¹¹ Jyayeiptup tse'e to'k juu' ve'e ka'miidup, je ko'oy aangelests je'e ve'e jep kaak jótup. Je ángeles, Abadoonts je'e ve'e yaktij je hebreo aaj. Yakvintóktivats je'e ve'e kyatsapitsum.

¹² Najx tse'e je mutok tsaachto'nun, ax miimpnum tse'e jamejtsk.

¹³ Van'it tse'e je mutojtuk ángeles dutukxuux je trompeta. Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je ayookjuu' ve'e pitsump jep maktaaxk esquina itakujkp juu' ve'e jem poom jojkpejtun kajxm juu' ve'e tum je oro jets juu' ve'e jem je Nte'yam vyinkojkm iipt. ¹⁴ Jidu'um tse'e dunuujmi je ángeles juu' ve'e dumaat je trompeta:

—Mukeja je numaktaaxk ángeles juu' ve'e mutómada jem joma ve'e je éufratesit maja naaj.

¹⁵ Ve'em tse'e yakmukéjidi je numaktaaxk ángeles jetse'e je jayu duyak'oo'kkáxtat to'k viijn; juu' tse'e jamejtsk viijn je jayu, ax ka'ats je'e ve'e duyak'oo'ktat. Yaktuknupaajmtkidu ve'e je hora, je xaaj, je po'o, jets je joojnt vin'ite'e yakmukéjadat. ¹⁶ N'amotunajxts atse'e nuvinxupe'e y'ijtti je tyojpatajkta juu' ve'e je caballo dutuktsuunidup, numejtsk mókupx milloonts je'e ve'e y'ijtti.

¹⁷ Jidu'umts atse'e xyak'ixti je cabálloda. Juu' tse'e tuktsuunijidup, je pojxun tse'e natyukxo'jjudup ax jo'n je nuxoya, tsaptsts je'e ve'e je pojxun xox y'ijti, jetspa azuujl, jets po'ts. Je cabálloda, ve'emts je'e ve'e je kyuvajk y'ijtti ax jo'n je león je kyuvajk, jepts je'e ve'e y'ávup pyitsum je jaajn, je jok, jets je azufre. ¹⁸ To'k viijn je jayu juu' ve'e tsuunidup yaja naxviijnit itukujx, je tsaachto'nun tse'e yak'oo'kjudu, je jaajn, je jok, jets je azufre juu' ve'e jep je caballo y'ávup pítsump. Juu' tse'e jamejtsk viijn je jayu, ax ka'ats je'e ve'e duyak'oo'kti. ¹⁹ Jepe'e y'ávup jets jem tse'e tyo'xta kajxm dujayepta je caballo je kyutojkunda; ve'em tse'e je tyo'xta y'íxvada ax jo'n je tsa'a'n kuvajk, je'e tse'e tyukyaktsaachpaattup je jáyuda.

²⁰ Ax je jáyuda juu' ve'e vintaandu ku ve'e je tsaachto'nun nájxy, ka'a tse'e dumasookti je kyoyoy joojntykinda, ka'a tse'e divintsa'ki'atúvidi je ko'oyjáyvupta ukpu ti jatye'e y'apamnajxtu je oro maat, je plata maat, je bronce maat, je tsaaj maat, ukpu je kup maat, je'e juu' ve'e ka'ixtup kamótudup jetse'e kyayo'oyda. ²¹ Ka'a tse'e vyinmayumpijiti, ka'a tse'e dumasooktuva je yakjaju'oo'kk, je maayk, jets je mee'tsk, jyaa'ktukmaatjayeiptuva tse'e je kats je yaa'y je ta'ax juu' ve'e ka púkap jyayeiptup.

10

To'k je ángeles je nak dukon'ijit axaa'tsva'kxy

¹ Van'itts atse'e n'ix jado'k je mákk ángeles jem tsapjoomt chaa'n, vinuts vimpídu. Jem tse'e kyuvajkm je iitstuts. Ve'em tse'e je vyiijn je y'aaj y'ajaj y'atu'kx ax jo'n je aampa xaaj, ve'em tse'e je pyoojy je tyek kye'ex ax jo'n je jaajn. ² Jem tse'e to'k je nak dukon'it axaa'tsva'kxy, jetse'e je y'aka'yun tek dupuujm jem maaxy nani'kxm jetse'e je y'anajutek dupuujm jeja naxkujx. ³ Van'it tse'e mákk kyajts, ve'em ax jo'n je león y'akaa'stuk. Ax ku

tse'e makk kajyats, van'it tse'e myotv vuxtojtuk je añu ya'axy. ⁴ Távani tse'e je vuxtojtuk añu ya'axy vye'na, van'itts atse'e n'ukjavyetuvaajñ. Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e jem tsapjootm tsoo'mp. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Kadi x'avana juu' ve'e tudukotsta je vuxtojtuk añu, kadi xjavyet.

⁵ Van'it tse'e je ángeles juu' atse'e n'ix tyena jem maaxy nani'lkxm jets jeja naxkujx, je'e tse'e je y'aka'yun ka'aj duyakpojtuk jem tsajm tsov, ⁶ jetse'e je Nte'yam duyaknajxy, je'e juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jetse'e dupuujm ya tsajmit it, ya naxviijnit it, je maaxy naaj, jets nujom juu' jatye'e ijtp. Van'it tse'e vyaajñ:

—Ka'a xa ve'e y'ukta'ninit. ⁷ Ku xa ve'e dupaatnit pan vin'ite'e je muvuxtojtuk ángeles dutukxo'oxut je trompeta, ta tse'e tyunju kyatsju vye'na juu' ve'e je Nte'yam nupaaajmtki jetse'e kyayaknujava y'ijt, ve'em ax jo'n je'e ve'e dutuknuja'vi je myutoompada je myupajkpada, je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta.

⁸ Je ayook juu' atse'e n'amotunajx jetse'e jem tsapjootm kyada'aky, xmukojsnuvats atse'e, jets atse'e xnuujmi:

—Najkxu xkanu je nak axaa'ch juu' ve'e myaat je ángeles juu' ve'e ténip jem maaxy nani'lkxm jets jem naxviinm.

⁹ Najkxats atse'e joma ve'e je ángeles jets atse'e n'amotu je nak. Van'itts atse'e xnuujmi:

—Chaja jets ja'kxu. Je po'ojk pa'ajk jo'n tse'e y'itut jep m'avup; ax ku tse'e jem mjootm jye'yat, ta'aminup tse'e.

¹⁰ Van'itts atse'e je ángeles je nak ntukakonvaach jets atse'e nju'kx. Ve'em tse'e y'ijt yap ats n'avup ax jo'n je po'ojk pa'ajk. Ax kuts atse'e nja'kxkujx, ta'aminu tse'e yam ats njootm.

¹¹ Van'itts atse'e xnuujmi:

—Tun vinkopk xa je'e ve'e jetse'e xkojtsnajxnuvat je Nte'yam je y'ayook numay je jayu kajxta, may je naax je kajpun kajxta, may je aaj je ayook kajxta, jets numay je yakkutojpkpa kajxta.

11

Je numejtsk jayu juu' ve'e je tuvakojsun dupámdap

¹ Van'itts atse'e nyakmooy to'k je kijpxun ax jo'n to'k je kapy, jets atse'e nyaknuujmi:

—Najkxu xkijpxu je Nte'yam je myaja tsaptajk jets je vojxpajtun. Machovu pan nuvinxupta ve'e jep je Nte'yam duvinjavada duvintsa'agada, ² ax ka'a tse'e xkijpxut jep tsaptaaktaagujk, kux je'e ve'e je Nte'yam mooyjyudu pan pan jatye'e ka je israeejlit jáyuvap. Je'e tse'e dutuktee'ndap je va'ajts kajpun vujxtkupxuk mejtsk po'o. ³ Atsts je'e ve'e nkéxtap numejtsk je jayu juu' ve'e je tuvakojsun dupámdap ats kajx, je'e tse'e dukojtsnáxtap je Nte'yam je y'ayook to'k miijl jamejtsk mókupx jatoogupx xaaj, je yak viits je'e ve'e natyukxóxadap juu' ve'e je jayu iyayeipp ku ve'e je jayu kyu'oo'kjini.

⁴ Je mejtsk olivos kup jets je mejtsk tsintovyejtun juu' ve'e ijttup jem je Maja Vintsán vyinkojkm, je'e tse'e ñukajtsp numejtsk ya jáyuda. ⁵ Pan pants ya'a ve'e ovyintsova tonuvaajnjjudup, jepts je'e ve'e y'avup pyitsumut je jaajn jetse'e yaktóyjadat, ve'em tse'e y'oo'ktat opyana pan pane'e ovyintsova tonuvaajnjjudup. ⁶ Jyayejptup tse'e je kutojkin jetse'e ya tsajmit it duyak'atóktat, ve'em tse'e kyato'ojut namvaate'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnáxta, iyayejptuvaps je'e ve'e je kutojkin jetse'e je tsoxk naaj duyakvimpíttat nuu'pun, nay ve'empa ve'e je tsaachtu'nun duyakjéadat yaja naxviijn. Ve'em je'e ve'e dutóndat vinxup naxe'e dutsokta. ⁷ Ax ku tse'e je tuvakojsun duyak'avaadadat, van'it tse'e cho'oxpájkadat je na'a atsa'kip tánuk juu' ve'e tsoo'mp joma ve'e je jot juu' ve'e va'ajts kaak, jetse'e yak'oo'kjadat. ⁸ Ku ve'e aa'kani vye'nadat, van'it tse'e je ñi'kx je kyopk tyándat jeja too' kujk jem kajpun kajxm joma ve'e je nMaja Vintsánamda cryuuzpejt. Yaktijpaps je'e ve'e je kajpun Sodoma, nay ve'empa Egipto. ⁹ Toojk xaaj jagojkm tse'e je ñi'kxta je kyopkta tyánut jem, ka'ats je'e ve'e je jayu duyakjáttat jetse'e ñaxtáakadat kux y'ixuvaandup je'e ve'e je jayu juu' ve'e tsoo'ndup anañujoma je naax, anañujoma je kajpun, anañujoma je ke'xpa, jets anañujoma je aaj je ayook. ¹⁰ Pan pan jatye'e joojntykadap to'k it to'k naxviijn, tyukxoonduktaps je'e ve'e ku ve'e y'oo'kti, je xoojntkun kajxts je'e ve'e ñamy'ojadat je vintsa'kin to'k jado'k kux oo'ktu ve'e numejtsk je jáyuda juu' ve'e je Nte'yam je y'ayook dukojtsnajxtup y'ijt jetse'e pya'muxjidi je tsaachpaatun. ¹¹ Ax ku tse'e toojk xaaj jagojkm aa'k y'ijtti, van'it tse'e je Nte'yam yakjoojntykpajkjidinuva, jetse'e tyénidi. Tsa'kipajktuts je'e ve'e nujom pan pan jatye'e íxjudu. ¹² Van'it tse'e numejtsk je jáyuda du'amotunajxti jem tsapjootm to'k je ayook juu' ve'e makk kojtsp jetse'e ña'muxjidi:

—iPetta yam!

Van'it tse'e chajpejtti jem vínuts jootm, íxjuduts je'e ve'e je cho'oxpajkpada. ¹³ Tun je'yji tse'e makk tyun'ojxi jetse'e je kajpun jyaavni to'k viijn, nuvuxtojtuk miijl tse'e je jayu yak'oo'kjidi je makk ojx. Juu' tse'e jataaxtojtuk viijn, ka'ats je'e ve'e najkx ve'em jya'avny.

Tsa'kiduts je'e ve'e ooy je jayu juu' ve'e vintaandu jetse'e duyakmájidi duyakjaanchidi je Nte'yam, juu' ve'e jem tsapjootm.

¹⁴ Najx tse'e je mumejtsk tsaachto'nun; tun jéjani tse'e je mutoojk.

Je muvuxtojtuk ángeles maat je trompeta

¹⁵ Ku ve'e je muvuxtojtuk ángeles dutukxuux je trompeta, van'it tse'e yakmotu may je aaj je yo'kt jem tsapjootm. Jidu'um tse'e makx vyaandi:

Uxyam tse'e je Nte'yam jets je Cristo duyakkutojkladat nujom je jayu pan nuvinxupe'e to'k it to'k naxviijn,

je'e tse'e duyakkutojkladap xa'ma kajx.

¹⁶ Van'it tse'e je nu'ii'px maktaaxk mújit jáyuda juu' ve'e dutuktsuunidup je tsuujntkunda jem je Nte'yam vyinkojkm, je'e tse'e je vyiiinda je y'aajta dutukpaattu je it juu' ve'e jem je Nte'yam vyinkojkm, jetse'e je Nte'yam duvinja'vidi duvintsá'kidi, ¹⁷ jetse'e vyaandi:

Nkukojtsijpts aáts mitse'e, Maja Vintsán, Nte'yam,

mits tse'e nujom mka'mikujxp,

mits xa ve'e uxyam m'ijtp, mítsam tse'e m'ijtp,

kux mka'mip mitse'e je maja kutojkun jetse'e tummyakkutoj'ukva'añ.

¹⁸ Jotma'ttu xa je'e ve'e je jayu juu' ve'e mtso'oxpajkjudup to'k it to'k naxviijn,

ax ta tse'e je tiempo dupaatni ku mitse'e je tsaachpaatun xpaamnit je m'ejkun kajx

jetse'e xmooynit je o'yin pan pan jatye'e mmutoojnjudup mmupajkjudup,

je'e pan pan jatye'e dukojtsnajtup je m'ayook,

pan pan jatye'e mits je mjáyuda,

pan pan jatye'e mvinja'vijidup mvintsá'kijidup,

je mújit je muutskit,

ta tse'e je tiempo dupaatni ku ve'e xtukkuvejtnit je tyokin pan pan jatye'e tuduyak'oo'kta je jayu juu' ve'e jem naxviijnit it kajxm.

Jidu'um tse'e vyaandi.

¹⁹ Van'it tse'e y'avaach je Nte'yam je myaja tsaptajk juu' ve'e jem tsapjootm. Jem tse'e kye'lex je xiixt joma ve'e kaajjuk je Nte'yam je kyojtstán. Van'it tse'e je vitsuk tyuntaa'puk, je añu tyumpu'u tyunmaa't, je añu tyumpuj tyuntsa'pxy, ojxi tse'e ya naxviijnit it jetse'e ooy tyuntaaxti.

12

Je ta'axtajk jets je na'a ko'otyánukap

¹ Van'itts atse'e xyak'ix jem tsapjootm to'k je maja nuja'vin, to'k je ta'axtajk juu' ve'e dujayepp je xyox ax jo'n je aampa xaaj. Jep tse'e tyekupa'tkup je aampa po'o dujayep, jeme'e kyuvajkm dujayep to'k je corona juu' ve'e makmejtsk je maatsa dumaat.

² Yajkejjavaampy tse'e je ta'axtajk to'k je pi'k ónuk, je tsaachpaatun yak'ujju yakya'axyju je'e kajx ku ve'e je y'ónuk duyakke'exuva'añ. ³ Van'itts atse'e xyak'ixpa jem tsapjootm jado'k je maja nuja'vin, to'k je na'a ko'otyánukap, maj jets tsapts, vuxtojtuk kuvajkax jets majk vájax, jeme'e to'k jaty kyuvajkm dumaada je corona. ⁴ Je tyo'xta tse'e tyukkusjo'p to'k viijn pan vinxupe'e je maatsa jetse'e yaja naxviijn duyaknaxkadaaky. Juu' tse'e jamejtsk viijn je maatsa, ka'a tse'e yaja naxviijn duyaknaxkadaaky. Je na'a ko'otyánukap tse'e napyaaajmju jem je ta'axtajk vyinkojkm, je'e tse'e du'a'ix'ijtp ku ve'e je ta'axtajk je y'ónuk kye'exut jetse'e jatyi dutso'otsut. ⁵ Yake'x tse'e to'k je pi'k mix ónuk je ta'axtajk, je'e tse'e makx duyakkutojkladat nujom je jayu pan nuvinxupe'e to'k it to'k naxviijn chaanada. Tun jatyi tse'e je y'ónuk yakpajkji jetse'e yakpuujm joma ve'e je Nte'yam, jem joma ve'e je kyutojkun tsuujntkun. ⁶ Ax keek tse'e je ta'axtajk jetse'e ñujkx jem vinva'ajts it kajxm, jem joma ve'e je Nte'yam to'k je it tyuknupaajmtkiji jetse'e jem je tukjoojntyin yakmo'ot to'k miijl jamejtsk mókupx jatoojupx xaaj.

⁷ Van'it tse'e je atso'ox tyoojnji jem tsapjootm; je yakkutojkpa ángeles juu' ve'e Miguel duxaaj jets je y'aangeles, je'e tse'e dumaat'atso'oxtoondu je na'a ko'otyánukap maat je kyo'oy aangelestajkta. ⁸ Ax ka'a tse'e myaadaakti je na'a ko'otyánukap maat je kyo'oy aangelesta, ka'a ve'e y'uk'ijtni jem tsapjootm. ⁹ Ve'emts je'e ve'e yakpavojpni je na'a ko'otyánukap, je jujpit tsaa'n juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, je Satanás, je'e juu' ve'e je jayu duvin'aa'mp to'k it to'k naxviijn. Je'e maat je kyo'oy aangelestajkta, yakkusvippkajxtinuts je'e ve'e yaja naxviijnit itukujx.

¹⁰ Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je ayook makx vya'añ jem tsapjootm:

—Ta xa je'e ve'e je tiempo dupaatni ku ve'e je Nte'yam duyaktso'okut je jyayu, tats je'e ve'e duyaknuke'xnatáka je myakkin jets je kyutojkun, tats je'e ve'e je tiempo dupaatni jetse'e je Cristo viinm yakkutojknit, kux távani je'e ve'e yakpavap pane'e je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda jóvum xaaj jóvum tsooj dunuxa'aip tuy'it jem

uu'm je nNte'yamamda vyinkojkm. ¹¹ Ta tse'e je n'útsamda je n'ajchamda jets je n'útsamda je ntsa'aamda du'amaadaagada je ñuxa'aiva. Ve'em tse'e myaadaakti kux je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'ets je'e ve'e ku'oo'kijidu jetse'e tyuknuvaatsjidi je tyokin, ax ka'ats je'e ve'e cha'kidi jetse'e du'avánadat jets jyaanchja'vidup je'e ve'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, ka'ats je'e ve'e cha'kidi jetse'e je tuvakojsun dupámdat je oy kats je oy ayook kajx óyame'e yak'oo'kjada pan pan jatye'e dukajaanchja'vidup juu' ve'e kyojstsup. ¹² Xoonduktats n'it miits pan pan jatye'e ijtup yaja tsapjaat. ¡Ax ayoo'v tse'e miits je mjootta pan pan jatye'e joojntykidup jem naxviijnit it kajxm jets jem maaxy najootm, kux ta ve'e kyada'aky joma ve'e miista je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta; ooyts je'e ve'e tyun'ekju kux ñuja'vip je'e ve'e jets tsojke'e vyintókin!

¹³ Ax ku tse'e je na'a ko'otyánukap du'ix jets yaja ve'e naxviijn yakkusvipp, van'it tse'e dujomtún dutitún je ta'axtajk juu' ve'e je pi'k mix ónuk duyakke'x. ¹⁴ Ax je ta'axtajk, yakmooyts je'e ve'e mejtsk je kyeeekun, ve'em ax jo'n je vijtsun jye'e, jetse'e y'o'yixjút jetse'e jeyyp jem ñajxut vinva'ajts it kajxm, jékume'e dukuke'ekut je tsaa'n, jeme'e ñajxut joma ve'e je tukjoojntykin yakmo'ot toojk joojnt jagojkm. ¹⁵ Je tsaa'n, jepts je'e ve'e y'ávup duyakpítsum je naaj jetse'e dutukpuujm to'k je maja naaj, je'e tse'e je ta'axtajk y'uktukyakja'atuvaa. ¹⁶ Van'it tse'e je naax duputajki je ta'axtajk, kux avaatse'e je naax jetse'e dunasjaa'nni je maja naaj juu' ve'e jep je na'a ko'otyánukap y'ávup ukpítsum. ¹⁷ Je'e tse'e je na'a ko'otyánukap ooy tyuntukmujotma't je ta'axtajk jetse'e ojts dutso'oxpúk je ta'axtajk je chaan je kyooj juu' ve'e vintaandu, je'eda juu' ve'e dukutyoondup je Nte'yam je pyava'nun jetse'e to'k aaj to'k joot ñaaj'itjada je Jesucristo maat.

13

Je nujemtsk na'a atsa'kip tánuk

¹ Ku atse'e nteni jem po'o jootm jeja maaxy napa'ayi, van'itts atse'e n'ix to'k je na'a atsa'kip tánuk pyítsum jem maaxy najootm, vuxtojtuk kuvajkax jets majk vájax. Jem tse'e to'k jaty vaj kajxm dujayep to'k je corona; ax jem tse'e kuvajk kajxmda javyet to'k je ayook juu' ve'e je Nte'yam ooy dutunvinkojspejtp. ² Je na'a atsa'kip tánuk juu' atse'e n'ix, ve'emts je'e ve'e kye'ex ax jo'n je kuxyupuj, ve'em tse'e je tyek ax jo'n je oso jye'e, ve'eme'e je y'aaj ax jo'n je león jye'e. Je na'a ko'otyánukapts je'e ve'e moojyju je myakkin jets ooy je kyutojkm. ³ To'k je na'a atsa'kip tánuk je kyuvajk, ve'emts je'e ve'e kye'ex ax jo'n kuy'aa'k kuxe'e maja xyá'ajki; ax taaynuts je'e ve'e je xyá'ajka. Atuva atoki tse'e anañujoma je jayu tyuntaandi juu' ve'e to'k it to'k naxviijn tsuunidup jetse'e je na'a atsa'kip tánuk dupanajkxti ⁴ jetse'e duvinja'vidi duvintsá'kidi, jetse'e vyaandi:

—¿Pants vine'e ax jo'n je na'a atsa'kip tánuk? ¿Pan tse'e o'yixjup jetse'e dutso'oxpáktut?

⁵ Yak'itumooyts je'e ve'e je na'a atsa'kip tánuk jetse'e namyájijup kyótsut jetse'e je Nte'yam duvinkojspétut, jetse'e dujayéput je kutojkm vujxtkupxuk mejtsk po'o. ⁶ Ax ve'emts je'e ve'e dutuujn, vyinkojspejt je'e ve'e je Nte'yam jets pan pan jatye'e ijtupvap jem tsapjootm, kyoo'ñukojsiva tse'e je it joma ve'e je Nte'yam chuuna. ⁷ Yakmooyvats je'e ve'e je kutojkm jetse'e je Nte'yam je jyayu dutso'oxpáktut jetse'e du'amaadaagat. Nay yakmooyvats je'e ve'e je kutojkm jetse'e duka'mikáxut to'k ka'ajyji je jayu juu' ve'e tsuunidup to'k it to'k naxviijn, anañujoma je ke'xpa, anañujoma je naax je kajpun, jets anañujoma je aaj je ayook. ⁸ Je na'a atsa'kip tánuk tse'e vyiinja'vidup vyintsá'kidup nujom je jayu juu' ve'e tsuunidup to'k it to'k naxviijn, je'e pan pan jatye'e je xyaa' ka'ijtp javyet jep nak kujxp joma ve'e javyet je xyaa'ja ka'anume'e ya it choo'nduk vye'na pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup. Je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'ets je'e ve'e duka'mip je nak.

⁹ Pan pan jaty xa ve'e jem je tyaatsk, va'an tse'e du'amotunaxta! ¹⁰ Pan pan xa ve'e je jayu dumajstsup, mach tse'e y'ijttuvat; pan pan tse'e je tsojx maat yakjaju'oo'ktup, nay je'ejyam tse'e tyuk'oo'ktinuvap. Je'e kajx tse'e, je'eda pan pan jatye'e ijtup je Nte'yam je jyayu, va'an tse'e mákk aaj mákk joot duyaknaxta pan ti tsaachpaatune'e juu' ve'e tukkáda'akjadap jetse'e ijtup dujaanchjavadat je Nte'yam.

¹¹ Van'itts atse'e n'ix atso'k je na'a atsa'kip tánuk, naxviinmts je'e ve'e pyítsum, mejtsk vájax, je carnero ónuk vaj jo'n kye'ex. Ax vanxup tse'e kyoojtspa ax jo'n je na'a ko'otyánukap. ¹² Ve'em tse'e je kutojkm duyaktún je mutó'k na'a atsa'kip tánuk kajx, jetse'e dutún jetse'e je jayu pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn, jetse'e duvinjavadat duvintsá'agadat je mutó'k na'a atsa'kip tánuk, je'e juu' ve'e tsooknu je myaja xa'ajka. ¹³ Tyoompa je'e ve'e je mújit nuja'vin, je'e paat tse'e ve'em dutuujn jetse'e je jaajj duyaktsaa'n jem tsajviinm jetse'e duyaknaxkáda'aky yaja naxviijn jeja je numay jayu vyinkujk. ¹⁴ Ax yakmooy tse'e je kutojkm jetse'e je mújit nuja'vin dutónut jeja je mutó'k na'a atsa'kip tánuk vyinkujk, je'e tse'e tyukvin'aa'ndu pan pan jatye'e tsuunidup to'k it to'k naxviijn jetse'e

dutukpavaandi jetse'e dupámdat je na'a atsa'kip tánuk je y'apamnax juu' ve'e dujayeyp je maja xa'ajka juu' ve'e ku'oo'kum kuy'ijt jetse'e yaa'k'joojntyki. ¹⁵ Je mumejtsk na'a atsa'kip tánuk tse'e je kutojkun yakmooy jetse'e dujoojntykinmo'ot je muto'k na'a atsa'kip tánuk je y'apamnax, ve'em tse'e je apamnax kyótsut jetse'e duyakjay'oo'k'jut pan pan jatye'e kavinja'vijup kavintsá'kijup. ¹⁶ Tyuumpts je'e ve'e jetse'e anañujoma, je mújit je muutskit, je kumeen jayu jets je ayooa jayu, je naspaka jayu jets je joyutoompa jayu, je'e tse'e yakpaajmjadap to'k je ixta'nun jem y'aka'yun ka'm ukpu jem vyimpókkum. ¹⁷ Ni pana tse'e kyoo'k'o'yixjinit jetse'e jyóyut ukpu tyoo'kut pan ka'a ve'e dujayep je ixta'nun, je na'a atsa'kip tánuk je xyaaj ukpu je na'a atsa'kip tánuk je myacho'vun. ¹⁸ Je vijin je kejun xa ya'a ve'e chajkp jetse'e duvinmótuvut pan ti je'e ve'e je macho'vun tyip. Pan pane'e je vijin je kejun ooy dutunjayeyp, va'an tse'e dupayo'oyu je macho'vun. To'k je yaa'tyajk je xyaajts je'e ve'e. Ve'ets je'e ve'e je macho'vun, tojtuk mókupx jatoogupxuk tojtuk.

14

Ku y'aavdi je numókupx javujxtkupxuk maktaaxk miijl jáyuda

¹ Van'itts atse'e n'ix je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, jemts je'e ve'e tyena kopk kajxm juu' ve'e Sión duxaa. Jemts je'e ve'e dumaadada vye'na numókupx javujxtkupxuk maktaaxk miijl je jáyuda juu' ve'e dujayeypup jem vyimpókkum javyep je xyaaj pane'e yaktijp Carnero Onuk jets je Tyee' je xyaaj. ² Van'itts atse'e n'amotunajxy je uv jem tsapjootm, ve'emts je'e ve'e myotu ax jo'n je maja naaj y'uu'ts tyinun jets ax jo'n je añu tyumpu'u tyunmaa't, ve'em ax jo'n je numay jayu kyovda je y'aarpa maatta. ³ Je nam uvts je'e ve'e y'aavdup jem je kutojkun tsujjntkun vyinkojkm, jem je numaktaaxk joojntykiva vyinkojkmda jets jem je mújit jayutajk vyinkojkmda. Ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e dujátut je uv; je numókupx javujxtkupxuk maktaaxk miijl jáyujida ve'e dujajttup je uv, je jayu pan pan jatye'e ve'nidu yaja naxviijn jetse'e je tyokin tyuknuvaatsjidi je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk. ⁴ Je jáyuts je'e ve'eda juu' ve'e kanaajkjavyákijidu maat je ta'axtajkta, va'ajtsts je'e ve'e ñaaj'ítjada jetse'e dupanajkxta je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk oyjoma pan joma je'e ve'e ñujkx. Je jáyuda tse'e juu' ve'e je tyokin yaktuknuvaatstu, ve'emts je'e ve'eda ax jo'n je taajm juu' ve'e ta'mitoo'vajkp jetse'e yaktukmuyax je Nte'yam jets je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, ⁵ ni vinxúpats je'e ve'e kyataayada, va'ajts joot jáyuts je'e ve'eda.

Juu' ve'e kyojtsu je nutoojk aangelesta

⁶ Van'itts atse'e n'ix jado'k je ángeles jyeyy jem tsajviinm. Jem tse'e dumaada je oy kats je oy ayook juu' ve'e xa'ma kajx ijtp jetse'e yaktukka'amáyut pan pan jatye'e joojntykidup to'k it to'k naxviijn, anañujoma je naax je kajpun, anañujoma je ke'xpa, jets anañujoma je aaj je ayook. ⁷ Jidu'um tse'e mákk vyaajñ.

—Vinjávada vintsá'agada je Nte'yam jets yakmájada yakjaanchada, kux távani je'e ve'e je tiempo dupaatni pan vin'ite'e je jayu dutokimpayo'ynit. Vinjávada vintsá'agada je'e pane'e dupaam ya tsajmit it, je naxviijnit it, je maaxy naaj, jets joma jatye'e je naaj myu'ut.

⁸ Van'it tse'e pyanajkxji jado'k je ángeles juu' ve'e vaan:

—¡Távani xa ve'e vyintókini! ¡Távani xa ve'e vyintókini je babilóniait ciudad, je'e kajx ku ve'e dutuk'ix je kyo'oy too'! je jayu pan nuvinxupe'e chaanada to'k it to'k naxviijn jetse'e dutukpajkti je kyo'oy too'!

⁹ Van'it tse'e pyanajkxji jado'k je ángeles juu' ve'e mákk jidu'um vaan:

—Pan pan xa ve'e duvinja'vip duvintsá'kip je na'a atsa'kip tánuk jets je y'apamnax, jetse'e ñamayasa'akju jetse'e yakpuujmja je y'ixta'nun jem vyimpókkum ukpu jem kya'm, ¹⁰ je Nte'yamts je'e ve'e moojjynup je mákk tsaachpaatun juu' ve'e ñupaajmtki nujom je'eda juu' ve'e je ko'oy too' dupanajkxtup, je'e kajx tse'e dumu'ekju; je jaajm maat je azufre, je'e tse'e tyukyaksaaachpaattinup jeja je va'ajts joot ángeles vyinkujkta jets jeja je'e vyinkujk pane'e yaktijp Carnero Onuk. ¹¹ Xa'ma kajx tse'e pyojtunknit je jok joma ve'e chaachpaattinit, ni je vin'ita ve'e je poo'kxtkun dukoo'kjayeypitnit je'e pan pan jatye'e duvinja'vidup duvintsá'kidup je na'a atsa'kip tánuk jets je y'apamnax, ukpu yakpaajmjada je ixta'nun, je na'a atsa'kip tánuk je xyaaj. ¹² Va'an tse'e je mákk aaj je mákk joot dujayepta pan pan jatye'e ijttup je Nte'yam je jyayu, je'eda pan pan jatye'e dukutyoondup je Nte'yam je pyava'nun jetse'e ijtp ñapyámjada je Jesucristo maat.

¹³ Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e jem tsapjootm tsoo'mp, jets atse'e xnuujmi:

—Javyetu ya'a: “Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e uxyam oo'ktup jets pan pan jatye'e jaa'k'oo'ktap kuxe'e je Maja Vintsán dujaanchávada.” Jidu'um tse'e javyetu. “Xoonduvam

xa je'e ve'eda, kux ku ve'e ve'em y'oo'ktat, távani tse'e dutukva'atsta vye'na je tsaachpaatun jetse'e je Nte'yam dukajaa'tyóki je y'oy je'e juu' ve'e tudutonda tudukotsta." Jidu'um tse'e vya'añ je Espiritu Santo.

Je mákk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam yakjéjap yaja navviijn

¹⁴ Van'itts atse'e n'ix to'k pak je poo'p vínuts. Jem tse'e vínuts ni'kxm to'k chuuna pane'e ke'xp ax jo'n je yaa'tyajk, jemts je'e ve'e kyuvajkm dujayep to'k je oro corona jetse'e jem dumats'it to'k je jajpax hoz. ¹⁵ Van'it tse'e jem maja tsaptajkm pyítsum jado'k je ángeles juu' ve'e mákk jidu'um na'muxjup:

—Yaktonu je mhooz kux távani ve'e je tiempo dupaatni ku ve'e yakpakmojkni juu' jatye'e tutya'ma jem navviijn it kajxm.

¹⁶ Van'it tse'e je'e pane'e jem vínuts ni'kxm tsuunip, je'e tse'e duyaknajx je hyooz yaja navviijn itukujx jetse'e dupakmojkni juu' jatye'e tutya'ma.

¹⁷ Van'it tse'e jado'k je ángeles pyítsum jep maja tsaptujkp juu' ve'e jem tsapjootm, jem tse'e dumaadiva je hoz. ¹⁸ Van'it tse'e pyítsumpa jado'k je ángeles joma ve'e je vojxpejtun, je'e tse'e je jaajn duyakkutojkjip jetse'e mákk jidu'um dunuujmi je ángeles juu' ve'e je hoz dumaat:

—Yaktonu je mjaipax hoz jets pakmojkni je tsaaydum juu' ve'e tutya'ma jem navviijn it kajxm, kux távani ve'e cha'amy.

¹⁹ Van'it tse'e je ángeles duyaknajxy je hyooz yaja navviijn itukujx jetse'e dutukpakmojkni je tsaaydum. Jem tse'e vye'na to'k je maja apajkin. Van'it tse'e je ángeles je tsaaydum dupuujm jem apajkin jootm joma ve'e yakmaa'kxut. Je'ets ya'a ve'e ñukajtsp je mákk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam yakjéjap je jyot'a'nun kajx. ²⁰ Myujékumip tse'e je kajpun joma ve'e je tsaaydum yakmuu'kx. Jem tse'e apajkin jootm pyítsum je nuu'pun juu' ve'e je'yep je vaat joma ve'e je caballo je y'ajén yakpuujmja, majktupx legua jo'n tse'e yo'oy je nuu'pun.

15

Je aangelestajk juu' ve'e dujajejptup je vuxtojtuk oro apajkin

¹ N'ixts atse'e jem tsapjootm jado'k je maja nua'vin juu' ve'e tyuk'atúvip—nuxvuxtojtuk je ángeles juu' ve'e dujajejptup je vuxtojtuk tsaachto'nun juu' ve'e ux'ookip, ux'ookipts je'e ve'e kux je'e ve'e tyukkukáxadap je mákk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam ñupaajmtki je jyot'a'nun kajx.

² N'ixpats atse'e juu' ve'e ke'xp ax jo'n je maaxy naaj juu' ve'e je ixun jo'n, je jaajn mutaka. Jéjats je'e ve'e pya'ayi tyénada vye'na je'e pan pan jatye'e du'amaadaaguidu je na'a atsa'kip tánuk jets je y'apammax, je'e juu' ve'e dukakuvajktu jetse'e pya'muxjadat je xyaaj ukpu je myacho'vun, jem tse'e dujajepta je arpa kov juu' ve'e je Nte'yam moojyjudu. ³ Y'aavdupts je'e ve'e to'k je uv juu' ve'e je Moisés je y'uv jets je'e je y'uv pane'e yaktijp Carnero Onuk. Jidu'um tse'e y'avda:

Mnumájip mnujaanchip xa mitse'e jets atúvats je'e ve'e nujom juu' jatye'e mtuump mkajtsp,

Maja Vintsán, Nte'yam, mits tse'e nujom mka'mikujxp.

Tuv jets va'ajts tse'e je mnaa' je mtoo',

mits tse'e nujom je navviijn jayu myakkutojkjijukujxp.

⁴ ¿Pants mitse'e mkayakmájajap mkayakjaanchajap?, Maja Vintsán.

¿Pants mitse'e mkavinjávajap mkavintsa'agajap?

Mítsji xa ve'e to'k mnuva'ajtsjootip,

míndap tse'e nujom je jayu pan nuvinxup to'k it to'k naxviijn jetse'e mvinja'vijidinit mvinntsa'kijidinit,

kux ta ve'e yak'ix jets pyaatyp y'akeegup je'e ve'e juu' mitse'e mtuump mkajtsp.

Jidu'um tse'e y'avda.

⁵ Van'itts atse'e n'ix je maja tsaptajk y'ava'ach jem tsapjootm; yak'ixp tse'e jem maja tsaptajkm je it juu' ve'e munuyojk je kunoo'kxun dumaat. ⁶ Jem tse'e pyítsumdi je nuxvuxtojtuk ángeles juu' ve'e dujajejptup je javuxtojtuk tsaachto'nun, je'e tse'e xyojxjudup je va'ajts lino vit juu' ve'e ajajp ata'kxp jetse'e to'k je oro cinta dukak'ajenju. ⁷ Van'it tse'e nuto'k je joojntykiva je ángeles dumooydi kaktok je oro apajkin ojts maat je mákk tsaachto'nun juu' ve'e je jyot'a'nun kajx yakjéjip je Nte'yam, juu' ve'e xa'ma kajx joojntykip.

⁸ Ax je maja tsaptajk, je joks je'e ve'e yak'ojtsju juu' ve'e yakjéjip je Nte'yam je myajin je jyaanchin kajx jets je kyutojkun kajx. Ax ni pana tse'e kya'o'yixju jetse'e jem tyákat, van'itnume'e ku ve'e kyukajxinit je vuxtojtuk tsaachto'nun juu' ve'e je nuxvuxtojtuk ángeles yaknaxkada'aktap yaja navviijn.

16

Je vuxtojtuk apajkin juu' ve'e je mačk tsaachto'nun dumaat

¹ Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je mačk ayook juu' ve'e jem maja tsapajkm pyítsump jetse'e jidu'um dunuujmi je nuvuxtojtuk ángeles:

—Najkxtats xtuktemva'atsta jem naxviijnit it kajxm je vuxtojtuk apajkin juu' ve'e dumaat je mačk tsaachto'nun juu' ve'e je Nte'yam yakjéjip je jyot'a'nun kajx.

² Van'it tse'e je muto'k ángeles dutuktemvaach je apajkin yaja naxviijnit itukujx. Van'it tse'e nujom je jáyuda juu' ve'e dujajeyptu je na'a atsa'kip tánuk je y'ixta'nun jetse'e duvinja'vidi duvintsá'kidi je y'apamnax, je'e tse'e písumuxjudu je ko'opyo'ojsap juu' ve'e mačk tumpajkp.

³ Van'it tse'e je mumejtsk ángeles dutuktemvaach je apajkin jem maaxy najootm. Van'it tse'e je maaxy naaj nuu'pun vyimpijt, ve'em ax jo'n je oo'kpa je ñuu'pun; nax'oo'kkajxtu tse'e nujom juu' jatye'e joojntykidup jem maaxy najootm.

⁴ Van'it tse'e je mutoojk ángeles dutuktemvaach je apajkin jem maja najootm jets joma jatye'e je naaj myu'ut; nuu'pun tse'e vyimpijtkujx je naaj. ⁵ Van'itts atse'e n'amotunajxy je ángeles juu' ve'e je tsoxk naaj duka'mip. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—Maja Vintsán, va'ajts Nte'yam, mits xa ve'e uxym m'ijtp, mítsam tse'e m'ijtp, pyaatyp y'akeeguipts je'e juu' ve'e tuxtún ku ve'e jidu'um tumtókimpayo'oy, ⁶ kux je'eda ve'e duyakyo'ydu je ñuu'pun je mjayu maat je m'ayook kojtsnajxpatajkta. Ax tats mits je'e ve'e xtuk'oo'kta je nuu'pun je jáyuda juu' ve'e ve'em játkidu, kux ve'eme'e duvinmátsjada.

⁷ N'amotunajxpts atse'e je ayook jem joma ve'e je yojxpejtun. Jidu'umts atse'e nmo:tu:

—Ve'emam xa ve'e, Maja Vintsán, Nte'yam, mits xa ve'e nujom mka'mikujxp, tuvts mitse'e mtókimpayo'oy jets pyaatyp y'akeeguipt je'e ve'e juu' mitse'e mtuump mkajtsp.

⁸ Van'it tse'e je mumaktaaxk ángeles dutuktemvaach je apajkin jem je aampa xaaj ñi'laxm; yakmooy tse'e je aampa xaaj je kutojkun jetse'e je y'anin je jayu dutukyaktóyut.

⁹ Anañujoma tse'e je jayu ooy tyuutooydi. Ka'a tse'e vyinmayumpijiti, ka'a tse'e dumasookti je kyo'oy joojntykinda, ka'a tse'e je Nte'yam duyakmájidí duyakjaanchidi, vyinkojtspejtú tse'e je Nte'yam, juu' ve'e duka'mip je vuxtojtuk tsaachto'nun.

¹⁰ Van'it tse'e je mumugooxk ángeles dutuktemvaach je apajkin jem je na'a atsa'kip tánuk kyutojkun tsuujntkun kajxm. Van'it tse'e kyoo'sikujx joma ve'e yakuttuk. Van'it tse'e je jayu tyunnatoytso'tspajkjidini je'e kajx ku ve'e ooy tyuntsaachpaatti, ¹¹ ax ka'ajyam tse'e dumasookti je kyo'oy too'da, vyinkojtspejtújame'e je Nte'yam, juu' ve'e jem tsapjootm, je'e kajx ku ve'e chaachpaa'tta jetse'e pyo'otsta.

¹² Van'it tse'e je mutojtuk ángeles dutuktemvaach je apajkin jem Éufrates maja najootm; taatsnu tse'e je maja naaj jetse'e je too' duyaktaajnjidi joma ve'e ñáxtat je yakkutojkipatajk juu' ve'e tsoo'ndup jem joma ve'e je xaaj pyítsum.

¹³ Van'itts atse'e n'lix nutoojk je ko'oyjáyvupta, je potya'av jo'n y'ixuvada, je'e tse'e písumdu jep je na'a ko'otyánukap y'avup, jep je na'a atsa'kip tánuk y'avup, jets jep je'e y'avup juu' ve'e natyjijup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa. ¹⁴ Ya ko'oyjáyvupta tse'e je mújít nuja'vin dutoondup, je'e tse'e ñupísumdu jetse'e duyaknay'amókajadat nujom pan pan jatye'e duyakkutojkjidup je jayu pan nuvinxupe'e to'k it to'k naxviijn chaanada jetse'e y'atso'oxtóndat ku ve'e dupaatnit je xaaj juu' ve'e ñupaajmtki je Nte'yam, juu' ve'e nujom duka'mikajxp. ¹⁵ Amotunaxta juu' ve'e je Jesucristo kyajtsp: “Tun to'mayji xa atse'e nmiinnuvat, ve'em ax jo'n je mee'tspa jye'ya ku ve'e je jayu dukanujava. Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e nakyujoojntykijidup jetse'e je vyit apaamduka dujajeypta kux kadi ve'e ve'em y'itta ax jo'n je jayu juu' ve'e ijttup nuva'ajts axva'ajts jetse'e yakmu'ixta yakmupetta jetse'e cho'otyónda.” Jidu'um tse'e vya'añ. ¹⁶ Yaknay'atse'okijidú tse'e je yakkutojkipatajk jem je it juu' ve'e duxaaj Armagedón. Hebreo aajts je'e ve'e.

¹⁷ Van'it tse'e je muvuxtojtuk ángeles dutuktemvaach je apajkin jem poj jootm. Van'itts atse'e n'amotunajxy to'k je ayook jem maja tsapajkm juu' ve'e jem tsapjootm, jem joma ve'e je Nte'yam je kyutojkun tsuujntkun. Jidu'um tse'e vyaajñ:

—¡Távani xa ve'e tyunjú kyatsju!

¹⁸ Van'it tse'e je vítsuk tyuntaa'pukni, je añu tyumpo'oni tyunmoo'tni, je añu tyumpajni tyuntsá'pxni, mačk tse'e tyun'ojxini ya naxviijnit it; ni vin'ita xa ve'e je oix kyanaxy ve'em ax jo'n je ve'e ve'e ñajxy. ¹⁹ Je babilóniat ciudad, toojk viijnts je'e ve'e ñapaajmjini ku ve'e y'ojxi; muja'vikajxtinu tse'e nujom je kajpun pan vinxup to'k it to'k naxviijn. Van'it tse'e je Nte'yam dujaa'myejts je babilóniat ciudad jetse'e duyaknáxut je tsaachpaatun juu' ve'e tyuknúkejx je jyot'a'nun kajx. ²⁰ Kutókikajxnu tse'e nujom je kopk je keets jets je naax juu' ve'e jem maaxy naaj akojkm. ²¹ Kustajkiva tse'e je mújít taaxt jem tsajviinm jetse'e ñaxkdaaky je jayu ñi'laxm; toojk arroba naxys je'e ve'e jyémutsa y'ijit

to'k jaty. Vyinkojtspejttu tse'e je jayu je Nte'yam je'e kajx ku ve'e je taaxt ma'kk ooy tyunyaktsaachijidini.

17

Ku yakto'kimpayo'ynit je ñumájiva ko'otya'axap

¹ Van'litts atse'e xnumiijn nuto'k je ángeles juu' ve'e dujayejptup tuy'it je vuxtojtuk apajkin, jets atse'e xnuujmi:

—Minu jets ats mitse'e ntuk'ixut vintsø ve'e chaachpaatnit je ñumájiva ko'otya'axap juu' ve'e tsuunip jem maaxy nani'kxm. ² Je naxviijnit yakkutojkipatajk, ta tse'e je ko'otya'axap dutukmaattóna juu' ve'e ka óyap; jets pan pan jatye'e joojntykidup yaja naxviijnit itukujx, ta tse'e ñatyukmo'okjada je kyo'oy je'e juu' ve'e tyoondup ku ve'e dupanajkxta je ko'otya'axap je tyoo'.

³ Van'litts atse'e je ángeles xyaknujkkx je Espíritu Santo je kyutojkkun kajx jem vinva'ajts it kajxm. Jemts atse'e xyak'ix to'k je ta'axtajk dutuktsuuna to'k je tsapts na'a atsa'kip tánuk. Jem tse'e je tánuk tuknujakyux ñi'kxm kyojnm may je ayook juu' ve'e je Nte'yam ñuvinkojtspejtp, vuxtojtuk kuvajkax jets majk vájax. ⁴ Je ta'axtajk, je tso'ojmk vit jets je tsapts vits je'e ve'e jvayejpp; je oro, je tsúit tsaaj, jets je perlas, je'e tse'e natyuknaajkt-sojapajkkup. Jem tse'e kya'm ñumats'it to'k je tuk'a'ooguin juu' ve'e tum je oro, ojts je'e ve'e maat juu' jatye'e axaa'kp jets je ko'otya'axap je tyo'nun. ⁵ Jempa tse'e vyimpókkum javyet to'k je ayook juu' ve'e jidu'um vaamp: “Je babilóniat ciudad, je ko'otya'axap juu' ve'e to'k ka'ajyji je naxviijnit jayu dutuk'ixp je kyo'oy je'e jets nujom juu' jatye'e axaa'kp ijtp yaja naxviijnit itukujx.” ⁶ Van'litts atse'e n'ix jets mookkup je'e ve'e je ta'axtajk, je Nte'yam je jvayu je ñuu'pune'e natyuknaajkmookju jets je'e jye'eda pan pan jatye'e yakjay'oo'kjudu je'e kajx ku ve'e je Jesús je y'ayook duyakva'kxtkti. Atuva atókits ats je'e ve'e ntuntuktaaji. ⁷ Van'litts atse'e je ángeles xnuujmi:

—¿Tyajxse'e atuva atoki xtuktán? Va'ants ats mitse'e ntuk'ixu pan ti je'e ve'e je ta'axtajk ñukajtsp jets je na'a atsa'kip tánuk juu' ve'e tyuktsuunip, je'e juu' ve'e vuxtojtuk kuvajkax jets majk vájax. ⁸ Je na'a atsa'kip tánuk juu' ve'e tux'ix, je'ets je'e ve'e ñukajtsp to'k juu' ve'e jémani joojntyki, ax ka'a tse'e uxym y'uk'ijtni, ux'ook tse'e pyítsumut jep kaak jótup namka'anume'e vyintoki. Ax kuts je'e ve'e pyítsumut, xuputókits je'e ve'e tyándat je jayu juu' ve'e íxjüdup, je jayu juu' ve'e yaja naxviijnit itukujx, juu' ve'e je xyaaj ka javyeta'p jep libro kujxp joma ve'e javyet ku ve'e ya it choo'ntk je xyaajta pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup.

⁹ Uxyamts atse'e nnu'kótsut juu' ve'e je vijin je kejun chajkp jetse'e yakvinmótuvut. Je vuxtojtuk kuvajk, je'ets je'e ve'e ñukajtsp je vuxtojtuk tonun juu' ve'e je ta'axtajk tyuktsuunip. ¹⁰ Nay vanxúpyyam tse'e je kuvajkta, nuvuxtojtuk je yakkutojkipadats je'e ve'e ñukajtsp. Numugoo'xk je yakkutojkipada, tats je'e ve'e vyintókida, to'k tse'e juu' ve'e uxym yakkutojkip, jets jado'k ka'anum tse'e yakkutuk. Ax ku tse'e je'e yakkutókut juu' ve'e kayakkutojkipna, ka'a tse'e je'ek yakkutókut. ¹¹ Je na'a atsa'kip tánuk juu' ve'e joojntyki jetse'e uxym kyoo'k'ijtni, je'e tse'e je mutoodojtúk yakkutojkipa; kux mya'atnavyaa'njup je'e ve'e je nuvuxtojtúk yakkutojkipada, je'e kajxts je'e ve'e yakmachav ax jo'n nuto'k je'eda; ux'oo'kts je'e ve'e vyintókiyut.

¹² Je majk vaj juu' ve'e tux'ix, numajk je yakkutojkipadats je'e ve'e ñukajtsp juu' ve'e kayakkutojktupna; ax yakmo'odapts je'e ve'e jetse'e ñumajtyakkutókut to'k hora je na'a atsa'kip tánuk. ¹³ Je numajk yakkutojkipada, kojtsmúks je'e ve'e juu' dujayepta, myo'odapts je'e ve'e je kyutojkkunda je na'a atsa'kip tánuk, ¹⁴ mya'at'atso'otxóndapts je'e ve'e pane'e yaktijp Carnero Onuk. Ax je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e tse'e ama'adaagajadap, kux Vintsán je'e ve'e pane'e ñuvvintsanikajxp je vintsantajkta, jets Yakkutojkipa je'e ve'e pane'e duyakkutojkkajxp je yakkutojkipatajktta. Je'eda pan pan jatye'e ijttup je'e maat pane'e yaktijp Carnero Onuk, je Nte'yamts je'e ve'e vinkoojnjudu jetse'e yaaxuxjidi, to'k aaj to'k joo'kts je'e ve'e dutóna juu' ve'e je Nte'yam chajkp.

¹⁵ Van'litts atse'e je ángeles xjaa'knúujmi:

—Je maaxy naaj juu' ve'e tux'ix, joma ve'e chuuna je ko'otya'axap, je'ets je'e ve'e ñukajtsp je numay jayu, je may naax je may kajpun, je may aaj je may ayook. ¹⁶ Je numajk yakkutojkipa juu' ve'e je majk vaj ñukajtsp jets je na'a atsa'kip tánuk juu' ve'e tux'ix, je'e tse'e ñumajtyak'ánjadap je ko'otya'axap jetse'e duyak'ayóvdat jetse'e nuva'ajts axva'ajts duyaktándat, jetse'e je ñi'kx je kyopk duputso'tstinit. Juu' tse'e vintaamp, je'e tse'e yaknaxtooydinup. ¹⁷ Je Nte'yamts je'e ve'e pa'muxjudu jem jya'vin kajxm da je vinma'yun jetse'e ve'em dutóndat, je'e ve'e ku ve'e ñukojtsmóktat jetse'e ñumajtyak'ayóvdat je kyutojkkunda je na'a atsa'kip tánuk van'it paat ku ve'e tyónjut kyótsjut juu' ve'e je Nte'yam kyojts. ¹⁸ Je

ta'axtajk juu' ve'e tux'ix, je'ets je'e ve'e ñukajtsp je ciudad juu' ve'e duk'a'mip je naxviijnit yakkutojkkpada.

18

Ku je Babilonia vyintókinin

¹ Van'litts atse'e n'ix jets'e'e jado'k je ángeles chaa'n jem tsajviinm, ajajp ata'kxpts je'e ve'e, je'e tse'e kadaak ooy je kutojkun maat; kajaj kutu'kx tse'e ya naxviijnit it tyaañ. ² Van'it tse'e ma'kk kyajts:

—¡Távani xa ve'e vyintókinin! ¡Távani je'e ve'e vyintókinin je babilóniat ciudad! Távani tse'e jyajtni to'k je it joma ve'e je ko'oyjáyuvap chaanada. Jem tse'e ñay'amókajada nujom je jeyyva tánuk juu' ve'e ka va'ajtsap jetse'e axaa'kp y'ixuvada. ³ Je'e kajx xa ve'e ve'em jyaty kuxe'e je jayu juu' ve'e tsuunidup to'k it to'k naxviijn, je'e tse'e tuñaxmo'okjada maat je tsaaydum pa'ajk naaj juu' ve'e ijtp je babilóniat jayu je kyo'oy to'nun je kyo'oy kojtsun. Jets je naxviijnit yakkutojkkpada, ta tse'e dutukmaatónada juu' jatye'e tum ka óyap, tats je'e ve'e ooy tyunnaajkkumeenajada pan pan jatye'e ajooydup atoo'ktup ka óyap.

⁴ Van'litts atse'e n'amotunajxy jado'k je ayook jem tsajjootm juu' ve'e vaan:

—Tukva'kva'atsta je babilóniat ciudad, miitsta, pan pan jatye'e ats je njáyuda, ve'em tse'e je tyokin mkatukpaa'tjadat jetse'e xkamaattsachpaa'ttat, ⁵ kux ta ve'e je tyokin tyunkuma'yini jem tsajviinm paat jets ta ve'e je Nte'yam dujaa'myéts je kyo'oy to'nunda je kyo'oy kojtsunda. ⁶ Je Nte'yam tse'e duyaktsachpaattinup je jayu juu' ve'e tsuunidup jem babilóniat cyiudaaj kajxm, ve'em tse'e yaktsachpaattjidinit ax jo'n je babilóniat jayu je viijnk jayu duyaktsachpaatti jo'n. Tukkuvejtjidinupts je'e ve'e amuts je kyo'oy je'e juu' jatye'e tudutonda tudukotsta, ma'kk aa'k tse'e chaachpaattinit. ⁷ Tsaachpaattinup tse'e kuxe'e ñamayajajada jetse'e ñatyukkatákajada je Satanás. Jidu'um tse'e vyinmayda: “Je yakkutojka jo'nts uu'me'e n'ijtumda, ka'a xa uu'me'e ax jo'n je ku'aa'k ta'axtajk, ni je vin'ita tse'e nkatsachvinma'yumdat.” Jidu'um tse'e vyinmayda. ⁸ Je'e kajx tse'e tun to'mayji je chaachto'nun jeyjinit, oo'ktinup tse'e je jayu jem ciudad kajxm, yaaxtinup tse'e ooy je tsachvinma'yun kajx, jéjinup tse'e je yooj je pa'am, naxtokyaxtinupts je'e ve'e je ciudad. Ve'em tse'e yaktoondinit kux ma'kk je'e ve'e je Nte'yam, juu' ve'e pa'muxjidinup je chaachpaatunda.

⁹ Je naxviijnit yakkutojkkpada juu' ve'e tyukmaattoondu tyukmaatkojtsu juu' ve'e tum ka óyap jets'e'e dupanajkxta je ko'oy too' juu' ve'e tuk'ixjudu, ñuya'axtaps je'e ve'e ku ve'e du'ixtat jets tooynupe'e je ciudad, ¹⁰ jékumji ve'e tyándat, je'e ve'e cha'kidup kux ku ve'e dumaa'ttsachpaattinit. Jidu'um tse'e vya'andat:

—¡Ayooov, ayooov xa ve'e miits je mjootta pan pan jatye'e tsuunidup jem babilóniat cyiudaaj kajxm, mnumájidup xa miitse'e tum'itta! Tun to'mayji xa ve'e tsvyinkumoka je mtsachpaatunda —jidu'um tse'e vya'andat.

¹¹ Je'eda pan pan jatye'e ajooydup atoo'ktup yaja naxviijnit itukujx, ñuya'axtaps je'e ve'e kux ka'a ve'e y'uk'ijttinit pan pane'e jo'yuxjadap juu' jatye'e tyoo'ktup. ¹² Jeme'e je oro jets je plata, je tsújit tsaaj jets je perlas, je ooyjit lino vit jets je seda vit, je tso'ojmk vit jets je tsapts vit. Jempa tse'e nujom pan vinxup je pa'ajk xoo'kpa kup jets je marfil paamdúk, je tsújit kup jets je bronze, je poixun jets je mármol, ¹³ je canela jets je viijnk muxo'ojkin, je poom jets je mirra, je pa'ajk xoo'kpa naaj jets je tsaaydum pa'ajk naaj, je olivos aceite, je harina jets je trigo, je jaach je kaaj jets je carnero, naa ve'empa je carro jets je joyutoompada. Je jayu paat tse'e dujayepa jetse'e dutoo'ktat. ¹⁴ Jidu'um tse'e dunukótstat je jayu juu' ve'e tsuunidup jem ciudad kajxm:

—¡Ka'a xa ve'e x'ukjajeyjptini je o'yin juu' ve'e ooy mtuntsoja'vidup tuy'it, ni je vin'ita tse'e xko'o'kajajeyjptini je y'oy je'e je chújit je'e juu' ve'e mjajeyptup tuy'it!

¹⁵ Je'eda pan pan jatye'e ajooydup atoo'ktup maat ya paamdúk jetse'e tudutukkumeentákada je ciudad, jékumji tse'e tyándat, je'e ve'e cha'agadap ku ve'e dumaa'ttsachpaa'ttat. ¹⁶ Ñuya'axtap tse'e jetse'e vya'andat:

—¡Ayooov, ayooov xa ve'e je'e je jyootta je jáyuda juu' ve'e tsuunidup tuy'it jem ciudad kajxm! Ve'em xa je'e ve'e tuy'itta ax jo'n je ta'axtajk juu' ve'e je ooyjit lino vit natyukxoixjup maat je tso'ojmk vit jets je tsapts vit jetse'e ñatyuknaajtksojupukju je oro, je tsújit tsaaj, jets je perlas. ¹⁷ ¡Tun to'mayji tse'e tsvyintókinikux nujom juu' ve'e tuy'it jem ciudad kajxm!

Nujom je barco je ñuvintsanda maat je tyoompatajka jets je jayu juu' ve'e pyatsaamdud jets juu' ve'e ajooyva atoo'kpa najxtup tajkidup jem maaxy najootm, jékumjits je'e ve'e tyándat. ¹⁸ Ku ve'e du'ixta je jök ku ve'e je ciudad tyoy, jidu'um tse'e ma'kk vya'andat:

—¿Ti kajpnn tse'e jado'k ve'em ijt ax jo'n je ciudad?

¹⁹ Van'it tse'e je naax ñatyukxákvájukjadat jetse'e yaaxp tsaachvinmaayp jidu'um vya'andat:

—iAyoov, ayoov xa je'e ve'e je jyootta je jáyuda juu' ve'e tsuunidup tuy'it jem ciudad kajxm! Je jyootnytkin kajx xa ve'e kyumentajkidi nujom pan pan jatye'e je barco dujajeyjtp. iTun to'mayji tse'e tuvvyntokikux nujom juu' ve'e tuy'it jem ciudad kajxm! —jidu'um tse'e vya'andat.

²⁰ Ax tukxoonduktats miitse'e je ciudad, miitsta, pan pan jatye'e jem tsapjootm jets je va'ajts joot jáyuda, je Nte'yam je kyukátsivada jets je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, kux ku xa ve'e je Nte'yam dumooynit je tsaachpaatun je jayu juu' ve'e ka óyap juu' dutoondup jetse'e chaanada jem ciudad kajxm, je'e tse'e tyukkuvejtinup juu' miitse'e tumyaktoojnjada ka óyap.

²¹ Van'it tse'e to'k je makk ángeles dukaaajyuk to'k je tsaaj juu' ve'e ve'em ax jo'n to'k je maja paan taak, jetse'e dukakvippi jem maaxy najootm, jetse'e vyaajñ:

—Jidu'um xa ve'e kyutókinit je babilóniait ciudad, ni je vin'ítats je'e ve'e kyoo'kyak'ixnuvat. ²² Ni je vin'ita tse'e jem ciudad kajxm kyoo'kyak'amotunajxnit je arpa kov, je trompeta ukpu je viijnk xooxun, ka'a tse'e y'ukyak'amotunajxnit jets jeme'e je jayu jyuts. ²³ ka'a tse'e jem je tya'kxpa y'ukta'kxnit, ni je vin'ita tse'e je navyajkjuva kyoo'kyak'amotunajxnit jem ciudad kajxm. Ve'em tse'e jyátut náxut óyame'e dunumájada tuy'it jem navviijnit it kajxm je jayu juu' ve'e ajooydup atoo'ktup jem babilóniait cyiudaaj kajxm. Ax je jayu juu' ve'e tsuunidup tuy'it jem ciudad kajxm, je'e tse'e duvin'aa'ndu je maayk kajx je jayu juu' ve'e tsuunidup tuy'it to'k it to'k navviijn.

²⁴ Je jayu juu' ve'e tsuunidup tuy'it jem babilóniait cyiudaaj kajxm, je'e tse'e duyak'oo'ktu je Nte'yam je jyayu maat je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'e tse'e duni'kxmidu ku ve'e y'oo'kti je jayu pan pan jatye'e tsuunidup to'k it to'k navviijn.

19

¹ Van'itts atse'e n'amotunajxy jets jidu'ume'e jem tsapjootm je numay jayu makk vya'anda:

iYakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam y'ijtnit,

je'e juu' ve'e je majin jets je kutojkn ooy dutunjajeyjpp jetse'e xyaktsookumdi,

² kux tuv xa je'e ve'e tyokimpayoy jets vintso ve'e dupaa'ty du'akeega!

Ta tse'e dupuujmja je tsaachpaatun je ñumájiva ko'otyaxap juu' ve'e je navviijnit jayu duyakma't ku ve'e dutukpuk je kyoo'oy too',

je Nte'yame'e tutyukkuvetju kuxe'e duyak'oo'kti je Nte'yam je myutoompada je myupajkpada.

³ Van'it tse'e vyaandinuva:

—iYakmaja yakjaancha xa ve'e je Nte'yam y'ijtnit! Ni je vin'ítats je'e ve'e je ciudad kyajojk'atuvvat.

⁴ Van'it tse'e je nu'ii'px maktaaxk mújit jáyuda jets je numaktaaxk joojntykivada je vyiijnada je y'aajta dutukpaatti je it juu' ve'e jem je Nte'yam vyinkojkm jetse'e duvinja'vidi duvintsa'kidi je Nte'yam, juu' ve'e tsuunip jem kutojkn tsuujntkn kajxm. Jidu'um tse'e vyaandi:

—Amén. iYakmaja yakjaancha tse'e je Nte'yam y'ijtnit!

⁵ Van'it tse'e yak'amotunajxy to'k je ayook juu' ve'e vaamp jem joma ve'e je kutojkn tsuujntkn:

Miitsta, je Nte'yam je myutoompada je myupajkpada, je mújit je muutskit,

oñukótsada jets vinjávada vintsa'agada uu'm je nNte'yamamda.

Ku je Jesús dupáku't je jyáyuda

⁶ N'amotunajxpatats atse'e je ayook ax jo'n numay je jayu kukyojtsi jo'n, ve'em ax jo'n je maja naaj makk tyun'uu'ts tyuntinun jets ve'em ax jo'n je añu tyumpu'u tyunmaat. Jidu'umts atse'e n'amotunajxy:

iYakmaja yakjaancha xa ve'e je Nte'yam y'ijtnit!

Ta xa ve'e yakkutojku'ukvaanni je Maja Vintsán,

je nNte'yamamda, juu' ve'e nujom duká'mikajxp.

⁷ Va'an duxoojntkumda, va'an du'oyja'vimda, va'an duyakmájimda duyakjaanchimda, kux je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, ta tse'e je xaaj dupaatni jetse'e dupajknit je jyáyuda. Ta tse'e je jyayu ñay'apaamdúkajada ax jo'n je kiixuta'ax juu' ve'e yaa'vyakuvaamp.

⁸ Ta tse'e yakmo'oda jetse'e ñatyukxóxjadat je oojyit lino vit, va'ajts puk, ajajp ata'kxp. Jidu'umts atse'e n'amotunajxy. Je'e ve'e ku ve'e ñaxyóxjadat je oojyit lino vit, je'ets je'e ve'e je y'oy je'e juu' ve'e tudutonda tudukotsta je Nte'yam je jyayu.

⁹ Van'itts atse'e je ángeles xnuujmi:

—Javyetu ya'a: “Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e ijttinup je'e maat pane'e yaktijp Carnero Onuk, ijttinupts je'e ve'e je'e maat ve'em ax jo'n je yaa'vyajkpa je ñuyaa'y dumaatkáy dumaat'uu'k.”

Jets atse'e xnuujmi:

—Juu'ts atse'e nkajtsp, je Nte'yamts je'e ve'e je y'ayook.

¹⁰ Van'itts atse'e n'ukvinkoxkteni je ángeles jets atse'e kunvinja'vi kunvintsa'ki. Ax jidu'umts ats je'e ve'e xnuujmi:

—Kadi ve'em mjátuka. Je Nte'yam xa atse'e nmutuump nmupujkp, ve'em ax jo'n miitse'e je Nte'yam xmutonda xmupakta, mits jets je m'utsta je m'ajchta maat je m'utsta je mtsa'ada juu' ve'e to'k aaj to'k joot dujaanchja'vidup je kats je ayook juu' ve'e je Jesucristo yaktaan, je Nte'yam mits vinjava vintsa'aga —jidu'umts atse'e xnuujmi.

Ax je'eda pan pan jatye'e du'ava'nidup je kats je ayook juu' ve'e je Jesucristo yaktaan, ka je y'avintsq vinma'yunapts je'e ve'e kyojtstup, je Espíritu Santo je'e ve'e je vinma'yun moqyjjudup jetse'e ve'em kyótstat.

Je'e juu' ve'e dutuktsuunip je poq'p caballo

¹¹ Van'itts atse'e n'ix je tsapjootmit it y'ava'ach. Jem tse'e to'k je poq'p caballo. Pan tse'e tuktsuunijup, je'ets je'e ve'e xyaaj Pane'e Dukutyoomp Juu' ve'e Kyajtsp, nay ve'empa, Pane'e Tyúvam je Jyáyuvín je Jyoojntykin. Tuvts je'e ve'e tyokimpayoyoy jetse'e duyakvintoki pan pan jatye'e je Nte'yam duts'o'xpakjktup. ¹² Ve'emts je'e ve'e je vyiijn y'ajaj y'atu'kx ax jo'n je jan'ayee'nst. Jem tse'e kyuvajkm may je corona dumaada, jetse'e jem to'k je ayook javyet duyajep juu' ve'e je'ejyji ñuja'vip. ¹³ To'k tse'e je xox dujayep juu' ve'e je nuu'pun ooy tumpaajtu. Je'e pane'e dutuktsuunip je poq'p caballo, je'ets je'e ve'e xyaajivap je Nte'yam je Kyats je y'ayook. ¹⁴ Jem tse'e pyamétsjada je tsapjootmit atso'ox toompada, natyukxojjudupts je'e ve'e je ooyit lino juu' ve'e poq'p jets va'ajts, je poq'p cabállots je'e ve'e tyuktsuunidu'vap. ¹⁵ Ax je'e pane'e vintoo'vajkjidup, je'ets je'e ve'e y'ávup pyítsum to'k je jajpax tosjp juu' ve'e tyukmaada'akup pan nuvinxupe'e je jayu chaanada to'k it to'k naxviijn, jetse'e makk duyakkutojkladat, ve'eme'e dutokimpayoyoydat jetse'e dumo'odat je makk tsaachpaatun juu' ve'e je Nte'yam yakjéjip je jyot'a'nun kajx, je Nte'yam, juu' ve'e nujom dukamikajxp. ¹⁶ Jem tse'e vyit kajxm jets pyokyajxm javyet ya ayook: “Yakkutojka Juu' ve'e Duyakkutojka'kajxp je Yakkutojkapatajk”, jets “Vintsán Juu' ve'e Dunuvintsanikajxp je Vintsantajk”.

¹⁷ Van'itts atse'e n'ix to'k je ángeles juu' ve'e jem ténip joma ve'e je aampa xaaj, jidu'um tse'e dunujjimi nujom je jeyyva tánuk, makk tse'e vyaajñ:

—Nay'amókejada jets numinda je Nte'yam je myaja a'ox. ¹⁸ Mtso'otstape'e je yakkutojka je chu'utsta, je tojpatajk je vyintsán je chu'utsta, je ñumájiva jayu je chu'utsta, je caballo tsu'utsta maat pan pan jatye'e tuktsuunijidup, anañujoma je jayu je chu'utsta, je naspaka jáyuda jets je joyutoompa jáyuda, je mújit je muutskít.

¹⁹ Van'itts atse'e n'ix ñay'amókejada je na'a atsa'kip tánuk jets je naxviijnit yakkutojka-patajka maat je jyáyuda. Je'e kajx tse'e ñay'amokijidi kux myaat'atso'oxtonuvaandupe'e je'e pane'e dutuktsuunip je poq'p caballo jets je y'atso'ox toompada. ²⁰ Yakmajts je'e ve'e je na'a atsa'kip tánuk, nay ve'empa je'e juu' ve'e natyijup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, je'e juu' ve'e je mújit nuja'vin dumasook je na'a atsa'kip tánuk kajx. Je mújit nuja'vin kajx tse'e duvin'uu'n je jáyuda pan pan jatye'e namyasookjudu jetse'e yakpaajmjadat je na'a atsa'kip tánuk je y'ixta'nun jetse'e duvinja'vidi duvintsa'kidi je y'apammax. Je na'a atsa'kip tánuk jets je'e juu' ve'e natyijup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpa, joojntyk tse'e yak'avíppidini joma ve'e je jaajn tyoy maat je azufre, juu' ve'e to'k viijn ijtp ax jo'n je maaxy naaj. ²¹ Ax je jyáyuda, je jajpax tosjp tse'e tyukyak'oo'ktu juu' ve'e jep je'e y'ávup pitsump pane'e je caballo dutuktsuunip. Ax nujom tse'e je jeyyva tánuk kyooxjidi je chu'utsta.

20

Je miijljoojnt

¹ Van'itts atse'e n'ix nuto'k je ángeles jem tsapjootm chaan. Jem tse'e dumats'it je avaatsun juu' ve'e duyak'avaatsp je jot juu' ve'e va'ajts kaak, jetse'e jem dumats'ijtpa to'k je maja cadena. ² Je ángeles tse'e je cadena dutuktsoom je na'a ko'otyánukap, je jujpit tsaan, juu' ve'e yaktijpap ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunuvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, je Satanás. Miijl joojnt tse'e tsum duyak'ij. ³ Je'e je jótup du'avippi jetse'e duyaknu'atojkepejt, jetse'e duyaktaandi je ixta'nun maat, ve'em tse'e ni pana dukayak'ava'atsut je jot. Ve'em tse'e yaktuujn jetse'e dukavin'aa'nut je naxviijnit jayu. Ku ve'e miijl joojnt je it náxut, van'it tse'e yakmukéjat jetse'e yak'itumo'ot ve'e'n.

⁴ Van'litts atse'e n'ix je kutojkun tsuujntkunda. Jemts atse'e n'ix chaanada pan pan jatye'e je kutojkun yakmooydu jetse'e tyokimpayo'oydat. N'ixpats atse'e je'e je jyoota je jya'vinda pan pan jatye'e yakyukpojxtu je'e kajx ku ve'e je Nte'yam je kyats je y'ayook je jayu duvaajnjidi jets je'e kajx ku ve'e je tuvakojsun dupaamdi je Jesu's kajx. Je jayuda, ka'ats je'e ve'e duvinja'vidi duvintsa'kidi je na'a atsa'kip tanuk ukpu je y'apammax jetse'e kyanamyasookjidi jetse'e je na'a atsa'kip tanuk je y'ixta'nun yakpaajmjadat jem vyimpokkum ukpu jem kya'm. N'ixts atse'e jets joojntykpajktinuva je'e ve'e jetse'e je Cristo dumaatyakkutojkti miijl joojnt. ⁵ Muto'k je joojntykpajkunts je'e ve'e ku je'e ve'e joojntykpajktinuvat. Je viijnk oo'kpada, ka'ats je'e ve'e joojntykpakttat, van'itnume'e ku ve'e miijl joojnt je it naaxut. ⁶ Joon jets va'ajts xa je'e ve'eda pan pan jatye'e joojntykpajktinuvat je muto'k joojntykpajkun! Ka'ats je'e ve'e yakpamdat joma ve'e je jayu chaachpaattinit xa'ma kajx, tee'tajkats je'e ve'e y'ittat, je'e tse'e dumutondap dumupaktap je Nte'yam jets je Cristo, ve'eme'e dumaatyakkutoktat miijl joojnt.

⁷ Ku ve'e miijl joojnt je it naaxut, van'it tse'e je Satanás yakmukéjat joma ve'e nu'atojpkét tuy'it, ⁸ jetse'e pyitsumut jetse'e je jayu duvin'aa'nnuvat jado'k nax to'k it to'k naxviijn, ve'em je Gog ve'em je Magog, jetse'e duvomokut je jyayu jetse'e y'atso'oxtondat. Ve'emts je'e ve'e numáyada ax jo'n je po'o juu' ve'e jeja maaxy napa'ayi. ⁹ Nujom vinxup ya naxviijnit it myaja viijna, jem tse'e choo'ndi jetse'e nay'amokijidi jetse'e dunaa'vitti jetse'e duyaknaa'tojkti jem joma ve'e y'itta je Nte'yam je jyáyuda, jeme'e kajpn kajxm juu' ve'e je Nte'yam chajkp. Ax je Nte'yam tse'e je jaajn jem tsapjootm duyaksoo'n jetse'e duyaknaxkadaaky jetse'e duyaknaxtokyajxti je jayuda, ve'em je Gog ve'em je Magog. ¹⁰ Jets je ko'oyjáyuvap juu' ve'e dunvintsanikajxp je ko'oyjayuvaptajkta, je'e juu' ve'e je jayu duvin'aa'ndu, yak'avippinuts je'e ve'e joma ve'e je jaajn tyoy maat je azufre juu' ve'e to'k viijn ijtp ax jo'n je maaxy naaj, jem joma ve'e yak'avippidini je na'a atsa'kip tanuk jets je'e juu' ve'e natyijjup je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxp. Jem tse'e chaachpaattinit xa'ma kajx.

Ku je jayu yaktokimpayo'ynit jem je kutojkun tsuujntkun vyinkojkm juu' ve'e maj jets poo'p

¹¹ Van'litts atse'e n'ix to'k je kutojkun tsuujntkun juu' ve'e maj jets poo'p. Je'e pane'e jem tsuunip, jemts je'e ve'e vyinkojkm ya tsajmit it jets ya naxviijnit it ve'emji tyoki, ka'a tse'e du'ukpaattini joma ve'e y'ittat. ¹² Van'litts atse'e n'ix je oo'kpatajkta, je mujit je muutskit, je'e tse'e je Nte'yam duvinténidup. Van'litts atse'e n'ixpa to'k je libro yak'aye'pva'kxy, jetse'e yak'aye'pva'kxpa jado'k je libro joma ve'e javyet je jayu je xyaajta pan pan jatye'e joojntykidinup xa'ma kajx. Ve'em tse'e je oo'kpatajk yaktokimpayo'ydi pan vintso ve'e juu' tudutonda tudukotsta oy ka'oy, ve'em ax jo'n javyet y'it je'e kajxta. ¹³ Jem tse'e y'ijiti nujom je oo'kpatajkta, je'e maat tse'e juu' ve'e oo'ktu jem maaxy najootm, ve'em tse'e anañujoma yaktokimpayo'ydi to'k jado'k pan vintso ve'e juu' tudutonda tudukotsta oy ka'oy. ¹⁴ Ku ve'e ve'em tyoojnji kyoytsji, ka'a tse'e je jayu y'uk'oo'ktinit. Ax je jayu juu' ve'e yakpaamdu joma ve'e je maja jaajn tyoy maat je azufre, jem tse'e chaachpaattinit xa'ma kajx. Ve'em xa je'e ve'e je tsaachpaatun ax jo'n je jayu mumejtsk nax kuy'aa'k. ¹⁵ Jem tse'e yak'avippidini pan pan jatye'e je xyaajta ka javyétap jep libro kujxp joma ve'e javyet je xyaajta pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup.

21

Je nam tsajp je nam naax

¹ Van'litts atse'e n'ix je nam tsajp je nam naax, kux ya muto'k tsajp jets ya muto'k naax, kutókinuts ya'a ve'e. Ka'a tse'e y'uk'ijtni je maaxy naaj. ² Ats, je Juan, n'ix atse'e je kunuu'kx ciudad, je nam Jerusalén, jemts je'e ve'e tsapjootm kyadaaky, jeja je'e ve'e je Nte'yam vyinkujk chaan, apaamdukani ve'e vye'na ax jo'n to'k je kiixuta'ax juu' ve'e tuñajk'oyaja tuñajkpaadaja ku ve'e yaa'vyakuvaañ. ³ Van'litts atse'e n'amotunajxy to'k je ayook jem tsapjootm chaan, jetse'e makx vyaajñ:

—Je Nte'yam maat tse'e je jayu uxym joojntykini ax jo'n je jayu to'k jaajn to'k tajk joojntykada jo'n, je'e tse'e je jyáyuda. Je Nte'yam, viinmts je'e ve'e y'ijtnit je'e maatta jetse'e je jayu duNte'yamidinit. ⁴ Je Nte'yam tse'e yakkeekuxjidinup nujom je vyinnaajta, ka'a tse'e y'uk'oo'ktinit, ka'a tse'e y'ukyaaxtnit, ka'a tse'e y'uktsaachvinmaaydinit, ka'ava tse'e ti pa'am y'uk'ijtnit, kux nujom juu' jatye'e tuy'it tujyeja, távanits je'e ve'e ñajxkux.

⁵ Van'it tse'e vyaajñ je'e pane'e dutuktsuunip je kutojkun tsuujntkun:

—Atse'e nam mpuump nujom juu' jaty.

Vaampa tse'e jiduyum:

—Javyetu ya'a kux tuva kats xa ya'a ve'e, to'k aaj to'k joot tse'e yakjaanchjávát.

⁶ Van'litts atse'e xnuujmi:

—Távanits je'e ve'e tyunju kyatsju. Ats xa je'e ve'e ku ve'e je it choo'ntk, atsts je'e ve'e ku ve'e tyonkajxjinit kyojtskajxjinit nujom juu' jaty, atsts je'e ve'e ax jo'n je A jets je Z. Pan pan xa ve'e taatsip, atsts je'e ve'e ntuk'oo'kup nunve'emji je mo'tpa naaj juu' ve'e joojn-tykinyajkp. ⁷ Pan pan tse'e maadaakp, nujomts ya'a ve'e je o'yin dujajeyjpnit, atsts je'e ve'e je Nte'yam, atsts je'e ve'e je n'ónuk. ⁸ Ax je'eda pan pan jatye'e ats maat kanapyaajmjudup kux je naxviijnit joojntykine'e nuyojk chojktup, pan pan jaty atse'e xkajaancha'vidup, atse'e xkajotmgooydup, pan pan jatye'e axaa'kp juu' jaty dutoondup dukojtstup, je jayu duyak'oo'ktup, ko'oyyaa'yapta, je maayk dutoonkidup, duvinja'vidup duvinta'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap, pan pan jatye'e taayidup, je'e tse'e yakpaamdinup joma ve'e je maja jaajin tyoy maat je azufre. Jem tse'e chaachpaattinit xa'ma kajx.

Je nam Jerusalén

⁹ Van'itts atse'e xnumiijn nuto'k je nuvuxtojtuk ángeles juu' ve'e dujajeyjptup tuy'it je vuxtojtuk oro apajkin juu' ve'e ojts maat je tsaachto'nun, jets atse'e xnuujimi:

—Minu jets ats mitse'e ntuk'ixut je jáyuda juu' ve'e ijttup jye'e pane'e yaktijp Carnero Onuk.

¹⁰ Van'itts atse'e je ángeles xyaknujix je Espíritu Santo je kyutojkuñ kajx joma ve'e to'k je maja kopk. Jemts atse'e xtuk'ix je nam Jerusalén, je kunuu'kx ciudad, jeme'e tsapjootm chaa'n, jeme'e je Nte'yam vyinkojkm. ¹¹ Kyujajpy kyutu'kxp tse'e je ciudad je Nte'yam je myajin kajx, ve'eme'e y'ajaj y'atu'kx ax jo'n je tsújit tsaaj tyu'kx myátsuk, je jasje tsaaj jo'n, tukke'xnajxpe'e ax jo'n je cristaajl. ¹² Je ciudad, vidutats je'e ve'e áaa'pátsa kajxm paat, jets makmejtsk viijn je y'aak. Ax joma jaty tse'e je y'aak, jeja tse'e to'k jaty je ángeles tyena. Jem tse'e aka'a kajxm yukja'a je xyaajta to'k jaka'a jaty je israeejlit jayu. ¹³ Toojk tse'e je y'aak jem joma ve'e je xaaj pyitsum, jatoojkpa tse'e je y'aak jem joma ve'e je xaaj tyaka, jets jatoojk jatypa tse'e je y'aak nooxki. ¹⁴ Makmejtsk tse'e je tsaaj juu' ve'e je naa'páts tyuksuunip. Jem tse'e yukja'a je numakmejtsk kukátsiva je xyaajta. Je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'ets je'e ve'e je kyukátsivada.

¹⁵ Je ángeles juu' atse'e xmukojs, jem tse'e to'k je oro kijpxun dukap'it, je'e ve'e tyukkijpx je ciudad, je y'aak, jets je áaa'páts. ¹⁶ Ku ve'e dukijpx je ciudad, nay vanxup tse'e yana ax jo'n myaja viijniva. Tyukkijpx tse'e je ángeles je y'ooro kijpxun je ciudad. Mugooxk mókupx jakojkm legua jo'n tse'e kyijpx; akijpxa ve'e yana, jetsse'e myaju viijna, jetsse'e kyajxma. ¹⁷ Van'it tse'e dukijpx je áaa'páts, ii'px maktojt xajtuks je'e ve'e kyajxma. Vanxup tse'e pyitsum maat je ángeles jyanoox, ve'em ax jo'n yaja naxviijn je jayu juu' dukijpxta jo'n.

¹⁸ Je áaa'páts, tum je jasje tsaajts je'e ve'e tukpáts; jets je ciudad, tum je oorots je'e ve'e. Ve'emts je'e ve'e kye'ex ax jo'n je ixun juu' ve'e va'ajts tukke'xnajxp. ¹⁹ Joma ve'e je naa'páts choo'nduk, je'e tse'e tyukyak'o'yidu tyukyakpaadidu nujom juu' jatye'e tsújit tsaaj. Je jasje tsaaj je'e ve'e myaat je muto'k, je zafiro tsaaj tse'e je mumejtsk, je ágata tsaaj tse'e je mutoojk, je esmeralda tsaaj tse'e je mumaktaaxk, ²⁰ je ónice tsaaj tse'e je mukungooxk, je cornalina tsaaj tse'e je mutoojtuk, je crisólito tsaaj tse'e je muvuxtojtuk, je berilo tsaaj tse'e je mutoojtojtuk, je topacio tsaaj tse'e je mutaaxtojtuk, je crisoprasa tsaaj tse'e je mumajk, je jasinto tsaaj tse'e je mumakto'k, je amatista tsaaj tse'e je mumakmejtsk. ²¹ Juu' ve'e je makmejtsk naa'páts aka'ada, makmejtsk je peerlats je'e ve'e pum. To'k jaty tse'e je ciudad je y'aka'a, kakto'k perlas pumts je'e ve'e. Je ciudad too' juu' ve'e dunumájjip, tum je oorots je'e ve'e. Ve'emts je'e ve'e kye'ex ax jo'n je ixun juu' ve'e va'ajts tukke'xnajxp.

²² Ka'a atse'e n'ix je maja tsaptajk, kux je Maja Vintsán, je Nte'yam, juu' ve'e nujom duká'mikajxp, je'e jets je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, yakvinja'vidup yakvinta'kidupts je'e ve'e jem nujom ciudad kajxm. ²³ Je ciudad, ka'ats je'e ve'e vyinkopka jetsse'e kyujajjut kyuta'kxjut je aampa xaaj je aampa po'o, kux je Nte'yam jets je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'e je myajin kajxta tse'e je ciudad yakkuuj yakkutú'kx. ²⁴ Je jáyuda juu' ve'e íttap jeja naxviijnit itukujx van'it, yakkuujajtap yakkuta'lxxtaps je'e ve'e, jetsse'e je naxviijnit yakkuojkpatajk duyaknajkxtat jem ciudad kajxm je'e je y'o'yinda. ²⁵ Ka'ats je'e ve'e yak'aka'at xuujun je ciudad je y'aka'ada; ka'a tse'e jem je it kyoo'tsat. ²⁶ Yaktukunajkxtap tse'e je y'o'yin jets je vyintsá'kin pan nuvinxupe'e je jayu chaa'na to'k it to'k naxviijn. ²⁷ Ni je vin'ita tse'e jem kyatákat juu' ve'e ka va'ajtsap, ni ka'a tse'e pan pan jatye'e axaa'kp juu' jaty dutoondup dukojtstup, ni je'e juu' ve'e je jayu duvin'aa'ndup, je'ejjyi ve'e tákadap pan pan jatye'e je xyaajta javyet jep libro kujxp joma ve'e javyet je xyaajta pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup. Je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, je'ets je'e ve'e je lyiibro.

22

¹ Van'itts atse'e je ángeles xtuk'ix to'k je maja naaj juu' ve'e joojntykinyajkp, va'ajts tse'e tyukke'xnajxkúx ax jo'n je cristaajl; je Nte'yam jets je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, jeja joma ve'e je kyutojkuñ tsuujntkunda, jéjats je'e ve'e je maja naaj chaa'n. ² Jem too' kojkm

juu' ve'e dúnúmájpip jets jem mája napa'am, jem tse'e yee'k je kúp juu' ve'e je joojntykin duyajkp. Makmejtsk nax je'e ve'e tya'ma vinjoojnt, vimpo'o je'e ve'e tya'ma. Jets je y'aajy, toompts je'e ve'e jetse'e je jayu yaktuktsóyat pan núvinxupe'e je naax je kajpun. ³ Ka'a tse'e jem y'ítut juu' ve'e ko'oy nukotsa. Jemts je'e ve'e ciudad kajxm y'itta je kutojkkun tsúujntkkun joma ve'e cháanada je Nte'yam jets je'e pane'e yaktijp Carnero Onuk, jem tse'e vyinjávajadat vyintsá'ágajadat je myutoompada je myupajkpada, ⁴ jem tse'e je vyiijn je y'aaj du'íxtat jetse'e je'e je xyaaj javyet dújayéptat jem vyimpókkum. ⁵ Ka'a tse'e jem je it cho'oot, ka'a tse'e jem je ta'kxpa chókjadat ukpu je aampa xaaj pan pan jatye'e jem tsáanadap, kux je Nte'yam, je Maja Vintsán, je'e tse'e kujajjadap kuta'kxjadap. Yakmo'odap tse'e je jayu je kutojkkun jetse'e xa'ma kajx yakkutojtkinit.

Támani ve'e je xaaj ku ve'e je Jesucristo myiinnuvat

⁶ Van'itts atse'e je ángeles xnuujmi:

—Tyúvam xa ya'a ve'e ya kats. To'k aaj to'k joot tse'e yakjaanchjávát. Je Maja Vintsán, je Nte'yam, je'e tse'e dúvinma'yunnmooyp je y'ayook kojtsnajxpatajkta, je'ets atse'e xkejxp jets atse'e je jyayu ntuk'íxtat ntuknujávadat pan juu' ve'e tsojkkj tónjup kótsjup —jidú'umts atse'e je ángeles xnuujmi.

⁷ Jidú'um tse'e je Jesucristo vya'añ:

—i'tsojkkj atse'e nmiinnuvat!

i'Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e dukutyoondup je Nte'yam je kyats je y'ayook juu' ve'e javyet yap nak kujxp!

⁸ Ats, je Juan, n'ix nmo'tu ats ya'a ve'e. Ku atse'e n'ix nmo'tu, van'itts atse'e je ángeles n'ukvinkoxkteni juu' ats ya'a ve'e xtuk'ix jets ats je'e ve'e kunvinja'vi kunvintsá'ki. ⁹ Ax jidú'umts ats je'e ve'e xnuujmi:

—Kadi ve'em mjátuka. Je Nte'yam xa atse'e nmutuump nmupujkp, ve'em ax jo'n miitse'e je Nte'yam xmutonda xmupakta jo'n, mits maat je m'utsta je m'ajhta jets je m'utsta je mtsa'ada maat je Nte'yam je y'ayook kojtsnajxpatajkta, nujome'e pan pan jatye'e dukutyoondup juu' ve'e javyet yap libro kujxp. Je Nte'yam mits vinjava vintsá'aga.

¹⁰ Xnuujmivats atse'e jidú'um:

—Ka'a tse'e yu'uts xyak'ítut je Nte'yam je kyats je y'ayook, je ayook juu' ve'e javyet yap nak kujxp, kux támani je'e ve'e jetse'e tyónjut kyótsjut. ¹¹ Je'eda pan pan jatye'e dutoondup dukojtstup je kyó'oy je'e, va'an tse'e dujaa'któna dujaa'kkótsta je kyó'oy je'e; je'e pan pan jatye'e dutoondup dukojtstup je tyuv je'e, va'an tse'e dujaa'któna dujaa'kkótsta je tyuv je'e; pan pan jatye'e je va'ajts aaj je va'ajts joot dújayejptup, va'an tse'e je Nte'yam dujaa'kpanajkxta va'ajts aaj va'ajts joot.

¹² Jidú'um tse'e je Jesucristo vya'añ:

—Amotunaxta, tsojkkj atse'e nmiinnuvat, van'itts atse'e to'k jado'k nmooynit juu' ve'e tukkádaakjdup pan vintso ve'e dupaa'ty du'akeega juu' ve'e tudutonda tudukotsta oy ka oy. ¹³ Ats xa je'e ve'e ku ve'e je it choo'ntk, átsjyamts je'e ve'e ku ve'e tyonkákjút kyojtskákjút nujom juu' jaty, ats tse'e too'vajkp, ats tse'e ux'ook, atsts je'e ve'e ax jo'n je A jets je Z —jidú'um tse'e vya'añ.

¹⁴ Xoon xa je'e ve'eda pan pan jatye'e je vyit tudupojpo'pada, ve'emts je'e ve'e y'o'yixjadat jetse'e duja'kxtat je kuputáajm juu' ve'e je joojntykin duyajkp jetse'e tyákadat joma ve'e je ciudad je y'aka'ada. ¹⁵ Myujékumadapts je'e ve'e je ciudad pan pan jatye'e axaa'kp juu' jaty dutoondup dukojtstup, je maayvada, je ko'oyyaa'yapta, je yak-jayu'oo'kpada, pan pan jatye'e dúvinja'vidup dúvintsá'kidup juu' ve'e ka je Nte'yamap, pan pan jatye'e dutsojktup je taay jetse'e tyaayiduva.

¹⁶ Van'itts atse'e je Jesús xjaa'knuujmi:

—Ats, je Jesús, ta atse'e je n'aangeles nkex jetse'e ats je njayu ya'a dutuk'íxtat dutuknujávadat. Atsts je'e ve'e je yakkutojka David je tyaamt je y'aa'ts, atsts je'e ve'e je chaan je kyooj. Atsts je'e ve'e ax jo'n je mája maatsa juu' ve'e ta'kxp matskp jetse'e japna pyítsum.

¹⁷ Jidú'um xa ve'e vya'añ je Espiritu Santo maat je Jesucristo je jyáyuda:

—Miinni to'k aaj.

Pan pan tse'e du'amotunajxp, va'an tse'e dúva'añu:

—Miinni to'k aaj.

Pan pan tse'e taatsip, va'an tse'e dumiinni. Pan pan tse'e dutsojkp, va'an tse'e ve'emji du'uu'ku je tsoxk naaj juu' ve'e je joojntykin duyajkp.

¹⁸ Nujom pan pan jatye'e du'amotunajxtup je Nte'yam je y'ayook juu' ve'e javyet yap nak kujxp, nvaajjidupts atse'e jidú'um: Pan pan xa ve'e duyaknujojkip ya kats ya ayook, je Nte'yamts je'e ve'e pa'muxjup je tsaacht'o'nun juu' ve'e javyet yap nak kujxp. ¹⁹ Jets pan pan tse'e dupajkip juu' ve'e javyet yap nak kujxp, pajkuxjup tse'e je Nte'yam je'e je xyaaj juu'

ve'e jep libro kujxp joma ve'e javyet je xyaajta pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup, ka'ats je'e ve'e y'itut jem kunuu'kx ciudad jootm. Je libro joma ve'e je xyaaj javyet y'itta pan pan jatye'e xa'ma kajx joojntykidinup jets je ciudad, yaknukojststup tse'e yap nak kujxp juu' atse'e njaayp.

²⁰ Je'e pan ya'a ve'e du'ava'nip, jidu'um tse'e vya'añ:

—Tyúvam xa je'e ve'e, tsojkji atse'e nmiinnuvat.

Nay ve'emts atse'e nvaampa: —Amén. Miinni to'k aaj, Maja Vintsán Jesús.

²¹ Je nMaja Vintsánamda Jesucristo, je'ets miitse'e anañujoma mkunoo'kxjadap xa'ma kajx. Amén.